لا یمسه الا المطهرون

تعلیم القرآن
فارسی

لفظ به لفظ و روان

ڈاکٹر محمد دین

مؤلف: التفسیر النبوی (عربی)

پی ایچ ڈی اسلامیات ۔ الشهادة العالمية وفاق المدارس

سابق استاد شعبہ اسلامیات جامعہ پشاور

تاج کمپنی لمیٹڈ

لاہور ۔ کراچی

راولپنڈی ۔ پشاور

بسم الله الرحمن الرحيم

المَلِكُ جل جلالہ	الرَّحِيمُ جل جلالہ	الرَّحْمٰنُ جل جلالہ	اِلَّا هُوَ جل جلالہ	الَّذِي لَا اِلٰهَ جل جلالہ	هُوَ اللّٰهُ جل جلالہ
الجَبَّارُ جل جلالہ	العَزِيزُ جل جلالہ	المُهَيْمِنُ جل جلالہ	المُؤْمِنُ جل جلالہ	السَّلَامُ جل جلالہ	القُدُّوسُ جل جلالہ
القَهَّارُ جل جلالہ	الغَفَّارُ جل جلالہ	المُصَوِّرُ جل جلالہ	البَارِئُ جل جلالہ	الخَالِقُ جل جلالہ	المُتَكَبِّرُ جل جلالہ
البَاسِطُ جل جلالہ	القَابِضُ جل جلالہ	العَلِيمُ جل جلالہ	الفَتَّاحُ جل جلالہ	الرَّزَّاقُ جل جلالہ	الوَهَّابُ جل جلالہ
البَصِيرُ جل جلالہ	السَّمِيعُ جل جلالہ	المُذِلُّ جل جلالہ	المُعِزُّ جل جلالہ	الرَّافِعُ جل جلالہ	الخَافِضُ جل جلالہ
العَظِيمُ جل جلالہ	الحَلِيمُ جل جلالہ	الخَبِيرُ جل جلالہ	اللَّطِيفُ جل جلالہ	العَدْلُ جل جلالہ	الحَكَمُ جل جلالہ
المُقِيتُ جل جلالہ	الحَفِيظُ جل جلالہ	الكَبِيرُ جل جلالہ	العَلِيُّ جل جلالہ	الشَّكُورُ جل جلالہ	الغَفُورُ جل جلالہ
الوَاسِعُ جل جلالہ	المُجِيبُ جل جلالہ	الرَّقِيبُ جل جلالہ	الكَرِيمُ جل جلالہ	الجَلِيلُ جل جلالہ	الحَسِيبُ جل جلالہ

تعلیم القرآن

حصہ 164 — ارشاد نبوی ﷺ ہے کہ "تم میں سے بہترین شخص وہ ہے جو خود قرآن سیکھے اور دوسروں کو سکھائے"

آسان لفظی و با محاورہ ترجمہ قرآن

ڈاکٹر محمد دین

اردو، پشتو، فارسی اور انگریزی میں دستیاب ہے

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝ إِنَّ

الحکیم	الودود	المجید	الباعث	الشہید	الحق
الوکیل	القوی	المتین	الولی	الحمید	المحصی
المبدی	المعید	المحیی	الممیت	الحی	القیوم
الواجد	الماجد	الواحد	الاحد	الصمد	القادر
المقتدر	المقدم	المؤخر	الاول	الآخر	الظاہر
الباطن	الوالی	المتعال	البر	التواب	المنتقم
العفو	الرءوف	مالک الملک	ذوالجلال والاکرام	المقسط	الجامع
الغنی	المغنی	المانع	الضار	النافع	النور
الہادی	البدیع	الباقی	الوارث	الرشید	الصبور

حضرت مولانا

پریکٹیکل ناظرہ قرآن

ڈاکٹر محمد دین

حوالہ نمبر ON

ایسے افراد جو قرآن حکیم کی صحیح تلاوت نہیں کر سکتے ان کیلئے نادر و نایاب قرآن کریم جس کی بدولت ہر کوئی قرآن مجید کی درست تلاوت کر سکے گا

أُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ○ اِنَّ الَّذِيْنَ

تعلیم القرآن

فارسی

لفظ به لفظ وروان

ڈاکٹر محمد دین

مولف :التفسیر النبوی (عربی)

پی ایچ ڈی اسلامیات ـ الشہادة العالمیة وفاق المدارس

سابق استاد شعبہ اسلامیات جامعہ پشاور

تاج کمپنی لمیٹڈ

کراچی
لاہور
پشاور
راولپنڈی

نیوار دو بازار داتا گنج بخش روڈ لاہور
Ph: 042-7214438-9
Fax: 042-7214440

1072 - Z.P.Press - 11

سرنامه

بسم اللّٰه الرحمٰن الرحيم

الحمد للّٰه رب العٰلمين والصلوة والسلام علىٰ سيد المرسلين محمد

و علىٰ اٰله و صحبه اجمعين و بعد

نزول قرآن:

۱۔ قرآن مجید کتابی آخرین ومکمل نازل شده از جانب اللہ تعالیٰ است ارشاد باری تعالیٰ است این قرآن کتابی است که ہیچ شک وشبہ نیست در آن۔ راہ نماست پرہیزگاران (سورہ بقرہ آیت:۲)

۲۔ مقصد نزول قران از بین بُردن تاریکیهای کفر و جهالت وافشاندن روشنی علم وهدایت است

ارشاد باری تعالیٰ است:

ای نبی! این قرآن کتابی است که فروفرستادیم آنرا بسوی تو تا بیرون آری مردمان را به حکم پروردگار ایشان از تاریکیها بسوی روشنی (سوره ابراهیم آیت:۱)

۳۔ قرآن مجید برائی خواندن به فہم ودانش و برائی حصول عبرت وهدایت درغور وفکر درآن نازل شده است ارشاد ربانی است:

''ای نبی عزیز! این قرآن کتابی است بابرکت که بسوئی تو فرود آوردیم تا مردمان تامل کنند در آیات او وتا پند گیرند خداوندان خرداز و۔ (سوره ص آیت:۲۹)

۴۔ قرآن مجید کتاب آخرین اللہ تعالیٰ است۔ مخلوق از ساختن مانند این پیغام رشد وهدایت عاجز است۔

ارشاد ربانی است: ''ای مردمان! اگر شما در صداقت این قرآن در شبہ ہستید آزانچه فرود آوردیم بر بندهٔ خود پس بیارید یک سوره مانند آن و نجوانید مددگاران خود را بجز خدا اگر ہستید راست گو۔ (سوره بقره آیت:۲۳)

۵۔ این پیغام هدایت تا قیامت برائی رهنمونی انسانان محفوظ وموجود باشد۔ از بین بُردن آن از دنیا ناممکن است۔ ارشاد ربانی است: ''ہر آئینه ما فروفرستادیم ذکر (قرآن) را و ہر آئینه ما او را نگاهبانیم۔ (سورۂ الحجر آیت:۹)

منشور بزرگترین اصلاح و ترقی:

برائی حصول مقاصد مذکورۂ بالا و بیرآوردن انسانان از تاریکیهائی ضلالت وجهالت قرآن مجید برائی انسانیت واحد نصاب تعلیم، محمد رسول اللہ ﷺ به حیثیت ''معلم انسانیت'' به کار تعلیم وتدریس آن مأمور کرده شد واین برگرام تعلیمی بر بندگان اللہ تعالیٰ بسیار ''احسان عظیم'' گردانیده شد، ارشاد باری تعالیٰ است: ''ہر آئینه نعمت فراوان داد خدا بر مُومنان آنگاه که فرستاد درمیان ایشان پیغامبری از قوم ایشان میخواند بر ایشان آیاتِ خدا۔ ایشان را بر تربیت اخلاقی پاک وصاف میسازد۔ وی آموزد ایشانرا علم کتاب (قرآن) وحکمت و ہر آئینه این مردمان پیش ازین در گمراهی آشکارا اُفتاده بودند۔ (سوره آل عمران آیت:۱۶۴)

بنابرین نبی کریم ﷺ این کتاب را به محنت شاقه به انسانان رسانید که درنتیجۂ آن در انسانیت بسیار نمونه هائی پسندیده بوجود آمد۔

مراکز تعلیم قرآن:

آنحضرت ﷺ بذات خود و باز اصحاب نشینده برممبر دی از هر خانه وهر مسجد مدرسۂ قرآن ساختند آنحضرت ﷺ فرمود: جائیکه بندگان اللہ تعالیٰ برائی آموختن قران یکجا شوند آنجا رحمت خداوندی می بارد و آن مردمان را سکون حاصل میشود۔ فرشتها آنچنین محافل را بر پرهائی خود می پوشانند (روایت مسلم وابوداؤد)

کسانیکه پیغام آنحضرت ﷺ پذیرفتند آنحضرت درخانه ها ومساجد آنها حلقه هائی تعلیم قرآن ساخت۔ وآنانکه درین حلقه ها به حصول تعلیم برائے تدریس دین آماده مشیدند۔ آنحضرت مبارک آنهارا برائی تعلیم دیگر مردمان میفرستاد این حلقه ها ومجالس اشاعت روشنی قرآن را یک ذریعۂ بزرگی گردانیدند۔ آنحضرت ﷺ همه مسلمانانرا حکم داد که باهر کسی که هر چند حصۂ دین باشد او آنرا برسانیدن اهتمام کند وبا آنانکه علم نیست آنان به رفتن به اصحاب علم برائی حصول علم تکاسل نکنند به همچنین طریقۂ آن حضرت این هدایت کرد که درهر کوچه وهر محله چنین انتظام کرده شود که همسایگان با یکدیگر کار درس ورهنمونی جاری دارند کسانیکه درین سلسله تکاسل میکردند آنحضرت به سختی از ایشان بازپُرس میکرد۔

نظام بود وباش:

آنحضرت ﷺ از مسجد نبوی مرکز تعلیم دین گردانید وبرائی آیندگان از اطراف دور ودراز در مسجد نبوی ﷺ بنام صفه جائی بود وباش انتظام ساخت که

آنها به تسلی تحصیل علم بکنند۔

تعلیم زنان:

برائی تعلیم زنان آنحضرت ﷺ یک روز خاص در هفته یادر مواقع مهم تهیۂ خصوصی تبلیغ میکرد۔ آنحضرت ﷺ مردان رابرین پابند گردانید که آنها هرقدر علم قرآن ودین حاصل کنند در کانه ها زنان خودرابیاموزند وزنان راهد ایت کرد که درخانه هائی خود از مردان علم بیاموزند۔ (سوره احزاب: ۳۳/۳۴)

قرآن و زبان عربی:

در از منۂ گذشته برائی هدایت هرقوم درزبان اقوام خود پیغام خداوندی رسانیده بودند ولیکن پیغام نبی آخرالزمان حضرت محمد ﷺ تاروز قیامت برائی مردم هرزبان هرقوم دهرزمانه است از نیوجه قران مجید از فرق زبانها ونگهداشتن ازتغیر برائے حفاظت اصل متن اوعلی الدوام زبان نزول قرآنی عربی راحثیت اساسی داده شدو دیگر همه زبانها پشت پناه او گردانیده شد۔ ارشاد باری تعالیٰ است:

"این کتاب مافرود آورد یم یعنی قرآن آنچه درزبان عربی است برائی اینکه تو بیاموزی۔ (سوره یوسف: ۲/۱)

برین وجه نبی کریم ﷺ امت مسلمه رابه آموختن زبان عربی ترغیب داد۔ وباز درحدیث قلیل مؤمنان بسیار اقوام بافراموش کردن زبان قدیم خودزبان عربی را اختیار نمودند۔ از جانبِ دیگر اقوام متعدد به گردانیدن وسائل آموزش ورهنمائی اورادرزبانهائی خود جزب نمودند که درنتیجۂ آن کارترجمه وترجمانی علوم قرآنی وعربی به چنین سرگرمی آغاز شدکه زبان عربی دیگر اقوام رااجنبی نماند دراقوام غیرعرب علماء ومصنفین کبار علوم زبان عربی ودینی پیداشدند والفاظ زبان عربی ومحاورات واصطلاحات ورسم الخط آن از بسیار زبانها حصه هائی نه جداشونده گردیده شداین همه نتیجۂ قوت معجزانه قرآن مجید وضرورت فهمیدن به آن ومحبت مؤمنان به آن بود۔

آنحضرت ﷺ رسانیدن پیغام الٰهی را به اقوامِ غیرعرب این انتظام دوم کرد که صحابۂ خود را به آموختن دیگر زبانها حکم داد ودرهمان دور صحابه کارترجمه بعض حصص قران مجید درزبانهائی دیگر آغاز شد آنچه تاامروز دوام دارد۔

اهمیت فهم قرآن

به سبب کلام الٰهی بودن تلاوت الفاظ عربی قرآن مجید عبادتِ بسیار عظیم وکارثواب است۔ بازهم مقصد نزول قرآن فهم برآن وغور فکر کردن درآن وبدست آوردن رهنمائی از آن است بدین وجه بغیر از فهمیدن برمطلب محض تلاوت کردن کافی نیست ارشاد باری تعالیٰ است:

"اے نبی! این قرآن کتابی است بابرکت که فرود آوردیم اورا بسوئی تو که مردمان تامل کنند در آیاتِ او وتاپند گیرند خداوندان خرد از آن۔ (سورۂ ص آیت: ۲۹)

برین علماءِ کرام امت در هردور امت را به ضرورت قرآن فهمی آگاه کرده اند:

حضرت عبدالله بن عباس رضی الله عنه میفرمایدٗ کسیکه قرآن میخواند به معنیٰ ومطلب آن نمی فهمد مثالش آن بدوی است که میخواند درست، ولی نمی فهمد که چه میخواند تابعی مشهور امام حسن بصری میفرماید: قرآن فهمی این نیست که الفاظ آن راحفظ کرده شود ولی هدایت آن ترک کرده شود که نتیجه اش این می برآید که کسی بگوید که من تمام قرآن خوانده ام ولی دراخلاق واعمالش هیچ اثر به نظر نمی آید (تفسیر ابن کثیر)

حضرت سعید بن خبیری فرماید: کسیکه قرآن تلاوت کرد ومعانی آنرا نیاموخت مثالش مانند نابینا یا بدوی ناخوانده است۔

حضرت ایاس بن معاویه فرمود: هرکه قرآن خواند وتفسیرش نیاموخت مثالش مانند کسانی است که ایشانرا بوقت شب فرمان حاکم خود بیاید وبا آنها چراغ نباشد وایشان برآمدن حکم دولتی بترسند که معلوم نیست درین فرمان چه نوشته باشد۔

ازروئی این ضرورت قرآن فهمی علماء کرام امت در هردور فریضۂ عام کردن تعلیم عربی ونوشتن وطباعت تراجم وتفاسیر قرآن مجید درزبانهائی مختلف دنیا بجا آورده اند واین سلسله تاامروز دوام دارد۔

دربراعظم صغیر تحریک ترجمه وتفسیر قرآن

دربراعظم صغیر اساس تحریک موجودۂ تراجم قرآن درزبان اُردو ودیگر زبانهائی علاقائی حضرت شاه ولی الله (وفات ۱۷۶۳ء) نهاده است پیش از دور ایشان این سخن مفروضه عام کرده شده بود که قرآن مجید نمونه مضامین عالیشانه ومعیار اعلیٰ ترین فصاحت وبلاغت است از نیوجه عوام الناس قابل خواندن آن نیستند۔ این محض کار ماهران عربی است این غلط فهمی راحضرت شاه ولی الله به قوت شدید رد کرد وگفت که صحابه کرام ناخوانده بودند ومحمد پیش از تعلیم قرآن مجید به تعلیم فصاحت وبلاغت زبان عربی مجبور کرده نبود بلکه با تعلیم براهِ راستِ قرآن مجید ایشان به مدارج علم اعلیٰ رسیدند چنانچه ارشاد باری تعالیٰ است:

''هرآئینه ما آسان ساختیم قرآن رابرائی آنکه پند گیرند پس آیا ہیچ پند گیرنده است۔''(سوره القمر آیت ۱۷/۵۴)

حضرت شاه ولی الله درزبان فارسی مروج آن وقت ترجمه سلیس قرآن مجید نوشت و بوساطت شاگردان ومتعلقه همراهان خود در تمام براعظم صغیر مراکز درس وتدریس قرآن عظیم الشان بکشاد۔ همه گروه هائے مسلمانان را به تصمیم ضرورت آموختن ترجمه قرآن پاک ایشان فرمودند۔

۱۔ درزمان حاضر ودرین دیار برائی اصلاح و بهبود مسلمانان لازم است که قرآن پاک بزبانِ سلیس وآسان ترجمه کرده شود که برآن عوام وخواص وخورد و بزرگ همه مستفید شوند۔

۲۔ اولاد کارگران مزدوران وسپاهیان آنانرا که بالعموم مواقع حصول علوم عظیم بدست نمی آید ایشان راپس ازقرآن ناظره وچنین رسائل که بوجه آن ایشان تحریر را به آسان خوانده میشوند درآغاز بلوغت ہمین ترجمه قرآن رادرس داده شود چرا که اولین چیز یکه دردل ودماغِ وی جاگزین شود آن معانی کتاب الله است آن مردمان نیز که انهارا پس ازگذشتن یک حصۂ عمر توفیق تو به حاصل شود وموقع حصولِ علم باقاعده بدست نمی آید ایشان راباید که این ترجمۂ قرآن بطریق احسن حفظ کنند۔

۳۔ علاوه ازاطفال مشغول درتعلیم کسانیکه دربیشتر وقت دربسر گرمی معاش مصروف میباشند باید که ایشان یک وقت مقرر کننده بصورت حلقه نشست بکنند و یک شخص از آنها ترجمۂ یک یا دوسورت یا رکوع آهسته آهسته بشنوانند همچنین ایشا نرا باصحابۂ کرام مشابهت پیدا شود که ایشان بهمین دستور حلقه حلقه می نشستند ویک قاری ازایشان قرأت میکرد۔ اینقدر فرق است که صحابۂ کرام بسلیقۂ خود زبانِ عربی فهم میکردند واین جماعت بتوسط ترجمه به معانی قرآن مجید فهمند۔

۴۔ به سلسله ضرورت ترجمۂ قرآن مجید اشاره کرده ایشان فرمودند''اگر به انصاف سخن کرده شود پس مقصد اولین نزول قرآن حکیم نیز روشنی گرفتن از هدایات قرآن و پند گرفتن ازمواعظ آن است نه که الفاظ قرآن برزبان آوردن اگرچه برزبان آوردن الفاظ وتلاوت نیز غنیمت است ولیکن این چنین کس راچه قدر حقیقتِ اسلام آشکارا شود وکسی را که مطالب ومعانی قرآن معلوم نشود او را در تلاوت قرآن پاک چه مزه آید۔(مقدمه فتح الرحمٰن ترجمه قرآن فارسی ازشاه ولی الله)

برائی تحریک رسانیدن معانی قرآن به مردمان حضرت شاه ولی الله وهمراهان پشتی بان متعلق او شب وروز کار کردند ایشان خود به ترجمه کردن قرآن درفارسی وفرزندانِ او در اُردو برائی عوام مسلمانان راه هائی قرآن فهمی کشادند ودرنتیجه این تحریک دراردو ودیگر زبانها تراجم وتفاسیر بی شمار بوجود آمد۔

قرآن مجید یک نصاب درسی

امروز چونکه درنتیجه غلامی دوصد ساله دردینائی اسلام بالعموم و به ترویج نظام تعلیم لادینی گنجائش تعلیمات قرآنی ازبین برده میشود کارکنان و جماعتها وادارہ جات رابرائی نشأة ثانیۂ امتِ مسلمه لازم است که ایشان در پرگرامهائی تعلیمی وتربیتی خود تعلیم قرآن پاک رامقام مرکزی بدهند و به جمع کردن تمام مال وتوتهائی بدنی وذهنی خود را آن همه وسائل بکار آورند برآنچه هرگروه امت به تعلیم قرآن بسته شود وهر مسجد' خانه' حجره' دفتر واطاق درس' مرکز تعلیمات قرآنی گردد چرا که اتحاد امت' مستقبل و ترقی مربوط به نشر واشاعت قرآن مجید است۔ نبی کریم ﷺ ارشاد می فرماید:''که بدین کتاب (قرآن) الله جل شانه بسیار اقوام را بامِ ارتقا بالا ببرد (وبغفلت کردن) ازین بسیار اقوام را درقعر مذلت فرواندازد۔''

ترجمه لفظی و سلیس تعلیم القرآن

این ترجمه لفظی وسلیس زیرنظر قرآن مجید (تعلیم القرآن) ازتراجم وتفاسیر علماء کبار گرفته شده۔ وانتخاب کرده شده است در ترجمه لفظی به احتیاط کامل بجائی خیال داشتن لفظ بستگی جمله رانیز لحاظ کرده شده است که در وقت آموختن چیزی حائل محسوس نشود۔ از جانب دیگر در ترجمۂ سلیس بغرض وضاحت وروانی مانند علماء کبار به ذریعۂ قوسین به الفاظ نهایت مختصر معلومات تفسیری نیز حصه ترجمه ساخته شده است برائی سهولت زبان وبیان واز تفاسیر مسلمه بزرگان گذشته استفاده دلپذیر کرده شده در آنچه از تفاسیر عربی وتفسیر طبری۔ تفسیر ماوردی۔ تفسیر قرطبی۔ تفسیر قاسمی۔ تفسیر کشاف القرآن۔ ترجمه فتح الرحمٰن (فارسی) دراردو بالخصوص از ترجمه موضح القرآن وعلاوه ازین ترجمه شاه رفیع الدین' تفسیر عثمانی' تفسیر بیان القرآن' تفهیم القرآن' کنز الایمان وتفسیر معارف القرآن ازهمه قابل ذکر است۔

تقریباً علماء' تمام مکاتب فکر وطن عزیز در تحریرات خود''تعلیم القرآن'' راتعریف کرده اند۔ وزارت امور مذهبی دولت پاکستان درمدارس برائی تعلیم قرآن مجید وترجمه سفارش کرده از علماء وشائقین قرآن التماس است که تعلیم القرآن درمدارس وحلقه هائی قرآن مجید اجراء کنند ودرمزید حسن وخوبی این ترجمه به ما پشتیبانی کنند۔

طالب دعاهائی شما

دکتور محمد دین
پی ایچ ڈی (اسلامیات)
فاضل درس نظامی استاد (قدیم) دانشگاه پشاور پاکستان

سُوْرَةُ الْفَاتِحَةِ

سُوْرَةُ الْفَاتِحَةِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○ | وَهِيَ سَبْعُ اٰيٰتٍ

سورهٔ فاتحه مکی است | آغاز بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت رحم کننده است | و آن هفت آیت است

آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ و خداوند رحم بزرگ است

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ○ الرَّحْمٰنِ

همه ستایش ها | برای خدااست | آنکه پروردگار | مخلوقات است | بی اندازه مهربان

همه ستایش ها برای خداوند است که پرورش کننده همه مخلوقات است و نهایت مهربان است

الرَّحِيْمِ ○ مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ○ اِيَّاكَ

نهایت عفوه کننده | مالک است | ازروز | قیامت | خاص ترا

نهایت رحم کننده است که مالک روزِ جزا و قیامت است ای الله! ما هم

نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ○ اِهْدِنَا

ماعبادت میکنیم | وخاص ازتو | یاری میخواهیم | بنما مارا

عبادت تو میکنیم و ما هم از تو یاری میخواهیم برای ما

الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ○ صِرَاطَ الَّذِيْنَ

راه | راست مستقیم | راه | کسانیکه

راه راست بنما راه آنانیکه

اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ

توانعام کرده | برایشان | نه ازانانیکه | غضب شده

تو برایشان انعام کرده اید و نه راه کسانیکه که برایشان

عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ○

برایشان | ونه | (راه) گمراهان

غضب شدهٔ و نه از کسانیکه گمراه شده اند۔

سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ

سُوْرَةُ الْبَقَرَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | مِائَتَانِ وَّسِتٌّ وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُوْنَ رُكُوْعًا

سورة بقره مدنی است و دراین | آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ ونهایت بارحم است | دوصدوهشتادوشش آیت وچهل رکوع است

آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ و نهایت بارحم است

الٓمٓ ۝۱ ذٰلِكَ الْكِتٰبُ لَارَيْبَ ۛۚ فِيْهِ ۛۚ

الف ـ لام ـ میم | این (همان) | کتاب (است) | که شکی نیست | درآن

الف ـ لام ـ میم ـ این قرآن همان کتاب است که دراین هیچ شکی نیست

هُدًى لِّلْمُتَّقِيْنَ ۝۲ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ

هدایت است | پرهیزگاران را | آن مردم | که ایمان دارند

برای پرهیزگاران هدایت است، کسانیکه برغیب ایمان دارند

بِالْغَيْبِ وَيُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَمِمَّا

برچیزهای غیب | وبرپامیدارند | نمازرا | وازآنچه

و نماز را برپا میدارند، و چیزیکه ما

رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝۳ وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ

ماعطاکرده ایم ایشان را | خرچ میکنند | وآن مردم که | ایمان دارند

به ایشان عطاء کرده ایم، از آن خرچ میکنند، و کدام کتابیکه بالای تو ای محمد!

بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ

برآن که نازل کرده شد | بالای تو | وبرآن که | نازل کرده شده

نازل کرده شده است، و کتابهایکه پیش از تو به پیغمبران نازل شده است

مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَبِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ۝۴

پیش ازتو | وبه آخرت | ایشان یقین دارند

به همهٔ آن کتابها ایمان میدارند، و به آخرت یقین میدارند

أُولَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُولَٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ

این مردم | برهدایت اند | ازطرف پروردگارخود | واین مردم | نجات یابنده اند | هرآئینه

این مردم از جانب پروردگار خود به راه راست هستند و فقط ایشان از عذاب به نجات میباشند هر آئینه۔

الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ

آنانیکه | کافرشدند | برابراست | برایشان | که بترسانی ایشان را | یا | نه ترسانی ایشان را

آنانیکه انکار کردند، درحق ایشان برابر است، اگر تو ایشان را از عذاب بترسانی و یا نه ترسانی

لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ ۖ

ایشان ایمان نمی آرند | مهرنهاده است | الله | بردلهای ایشان | وبرگوشهای ایشان

ایشان ایمان نه می آرند خداوند بردلهای ایشان و برگوشهای ایشان مهرنهاده است

وَعَلَىٰ أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ

وبرچشمهای ایشان | پرده است | وبرای ایشان | عذاب | بزرگ است | وبعضی ازمردمان

وبرچشمهای ایشان پرده بخش شده است و برای ایشان یک عذاب بزرگ مقرر شده است و در مردم

ع ۱ ۷

وقف لازم

مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

آن است | که میگویند | ایمان آوردیم | به الله | وبه روزآخرت | ونیستند ایشان | مئومنان

بعضی ازا ایشان چنین هم میباشند که میگویند که ما بر الله و بروز آخرت ایمان داریم مگر ایشان مئومنان نیستند

يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ

ایشان فریب میکنند | اللهرا | وبه آنانیکه | ایمان آوردند | و | فریب نه میدهند | مگر | نفسهای خودرا

ایشان درفکر خود الله را و مئومنان را فریب میدهند و در حقیقت به نفسهای خود فریب میدهند

وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا ۖ

مگرایشان نه می فهمند | دردلهای ایشان | بیماری است | پس افزودکرد | الله | بیماری را

وبر این هم نمی فهمند دردلهای ایشان بیماری مرض نفاق است پس خداوند ج مرض چنین مردم را دیگر هم افزود

وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ

وبرای ایشان | عذاب است | دردوهنده | بسبب آنکه دروغ میگفتند | ووقتیکه | گفته شود

وبرای ایشان سزاء دردناک دراین جرم مقرر است که دائماً دروغ میگفتند ووقتیکه به ایشان گفته شود

لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾

ایشان را | که فساد مکنید | درزمین | گویند | که ما فقط | اصلاح کننده هستیم

که بسر زمین فساد مکنید پس میگویند که ما تنها اصلاح میکنیم

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ

خبردار | هرآینه ایشان | فسادکنندگان اند | لیکن | ایشان نه میفهمند | ووقتیکه گفته شود

خبردار این مردمان فساد کنند گان اند لیکن ایشان نه میفهمند ووقتیکه گفته شود

لَهُمْ اٰمِنُوْا كَمَآ اٰمَنَ النَّاسُ قَالُوْٓا اَنُؤْمِنُ

به ایشان | ایمان بیاورید | طوریکه | ایمان آورده مردم دیگر | پس میگویند | آیا ماهم ایمان بیاوریم

ایشان را که مثل مؤمنان صادقین شما هم ایمان بیارید میگویند آیا ماهم مثل آن ایمان بیاریم چنانچه

كَمَآ اٰمَنَ السُّفَهَآءُ ؕ اَلَآ اِنَّهُمْ هُمُ السُّفَهَآءُ وَلٰكِنْ

طوریکه | ایمان آورده | کم عقلان | خبردار | هرآینه ایشانند | کم عقلان | لیکن

این کم عقلان ایمان آورده اند۔ آگاه باشید خاص ایشانند بیخردان لیکن

لَّا يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۳﴾ وَاِذَا لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۚۖ

ایشان نمیدانند | وقتیکه ملاقات کنند | همراه آن مردم | که ایمان آورده | میگویند ماهم ایمان آوردیم

ایشان نه میفهمند، ووقتیکه این مردمان همراه مؤمنان ملاقات میکنند، میگویند ماهم ایمان آورده ایم

وَاِذَا خَلَوْا اِلٰى شَيٰطِيْنِهِمْ ۙ قَالُوْٓا اِنَّا مَعَكُمْ ۙ

وهنگامیکه تنها شدند | همراه شیاطین ایشان | میگویند | هرآینه ما | باشما ئیم

ووقتیکه تنها شوند سوی شیاطین ایشان، میگویند ما همراه شما میباشیم

اِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۱۴﴾ اَللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ

هرآینه ما | استهزاء کنندگانیم | الله | استهزاء میکند | باایشان | ومهلت میدهد ایشان را

ما به مسلمانان استهزاء کنندگان ایم۔ خداوند ج برای ایشان سزاء این استهزاء میدهد و مهلت میدهد

فِىْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿۱۵﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ

درگمراهی ایشان | متحیر وسرگردان | ایشان آن کسانند | آنهائیکه | خریدند | گمراهی

درسرکشی خود متحیر میگردند۔ این همان مردمان اند که در بدلهٔ هدایت

بِالْهُدٰى ۠ فَمَا رَبِحَتْ تِّجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ﴿۱۶﴾ مَثَلُهُمْ

در بدلهٔ هدایت | پس فائده نکرد | تجارت ایشان | و | نبودند | راه یافتگان | مثال ایشان

گمراهی را گرفتند، پس دراین تجارت فائده نکردند۔ ونه راه حق را یافتند، مثال این مردم

كَمَثَلِ الَّذِى اسْتَوْقَدَ نَارًا ۚ فَلَمَّآ اَضَآءَتْ مَا حَوْلَهٗ

چون مثال | کسیست که افروخت | آتش را | پس چون روشن کرد آتش | ماحول او

مانند آن شخصی است که درتاریکی آتش را افروخت پس چون آتش ماحول خودرا روشن کرد

ذَهَبَ اللّٰهُ بِنُوْرِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِىْ ظُلُمٰتٍ لَّا يُبْصِرُوْنَ ﴿۱۷﴾ صُمٌّۢ

گرفت | الله | روشنی ایشان | وگذاشت ایشان را | درتاریکی ها | که هیچ نمی بینند | کراند

پس الله روشنی چشمهای ایشان را گرفت و در تاریکی ها ایشان را گذاشت که هیچ نه میبینند۔ ایشان کراند۔

بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُوْنَ ﴿۱۸﴾ ۙ اَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ السَّمَآءِ فِيْهِ

گنگند | کوراند | پس ایشان | بازنمیگردند | یامثال ایشان مانند باران زیاد | ازآسمان است | که میباشد درآن

گنگند، کورند، و از گمراهی باز نمیگردند و یا مثال ایشان مانند آن کسی است که باران پی در پی میبائد

ظُلُمٰتٌ وَّرَعْدٌ وَّبَرْقٌ ۚ يَجْعَلُوْنَ اَصَابِعَهُمْ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ

تاریکی ها | ورعد | وبرق | ایشان می درآرند | انگشتان خودرا | درگوشهای خویش

که درآن تاریکی ها میباشد، ورعد، و برق، پس این مردم از ترس رعد و برق انگشتان خودرا درگوشهای خود

مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ ۗ وَاللّٰهُ مُحِيْطٌ ۢ بِالْكٰفِرِيْنَ ﴿١٩﴾

ازدست صاعقه ها | ازترس مرگ | والله | احاطه کننده است | کافران را

می درآرند از ترس مرگ و دریادداشته باشید که الله کافران را از هر طرف احاطه کننده است

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ اَبْصَارَهُمْ ۗ كُلَّمَآ اَضَآءَ لَهُمْ

نزدیک است که | برق | اختطاف کند | بصارت ایشان را | هرگاه | روشنی شود | ایشان را

نزدیک است که برق آسمانی بصارت ایشان را دور کند، هنگامیکه روشنی میشود ایشان را پس

مَّشَوْا فِيْهِ ۙ وَاِذَآ اَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوْا ۗ وَلَوْ شَآءَ

روند | درآن | وهنگامیکه | تاریکی شود | برایشان | پس ایستاده میشوند | اگر | میخواست

روند درآن، و هنگامیکه تاریکی شود برایشان، پس ایستاده شوند درآن واگر خداوندج

اللّٰهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

الله | هرآینه میبرد | به گوشهای ایشان | وبه چشمهای ایشان | هرآینه | الله | برهرچیز

میخواست قوت، باصره و قوت سامعه ایشان را محو میکرد هر آینه خداوند به هر سختی

قَدِيْرٌ ﴿٢٠﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ وَالَّذِيْنَ

تواناست | ای مردم! | پرستید | پروردگارتان | آنکه | آفرید شمارا | وآن کسانی راکه

قدرت دارد و تواناست، ای مردم! پرستید پروردگار خودرا آن که شما، و همهٔ آن که پیش از شما

مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿٢١﴾ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ فِرَاشًا

پیش ازشما بودند | تاشما | بترسید | آنکه | ساخت | برای شما | زمین را | فرش

گذشته بودند آفرید، تاکه تقوی اختیار کنید آن رب که بخاطر شما زمین رافرش و آسمان را

وَّالسَّمَآءَ بِنَآءً ۪ وَّاَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخْرَجَ بِهٖ

وآسمان را | چتی | وفرودآورد | ازآسمان | آب را | پس برآورد | بذریعهٔ آن

مثل سقفی ساخت، وفرود آورد از آسمان باران که شما بذریعهٔ آن

مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ فَلَا تَجْعَلُوْا لِلّٰهِ اَنْدَادًا

ازمیوه ها | رزق روزی | برای شما | پس مگردانید | برای خدا | شریکها

برای خوراک شما میوهٔ های مختلف را پیدا نمود، پس اکنون همراه خداوند شریک

وَّاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَاِنْ كُنْتُمْ فِيْ رَيْبٍ مِّمَّا

وشما میدانید | واگر | هستید | درشکی | ازآن چیز

مگردانید و شما میدانید. و اگر شما دراین کتاب آنکه مابر

نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا فَأْتُوْا بِسُوْرَةٍ مِّنْ مِّثْلِهٖ وَادْعُوْا

که نازل کردیم ما | بر بندهٔ خود | پس بیارید | یک سوره | مانند آن | و بخواهید

بندهٔ خود (محمد) ﷺ نازل کردیم اگر شما مشکک هستید شما هم مثل این یک سورت بیارید۔ و غیراز

شُهَدَآءَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٣﴾ فَاِنْ

مددگاران خودرا | بجز | الله | اگر | هستید | راستگویان | پس اگر

الله شریکهای خود را بخواهید، اگر شما دراین سخنی راستگو میباشید۔ اگر شما

لَّمْ تَفْعَلُوْا وَلَنْ تَفْعَلُوْا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْ وَقُوْدُهَا النَّاسُ

چنین نکردید | وهرگز کرده نه میتوانید | پس بترسید آتشی که | آن | هیزم آن | مردم

چنین نکردید، و هرگز کرده نه میتوانید، پس از آن آتش بترسید که هیزم آن مردمان نافرمان

وَالْحِجَارَةُ ۖ اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ﴿٢٤﴾ وَبَشِّرِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

وسنگها است | آماده کرده شده | برای کافران | مژده ده | آن مردمان را | که ایمان آوردند

و سنگها میباشد این آتش برای کافران آماده کرده شده، و ای نبی برای آن عمده مردمان که ایمان آوردند و

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ؕ

وکارها کردند | درست | هرآینه آنهارا | باغها است | که میرود | اززیر آن | جوی ها

کند عمل شائستہ، بشارت ده که برای ایشان چنین باغها میباشد که در زیر آن جویها جاری میباشد

كُلَّمَا رُزِقُوْا مِنْهَا مِنْ ثَمَرَةٍ رِّزْقًا ۙ قَالُوْا هٰذَا الَّذِيْ

هرگاه که | داده شود آنهارا | از آن | ازمیوه | برای خوراک | گویند | این | همان است

و هنگامیکه برای ایشان از این باغها میوه داده شود برای خوراک پس میگویند که این برای ما پیش

رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ ۙ وَاُتُوْا بِهٖ مُتَشَابِهًا ؕ وَلَهُمْ

که داده شده بود مارا | پیش ازاین | وداده میشود بایشان | میوه مانند یک دیگر | و برای ایشان

هم داده شده بود، و برای ایشان میوه های مشابه به میوه های دنیا هم داده میشود، و دراین باغها

فِيْهَآ اَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۙ وَّهُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٢٥﴾ اِنَّ اللّٰهَ

درآن جنتها | زنان | پاکیزه | وایشان درآنجا | جاویداند | هرآینه الله

برای ایشان زنان پاکیزه میباشند، و ایشان در آن باغها جاوید اند هر آینه الله از این سخن

لَا يَسْتَحْيٖٓ اَنْ يَّضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوْضَةً فَمَا فَوْقَهَا ؕ فَاَمَّا الَّذِيْنَ

حیانمیکند | که بیان کند | مثالی را | پشه | یابالاتر ازآن | پس کسانیکه

شرم نه میدارد که او بیان چیز حقیر پشه و یا از این هم زیاد در حقارت برای فهم بندگان بیان نموده است، پس آن عده مردمان که

اٰمَنُوْا فَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ وَاَمَّا الَّذِيْنَ

ایمان آورده اند | پس میدانند | که این مثال حق است | از جانب پروردگار ایشان | واما کسانیکه

ایمان آوردند ایشان میدانند که این مثال از جانب پروردگار ایشان برحق است لیکن آن مردم که

كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهٖ كَثِيْرًا ۙ
کافرانند | ایشان میگویند | اراده چه چیز است | ازالله | ازاین مثال | گمراه میکند | به این | بسیاری را
انکار کردند که خداوند ج از بیان این مثال چه مقصدی دارد؟ خداوند بسیاری از مردم بذریعهٔ این مثالها گمراه

وقف لازم

وَّيَهْدِيْ بِهٖ كَثِيْرًا ؕ وَمَا يُضِلُّ بِهٖٓ اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ۙ﴿۲۶﴾
وهدایت میکند | به این | بسیاری را | و | گمراه نه میکند | به این | مگر فاسقان را
میکند، و به بسیاری بذریعهٔ این را مینماید۔ او فقط به این مردم نافرمان را گمراه میکند

الَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مِيْثَاقِهٖ ۪ وَيَقْطَعُوْنَ
آنانیکه | می شکنند | عهد خدا | بعد از استوار آن | وقطع میکنند
آنانیکه با خدا عهد محکم را میکنند، و آن تعلقات را ختم میکنند

مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ فِى الْاَرْضِ ؕ اُولٰٓئِكَ هُمُ
(آن تعلق) که حکم کرد خدا | که پیوند کرده شود | وفساد میکنند | در زمین | همان مردم اند
که خداوند به پیوند کردن آن حکم کرده است، و در زمین فساد میکنند این مردم

الْخٰسِرُوْنَ ﴿۲۷﴾ كَيْفَ تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اَمْوَاتًا
زیان کاران | چگونه | انکار میکنید شما | به الله | وحال آنکه بودید شما | مردگان (غیر موجود)
زیان کاران اند، شما از وجود الله چگونه انکار کرده میتوانید و حال آنکه شما موجود نبودید

فَاَحْيَاكُمْ ۚ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۲۸﴾
پس اوشمارا زنده گردانید | باز اوشمارا بمیر اند | باز شمارا زنده میگرداند | باز بسوی او | برگردانیده میشوید
او شمارا آفرید، و باز به شما مرگ می آرد، و باز در آخرت شما را زنده میگرداند۔ و باز بسوی او برگردانیده میشوید

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِى الْاَرْضِ جَمِيْعًا ۗ ثُمَّ اسْتَوٰٓى
او همان است که | بیافرید برای شما | آنچه در زمین است | همه را | باز اراده کرد
الله همان ذات است که برای شما بیافرید همه چیز که در زمین است و باز بسوی آسمان

اِلَى السَّمَآءِ فَسَوّٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ ؕ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ
بسوی آسمان | پس برابر کرد آنها را | هفت | آسمانها | واو | بهر چیز
متوجه شد و هفت آسمان را بیافرید۔ و او به هر سخنی

عَلِيْمٌ ﴿۲۹﴾ وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ جَاعِلٌ فِى الْاَرْضِ
داناست | وهنگامیکه گفت | پروردگار تو | به فرشتگان | که من آفریننده ام | در زمین
داناست۔ و یاد کن ای نبی (ص)! هنگامیکه گفت پروردگار تو به فرشتگان که من در زمین یک جانشین

خَلِيْفَةً ؕ قَالُوْٓا اَتَجْعَلُ فِيْهَا مَنْ يُّفْسِدُ فِيْهَا وَيَسْفِكُ
یک جانشین | گفتند | آیا میگردانی | دراین | کسی را که | فساد میکند | دراین | ومیریزاند
میخواهم فرشتگان گفتند که ای الله چنین مردم در این میگردانی که فساد میکنند و میریزانند خون یک دیگر

الدِّمَآءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۖ قَالَ

خون را | وما | پاکی بیان میکنیم | بحمد تو | وبزرگی بیان میکنیم | ترا | گفت

و حال آنکه ما همیشه در حمد و ثناءِ تو مشغول میباشیم الله در جواب

إِنِّيٓ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ ءَادَمَ الْأَسْمَآءَ

هرآینه من | میدانم | به آنچه که شما نه میدانید | وبیاموخت الله | آدم را | نامها

فرمود من برآن کار ها خوب میدانم، که شما بر آن نه میدانید، الله به آدم همه نامها

كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَٰٓئِكَةِ فَقَالَ أَنۢبِـُٔونِي بِأَسْمَآءِ

همه | باز | پیش کرد آن چیزها | برفرشتگان | پس فرمود | خبردهید مرا | نامهای

بیاموخت، باز آن چیزها را به فرشتگان پیش کرد، و فرمود مردی به من خبر دهد به این نامها

هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ

این چیزهارا | اگرهستید شما | راستگویان | ایشان گفتند | پاکی برای تواست | به ماهیچ علم نیست

اگر شما در دعوهٔ خود راستگویان هستید، فرشتها به این فرمودند ای الله پاکی برای توست و ما به آن چیز میدانیم

إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ

مگر | آن | که تو آموختی مارا | هرآینه توئی | دانا | باحکمت | فرمود | ای آدم!

کدام که تو آموختی مارا، هر آینه تو به هر چیز دانا و مالک حکمت هستی، الله فرمود ای آدم!

أَنۢبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْ ۖ فَلَمَّآ أَنۢبَأَهُم بِأَسْمَآئِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُل

خبرده ایشان را | بنام های ایشان | پس چون | خبرداد اوایشان را | بنام های ایشان | گفت | آیا نگفته بودم

تو برای ایشان ازین خبرده، پس وقتیکه آدم به فرشتگان خبرداد، ارشاد شد که آیا من بشما

لَّكُمْ إِنِّيٓ أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ

بشما | که هرآینه من میدانم | چیزهای پنهانی آسمانها | وزمین | ومن میدانم | آنچه راکه شما آشکارامیکنید

نگفته بودم که من به اسرار پنهان و آشکارا خوب میدانم و به سخنهای آشکارا شما و بر

وَمَا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ اسْجُدُوا۟ لِأَدَمَ

وآنچه | راکه شماپنهان میکنید | وچون گفتیم ما | به فرشتگان | که سجده کنید | به آدم

خیالات مخفی شما هم میدانم، و یاد کن چون به فرشتگان حکم کردیم که به آدم سجده کنید

فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ

پس آنها سجده کردند | مگر | ابلیس | انکارکرد | وتکبرکرد | وبود

پس بدون ابلیس همهٔ ایشان به آدم سجده کردند، او انکار کرد و تکبر کرد و در جماعت کافران

مِنَ الْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ اسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ

ازکافران | وگفتیم ما | ای آدم | سکونت کن تو | وزوجه تو | درجنت

حساب شد و ما حکم دادیم که ای آدم! تو و زنِ تو در جنت سکونت کنید

وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا ۖ وَ لَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ

وبخورید | از آن | فراخ زیاد | هر جا | که میخواهید | و | نزدیک مشوید | باین درخت

و از کدام جایکه میخواهید بسیار بخورید و یاد داشته باشید که به این درخت خاص نزدیک مشوید

فَتَكُونَا مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٣٥﴾ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطٰنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا

پس میشوید | از ظالمان | پس فریب داد آنها را | شیطان | از آنجا | پس برآورد ایشان را

و در حالت نزدیک شدن بالای خود زیادت خواهید کرد، باز شیطان هر دو ایشان را فریب داد و از آن جای کشید

مِمَّا كَانَا فِيْهِ ۖ وَقُلْنَا اهْبِطُوْا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ

از آن جنت | که آنها بودند | در آن | و ما گفتیم | همهٔ شما فرود روید | بعض از شما | برای بعض

در جایکه هر دو ایشان بودند و ما حکم دادیم که پائین به زمین فرود روید شما بعضی از شما برای دیگران دشمن

عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَّمَتَاعٌ إِلٰى حِيْنٍ ﴿٣٦﴾

دشمن میباشد | و برای شما | در زمین | جای سکونت است | و فائده | تا مدتی

میباشد و برای شما در زمین تا یک وقت جای سکونت و فائده مقرر کرده شده است

فَتَلَقّٰى اٰدَمُ مِنْ رَّبِّهٖ كَلِمٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۗ إِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ

پس یاد گرفت | آدم | از پروردگار خود | چند سخنی | پس توجه فرمود | بر او | هر آینه | او قبول کننده بزرگ توبه است

باز آدم علیه السلام از پروردگار خود چند سخن برای معافی خود آموخت و خداوند توبه های او را قبول کرد، هر آینه الله معاف کننده

الرَّحِيْمُ ﴿٣٧﴾ قُلْنَا اهْبِطُوْا مِنْهَا جَمِيْعًا ۚ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ

مهربان است | فرمودیم ما | فرود آئید | از این جای | همه شما | پس اگر | بیاید شما را

مهربان است، ما برای ایشان گفتیم که همهٔ شما از این جای فرود روند. باز برای شما اگر از جانب من

مِّنِّيْ هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ

از طرف من | هدایتی | پس هر که پیروی کرد | از هدایت من | پس نه کدام ترسی میباشد | بر ایشان

هدایتی بیاید پس کسیکه پیروی (کتاب) کرد از هدایت من برای آنها نه کدام ترسی است

وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ أُولٰٓئِكَ

و نه ایشان | اندوهگین میباشند | و کسانیکه | انکار کردند | و نسبت تکذیب کردند | آیات مرا | آن گروه

و نه بالای ایشان حزن میباشد و کسانیکه انکار کردند و نسبت تکذیب کردند به آیاتهای من ایشان

أَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٣٩﴾ يٰبَنِيْٓ إِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا

اهل جهنم است | ایشان | در آن | همیشه میباشند | ای بنی اسرائیل! | یاد کنید

اهل جهنم اند، و همیشه در جهنم میباشند، ای اولاد یعقوب! آن.

ع ١٠

نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوْا بِعَهْدِيْٓ أُوْفِ

نعمتهای من | آن که | من کردم | بر شما | و پوره کنید | وعدهٔ من | که پوره کنم

انعامات من یاد کنید. که من بالای شما کردیم، و وعده خود که کرده اید پوره کنید، که من هم همراه شما

بِعَهْدِكُمْ ۚ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٤٠﴾ وَآمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ

عهد شما | وخاص از من | بترسید | وایمان بیاورید | به آنچه | نازل کرده ام

عهد کرده شده پوره کنم، و فقط از من بترسید، و بر آن کتاب ایمان بیارید که من آن را نازل کردم در بارهٔ تصدیق

مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ ۖ

که تصدیق کننده است | از آن چه | با شما است | ومباشید (شما) | اول انکار کننده گان | از این

کتب شما، و مباشید نخست از منکران بر این کتاب

وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ز وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا

ومگیرید | به آیات من | قیمت کم | و | خاص از من | بترسید | وخلط مکنید

و در مقابله و بدلهٔ ایات من معاوضه اندک دینوی میگیرید و فقط از من بترسید و راست را

الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوا الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾ وَأَقِيمُوا

حق | به کذب | وپنهان مکنید | حق را | و | شما خوب میدانید | و | قائم کنید

به کذب خلط مکنید، و راست را پنهان مکنید، حال آنکه شما بر حقیقت میدانید و نماز

الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾ أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ

نماز را | وبدهید | زکواة را | ورکوع کنید | همراه رکوع کنندگان | آیا حکم میکنید شما | مردم را

قائم کنید، و زکواة بدهید، و همراه عاجزی کنندگان به جمع به الله عاجزی کنید، آیا شما به مردم دیگران هم

بِالْبِرِّ وَتَنْسَوْنَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ ۚ

از نیکوئی | وفراموش میکنید شما | نفسهای خود را | وشما | تلاوت میکنید | کتاب را

حکم نیکوئی میکنید، و نفسهای خود را فراموش میکنید۔ و حال آنکه شما کتاب الله را تلاوت میکنید

أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾ وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ

پس آیا شما عقل ندارید؟ | ومدد بخواهید | به صبر | وبه نماز | وهر آینه آن | گران است

آیا شما نه میدانید؟ مناسب است که به صبر کردن و به نماز خواندن ازاله مدد بخواهید، هر آینه نماز گران

إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٤٥﴾ لا الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُو رَبِّهِمْ

مگر | نه به عاجزی کنندگان | آنانکه یقین دارند | که ایشان | ملاقات کننده گان اند | پروردگار خود را

عمل است مگر به آن آسان است که از الله میترسند و یقین دارند که همراه الله ملاقات کنندگان اند

وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٤٦﴾ ع يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ

وکه آنها | بسوی او | باز گردندگانند | ای بنی اسرائیل! | یاد کنید | نعمت من

و ایشان بسوی او بر میگردند، ای اولاد یعقوب! آن احسانات مرا یاد کنید

الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

آنکه | من کرده بودم | بر شما | وهر آینه من | برتری دادم شما را | به مخلوقات

آنکه بالای شما کرده بودم، و انیکه شما را بر اهل جهان فضیلت داده بودم

وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ

وبترسید | از آن روز | که بکار نه آید | یک شخص | از شخص دیگر | در هیچ چیز | وقبول کرده نشود

و خود را از عذاب آن روز نجات دهید، که هیچ کسی برای کسی دیگری بکار نه آید و نه سفارش کدام

مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿۴۸﴾

از او | کدام سفارش | و نه | گرفته شود | از او کدام معاوضه | و نه مدد ایشان کرده شود

قبول کرده میشود، و نه کدام معاوضه از کسی گرفته میشود، و نه مدد ایشان کرده میشود

وَاِذْ نَجَّيْنٰكُمْ مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْٓءَ الْعَذَابِ

وهنگامیکه نجات دادیم شمارا | از قوم فرعون | که میداد شمارا ایشان | عذاب سخت

و یاد کنید هنگامیکه شمارا از قوم فرعون نجات دادیم، که میدادند شمارا عذاب سخت

يُذَبِّحُوْنَ اَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَآءَكُمْ ۭ وَفِيْ ذٰلِكُمْ بَلَاۗءٌ

که ذبح میکردند | پسران شمارا | وزنده میگذاشتند | زنان شما | و دراین از شما | امتحان بود

پسران شمارا ذبح میکردند، و دختران شما را برای خدمت زنده میگذاشتند و درین

مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ﴿۴۹﴾ وَاِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ الْبَحْرَ

از طرف رب شما | بسیار بزرگ | ووقتیکه | شگافیتم | برای شما | دریارا

از طرف پروردگار شما امتحان بزرگ بود، و یاد کنید آن وقت را که ما برای شما دریا شگافتیم

فَاَنْجَيْنٰكُمْ وَاَغْرَقْنَآ اٰلَ فِرْعَوْنَ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿۵۰﴾ وَاِذْ

پس نجات دادیم شمارا | وغرق کردیم ما | قوم فرعون | وشما | میدیدید | ووقتیکه

پس شمارا نجات دادیم، و در حضور شما قوم فرعون را غرق کردیم و باز ما همراه موسی

وٰعَدْنَا مُوْسٰٓى اَرْبَعِيْنَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهٖ

وعده گرفتیم ما | از موسیٰ | از چهل | شب | باز | گرفتید شما | گوساله رامعبود | بعد از او

(برای دادن تورات) وعده، چهل روز کردیم، پس شما بعد از او (به گفتار سامری) گوساله را به معبودیت گرفتید۔ هم چنان

وَاَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿۵۱﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ لَعَلَّكُمْ

وشما | ستمگار بودید | باز معاف کردیم ما | شمارا | بعد از آن | تا شما

شما بر نفسهای خود ستم کردید، باز ما شمارا ازین جرم سنگین معاف کردیم که تا شما

تَشْكُرُوْنَ ﴿۵۲﴾ وَاِذْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ

شکر کنید | وهنگامیکه ما دادیم | موسیٰ را | کتاب | وقانون فیصله کن | تا شما

شکر کنید، و یاد کنید، وقتیکه ما موسی را کتاب و قانون فیصله کن دادیم که شما درست

تَهْتَدُوْنَ ﴿۵۳﴾ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ

به راه راست بیایید | وهنگامیکه | گفت | موسیٰ | برای قوم خود | ای قوم من! | هر آینه شما | ظلم کردید

راه پیدا کنید، و آن وقت راهم یاد کنید چون موسی به قوم خود گفت که ای قوم من! هر آینه شما

اَنۡفُسَكُمۡ بِاتِّخَاذِكُمُ الۡعِجۡلَ فَتُوۡبُوۡۤا اِلٰى بَارِئِكُمۡ فَاقۡتُلُوۡۤا

به نفس خود | به گرفتن معبود | گوساله را | پس توبه کنید | در بارگاه خالق خود | پس قتل کنید

بر نفسهای خود به سبب گرفتن معبود ستم کردید، پس بسوی خالق خود برگردید، و مردمان خود را

اَنۡفُسَكُمۡ ؕ ذٰلِكُمۡ خَيۡرٌ لَّكُمۡ عِنۡدَ بَارِئِكُمۡ ؕ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡ ؕ

نفس های خود را | این | بهتر است | برای شما | نزد خالق شما | باز او توبه را قبول کرد | از شما

بکشید (آنانکه شرک کردند) که برای شما نزد پروردگار تان هم این بهتر است، باز خداوند توبه شمارا قبول کرد

اِنَّهٗ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيۡمُ ﴿۵۴﴾ وَاِذۡ قُلۡتُمۡ يٰمُوۡسٰى لَنۡ نُّؤۡمِنَ

هر آینه اوست | توبه قبول کننده بزرگ | نهایت مهربان | و وقتیکه شما گفتید | ای موسیٰ! | ما هیچ وقت یقین نه میکنیم

هر آینه او معاف کنندهٔ مهربان است، و یاد کنید وقتیکه شما گفتید ای موسی علیه السلام! ما هیچ وقت بالای تو-

لَكَ حَتّٰى نَرَى اللّٰهَ جَهۡرَةً فَاَخَذَتۡكُمُ الصّٰعِقَةُ وَاَنۡتُمۡ

به تو | تا آنکه نه ببینیم | الله را | آشکارا | پس گرفت شمارا | صاعقه | و شما

ایمان نه می آریم تا آنکه الله را آشکارا به چشمان خود نه ببینیم پس بالای شما صاعقه آمد و شما آن را آشکارا می دیدید

تَنۡظُرُوۡنَ ﴿۵۵﴾ ثُمَّ بَعَثۡنٰكُمۡ مِّنۡۢ بَعۡدِ مَوۡتِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُوۡنَ ﴿۵۶﴾

می دیدید | باز شما را زنده کردیم | پس از مرگ تان | تا شما | شکر کنید

شما کشته شدید باز شما را بعد از مرگ تان دوباره زنده کردیم، تا شکر کنید

وَظَلَّلۡنَا عَلَيۡكُمُ الۡغَمَامَ وَاَنۡزَلۡنَا عَلَيۡكُمُ الۡمَنَّ وَالسَّلۡوٰى ؕ

و سایه کردیم ما | برشما | ابر را | و نازل کردیم ما | برشما | من | و سلویٰ را

و ما بالای شما سایهٔ ابر ساختیم، و بالای شما من و سلوی نازل کردیم و گفتیم

كُلُوۡا مِنۡ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقۡنٰكُمۡ ؕ وَمَا ظَلَمُوۡنَا وَلٰكِنۡ كَانُوۡۤا

که بخورید | از چیزهای پاکیزه | آنکه ما داده ایم شمارا | و ایشان ظلم نکردند بر ما | لیکن بودند که

کدام چیز های پاک که بشما داده ایم آن را (بشوق) بخورید باز آنها هیچ نقصان من را نکردند بلکه

اَنۡفُسَهُمۡ يَظۡلِمُوۡنَ ﴿۵۷﴾ وَاِذۡ قُلۡنَا ادۡخُلُوۡا هٰذِهِ الۡقَرۡيَةَ فَكُلُوۡا مِنۡهَا

بر نفسهای خویش | ظلم میکردند | و هنگامیکه ما گفتیم | داخل شوید | در این ده | باز بخورید | از این

بر نفسهای خود ستم کردند، و هنگامیکه گفتیم درین قریه داخل شوید و از این در هر جاییکه

حَيۡثُ شِئۡتُمۡ رَغَدًا وَّادۡخُلُوا الۡبَابَ سُجَّدًا وَّ قُوۡلُوۡا حِطَّةٌ

هر جا که | خواهید | فراخ | و داخل شوید | به دروازه | سجده کنان | و | بگوئید | بخش

میخواهید شما فراخ بخورید، و در دروازهٔ شهر سجده کنندگان داخل شوید، و مغفرت بخواهید که

نَّغۡفِرۡ لَكُمۡ خَطٰيٰكُمۡ ؕ وَسَنَزِيۡدُ الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿۵۸﴾ فَبَدَّلَ

ما شمارا معاف میکنیم | گناهان شمارا | و زیاد میدهیم بدله | نیکو کاران را | پس بدل کردند

گناه های شمارا معاف کنیم، و به نیکو کاران اجر زیاد میدهیم باز ظالمان آن

الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِيْ قِيْلَ لَهُمْ فَاَنْزَلْنَا

آنانکه ظلم کردند | یک کلمه دیگری را | بجای آن | چیزیکه گفته شده بود | برای ایشان | پس ما نازل کردیم

آن لفظ تعلیم شده را به لفظ دیگری تبدیل کردند (از استغفار یک مسخره) ساختند. پس ما بالای ستمگاران

عَلَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿۵۹﴾

بر آن ظالمان | عذاب | از آسمان | بسبب نافرمانی ایشان

از آسمان عذاب نازل کردیم. زیرا که ایشان نافرمانی کرده بودند

وَاِذِ اسْتَسْقٰى مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِّعَصَاكَ الْحَجَرَ

وچون | آب خواست | موسیٰ | برای قوم خود | پس گفتیم | بزن | بعصای خود | سنگ را

و یاد کن چون موسی علیه السلام برای قوم خود آب خواست، ما گفتیم این سنگ را بعصای خود بزن

فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ

پس روان شد | از آن | دوازده | چشمه | دانست | هر قومی | جای آبخور خود

از آن دوازده چشمه روان شد، هر قبیله سبیل خود را شناخت

كُلُوْا وَاشْرَبُوْا مِنْ رِّزْقِ اللّٰهِ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿۶۰﴾

بخورید | وبنوشید | از رزق الله | ونباشید | در زمین | فسادکنندگان

و ما حکم دادیم که از رزق داده شدهٔ الله بخورید، و بنوشید و در زمین فساد مکنید

وَاِذْ قُلْتُمْ يٰمُوْسٰى لَنْ نَّصْبِرَ عَلٰى طَعَامٍ وَّاحِدٍ فَادْعُ

وچون گفتید | ای موسیٰ | ما هیچ وقت صبر نه میکنیم | برخوراک | از یک قسم | پس دعا بخواه

و یاد کنید وقتیکه شما گفتید که ای موسی! ما هرگز به طعام یک قسم صبر کرده نه میتوانیم، پس از رب خود

لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ مِنْۢ بَقْلِهَا

برای ما | از رب خود | که پیدا کند | برای ما | از آن چیزیکه میرویاند | زمین | مثل سبزیجات آن

برای ما دعاء بخواه که برای ما از چیزهای که از زمین میروید مثل سبزی

وَقِثَّآئِهَا وَفُوْمِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَالَ اَتَسْتَبْدِلُوْنَ

وبادرنگ | وگندم آن | وعدس | وپیاز آن | گفت موسیٰ | آیا میگیرید

بادرنگ، گندم، عدس، و پیاز پیدا کند، موسی گفت آیا شما در بدلهٔ یک چیز بهتر

الَّذِيْ هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِيْ هُوَ خَيْرٌ اِهْبِطُوْا مِصْرًا فَاِنَّ لَكُمْ

آن | که ادنی است | در بدل آن | آن که بهتر است | بروید | به یک شهر | در آن جا برای شما میباشد

یک چیز ادنی میخواهید؟ پس بروید و به یک شهر داخل شوید چیز یکه شما

مَّا سَاَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ وَبَآءُوْ بِغَضَبٍ

آنکه خواستید | وانداخته شد | برای ایشان | خواری | محتاجی | وگرفتار شدند | در غضب

خواسته بودید به شما داده خواهد شد، و بالای ایشان ذلت و محتاجی مسلط شد و ایشان از غضب الله

مِّنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ

از الله | این | به سبب این که ایشان | انکار میکردند | به آیات الله | وقتل میکردند

مستحق شدند، بسبب اینکه ایشان از احکام الله انکار کردند و ایشان بر

النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوْا يَعْتَدُوْنَ ﴿٦١﴾

انبیاء را | بناحق | این | بسبب این که | آنها نافرمانی کردند | واز حد تجاوز میکردند

ناحق انبیاء را میکشتند۔ و این بسبب اینکه آنها گناه میکردند، و از حق تجاوز میکردند

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالنَّصٰرٰى وَالصّٰبِـِٕيْنَ

هر آینه | آنانکه | ایمان آوردند | وآنانکه یهود شدند | ونصاری (عیسایان) شدند | وصابیان شدند

هر آینه آنانکه ایمان آوردند، و آنانکه یهود، نصاری، و صابیان شدند۔

مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ اَجْرُهُمْ

آنکه ایمان آورد | به الله | وبه روز آخرت | وعمل کرد | نیک | پس برای ایشان | ثواب ایشان

از ایشان کسیکه به الله و به روز آخرت ایمان آرد، و کند عمل نیک پس برای آنها نزد

عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿٦٢﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا

نزد پروردگارشان | ونیست ترسی | برایشان | ونه ایشان | اندوهگین نشوند | وهنگامیکه | گرفتیم ما

رب ایشان اجر است و نه میباشد بالای ایشان کدام ترسی و نه ایشان اندوهگین میباشند۔ و یاد کن وقتیکه ما

مِيْثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّوْرَ ؕ خُذُوْا مَآ اٰتَيْنٰكُمْ

وعدهٔ محکم از شما | وبلند کردیم ما | بالای شما | کوه طور را | که بگیرید | کدام هدایات که ما شما را داده ایم

از شما وعده گرفتیم، و بالای شما کوه طور بلند کردیم (و حکم دادیم که) کدام هدایت نامه که ما شمارا

بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ

به محکم بودن | ویاد آرید | چیزیکه در آن است | تا شما | پرهیزگار شوید | پس | روگردانیدید

داده ایم، آن را محکم بگیرید و کدام هدایات که در آن است آن را یاد گیرید تا که شما پرهیزگاران شوید باز شما بعد ازین

مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ فَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ لَكُنْتُمْ

پس | از آن | پس اگر نمی بود | فضل | الله | بر شما | و مهربانی او | هر آینه میبودید شما

روگردانیدید، پس اگر فضل خداوند و مهربانی اور بالای شما نه میبود پس شما حتماً

مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِيْنَ اعْتَدَوْا مِنْكُمْ

از زیان کاران | وهر آینه دانستید شما | هر آن کسان | که تجاوز کردند | از شما

در زیان میبودید، و هر آینه به شما حال آن مردم هم معلوم شده است آنانکه از شما در روز شنبه

فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُوْنُوْا قِرَدَةً خٰسِـِٕيْنَ ﴿٦٥﴾ ۚ فَجَعَلْنٰهَا

دربارهٔ نسبت | پس گفتیم ما | ایشان را | باشید | بوزینه گان | ذلیل | پس گردانیدم این قصه را

(از احکام الله) تجاوز کرده بودند، پس ما به ایشان گفتیم که بروید اکنون ذلیل، خوار بوزینه گان شوید پس ما این قصه را

نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً

عبرت | برای آنها | که در آن وقت موجود بودند | و آنانکه پس از آنها می آیند | و نصیحت ـ

برای این زمانه و برای مردم آینده ذریعهٔ عبرت و از برای ترسندگان عذاب

لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ

برای پرهیزگاران | وهنگامیکه گفت | موسیٰ | برای قوم خود | که هر آینه الله | بشما حکم میدهد

نصیحت ساختیم و یاد کن هنگامیکه موسی به قوم خود گفت که الله به شما حکم میدهد

أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً ۖ قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ

که ذبح کنید | یک گاوی را | ایشان گفتند | آیا مارا استهزا می نمائی | گفت | پناه میخواهم | به الله

که یک گاوی را ذبح کنید ـ ایشان گفتند که آیا تو مارا استهزا مینمائی؟ موسی گفت خداوند مرا ازین سخن

أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ

ازاین که شوم من | از جهلاء | آنها گفتند | دعا کن | برای ما | از رب خود

در پناه بگیرد که در مردم جهلاء حساب شوم آنها گفتند که اگر چنین میباشد به رب خود بگو که مارا

يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ

که بیان کند | مارا | که آن گاو چگونه است؟ | گفت | هر آینه الله | میگوید | هر آینه آن | یک گاو است | نه پیر

بوضاحت بگوید که آن گاو چگونه میباشد؟ موسی گفت که الله میفرماید که گاو چنین میباشد که نه پیر میباشد

وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَٰلِكَ ۖ فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾ قَالُوا ادْعُ

ونه نورسیده | جوان است | درمیان این | پس بکنید | آن که | به شما حکم کرده میشود | گفتند | دعا کن

و نه نورسیده در عمر درمیانه میباشد بشما که کدام حکم داده میشود بر آن عمل کنید ایشان گفتند که به رب خود

لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا ۚ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا

برای ما | از رب خود | که بیان کن | مارا | که چگونه است رنگ آن؟ | گفت | هر آینه | میفرماید | که آن

دعاء کن که مارا این هم بنماید که رنگ آن چگونه میباشد؟ موسی گفت الله میفرماید که آن یک

بَقَرَةٌ صَفْرَاءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ النَّاظِرِينَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا ادْعُ

یک گاوی است | زرد | خوب زرد است | رنگ آن | خوش میکند | بینندگان را | آنها گفتند | دعا کن

گاوی است خالص زرد که به دیدن آن دلهای مردم خوش میگردد آنها گفتند به رب خود

لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَّنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ تَشَابَهَ

مارا | از رب خود | کی بیان کند | مارا | که از چه قسم است آن | هر آینه | آن گاو | مشتبه شده

بگو که او مارا بوضاحت بگوید که آن گاو چگونه میباشد؟ هر آینه شناخت آن گاو برای ما گران

عَلَيْنَا ۖ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا

برما | وهر آینه ما | اگر خواسته باشد خدا | راه یافتگانیم | گفت | هر آینه آن | میفرماید که آن

گردیده است و اگر الله بخواهد! اکنون معلومات درست آن پیدا خواهیم کرد ـ موسی گفت الله میفرماید که آن

بَقَرَةٌ لَّا ذَلُولٌ تُثِيرُ الْأَرْضَ وَ لَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ

گاوی است | محنت کشیده نیست | که قلبه کند | زمین را | و | نه آبیاری کند | زراعت را | بی عیب است

یک گاوی است که نه در قلبه محنت کشیده شده است، و نه به زراعت آب میدهد بالکل سالم است

لَّا شِيَةَ فِيهَا ۚ قَالُوا الْآنَ جِئْتَ بِالْحَقِّ ۚ فَذَبَحُوهَا

نیست داغی | در آن | گفتند | اکنون | تو آوردی | سخن راست | پس آنها ذبح کردند آن را

و بی داغ میباشد، ایشان گفتند اکنون شما آوردی سخنی راست را پس ایشان آن گاوی را ذبح کردند

وَمَا كَادُوا يَفْعَلُونَ ﴿۷۱﴾ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَادَّارَأْتُمْ فِيهَا ۖ

ونزدیک نبودند | که چنین بکنند | وهنگامیکه کشتید شما | یک مردرا | پس شما نزاع کردید | در آن

اگرچه آنها به چنین عمل تیار نبودند، و یاد کنید وقتیکه شما یک شخص را کشتید و در آن یکی با دیگر نزاع میکردید

وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿۷۲﴾ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ

والله | آشکارا کننده است | آنکه شما پنهان میکردید | پس گفتیم ما | بزنید آن را

و خداوند آشکارا کننده است چیزی را که شما پنهان میکردید پس ما حکم کردیم که این (مقتول) را به گاوی ذبح شده۔

بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْمَوْتَىٰ وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ

به یک حصهٔ ذبیحه این | هم چنین | زنده میکند | الله | مردگان را | وی نماید شمارا | نشانه های خود | تا شما

به حصهٔ آن بزنید، الله تعالیٰ همچنین مردگان را زنده میکند و بشما نشانهای قدرت خود می نماید که تا شما

تَعْقِلُونَ ﴿۷۳﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّن بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ

بدانید | باز سخت شد | دلهای تان | بعد | ازین | پس آن است | مانند سنگ

از عقل کار بگیرید، باز بعد ازین واقعه هم دلهای شما سخت گردید، و این دلها چنین سخت است که مثل سنگ

أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ ۚ

ویا از آن هم سخت تر | وبعضی در سنگها چنین هم میباشد | که روان میشود | از آن جوی ها

و یا از سنگ هم سخت تر است، هرآینه در سنگها بعض چنین هم میباشد که از آن جوی ها روان میباشد

وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا

وبعضی در آن | آن است | که شق میشود | پس بیرون می آید | از آن آب | وبعضی از آن | همان است

و هرآینه در آن چنین هم میباشد که شق میشود و از آن آب بیرون می آید۔ وبعضی از آن چنین هم میباشد که

يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿۷۴﴾ أَفَتَطْمَعُونَ

که می غلط کرد | از ترس الله | ونیست الله | بی خبر | از آنچه | میکنید | آیا شما امید میکنید

از ترس خداوند فرود می غلطد و دریادداشته باشید که الله از اعمال تان بی خبر نیست۔ ای مسلمانها! آیا اکنون

أَن يُؤْمِنُوا لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ

که آنها ایمان می آرند | شما بقول | وهرآینه بود | گروهی | از ایشان که | می شنیدند | کلام

هم شما امید میدارید که (این اهل کتاب) سخن شما را قبول میکنند، وحال آنکه در ایشان یک گروهی چنین میبود که کلام خدارا گوش میکردند۔ می شنیدند

اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُوْنَهٗ مِنْۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوْهُ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٧٥﴾ وَاِذَا

الله را | باز | بدل میکردند آن را | بعد از آن که فهمیده بودند آن را | وایشان میدانند | ووقتیکه

ووقتیکه خوب بر آن فهم حاصل میکردند، باز همراه فهم و علم در آن زیادت و نقصان میکردند ووقتیکه

لَقُوا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْٓا اٰمَنَّا ۚ وَاِذَا خَلَا

ایشان یک جای شوند | همراه آن مردم | که ایمان آورده اند | گویند | ما هم ایمان آورده ایم | ووقتیکه تنها شوند

ایشان باموٴمنان یک جای شوند، پس میگویند که ما هم ایمان آوردیم و هنگامیکه ـ در

بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ قَالُوْٓا اَتُحَدِّثُوْنَهُمْ بِمَا فَتَحَ اللّٰهُ عَلَيْكُمْ

بعضی از ایشان با بعضی | گویند | آیا خبر میدهید ایشان را | از آن که | آشکاره کرده است الله | بر شما

میان خود تنها شوند، پس میگویند آیا شما مسلمانان را آن سخن تعلیم مینمائید آنکه خداوند (ج) شمارا آشکارا نموده است

لِيُحَآجُّوْكُمْ بِهٖ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٧٦﴾ اَوَلَا يَعْلَمُوْنَ

که تا مناظره کنند با شما | بر آن | به نزد پروردگار شما | پس آیا شما نه میدانید | آیا آنها نه میدانند

که نزد رب شما همراه تان مناظره و جگره کنند، چرا شما از عقل خود کار نه میگیرید؟ آیا به آنها معلوم نیست

اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿٧٧﴾ وَمِنْهُمْ اُمِّيُّوْنَ

که الله | میداند | آنچه را که پنهان میکنند | وآنچه آشکار میکنند ایشان | وبعض از ایشان | امیان است

که همه سخنهای پنهان و آشکارا ایشان به الله معلوم است و در ایشان بعضی از مردم ناخوانده است

لَا يَعْلَمُوْنَ الْكِتٰبَ اِلَّآ اَمَانِيَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّوْنَ ﴿٧٨﴾

که نه میدانند | کتاب را | مگر آرزوهای دروغ | ونیستند ایشان | مگر | گمان کنندگان

به آنانکه بدون از آرمانهای دروغ و علم کتاب الله را یاد ندارند و ایشان تنها گمان کنندگان اند.

فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ يَكْتُبُوْنَ الْكِتٰبَ بِاَيْدِيْهِمْ ۖ ثُمَّ يَقُوْلُوْنَ هٰذَا

پس خرابی است | برای آنان | که می نویسند | کتاب را | به دستهای خود | باز میگویند | این

پس افسوس وحسرت است به حال آن مردم که نخست بدستهای خود یک کتاب را می نویسند باز میگویند که این کتاب از

مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ لِيَشْتَرُوْا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ فَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا كَتَبَتْ

از طرف الله است | تا بخرند | در بدلهٔ آن | قیمت | اندک | پس هلاکت است | برای ایشان | بسبب | کتابت

جانب الله است برای اینکه در بدلهٔ آن قیمت اندک بگیرند پس چیزیکه دستهای ایشان نوشت آن از ایشان

اَيْدِيْهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُمْ مِّمَّا يَكْسِبُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوْا

دستهای ایشان | وهلاکت است | برای ایشان | بسبب آنکه | کسب میکنند | وآنها میگویند

باعث وسبب بربادی ایشان است، وایشان چیزی را که هم چنین بدست می آرند آن هم برای ایشان سامان افسوس میباشد وایشان میگویند

لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدَةً ۭ قُلْ اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ

هیچ وقت نه میرسد | مارا آتش | مگر | روزهای | شمرده شده | بگو | آیا گرفتید شما | از خدا

برای ما آتش جهنم فقط یک چند روز میرسد بگو که شما از الله چنین وعده

عَهْدًا فَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ عَهْدَهٗٓ اَمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ مَا

کدام وعده | پس هرگز خلاف نکند | الله | از وعده خود | یا میگوئید | بر الله آنچه

گرفتید که الله تعالیٰ از وعدهٔ خود خلاف نه میکند، و یا شما بر الله چنین سخنها بسته میکنید

لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٨٠﴾ بَلٰى مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَّاَحَاطَتْ بِهٖ خَطِيْٓـَٔتُهٗ

نمیدانید | چرانی | هر که کرد | کدام گناه | باو | گناه او

آنکه شمارا معلوم نیست، البته کسیکه کدام بدی کرد و اورا گناه های او از هر طرف احاطه نمود

فَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٨١﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

پس ایشانند | ساکنان جهنم | ایشان درآن جاویداند | وکسانیکه | ایمان آوردند

پس چنین مردم از اهل جهنم اند، و ایشان درآن جاوید اند۔ و آنانکه ایمان آوردند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٨٢﴾ ع

ع ١١ / ٩

وعمل کردند | نیک | ایشانند | اهل جنت | ایشان درآن جاویداند

و عمل کردند نیک، آنها اهل جنت میباشند۔ و ایشان درآن همیشه میباشند۔

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ لَا تَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ قف

وآن وقت | که گرفتیم ما | وعده محکم | از بنی اسرائیل | که عبادت مکنید | مگر الله را

و در یاد داشته باشید وقتیکه از بنی اسرائیل وعدهٔ محکم گرفتیم که بجز از خداوند پرستش دیگران را نکنید۔

وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَقُوْلُوْا

وهمراه والدین | احسان کنید | واهل قرابت | ویتیمان | وهمراه مساکین | وبگوئید

و همراه والدین نیکوئی کنید، و همراه اهل قرابت، و ایتام و مساکین هم نیکی کنید و همراه مردم

لِلنَّاسِ حُسْنًا وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ اِلَّا

مردم را | سخنهای خوب | وبرپادارید | نماز را | وبدهید | زکواة را | باز برگشتید | مگر

به زبان شیرین صحبت کنید، و نماز را برپا دارید، و زکواة را بدهید باز شما غیر از یک چند اشخاص

قَلِيْلًا مِّنْكُمْ وَاَنْتُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٨٣﴾ وَاِذْ اَخَذْنَا مِيْثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُوْنَ

اندکی | ازشما | حال آنکه شما | روگرداننده گانند | وآن وقت که گرفتیم | ما وعده محکم ازشما | که مریزید

از وعدهٔ خود بر گشتید، و شما روگردانیدند، و یاد کنید وقتیکه از شما وعده گرفته بودیم که درمیان

دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُوْنَ اَنْفُسَكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَرْتُمْ

خون یک دیگر | وبیرون مکشید | قوم خود را | از خانه های ایشان | باز | اقرار کردید

خود خون مریزید، و اقرباء و دوستان خود را از خانهای ایشان مکشید، باز شما ازین سخن اقرار نمودید

وَاَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ﴿٨٤﴾ ثُمَّ اَنْتُمْ هٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُوْنَ اَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُوْنَ

وشما گواهی میدهید | بازشما آن گروهید | که می کشید | مردم خود | وبیرون می کشید

و باز هم شما آن مردم هستید که مردم خودرا قتل میکنید و یک گروهی از ایشان

فَرِيقًا مِّنكُم مِّن دِيَارِهِمْ تَظٰهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ

گروهی | از قوم خود | از خانه های ایشان | امداد میکنید | خلاف ایشان | به گناه

از خانهای ایشان میکشید، و در خلاف ایشان درگناه امداد یک دیگری را میکنید

وَالْعُدْوَانِ ۚ وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسٰرٰى تُفٰدُوهُمْ

و به ظلم | و اگر بیایند بشما | اسیران | پس فدیه میدهید در بدل ایشان

و اگر آن مردم در حالت قید بشما بیایند، پس دربارۀ رها شدن آن فدیه میدهید

وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ ۚ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ

وحال آنکه حرام است | برشما | بیرون کردن ایشان | پس آیا شما قبول میکنید | به بعض حکم

وحال آنکه ایشان از خانهای ایشان کشیدن بشما حرام بودْ آیا شما بعض حصه های کتاب را قبول میکنید

الْكِتٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَاءُ مَن يَفْعَلُ ذٰلِكَ

از کتاب | وانکار میکنید | از بعضی | پس چه جزا است | از آنکه | بکند چنین

و از بعض انکار میکنید پس کسیکه در شما چنین بکند، پس جزاء او در زندگانی

مِنكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُرَدُّونَ

از شما | مگر رسوائی | در زندگانی دنیا | و در روز قیامت | گردانیده میشوند

دنیا بدون از ذلت چیزی دیگری نیست و در روز قیامت چنین مردم در عذاب

إِلٰى أَشَدِّ الْعَذَابِ ۗ وَمَا اللّٰهُ بِغٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُولٰئِكَ

در عذاب سخت | ونیست الله | بی خبر | از آنچه میکنید | این

سخت میباشند. و خداوند (ج) از اعمال شما بی خبر نیست، این

الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ ۖ فَلَا يُخَفَّفُ

همان مردم است | که خریدند | زندگی دنیا را | در بدلهٔ آخرت | پس سبک کرده نه میشود

همان مردمان اند که در بدلهٔ زندگی آخرت زندگی چند روزهٔ دنیا را خریدند و در عذاب ایشان کمی و تخفیف کرده نه میشود

عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾ ع وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى

از ایشان | عذاب | و نه | مدد ایشان کرده میشود | و تحقیق دادیم | موسیٰ را

و نه هیچ نوع امداد ایشان کرده میشود و ما موسیٰ را

الْكِتٰبَ وَقَفَّيْنَا مِن بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ ۖ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ

کتاب | وپی در پی فرستادیم | بعد از وی | پیغمبران را | و دادیم | عیسیٰ پسر مریم را

کتاب دادیم و پس از وی پیغمبران را پی در پی فرستادیم، و به عیسی پسر مریم را معجزات آشکارا

الْبَيِّنٰتِ وَأَيَّدْنٰهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۗ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ

معجزات روشن | وقوت دادیم اورا | به روح قدس | آیا پس هر وقتیکه | بیاورد نزد شما

و روشن دادیم، و بذریعه روح القدس (جبریل علیه السلام) امداد اورا کردیم (این عادت شما است) که وقتیکه بشما یک پیغمبر شما

رَسُوْلٌۢ بِمَا لَا تَهْوٰٓى اَنْفُسُكُمُ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيْقًا كَذَّبْتُمْ

یک پیغمبر | آنچه دوست ندارد | نفسهای شما | شما تکبر کردید | پس جماعتی را | تکذیب نمودید

یک حکمی را خلاف از مرضی و رغبت شما بیاورد پس شما سرکشی کردید باز برخی از پیغمبران را تکذیب نمودید

وَفَرِيْقًا تَقْتُلُوْنَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوْا قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ؕ بَلْ

و یک گروه را | می کشتید | وگفتند | دلهای ما | در پرده است | نه بلکه

و برخی شما کشتید، یهود میگویند بر دلهای ما پرده است، بلکه

لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيْلًا مَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٨٨﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ

لعنت کرده ایشان الله | بسبب کفر ایشان | پس اندکی | از ایشان ایمان آوردند | وهرگاه | بیاید ایشان را

الله بسبب کفر ایشان بالای آنها لعنت کرده است پس اندکی از ایشان ایمان می آرند، و هنگامیکه به ایشان

كِتٰبٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ ۙ وَكَانُوْا مِنْ قَبْلُ

کتابی | از جانب خدا | تصدیق کننده از آنچه | با ایشان است | و بودند که از پیش

کتاب خدا آمد که از آن کتابها تصدیق میکند، آنکه همراه ایشان موجود است (و به امید آنکه) این مردم پیش از نزول

يَسْتَفْتِحُوْنَ عَلَى الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ فَلَمَّا جَآءَهُمْ مَّا عَرَفُوْا

کامیابی می خواستند | بر کسانیکه کافر شدند | پس هرگاه آمد بر ایشان | آنچه که شناخته بودند

آن در مقابلهٔ کافران دعاء کامیابی می خواستند پس وقتیکه به آنها آن هدایت رسید، آنکه شناخت آنها

كَفَرُوْا بِهٖ ۫ فَلَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٨٩﴾ بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهٖٓ

از آن انکار کردند | پس لعنت خدا است | بر کافران | بد است آن | که فروختند بر آن

پس از آن انکار کردند، پس به چنین انکار کنندگان همیشه لعنت خدا میباشد، بسیار بد است آن چیز که آنها نفسهای خود

اَنْفُسَهُمْ اَنْ يَّكْفُرُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بَغْيًا اَنْ يُّنَزِّلَ

نفسهای خود | که انکار میکند | از آن | که فرو فرستاد | خدا | بسبب حسدان | که نازل میکند

برآن فروختند۔ و آن اینکه بسبب بغض از کتاب خداوند انکار کردند (که چرا خدا فضل خود برآن مخص میکند)۔

اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۚ فَبَآءُوْ بِغَضَبٍ

الله | رحمت خود | بر هر که | خواهد | از بندگان خود | پس باز گشتند | به غضب

کسیکه را که در بندگان خود کسی را که بخواهد پس آنها از هر جانب در عقب

عَلٰى غَضَبٍ ؕ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿٩٠﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ

بالای غضب | و برای کافران | عذاب است | از ذلت | و وقتیکه گفته شود | برای ایشان

گرفتار شدند و برای کافران عذاب ذلت مقرر است، و هنگامیکه به ایشان گفته شود چیزیکه خداوند نازل کرده

اٰمِنُوْا بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا نُؤْمِنُ

که ایمان بیاورید | به آنچه | فرو فرستاده است | خدا | پس میگویند | ما یقین میکنیم

برآن ایمان بیارید، و میگویند آنکه برما نازل کرده شده است برآن ایمان می آریم

بِمَآ اَنۡزَلَ عَلَيۡنَا وَيَكۡفُرُوۡنَ بِمَا وَرَآءَهٗ وَهُوَ الۡحَقُّ

آنچه فرستاده شده | برما | وانکار میکنند | آنچه | غیراز آن است | حال آنکه حق است آن قرآن

وچیزیکه غیراز آن است انکار می کنیم وحال آنکه (این قرآن حق) وتصدیق کننده است ـ وکدام علم آسمانی سابقه که همراه ایشان

مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمۡ قُلۡ فَلِمَ تَقۡتُلُوۡنَ اَنۡۢبِيَآءَ

تصدیق کننده است | از آنچه | همراه ایشان است | بگو پس چرا | می کشتید شما | انبیاء

است از آن هم تصدیق میکند، از آنها سوال کنید که پیش از آن انبیاء

اللّٰهِ مِنۡ قَبۡلُ اِنۡ كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿٩١﴾ وَلَقَدۡ جَآءَكُمۡ

الله را | پیش از این | اگر هستید شما | مؤمنان | وبتحقیق آمده بود شمارا

سابقه را چرا می کشتید اگر شما مؤمنان هستید، و هر آینه

مُّوۡسٰى بِالۡبَيِّنٰتِ ثُمَّ اتَّخَذۡتُمُ الۡعِجۡلَ مِنۡۢ بَعۡدِهٖ

موسیٰ | به معجزات روشن | پس گرفتید شما | گوساله را | بعد از آن

موسی علیه السلام بشما معجزات روشن آورده بود باز شما بعد از آن عبادت گوساله را آغاز کردید،

وَاَنۡتُمۡ ظٰلِمُوۡنَ ﴿٩٢﴾ وَاِذۡ اَخَذۡنَا مِيۡثَاقَكُمۡ

وبودید شما | ستمگاران | ووقتیکه گرفتیم ما | وعدهٔ محکم از شما

و شما ستمگاران هستید و یاد کنید وقتیکه ما از شما وعدهٔ محکم گرفتیم

وَرَفَعۡنَا فَوۡقَكُمُ الطُّوۡرَ خُذُوۡا مَآ اٰتَيۡنٰكُمۡ

وبلند کردیم ما | بالای شما | کوه طور را | بگیرید | آنچه دادیم شمارا

و کوه طور را بالای شما بلند کرده بودیم (و حکم داده بودیم) که کدام کتابیکه به شما داده ایم،

بِقُوَّةٍ وَّاسۡمَعُوۡا قَالُوۡا سَمِعۡنَا وَعَصَيۡنَا وَاُشۡرِبُوۡا

به قوت | وبشنوید | گفتند | ماشنیدیم | وقبول نکردیم ما | وآمیخته شد

آن را به قوت بگیرید، و خوب بشنوید آنها گفتند ماشنیدیم لیکن قبول نه میکنیم، بسبب کفر ایشان

فِىۡ قُلُوۡبِهِمُ الۡعِجۡلَ بِكُفۡرِهِمۡ قُلۡ بِئۡسَمَا

دردلهای ایشان | محبت گوساله | بسبب کفر آنها | بگو | بدچیز است آنچه

دلهای ایشان به محبت گوساله آمیخته شده بود۔ ای نبی! بگو که

يَاۡمُرُكُمۡ بِهٖۤ اِيۡمَانُكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ مُّؤۡمِنِيۡنَ ﴿٩٣﴾ قُلۡ اِنۡ كَانَتۡ

از آنکه حکم میدهد شمارا | ایمان شما | اگر | هستید | مؤمنان | بگو | اگر هست

این ایمان (ناقص) شما برای شما بسیار تعلیم بدمیدهد، اگر واقعاً شما مؤمنان هستید برای آنها بگو که

لَكُمُ الدَّارُ الۡاٰخِرَةُ عِنۡدَ اللّٰهِ خَالِصَةً مِّنۡ دُوۡنِ

برای شما | سرای | آخرت | نزد خدا | تنها | غیراز

سرای آخرت تنها برای شما باشد پس باید

النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٩٤﴾

مردم دیگری | پس آرزو کنید | مرگ را | اگر هستید شما | راستگویان

که آرزو مرگ بکنید اگر شما (در دعوهٔ خود) راستگویان هستید۔

وَلَنْ يَّتَمَنَّوْهُ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ؕ

وهرگز از رو نخواهند کرد از ین مرگ | همیشه | بسبب آنچه | پیش فرستاده | دستهای ایشان

و یاد داشته باشید که ایشان بسبب آن اعمال بد ایشان آنکه از دست آنها شده است هیچ وقت ارزو نخواهد کرد،

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ ۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ اَحْرَصَ

والله | خوب داناست | به ستمگاران | وهر آینه بیابی تو ایشان را | حریص ترین

و خداوند (ج) مردم ستمگاران را خوب می شناسد، و تو ایشان را به زندگانی از همه

معانقة ٢

النَّاسِ عَلٰى حَيٰوةٍ ۚ وَمِنَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا ۚ

مردم | برزندگانی | واز آن مردم که | شرک کردند

مردم حریص تر میبابی تا آنکه از مشرکین هم زیاد تر۔

يَوَدُّ اَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ اَلْفَ سَنَةٍ ۚ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهٖ

دوست دارد هر یکی از ایشان | کاش عمر داده شود او را | هزار | سال | ونیست | رهانندهٔ وی

در آنها هر یکی میخواهد که کاش عمراش هزار سال باشد، حال اینکه اگر عمر

ع

مِنَ الْعَذَابِ اَنْ يُّعَمَّرَ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌ ۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿٩٦﴾ ع

ازعذاب | که عمر دراز داده شود | والله | بیناست | به آنچه ایشان میکنند

دراز را یابند باز هم از عذاب نجات نه می یابد، و خداوند کارهای ایشان خوب می بیند۔

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيْلَ فَاِنَّهٗ نَزَّلَهٗ

بگو | هر که باشد | دشمن | جبریل را | پس هر آینه او | نازل کرده این قرآن را

ای نبی تو بگو که هر که دشمن جبریل میباشد (بائد) هر آینه او بحکم خداوند این کتاب را

عَلٰى قَلْبِكَ بِاِذْنِ اللّٰهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

بردل تو | بحکم خدا | که تصدیق میکند | از آن کتب که | پیش از این بود

به دل تو نازل کرده است که از آن کتابها که پیش از این است تصدیق آن را میکند

وَهُدًى وَّبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٩٧﴾ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِّلّٰهِ

وهدایت | وبشارت است | مؤمنان را | کسیکه باشد | دشمن | الله را

و برای مؤمنان هدایت و مژده است کسیکه دشمن الله،

وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَرُسُلِهٖ وَجِبْرِيْلَ وَمِيْكٰىلَ فَاِنَّ اللّٰهَ

وفرشتگان وی را | ورسولان وی را | واز جبریل | ومیکائیل را | پس هر آینه | خدا

و از فرشتگان، و از رسولان، و از جبریل و میکائل میباشد پس خداوند (ج)

عَدُوٌّ لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿۹۸﴾ وَلَقَدْ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ

دشمن است | کافران را | وتحقیق نازل کردیم ما | بسوی تو | نشانهای روشن

هم دشمن چنین کافران است، و ای پیغمبر! ما بالای تو احکام آشکارا نازل کردیم

وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ اِلَّا الْفٰسِقُوْنَ ﴿۹۹﴾ اَوَكُلَّمَا عٰهَدُوْا

وانکار نه میکند | به آن | مگر | بدکاران | آیا هروقتیکه | بستند

و بدون از فاسقان هیچ کسی از آن انکار نه میکند. (آیا این راست نیست که) هر وقتیکه

عَهْدًا نَّبَذَهٗ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ

پیمان را | برانداخت آن را | گروهی | از ایشان | بلکه | اکثر ایشان

هم ایشان عهدنامه بکنند، پس آن را یک ونیم گروه ایشان به پشت خود بلکه اکثر ایشان

لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۰۰﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ

ایمان نمی آرند | وهرگاه | که آمد با ایشان | یک رسول | از جانب خدا

ایمان نه می آرند ووقتیکه آنها را یک پیغمبر از جانب خدا

مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيْقٌ

تصدیق کننده | به آنچه | با ایشان است | برانداخت | گروهی

آمد آنکه از پیش از ایشان بودند تصدیق میکند. پس از این اهل کتاب

مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ ۙۗ كِتٰبَ اللّٰهِ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ

از آن مردم | که داده شده بود | کتاب | کتاب خدارا | پس | پشتهای خود

یک گروهی کتاب خداوند را چنین به پشت انداخت

كَاَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۱۰۱﴾ وَاتَّبَعُوْا مَا تَتْلُوا الشَّيٰطِيْنُ

گویا ایشان | نمیدانند | وپیروی کردند ایشان | آنچه را می خواندند | شیاطین

گویا که آنها بالکل نه فهمیدند، و ایشان بسوی آن (جادو) روان شدند آنکه میخواندند

عَلٰى مُلْكِ سُلَيْمٰنَ ۚ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٰنُ وَلٰكِنَّ الشَّيٰطِيْنَ

بر پادشاهی سلیمان | وکفر نکرده بود | سلیمان | لیکن شیاطین

در پادشاهی سلیمان، و سلیمان هیچ وقت کفر اختیار نکرده بود مگر شیاطین

كَفَرُوْا يُعَلِّمُوْنَ النَّاسَ السِّحْرَ ۗ وَمَآ اُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ

کفر کرده بودند | می آموختند | مردم را | جادو | وآنکه نازل شده بود | به دو فرشتگان

کفر کرده بودند که به مردم ساده و نادان جادوی آموختند، و پیروی کردند از آن که بر دو فرشتگان

بِبَابِلَ هَارُوْتَ وَمَارُوْتَ ؕ وَمَا يُعَلِّمٰنِ مِنْ اَحَدٍ حَتّٰى يَقُوْلَآ

در بابل | که هاروت وماروت است | وایشان نمی آموختند | هیچ کسی را | تا آنکه میگفتند

هاروت و ماروت در شهر بابل نازل شده بود، و هر دو ایشان تا آن وقت به هیچ کسی تعلیم نه میداد

إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا

یقیناً ما | آزمایشیم | پس کافر نشوید | پس ایشان یاد میکردند | از هر دو ایشان

تا آنکه نخست میگفتند ما برای امتحان آمده ایم' پس شما کفر مکنید (باوجود ازین) این مردمان از ایشان

مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۚ وَمَا هُمْ

آن دم | که جدائی می آوردند به آن | میان مرد | و زوجه' او | و ایشان نبودند

آن سخنها یاد میکردند که بذریعهٔ آن درمیان زن و شوهر جدائی می آوردند و ایشان

بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ وَيَتَعَلَّمُونَ

ضرر رسانندگان | بر آن | هیچ کسی را | مگر | بحکم | الله | و ایشان می آموختند

بغیر از حکم خداوند به هیچ کسی هم ضرر رساینده نه میتوانستند' و این مردم آن سخنها را یاد کردند که

مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ

آنچه ضرر میرسانید ایشان را | و به ایشان فائده نمی داد | و هر آینه ایشان خوب دانسته بودند | هر که | اختیار کرد (جادو)

برای ایشان مضر بود و به آنها هیچ فائده رسانیدن در قدرت نبود و یقیناً به آنها معلوم بود آنها یکه این جادو را اختیار نمودند

مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا

نیست | او را | در آخرت | کدام حصه | و بسیار بد است | آنچه

برای ایشان در آخرت هیچ حصه نیست و یقیناً بد است آن چیز

شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ

که در بدلهٔ آن فروختند | نفسهای خود | کاش | که ایشان میدانستند | اگر

که هیتی کفر که ایشان در بدلهٔ آن نفسهای خود را فروختند کاش ایشان میدانستند۔ و اگر

أَنَّهُمْ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَمَثُوبَةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ ۚ

هر آینه ایشان | ایمان می آوردند | و پرهیزگاری میکردند | هر آینه ثواب | از نزد خدا | بهتر است

ایشان ایمان می آوردند و نفس را۔ از جادو نگاه میکردند' پس ثواب از جانب خدا بسیار بهتر بود

لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا

کاش | که ایشان میدانستند | ای مؤمنان | مگوئید | "راعنا"

کاش ایشان میفهمیدند ای مسلمانان! شما هیچ وقت لفظ (راعنا) مگوئید

وَقُولُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوا ۗ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

و بگوئید | اُنظرنا | و خوب بشنوید | و برای کافران را | عذابی است | دردناک

(و بجا این) انظرنا' بگوئید و به سخنی خوب گوش بگیرید۔ و کافران را عذابی درد ناک مقرر است'

مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ

نه میخواهد | آنانکه | کفر کردند | از اهل کتاب | و نه مشرکین

نه از اهل کتاب آن مردم این سخن را خوش میکنند آنانکه کفر کردند و نه مشرکین

أَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِّنْ خَيْرٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ

که نازل کرده شود | برشما | کدام سخنی خوب | از جانب رب شما | والله

که نه جانب رب شما بالای شما چیزی خبر فرود آید و خداوند(ج)

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿۱۰۵﴾

خاص میکند | به رحمت خویش | آن راکه خواهد | والله | خداوند فضل بزرگ است

رحمتهای خود خاص به آن مردم میدهد، به کسیکه رضا او شود الله(ج) خداوند فضل بزرگ است

مَا نَنْسَخْ مِنْ اٰيَةٍ اَوْ نُنْسِهَا نَاْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ

آن راکه منسوخ کنیم ما | از آیتی | یا آن را فراموش کنیم | پس ما می آریم | به بهتر از آن

ماکه کدام حکم (یا شریعت) را منسوخ میکنیم و یا از (دل تو) فراموش میکنیم، پس بهتر از آن

اَوْ مِثْلِهَا ۭ اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۰۶﴾

ویا به مثل آن | آیا تو نه میدانی که | هر آینه الله | بر هر چیزی توانا است

و یا مانند آن (حکم دیگری) می آریم آیا بتو معلوم نیست که خداوند به هر چیز قادر است،

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ

آیا تو نه میدانی | هر آینه الله راست | پادشاهی | آسمانها | و زمین

آیا بتو معلوم نیست که پادشاهی آسمانها و زمین اوراست،

وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۱۰۷﴾

ونیست | شمارا | بجز | الله | کدام دوست | و نه مددگاری

و غیر از خداوند از شما کسی دوست شده میتواند و نه یاری دهنده

اَمْ تُرِيْدُوْنَ اَنْ تَسْـَٔلُوْا رَسُوْلَكُمْ كَمَا سُىِٕلَ مُوْسٰى

آیا شما میخواهید | که پرسید | از رسول خویش | چنانچه | پرسیده شده بود موسیٰ

ای مسلمانان! آیا شما اراده دارید که شما هم از رسول خود آن قسم سوالها بکنید چنانچه پیش از این از موسی

مِنْ قَبْلُ ۭ وَمَنْ يَّتَبَدَّلِ الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ فَقَدْ ضَلَّ

پیش ازین | و هر که | بدل کند | کفر را | به عوض ایمان | پس او گمراه شد

شده بود، و کسیکه کفر را به عوض ایمان بدل کند پس هر آینه اوراه راست

سَوَاۗءَ السَّبِيْلِ ﴿۱۰۸﴾ وَدَّ كَثِيْرٌ مِّنْ اَھْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يَرُدُّوْنَكُمْ

راه راست را | دوست دارند | بسیاری | از | اهل کتاب | کاش باز گردانند شمارا

را گم کرد، اکثر اهل کتاب بسبب حسد شخصی خود میخواهد که بکدام

مِّنْ بَعْدِ اِيْمَانِكُمْ كُفَّارًا ښ حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ اَنْفُسِهِمْ

بعد از آوردن ایمان شما | به کفر | بسبب حسد | آنکه در دلهای ایشان است

تدبیر شمارا بعد از ایمان آوردن بسوی کفر باز گردانند

مِّنۡۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الۡحَقُّ ۚ فَاعۡفُوۡا وَاصۡفَحُوۡا حَتّٰى يَاۡتِىَ
بعداز آن کہ | آشکاراشد برایشان | حق | پس عفوہ کنید | و روگردانید | تا آنکہ آرد
بعد از آنکہ حق بر آنها آشکارا شدہ است پس شما ایشان را معاف کنید و روگردانید تا آنکہ

اللّٰهُ بِاَمۡرِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿۱۰۹﴾ وَاَقِيۡمُوا الصَّلٰوةَ
اللہ | حکم خود | ھرآینہ اللہ | برھر چیز | تواناست | وبرپادارید | نمازرا
حکم خدا بیایدٔ ھر آینہ خداوند(ج) بر ھر چیز قدرت کامل دارد و نماز برپادارید

وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوۡا لِاَنۡفُسِكُمۡ مِّنۡ خَيۡرٍ تَجِدُوۡهُ
وبدھید زکواۃ | وآنچہ | پیش میفرستید | برای نفسھای خود | از نیکوئی | می یابید شما آن را
و زکواۃ بدھید، و شما کہ برای نفسھای خود کدام نیکوئی میفرستید پس آن را

عِنۡدَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ بَصِيۡرٌ ﴿۱۱۰﴾ وَقَالُوۡا لَنۡ يَّدۡخُلَ
نزداللہ | ھرآینہ خدا | بہ آنچہ | شمامی کنید بیناست | وایشان میگویند | ھیچ وقت داخل نہ میشود
نزد خداوند می یابید ھر آینہ خداوند کارھای شمارا می بیند، و اھل کتاب میگویند کہ ھیچ وقت

الۡجَـنَّةَ اِلَّا مَنۡ كَانَ هُوۡدًا اَوۡ نَصٰرٰى ؕ تِلۡكَ اَمَانِيُّهُمۡ ؕ قُلۡ هَاتُوۡا
جنت را | مگرآنکہ باشد | یھود یا نصاری | این ارزوھای باطل آنھا است | بگو | بیارید
غیر از یھود و نصاری کسی در جنت داخل نہ میشود، این فقط ارزوھای ایشان است بہ آنھا بگو کہ

بُرۡهَانَكُمۡ اِنۡ كُنۡتُمۡ صٰدِقِيۡنَ ﴿۱۱۱﴾ بَلٰى ۚ مَنۡ اَسۡلَمَ وَجۡهَهٗ لِلّٰهِ
دلیل خویش | اگرھستید شما | راستگویان | چنین نیست (بلی) | کسیکہ منقادکرد | روی خودرا | برای اللہ
اگر شما دراین راستگو با شید بیارید دلیل خود را بلی کسیکہ نفس خویش را بہ اللہ

وَهُوَ مُحۡسِنٌ فَلَهٗۤ اَجۡرُهٗ عِنۡدَ رَبِّهٖ ۚ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ
واونیکوکارباشد | پس اورا | ثواب او | نزد پروردگارایشان | ونیست خوفی | برایشان
منقاد کند و بکند کارھای نیک پس جزاء او نزد پروردگار او مقرر است و بہ چنین مردم نہ کدام خوفی می آید

وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿۱۱۲﴾ وَقَالَتِ الۡيَهُوۡدُ لَيۡسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى شَىۡءٍ
ونہ ایشان | اندوھگین باشند | ومیگویند یھود | نیست نصاری (عیسایان) | برھیچ مذھبی
و نہ کدام حزن، و یھود میگویند کہ دین نصاری ھیچ دینی نیست

وَّقَالَتِ النَّصٰرٰى لَيۡسَتِ الۡيَهُوۡدُ عَلٰى شَىۡءٍ ۙ وَّهُمۡ يَتۡلُوۡنَ
وگفت | نصاری | نیست یھود | برھیچ راھی | حال آنکہ ایشان میخوانند
و نصاری میگویند مذھب یھود ھیچ مذھبی نیست و حال آنکہ ھر دو ایشان

الۡكِتٰبَ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيۡنَ لَا يَعۡلَمُوۡنَ مِثۡلَ قَوۡلِهِمۡ ۚ فَاللّٰهُ يَحۡكُمُ
کتاب را | ھمچنین | ھم گفتند | آنانکہ | نمیدانند | مانند سخن ایشان | پس اللہ | فیصلہ میکند
کتابھای آسمانی میخوانند ھمچنین سخن آن مردم ھم میکنند کہ آنانکہ نہ میدانند یعنی (مشرکین) پس بہ روز قیامت

بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ وَمَنْ

میان ایشان | درروز قیامت | درکدام تخلیه | آنها اختلاف میکردند | وکیست

درباره اختلافات ایشان فیصله میکند خداوند و از آن شخص ستمگار زیاد دیگر. کسی شده

اَظْلَمُ مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ اَنْ يُّذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ وَسَعٰى

ظالم زیاد | ازآنکه | منع کرد | از مساجد خداوند | که ذکر کرده شود در آن | نام او | وسعی میکند

میتواند که مساجد را ازین سختی بند میکند که در آن نام خداوند گرفته شود و از ویرانی آن سعی میکند،

فِيْ خَرَابِهَا ۭ اُولٰۗىِٕكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَّدْخُلُوْهَآ اِلَّا خَاۗىِٕفِيْنَ ڛ

درویرانی آن | حق چنین مردم نیست | که درآیند درآنها | مگر ترسندگان

برای آن مردم مناسب بود که در حالت ترس در آن می آمدند،

لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَّلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ

برای ایشان | دردنیا | ذلت | وبرای ایشان است | درآخرت | عذاب

درياد داشته باشيد كه برای آنها در دنیا ذلت و خواری است، و در آخرت عذاب بزرگ مقرر است

عَظِيْمٌ ﴿۱۱۴﴾ وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۤ فَاَيْنَمَا تُوَلُّوْا فَثَمَّ

بزرگ | خاص برای خداست | مشرق | ومغرب | پس بهرطرف | که روکنید | همان طرف است

الله است، مشرق است و یا مغرب همه جوانب از خداوند (ج) است پس بکدام جانب که روکنید درهمان جانب است

وَجْهُ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿۱۱۵﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۙ

روی الله | هرآیینه الله | خداوند فراخی | داناست | وایشان میگویند | گرفت الله | فرزند

ذات خداوند، الله خداوند فراخی است، و خوب دانا است و یهود و نصاری میگویند که خداوند پسر دارد.

سُبْحٰنَهٗ ۭ بَلْ لَّهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ كُلٌّ لَّهٗ

اوپاک است | بلکه | ازاوست | آنچه | درآسمانها | وزمین است | همه اورا

حال آنکه وی از چنین نسبتها پاکی است بلکه هرچه در آسمانها و زمین است همه از او است هم اورا

قٰنِتُوْنَ ﴿۱۱۶﴾ بَدِيْعُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَاِذَا قَضٰٓى اَمْرًا

فرمانبردارند | پیداکننده | آسمانها وزمین | ووقتیکه وی اراده کند | کاری را

قبول کننده حکم است، الله پیدا کنندهٔ آسمانها و زمین است و او که فیصلهٔ کدام کاری بکند.

فَاِنَّمَا يَقُوْلُ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿۱۱۷﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ

پس هرآیینه میگوید | اورا | شو | پس میشود | ومیگوید | آن مردم | که نه میدانند

پس میگوید: شو پس فوراً آن کار میشود، و مردم نادان میگویند که الله تعالی

لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِيْنَآ اٰيَةٌ ۭ كَذٰلِكَ قَالَ

چرا سخن نه میگوید باما | الله | یاچرانه می آرد باما | کدام نشانه | همچنین | گفته بودند

همراه ماچرا خود اش سخن نه میگوید، و یا چرا ما را نشانهائی رسالت او نمی فرستد؟ همچنین مردم پیش از این هم آنها هم

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ؕ تَشَابَهَتْ قُلُوْبُهُمْ ؕ قَدْ

آنانکه | از ایشان پیش بودند | مانند گفته ایشان | مشابهت وارد | دلهای ایشان | هرآینه

مثل ایشان سخن گفته بودند، دلهای ایشان و دلهای آنها در کفر یک شکل شده است

بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ بِالْحَقِّ

بیان کردیم ما | نشانه‌ها را | برای آن قوم که یقین میکند | هرآینه ما فرستادیم ترا | بحق

ما یقین کنندگان را نشانه های درست بیان کردیم، و هر آینه ای نبی! ما ترا به دین راست

بَشِيْرًا وَّنَذِيْرًا ۙ وَّلَا تُسْئَلُ عَنْ اَصْحٰبِ الْجَحِيْمِ ﴿۱۱۹﴾

مژده دهنده | وترساننده | وپرسیده نه میشوی | از اهل دوزخ

مژده دهنده، و ترساننده فرستادیم، و دربارهٔ جهنمیان از هیچ پرسیده نه میشوی

وَلَنْ تَرْضٰى عَنْكَ الْيَهُوْدُ وَلَا النَّصٰرٰى حَتّٰى تَتَّبِعَ

وهیچ وقت راضی نمی‌شود | ازتو | یهود | ونه | نصاری | تا آنکه | تو پیروی کنی

و یهود و نصاری هیچ وقت از تو راضی نه میشوند تا آنکه تو بر مذهب ایشان رفتار نه کنی۔

مِلَّتَهُمْ ؕ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ

دین ایشان را | بگو | هرآینه که هدایت | همه از الله | اصل هدایت است | اگر متابعت کنی

تو برای آنها بگو که الله (ج) که کدام راهی را برایم نشان داده است پس همان راه راست است و اگر

اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَ الَّذِيْ جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ

آرزوهای ایشان را | بعد از آن که | آمد ترا | از دانش | نیست ترا

ازین علم کامل بعد هم تو بر خواهشات ایشان روان شدی پس برای یافتن نجات

مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۱۲۰﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَتْلُوْنَهٗ

نزد الله | کدام دوست | ونه کدام امدادی | آنانکه | دادیم ایشان را | کتاب | میخوانند آن را

از خداوند نه کدام دوست و نه کدام مددگاری میباشد، به آنانکه ما کتاب (تورات) داده یم آنها این را۔ چنین میخوانند که

حَقَّ تِلَاوَتِهٖ ؕ اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ

به حق | تلاوت آن | آن گروه | ایمان می آرد | به آن | وهرکه | منکر گردد به آن

مثلیکه حق آن است، ایشان به این کتاب قرآن هم ایمان میدارند؟ کسیکه از این انکار میکند

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿۱۲۱﴾ ع يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ اذْكُرُوْا نِعْمَتِيَ الَّتِيْٓ

پس آن گروه ایشانند | زیان کاران | ای بنی اسرائیل! | یاد کنید | نعمتهائی ما | آن که

آنها خود ایشان زیان میکنند، ای اولاد یعقوب علیه السلام آن نعمتهائی مارا یاد کنید آنکه ما انعام کردیم بر شما،

اَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاَنِّيْ فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۲۲﴾ وَاتَّقُوْا

انعام کردیم | بر شما | وآنکه فضیلت دادیم شمارا من | به جهانیان | و بترسید

ما انعام کردیم بر شما، و اینکه شمارا برهمه جهانیان برتری داده بودیم و از آن روز۔

يَوْمًا لَّا تَجْزِيْ نَفْسٌ عَنْ نَّفْسٍ شَيْئًا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ

از آن روز | که بکار نه آید | هیچ کسی از هیچ کسی | در هیچ چیز | وقبول کرده نه میشود | از وی کدام بدل

که بکار نه می آید یک نفس نفس دیگری را، و نه کدام بدلهٔ او پذیرفته میشود

وَّلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿۱۲۳﴾ وَإِذِ ابْتَلٰٓى إِبْرٰهٖمَ

ونفع نه دهد اورا | شفاعت | ونه امداد ایشان کرده میشود | وهنگامیکه بیازمود | ابراهیم را

و نه به او نفع دهد کدام سفارش، و نه هیچ قسم امداد ایشان کرده میشود، و یاد کن وقتیکه از ابراهیم

رَبُّهٗ بِكَلِمٰتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ۖ قَالَ إِنِّيْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ

رب خود | به چند سخنها | پس پوره کرد او آن | گفت | هر آینه من گرداننده ام | شما برای همه مردم

رب در چند سخن امتحان او گرفت، پس او همه احکام را پوره نموذ، پس خداوند فرمود که من شمارا امام مردم

إِمَامًا ۖ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِيْ ۖ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۲۴﴾

پیشوا | گفت | واز فرزندان من هم | گفت | نه میرسد | وعدهٔ من | ستمگاران را

میگردانم، ابراهیم گفت و اولاد من هم؟ الله فرمود (درست است) مگر ستمگاران در عهد من داخل نیستند۔

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا ۖ وَاتَّخِذُوْا

وهنگامیکه ماساختیم | کعبه را | جای عبادت | برای مردم | وجای امن | وبگیرید

و یاد کن وقتیکه ما خانه کعبه را مرکز عبادت و جای امن ساختیم و حکم کردیم

مِنْ مَّقَامِ إِبْرٰهٖمَ مُصَلًّى ۖ وَعَهِدْنَآ إِلٰٓى إِبْرٰهٖمَ وَإِسْمٰعِيْلَ

از مقام | ابراهیم | جای نماز | وما حکم دادیم | ابراهیم را | واسماعیل را

که مقام ابراهیم را جای نماز بگردانید، و ما از ابراهیم و اسماعیل عهد گرفتیم

أَنْ طَهِّرَا بَيْتِيَ لِلطَّآئِفِيْنَ وَالْعٰكِفِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوْدِ ﴿۱۲۵﴾

که شما پاک نگهدارید | خانهٔ من | برای طواف کنندگان | وبرای اعتکاف کنندگان | ورکوع وسجده کنندگان

که شما خانهٔ من را برای طواف کنندگان، اعتکاف کنندگان، و برای رکوع و سجده کنندگان پاک و صفا نگهدارید

وَإِذْ قَالَ إِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَّارْزُقْ

وهنگامیکه گفت | ابراهیم | ای پروردگار من! | بساز | این شهر را | با امن | وروزی ده

ووقتیکه ابراهیم گفت ای پروردگار من! این شهر را جای امن بگردان،

أَهْلَهٗ مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ

ساکنان آن را | از میوه ها | کسیکه | ایمان آورد | از ایشان | به خدا | وبه روز

و در این برای ساکنان آنانکه به الله و به روز آخرت ایمان آورند

الْاٰخِرِ ۖ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهٗ قَلِيْلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهٗٓ

آخرت | گفت | وکسیکه انکار کند | پس فائده میدهم اورا | اندکی | باز | ناچار گردانم اورا

ایشان را برای خوراک میوه ده الله فرمود وکسیکه کافر گردد اورا هم تا یک مدت فائده میدهم باز اورا به جهنم میرسانم،

إِلَى عَذَابِ النَّارِ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾ وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرٰهِمُ الْقَوَاعِدَ

به عذاب جهنم | وبد | مرجع است | وهنگامیکه بلند میکرد | ابراهیم | بنیاد های

و جهنم جای بد سکونت است، و یاد کن وقتیکه ابراهیم و اسماعیل بنیاد های

مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمٰعِيلُ ۖ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ۖ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ

از کعبه | واسماعیل | ای رب ما | قبول کن | از ما | هرآینه توئی شنوا

بیت الله را بلند میکردند (و دعاء را میخواستند که) ای پروردگار ما این خدمت مارا قبول کن هرآینه تو شنوا

الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا

دانا | ای پروردگار ما | بگردان مارا | فرمانبردار | ترا | واز اولاد ما هم

و دانائی ای پروردگار ما! هر دو ما تابعدار و فرمانبردار خود بگردان، و در اولاد ماهم

أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ ۖ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا ۚ إِنَّكَ أَنْتَ

یک گروهی | فرمانبردار | بخود | وبنما مارا | طریقه های حج ما | وتوبهٔ مارا قبول کن | هرآینه توئی

یک گروهی فرمانبردار بساز، و مارا طریقه های عبادت ما بنما، و توبهٔ مارا بپذیر هر آینه تو

التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُوا

قبول کننده توبه | ومهربان | ای پروردگار ما | وبفرست | درایشان | پیغمبری | از ایشان | که بخواند

توبه قبول کننده و رحم کننده هستی۔ ای پروردگار ما! در ایشان از ایشان یک رسول بفرست که ایشان را احکام تو بخواند،

عَلَيْهِمْ اٰيٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنْتَ

برایشان | آیات تو | وبیاموزد ایشان | را کتاب | ودانائی | وپاک کند ایشان | هرآینه توئی

و تعلیم (قرآن مجید) و دانشمندی را بیاموزند، و از گناه ها پاک میسازند هر آینه تو

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَنْ يَرْغَبُ عَنْ مِلَّةِ إِبْرٰهِمَ إِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ ۚ

غالب | صاحب حکمت | وکیست | که روبگرداند | از ملت ابراهیم | مگر غیر | از آن | که احمق کرده خود را

غالب و خداوند حکمت هستی، و از ملت ابراهیمی کی روگردانیده میتواند غیر از کسیکه خود را کم عقل کرده باشد،

ع ٨ ١٥

وَلَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾

وهرآینه | مابرگزیدیم اورا | در دنیا | وهرآینه او | در آخرت | از نیکان است

و ما ابراهیم را در دنیا هم برگزیده بودم و در آخرت هم از گروه نیکان میباشد

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْ ۙ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصّٰى

یاد کن وقتیکه گفت | اورا | رب او | که منقاد شو | گفت | منقاد شدم | به پروردگار عالمیان | ووصیت کرد

و یاد کن وقتیکه ابراهیم را رب او فرمود به بحکم من منقاد شود او گفت به خالق همه جهان گردن نهادم باز وصیت

بِهَا إِبْرٰهِمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ ۖ يٰبَنِيَّ إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰى

از این سخنی | ابراهیم | پسران خود را | ویعقوب هم | ای پسران من | هرآینه خدا | برگزید

این سخن ابراهیم، و نواسه و یعقوب هم به اولاد خود کرده بوده که ای اولاد من! هر آینه خداوند

لَكُمُ الدِّيْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝۱۳۲

برای شما | این دین را | پس هرگز نمیرید شما | مگر درحالیکه شما | مسلمانان باشید

برای شما دین اسلام برگزیده است، پس شما تا رسیدن مرگ مسلمانها باشید.

اَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ اِذْ حَضَرَ يَعْقُوْبَ الْمَوْتُ اِذْ قَالَ لِبَنِيْهِ

آیا شما حاضر بودید | وقتیکه حاضر شد | یعقوب را | مرگ | وقتیکه گفت | به فرزندان خود

باز آیا شما درآن وقت حاضر بودید هنگامیکه وقت آخری یعقوب رسید و زمانیکه او از پسران خود

مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْۢ بَعْدِيْ ۭ قَالُوْا نَعْبُدُ اِلٰهَكَ

کرا عبادت میکنید؟ | بعد از من | آنها گفتند | ما عبادت میکنیم | معبود ترا

پرسید که بعد از من عبادت کی را میکنید؟ ایشان گفتند ما هم عبادت آن ذات یگانه را میکنیم آنکه تو

وَاِلٰهَ اٰبَآئِكَ اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ

ومعبود پدران ترا | که ابراهیم | واسماعیل | واسحٰق اند | که معبود است یک

و پیشوایان تو کرده بودند یعنی ابراهیم، اسماعیل، اسحٰق بودند

وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ۝۱۳۳ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا مَا

وما هم | برای او | فرمانبرداریم | آن گروهی بودند | که گزشتند | برای آنها است | آنچه

و ما هم فرمانبردار او میباشیم، این یک گروهی بودند که گزشتند اعمال

كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْئَلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝۱۳۴

کسب کردند آنها | و برای شما است | آنکه شما کسب کردید | واز شما پرسیده نه میشود | از آنچه | ایشان میکردند

آنها به ایشان نفع میرساند، و اعمال شما به نفع شما می آید و از شما دربارهٔ اعمال آنها پرسیده نه میشود

وَقَالُوْا كُوْنُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى تَهْتَدُوْا ۭ قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ

وگفتند | شوید | یهود | یانصاری | که تا راه یابید | بگو | نی بلکه | ما بر ملت ابراهیم میباشیم

و ایشان میگویند، یهود و یا نصاری شوید تا راه یابید برای آنها بگو که درپیروی ملت ابراهیم هدایت است

حَنِيْفًا ۭ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ۝۱۳۵ قُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ

که قبول کننده یک خدا بود | ونه بود | از مشرکین | بگوئید شما | ایمان آوردیم ما | به خدا | وآنچه

که بندهٔ یک خدا بود (مثل شما) مشرک نبود بگوئید که ما بر الله ایمان میداریم و برآن کتاب که بسوی

اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَمَآ اُنْزِلَ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ

فرود آورده شده بسوی ما | وآنچه | فرود آورده شده | بسوی ابراهیم | واسماعیل | واسحٰق | ویعقوب

ما فرود آورده شده است، و بر آن کتب هم که بسوی ابراهیم، اسحاق، و یعقوب علیهم السلام

وَالْاَسْبَاطِ وَمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى وَمَآ اُوْتِيَ النَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ

وبه اولاد او | وچیزیکه داده شده بود | موسیٰ | وعیسیٰ را | وچیزیکه داده شده بود | دیگر پیغمبران را | از جانب پروردگار ایشان

وبسوی اولاد آنها فرود آورده شده است، و برآن کتب که بسوی موسیٰ وعیسیٰ و به همه انبیاء که از جانب رب به آنها داده شده بود

لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ ۙ وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿١٣٦﴾ فَاِنْ اٰمَنُوْا

ما فرق نمیکنیم | درمیان هیچ یک | از ایشان | وما | برای او | فرمانبرداریم | پس اگر ایمان آوردند آنها

ما در میان ایشان در یکی هم فرق نه میکنیم، و مافرمانبردار او هستیم، پس اگر این مردم مثل

بِمِثْلِ مَآ اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ

مثلیکه شما ایمان آوردید | به آن | پس آنها هم راه یافتند | واگر | روگردانیدند | پس هر آینه ایشان

که شما ایمان آوردید ایشان هم ایمان آرند، پس هر آینه ایشان راه یافتند، پس اگر آنها پشت کردند باز این از ایشان

فِيْ شِقَاقٍ ۚ فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١٣٧﴾ۭ

درخلاف اند | پس کافی است ای محمد ترا الله در مخالفت ایشان | واوست | شنوا | دانا

ضد بی جا است، ای پیغمبر! برای نجات از شر ایشان برای تو خدا کافی است۔ او شنوا و داناست

صِبْغَةَ اللّٰهِ ۚ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً ۡ وَّنَحْنُ لَهٗ عٰبِدُوْنَ ﴿١٣٨﴾

رنگ خدا | وکیست | بهتر | از خدا | دررنگ دادن | وما | اوراعبادت میکنیم

ما رنگ خدا را قبول نمودیم و از رنگ خداوند رنگ که بهتر است؟ و ما تنها عبادت او را میکنیم

قُلْ اَتُحَآجُّوْنَنَا فِي اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ ۚ وَلَنَآ اَعْمَالُنَا

بگو | آیا مخاصمه میکنید باما | درشان خدا | حال آنکه او پروردگار ما است | ورب شما | وبرای ما | اعمال ما است

بگو آیا باما در شان خداوند مخاصمه میکنید؟ حال آنکه او رب ما است و رب شما هم برای ما اعمال ما

وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ۚ وَنَحْنُ لَهٗ مُخْلِصُوْنَ ﴿١٣٩﴾ۙ اَمْ تَقُوْلُوْنَ اِنَّ اِبْرٰهٖمَ

وشمار است | اعمال شما | وما | به اخلاص عبادت او میکنیم | آیا میگوئید | هر آینه | ابراهیم

است و برای شما اعمال شما و ما بندگان مخلص او هستیم آیا شما میگوئید که ابراهیم

وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطَ كَانُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ۭ قُلْ

واسماعیل | واسحاق علیهم | ویعقوب | واولادهٔ او | بودند | یهود | یانصاری | بگو

اسماعیل، اسحاق، یعقوب علیهم السلام و اولادهٔ او یهود و یا نصاری بودند برای آنها بگو

ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُ ۭ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهٗ

آیا شما | داناترید | یاخدا | وکیست | ستمگارتر | از کسیکه | بپوشد | شهادتی | نزد او

آیا شما داناترید یا الله و کیست ستمگار تر از آن که شهادت خداوند (ج) همرا اش باشد و او

مِنَ اللّٰهِ ۭ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٠﴾ تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۚ لَهَا

از جانب خدا | ونیست خدا | بی خبر | از آنچه شما میکنید | این گروهی است | که بتحقیق گذشتند | برای ایشان است

آن را پنهان میکند، و خداوند از اعمال شما بی خبر نیست آن یک گروهی بود که گزشتند اعمال آنها

مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ ۚ وَلَا تُسْــَٔـلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤١﴾

اعمال ایشان | وبرای شما | اعمال شما | از شما پرسیده نه میشود | از آنچه | ایشان میکردند

به نفع آنها می آید، و اعمال شما به نفع شما می آید و از شما دربارهٔ اعمال آنها هیچ پرسیده نه میشود۔

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي

زود است که میگویند کم عقلان | از مردم | چه چیز گردانید ایشان را | از آن قبله ایشان که

اکنون این مردم بی وقوف حتماً میگویند که مسلمان را کدام چیز از قبله خود (بیت المقدس) گردانید که

كَانُوا عَلَيْهَا ۚ قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ۚ يَهْدِي مَنْ

بودند ایشان بر آن | بگو | خاص خدا راست | مشرق | و مغرب | راه مینماید | آن را

تا هنوز بر آن بودند (ای پیغمبر!) بگو مشرق و مغرب خاص خدا را است، و دربارهٔ کسیکه

يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٢﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا

که بخواهد | بسوی راه راست | وهم چنین | ساختیم شمارا | یک امت معتدل | برای اینکه تا باشید

بخواهد اورا بسوی راه راست روان میکند، وهم چنین (ای مسلمانها!) ما شما را یک گروه بهتر

شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۗ

گواهان | بر مردم | و باشد | رسول | بر شما | گواه

ساختیم تا بر مردم گواهان باشید (و رسول خدا) گواه بر شما

وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ

وما مقرر نگردانیدیم | قبله آنکه | بودی بر آن | مگر | برای اینکه معلوم کنیم ما | که

باشد و ما آن قبله که تو (در مکه) بسوی آن نماز میخواندی به این سبب باز

يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ ۚ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً

پیروی میکند | پیغمبر را | از آن کسی | که باز میگردد | بر هر دو پاشنهٔ خود | وهر آینه این سخن سنگین است

مقرر ساختیم تا معلوم شود که کیست تابعدار پیغمبر و کیست که باز میگردد به پاشنهائی خود

إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ ۚ

مگر | بر آنانکه | راه نموده است | الله | وخداوند ضائع نه میکند | ایمان شما

و هر آینه این سخن بسیار سنگین بود مگر بر آن مردم هیچ سنگین نبود

إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٤٣﴾ قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ

هر آینه الله | بر مردمان | هر آینه مهربان | بخشاینده است | هر آینه | ما می بینیم | گردانیدن | روی ترا

به آنانکه خدا راه نموده باشد (و یاد داشته باشید) خداوند چنین نیست که (ایمان و اعمال شما را ضائع کند هر آینه خداوند به مردم

فِي السَّمَاءِ ۖ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا ۚ فَوَلِّ

بسوی آسمان | پس هر آینه میگردانیم ترا | بسوی آن قبله | آنکه دوست داری آن را | پس بگردان

بسیار مهربان با رحم است ای پیغمبر! ما می بینیم که تو بار بار بسوی آسمان می بینی

وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ

روی خویش را | بطرف | مسجد حرام | و در هر جا یکه | باشید شما | پس بگردانید | روهای تان را

پس ما هر آینه ترا بسوی آن قبله میگردانیم آنکه تو دوست داری پس روی خود را بسوی مسجد حرام (کعبه)

شَطْرَهٗ ؕ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ

بسوی آن | وهرآینه انانیکه | داده شده آنهارا | کتاب تورات | هرآینه میدانند | که یقیناً آن حق است

بگردان (وای مسلمانها!) در هر جایکه شما باشید پس روی خویش را بسوی مسجد حرام (کعبه) بگردانید

مِنْ رَّبِّهِمْ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ اَتَيْتَ

ازطرف پروردگارایشان | ونیست خدا | بی خبر | ازآنچه | ایشان میکنند | واگر | بیاری تو

و به آنانیکه کتاب داده شده ایشان یقیناً میدانند که (تبدیل قبله) از طرف رب ایشان

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ بِكُلِّ اٰيَةٍ مَّا تَبِعُوْا قِبْلَتَكَ ۚ وَمَا اَنْتَ

ایشان را | که به آنها داده شده | کتاب هرنوع دلیل | بازهم قبول نه میکنند | قبلهٔ ترا | ونه توئی

بالکل حق است و خداوند بی خبر نیست از آنکه ایشان میکنند و اگر تو به آنانکه به ایشان کتاب

بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ؕ وَلَئِنِ

پیروی کننده | قبلهٔ ایشان | ونیست | بعضی ایشان | پیروی کننده | قبلهٔ دیگران | واگر

داده شده، همه ادله را پیش کنی، باز هم قبلهٔ ترا قبول نه کنند، و نه تو قبله ایشان را

اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ اِنَّكَ

پیروی کردی تو | خواهشات ایشان را | بعدازآنکه که | آمده است ترا | ازعلم | هرآینه تو

قبول کرده میتوانی۔ و ایشان درمیان خود هم قبله یکی دیگر را قبول نمیدارند و اگر تو از این

اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٤٥﴾ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَعْرِفُوْنَهٗ

دراین وقت ازستمگاران میباشی | آنانیکه | ماداده بودیم ایشان را | کتاب | میشناسد ایشان آن رسول را

علم روشن آمدن باز هم خواهشات ایشان را پیروی کردی درزیان کاران حساب میشوی۔

وقف لازم

كَمَا يَعْرِفُوْنَ اَبْنَآءَهُمْ ؕ وَاِنَّ فَرِيْقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَهُمْ

چنانکه می شناسند | فرزندان خودرا | وهرآینه | گروهی | ازایشان هرآینه پنهان میکنند | سخن راست وایشان

به آنانکه ما کتاب داده ایم ایشان آن (نبی) را چنین می شناسند چنانچه

يَعْلَمُوْنَ ﴿١٤٦﴾ اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿١٤٧﴾

ع ١٧ منزل ١

میدانند | این حق است | ازجانب پروردگارتو | پس مباش | ازشک کنندگان

فرزندان خویش را می شناسند و باز هم در ایشان یک گروهی معه علم حق

وَلِكُلٍّ وِّجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيْهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ؕ

وقف النبي صلى الله عليه وسلم

وهرکسی را | یک طرف (مقرر) است | که اوروی کنندهٔ آن است | پس بشتابید | درنیکوئی ها

پنهان میکند این (تحویل قبله) از طرف خداوند سخن برحق است پس دراین باره هیچ شک و شبه مکن و هرکسی را۔

اَيْنَ مَا تَكُوْنُوْا يَاْتِ بِكُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

هرجاکه شمامیباشید | می آرد | شماراخداهمه | هرآینه خدا | برهرچیز

برای او یک جهت است که او به آن جهت روی میکند پس شما درکارهای نیکی بشتابید در هر جایکه باشید

قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

توانا است | وازهرجا که | بیرون روی | پس بگردان | روی خودرا | به طرف | مسجد حرام

خداوند(ج) همهٔ شما را یک جای میکند، هر آینه خدا به هر کاری توان دارد و از هر جایکه تو

وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾

وهرآینه این | حتما حق است | از جانب پروردگارتو | ونیست خدا | بی خبر | ازآنچه | شمامیکنید

بیرون روی (در سفر) از آن جای در نماز بسوی مسجد حرام (در نماز) روی کن زیرا که این فیصله

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

وازهرجا که | بیرون روی | پس بگردان | روی خودرا | به طرف | مسجدحرام

رب تو است برحق، و خداوند(ج) از اعمال شما بی خبر نیست (و ای نبی!) در هر جای

وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ

ودرهرجا یکه | باشیدشما | پس بگردانید | روهای خودرا | طرف آن | برای اینکه نباشد | مردم را

که شما میباشید از آن جای در نماز بسوی مسجد حرام روی کنید و ای مسلمانها! در هر جای

عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ

برشما | کدام الزام | مگرآنانیکه | ستم کردند | ازایشان | پس مترسیدازایشان

که شما میباشید، پس به آن طرف برابر توجه کنید (حکم تحویل قبله به خاطر این که) الزام نه آید بالای شما غیر از آن مردم که

وَاخْشَوْنِي وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِي عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ كَمَا

وبترسیدازمن | تاکه تمام کنم | نعمت خویش را | برشما | وبرای اینکه شما | راه یابید | چنانچه

در ایشان بی انصاف میباشند، پس شما هیچ وقت از ایشان مترسید و تنها از من

أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُوا عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ

فرستادیم | درشما | یک رسول | ازشما | که تلاوت میکند | برشما | آیاتهای ما | وپاک میسازدشمارا

بترسید برای اینکه نعمتهای خویش را بالای شما تمام کنم و برای اینکه شما راه یابید این تبدیل قبله

وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾

وتعلیم میدهد شمارا | کتاب | وحکمت | وتعلیم میدهد شمارا | ازآنچه نه بودید | دانستن آن را

هم) یک چنین نعمت است) مانند آن رسول که از شما در شما فرستادیم که بشما احکام ما تلاوت میکند و شما را

فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

پس یادکنید مرا | که من یادکنم شمارا | وشکرکنید | مرا | وناسپاسی من نکنید | ای مؤمنان!

پاک میسازد و تعلیم کتاب و حکمت به شما میدهد و به شما تعلیم چنین نخها میدهد که بشما معلوم

اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٣﴾ وَلَا تَقُولُوا

یاری خواهید | به صبر | ونماز | هرآینه خدا | باصابران است | ونه گوئید

نبود پس شما من را یاد کنید و ما شمارا یاد میکنیم و شکر من را بکشید و ناسپاسی مکنید

لِمَن يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَٰكِن لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾

کسی را که | شهید شود | در راه خدا | مردگان | بلکه آنها زنده اند | لیکن | شما نه میدانید

ای مؤمنان (در هر مصیبت) بر صبر و به نماز یاری بخواهید هر آینه خداوند با صابران

وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ

وهر آینه بیازمائیم شمارا | به چیزی | از ترس | وگرسنگی | ونقص | از مالها

است و به آن مردم که در راه خدا کشته شوند مردگان نگوئید

وَالْأَنفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُم

وجانها | ومیوه ها | ومژده ده | صابران را | آنانیکه | چون برسد ایشان را

ایشان (در حقیقت) زنده اند، لیکن شما نه میدانید، و ما حتماً در خوف و

مُّصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٦﴾ أُولَٰئِكَ

کدام مصیبت | پس گویند | هر آینه ما برای خدائیم | وهر آینه ما بسوی او | رجوع کنندگانیم | این گروه

گرسنگی، و در نقصان اموال، و نفسها، و میوه ها آزمایش شما میکنیم و ای پیغمبر!

عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾

که بر ایشان است | مهربانی ها | از جانب پروردگار ایشان | ورحمت | واین گروه ایشان | راه یافتگانند

مژده ده صابران را۔ ایشان آنانکه برسد ایشان را کدام مصیبت پس (بجای فریاد و گریه) میگویند که ماهم

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ ۖ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ

هر آینه صفا | ومروه | از نشانهای خدا است | پس هر که | حج | خانه کعبه کند یا عمره کند

مال خدا هستیم، وهمهٔ ما بسوی او رجوع میکنیم پس این گروه اند که بر ایشان است مهربانی از جانب رب ایشان

فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ

پس نیست گناهی | بروی | که طواف کند | به هردو | وهرکه | به خوشی کند نیکی | پس هر آینه | الله

و رحمتها میباشد۔ و فقط تنها این مردم به راه راست میباشند، هر آینه صفا و مروه، در نشانهای عبادت رب

شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ

قدردان زیاد | دانا است | هر آینه | آنانیکه | می پوشانند | آنچه را | فرو فرستادیم | از اوله آشکارا

شامل میباشد، پس کسیکه حج خانه کعبه را اداء میکند و یا عمره میکند پس بالای او کدام گناه

وَالْهُدَىٰ مِن بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ ۙ

وراه نمائی | بعد از آنکه | ما بیان کردیم آن را | برای مردم | در کتاب

نیست که وی درمیان این دو جای سعی کند و هر که به خوشی خود نیکی کند پس الله یقیناً قبول کننده

أُولَٰئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّاعِنُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا الَّذِينَ

آن گروه | لعنت میکند ایشان را | الله | ولعنت میکند ایشان را | لعنت کنندگان | مگر آنانیکه

و به هر چیزی دانا است کسیکه آیاتهای آشکارا نازل شده مارا و تعلیم هدایت

تَابُوْا وَاَصْلَحُوْا وَبَيَّنُوْا فَاُولٰٓئِكَ اَتُوْبُ عَلَيْهِمْ

توبه کردند | و درست کردند عمل خویش را | و بیان کردند | پس آن گروه | قبول میکنم توبهٔ ایشان را

رامی پوشانند، بعد از آنکه ما برای (فائده) مردم در کتاب خود به طریقهٔ درست

وَاَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿١٦٠﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ

و من قبول کننده توبه ام | مهربان | هر آینه آنانیکه | انکار میکنند | و مردند | در حالیکه کافر بودند

واضح کرده ایم، پس بالای ایشان خدا هم لعنت میکند، و همه لعنت کنندگان هم بر آنها لعنت میکنند

اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٦١﴾ خٰلِدِيْنَ

آن گروه | بر ایشان که لعنت | خدا است | و فرشتگان | و مردم همه | همیشه باشند ایشان

لیکن هر آینه کسیکه توبه کند، و عمل خود را درست کند (و کدام تعلیم را که پنهان میکردند آن را آشکارا نمایند) پس من ایشان را

فِيْهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿١٦٢﴾

در آن | سبک نه میشود | از ایشان | عذاب | و نه ایشان را | مهلت داده شود

معاف میکنم، و من توبه قبول کنندهٔ مهربان هستم هر آینه آنانکه انکار کردند و در حالت انکار

وَاِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ ﴿١٦٣﴾ اِنَّ

و معبود شما | معبود یک است | نیست هیچ معبودی | غیر از او | بخشاینده | مهربان است | هر آینه

مردند، پس بر ایشان لعنت خداوند و از فرشتگان، و لعنت همه مردم میباشد

فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِيْ

در پیدائش | آسمانها | و زمین | و در رفتن آمدن | شب | و روز | و در کشتیها یکه

ایشان در آن لعنت همیشه میباشند و نه از ایشان عذاب سبک کرده میشود

تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ

میرود | در دریا | به آن چیزها | که نفع میدهد | مردم را | و در آن که | فرو فرستاده الله

و نه به ایشان مهلت داده میشود و ای مردم! معبود شما معبود یک است غیر از وی

مِنَ السَّمَآءِ مِنْ مَّآءٍ فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ

از آسمان | از آب | پس زنده گردانید | بر آن | زمین را | بعد از مرگ آن | و پراگنده ساخت

معبود دیگری نیست، بسیار بخشاینده مهربان است، هر آینه در پیدایش آسمانها و زمین

فِيْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ وَّتَصْرِيْفِ الرِّيٰحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ

در آن | از هر | جنبنده | و در تقلیب بادها | و در ابرها | مسخر شده | در میان

و در رفتن و آمدن شب و روز، و در زیادت و قلت آن و در آن کشتیها یکه در دریا ها

السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿١٦٤﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَّخِذُ

آسمان | و زمین | هر آینه نشانها ست | آن مردم را | که عقل دارند | و از مردمان | کسی است که میگیرد

سامان فائده مردم را می آرد و می بردارد، و در آن آبیکه خداوند آن را از بالا فرود می آرد

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْدَادًا يُّحِبُّوْنَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا
بجز خدا | شرکاء | دوست میدارند ایشان را | مانند محبت خدا | وآنانیکه | ایمان آوردند
و بذریعهٔ آن زمین خشک را زنده مینماید و درآن هر قسم جانور

اَشَدُّ حُبًّا لِّلّٰهِ ؕ وَلَوْ يَرَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْۤا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ ۙ
ایشان محبت زیادهمراه خدادارند | کاش که می دیدند | ازکسانیکه | ستم کردند | وقتیکه معاینه کنند | عذاب
پراگنده ساخت، و در تقلیب بادها و در ابرها که درمیان آسمان و زمین مسخر میباشد، و در حالت معلق

اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعَذَابِ ﴿۱۶۵﴾ اِذْ تَبَرَّاَ
که هرآینه قوت همه نزد خدا است | وهرآینه خدا | سخت | عذاب کننده است | وقتیکه بیزار شوند
در این همه دلائل است برای آن قومیکه عقل دارند، و در مردم برخی چنین هم میباشند که غیر از خدا

الَّذِيْنَ اتُّبِعُوْا مِنَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا وَرَاَوُا الْعَذَابَ
آنانیکه | پیروی آنها شده است | ازآن کسانیکه | پیروی ایشان کردند | وایشان بینند | عذاب را
چیز های دیگری راهم با او شریک و برابر میسازند و آن را چنین دوست میدارند مانند که محبت باخدا کردن میباشد

وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْاَسْبَابُ ﴿۱۶۶﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْا لَوْ اَنَّ لَنَا
وبریده شود | ازآنها | تعلقات | وگویند | آنانیکه پیروی کردند | کاش مارا
و آنانکه به خدا ایمان میدارند به ایشان هم محبت خدا از همه زیاد میباشد. و کاش که به ستمگاران انداز میود

كَرَّةً فَنَتَبَرَّاَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوْا مِنَّا ؕ كَذٰلِكَ يُرِيْهِمُ
بازگشتی باشد | تابیزار شویم | از ایشان | چنانچه بیزار شدند آنها | از ما | هم چنین | می نمایاند ایشان را
وقتیکه ایشان عذاب را بینند، و قبول دارند که همه قوت و قدرت تنها به یک ذات است و اینکه خداوند (ج)

اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ حَسَرٰتٍ عَلَيْهِمْ ؕ وَمَا هُمْ بِخٰرِجِيْنَ مِنَ النَّارِ ﴿۱۶۷﴾ ع
خدا | اعمال ایشان | پشیمانیها | برایشان | ونیست ایشان | بیرون آیندگان | از دوزخ
در عذاب دادن بسیار سخت است آن وقت را (کی یاد کنید) وقتیکه آن مردم که پیروی آنها شده است از پیروی کنندگان

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ كُلُوْا مِمَّا فِى الْاَرْضِ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّلَا تَتَّبِعُوْا
ای مردمان! | بخورید | ازآنچه | درزمین است | حلال پاکیزه | وپیروی نکنید
خود اظهار برائت کنند و هنگامیکه ایشان عذاب را بچشم سر خود بینند و هم رشتها و وسیلهٔ آنها

خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۱۶۸﴾ اِنَّمَا يَاْمُرُكُمْ بِالسُّوْٓءِ
گام های شیطان را | هرآینه | شمارا | دشمن ظاهر است | هرآینه او حکم میکند | به بدکاری
قطع گردد، و آنانکه پیروی ایشان را در دنیا میکردند گویند که کاش مارا دوباره باز گشت میود

وَالْفَحْشَآءِ وَاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۶۹﴾
وبه بی حیائی | وآن که | بگوئید | برخدا | آن سخنی | که شما نه میدانید
پس ماهم از ایشان چنین بیزار میشدیم چنانچه از ما بیزار شدند هم چنین خداوند (ج) ایشان را اعمال ناپسندیدهٔ ایشان برای حسرت و

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا

وقتیکه گفته شود | باایشان | که پیروی کنید | آنچه فروفرستاده | الله | میگویند (نی) بلکه پیروی میکنیم | آنچه را

پشیمانی پیش میکند و به هیچ صورت از دوزخ بیرون کرده نمی باشند. ای مردم!

أَلْفَيْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا ۗ أَوَلَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْئًا

که یافته ایم | بر آن | پدران خودرا | آیا اگرکه باشد | پدران واجدادایشان | که نه میدانند | چیزی را

بر سر زمین که کدام چیز های حلال و پاکیزه موجود است آن را بخوریدٔ و به راه خود ساختهٔ شیطان

وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٧٠﴾ وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا

ونه راه راست رایافتند | ومثال | آنانیکه | کفرکردند | مانندآن کسی است | که صدامیکند به آنچه

پیروی مکنیدٔ هر آینه وی دشمن آشکارا شما است او به شما حکم

لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً ۚ صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾

که نه میشنود | مگردعاء | وآوازرا | کرند | گنگند | کورند | پس آنها | هیچ نه میدانند

بدی و بی حیائی میکند (و به شما تعلیم این میدهد) که به خدا چنین سخن ها بسته کنید که خود شما را هم علم آن نباشد

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ

ای مؤمنان! | بخورید | از چیزهای پاکیزه | که داده ایم شمارا | وسپاس گوئید خدارا

ووقتیکه به آنها گفته شود که چیزیکه خدا نازل کرده است پیروی آن را بکنید

إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ

اگرهستید شما | خاص اورا | عبادت میکنید | هرآینه او | حرام گردانید برشما | مردار | وخون را

پس میگویند ما برآن راه میرویم که پدران خود را برآن یافته دیده ایم. اگرچه پدران ایشان

وَلَحْمَ الْخِنزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ ۖ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ

وگوشت | خنزیررا | وآنچه | گفته شود برآن (نام) | غیرالله | پس هرکه | مجبورشود | نه سرکشی کننده باشد

به هیچ چیزی نه میدانندٔ و نه راه راست را یافته باشند (باز هم به راه ایشان میروند)

وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ

ونه ازحدتجاوزکننده | پس گناهی نیست | برآن | هرآینه خدا | بخشاینده | مهربان است | هرآینه آنانیکه

و مثال کافران مانند آن کسی است که به یک چنین چیزی صدا میکند که غیر از دعاء و آواز

يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۙ

می پوشند | آنچه | فروفرستاده | الله | ازکتاب | ومیگیرند | درعوض آن | قیمت اندک

دیگر هیچ چیزی را نه میشنوند این مردم کرٔ گونگ و کورند به هیچ نه میدانند

أُولَٰئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ

این مردم | نه میخورند | درشکم های خود | مگرآتش را | وسخن نگوید باایشان | الله

ای مؤمنان! روزی حلالٔ و پاکیزهٔ مارا بخورید آن که داده ایم شمارا

يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيْهِمْ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۷۴﴾ اُولٰٓئِكَ

درروز قیامت | ونه پاک کندایشان را | وبرای آنهااست | عذاب | دردناک | ایشان همان مردم است

و شکر خدارا بکنید اگر شما به راستی تنها اورا عبادت میکنید هر آینه خدا

الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ

آنانیکه | خریدند | گمراهی را | درعوض هدایت | وعذاب را | دربدلهٔ آمرزش | پس چه

بالای شما مردار، خون، گوشت خنزیر را و چنین ذبیحه که برآن نام غیر الله

اَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿۱۷۵﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ؕ

صبر بزرگ است ایشان را | بردوزخ | این هم | برای اینکه خدا | فرودآورد | کتاب را | به صدق

یاد شده باشد حرام گردانیده شده است پس کسیکه نافرمانی کننده و از حد تجاوز کننده نباشد

وَاِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِى الْكِتٰبِ لَفِىْ شِقَاقٍ ۢ بَعِيْدٍ ﴿۱۷۶﴾ ع

۲۱ ع ۹ ۵

و | هرآینه | آنانیکه | اختلاف نمودند | درکتاب | هرآینه واقع شدند درضد | بسیار دور

پس اگر در حالت مجبوریت آن را استعمال کند، پس بروی گناهی نیست، هرآینه خداوند بخشنده مهربان است آنانکه

لَيْسَ الْبِرَّ اَنْ تُوَلُّوْا وُجُوْهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ

نیست نیکی | اینکه بگردانید شما | روهای خویش را | طرف مشرق ومغرب

آن احکام را که خداوند (ج) در کتاب خود نازل کرده است پنهان میکنند، و در عوض آن

وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ وَالْكِتٰبِ

لیکن نیکی این است | که ایمان بیارید | بخدا | وبرروز قیامت | وبرفرشتگان | وبرکتب ها

فائده ناچیز دنیا را میگیرند، ایشان در حقیقت چیزی نه میکنند فقط شکمهای خود را

وَالنَّبِيّٖنَ ۚ وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ ذَوِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى

وبرپیغمبران | وبدهد | مال را | درمحبت او | خویشاوندان را | ویتیمان را

به آتش پُر میکنند، و خداوند با ایشان در روز قیامت (از قهر) سخن نه میگوید، و نه ایشان را از گناه پاک

وَالْمَسٰكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ ۙ وَالسَّآئِلِيْنَ وَفِى الرِّقَابِ ۚ

ومسکینان را | ومسافران را | وسوال کنندگان را | وخلاصی گردنها

کند و برای آنها عذاب دردناک میباشد، این همان مردم اند که دربدلهٔ هدایت گمراهی

وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ ۚ وَالْمُوْفُوْنَ بِعَهْدِهِمْ اِذَا عٰهَدُوْا ۚ

وبرپاداده | نمازرا | ومیدهد | زکواة را | وکه پوره کنندگان اند | بعهد خویش | وقتیکه عهد کنند

و در بدله بخشش عذاب گرفتند، پس چگونه عجیبه مردم اند که به آتش جهنم راضی اند

وَالصّٰبِرِيْنَ فِى الْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ وَحِيْنَ الْبَاْسِ ؕ

وصبر کنندگان اند | درتنگ دستی | ودرسختی | ودروقت جنگ

این هم برای اینکه خداوند کتاب را به حق نازل کرده است و آنانکه در مسائل کتاب خداوند

أُولَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ ۖ وَأُولَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

آن گروه آنانند که | راست اند | و آن گروه | پرهیزگاران اند

اختلاف کردند، ایشان در جدل تا دور رفتند، این را نیکی گفته نمیشود که شما

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِصَاصُ فِى ٱلْقَتْلَى ۖ

ای مؤمنان! | فرض کرده شد | بر شما | قصاص | در کشتگان

روهای خویش را به مشرق گردانید یا به مغرب بلکه نیکی این است که بنده

ٱلْحُرُّ بِٱلْحُرِّ وَٱلْعَبْدُ بِٱلْعَبْدِ وَٱلْأُنثَىٰ بِٱلْأُنثَىٰ ۚ

آزاد | در بدلهٔ آزاد | و غلام | در عوض غلام | و زن | در بدلهٔ زن

الله به روز آخرت به فرشتگان، به کتب بر پیغمبران یقین راسخ داشته باشد

فَمَنْ عُفِىَ لَهُۥ مِنْ أَخِيهِ شَىْءٌ فَٱتِّبَاعٌۢ بِٱلْمَعْرُوفِ

پس به کسیکه معافی کرده شد | از طرف برادرش | چیزی | پس معاف کردن مناسب است | طبق دستور

و اینکه مال خویش را در محبت خدا، به خویشاوندان نزدیک به یتیمان مساکین

وَأَدَآءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَٰنٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ

واداء کردن هم مناسب است اورا | به نیکی | این | کمی است | از جانب پروردگار شما

مسافران، به سوال کنندگان، و در آزادی گردنها خرچ میکنند، و برپا میدارند نماز را

وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾

و مهربانی | پس کسیکه | تجاوز کرد | بعد از این | پس او راست | عذاب | دردناک

و زکات میدهند، و آنانکه وعده میکنند آن را درست پوره میکنند و در تنگ دستی

وَلَكُمْ فِى ٱلْقِصَاصِ حَيَوٰةٌ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾

و برای شما | در قصاص | زندگی است | ای دانشمندان | تا شما | پرهیز ید

و تکلیف، و در جنگ حق و باطل صابر میباشند این مردم به صدق نیکان اند

كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ

فرض کرده شده | بر شما | وقتیکه | بیاید | یکی را در شما | مرگ

و این گروه مردم پرهیزگاران اند۔ ای مؤمنان برای شما دربارهٔ مردم کشتگان

إِن تَرَكَ خَيْرًا ٱلْوَصِيَّةُ لِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ

اگر بگذارد مال | پس وصیت کند | برای والدین | و نزدیکان را | به طریقه درست

حکم قصاص مقرر کرده شده است چنین که آزاد در بدلهٔ آزاد، و در بدلهٔ غلام یک قاتل غلام

حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ بَعْدَ مَا سَمِعَهُۥ

لازم شد | بر پرهیزگاران | پس کسیکه | بدل کند آن | بعد از آن که | شنید آن را

و در بدلهٔ (یک) زن یک زن قاتله باز اگر برای قاتل از برادر مقتول او از جانب ورثه کدام چیزی معافی

فَإِنَّمَآ إِثْمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

پس هرآینه گناه | برکسانیست که | بدل میکنند آنرا | هرآینه | خدا | شنوا | داناست

کرده شد، پس فیصله خون بهاء به طریقه درست مناسب است، و اداء نمودن پول مناسب است این از جانب رب شما

فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ

پس هرکه | بترسد | از وصیت کننده | ازطرف داری | یا گناهی | پس اصلاح کند

یک قسم سهولت و رحمت است، پس کسیکه بعد از این هم از حد تجاوز میکند، پس اورا عذاب دردناک

بَيْنَهُمْ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨٢﴾

درمیان ایشان | پس نیست گناهی | بروی | هرآینه خدا | آمرزنده | مهربان است

مقرر است، و ای عقلمندان! برای شما در قصاص گرفتن زندگی است

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ

ای مؤمنان! | فرض گردانیده شده | برشما | روزه | چنانچه فرض کرده شده

تا شما (از ریختاندن خون) منع شوید، وقتیکه در شما به کسی وقت مرگ بیاید و او در (وراثت)

عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۚ

برکسانیکه | پیش ازشمابودند | تاشما | پرهیزگاری کنید | چندروز | حساب است

مال و دولت را بگذارد، پس در حق والدین و خویشاوندان نزدیک وصیت منصفانه کند

فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ

پس هرکه باشد | ازشما | بیمار | یا | درسفر | پس (حساب پوره کنید)

برای پرهیزگاران چنین وصیت نمودن ضروری است پس کسیکه بعد از شنیدن وصیت در آن تغیر و تبدیل کند

مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ وَعَلَى ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ فِدْيَةٌ طَعَامُ

درروزهای دیگر | وبرکسانیکه | به تکلیف روزه میگیرند | فدیه است | خوراک

پس گناه آن برآن مردم میباشد که در آن تغیر و تبدیل کرد هرآینه خدا شنوا و داناست، البته اگر کسی

مِسْكِينٍ ۖ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُۥ ۚ وَأَن تَصُومُوا۟

یک مسکین | پس هرکه | به خوشی کند نیکی | پس آن بهتراست | اورا | واگرروزه بگیرید

از خوف این سخن که وصیت کننده غلطی سهو و یا مرتکب گناه شده و او درمیان ورثه صلح کرد پس بروی کدام گناه

خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾ شَهْرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ

بهتراست | شمارا | اگرشمامیدانید؟ | ماه رمضان | آن است که نازل شده درآن

نیست هرآینه خدا بخشنده و مهربان است۔ ای مؤمنان بر شما روزه چنین فرض

ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِ ۚ

قرآن | که هدایت است | برای مردم | وسخنهای روشن | ازهدایت | وفرق کننده است

کرده شده چنانکه برکسانی که پیش از شما بودند فرض کرده شده بود تا شما از بدی نجات یابید

فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۚ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا

پس هرکه | دریابد | درشما | آن ماه را | پس روزه گیرد آن را | وهرکه بود | بیمار

روزه چند روزهای حساب است، پس اگر در شما کسی بیمار باشد، و یا در سفر باشد

أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ

یا در سفر | پس (حساب پوره کند) | از روزهای دیگر | میخواهد | خدا | به شما

پس وی در روزهای دیگری این حساب پوره کند و کسیکه بسیار به تکلیف روزه میگیرد (مثل شیخ فانی) پس آنها فدیه

الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ

آسانی | ونه میخواهد | به شما | سختی | وبرای اینکه شما پوره کنید | شمارا

بدهند (در بدلهٔ یک روزه) طعام یک مسکین (به شکم پر) وکسیکه به خوشی و رغبت خود خیرات زیاد بدهد پس آن برای

وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

وبرای اینکه به بزرگی یاد کنید | خدارا | به آنچه هدایت کرد شمارا | وتا شما | شکر کنید

او بهتر است، و گرفتن روزه برای شما زیاد بهتر است به شرط این اگر شما میدانید رمضان مبارک آن ماه است

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ

ووقتیکه سوال کند از تو | بندگان من | دربارهٔ من | پس هرآینه من | نزدیکم | قبول میکنم

که قرآن درآن نازل کرده شده آن که برای مردم رهنمائی، هدایت، و ذریعهٔ فرق درمیان حق و باطل

دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۖ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي

دعای | دعا کننده | وقتیکه از من بخواهد | پس باید قبول کنند حکم | مرا | وباید ایمان آرند بمن

پس کسیکه این مبارک ماه دریابد به او لازم است که وی روزهٔ آن را بگیرد و کسیکه

لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾ أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ

تا ایشان | به راه آیند | حلال کرده شد | برای شما | شب روزه | هم بستری

بیمار و یا در سفر میباشد، پس وی در روزهای دیگری (حساب روزه) را پوره کند۔ خداوند(ج) همراه شما نرمی۔

إِلَىٰ نِسَائِكُمْ ۚ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ ۗ

بازنان تان | ایشان پرده است | برای شما | وشما | پرده هستید | برای ایشان

کردن میخواهد، و سختی کردن نه میخواهد (و این تعلیم برای اینکه) تا شما شمار روزه را پوره کنید

عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ

دانسته خدا | هرآینه شما | بودید که | خیانت میکردید | بانفسهای خود | پس توبه را قبول کرد

و بر این هدایت بزرگی خدارا بیان کنید، و شکر اورا اداء کنید و ای پیغمبر! وقتیکه

عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ ۖ فَالْآنَ بَاشِرُوهُنَّ وَابْتَغُوا

ازشما | وعفوه کرد | ازشما | پس اکنون | مباشرت کنید بازنان | وبخواهید

بندگان من از تو دربارهٔ من سوال کنند بگو که من (به ایشان) نزدیکم وقتیکه یک دعا کننده از من

مَا كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ ۠ وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا حَتّٰى يَتَبَيَّنَ

آنچه مقرر کرد الله | برای شما | وبخورید | وبنوشید | تا آشکار شود (صفا)

بخواهد ما آن را قبول میکنیم لازم است که آنها احکام مرا قبول کنند و بر من یقین کنند تا ایشان راه راست یابند

لَكُمُ الْخَيْطُ الْاَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْاَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ

برای شما | تار | سفید | از تار سیاه | از صبح

شمارا در شب روزه نزدیک بودن بازنان مباح است آنها برای شما پرده است

ثُمَّ اَتِمُّوا الصِّيَامَ اِلَى الَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَاشِرُوْهُنَّ

باز تمام کنید | روزه را | تا (اول) شب | ونزدیک نشوید بازنان

و شما پردهٔ آنها هستید، به خدا معلوم است که شما با نفسهای خود (پنهان)

وَاَنْتُمْ عٰكِفُوْنَ ۙ فِى الْمَسٰجِدِ ؕ تِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ فَلَا تَقْرَبُوْهَا ؕ

وقتیکه در اعتکاف بودید | در مسجد | این | حدود خدا است | پس به آن نزدیک نشوید

خیانت میکردید، پس او توبه شمارا قبول نمود و شمارا معاف کرد، اکنون با آنها در شب روزه مباشرت کرده

كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿۱۸۷﴾

این چنین | بیان میکند | الله | آیات خودرا | برای مردم | تا ایشان | پرهیزگار شوند

میتوانید وکدام (اولاد) که خداوند برای شما مقرر گردانیده است خواهش آن راهم کرده میتوانید غیر از این خوردن ونوشیدن در شب هم

وَلَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوْا بِهَآ

ومخورید | مال های خودرا | در بین خود | بناحق | ورسانید | آن مال را

بکنید تا اینکه تار سفید صبح از تار سیاه شب آشکارا بشود، و صبح طلوع کند۔

اِلَى الْحُكَّامِ لِتَاْكُلُوْا فَرِيْقًا مِّنْ اَمْوَالِ النَّاسِ بِالْاِثْمِ

بسوی حاکمان | تا بخورید | یک حصه | از مالهای مردم | به ستم

باز تا شام در روزه باشید (و دیگر اینکه) نزدیک نشوید بازنان وقتیکه شما در مساجد

وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۸۸﴾ ع يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَهِلَّةِ ؕ قُلْ هِىَ

وحال آنکه شما | میدانید | ایشان پرسان میکنند از شما | از ماه های (حج) | بگو | این

معتکف باشید این حدود مقرر کردهٔ خدا است به آن نزدیک هم نشوید هم چنین خدا به وضاحت

مَوَاقِيْتُ لِلنَّاسِ وَالْحَجِّ ؕ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِاَنْ تَاْتُوا

اوقات مقرر است | برای مردم | وبرای حج | ونیست | نیکوئی | اینکه بیایید شما

آیاتهای خود را برای مردم بیان میکند تا ایشان از کارهای بد نجات یابند۔ و درمیان خود به ناحق مال

الْبُيُوْتَ مِنْ ظُهُوْرِهَا وَلٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقٰى ۚ وَاْتُوا

خانه های خودرا | از پشت های آن | لیکن نیکوئی این است | کسیکه پرهیزگاری کند | ودر آیید

یک دیگری را نخورید، و نه مال را برای حکام به این نیت برسانید که یک حصه از مال مردم به ناجائز

الْبُيُوتَ مِنْ اَبْوَابِهَا ۖ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿١٨٩﴾

درخانه‌ها | از دروازه‌های آن | وبترسید | از خدا | تا شما | نجات یابید

بخوریدً و حال آنکه شما میدانید (ای نبی!) مردم از تو دربارهٔ زیادت وقلت ماه تاب پرسان میکنند

وَقَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوْا ۭ

وجنگ کنید | درراه خدا | باکسانیکه | جنگ میکنند باشما | وتجاوز مکنید

بگو که این برای مردم نشانهٔ معرفت تاریخ و برای وقت حج است، و این نیکی نیست که شما

اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِيْنَ ﴿١٩٠﴾ وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ

هرآینه خدا | دوست ندارد | تجاوزکنندگان را | وبکشید ایشان را | هرجاکه | بیابید ایشان را

خانه‌های خود را از طرف پشت می آیید، بلکه نیکی این است که انسان خویش را از حرام بند کند. پس شما به خانه‌های خود مستقیما

وَاَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ حَيْثُ اَخْرَجُوْكُمْ وَالْفِتْنَةُ اَشَدُّ

وخارج کنید ایشان را | از آنجاکه | خارج کرده‌اند شمارا | وفتنه (شرک) | سخت تراست

از دروازه های آن بیاییدً و از خدا بترسید تا کامیاب شوید و در راه خدا

مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقٰتِلُوْهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتّٰى

ازکشتن | وجنگ مکنید باایشان | نزد مسجد حرام | تاآنکه

جنگ کنید باکسانیکه جنگ میکنند با شما و تجاوز مکنید خداوند تجاوز کنندگان را

يُقٰتِلُوْكُمْ فِيْهِ ۚ فَاِنْ قٰتَلُوْكُمْ فَاقْتُلُوْهُمْ ۭ كَذٰلِكَ جَزَاۗءُ

جنگ کنند باشما | درآنجا | پس اگر | جنگ کنند باشما | پس بکشید ایشان را | این چنین | سزاء

خوش نه میداردً و دشمنان را هر جاییکه می یابید بکشید ایشان را و خارج کنید ایشان را از جاییکه

الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٩١﴾ فَاِنِ انْتَهَوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٩٢﴾

کافران است | پس اگر ایشان منع شوند | پس هرآینه | خدا | آمرزنده | مهربان است

خارج کردند شماراً و فتنهٔ کفر از قتل سخت تر است و با ایشان در اطراف مسجد حرام (کعبه)

وَقٰتِلُوْهُمْ حَتّٰى لَا تَكُوْنَ فِتْنَةٌ وَّيَكُوْنَ الدِّيْنُ

وجنگ کنید باایشان | تاآنکه | باقی نماند | فتنه | وباشد (قائم) | دین

تا همان وقت جنگ مکنید تا وقتیکه ایشان جنگ نه میکنند و اگر ایشان در حرم هم باشما

لِلّٰهِ ۭ فَاِنِ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ اِلَّا عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٩٣﴾

خاص اورا | پس اگر ایشان منع شوند | پس نیست سختی | مگر | بر ستمگاران

جنگ میکنند، پس شما هم ایشان را بکشید هم این جزاء منکرین است، باز اگر ایشان از (جنگ) منع شوند پس الله

اَلشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمٰتُ

ماه | حرام | دربدلهٔ ماه | حرام است | وودرهمه حرمتها

بخشندهٔ مهربان است و با ایشان تا آن وقت جنگ کنید تا فتنه باقی نماند و دین خدا

قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوْا

قصاص است | باز کسیکه | تعدی کند | بر شما | شما هم تجاوز کنید

پس اگر ایشان منع شوند پس بجز از ستمگاران سختی مکنید

عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدٰى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ

براو | مانند تجاوز او | بر شما | وبترسید | از خدا

ماه های حرام (یا حرمت) بدل آن ماه حرام است و رعایت چیزهای محترم برابر میباشد۔

وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۹۴﴾ وَاَنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

وبدانید | هر آینه خدا | با پرهیزگاران است | وخرچ کنید | درراه خدا

باز کسیکه بر شما تعدی کند، پس شما هم جواب آن تعدی بدهید چنانچه او زیادت

وَلَا تُلْقُوْا بِاَيْدِيْكُمْ اِلَى التَّهْلُكَةِ ۛ وَاَحْسِنُوْا ۛ اِنَّ

ومیفگنید نفسهای تان را | از دست خود | درهلاکت | ونیکوئی کنید | هر آینه

کرد و در هر حال از خدا بترسید، و بدانید که خدا با پرهیزگاران است

اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۹۵﴾ وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ

الله دوست میدارد | نیکوکاران را | وتمام کنید | حج | وعمره | برای خدا

و مال را در راه خدا خرچ کنید و بدستهای خود نفسهای خود را در هلاکت۔ میفگنید

فَاِنْ اُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ وَلَا تَحْلِقُوْا

پس اگر | شما منع کرده شدید | پس لازم است آن چیزی که آسان باشد | از قربانی | ومتراشید

و نیکی کنید، هر آینه خداوند آن مردم را خوش میدارد آنانکه نیکی میکنند، و حج و عمره را برای رضاء خدا

رُءُوْسَكُمْ حَتّٰى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهٗ ؕ فَمَنْ كَانَ

سرهای تان را | تا آنکه | برسد | قربانی | بجای خود | پس هر که باشد

پوره کنید۔ و اگر در راه منع کرده شدید، پس هر نوع قربانی را که بدست تان می آید بکنید

مِنْكُمْ مَّرِيْضًا اَوْ بِهٖٓ اَذًى مِّنْ رَّاْسِهٖ فَفِدْيَةٌ مِّنْ صِيَامٍ

از شما | بیمار | یا اورا تکلیف باشد | از سراش | پس فدیه دهد | از روزه

و سرهای تان را تا آن وقت متراشید تا آنکه قربانی بجای خود برسد

اَوْ صَدَقَةٍ اَوْ نُسُكٍ ۚ فَاِذَآ اَمِنْتُمْ ۟ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ

یا از صدقه | ویا از قربانی | پس وقتیکه شما به امن شدید | پس کسیکه فائده گیرد | از عمره

پس کسیکه از شما مریض باشد، و یا در سراش کدام تکلیف باشد او تراشیدن سر خود را میخواهد پس بطور

اِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ

تاوقت حج | پس بروی لازم است آنچه آسان باشد | از قربانی | باز کسیکه | نیابد (قربانی)

فدیه روزه گیرد و یا خیرات دهد، و یا قربانی کند باز وقتیکه به امن شدید پس کسیکه عمره

فَصِيَامُ ثَلٰثَةِ اَيَّامٍ فِى الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ اِذَا رَجَعْتُمْ ؕ

پس لازم است که روزه گیرد | سه | روز | درایام حج | وهفت روز | وقتیکه بازگردید شما

با حج یک جای کند، و فائده برداشتن بخواهد پس طبق قدرت خود قربانی کند، و بکسیکه جانور قربانی

تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ؕ ذٰلِكَ لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ اَهْلُهٗ

این | ده روزه | کامل است | این (حکم) | برای کسی است که | نباشد اهل وی

میسر نشود، پس وی در ایام حج سه روز روزه گیرد و هفت روز در وقت بازگشتن خود این کامل

حَاضِرِى الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا

باشندگان | مسجد حرام | وبترسید | ازخدا | وبدانید که

ده روزه شد، این حکم برای آن کسیست که فامیل اش در نزدیکی مسجد حرام نباشد۔

اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿۱۹۶﴾ اَلْحَجُّ اَشْهُرٌ مَّعْلُوْمٰتٌ ۚ

هرآینه خدا | سخت | عذاب دهنده است | ازحج | چند ماهی است | معلوم

و از خدا بترسید و بدانید که خداوند در عذاب دادن

فَمَنْ فَرَضَ فِيْهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوْقَ ۙ

پس کسیکه | لازم کرد بر جان خود | دراین ماها | حج | پس جائز نیست جماع بازنان تان | ونه گناه کردن

سخت است، ماه های حج برای (همه) معلوم است پس کسیکه در این ماه ها ارادهٔ

وَلَا جِدَالَ فِى الْحَجِّ ؕ وَمَا تَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ يَّعْلَمْهُ اللّٰهُ ؕ

ونه جنگ وجگره | درآیام حج | وآنچه میکنید شما | ازنیکوئی | پس خدا برآن داناست

حج بکند (پس وی باید بداند که) در ایام حج هم بستری، گناه ها جنگ (بطور خاص) منع است و هر کاری نیک

وَتَزَوَّدُوْا فَاِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوٰى ۫ وَاتَّقُوْنِ

وتوشه گیرید | پس هرآینه بهتر | فائدهٔ توشه | پرهیزگاری است | وبترسید ازمن

که شما میکنید، آن به خدا معلوم است و باخود توشه گیرید، هر آینه توشهٔ بهترین تقوی است

يٰٓاُولِى الْاَلْبَابِ ﴿۱۹۷﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَبْتَغُوْا

ای دانشمندان! | نیست | برشما | گناهی | که بخواهید

وای دانشمندان! تنها از من بترسید در این تنها بر شما گناهی نیست که (در ایام حج) فضل خدا

فَضْلًا مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ فَاِذَآ اَفَضْتُمْ مِّنْ عَرَفٰتٍ فَاذْكُرُوا

فضل | ازپروردگارتان | پس وقتیکه بیرون شدید شما | ازعرفات | پس یاد کنید

(یعنی مال و دولت بذریعه تجارت) میخواهید، پس وقتیکه شما از عرفات برگشتید پس نزد مشعر حرام (مزدلفه)

اللّٰهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ ۪ وَاذْكُرُوْهُ كَمَا هَدٰىكُمْ ۚ

اللهرا | به نزد مشعر حرام | ویاد کنید اورا | چنانچه اوهدایت داد شمارا

خدا را یاد کنید، و به آن قسم یاد کنید چنانچه به شما تعلیم داده است و پیش از این

ع ۲۴ ۸

وقف النبی صلی الله علیه وسلم

وَإِنْ كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الضَّآلِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا

اگرچه بودید شما | پیش از آن | از فراموش کنندگان | پس باز گردید

شما مردم بیخبر بودید باز از جایکه (میدان عرفات) مردم باز میگردد

مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ

از آنچه که | باز میگردد | مردم | وبخشش بخواهید | از خدا | هر آینه

شما هم (ای قریش!) از همان جای برگشت کنید و از خدا بخشش بخواهید هر آینه الله

اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٩﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَّنَاسِكَكُمْ

الله | آمرزنده | مهربان است | پس وقتیکه | اداء کردید شما | ارکان حج خویش

بخشنده مهربان است، باز وقتیکه کار های حج را پوره کنید

فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا

پس یاد کنید | خدا را | چنانچه شما یاد میکردید | پدران واجداد خود | بلکه بیشتر یاد کردن از آن

پس چنانچه پدران و اجداد خود را یاد میکنید پس هم چنین خدارا هم (در منی) یاد کنید بلکه این ذکر از ین هم زیاد در جذبه باشد

فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا

پس بعضی از مردم | کیست که میگوید | ای پروردگار ما! | بده بما | در دنیا

باز برخی از مردم میگویند ای پروردگار ما! بده مارا در دنیا چیزیکه میدهی

وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ

ونیست اورا | در آخرت | کدام حصه | وبرخی از آن | کیست

چنین بنده در آخرت هیچ حصهٔ خوب نیست و برخی آن است که میگویند

يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ

که میگوید | ای پروردگار ما! | بده بما | در دنیا | نیکی | ودر آخرت

ای پروردگار ما! مارا در دنیا هم زندگی درست نصیب کن و در آخرت هم درست

حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ

هم نیکی | ونگهدار مارا | از عذاب آتش | آن گروه | برای آنانکه | حصه است

اجر بده و مارا از آتش دوزخ نجات ده این مردم بسبب اعمال ایشان (در دنیا و آخرت)

مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾ وَاذْكُرُوا

از آن که | کسب کردند | وخدا | زود حساب گیرنده است | ویاد کنید

حصه میگیرند، و خداوند تیز حساب گیرنده است و در این ایام حساب

اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ

الله را | در چند روزهای شمرده شده | پس کسیکه شتاب کرد | در دو روز

خدارا یاد کنید، و کسیکه در دو روز پیش بر گشت

فَلَآ اِثۡمَ عَلَيۡهِ ۚ وَمَنۡ تَاَخَّرَ فَلَآ اِثۡمَ عَلَيۡهِ ۙ

پس نیست | گناهی | بروی | وکسیکه | دیرکرد | پس نیست گناهی بروی

پس بروی هیچ گناهی نیستٗ و کسیکه (یک روز) زیاد کند بر او هم گناهی نیست

لِمَنِ اتَّقٰى ؕ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعۡلَمُوۡۤا اَنَّكُمۡ اِلَيۡهِ

آنکه بترسد از خدا | وبترسید | ازخدا | وبدانید | هرآینه شما | بسوی او

این برای آن کسیست که از نافرمانی خدا میترسد و از خدا بترسید و یقین بدارید که شمارا بسوی او

تُحۡشَرُوۡنَ ﴿۲۰۳﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنۡ يُّعۡجِبُكَ قَوۡلُهٗ

جمع کرده خواهید شد | وبرخی ازمردمان | کسیست که | خوش میکند ترا | سخن او

جمع کرده خواهد شدٗ و برخی از مردم چنین است که سخنهای او به شما در امور دنیا خوش

فِى الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا وَيُشۡهِدُ اللّٰهَ عَلٰى مَا فِىۡ قَلۡبِهٖ ۙ

درزندگانی دنیا | وگواه میگرداند | خدارا | برآنچه | دردل او است

می آیدٗ و او به نیک نیتی خود خدا را تکراراً گواه میسازد البته

وَهُوَ اَلَدُّ الۡخِصَامِ ﴿۲۰۴﴾ وَاِذَا تَوَلّٰى سَعٰى فِى الۡاَرۡضِ

وحال آنکه او سخت جگره کننده است | ووقتیکه برگردد | دویده میرود | درزمین

او در جنگ بسیار سخت است ووقتیکه درجه یابد پس در ملک در سعی این میباشد که

لِيُفۡسِدَ فِيۡهَا وَيُهۡلِكَ الۡحَرۡثَ وَالنَّسۡلَ ؕ وَاللّٰهُ

تا تباهی کند | درآن | وتباه کند | فصل | وجانور | والله

تباهی کندٗ و فصل را تباه کندٗ و نسل انسانیت را هلاک کند و خداوند (ج)

لَا يُحِبُّ الۡفَسَادَ ﴿۲۰۵﴾ وَاِذَا قِيۡلَ لَهُ اتَّقِ اللّٰهَ اَخَذَتۡهُ

دوست ندارد | فسادرا | ووقتیکه گفته شود | اورا | بترس | ازخدا | پس تیار میسازد اورا

فساد کنندگان را خوش ندارد ووقتیکه به او گفته شود که از خدا بترس پس در غرور

الۡعِزَّةُ بِالۡاِثۡمِ فَحَسۡبُهٗ جَهَنَّمُ ؕ وَلَبِئۡسَ الۡمِهَادُ ﴿۲۰۶﴾

غرور | برگناه | پس اورا کافی است | جهنم | وهرآینه آن بد | مسکن است

میآید و درگناه می آید پس به چنین شخص جهنم کافی استٗ و آن بد جای است

وَمِنَ النَّاسِ مَنۡ يَّشۡرِىۡ نَفۡسَهُ ابۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِ اللّٰهِ ؕ

وبعضی ازمردمان | کسیست که | میفروشد | نفس خودرا | برای حصول رضامندی خدا

و برخی از مردم چنین هم میباشد که در رضاء خدا سرهای خودرا میدهند و

وَاللّٰهُ رَءُوۡفٌۢ بِالۡعِبَادِ ﴿۲۰۷﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا ادۡخُلُوۡا فِى السِّلۡمِ

وخدا | بسیار مهربان است بربندگان خود | ای مومنان! | درآئید | دراسلام

خدا بر بندگان نیک خود بسیار مهربان است ای مسلمانها در اسلام کاملاً کامل

كَآفَّةً ۖ وَلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ۗ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿٢٠٨﴾

پوره | وپیروی مکنید | قدم های شیطان را | هر آینه او | شمارا | دشمن است آشکار

داخل شویدٔ و به راه خود ساخته شیطان نروید هر آینه شیطان دشمن آشکارا شما است

فَاِنْ زَلَلْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْكُمُ الْبَيِّنٰتُ فَاعْلَمُوْٓا

پس اگر بلغزید | بعد از آنکه | آمد بشما | دلائل روشن | پس بدانید

اگر بعد از این ادلۀ روشن بلغزیدٔ پس بدانید که خدا

اَنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٠٩﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيَهُمُ

هر آینه الله | غالب | باحکمت است | آیا | ایشان انتظار میکنند | فقط | از این که بیاید ایشان را

بر هر کس غالب و بسیار دانا است (اگر ایشان اکنون هم قبول نه دارند) پس آیا ایشان در انتظار این میباشند که

اللّٰهُ فِيْ ظُلَلٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَقُضِيَ

الله | در سایبانها | از ابر | و بیایند فرشتگان | و به انجام رسانیده شود

الله خود اش زیر سایبانهای ابر درمیان فرشتگان بیاید و همه سخن

الْاَمْرُ ۗ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿٢١٠﴾ ع سَلْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

کار | وبسوی او | بازگردانیده میشود | همه کارها | بپرس | از بنی اسرائیل

به ایشان پوره شود (و آخر هم) همه معاملات به او پیش میشود از بنی اسرائیل بپرس که ما

ع ٢٥ ١٤ ٩

كَمْ اٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ اٰيَةٍۭ بَيِّنَةٍ ۗ وَمَنْ يُّبَدِّلْ نِعْمَةَ اللّٰهِ

چه قدر دادیم ایشان را | از نشانۀ روشن | و کسیکه | بدل کند | نعمت الله

ایشان را چه قدر نشان های روشن دادیم و کسیکه نعمت خدارا بعد از رسیدن

مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ

بعد از آن که | آمد اورا | پس هر آینه خدا | سخت عذاب دهنده است | زینت داده شده

بدل کند (پس یاد دارید) که خدا سخت عذاب دهنده است و کافران را

لِلَّذِيْنَ كَفَرُوا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُوْنَ مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

کافران را | زندگانی | دنیا | و تسخر میکنند | بر کسانیکه | ایمان آوردند

زندگی دنیا شائسته معلوم میشود و امروز آنها علیه مؤمنان مسخره میکنند

وقف لازم

وَالَّذِيْنَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ

و کسانیکه | پرهیزگاری کردند بالاتر از کافران باشند | روز قیامت | و خدا | روزی میدهد

و روز قیامت این پرهیزگاران بالای ایشان میباشند (و در دنیا) خداوند (ج) کسی را که

مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾ كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۗ قف

کسی را که | بخواهد | بی حساب | بودند | مردمان همه | بر یک دین

بخواهد روزی فراخ میدهد (وفرق مؤمن و کافر نه میکند) در اول مردم بر یک دین بودند (باز وقتیکه اختلاف پیدا شد)

فَبَعَثَ اللّٰهُ النَّبِيّٖنَ مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ وَاَنْزَلَ

پس فرستاد خدا | پیغمبران را | بشارت دهندگان | وترسانندگان | وفرستاد

خداوند انبیاء را فرستاد که (بر نیکان) مژده دهند (و بدان را) ترساننده و همراه آنها

مَعَهُمُ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِيْمَا

باایشان | کتاب را | براستی | تا فیصله کند | میان مردمان | دراین سخن

کتب برحق نازل کردند که درباهٔ اختلافات بین مردم فیصله

اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ؕ وَمَا اخْتَلَفَ فِيْهِ اِلَّا الَّذِيْنَ اُوْتُوْهُ

که اختلاف کردند درآن | واختلاف نکردند | درآن | مگر کسانیکه | داده شده ایشان را کتاب

کند و این اختلاف کنندگان تنها همان مردم بودند که به ایشان کتاب داده شده بود

مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ فَهَدَى

بعدازآنکه | آمده بود ایشان را | دلائل روشن | بسبب ضد درمیان ایشان | بازهدایت نمود

و بعد از آمدن ادلهٔ آشکارا اختلاف ایشان فقط از ضد بود، پس کسیکه ایمان آورده بود

اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِمَا اخْتَلَفُوْا فِيْهِ مِنَ الْحَقِّ بِاِذْنِهٖ ؕ

الله | کسانی راکه | ایمان آورده بودند | ازآن سخن حق درآن که ایشان اختلاف کردند | بحکم خود

به آنها خداوند(ج) به اذن خود در سخنهای اختلافی راه مستقیم نشان داد۔ و دربارهٔ هر کسی

وَاللّٰهُ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۲۱۳﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ

وخدا | راه می نماید | کسی راکه | خواهد | بسوی راه راست | آیا می پندارید

رضاء خدا شود آنها را به راه مستقیم روان میکند آیا شما می پندارید

اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَاْتِكُمْ مَّثَلُ الَّذِيْنَ خَلَوْا

که | می درآئید | جنت را | وحال آنکه نیامده شمارا | حالت آنیکه | گذشتند

که بدون کدام آزمایش به جنت می در آئید و همان قسم مصائب به شما نه آمده است مثلیکه

مِنْ قَبْلِكُمْ ؕ مَسَّتْهُمُ الْبَاْسَآءُ وَالضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوْا حَتّٰى

پیش ازشما | رسیده بود ایشان را | تنگی | وسختی | وجنبانیده شدند | تاآنکه

بر مردم سابقه و گزشته بودند بر آنها چنین سختی و مصائب آمده بود و جنبانیده شده بودند

يَقُوْلَ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ مَتٰى نَصْرُ اللّٰهِ ؕ

میگفت | پیغمبر | وآنانیکه | ایمان آورده بودند | همراه او | کی می آید | مدد | الله

که پیغمبر (آن وقت) و رفقای ایمان داروی صدا میکردند که نصرت خدا چه وقت می آید؟ به آنها

اَلَآ اِنَّ نَصْرَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ ﴿۲۱۴﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ مَاذَا يُنْفِقُوْنَ ؕ

بشنوید | هرآینه | امداد | خدا | نزدیک است | می پرسند ترا | که چه نفقه کنند

تسلی داده شد که بدانید که امداد خداوند نزدیک است، ای پیغمبر! مردم از تو میپرسند که چه نفقه کنند

قُلۡ مَآ أَنۡفَقۡتُمۡ مِّنۡ خَيۡرٍ فَلِلۡوَالِدَيۡنِ وَالۡأَقۡرَبِينَ

بگو | آنچه خرج میکنید | از مال | آن برای والدین | وخویشاوندان

به آنها بگو هر چیزیکه (طبق قدرت) خیرات میدهید به پدران، خویشاوندان

وَالۡيَتٰمٰى وَالۡمَسٰكِينِ وَابۡنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَا تَفۡعَلُوا مِنۡ خَيۡرٍ فَإِنَّ

ویتیمان | ودرویشان | وحق مسافران است | وآنچه میکنید شما | از نیکی | پس هرآینه

و یتیمان، مساکین، و به مسافران بدهید، و شما که بخاطر نیکی هر چیز بدهید

اللّٰهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿۲۱۵﴾ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ الۡقِتَالُ وَهُوَ كُرۡهٌ لَّكُمۡ ۚ

خدا | به آن | داناست | فرض کرده شده | برشما | جهاد | وآن سخت است برشما

آن به الله معلوم است، به شما حکم جهاد داده شده است و آن از شما خوش نیست

وَعَسٰىٓ أَنۡ تَكۡرَهُوا شَيۡـًٔا وَّهُوَ خَيۡرٌ لَّكُمۡ ۚ وَعَسٰىٓ أَنۡ تُحِبُّوا

وممکن است که | ناخوش دارید شما | چیزی را | حال آنکه آن بهتر است | برای شما | وشاید | شما دوست دارید

و ممکن یک چیزی را شما ناخوش دارید مگر آن برای شما بهتر باشد، و احیاناً یک چیزی را شما خوش.

شَيۡـًٔا وَّهُوَ شَرٌّ لَّكُمۡ ۗ وَاللّٰهُ يَعۡلَمُ وَأَنۡتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ﴿۲۱۶﴾ ع

چیزی را | وآن | بدباشد | برای شما | وخدامیداند | وشمانمیدانید

داشته باشید، مگر آن برای شما بد میباشد و علم حقیقی هر سخن نزد خداوند(ج) است و بشما هیچ علم نیست.

يَسۡـَٔلُونَكَ عَنِ الشَّهۡرِ الۡحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ ۗ قُلۡ قِتَالٌ فِيهِ

می پرسند ترا | درماه معزز | از جنگ درآن | بگو | جنگ | درآن

(ای رسول!) مردم از تو میپرسند دربارهٔ جنگ کردن در ماه های حرمت؟ به آنها بگو که جنگ در این ماها

كَبِيرٌ ۗ وَصَدٌّ عَنۡ سَبِيلِ اللّٰهِ وَكُفۡرٌۢ بِهِ وَالۡمَسۡجِدِ الۡحَرَامِ ۖ

گناه بزرگ است | وبازداشتن | ازراه خدا | وکفربخدا | وبازداشتن ازمسجد حرام

یک جرم عظیم است، البته منع کردن مردم از راه خدا، و انکار کردن از خدا، و بند نمودن راه مسجد حرام (کعبه) و.

وَإِخۡرَاجُ أَهۡلِهِ مِنۡهُ أَكۡبَرُ عِنۡدَ اللّٰهِ ۚ وَالۡفِتۡنَةُ

وبیرون کردن اهل مسجد | ازآن | ازآن هم گناه سخت است | نزدخدا | وفتنه (برداشتن)

مردم آن جای (از ملک) کشیدن نزد خداوند از جنگ هم گناه بزرگ است و فتنه

أَكۡبَرُ مِنَ الۡقَتۡلِ ۗ وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمۡ حَتّٰى يَرُدُّوكُمۡ

جرم بزرگ ازقتل است | و | ایشان همیشه | باشما جنگ میکنند | تاآنکه بگردانند شمارا

از جنگ هم جرم بزرگ است، و ایشان همیشه باشما جنگ میکنند، اگر قدرت ایشان برسد که

عَنۡ دِينِكُمۡ إِنِ اسۡتَطَاعُوا ۚ وَمَنۡ يَرۡتَدِدۡ مِنۡكُمۡ عَنۡ دِينِهِ

از دین شما | اگر | توانند | وکسیکه برگردد | ازشما | ازدین خود

بگردانند شمارا از اسلام، و یادداشته باشید کسیکه از شما از دین خود بگردد

فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا

پس بمیرد | درحالیکه کافر باشد او | پس آن گروه | که ضائع شد | اعمال ایشان | در دنیا

در حالت کفر بمیرد پس اعمال ایشان در دنیا و آخرت بحث گردید.

وَالْآخِرَةِ ۖ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٧﴾

و آخرت | و آن مردم | ساکنان جهنم | ایشان در آن جاویداند

و هم این مردم از اهل دوزخ میباشند و همیشه در دوزخ میباشند

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

هر آینه کسانیکه | ایمان آوردند | و کسانیکه هجرت کردند | و جهاد کردند | در راه خدا

هر آینه کسانیکه ایمان آوردند، و کسیکه در راه خدا وطن خود را ترک نموده است، و جهاد کرده است

أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢١٨﴾

آن گروه | امیدوار | رحمت خدا | و خدا | بخشنده | مهربان است

پس ایشان امیدوارِ رحمت خدا هستند و خداوند(ج) بخشنده و مهربان است (به آنها رحمتهای خود فرود می آرد)

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ

ایشان می پرسند ترا | درباره شراب | و قمار | بگو | در هر دو | گناه است | بزرگ

ای پیغمبر! ایشان از تو دربارهٔ شراب و قمار میپرسند بگو که در هر دو خرابی زیاد است

وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا ۗ

و منفعت ها است | برای مردم | و گناه هر دو | بزرگتر است | از فائدهٔ آنها

و برای مردم فائده ها هم است، البته نقصان هر دو از فائده بسیار زیاد است

وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ ۗ كَذَٰلِكَ

و ایشان می پرسند ترا | که چه خرج کنند | بگو | آنچه زاید باشد | هم چنین

و مردم از تو میپرسند که در راه خدا چه چیزی خرج کنند؟ بگو چیزیکه از حاجات شما زیاد باشد

يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١٩﴾

بیان میکند | الله | برای شما | آیات | تا شما | فکر کنید (دربارهٔ)

هم چنین خدا برای شما احکام صفا صفا بیان میکند که تا فکر کنید

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَىٰ ۖ قُلْ

در دنیا و آخرت | و ایشان می پرسند ترا | دربارهٔ ایتام پدر مرده | بگو

در معاملات دنیا و آخرت و مردم از تو دربارهٔ ایتام میپرسند بگو

إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ ۖ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ ۚ

اصلاح ایشان | بهتر است | و اگر | با ایشان شریک میشوید | پس ایشان برادران شما اند

نیکی کردن با ایشان بهتر است و اگر شما خوراک ایشان یک جای میکنید (خیر است) ایشان برادران شما میباشند

وَاللّٰهُ يَعۡلَمُ الۡمُفۡسِدَ مِنَ الۡمُصۡلِحِ ؕ وَلَوۡ شَآءَ اللّٰهُ

وخدا میداند | تباه کاررا | از اصلاح کننده | اگر | میخواست خدا

و به خدا معلوم است که کی خرابی پیدا کننده است و کی اصلاح کننده است، و اگر خدا میخواست

لَاَعۡنَتَكُمۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيۡزٌ حَكِيۡمٌ ﴿۲۲۰﴾ وَلَا تَنۡكِحُوا الۡمُشۡرِكٰتِ

برشما سختی می آورد | هرآینه | خدا | غالب | باحکمت است | و | نکاح نکنید | زنان مشرک را

این معامله را به شما سخت میکرد هرآینه خداوند صاحب اختیار و حکمت است، و بازنان مشرک تا همان وقت نکاح مکنید

حَتّٰى يُؤۡمِنَّ ؕ وَلَاَمَةٌ مُّؤۡمِنَةٌ خَيۡرٌ مِّنۡ مُّشۡرِكَةٍ

تا آنکه ایمان آرند | وهرآینه کنیز | مسلمان | بهتراست | از زن مشرک

تا آنکه ایمان آرند، و کنیز مؤمن بهتر است از زن مشرک اگرچه آن به شما به سبب (مال و یا جمال)

وَّلَوۡ اَعۡجَبَتۡكُمۡ ۚ وَلَا تُنۡكِحُوا الۡمُشۡرِكِيۡنَ حَتّٰى يُؤۡمِنُوۡا ؕ

اگرچه به تعجب آرد شمارا | و به نکاح ندهید (زنان) | به مردان مشرک | تا آنکه ایمان آرند

خوش باشد، و زنان مؤمن را در نکاح مشرکین ندهید تا آنکه ایمان نه آرند.

وَلَعَبۡدٌ مُّؤۡمِنٌ خَيۡرٌ مِّنۡ مُّشۡرِكٍ وَّلَوۡ اَعۡجَبَكُمۡ ؕ اُولٰٓئِكَ يَدۡعُوۡنَ

وهرآینه غلام مؤمن | بهتراست | از مشرک | اگرچه | به شما خوش بیاشد | آن گروه | دعوت مینمایند

و یاد داشته باشید که یک غلام مؤمن از مشرک آزاد بسیار بهتر است اگرچه بکدام سبب شما آن را خوش میدارید این مشرکین

اِلَى النَّارِ ۖ وَاللّٰهُ يَدۡعُوۡٓا اِلَى الۡجَنَّةِ وَالۡمَغۡفِرَةِ بِاِذۡنِهٖ ۚ

بسوی آتش | وخدا | می طلبد | بسوی جنت | و به آمرزش | بحکم خود

بسوی جهنم دعوت میدهند و خداوند بحکم خود بسوی جنت و مغفرت دعوت میدهد.

وَيُبَيِّنُ اٰيٰتِهٖ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَذَكَّرُوۡنَ ﴿۲۲۱﴾ وَيَسۡـَٔلُوۡنَكَ

وبیان میکند | آیاتها | برای مردم | تا ایشان | نصیحت حاصل کنند | ومی پرسند ترا

و بخاطر این به مردم احکام تعلیم میدهد که تا درس بگیرند و ای نبی مردم از تو پرسان

عَنِ الۡمَحِيۡضِ ؕ قُلۡ هُوَ اَذًى ۙ فَاعۡتَزِلُوا النِّسَآءَ فِى الۡمَحِيۡضِ ۙ

درباره حیض | بگو | آن نجاست است | پس کناره گیرید | اززنان | درحالت حیض

میکنند که درباره حیض چه حکم است؟ بگو که این نجاست است در این روزها از زنها جدا باشید

وَلَا تَقۡرَبُوۡهُنَّ حَتّٰى يَطۡهُرۡنَ ۚ فَاِذَا تَطَهَّرۡنَ فَاۡتُوۡهُنَّ

و | نزدیک نشوید ایشان را | تا اینکه پاک شوند | پس وقتیکه خوب پاک شوند | پس بروید نزد ایشان

و به آنها نزدیک نشوید تا آنکه پاک شوند وقتیکه خوب پاک شوند باز به آن شکل

مِنۡ حَيۡثُ اَمَرَكُمُ اللّٰهُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ

از آن جا یکه | خداوند بشما حکم کرده است | هرآینه | خدا | دوست میدارد

مباشرت کنید چنانچه خدا به شما حکم کرده است هرآینه خداوند(ج) آن مردم را خوش میکند

التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾ نِسَاؤُكُمْ

توبه کنندگان را | و دوست میدارد | پاک کنندگان را | زنان شما

که توبه میکنند، و پاکیزه زندگی اختیار میکنند زنان شما

حَرْثٌ لَّكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ وَقَدِّمُوا

کشت برای شما است | پس بیائید شما | کشت خود را | بهر کیفیت | که میخواهید | و پیش فرستید

کشت شما است، پس به کشت خود به هر کیفیت که میخواهید آمده میتوانید و برای نفس خود

لِأَنفُسِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُم مُّلَاقُوهُ وَبَشِّرِ

برای نفسهای خود | و بترسید | از خدا | و بدانید که | هر آینه شما ملاقات کننده اید او را | و مژده ده

توشه را پیش بفرستید، و از خدا بترسید، و یاد بدارید که هر آینه بسوی او باز گشت شما است و ای نبی!

الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾ وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِّأَيْمَانِكُمْ

مؤمنان را | و مگردانید | خدا را | نشان | به سوگندهای خود

مؤمنان را بشارت (نجات) بدهید و نام خدا را با قسم های خود نشان و بهانه مگردانید

أَن تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَتُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ

از آنکه نیکوکاری کنید | و پرهیزگاری کنید | و اصلاح کنید | درمیان مردم | و خدا

که از نیکی، تقوی، و برپا نمودن صلح درمیان مردم خود را منع میکنید و خدا

سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾ لَّا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ

شنوا | و دانا است | نمی گیرد شما را | خدا | به لغو در سوگندهای تان

شنوا و به هر چیز دانا است خدا شمارا بر قسم های لغو (بدون اراده) نه میگیرد

وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ

لیکن | میگیرد شما را | به آن که اراده کرده باشد | دلهای شما | و خدا | بخشنده

البته شما را به آن قسمها میگیرد که از ارادهٔ دل میباشد و خداوند بسیار معاف کننده

حَلِيمٌ ﴿٢٢٥﴾ لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَائِهِمْ تَرَبُّصُ

بردبار است | برای آنان که | که سوگند میخوانند | از زنان خود | مهلت است

و بردبار است، آنانکه از نه رفتن به زنهای خود قسم بخورند ایشان را مهلت چهار

أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِن فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾

چهار ماه | پس اگر | ایشان رجوع کنند | پس هر آینه | خدا | بخشنده | مهربان است

ماه است (اگر در این موده) رجوع کنند پس خداوند معاف کننده مهربان است

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾

و اگر | ایشان قصد کردند | طلاق را | پس هر آینه | خدا | شنوا | و دانا است

و اگر وی ارادهٔ پختهٔ طلاق دادن کرده باشد پس هر آینه خدا شنوا و به هر چیز دانا است

وَالْمُطَلَّقٰتُ يَتَرَبَّصْنَ بِاَنْفُسِهِنَّ ثَلٰثَةَ قُرُوْٓءٍ ؕ وَلَا يَحِلُّ

وزنانیکه طلاق شده اند | انتظار کشند | به نفسهای خود | تا سه طهر | حیض | وحلال نیست

و به زنانیکه طلاق داده شده است آنها سه حیض و یا (تا سه طهر) انتظار کنند و ایشان را این جائز

لَهُنَّ اَنْ يَّكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللّٰهُ فِيْٓ اَرْحَامِهِنَّ اِنْ كُنَّ

به آنها | که پنهان دارند | آنچه را | آفریده الله | در شکم های ایشان | اگر ایشان

نیست که پنهان دارند آن چیزیکه خدا در شکمهای ایشان پیدا کرده است اگر ایشان بر

يُؤْمِنَّ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ وَبُعُوْلَتُهُنَّ اَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ

ایمان دارند | به الله | و به روز | آخرت | وشوهران ایشان | زیاده تر حق دارند | به رجوع ایشان

الله و به روز آخرت ایمان میدارند و در این میعاد (عدت) شوهران ایشان به واپس

فِيْ ذٰلِكَ اِنْ اَرَادُوْٓا اِصْلَاحًا ؕ وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِيْ

در آن مدت | اگر میخواهند ایشان | سلوک نیک | وزنان راحق است | مانند | آنچه

گرفتن زیاد حق دار هستند، اگر ایشان خانه خود را درست نمودن میخواهند و زنان راهم طبق دستور حقوق است

عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوْفِ ۪ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ؕ وَاللّٰهُ

براین زنان است | به طریقه درست | ومردان را | بر زنان | فضیلت است | وخدا

چنانچه حقوق مردان بر ایشان است، البته مردان را بر زنان یک فضیلت حاصل است و خدا

عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۲۸﴾ اَلطَّلَاقُ مَرَّتٰنِ ۪ فَاِمْسَاكٌ ۢ بِمَعْرُوْفٍ

غالب | باحکمت است | طلاق (رجعی) دودفعه است | پس نگهداشتن است باخود | بوجه پسندیده

غالب با حکمت است، طلاق دو دفعه است بعد از آن یا نگهداری است بردل سالم و یا

ع ۲۸ ۱۲

اَوْ تَسْرِيْحٌ ۢ بِاِحْسَانٍ ؕ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَاْخُذُوْا مِمَّآ

ویارها کردن است | به نیکوئی | وحلال نیست | برای شما | که بگیرید شما | از آنچه

بطریقه درست رخصت دادن است و به شما جائز نیست که کدام (مهر وغیره) را به ایشان داده باشید

اٰتَيْتُمُوْهُنَّ شَيْــًٔا اِلَّآ اَنْ يَّخَافَآ اَلَّا يُقِيْمَا

داده اید شما زنان را | چیزی | مگر در این صورت | که هردو میترسند | که | قائم وبرپا ندارند

از آن کدام حصه باز بگیرید (بلی یک صورت است) اگر هر دو ایشان بر این میترسند که بر احکام مقرره

حُدُوْدَ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا يُقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ۙ

حدود خدارا | پس اگر | برای شما خوف باشد | که برپا ندارند هردو | حدود | خدارا

و حدود آن قائم شده نه میتوانند، اگر همراه شما این ترس میباشد که زن و شوهر به حدود خداوند

فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيْمَا افْتَدَتْ بِهٖ ؕ تِلْكَ حُدُوْدُ

پس نیست گناهی | برهردو آنها | درآن | که زن معاوضه بدهید واز عقد خود را خارج کند | این حدود

قائم نمانند پس در این هیچ حرج نیست که اگر زن کدام اندازه رقم بدهد و خود را رها کند این حدود مقررهٔ

اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوْهَا ۚ وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ

خدا است | پس خارج نشوید از آن | وکسیکه تجاوز کرد | از حدود خدا | پس ایشان اند

خدا است، پس از این خارج مشوید و کسیکه از حدود خدا پیش رود پس ایشان

هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۲۹﴾ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهٗ مِنْۢ بَعْدُ

ستمگاران | پس اگر طلاق (سوم) داد اورا | پس حلال نیست آن زن | برای او | بعد از آن

ستمگاران اند، اگر شوهر زن خود را طلاق (سوم) هم داد باز این زن به وی حلال نیست تا آنکه

حَتّٰى تَنْكِحَ زَوْجًا غَيْرَهٗ ۭ فَاِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ

تا آنکه او نکاح نکند | شوهر دیگر را | پس اگر او هم طلاق دهد | پس نیست گناهی | بر هر دو

شوهر دیگر را نکاح نکند اگر باز شوهر (دوم) هم اورا طلاق دهد پس هیچ باکی نیست

اَنْ يَّتَرَاجَعَآ اِنْ ظَنَّآ اَنْ يُّقِيْمَا حُدُوْدَ اللّٰهِ ۭ

که با هم رجوع کنند | اگر گمان دارند | که بر پا میتوانند | حدود | الله را

که هر دو (شوهر اول و زن) یک جای میشوند اگر گمان هر دو ایشان میباشند که به حدود مقررهٔ خدا اکنون

وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿۲۳۰﴾

و این | حدود | الله است | که بیان میکند آن را | برای آن مردم | که میدانند

قائم میمانند و این حدود مقررهٔ خدا است که به دانشمندان صفا صفا بیان میکند۔

وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاۗءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوْهُنَّ

و وقتیکه طلاق دهید شما | زنان را | باز آنها برسند | عدت خود را | پس منع کنید آنها را

وقتیکه شما به زنان طلاق دادید و آنها به روزهای عدت خود نزدیک شوند پس ایشان را

بِمَعْرُوْفٍ اَوْ سَرِّحُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ ۠ وَلَا تُمْسِكُوْهُنَّ ضِرَارًا

به نیکی | یا رها کنید ایشان را | طبق دستور | و منع مدارید ایشان را | برای رسانیدن تکلیف

به عزت حصار کنید، و یا بطریقهٔ درست رخصت دهید و بخاطر تکلیف رسانیدن ایشان را حصار مکنید

لِّتَعْتَدُوْا ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهٗ ۭ وَلَا تَتَّخِذُوْٓا

که شما تختی کنید | و کسیکه | بکند چنین را | پس او ستم کرد | به نفس خود | و مگیرید شما

این تجاوز است و کسیکه چنین عمل کرد او به نفس خویش ظلم میکند و از آیات خدا

اٰيٰتِ اللّٰهِ هُزُوًا ۡ وَّاذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ

آیات خدا را | به مسخره | و یاد کنید | نعمت خدا را | بر نفس های خود | و آن چه

مسخره مسازید، و نعمت خدا را یاد کنید آن که بالای شما کرده است و این را هم

اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنَ الْكِتٰبِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ بِهٖ ۭ

فرو فرستاد بر شما | از کتاب | و از علم | که نصیحت کند به شما | بر آن

یادداشته باشید که او برای نصیحت شما کتاب و حکمت را نازل نموده است

ع ۲۹

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمٌ ﴿۲۳۱﴾

وبترسید از خدا | وبدانید که | هر آینه | خدا | بهر چیز دانا است

و از خدا بترسید و بدانید که خدا به هر چیز دانا است

وَاِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ فَبَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوْهُنَّ

ووقتیکه شما طلاق دادید | زنان را | وایشان برسند | به عدت ایشان | پس منع مکنید ایشان را

ووقتیکه شما به زنان طلاق دادید و ایشان عدت خود را پوره کنند پس ازبستن نکاح باشوهران خود

اَنْ یَّنْكِحْنَ اَزْوَاجَهُنَّ اِذَا تَرَاضَوْا بَیْنَهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ ذٰلِكَ

از نکاح کردن | شوهران ایشان را | وقتیکه آنها راضی باشند | درمیان خود | به طریقه درست | این

منع نکنید، اگر آنها طبق دستور درمیان خود راضی باشند

یُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ یُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْیَوْمِ الْاٰخِرِ

نصیحت کرده میشود | به آنکه | باشد | ازشما | ایمان دارد | به خدا | و به روز آخرت

بر این سخنها از شما به آن کسی نصیحت کرده میشود که وی به الله وه به آخرت ایمان میدارد

ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُ وَاللّٰهُ یَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۲۳۲﴾

این برای شما پاکیزگی است | وصفائی | وخدا | میداند | وشما | نه میدانید

این برای شما بسیار بهتر و طریقهٔ پاکیزه است و خدا به هر چیز میداند و شما نه میدانید

وَالْوَالِدٰتُ یُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَیْنِ كَامِلَیْنِ لِمَنْ

ومادران را | مناسب است که شیر دهند | به اولاد خود | دوسال | پوره کامل | برای کسیکه

و مادران (طلاق داده شدگان) برای اولاد خود پوره دو سال شیر دهند کدام (پدران که)

اَرَادَ اَنْ یُّتِمَّ الرَّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُوْدِ لَهٗ رِزْقُهُنَّ

میخواهد | پوره کردن | مودهٔ شیر دادن را | وبالای پدر راست | خوراک آنها

مودهٔ شیردادن اولاد خود را پوره کردن میخواهند و بر پدر طفل نان و لباس این زنان

وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ اِلَّا وُسْعَهَا

ولباس زنان | به طریقه درست | تکلیف داده نه میشود | کسی را | مگر | بقدر توانش

طبق رواج و دستور مقرر است هیچ کسی را خارج از قدرت خود تکلیف داده نه میشود

لَا تُضَآرَّ وَالِدَةٌ بِوَلَدِهَا وَلَا مَوْلُوْدٌ لَّهٗ بِوَلَدِهٖ

تکلیف داده نشود | مادر را | بسبب فرزندش | ونه پدر را | بسبب فرزندش

نه باید بما در ضرر رسانیده شود (که تو میدانی وطفل تو) و نه به پدر که این طفل تو است (و تو ذمه دار آن هستی)

وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ فَاِنْ اَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِّنْهُمَا

وبالای وارث هم | مانند این (قسم) | پس اگر بخواهند والدین | جدائی طفل از شیر | به رضامندی هردو

و این احکام به ورثه اطفال هم عائد میگردد باز اگر درمیان خود به رضا مندی و

وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۗ وَإِنْ أَرَدْتُّمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا

و به مشوره | پس کدام گناهی نیست | بر هردو ایشان | واگر | خواستید | که | دایه بگیرید شما

مشوره قبل از موده از شیر جدا میکند هیچ حرجی نیست و اگر شما اولاد خود را به دیگری

أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُمْ مَا آتَيْتُمْ

برای اولاد خود | پس نیست هیچ گناهی | بر شما | وقتیکه | تسلیم نمودید | آن چیزیکه مقرر نمودید شما

(مرضعه) گرفتن میخواهید پس در این هم کدام گناهی نیست، بشرط اینکه چیزی را که شما مقرر کردید

بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ

طبق دستور | و بترسید | از خدا | و بدانید | هرآینه خدا | به آنچه میکنید

آن طبق دستور میدهید به آنها، و از خدا بترسید و بدانید که خدا کارهای شما را می بیند

بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾ وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا

بیناست | و آنانیکه | بمیرند | از شما | و بگذارند | زنان را

و کسیکه از شما بمیرد و زنان را بگذارد

يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ

باید انتظار کنند | به نفسهای خود | چهار | ماه | و ده روز | باز وقتیکه | پوره برسند

آنها چهار ماه و ده روز انتظار کنند، پس وقتیکه موده پوره کنند

أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ

بمیعاد خود | پس نیست گناهی | بر شما | در آنچه کنند | در حق خود

پس بر شما هیچ ذمداری نیست، اگر آنها درباره نفسهای خویش، به طریقه مناسب شرعی

بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ

طبق دستور | وخدا | به آنچه | شما میکنید | خبردار است | و نیست گناهی | بر شما

چیزی کردند، و خداوند از هرکار شما خبر است و در این هم بالای شما کدام گناه

فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ

در آن که | اشاره میکنید به آن | از نکاح | از آن زنان | یا پنهان کنید شما آن

نیست اگر شما (داخل عدت) به چنین زنها اشارهٔ اظهار نکاح کنید و یا در داخل دل خود

فِي أَنْفُسِكُمْ ۚ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَٰكِنْ

در دلهای خود | به الله معلوم است | که هرآینه شما | حتما ذکر آن رامیکنید | لیکن

(خواهش نکاح) پنهان کنید به خدا معلوم است که به شما خیال آنها حتماً می آید

لَا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا ۚ وَلَا تَعْزِمُوا

وعدهٔ نکاح مدهید | پنهان | مگر | که گوئید | سخنی | بهتر | و اراده مکنید

لیکن وعده های پنهان با انها مکنید، اگر کدام سخن میگوئید بطریقه درست کرده میتوانید. و تا آن

عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتّٰى يَبْلُغَ الْكِتٰبُ اَجَلَهٗ ؕ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ
عقد نکاح را | تا آنکه | رسد | عدت | به نهایت خود | و بدانید | که هر آینه
ارادهٔ عقد نکاح مکنید، تا که عدت پوره شده نباشد و بدانید که

اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوْهُ ۚ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ
خدا | میداند | آنچه | در دلهای شما است | پس بترسید از وی | و بدانید | که هر آینه خدا
خداوند به اسرار دلهای شما خبردار است، پس از وی بترسید، و بدانید که خدا

غَفُوْرٌ حَلِيْمٌ ﴿۲۳۵﴾ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ طَلَّقْتُمُ النِّسَآءَ مَا
مهربان | بردبار است | نیست هیچ گناهی | بر شما | اگر شما طلاق دهید | زنان را | وقتیکه
بخشنده بُردبار است، بر شما کدام گناه نیست اگر شما قبل از رسیدن دست تان به آنها

لَمْ تَمَسُّوْهُنَّ اَوْ تَفْرِضُوْا لَهُنَّ فَرِيْضَةً ۖۚ وَّمَتِّعُوْهُنَّ ۚ
دست تان به آنها نرسیده باشد | و نه مقرر کرده باشد | برای آنها | کدام مهر | و به آنها چیزی سامان بدهید
و یا پیش از مقرر کردن مهر طلاق دهید (پس در این صورت برخی از مال و متاع دهید)

عَلَى الْمُوْسِعِ قَدَرُهٗ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرُهٗ ۚ مَتَاعًا ۢ
بر مالدار است | طبق مالداری او | و بر تنگدست است | طبق حیثیت خود | برخی از سامان
شخص مالدار طبق مالداری خود بدهد و شخص نادار طبق ناداری خود بطریقهٔ مناسب

بِالْمَعْرُوْفِ ۚ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۲۳۶﴾ وَ اِنْ طَلَّقْتُمُوْهُنَّ
طبق دستور | لازم است | بر نیکوکاران | و | اگر | طلاق دادید شما به آنها
مال و متاع بدهد به مردم نیکان چنین ضروری است۔ و اگر پیش از رسیدن دست به

مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيْضَةً فَنِصْفُ
پیش از آن | که برسد دست تان به آنها | و به تحقیق | مقرر کرده باشید | برای آنها | مهر | پس لازم است نصف
آنها طلاق دادید، و مهر حق به آنها مقرر کرده باشید، پس نیم مهر

مَا فَرَضْتُمْ اِلَّآ اَنْ يَّعْفُوْنَ اَوْ يَعْفُوَا الَّذِيْ بِيَدِهٖ
از آن که | مقرر کرده اید | مگر | که بخشش کنند زنان | یا معاف کند | آن شخصی که | در دست او
ادا کنید، این سخن جدا است که زن بخشش کند (مهر نه خواهد) و یا در دست کدام شخص که عقد است

عُقْدَةُ النِّكَاحِ ؕ وَاَنْ تَعْفُوْٓا اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ؕ وَلَا تَنْسَوُا
عقد | نکاح است | و آن که ببخشید شما | نزدیکتر است | به پرهیزگاری | و فراموش مکنید
بخشش کند (مال زیاد بدهد) و اگر شما مردان بخشش کنید این سخن به تقوی بسیار نزدیک است۔ و درمیان خود

الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿۲۳۷﴾ حٰفِظُوْا
احسان کردن | درمیان خود | هر آینه | الله | به آنچه | میکنید شما | بینا است | حفاظت کنید
احسان کردن را فراموش مکنید هر آینه خداوند (ج) هر کار شما را می بیند۔

عَلَى الصَّلَوٰتِ وَالصَّلٰوةِ الْوُسْطٰى وَقُوْمُوْا لِلّٰهِ قٰنِتِيْنَ ﴿٢٣٨﴾

برهمه نمازها | وازنماز درمیانه | وایستاده شوید برآن الله را | فرمانبردار.

پابندی و حفاظت نمازها کنید و خاصتاً از نماز درمیان و بخدا در حالت ادب استاده شوید

فَاِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا اَوْ رُكْبَانًا فَاِذَآ اَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ

پس اگر ترسیدید | پس پیاده نماز بخوانید | یاسواره | باز وقتیکه | به امن شدید | پس یاد کنید | الله را

باز اگر برای شما (خوف دشمن) میباشد پس نماز بخوانید در حالت پیاده باشد یا سوار باز وقتیکه به شما امن حاصل شد پس

كَمَا عَلَّمَكُمْ مَّا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٣٩﴾ وَالَّذِيْنَ يُتَوَفَّوْنَ

چنانچه | آموخته است شمارا | آنچه را | که شما نمی دانستید | وکسانیکه | می میرند

خدا را یاد کنید چنانچه بشما تعلیم داده است بر آن که شما قبلاً نه میدانستید. و آنانکه از شما

مِنْكُمْ وَيَذَرُوْنَ اَزْوَاجًا وَّصِيَّةً لِّاَزْوَاجِهِمْ مَّتَاعًا

از شما | ومیگذارند | زنان را | درباره آنها وصیت کند | برای زنان ایشان | از خرچ

میمیرند و زنان ایشان (بیوه) میگردد پس درباره زنان خود وصیت کند که یک سال

اِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ اِخْرَاجٍ فَاِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ

تا یک سال | بدون کشیدن از خانه | پس اگر خود ایشان بیرون شدند | پس نیست هیچ گناهی | برشما

خرچ واخراجات بدهد واز خانه کشیده نشود واگر خود ایشان بیرون میروند پس درباره نفس خود بطریقه درست شرعی که چیزی

فِيْ مَا فَعَلْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَّعْرُوْفٍ وَاللّٰهُ

درآن که | ایشان میکنند | درحق خویش | به طریقه مناسب | وخدا

میکنند ذمداری آن برشما نیست و خدا صاحب اختیار است

عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقٰتِ مَتَاعٌ بِالْمَعْرُوْفِ حَقًّا

غالب | باحکمت است | وبرای زنان طلاق داده شده | نفقه دادن است | طبق دستور | این حق است

و در هر حکم حکمت اوست و برای زنان طلاق داده شده مناسب حال چیزی دادن بالای نیکان

عَلَى الْمُتَّقِيْنَ ﴿٢٤١﴾ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ

بر پرهیزگاران | هم چنین | بیان میکند | الله | برای شما | آیات خود | تا شما

حق مقرر شده است، هم چنین خداوند(ج) به شما احکام خود صفا صفا بیان میکند امید است که شما

تَعْقِلُوْنَ ﴿٢٤٢﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ

فهمید | آیا تو ندیدی | بسوی آنانیکه | بیرون شدند | از خانه های خویش

از عقل کار بگیرید ای پیغمبر! تو بر حال آن مردم فکر کرده ای که به تعداد هزار ها تن از خانهٔ های خود

وَهُمْ اُلُوْفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوْتُوْا ثُمَّ

وایشان هزارها تن بودند | از ترس مرگ | پس گفت | بایشان | الله | بمیرید | باز

بیرون شدند که از مرگ ترس داشتند پس خدا به آنها حکم کرد که بمیرید (ایشان مردند)

ع ٣١ ١٥

أَحْيَاهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ

زنده گردانید ایشان را | هر آینه | خدا | دارای فضل است | بر مردم | ولیکن | اکثر

باز زنده ساخت ایشان را هر آینه خداوند(ج) بسیار مهربان است بر مردم مگر اکثر مردم

النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا

مردم | شکر نمی کنند | وجهاد کنید | در راه خدا | وبدانید

شکر وی را نمیکنند (و ای مسلمانها!) شما در راه خدا جهاد کنید و بدانید که

أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٤﴾ مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا

هر آینه خدا | شنوا | دانا است | کیست | آن شخص که قرض دهد | خدارا | قرض | نیک

خدا شنوا و برهر چیزی دانا است، کیست که خدا را قرض حسنه دهد

فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً ۚ وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ

که زیاد کند آن خدا | اورا | به مراتب | بسیار | وخدا | تنگ میکند | وفراخ میکند | وبسوی او

خداوند(ج) وی را به چند مراتب زیاد میکند و خدا روزی کسی را تنگ میکند و روزی کسی را فراخ و بسوی وی

تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَىٰ

بازگردانیده میشوید | آیا ندیدی تو | بسوی گروه | از بنی اسرائیل | بعد از | موسی

هر آینه بازگردانیده میشوید، و آیا تو بر آن واقعه خبر حاصل کرده اید که بعد از موسی به یک گروه بنی اسرائیل پیش شده بود

إِذْ قَالُوا لِنَبِيٍّ لَهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۖ

وقتیکه آنها گفتند | برای پیغمبر ایشان | مقرر کن | برای ما | یک پادشاهی | که جنگ کنیم | در راه خدا

وقتیکه آنها به نبی خود گفتند برای ما یک پادشاهی مقرر کن تا در راه خدا جهاد کنیم

قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا ۖ قَالُوا

گفت | آیا نزدیک هستید شما | اگر فرض کرده شود بر شما | جنگ | آنگاه جنگ نکنید | گفتند

نبی به آنها گفتند تا نشود که جهاد بالای تان فرض شود، و باز قدرت آن را نه داشته باشید آنها گفتند

وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا

وچه شده مارا | که جنگ نه کنیم | در راه خدا | وتحقیق | بیرون کرده شدیم | از خانه های ما

چطور شده میتواند که ما در راه خدا جهاد نه کنیم و حال آنکه از خانه های خود کشیده شده ایم و از اولاد خود

وَأَبْنَائِنَا ۖ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ ۗ

واز پسران ما | باز وقتیکه فرض شد | برایشان | جنگ | همه روی گردانیدند | مگر اندکی | از ایشان

جدا کرده شده ایم، وقتیکه جهاد برآنها فرض گردید غیر از چند اشخاص دیگر همه فرار نمودند

وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ

وخدا | دانا است | به ستمگاران | وگفت | ایشان را | پیغمبر ایشان | هر آینه خدا | تحقیق مقرر کرده | برای شما

و خداوند(ج) مردم نافرمان را خوب می شناسد و ایشان را نبی ایشان فرمود که خداوند طالوت را پادشاه

طَالُوْتَ مَلِكًا ۭ قَالُوْٓا اَنّٰى يَكُوْنُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ اَحَقُّ

طالوت را | پادشاه | گفتند | چگونه باشد | اورا | پادشاهی | برما | وما | زیادحق داریم

شما مقرر کرده است (آه چه قسم؟) وی توان پادشاهی برما ندارد، وما ازوی زیاد تر

بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِّنَ الْمَالِ ۭ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰىهُ عَلَيْكُمْ

به پادشاهی | ازوی | وداده نشده اورا | فراخی | ازمال | فرمود | هرآینه خدا | برگزیداورا | برشما

حقدار پادشاهی هستیم و او کدام شخص مالدار هم نیست پیغمبر به آنها گفت! خداوند(ج) وی را در مقابله

وَزَادَهٗ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ ۭ وَاللّٰهُ يُؤْتِيْ مُلْكَهٗ

وافزوداورا | فراخی | درعلم | وجسم | وخدا | میدهد | پادشاهی خودرا

شما برتر گردانیده است و خداوند وی را در علم و جسم فراخی داده است، و اختیار خدا است که حکومت را

مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٤٧﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ اِنَّ

هرکراخواهد | وخدا | فراخ فضل | دانااست | وفرمود | به ایشان | پیغمبرایشان | هرآینه

به کسی که بخواهد میدهد وی مالک وسعت و دانا است و پیغمبر آنها به ایشان گفت نشان حکومت (طالوت)

اٰيَةَ مُلْكِهٖٓ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ التَّابُوْتُ فِيْهِ سَكِيْنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ

نشانه | حکومت او | این است که بیاید نزد شما | آن صندوق | که درآن | تسلی است | ازطرف پروردگارشما

این است که آن صندوق برای شما واپس می آید که درآن برای شما از طرف خدا سامان اطمینان

وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ اٰلُ مُوْسٰى وَاٰلُ هٰرُوْنَ تَحْمِلُهُ

وچیزهای باقی مانده | ازآن که | گذاشته بودند | اولاد موسی | واولاد هارون | که می بردارند آن صندوق را

میباشد و درآن چیزهای باقی مانده اولاد موسی و هارون علیهما السلام میباشد. که می آرند

الْمَلٰۗىِٕكَةُ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٢٤٨﴾ فَلَمَّا

فرشتگان | هرآینه | دراین | نشان کافی است | برای شما | اگرهستید شما | مؤمنان | پس وقتیکه

آن را فرشتگان این برای شما نشانهٔ آشکارا پادشاهی طالوت است اگر شما بصدق مؤمنان هستید باز وقتیکه

فَصَلَ طَالُوْتُ بِالْجُنُوْدِ ۙ قَالَ اِنَّ اللّٰهَ مُبْتَلِيْكُمْ بِنَهَرٍ

جداشد | طالوت | بالشکرها | گفت | هرآینه خدا | آزمایش کننده است شمارا | به نهری

طالوت با لشکرها روان شد باز اعلان نمود که خداوند بذریعه یک دریا شمارا آزمائش میکند

فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّىْ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ فَاِنَّهٗ مِنِّىْٓ

پس کسیکه بنوشد | ازین نهر | پس نیست ازمن | وکسیکه | نه چشد آن را | پس هرآینه اوازمن است

پس کسیکه از آن دریا آب بنوشد از رفقای من نیست و کسیکه از آن آب نه نوشد از رفقای من است

اِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً ۢ بِيَدِهٖ ۚ فَشَرِبُوْا مِنْهُ اِلَّا قَلِيْلًا

مگرکسیکه | بگیرد | یک کف آب | بدست خود | پس نوشیدند همه | ازآن | مگراندکی

و اگر اندکی از آب به کف خود بنوشد خیر است غیر از چند اشخاص دیگر همهٔ آنها آب را

مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

ازایشان | باز وقتیکه | گذشت اوازدریا | آن (طالوت) | ومؤمنان | همراه وی

نوشیدند، و هنگامیکه طالوت و رفقای ایمان داروی از دریا گذشتند پس آنها

قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ

گفتند نیست | طاقت | بما | امروز | به مقابله جالوت | وبه لشکرهای او | گفت آنانیکه

گفتند بما قدرت جنگ به لشکر های جالوت نیست و کسانیکه به این سخن

يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُّلَاقُوا اللَّهِ كَمْ مِّنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً

یقین داشتند | هرآینه ایشان | ملاقات کنندگان اند | به الله | بسا | گروه اندکی | غالب شده است | به گروه های بزرگ

فهمیده بودند که با خدا ملاقات میکنیم و بسا از اوقات گروه خورد برگروه بزرگ بحکم خدا

بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٤٩﴾ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ

بحکم خدا | وخدا | همراه صابران است | وچون | ظاهر شدند | به جالوت | وبه لشکرهای او

غلبه یافته است و خدا با صابران است و هنگامیکه ایشان به مقابله به جالوت و به لشکر های وی بیرون شدند

قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا

گفتند | ای پروردگار ما! | بریز | برما | شکیبائی | واستواردار | قدمهای مارا | وغلبه ده مارا

دعاء خواستند که ای رب ما! مارا بسیار صبر ده و قدمهای مارا استوار بگردان و در مقابلهٔ کافران

عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ

برقوم کافران | باز شکست دادایشان کافران را | بحکم خدا | وکشت

امداد ماکن، پس آنها بحکم خداوند(ج) کافران را شکست دادند، داؤد علیه السلام جالوت را کشت

دَاوُودُ جَالُوتَ وَآتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ

داؤد جالوت را | ودادا ورا | الله | پادشاهی | وحکمت | وبیاموخت اورا | از آنچه | میخواست

و خداوند(ج) داؤد علیه السلام را بادشاهی و حکمت داد و چیزیکه مناسب داشت آن را به وی آموخت

وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ

واگرنمی بود دفع کردن | خدا | مردم را | بعضی ایشان را به بعضی | هرآینه تباه میشد | زمین | ولیکن

و اگر خدا مردم را بدستِ یک دیگری را منع نه میکرد هر آینه نظام زمین خراب میشد لیکن

اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ

خدا | بسیار فضل کننده است | برمخلوق | این | آیاتهای | خدااست

خدا بر مخلوقات خود بسیار مهربان است (که انتظام امن آنها میکند) این آیاتهای خدا است

نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

که تلاوت میکنیم ما | برتو | به راستی | وهرآینه تو | ازرسولان مائی

که بر تو بحق بیان میکنیم و هر آینه تو از رسولان مائی۔

وقف لازم

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلٰى بَعْضٍ مِنْهُمْ

این | (همه) رسولان | فضیلت دادیم ما | بعضی ایشان را | بر بعضی | بعضی از ایشان

این پیغمبران چنین اند که ما بعضی را بر بعضی مرتبه های بلند دادیم در ایشان خدا

مَّنْ كَلَّمَ اللّٰهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجٰتٍ ۭ وَاٰتَيْنَا

کسیست که سخن گفت باوی | الله | وبلند کرد الله | بعضی ایشان را | در مرتبه ها | و دادیم ما

با بعضی سخن گفت و برخی را (به شکل دیگر) درجات بلند داده است، وعیسی پسر مریم را

عِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَاَيَّدْنٰهُ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ۭ وَلَوْ شَاۗءَ

عیسی پسر مریم را | معجزه ها | وما امداد وی را کردیم | بروح القدس | واگر میخواست

در آخر معجزات آشکارا دادیم، و بواسطهٔ جبریل اورا محکم ساختیم، و اگر خدا میخواست

اللّٰهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِيْنَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا جَاۗءَتْهُمُ

الله | درمیان خودنمی جنگیدند | آنانیکه | بعد از آنها بودند | بعد از آنکه | آمد ایشان را

بعد از ایشان مردم پس از آمدن معجزه آشکارا در خانه جنگ نه میکردند خداوند به کسی

الْبَيِّنٰتُ وَلٰكِنِ اخْتَلَفُوْا فَمِنْهُمْ مَّنْ اٰمَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ ۭ

اوله روشن | لیکن | آنها اختلاف کردند | پس بعضی از آنها کسیست که | ایمان آورد | وبرخی از ایشان کسیست که کفر کرد

ستم نه میکند، پس آنها جداجدا شدند از ایشان برخی بر ایمان قائم ماندند، و برخی از آنها کفر را اختیار کردند

وَلَوْ شَاۗءَ اللّٰهُ مَا اقْتَتَلُوْا ۣ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيْدُ ۝٢٥٣ ع

واگر میخواست | خدا | درمیان خودنمی جنگیدند | ولیکن | خدا | میکند | آنچه را که میخواهد

و اگر خدا میخواست (این مردم) باهم نه می جنگیدند مگر خدا که چیزی را بخواهد آن میکند

٣٣ ع ٥

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقْنٰكُمْ مِّنْ قَبْلِ

ای مؤمنان! | خرچ کنید (درراه خدا) | از آن مالیکه | دادیم شمارا | پیش از آن

ای مؤمنان بشما که کدام مال و متاع دادیم، از آن صدقات بدهید، پیش ازاین

اَنْ يَّاْتِيَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيْهِ وَلَا خُلَّةٌ وَّلَا شَفَاعَةٌ ۭ

که بیاید | (آن) روز | که نه خرید و نه فروش است | در آن | و نه دوستی | و نه سفارش

که بیاید آن روز که نه در آن بیع مال باشد و نه پرورش دوستی و نه سفارش بکار می آید

وَالْكٰفِرُوْنَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝٢٥٤ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ اَلْـحَيُّ

وکافران ایشانند | ستمگاران | الله | نیست هیچ معبودی | مگر | وی | زنده است

و ستمگاران همان اند که کفر را اختیار نمودند۔ ای مردم الله آن ذاتیست که بجز او ذات دیگری نیست

الْقَيُّوْمُ ڬ لَا تَاْخُذُهٗ سِنَةٌ وَّلَا نَوْمٌ ۭ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

قائم کننده همه است | نه میگیرد وی را | پینکی | و نه خواب | مراورا است | آنچه | در آسمانها است

او همیشه زنده و قائم باقی است نه بر او پینکی و نه خواب می آید، همه چیز های آسمان و زمین

وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ

وآنچه در زمین است | کیست | آن که | شفاعت کند | وی را | مگر | به اجازه وی

ملکیت اوست کیست؟ که در دربار او بدون اجازه سفارش کسی کند

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ

او میداند | آنچه پیش روی مردم است | وآنچه پس پشت خلق است | و | ایشان احاطه کرده نه میتوانند | به هیچ چیزی

میداند به آن سخنها که پیش مردم است و بر آن که از (نظر های) مردم پنهان است، و ایشان از معلومات او بر هیچ

مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ۖ

از علم او | مگر چیزی که او بخواهد | فرا گرفته | کرسی او | آسمانها | و زمین را

چیز احاطه کرده نه میتوانند، مگر بر آنکه خدا بخواهد حکومت او بر آسمانها و زمین پخش است

وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿۲۵۵﴾ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ۖ

و در گرانی نمی افگند او را | نگهبانی آن هر دو | و او است | بلند درجه | بسیار بزرگ | نیست اکراه | در دین

و در نگهبانی هر دو او هیچ وقت در خستگی نه می آید و او است صاحب درجهٔ بلند، و ذات بزرگ است، در قبول کردن (دین) هیچ قسم

قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ ۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ

هر آینه آشکارا شده | هدایت | از گمراهی | پس کسیکه | قبول نکند | از شیطان | و ایمان آرد

اکراه و زیادت نیست، سخنهای درست از غلط جدا است و آشکارا پس کسیکه از شیطان منکر شود و بر خدا ایمان

بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللَّهُ

به الله | پس هر آینه | چنگ زده | به حلقه | محکم | که نیست شکست آن را | و خدا

آرد پس او در حقیقت به یک حلقه محکم چنگ زد که هیچ وقت آن را شکست نیست و خدا

سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿۲۵۶﴾ اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ

شنوا | داناست | خدا | دوست آن مردم است | که ایمان آوردند | بیرون می آرد ایشان را | از تاریکی ها

هر چیز را میشنود و بر هر چیز دانا است، خداوند دوست مؤمنان است که از تاریکی های (کفر) به روشنی ایمان

إِلَى النُّورِ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ

بسوی روشنی | و آنانکه | کافراند | دوستان ایشان | شیطان ها است | بیرون می آرند ایشان را

بیرون می آرد، و دوستان کافران آن شیطانها است که از روشنی (ایمان) به تاریکی های (کفر)

مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا

از روشنی | بسوی تاریکی | آن گروه | ساکنان جهنم اند | پس ایشان | در آن

بیرون می آرند، آن مردم ساکنان جهنم اند، همیشه در جهنم

خَالِدُونَ ﴿۲۵۷﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ

همیشه میباشند | آیا ندیدی تو | آن شخص را که | مخاصمه کرد | با ابراهیم | در بارهٔ رب وی

میباشند، (ای پیغمبر!) آیا به قصهٔ آن شخص غور نه کردی که با ابراهیم در بارهٔ خدا بحث کرده بود،

ع

أَنْ اٰتٰىهُ اللّٰهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرٰهٖمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيٖ وَ

زیرا که داده بود وی را | خدا | حکومت | وقتیکه گفت | ابراهیم | پروردگار من | آن است که | زنده میگرداند | و

زیرا که خدا وی را پادشاهی داده بود وقتیکه ابراهیم اورا گفت رب من چنین است که زنده میگرداند

يُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيٖ وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرٰهٖمُ فَإِنَّ اللّٰهَ

میمیراند | گفت | من زنده میکنم | و میمیرانم | گفت | ابراهیم | پس هر آیینه | خدا

و میمیراند، او گفت من هم زنده میکنم و میمیرانم ابراهیم اورا گفت الله آن ذات

يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ

طلوع میدارد | آفتاب را | از مشرق | پس طلوع ده | آن را | از مغرب | پس حیران شد

است که آفتاب را از مشرق طلوع میدهد (پس درست است) تو از مغرب طلوع ده۔ (پس به این سخن)

الَّذِي كَفَرَ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوْ كَالَّذِي مَرَّ

آن کافر | و خدا راه نمودی نه میکند | گروه | ظالمان را | و یا مانند آن شخص که | گذشت

آن کافر حیران شد، و خدا ستمگاران را بسوی راه راست هدایت نه میکند (و یا تو به واقعه آن شخص غور نکردی)

عَلٰى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوشِهَا قَالَ أَنّٰى يُحْيٖ هٰذِهِ

بر یک قریه | و آن | افتاده بود | بر سقفهای خود | گفت | چگونه زنده کند | این را

که بریک قریهٔ تباه شده گذشت که سقفهای آن برزمین خورده بود و گفت که خداوند مردهای (این قریه)

اللّٰهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللّٰهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ

خدا | بعد از مردن آن | باز اورا مرگ داد | خدا صد (۱۰۰) سال | باز زنده ساخت اورا

بعد از مرگ ایشان چگونه زنده میکند، پس اورا خداوند تا صد سال (۱۰۰) مرگ داد، باز زنده ساخت اورا۔

قَالَ كَمْ لَبِثْتَ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ

گفت خدا چقدر | درنگ کردی؟ | گفت | درنگ کردم | یک روز | یا حصهٔ | روز | گفت | بلکه

و به او گفت: چقدر وقت براین حالت بودی؟ گفت: به اندازه یک روز بودم، و یا کم از این خداوند (ج) اورا فرمود

لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانْظُرْ إِلٰى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ

درنگ کردی تو | صد (۱۰۰) | سال | پس ببین | بسوی خوردنی تو | و به نوشیدنی خود | که متغیر نشده

(نی بلکه) صد سال بود اکنون به سامان خوردنی و نوشیدنی ببین که متغیر نشده۔

وَانْظُرْ إِلٰى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ اٰيَةً لِلنَّاسِ وَانْظُرْ

و ببین | بسوی خرت | تا بگردانیم ترا | نشانه | برای مردم | و ببین

و بسوی خر سواری تو ببین (که چگونه خاک شده است) و که تا بگردانیم ترا برای مردم، و به استخوانهای خر

إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنْشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا

بسوی استخوانها | چگونه | یک جای میکنیم آن را | باز | میپوشانیم آن را | گوشت | باز وقتیکه

ببین که چگونه یک جای میکنیم و باز چگونه اورا گوشت میپوشانیم، پس وقتیکه همه

تَبَيَّنَ لَهٗ ۙ قَالَ اَعۡلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿٢٥٩﴾

آشکاراشداورا | گفت | من میدانم | که خدا | برهرچیز | تواناست

حقیقت آشکارا شد پس گفت اکنون من خوب میدانم که خدا برهر چیز قدرت دارد

وَاِذۡ قَالَ اِبۡرٰهٖمُ رَبِّ اَرِنِىۡ كَيۡفَ تُحۡىِ الۡمَوۡتٰى ؕ قَالَ

ووقتیکه گفت | ابراهیم | ای پروردگار من | بنما مرا | که چگونه زنده میگردانی | مردگان را | گفت

(و آن واقعه را هم یاد کن) که ابراهیم گفت ای رب من! بنما مرا که تو چگونه مردگان را زنده میگردانی؟ الله فرمود:

اَوَلَمۡ تُؤۡمِنۡ ؕ قَالَ بَلٰى وَلٰـكِنۡ لِّيَطۡمَـئِنَّ قَلۡبِىۡ ؕ قَالَ فَخُذۡ

آیا یقین تو نیست؟ | گفت | بلی چرانه | لیکن | تا آرام گردد دلم | گفت | پس بگیر

آیا یقین تو نیست؟ گفت یقین دارم البته اطمینان دل میخواهم الله فرمود (درست است) پس

اَرۡبَعَةً مِّنَ الطَّيۡرِ فَصُرۡهُنَّ اِلَيۡكَ ثُمَّ اجۡعَلۡ عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ

چهار | از پرندگان | پس بلد کن آنهارا | نزدیک خود | پس بگذار | برهرکوه

چهار پرندگان رابگیر و باخود بلد و آشنا کن باز (آن را ذبح کن) و یک یک حصهٔ آن برهر

مِّنۡهُنَّ جُزۡءًا ثُمَّ ادۡعُهُنَّ يَاۡتِيۡنَكَ سَعۡيًا ؕ وَاعۡلَمۡ اَنَّ

ازایشان | یک حصه | باز | بخواه ایشان را | می آیند نزد تو | شتابان | وبدان | هرآینه

کوه بگذار باز به خود بخواه به شتابان پیش تو می آیند و بدان که خدا

ع ٣٥

اللّٰهَ عَزِيۡزٌ حَكِيۡمٌ ﴿٢٦٠﴾ مَثَلُ الَّذِيۡنَ يُنۡفِقُوۡنَ اَمۡوَالَهُمۡ فِىۡ سَبِيۡلِ

خدا | غالب | باحکمت است | مثال | آنانیکه | خرچ میکنند | مال های خودرا | درراه

صاحب اختیار و حکمت است مثال آن مردم که مالهای خود را در راه خدا خیرات

اللّٰهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنۡۢبَتَتۡ سَبۡعَ سَنَابِلَ فِىۡ كُلِّ سُنۡۢبُلَةٍ

خدا | (چنین) است مثلیکه | یک دانه | که برویاند | هفت | خوشه هارا | درهرخوشه

میکنند، مانند آن دانه است، که برویاند هفت خوشه را و در هر خوشه صد

مِّائَةُ حَبَّةٍ ؕ وَاللّٰهُ يُضٰعِفُ لِمَنۡ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيۡمٌ ﴿٢٦١﴾

صد | دانه | وخدا | زیاد میکند | کسی راکه | بخواهد | وخدا | فراخ کننده | داناست

دانه باشد، هم چنین خدا کسی را که بخواهد عمل اندک او به مراتب بسیار زیاد میکند، و خدا وسعت کننده و علم بسیار است

اَلَّذِيۡنَ يُنۡفِقُوۡنَ اَمۡوَالَهُمۡ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ ثُمَّ لَا يُتۡبِعُوۡنَ

آنانیکه | خرچ میکنند | مال های شان را | درراه | خدا پس | نه میرسانند (تکلیف)

آنانیکه مالهای خود را در راه خدا خیرات میکنند باز به نفقه خود یاد کردن

مَاۤ اَنۡفَقُوۡا مَنًّا وَّلَاۤ اَذًى ۙ لَّهُمۡ اَجۡرُهُمۡ

بعدازخرچ | احسان نمودن | ونه ضرر (میرسانند) | برای آنها | ثواب آنها

نه میکنند، و نه ضرر میرسانند. اجر ایشان نزد خداوند.

عِنۡدَ رَبِّهِمۡ ۚ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿۲۶۲﴾ قَوۡلٌ

نزد پروردگار ایشان | ونه کدام ترسی باشد بر ایشان | ونه | ایشان | غمگین میشوند | سخن

مقرر است و نه آنها را خطره است، و نه ایشان غمگین میباشند فقیر را سخن شیرین

مَّعۡرُوۡفٌ وَّمَغۡفِرَةٌ خَيۡرٌ مِّنۡ صَدَقَةٍ يَّتۡبَعُهَآ اَذًى ؕ وَاللّٰهُ

نرم (گفتن) | و درگذشتن | بهتر است | از آن صدقه که | بعد از آن میباشد | آزاری | وخدا

(و به مناسب سخن معاف کردن) از آن صدقه بهتر است که بعد از آن (ضرر) یاد کردن میباشد و خدا

غَنِىٌّ حَلِيۡمٌ ﴿۲۶۳﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا تُبۡطِلُوۡا صَدَقٰتِكُمۡ

بی نیاز | بردبار است | ای مؤمنان! | ضائع مکنید | صدقات خود را

بی نیاز و صابر است، ای مؤمنان! صدقات خود را به یاد کردن و زیاد کردن

بِالۡمَنِّ وَالۡاَذٰى ۙ كَالَّذِىۡ يُنۡفِقُ مَالَهٗ رِئَآءَ النَّاسِ

به یاد کردن | و به تکلیف رسانیدن | مانند آنکه | خرچ میکند | مال خود را | برای نشان دادن | بمردم

ضائع مکنید، مانند آن که مالهای خود را برای نام خرچ میکند

وَلَا يُؤۡمِنُ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ ؕ فَمَثَلُهٗ كَمَثَلِ صَفۡوَانٍ

وایمان نمی آرد | به الله | و به روز | آخرت | پس مثال او | (چنین) است که | سنگ صاف

و نه به خدا ایمان دارد و نه به روز آخرت مثال (خیرات) او و آن بسنگ صفا است۔

عَلَيۡهِ تُرَابٌ فَاَصَابَهٗ وَابِلٌ فَتَرَكَهٗ صَلۡدًا ؕ لَا يَقۡدِرُوۡنَ

که بر آن (باشد) | خاک | پس بر آید او را | باران تیز | پس بگذارد آن را صاف | حاصل کرده نه میتوانند

که بالای آن خاک میباشد، و باران تیز بر آن بیاید، و صفا بگذارد آن را

عَلٰى شَىۡءٍ مِّمَّا كَسَبُوۡا ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهۡدِى الۡقَوۡمَ

(کدام) ثواب | از آن چیز | که عمل کردند | وخدا | هدایت نه میکند | قوم

هم چنین ایشان را از آن سنگ صاف هیچ بدست نمی آید و خداوند ناشکر کنندگان را هدایت

الۡكٰفِرِيۡنَ ﴿۲۶۴﴾ وَمَثَلُ الَّذِيۡنَ يُنۡفِقُوۡنَ اَمۡوَالَهُمُ ابۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِ اللّٰهِ

کافران را | و مثال | آنانیکه | خرچ میکنند | مال های خود را | برای طلب رضامندی خدا

نه میکند، و مثال آنانیکه مالهای خود را برای وصول رضا خدا و برای رسانیدن تقویت دلها را

وَتَثۡبِيۡتًا مِّنۡ اَنۡفُسِهِمۡ كَمَثَلِ جَنَّةٍۢ بِرَبۡوَةٍ اَصَابَهَا

و برای ثبات | دلهای خود | (چنین) است که | یک باغ است | در یک بلندی | که رسید او را

خرچ میکنند، مانند آن باغ است که بر یک بلندی است

وَابِلٌ فَاٰتَتۡ اُكُلَهَا ضِعۡفَيۡنِ ۚ فَاِنۡ لَّمۡ يُصِبۡهَا وَابِلٌ

باران شدید | پس آورد میوه های خود را | دو چندان | پس اگر | نه رسید او را | باران تیز

که برسد آن را باران شدید، پس بدهد میوه را دو چند و اگر باران شدید بر آن نه آید۔

فَطَلٌّ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٢٦٥﴾ اَيَوَدُّ اَحَدُكُمْ

(پس کافی است) شبنم | وخدا | به آنچه | میکنید شما | بیناست | آیا دوست میدارد | یکی از شما

پس کم از کم شبنم برآن می آید و خداوند کار های شما را می بیند آیا در شما کسی دوست دارد

اَنْ تَكُوْنَ لَهٗ جَنَّةٌ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

این که باشد | اورا | باغی | از درختان خرما | وانگور | که میرود | از زیر آن

که باشد اورا باغی از خرما و انگور که زیر آن نهر ها

الْاَنْهٰرُ ۙ لَهٗ فِيْهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ۙ وَاَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهٗ ذُرِّيَّةٌ

نهر ها | اورا باشد در آن باغ | از همه | میوه ها | ورسیده باشد اورا | پیری | واوراا ولاد باشد

جاری میباشد، و هر قسم میوه راگرفته باشد، و خوداش پیر باشد و اولاداش ناتوان ضعیف

ضُعَفَآءُ ۖ فَاَصَابَهَآ اِعْصَارٌ فِيْهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ۗ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ

ناتوان ضعیف | پس رسید اورا | گرد بادی | که در آن | آتش | پس بسوخت آن باغ | همچنان | بیان میکند

باشد باز رسد اورا ناگهانی باد تیز که در آن آتش باشد و باغ اش بسوخت خاکستر گردد همچنین

اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٢٦٦﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

خدا | برای شما | آیاتها | تا شما | فکر کنید | ای مؤمنان!

الله بشما قدرت های خود را نشان میدهد که تادر آن فکر کنید ای مؤمنان!

اَنْفِقُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ اَخْرَجْنَا لَكُمْ

خرچ کنید | از چیزهای پاکیزه | آنچه کسب کرده اید | وازآنچه | برآوردیم | برای شما

(در راه خدا) از نفع حلال خوذ، و از آن چیز های حلال آنکه ما برای شما از زمین-

مِّنَ الْاَرْضِ ۪ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيْثَ مِنْهُ تُنْفِقُوْنَ وَلَسْتُمْ

از زمین | وقصد مکنید | به چیز ردی | از وی | خرچ می کنید | وحال آنکه نیستید

بر آوردیم خرچ کنید، و چنین مکنید که از چیز های ردی خیرات میدهید و حال آنکه خود شما

بِاٰخِذِيْهِ اِلَّآ اَنْ تُغْمِضُوْا فِيْهِ ۗ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ

گیرنده گان آن | مگر | آنکه | چشم می پوشید | درگرفتن آن | وبدانید | هرآینه خدا | بی نیاز

به گرفتن آن تیار نیستید مگر آنکه چشم پوشید برآن و بدانید که خدا بی نیاز و به هر صفت

حَمِيْدٌ ﴿٢٦٧﴾ اَلشَّيْطٰنُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَاْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَآءِ ۚ

لائق تعریف است | شیطان | وعده میدهد شمارا | تنگدستی | وحکم میدهد شمارا | از بی حیائی

لائق تعریف است، شیطان شمارا از فقر میترساند و بشما حکم بی حیائی میدهد

وَاللّٰهُ يَعِدُكُمْ مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ

وخدا | وعده میکند شمارا | از بخشش از خود | وفضل | وخدا | فراخ کننده

و خداوند بشما وعدهٔ بخشش و مهربانی میکند و او مالک وسعت است

عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾ يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ

داناست | میدهد | دانش (علم) | کسی را که بخواهد | وهرکرا | داده شد | دانش

و دانا است به کسیکه بخواهد اورا حکمت میدهد و به کسیکه حکمت داده شود

فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾ وَمَا

بتحقیق داده شد اورا | خیر | بسیار | ونصیحت قبول نه میکند | مگر | صاحبان عقل | وآنچه

به او خیر بسیار داده شد، فقط خداوندان عقل از این سبق گرفته میتوانند

أَنفَقْتُم مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ ۗ وَمَا

میدهید شما از خیرات | یا نذر کردید | از نذری | پس هرآینه | الله | میداند آن را | ونیست

و هر خیرات که شما میدهید و یا هر نذر که میکنید، آن به خدا معلوم است

لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِن تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۖ وَإِن

ستمگاران را | از یاری دهندگان | اگر آشکارا میدهید | خیرات را | پس بهتر است سخن | واگر

و ستمگاران را مددگار نیست، اگر صدقات خود را آشکارا میدهید هم سخن درست است۔

تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم

شما آن را پنهان میدارید | ومیدهید | فقیران را | پس آن | بهتر است | شمارا | ودور میکند | از شما

و اگر پنهان در پرده به فقیران میدهید پس شمارا بهتر است و خداوند بسیار گناهان شمارا

مِّن سَيِّئَاتِكُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ لَّيْسَ عَلَيْكَ

بعضی گناهان شما | وخدا | به آنچه | میکنید | خوب خبر دار است | نیست | برتو

معاف میکند، و خداوند به اعمال شما خوب دانا است مردمان را ذمه داری۔

هُدَاهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَن يَشَاءُ ۗ وَمَا تُنفِقُوا

به راه آوردن آنها | لیکن | خدا | راه مینماید | کسی را که بخواهد | وآنچه | خرج میکنید

هدایت بتو نیست لیکن خدا کسی را که بخواهد راه مینمایدو شما هر چیز را که خیرات

مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ ۚ

از مال | پس آن هم برای نفسهای شما است | وخرج مکنید | مگر | برای طلب | رضامندی خدا

میکنید برای نفع خود میکنید و این دادن صدقات شما بخاطر این است که خدا راضی شود

وَمَا تُنفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾

وچیزیکه | شما خرچ میکنید | از مال | پوره داده میشود | بشما | وشما | ستم کرده نخواهید شد

و چیزیکه شما خرچ میکنید آن را بشما (در دنیا و آخرت) پوره پوره داده میشود و به شما ستم کرده نه میشود۔

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

(این خیرات) برای آن فقیران است | آنانیکه | بند کرده شدند | درراه خدا

(این صدقات) حق آن فقراء است که در راه خدا بند کرده شدند۔

لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ضَرْبًا فِي الْاَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ اَغْنِيَآءَ

توان ندارند از سفر کردن | در زمین | گمان میکند بر ایشان | بیخبر | توانگران

برای کاروبار توان رفت و آمد ندارند بیخبران از عدم سوال گمان مالدار

مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيْمٰهُمْ لَا يَسْـَٔلُوْنَ النَّاسَ اِلْحَافًا

به سبب نه سوال کردن | تو می شناسی ایشان را | از چهره های ایشان | سوال نمیکنند | از مردم | به در گیری

میکنند تو از چهره های ایشان حال اصلی معلوم کرده میتوانی به در گیری از مردم سوال

وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ خَيْرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِيْمٌ ﴿۲۷۳﴾ اَلَّذِيْنَ

و چیز یکه میدهید شما | از مال | پس هر آینه خدا | بر آن | بسیار دانا است | آنانکه

نه میکنند، و شما که هر چیز مال را خیرات میدهید پس خداوند بر آن خوب خبردار است کسیکه

يُنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً فَلَهُمْ

خرچ میکنند | مال خود را از راه خدا | در شب | و روز | پوشیده | و آشکارا | پس برای آنها

مالهای خود را در شب و روز، پوشیده و آشکار خیرات میکند پس اجر ایشان

اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۲۷۴﴾

اجر ایشان است | نزد پروردگار ایشان | و نیست بیمی | بر ایشان | و نه ایشان | غمگین میشوند

نزد رب ایشان مقرر است و نه بر آنها خوف می آید و نه غمگین میشوند

اَلَّذِيْنَ يَاْكُلُوْنَ الرِّبٰوا لَا يَقُوْمُوْنَ اِلَّا كَمَا يَقُوْمُ الَّذِيْ

آنانیکه | می خورند | سود را | بر نمی خیزند | مگر | چنانچه | میخیزد | کسیکه

آنانیکه سود میخورند ایشان بر نمی خیزند مگر مانند آن شخص که شیطان بدست

يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطٰنُ مِنَ الْمَسِّ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا اِنَّمَا

دیوانه کرده باشد | شیطان | از دست رسانیدن | این | به این سبب که | میگفتند | هر آینه

رسانیدن دیوانه کرده باشد بسبب اینکه آنها میگویند که بیع هم

الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبٰوا وَاَحَلَّ اللّٰهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبٰوا

سوداگری | مانند | سود گرفتن است | و حلال کرده است | خدا | سوداگری | و حرام ساخته است | سود را

مانند سود است و این عجیبه است که خدا بیع را حلال کرده است و سود را حرام کرده است

فَمَنْ جَآءَهٗ مَوْعِظَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ فَانْتَهٰى فَلَهٗ مَا

باز به کسیکه رسید | پند | از طرف پروردگارش | پس او منع شد | پس برای اوست | آنکه

پس به کسیکه از طرف رب خود نصیحت رسید و او از سود گرفتن منع شد پس سود سابقه

سَلَفَ وَاَمْرُهٗٓ اِلَى اللّٰهِ وَمَنْ عَادَ فَاُولٰٓئِكَ

گذشت | و معامله او | سپرده شده است بخدا | و کسیکه | برگشت به سود | پس ایشان اند

اورا معاف شد، و معامله او بخدا سپرده شد و کسیکه باز لین دین سود آغاز نمود پس او

أَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ اللّٰهُ الرِّبٰوا وَيُرْبِي

باشندگان جهنم | ایشان | درآن | جاویدانند | بربادمیکند | خدا | سودرا | وزیادمیکند

باشندگان دوزخ اند، که همیشه درآن میباشند خدا سود را برباد میکند و صدقات را

الصَّدَقٰتِ ۗ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا

خیرات را | وخدا | دوست نه میدارد | هر | ناشکر | گناه گاررا | هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند

زیاد میکند، و خدا هیچ بنده ناشکر و بدعمل را دوست نه میدارد آنانیکه ایمان آوردند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَأَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ لَهُمْ

وکردند اعمال | شائسته | وبرپاداشتند | نمازرا | ودادند | زکواةرا | برای آنهااست

و میکنند اعمال شائسته، و برپا داشتند نماز را و میدهند زکواة را پس اجر ایشان

أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

اجرایشان | نزدپروردگارایشان | ونیست ترسی | برایشان | ونه ایشان | غمگین شوند

هر آینه نزد خداوند است، و هیچ قسم ترسی بر ایشان نه میباشد و نه غمگین میباشند

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبٰوا

ای مؤمنان! | بترسید | ازخدا | وترک کنید | چیزیکه باقی مانده است | ازسود

ای مؤمنان! از خدا بترسید، و سود های باقی مانده را ترک کنید اگر

إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللّٰهِ

اگرهستید | مؤمنان | پس اگر | ترک نکردید | پس آماده باشید | بجنگی | ازخدا

شما مؤمنان هستید و اگر چنین نکردید پس خبر باشید که از طرف خداو از رسول اش

وَرَسُولِهِ ۖ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ ۚ لَا تَظْلِمُونَ

ورسول او | واگرتوبه کردید | پس شماراست | اصل | اموال شما | نه شماظلم کنید

بشما اعلان جنگ شد، و اگر شما منع شدید و توبه کردید پس پول اصلی شما حق شما است ظلم نکنید

وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ ۚ

ونه برشماظلم کنند | واگر | باشداو | تنگ دست | پس مهلت دادن مناسب است | تاوقت غنی

و نه ظلم را قبول کنید، و اگر قرضدار تنگ دست باشد پس تا فراخی دست به او مهلت دهید

وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَكُمْ ۖ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَاتَّقُوا

واگرصدقه دهید | بهتراست | شمارا | اگر | باشیدشما | که میدانید | وبترسید

و اگر قرض را معاف کنید این بشما بهتر است اگر شما میدانید، و از آن روز

يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللّٰهِ ۖ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ

ازآن روزکه | بازگردانیده شوید | درآن | بسوی خدا | پس | پوره داده شود | هر | شخص را

بترسید که بخدا باز گردانیده (روی به روی) میشوید باز به هر کسی از کار خود

مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿۲۸۱﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا تَدَايَنْتُمْ

آنچه اوکرده باشد | وایشان | ستم کرده نشوند | ای مؤمنان! | وقتیکه معامله کنید با یکدیگر

بدلهٔ کامل و پوره داده میشود، و هیچ ستم بر آنها کرده نه میشود، ای مؤمنان! وقتیکه شما تا یک مقرره

بِدَيْنٍ اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوْهُ ؕ وَلْيَكْتُبْ بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌۢ

به قرض | تا میعاد معین | پس بنویسید آن | وباید که بنویسد | درمیان شما | نویسنده

میعاد لین دین قرض میکنید، پس آن را بنویسید! و درمیان شما یک کاتب به انصاف

بِالْعَدْلِ ۪ وَلَا يَاْبَ كَاتِبٌ اَنْ يَّكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللّٰهُ فَلْيَكْتُبْ ۚ

به انصاف | وانکار نکند | نویسنده | از کتابت | چنانچه | آموخته است اورا | خدا | باید که بنویسد

بنویسد، و نویسنده از کتابت انکار نکند چنانچه خدا اورا آموخته است، آن قسم بنویسد

وَلْيُمْلِلِ الَّذِىْ عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهٗ

واملا کند | کسیکه | بروی | قرض است | وبترسد | از خدا | که رب اوست

و عبارت را قرضدار بگوید بذمهٔ کسیکه (حق) قرض است و از خدا بترسد که رب اوست

وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْـًٔا ؕ فَاِنْ كَانَ الَّذِىْ عَلَيْهِ الْحَقُّ

وکم نکند | از آن قرض | چیزی | پس اگر باشد | کسیکه بروی | قرض است

و در معامله هیچ نقصان نکند (البته) کسیکه بر ذمه اش حق قرض است

سَفِيْهًا اَوْ ضَعِيْفًا اَوْ لَا يَسْتَطِيْعُ اَنْ يُّمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ

بی عقل | ویا | ضعیف | یا نمیتواند | از املا گفتن | پس املا گوید

نادان، یا ضعیف طفل، یا پیری باشد، و یا خوداش به کاتب عبارت درست قدرت خواندن آن ندارد، پس کفیل او برای اش

وَلِيُّهٗ بِالْعَدْلِ ؕ وَاسْتَشْهِدُوْا شَهِيْدَيْنِ مِنْ رِّجَالِكُمْ ۚ

واکدار او | به انصاف | وگواه گیرید | دوگواه | از مردان تان

به انصاف بگوید، و در مردان خود برآن دو نفر (عادل) گواه بگیرید۔

فَاِنْ لَّمْ يَكُوْنَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَّامْرَاَتٰنِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ

پس اگر نباشد | دو مردان | پس یک مرد | ودوزن گواه شوند | از کسیکه رضامند باشید

و اگر دو نفر مردان نباشند پس یک مرد و دو زن گواه شوند آنانیکه برای گواهی شما

مِنَ الشُّهَدَآءِ اَنْ تَضِلَّ اِحْدٰىهُمَا فَتُذَكِّرَ اِحْدٰىهُمَا

از گواهان | تا اگر | فراموش کند | یکی از دوزن | یاد دهد | یکی ازآن دوزنان

دوست دارید زیرا که اگر از یک زن (گواهی) فراموش شود پس یکی به دیگری

الْاُخْرٰى ؕ وَلَا يَاْبَ الشُّهَدَآءُ اِذَا مَا دُعُوْا ؕ وَلَا تَسْـَٔمُوْۤا

دیگرش را | ونه | انکار کند | گواهان | وقتیکه خواسته شوند | وسستی مکنید

یاد میدهد و به گواهان مناسب است که برای گواهی خواسته شوند باید انکار نکنند و معامله اگر خورد۔

أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ

که بنویسید آن | اندک باشد | یا بسیار | تا میعادش | این کار شما

باشد یا بسیار درباره نوشتن آن سستی مکنید این طریقه

أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ

بسیار انصاف است | نزد | خدا | و درست تر است | برای گواهی | و قریب تر است

نزد خدا خوب از انصاف است، و برای شهادت هم خوب مناسب است و برای نجات از شک و شبهه هم

أَلَّا تَرْتَابُوا ۖ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا

که در شک نباشید | مگر | وقتیکه | باشد | تجارت | دست بدست | که گردانید آن را

بسیار نزدیک است، اگر لین دین درمیان خود دست بدست میکنید

بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۗ وَأَشْهِدُوا

میان خود | پس نیست | برشما | هیچ گناهی | که ننویسید آن را | و گواه گیرید

پس در عدم نویسیدن آن بالای شما کدام الزام نیست و در وقت بیع

إِذَا تَبَايَعْتُمْ ۚ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ ۚ وَإِنْ تَفْعَلُوا

وقتیکه سودا کنید | و نه | تکلیف داده شود | نویسنده | و نه گواه | و اگر چنین میکنید

کسی را گواه بگیرید، نه به نویسنده و نه به گواه تکلیف رسانیده شود و اگر چنین میکنید

فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ ۗ

پس هر آینه این کار | گناه است | بشما | و بترسید | از خدا | و می آموزد شما را | الله

پس این نافرمانی شما شمرده میشود، و از خدا بترسید و خداوند بشما درمیان خود تعلیم درستگی معاملات

وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾ وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ سَفَرٍ

و خدا | بهر چیز | دانا است | و اگر | باشید شما | در سفر

میدهد، و خداوند به هر چیز دانا است، و اگر شما در سفر میباشید و

وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهَانٌ مَقْبُوضَةٌ ۖ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُمْ

و نه | بیابید | نویسنده | پس چیز گروی | در دست بدهید | پس اگر اعتبار کند | در شما کسی

نویسنده را نه می یابید پس در گرو به قبضه معامله کنید، اگر در شما کسی به دیگری

بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي اؤْتُمِنَ أَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ

بر دیگری | باید که آداء کند | آن کس که | امانت شده است | امانت خود | و بترسد

اعتبار کند (و لین دین کنید) پس به کسیکه اعتبار شده است به او مناسب است که او امانت خود را پوره آداء کند و از خدا

اللَّهَ رَبَّهُ ۗ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ ۚ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ

از خدا | که پروردگار اوست | و پنهان مکنید شما | شهادت را | و کسیکه | پنهان میکند | پس هر آینه را

بترسد که رب اوست و هیچ وقت گواهی را پنهان مکنید، و کسیکه گواهی را پنهان کرد (پس بدان که)

ع ٣٩ ٧

اٰثِمٌ قَلْبُهٗ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ع ﴿٢٨٣﴾ لِلّٰهِ مَا

گناه گار است | دل او | وخدا | به آنچه | میکنید | دانا است | خدا راست آنچه

دل او گناه گار است، وب خداوند به کارهای شما خوب دانا است، و چیزیکه در آسمانها و زمین

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِنْ تُبْدُوْا مَا فِيْٓ اَنْفُسِكُمْ

در آسمانها است | و آنچه | در زمین است | واگر آشکارا کنید شما | آنچه در دلهای شما است

هر چیزیکه باشد همه مال خدا است، و اگر شما سخنهای دل آشکارا کنید و یا پنهان

اَوْ تُخْفُوْهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللّٰهُ ؕ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ

یا پنهان کنید آن را | حساب میکند با شما | به آن خدا | پس معاف میکند | آن کس که | بخواهد

کنید الله حتماً با شما حساب آن میکند، پس دربارهٔ کسیکه بخواهد اورا معاف میکند

وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٨٤﴾

وعذاب میدهد | کسی را که بخواهد | وخدا | بر هر چیز | توانا است

و دربارهٔ کسیکه بخواهد عذاب میدهد و خداوند(ج) بر هر چیز توان دارد

اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مِنْ رَّبِّهٖ

ایمان آورد | رسول | به آنچه | نازل کرده شد | اورا | از طرف رب او

پیغمبر بر آن کتاب ایمان آورده است که به وی از جانب پروردگار نازل شده است

وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ كُلٌّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ

وهمه مؤمنان (هم) | همه | ایمان آوردند | بخدا | وبه فرشتگان او | وبه کتابهای او

و مؤمنان هم۔ این همه بر الله، بر فرشتگان کتب، بر پیغمبران ایمان

وَرُسُلِهٖ قف لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ قف وَقَالُوْا

وبه رسولان او | ما فرق نه میکنیم | در یکی هم | از رسولان او | وگفتند آنها

آوردند (و ایشان گفتند که) ما در رسولان خدا کسی را هم از دیگری جدا نه می بینیم و ایشان گفتند:

سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ۫ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ﴿٢٨٥﴾

شنیدیم ما | وقبول کردیم ما | بخشش میخواهیم از تو | ای پروردگار ما | وبسوی تو | بازگشت است

ما احکام خدا را شنیدیم، و قبول کردیم ای رب ما! ما از تو بخشش میخواهیم و آخر هم بتو می آیم

لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ؕ لَهَا

نه میکند تکلیف | خدا | هیچ کسی را | مگر | بقدر طاقتش | اورا است

خداوند هیچ کسی را هم خارج از توان او تکلیف نه میدهد کسیکه کدام نیکی

مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ؕ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ

آنچه کسب کرد عمل نیک | وبروی است | آنچه کرد (ازبدی) | ای پروردگار ما! | مگیر ما را

کرد ثواب آن را می یابد، و کسیکه بدی کرد سزاء آن را میخورد (مؤمنان هم این میگویند) ای رب ما! اگر

اِنۡ نَّسِيۡنَاۤ اَوۡ اَخۡطَاۡنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحۡمِلۡ عَلَيۡنَاۤ اِصۡرًا

اگرفراموش کردیم یا | یا خطا کردیم | ای پروردگار ما! | بارمکن | برما | بارگران

اگر از ما فراموش شوذ و یا خطا شویم بر این ما را مگیر ای پروردگار ما! بالای ما بار چنین بار مکن

كَمَا حَمَلۡتَهٗ عَلَى الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلۡنَا

چنانچه | نهادی آن را | بر کسانیکه | پیش از ما بودند | ای پروردگار ما! | و بار مکن

چنانچه پیش از ما بر مردمان نهاده بودی ای رب ما! چنین بار سنگین

مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهٖ ۚ وَاعۡفُ عَنَّا وقفة وَاغۡفِرۡ لَنَا وقفة

آن چه نیست | طاقت | مارا | به آن | وعفوه کن مارا | و بخشش کن مارا

بر سرما بار مکن که ما توان آن را نداریم، و گناهان مارا عفوه کن و مارا بخشش کن!

وَارۡحَمۡنَا وقفة اَنۡتَ مَوۡلٰٮنَا فَانۡصُرۡنَا عَلَى الۡقَوۡمِ الۡكٰفِرِيۡنَ ﴿٢٨٦﴾ ع

ورحم کن برما | تو بی | مالک ما | پس نصرت ده مارا | گروه کافران

و بر ما رحم کن تو مالک مائی، پس در مقابله کافران مارا غلبه ده

سُوۡرَةُ اٰلِ عِمۡرٰنَ مَدَنِيَّةٌ | بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ | وَهِيَ مِائَتَا اٰيَةٍ وَّعِشۡرُوۡنَ رُكُوۡعًا

سورهٔ آل عمران مدنی است و آن | آغاز میکنم بنام خدا یکه نهایت مهربان و بارحم است | دو صد آیات و بیست رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا یکه نهایت مهربان و بارحم است

الٓمّٓ ﴿١﴾ اللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۙ الۡحَىُّ الۡقَيُّوۡمُ ﴿٢﴾ ط نَزَّلَ

الٓمّٓ | هم الله است | نیست هیچ معبودی | مگر | او است | همیشه زنده است | تدبیروقائم کننده هم است | فرود آورد

ای مردم! الله همان ذات است که غیر از او معبود دیگری نیست همیشه زنده است تدبیر مردم او میکند او

عَلَيۡكَ الۡكِتٰبَ بِالۡحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيۡهِ

برتو | کتاب | به حق | تصدیق کننده است | از آن کتابها | که پیش از وی است

بالای تو این کتاب به حق فرود آورده است که تصدیق کننده همه آن کتب است که پیش از وی بودند

وَاَنۡزَلَ التَّوۡرٰٮةَ وَالۡاِنۡجِيۡلَ ﴿٣﴾ لا مِنۡ قَبۡلُ هُدًى لِّلنَّاسِ

ونازل کرد | تورات | وانجیل را | پیش ازاین | هدایت است | برای مردم

و او پیش از این تورات و انجیل را برای هدایت مردم نازل کرده است

وَاَنۡزَلَ الۡفُرۡقَانَ ؕ اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

ونازل کرد | فرق کننده درمیان حق وباطل | هرآینه | آنانیکه | منکر اند از آیات خدا

و کتاب فرق کننده (از آن) حق و باطل نازل کرده است پس هر آینه کسیکه (اکنون) هم از قبول نمودن احکام خدا

لَهُمۡ عَذَابٌ شَدِيۡدٌ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيۡزٌ ذُو انۡتِقَامٍ ﴿٤﴾ اِنَّ اللّٰهَ

برای ایشان | عذاب است | سخت | وخدا | غالب است | انتقام گیرنده است | هرآینه خدا

انکار کند ایشان را عذاب سخت داده میشود و خدا را اختیار است و بدلهٔ کار های بد میدهد هر آینه از خدا۔

لَا يَخْفٰى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ ﴿٥﴾

پوشیده نیست از وی | چیزی | در زمین | و نه | در آسمان

هیچ چیزی نه از زمین و نه از آسمان پنهان است

هُوَ الَّذِيْ يُصَوِّرُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ

اوست | آن که | صورت میدهد شمارا | در رحمها | چنانچه بخواهد

الله آن ذات است که تصاویر شما در شکم های مادران قسمیکه بخواهد میسازد

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٦﴾ هُوَ الَّذِيْٓ

نیست معبود دیگری | غیر از او | که غالب است | با حکمت | او است آن که

غیر از او معبود دیگری نیست، برهر کس غالب با حکمت است آن ذات است که

اَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ مِنْهُ اٰيٰتٌ مُّحْكَمٰتٌ هُنَّ اُمُّ الْكِتٰبِ

فرستاد برتو | کتاب را | از آن که بعضی آیات | محکم است | آن | اصل کتاب است

که اکنون بتو این کتاب فرستاد که در آن (دو نوع آیات است) برخی محکمات آن آیات اصولی کتاب

وَاُخَرُ مُتَشٰبِهٰتٌ فَاَمَّا الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ زَيْغٌ

وبرخی دیگر | متشابهات است | پس آنانیکه | در دل های ایشان | کجیست

است، و برخی متشابهات است پس آنانیکه در دلهای ایشان کجیست پس آنها

فَيَتَّبِعُوْنَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَآءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَآءَ

پس پیروی میکنند | از آن که متشابه است | از آن | برای طلب فتنه | و برای طلب

در طلب فتنه کوشش به آیات متشابهات میکنند و از آن اخذ معانی

تَاْوِيْلِهٖ ۚ وَمَا يَعْلَمُ تَاْوِيْلَهٗٓ اِلَّا اللّٰهُ ؔ وَالرّٰسِخُوْنَ

مراد آن | و نه میداند | به مراد آن | مگر خدا | وآنانیکه پخته اند

یکنند و به مراد درست آن تنها تنها خدا میداندو آنانیکه راسخ

فِي الْعِلْمِ يَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا بِهٖ ۙ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا ۚ

در علم | میگویند | ایمان آوردیم به او | این همه | از طرف رب ما است

علماء اند ایشان میگویند ما برآن ایمان آوردیم این همه از طرف رب ما است

وَمَا يَذَّكَّرُ اِلَّآ اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا لَا تُزِغْ

ونصیحت نه میگیرد | مگر | خداوندان عقل | ای پروردگار ما! | کج مکن

(و از سخن صحیح) تنها دانشمندان درس میگیرند (و این سوال میکنند که) ای پروردگار ما! دلهای مارا

قُلُوْبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَّدُنْكَ

دلهای مارا | بعد از آن که | راه نمودی مارا | وبخش مارا | از طرف خود

بعد از گرفتن هدایت به کج روی میندازو مارا از طرف خود رحمتها

رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ ﴿٨﴾ رَبَّنَا إِنَّكَ

رحمت | هرآینه تویی | بسیار عطا کننده | ای پروردگار ما! | هرآینه تو

عطا کن هر آینه تو بسیار عطاء کننده ای ای پروردگار ما! هر آینه تو بر آن روز

جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ

جمع کننده مردم هستی | در آن روز | که هیچ شک نیست در آن | هرآینه | خدا | خلاف نه میکند

جمع کننده همه مردم هستی که در آمدن آن هیچ شکی نیست خداوند هرگز از وعدهٔ خود

الْمِيعَادَ ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَن تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ

وعدهٔ خود | هرآینه آنانیکه | کفر کردند | هیچ وقت بکار نه آید | از ایشان | مالهای ایشان

خلاف نه میکند، آنانیکه کفر را اختیار نمودند ایشان را در مقابلهٔ خدا نه

وَلَا أَوْلَادُهُم مِّنَ اللَّهِ شَيْئًا ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ﴿١٠﴾

و نه اولاد ایشان | به نزد خدا | هیچ (هم) | و آن گروه ایشانند | هیزم | دوزخ

مال فائده دهد و نه اولاد هم این مردم هیزم جهنم اند

كَدَأْبِ آلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا

چنانچه معامله بود | از قوم فرعون | و از آن مردم | که پیش از ایشان بودند | تکذیب کردند

(انجام ایشان) مانند رفقای فرعون و مثل نافرمانان گذشتگان میشود که آیات مارا

بِآيَاتِنَا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١١﴾

آیاتهای مارا | پس گرفتند ایشان را | الله | به گناهان ایشان | و خدا سخت عذاب دهنده است

تکذیب نمودند، پس خدا به گناهان ایشان را گرفتند و خدا در عذاب دادن سخت است

قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ

بگو | آن مردم را که | کفر کردند | شما مغلوب خواهید شد | و یک جای کرده خواهید شد

آنانیکه (از تو) انکار کردند، ایشان را بگو که شما حتماً مغلوب خواهید شد و بجهنم یک جای

إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۚ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٢﴾ قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ

بسوی دوزخ | و آن بد | جای است | هرآینه بود | بشما نشانه

خواهید شد، و آن بسیار جای خراب است، و بشما دربارهٔ آن دو گروه سامان عبرت

فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا ۖ فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

در آن دو گروه | که بهم مقابله شدند | یک گروه | جنگ میکرد | در راه خدا

که (در بدر) باهم مقابله شدند یک گروه در راه خدا جنگ میکردند و گروه دیگری

وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأْيَ الْعَيْنِ ۚ

و گروه دیگر | کافر بودند | که میدیدند مسلمانان این کافران را | دو برابر خود | به دیدن چشم خود

از کافران بود مسلمانان بسر چشم خود میدیدند که کافران دو چند ایشان بودند (از نتیجه ثابت شد)

وَاللّٰهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً

وخدا | قوت میدهد | به امداد خود | هر کرا خواهد | هر آینه | در آن | عبرت است

که خدا دربارهٔ کسیکه بخواهد پس به امداد خود تائید آن را میکند در این واقعه برای خداوندان چشم

لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ⑬ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوٰتِ

برای بینایان | زینت داده شده | مردم را | محبت | خواهشات نفسانی

سامان عبرت بوۀ مردم را خواهشات نفسانی شائسته کرده شده است

مِنَ النِّسَآءِ وَالْبَنِيْنَ وَالْقَنَاطِيْرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ

مثل زنان | وفرزندان | وخزانها | جمع شده | از طلاء

مثل زنان، پسران، و مالها و خزانهای طلا و نقره شد

وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْاَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ۭ ذٰلِكَ

ونقره | واسپان | نشان شده | وچارپایان | وزراعت | این

و آسپها، و چار پایان، زمین و زراعت شد این سامان

مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الْمَاٰبِ ⑭ قُلْ

سامان | زندگی دنیا است | وخدا نزد داش است | خوب جای بازگشت | بگو

زندگی دنیا است، و زندگی (آخرت) درست نزد خداوند است ای پیغمبر!

اَؤُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذٰلِكُمْ ۭ لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا

آیا خبر دهم شمارا | که بسیار بهتر است | از این | برای آنانیکه | پرهیز کردند

ایشان را بگو که آیا شمارا بهتر (از این مال و اسباب) خوب: بنمایم؟ آنانیکه پرهیز گارند برای آنها

عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا

نزد پروردگار ایشان | باغها است که میرود | از زیر آن | جویها | جاوید میباشند | در آن

نزد پروردگار ایشان چنین باغها تیار است که زیر آنها جوی ها جاری است سکونت ایشان در آن همیشه میباشد

وَاَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَّرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ ۭ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ

وزنها است | پاکیزه | ورضامندی | از الله | وخدا | بینا است

و زنان پاکیزه در رفاقت ایشان میباشند و خدا از ایشان راضی میباشد و خداوند اعمال بندگان خود را

بِالْعِبَادِ ⑮ اَلَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اِنَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا

به بندگان | آنانکه | میگویند | ای پروردگار ما! | هر آینه ما ایمان آوردیم | پس معاف کن مارا

می بیند ایشان همان مردم اند که میگویند ای پروردگار ما بتو ایمان آوردیم

ذُنُوْبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ⑯ اَلصّٰبِرِيْنَ وَالصّٰدِقِيْنَ

گناهان ما | ونگهدار | از آتش | دوزخ | که صبر کنندگان | وراست گویان

مارا گناهان ما بخش و نگهدار مارا از آتش جهنم ایشان صبر کنندگان اند، و راست گویان اند.

وَالْقٰنِتِيْنَ وَالْمُنْفِقِيْنَ وَالْمُسْتَغْفِرِيْنَ بِالْاَسْحَارِ ﴿١٧﴾

وفرمان بردار | وخرچ کنندگان را | وآمرزش خواهندگان | دراوقات صبح

فرمانبرداراند، خیر خیرات میدهند، و در حصه های آخر شب دعاء مغفرت میخواهند

شَهِدَ اللّٰهُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۙ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ

گواهی داد الله که | نیست معبود دیگر | غیر از او | وفرشتگان | وخداوندان علم هم

خدا بر این سخن گواه است که غیر از وی معبود دیگری نیست فرشتگان و علماء هم بر این گواه اند

قَآئِمًاۢ بِالْقِسْطِ ؕ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ؕ ﴿١٨﴾

اوقائم است | به انصاف | نیست معبود دیگر | مگر او است | غالب است | با حکمت است

هم اوست که بحق و انصاف تدبیر کائنات میکند غیر از او معبود دیگری نیست، خداوند اختیار و با حکمت است

النصف

اِنَّ الدِّيْنَ عِنْدَ اللّٰهِ الْاِسْلَامُ ۗ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِيْنَ

هرآینه دین | به نزد الله | اسلام است | واختلاف نکردند | آنانکه

هر آینه نزد خدا (دین مقبول) تنها اسلام است، و اهل کتاب که بعد از رسیدن علم

اُوْتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًاۢ بَيْنَهُمْ ؕ

داده شده بود کتاب | مگر | بعدازآنکه | آمد ایشان را | علم | ازحسد درمیان ایشان

که کدام اختلاف کردند، سبب یگانه آن این بود که درمیان خود حسد بازی کردند

وَمَنْ يَّكْفُرْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَاِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾

وکسیکه | انکارکند | ازآیات خدا | پس هرآینه خدا | زودحساب گیرنده است

و کسیکه از احکام خداوند انکار کند (اورا یاد باشد که) خدا زود حساب گیرنده است۔

فَاِنْ حَآجُّوْكَ فَقُلْ اَسْلَمْتُ وَجْهِيَ لِلّٰهِ وَمَنِ

پس اگر | خصومت میکنند باتو | پس بگو | سپردیم ما | روی خودرا | برای خدا | وهرکه

پس اکنون هم اگر ایشان باتو خصومت میکنند پس بگو که من و پیروان من بحکم خدا گردن

اتَّبَعَنِ ؕ وَقُلْ لِّلَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْاُمِّيّٖنَ ءَاَسْلَمْتُمْ ؕ

پیروی من کرد | وبگو | برای آنانکه | داده شده اند کتاب | وبه ناخوانان | آیا اسلام آوردید شما؟

نهاده ایم، از اهل کتاب و از ناخوانان (مشرکین) بپرس آیا شما هم به احکام او گردن نهاده اید؟

فَاِنْ اَسْلَمُوْا فَقَدِ اهْتَدَوْا ۚ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا

پس اگر | اسلام آوردند آنها | بتحقیق | یافتند راه راست | واگر | روی گردانیدند ایشان | پس هرآینه

پس اگر گردن نهادند پس راه مستقیم را یافتند و اگر نافرمانی کردند (پس ایشان را ترک کن که)

عَلَيْكَ الْبَلٰغُ ؕ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

ع ١١ ٢ ١٠

که لازم است برتو | پیغام رسانیدن است | وخدا | بیناست | به بندگان | هرآینه آنانیکه

بالای تو تنها رسانیدن (احکام) فرض است و خدا کارهای بندگان خود را می بیند۔ هر آینه آنانیکه

يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ النَّبِيّٖنَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَّيَقْتُلُوْنَ

انکار میکنند | از آیات خدا | ومیکشند | پیغمبران | بناحق | ومیکشند

کسیکه را که بخواهی حکومت میدهی و کسی را که بخواهی حکومت میگیری

الَّذِيْنَ يَاْمُرُوْنَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ فَبَشِّرْهُمْ

آنانیکه | حکم میکنند | به انصاف کردن | از مردم | پس مژده ده ایشان را

کسی را که بخواهی عزت میدهی، و کسی را که خواهی ذلت میدهی همه خیر۔ در دست

بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿٢١﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا

بعذاب | دردناک | ایشان | همان مردم اند | که ضائع شده | اعمال ایشان | در دنیا

تو است هر آینه که تو بر هر چیز قدرت داری۔ تو شب را در روز

وَالْاٰخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٢٢﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ

وآخرت | ونیست ایشان را | کسی مددگار | آیا ندیدی تو؟ | به آنانکه

داخل میکنی، و روز را در شب داخل میکنی، و از مرده زنده می برآری

اُوْتُوْا نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُدْعَوْنَ اِلٰى كِتٰبِ اللّٰهِ

داده شده اند ایشان را | حصه | از کتاب | ایشان خواسته میشوند | بطرف کتاب خدا

و از زنده مرده می برآری و کسی را که خواهی روزی بی حساب

لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٣﴾

تاحکم کند او | در ایشان پس | روی میگردانند | یک گروه | از ایشان | وایشان روی گردان اند

میدهی مؤمنان کافران را هیچ وقت برای خود دوستان نگیرند

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدٰتٍ

این زیرا که آنها | میگویند هرگز | نه میرسد بما | آتش | مگر | چندروز شمرده شده

غیر از مؤمنان (و یادداشته باشید) کسیکه چنین کرد تعلق اش با خدا هیچ

وَغَرَّهُمْ فِيْ دِيْنِهِمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ اِذَا

وفریب داد ایشان را | در دین ایشان | سخنهای خود ساخته ایشان | پس چه (حال) باشد | وقتیکه

نیست مگر در این صورت (تعلق ظاهری) شده میتواند که شمارا از ایشان کدام ترسی باشد۔ (و یاد داشته باشید)

جَمَعْنٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيْهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ

جمع کنیم ایشان را | در آن روز | که هیچ شک نیست | در آن | و پوره داده میشود | هر کسی را

که خدا شمارا از ذات (عظمت) خود میترساند (و آخرهم) بسوی خدا بازگشت است (ای پیغمبر!) بگو که اگر شما

مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُمَّ مٰلِكَ الْمُلْكِ

آنچه عمل کرده است | و به ایشان | ستم کرده نه میشود | بگو ای الله! | ای مالک پادشاهی

سخنهای دل خود را پنهان کنید، و یا آشکارا آن به خدا معلوم است و در آسمانها

تُؤْتِی الْمُلْكَ مَنْ تَشَآءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَآءُ

تو میدهی | پادشاهی را | هرکرا خواهی | ومیگیری | حکومت | ازهرکه خواهی

از احکام خدا انکار میکند و بر ناحق پیغمبران را میکشند و آن را

وَتُعِزُّ مَنْ تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَآءُ ؕ بِیَدِكَ

وعزت میدهی | هرکراخواهی | وذلت میدهی | هرکراخواهی | دردست تواست

میکشند که (درمیان مردم) حکم عدل و انصاف را میکند پس ایشان را به عذاب دردناک

الْخَیْرُ ؕ اِنَّكَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ﴿۲۶﴾ تُوْلِجُ الَّیْلَ

خیر | هرآینه توی | برهرچیز | توانا | تو داخل میکنی | شب را

مژده ده ایشان همان مردم (بد نصیب) اند که اعمال ایشان در دنیا و آخرت

فِی النَّهَارِ وَتُوْلِجُ النَّهَارَ فِی الَّیْلِ وَتُخْرِجُ الْحَیَّ

درروز | وداخل میکنی روز | درشب ومی براری | زنده را

ضائع شدند، و ایشان را کسی یاری دهنده نیست (ای پیغمبر!) آیا تو بر حال آن مردم)

مِنَ الْمَیِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَیِّتَ مِنَ الْحَیِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَآءُ

ازمرده | ومی براری | مرده را | اززنده | وتوروزی میدهی | هرکراخواهی

غور نکردی به آنها یکه یک حصه از علم کتاب داده شده بود وقتیکه ایشان بسوی کتاب خدا به این غرض

بِغَیْرِ حِسَابٍ ﴿۲۷﴾ لَا یَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُوْنَ الْكٰفِرِیْنَ اَوْلِیَآءَ

بی حساب | بایدنگیرند | مؤمنان | کافران را | دوستان

خواسته شوند تا درمیان ایشان در خصومتها فیصله کند یک گروه آنها اعراض میکند و ایشان همیشه از حق روی۔

مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِیْنَ ۚ وَمَنْ یَّفْعَلْ ذٰلِكَ فَلَیْسَ مِنَ اللّٰهِ

غیرازمؤمنان | وهرکه کنداین | پس نیست | ازطرف خدا

گردانیده است زیرا که این خیال ایشان است که غیر از چند روز شمرده شده به ما هیچ وقت آتش جهنم نه میرسد۔

فِیْ شَیْءٍ اِلَّآ اَنْ تَتَّقُوْا مِنْهُمْ تُقٰىةً ؕ وَیُحَذِّرُكُمُ

درهیچ چیز | مگر | (دراین صورت) که شمارا ترسیدن است ازایشان | ازکدام ترسی | ومیترساند شمارا

و در معاملات دین ایشان سخنهای آنها را در فریب انداخته اند آنکه از خود میسازند (غور کنید) حال آنها

اللّٰهُ نَفْسَهٗ ؕ وَاِلَی اللّٰهِ الْمَصِیْرُ ﴿۲۸﴾ قُلْ اِنْ تُخْفُوْا

الله | ازذات خود | وخاص بسوی الله | بازگشت است | بگو | اگر | شماپنهان دارید

چگونه میباشد وقتیکه ایشان را به روز قیامت جمع کنیم که در آمدن آن هیچ شکی نیست هرکسی را از عمل خود

مَا فِیْ صُدُوْرِكُمْ اَوْ تُبْدُوْهُ یَعْلَمْهُ اللّٰهُ ؕ وَیَعْلَمُ مَا

آنچه | دردلهای شماست | یاآن راآشکارا کنید | دانااست برآن خدا | ومیداند | آنچه

بدلهٔ پوره پوره داده میشود و بر آنها ستم کرده نه شود (ای پیغمبر!) بگو ای الله! مالک پادشاهی۔

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

درآسمانها است | وآنچه | درزمین است | وخدا | برهرچیز

و زمین که هر چیز است همه به خدا آشکارا است و خداوند بر هر چیز پوره پوره

قَدِيْرٌ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ

توانا است | روزیکه | می یابد | هرشخص نفس | آنچه | کرده | از نیکی

قدرت دارد آن روز را (یاد کنید) وقتیکه هر نفسی نتیجه اعمال نیک خود را می یابد

مُّحْضَرًا ۖۚ وَّمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوْٓءٍ ۚ تَوَدُّ لَوْ

حاضردرپیش خود | وآنچه کرده است او | ازبدی | دوست میداردا و | کاش

و نتیجهٔ اعمال بدهم دوست میدارد که کاش!

اَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهٗٓ اَمَدًا ۢ بَعِيْدًا ؕ وَيُحَذِّرُكُمُ اللّٰهُ نَفْسَهٗ ؕ

میبودی میان بدی ومیان او | فاصله | دور | ومیترساند شمارا | اللّٰه ازخود

میان او و میان این روز فاصلهٔ دور میبود و خداوند شمارا از خود میترساند

وَاللّٰهُ رَءُوْفٌ ۢ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾ قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ

وخدا | مهربان است | بربندگان | بگو | اگرشما | دوست میدارید | الله

و خداوند بر بندگان خود بسیار خیر خواه است (ای پیغمبر!) بگو اگر شما به راستی خدا را دوست میدارید

فَاتَّبِعُوْنِيْ يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

پس پیروی من کنید | تادوست دارد شمارا الله | ومعاف کند شمارا | گناهان شما | وخدا | بخشنده

پس پیروی من کنید تا محبت کند خدا با شما و گناهان شمارا معاف کند و خدا بخشنده

رَّحِيْمٌ ﴿٣١﴾ قُلْ اَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ

مهربان است | بگو | قبول کنید حکم خدا | ورسول | پس اگر | روی گردانید پس هرآینه

مهربان است ایشان را بگو که احکام خدا و رسول را قبول کنید اگر از آن اعراض گردند

اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿٣٢﴾ اِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰٓى اٰدَمَ وَنُوْحًا

خدا | دوست ندارد | کافران را | هرآینه خدا | برگزید | آدم | ونوح

پس خدا مردم نافرمان را دوست نه میدارد خداوند حضرت آدم و حضرت نوح و

وَّاٰلَ اِبْرٰهِيْمَ وَاٰلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةً

وآل ابراهیم | وخاندان عمران | برعالمیان (زمان خود) | که اولاد بودند

اولاد حضرت ابراهیمؑ و اولاد عمران صاحب از همه برگزیدیم این مردم

بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٤﴾ اِذْ قَالَتِ

بعضی ازبعضی | وخدا | شنوا | دانا است | وقتیکه گفت

یک سلسله هستند و از خاندان یک دیگر هستند و خدا هر چیز را میشنود و برهر چیز دانا است (او میشنود) وقتیکه

امْرَاَتُ عِمْرٰنَ رَبِّ اِنِّيْ نَذَرْتُ لَكَ مَا فِيْ بَطْنِيْ

زن عمران | ای رب من! | هرآینه من نذر کردم | برای تو | آنچه در شکم من است

زن عمران گفت که ای رب من! بنام تو (آن طفل) نذر میکنم که در شکم من است

مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّيْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا

آزاد کرده شده | پس قبول کن | از من | هرآینه توئی | شنوا دانا | پس وقتیکه

او به (کار تو) آزاد میباشد پس نذر من را تو قبول کن هر آینه توئی شنوا دانا' به نیت من خبرداری

وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّيْ وَضَعْتُهَآ اُنْثٰى ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ

بزاد آن را | گفت | ای پروردگار من | هرآینه من زادم آن را | دختر | وخدا | داناتر است

وقتیکه از او دختر تولد شد گفت ای پروردگار من! من زادم دختر و بخدا خوب معلوم است۔

بِمَا وَضَعَتْ ۭ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰى ۚ وَاِنِّيْ سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ

به آنچه زاده است او | ونیست | پسر | مانند دختر | ومن نام نهادم آن را | (مریم)

آنچه زاده است (پسر یا دختر) و پسر مانند دختر نه میباشد و من اورا مریم نام نهادم

وَاِنِّيْٓ اُعِيْذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿٣٦﴾

وهرآینه من | در پناه میدهم اورا | بتو | واولاد اش هم | از شیطان مردود

و من این دختر و اولاد اش از حملهٔ شیطان لعنتی در پناه تو میدهم

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُوْلٍ حَسَنٍ وَّاَنْۢبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا ۙ

پس قبول کرد آن را | پروردگار او | به قبول | نیکو | ونما داد اش | نمای | نیک

پس الله آن دختر را به شان درست قبول نمود و اورا نما داد بنماء نیک

وَّكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۭ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ ۙ

وبحواله داد آن را | به زکریا | هرگاه | می درآمد | برآن | زکریا | درحجره

و زکریا علیهم السلام را سرپرست آن گردانید هرگاه زکریا علیهم السلام به اطاق او (مریم) می درآمد

وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۚ قَالَ يٰمَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَا ۭ

می یافت | نزد اش | روزی | گفت او ای مریم! | از کجا است برای تو | این (روزی)

در آن جای همراه او چیز های خوراک می یافت از مریم پرسید که این از کجا است برای تو؟

قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاۗءُ

گفت او | این | از طرف خدا است | این | از طرف خدا است میدهد | هرکرا خواهد

او جواب داد که این از جانب خدا است هر آینه خدا که کسی را خواهد روزی بی حساب

بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهٗ ۚ قَالَ رَبِّ

بی حساب | آن وقت | خواست | زکریا | از پروردگار خود | گفت ای پروردگار من!

میدهد در آن وقت زکریا علیه السلام از رب خود خواست گفت که ای پروردگار من!

هَبۡ لِىۡ مِنۡ لَّدُنۡكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۚ اِنَّكَ سَمِيۡعُ الدُّعَآءِ ﴿۳۸﴾

بده مرا | ازطرف خود | اولاد | پاک | هرآینه توی | شنونده دعاءرا

مرا از درگاه خود اولاد پاکیزه ده هر آینه تو خواستهائی هر کسی را میشنوی

فَنَادَتۡهُ الۡمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٌ يُّصَلِّىۡ فِى الۡمِحۡرَابِ ۙ اَنَّ اللّٰهَ

پس آواز کردند اورا | فرشتگان | درحالیکه او | ایستاده بود | نمازمیگزارد | درمحراب | هرآینه خدا

درجواب این فرشتگان به وی گفتند' در حالیکه او برای نماز در محراب ایستاده بود که خداوند ترا مژده

يُبَشِّرُكَ بِيَحۡيٰى مُصَدِّقًاۢ بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَسَيِّدًا

مژده میدهد ترا | به یحییٰ | که تصدیق کننده است | از یک کلمه (عیسی) از خدا | وسردار میباشد

(پیدایش) حضرت یحییٰ میدهد که او از یک کلمه خدا (حضرت عیسیٰ) تصدیق میکند' و سردار میباشد

وَّحَصُوۡرًا وَّنَبِيًّا مِّنَ الصّٰلِحِيۡنَ ﴿۳۹﴾ قَالَ رَبِّ

ومنع کننده نفس | وپیغمبر | از نیکان | گفت ای رب من!

و نفس خود را منع میکند' پیغمبر میباشد و درگروه نیکان شامل میباشد (زکریا) گفت ای الله!

اَنّٰى يَكُوۡنُ لِىۡ غُلٰمٌ وَّقَدۡ بَلَغَنِىَ الۡكِبَرُ وَامۡرَاَتِىۡ عَاقِرٌ ؕ

چگونه میباشد | مرا | فرزند | ورسیده است مرا | کلان سالی | وزن من | نازا شده است

درخانهٔ من چگونه پسر تولد شود؟ ومن کلان سال شده ام وزنم نازا است

قَالَ كَذٰلِكَ اللّٰهُ يَفۡعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿۴۰﴾ قَالَ رَبِّ اجۡعَلۡ

فرمود | همچنین الله | میکند | هرچرا بخواهد | گفت | ای رب من! | مقرر کن

(اورا فرشته) گفت' چنین میباشد چیزیکه خدا خواهد آن میشود. زکریا گرفت ای رب من برای من یک

لِّىۡۤ اٰيَةً ؕ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَةَ

برای من | نشانی | فرمود | نشان تو آن است سخن کرده نه توانی تو | همراه مردم | سه

نشانه مقرر کن (فرشته گفت) برای تو این نشانه است که تا سه روز با مردم بدون اشاره

اَيَّامٍ اِلَّا رَمۡزًا ؕ وَاذۡكُرۡ رَّبَّكَ كَثِيۡرًا وَّسَبِّحۡ بِالۡعَشِىِّ

روز | مگر به اشارت | ویاد کن | رب خود | بسیار | وتسبیح بگو | شام

سخن کرده نه میتوانی و در (شکریه) خدا را بسیار یاد کن و تسبیحات اورا صبح و شام

وَالۡاِبۡكَارِ ﴿۴۱﴾ ع وَاِذۡ قَالَتِ الۡمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرۡيَمُ اِنَّ اللّٰهَ اصۡطَفٰٮكِ

ع ۱۱ ۱۲

وصبح | وآنگاه که | گفت | فرشتگان | ای مریم! | هرآینه خدا | برگزیده ترا

بیان کن و این راهم (یاد کن) وقتیکه فرشتگان گفتند: ای مریم! خدا ترا برگزیده است و ترا

وَطَهَّرَكِ وَاصۡطَفٰٮكِ عَلٰى نِسَآءِ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿۴۲﴾ يٰمَرۡيَمُ اقۡنُتِىۡ

وپاک ساخته ترا | وبرگزیده ترا | برزنان عالمیان | ای مریم! | فرمانبرداری کن

پاک ساخته است و ترا بر زنان دنیا برتری داده است ای مریم فرمانبرداری کن رب خود را

لِرَبِّكِ وَاسْجُدِيْ وَارْكَعِيْ مَعَ الرّٰكِعِيْنَ ﴿٤٣﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ

به پروردگار خود | وسجده کن | ورکوع کن | بارکوع کنندگان | این | از خبرهای

و اطاعت کن و اورا سجده کن و آنانیکه به خدا عاجزی میکنند با آنها عاجزی کن ای پیغمبر! این خبر های

الْغَيْبِ نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ۭ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ يُلْقُوْنَ

غیب است | آنکه ماوحی میکنیم | بطرف تو | وتو نبودی | نزد ایشان | وقتیکه می افگندند

غیب است که شمارا بذریعهٔ وحی میدهیم و تو در آن وقت حاضر نبودی که (خادمان آن هیکل) قلم های خود را

اَقْلَامَهُمْ اَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ ۠ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ

قلم های شان را | که کدام از آنها | سرپرست میباشد | مریم را | ونبودی تو | نزد ایشان

بخاطر این انداختند که کدام آنها سرپرست مریم شود و نبودی نزد ایشان آن وقت که ایشان درمیان خود

اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٤٤﴾ اِذْ قَالَتِ الْمَلٰٓئِكَةُ يٰمَرْيَمُ اِنَّ اللّٰهَ يُبَشِّرُكِ

وقتیکه مخاصمه میکردند | وقتیکه گفت | فرشتگان | ای مریم! | هرآینه خدا | مژده میدهد ترا

مخاصمه میکردند وقتیکه فرشتگان اورا گفت ای مریم! خدا ترا از فرمان خود

بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ ۙ اسْمُهُ الْمَسِيْحُ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيْهًا

از یک حکم خود | که نام او | مسیح | عیسی پسر مریم است | صاحب مرتبه میباشد

مژده میدهد که نام وی مسیح عیسی پسر مریم میباشد در دنیا و آخرت

فِى الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ۙ﴿٤٥﴾ وَيُكَلِّمُ النَّاسَ

در دنیا وآخرت | وازمقربان میباشد | وسخنی میگوید بامردمان

در هر دو معزز میباشد و نزد خدا در مردم نزدیکان شمرده میباشد و با مردم در گهواره

فِى الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَّمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٤٦﴾ قَالَتْ رَبِّ

در گهواره | و در پخته سالی | وازصالحان میباشد | گفت | ای رب من!

هم سخن میگوید، و در پیر سالی هم۔ و از نیکو کاران میباشد۔ حضرت مریم گفت ای پروردگار من!

اَنّٰى يَكُوْنُ لِىْ وَلَدٌ وَّلَمْ يَمْسَسْنِىْ بَشَرٌ ۭ قَالَ

چگونه | میباشد | مرا | فرزندی ونه | رسانیده است مرا | دست هیچ آدمی | گفت

چگونه مرا فرزندی باشد و مرا دست کدام مردم هم نرسیده است فرشته گفت:

كَذٰلِكِ اللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۭ اِذَا قَضٰٓى اَمْرًا فَاِنَّمَا يَقُوْلُ

همچنین خدا | پیدا میکند | هرچرا بخواهد | وقتیکه فیصله کند | از یک کاری | پس هرآینه | میگوید

چنین میشود خدا که چیزی را بخواهد او میشود وقتیکه فیصله یک کاری کند پس میگوید که

لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٤٧﴾ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ

آن کاری را شو! | پس میشود | وی آموزداورا | کتاب | ودانش | وتورات

شو! پس آن کار میشود و اورا خدا علم کتاب و تورات و انجیل

وَالْاِنْجِيْلَ ﴿۴۸﴾ وَرَسُوْلًا اِلٰى بَنِیْٓ اِسْرَآءِيْلَ ۵ اَنِّیْ

وانجیل | ومیسازد اورا رسول | بطرف بنی اسرائیل | که من

و بطرف بنی اسرائیل رسول مقرر میکند (که به ایشان میگوید) من از طرف خدا

قَدْ جِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۙ اَنِّیْٓ اَخْلُقُ لَكُمْ

آوردم شمارا | نشانه | ازطرف رب شما | که من | میسازم | بشما

شمارا یک نشان بزرگ آوردم که من در پیش شما از گل

مِّنَ الطِّيْنِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ فَاَنْفُخُ فِيْهِ فَيَكُوْنُ طَيْرًا

ازگل | مانند شکل پرنده | پس میدمم | درآن | پس میباشد | پرنده

یک شکل پرنده میسازم و باز درآن می دمم پس آن بحکم خدا

بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَاُبْرِئُ الْاَكْمَهَ وَالْاَبْرَصَ وَاُحْیِ الْمَوْتٰى

بحکم خدا | وجور میکنم | کور مادرزاد را | وپیس را | وزنده می سازم مردگان را

پرنده میگردد و کور مادر زاد و ابرص را جور میکنم و مردگان را بحکم خدا

بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ وَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا تَاْكُلُوْنَ وَمَا تَدَّخِرُوْنَ ۙ فِیْ بُيُوْتِكُمْ ۭ

بحکم خدا | وخبر میدهم شمارا | به آنچه میخورید | وآنچه ذخیره میکنید | درخانه های خود

زنده میکنم و این راهم بشما خبرداده میتوانم که چیزی را خورده اید و چیزی را درخانه خود ذخیره کرده اید

اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۴۹﴾ ۚ

هرآینه | دراین | نشانه است | بشما | اگر | هستید | مومنان

هر آینه در این برای شما دلیل بزرگی است. اگر شما یقین میدارید

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَیَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَلِاُحِلَّ لَكُمْ

وتصدیق کننده | ازآنچه | پیش ازمن است | ازتورات | وتاحلال گردانم من | بشما

(و آمده ام) تا تصدیق تورات کنم (که پیش از من) نازل شده بود و برای اینکه برخی از آن

بَعْضَ الَّذِیْ حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِاٰيَةٍ

بعض آن چیزیکه | حرام گردانیده شده بود | برشما | ومن آوردم بشما | نشانه

چیزها که بر شما حرام گردانیده شده بود حلال بگردانم و من برای شما از طرف پروردگار شما نشانه

مِّنْ رَّبِّكُمْ ۣ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿۵۰﴾ اِنَّ اللّٰهَ رَبِّیْ

از جانب پروردگارتان | پس بترسید از خدا | وحکم من را قبول کنید | هرآینه | الله | رب من

آوردم پس از خدا بترسید و پیروی من کنید خدا هم رب من است

وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۭ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿۵۱﴾ فَلَمَّآ اَحَسَّ

ورب شما است | پس اورا عبادت کنید | این است | راه راست | پس هرگاه | محسوس کرد

و رب شما هم پس عبادت او کنید این راه مستقیم است پس وقتیکه عیسی علیه السلام

عِيْسٰى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ اَنْصَارِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ۭ قَالَ

عیسی | ازایشان | انکار | گفت | کیست مددگاران من | برای خدا | گفت

معلوم کرد که بنی اسرائیل از من انکار میکنند پس گفت کیست امداد کننده من در راه خدا؟ حواریون

الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ ۚ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ ۚ وَاشْهَدْ بِاَنَّا

حواریون | ماییم | مددگاران الله | ماایمان آوردیم | به الله | گواه باش تو | به این که ما

جواب دادند: ما امداد کنندهٔ تو در راه خدا هستیم ما بر خدا ایمان آوردیم و تو به این گواه باش که

مُسْلِمُوْنَ ﴿۵۲﴾ رَبَّنَآ اٰمَنَّا بِمَآ اَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا

فرمانبرداریم | ای رب ما! | ماایمان آوردیم | به آنچه | نازل کردی تو | وماپیروی کردیم

ما به احکام خدا گردن نهادیم ای الله! چیزیکه تو نازل کردی مابر آن ایمان داریم و ما پیروی رسول را

الرَّسُوْلَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿۵۳﴾ وَمَكَرُوْا وَمَكَرَ اللّٰهُ ۭ

رسول را | پس بنویس مارا | با گواهان | وایشان مکر پنهان کردند | وخداهم تدبیر خفیه کرد

کرده ایم پس بنویس مارا هم در لست گواهان و بنی اسرائیل مکر پنهان کردند (خلاف عیسی) و

وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ﴿۵۴﴾ اِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيْسٰٓى اِنِّىْ مُتَوَفِّيْكَ

وخدا | بهتراست ازهمه تدبیرکنندگان | وقتیکه گفت الله | ای عیسی | هرآیینه من گیرنده پورهٔ توام

خداهم خلاف آنها تدبیر اختیار نمود و خدا بهتر تدبیر کننده است۔ (آن واقعه را یاد کن) وقتیکه خدا گفت ای عیسی

وَرَافِعُكَ اِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَجَاعِلُ

وبلندکننده توام | بسوئی خود | وپاک کننده توام | ازآنانیکه کافرشدند | ومیگردانم

پس میگیرم و بطرف خود بالا میکنم و از (تهمت) کافران تورا پاک میکنم و پیروی کنندگان تو

الَّذِيْنَ اتَّبَعُوْكَ فَوْقَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۚ

آنانیکه | پیروی تو کردند | غالب | برکسانی که | کافرشدند | تاروزقیامت

تا قیامت بالای منکران میگردانم باز همه شمارا

ثُمَّ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَاَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيْمَا كُنْتُمْ فِيْهِ

باز | بسوی من | بازگشت شما است | بازمن فیصله میکنم | درمیان شما! | درآن که شما درآن

بسوی ما باز گشت شما است باز درمیان شما فیصله آن سخن میکنم که شما در آن

تَخْتَلِفُوْنَ ﴿۵۵﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَاُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا

اختلاف میکردید | پس آنانیکه | کفرکردند | ایشان راعذاب میدهم | عذاب سخت

یکی با دیگری اختلاف میکردید آنانیکه کفر کردند ایشان را در دنیا و آخرت

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۡ وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿۵۶﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ

دردنیا | وآخرت | ونیست | ایشان را | از مددگاران | لیکن آنانیکه

عذاب سخت میدهم و هیچ کسی در امداد ایشان نه میباشد و آنانیکه ایمان

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ فَيُوَفِّيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ۗ وَاللّٰهُ

ایمان آوردند | وعمل کردند نیک | پس پوره میدهد خدا ایشان را | ثواب ایشان | وخدا

آوردند و کردند اعمال نیک پس ایشان را خدا پوره پوره اجر میدهد و خدا

لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٧﴾ ذٰلِكَ نَتْلُوْهُ عَلَيْكَ مِنَ الْاٰيٰتِ

دوست نه میدارد | ستمگاران را | این | ما تلاوت میکنیم | بتو | که آیاتها است

مردم بی انصاف را دوست نه میدارد. ای پیغمبر! ترا که این تلاوت میکنم این (آیاتهای) من و

وَالذِّكْرِ الْحَكِيْمِ ﴿٥٨﴾ اِنَّ مَثَلَ عِيْسٰى عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَ ۗ

وذکر است | از حکمت | هر آینه | مثال عیسی | به نزد الله | مانند مثال آدم است

نصیحت های پُر از حکمت است، مثال عیسی علیه السلام نزد خدا مانند مثال آدم علیه السلام است

خَلَقَهٗ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٥٩﴾

آفریداش | از خاک | باز | گفت | اورا | شو | پس شد

خدا وی را از خاک آفرید باز گفت زنده شو! پس زنده شد

اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِّنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿٦٠﴾ فَمَنْ

این حق است | از جانب رب تو | پس مباش | از شک کنندگان | پس هر که

این حقیقت راست است که از جانب رب تو بیان شده است در این شک مکن پس کسیکه

حَآجَّكَ فِيْهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ

مخاصمه میکند باتو | در آن | بعد از آن | که آمد ترا | از دانش | پس بگو

در این مسئله با تو بعد از آمدن علم صحیح مخاصمه میکنند پس بگو ایشان راکه

تَعَالَوْا نَدْعُ اَبْنَآءَنَا وَاَبْنَآءَكُمْ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ

بیائید | که بخواهیم | فرزندان خودرا | وفرزندان شمارا | وزنان خود | وزنان شما

بیائید که ما پسران خود را بخواهیم و شما پسران خود و ما زنان خود را بخواهیم و شما زنان خود

وَاَنْفُسَنَا وَاَنْفُسَكُمْ ۗ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَّعْنَتَ اللّٰهِ

ونفسهای خود | ونفسهای شمارا | باز | به عاجزی دعا کنیم | پس بگردانیم | لعنت خدا

و خود ماهم موجود باشیم و شما هم موجود باشید باز به عاجزی چنین دعاء کنیم که کسیکه دروغ گوی باشد

عَلَى الْكٰذِبِيْنَ ﴿٦١﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ

بر دروغ گویان | هر آینه | این است | بیان | راست | ونیست معبود دیگری

بر آنها لعنت خدا باشد هر آینه این واقعات راست است و غیر از خدا

اِلَّا اللّٰهُ ۗ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٦٢﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّ اللّٰهَ

مگر الله | وهر آینه خدا است | غالب | با حکمت | پس اگر ایشان روی گردانیدند | پس هر آینه خدا

معبود دیگری نیست وهر آینه که خدا برهر کسی غالب است و در هر کاری حکمت دارد پس اگر آنها از مقابله روی گردانند پس

عَلِيمٌۢ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ الْكِتَٰبِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ

خوب داناست به تباه کاران | بگو | ای اهل کتاب! | بیائید | بسوی یک سخنی

خدارا مردم فساد کنندگان معلوم است (ای پیغمبر! ایشان را) بگو که ای اهل کتاب! بیائید که بر یک سخن

سَوَآءٍۭ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا

که برابر است | درمیان ما | ودرمیان شما | که نه پرستیم | مگر الله را | ونه

(متفق شویم) که درمیان ما و شما برابر است که ما غیرا ز خدا عبادت دیگری نه کنیم و نه

نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ

شریک میسازیم | باوی | هیچ چیز | ونه میگیرد | بعضی ازما | بعضی را | پروردگار | غیراز

باوی کسی را شریک کنیم و درمیان خود غیر از رب به کسی دیگری رب نه گوئیم

اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَهْلَ الْكِتَٰبِ

خدا | پس اگر روی بگردانند | پس بگوئید | گواه باشید | باینکه ما مسلمانیم | ای اهل کتاب!

اگر آنها روی گردانیدند پس به ایشان بگوئید که شما گواه باشید ما فرمانبردار هستیم ای اهل کتاب!

لِمَ تُحَآجُّونَ فِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتِ التَّوْرَىٰةُ وَالْإِنجِيلُ إِلَّا

چرا شما مخاصمه میکنید | دربارهٔ ابراهیم | ونازل شده | تورات | وانجیل | مگر

چرا شما دربارهٔ ابراهیم علیه السلام با ما مخاصمه میکنید؟ تورات و انجیل بعد از او نازل شده است

مِنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجْتُمْ فِيمَا

بعدازاو | آیا نمیدانید | آگاه باشید شما | آن مردم هستید | که مخاصمه کردید شما | درآن که

آیا شما باز هم نه میدانید؟ در آن مسائل شما مخاصمه کردید در آن که

لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ ۚ وَاللَّهُ

شمارا به آن علم است | پس چرا مخاصمه میکنید شما | درآن که | نیست شمارا | درآن علم | وخدا

بشما علم اندک میبود پس در آن مسائل چرا مباحثه میکنید حتی که شما از آن خبر نیستید و

يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا

میداند | وشما | نمیدانید | نبود | ابراهیم | یهودی

خدا بسیار دانا است و شما نه میدانید' ابراهیم علیه السلام نه یهودی بود

وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ

ونه نصرانی | لیکن بود او | به راه مستقیم | قبول کننده حکم خدا | ونه | بود

و نه نصرانی لیکن او بنده حق پرست و فرمانبردار بود۔ و او از

مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ لَلَّذِينَ

از مشرکین | هر آینه | نزدیک ترین مردم | به ابراهیم | کسانی بودند

مشرکین نبود هر آینه ابراهیم علیه السلام را نزدیکترین مردم آن است کسیکه

اتَّبَعُوهُ وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا ۗ وَاللّٰهُ

که پیروی اورا کرده بودند | واین نبی (محمدؐ) | وکسانیکه ایمان آوردند | وخدا

پیروی اورا کرد و این پیغمبر اورا از همه مؤمنان نزدیک است و خدا

وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَدَّتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يُضِلُّونَكُمْ ۗ

دوست مؤمنان است | میخواهد | بعضی مردم | از اهل کتاب که | کاش ایشان شمارا گمراه کنند

دوست مؤمنان است، یک گروه اهل کتاب میخواهد (به یک فریب) شمارا گمراه کنند و حال آنکه

وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يٰأَهْلَ الْكِتٰبِ

ونه | بی راه میکنند آنها | مگر | نفسهای خویش را | وایشان نه میدانند | ای اهل کتاب!

ایشان هم چنین نفسهای خود را گمراه میکنند و به این هم نه میدانند ای اهل کتاب!

لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيٰتِ اللّٰهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾ يٰأَهْلَ الْكِتٰبِ

چرا انکار میکنید شما | به آیات خدا | وشما | گواه هستید | ای اهل کتاب!

چرا شما از آیات خدا انکار میکنید مع گواهی شما به صدق آن ای اهل کتاب!

لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبٰطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾ ع ٨ 15

چرا خلط میسازید | حق را | به باطل | وی پوشانید | حق را | وشما میدانید

چرا شما درمیان خود حق و باطل را خلط میکنید و با علم شما حق را می پوشانید

وَقَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتٰبِ آمِنُوا بِالَّذِي أُنْزِلَ

وگفت | یک گروهی | از اهل کتاب (که) | ایمان بیاورید | به آنچه | نازل شده است

یک گروه اهل کتاب گفت کدام کلامیکه بر مسلمانها نازل

عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوا آخِرَهُ لَعَلَّهُمْ

بر مسلمانان | دراول روز | وانکار کنید | آخر روز | که ایشان

شده است در وقت صبح بر آن ایمان بیاورید و در وقت شام از وی انکار کنید امکان دارد که

يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾ ج وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ ۗ قُلْ

بازگردند | ونه | مکنید یقین | مگر | کسی که | پیروی کند | دین شمارا | بگو

(آن مسلمانها؟ به این فریب شما) از دین خود باز گردند وتنها سخن آن کسی را قبول کنید، که پیروی کنندهٔ دین شما باشد تو

إِنَّ الْهُدٰى هُدَى اللّٰهِ أَنْ يُؤْتٰى أَحَدٌ مِثْلَ مَا أُوتِيتُمْ

هرآینه | هدایت | هدایت خدا است | اینکه داده شود | کسی را | بمانند | آنکه داده شده شمارا

بگو که اصل هدایت، هدایت خدا است انکار شما یهود بسبب حسد شما است که شخص دیگری را هم چنین دین

أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۗ قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ ۚ

ویا آنها مخاصمه کنند باشما | نزد پروردگار شما | بگو | هرآینه | بزرگی | دردست خدا است

داده شود مثلیکه بشما داده است اینکه به شما این مسلمانها نزد خدا غالب آیند این هم بگو که فضل در دست خدا

يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِۦ

میدهد آن را | کسی را که بخواهد | وخدا | فراخ کننده | دانا است | مخصوص میکند | به رحمت خود

است کسی را که بخواهد میدهد و خدا بسیار وسعت کننده و صاحب علم بسیار است او که دربارهٔ کسی بخواهد پس

مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾ وَمِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ

کسی را که بخواهد | وخدا | دارای فضل عظیم است | واز | اهل کتاب

رحمت خود به وی خاص میکند و خداوند فضل بسیار بزرگ است و دراهل کتاب چنین امانت گرهم

مَنْ إِن تَأْمَنْهُ بِقِنطَارٍ يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ وَمِنْهُم

آن کسی است که اگر امانت دارکنی او | به خزانه | آداء میکند آن را | بتو | وازایشان

موجود است اگر نزداش یک خزانهٔ مال نهاده باشید بازهم بتو پوره پوره میدهد و در ایشان چنین (بی اعتبار)

مَّنْ إِن تَأْمَنْهُ بِدِينَارٍ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيْكَ إِلَّا

آن کسی است که اگر امانت دارکنی اورا | به یک دینار | آداء نه میکند آن | بتو | مگراینکه

مردم هستند، اگر نزداش یک دینار هم امانت نهادی تا آن وقت بتو نه میدهد تا آنکه هر وقت

مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَآئِمًا ۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَيْسَ عَلَيْنَا

باشی برسراو ایستاده | این | به این که ایشان | میگویند | نیست | برما

بالای سراش ایستاده باشی، زیرا که این خیال ایشان است که دربارهٔ امیین (مشرکان عرب)

فِى ٱلْأُمِّيِّـۧنَ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُمْ

دربارهٔ امیان | کدام گناه | ومیگویند ایشان | برالله | دروغ | وایشان

از ما هیچ پرسیده نه میشود، و به چنین گفتن ایشان به خدا دروغ بسیار میگویند و خوب

يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِۦ وَٱتَّقَىٰ فَإِنَّ ٱللَّهَ

میدانند | چرانی | هرکه | وفا کند | وعده خودرا | و پرهیزگاری کند | پس هرآینه خدا

میدانند بلی! هر کسیکه وعده خود را پوره کند، و از خدا میترسد پس یقین بدارید که خدا

يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ ٱللَّهِ وَأَيْمَٰنِهِمْ

دوست میدارد | پرهیزگاران را | هرآینه | آنانیکه | میخرند | به وعدهٔ خدا | وسوگندهای خود

چنین پرهیزگاران را خوش میدارند هر آینه کسیکه وعده خود و قسمهای خود را به پول اندک

ثَمَنًا قَلِيلًا أُو۟لَٰٓئِكَ لَا خَلَٰقَ لَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ

قیمت | اندک | این مردم است | نیست هیچ بهره ایشان را | در آخرت | ونه سخن میکند با ایشان

می فروشد، برای آنها در آخرت هیچ نصیبه نیست و خداوند

ٱللَّهُ وَلَا يَنظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ

الله | ونه نگاه میکند | بسوی ایشان | روز قیامت | ونه | پاک کند ایشان را | وبرای آنها

در روز قیامت با آنها سخن نه میگوید و نه بسوی ایشان نگاه میکند و نه ایشان را از گناه پاک کند و برای آنها

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۷۷﴾ وَاِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيْقًا يَّلْوٗنَ اَلْسِنَتَهُمْ

عذاب دردناک | وهرآینه | ازایشان | یک گروهی است | که می پیچانند | زبانهای خود

عذاب دردناک است و در ایشان یک گروه چنین است که در وقت خواندن کتاب زبان را

بِالْكِتٰبِ لِتَحْسَبُوْهُ مِنَ الْكِتٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتٰبِ

به خواندن کتاب | تاپندارید قول آنها | از کتاب | ونیست | آن حصه | از کتاب

می پیچانند تا پندارید که کتاب است و آن سخن کتاب نیست

وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَيَقُوْلُوْنَ

ومیگویند | آن | از جانب خدا است | ونیست | آن | از جانب خدا | ومیگویند

و ایشان میگویند چیزیکه ما میگوئیم آن سخن از خدا آمده است و در حقیقت از خدا نه میباشد و

عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۷۸﴾ مَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُّؤْتِيَهُ

برخدا | دروغ | وایشان | میدانند | نیست (حق) | یک بشر | که بدهداش

ایشان به خدا با علم دروغ میگویند برای هیچ بنی آدم مناسب نیست که خدا

اللّٰهُ الْكِتٰبَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُوْلَ لِلنَّاسِ كُوْنُوْا

الله | کتاب | وحکم | وپیغمبری | باز بگوید | بمردم | شوید

کتاب خود و احکام خود و پیغمبری بدهد و باز او به مردم بگوید که شما بجای خدا

عِبَادًا لِّيْ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ كُوْنُوْا رَبّٰنِيّٖنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُوْنَ

بندگان برای من | بجز الله | ولیکن او میگوید | شوید شما | مردم خدائی | بسبب آنکه شما تعلیم میدادید

بندگان من شوید بلکه او چنین میگوید که هم به راستی مردم خدائی شوید چنانچه این کتاب تعلیم میدهد

الْكِتٰبَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُوْنَ ﴿۷۹﴾ وَلَا يَاْمُرَكُمْ اَنْ تَتَّخِذُوا

کتاب را | وبسبب آنکه | درس میدادید شما | ونه او بشما حکم میکند | که بسازید شما

آنکه شما به مردم دیگر هم تعلیم میدهد و خود تان هم آن را میخوانید و او هرگز بشما این نگوید که فرشتگان

الْمَلٰٓئِكَةَ وَالنَّبِيّٖنَ اَرْبَابًا اَيَاْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ اِذْ اَنْتُمْ

فرشتگان | وپیغمبران را | پروردگاران | آیا حکم میکند بشما | از کفر | بعد از آنکه | شما

و پیغمبران را پروردگاران بگیرید و هیچ وقت شده نه میتواند که یک پیغمبر شما را بعد از اسلام آوردن حکم کفر کردن

مُّسْلِمُوْنَ ﴿۸۰﴾ وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ النَّبِيّٖنَ لَمَآ اٰتَيْتُكُمْ

مسلمانان هستید | وقتیکه گرفت | الله | وعدهٔ پخته | از انبیاء | چیزیکه ما دادیم شمارا

بدهد و یاد کن که خداوند از پیغمبران وعده گرفته است که ما اکنون شمارا کتاب و حکمت دادیم

مِّنْ كِتٰبٍ وَّحِكْمَةٍ ثُمَّ جَآءَكُمْ رَسُوْلٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ

از کتاب | وحکمت | باز بیاید شمارا | رسول | که تصدیق میکند از آن کتاب | که با شما است

باز وقتیکه یک پیغمبر دیگری بیاید که تصدیق تعلیم شمارا میکند پس شما

لَتُؤْمِنُنَّ بِهٖ وَلَتَنْصُرُنَّهٗ ؕ قَالَ ءَاَقْرَرْتُمْ وَاَخَذْتُمْ

هرآینه ایمان خواهید آورد به آن | وهرآینه امداد آن رامیکنید | فرمود | آیا اقرار کردید | وقبول کردید شما

هر آینه به او ایمان می آرید و هر آینه امداد اورا میکنید (باز) خدا فرمود آیا شما اقرار میکنید و این وعدهٔ من را

عَلٰى ذٰلِكُمْ اِصْرِیْ ؕ قَالُوْۤا اَقْرَرْنَا ؕ قَالَ فَاشْهَدُوْا وَاَنَا مَعَكُمْ

به این چیزها | وعدهٔ من | آنها گفتند | اقرار کردیم | گفت | پس گواه باشید | ومن با شمایم

قبول میکنید؟ ایشان گفتند ما اقرار میکنیم الله تعالیٰ فرمود همه (شما گواه یکی به دیگری) باشید و

مِّنَ الشّٰهِدِیْنَ ﴿۸۱﴾ فَمَنْ تَوَلّٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿۸۲﴾

از گواهان | پس هرکه | برگردد | پس از این | پس این گروه | ایشانند نافرمان

من هم در شما از گواهان ام و باز کسیکه بعد از این هم روی گرداند پس چنین مردم نافرمان اند

اَفَغَیْرَ دِیْنِ اللّٰهِ یَبْغُوْنَ وَلَهٗۤ اَسْلَمَ مَنْ فِی السَّمٰوٰتِ

آیا بجز دین خدا (دین دیگری) | میخواهند | وخدارا فرمان بردار است | هرکه در آسمانها

پس آیا بجز از دین خدا ایشان راه دیگری را طلب میکنند؟ حال آنکه همه مخلوقات آسمان و زمین

وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا وَّاِلَیْهِ یُرْجَعُوْنَ ﴿۸۳﴾ قُلْ اٰمَنَّا

و زمین است | به خوشی | وناخوشی | وبسوی او | بازگردانیده میشوند | بگو | ایمان آوردیم

در خوشی و یا ناخوشی تابعدار اوست و در آخر هم بسوی او باز گردانیده میشوند ای پیغمبر! بگو که ما

بِاللّٰهِ وَمَاۤ اُنْزِلَ عَلَیْنَا وَمَاۤ اُنْزِلَ عَلٰۤى اِبْرٰهِیْمَ وَاِسْمٰعِیْلَ

به الله | وبرآن که نازل شده برما | وهرآن که نازل شده | برابراهیم | واسماعیل

به الله ایمان آوردیم و برآن که برما نازل شده برآن که به ابراهیمؑ اسماعیل

وَاِسْحٰقَ وَیَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ وَمَاۤ اُوْتِیَ مُوْسٰى وَعِیْسٰى

واسحٰق | ویعقوب | وبراولاداو | وبه آنچه داده شده | به موسی | وعیسی

اسحاقؑ یعقوب و آن که بر اولاد ایشان نازل شده و چیزیکه موسیٰؑ عیسیؑ و

وَالنَّبِیُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ ۚ لَا نُفَرِّقُ بَیْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ ۫ وَنَحْنُ

وهم به انبیاء | از جانب رب ایشان | فرق نه میکنیم ما | میان یکی | از ایشان | وما

و به پیغمبران دیگری که از جانب رب داده شده (ما برهمه ایمان داریم) مادر ایشان یکی را از دیگری جدا نه می پنداریم

لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۸۴﴾ وَمَنْ یَّبْتَغِ غَیْرَ الْاِسْلَامِ دِیْنًا فَلَنْ یُّقْبَلَ

اورا حکم قبول کننده ایم | وهرکه بخواهد | بجز اسلام | دین دیگر | پس هرگز قبول کرده نه میشود

و بر هر حکم خدا گردن نهاده ایم و کسیکه بجز از اسلام دین دیگری را اختیار میکند پس این دین او

مِنْهُ ۚ وَهُوَ فِی الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِیْنَ ﴿۸۵﴾ كَیْفَ یَهْدِی اللّٰهُ

ازوی | واوست | درآخرت | از زیان کاران | چگونه | راه نماید | الله

هرگز قبول کرده نه میشود و او در آخرت در نقصان میباشد. چگونه شده میتواند که خداوند آن مردم را

قَوْمًا كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ وَشَهِدُوْٓا اَنَّ الرَّسُوْلَ حَقٌّ

به چنین مردم | که کافر شدند | بعد از ایمان آوردن آنها | و آنها گواهی دادند | که | (این) رسول | برحق است

هدایت کند آنانیکه بعد از آوردن ایمان کفر را اختیار کردند و آنانیکه اقرار کرده بودند که رسول برحق است

وَّجَآءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٦﴾ اُولٰۗىِٕكَ

و آمده بود به ایشان | دلائل روشن | وخدا | هدایت نه میکند | قوم ستمگاران را | آن گروه

و دلائل روشن هم آمد و خداوند مردم ستمگاران را هدایت نه میکند

جَزَاۗؤُهُمْ اَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللّٰهِ وَالْمَلٰۗىِٕكَةِ وَالنَّاسِ اَجْمَعِيْنَ ﴿٨٧﴾

سزاء ایشان این است | که بر ایشان باشد | لعنت | خدا | و از فرشتگان | و از همه مردم

سزاء چنین مردم این است که بر ایشان لعنت خدا، فرشتگان، و همه مردم است

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿٨٨﴾

همیشه باشند | در آن | تخفیف کرده نه میشود | از ایشان عذاب | و نه به آنها | مهلت داده میشود

در این ایشان همیشه میباشند، و در عذاب ایشان هیچ تخفیف نمی باشد و نه به آنها مهلت داده میشود

اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ وَاَصْلَحُوْا ۣ فَاِنَّ

مگر | آنانیکه | توبه کردند | بعد از این | وکارهای نیک کردند | پس هر آینه

البته آنانکه بعد ازین توبه کردند و خود را اصلاح نمودند پس الله

اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٨٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْدَ اِيْمَانِهِمْ

خدا | معافی کننده | مهربان است | هر آینه آنانیکه | کافر شدند | بعد از ایمان خویش

بخشنده مهربان است آنانیکه بعد از ایمان کفر را اختیار نمودند باز در کفر

ثُمَّ ازْدَادُوْا كُفْرًا لَّنْ تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ ۚ وَاُولٰۗىِٕكَ

باز زیاد شدند آنها | در کفر | هرگز قبول کرده نشود | توبه ایشان | و آن گروه

پیش رفتند پس توبه آنها هیچ وقت قبول شده نه میتواند و هم این مردم

هُمُ الضَّاۗلُّوْنَ ﴿٩٠﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَمَاتُوْا وَهُمْ كُفَّارٌ

ایشانند گمراهان | هر آینه آنانیکه | کافر شدند | و مردند | و در حالیکه ایشان کافران بودند

گمراهان اند هر آینه آنانیکه کفر اختیار کردند و در حالت کفر مردند

فَلَنْ يُّقْبَلَ مِنْ اَحَدِهِمْ مِّلْءُ الْاَرْضِ ذَهَبًا وَّلَوِ افْتَدٰى

پس هرگز قبول کرده نه میشود | از هیچ یکی از آنها | مقدار پری زمین | طلا | و اگرچه | در فدیه دادن بخواهد

پس اگر در ایشان یک یک فرد همه زمین را از طلاء پُر کند و بطور فدیه پیش کند باز هم قبول

بِهٖ ۭ اُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ وَّمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿٩١﴾

آن | این مردم اند | به آنها یکه | عذاب دردناک است | و نیست ایشان را | کدام مددگار

کرده نشو و برای آنها عذاب دردناک مقرر است و هیچ کسی امداد ایشان را نه میکند۔

ع ٩ ١١ ١٧

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوْا مِمَّا تُحِبُّوْنَ ۬ؕ

هرگز حاصل کرده نه توانید شما | نیکی | تا آنکه | شما خرچ کنید | از آن چیزیکه | شما دوست میدارید

شما نیکی کامل را هرگز حاصل کرده نه میتوانید تا آنکه چیزهای بهتر شما را در صدقات ندهید۔

وَمَا تُنْفِقُوْا مِنْ شَیْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِیْمٌ ﴿۹۲﴾ كُلُّ الطَّعَامِ

وآن چیزیکه | خرچ میکنید | از چیزی | پس هرآینه | خدا | به آن | دانا است | همه چیزهای خوردنی

و آن چیزیکه خرچ میکنید شما آن به خدا خوب معلوم است همه چیز های خوراک که

كَانَ حِلًّا لِّبَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ اِلَّا مَا حَرَّمَ اِسْرَآءِیْلُ عَلٰی نَفْسِهٖ

حلال بود | برای بنی اسرائیل | مگر آنکه حرام گردانیده بود | (خود) یعقوب | برنفس خویش

به مسلمانها حلال است آن برای بنی اسرائیل هم حلال بود البته کدام چیز ها یکه خود یعقوب علیه السلام برنفس خود حرام گردانیده بود

مِنْ قَبْلِ اَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرٰىةُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا بِالتَّوْرٰىةِ فَاتْلُوْهَاۤ

پیش از آن که | نازل کرده شده بود | تورات | بگو | بیارید | تورات را | پس آن را بخوانید

(و این سخن) پیش از نزول تورات (بوده) به آنها بگو تورات بیارید و آن را بخوانید۔

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ﴿۹۳﴾ فَمَنِ افْتَرٰی عَلَی اللّٰهِ الْكَذِبَ

اگر | هستید شما | راستگویان؟ | پس هرکه | بندد | برخدا | دروغ را

اگر شما راستگویان هستید؟ بعد از این هم کسیکه بر خدا

مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۹۴﴾ قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ ۫

بعد از این | پس ایشان اند | ظالمان | بگو | راست گفت | خدا

دروغ بسته کند پس ایشان اند ستمگاران ای پیغمبر! بگو که الله (هر چه گفته است) راست

فَاتَّبِعُوْا مِلَّةَ اِبْرٰهِیْمَ حَنِیْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِیْنَ ﴿۹۵﴾

پس پیروی کنید | ملت ابراهیم را | که حنیف بود | و نه بود | از مشرکان

گفته است پس شما پیروی طریقه ابراهیم کنید که حق پرست بود و نبود از مشرکان

اِنَّ اَوَّلَ بَیْتٍ وُّضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِیْ بِبَكَّةَ مُبٰرَكًا

هرآینه | نخست | خانه | که مقرر شده بود | بمردم | همان است که | در مکه است | مبارک

هر آینه از همه نخست عبادت گاه که برای مردم مقرر شده است آنکه در مکه بود جای برکت است

وَّهُدًی لِّلْعٰلَمِیْنَ ﴿۹۶﴾ ۚ فِیْهِ اٰیٰتٌۢ بَیِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبْرٰهِیْمَ ۬ۚ

وهدایت است | برای مردم جهان | در آن | نشانه ها است | روشن | مقام ایستادن ابراهیم

و برای (مرکز) هدایت است در آن نشانه های آشکارا است جای عبادت ابراهیم است

وَمَنْ دَخَلَهٗ كَانَ اٰمِنًا ؕ وَلِلّٰهِ عَلَی النَّاسِ حِجُّ الْبَیْتِ

وهرکه | درآید در آن | او شد | در امن | وبرای خدا | برمردم | حج | بیت الله

و هرکه درآید در آن او به امن میشود و خداوند به مردم حقدارد که زیارت خانهٔ او کنند

الجزء الرابع

وقف جبرئیل علیه السلام

مَنِ اسْتَطَاعَ اِلَيْهِ سَبِيْلًا ؕ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ غَنِيٌّ

کسیکه | توان دارد | بطرف آن | رفتن راه | وکسیکه | کافر شود | پس هر آینه | خدا | بی نیاز است

کسیکه توان دارد بطرف آن، و کسیکه انکار کند (پس به او معلوم باشد که) خدا

عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۹۷﴾ قُلْ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ

از عالمیان | بگو | ای اهل کتاب! | چرا | انکار میکنید | از آیات

از عالمیان بی نیاز است (ای پیغمبر!) بگو که ای اهل کتاب! شما چرا از احکام خداوند انکار

اللّٰهِ ۖ وَاللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰى مَا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۸﴾ قُلْ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ

خدا | وخدا | می بیند | به آنچه میکنید | بگو | ای اهل | کتاب!

میکنید هر آینه خداوند به همه کارهای شما گواه است آنکه میکنید به ایشان بگو ای اهل کتاب

لِمَ تَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ مَنْ اٰمَنَ تَبْغُوْنَهَا

چرا | بازمیدارید شما | از راه خدا | کسی که | ایمان آورد | میخواهید شما

چرا شما مؤمنان را از راه خدا باز میدارید؟ در آن کج روی میکنید با این

عِوَجًا وَّاَنْتُمْ شُهَدَآءُ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۹﴾

کجی | وشما | گواه اید | ونیست | خدا | بی خبر | از آنچه | شما میکنید

که خود شما (به حق آن) گواه اید و خداوند از کار های شما بی خبر نیست

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ تُطِيْعُوْا فَرِيْقًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ

ای مؤمنان! | اگر شما قبول کنید سخن | یک گروه | از آن مردم | اهل کتاب

ای مسلمانان! اگر شما سخن یک گروه اهل کتاب را قبول کردید پس بعد از آوردن ایمان شما

يَرُدُّوْكُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ كٰفِرِيْنَ ﴿۱۰۰﴾ وَكَيْفَ تَكْفُرُوْنَ

ایشان شما را باز میگردانند | بعد از آوردن ایمان شما | بسوی کفر | وچگونه | شما انکار میکنید

پس به کفر میگردانند اکنون شما چگونه کفر راخوش کرده میتوانید اکنون

وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيٰتُ اللّٰهِ وَفِيْكُمْ رَسُوْلُهٗ ؕ

وشما حال آنکه خوانده میشود | برشما | آیات | خدا | ودرمیان شما | رسول اوست

به شما آیات خداوند خوانده میشود و پیغمبر او میان شما موجود است

وَمَنْ يَّعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۱۰۱﴾ ع

وهرکه | چنگ زند | به الله | پس هر آینه | هدایت کرده شد اورا | بسوی راه | مستقیم

و هر که چنگ زند به دین خدا اوراه مستقیم را یافت

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقٰتِهٖ وَلَا تَمُوْتُنَّ

ای مؤمنان! | بترسید | از خدا | چنانچه حق است | ترسیدن از وی | وممیرید شما

ای مؤمنان! از خدا چنین بترسید چنانچه حق آن است و که بشما مرگ نه آید

إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا

مگر | که باشید مسلمانان | و (محکم) گیرید | برسن | خدا | همهٔ شما

مگر در حالت که شما مسلمانها باشید و هم ما بر رسن خدا چنگ بزنید

وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَاءً

و | جداجدامشوید | ویادکنید | نعمت خدارا | (که اوبشما کرد) | وقتیکه بودید شما | دشمنان

و جدا جدا مشوید و خداوند که بالای شما انعامات کرده است آن را یاد کنید وقتیکه بودید شما دشمنان یک دیگر

فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا

بازاومحبت افگند | میان | دلهای شما | پس گشتید شما | به نعمت خدا | برادران یک دیگر

باز او در دلهای شما محبت انداخت و به نعمت خدا برادران گشتید

وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنْهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ

وبودید شما | برکناره | مغاکی ازآتش | پس نجات دادشمارا | ازآن | هم چنین | بیان میکند

و شما برکناره چُقری آتش ایستاده بودید و خداوند شمارا نجات داد هم چنان خداوند

اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٣﴾ وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ

خدا | برای شما | آیاتهای خود | برای اینکه تا شما | راه بیابید | وباید که باشد | ازشما | یک گروه

برای شما نشان های خود تعلیم میدهد برای اینکه شما راه مستقیم یا بید در شما باید یک گروه چنین

يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ ۚ

که بخواند | بسوی نیکی | وحکم کند | ازکارهای خوب | ومنع میکند | ازکارهای بد

باشد که مردم را بسوی نیکی بخواند و برای آنها حکم نیکی کند و ازکارهای بد منع کند

وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا

وآن گروه ایشانند | کامیاب | ومباشید | مانندکسانیکه | فرقه فرقه شدند

و چنین مردم کامیاب میباشند و مانند آن مردم مباشید که درمیان خود گروه گروهی شدند

وَاخْتَلَفُوا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ

واختلاف کردنددرمیان | بعدازآنکه | آمدایشان را | ادلهٔ روشن | واین گروه اند | آنانکه ایشان را

و پس از آمدن اُدلهٔ روشن دراختلاف واقع شدند از و برای چنین مردم

عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾ يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ ۚ

عذاب | بزرگ است | روزیکه | سفید میباشد | بعضی روها | وسیاه باشد | بعضی روها

عذاب بزرگ مقرر است در روزیکه سفید میباشند بعضی روها و برخی از آنها سیاه میباشند

فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ

لیکن آن مردم | که سیاه شد | روهای ایشان | آیا شماانکار کردید | بعد | ازایمان شما

پس از آنانیکه سیاه شود روهای ایشان (به ایشان گفته میشود) آیا بعد از آوردن ایمان باز کفر اختیار نمودید

فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ

پس بچشید | عذاب را | در بدله آن | که شما کفر میکردید | واما کسانیکه | سفید شد

اکنون در سزاء کفر خود عذاب بچشیده و آنانیکه روهای ایشان سفید

وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٧﴾ تِلْكَ آيَاتُ

روهای ایشان | پس آنها در رحمت خدا میباشند | که آنها | در آن | همیشه میباشند | این | آیات

میباشند آنها در سایهٔ رحمت خداوند میباشند و در آن همیشه میباشند این احکام خدا است

اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٨﴾

خدا است | می خوانم اش آن | بر تو | به حق | وخدا نه میخواهد | ظلم کردن | بر عالمیان

که بشما آن میخوانم و خدا بر مخلوقات خود ظلم کردن نه میخواهد

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾

وخدا را است آنچه در آسمانها است | و آنچه در زمین است | وبسوی خدا | باز گردانیده میشود همه کارها

و چیزیکه در آسمانها و زمین است آن همه از خدا است و آخر هم همهٔ معاملات بسوی خدا گردانیده میشود

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ

هستید شما بهترین امت | که بیرون آورده شده است | برای مردم | شما حکم میکنید | به کارهای نیک | ومنع میکنید

(ای مسلمانها) شما یک گروه بهتر هستید آنکه برای هدایت مردم آفریده شده است شما مردم را حکم نیکی کنید

عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا

از کارهای بد | وایمان می آرید | به خدا | واگر | ایمان می آورد اهل کتاب همه | هر آینه بهتر بود

و از کارهای بد باز میدارید و به خدا ایمان می آرید و اگر اهل کتاب هم ایمان می آوردند پس برای آنها بسیا بهتر

لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ وَأَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَنْ يَضُرُّوكُمْ

ایشان را | بعضی از آنها | مسلمانند | واکثر ایشان | نافرمان اند | هیچ وقت زیان نمی رسانند شمارا

میبود در ایشان برخی ایمان دارند البته اکثر آنها فاسقان اند ایشان به شما هیچ ضرر

إِلَّا أَذًى وَإِنْ يُقَاتِلُوكُمْ يُوَلُّوكُمُ الْأَدْبَارَ

مگر رنج اندک | واگر با شما جنگ کنند آنها | میگردانند بشما | پشت هارا

رسانیده نه میتوانند فقط رنج اندک است و اگر با شما جنگ آغاز کنند پس زود بشما پشتهای خود نشان میدهند و باز

ثُمَّ لَا يُنْصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ أَيْنَ مَا ثُقِفُوا إِلَّا

باز ایشان را نصرت داده نه میشوند | زده شده | بر ایشان | ذلت | هر جا که یافته شوند آنها | مگر

هیچ کسی امداد آنها نکند بر این مردم هر جایکه یافته شود ذلت زده شده است البته

بِحَبْلٍ مِنَ اللَّهِ وَحَبْلٍ مِنَ النَّاسِ وَبَاءُوا بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ

در ذمداری | از طرف خدا | ودر ذمداری | از طرف مردم | وآمدند ایشان | در غضب | از خدا

که در پناه خدا و در پناه مردم باشند و ایشان در غضب خدا هستند

وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

وزده شد | برایشان | محتاجی | این | برای اینکه آنها | انکار میکردند | از آیات خدا

و محتاجی بالای ایشان نهاده شده است این بسبب اینکه ایشان از احکام خداوند

وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا

ومیکشتند آنها | پیغمبران را | بناحق | این به آن سبب | که ایشان نافرمانی کردند۔

انکار میکردند و پیغمبران را بناحق میکشتند سبب آن این بود که ایشان نافرمانی

وَّكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿۱۱۲﴾ لَيْسُوا سَوَاءً مِنْ أَهْلِ الْكِتٰبِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ

واز حد میگذشتند | ایشان همه برابر نیستند | از اهل کتاب | یک گروهی است ایستاده

کردند و از حد تجاوز کرده بودند البته همه اهل کتاب برابر نیستند در ایشان یک گروهی برحق محکم ایستاده اند

يَتْلُونَ اٰيٰتِ اللّٰهِ اٰنَاءَ الَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿۱۱۳﴾ يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ

میخوانند | آیات خدا | دراوقات شب | وایشان | سجده میکنند | ایشان ایمان آوردند | به الله

در اوقات شب هم ایات خدا را میخواند و به وی سجده میکنند به الله تعالی و به روز آخرت

وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

و به روز | آخرت | وحکم میکنند | از کارهای نیک | ومنع میکنند | از کارهای بد

یقین میدارند و به مردم حکم نیکوئی میکنند و از کارهای بد باز می آرند

وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرٰتِ وَأُولٰئِكَ مِنَ الصّٰلِحِينَ ﴿۱۱۴﴾ وَمَا يَفْعَلُوا

وی شتابند | درنیکی ها | وهم این مردم اند | از نیکان | وآنچه میکنند

و در کارهای نیکی از دیگران می شتابند و این مردم در گروه نیکان شماراند۔ و این مردم که

مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿۱۱۵﴾ إِنَّ

از نیکی | هیچ وقت از اجر آن محروم نه می شوند | وخدادانا است | به پرهیزگاران | هرآینه

هر نیکی کنند پس ناقدری آن هرگز کرده نه میشود و خداوند مردم پرهیز گاران را خوب می شناسد هر آینه

الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ

آنانیکه | کافراند | هرگز به کار نه آید | ایشان را | مالهای ایشان | ونه | اولاد ایشان | از خدا

آنانیکه کفر کردند در مقابله عذاب خدا نه اموال ایشان و نه اولاد ایشان به کار

شَيْئًا وَأُولٰئِكَ أَصْحٰبُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خٰلِدُونَ ﴿۱۱۶﴾ مَثَلُ مَا

هیچ چیز | واین مردم اند | جهنمیان | ایشان | درآن | همیشه میباشند | مثال آنکه

آید و ایشان دوزخیان اند و در آن همیشه میباشند آن مالهای که ایشان

يُنْفِقُونَ فِي هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ

ایشان خرچ میکنند | درزندگی این دنیا | مانند باداست | که درآن | خنکی باشد | که رسید

(برخلاف) اسلام خرچ میکنند در زندگی دنیا مانند آن بادیست که درآن خنکی شدید میباشند و بر

حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُ ۭ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ
فصل | یک قوم را | که ستم کردند | به نفسهای خود | باز آن را نابود ساخت | وستم نکرد برایشان | خدا
فصل ان قوم بیاید که ستم کردند برخود و فصل را تباه کند و خداوند بر آنان هیچ ستم نه

وَلٰكِنْ اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۱۱۷﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا
لیکن | ایشان برنفسهای خویش | ظلم میکردند | ای مؤمنان! | مسازید
کرده است بلکه آنها خود ایشان برنفسهای خود ستم کردند ای مؤمنان! غیر از مسلمانها

بِطَانَةً مِّنْ دُوْنِكُمْ لَا يَاْلُوْنَكُمْ خَبَالًا ۭ وَدُّوْا مَا عَنِتُّمْ ۚ
رازدار (کسی را) | غیراز خودتان | کوتاهی نه میکنند ایشان | درنقصان رسانیدن | آنها میخواهند | که بشما رنج باشد
کسی را راز دار خود مسازید ایشان در تباهی شما هیچ کوتاهی نه میکنند ایشان آن سخن را دوست میدارند که

قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاۗءُ مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ښ وَمَا تُخْفِيْ صُدُوْرُھُمْ
بتحقیق آشکارا شده | دشمنی | از دهان های ایشان | و آنچه | پنهان است | در سینه های شان
در آن که به شما رنجی میرسد اکنون بغض آنها از دهن های ایشان هم آشکارا شده است و آنچه دردلهای ایشان پنهان است

اَكْبَرُ ۭ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْاٰيٰتِ اِنْ كُنْتُمْ
ازاین هم زیاد است | بتحقیق بیان کردیم | شمارا | آیاتها | اگرشما
آن از این هم بزرگ است مابرای شما نشان ها خوب آشکارا نمودیم اگر شما از عقل و تدبر

تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ هٰٓاَنْتُمْ اُولَاۗءِ تُحِبُّوْنَھُمْ وَلَا يُحِبُّوْنَكُمْ وَتُؤْمِنُوْنَ
عاقل هستید | بشنوید شما | آن هستید | باایشان محبت میکنید | وایشان باشما محبت نه میکنند | وشما قبول دارید
کار میگیرید شما آن هستید که با ایشان محبت و دوستی دارید مگر ایشان شمارا دوست نه میدارند با این

بِالْكِتٰبِ كُلِّهٖ ۚ وَاِذَا لَقُوْكُمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا ڻ
همه کتب را | وقتیکه ایشان ملاقات میکنند باشما | پس میگویند | ماهم ایمان آوردیم
که شما هم کتب آسمانی را قبول دارید و هنگامیکه باشما یک جای شوند میگویند ما ایمان آوردیم

وَاِذَا خَلَوْا عَضُّوْا عَلَيْكُمُ الْاَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِ ۭ قُلْ
وقتیکه تنها شوند | میگزندآنها | برشما | انگشتان خود را | از خشم | بگو
وقتیکه تنها شوند از بسیار غم انگشتان خود را میگزند به دندان های خود به آنها بگو

مُوْتُوْا بِغَيْظِكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۱۱۹﴾ اِنْ
بمیرید | به خشم خود | هرآینه | خدا | دانا است | به راز دلها | اگر
از دست خشم خود بمیرید هر آینه به خدا حال دلهای شما معلوم است۔ اگر

تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْھُمْ ۡ وَاِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ
برسد بشما | نعمت | ناخوش کند ایشان را | واگر برسد بشما | کدام تکلیف
بشما فائده برسد ایشان را ناخوش میکند و اگر کدام تکلیف بشما برسد پس ایشان

يَفْرَحُوا بِهَا ۖ وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضُرُّكُمْ

خوش میشوند | به آن | واگر | شما صبر کنید | و پرهیزگاری کنید | زیان نمی رساند بشما

برآن خوش میشوند و اگر شما صبر کنید و از خدا بترسید پس مکروفریب ایشان بشما

كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَإِذْ غَدَوْتَ

مکر ایشان | هیچ | هر آینه | خدا | به آنچه میکنند | احاطه کننده است | وقتیکه | در صبح بیرون آمدی

هیچ زیان رسانیده نه میتواند خداوند(ج) از هرکاری آنها محیط است (و یاد کن پیغمبر!) هنگامیکه

مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ۗ وَاللَّهُ

از خانه خود | که می نشاندی | مسلمانان را | در سنگرها | برای جنگ | وخدا

در وقت صبح از خانه خود بیرون آمدی و (درمیدان اُحد) و مسلمانها را جای بجای در سنگرها مقرر میفمودی و خدا

سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾ إِذْ هَمَّت طَّائِفَتَانِ مِنكُمْ أَن تَفْشَلَا وَاللَّهُ

شنوا | دانا است | وقتیکه اراده کردند | دو گروه | از شما | که | بزدل شوند | وخدا

هر چیزی را میشنود و به هر چیز دانا است وقتیکه از رفقای شما دوگروه ارادهٔ نامردی کردند حال آنکه خدا

وَلِيُّهُمَا ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ

دوست ایشان بود | و بر خدا | مناسب است که توکل کنند | مسلمانان | و به تحقیق نصرت داده است شمارا

مددگار هر دو بود و مؤمنان همیشه باید بر خدا توکل کنند (و پیش ازین) خداوند درمیدان بدر

اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنتُمْ أَذِلَّةٌ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾

الله | در بدر | وشما کمزور بودید | پس بترسید | از خدا | برای اینکه | شکر کنید

امداد شمارا کرده بود وقتیکه شما بسیار ضعیف بودید، پس از خدا بترسید که (بر نعمتهای او) شکر کنید

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَن يَكْفِيَكُمْ أَن يُمِدَّكُمْ

وقتیکه گفتی تو | مؤمنان را | آیا کفایت نه میکند شمارا | که | مدد شما کند

(واقعه بدر را یاد کن) وقتیکه تو به مسلمانها گفتیء آیا برای شما چنین کفایت نه میکند که خداوند متعال

رَبُّكُم بِثَلَاثَةِ آلَافٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُنزَلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلَىٰ ۚ

رب شما | به سه | هزار | از فرشتگان | که از بالا نازل میباشند | بلی چرا نی

سه هزار فرشتگان را فرود آرد۔ و امداد شما کند (چرا نی)

إِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُم مِّن فَوْرِهِمْ هَٰذَا يُمْدِدْكُمْ

اگر شما صبر کنید | و پرهیز کنید | و (دشمن) بالای شما حمله کند | فوراً | پس امداد شمارا میکند

کافی است، اگر شما صبر کنید، و از خدا بترسید و باز اگر آن دشمن بالای شما دراین حالت جوش

رَبُّكُم بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾

رب شما | به پنج | هزار | از فرشتگان | که نشان خاص دارند

حمله کند پس خدا امداد شمارا به پنج هزار فرشتگان میکند که نشانه های خاص داشته میباشند

وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوْبُكُمْ

ونه گردانیده آن مدد را خدا | مگر | مژده | بشما | و برای اینکه آرام شود | دلهای شما

این سخن بخاطر این بود که شما خوشحال شوید و دلهای تان آرام گیرد

بِهٖ ۭ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿١٢٦﴾

به آن | ونیست مدد | مگر | از نزد خدا | که غالب با حکمت است

و امداد تنها از جانب خدا است که غالب با حکمت است

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوْا خَاۗىِٕبِيْنَ ﴿١٢٧﴾

که هلاک کند یک حصه | از آنانیکه کافران اند | یا ذلیل کند ایشان را | باز بگردند ناکام

(و این) برای اینکه یک گروه کافران را هلاک کند و یا خوار و ذلیل کند تا ناکام بگردند

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ اَوْ يَتُوْبَ عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبَهُمْ

نیست | ترا در این کار (دخل) | هیچ چیز | و یا هم توبه او نصیب کند | ایشان را | یا ایشان را عذاب دهد

(ای پیغمبر!) فیصله ایشان در دست تو نیست اگر خدا میخواست توبهٔ آنها را قبول میکرد و یا به آنها عذاب میداد

فَاِنَّهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ

هر آینه ایشان ظالمان اند | و مر خدا راست | آنچه در آسمانها است | و آنچه | در زمین است

زیرا که آنها ستم کردند و چیزیکه در آسمانها و زمین است هم از خدا است

يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَاۗءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

بخشش میکند | هر کرا خواهد | و عذاب میدهد | هر کرا خواهد | و خدا | بخشنده

بخشش میکند هر کرا بخواهد و هر کرا بخواهد عذاب میکند و خداوند بخشنده

رَّحِيْمٌ ﴿١٢٩﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوا الرِّبٰوٓا اَضْعَافًا مُّضٰعَفَةً

مهربان است | ای | مؤمنان! | نخورید | سود | دو چند | بر دو چند

و مهربان است ای مسلمانها! شما سود نخورید که آن به چند مراتب زیاد باشد

وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿١٣٠﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْٓ

و بترسید | از خدا | تا شما | کامیاب شوید | و بترسید | از آن آتشی | آنکه

و از خدا بترسید تا شما کامیاب شوید و از آن آتش خود را نجات دهید

اُعِدَّتْ لِلْكٰفِرِيْنَ ﴿١٣١﴾ وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ

تیار کرده شده | برای کافران | و حکم قبول کنید | از خدا و رسول | تا بر شما

که برای کافران تیار شده است احکام خدا و رسول را قبول کنید امید است که بر شما

تُرْحَمُوْنَ ﴿١٣٢﴾ وَسَارِعُوْٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ

رحم کرده شود | و بشتابید | بسوی بخشش از پروردگارتان | و بسوی جنت

رحم کرده شود و بر آن راه بشتابید که بطرف مغفرت و به جنت میرود

عَرۡضُهَا السَّمٰوٰتُ وَالۡاَرۡضُ ۙ اُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿۱۳۳﴾ الَّذِيۡنَ

که عرض آن | برابر آسمانها و زمین است | تیار کرده شده | برای پرهیزگاران | آنانیکه

که عرض آن مانند آسمانها و زمین برابر است و برای آن پرهیزگاران تیار شده است که در

يُنۡفِقُوۡنَ فِى السَّرَّآءِ وَالضَّرَّآءِ وَالۡكٰظِمِيۡنَ الۡغَيۡظَ وَالۡعَافِيۡنَ

خرچ میکنند | در راحت | و در سختی | و فرو خورندگان | خشم | و معاف کنندگان

خوشحالی و بدحالی در هر دو حالت مالهای خود را خیرات میکنند و خشم خود را فرود می آرند و قصور های

عَنِ النَّاسِ ؕ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿۱۳۴﴾ ۚ وَالَّذِيۡنَ اِذَا فَعَلُوۡا

از مردم | و خدا | دوست میدارد | نیکوکاران را | و آنانیکه | چون کنند

مردم را معاف میکنند، و خدا چنین مردم را بسیار خوش میدارد و آن مردم که کار خراب

فَاحِشَةً اَوۡ ظَلَمُوۡۤا اَنۡفُسَهُمۡ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسۡتَغۡفَرُوۡا

کاری بد | یا ستم کنند | بر خود ایشان | پس یاد میکنند | خدا را | باز بخشش میخواهند

بکنند و یا ستم کنند بر خود پس (فوراً) خدا را یاد میکنند باز از او از گناهان

لِذُنُوۡبِهِمۡ ۖ وَمَنۡ يَّغۡفِرُ الذُّنُوۡبَ اِلَّا اللّٰهُ ۖ وَلَمۡ يُصِرُّوۡا

برای گناهان خویش | و کی | بخشنده میتواند | گناهان را | غیر | از خدا | و ضد نه میکنند

خود معافی میخواهد و غیر از خدا که گناهان را بخشنده میتواند و کدام گناهان را که

عَلٰى مَا فَعَلُوۡا وَهُمۡ يَعۡلَمُوۡنَ ﴿۱۳۵﴾ اُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمۡ مَّغۡفِرَةٌ

بر آن گناه که کردند | و ایشان میدانند | آن گروه اند | که بدله آنها | بخشش است

کرده اند بر آن ضد نه میکنند و آنها میدانند و بدلهٔ چنین مردم این است که خداوند مقعال

مِّنۡ رَّبِّهِمۡ وَجَنّٰتٌ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ

از طرف رب ایشان | و باغها است | که جاری میباشد | از زیر آن | نهرها | همیشه میباشند

به آنها بخشش میکند، و چنین باغها میدهد که زیر آن جویها میباشد که ایشان در آن

فِيۡهَا ؕ وَنِعۡمَ اَجۡرُ الۡعٰمِلِيۡنَ ﴿۱۳۶﴾ ؕ قَدۡ خَلَتۡ مِنۡ قَبۡلِكُمۡ سُنَنٌ ۙ

در آن | و خوب است | اجر عمل کنندگان | به تحقیق گذشته است | پیش از شما | واقعات

همیشه میباشند و برای نیک عمل کنندگان اجر شائسته است هر آینه پیش از شما واقعات بسیار گذشته است

فَسِيۡرُوۡا فِى الۡاَرۡضِ فَانۡظُرُوۡا كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ الۡمُكَذِّبِيۡنَ ﴿۱۳۷﴾

پس بگردید | در زمین | باز ببینید | چگونه | شد | انجام | مکذبان

پس شما بگردید در زمین و ببنید که کیست که احکام خدارا دروغ میگفتند انجام آنها چه شد؟

هٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَّمَوۡعِظَةٌ لِّلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿۱۳۸﴾

این بیان است | برای مردم | و | هدایت | و نصیحت | برای پرهیزگاران

این (قرآن) برای همه مردم یک بیان و برای پرهیزگاران هدایت و نصیحت است

وَلَا تَهِنُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۱۳۹﴾

وسست مشوید | واندوهناک مباشید | وشما | غالب اید | اگرشما مومنان (راست) باشید

و شما همت خودرا از دست ندهید، و اندوهناک نباشید و شما غالب اید اگر شما در باطن ایمان دارید

اِنْ يَّمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهٗ ؕ

اگر برسد بشما | کسی زخم | (پس) به تحقیق رسیده است | قوم کافران را | زخم | مانند آن

اگر (امروز) شما را (دراین جنگ زخم رسیده، است پس به این قوم کافر) را هم چنین زخم رسیده است

وَتِلْكَ الْاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ

واین | روزهای (فتح) وشکست | میگردانیم آن را | درمیان مردم | وبرای این هم تا جدا کند خدا

و این حالات است که ما آن را درمیان مردم (نوبت به نوبت) بدل میکنیم و برای اینکه خدا درمیان شما

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَآءَ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ

مؤمنان | وبگیرد | بعضی از شما | شهیدان | وخدا | دوست ندارد

آن مردم را آزمایش کند آنانیکه مؤمنان اند و در شما بعضی را درجهٔ شهادت نصیب کند و خدا ظالمان را

الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۴۰﴾ لا وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَيَمْحَقَ

ستمگاران را | وبرای اینکه خوب صاف کند | الله | مسلمانان را | ومحو گرداند

دوست نه میدارد و بسبب این هم که خداوند مؤمنان را از گناهان پاک و صفا کند و کافران

الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۴۱﴾ اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ

کافران را | آیا | گمان دارید شما | که داخل شوید شما | درجنت | حال آنکه (تا اکنون) معلوم نه کرده است

را تباه کند آیا فکر میکنید که درآئید به جنت (بدون کدام عمل) و حال آنکه خداوند در

اللّٰهُ الَّذِيْنَ جٰهَدُوْا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۱۴۲﴾

الله | آنانیکه | جهاد کردند | از شما | ومعلوم نکرده است | صابران را

شما جهاد کنندگان را ازمایش نه کرده است و نه صبر کنندگان را آزمایش نموده است

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَلْقَوْهُ ۠ ص

وهرآینه شما تمنا میکردید | مرگ را | پیش از آن که | که | شما با وی ملاقات کنید

و شما تمناء مرگ را میکنید (وقتیکه) مرگ را نه دیده بودید در

فَقَدْ رَاَيْتُمُوْهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ﴿۱۴۳﴾ ع وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ

پس تحقیق دیدید آن را | وشما به سرچشم خود میدید | ونیست محمدؐ | مگر | یک رسول

اکنون به شما روی به روی آمد و شما دیدید و محمد ﷺ شخص دیگر نیست مگر یک رسول است

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ؕ اَفَاۡئِنْ مَّاتَ اَوْ قُتِلَ

به تحقیق گذشته | پیش از وی | پیغمبران | آیا اگر | بمیرد | یا کشته شود

به تحقیق پیش از وی رسولان گذشته اند اگر او بمیرد و یا کشته شود

انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰٓ اَعْقَابِكُمْ ۚ وَمَنْ يَّنْقَلِبْ عَلٰى عَقِبَيْهِ

پس بازمیگردید | بر پاشنه های تان | وهرکه | بازگردد | بر پاشنه های خود

پس آیا شما بر پاشنه های خود (از اسلام) باز میگردید؟ (و یاد داشته باشید) کسیکه به کفر باز گردد

فَلَنْ يَّضُرَّ اللّٰهَ شَيْـًٔا ۗ وَسَيَجْزِى اللّٰهُ الشّٰكِرِيْنَ ﴿۱۴۴﴾

پس هرگز زیان رسانیده نه میتواند | خدارا | هیچ (هم) | وبسیار زود بدله میدهد | خدا | شکرگذاران را

پس او به خدا هیچ نقصان رسانیده نه میتواند و خدا بسیار زود بندگان شکر گذار را بدله میدهد

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ اَنْ تَمُوْتَ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ كِتٰبًا مُّؤَجَّلًا ۗ

واین ممکن نیست | هیچ نفس را که بمیرد | مگر | به حکم خدا | نوشته شده | وقت مقرر

و هیچ یک زنده غیر از حکم خدا نه میمیرد مرگ به نوشته مقرر است

وَمَنْ يُّرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهٖ مِنْهَا ۚ وَمَنْ

وکسیکه | بخواهد | عوض | دنیارا | مامیدهیم اورا | از آن | وهرکه

و کسیکه ثواب دنیوی میخواهد، میدهیم اورا در دنیا و کسیکه برای

يُّرِدْ ثَوَابَ الْاٰخِرَةِ نُؤْتِهٖ مِنْهَا ۗ وَسَنَجْزِى الشّٰكِرِيْنَ ﴿۱۴۵﴾

بخواهد | عوض | آخرت را | مامیدهیم اورا | از آن | وما زود بدله میدهیم | شکرگذاران را

ثواب آخرت کاری میکند پس اورا در آخرت ثواب میدهیم و ما بسیار زود به شکر گذاران بدله میدهیم

وَكَاَيِّنْ مِّنْ نَّبِيٍّ قٰتَلَ ۙ مَعَهٗ رِبِّيُّوْنَ كَثِيْرٌ ۚ فَمَا

وبسا گذشتند | از پیغمبران | که جهاد کردند | دررفاقت او | مردم خدائی | بسیار | پس

(و پیش از این) بسیار پیغمبران بودند که در رفاقت ایشان بسیار مردم خدائی جهاد کردند پس در راه.

وَهَنُوْا لِمَآ اَصَابَهُمْ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوْا

ایشان ست نشدند | بسبب آن مصیبت که به ایشان رسید | درراه خدا | وضعیف نه شدند

خدا که کدام مصائب رسیده بودند برآن دلهای ایشان سقوط نه کرده بود و نه کمزور شده بودند

وَمَا اسْتَكَانُوْا ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۱۴۶﴾ وَمَا كَانَ

ونه | فروتنی کردند | وخدا | دوست میدارد | صابران را | ونه | بود

و نه سرخود را به باطل خم کرده بودند و خدا صابران را دوست میدارد از آنها فقط این

قَوْلَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوْا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا

سخن آنها | مگر | آنکه | آنها میگفتند | ای پروردگار ما! | بخشش کن | مارا | گناهان ما

دعاء بود که ای پروردگار ما! گناهان ما و زیادت که از دست ما

وَاِسْرَافَنَا فِىْٓ اَمْرِنَا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا

وزیادت ما | درکارهای ما | واستوار دار | پاهای ما | ونصرت ده مارا

شده است بخشش کن و پاهای مارا استوار بدار و در مقابله

عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۱۴۷﴾ فَاٰتٰهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ

برقوم کافران | پس داد ایشان را | خدا | ثواب | دنیا | ونیکو

کافران مارا فتح عطاء کن پس خدا ایشان را ثواب دنیا داد و ثواب

ثَوَابِ الْاٰخِرَةِ ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۴۸﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا

ثواب | آخرت | وخدا | دوست میدارد | نیکوکاران را | ای | مؤمنان!

شائسته آخرت هم داد و خدا نیکو کاران را دوست میدارد ای مؤمنان!

اِنْ تُطِيْعُوا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَرُدُّوْكُمْ عَلٰۤى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا

اگر شما سخن قبول کنید | کافران را | ایشان باز میگردانند شما را | بر پاشتنه های تان | پس باز میگردید شما

اگر شما سخنهای کافران را قبول میکنید پس به پاهای برگشته خود به کفر باز میگردانند باز در نقصان سخت

خٰسِرِيْنَ ﴿۱۴۹﴾ بَلِ اللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ النّٰصِرِيْنَ ﴿۱۵۰﴾

زیان کاران | بلکه | الله | مالک شما است | و او | بسیار مددگار خوب است

واقع میشوید (سخنهای ایشان را قبول میکنند) بلکه خدا دوست شما است و او بسیار مددگار درست است

سَنُلْقِيْ فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ

اکنون می افگنیم | در دلهای | آنانیکه | کفر کردند | رعب

زود است که ما در دلهای کافران رعب (شما) می افگنیم

بِمَاۤ اَشْرَكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا ۚ

بسبب آنکه شریک کردند | باخدا | چیزی را که | فرود نیاورده | به آن | خدا کدام دلیل

زیرا که آنها باخدا چنین چیزها را شریک کردند که دربارهٔ آن خدا هیچ دلیلی را نه فرستاده است

وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ۗ وَبِئْسَ مَثْوَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۵۱﴾ وَلَقَدْ

و جای ایشان | دوزخ است | و بد است | جای سکونت | ستمگاران | وهر آینه

و جای باز گشت ایشان جهنم است و باز گشت ستمگاران بسیار بد است و خداوند باشما

صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهٗۤ اِذْ تَحُسُّوْنَهُمْ بِاِذْنِهٖ ۚ حَتّٰۤى اِذَا

راست کرد بشما | خدا | وعدهٔ خود | وقتیکه می کشتید ایشان را | به حکم خود | تا آنکه | وقتیکه

وعدهٔ خود راست کرد وقتیکه (در اول جنگ) شما ایشان را بحکم خداوند بی اندازه

فَشِلْتُمْ وَ تَنَازَعْتُمْ فِى الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَاۤ

بزدلی کردید | و | نزاع کردید | درکار خود | و نافرمانی کردید شما | بعد از آنکه

میکشتید و هنگامیکه شما بزدل شدید و در کار خود نزاع کردید و از حکم پیغمبر خلاف کردید بعد از آنکه

اَرٰىكُمْ مَّا تُحِبُّوْنَ ۗ مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الدُّنْيَا

نمود شما را | آنچه | شما دوست میداشتید | برخی از شما | کسیست که میخواهد | دنیا را

خدا شمارا چیزی که خوش میداشتید (مال غنیمت) نشان داد در شما بعضی مردم طلبگار دنیا بودند

وَمِنكُم مَّن يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ
وبرخی ازشما | کسیست که میخواهد | آخرت را | باز | گردانید شمارا | ازایشان | تابیازماید شمارا
و برخی از آنها خواهشمند آخرت بودند و شمارا از (تعاقب) کافران برگدانید تا شمارا آزمایش کند

وَلَقَدْ عَفَا عَنكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۵۲﴾
وهرآینه | اومعاف کرد | شمارا | وخدا | صاحب فضل بزرگ است | برمؤمنان
اکنون خدا شمارا معافی کرد و خداوند بر مؤمنان مهربان است

إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلَىٰ أَحَدٍ وَالرَّسُولُ
وقتیکه | دورمیرفتید درفرار | وروی نه میگردانیدید شما | بطرف هیچ کسی | وپیغمبر
(آن وقت را یاد کنید) وقتیکه شما دور میرفتید و به هیچ کسی روی نه میگردانیدید و پیغمبر

يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ فَأَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِّكَيْلَا تَحْزَنُوا
میخواند شمارا | از پشت شما | بازرسانید شمارا | غم در بدله غم | برای اینکه اندوهگین نشوید
شمارا آواز میداد پس (الله برای تربیت شما) غم بالای غم داد برای اینکه کدام چیز

عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ
برآنچه | رفت ازدست شما | ونه | برآن که | رسید شمارا مصیبت | وخدا | خبرداراست
از دست شما میرود و یا به شما تکلیف برسد که بر آن اندوهگین نشوید و خداوند از کارهای شما

بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۵۳﴾ ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ
بهآنچه | میکنید | باز | فرودآورد | برشما | پس از | غم
خبردار است، باز بعد از این غم بزرگ دردلهای شما اطمینان افگند

أَمَنَةً نُّعَاسًا يَغْشَىٰ طَائِفَةً مِّنكُمْ وَطَائِفَةٌ
امن | که پینکی بوده | که می پیچید | یک گروهی | ازشما | ویک گروهی آن بود
که یک گروهی را خواب تکان می داد و یک گروه (منافقان)

قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ
که درفکر بودند | دربارهٔ خود | ایشان گمان میکردند | بهالله | ناحق | گمان
درآن وقت در بارهٔ خود فکر میکردند و دربارهٔ خدا مانند جاهلان بناحق

الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِن شَيْءٍ
جاهلیت | ایشان میگفتند | آیا | برای ما | ازاین کار | کدام چیزاست
بدگمانی میکردند، و میگفتند دراین کار برای ما کدام اختیار است؟

قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِم
بگو | هرآینه | کارهمه ازخدااست | ایشان پنهان میدارند | دردلهای خود
بگو (ای نبی!) هر آینه همه تخنها بدست خدا است این مردم در دل آن تخنها را پنهان میدارند

مَّا لَا يُبْدُونَ لَكَ ۖ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ

که آشکارانه میکرد | بتو | میگفتند | اگر میبود | بما | ازاین کار

آنکه به پیش تو آشکارا نه میکنند ایشان (درمیان خود) میگویند اگر کدام اختیار در دست ما میبود

شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هَاهُنَا ۗ قُل لَّوْ كُنتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ

کدام چیز | کشته نه میشدیم | دراین جا | بگو | اگر | میبودید | درخانه های خود

پس ما در این جا کشته نه میشدیم به آنها بگو که اگر در خانه های خود هم میبودید

لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَىٰ

هرآینه بیرون می آمدند | آنانیکه | (درتقدیر) مقرر شده | برایشان | کشته شدن | بسوی

پس در نصیب کسیکه مرگ مقرر شده بود آنها به جای های کشتنگاه خود

مَضَاجِعِهِمْ ۖ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ

کشتنگاه خود | وبرای اینکه بیازماید | خدا | آنچه | درسینه های شما است

بیرون می آمدند و این (معامله) بخاطر این شد که خدا رازهای پنهان سینهٔ شما امتحان کند

وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾

وبرای اینکه پاک کند | آنچه | دردلهای شما است | وخدا | خوب داناست | به رازسینه ها

چرک های دلهای شمارا صفا کند و خدا به راز های سینه خوب دانا است

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ

هرآینه | انانیکه | روی گردانیدند | ازشما | درآن روز | که روی به روی بودند | هردوگروه

در شما آنانیکه (به روز جنگ اُحد) از جنگ رویگردانیده بودند هنگامیکه دو گروه روی به روی بودند

إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا ۖ وَلَقَدْ

هرآینه که لغزانید ایشان را | شیطان | بسبب برخی ازاعمال | که آنها کرده بودند | وهرآینه

بخاطر اینکه بسبب بعضی اعمال آنها شیطان قدمهای ایشان را لغزانید الله

عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾

معاف کرد | خدا | ازایشان | هرآینه | خدا بخشنده | بردبار است

گناه آن مردم معاف کرد و خداوند هر آینه بخشنده و بردبار است.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا

ای مؤمنان! | مشوید | مانند آن مردم | که کفر کردند | وگفتند

ای مؤمنان مانند کافران مشوید گوئید وقتیکه

لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُزًّى لَّوْ كَانُوا

برادران خود را | وقتیکه آنها سفر کردند | درزمین | یا آنها بوده اند | درجهاد | اگر میبودند آنها

خویشاوندان آنها در سفر میبرند و یا در غزا میباشند و (بمیرند) پس آنها میگویند که اگر

عِندَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً

نزد ما | نه میمردند | ونه کشته میشدند | که بگرداند | خدا | این سخن | ارمان

ایشان اگر نزد ما میبودند نه میمردند و نه کشته میشدند تخنهای چنین خداوند دردلهای ایشان سبب حسرت

فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

دردلهای ایشان | وخدا زنده میگرداند | وی میراند | وخدا | آنچه راشما میکنید

میگرداند و خداوند زنده میگرداند و می میراند و خداوند کارهای شمارا

بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾ وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ

می بیند | واگر | شما کشته شدید | درراه خدا | یامردید | هرآینه آمرزش

می بینذ و اگر شما درراه خدا کشته شوید و یا بمیرید پس مغفرت از طرف خدا

مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾ وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ

ازطرف خدا | ورحمت (او) | بسیار بهتراست از آنچه | که ایشان جمع میکنند | واگر | مروید | یا

از همهٔ آن مال بهتر است آنکه این مردم جمع میکنند و اگر شما بمیرید و یا

قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ

کشته شدید | هرآینه بطرف خدا | جمع کرده خواهید شد | پس بسبب مهربانی خدا

کشته شوید به هر حال به خدا یک جای میشوید (ای پیغمبر!) این مهربانی خدا است

لِنتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا

نرم شدی ایشان را | واگر | میبودی تو | تندخو | سخت دل | هرآینه پراگنده میشدند

که تو برای این مردم بسیار نرم شدی و اگر تو تند خوسنگ دل میبودی پس هم مردم از پیرامون تو

مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ

از پیرامون تو | پس معاف کن تو | ایشان | وبخشش خواه | ایشان را | ومشوره کن باایشان

پراگنده میشدند پس قصور های ایشان را معاف کن و دربارهٔ آنها دعاء بخشش بخواه و در معاملات

فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ

درمعامله (اهم) | باز وقتیکه | عزم پخته کردی | پس توکل کن | برالله | هرآینه | خدا

هم باایشان مشوره کن و هنگامیکه برای یک کار ارادهٔ پخته کردی پس بر خدا توکل کن هر آینه خدا توکل کنندگان

يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾ إِن يَنصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ

دوست میدارد | توکل کنندگان را | اگر | نصرت دهد شمارا | خدا | پس هیچ کس غالب نیست

را بسیار خوش میدارد اگر خداوند امداد شما کند پس هیچ طاقت بالای شما غالب

لَكُمْ وَإِن يَخْذُلْكُمْ فَمَن ذَا الَّذِي يَنصُرُكُم مِّن بَعْدِهِ

بشما | واگر | اوترک کند شمارا | پس کیست آنکه | مدد دهد شمارا | بعدازآن

آمده نه میتواند و اگر خداوند شمارا تنها بگذارد باز کیست که شما را بعد از آن مدد دهد

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۶۰﴾ وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ

و برخدا | توکل کنند | مؤمنان | ونیست (ممکنه) | برای نبی

و مناسب است که مؤمنان برخدا توکل کنند و کار هیچ یک نبی نیست

اَنْ يَّغُلَّ ؕ وَمَنْ يَّغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ

که خیانت کند | وهرکه خیانت کند | می آرد | آن چیزی را که خیانت کرده | روز قیامت

که او خیانت کند و کسیکه خیانت کند پس آن چیزی را روز قیامت با خود می آرد

ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿۱۶۱﴾

باز | پوره داده شود | هرنفسی را | انچه اوکسب کرده است | وبرایشان ستم کرده نه میشود

باز برای هر کس بدلۀ عمل او پوره پوره داده میشود و بالای هیچ کس ستم کرده نه میشود

اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللّٰهِ

پس آیا کسیکه | پیروی کند | رضاء خدارا | او میباشد مانند آن کسی که آمد | درغضب | ازخدا

پس آیا کسیکه به رضاء خدا میرود مانند آن کسی شده میتواند که به او غضب خدا شده باشد

وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۱۶۲﴾ هُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ

وجای او | دوزخ است | وآن بد است | جای بازگشت | همۀ ایشان را درجات است | نزد خدا

و دوزخ جای سکونت اوست و آن بسیار جای خراب است نزد خدا از مردم درجات جدا جدا است

وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۶۳﴾ لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ

وخدا | می بیند | آنچه که ایشان میکنند | هرآینه | احسان کرد | خدا

و خدا کارهای ایشان را می بیند و خداوند هر آینه بر مؤمنان بسیار زیاد

عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ بَعَثَ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ

برمسلمانها | وقتیکه فرستاد | درایشان | یک رسول | ازایشان

احسان کرده است که در ایشان (از قوم خود) یک پیغمبر فرستاده است

يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ

که تلاوت میکند | برایشان | آیات او | و پاک میکند ایشان را | وی آموزد ایشان را | کتاب

که او به آنها آیات خداوند تلاوت میکند و دلهای ایشان را پاک میکند و ایشان را تعلیم کتاب و حکمت

وَالْحِكْمَةَ ۚ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱۶۴﴾ اَوَلَمَّآ

وعلم | وهرآینه ایشان بودند | پیش ازاین | درگمراهی آشکارا | آیا وقتیکه

النصف

میدهد و قبل از این مردم در جهالت آشکارا واقع بودند و هنگامیکه (در جنگ اُحد)

اَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ مِّثْلَيْهَا ۙ قُلْتُمْ اَنّٰى

رسید بشما | مصیبت | که رسانیدید شما | دوچند آن | گفتید شما | ازکجا آمد

بالای شما مصیبت واقع شد چنین مصیبت که دو چند از این شما بالای آنها (در جنگ بدر) رسانیده بودید شما گفتید

هٰذَا ۖ قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ

این | بگو | آن | خود از طرف شما آمد | هر آینه | خدا | برهر چیزی

این از کجا آمد بگو که خود از طرف شما آمد هر آینه خدا به هر چیزی

قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾ وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ

قادر است | و آنکه | رسید بشما مصیبت | به آن روز که | دو به دو شدند | دو گروهی

قدرت دارد و کدام مصیبتیکه بالای شما به آن روز آمد که هر دو گروه (در اُحد) روی به روی شدند

فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٦﴾ وَلِيَعْلَمَ

پس بحکم خدا | وبرای اینکه معلوم کند | مؤمنان را | وبرای اینکه معلوم کند

پس این هم بحکم خدا بود که الله مؤمنان را آشکارا کند و منافقان را هم جدا

الَّذِينَ نَافَقُوا ۚ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

آنانکه منافق شدند | وگفته شد | ایشان را | بیائید | وجنگ کنید | درراه خدا

کند (آن منافقان) که به ایشان گفته شد که بیائید و در راه خدا جهاد کنید

أَوِ ادْفَعُوا ۖ قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَاتَّبَعْنَاكُمْ ۗ هُمْ لِلْكُفْرِ

یادفع کنید کافران را | گفتند | اگر ما بدانیم | به جنگ کردن | هر آینه ما پیروی شما میکردیم | ایشان به کفر

(یا دشمن) را دفع کنید پس آنها گفتند اگر بما معلوم میبود که (امروز) جنگ است هر آینه ما پیروی شما را میکردیم در حالت این سخن

يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ ۚ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ

آن روز | بسیار نزدیک شدند | به نسبت اینکه باشد نزدیک به ایمان | ایشان میگویند | به دهن های خویش

هم ایشان به نسبت ایمان به کفر نزدیک هستند ایشان بر دهان آن سخن میگویند که در

مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ ۗ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٧﴾

آنچه نیست | در | دلهای ایشان | وخدا | داناتر است | به آنکه | ایشان پنهان میدارند

دلهای ایشان نیست، و کدام سخنها یکه ایشان پنهان میدارند خدا برآن خوب دانا است

الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا

ایشان همان مردم اند که | گفتند | برادران خودرا | وخود آنها نشسته بودند از جنگ | اگر آنها سخن ما را قبول میکردند

ایشان همان مردم اند که خود ایشان نشسته اند و دربارهٔ برادران خود گفتند اگر سخن ما را قبول میکردند

مَا قُتِلُوا ۗ قُلْ فَادْرَءُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ

کشته نه میشدند | بگو | دفع کنید شما | از خویش تان | مرگ را | اگر | هستید شما

کشته نه میشدند به ایشان بگو اگر شما در این سخن راستگو هستید پس از نفسهای خود مرگ را

صَادِقِينَ ﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا ۚ

راستگویان | وگمان مکن | به آنانیکه | کشته شدند | درراه خدا | ازمردگان

دفع کنید و آنانیکه در راه خدا کشته شدند هرگز ایشان را مردگان گمان مکن

بَلْ اَحْيَاۤءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُوْنَ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِيْنَ بِمَاۤ اٰتٰهُمُ اللّٰهُ

بلکہ زندہ اند | نزد رب خود | ایشان را روزی داده میشود | خوش اند | به آنچه داده ایشان را خدا

بلکہ ایشان نزد رب خود زنده اند و به آنها روزی داده میشود و خداوند که ایشان را از فضل خود چیزی بدهد

مِنْ فَضْلِهٖ ۙ وَيَسْتَبْشِرُوْنَ بِالَّذِيْنَ لَمْ يَلْحَقُوْا بِهِمْ

از فضل خود | وایشان خوش میشوند | به نسبت آن مردم | که تا هنوز پیوسته نشده اند | با ایشان

به آن خوش میشوند و به نسبت آن مردم خوشی میکنند که تا هنوز هم در دنیا اندو با ایشان

مِّنْ خَلْفِهِمْ ۙ اَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿١٧٠﴾ يَسْتَبْشِرُوْنَ

پس از آن | که نیست | هیچ خوف | بر ایشان | و نه ایشان | اندوهگین باشند | آنها خوش میشوند

(در برزخ) پیوست نه شدند بر ایشان نه خوف است و نه حزن

وقف لازم

بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ

به انعام خدا | و فضل | و هر آیینه خدا | ضائع نمیکند | اجر

ایشان به فضل و نعمت خدا بسیار خوش میباشند و بر این سخن که خداوند اجر مؤمنان را

الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٧١﴾ اَلَّذِيْنَ اسْتَجَابُوْا لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ مِنْ بَعْدِ مَاۤ

مؤمنان را | آنانیکه | حکم را قبول کردند | از الله | و رسول را | بعد از آنکه

ضائع نه میکند آنانیکه بعد از رسیدن زخم هم به آواز خدا و رسول

ع ۱۷ ۸

اَصَابَهُمُ الْقَرْحُ ۛ لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوْا مِنْهُمْ وَاتَّقَوْا اَجْرٌ

رسید ایشان را | زخم | برای همه آنها آنانکه | نیکی کردند | از ایشان | و پرهیزگاری نمودند | اجر است

خود را حاضر کردند آنانیکه در ایشان نیکوکاران و پرهیزگاران

مع

عَظِيْمٌ ﴿١٧٢﴾ اَلَّذِيْنَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوْا

بسیار بزرگ | آنانیکه | گفت | ایشان را | مردم | هر آیینه | مردم مخالف | جمع کردند (لشکر)

اند ایشان را اجر عظیم مقرر است ایشان آن (مؤمنان) اند آنانی را که مردم گفتند که ببینید کافران (مکه)

لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ اِيْمَانًا ۖ وَّقَالُوْا حَسْبُنَا

برای شما | پس بترسید از ایشان | پس آنها زیاد شدند | در ایمان | و آنها گفتند | کافی است مارا

در مقابلهٔ شما لشکر جمع کردند از آنها بترسید پس این سخن ایمان ایشان را دیگر هم زیاد نمود و گفتند

اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ ﴿١٧٣﴾ فَانْقَلَبُوْا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ

الله | و خوب کارساز است | پس بازگشتند | به احسان خدا | و فضل

که مارا تنها خدا کافی است و او بهترین کار ساز است پس آنها به نعمت خدا و به فضل او کامیاب

لَّمْ يَمْسَسْهُمْ سُوْۤءٌ ۙ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ

که نه رسید ایشان را | کدام تکلیف | و پیروی کردند آنها | رضامندی خدا | و الله

برگردیدند نه رسید ایشان را کدام تکلیف و پیروی رضا کاری خدا کردند. و خدا

ذُوْفَضْلٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۷۴﴾ اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ يُخَوِّفُ اَوْلِيَآءَهٗ ۠

خداوند فضل بزرگ است | هر آینه خبرت دهنده شیطان است | که میترساند | دوستان خود را

خداوند فضل بزرگ است، یقین بدارید که آن شیطان است که شمارا از دوستان خویش میترساند

فَلَا تَخَافُوْهُمْ وَخَافُوْنِ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۱۷۵﴾ وَلَا يَحْزُنْكَ

پس مترسید از ایشان | و بترسید از من | اگر هستید شما | مؤمنان | و اندوهگین نگرداند ترا

پس شما هرگز از ایشان مترسید و (تنها) از من بترسید اگر شما مؤمنان حقیقی هستید و ای نبی تو بر

الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِى الْكُفْرِ ۚ اِنَّهُمْ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ

آنانکه | می شتابند | در کفر | هر آینه ایشان هرگز نقصان رسانیده نه توانند | خدارا | هیچ هم

کارهای آن مردم اندوهگین مباش که در اختیار نمودن کفر می شتابند هرگز خدارا نقصان داده نه میتوانند

يُرِيْدُ اللّٰهُ اَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِى الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَهُمْ

خدا میخواهد | که نه | گرداند | ایشان را | نصیبه | در آخرت | و ایشان را

خدا میخواهد که ایشان را در آخرت هیچ حصه ندهد و ایشان را

عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۷۶﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ

عذاب بزرگ است | هر آینه | آنانیکه | گرفتند | کفررا | در بدلهٔ ایمان

عذاب بزرگ مقرر است آنانیکه در بدلهٔ ایمان کفر را خریدند

لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۷۷﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ

ایشان هرگز زیان نرسانند | اللہ را | هیچ | و ایشان را | عذاب است | دردناک | و نه پندارند

هر آینه ایشان خدا را نقصان رسانیده نه میتوانند و به آنها عذاب درد دهنده مقرر است و کافران در

الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ خَيْرٌ لِّاَنْفُسِهِمْ ؕ

آنانیکه | کفر کردند | که مهلت دادیم ما | ایشان را | بهتر است | در حق ایشان

این فکر نباشند که مهلت دادن ما ایشان را برای خیر خواهی ایشان است

اِنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ لِيَزْدَادُوْٓا اِثْمًا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۱۷۸﴾

هر آینه ما مهلت میدهیم | ایشان را | تا زیاد کنند | گناه | و ایشان را | عذاب است | خوار کننده

این مهلت دادن ما بخاطر این است که در گناهان خود زیادت کنند و به آنها عذاب ذلت دهنده است

مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلٰى مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتّٰى

اللہ هیچ وقت نه میگذارد | مؤمنان را | بر آن (حال) | که شما بر آن هستید | تا آنکه

این ممکن نیست که خداوند مؤمنان را در چنین حالت بگذارد انکه امروز از شما است بلکه

يَمِيْزَ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ ؕ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُطْلِعَكُمْ

جدا کند | ناپاک | از پاک | و خدا نیست که | خبر دهد شمارا

او مردم پاک و پلید را جدا میکند و این هم طریقهٔ او نیست که همهٔ شما را بر رخنهای غیب

عَلَى الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَجْتَبِيْ مِنْ رُّسُلِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۪

برغیب | لیکن | خدا | برمیگزیند | از رسولان خود | هر کرا خواهد

خبر کند برای این خدا در پیغمبران خود هر کرا بخواهد برمیگزیند

فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ۚ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَلَكُمْ

پس ایمان آرید | برخدا | و بر پیغمبران اش | واگر | ایمان آوردید شما | و پرهیزگاری کردید شما | برای شما

پس شما بر خدا و پیغمبران ایمان آرید اگر به راه ایمان و پرهیزگاری روان شدید پس اجر بزرگ

اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۷۹﴾ وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ

ثواب است | بسیار بزرگ | و نه پندارند | آنانیکه | بخل میکنند | به آن چه داد ایشان را | خدا

می یابید و بر آنانیکه خداوند فضل مال کرده است و ایشان در آن بخل میکنند

مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ ۭ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ۭ سَيُطَوَّقُوْنَ

از فضل خود | که آن درست است | ایشان را | بلکه | آن | بد است | ایشان را | زود در گردن ایشان طوق میشود

پس فکر نکنند که بخل به آنها بهتر است بلکه این برای آنها نقصان است این مال بخل

مَا بَخِلُوْا بِهٖ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ وَلِلّٰهِ مِيْرَاثُ

از آنچه که | در آن ایشان بخل کردند | روز قیامت | و خدا راست | میراث

برای آنها در روز قیامت طوق کرده میشود و همه میراث آسمانها و زمین

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿۱۸۰﴾ لَقَدْ

آسمانها | و زمین | و خدا | به آنچه | که شما میکنید | خوب خبردار است | هر آینه

تنها خدارا است و خداوند به کارهای شما خوب خبردار است هر آینه

ع ۹

سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ فَقِيْرٌ وَّنَحْنُ

شنید | خدا | سخن | آنانیکه | گفتند | هر آینه خدا | فقیر است | و ما

خداوند سخن آن مردم را شنید که گفتند خدا فقیر و ما توانگر هستیم

اَغْنِيَآءُ ۘ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوْا وَقَتْلَهُمُ الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ

توانگرانیم | زود است که بنویسیم | آنچه | انها گفتند | و کشتن ایشان | پیغمبران را | برناحق

ما این سخن ایشان را هم می نویسیم و این را هم (نوشتیم) که ایشان پیغمبران را بناحق می کشتند

وَّنَقُوْلُ ذُوْقُوْا عَذَابَ الْحَرِيْقِ ﴿۱۸۱﴾ ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ

و ما میگوییم | بچشید | عذاب | سوزنده را | این بدله است | از آنچه | پیش فرستاد

(و که وقت بیاید) پس میگوییم که اکنون طعم عذاب را بچشید این از دستهای شما است که پیش فرستادید

اَيْدِيْكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿۱۸۲﴾ ۚ اَلَّذِيْنَ قَالُوْٓا

دستهای شما | و هر آینه | خدا | نیست ستم کننده | بر بندگان | آنانیکه | گفتند

و خداوند درباره بندگان خود هرگز ستم کننده نیست کسیکه بگوید که خدا

إِنَّ اللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا

که الله | از ما عهد گرفته است | که ایمان نیاریم | به هیچ پیغمبری | تا آن وقتیکه | بیارد بما

مارا گفته است که برهیچ پیغمبری تا آن وقت ایمان نه آریم که نخست پیش

بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِي

قربانی | که بخورد آنرا | آتش | بگو | بتحقیق آوردند بشما | پیغمبران | پیش از من

چنین قربانی نه کند که (آتش غیب بیاید و آن را بخورد بگو که پیش از من پیغمبران بشما معجزات آشکارا

بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ

معجزات | وآنکه | گفتید شما | پس چرا کشتید شما ایشان را | اگر | هستید شما

آورده بودند و آن نشانه را هم آورده بودند که شما میخواستید پس چرا ایشان را کشتید؟ اگر شما راستگو

صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾ فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ

راستگویان | پس اگر تکذیب کردند ترا | پس به تحقیق تکذیب شده | پیغمبران | پیش | از تو

هستید اگر اکنون ایشان شمارا تکذیب میکنند پس پیش از تو بسیار پیغمبران را تکذیب کرده شده است

جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ

که آوردند نشانه ها | وصحیفه ها | وکتاب | روشن | هر نفس | چشنده

که ایشان نشانه آشکارا و صحیفه ها و کتاب روشن آورده بودند هر زنده یک دفعه

الْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ فَمَن

مرگ است | وهر آینه پوره پوره بشما داده میشود | مزدهای شما | روز قیامت | پس کسیکه

میمیرد و بشما اجر پوره پوره روز قیامت داده میشود پس کسیکه

زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا الْحَيَاةُ

دور کرده شود | از آتش | وداخل کرده شود جنت را | پس هر آینه کامیاب شد | ونیست | زندگی

از آتش دوزخ نجات یافت و به جنت درآید پس او کامیاب شد و زندگی دنیا چیزی دیگری نـ

الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ

دنیا | مگر | سامان | غرور | هر آینه شما آزموده میشوید | در مالهای تان

فقط فریب است (مسلمانها!) ازمایش مالهای شما و نفسهای شما

وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

ودر نفسهای تان | وهر آینه می شنوید | از آن مردم | که داده شده ایشان را | کتاب

حتماً میباشد و شما از آن مردم که سابقه به آنها کتاب داده شده است

مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيرًا ۚ وَإِن

پیش از شما | واز آنانیکه | که مشرک اند | (سخنهای) اذیت | بسیار | واگر

و از دهان مشرکین بسیار آذیت دهنده سخنها میشنوید. و اگر

تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿۱۸۶﴾ وَاِذْ اَخَذَ اللّٰهُ

واگرصبرکنید شما | وپرهیزگاری کنید | پس هرآینه | این | ازکارهای | همت است | وقتیکه | گرفت | الله

و اگر صبر کنید شما و خود را نگهدارید پس این کار همت بزرگ است و یاد کن وقتیکه

مِيْثَاقَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهٗ لِلنَّاسِ

اقرار | ازآنانیکه | داده شده | کتاب | که هرآینه بیان میکنید آن را | مردم را

خدا از آن مردم که اهل کتاب اند این وعده گرفته بود که شما را (تعلیمات این کتاب) بالای مردم

وَلَا تَكْتُمُوْنَهٗ ۫ فَنَبَذُوْهُ وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ وَاشْتَرَوْا

وپنهان مکنید آن را | پس انداختند ایشان آن را | پس پشت خود | وگرفتند آنها

واضح نمودن است و پنهان مکنید آن را مگر ایشان آن وعده را پس پشت خود انداختند و کتاب خدا را به

بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ؕ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُوْنَ ﴿۱۸۷﴾ لَا تَحْسَبَنَّ

دربدله آن | قیمت | اندک | پس بسیار بد است | آن که | می گیرند | هیچ وقت گمان مکن

پول اندک فروختند پس بسیار سوداگری بد بود آنانیکه برکارها (بد خود)

الَّذِيْنَ يَفْرَحُوْنَ بِمَآ اَتَوْا وَّيُحِبُّوْنَ اَنْ يُّحْمَدُوْا

برآن مردم که | شادمیشوند | به آن چیزیکه | میکنند | ودوست میدارند | که ستائیش کرده شوند

شاد میشوند و میخواهند که به چنین کارها ستائش ایشان کرده شود

بِمَا لَمْ يَفْعَلُوْا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ ۚ

به آنچه که | ایشان نه کردند | پس گمان مکن برآنها | درخلاص | ازعذاب

آنکه ایشان نه کرده است پس تو گمان مکن که آنها از عذاب نجات یافتند برای

وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۱۸۸﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

وایشان را | عذاب است | دردناک | وخدارا است | پادشاهی | آسمانها | وزمین

آنها عذاب دردناک است و مالک آسمانها و زمین تنها الله است

وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۸۹﴾ ع اِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ (ع ۱۹ ۱۰)

وخدا | برهرچیز | قادراست | هرآینه | درپیدایش | آسمانها

و خدا برهر چیز قادر است در پیدایش آسمانها و زمین

وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيٰتٍ لِّاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿۱۹۰﴾ ج

وزمین | ودراختلاف | شب | وروز | هرآینه نشانه هااست | برای | عقلمندان

و در اختلاف رفت و آمد شب و روز برای دانشمندان نشان ها است

الَّذِيْنَ يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا وَّعَلٰى جُنُوْبِهِمْ

آنانیکه | یادمیکنند | خدارا ایستاده | ونشسته | وبر | پهلوی ایشان

که در حالت ایستاده و نشسته و در پهلوی (در هر حالت) الله را یاد میکنند

وَيَتَفَكَّرُوْنَ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ رَبَّنَا

وفکر میکنند | در پیدایش | آسمانها | وزمین | ای پروردگار ما!

و در پیدایش آسمانها و زمین فکر میکنند (و این میگویند) که ای رب ما!

مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا ۚ سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾

نیافریدی تو | این را | عبث | پاکیست ترا | پس نگهدار مارا | ازعذاب | آتش

این چیزهای عجیبه را تو عبث نیافریدی نه (از هر عیب) پاک هستی پس مارا از عذاب آتش نگهدار

رَبَّنَآ اِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ اَخْزَيْتَهٗ ۗ وَمَا

ای پروردگار ما | هرآینه تو | کسی راکه | داخل کنی | آتش را | به تحقیق رسوا کردی اورا | ونیست

ای پروردگار ما! کسی را که تو در جهنم داخل کنی پس آن را بسیار رسوا کردی و به (چنین)

لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَبَّنَآ اِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا

ستمگاران را | کسی مددگار | ای رب ما! | هرآینه | ماشنیدیم | یک آوازکننده

ستمگاران کسی مدد کننده نیست ای پروردگار ما! ما آواز کننده را شنیدیم کسیکه

يُّنَادِيْ لِلْاِيْمَانِ اَنْ اٰمِنُوْا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا ۖ رَبَّنَا

دعوت میدهد | بطرف ایمان | که | ایمان آرید | به پروردگارتان | پس ماایمان آوردیم | ای پروردگار ما!

بسوی ایمان دعوت میداد که به پروردگار خود ایمان بیارید پس ما ایمان آوردیم ای پروردگار ما!

فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوْبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّاٰتِنَا وَتَوَفَّنَا

پس معاف کن | مارا | گناهان ما | ودورکن | ازما | بدی ما | ووفات کن مارا

گناهان مارا معاف کن و گناهان مارا دور کن و با گروه

مَعَ الْاَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَّنَا عَلٰى رُسُلِكَ

بانیکان | ای پروردگاما | وبده مارا | آنچه | وعده کرده ئی مارا | به زبان رسولان خود

نیکو کاران خاتمه ما کن ای پروردگار ما! آنچه وعده کردی به ما به زبان پیغمبران آن را پوره کن

وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿١٩٤﴾ فَاسْتَجَابَ

ورسوامکن مارا | روزقیامت | هرآینه تو | خلاف نه میکنی | ازوعده خود | پس قبول کرد دعا

و روز قیامت مارا رسوا مکن هر آینه تو از وعدهٔ خود خلاف نه میکنی پس الله تعالی

لَهُمْ رَبُّهُمْ اَنِّيْ لَآ اُضِيْعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنْكُمْ

ایشان | رب ایشان | که من | نه | ضائع میکنم | عمل | هیچ عمل کننده | ازشما

دعاء ایشان را قبول کرد (و برای ایشان گفت) من در ایشان عمل هیچ کسی را ضائع نه میکنم

مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى ۚ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ۚ فَالَّذِيْنَ

ازمرد | یا | زن | برخی ازشما ازجنس دیگران هستند | بازآنانیکه

مرد باشد و یا زن بعضی شما از جنس بعض هستید۔ پس آنانیکه

هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي

هجرت کردند | وبیرون کرده شدند | از خانه های ایشان | وایشان راازیت داده شد | درراه من

هجرت کردند و از خانه های خود بیرون کرده شدند و در راه من تکالیف برداشتند

وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ

وآنها جنگ کردند | وکشته شدند | هرآینه من دورمیکنم | ازایشان | گناهان ایشان را | وهرآینه می درآرم ایشان را

و آنها جنگ کردند، و کشته شدند هر آینه من گناهان ایشان را معاف میکنم و به چنین باغها

جَنّٰتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ

درجنها | که میرود | اززیرآن | جوی ها | ثواب | ازطرف خدا

می درآرم ایشان را که زیر آن جویها میرود نزد خدا اجر ایشان مقرر است

وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿۱۹۵﴾ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ

ونزدخدااست | نیک | ثواب | فریب ندهد ترا | رفت وآمد

و ثواب خوب نزد خدا است، آنانیکه راه کفر را اختیار

الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ﴿۱۹۶﴾ مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوٰهُمْ

کافران | درشهرها | این فائده | اندک است | باز | جای ایشان

کردند گشت و گذر ایشان در ممالک (به عیش و عشرت) ترا فریب ندهد این فائده چند روز است باز جای سکونت آنها

جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿۱۹۷﴾ لٰكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ

دوزخ است | وخراب است(آن) | جای | لیکن | آنانیکه | ترسیدند | ازرب خود | برای آنها

دوزخ است و آن بسیار بد جای سکونت است لیکن کسیکه از خدا بترسد ایشان را چنین باغها

جَنّٰتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ خٰلِدِينَ فِيهَا نُزُلًا

جنتها است | که میرود | اززیرآن | جویها | همیشه باشند | درآن | مهمانی

است که زیر آنها جویها میباشد ایشان همیشه درآن میباشند این از طرف خدا

مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّلْأَبْرَارِ ﴿۱۹۸﴾ وَإِنَّ

ازجانب خدا | وچیزیکه | نزدخدااست | آن بسیاربهتراست | برای نیکان | وهرآینه

مهمانی است و چیزیکه نزد خدا است آن بسیار بهتر است و در

مِنْ أَهْلِ الْكِتٰبِ لَمَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَآ أُنْزِلَ

ازاهل کتاب | آن هم است | که ایمان می آرند | به خدا | وبه آنچه | نازل کرده شد

اهل کتاب هر آینه چنین مردم هم است که به الله تعالیٰ و به آن کتاب که بتو

إِلَيْكُمْ وَمَآ أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خٰشِعِينَ لِلّٰهِ

بطرف شما | وبه آنچه | نازل کرده شد | به طرف آنها | عاجزی کنندگان اند | خدارا

نازل شده است و برآن کتب که (پیش از تو) نازل شده است ایمان دارند چنین که به خدا عاجزی میکنند

لَا يَشْتَرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۭ اُولٰۗىِٕكَ لَهُمْ اَجْرُهُمْ

نه میگیرند | در بدله آیات خدا | قیمت | اندک | برای آنها است | ثواب آنها

آیات خدا را به قیمت (ندک دنیا) نه میفروشند بعد آن مردم نزد رب ایشان

عِنْدَ رَبِّهِمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿۱۹۹﴾ يٰٓاَيُّھَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اصْبِرُوْا

نزد رب ایشان | هر آینه | خدا | تیز حساب گیرنده است | ای مؤمنان! | صبر کنید

اجر است یقین بدارید که خدا زود حساب گیرنده است ای مؤمنان صبر کنید و یکی دیگری را بر

وَصَابِرُوْا وَرَابِطُوْا ۣ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۲۰۰﴾ ع

ومحنت کنید در صبر | وبرای جهاد آماده باشید | وبترسید | از خدا | تاشما | کامیاب شوید

صبر آماده کنید و خود را برای جهاد آماده سازید. و از خدا بترسید که بشما کامیابی حاصل گردد.

سُوْرَةُ النِّسَاۗءِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَّسَبْعٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعَةٌ وَّعِشْرُوْنَ رُكُوْعًا

سوره نساء در مدینه نازل شد و در آن | شروع بنام خدا یکه بسیار مهربان نهایت بارحم است | ۱۷۶ آیات و ۲۴ رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

يٰٓاَيُّھَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ

ای مردم! | بترسید | از رب خود | آنکه | آفرید شمارا | از نفس یک

ای مردم از رب خود بترسید که همهٔ شمارا از یک فرد (آدم علیه السلام) آفریده است

وَّخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيْرًا وَّنِسَاۗءً ۚ

وبیافرید | از آن | زن او | ومنتشر ساخت | از آن دو | مردان | بسیار | وزنان

وهم از او جفت او (بی بی حوا) آفرید و باز از هر دو ایشان بسیار مردان و زنان به روی زمین پراگنده کرد

وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْ تَسَاۗءَلُوْنَ بِهٖ وَالْاَرْحَامَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

وبترسید | از خدا | که سوال میکنید از یکدیگر بنام او | واز رشته‌ها | هر آینه | خدا

و از خدا بترسید که بنام او شما یکی از دیگر حقوق خود میخواهید و از قطع تعلقات رشته داری هر آینه خدا

كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيْبًا ﴿۱﴾ وَاٰتُوا الْيَتٰمٰٓى اَمْوَالَھُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا

است | برشما | نگهبان | وبدهید | ایتام را | مالهاایشان | و | بدل مکنید

بر همهٔ شما نگهبان است و یتیمان را مالهای ایشان بدهید و چیز خوب را به چیز

الْخَبِيْثَ بِالطَّيِّبِ ۠ وَلَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَھُمْ اِلٰٓى اَمْوَالِكُمْ ۭ

ناپاک | بمال خوب | و | مخورید | مالهای ایشان | یک جای شده به مالهای خود

خراب خود تبدیل مکنید و مالهای ایشان را با مالهای خود (شریک) مخورید

اِنَّهٗ كَانَ حُوْبًا كَبِيْرًا ﴿۲﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوْا

هر آینه او | هست | گناهی | بزرگ | واگر | ترسیدید | که عدل نتوانید

هر آینه این گناه بزرگ است و اگر شما در خوف باشید که دربارهٔ دختران یتیمان انصاف

فِي الْيَتٰمٰى فَانْكِحُوْا مَا طَابَ لَكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ

در حق دختران پدر مرده | پس نکاح کنید آن را | آنکه | خوش آید بشما | از زنان

کرده نه توانید پس کدام زنان را که خوش دارید آنها دو دو

مَثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تَعْدِلُوْا

دو و دو | وسه سه | و چهار چهار | پس اگر | ترسید | که شما عدل کرده نه میتوانید

سه سه چهار چهار به نکاح بگیرید پس اگر ترسید (که درمیان ایشان)

فَوَاحِدَةً اَوْ مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَلَّا

پس یک زن | یا با کنیز | که مالک باشد دستهای راست تان | این | نزدیکتر است (این را) | که

انصاف کرده نه توانید پس یک (زن کافی است) و یا چنین کنیز که در ملکیت شما باشد برای نجات از بی انصافی

تَعُوْلُوْا ۝٣ وَاٰتُوا النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً فَاِنْ طِبْنَ

ظلم نکنید شما | و بدهید | زنان را | مهر ایشان | به خوشی | پس اگر | آنها راضی باشند

این کار بسیار بهتر است و زنان را مهر ایشان به خوشی ادا کنید باز اگر آنها خود ایشان

لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوْهُ

شما را (به ترک کردن) | کدام چیز | از آن مهر | از دل خود | پس بخورید آن را

به رضا و رغبت خویش شما را از آن چیزی ترک کنند پس آن را خوب با ذائقه

هَنِيْٓـًٔا مَّرِيْٓـًٔا ۝٤ وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَآءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِيْ جَعَلَ اللّٰهُ

به شوق که خود را بر آن سیر کنید | و مدهید | به بی عقلان | مالهای تان را | آنکه | گردانیده | الله

بدون ضرر خورده میتوانید و به مردم بی عقلان مالهای ایشان را حواله مکنید آنکه خدا سبب

لَكُمْ قِيٰمًا وَّارْزُقُوْهُمْ فِيْهَا وَاكْسُوْهُمْ وَقُوْلُوْا لَهُمْ

(سبب) قیام شما | و رزق بدهید ایشان را | از آن | و بپوشانید ایشان را | و بگوئید | ایشان را

عیش شما گردانیده است و ایشان را در آن نان و نفقه لباس بدهید و با ایشان به نرمی

قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ۝٥ وَابْتَلُوا الْيَتٰمٰى حَتّٰٓى اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ

سخن | درست | و بیازمائید | یتیمان را | تا آنکه | ایشان برسند | به عمر نکاح

سخن بگوئید و یتیمان را بیازمائید تا آنکه به عمر نکاح برسند

فَاِنْ اٰنَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوْٓا اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ

باز اگر | معلوم شد شما را از آنها | هوشیاری | پس بدهید | ایشان را | مالهای شان

و اگر در ایشان یک اندازه تمیز یافتید پس آنها را اموال ایشان حواله کنید

وَلَا تَاْكُلُوْهَآ اِسْرَافًا وَّبِدَارًا اَنْ يَّكْبَرُوْا وَمَنْ

و نخورید آن را | بی ضرورت | و به شتاب | (از این که) بزرگ شوند | و کسیکه

و از ترس بزرگ شدن آنها مال ایشان به فضول خرچی و به شتابی مخورید و کسیکه

كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ

باشدتوانگر | باید که پرهیزکند | وکسیکه | باشد | محتاج | پس بخورد | به طریقه درست

توانگر باشد به او مناسب است که از مال یتیم خودرا نگهدارد و کسیکه محتاج باشد اورا مناسب است که بقدر ضرورت

فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ

باز وقتیکه | بدهید شما | آنهارا | مالهای ایشان | پس گواه گیرید | برایشان | وکافی است | الله

بخورد باز وقتیکه یتیمان را مالهای خود حواله میکنید پس گواهان برآن بگیرید و به (درست) حساب گرفتن (تنها)

حَسِيبًا ﴿٦﴾ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ

حساب کننده | برای مردان | حصه است | ازآنچه | بگذارند | پدرومادر | وخویشاوندان

خدا کافی است، برای مردان هم درآن مال حصه مقرر است که پدر و مادر و خویشاوندان بگذارند

وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ

وبرای زنان (هم) | حصه است | ازآن چیزکه | بگذارد | پدرومادر | وخویشاوندان

و برای زنان هم در آن مال حصه است که پدر و مادر و خویشاوندان بگذارند

مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿٧﴾ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ

آن کم باشد ازآن | یابسیار | حصه | مقرر (است) | وقتیکه | حاضرشوند | دروقت قسمت

آن مال کم باشد و یا زیاد این حصه ها از طرف خدا مقرر است و به وقت تقسیم

أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسَاكِينُ فَارْزُقُوهُمْ مِنْهُ

خویشاوندان | ویتیمان | ومسکینان | پس بدهید ایشانرا | ازآن

خویش و خویشاوندان، یتیمان، مساکین حاضر شوند ایشان را هم درآن چیزی بدهید

وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٨﴾ وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا

وبگوئید | ایشان را | سخن | درست | وترسیدن مناسب است | آن مردم را | اگر بگذارند

و باایشان به نرمی سخن بگوئید و به آن مردمان مناسب است که از این سخن بترسند اگر

مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَافًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ

بعدازخویش | اولاد | کمزور | که میترسند | برایشان | پس باید بترسند | ازخدا

بعد از خویش (هم) چنین اولاد کمزور و ناتوان بگذارند پس ایشان را درباره آنها چه فکر میباشد پس

وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ

وباید بگویند | سخن | راست | هرآینه | آنانیکه | میخورند | مالهای | یتیمان را

ایشان را مناسب است که از خدا بترسند و سخن راست بگویند آنانیکه مالهای یتیمان را به ناحق میخورند ایشان

ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾

به ظلم | هرآینه | انها میخورند | درشکمهای خویش | آتش را | وزودمی درآیند | درآتش

چیزی دیگری نه میکنند بلکه شکمهای خویش را از آتش پر میکنند و به آتش جهنم زود انداخته میشوند

ع ۱۲

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنْثَيَيْنِ ۚ

حکم میکند شمارا | الله | درحق اولاد شما | که حصه مرد | برابر است | به حصهٔ | دو زنان

دربارهٔ اولاد شما خدا بشما حکم میکند که حصهٔ یک مرد برابر دو زنان است

فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ

باز اگر | باشند | تنها دختران | زیاده از دو | پس برای آنها است | دو حصه در سه | از ترکه

پس اگر ورثهٔ مرده دو یا زیاد از دو زنان باشند پس آنهارا درسه دو حصه داده شود

وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ

واگر | باشد آن زن | یک | پس آن را است | نیم مال | و برای والدین او

و اگر یک زن (وارثه) باشد پس اورا نیم مال داده شود و اگر مرده را اولاد

لِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ

درهر دو هر یکی را | حصه ششم است | از ترکه | اگر | باشد | اورا اولاد

باشد پس به پدر و مادر هر دو هر یکی را حصهٔ ششم داده شود

فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ

باز اگر | نباشد | اورا ولد | وورثهٔ او باشد | پدرو مادر او | پس برای مادراش

و اگر اولاداش نباشد و پدر و مادر اش وارث شود پس مادر را سوم حصه

الثُّلُثُ ۚ فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ

حصه سوم است | باز اگر باشد | اورا | برادران | پس برای مادراش | حصهٔ ششم است

مقرر است و اگر مرده را برادران و خواهران باشد پس مادر را حصهٔ ششم میباشد

مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ

بعد از اداء کردن وصیت | که وصیت کرده است برآن مرده | یا از قرض | پدران شما | و پسران شما

این حصه ها در آن وقت گرفته میشود که نخست وصیت مرده پوره کرده شود و یا اگر قرض باشد پس آن را باید اول ادا کرده شود پدران شما و مادران شما

لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً

شما نه میدانید که | کدام آنها | زیادتر است | شمارا | در نفع رسانیدن | این حصه ها مقرر است

و پسران شما و دختران شما نه میدانید که کدام آنها بشما در نفع رسانیدن نزدیک است۔ این حصه ها را

مِنَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿۱۱﴾ وَلَكُمْ

از طرف خدا | هر آینه | خدا | هست | دانا | باحکمت | و شمارا است

خداوند مقرر گردانیده است هر آینه خداوند به هر چیز دانا و از هر مصلحت خبردار است و زنان شما که

نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ ۚ

نیم حصه | از آن مالیکه گذاشت | زنان شما | اگر | نباشد | آنهارا | فرزندی

کدام مال بگذارند برای شما در آن نصف است اگر اولاد آنها نباشد

فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ

بازاگر | باشد | ایشان را | فرزندی | پس بشما است | حصهٔ چهارم | ازآنچه | گذاشته اند

و اگر اولاد آنها باشد پس (باز) در ترکه آنها بشما حصهٔ چهارم میرسد

مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۚ وَلَهُنَّ

بعدازآداءکردن | وصیت | که وصیت کرده باشند | یابعدازآداءکردن قرض | وبرای آنهااست

این هنگامیکه نخست وصیت ایشان پوره کرده شود و یا قرض اش آداء کرده شود و در ترکه شما

الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّكُمْ وَلَدٌ ۚ فَإِنْ كَانَ

حصه چهارم | ازآنچه | گذاشتید | اگر | نباشد | بشما | فرزندی | پس اگر | باشد

آنها را حصهٔ چهارم است اگر شمارا اولاد نباشد و اگر شمارا اولاد

لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُمْ

شمارا | فرزندی | پس ایشان رااست | حصه هشتم | ازآنچه | گذاشته اید

باشد باز در ترکه شما ایشان را حصهٔ هشتم است

مِّنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۗ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ

بعدازآداءکردن | وصیت | که شماوصیت آن راکرده اید | یاازقرض | واگر | باشد | مردی

هنگامیکه نخست وصیت شما پوره کرده شود و یا قرض اگر باشد اداء کرده شود و اگر یک مرد و یا

يُّورَثُ كَلَٰلَةً أَوِ امْرَأَةٌ وَّلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ

ازآن که وارث اوست | کلاله | ویاکدام زن چنین است | واورا | برادر | یاخواهرباشد

کدام زن بمیرد که نه پدر و مادر اش زنده باشد و نه اولاد و یک برادر و یا یک خواهر اش باشد

فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَإِنْ كَانُوٓا أَكْثَرَ مِنْ ذَٰلِكَ

پس برای هر | یک | ازایشان | حصهٔ ششم است | پس اگر | باشندایشان زیاد | ازاین

پس هر یکی را حصهٔ ششم داده میشود و اگر برادران و خواهران از یک زیاد باشند

فَهُمْ شُرَكَآءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَآ أَوْ

پس آنهاشریک اند | درحصهٔ سوم | بعدازآداءکردن وصیت | که وصیت آن کرده شود | یا

پس همهٔ آنها در حصهٔ سوم شریک شمرده میشوند این وقتیکه نخست وصیت پوره کرده شود و یا قرض آداء کند

دَيْنٍ ۙ غَيْرَ مُضَآرٍّ ۚ وَصِيَّةً مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ

بعدازقرض | بشرط اینکه (دروصیت) نقصان کسی نباشد | حکم است | ازخدا | وخدا

که (آن وصیت و یا قرض) برای ضرر نباشد این حکم خدا است و خدا به هر چیز دانا

عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ

دانا | وبردباراست | این | حدود | خدااست | وکسیکه | قبول کندحکم | خدا

و بردبار است این حدود مقررهٔ خدا است و کسیکه حکم خدا و رسول

وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ

وازرسول او | می درآرد اورا | در جنت ها | که میرود | از زیر آن | جوی ها | ایشان همیشه میباشند

بجای آرد خداوند ایشان را در باغها می در آرد که زیر (درختهای) آن جویها میرود

فِيْهَا ؕ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ⑬ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

درآن | واین است | کامیابی | بزرگ | وکسیکه | نافرمانی کند | ازخدا | وازرسول او

همیشه در آن میباشند و این کامیابی بزرگ است و کسیکه احکام خدا و رسول را قبول نکند

وَيَتَعَدَّ حُدُوْدَهٗ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيْهَا ۪

وتجاوز کند | ازحدوداو | داخل میکند اورا | به آتش | که همیشه میباشد | درآن

و از حدود مقررهٔ خدا تجاوز کند خدا اورا در جهنم داخل میکند که همیشه در آن میباشد

وَلَهٗ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ⑭ وَالّٰتِىْ يَاْتِيْنَ الْفَاحِشَةَ مِنْ

ع ۲ / ۱۲

واورا | عذاب میباشد | ذلت دهنده | وآن زنها یکه | میکنند بدکاری | از

و اورا عذاب ذلت دهنده میباشد و در زنان شما کسیکه بدکاری (زنا)

نِّسَآئِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوْا عَلَيْهِنَّ اَرْبَعَةً مِّنْكُمْ ۚ فَاِنْ شَهِدُوْا

زنان شما | پس گواه بخواهید | برآنها | چهارمرد | ازخودتان | پس اگر | آنها گواهی دادند

کند پس بر آنها از مردان خود چهار نفر گواهان بگیرید اگر چهار نفر گواهی دهند

فَاَمْسِكُوْهُنَّ فِى الْبُيُوْتِ حَتّٰى يَتَوَفّٰهُنَّ الْمَوْتُ اَوْ يَجْعَلَ

پس حبس کنید آنهارا | درخانه های خود | تاآنکه | بردارد آنهارا | مرگ | یابسازد

پس چنین زنان را تا آن وقت در خانه حبس کنید که مرگ ایشان را فنا کند و یا خداوند

اللّٰهُ لَهُنَّ سَبِيْلًا ⑮ وَالَّذٰنِ يَاْتِيٰنِهَا مِنْكُمْ فَاٰذُوْهُمَا ۚ

الله | ایشان را | کدام راه | وکدام دومرد که | چنین بکنند | ازشما | پس تکلیف برسانید ایشان را

کدام راه دیگری برای آنها آرد۔ و در شما کدام دو نفر بدکاری کنند پس آنها را تکالیف دهید

فَاِنْ تَابَا وَاَصْلَحَا فَاَعْرِضُوْا عَنْهُمَا ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّابًا

پس اگر | آنها توبه کنند | واصلاح کنند | پس روی بگردانید | ازایشان | هرآینه | خدا | است توبه قبول کننده بزرگ

پس اگر توبه کنند و خود را درست کنند باز ایشان را بگذارید پس هر آینه خدا قبول کننده توبه

رَّحِيْمًا ⑯ اِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ

بسیار رحم کننده | هرآینه | (قبول) توبه | برخدا | برای آن مردم است که | میکنند

مهربان است یقیناً خداوند توبهٔ آن مردم را قبول میکند که کاربد درناخبری

السُّوْٓءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوْبُوْنَ مِنْ قَرِيْبٍ فَاُولٰٓئِكَ يَتُوْبُ اللّٰهُ

کاربد | بنادانی | باز | توبه میکنند | ازنزدیکی | پس این مردم | که قبول میکند توبه الله

بکنند و باز بسیار زود توبه کنند چنین مردم است که توبهٔ ایشان را خدا

عَلَيۡهِمۡ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيۡمًا حَكِيۡمًا ﴿۱۷﴾ وَلَيۡسَتِ التَّوۡبَةُ

براایشان | وهست | خدا | دانا | باحکمت | ونیست | توبه

قبول میکند و خدا به هر چیز دانا و از هر مصلحت واقف است و توبهٔ آن مردم (کدام توبه) نیست

لِلَّذِيۡنَ يَعۡمَلُوۡنَ السَّيِّاٰتِ ۚ حَتّٰۤى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ

آن مردم را که | میکنند | کارهای بد | تا آنکه | حاضر شود | یکی از ایشان را

که گناه میکنند تا آن که در ایشان وقت مرگ

الۡمَوۡتُ قَالَ اِنِّىۡ تُبۡتُ الۡـٰٔنَ وَلَا الَّذِيۡنَ يَمُوۡتُوۡنَ

مرگ | گوید | که هرآینه من | توبه میکنم | اکنون | ونه آن مردم را که | می میرند

بیاید پس میگوید (ای رب!) من تو به میکنم و نه توبه برای آنها است که

وَهُمۡ كُفَّارٌ ؕ اُولٰۤـئِكَ اَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابًا اَلِيۡمًا ﴿۱۸﴾

وایشان کافر باشند | ایشان اند | مهیا کردیم ما | ایشان را | عذاب | دردناک

در حالت کفر بمیرند ایشان آن مردم اند که برای آنها که ما عذاب دردناک مهیا ساختیم

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا يَحِلُّ لَـكُمۡ اَنۡ تَرِثُوا النِّسَآءَ كَرۡهًا ؕ

ای مؤمنان! | حلال نیست | برای شما | که | وارث شوید شما | زنان را | جبراً

ای مؤمنان! بشما مناسب نیست که شما خود را جبراً وارثان زنان بگردانید

وَلَا تَعۡضُلُوۡهُنَّ لِتَذۡهَبُوۡا بِبَعۡضِ مَاۤ اٰتَيۡتُمُوۡهُنَّ اِلَّاۤ

ونه | منع کنید شما ایشان را | برای اینکه بگیرید شما | چیزی (در آن) | آنکه داده اید شما ایشان را | مگر

و نه ایشان را به این فکر منع کنید که چیزی شما ایشان را (یک دفعه) داده اید از آن یک حصه بگیرید غیر

اَنۡ يَّاۡتِيۡنَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ وَعَاشِرُوۡهُنَّ بِالۡمَعۡرُوۡفِ ۚ فَاِنۡ

که کنند | بدکاری | آشکارا | وگذاره کنید بازنان | بطریقهٔ درست | پس اگر

از این صورت که آنها بدکاری آشکارا کنند و بازنان بطریقه درست گذاره کنید اگر ایشان

كَرِهۡتُمُوۡهُنَّ فَعَسٰۤى اَنۡ تَكۡرَهُوۡا شَيۡـٴًـــا وَّيَجۡعَلَ اللّٰهُ فِيۡهِ

خوش ندارید ایشان را | پس دور نیست | که خوش نمیکنید شما | یک چیز را | وبگرداند | الله | در آن

را خوش نمیدارید پس این شده متیواند که یک چیز را خوش نه میکنید و خداوند برای شما در آن فائده

خَيۡرًا كَثِيۡرًا ﴿۱۹﴾ وَاِنۡ اَرَدْتُّمُ اسۡتِبۡدَالَ زَوۡجٍ مَّكَانَ زَوۡجٍ ۙ

خیر | بسیار | واگر | شما میخواهید | بدل کردن | زن | بجای زنی دیگری

بسیار نهاده باشد و اگر شما بطریقه درست گذاران کرده نه متیوانید و بجای یک زن دیگری را بدل میخواهید

وَّاٰتَيۡتُمۡ اِحۡدٰٮهُنَّ قِنۡطَارًا فَلَا تَاۡخُذُوۡا مِنۡهُ شَيۡـٴًـــا ؕ

وشما داده باشید | یکی از ایشان را | مال زیاد | پس مگیرید | از آن | کدام چیز

و شما آن یکی را دولت زیاد داده باشید باز هم از وی هیچ چیزی واپس مگیرید

أَتَأْخُذُونَهُ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ⑳ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ

آیا میگیرید شما آن را | به بسته کردن بهتان | وبگناه آشکارا | وچگونه گرفته میتوانید شما آن را

آیا شما این میخواهید که به بستن بهتان و به ستم کردن آشکارا آن مال را بگیرید و شما آن را چگونه گرفته میتوانید

وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَاقًا غَلِيظًا ㉑

وحال آنکه رسیده است بعضی شما | به بعضی | وگرفته اند آنها | از شما | اقرار | سخت

که شما یکی با دیگری زندگی ازدواجی کرده اید و ایشان از شما قول پخته (نکاح) و اقرار گرفته اند

وَلَا تَنكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُم مِّنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ

ونکاح مکنید | با آنانیکه نکاح کرده باشد | پدران شما | از زنان | مگر | آنچه | گذشت

و با آن زنان هرگز نکاح مکنید با آنانیکه پدران شما نکاح کرده باشند پیش از این (حکم) چیزیکه بود گذشت

إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ㉒ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ

ع ۸ ۱۴

هرآینه این | بسیار بی حیائی | وسخن غضب است | وبد | طریقه است | حرام گردانیده شد | برشما

هر آینه این سخن بسیار از بی حیائی و نفرت است و بسیار یک دستور خراب است بالای شما حرام است

أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ

مادران شما | ودختران شما | وخواهران شما | وخواهران پدرشما (عمه) | وخواهران مادرشما (خاله) | ودختران برادر

مادران شما، دختران، خواهران، خواهران پدران، خواهران مادران، دختران برادران

وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضَاعَةِ

ودختران خواهر | ومادران شما آنکه | شیرداده اند شمارا (مادررضاعی) | وخواهران شما | ازشیرخوردن (رضاعی)

دختران خواهر، و آن مادران که بشما شیر داده اند و خواهران شیر (رضاعی)

وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبَائِبُكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُم مِّن نِّسَائِكُمُ اللَّاتِي

ومادران زنان شما | ودختر زندران شما | آنکه پرورش میشوند درآغوش شما | اززنان شما باشند آنکه

و مادران زنان شما و دختر اندران شما که در پرورش شما میباشند از آن زنانیکه شما

دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ

صحبت کرده اید | باایشان | پس اگر | نه کرده باشید | با آنها صحبت | پس نیست گناهی | برشما

با آنها یک جای شده باشید اگر یک جای شده نباشید باز در نکاح کردن (با دختر اندران) هیچ گناه نیست

وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا

وزنان پسران شما | آنانیکه | ازپشت شما باشند | واینکه | جمع کنید (درنکاح)

و زنان پسران حقیقی شما هم برشما حرام است و این هم که در یک وقت دو خواهران

بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ㉓

بین دوخواهران | مگرآنچه | پیش ازاین گذشت | هرآینه | خداهست | بخشنده | مهربان

یک جای در نکاح آورید و چیزیکه گذشت آن گذشت هر آینه خدا بخشنده مهربان است

وَّالْمُحْصَنٰتُ مِنَ النِّسَآءِ اِلَّا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ كِتٰبَ اللّٰهِ

وشوهردار | زنان | مگر | آن کنیزها که درملکیت شما است | حکم | خدا است

و آن زنها هم بالای شما حرام است که درنکاح دیگران باشند غیر از آن زنها که کنیز شما باشند این قانون خدا است

عَلَيْكُمْ ۚ وَاُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَرَآءَ ذٰلِكُمْ اَنْ تَبْتَغُوْا بِاَمْوَالِكُمْ

برشما | وحلال کرده شده | برای شما | آنچه | علاوه ازاین است | که شما طلب کنید | به مالهای تان

که شمارا ساخته است علاوه از این که کدام زنها است بشما حلال است که مال را خرچ کنید و در نکاح آرید

مُّحْصِنِيْنَ غَيْرَ مُسٰفِحِيْنَ ۗ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهٖ مِنْهُنَّ فَاٰتُوْهُنَّ

برای نکاح کردن | نه برای پوره کردن شهوت | بازاگردرانها از کدام شما فائده گرفتید | ازآن زنان | پس بدهید ایشان را

این نیست که تنها شهوت خود را دفع کنید باز از کدام زنها که شما فائده بردارید پس در بدلۀ آن

اُجُوْرَهُنَّ فَرِيْضَةً ۗ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيْمَا تَرٰضَيْتُمْ بِهٖ مِنْۢ بَعْدِ

مهرایشان را | مقرر کرده شده | ونیست گناهی | برشما | درآنچه | راضی شدید شما به آن | بعداز

مهر مقرر آن را به آنها بدهید و اگر بعد از مهر مقرر شما به کدام زیادت و یا نقصان در مهر راضی شدید

الْفَرِيْضَةِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٢٤﴾ وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ

مهرمقرره | هرآینه | خدا | هست | دانا | باحکمت | وهرکه | توان ندارد

در آن کدام گناهی نیست هر آینه خداوند دانا و باحکمت است و هر که در شما توان آن ندارد۔

مِنْكُمْ طَوْلًا اَنْ يَّنْكِحَ الْمُحْصَنٰتِ الْمُؤْمِنٰتِ

ازشما | طاقت | که نکاح کند | آزادزنان مؤمنان

که زنان آزاد و مسلمان را بنکاح کند پس همراه

فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ فَتَيٰتِكُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ۗ وَاللّٰهُ

(پس نکاح کند) باآن کنیز که شما مالک آن هستید | از کنیزان مؤمنان شما | وخدا

کنیز مسلمان نکاح کند که بدست شما آمده باشند و خدارا حال

اَعْلَمُ بِاِيْمَانِكُمْ ۗ بَعْضُكُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ ۚ فَانْكِحُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ

خوب داناست | به ایمان شما | بعضی شما از بعضی است | پس نکاح کنید ایشان را | به اجازه مالکان ایشان

ایمان شما خوب معلوم است (به اعتبار انسانیت) بعضی از شما از بعضی هستید پس با آنها به اجازه

وَاٰتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ مُحْصَنٰتٍ غَيْرَ مُسٰفِحٰتٍ وَّلَا

وبدهید ایشانرا | مهرهای ایشان را | طبق دستور | که پاک دامن باشند | نه زناکنندگان باشند | ونه

مالکان نکاح کنید و طبق دستور به آنها مهر ایشان بدهید در این صورت که آنها پاک دامن باشند نه بد دامن

مُتَّخِذٰتِ اَخْدَانٍ ۚ فَاِذَآ اُحْصِنَّ فَاِنْ اَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ

گیرندگان دوستان پنهانی | بازاگرآنها نکاح کنند | پس اگرآنها کنند | بدکاری | پس برآنها است

و نه گیرندگان دوستان پنهان باشند پس وقتیکه این (کنیزها) در نکاح بیایند اگر باز هم بدکاری کردند پس ایشان را

نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنٰتِ مِنَ الْعَذَابِ ۭ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ

نیمه سزاء | آنچه | برزنان آزاداست | ازعذاب | این | برای آنکه | می ترسد

نسبت زنان آزاد نصف سزاء مقرر است این سهولت به آن شخصی داده شده است که

الْعَنَتَ مِنْكُمْ ۭ وَاَنْ تَصْبِرُوْا خَيْرٌ لَّكُمْ ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۲۵﴾ ع ۴

ازگناه | ازشما | واگرصبرکنید | خوب هست | برای شما | وخدا | بخشنده | مهربان است

به او اندیشهٔ زنا باشد و اگرشما صبر کنید پس این بشما بهتر است و خداوند بخشنده و مهربان است

يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ

میخواهد خدا | که بیان کند | برای شما | وبنماید شمارا | راهای | آنانیکه | پیش ازشما اند

خدا میخواهد که بشما احکام خود واضح کند و بنماید بشما راههای آن مردم که نیکان برآن رفته اند

وَيَتُوْبَ عَلَيْكُمْ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۶﴾ وَاللّٰهُ يُرِيْدُ اَنْ يَّتُوْبَ

ورحم کند | برشما | وخدا | دانا | باحکمت است | وخدا میخواهد | که رحم کند

و برشما رحم کند و خداوند بر هر چیز دانا و از حکمت ها خبردار است و خداوند میخواهد که برشما رحم کند

عَلَيْكُمْ ۣ وَيُرِيْدُ الَّذِيْنَ يَتَّبِعُوْنَ الشَّهَوٰتِ اَنْ تَمِيْلُوْا مَيْلًا

برشما | ومیخواهد | آنانیکه | پیروی میکنند | شهوات را | که شما بگردید (ازحق) | گردیدن

و آنانیکه پیروی خواهشات خود را میکنند ایشان میخواهند که شما از راه مستقیم دور باشید

عَظِيْمًا ﴿۲۷﴾ يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّخَفِّفَ عَنْكُمْ ۚ وَخُلِقَ الْاِنْسَانُ

بسیارازحد | میخواهد خدا | که کم کند | ازشما | وآفریده شده انسان

خداوند (ج) میخواهد که بالای شما پابندی ها کم کند زیرا که انسان ضعیف آفریده

ضَعِيْفًا ﴿۲۸﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْٓا اَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ

ناتوان | ای مؤمنان! | مخورید | مالهای خودرا | درمیان خود

شده است، ای مؤمنان! درمیان خود مالهای یک دیگری بناحق مخورید

بِالْبَاطِلِ اِلَّآ اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ ۣ

بناحق | مگر | که | باشد | تجارت | به رضامندی | درمیان شما

مگر اینکه به تجارت لین به رضا مندی باشد (باکی نیست)

وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ﴿۲۹﴾

ومکشید | نفسهای خودرا | هرآینه | خدا | هست | برشما | بسیاررحم کننده

(و درمیان خود) یکی دیگری را بناحق مکشید هر آینه خداوند برشما بسیار مهربان است

وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ عُدْوَانًا وَّظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيْهِ نَارًا ۭ

وکسیکه | کند | این کاررا | به تعدی | وبه ظلم | پس زوداست که ماداخل کنیم اورا | به آتش

و کسیکه به تعدی و ظلم چنین کارها بکند پس ما اورا به آتش دوزخ

وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿۳۰﴾ اِنْ تَجْتَنِبُوْا كَبَآئِرَ

وهست | این | برخدا | آسان | اگر | شما اجتناب کنید | از گناهان بزرگ

داخل کنیم و این کار بر خدا هیچ سخت نیست اگر شما از گناهان بزرگ اجتناب

مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَنُدْخِلْكُمْ

که منع کرده شده اید از آن | پس ما دور میکنیم از شما | گناهان صغیرهٔ شما | و داخل میکنیم شمارا

کنید از آنکه منع شده اید، پس ماهر آینه (گناهان صغیره) را معاف میکنیم و بجای عزت

مُّدْخَلًا كَرِيْمًا ﴿۳۱﴾ وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهٖ بَعْضَكُمْ

جای عزت را | وتمنا مکنید شما | از آنچه | برتری داده خدا به آن | بعضی شمارا

شمارا داخل میکنیم و خداوند(ج) که در شما بعضی را بر بعضی برتری داده تمنا آن را مکنید

عَلٰى بَعْضٍ ؕ لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوْا ؕ وَلِلنِّسَآءِ

بر بعضی | مردان را | حصه است | از آنچه | کسب کردند | و برای زنان هم

مردان که چیزی را کسب کردند آن حصهٔ ایشان است و زنان که به سعی خود

نَصِيْبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ؕ وَسْـَٔلُوا اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

حصه است | از آنچه | ایشان کسب کردند | وبخواهید | از خدا | از فضل او | هر آینه | الله

چیزی را کسب کردند حصهٔ ایشان است و از خدا بخواهید از فضل و کرم او هر آینه خداوند

كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿۳۲﴾ وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ

هست | به هر چیز | دانا | و برای هر چیز | مقرر کردیم ما | وارثان

بر هر چیز دانا است و کدام مالی که والدین و دیگر خویشاوندان بگذارند

مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَالْاَقْرَبُوْنَ ؕ وَالَّذِيْنَ عَقَدَتْ اَيْمَانُكُمْ

از آنچه گذاشته | پدر و مادر | ونزدیکان | وآنانیکه | بسته است سوگندهای شما

پس ماهر یکی را ورثه ساخته ایم و کسانی را که شما عهد بسته کرده اید

فَاٰتُوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدًا ﴿۳۳﴾ ع

پس بدهید ایشان را | حصهٔ ایشان را | هر آینه | خدا | هست بر هر چیز | گواه

پس ایشان را حصه های ایشان بدهید هر آینه خداوند بر هر چیز گواه است

اَلرِّجَالُ قَوّٰمُوْنَ عَلَى النِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ اللّٰهُ بَعْضَهُمْ

مردان | مسلط اند | بر زنان | به سبب آن | که فضیلت داد | خدا | بعضی را

مردان بر زنان مسلط اند زیرا که خداوند یک گروهی را بر دیگری برتری

عَلٰى بَعْضٍ وَّبِمَآ اَنْفَقُوْا مِنْ اَمْوَالِهِمْ ؕ فَالصّٰلِحٰتُ

بر بعضی | و بسبب آن | که ایشان خرج کردند | از مالهای ایشان | پس زنان نیک

داده است زیرا که (مردان بر زنها) مالهای خود خرج میکنند پس کدام زنها یکه نیک

قٰنِتٰتٌ حٰفِظٰتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللّٰهُ ۚ وَالّٰتِىْ

فرمانبردار | حفاظت کنندگان | درغیاب شوهر | به حفاظت خدا | وزنانیکه

هستند، فرمانبردار هستند و در غیاب شوهر از چیزهای وی حفاظت میکنند آنکه خداوند محفوظ گردانیده است

تَخَافُوْنَ نُشُوْزَهُنَّ فَعِظُوْهُنَّ وَاهْجُرُوْهُنَّ فِى الْمَضَاجِعِ

میترسید شما | از بدخوئی شان | پس نصیحت کنید ایشان را | وجدا کنید ایشان را | درخوابگاه

و از سرکشی کدام زنها که بشما اندیشه باشد پس نخست به آنها نصیحت کنید و بعداً جدا کنید در خوابگاه

وَاضْرِبُوْهُنَّ ۚ فَاِنْ اَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوْا عَلَيْهِنَّ سَبِيْلًا ۗ

وبزنید ایشان را | پس اگر ایشان فرمان برداری شما کنند | پس تجسس مکنید | برایشان | کدام راه

و اگر باز هم قبول نمیداد و پس ایشان رابزنید، و اگر قبول کند باز با آنها سختی مکنید

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيْرًا ﴿۳۴﴾ وَاِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ

هرآینه | الله | هست | ازهمه بلند | خداوندشان بزرگ | واگر | ترسیدید | ازخلاف

و این یقین بدارید که خداوند از همه بلند و ذات بزرگ است و اگر بشما این اندیشه بیاید

بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوْا حَكَمًا مِّنْ اَهْلِهٖ وَحَكَمًا

درمیان هردو (زن، وشوهر) | پس شما مقرر کنید | یک منصف | ازاقارب مرد | ویک منصف

که درمیان شوهر و زن بی اتفاقی است پس یک ثالث از خانهٔ شوهر و یک از خانه زن

مِّنْ اَهْلِهَا ۚ اِنْ يُّرِيْدَآ اِصْلَاحًا يُّوَفِّقِ اللّٰهُ بَيْنَهُمَا ۗ

ازاقارب زن | اگرهردوایشان میخواهند اصلاح کردند | موافقت میکند | الله | میان هردو

مقرر کنید اگر هر دو ایشان اصلاح میخواهند پس خداوند به آنها را موافقت پیدا میکند

اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا خَبِيْرًا ﴿۳۵﴾ وَاعْبُدُوا اللّٰهَ وَلَا تُشْرِكُوْا

هرآینه | الله | هست | داناباخبر | وعبادت کنید | خدارا | وشریک مکنید

هر آینه خداوند بسیار دانا و باخبر است و تنها خدارا عبادت کنید و با او هیچ

بِهٖ شَيْئًا وَّبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّبِذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى

باو | هیچ چیزی | وبه پدرومادر | نیکی کنید | وبه خواشاوندان | وبه یتیمان

شریک مکنید (و مناسب است) که شما به پدر و مادر و به خویشاوندان و به یتیمان

وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْجَارِ ذِى الْقُرْبٰى وَالْجَارِ الْجُنُبِ

وبامسکینان | وبه همسایه که اقرباء | وبه همسایه که قریب نیست

و با مسکینان و همسایه گان که خویشاوندان باشند و یا نباشند

وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ ۗ

وبادوستان که باتوباشد | وبامسافران | مسافر | وباغلامان که شما مالک انهاهستید

و به دوست که رفیق توست و با مسافران و به آن غلامان و کنیزها که در قبضهٔ شما اند

إِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ الَّذِينَ

هرآینه | الله | دوست نمیدارد | کسی را | که باشد | متکبر | فخرکننده | آنانیکه

نیکی کنید هر آینه خداوند انسان متکبر را خوش نمیدارد آنانیکه

يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَآ

بخل می ورزند | وحکم میدهند | مردم را | به بخل | وپنهان میدارند | آنچه

آنانیکه بخل می ورزند و دیگران را هم به بخل تعلیم میدهند و خداوند که به ایشان

اٰتٰهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۗ وَ اَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِينَ عَذَابًا

داده است ایشان را | الله | از فضل خود | و | آماده کردیم ما | به کافران | عذاب

از فضل و کرم خود کدام مال داده است آن را پنهان میدارند و ما کافران را عذاب ذلت دهنده

مُّهِينًا ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ اَمْوَالَهُمْ رِئَآءَ النَّاسِ وَ

ذلت آور | وآنانیکه | خرج میکنند | مالهای ایشان را | برای نشان دادن | مردم | و

آماده کردیم. (و آن مردم را هم خدا خوش نه میدارد) که مالهای خود را برای نام و نمود خرج میکنند

لَا يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۗ وَمَنْ يَّكُنِ الشَّيْطٰنُ

ایمان نمی آرند | بخدا | ونه به روز آخرت | وکسیکه | باشد شیطان

و به خداوند و به روز آخرت ایمان نه می آرند و سخن راست این است که شیطان

لَهٗ قَرِينًا فَسَآءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ

اورا دوست | پس آن بد دوست است | وچه زیان بود برایشان | اگر ایمان می آوردند | بخدا

کسی را دوست باشد پس آن بسیار بد دوست است و به ایشان چه زیان میبود اگر بخداوند

وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَاَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ ۗ

وبه روز | آخرت | وخرج میکردند ایشان | از آنچه | داده است ایشان را | الله

و به روز آخرت ایمان می آوردند و چیزیکه خدا به آنها داده است از آن در راه خدا خرج میکردند

وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۚ

وهست خدا برایشان دانا | هرآینه | الله | ظلم نه میکند | بوزن ذره

و به خداوند احوال ایشان خوب معلوم است و هر اینه خداوند به اندازه ذره هم ظلم نه میکند

وَاِنْ تَكُ حَسَنَةً يُّضٰعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَّدُنْهُ اَجْرًا

واگر | باشد | نیکی | پس دوچند میگرداند آن را | ومیدهد | ازطرف خود | اجر

و اگر کسی یک نیکی کند پس آن را به چندها مراتب زیاد میکند و اورا از جانب خود

عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ اِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَّجِئْنَا

بزرگ | پس چگونه حال باشد | آنگاه که بیاریم | ازهرامت | گواه | وبیاریم ما

اجر بزرگ میدهد، پس ایشان درآن وقت در چه حال باشند هنگامیکه از هر امت یک یک گواه بیاریم و شما را بالای این مردم

بِكَ عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ شَهِيْدًا ﴿۴۱﴾ يَوْمَئِذٍ يَّوَدُّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ترا | براین (امت) | گواهی | آن روز | میخواهند | آنانیکه | کفر کردند

گواه کند. آن روز آنانیکه کفر کردند

وَعَصَوُا الرَّسُوْلَ لَوْ تُسَوّٰى بِهِمُ الْاَرْضُ ۗ وَلَا يَكْتُمُوْنَ

ونافرمانی کردند | رسول را | کاش | برابر شود | به ایشان | زمین | وپوشیده نتوانند

و نافرمانی رسول را کردند ایشان در آن روز تمنا میکنند که کاش! ایشان در خاک یک جای شوند و در آنجا

اللّٰهَ حَدِيْثًا ﴿۴۲﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ

از خدا | هیچ سخنی | ای مؤمنان! | نزدیک مشوید | نمازرا

از خدا هیچ سخنی پنهان کرده نه میشود. و ای مؤمنان! وقتیکه در نشه باشید پس به نماز

وَاَنْتُمْ سُكٰرٰى حَتّٰى تَعْلَمُوْا مَا تَقُوْلُوْنَ وَلَا

درحالیکه هستید شما | درنشه | تا آنکه | بدانید شما | به آنچه | شما میگوئید | ونه

نزدیک مشوید تا آنکه بدانید که شما (در نماز چه میخوانید) و هم چنان

جُنُبًا اِلَّا عَابِرِيْ سَبِيْلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُوْا ۗ وَاِنْ كُنْتُمْ

درحالت جنابت | مگر | که روان باشید | به راه مسافری | تا آنکه | غسل کنید | واگر | هستید شما

در حالت جنابت هم نماز مخوانید تا آنکه غسل کنید غیر از حالت سفر، و اگر شما بیمار

مَّرْضٰٓى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَآءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِّنَ الْغَآئِطِ

بیمار | یا | مسافر | یا بیاید | یکی از شما | از قضای حاجت

هستید و یا در سفر هستید و یا در شما کسی از قضای حاجت بیاید و یا شما

اَوْ لٰمَسْتُمُ النِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً فَتَيَمَّمُوْا صَعِيْدًا

یا مباشرت کنید | با زنان | پس | نیابید شما | آب را | پس قصد کنید (یتیم) | از خاک

با زنان مباشرت کنید، و آب را نه می یابید پس به خاک پاک تیمم

طَيِّبًا فَامْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ

پاک | پس مسح کنید | به روهای تان | ودستهای تان | هر آینه | الله | هست

کنید، و به روهای تان، و به دستهای تان مسح کنید هر آینه خداوند نرمی کننده

عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿۴۳﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ اُوْتُوْا نَصِيْبًا

عفوه کننده | بخشنده | آیا ندیدی تو | بسوی آنانیکه | که داده شد | یک حصه

و بخشنده است آیا تو حالت آن مردم را ندیدی که از علم کتاب

مِّنَ الْكِتٰبِ يَشْتَرُوْنَ الضَّلٰلَةَ وَيُرِيْدُوْنَ اَنْ تَضِلُّوا

از کتاب | ایشان میخرند | گمراهی را | ومیخواهند | که | شما هم بی راه شوید

یک حصهٔ بزرگ داده شده است و باز هم خریدار گمراهی هستند و میخواهند که شما را هم از راه حق

اَلسَّبِيْلَ ﴿۴۴﴾ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاَعْدَآئِكُمْ وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَلِيًّا

از راه حق | وخدا | خوب دانا است | به دشمنان شما | وکافی است | الله | دوست

بی راه شوید، و خداوند(ج) دشمنان شما را می شناسد و امداد خداوند بشما کافی است.

وَّكَفٰى بِاللّٰهِ نَصِيْرًا ﴿۴۵﴾ مِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ

وکافی است | خدا | مددگار | بعضی از آنها | که یهود اند | تغیر میدهند | کلمه هارا

آنانیکه یهود اند در ایشان بعضی از آنها الفاظ را

عَنْ مَّوَاضِعِهٖ وَيَقُوْلُوْنَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ

از جاهائی آن | ومیگویند | شنیدیم ما | وما قبول نکردیم | وبشنو | تو هیچ نه شنوئی

از جا های مناسب آن تغیر میدهند (و هنگامیکه بتو بیایند) میگویند ما شنیدیم، و ما قبول نه میداریم و بشنو (ای نبی)

وَّرَاعِنَا لَيًّا بِاَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِى الدِّيْنِ ۚ وَلَوْ اَنَّهُمْ

ومیگویند (راعنا) | می پیچانند سخن را | به زبانهای خود | ودرحال طعنه | در دین | واگر آنها

و تو هیچ نه شنوئی و راعنا زبان را تغیر میدهند و خلاف دین طعنه و اگر بجای این کلمات خراب

قَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاسْمَعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا

میگفتند | که شنیدیم ما | وقبول کردیم ما | وبشنو | ونظر کن بما | پس بسیار خوب میبود

آنها میگفتند که سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا واسمع وانظرنا پس این بهتر میبود و

لَّهُمْ وَاَقْوَمَ ۙ وَلٰكِنْ لَّعَنَهُمُ اللّٰهُ بِكُفْرِهِمْ

ایشان را | ودرست تر | ولیکن لعنت کرد بایشان | الله | بسبب کفر ایشان

طبق موقع سخن میبود لیکن حقیقت این است که بسبب کفر متواصل آنها خداوند(ج) بالای آنها لعنت فرستاد

فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۴۶﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ اٰمِنُوْا

پس آنها ایمان نمی آرند | مگر اندکی | ای | اهل کتاب | ایمان بیاورید

مگر غیر از اند کی ایشان ایمان نمی آرند. ای اهل کتاب! کتاب نازل شده مارا

بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ

به آنچه | فرو فرستادیم ما | تصدیق کننده | آنچه را | که باشما است | پیش از آن | که

قبول کنید آنکه تصدیق کننده کتاب شما است پیش از آنکه روی هارا

نَّطْمِسَ وُجُوْهًا فَنَرُدَّهَا عَلٰۤى اَدْبَارِهَاۤ اَوْ نَلْعَنَهُمْ

محو گردانیم | روی هارا | پس میگردانیم آن را | بر پشتها | یا | لعنت کنیم ایشان را

محو گردانیم، و بر پشتها بگردانیم و یا چنین لعنت کنیم ایشان را

كَمَا لَعَنَّاۤ اَصْحٰبَ السَّبْتِ ۚ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿۴۷﴾

چنانچه لعنت کردیم ما | به اهل روز شنبه | وهست | حکم خدا | کرده شده

چنانچه به اهل سبت کرده بودیم و هر آینه حکم خداوند بجای شدنی است

إِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ

هرآینه | خدا | معاف نمیکند | که شریک گردانیده شود | به او | ومعاف میکند | آنچه | ماسوای

خداوند شریک را معاف نمیکند و علاوه ازین به هر اندازه گناهان کسی را که بخواهد

ذٰلِكَ لِمَنْ يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدِ افْتَرٰٓى

آن است | هرکرا که | بخواهد | وهرکه | شریک گیرد | بخدا | بتحقیق افترا کرده

معاف میکند و هر که شریک گیرد بخدا بتحقیق او افتراء بزرگ کرد و گناه بزرگ را

إِثْمًا عَظِيْمًا ﴿۴۸﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِيْنَ يُزَكُّوْنَ أَنْفُسَهُمْ ۭ

گناه | بزرگ را | آیا ندیدی تو | بسوی کسانیکه | تزکیه میکنند | نفسهای خودرا

کرد آیا تو حالت آن مردم را ندیدی که نفسهای خود را تزکیه میکنند

بَلِ اللّٰهُ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُ وَلَا يُظْلَمُوْنَ فَتِيْلًا ﴿۴۹﴾ أُنْظُرْ

بلکه الله | پاک میکند | کسی را که بخواهد | وبرآنها ظلم کرده نشود | به اندازه تار | ببین تو

بلکه خداوند که دربارهٔ کسی بخواهد اورا پاک میکند و بر ایشان ذره ستم هم کرده نه میشود ببینید

كَيْفَ يَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ۭ وَكَفٰى بِهٖٓ إِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿۵۰﴾ ع ۸

چگونه | افترا میکنند | برخدا | دروغ را | وکافی است این | گناه آشکارا

این مردم چگونه بر خدا دروغ بسته میکنند و دربارهٔ مجرم بودن آشکارا ایشان این گناه کافی است

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِيْنَ أُوْتُوْا نَصِيْبًا مِّنَ الْكِتٰبِ يُؤْمِنُوْنَ

آیا ندیدی تو | بسوی آنانیکه | داده شده ایشان راحصه | از کتاب | ایمان می آرند

آیا ندیدی تو بسوی آنانیکه که به ایشان از کتاب خداوند (علم) چیزی حصه داده شده است (باوجود از این)

بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوْتِ وَيَقُوْلُوْنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا هٰٓؤُلَآءِ

بربتها | وبرشیطان | ومیگویند | آنانی را | که کفر کردند | این مردم

ایشان بر غیر الله (بتها) و بر شیطان ایمان می آرند و دربارهٔ کافران میگویند که این مردم نسبت مسلمانان

أَهْدٰى مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا سَبِيْلًا ﴿۵۱﴾ أُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ

راه یابنده تراند | به نسبت مؤمنان | به لحاظ راه | این گروه | آن مردم اند که

به راه بسیار درست میروند هم این مردم که خداوند بر آنها لعنت کرده است

لَعَنَهُمُ اللّٰهُ ۭ وَمَنْ يَّلْعَنِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ نَصِيْرًا ﴿۵۲﴾

لعنت کرده برایشان خدا | وکسی راکه | لعنت کند خدا | پس هرگز نه یابی تو | اورا | مددگار

و برکسیکه خداوند لعنت کند پس هیچ کسی به او مددگار نه یابی

أَمْ لَهُمْ نَصِيْبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذًا لَّا يُؤْتُوْنَ النَّاسَ نَقِيْرًا ﴿۵۳﴾

آیا هست ایشان راحصه | از پادشاهی | پس آن وقت ندهند ایشان | مردم را | به اندازه داغ خرما

آیا ایشان را از بادشاهی خداوند کدام حصه است (اگر چنین باشد) پس ایشان مردم را به اندازه ذره هم چیزی نه میدهند

اَمۡ يَحۡسُدُوۡنَ النَّاسَ عَلٰى مَاۤ اٰتٰٮهُمُ اللّٰهُ مِنۡ فَضۡلِهٖ‌ۚ فَقَدۡ

آیا ایشان حسد میکنند | بر مردم | بر آنچه داده ایشان را خدا | از فضل خود | پس هر آینه

آیا خداوند که به مردم از فضل خود چیزی داده است ایشان بر آن حسد میکنند

اٰتَيۡنَاۤ اٰلَ اِبۡرٰهِيۡمَ الۡكِتٰبَ وَالۡحِكۡمَةَ وَاٰتَيۡنٰهُمۡ مُّلۡكًا

دادیم ما | آل ابراهیم را | کتاب | و دانش | و دادیم ما ایشان را | بادشاهی

ما به خاندان ابراهیم علیه السلام کتاب و دانش داده ایم و بخشیدم ایشان را بادشاهی

عَظِيۡمًا‏ ﴿٥٤﴾ فَمِنۡهُمۡ مَّنۡ اٰمَنَ بِهٖ وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ صَدَّ عَنۡهُ‌ ؕ

بزرگ | پس در ایشان | کسی ایمان آورد | به او | و در ایشان | کسی منع شد | از او

پس در ایشان کسی ایمان آورد و بعضی روی گردانید

وَكَفٰى بِجَهَـنَّمَ سَعِيۡرًا‏ ﴿٥٥﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا بِاٰيٰتِنَا

و کافی است | دوزخ | افروخته | هر آینه | کسانیکه کافر شدند | به آیات ما

و آتش گرم جهنم ایشان را کافی است هر آینه آنانیکه از آیتهای ما انکار کردند

سَوۡفَ نُصۡلِيۡهِمۡ نَارًا ؕ كُلَّمَا نَضِجَتۡ جُلُوۡدُهُمۡ

زود است که در آریم ایشان را | در آتش | هرگاه که | بسوزد | پوستهای ایشان

زود است که ایشان را به آتش دوزخ در آریم وقتیکه پوستهای ایشان بسوزد پس ما

بَدَّلۡنٰهُمۡ جُلُوۡدًا غَيۡرَهَا لِيَذُوۡقُوا الۡعَذَابَ‌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ

تبدیل کنیم ایشان را پوستها | غیر از آن | تا بچشند آنها | عذاب | هر آینه | خدا

تبدیل میکنیم ایشان را پوستهای دیگر تا ایشان بچشند عذاب هر آینه خداوند بسیار

كَانَ عَزِيۡزًا حَكِيۡمًا‏ ﴿٥٦﴾ وَالَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

هست | غالب | با حکمت | و آنانیکه | ایمان آوردند | و کردند اعمال | نیک

غالب و با حکمت است و آنانیکه ایمان آوردند و کردند اعمال نیک

سَنُدۡخِلُهُمۡ جَنّٰتٍ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَاۤ اَبَدًا‌ ؕ

زود است که در آریم ایشان را | در جنتها | که میرود | از زیر آن | جویها | جاوید اند در آن همیشه

زود است که درآریم ایشان را به چنین باغها که میرود زیر آنها جویها در جاییکه ایشان

لَهُمۡ فِيۡهَاۤ اَزۡوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ‌ وَّنُدۡخِلُهُمۡ ظِلًّا ظَلِيۡلًا‏ ﴿٥٧﴾

ایشان راست | در آن | زنهای | پاکیزه | و میدر آریم آنها را | به سایه راحت

جاوید اند درآن جای ایشان را زنان پاک میباشند و ما ایشان را در سایهٔ بزرگ جای میدهیم

اِنَّ اللّٰهَ يَاۡمُرُكُمۡ اَنۡ تُؤَدُّوا الۡاَمٰنٰتِ اِلٰٓى اَهۡلِهَا

هر آینه | خدا | حکم میدهد شما را | که اداء کنید شما | امانتها را | به اهل آن

(مسلمانها!) خداوند (ج) شما را حکم میدهد که امانتها به اهل آن اداء کنید

وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ

وهنگامیکه حکم میکنید شما | میان | مردم | که حکم کنید | به انصاف | هرآینه | خدا

و هنگامیکه درمیان مردم فیصله میکنید به عدل و انصاف فیصله کنید۔ هر آینه

نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾

بسیارخوب | نصیحت میکند شمارا | برآن | هرآینه | خدا | هست | شنوا | بینا

الله بشما بسیار خوب نصیحت میکند هر آینه خداوند هر چیزی را میشنود و هر چیزی را

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ

ای مؤمنان! | فرمان برید خدارا | وقبول کنید حکم | پیغمبررا

می بیند۔ ای مؤمنان! حکم خدارا و حکم رسول را قبول کنید

وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ

وحکام را | ازشما | پس اگرشما اختلاف کنید | درچیزی | پس بازگردانید آن را

و حکم (امراء) مسلمان خود را اگر درمیان شما درکدام سخن اختلاف واقع شود

إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ

بطرف خدا | وبطرف رسول او | اگرهستید شما | که ایمان دارید | بخدا | وبه روز

پس بسوی خدا و رسول اش رجوع کنید اگر شما به صدق به خدا و به

الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾ أَلَمْ تَرَ

آخرت | این | بهتراست | ونیکوتراست | به اعتبار انجام | آیا ندیدی تو

و به روز آخرت ایمان دارید این سخن بهتر است و عافیت آن بسیار درست است آیا تو

ع ۹ / ۵

إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ

کسانی را | که می پندارند آنها | که ایشان | ایمان آوردند | به آنچه | نازل شد | بطرف تو (قرآن)

حالت آن مردم راندیدی که ایشان این دعوه دارند که برآن کلام ایمان دارند آنچه

وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ

وبه آنچه نازل شد | پیش ازتو | میخواهند ایشان | که فیصله خود را تقدیم کنند | بسوی شیطان

بالای تو فرستاده شد و برآن هم که پیش از تو نازل شد (لیکن) میخواهند که مخاصم خود را به شیطان ببرند (تقدیم) کنند

وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ

وحال آنکه به ایشان حکم شده است | که قبول نکنید آن را | ومیخواهد | شیطان | که گمراه کنند ایشان را

و حال آنکه به ایشان حکم شده است که ایشان از او انکار کنند و شیطان میخواهد که ایشان را در گمراهی

ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اللَّهُ

به گمراهی دور | وهنگامیکه گفته شود ایشان را | که بیائید | بسوی | آنچه نازل کرد | الله

بسیار دور واقع کند و هنگامیکه به ایشان گفته شود که بیائید بسوی آن چیزی که الله نازل کرده است

وَاِلَى الرَّسُوْلِ رَاَيْتَ الْمُنٰفِقِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْكَ

وبطرف پیغمبر | پس می بینی تو | منافقان را | که ایشان حصار میشوند | از تو

و بسوی رسول بیاید پس تو منافقان را می بینی که از تو دور دور

صُدُوْدًا ﴿۶۱﴾ فَكَيْفَ اِذَآ اَصَابَتْهُمْ مُّصِيْبَةٌۢ بِمَا

به حصار شدن زیاد | پس چه حال است | وقتیکه برسد ایشان را | کدام مصیبت | بسبب آنچه

میگردند باز درآن وقت حالت ایشان چه باشد که از دست خود ایشان بر آنها مصیبت بیاید

قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ثُمَّ جَآءُوْكَ يَحْلِفُوْنَ ۖ بِاللّٰهِ اِنْ اَرَدْنَآ

پیش فرستاده دستهای ایشان | باز بیایند ایشان شمارا | که سوگند میخورند | به خدا | که اراده ما نبود

بسوی تو می آیند و به خداوند سوگند میخورند که هدف ما فقط و تنها

اِلَّآ اِحْسَانًا وَّتَوْفِيْقًا ﴿۶۲﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يَعْلَمُ اللّٰهُ مَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ

مگر نیکی | وموافقت | ایشان همان مردم اند | که میداند | خدا | بر آنچه در دلهای شان است

نیکی و موافقت آوردن بود در دلهای این مردم که چیزی پنهان است به خدا خوب معلوم است

فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَّهُمْ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

پس روی بگردان از ایشان | و پند ده ایشان را | و بگو | ایشان را | در دلهای ایشان

پس تو از ایشان روی بگردان و پند ده ایشان را و نصایح اثر کننده بده که در دلهای ایشان

قَوْلًاۢ بَلِيْغًا ﴿۶۳﴾ وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا لِيُطَاعَ

سخن اثر کننده | ونه فرستادیم ما | هیچ رسول | مگر | برای اینکه اطاعت او کرده شود

جای گیرند (و ای پیغمبر!) و پیغمبری را که فرستاده ایم تنها برای این فرستاده ایم که بحکم خداوند سخن

بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ وَلَوْ اَنَّهُمْ اِذْ ظَّلَمُوْٓا اَنْفُسَهُمْ جَآءُوْكَ

بحکم خدا | واگر آن مردم | وقتیکه ظلم کرده بودند | برنفسهای خود | آمده بودند نزد تو

او قبول کرده شود اگر ایشان چنین عمل میکردند هنگامیکه بر نفسهای خود ستم کرده بودند و آمده بودند نزد تو

فَاسْتَغْفَرُوا اللّٰهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُوْلُ لَوَجَدُوا اللّٰهَ

و بخشش خواسته میبودند | از خدا | و بخشش میخواست | ایشان را | پیغمبر (هم) | هرآینه می یافتند | الله

و از خدا بخشش میخواستند و رسول هم ایشان را معافی میخواست پس خدا را یقیناً

تَوَّابًا رَّحِيْمًا ﴿۶۴﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُوْنَ حَتّٰى

توبه قبول کننده بزرگ | مهربان | پس قسم است به رب تو | که ایمان نمی آرند آنها | تا آنکه

قبول کننده می یافتند پس قسم است به رب تو این مردم ایمان نه می آرند تا آنکه

يُحَكِّمُوْكَ فِيْمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوْا

حکم گردانند ترا | درآن معامله | که واقع شده | درمیان شما | باز نمی یابند ایشان

حکم گردانند ترا در معاملات خود باز وقتیکه تو فیصله کنی که

فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ﴿۶۵﴾

دردلهای ایشان | تنگی | از آنچه | فیصله کردی تو | وقبول کنند | به قبول پوره

دردلهای ایشان تنگی نه آید. و آن را کاملاً قبول کنند

وَلَوْ اَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ اَنِ اقْتُلُوْٓا اَنْفُسَكُمْ اَوِ اخْرُجُوْا

واگر ما | نوشته میکردیم | برایشان | که | قتل کنید | نفسهای خودرا | ویا برائید

و اگر ما ایشان را این حکم میدادیم که نفسهای خود را قتل کنید، و یا از خانه های خود بر آئید پس

مِنْ دِيَارِكُمْ مَّا فَعَلُوْهُ اِلَّا قَلِيْلٌ مِّنْهُمْ ۭ وَلَوْ اَنَّهُمْ فَعَلُوْا

از خانه های تان | نمیکردند ایشان این کار | مگر اندکی | از ایشان | واگر ایشان | می کردند

در ایشان اند کی بر آن عمل میکردند و اگر آنها بر آن نصیحت عمل میکردند

مَا يُوْعَظُوْنَ بِهٖ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاَشَدَّ تَثْبِيْتًا ﴿۶۶﴾ۙ وَّاِذًا

از چیزیکه پندداده میشود به ایشان | بود | بهتر | ایشان را | ومحکم تر (ایمان را) | ودر آن وقت

پس آن به ایشان بسیار بهتر میبود و سبب محکم بودن ایمان میبود و اگر چنین

لَّاٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ لَّدُنَّآ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿۶۷﴾ۙ وَّلَهَدَيْنٰهُمْ

میدادیم ایشان را | ازطرف خود | اجر | بزرگ | وهرآینه مینمودیم ایشان را

میکردند پس میدادیم ایشان را از جانب خود اجر بزرگ و به راه مستقیم

صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿۶۸﴾ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ فَاُولٰٓئِكَ

راه راست | وهرکه | اطاعت کند | خدارا | وپیغمبررا | پس آن مردم میباشند

روان میکردیم و آنانیکه احکام خدا و رسول را قبول میکنند پس آنها میباشند.

مَعَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ وَالصِّدِّيْقِيْنَ

با آن مردم | که انعام کرده | خدا | برایشان | از پیغمبران | وصدیقان

با آن مردم که خداوند انعام کرده است بر آن که پیغمبران، و صدیقان

وَالشُّهَدَآءِ وَالصّٰلِحِيْنَ ۚ وَحَسُنَ اُولٰٓئِكَ رَفِيْقًا ﴿۶۹﴾ۭ ذٰلِكَ

وشهیدان | ونیکوکاران | وبهتر است ایشان دررفاقت | این است

شهداء، و صالحان اند و ایشان بسیار خوب اند در رفاقت این فضل است که

الْفَضْلُ مِنَ اللّٰهِ ۭ وَكَفٰى بِاللّٰهِ عَلِيْمًا ﴿۷۰﴾ۧ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

فضل | از خدا | وکافی است | خدا | دانا | ای مؤمنان!

از جانب خدا است و بر حقیقت آن تنها علم خداوند کافی است ای مؤمنان!

ع ۱۱ ۶

خُذُوْا حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوْا ثُبَاتٍ اَوِ انْفِرُوْا جَمِيْعًا ﴿۷۱﴾

بگیرید | سلاح خودرا | پس بروید | گروه گروه | یابروید | همه یکجا

در حفاظت و استعداد خود آماده باشید (باز وقت اش که بیاید) پس طبق حالات گروه گروه بروید و یا همه تان یک جای

وَاِنَّ مِنۡكُمۡ لَمَنۡ لَّيُبَطِّئَنَّ ۚ فَاِنۡ اَصَابَتۡكُمۡ

وهرآینه | بعضی ازشما | آن است که | که تخلف میکنند | پس اگر | رسید شمارا

(و یاد داشته باشید) که در شما چنین مردم هم میباشند که (در چنین مواقع) حتماً سستی میکنند باز اگر به شما کدام تکلیف رسد.

مُّصِيۡبَةٌ قَالَ قَدۡ اَنۡعَمَ اللّٰهُ عَلَىَّ اِذۡ لَمۡ اَكُنۡ مَّعَهُمۡ

کدام مصیبت | پس میگوید | انعام کرد خدا | برمن | آنگاه که نبودم من | باایشان

پس چنین منافق میگوید خداوند (ج) برمن احسان بزرگ نمود که من با آنها رفته

شَهِيۡدًا ﴿۷۲﴾ وَلَئِنۡ اَصَابَكُمۡ فَضۡلٌ مِّنَ اللّٰهِ لَيَقُوۡلَنَّ كَاَنۡ

حاضر | واگر | برسد بشما | فضلی | از جانب خدا | هرآینه میگوید | گویا

نبودم و اگر خدا بالای شما فضل کند باز میگوید و استمرار میکند

لَّمۡ تَكُنۡۢ بَيۡنَكُمۡ وَبَيۡنَهٗ مَوَدَّةٌ يّٰلَيۡتَنِىۡ كُنۡتُ

نبود | میان شما و او | دوستی | ای کاش | بودمی

گویا که میان شما و او هیچ محبتی نبود ای کاش! که من هم میبودم

مَعَهُمۡ فَاَفُوۡزَ فَوۡزًا عَظِيۡمًا ﴿۷۳﴾ فَلۡيُقَاتِلۡ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ

باایشان | پس حاصل میکردم | کامیابی | بزرگ | پس لازم است که جنگ کند | درراه خدا

پس کامیابی بزرگ بدست می آوردم (به آنها معلوم باشد که) در راه خدا جنگ کردن به آن مردم مناسب است که

الَّذِيۡنَ يَشۡرُوۡنَ الۡحَيٰوةَ الدُّنۡيَا بِالۡاٰخِرَةِ ؕ وَمَنۡ يُّقَاتِلۡ

آنانیکه | میفروشند | زندگی | دنیارا | به آخرت | وکسیکه | بجنگد

زندگانی این را در بدلۀ زندگی آخرت میفروشند و کسیکه در راه خدا

فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ فَيُقۡتَلۡ اَوۡ يَغۡلِبۡ فَسَوۡفَ نُؤۡتِيۡهِ اَجۡرًا

درراه خدا | پس کشته شود | یا غالب آید | پس زود است که میدهیم اورا | مزد

بجنگد باز اگر کشته شود و یا غالب شود پس ما اورا اجر

عَظِيۡمًا ﴿۷۴﴾ وَمَا لَـكُمۡ لَا تُقَاتِلُوۡنَ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ

بزرگ | وچه (عذر) است بشما | که جنگ نمی کنید | درراه خدا

بسیار میدهیم و چه شده است شمارا که در راه خدا

وَالۡمُسۡتَضۡعَفِيۡنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَالۡوِلۡدَانِ الَّذِيۡنَ

(بخاطر) ضعفاء | ازمردان | وزنان | وکودکان | آن که

بخاطر مردان ضعفاء و انان و کودکان نه می جنگید که آنها

يَقُوۡلُوۡنَ رَبَّنَاۤ اَخۡرِجۡنَا مِنۡ هٰذِهِ الۡقَرۡيَةِ الظَّالِمِ

میگویند | ای پروردگار ما! | برون آر مارا | ازاین ده | که ظالمان اند

فریاد میکشند که ای پروردگار ما! مارا از این قریه (مکه) بیرون آر که مردم اش ستمگاران

أَهْلُهَا ۚ وَاجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ۙ وَّاجْعَل لَّنَا

سکان آن | وبگردان مارا | ازطرف خود | دوست | وبگردان | مارا

اند و مارا از جانب خود کدام دوست بگردان و از جانب خود

مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ

از جانب خود | مددگار | کسانیکه | ایمان آوردند | ایشان می جنگند | درراه

بگردان مارا مددگار، آنانیکه ایمان اش نصیب شد ایشان در راه خدا

اللَّهِ ۖ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ

خدا | وکسانیکه | کفرکردند | می جنگند | درراه شیطان

می جنگند، و آنانیکه کفر کردند ایشان در راه شیطان می جنگند

فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾

پس شما جنگ کنید | بادوستان | شیطان | هرآینه | فریب | شیطان | ضعیف است

پس خلاف دوستان شیطان جنگ کنید هر آینه فریب شیطان بسیار

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا

آیا ندیدی تو | آن مردم را | که گفته شدایشان را | بازدارید | دستهای خودرا | وبرپادارید

ضعیف است، آیا تو بسوی آن مردم دیدی که به آنها گفته شده بود که دستهای خود را از جنگ باز دارید

الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ

نماز | وبدهید | زکواة را | پس وقتیکه | فرض کرده شد | برایشان | جهاد

و برپا دارید نمازرا، و بدهید زکات را پس اکنون که ایشان را حکم جنگ کرده شد

إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ

پس یک گروه | ازایشان | که می ترسند ازمردم | مانندترسیدن ازخدا

پس حال یک گروه در ایشان چنین است که از مردم چنین میترسند که مثل ترس کردن که مناسب از خدا است

أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ

ویاازآن هم زیادترسیدن | ومیگویند | ای پروردگارما! | چرافرض گردانیدی | برما | جهاد

بلکه از این هم زیاد خوف و میگویند که ای رب چرا بالای ما جهاد فرض کردی؟

لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ ۗ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا

چرا | مهلت نه دادی تومارا | تایک موده | بگو | فائده | دنیا

چرا به ما مهلت زیادی ندادی؟ (ای پیغمبر!) بگو ایشان را که فائده های دنیا

قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ

اندک است | وآخرت | بهتراست | بکسیکه | پرهیزگاری کند | ونه | ستم کرده خواهید شد

بسیار اند کی است و کسیکه از خدا بترسد اورا آخرت بهتر است و بر شما هیچ

فَتِيلًا ﴿٧٧﴾ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يُدْرِككُّمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنتُمْ

ذره همی | درهرجا که بشید شما | می یابد شمارا | مرگ | واگرچه باشید

ستم کرده نشود در هر جایکه شما می باشید می یابد شمارا مرگ اگر که شما در قلعه های مضبوط و مستحکم

فِي بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ ۗ وَإِن تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَٰذِهِ

درقلعه های مستحکم | واگر برسد ایشان را | نیکوئی | پس میگویند | این

می باشید و هنگامیکه ایشان را فائده برسد میگویند که این از جانب خدا

مِنْ عِندِ اللَّهِ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَٰذِهِ

از جانب خدا است | واگر | برسد ایشان را | مصیبت | میگویند | این

مقرر بوده است و اگر ایشان را نقصان برسد میگویند که این از جانب تو

مِنْ عِندِكَ ۚ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِندِ اللَّهِ ۖ فَمَالِ هَٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ

از جانب تو است | بگو | همه | از جانب خدا است | پس چه حال است | از آن مردم

است به آنها بگو که همه چیز از جانب خدا است پس بر این قوم چه شده است؟

لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴿٧٨﴾ مَّا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ

که نزدیک نیستند | که بدانند | سخنی را | آنچه رسید ترا | از نعمت

که به هیچ سخن نه می فهمند (ای انسان!) بتو که هر فائده میرسد پس آن از جانب

فَمِنَ اللَّهِ ۖ وَمَا أَصَابَكَ مِن سَيِّئَةٍ فَمِن نَّفْسِكَ ۚ

از جانب خدا است | وآنچه | رسید ترا | از بدی | پس آن از طرف نفس تو است

خدا است و کدام نقصان که بتو می آید بسبب اعمال تو ست

وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

وفرستادیم ترا | بمردم | پیغمبر | وکافیست | خدا | گواه

(و ای پیغمبر!) ترا بسوی همه مردم رسول فرستادیم و بر این سخن تنها گواهی خدا کافی است

مَّن يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ ۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ

کسیکه قبول کند حکم | پیغمبر | بتحقیق قبول کرد حکم | خدا | وکسیکه | اعراض کرد | پس نفرستادیم ترا

کسیکه سخن رسول را قبول کرد پس او احکام خدا قبول نمود و کسیکه روی گردانید پس ماترا به آنها

عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِندِكَ

برایشان | نگهبان | وایشان میگویند | قبول کردیم | چون برون روند | از نزد تو

نگهبان نفرستادیم (و این مردم به آشکارا) میگویند که قبول میداریم پس وقتیکه از (مجلس) تو بر خیزند پس یک گروه

بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ ۖ وَاللَّهُ

مشوره میکنند درشب | یک گروه | از ایشان | خلاف از آن | که تو میفرمائی | وخدا

چنین میباشد که در شب مشوره میکند و در خلاف مجلس تو مشوره میکنند و خداوند

يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُوْنَ ۚ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ؕ

می نویسد | آنچه ایشان مشوره میکنند | پس روی بگردان | از ایشان | وتوکل کن | بر خدا

هم مشوره های پنهان ایشان می نویسد پس در فکر ایشان مباش و بر خدا توکل کن

وَكَفٰى بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿۸۱﴾ اَفَلَا يَتَدَبَّرُوْنَ الْقُرْاٰنَ ؕ وَلَوْ كَانَ

وکافیست | الله | کارساز | پس آیا | تدبر نه میکنند آنها | در قرآن | واگرمیبود

و خداوند کافی و کارساز است، پس آیا ایشان در قرآن تدبیر نمیکنند اگر این کتاب قرآن

مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللّٰهِ لَوَجَدُوْا فِيْهِ اخْتِلَافًا كَثِيْرًا ﴿۸۲﴾ وَاِذَا

از جانب غیر خدا | هر آینه می یافتند | در آن | اختلاف | زیاد | ووقتیکه

غیر از جانب خدا میبود پس آنها در آن حتماً اختلاف زیاد می یافتند و

جَآءَهُمْ اَمْرٌ مِّنَ الْاَمْنِ اَوِ الْخَوْفِ اَذَاعُوْا بِهٖ ؕ

بیاید بایشان | سخن | از امن | ویا از ترس | ایشان آن را مشهور می سازند

و هنگامیکه ایشان خبر امن و یا ترس بشنوند پس فوراً آن را در مردم مشهور میکنند

وَلَوْ رَدُّوْهُ اِلَى الرَّسُوْلِ وَاِلٰٓى اُولِى الْاَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ

واگر ایشان راجع میگردانیدند آن را | به رسول | وبسوی خداوندان حکم | از ایشان | میدانستند آن را

و اگر ایشان چنین خبر ها را به پیغمبر و به رؤساء جماعت (مسلمان) می سپردند پس کسیکه

الَّذِيْنَ يَسْتَنْۢبِطُوْنَهٗ مِنْهُمْ ؕ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ

کسانیکه | تحقیق کرده میتوانند | از ایشان | واگرنه میبود | فضل خدا | برشما

و آنانیکه به عمق سخن می فهمیدند ایشان بر آن درست می دانستند و اگر برشما فضل و مهربانی

وَرَحْمَتُهٗ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطٰنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۸۳﴾ فَقَاتِلْ

ورحمت او | پس هر آینه پیروی میکردید شما | شیطان را | مگر اندکی | پس تو جهاد کن

خدا نه میبود (پس شما چنین ضعیف می بودید که) غیر از چند اشخاص دیگر همه تان پیروی شیطان میکردید پس ای پیغمبر!

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ لَا تُكَلَّفُ اِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضِ

در راه | خدا | نیست ذمداری بالای تو | مگر از نفس خویش | ورغبت ده

در راه خدا جهاد کن غیر از نفس خویش بالای تو ذمداری نیست و مؤمنان را

الْمُؤْمِنِيْنَ ۚ عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّكُفَّ بَاْسَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ؕ

مؤمنان را (جهاد) | نزدیک است که | خدا | بندگرداند | جنگ | کافران

برای جنگ آماده کن و بسیار نزدیک است که خداوند طاقت کافران را محو کند. و

وَاللّٰهُ اَشَدُّ بَاْسًا وَّاَشَدُّ تَنْكِيْلًا ﴿۸۴﴾ مَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً

وخدا | سخت تر است | در جنگ | وسخت است در عذاب دادن | کسیکه سفارش کند | سفارش

طاقت خداوند از همه زیاد است و خداوند در سزا دادن سخت است کسیکه سفارش نیکی

حَسَنَةً يَّكُنْ لَّهٗ نَصِيْبٌ مِّنْهَا ۚ وَمَنْ يَّشْفَعْ شَفَاعَةً

نیک | میباشد | اورا | حصه | از آن | وهرکه | سفارش کند | سفارش

میکند او حصه نیکی را میگیرد و کسیکه سفارش بدی

سَيِّئَةً يَّكُنْ لَّهٗ كِفْلٌ مِّنْهَا ۗ وَكَانَ اللّٰهُ

بد | می باشد | اورا (هم) | حصه | از آن | وهست | خدا

میکند او حصهٔ بدی را میگیرد و خداوند برهر چیز

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيْتًا ﴿۸۵﴾ وَاِذَا حُيِّيْتُمْ بِتَحِيَّةٍ

برهر چیز | قادر | وهنگامیکه تحفه داده شود شمارا به سلام

قدرت دارد و هنگامیکه برشما سلام گفته شود پس

فَحَيُّوْا بِاَحْسَنَ مِنْهَآ اَوْ رُدُّوْهَا ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

پس تحفه دهید بهتر از آن | ویا همان کلمه را واپس کنید | هر آینه | خدا | هست | برهر چیز

(سلام گوینده را) خوب جواب بدهید و یا کم از کم به همان اندازه جواب بدهید هر آینه خداوند حساب گیرنده

حَسِيْبًا ﴿۸۶﴾ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۗ لَيَجْمَعَنَّكُمْ

حساب کننده | خدا است | نیست | معبود دیگر | مگر | او | هر آینه جمع کند شمارا

هر سخن است، الله آن ذات است که غیر از او معبود دیگری نیست، همهٔ شمارا روز قیامت

اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۗ وَمَنْ اَصْدَقُ مِنَ اللّٰهِ حَدِيْثًا ﴿۸۷﴾

به روز | قیامت | نیست هیچ شک در آن | وکیست راستگوتر | از خدا در سخن

جمع خواهد کرد، درآمدن آن هیچ شکی نیست و کیست راستگوتر از خداوند در سخن؟

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنٰفِقِيْنَ فِئَتَيْنِ وَاللّٰهُ اَرْكَسَهُمْ

پس چیست شمارا | دربارهٔ منافقان | دوگروه شدید | وخدا نگونسار گردانید آنهارا

پس چیست شمارا که دربارهٔ منافقین دو گروه شدید و حال آنکه ایشان خداوند بسبب اعمال بد ایشان

بِمَا كَسَبُوْا ۗ اَتُرِيْدُوْنَ اَنْ تَهْدُوْا مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُ ۗ وَمَنْ

به سبب اعمال آنها | آیا میخواهید | که راه نمائید شما | کسی راکه | گمراه کرده است خدا | وکسی راکه

آنها (عقلهای ایشان) نگونسار گردانیده است آیا شما میخواهید که به چنین مردم راه نمائید آنها یکه خدا ایشان را گمراه گردانیده است

يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ سَبِيْلًا ﴿۸۸﴾ وَدُّوْا لَوْ تَكْفُرُوْنَ

گمراه کند الله | پس هرگز نیابی تو | اورا | هیچ راهی | ایشان میخواهند | که شما هم کافر شوید

و کسی را که خداوند گمراه کند، پس اورا هیچ راه نه یابی آنها میخواهند مثلیکه

كَمَا كَفَرُوْا فَتَكُوْنُوْنَ سَوَآءً فَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ اَوْلِيَآءَ

چنانچه ایشان کافر شدند | باز میشوید شما | برابر | پس مگیرید شما | از ایشان | دوستان

خود ایشان کافران هستند که شما هم کافر شوید باز همهٔ تان برابر شوید پس هیچ کسی را از آنها دوست مگیرید

النصف ع ۱۱ ۸

حَتّٰى يُهَاجِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوْهُمْ

تاوقتیکه | ایشان هجرت کنند | درراه خدا | پس اگر | ایشان روی گردانند | پس بگیرید ایشان را

تا وقتیکه آنها در راه خداوند هجرت نکنند باز وقتیکه آنها (از شما) انکار کنند پس که

وَاقْتُلُوْهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوْهُمْ ۪ وَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْهُمْ وَلِيًّا

وبکشید ایشان | درجاییکه | بیابید ایشان را | ومگیرید شما | از ایشان | دوست

در هر جای بیابید بدست شما بگیرید ایشان را و بکشید ایشان را و هیچ وقتی از آنها برای خود

وَّلَا نَصِيْرًا ﴿۸۹﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ يَصِلُوْنَ اِلٰى قَوْمٍ

ونه مددگار | مگر آنانیکه | پیوست میشوند | به آن قوم

دوستها و مددگار نه گیرید، غیر از آن قوم که به چنین مردم یک جای میشوند که در شما

بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ اَوْ جَآءُوْكُمْ حَصِرَتْ صُدُوْرُهُمْ

که میان شما وایشان | معاهده است | ویا ایشان بیایند نزد شما | که تنگ شده باشد | سینه های ایشان

و در ایشان معاهده میباشد، و یا در چنین حالت بشما بیایند که از جنگ تنگ

اَنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ اَوْ يُقَاتِلُوْا قَوْمَهُمْ ؕ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ لَسَلَّطَهُمْ

که ایشان جنگ کنند باشما | یا | جنگ کنند باقوم خود | واگر | بخواهد خدا | غلبه میداد ایشان را

شده باشند نه باشما جنگ میکنند و نه با قوم خود و اگر خدا میخواست ایشان را

عَلَيْكُمْ فَلَقٰتَلُوْكُمْ ۚ فَاِنِ اعْتَزَلُوْكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوْكُمْ وَاَلْقَوْا

برشما | پس جنگ میکردند باشما | پس اگر | بگذارند شمارا آنها | پس جنگ نه میکنند باشما | وبگذارند

بشما غلبه میداد پس جنگ میکردند باشما اگر ایشان شمارا بگذارند و باشما جنگ نکنند

اِلَيْكُمُ السَّلَمَ ۙ فَمَا جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيْلًا ﴿۹۰﴾

بشما | پیغام صلح | پس نگردانیده | خدا | شمارا | برایشان | راهی

و دست صلح به شما دراز کنند باز خداوند شمارا در مقابله آنها حق جنگ کردن نداده است

سَتَجِدُوْنَ اٰخَرِيْنَ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّاْمَنُوْكُمْ وَيَاْمَنُوْا

زود است که می یابید شما | مردم دیگر | آنانیکه میخواهند | که به امن شوند آنها از شما | وبه امن شوند

یک قسم منافقی دیگر هم می یابید که (جنگ را خوش نه میدارند) میخواهند که از جانب شما هم به امان باشند

قَوْمَهُمْ ؕ كُلَّمَا رُدُّوْٓا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْكِسُوْا فِيْهَا ۚ فَاِنْ

از قوم خود | هروقتی که | بازگردانیده شوند آنها | بطرف فساد | ونگونسار می افتند در آن | پس اگر

و از جانب قوم خود هم بر امان باشند و وقتیکه مواقع شر یابند در آن می آیند پس اگر چنین مردم

لَّمْ يَعْتَزِلُوْكُمْ وَيُلْقُوْٓا اِلَيْكُمُ السَّلَمَ وَيَكُفُّوْٓا اَيْدِيَهُمْ

کناره نشوند آنها از شما | (ونه) آنها پیش کنند | شمارا | صلح | (ونه) آنها منع کنند | دستهای خود

از مقابله شما یک طرف نشدند، و صلح را پیش نکردند، و دستهای خود را بند نه کردند

فَخُذُوهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ ۚ وَ اُولٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا

پس بگیرید ایشان را | وبکشید | هرجا که | بیابید ایشان را | و | آن گروه | داده ایم

پس هر جا که بیابید بگیرید و بکشید ایشان را بر همین مردم شمارا

لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿٩١﴾ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ اَنْ يَّقْتُلَ

شمارا | برایشان | قوت آشکارا | ونه | سزد یک مسلمان را | که بکشد

قوت بلند نمودن دست آشکارا داده ایم و کار یک مسلمان نیست که بکشد مسلمان دیگری را

مُؤْمِنًا اِلَّا خَطَئًا ۚ وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَئًا فَتَحْرِيْرُ

یک مسلمان | مگر | بدون قصد | وهرکه | بکشد | یک مسلمان | بدون قصد | پس آزاد کند

مگر در حالت سهو و کسیکه یک مسلمان را به سهواً کشت (پس کفاره آن این است که)

رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَّدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖٓ اِلَّآ اَنْ يَّصَّدَّقُوْا ۗ فَاِنْ

گردن | غلام مؤمن | وخون بها | آداء کند | به ورثه او | مگر | که معاف کنند آنها | پس اگر

گردن یک غلام مومن را آزاد کند و به ورثه مقتول خون بها آداء کند مگر که آنها دیت را عفو کنند

كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۗ

باشد او | از قومیکه | دشمن شما باشد | واو مسلمان باشد | پس آزاد کند | گردن | غلام مسلمان

(جائز است) و اگر این بنده مومن از چنین قوم باشد که با شما دشمن باشد پس یک غلام مسلمان را

وَاِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ فَدِيَةٌ

واگر | باشد او | از قومیکه میان شما | ومیان ایشان | عهد است | پس هم خون بهاء را

آزاد کند، و اگر از چنین قوم باشد اینبنده که میان شما و آنها عهد باشد پس ورثه او

مُّسَلَّمَةٌ اِلٰٓى اَهْلِهٖ وَتَحْرِيْرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۚ فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ

آداء کند | به ورثه او | وآزاد کند | گردن | یک مسلمان | پس هرکه نیابد آن را

خون بها بدهد و یک غلام مسلمان را آزاد کند و کسیکه غلام را نه می یابد

فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ ۫ تَوْبَةً مِّنَ اللّٰهِ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ

پس روزه را بگیرد | دو ماه | متوالی (پی در پی) | این توبه است | از طرف خدا | وهست خدا

پس دو ماه پی در پی روزه بگیرد بطور توبه که از جانب خدا مقرر است و خداوند

عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿٩٢﴾ وَمَنْ يَّقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهٗ

دانا | باحکمت | وهرکه | بکشد | یک مسلمان | بقصد | پس جزای وی

برهر چیز دانا و باحکمت است و کسیکه یک مومن را عمداً بکشد پس جای او

جَهَنَّمُ خٰلِدًا فِيْهَا وَغَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهٗ وَ

دوزخ است | جاوید باشد | درآن | وغضب شد | خدا | بروی | ولعنت کرده براو | و

جهنم است که درآن جاوید میباشد و لعنت و قهر خداوند بر او میباشد۔

اَعَدَّ لَهٗ عَذَابًا عَظِيْمًا ﴿٩٣﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِذَا ضَرَبْتُمْ

آماده کرد به او عذاب | بزرگ | ای | مؤمنان | وقتیکه | سفر کنید شما

و به چنین (قاتل) خداوند سزاء بزرگ آماده کرده است ای مؤمنان! وقتیکه شما در راه خدا برای (جهاد)

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَتَبَيَّنُوْا وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ اَلْقٰۤى اِلَيْكُمُ

در راه خدا | پس تحقیق کنید | و نه | گوئید | کسی را که | افگند | بشما

سفر کنید (پس در تحقیق هر سخن) باشید و کسیکه بر شما سلام افگند پس اورا این مگوئید که

السَّلٰمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا ۚ تَبْتَغُوْنَ عَرَضَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۫

سلام | که نیستی تو مؤمن | شما میخواهید | سامان | زندگی دنیا

تو مؤمن نیستی اگر شما در طلب مال و اسباب دنیا هستید پس نز خداوند

فَعِنْدَ اللّٰهِ مَغَانِمُ كَثِيْرَةٌ ۚ كَذٰلِكَ كُنْتُمْ مِّنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللّٰهُ

پس نزد خدا است | غنیمتها | زیاد | هم چنین | بودید شما | پیش از این | پس احسان کرد خدا

غنیمتهای زیاد است شما هم پیش از این (از اسلام نا خبر بودید) باز

عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوْا ۚ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿٩٤﴾

برشما | پس تحقیق کنید | هر آینه | خدا | هست به آنچه میکنید شما | آگاه

خداوند بالای شما احسان کرد، پس شما خوب تحقیق کنید هر آینه خداوند از اعمال شما باخبر است

لَا يَسْتَوِى الْقٰعِدُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ غَيْرُ اُولِى الضَّرَرِ

برابر نیستند | نشینندگان | از مسلمانان | به آنانیکه عذر نیست

آن عده مؤمنان (که به لحاظ جسمانی) معذور نباشند و در خانه می باشند برابر آن مؤمنان نیستند

وَالْمُجٰهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ۚ فَضَّلَ

وجهادکنندگان | در راه خدا | به مال خویش | و به جان خویش | فضیلت داده

آنانیکه بر سرو مال خود جهاد میکنند خداوند

اللّٰهُ الْمُجٰهِدِيْنَ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقٰعِدِيْنَ

خدا | مجاهدین را | به اموال ایشان | ونفسهای ایشان | برنشینندگان

جهاد کنندگان را بر سرو مال بر آنانیکه در خانه هستند درجه بلند داده است

دَرَجَةً ۚ وَكُلًّا وَّعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى ۚ وَفَضَّلَ اللّٰهُ الْمُجٰهِدِيْنَ

درجه | وهریکی را | وعده کرده خدا | از نیکی | وفضیلت داده | الله | مجاهدان را

اگرچه همراه هر یک وعده جنت کرده است مگر خداوند مجاهدین را بر مردم نشسته

عَلَى الْقٰعِدِيْنَ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً

برنشینندگان | به مزد بزرگ | درجها است | از طرف او | وبخشش

بذریعه اجر بلند فضیلت داده است ایشان از جانب خداوند درجات بلند است و بخشش

وَرَحۡمَةً وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوۡرًا رَّحِيۡمًا ﴿٩٦﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ

ورحمت | وهست | خدا | بخشنده | مهربان | هرآینه | آنانیکه

و رحمت است و خداوند بخشنده و مهربان است آنانیکه (هجرت نکردند)

تَوَفّٰىهُمُ الۡمَلٰٓـئِكَةُ ظَالِمِىۡۤ اَنۡفُسِهِمۡ

روح شان قبض میکنند | فرشتگان | (درحالیکه) ایشان ظلم میکردند | برنفسهای خود

بر نفسهای خود ظلم میکردند فرشتگان از آنها در حالت قبض روح می پرسند که شما در

قَالُوۡا فِيۡمَ كُنۡتُمۡ قَالُوۡا كُنَّا مُسۡتَضۡعَفِيۡنَ

پس میگویند (ایشان رافرشتگان) | شمادر چه حال بودید؟ | آنها گفتند | بودیم ما | ناتوانان

چه حالت بودید؟ آنها جواب دادند که ما در دنیا ناتوان وضعیف

فِى الۡاَرۡضِ قَالُوۡۤا اَلَمۡ تَكُنۡ اَرۡضُ اللّٰهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوۡا

درزمین | گفتند آنها | آیا نبود | زمین | خدا | فراخ | که شما هجرت میکردید

بودیم، فرشتگان گفتند: آیا زمین خدا وسیع و فراخ نبود؟ که شما در آن هجرت

فِيۡهَا فَاُولٰٓـئِكَ مَاۡوٰٮهُمۡ جَهَنَّمُ وَسَآءَتۡ مَصِيۡرًا ﴿٩٧﴾

درآن | پس این مردم اند | جای ایشان | دوزخ است | وبدجای است | ازبازگشت

میکردید، پس این مردم اند که جای ایشان دوزخ است و دوزخ بسیار خراب جای سکونت است

اِلَّا الۡمُسۡتَضۡعَفِيۡنَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَآءِ وَالۡوِلۡدَانِ لَا يَسۡتَطِيۡعُوۡنَ

مگرناتوانان | ازمردان | وزنان | وکودکان | که نه میتوانند

،البته کدام مردها و زنان و کودکان که به راستی هم ناتوان هستند و ذریعه بیرون رفتن

حِيۡلَةً وَّلَا يَهۡتَدُوۡنَ سَبِيۡلًا ﴿٩٨﴾ فَاُولٰٓـئِكَ عَسَى

کدام حیله | ونه می یابند | راهی | پس آن گروه | امید است که

ندارند و نه می یابند راهی پس امید است که خداوند

اللّٰهُ اَنۡ يَّعۡفُوَ عَنۡهُمۡ وَكَانَ اللّٰهُ عَفُوًّا غَفُوۡرًا ﴿٩٩﴾ وَمَنۡ

خدامعاف کند ایشان | وهست خدا | معاف کننده | بخشنده | وکسیکه

به آنها معافی کند، و خداوند بسیار بخشنده و مهربان است و کسیکه

يُّهَاجِرۡ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ يَجِدۡ فِى الۡاَرۡضِ مُرٰغَمًا كَثِيۡرًا

هجرت کند | درراه خدا | می یابداو | درزمین | جای سکونت | زیاد

در راه خدا هجرت کند ایشان در زمین می یابند جای سکونت بسیار

وَّسَعَةً وَمَنۡ يَّخۡرُجۡ مِنۡۢ بَيۡتِهٖ مُهَاجِرًا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖ

وفراخی | وهرکه بیرون رود | ازخانه خود | هجرت کننده | بسوی خداوپیغمبراش

و وسعت و کسیکه از خانه خود در راه خدا و رسول به نیت هجرت بیرون رود

ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ اَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا

باز بیاید اورا | مرگ | تحقیق واقع شد | ثواب وی | برخدا | وهست خدا بخشنده

باز بیاید اورا مرگ پس اجراش واقع شد بر خدا و خداوند بسیار بخشنده

رَّحِيْمًا ۝١٠٠ وَاِذَا ضَرَبْتُمْ فِى الْاَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ

مهربان | وهنگامیکه سفر میکنید شما | درزمین | پس نیست | برشما | گناهی

مهربان است۔ و هنگامیکه شما در سفر باشید پس برشما گناهی نیست

اَنْ تَقْصُرُوْا مِنَ الصَّلٰوةِ ۖ اِنْ خِفْتُمْ اَنْ يَّفْتِنَكُمُ

که کم کنید (قصر کنید) | ازنماز | اگر میترسید شما | که | پریشان میکنند شمارا

که در نماز قصر میکنید' اگر این اندیشه باشد که کافران

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۭ اِنَّ الْكٰفِرِيْنَ كَانُوْا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِيْنًا ۝١٠١

کافران | هرآینه | کافران | هست شمارا | دشمنان آشکارا

شمارا پریشان میکنند' هر آینه کافران دشمنان آشکارا شما هستند

وَاِذَا كُنْتَ فِيْهِمْ فَاَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلٰوةَ فَلْتَقُمْ

وهنگامیکه | باشی تو | درمیان آنها | پس برپا کردی تو | برای شان | نماز | باید که ایستاده شود

وای پیغمبر! وقتیکه تو درگروه مسلمانها باشی (در حالت جنگ) و به ایشان نماز میدهی پس یک گروه

طَاۗىِٕفَةٌ مِّنْهُمْ مَّعَكَ وَلْيَاْخُذُوْٓا اَسْلِحَتَهُمْ ۣ فَاِذَا سَجَدُوْا

یک گروه | ازایشان | باتو | وباید بگیرند | سلاح شان را | باز وقتیکه آنها سجده کنند

با تو ایستاده شوند (و اسلحه خود را گرفته و مجهز) باشند پس هنگامیکه سجده کنند

فَلْيَكُوْنُوْا مِنْ وَّرَاۗىِٕكُمْ ۠ وَلْتَاْتِ طَاۗىِٕفَةٌ اُخْرٰى لَمْ يُصَلُّوْا

پس شوند آنها | ازوراءشما | وبیاید | گروه | دیگری | آنانیکه نماز نه خواندند

پس عقب ایشان بروند' و گروه دیگری که نماز نه خوانده باشند' پیش شوند

فَلْيُصَلُّوْا مَعَكَ وَلْيَاْخُذُوْا حِذْرَهُمْ وَاَسْلِحَتَهُمْ ۚ وَدَّ

نماز بخوانند | باتو | وبگیرند | سامان حفاظت خود | وسلاح خود را | دوست دارند

و با تو در نماز گذاردن شریک شوند' و در فکر حفاظت خود باشند' و مسلح باشند' کافران

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْ تَغْفُلُوْنَ عَنْ اَسْلِحَتِكُمْ وَاَمْتِعَتِكُمْ

آنانیکه | کافراند | کاش! | شما غافل شوید | ازسلاح تان | واسباب تان

میخواهند که شما از اسلحه و سامان خود غافل باشید

فَيَمِيْلُوْنَ عَلَيْكُمْ مَّيْلَةً وَّاحِدَةً ۭ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اِنْ كَانَ

که حمله کنند آنها | برشما | حمله | یک بارگی | ونیست گناهی | برشما | اگر باشد

و بالای شما حمله ناگهانی کنند' و در این سخن برشما کدام گناهی نیست که شما

بِكُمْ اَذًى مِّنْ مَّطَرٍ اَوْ كُنْتُمْ مَّرْضٰٓى اَنْ تَضَعُوْٓا اَسْلِحَتَكُمْ

بشما | تکلیف | از باران | یا شما باشید | بیمار | که بنهید | سلاح خود را

در چنین حالت سلاح خود را بنهید که بشما بسبب باران تکلیف باشد، و یا شما بیمار باشید

وَخُذُوْا حِذْرَكُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ اَعَدَّ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا

وبگیرید | سامان حفاظت خود | هر آینه | خدا | آماده کرده | کافران را | عذاب

(مگر در هر حالت) در فکر حفاظت خود باشید، هر آینه خداوند کافران را عذاب ذلت کننده مقرر

مُّهِيْنًا ﴿۱۰۲﴾ فَاِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلٰوةَ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا

ذلت کننده | پس چون | آدا کردید | نماز را | پس یاد کنید | خدا را | ایستاده | ونشسته

کرده است، باز چون از نماز فارغ شدید پس در حالت ایستاده، نشسته، و در پهلوی، در هر حالت

وَّعَلٰى جُنُوْبِكُمْ ۚ فَاِذَا اطْمَاْنَنْتُمْ فَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ۚ اِنَّ

وبر | پهلوی خویش | پس چون | بشما اطمینان شود | پس بر پا دارید | نماز را | هر آینه

خدا را یاد کنید، و هنگامیکه شما (از دشمن) به امن شدید (پس نماز را پوره) ادا کنید، هر آینه

الصَّلٰوةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ كِتٰبًا مَّوْقُوْتًا ﴿۱۰۳﴾ وَلَا تَهِنُوْا

نماز | هست | بر مسلمانان | فرض | مقرر (در اوقات) | وستی مکنید

نماز بالای مؤمنان بر اوقات مقرره فرض گردانیده شده است، و در طلب قوم دشمن

فِى ابْتِغَآءِ الْقَوْمِ ؕ اِنْ تَكُوْنُوْا تَاْلَمُوْنَ فَاِنَّهُمْ يَاْلَمُوْنَ

در طلب قوم کافران | اگر شما دردمند میشوید | پس ایشان | دردمند میشوند

سستی مکنید اگر بشما (در جنگ) درد میرسد، پس مثل شما ایشان را هم

كَمَا تَاْلَمُوْنَ ۚ وَتَرْجُوْنَ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا يَرْجُوْنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ

چنانچه شما دردمند میشوید | وشما امید دارید | از خدا | آنچه را امید ندارند | وهست | خدا

درد میرسد، و شما از خداوند(ج) از چنین اجر امید دارید، که آنها ندارند و خداوند خوب

عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿۱۰۴﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ

دانا | باحکمت | هر آینه ما | نازل کردیم | بسوی تو | کتاب را | براستی

دانا و باحکمت است، ما این کتاب را بتو به حق و راستی نازل کردیم که

لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَآ اَرٰىكَ اللّٰهُ ؕ وَلَا تَكُنْ

تا حکم کنی | میان مردم | بر آنچه | دانانده ترا خدا | ومباش

خداوند بتو چیزی آموخته است طبق آن فیصله کنی درمیان مردم، و در دوستی خائنان

لِّلْخَآئِنِيْنَ خَصِيْمًا ﴿۱۰۵﴾ وَّاسْتَغْفِرِ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ

برای خائنان | خصومت کننده | وبخشش بخواه | از خدا | هر آینه | خدا | هست

مباش و از خداوند بخشش بخواه هر آینه خداوند

ع ۱۵ / ۱۲

غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِيْنَ يَخْتَانُوْنَ

بخشنده | مهربان | وتو جدال مکن | ازطرف آن مردم | که خیانت میکنند

بخشنده و مهربان است، و آنانیکه با نفسهای خود (هم) خیانت میکنند، تو از جانب آنها خصومت

اَنْفُسَهُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا اَثِيْمًا ﴿١٠٧﴾

به نفسهای خویش | هرآینه | خدا | دوست نمیدارد | کسی راکه باشد | خیانت کننده | گناه گار

مکن، هر آینه مردم گناه گار و خیانت کننده را الله خوش نمیدارد

يَّسْتَخْفُوْنَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُوْنَ مِنَ اللّٰهِ وَهُوَ مَعَهُمْ

آنها پنهان میدارند | ازمردم | وپنهان نمیدارند | ازخدا | واو | باایشان است

این مردم (گناهان خویش را) از مردم پنهان کرده میتوانند، و از خداوند پنهان کرده نه میتوانند خداوند

اِذْ يُبَيِّتُوْنَ مَا لَا يَرْضٰى مِنَ الْقَوْلِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ

وقتیکه بشب مشوره میکنند | ازآنکه (خدا) راضی نیست | وهست خدا

هر وقت هم با ایشان است، هنگامیکه ایشان خلاف مرضی او مشوره در شب میکنند، و خداوند به همه

بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطًا ﴿١٠٨﴾ هٰٓاَنْتُمْ هٰٓؤُلَاۗءِ جٰدَلْتُمْ عَنْهُمْ

به آنچه میکنند | احاطه کننده | بشنوید شما | آن مردم هستید | که جدال کردید | ازطرف آنها

اعمال ایشان احاطه کننده است درست! دراین دنیا شما از جانب آنها خصومت کردید

فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۣ فَمَنْ يُّجَادِلُ اللّٰهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

درزندگی دنیا | پس کیست که جدال کند | باخدا | ازطرف آنها | به روز قیامت

پس در روز قیامت کیست که از جانب آنها باخدا جدال کند؟ و آخر

اَمْ مَّنْ يَّكُوْنُ عَلَيْهِمْ وَكِيْلًا ﴿١٠٩﴾ وَمَنْ يَّعْمَلْ سُوْۗءًا اَوْ يَظْلِمْ

یاکه باشد | برایشان | کارساز | وهرکه | کند | کاربد | یا کند ظلم

در آن جای که است که وکالت آنها کند؟ و هر که کاری بد کند و یا بر نفس خویش

نَفْسَهٗ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللّٰهَ يَجِدِ اللّٰهَ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١١٠﴾ وَمَنْ

برخود | باز | بخشش بخواهد | ازخدا | می یابد | خدارا | بخشنده | مهربان | وهرکه

تجاوز کند، باز بخشش بخواهد از خدا پس می یابد خدارا بخشنده و مهربان زیاد و کسیکه

يَّكْسِبْ اِثْمًا فَاِنَّمَا يَكْسِبُهٗ عَلٰي نَفْسِهٖ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا

کند | گناه | پس هرآینه | میکند او | برنفس خود | وهست | خدا | دانا

گناه میکند او هم برنفس خود ظلم میکند و خداوند بر هر چیز دانا

حَكِيْمًا ﴿١١١﴾ وَمَنْ يَّكْسِبْ خَطِيْۗـــَٔةً اَوْ اِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ

باحکمت | وهرکه | کند | خطاء | یاکارگناه | باز تهمت بندد از آن

و با حکمت است و کسیکه کار خطا کرد و یا گناه کرد باز الزام آن بر یک بنده بی گناه

بِهٖ بَرِيْٓئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿۱۱۲﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ

بر بی گناهی | بتحقیق برداشت بر نفس خود | بهتان | و گناه | آشکارا | واگر نمیبود | فضل

انداخت بتحقیق گناه بزرگ آشکارا و بهتان بست و ای پیغمبر! اگر بر تو فضل

اللّٰهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهٗ لَهَمَّتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْهُمْ اَنْ يُّضِلُّوْكَ

خدا | برتو | ورحمت او | هر آینه اراده کرده بود | یک گروه | از ایشان | که گمراه کنند ترا

و مهربانی خدا نه میبود یک گروهی از آنها که در (نجات مجرم) تورا به راه خطا روان کند

وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّآ اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّوْنَكَ مِنْ شَيْءٍ

وآنها بی راه کرده نه میتوانند | مگر نفسهای خویش | وبتو زیان رسانیده نه میتوانند | چیزی

حال آنکه آنها بدون نفسهای خود کسی دیگری را گمراه کرده نه میتوانند و بتو هیچ قسم ضرر رسانیده نه میتوانند

وَاَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَيْكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ

ونازل کرد | خدا | برتو | کتاب | وحکمت | و | نشان داده ترا | از آنچه نمیدانستی

و خداوند برتو کتاب و حکمت نازل کرده است و نشان داد ترا از آنچه نمیدانستی

وَكَانَ فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكَ عَظِيْمًا ﴿۱۱۳﴾ لَا خَيْرَ فِيْ كَثِيْرٍ مِّنْ نَّجْوٰىهُمْ

وهست | فضل | خدا | برتو | بزرگ | نیست خیری | در اکثر مشوره های شان

و خداوند بر تو فضل عظیم کرده است در اکثر مشوره های پنهان ایشان خیر نمی باشد

اِلَّا مَنْ اَمَرَ بِصَدَقَةٍ اَوْ مَعْرُوْفٍ اَوْ اِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ

غیر از آنکه | حکم کند | از صدقه | ویا از کار نیک | یا از اصلاح | درمیان مردم

غیر از آن که پنهان از صدقه دادن یا از کار نیک و یا درمیان مردم اصلاح آوردن مشوره

وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ ابْتِغَآءَ مَرْضَاتِ اللّٰهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيْهِ اَجْرًا

وکسیکه کند | چنین کار | برای طلب رضاء خدا | پس زود است که | میدهیم اورا | مزد

کند (این سخن درست است) و کسیکه برای رضامندی خداوند چنین عمل بکند زود است که ما اورا اجر

عَظِيْمًا ﴿۱۱۴﴾ وَمَنْ يُّشَاقِقِ الرَّسُوْلَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ

بزرگ | وهر که مخالفت کند | از رسول | بعد از آنکه | آشکارا شد | اورا

بسیار بدهیم و کسیکه بعد از هدایت واضح مخالفت کند

الْهُدٰى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيْلِ الْمُؤْمِنِيْنَ نُوَلِّهٖ مَا تَوَلّٰى

راه هدایت | وپیروی کند راه را | که خلاف راه مسلمان است | ما میگردانیم اورا | بکدام طرف که میگردد

و غیر از راه مؤمنان راه دیگری را انتخاب کند ما هم اورا به آن طرف میگردانیم که خود اش گردید

وَنُصْلِهٖ جَهَنَّمَ وَسَآءَتْ مَصِيْرًا ﴿۱۱۵﴾ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ

وی در آریم اورا | به دوزخ | وبد است | جای بازگشت | هر آینه خدا | بخشش نه میکند

و نی در آریم اورا به دوزخ و جهنم بسیار بد جای سکونت است، یقین بدارید که خداوند این سخن را

اَنْ يُّشْرَكَ بِهٖ وَيَغْفِرُ مَا دُوْنَ ذٰلِكَ لِمَنْ

که شریک کرده شود بروی | وی آمرزد | گناهیکه | غیراز آن باشد | برای کسیکه

نه میبخشد که با او شریک گردانیده شود و غیرا ز اینکه چیزی را که بکسی بخواهد بخشش

يَّشَآءُ ۚ وَمَنْ يُّشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا ۢ بَعِيْدًا ﴿١١٦﴾

بخواهد | وکسیکه | شریک آرد | بخدا | هرآینه بی راه شداو | از راه حق دور

میکند و کسیکه با خدا شریک آورد او در گمراهی بسیار دور افتید

اِنْ يَّدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖٓ اِلَّآ اِنٰثًا ۚ وَاِنْ يَّدْعُوْنَ اِلَّا شَيْطٰنًا

ایشان نمی پرستند | غیراز خدا | مگرزنان (معبود) | وایشان نمی پرستند | مگر | شیطان

انها خدا را ترک کردند، و فقط از یک چند زنان چیزها عبادت میکنند، و تنها از آن شیطان نافرمان

مَّرِيْدًا ﴿١١٧﴾ لَّعَنَهُ اللّٰهُ ۘ وَقَالَ لَاَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيْبًا

وقف لازم

سرکش | لعنت کرده است براوخدا | واوگفت | هرآئینه میگیریم | از بندگان تو | حصه

عبادت میکنند، بر آن که خدا لعنت فرستاده است، و شیطان گفت هر آینه من از بندگان تو یک حصه مقرره

مَّفْرُوْضًا ﴿١١٨﴾ وَّلَاُضِلَّنَّهُمْ وَلَاُمَنِّيَنَّهُمْ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ

مقرره | وهرآینه من گمراه میکنم ایشان را | وامیدوار میسازم ایشان رابه تمنا باطل | از من حکم میدهم ایشان را

میگیرم و هر آینه ایشان را بی راه میکنم و ایشان را در امیدهای باطل داخل میسازم ومن ایشان را تعلیم میدهم

فَلَيُبَتِّكُنَّ اٰذَانَ الْاَنْعَامِ وَلَاٰمُرَنَّهُمْ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلْقَ اللّٰهِ ۚ

که بشگافند | گوشهای | چارپایان | ومن حکم میدهم ایشان را | پس آنها بدل میکنند | صورتهای آفریده خدارا

که ایشان بنام غیر الله گوشهای حیوانات را بشگافند، و به آنها حکم میدهم که در صورتهای ساخته شده خدا هم

وَمَنْ يَّتَّخِذِ الشَّيْطٰنَ وَلِيًّا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَقَدْ خَسِرَ

وهرکه بگیرد | شیطان را | دوست | غیراز خدا | به تحقیق درزیان واقع شد

تغیر (ناجائز کند) و هر که شیطان را بجای خدا دوست گیرد پس او در خساره آشکارا

خُسْرَانًا مُّبِيْنًا ﴿١١٩﴾ يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيْهِمْ ۚ وَمَا يَعِدُهُمُ

زیان آشکارا | اووعده میدهد ایشان را | وامید میدهد ایشان را | ونه | میدهد ایشان راوعده

واقع گردید، شیطان وعده میدهد ایشان را و امید های دروغ به آنها میدهد البته شیطان با آنها

الشَّيْطٰنُ اِلَّا غُرُوْرًا ﴿١٢٠﴾ اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۡ وَلَا يَجِدُوْنَ

شیطان | مگر | فریب | این گروه | جای ایشان | دوزخ است | وایشان نه یابند

وعده های پراز دروغ میدهد، ایشان اند که جای ایشان دوزخ است، و از آن جای

عَنْهَا مَحِيْصًا ﴿١٢١﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَنُدْخِلُهُمْ

از آن | نجات | وآنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | زودا ست که ایشان راداخل کنیم

نجات نه یابند، و کسانیکه ایمان اوردند و کردند کار های نیک ایشان را در چنین باغها

جَنّٰتٍ تَجۡرِیۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِیۡنَ فِیۡهَاۤ اَبَدًا ؕ وَعۡدَ اللّٰهِ

در باغها | که میرود | زیر آن | نهرها | جاوید باشند | در آن | همیشه | وعده خدا است

داخل میکنیم، که زیر آن نهرها جاری میباشد ایشان در آن همیشه و جاوید میباشند

حَقًّا ؕ وَمَنۡ اَصۡدَقُ مِنَ اللّٰهِ قِیۡلًا ﴿۱۲۲﴾ لَیۡسَ بِاَمَانِیِّکُمۡ

راست | وکیست | راستر از خدا در سخن | نه مدار امر | به آرزو های شما است

این وعده صدق خداوند است و سخن کسی را ستر شده میتواند از خدا، نه به امید های شما شده میتواند

وَلَاۤ اَمَانِیِّ اَهۡلِ الۡکِتٰبِ ؕ مَنۡ یَّعۡمَلۡ سُوۡٓءًا یُّجۡزَ بِهٖ ۙ وَلَا یَجِدۡ

ونه به آرزوهای | اهل کتاب | هر که کند | کار بد | جزاء آن به وی داده میشود | ونه | یابد

و نه به امید های اهل کتاب (قانون این است) کسیکه کار بد کرد، به او سزاء آن داده میشود و در مقابله خدا

لَهٗ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ وَلِیًّا وَّلَا نَصِیۡرًا ﴿۱۲۳﴾ وَمَنۡ یَّعۡمَلۡ

بخود | غیر خدا | دوست | ونه | مددگار | وهر که | کند

هیچ کسی را برای خود مددگار و دوست نه یابد و کسیکه کارهای نیک کند

مِنَ الصّٰلِحٰتِ مِنۡ ذَکَرٍ اَوۡ اُنۡثٰی وَهُوَ مُؤۡمِنٌ فَاُولٰٓئِکَ یَدۡخُلُوۡنَ

کار نیک | مرد باشد | یا | زن | واو مومن باشد | پس چنین مردم | می درآیند

سخن برابر است مرد باشد و یا زن البته که ایماندار باشد پس چنین مردم به جنت

الۡجَنَّةَ وَلَا یُظۡلَمُوۡنَ نَقِیۡرًا ﴿۱۲۴﴾ وَمَنۡ اَحۡسَنُ دِیۡنًا مِّمَّنۡ

در جنت | وستم کرده نشود بر ایشان | ذره هم | وکیست نیکوتر به اعتبار دین | از آن

داخل میشوند، و هیچ اندازه حق تلفی آنها نه میشود و از آن کسی کی نیکو تر شده میتواند در دین

اَسۡلَمَ وَجۡهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحۡسِنٌ وَّاتَّبَعَ مِلَّةَ اِبۡرٰهِیۡمَ

که نهاد | سر خود | به الله | واو نیکوکار باشد | و پیروی کرد او | ملت ابراهیم را

که بحکم خداوند سر خود را نهاده باشد، و کار های نیکی را به اخلاص میکند، و یک رو به ملت ابراهیم علیه السلام

حَنِیۡفًا ؕ وَاتَّخَذَ اللّٰهُ اِبۡرٰهِیۡمَ خَلِیۡلًا ﴿۱۲۵﴾ وَلِلّٰهِ مَا

که یک طرف بود | وگرفت | خدا | ابراهیم را | دوست (مخلص) | ومر خدا را است | آنچه

رفتار کند و خداوند ابراهیم علیه السلام را دوست خود ساخته بود، و خاص خدا است

فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الۡاَرۡضِ ؕ وَکَانَ اللّٰهُ بِکُلِّ شَیۡءٍ

در آسمانها است | وآنچه | در زمین است | وهست خدا | بهر چیز

چیزیکه در آسمانها و زمین است و الله بر هر چیز محیط است

مُّحِیۡطًا ﴿۱۲۶﴾ وَیَسۡتَفۡتُوۡنَکَ فِی النِّسَآءِ ؕ قُلِ اللّٰهُ یُفۡتِیۡکُمۡ

احاطه کننده | وفتوی میخواهند از تو | در بارهٔ زنان | بگو | خدا | حکم میدهد شمارا

و مردم از تو در بارهٔ زنها فتویٰ میخواهند بگو که خداوند شمارا در بارهٔ آنها

ع ١٨ ١٥

فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاءِ

در بارهٔ آنها | وآنچه خوانده میشود | برشما | در کتاب | در بارهٔ زنان یتیمه

حکم میدهد (و آن احکام را به شما یاد آوری میکند) که از پیش بشما در این کتاب خوانده شده است دربارهٔ دختران یتیمه که شما

اللَّاتِي لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ

آنکه | نه میدهید شما ایشان را | آنچه | مقرر شده است | برای آنها | وشما میخواهید | که نکاح کنید ایشان را

حقوق آنها را اداء نه میکنید، و با آنها رغبت نکاح دارید

وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ

وضعفاء | از کودکان | (و به این) که قائم باشید | برای یتیمان | به انصاف

و آن احکام که دربارهٔ کودکان ضعفاء شده است و این سخن که کارهای ایتام به انصاف بجای آرید

وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾ وَإِنِ امْرَأَةٌ

وآنچه | شما میکنید | از نیکوئی | پس هر آینه | خدا | هست به آن دانا | واگر زنی

و هر نیکی را که شما میکنید، آن به خدا خوب معلوم است و اگر همراه یک زن

خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا

می ترسد | از شوهرش | از سختی | یا از روی گردانیدن | پس نیست گناهی | به هر دو ایشان

ترس باشد از بد کردار و بد سلوک شوهر پس بر هر دو ایشان گناهی نیست

أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ

که بکنند آنها | درمیان خود | صلح | وصلح | بهتر است | وحاضر کرده شده است | نفسها

(که بر کدام سخن) درمیان خود صلح کنند و صلح یک چیز درست است، بخل در هر نفس

الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ

بر بخل | واگر | نیکوکاری کنید | وپرهیزگاری کنید | پس هر آینه | خدا | هست به آنچه شما میکنید

موجود است، و اگر شما با مردم سلوک درست کنید و از خدا بترسید، خداوند از کارهای شما بی خبر

خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ

باخبر | وهرگز شما نه میتوانید | که عدل کنید | درمیان زنان | اگرچه شما حرص کنید

نیست، و انصاف نمودن درمیان زنها در اختیار شما نیست اگرچه شما بسیار بخواهید

فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِنْ

پس میل مکنید | به تمام میل | پس میگذارید آن زن را | مانند معلقه | واگر

(پس این اندازه کافی است که) به یک زن به چنین درجه مائل مباش که دیگری را مانند معلقه ترک کن و اگر

تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٢٩﴾

اصلاح میکنید | وپرهیزگاری مینمائید | پس هر آینه | خدا | هست | بخشنده | مهربان

و اگر شما سلوک درست اختیار میکنید و از خدا بترسید پس خداوند بخشنده و مهربان است

وَإِن يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِّن سَعَتِهِ ۚ وَكَانَ

واگرهردوآنهاجداشوند | بی نیاز گرداند خدا | هریک را | ازفراخی خود | وهست

و اگر (زن و شوهر) جدا شوند یک از دیگری پس خداوند هر یکی را از فضل خود مستغنی سازد

اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا

خدا | صاحب فراخی | باحکمت | ومرخدارااست | آنچه | درآسمانهااست | وآنچه

و خداوند وسعت کننده، و باحکمت است و چیزیکه در آسمانها و زمین است هم از

فِي الْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ

درزمین است | وهرآینه ماحکم داده بودیم | آنهاراکه | داده شده بود | کتاب | پیش ازشما

خداوند است، و قبل از شما به کسانیکه کتاب داده شده بوذ ایشان را هم هدایت کرده بودیم و

وَإِيَّاكُمْ أَنِ اتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَإِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا

وشمارا | که بترسید | ازخدا | واگرشماانکارکنید | پس هرآینه | خدارااست | آنچه

بشما هم هدایت میکنیم که از خدا بترسید و اگر شما قبول نه میدارید (پس نه دارید) چیزیکه در آسمانها

فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾

درآسمانهااست | وآنچه | درزمین است | وهست | خدا | بی نیاز | ستایش شده

و زمین است همه خدا را است و خداوند بی نیاز است و لائق ستایش است

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ

ومرخدارااست | آنچه درآسمانهااست | وآنچه درزمین است | وکافی است | الله

و چیزیکه در آسمانها و زمین است همه خدا راست و خداوند تنها کارساز

وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ ۚ

کارساز | اگربخواهد خدا | میبرد شمارا | ای مردم | ومی آرد | دیگران را

کافی است ای مردم! اگر خدا بخواهد شمارا فنا میکند و مردم دیگری را می آرد

وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾ مَّن كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا

وهست | خدا | براین (سخن) | قادر | هرکه میخواهد | ثواب | دنیا

و خدا بر هر چیز قادر است، کسیکه تنها اجر دنیا بخواهد پس (اورا معلوم باشد که)

فَعِندَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

پس نزدخدااست | ثواب | دنیا | وآخرت | وهست خدا | شنوا | دانا

نزد خدا اجر و ثواب دنیا و آخرت موجود است خدا شنوا و بینا است

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ

ای مؤمنان! | باشید شما قائم | به انصاف | گواهی دهندگان | برای خدا

ای مؤمنان! به انصاف قائم باشید و برای خدا گواهی دهید

وَلَوْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَوِ ٱلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ ۚ إِن يَكُنْ غَنِيًّا

اگرچه آن گواهی به ضرر شما باشد | یا به ضد والدین | یا نزدیکان | اگر باشد توانگر

اگرچه (این گواهی) خلاف نفسهای شما، و یا والدین و یا خواشاوندان شما باشد اگر او غنی باشد

أَوْ فَقِيرًا فَٱللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُوا ٱلْهَوَىٰٓ أَن تَعْدِلُوا ۚ

یامحتاج | پس خدا | مهربان تراست برآنها | پس پیروی مکنید | خواهش نفس را | که روی بگردانید از عدل

یا فقیر، در هر حالت خداوند از شما زیاد خیر خواه است از آنها، پس از پیروی نفس خود دست خود را از عدل

وَإِن تَلْوُۥٓا أَوْ تُعْرِضُوا فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾

واگر بیان غلط کنید | یا | روی بگردانید | پس هرآینه | خدا | هست به آنچه میکنید باخبر

باز نه دارید، و اگر زبانهای خود را تغییر دهید و یا (از گواهی در عقب شوید) پس خداوند از کارهای شما خوب باخبر است

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا ءَامِنُوا بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِى

ای | مؤمنان | ایمان بیارید | به خدا | و به رسول او | و بر آن کتابی که

ای مؤمنان! ایمان آرید برخدا و به رسول او و به کتاب او آنکه او

نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِن قَبْلُ ۚ وَمَن

نازل کرد | به رسول خود | و به کتابی که | نازل کرد | پیش | و کسیکه

بر رسول خود فرستاد و بر آن کتاب که او قبل از آن نازل کرده بود کسیکه

يَكْفُرْ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ

انکار کند | به خدا | و به فرشتگان او | و به کتابهایش | و به پیغمبرانش | و به روز آخرت

از خدا، و از فرشتگان، و از کتابهای او و از رسولان او و از روز قیامت انکار کند

فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًۢا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ

پس به تحقیق گمراه شد | به گمراهی دور | هرآینه | کسانیکه | ایمان آوردند | باز | انکار کردند | باز

هر آینه او (از راه حق) بسیار دور افتید هر آینه آنانیکه ایمان آوردند، باز کافر شدند باز

ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ٱزْدَادُوا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغْفِرَ لَهُمْ

ایمان اوردند | باز | انکار کردند | باز | زیاد شدند | در کفر | هرگز خدا ایشان را بخشش نمیکند

ایمان آوردند، باز کافر شدند باز در کفر زیاد رفتند خداوند هیچ وقت ایشان را معاف نه میکند

وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًۢا ﴿١٣٧﴾ بَشِّرِ ٱلْمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا

و نه راه نماید ایشان را | راه | مژده ده | منافقان را | که ایشان را است | عذاب

و نه به آنها راه مستقیم مینماید، منافقان را مژده ده که ایشان را عذاب درد ناک مقرر

أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾ ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۚ

دردناک | آنانیکه | می گیرند | کافران را | دوست | غیر از | مسلمانان

است آن منافقین که مسلمانها را ترک کردند و با کافران تعلقات دوستی دارند

أَيَبْتَغُونَ عِندَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿۱۳۹﴾ وَقَدْ نَزَّلَ

آیا ایشان می خواهند | نزد شان | عزت را | پس هرآینه | عزت | برای خدا است همه | وهرآینه او نازل کرده است

آیا ایشان از کافران عزت میخواهند؟ پس هر آینه هر قسم عزت نزد خدا است

عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا

برشما | در کتاب | که هرگاه | بشنوید شما | آیاتهای خدارا | که انکار کرده میشود بر آن

و بشما در کتاب (قرآن) این حکم آمده است که در جایکه شنیدید که از آیاتهای خدا انکار کرده میشود

وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا

واستهزاء میشود | پس نه | نشینید شما | باایشان | تا آنکه | ایشان مشغول شوند

و استهزاء میشود پس نزد آنها نیشنید تا وقتیکه آنها در سخن دیگری

فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذًا مِثْلُهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ

درسخن غیر از آن | (ورنه) شما هم | درآن وقت مثل آنها میشوید | هرآینه | خدا | جمع کننده است

مشغول نشوند، اگر شما چنین کردید مثل آنها میشوید، یقین بدارید که خداوند متعال

الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿۱۴۰﴾ الَّذِينَ

منافقان | وکافران را | در دوزخ | همه | آن منافقان

منافقان و کافران را در دوزخ یک جای میکند ایشان دربارهٔ شما

يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا

که انتظار میکنند به شما | پس اگر | باشد شمارا | فتح | از جانب خدا | گویند

منتظر حالات هستند، پس اگر خدا شمارا فائده نصیب کند، میگویند که چرا

أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا

آیا نبودیم باشما | واگر باشد | کافران را | حصه یا فائده | پس گویند

ما با شما نبودیم، و اگر به کافران کدام حصه نصیب شود پس ایشان به (کافران میگویند)

أَلَمْ نَسْتَحْوِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعْكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۚ فَاللَّهُ

آیا ما غالب نه شده بودیم | برشما | وباز نداشتیم شمارا | از مسلمانان | پس خدا

آیا ما بر شما غالب شده نه میبودیم؟ با این هم ما شمارا از مومنان نجات دادیم پس خداوند

يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ

فیصله میکند | درمیان شما | روز قیامت | وهرگز ندهد | خدا | کافران را

روز قیامت درمیان شما فیصله میکند و هیچ وقت هم الله تعالیٰ در مقابله مسلمانها

عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿۱۴۱﴾ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ

برمسلمانان | راغلبه | هرآینه | منافقان | فریب میدهند | خدارا | واو

کافران را غلبه نه میدهد، منافقان (در فکر خود) خدارا فریب میدهند حال آنکه خدا

ع ۲۰ ۱۷

خَادِعُهُمْ ۚ وَإِذَا قَامُوٓا إِلَى الصَّلٰوةِ قَامُوا كُسَالٰى

سزاء فریب میدهد ایشان را | ووقتیکه | برخیزند | بسوی نماز | برخیزند | به سستی

ایشان را در فریب انداخته اند و هنگامیکه بر نماز برخیزند پس بردل شکسته برپا میکنند و به مردم

يُرَآءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللّٰهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾ مُّذَبْذَبِينَ

می نمایند (عبادت) | بمردمان | ویادنه میکنند | خدارا | مگراندکی | ایشان متردداند

مینمایند و خدا را بسیار کم یاد میکنند درمیان کفر و اسلام

بَيْنَ ذٰلِكَ ۖ لَآ إِلٰى هٰٓؤُلَآءِ وَلَآ إِلٰى هٰٓؤُلَآءِ ۚ وَمَن يُضْلِلِ اللّٰهُ

میان این وآن | نه به این طرف اند | ونه | به آن طرف | وکسیکه | گمراه کند خدا

مذبذب هستند نه (بسوی مسلمانها هستند و نه به سوئ کافران و کسی را که خداوند بی راه کند

فَلَن تَجِدَ لَهٗ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا

پس هرگز نیابی | اورا | هیچ راهی | ای مؤمنان! | مگیرید

هیچ وقت نه یابی اورا راه درست، ای مؤمنان! غیر از مسلمانها

الْكٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَجْعَلُوا

کافران را | دوستها | غیراز | مسلمانان | آیا میخواهید | که بگردانید

با کافران دوستی نکنید آیا شما میخواهید که بر خلاف نفس خود

لِلّٰهِ عَلَيْكُمْ سُلْطٰنًا مُّبِينًا ﴿١٤٤﴾ إِنَّ الْمُنٰفِقِينَ فِي الدَّرْكِ الْأَسْفَلِ

بخدا | برخود | دلیل آشکارا | هرآینه | منافقان | درطبقه بسیار زیرین اند

حجت آشکارا خداوند قائم کنید، یقین کنید که منافقان در طبقه بسیار زیرین میباشند

مِنَ النَّارِ ۚ وَلَن تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا

از دوزخ | وهرگز نمی یابی | بایشان | مددگاری | مگرآنانیکه | توبه کردند | واصلاح کردند

و تو هیچ وقتی ایشان را مددگار نه یابی البته کسانیکه رجوع کنند، و کارهای خود را درست کنند

وَاعْتَصَمُوا بِاللّٰهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلّٰهِ فَأُولٰٓئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ

واستوار گرفتند | الله | وخالص کنند | دین شان را | برای خدا | پس آن گروه | با مسلمانانند

و احکام خداوند را استواری گرفتند و دین خود را خالص برای خداوند کنند، پس این مردم با مؤمنان میباشند

وَسَوْفَ يُؤْتِ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾ مَا يَفْعَلُ اللّٰهُ

وزود میدهد | الله | مسلمانان را | ثواب بزرگ | چه میکند | خدا

و زود است که خداوند مؤمنان را ثواب بزرگ دهد خداوند چه میکند

بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَاٰمَنْتُمْ ۚ وَكَانَ اللّٰهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

به عذاب دادن شما | اگرشکر کنید شما | وایمان بیارید | وهست | خدا | قدردان | دانا

که شمارا عذاب دهد اگر شما شکر کنید و به راه ایمان قائم باشید و خداوند قدردان دانا است

لَا يُحِبُّ اللّٰهُ الْجَهْرَ بِالسُّوْٓءِ مِنَ الْقَوْلِ اِلَّا مَنْ ظُلِمَ ؕ

دوست نه میدارد | خدا | آشکارکردن سخن | بربدی | سخن | مگرکسیکه | بروی ستم شد

خداوند(ج) دوست نه میدارد که کسی بربدی دهان خود را باز کند، مگر بر کسیکه تجاوز شده باشد

وَكَانَ اللّٰهُ سَمِيْعًا عَلِيْمًا ﴿۱۴۸﴾ اِنْ تُبْدُوْا خَيْرًا اَوْ تُخْفُوْهُ اَوْ تَعْفُوْا

وهست خدا | شنوا | دانا | اگرشما آشکارامیکنید | نیکی | ویاپنهان دارید | ویاشماعفومیکنید

و خداوند هر چیزی را میشنود و به هر چیز دانا است اگر شما آشکارا نیکی کنید و یا پنهان و یا اگر بدی مردم را

عَنْ سُوْٓءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيْرًا ﴿۱۴۹﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْفُرُوْنَ

ازبدی | پس هرآینه | خدا | هست عفوکننده | توانا | هرآینه | آنانیکه | انکارمیکنند

معاف میکنید، پس خدا عفو کننده است و به هر چیز توانا است، هر آینه آنانیکه از خدا و از رسولان

بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ وَيُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّفَرِّقُوْا بَيْنَ اللّٰهِ وَرُسُلِهٖ

به خدا | ورسولان اش | وایشان میخواهند | که تفریق کنند | میان | خدا ورسولان اش

او انکار میکنند، و میخواهند که میان خدا و رسولان اش تفریق کنند

وَيَقُوْلُوْنَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَّنَكْفُرُ بِبَعْضٍ ۙ وَّيُرِيْدُوْنَ

ومیگویند | ماایمان می آریم | به بعضی | وانکارمیکنیم | به بعضی | وایشان میخواهند

و میگویند برخی راقبول میداریم و بعضی را را قبول نه میکنیم و میخواهند که

اَنْ يَّتَّخِذُوْا بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ۙ ﴿۱۵۰﴾ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ حَقًّا ۚ

که بگیرند | میان این | راهی | آن گروه | ایشانندکافران به حقیقت

میان کفر و ایمان راهی بگیرند، هم این مردم کافران پخته اند

وَاَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا مُّهِيْنًا ﴿۱۵۱﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ

وماآماده کرده ایم | برای کافران عذاب | ذلت کننده | وکسانیکه | ایمان آوردند | به خدا

و ما کافران را عذاب ذلت دهنده آماده کرده ایم و کسیکه به خدا و به پیغمبران اش ایمان آرد

وَرُسُلِهٖ وَلَمْ يُفَرِّقُوْا بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ اُولٰٓئِكَ سَوْفَ

وبه رسولان اش | وتفرقه نکردند | میان هیچ یک از ایشان | این گروه | زوداست

و درمیان آنها فرق نه می آرند ایشان را خداوند بدله های آنها

يُؤْتِيْهِمْ اُجُوْرَهُمْ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿۱۵۲﴾ يَسْئَلُكَ

میدهدایشان را | ثواب ایشان | وهست خدا | بخشنده | مهربان | می پرسندترا

پوره میدهد و خداوند بخشش ده مهربان است این اهل کتاب امروز

اَهْلُ الْكِتٰبِ اَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتٰبًا مِّنَ السَّمَآءِ فَقَدْ سَاَلُوْا

اهل کتاب | که فرود آرتو | برایشان | کتاب | ازآسمان | به تحقیق پرسیدند آنها

از تو می پرسند که تو از آسمان بالای آنها یک کتاب فرود آر ایشان از موسی

ع ۱۱

مُوسٰىٓ اَكْبَرَ مِنْ ذٰلِكَ فَقَالُوْٓا اَرِنَا اللّٰهَ جَهْرَةً فَاَخَذَتْهُمُ

از موسیٰ | بزرگتر از این | پس گفتند | بنما بما | خدا | آشکارا | پس گرفت ایشان را

بزرگتر از این پرسیده بودند به او گفته بودند که بنما بما خدا آشکارا بسبب این سرکشی

الصّٰعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا

صاعقه | بسبب ظلم ایشان | باز گرفتند آنها | گوساله را | بعد از آنکه

بالای ایشان صاعقه فرود آمد، باز ایشان گوساله را هم معبود گرفتند بعد از آن هم که به آنها

جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنٰتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذٰلِكَ ۚ وَاٰتَيْنَا مُوْسٰى

آمد به آنها | دلائل آشکارا | باز معاف کردیم ما | از این گناه شان | و دادیم ما | موسیٰ را

دلائل آشکارا آمد باز هم ما ایشان را این جرم ایشان معاف کردیم و ما موسی را

سُلْطٰنًا مُّبِيْنًا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّوْرَ بِمِيْثَاقِهِمْ

غلبه | آشکارا | و برداشتیم ما | بالای شان | طور را | برای گرفتن اقرار از آنها

غلبه آشکارا دادیم، و برای گرفتن اقرار از آنها ما بالای ایشان کوه طور بر داشتیم

وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَّقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوْا

و گفتیم ما ایشان را | در آئید | به دروازه | سجده کنان | و گفتیم ما | ایشان را | تجاوز مکنید

و حکم دادیم که در آئید به دروازه شهر درحالت عاجزی و سجده کنان و این حکم دادیم که به روز

فِي السَّبْتِ وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿١٥٤﴾ فَبِمَا

در روز شنبه | و گرفتیم ما | از ایشان | پیمانی | استوار | پس به این سبب

سبت (شنبه) از حد مگذرید، و از آنها وعدهٔ پخته گرفتیم آخر بسبب

نَقْضِهِمْ مِّيْثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِمْ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَقَتْلِهِمُ الْاَنْۢبِيَآءَ

که شکست آنها | عهد خود | و انکار ایشان | به آیاتهای خدا | و بسبب کشتن آنها پیغمبران را

شکستن وعده، و بسبب انکار ایشان از آیات خداوند، و بسبب کشتن پیغمبران را بناحق

بِغَيْرِ حَقٍّ وَّقَوْلِهِمْ قُلُوْبُنَا غُلْفٌ ؕ بَلْ طَبَعَ اللّٰهُ عَلَيْهَا

بناحق | و بسبب سخن آنها که | دلهای ما | در پرده است | بلکه | مهر نهاد | خدا | بر آن

و بسبب این سخن آنها که دلهای ما درپرده است نه بلکه بسبب کفر آنها خداوند بالای آنها مهر

بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٥٥﴾ وَّبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ

به سبب کفر آنها | پس ایمان نمی آرند | مگر | اندکی | و بسبب کفر ایشان | و گفتار ایشان

نهاد پس غیر از چند نفر دیگران ایمان نیاوردند و باز ایشان در کفر پیش رفتند و بر

عَلٰى مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيْمًا ﴿١٥٦﴾ وَّقَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا

بر مریم | تهمت بزرگ را | و بسبب گفتار ایشان که | ما | کشته ایم

بی بی مریم بهتان بزرگ بستند و خود آنها گفتند که ما مسیح پسر مریم

الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ

مسیح | عیسیٰ | پسر | مریم را | رسول خدا | ونه کشته اند ایشان اورا

عیسیٰ که رسول خدا است کشته ایم و حال آنکه نه کشته بودند و نه

وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ

ونه | بدار کشیدند آنها اورا | لیکن | مشتبه شد برایشان | وهرآینه | کسانیکه | اختلاف کردند | درآن

به دار کشیده بودند، بلکه در شک شده بودند و هر آینه آنانیکه در این باره اختلاف کردند

لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۚ

درشک | ازآن | نیست ایشان را | به وی | از دانش | مگر | پیروی | گمان

هر آینه آنها در شک بودند، ایشان را به اصل معامله هیچ دانش نیست مگر پیروی گمان میکنند

وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾ بَل رَّفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ

وایشان نکشتند اورا | به یقین | بلکه برداشت اورا | خدا | بسوی خود | وهست | خدا

و ایشان یقیناً عیسیٰ را نه کشته بودند بلکه اورا خدا بسوی خود برداشته بود و خداوند برهر کسی

عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾ وَإِن مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ

غالب | باحکمت | ونیست هیچ یکی از | اهل | کتاب | مگر | هرآینه ایمان می آرد

غالب و توانا است، و در اهل کتاب هیچ کسی باقی نمی ماند مگر اینکه پیش از مرگ اش

بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾

به او | قبل از مرگ اش | وروز قیامت | میباشد او | برایشان | گواه

به او ایمان می آرد، و روز قیامت او بر آنها گواهی میدهد

فَبِظُلْمٍ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ

پس به سبب ظلم از آن مردم | که یهود اند | حرام گردانیدیم | برایشان | چیزهای پاکیزه (برخی)

باز بسبب ظلم یهود ما برآنها چیز های پاک هم برآنها حرام گردانیدیم که پیش

أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَن سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾

که حلال بود | ایشان را | وبسبب منع ایشان | از راه خدا | مردم بسیار

برای ایشان حلال بود و به این سبب هم که آنها بسیاری از مردمان از راه خدا باز میداشتند

وَأَخْذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ

وبسبب گرفتن ایشان سود را | وحال آنکه آنها منع شده بودند | ازآن | ومیخورند | مالهای مردم را

و به این سبب که آنها سود میخورند، و حال آنکه آنها از سود گرفتن منع شده بودند، و به این بسبب

بِالْبَاطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾

بناحق | ومهیا کرده ایم | به کافران | ازایشان | عذاب | دردناک

مالهای مردم را میخورند بناحق و مادر ایشان کافران را عذاب دردناک تیار کرده ایم

لٰكِنِ الرّٰسِخُوْنَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُوْنَ يُؤْمِنُوْنَ

لیکن | ثابت قدمان | درعلم | از ایشان | ومومنان | ایمان می آرند

مگر در ایشان کسیکه از آنها ثابت قدمان هستند و ایمان دار هستند ایشان این کتاب را هم قبول میدارند

بِمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمَآ اُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيْمِيْنَ

بہ آنچه | فرود آورده شده | بسوی تو | وبرآن چه نازل شد | پیش از تو | وبرپا دارندگان

که بتو نازل شده است و برآن که نازل شده پیش از تو و بر پا میدارند نماز را

الصَّلٰوةَ وَالْمُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَالْمُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ؕ

نماز را | ومیدهند | زکواة را | وایمان میدارند | بہ خدا | وبہ روز آخرت

و میدهند زکوة را و بر خدا و به روز آخرت یقین دارند

اُولٰٓئِكَ سَنُؤْتِيْهِمْ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿١٦٢﴾ اِنَّآ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ

این مردم اند | زود است که میدهیم ایشان را | ثواب | بزرگ | هرآیینه ما | وحی کردیم | بسوی تو

ایشان همان مردم اند که زود است که به آنها اجر بزرگ میدهیم ای پیغمبر! ما بتو همان قسم وحی

٢٢ ع١٠ ٢

كَمَآ اَوْحَيْنَآ اِلٰى نُوْحٍ وَّالنَّبِيّٖنَ مِنْۢ بَعْدِهٖ ۚ وَ

چنانچه | وحی فرستادیم | بسوی نوح | وپیغمبرانیکه | بعد از وی بودند | و

کردیم چنانچه نوح علیه السلام را و بعد از آن به پیغمبران دیگران فرستاده بودیم و

اَوْحَيْنَآ اِلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ

وحی فرستادیم | بسوی ابراهیم | واسماعیل | واسحاق | ویعقوب

ما وحی فرستادیم ابراهیم، اسماعیل، اسحٰق، یعقوب علیه السلام

وَالْاَسْبَاطِ وَعِيْسٰى وَاَيُّوْبَ وَيُوْنُسَ وَهٰرُوْنَ وَسُلَيْمٰنَ ۚ

واولاد او | وعیسیٰ | وایوب | ویونس | و | هارون | وسلیمان علیهم السلام

و به اولاد او، عیسیٰ، ایوب، یونس، هارون و سلیمان علیهم السلام را

وَاٰتَيْنَا دَاوٗدَ زَبُوْرًا ﴿١٦٣﴾ وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنٰهُمْ عَلَيْكَ

وداده بودیم ما | داود را | زبور | وپیغمبران | که قصه های ایشان را بیان کردیم | ترا

و به داؤد کتاب زبور دادیم و کدام رسولان را که ما فرستاده ایم که ذکر آنها به تو قبلاً

مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَّمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ ؕ وَكَلَّمَ اللّٰهُ

قبل از این | وپیغمبران که | بیان نکردیم قصه های ایشان | بتو | وسخن گفت | خدا

کرده ایم، و کدام رسولان که ذکر آنها بتو تا هنوز نه کرده ایم و خدا

مُوْسٰى تَكْلِيْمًا ﴿١٦٤﴾ رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ لِئَلَّا يَكُوْنَ

باموسیٰ | بہ سخن گفتن | فرستادیم ما رسولان | مژده دهنده | وترساننده | تانباشد

با موسی کلام کرده بود این هم پیغمبران نیکو کاران را بشارت دهنده و برای بدان بیم دهنده بودند که

لِلنَّاسِ عَلَى اللّٰهِ حُجَّةٌۢ بَعْدَ الرُّسُلِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا

مردم را | برخدا | کدام حجت | بعد | از رسولان | وهست خدا | غالب

بعد از آمدن پیغمبران به مردم در مقابله خدا کدام عذر باقی نماند۔ و خداوند غالب و دانا

حَكِيْمًا ﴿۱۶۵﴾ لٰكِنِ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَآ اَنْزَلَ اِلَيْكَ اَنْزَلَهٗ

باحکمت | لیکن | الله | گواهی میدهد | به آنچه | فروفرستاده | بسوی تو | فرستاده آن را

است (لیکن اگر آنها قبول نمیدارند چه است) خداوند بر این سخن گواه است که بتو کدام احکام فرستاده است

بِعِلْمِهٖ ۚ وَالْمَلٰٓئِكَةُ يَشْهَدُوْنَ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًا ﴿۱۶۶﴾ؕ

بعلم خود | وفرشتگان هم | گواهی میدهند | وکافی است | خدا | گواه

آن را بعلم کامل خود فرستاده است، و فرشتگان هم بر این گواه است، و تنها یگانه خدا گواه کافی است

اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ قَدْ ضَلُّوْا

هرآینه | کسانیکه | کافرشدند | وبازداشتند مردم را | ازراه خدا | به تحقیق | گمراه شدند

هر آینه آنانیکه کافر شدند و باز داشتند مردم را از راه خدا ایشان از راه راست بسیار

ضَلٰلًاۢ بَعِيْدًا ﴿۱۶۷﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَظَلَمُوْا لَمْ يَكُنِ اللّٰهُ

به گمراهی دور (از حق) | هرآینه | کسانیکه | کفرکردند | وستم کردند | نیست چنین که خدا

دور افتید ند۔ هر آینه آنانیکه انکار کردند و ستم کردند خداوند هیچ وقت هم

لِيَغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيْقًا ﴿۱۶۸﴾ۙ اِلَّا طَرِيْقَ جَهَنَّمَ

که بیامرزد | ایشان را | ونه | مینماید ایشان را | راه (راست) | مگر | راه | دوزخ

ایشان را نه می بخشد، و به ایشان هیچ راه نه مینماید غیر از راه دوزخ

خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿۱۶۹﴾

جاویداند درآن | همیشه | وهست این کار | برخدا | آسان

که درآن جاوید میباشند (و این سزا) دادن برخدا آسان است۔

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمُ الرَّسُوْلُ بِالْحَقِّ مِنْ رَّبِّكُمْ

ای مردم! | آمده بشما | پیغمبر | به حق | از جانب پروردگارتان

ای مردم! بشما پیغمبر از جانب خدا تعلیم حق آورده است پس برآن یقین کنید

فَاٰمِنُوْا خَيْرًا لَّكُمْ ؕ وَاِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا

پس ایمان بیارید | که بهتر است | بشما | واگر | شما انکار کنید | پس هرآینه خدارا است | آنچه

زیرا که درآن خیر شما است و اگر انکار کنید پس چیزی که در آسمانها و زمین است

فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿۱۷۰﴾

درآسمانها | وزمین است | وهست | خدا | دانا | باحکمت

هم آن مر خدا را است و خداوند بر هر چیز دانا و با حکمت است

يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ وَلَا تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ

ای اهل کتاب! | از حد مگذرید | در دین تان | ومگوئید | بر خدا

ای اهل کتاب در دین خود از حد مگزرید و مگوئید بر خدا مگر حق

إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ رَسُولُ ٱللَّهِ

مگر | حق | هرآیینه | مسیح | عیسی | پسر | مریم | رسول خدا است

حقیقت این است که عیسی پسر مریم غیر ازین هیچ نبود مگر رسول خدا بود.

وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ وَرُوحٞ مِّنۡهُۖ فَـَٔامِنُواْ

وکلام اوست | که افگنده بود آن | بسوی مریم | و یک روح است | از طرف او | پس ایمان بیارید

و آن کلمه او است که او بسوی مریم فرستاد و از جانب خدا یک روح بود پس بر خدا و

بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۖ وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ ٱنتَهُواْ خَيۡرٗا

به خدا | و به پیغمبران اش | ومگوئید | که آنها سه است | منع شوید از آن | این بهتر است

رسولان اش ایمان بیارید و مگوئید که آن سه است منع شوید در همین خیر

لَّكُمۡۚ إِنَّمَا ٱللَّهُ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓ أَن يَكُونَ لَهُۥ

شما را | هرآیینه را | معبود یگان است | پاکی است اورا | ازاین که | باشد | اورا

شما است، خدا تنها معبود یگانه است خداوند ازین پاک است که اورا پسر

وَلَدٞۘ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ

اولاد | اورا است | آنچه | در آسمانها است | وآنچه | در زمین است

باشد مرخدا راست آنچه در آسمانها و آنچه در زمین است و برای حفظ آنها

وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ﴿١٧١﴾ لَّن يَسۡتَنكِفَ ٱلۡمَسِيحُ أَن يَكُونَ

وکافی است | الله | کارساز | هرگز شرم نه میکند | مسیح | ازاین که باشد او

تنها کافی است مسیح (عیسی) هرگز شرم نه میدارد که اورا بنده خدا

عَبۡدٗا لِّلَّهِ وَلَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ ٱلۡمُقَرَّبُونَۚ وَمَن يَسۡتَنكِفۡ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ

بنده | از خدا | ونه فرشتگان | که مقرب اند | وکسیکه شرم میکند | از بندگی او

گفته شود و نه فرشتگان مقرب درآن کدام شرم میکند و کسیکه عبادت خدا را شرم میدارد

وَيَسۡتَكۡبِرۡ فَسَيَحۡشُرُهُمۡ إِلَيۡهِ جَمِيعٗا ﴿١٧٢﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ

وتکبر میکند | پس او جمع میکند ایشان را بسوی خود | همه را | پس کسانیکه | ایمان آوردند

و تکبر میکند پس خداوند هم آنها را روز قیامت بسوی خود جمع میکند آنانیکه ایمان آوردند و

وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضۡلِهِۦۖ

وعمل کردند | نیک | پس پوره میدهد ایشان را | اجرآنها | وزیاد میدهد ایشان را | از فضل خود

کارهای شائسته کرده باشند پس خداوند به ایشان اجر کامل میدهد. و از فضل خود زیاد هم میدهد

وَاَمَّا الَّذِيْنَ اسْتَنْكَفُوْا وَاسْتَكْبَرُوْا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ

ولیکن | آنانیکه | شرم کردند | وغرور کردند | پس اوعذاب میدهد ایشان را | عذاب | دردناک

و کسیکه دربندگی خدا شرم کرده باشد و تکبر کرده باشد پس به آنها عذاب دردناک میدهد

وَّلَا يَجِدُوْنَ لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿١٧٣﴾

ونه یابند ایشان | برای خود | سوای خدا | کدام دوست | ونه مددگار

و غیر از خدا برای خود هیچ کسی دوست و نه مددگار یا بد

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَآءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَاَنْزَلْنَاۤ

ای مردم! | آمده بشما | دلیل | از جانب رب شما | وما نازل کردیم

ای مردم! بشما از جانب خدا دلیل روشن آمده است و روشنی صفا و راه نما

اِلَيْكُمْ نُوْرًا مُّبِيْنًا ﴿١٧٤﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَاعْتَصَمُوْا

بشما | نور | آشکارا | لیکن | کسانیکه | ایمان آوردند | به خدا | واستوار گرفتند

فرستاده ایم! پس آن مردم که بخدا ایمان بیارند و اسلام را

بِهٖ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِىْ رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ ۙ وَّيَهْدِيْهِمْ اِلَيْهِ

آن | پس زود او داخل میکند ایشان را | در رحمت خود | ودر فضل | ومی نماید ایشان را | بسوی خود

به استواری گرفتند پس خداوند ایشان را به زودی ـ در فضل و رحمت خود داخل میکند و آنها را به طرف خود

صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿١٧٥﴾ يَسْتَفْتُوْنَكَ ؕ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ

راه | مستقیم | حکم فتوی میخواهند از تو | بگو | خدا | به شما حکم میدهد

راه مستقیم مینماید ای نبی! مردم از تو دربارهٔ کلاله می پرسند به آنها بگو که خدا دربارهٔ کلاله

فِى الْكَلٰلَةِ ؕ اِنِ امْرُؤٌا هَلَكَ لَيْسَ لَهٗ وَلَدٌ وَّلَهٗۤ اُخْتٌ

دربارهٔ کلاله | اگر مردی | بمیرد | که نیست اورا | اولاد | وباشد اورا | خواهراش

حکم میدهد اگر کسی بمیرد و اورا اولاد نباشد و نه اورا پدر و جد باشد و اورا خواهری باشد.

فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۚ وَهُوَ يَرِثُهَاۤ اِنْ لَّمْ يَكُنْ

پس خواهراش راست | نیمه | آنچه گذاشته | واو خود اش | از آن خواهر میراث میگیرد | اگر نباشد

پس مرده که چیزی گذاشته باشد پس نصف آن به خواهراش میباشدٗ (و اگر خواهراش بمیرد) و اورا اولاد نباشد پس برادراش

لَّهَا وَلَدٌ ؕ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثٰنِ مِمَّا

اورا اولاد | پس اگر | خواهران | دو باشند | پس هر دو آنها راست | دو حصه در سه | از آن چیز

مالک همه مال او میباشدٗ باز اگر خواهران دو باشد و یا زیاد از این پس آنها از همه ترکه در سه

تَرَكَ ؕ وَاِنْ كَانُوْۤا اِخْوَةً رِّجَالًا وَّنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ

که گذاشته | واگر | باشند (ورثه) | بسیاری برادران خواهران | مردان | وزنان | پس مرد را است | برابر | نصیب

دو حصه میگیرند و اگر چند نفر برادران و خواهران ورثه شوند پس حصهٔ یک مرد برابر دو زنانه است

الْاُنْثَيَيْنِ ۗ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ تَضِلُّوْا ۗ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٧٦﴾ ع

دو زن | بیان میکند خدا | بشما | که گمراه نه شوید | وخدا به هر چیز دانا است

خداوند بشما احکام خود بخاطر این واضح میکند تا از راه بی راه نشوید و خداوند متعال بر هر چیزی خوب دانا ست!

سُوْرَةُ الْمَآئِدَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | عِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّسِتَّةَ عَشَرَ رُكُوْعًا

سورهٔ مائده مدنی است و آن | آغاز میکنم بنام الله که بسیار مهربان ونهایت بارحم است | ١٢٠ ایات و ١٦ رکوع دارد

آغاز میکنم بنام خدا که نهایت مهربان با رحم است

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اَوْفُوْا بِالْعُقُوْدِ ؕ اُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيْمَةُ

ای مؤمنان! | وفا کنید | به عهدها | حلال گردانیده شده | برای شما | چارپایان

ای مؤمنان بر عهد های خود وفا کنید برای شما حیوانات مواشی حلال کرده شده است

الْاَنْعَامِ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ

مواشی | غیر از آنکه | خوانده خواهد شد | برشما | نه حلال دارنده | شکار

مگر آنکه بیان آن آمدنی است و شکار برای خود حلال مگیرید وقتیکه در حالت احرام

وَاَنْتُمْ حُرُمٌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيْدُ ﴿١﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

که شما در حالت احرام هستید | هر آینه | الله | حکم میکند | آنچه میخواهد | ای | مؤمنان!

باشید، هر آینه خدا که چیزی بخواهد آن را میکند ای مؤمنان!

لَا تُحِلُّوْا شَعَآئِرَ اللّٰهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا

بی عزتی مکنید | از نشان های خدا | و نه | ماه | عزت | و نه | حیوان قربانی | و نه

بی عزتی شعائر الله مکنید، و نه ماه های عزت و نه حیوانات که در حرم قربانی میشود

الْقَلَآئِدَ وَلَآ اٰۤمِّيْنَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا

حیوان قلاده دار | و نه | آیندگان | بیت الله | حرم کعبه | آنها میخواهند | فضل

و نه آن حیوانات نذر شده که در گردن آنها قلاده میباشد و نه به عازمین بیت الله آنانیکه از رب خود

مِّنْ رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا ؕ وَاِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوْا ؕ وَلَا

از رب خود | ورضامندی | وهنگامیکه | از احرام برآئید | پس شکار کنید | و

که فضل و رضامندی خدا را میخواهند، و هنگامیکه از حالت احرام خارج شوید باز میتوانید که شکار کنید

يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَنْ صَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

باعث نکند شمارا | دشمنی | یک قوم | بسبب اینکه ایشان منع کرده باشند شمارا | از مسجد حرام

و یاد داشته باشید یک گروهی که شمارا از بیت الله باز داشته بودند دشمنی با آنها شمارا باعث این نگرداند که

اَنْ تَعْتَدُوْا ۘ وَتَعَاوَنُوْا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوٰى

براین که شما تجاوز کنید | ومدد کنید همدیگر را | برنیکوکاری | وبه پرهیزگاری

که تجاوز کنید و در کارهای خیر و نیکی با همدیگران امداد کنید

المنزل الثاني ٢

وقف لازم

وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ

و مدد مکنید همدیگر را | بر گناه | و ظلم | و بترسید | از خدا

و در کارهای گناه و سرکشی همراه هیچ کسی تعاون مکنید و از خدا بترسید

إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ

هر آینه خدا | سخت عذاب دهنده است | حرام گردانیده شده | بر شما | حیوان مرده | و خون

هر آینه خدا در عذاب دادن سخت است بالای شما حرام گردانیده شده مردار و خون

وَلَحْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ

و گوشت | خوک | و آنچه | یاد کرده شده باشد بر آن نام غیر الله | و آنچه بخفه کردن مرده باشد

و گوشت خوک و آنکه بنام غیر الله ذبح کرده شود و آنچه بخفه کردن مرده باشد

وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا

و آنچه بزدن مرده باشد | و آنچه از بلندی افتاده مرده باشد | و آنچه بشاخ زدن مرده باشد | و آنچه را خورده باشد | درنده | مگر | آنچه

و آنچه از زدن مرده باشد و آنچه از بلندی افتاده و مرده باشد، و آنچه بشاخ زدن مرده باشد و آنکه درنده خورده باشد۔ غیر

ذَكَّيْتُمْ ۚ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا

شما ذبح کردید | و آنچه | ذبح کرده باشد | به قربانگاه غیر الله | و اینکه شما تقسیم کنید (گوشت)

از اینکه شما آن را زنده یابنده باشید و حلال کرده باشید، و آنچه بر بت خانه ها ذبح شده باشد، و آنچه به تیرهای قمار تقسیم کرده باشد

بِالْأَزْلَامِ ۚ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ ۗ الْيَوْمَ يَئِسَ الَّذِينَ كَفَرُوا

به تیرهای جواری | این برای شما | گناه شدید است | امروز | ناامید شدند | مردم کافران

این همه کارهای گناه است، امروز کافران از تباهی دین شما کاملاً

مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ۚ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ

از دین شما | پس | مترسید از ایشان | و بترسید از من | امروز | کامل کردم

مایوس شدند، پس از آنها مترسید و از من بترسید امروز ما دین شما برای

لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ

برای شما | دین شما | و ما پوره کردم | بر شما | نعمت خود | و | پسندیدم

شما کامل کردم و نعمتهای خود بالای شما پوره کردم و اسلام را برای شما

لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ

برای شما | اسلام را دین | پس کسیکه | مجبور شد | در گرسنگی

دین پسندیدم، پس کسیکه از گرسنگی مجبور شود

غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ ۙ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾

غیر مائل | بگناه | پس هر آینه | خدا | بخشنده | مهربان است

و او بطرف گناه مائل نباشد (و چیزی حرام بخورد) خداوند(ج) بخشنده و مهربان است

يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَآ أُحِلَّ لَهُمْ ۖ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ

می پرسند ترا | که چه چیز | حلال کرده شد | ایشان را | بگو | حلال کرده شده | برای شما

(ای نبی!) مردم از تو می پرسند که چه چیز برای شما حلال است به ایشان بگو که هم چیزهای پاکیزه

الطَّيِّبَٰتُ ۙ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ

چیزهای پاکیزه | و آنچه | شما آموخته باشید | از جانوران شکاری | برای انداختن شکار | که شما آن را تعلیم میدهید

برای شما حلال است، وکدام حیونیکه شما اورا تعلیم و عادت داده باشید برای شکار و باز شما آن را برای شکار روانه کنید وچنین تعلیم به او میدهید

مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ ۖ فَكُلُوا مِمَّآ أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ

از آنچه | آموخته شمارا | خدا | پس بخورید | از آنکه | بگیرند آنها | برای شما

چنان تعلیم که خداوند بشما داده است پس کدام شکاری را که بگیرد شما آن را خورده میتوانید

وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ

و یاد کنید | نام خدا (درحالت فرستادن) | برآن | و بترسید از خدا | هرآینه | خدا

و در وقت ارسال برآن نام خدا یاد کنید و از خدا بترسید و خداوند زود

سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤﴾ الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَٰتُ ۖ وَطَعَامُ

زود حساب گیرنده است | امروز | حلال کرده شد | برای شما | چیزهای پاکیزه | و خوراک

حساب گیرنده است، امروز برای شما هم چیزهای پاکیزه حلال کرده شد و خوراک

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَٰبَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ ۖ

آن مردم | که داده شده به آنها | کتاب | حلال است | برای شما | و خوراک شما | حلال است | برای آنها

اهل کتاب برای شما حلال است، و خوراک شما برای آنها حلال است

وَالْمُحْصَنَٰتُ مِنَ الْمُؤْمِنَٰتِ وَالْمُحْصَنَٰتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا

و حلال است (پاک دامنها) | از زنان مسلمان | و زنان پاک دامن | از آنانیکه | داده شده ایشان را

و زنان پاک دامن مسلمانان و از آن مردم زنان پاک دامن به آنانیکه پیش از

الْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ

کتاب | پیش از شما | وقتیکه داده باشید آنهارا | مهرهای ایشان | که نکاح کنندگان اید

شما بودند یعنی اهل کتاب (برای شما حلال است) وقتیکه به آنها مهر ایشان میدهید و شما

غَيْرَ مُسَٰفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِىٓ أَخْدَانٍ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِالْإِيمَٰنِ

نه زنا کنندگان باشید | و نه | دوست گیرندگان پنهانی | وکسیکه انکار کند | از ایمان

ارادهٔ دارید درنکاح آوردن و نه اراده بدکاری و نه دوستانه پنهان و کسیکه از این سخنهای ایمان

فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُۥ وَهُوَ فِى الْءَاخِرَةِ مِنَ الْخَٰسِرِينَ ﴿٥﴾

پس ضائع شد | عمل او | و او است | در آخرت | از زیان کاران

انکار کند پس هر آینه اعمال اوضائع شد و او در آخرت در نقصان میباشد

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغْسِلُوا۟ وُجُوهَكُمْ

ای مؤمنان! | وقتیکه برخیزید | بسوی نماز | پس بشوئید | رویهای تان

ای مسلمانان! وقتیکه برای نماز برخیزید پس روهای خود و تا آرنجها

وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى ٱلْمَرَافِقِ وَٱمْسَحُوا۟ بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ

ودستهای خود | تا آرنجها | ومسح کنید | سرهای تان را | (وبشوئید) پاهای تان

دستهای خود بشوئید و سرهای تان را مسح کنید و تا شتالنگها

إِلَى ٱلْكَعْبَيْنِ ۚ وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَٱطَّهَّرُوا۟ ۚ وَإِن كُنتُم

تا شتالنگها | واگر | هستید | درحالت جنابت | پس غسل کنید | واگر هستید شما

پاهای خود بشوئید و اگر در غسل هستید خود را خوب صفا کنید و اگر بیمار

مَّرْضَىٰٓ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَآءَ أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ ٱلْغَآئِطِ

بیمار | یا به سفر | یا بیاید | یکی | از شما | از قضای حاجت

هستید و یا در سفر هستید، و یا یک شخص در شما از جای قضاء حاجت بیاید

أَوْ لَٰمَسْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوا۟ مَآءً فَتَيَمَّمُوا۟ صَعِيدًا

یاصحبت کرده باشید شما | همراه زنان | پس شما نه یابید | آب | پس قصد کنید تیمم | به خاک

و یا بازنان مباشرت کنید و آب رائی یابید پس از خاک پاک کار بگیرید

طَيِّبًا فَٱمْسَحُوا۟ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُم مِّنْهُ ۚ مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ

پاک | باز مسح کنید | روهای خودرا | ودستهای خودرا | از آن | نه میخواهد خدا

و به روی های خود و دستهای خود مسح خاک کنید خداوند نه میخواهد

لِيَجْعَلَ عَلَيْكُم مِّنْ حَرَجٍ وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ

که بگرداند | برشما | تنگی | لیکن | میخواهد او | که پاک گرداند شمارا

که بر شما تنگی آرد مگر او میخواهد که شمارا پاک گرداند

وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾ وَٱذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ

وکه کامل کند | نعمت خود | برشما | که تا شما | شکرگذارشوید | ویاد کنید | احسان

و نعمتهای خود برشما کامل کند که تا شکر ادا کنید و خداوند متعال که کدام نعمتها

ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَٰقَهُ ٱلَّذِى وَاثَقَكُم بِهِۦٓ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا

خدارا | برخویش | ووعده او | آنکه | باشما محکم کرده است | وقتیکه شما گفتید | شنیدیم ما

بشما داده است آن را یاد داشته باشید و کدام وعده محکم که از شما گرفته است (آن را فراموش مکنید) وقتیکه شما گفتید که ما

وَأَطَعْنَا ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٧﴾

وفرمان برداری کردیم | وبترسید | از خدا | هر آینه خدا | خوب میداند | راز سینه هارا

شنیدیم و قبول کردیم، و از خدا بترسید خداوند به راز سینه ها خوب خبر دار است.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ لِلّٰهِ شُهَدَآءَ بِالْقِسْطِ ز

ای مؤمنان! | قائم باشید | برای خدا | گواهی دهنده | بانصاف

ای مؤمنان برای خداوند متعال براه مستقیم قائم باشید به انصاف

وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰۤى اَلَّا تَعْدِلُوْا ط اِعْدِلُوْا قف هُوَ

و باعث نکند شمارا | دشمنی | یک قوم | براین که | شما عدل نکنید | عدل کنید | آن

گواهی آداء کنید، و دشمنی یک گروه شمارا به این باعث نکند که از انصاف دست بردار شوید همیشه انصاف کنید

اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى ز وَاتَّقُوا اللّٰهَ ط اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا

نزدیکتر است | پرهیزگاری را | و بترسید | از خدا | هرآینه | خدا | خبردار است | به آنچه

این کار به پرهیزگاری بسیار نزدیکتر است و از خدا بترسید هر آینه خداوند متعال از کارهای شما

تَعْمَلُوْنَ ﴿٨﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لا

شمامیکنید | وعده کرد خدا | باآنانیکه | ایمان آوردند | وکردند کارهای | شائسته

باخبر است، آنانیکه ایمان اوردند و کارهای نیک میکنند خداوند به آنها وعده بخشش

لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿٩﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا

(که ایشان) را | بخشش | وثواب | بزرگ است | وکسانیکه کافرشدند | وتکذیب کردند

و اجر بزرگ کرده است، و آنانیکه انکار کردند و

بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿١٠﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا

به آیاتهای ما | ایشان اند | اهل دوزخ | ای مؤمنان!

و نسبت دروغ کردند ایشان در دوزخ میباشند ای مؤمنان!

اذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ هَمَّ قَوْمٌ اَنْ يَّبْسُطُوْۤا

یادکنید | احسان خدارا | برشما | وقتیکه اراده کرد | یک قوم | که دراز کنند

آن مهربانی خدارا یاد کنید که یک گروهی بشما اراده دراز کردن دست داشت پس

اِلَيْكُمْ اَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ ج وَاتَّقُوا اللّٰهَ ط

بسوی شما | دستهای شان را | پس باز داشت | دستهای ایشان | از شما | و بترسید | از خدا

خداوند دستهای آنها از شما بند کرد و از خدا بترسید

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١١﴾ ع وَلَقَدْ اَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ

وبرخدا | مناسب است که توکل کند | مومنان | وهرآینه گرفته است | خدا | وعده محکم

و به مسلمانها لازمی است که بخدا توکل کنند و خداوند از بنی اسرائیل وعده پخته

بَنِيْۤ اِسْرَآءِيْلَ ج وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيْبًا ط

از بنی اسرائیل | و مامقرر کرده بودیم | از ایشان | دوازده | سردار

گرفته بود و ما در آنها دوازده سردار مقرر کرده بودیم

وَقَالَ اللّٰهُ اِنِّیْ مَعَكُمْ ۭ لَىِٕنْ اَقَمْتُمُ الصَّلٰوةَ

وفرموده بود | خدا | که من | با شما ام | اگر | شما قائم کردید | نماز را

و خداوند فرموده بود که من دوست شما ام اگر شما نماز را قائم کردید

وَاٰتَیْتُمُ الزَّكٰوةَ وَاٰمَنْتُمْ بِرُسُلِیْ وَعَزَّرْتُمُوْهُمْ وَ

وآداء کردید شما | زکواة را | وایمان آوردید شما | به رسولهای من | ومدد آنها را کردید | و

و زکواة را آداء نمودید، و به رسولان من ایمان آوردید، و مدد آنها را کردید

اَقْرَضْتُمُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّاُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَیِّاٰتِكُمْ

قرض دادید شما | خدارا | قرض نیک | هرآینه من دور خواهم کرد | از شما | گناهان شمارا

و به خدا قرض نیک میدادید پس یقینا ما گناهان شمارا دور خواهیم کرد

وَلَاُدْخِلَنَّكُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۚ فَمَنْ

وهرآینه داخل خواهیم کرد شمارا | درباغها | که میرود | اززیرآن | جوی ها | باز کسیکه

و هر آینه شما را به چنین باغها داخل میکنیم که زیر آن جویها میرود و کسیکه

كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ السَّبِیْلِ ﴿١٢﴾

انکار کرد | بعد ازاین | از شما | پس او گم کرد | راه مستقیم را

بعد از این هم انکار میکند پس او از راه درست بی راه شد

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِّیْثَاقَهُمْ لَعَنّٰهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوْبَهُمْ

پس بسبب شکستن آنها | عهد خودرا | لعنت کردیم برایشان | وگردانیدیم دلهای ایشان را

پس به سبب شکستاندن آنها وعده محکم را مابرایشان لعنت کردیم و دلهای ایشان را سخت کردیم

قٰسِیَةً ۚ یُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ عَنْ مَّوَاضِعِهٖ ۙ وَنَسُوْا

سخت | که ایشان بدل میکردند | کلام را | از جای اصل آن | وایشان فراموش کردند

(اکنون حال شان است که) این مردم کلمات را از جای اصلی خود بی جای میکنند و کدام نصیحت

حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ ۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلٰی خَآىِٕنَةٍ

حصه بزرگ | از آن چیز | که نصیحت داده شده بود آنهارا برآن | وهمیش تو مطلع میشوی | برکدام خیانت

که به ایشان شده بود حصه بزرگ آن را فراموش کردند، و همیشه بر خیانتهای آنها مطلع خواهی شد مگر

مِّنْهُمْ اِلَّا قَلِیْلًا مِّنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ ۭ

ازایشان | مگر | اندک آنها | ازایشان | پس عفوه کن ازآنها | وروی گردان

مردم اندک و مگر، اندک مردم آنها از این عیب پاک است پس آنها را معاف کن و روی بگردان

اِنَّ اللّٰهَ یُحِبُّ الْمُحْسِنِیْنَ ﴿١٣﴾ وَمِنَ الَّذِیْنَ قَالُوْٓا اِنَّا

هرآینه | خدا | دوست میدارد | احسان کنندگان را | وازآن مردم | که میگویند | ما

هر آینه مردم نیک را خداوند خوش میدارد و آنانیکه ایشان میگویند که ما

نَصٰرٰٓى اَخَذْنَا مِيْثَاقَهُمْ فَنَسُوْا حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوْا بِهٖ

نصاری هستیم | ما گرفتیم | از آنها وعده محکم | پس فراموش کردند آنها هم | حصه | از آن که | پند داده شده بود به آن

نصاری هستیم ما از آنها همه وعده گرفته بودیم ایشان هم از نصیحتها حصهٔ بزرگ را فراموش کردند که به آنها شده بود

فَاَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ

پس انداختیم درمیان شان | دشمنی | و بغض | تا روز قیامت

پس ما تا قیامت میان ایشان دشمنی و حسد انداختیم

وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ اللّٰهُ بِمَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿١٤﴾ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ

و زود خبر دهد ایشان را | خدا | به آنچه | میکردند | ای اهل کتاب

و زود است که خداوند ایشان را خبر دهد به آنچه ایشان میکردند ای اهل کتاب!

قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيْرًا مِّمَّا

به تحقیق آمد بشما | فرستاده ما | که بیان میکند | شمارا | زیاد | از آنچه

هر آینه بشما رسول ما آمده است و سخنهای زیادی کتاب که شما آن را پنهان میداشتید حصه بزرگ آن

كُنْتُمْ تُخْفُوْنَ مِنَ الْكِتٰبِ وَيَعْفُوْا عَنْ كَثِيْرٍ ۬ قَدْ جَآءَكُمْ

پنهان میداشتید شما | از کتاب | و عفو میکند | از سخنهای زیاد | به تحقیق آمد شمارا

او بشما آشکارا میکند، و از سخنهای بسیاری بشما عفوهم میکند، هر آینه بشما

مِّنَ اللّٰهِ نُوْرٌ وَّكِتٰبٌ مُّبِيْنٌ ﴿١٥﴾ يَّهْدِىْ بِهِ اللّٰهُ مَنِ اتَّبَعَ

از جانب خدا | نوری | و کتابی | روشن | هدایت میکند | بر آن | خدا | به کسیکه پیروی کند

از جانب خدا نوری و کتاب واضح آمده است بذریعه این خداوند آن مردم را راه سلامتی

رِضْوَانَهٗ سُبُلَ السَّلٰمِ وَيُخْرِجُهُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ

رضاء او | راه های | نجات | و بیرون می آرد آنها را | از تاریکی ها | بسوی روشنی

نشان میدهد، آنانیکه رضامندی اورا میخواهند و بحکم خود ایشان را از تاریکی (کفر) به روشنی هدایت

بِاِذْنِهٖ وَيَهْدِيْهِمْ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿١٦﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِيْنَ

به حکم خود | و هدایت میکند ایشان را | بسوی راه راست | به تحقیق | کافر شدند آنانیکه

بیرون می آرند و به آنها راه درست نشان میدهد هر آینه آن مردم کافر شدند که

قَالُوْۤا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ ؕ قُلْ فَمَنْ يَّمْلِكُ

گفتند | هر آینه خدا | این مسیح پسر مریم است | بگو | پس که مالک باشد

میگویند که خداوند هم این مسیح پسر مریم است تو به ایشان بگو که چنین کسی است که

مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا اِنْ اَرَادَ اَنْ يُّهْلِكَ الْمَسِيْحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَاُمَّهٗ

پیش خدا از چیزی | اگر بخواهد او | که هلاک کند | مسیح | پسر مریم را | و مادراش را

پیش خداوند اختیار داشته باشد اگر خداوند بخواهد که مسیح پسر مریم و مادراش و همه آنکه

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۗ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ

وهمه آن که درزمین است | ومرخدارا است | پادشاهی | آسمانها | وزمین

باشنده زمین است هلاک کند و اختیار آسمانها و زمین و چیزیکه درمیان آن است تنها

وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

وآنچه | درمیان آنهااست | اومی آفریند | آنچه میخواهد | وخدا | برهرچیز | تواناست

خدا را است اوکه چیزی را بخواهد آن را پیدا میکند و خداوند(ج) بر هر چیزی توانا است

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصٰرٰى نَحْنُ اَبْنٰٓؤُا اللّٰهِ وَاَحِبَّآؤُهٗ ۗ قُلْ

وگفت | یهود | ونصاری | ما | پسران خدائیم | ودوستان اوائیم | بگو

یهود و نصاری میگویند که ما پسران خدا و دوستان او هستیم به آنها بگو که

فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ ۖ بَلْ اَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ ۚ

پس چرا | عذاب میدهد شمارا | به گناهان شما | بلکه | شما | بشرهستید | ازآن که | پیداکرد

باز چرا شمارا به گناهان تان سزاء میدهد؟ بلکه شما هم مثل دیگران بنی آدم هستید چنانچه خداوند دیگران را آفریده است

يَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَلِلّٰهِ مُلْكُ

می آمرزد | هرکه راخواهد | وعذاب میدهد | هرکرا میخواهد | ومرخدارا است | پادشاهی

می بخشد کسی را که بخواهد و کسیکه را که بخواهد عذاب میدهد و اختیارات آسمانها و زمین و

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۫ وَاِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٨﴾ يٰٓاَهْلَ

آسمانها | وزمین | وآنچه میان هردواست | وبسوی اوبازگشت است | ای اهل

چیزیکه میان آن است تنها خدا را است و به او باز گشت است ای اهل کتاب!

الْكِتٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُوْلُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلٰى

کتاب | هرآینه آمده شمارا | فرستاده ما | بیان میکند | برای شما | وقتیکه

بشما پیغمبر ما آمده است که احکام خداوند(ج) بشما صاف بیان میکند در وقت که

فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا جَآءَنَا مِنْ بَشِيْرٍ وَّلَا

آمدن پیغمبران بند بود | که تانگوئید | که نیامده بما | مژده دهنده | ونه

ارسال انبیاء تا یک وقت موقوف بود تا اینکه شما نگوئید که بما کدام مژده دهنده و یا بیم دهنده

نَذِيْرٍ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَشِيْرٌ وَّنَذِيْرٌ ۗ وَاللّٰهُ

بیم دهنده | پس بتحقیق آید بشما | مژده دهنده | وبیم دهنده | وخدا

از عذاب نیامده بود اکنون بتحقیق بشما مژده دهنده و بیم دهنده (پیغمبر) آمده بود و خداوند(ج)

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿١٩﴾ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ

برهرچیزتوانااست | وقتیکه گفت | موسیٰ | به قوم خود | ای قوم من

به هر چیز قادر است و آن وقت را یاد کنید وقتیکه موسیٰ علیه السلام به قوم خود گفت که ای قوم من!

اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَعَلَ فِيْكُمْ اَنْبِيَآءَ

یاد کنید | احسان خدا را | که بالای شما کرده است | وقتیکه او پیدا کرد | در میان شما | پیغمبران

خداوند که بالای شما کدام نعمتها کرده است آن را یاد کنید که در شما پیغمبران فرستاده است و

وَجَعَلَكُمْ مُّلُوْكًا ۖ وَّاٰتٰىكُمْ مَّا لَمْ يُؤْتِ اَحَدًا

وگردانید شما را | پادشاهان | و داد بشما | آنچه | نداد | هیچ کسی را

شما را پادشاهان گردانیده است، و داد بشما آنچه نداده به مخلوقات دیگری

مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ۝٢٠ يٰقَوْمِ ادْخُلُوا الْاَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ

در همه جهان | ای قوم من! | در آئید شما | بزمین پاک کرده شده

ای قوم من! به این زمین پاکیزهٔ (شام) در آئید که خداوند در حصه شما

الَّتِيْ كَتَبَ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوْا عَلٰٓى اَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا

آنکه مقرر ساخت | خدا | برای شما | و باز مگردید | بطرف پشتهای خود | پس میگردید

مقرر کرده است، و فرار مکنید به پشت خود تا که نا مراد

خٰسِرِيْنَ ۝٢١ قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّ فِيْهَا قَوْمًا جَبَّارِيْنَ ۖ وَاِنَّا

زیان کاران | آنها گفتند | ای موسیٰ! | هر آینه در آن | قوم است زور آوران | و ما

نشوید، ایشان گفتند که ای موسیٰ! هر آینه در آن یک قوم جابر باشنده است و ما در آنجا

لَنْ نَّدْخُلَهَا حَتّٰى يَخْرُجُوْا مِنْهَا ۚ فَاِنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَا فَاِنَّا

هرگز داخل نشویم در آن | تا آنکه ایشان بیرون آیند | از آن | پس اگر ایشان بیرون شوند | از آن | پس ما

هرگز داخل نه میشویم، تا وقتیکه آنها بیرون نه آیند البته اگر ایشان از آن جای بیرون آیند بازما

دٰخِلُوْنَ ۝٢٢ قَالَ رَجُلٰنِ مِنَ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمَا

داخل میشویم | گفتند دو مرد | از آنانیکه | از خدا میترسیدند | احسان کرده بود خدا بر هر دو آنها

داخل میشویم (براین) از خدا که میترسیدند دو نفر گفتند بر آنها یکه خداوند رحم کرده بود

ادْخُلُوْا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۚ فَاِذَا دَخَلْتُمُوْهُ فَاِنَّكُمْ

(که شما) داخل شوید | بر آنها | (از دروازه) شهر | پس چون | شما در آن داخل شوید | پس هر آینه شما

(که بر آنها حمله کنید) و به دروازهٔ شهر داخل شوید باز وقتیکه در آن داخل شدید پس هر آینه شما

غٰلِبُوْنَ ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَتَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝٢٣

غالب هستید | و خاص بر خدا | توکل کنید شما | اگر هستید شما | مؤمنان

غالب هستید و بر خدا توکل کنید اگر شما مؤمنان هستید

قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِنَّا لَنْ نَّدْخُلَهَآ اَبَدًا مَّا دَامُوْا فِيْهَا

گفتند | ای موسیٰ | ما | هرگز داخل نه میشویم | هیچگاه | تا وقتیکه آنها در آن جای میباشند۔

ایشان گفتند ای موسیٰ! هیچ وقت درآن شهر داخل نه میشویم تا وقتیکه ایشان در آن جای موجود باشند

فَاذْهَبْ اَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَآ اِنَّا هٰهُنَا قٰعِدُوْنَ ﴿٢٤﴾

پس برو | تو | ورب تو | پس جنگ کنید شما هردو | هرآینه ما اینجا | نشسته ایم

پس تو و رب تو هر دو شما بروید و جنگ کنید و ما در اینجا نشسته ایم

قَالَ رَبِّ اِنِّيْ لَآ اَمْلِكُ اِلَّا نَفْسِيْ وَاَخِيْ فَافْرُقْ

گفت | ای رب من! | من مالک نیستم | مگر | نفس خودرا | وبرادر خودرا | پس فیصله کن

(بر این) حضرت موسیٰ فرمود ای رب من! در اختیار من هیچ کسی نیست مگر خودم و برادرام

بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٥﴾ قَالَ فَاِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ

درمیان ما | ومیان قوم فاسقان | گفت | پس هرآینه آن | حرام کرده است | برایشان

پس تو درمیان ما و این قوم نافرمان فیصله کن خداوند فرمود درست این زمین بالای آنها تا چهل سال

اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۚ يَتِيْهُوْنَ فِي الْاَرْضِ ۭ فَلَا تَاْسَ

چهل | سال | سرگردان میباشند | درزمین | پس اندوهناک مباش

حرام است، در زمین سرگردان میباشند پس تو بر حال قوم نافرمان

عَلَى الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٢٦﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ ابْنَيْ اٰدَمَ

برگروه فاسقان | وبخوان | برایشان | خبرحال | دو پسر آدم

افسوس مکن (و ای پیغمبر!) به مردم واقعه درست دو پسران آدم

بِالْحَقِّ ۘ اِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ اَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ

براستی | وقتیکه هردو قربانی کردند | پس قبول کرده شد | از یکی ازایشان | وقبول کرده نشد

بخوان وقتیکه هر دو آنها قربانی پیش کردند پس در ایشان قربانی یک قبول شد و از دیگری قبول

مِنَ الْاٰخَرِ ۭ قَالَ لَاَقْتُلَنَّكَ ۭ قَالَ اِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللّٰهُ

ازدیگری | گفت | هرآینه من ترا میکشم | گفت | هرآینه قبول میکند الله

نشد (بر این) دوم گفت هر آینه من ترا میکشم او در جواب گفت خداوند تنها قربانی

مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿٢٧﴾ لَئِنْۢ بَسَطْتَّ اِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِيْ

ازپرهیزگاران | اگر | درازکنی | بسوی من | دست خودرا | تامرابکشی

پرهیزگاران را قبول میکند اگر دست خود را برمن برای کشتن دراز کنی پس من

مَآ اَنَا بِبَاسِطٍ يَّدِيَ اِلَيْكَ لِاَقْتُلَكَ ۚ اِنِّيْٓ اَخَافُ اللّٰهَ

من درازکننده نیستم | دست خودرا | بسوی تو | تابکشم ترا | هرآینه من | میترسم | ازخدا

باز هم برای کشتن تو دست خود دراز نه میکنم من از خدا بسیار میترسم

رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٢٨﴾ اِنِّيْٓ اُرِيْدُ اَنْ تَبُوْٓاَ بِاِثْمِيْ وَاِثْمِكَ

که پروردگار | عالمیان است | هرآینه من | میخواهم | که بازگردی | به گناه من | وگناه خودتو

که خالق همه عالم است من میخواهم که زیادت از جانب من نباشد بلکه خود تو از ما و گناه خود

ع ٨/٤ — وقف لازم — النصف

فَتَكُونَ مِنْ أَصْحٰبِ النَّارِ ۚ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا الظّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾

پس باشی تو | از اهل دوزخ | واین است | جزای | ستمگاران

بذمه خود بگیری و باشی از اهل دوزخ و همین سزای ظالمان است

فَطَوَّعَتْ لَهٗ نَفْسُهٗ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهٗ فَأَصْبَحَ

باز تیار ساخت | اورا | نفس او | کشتن برادراش | پس کشت اورا | پس گشت

پس اورا نفس اش بقتل برادراش تیار کرد پس اورا کشت پس در زیان کاران

مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿٣٠﴾ فَبَعَثَ اللّٰهُ غُرَابًا يَّبْحَثُ فِي الْأَرْضِ

از زیان کاران | پس فرستاد | خدا | زاغی | که میکاوید | زمین را

شامل شد باز خداوند زاغی فرستاد که زمین را میکاوید

لِيُرِيَهٗ كَيْفَ يُوَارِي سَوْءَةَ أَخِيهِ ۚ قَالَ يٰوَيْلَتٰٓى

تا بنماید اش | چگونه | بپوشد | جثه | برادر خود را | گفت | ای وای بر من!

که به او بنماید که جثه برادراش را چگونه بپوشد (وقتیکه آن رادید) گفت او که کاش!

أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هٰذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِيَ سَوْءَةَ

آیا عاجز شدم من | از این که باشم من | مانند | این | زاغ | که بپوشم من | جثه

مثل این زاغ (هوشیار میبودم) و نبدوبست دفن جثه برادر خود را میکردم

أَخِي ۚ فَأَصْبَحَ مِنَ النّٰدِمِينَ ﴿٣١﴾ ۛ مِنْ أَجْلِ ذٰلِكَ ۛ

برادر خود | پس گشت | از جمله پشیمان شده گان | بسبب این

پس او به عمل خود بسیار پشیمان شد به این سبب

كَتَبْنَا عَلٰى بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ أَنَّهٗ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا

ما نوشته کردیم (در تورات) | بر بنی اسرائیل | آنکه | هرکس | بکشد | کسی را

ما بنی اسرائیل را حکم کرده بودیم که کسیکه یک نفس بدون بدله نفس

بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ

بغیر از عوض نفس | و یا بدون فساد | در زمین | پس چنین است که | کشت او

و یا بدون فساد کردن برروی زمین کشت پس گویا که اوهمه بنی آدم

النَّاسَ جَمِيعًا ۖ وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا ۚ

مردم را همه | و هر که سبب زندگانی یک نفس شد | پس چنین است که | زنده ساخت | همه مردم را

را کشت و کسیکه یک نفس را نجات داد گویا که او زندگی همه مردم را نجات داد

وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنٰتِ ۫ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ

و هرآینه آمد ایشان را | فرستادگان ما | به نشان های روشن | باز | هرآینه | بسیاری | از ایشان

و فرشتگان ما به آنها نشانه های آشکارا آورد باز هم در ایشان اکثر مردم

معانقة ٥ وقف النبي صلى الله عليه وسلم

بَعۡدَ ذٰلِكَ فِى الۡاَرۡضِ لَمُسۡرِفُوۡنَ ﴿۳۲﴾ اِنَّمَا جَزٰٓؤُا الَّذِيۡنَ

بعد | ازاين | درزمين | تجاوزكنندگان اند | هرآينه | جزاى | آن مردم

برروی زمين تجاوز ميكنند، كسانيكه با خدا و رسول اش

يُحَارِبُوۡنَ اللّٰهَ وَرَسُوۡلَهٗ وَيَسۡعَوۡنَ فِى الۡاَرۡضِ فَسَادًا

كه جنگ ميكنند | باالله | وبارسول او | وسعى ميكنند | درزمين | فسادكردن

مى جنگند، و بر روى زمين سعى فساد ميكنند سزاى ايشان اين است كه

اَنۡ يُّقَتَّلُوۡۤا اَوۡ يُصَلَّبُوۡۤا اَوۡ تُقَطَّعَ اَيۡدِيۡهِمۡ وَاَرۡجُلُهُمۡ

آنكه كشته شوند | ويابه داركرده شوند | يابريده شود | دستهاى آنها | وپاهاى ايشان

كشته شوند، و يا به دار كرده شوند و يا دستهاى و پاى ايشان برخلاف قطع كرده شوند

مِّنۡ خِلَافٍ اَوۡ يُنۡفَوۡا مِنَ الۡاَرۡضِ ؕ ذٰلِكَ لَهُمۡ خِزۡىٌ فِى الدُّنۡيَا

برخلاف | يادوركرده شوند | اززمين | اين | ايشان را | ذلت است | دردنيا

و يا از ملك دور كرده شوند، و اين ذلت براى ايشان در دنيا مقرر است

وَلَهُمۡ فِى الۡاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ﴿۳۳﴾ اِلَّا الَّذِيۡنَ تَابُوۡا مِنۡ قَبۡلِ

وايشان راست | درآخرت | عذاب | بزرگ | مگركسانيكه | توبه كردند | پيش

و در آخرت براى ايشان عذاب بزرگ تيار است۔ البته آنانيكه قبل از قادر شدن شما

اَنۡ تَقۡدِرُوۡا عَلَيۡهِمۡ ۚ فَاعۡلَمُوۡۤا اَنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿۳۴﴾

ازاين كه قادرشويدشما | برايشان | پس بدانيد | هرآينه خدا | بخشنده | مهربان است

توبه كنند (ايشان را بگذاريد) پس بدانيد كه خداوند بخشنده و مهربان است

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ وَابۡتَغُوۡۤا اِلَيۡهِ الۡوَسِيۡلَةَ

اى مؤمنان | بترسيد | ازخدا | وبطلبيد | بسوى او | وسيله

اى مؤمنان از خدا بترسيد و در راه او ذريعه نجات طلب كنيد

وَجَاهِدُوۡا فِىۡ سَبِيۡلِهٖ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُوۡنَ ﴿۳۵﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا

وجهادكنيد | درراه او | تاكه شماكامياب شويد | هرآينه | آنانيكه | كفركردند

و در راه او جهاد كنيد تا كامياب شويد هر آينه كسيكه راه كفر را

لَوۡ اَنَّ لَهُمۡ مَّا فِى الۡاَرۡضِ جَمِيۡعًا وَّمِثۡلَهٗ مَعَهٗ

اگرباشدهمراه آنها | آنچه | درزمين است | همه | ومثل آن | همراه او

انتخاب نمود اگر براى آنها همه مال و دولت زمين بدست آيد و مثل آن ديگر هم (و او بخواهد)

لِيَفۡتَدُوۡا بِهٖ مِنۡ عَذَابِ يَوۡمِ الۡقِيٰمَةِ مَا تُقُبِّلَ مِنۡهُمۡ ۚ وَلَهُمۡ

كه عوض دهند آن را | ازعذاب روزقيامت | بازهم قبول كرده نه ميشود | ازايشان | وايشان راست

كه در بدله عذاب قيامت بدهد پس از آنها اين فديه هيچ وقت قبول نخواهد شد

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝٣٦ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخٰرِجِيْنَ

عذاب | درددهنده | آنها میخواهند | که | که بیرون آیند | از آتش دوزخ | ونیستند آنها | بیرون آیندگان

و ایشان را عذاب دردناک تیار است آنها میخواهند که از جهنم بیرون آیند لیکن از آن جای بیرون شده نه میتوانند

مِنْهَا ۫ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ۝٣٧ وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ

از آن | وایشان راست | عذاب | دایم | ومرد دوزد | وزن دوزد

و ایشان را عذاب دائم است، دزد اگر مرد باشد و یا زن

فَاقْطَعُوْٓا اَيْدِيَهُمَا جَزَآءًۢ بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللّٰهِ ؕ

پس ببرید | دستهای ایشان را | جزای | آنچه | هردو آنها کردند | عبرت | ازطرف خدا

پس از هر دو آنها دست ببرید، این بدله اعمال ایشان است و سزاء مقرر شده از جانب خدا است

وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝٣٨ فَمَنْ تَابَ مِنْۢ بَعْدِ ظُلْمِهٖ وَاَصْلَحَ

وخدا | غالب باحکمت است | بازکسیکه | توبه کرد | بعدازظلم خود | ودرست کند عمل را

و خداوند غالب است با حکمت۔ پس کسیکه بعد از تجاوز خود توبه کند و خود را درست

فَاِنَّ اللّٰهَ يَتُوْبُ عَلَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝٣٩

پس هرآینه | خدا | قبول میکند توبهٔ او | هرآینه | خدا | بخشنده | رحم کننده است

کند پس خداوند توبه او قبول میکند هر آینه خداوند بخشنده و مهربان است

اَلَمْ تَعْلَمْ اَنَّ اللّٰهَ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ يُعَذِّبُ

آیا تو ندانیستی | که هرآینه خدارااست | حکومت | آسمانها | وزمین | اوعذاب میکند

آیا تواندا نیستی که پادشاهی آسمانها و زمین تنها خدارا است کسی را که بخواهد

مَنْ يَّشَآءُ وَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٤٠

هرکرا خواهد | ومی آمرزد | هرکرا | خواهد | وخدا | برهرچیز | تواناست

سزاء میدهد و کسی را که بخواهد می بخشد و خداوند برهر چیز۔ قدرت کامل دارد

يٰٓاَيُّهَا الرَّسُوْلُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِي الْكُفْرِ

ای | پیغمبر! | اندوهگین نکند ترا کسانیکه | می شتابند | درکفر

ای پیغمبر! هیچ وقت به کارهای آن مردم اندوهگین مباش که به کفر به شتابی می آیند

مِنَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اٰمَنَّا بِاَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوْبُهُمْ ۛ

از کسانیکه | گفتند ما ایمان آوردیم | بدهان خویش | وایمان نیاورده | دلهای ایشان

ایشان درآن مردم (منافق) میباشند که بدهان های خود میگویند که ما ایمان آورده ایم و در دلهای ایشان ایمان موجود نیست

وَمِنَ الَّذِيْنَ هَادُوْا ۛ سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ سَمّٰعُوْنَ

وازآنانیکه | یهوداند | شنوندگان اند | دروغ را | شنوندگان اند

و از آن مردم که یهود شدند حال ایشان این است که به گفتن دروغ معتاد هستند و برای مردم دیگران

لِقَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ۙ لَمْ يَاْتُوْكَ ؕ يُحَرِّفُوْنَ الْكَلِمَ

برای مردم دیگران | که نزد تو نیامده اند | آنها بدل میکنند | کلام

که بشما هیچ وقتی نیامده اند جاسوسی هم میکنند این مردم سخنهای درست را از جای خود

مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهٖ ۚ يَقُوْلُوْنَ اِنْ اُوْتِيْتُمْ هٰذَا فَخُذُوْهُ وَاِنْ

بعد از ثبوت آن در مواضع | میگویند | اگر داده شود شمارا | این | پس قبول کنید | واگر

بی جای میکنند و به مردم میگویند که اگر بشما (این حکم بدل شده) داده شود آنکه ما میخواهیم پس قبول

لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوْا ؕ وَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ فِتْنَتَهٗ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهٗ

داده نشود شمارا آن | پس احتراز کنید | وهرکرا | اراده کرده است خدا گمراهی او | پس هرگز نتوانی برای او

کنید، و اگر داده نشود احتراز کنید و هرکه را خدا در فتنه واقع شدن بخواهد پس برای

مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَمْ يُرِدِ اللّٰهُ اَنْ يُّطَهِّرَ

از خدا | چیزی | این آن مردم اند | که نخواسته خدا | که پاک گرداند

(هدایت او) نزد خدا بتو هیچ اختیار نیست این همان مردم اند که خدا هم نه میخواهد که دلهای ایشان

قُلُوْبَهُمْ ؕ لَهُمْ فِى الدُّنْيَا خِزْىٌ ۖۚ وَّلَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ

دلهای شان را | ایشان راست | در دنیا | ذلت | وایشان راست | در آخرت

صاف و صفا کند برای آنها در دنیا ذلت است و در آخرت برای آنها

عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٤١﴾ سَمّٰعُوْنَ لِلْكَذِبِ اَكّٰلُوْنَ لِلسُّحْتِ ؕ

عذاب | بزرگ | بسیار شنوندگان اند دروغ را | بسیار خورندگان اند حرام را

عذاب بزرگ مقرر است این مردم بخاطر پخش کردن دروغ جاسوسی کنندگان و حرام خوران اند

فَاِنْ جَآءُوْكَ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ اَوْ اَعْرِضْ عَنْهُمْ ۚ

پس اگر بیایند نزد تو | پس فیصله کن | میان ایشان | یا اعراض کن | از ایشان

اگر بتو در (محاکم) بیایند پس اگر (دل تو باشد) درمیان آنها فیصله کن و یا انکار کن

وَاِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَّضُرُّوْكَ شَيْـًٔا ؕ وَاِنْ حَكَمْتَ

واگر | اعراض کنی | از ایشان | پس هیچ زیان نرسانند ترا | از چیزی | واگر تو فیصله کنی

و اگر از آنها اعراض کنی بتو هیچ ضرر رسانیده نه میتوانند و اگر درمیان آنها فیصله میکنی

فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ﴿٤٢﴾

پس فیصله کن | میان ایشان | به انصاف | هرآینه | خدا | دوست میدارد | انصاف کنندگان

پس به انصاف کن هر آینه خداوند انصاف کنندگان را خوش میدارد

وَكَيْفَ يُحَكِّمُوْنَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرٰىةُ فِيْهَا حُكْمُ

وچگونه حکم گردانند ترا | وحال آنکه نزد ایشان تورات است | در آن حکم

و ایشان چگونه شمارا حکم گردانند و حال آنکه نزد ایشان تورات است که در آن حکم

اللّٰهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ۚ وَمَآ اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۴۳﴾

خدا | باز روی میگردانند | بعد از آن | ونیست این مردم | مؤمنان

خدا نوشته است و ایشان از آن روی گردانی میکنند۔ (در حقیقت) این مردم ایمان ندارند

اِنَّآ اَنْزَلْنَا التَّوْرٰىةَ فِيْهَا هُدًى وَّنُوْرٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا

هرآینه ما نازل کردیم | تورات | درآن هدایت | ونور است | حکم میکنند | بآن

هر آینه ما تورات نازل کردیم که درآن هدایت و روشنی است پیغمبران خدا که بندگان

النَّبِيُّوْنَ الَّذِيْنَ اَسْلَمُوْا لِلَّذِيْنَ هَادُوْا وَالرَّبّٰنِيُّوْنَ وَالْاَحْبَارُ

پیغمبران | آنانیکه فرمانبردار خدا بودند | برای آن مردم که یهود بودند | وخداپرستان آنها | وعلماء

فرمانبردار او بودند به یهودان طبق آن احکام میدادند و هم چنین خدا پرستان و علماء هم

بِمَا اسْتُحْفِظُوْا مِنْ كِتٰبِ اللّٰهِ وَكَانُوْا عَلَيْهِ شُهَدَآءَ ۚ

که ایشان محافظ مقرر شده بودند | از کتاب خدا | وبودند برآن | گواهان

زیرا که آنها ذمدار کتاب خداوند گردانیده شده بودند و خود ایشان بر این سخن گواه شده بودند

فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوْا بِاٰيٰتِيْ

پس مترسید شما | از مردم | وبترسید از من | ومه | گیرید | دربدل آیات ما

پس شما از مردم مترسید و از من بترسید و آیات مارا به قیمت اندک

ثَمَنًا قَلِيْلًا ؕ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ

بهای | اندک | وهرکه | حکم نکند | به آنچه | فروفرستاده | خدا

مه فروشید و کسیکه طبق کتاب نازل شده خدا فیصله نکند

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۴۴﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيْهَآ اَنَّ النَّفْسَ

پس آن گروه ایشان اند کافران | ومافرض گردانیدیم | برایشان | درآن (توریت) | که نفس

پس هم این مردم کافران اند و ما ایشان را در تورات حکم داده بودیم که بدله نفس

بِالنَّفْسِ ۙ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْاَنْفَ بِالْاَنْفِ

عوض نفس است | وچشم | عوض چشم است | وبینی | عوض بینی است

نفس، بدله چشم، چشم بدله بینی بینی

وَالْاُذُنَ بِالْاُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ ۙ وَالْجُرُوْحَ قِصَاصٌ ؕ

وگوش | عوض گوش است | ودندان | عوض دندان است | وزخمها | مثل آن است

بدله گوش، گوش بدله دندان دندان و بدله همه جروح زخم برابر

فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهٖ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهٗ ؕ وَمَنْ

پس هرکه | معاف کرد | از آن زخم | پس آن | کفاره میباشد از گناهان او | وهرکه

پس کسیکه معافی کند پس این (معافی) کفاره گناهان او میباشد و کسیکه

لَّمْ يَحْكُمْ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۴۵﴾

حکم نکند | به آنچه | فروفرستاده | خدا | پس آنهااند | ستمگاران

طبق احکام نازل شده خداوند فیصله نکند پس هم این مردم ستمگاران است

وَقَفَّيْنَا عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ بِعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا

وپس فرستادیم ما | برقدم های ایشان | عیسیٰ | پسر | مریم | تصدیق کننده

باز مابرقدمهای این پیغمبران عیسیٰ پسر مریم فرستادیم که تصدیق آن کتاب را میکرد

لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرٰىةِ ۠ وَاٰتَيْنٰهُ الْاِنْجِيْلَ

از آنچه | پیش از او بود | از تورات | ودادیم اورا | انجیل

که پیش از آن بود یعنی تورات و ما اورا انجیل دادیم

فِيْهِ هُدًى وَّنُوْرٌ ۙ وَّمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

که در آن هدایت | وروشنی بود | وتصدیق کننده بود | آن چیزرا | که پیش از او بود

که در آن هدایت و روشنی بود و این کتاب تصدیق کننده بود از تورات که

مِنَ التَّوْرٰىةِ وَهُدًى وَّمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿۴۶﴾ ؕ وَلْيَحْكُمْ

از تورات | وهدایت | وپند | متقیان را | وباید حکم کند

پس از این نازل شده بود و این برای پرهیزگاران هدایت و نصیحت بود و مناسب این بود که

اَهْلُ الْاِنْجِيْلِ بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فِيْهِ ؕ وَمَنْ لَّمْ يَحْكُمْ

اهل انجیل | به آنچه | فروفرستاده | خدا | درآن | وهرکه | فیصله نکند

اهل انجیل طبق آن احکام فیصله میکرد آنکه خداوند در انجیل نازل کرده بود

بِمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَاَنْزَلْنَآ

به آنچه | فروفرستاده | خدا | پس ایشان اند | بدکاران | ومانازل کردیم

و کسیکه طبق احکام خداوند فیصله نکند پس هم این مردم نافرمان است و ای پیغمبر!

اِلَيْكَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ

به طرف تو | این کتاب (قرآن) | براستی | تصدیق کننده | از آنچه | پیش از او بود

ما بسوی تو کتاب راست تصدیق کننده فرستادیم که تصدیق کننده است که از پیش

مِنَ الْكِتٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ فَاحْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَآ

از کتاب | ومحافظ است | برآن | پس حکم کن | میان ایشان | به آنچه

بود و محافظ آن هم است پس تو طبق آن احکام میان مردم فیصله کن

اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ الْحَقِّ ؕ

فروفرستاد | خدا | وپیروی مکن | خواهش ایشان | از آنچه آمده بتو از حق

آنکه خداوند نازل کرده است و پیروی خواهشات آنها مکن در مقابله آن راه حق که بتو آمده است

لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَّمِنْهَاجًا ۚ وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ

برای هر گروهی از شما مقرر کردیم | شریعتی | وطریقه راهی | واگر میخواست خدا

ما در شما هریکی را (گروهی را) یک شریعت خاص مقرر کردیم و اگر خدا میخواست

لَجَعَلَكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فِيْ مَآ اٰتٰكُمْ

هرآینه میگردانید شمارا | یک امت | لیکن که | بیازماید شمارا | درآن چه | بشما داده است

همهٔ شمارا یک گروه میگردانید مگر او میخواهد که شمارا امتحان کند پس

فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ۚ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُكُمْ

پس شتاب کنید | بسوی نیکوی | بسوی خدا | رجوع همه شما است | پس او خبر میدهد شمارا

به کارهای نیکی بشتابید آخر هم باز گشت همهٔ شما بسوی خدا است باز او شما را

بِمَا كُنْتُمْ فِيْهِ تَخْتَلِفُوْنَ ﴿٤٨﴾ وَاَنِ احْكُمْ بَيْنَهُمْ بِمَآ

درآنچه شما درآن | اختلاف میکردید | واین که | حکم کن | درمیان ایشان | به آنچه

حقیقت آن چیز نشان میدهد که شما درآن اختلاف میکردید و ای پیغمبر! درمیان شان

اَنْزَلَ اللّٰهُ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ اَنْ يَّفْتِنُوْكَ

نازل کرد | خدا | وپیروی مکن | خواهشات ایشان را | وحذر کن از آنها | که شمارا در فتنه نه افگنند

طبق حکم خداوند فیصله کن و پیروی خواهشات ایشان مکن و از طرف آنها محتاط باشد که از چنین حکم

عَنْ بَعْضِ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ

از بعضی | آنچه | نازل کرد | خدا | بسوی تو | پس اگر | روی گردانند | پس بدان

آنکه خداوند بتو نازل کرده است باز هم اگر آنها قبول ندارند پس بدان

اَنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ اَنْ يُّصِيْبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوْبِهِمْ ۗ وَاِنَّ كَثِيْرًا

که هرآینه میخواهد خدا | که سزا دهد ایشان را | چیزی سزای گناهان ایشان را | وهرآینه | بسیاری

که به خداوند منظور است که ایشان را (در دنیا) سزاء دهد و در این شک

مِّنَ النَّاسِ لَفٰسِقُوْنَ ﴿٤٩﴾ اَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُوْنَ ۗ وَمَنْ اَحْسَنُ

از مردم | نافرمان اند | پس آیا فیصله حکم جاهلیت | میخواهند | وکیست بهتر

نیست که در مردم بسیار نافرمان است پس آیا این مردم فیصله های وقت جاهلیت را میخواهند؟ و برای یقن کنندگان بر خدا

مِنَ اللّٰهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿٥٠﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

از خدا | در فیصله کردن | برای آن قوم که یقین دارند | ای مؤمنان!

برای آنها فیصله بهتر از کی شده میتواند؟ غیر از خدا ای مؤمنان!

لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُوْدَ وَالنَّصٰرٰٓى اَوْلِيَآءَ ۘ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ

مگیرید شما | یهود | ونصاری | دوستان | بعضی از ایشان دوستان بعضی است

با یهود و نصاری دوستی مکنید ایشان درمیان خود دوستان یک دیگر اند

وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ مِّنْكُمْ فَاِنَّهٗ مِنْهُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ
وکسیکه | دوست دارد ایشان را | از شما | پس هرآینه او | از آنهاست | هرآینه | خدا
و اگر در شما کسی با ایشان دوستی کند پس در گروه آنها حساب میشوند خداوند

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۵۱﴾ فَتَرَى الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ
هدایت نه میکند | قوم ظالمان را | پس تو می بینی کسانی را که | در دلهای ایشان
مردم ستمگاران را از هدایت محروم میکند ای پیغمبر! در دلهای آن مردم که بیماری نفاق

مَّرَضٌ يُّسَارِعُوْنَ فِيْهِمْ يَقُوْلُوْنَ نَخْشٰٓى اَنْ تُصِيْبَنَا دَآئِرَةٌ ۭ
مرض است | که سعی میکنند به طرف آنها | میگویند | میترسیم | که برسد ما را کدام مصیبت
ایشان به شتابی دو ایشان داخل میشوند و میگویند که از چکر های مصیبت میترسیم

فَعَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّاْتِيَ بِالْفَتْحِ اَوْ اَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهٖ
پس قریب است | که خدا | ظاهر فرماید | فتح | یا حکمی | از جانب خود
زود است که خداوند بشما فتح بزرگ نصیب کند و یا از جانب خود کدام فیصله فرماید

فَيُصْبِحُوْا عَلٰى مَآ اَسَرُّوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ نٰدِمِيْنَ ﴿۵۲﴾ ۭ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ
پس میشوند آنها | برآنچه | پنهان میدارند | در دلهای ایشان | شرمنده | ومیگویند | آنانکه
باز این مردم (منافق) برآن سخنها شرمنده خواهند شد آنکه در دلهای خود پنهان میدارند۔ و مؤمنان میگویند که

اٰمَنُوْٓا اَهٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ ۙ
مؤمنان اند | آیا ایشان آن مردم اند که | قسم میخوردند | به خدا | بسیار به تاکید
آیا این همان مردم هستند که قسمهای سخت خورده بودند

اِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ۭ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿۵۳﴾
یقیناً که انها با شما اند | برباد شد | عملهای ایشان | پس ماندند | در نقصان وزیان
که ما دوستان پخته شما ایم هم اعمال اینها ضائع شد و آخر آنها ناکام و نامراد شدند

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَنْ يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِيْنِهٖ
ای مؤمنان! | کسیکه | برگشت | از شما | از دین خود
ای مسلمانها! کسیکه از شما از دین خود برگشت پس

فَسَوْفَ يَاْتِي اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَهٗٓ ۙ
پس زود است که می آرد خدا | قومی را که | که دوست میدارد ایشان را | و ایشان دوست میدارند او را
خداوند مردم بسیاری دامی آرند که خداوند ایشان را دوست میدارند و ایشان او را دوست میدارند

اَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اَعِزَّةٍ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۡ يُجَاهِدُوْنَ
نرم دل اند | بر مؤمنان | سخت میباشند | بر کافران | جنگ میکنند
آنانیکه برای مسلمانها نرم میباشند و برای کافران سخت میباشند ایشان

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلَا يَخَافُوْنَ لَوْمَةَ لَآئِمٍ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ

درراه خدا | ونه میترسند | از ملامت کردن هیچ ملامت کننده | این | فضل خدا است

در راه خدا جهاد میکنند و نه میترسند از ملامتی ملامت کنندگان این فضل خدا است

يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿٥٤﴾ اِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللّٰهُ

اومیدهد | کسی را که بخواهد | وخدا | صاحب فراخی | دانا است | هر آینه | دوست شما | خدا

کسی را که بخواهد میدهد و خداوند صاحب فراخ و بر هر چیزی دانا است در حقیقت دوستان شما

وَرَسُوْلُهٗ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوا الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ

ورسول او | ومؤمنان اند | آنانیکه | برپامیدارند | نماز را | ومیدهند

الله و رسول او و آن مؤمنان است آنهایکه به پابندی نماز میخوانند و زکواة

الزَّكٰوةَ وَهُمْ رٰكِعُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَمَنْ يَّتَوَلَّ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

زکواة را | وآنها عاجزی کنندگان اند | وکسیکه | دوست دارد | خدارا | ورسول اورا

میدهند و به خداوند عاجزی میکنند و کسیکه با خدا و بارسول او و با مؤمنان دوستها شوند

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَاِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿٥٦﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

ومؤمنان را | پس هر آینه | گروه خدا | ایشان غالب اند | ای مؤمنان!

پس گروه خداوند همیشه غالب است ای مسلمانها

لَا تَتَّخِذُوا الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَكُمْ هُزُوًا وَّلَعِبًا

دوست مگیرید | آن مردمان را که | میگیرند | دین شمارا | خنده | بازی

با آن مردم دوستی مکنید که به دین شما استهزاء و مسخره میکنند

مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكُفَّارَ اَوْلِيَآءَ

از آن مردمان | که داده شده بود ایشان را کتاب | پیش از شما | وکافران را | دوستان

که پیش از شما اهل کتاب اند و یا کافران اند

وَاتَّقُوا اللّٰهَ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٥٧﴾ وَاِذَا نَادَيْتُمْ

وبترسید شما | از خدا | اگر هستید شما | مسلمانان | وهنگامیکه | ندا میکنید شما

و از خدا بترسید اگر مؤمنان هستید و هنگامیکه شما برای نماز

اِلَى الصَّلٰوةِ اتَّخَذُوْهَا هُزُوًا وَّلَعِبًا ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

برای نماز | پس میگیرند آن را | مسخره | وبازی | این | به این سبب که

ندا میکنید پس این مردم آن را مسخره میگیرند سبب آن این است که این مردم

قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُوْنَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ هَلْ تَنْقِمُوْنَ

چنین مردم اند که عقل ندارند | بگو | ای اهل کتاب! | آیا | شما انتقام میگیرید

عقل ندارند به ایشان بگو که ای اهل کتاب! شما در ما چه عیب می بینید

مِنَّآ اِلَّآ اَنۡ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنۡزِلَ اِلَيۡنَا وَمَآ اُنۡزِلَ

از ما مگر این که | ما ایمان آوردیم به خدا | و به آنچه | نازل کرده شده | بما | و آنچه نازل شده

غیر از اینکه ما بر خدا ایمان آوردیم و برآن کتاب که برما نازل شده و برآن که پیش

مِنۡ قَبۡلُ ۙ وَاَنَّ اَكۡثَرَكُمۡ فٰسِقُوۡنَ ﴿۵۹﴾ قُلۡ هَلۡ

از پیش | وهرآینه | بیشتر شما | نافرمان اند | بگو | آیا

از ما آمده بود و سبب (اصلی این است) که در شما اکثر نافرمان اند ای پیغمبر! بگو که آیا من

اُنَبِّئُكُمۡ بِشَرٍّ مِّنۡ ذٰلِكَ مَثُوۡبَةً عِنۡدَ اللّٰهِ ؕ مَنۡ

خبر دهم شمارا | به بدتر از این | جزاء | نزد خدا | کسیکه

بشما حال آن مردم بگویم آنانیکه انجام ایشان نزد خداوند بسیار خراب است' ایشان همان مردم اند

لَّعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيۡهِ وَجَعَلَ مِنۡهُمُ الۡقِرَدَةَ

لعنت کرد اورا خدا | ونازل کرد غضب براو | وگردانید | بعضی ایشان را | بوزینه گان

بر ایشان که خداوند لعنت کرده است و بر آنها غضب کرده است و بعضی را در ایشان بوزینه گان و خنازیر

وَالۡخَنَازِيۡرَ وَعَبَدَ الطَّاغُوۡتَ ؕ اُولٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّاَضَلُّ

وبعضی را خنازیر | وکسیکه پرستید | شیطان را | آن مردم | بد انداز جای | وگمراه تراند

گردانیده است و که عبادت شیطان را میکنند جای این مردم بسیار خراب است و از راه راست

عَنۡ سَوَآءِ السَّبِيۡلِ ﴿۶۰﴾ وَاِذَا جَآءُوۡكُمۡ قَالُوۡۤا اٰمَنَّا

از راه راست | وآنگاه که | بیایند نزد شما | میگویند | ما ایمان آوردیم

باز مانند و آنگاه که این مردم نزد تو بیایند میگویند که ما ایمان آوردیم

وَقَدۡ دَّخَلُوۡا بِالۡكُفۡرِ وَهُمۡ قَدۡ خَرَجُوۡا بِهٖ ؕ وَاللّٰهُ اَعۡلَمُ

حال آنکه ایشان داخل شده بودند به کفر | وهرآینه بیرون رفتند با کفر | وخدا خوب میداند

حال آنکه در کفر داخل شده بودند و در کفر رفتند و کدام چیزیکه ایشان پنهان میکنند

بِمَا كَانُوۡا يَكۡتُمُوۡنَ ﴿۶۱﴾ وَتَرٰى كَثِيۡرًا مِّنۡهُمۡ يُسَارِعُوۡنَ

به آنچه | می پوشیدند | و می بینی | بسیاری را | از ایشان | که می شتابند

به خدا خوب معلوم است و تو در ایشان بسیاری را می بینی که ایشان در گناه

فِى الۡاِثۡمِ وَالۡعُدۡوَانِ وَاَكۡلِهِمُ السُّحۡتَ ؕ لَبِئۡسَ مَا

در گناه | وتجاوز | وبه خوردن ایشان حرام را | هرآینه بد است | آنچه

سرکشی و در خوردن مال حرام می شتابند این اعمال ایشان بسیار خراب

كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿۶۲﴾ لَوۡلَا يَنۡهٰهُمُ الرَّبّٰنِيُّوۡنَ وَالۡاَحۡبَارُ عَنۡ قَوۡلِهِمُ الۡاِثۡمَ

ایشان میکنند | چرا منع نه میکنند ایشان را | درویشان ایشان | وعلماء | از قول گناه آنها

است درویشان و علماء ایشان چرا آنها را از سخنهای گناه و از خوردن مال حرام

وَ اَكۡلِهِمُ السُّحۡتَ ؕ لَبِئۡسَ مَا كَانُوۡا يَصۡنَعُوۡنَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ

واز خوردن حرام | هر آینه بد است | آنچه | میکردند | ومیگوید

منع نه میکنند؟ راستی که این کارهای ایشان بسیار بد است و یهود میگویند که

الۡيَهُوۡدُ يَدُ اللّٰهِ مَغۡلُوۡلَةٌ ؕ غُلَّتۡ اَيۡدِيۡهِمۡ وَلُعِنُوۡا بِمَا قَالُوۡا ۘ

یهود | دست خدا | بند شده است | بسته باد دستهای شان | ولعنت شده است | بسبب این سخن

دستهای خدا بسته است (یعنی بخیل است) نعوذ بالله دستهای ایشان بسته است و بر این سخن بالای آنها لعنت شد

وقف لازم

بَلۡ يَدٰهُ مَبۡسُوۡطَتٰنِ ۙ يُنۡفِقُ كَيۡفَ يَشَآءُ ؕ وَلَيَزِيۡدَنَّ كَثِيۡرًا

بلکه | هر دو دستهای او | کشاده است | خرچ میکند | چگونه | که میخواهد | وهر آینه میفزاید | درباره زیاده

بلکه دستهای خداوند کشاده است چگونه که میخواهد خرچ میکند و حقیقت این است که بسوی تو

مِّنۡهُمۡ مَّاۤ اُنۡزِلَ اِلَيۡكَ مِنۡ رَّبِّكَ طُغۡيَانًا وَّكُفۡرًا ؕ

از ایشان | از آن | که نازل شده | بسوی تو | از طرف پروردگار تو | نافرمانی | وکفر

که کدام کتاب از جانب خدا آمده است آن در ایشان بسیاری را در مردم سبب کفر و سرکشی گردیده است

وَاَلۡقَيۡنَا بَيۡنَهُمُ الۡعَدَاوَةَ وَالۡبَغۡضَآءَ اِلٰى يَوۡمِ الۡقِيٰمَةِ ؕ

وافگندیم | درمیان شان | دشمنی | وبغض | تا روز قیامت

(و در سزاء آن) ما تا قیامت درمیان آنها دشمنی و بغض افگندیم

كُلَّمَاۤ اَوۡقَدُوۡا نَارًا لِّلۡحَرۡبِ اَطۡفَاَهَا اللّٰهُ ۙ وَيَسۡعَوۡنَ

هر گاه | می افروزند | آتش | برای جنگ | فرو می نشاند آن را خدا | ومی شتابند

وقتیکه ایشان آتش جنگ می افروزند خداوند (ج) آن را فرو نشاند و ایشان به روی زمین

فِى الۡاَرۡضِ فَسَادًا ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الۡمُفۡسِدِيۡنَ ﴿٦٤﴾

در زمین | از فساد | وخدا | دوست نه میدارد | فسادکنندگان

فساد کردن میخواهند و خداوند مفسدین را دوست نه میدارد

وَلَوۡ اَنَّ اَهۡلَ الۡكِتٰبِ اٰمَنُوۡا وَاتَّقَوۡا لَـكَفَّرۡنَا عَنۡهُمۡ

واگر هر آینه اهل کتاب | ایمان می آوردند | ومیترسیدند | هر آینه دور میکردیم | از ایشان

و اگر این اهل کتاب ایمان می آوردند و از خدا میترسیدند پس هر آینه ما

سَيِّاٰتِهِمۡ وَلَاَدۡخَلۡنٰهُمۡ جَنّٰتِ النَّعِيۡمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوۡ اَنَّهُمۡ اَقَامُوا

گناهان آنها | وداخل میکردیم ایشان را | در باغهای نعمت | واگر آنها | قائم میکردند

گناهان ایشان را معاف میکردیم و ایشان را در باغهای نعمت داخل میکردیم و اگر آنها به تورات

التَّوۡرٰىةَ وَالۡاِنۡجِيۡلَ وَمَاۤ اُنۡزِلَ اِلَيۡهِمۡ مِّنۡ رَّبِّهِمۡ

تورات | وانجیل | وآنچه | نازل شده | ایشان را | از طرف رب ایشان

و به انجیل و برآن کتاب که از جانب خدا به آنها آمده است قائم می بودند

لَاَكَلُوْا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ ۭ مِنْهُمْ

البته میخوردند | از بالای خود | واز زیر | پای های ایشان | از ایشان

پس البته ایشان از بالا (آسمان) طرف هم رزق حاصل میکردند و از زیر پای ایشان (زمین) هم به آنها رزق میرسید در ایشان

اُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ۭ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ سَاۗءَ مَا يَعْمَلُوْنَ ۝٦٦

مردمانی | برراه راست اند | وبسیاری | از آنها | کارهای بد میکنند

یک گروهی به راه راست هم است مگر اکثر آنها بسیار بدعمل هستند

٩ ع١٠ ١٣

يٰٓاَيُّهَا الرَّسُوْلُ بَلِّغْ مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ۭ

ای رسول! | برسان | آنچه | نازل شده | بسوی تو | از جانب رب تو

ای پیغمبر! بالای توکه از جانب رب تو کدام احکام نازل شده است آن را به مردم برسان!

وَاِنْ لَّمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهٗ ۭ وَاللّٰهُ يَعْصِمُكَ

واگر | چنین نکردی | پس تو نرسانیدی | هیچ پیغام اورا | وخدا | نگاه میکند ترا

و اگر چنین نکردی پس گویا تو پیغام خدارا نه رسانیدی و خداوند ترا از شر مردم

مِنَ النَّاسِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ۝٦٧ قُلْ

از مردم | هرآینه | خدا | راه نمی نماید | قوم | کفار را | بگو

نگاه میکند هر آینه خداوند کافران را راه مستقیم نه مینماید به ایشان بگو

يٰٓاَهْلَ الْكِتٰبِ لَسْتُمْ عَلٰي شَيْءٍ حَتّٰى تُقِيْمُوا التَّوْرٰىةَ

ای اهل کتاب! | شما نیستید | برچیزی | تا آنکه | شما قائم کنید | تورات

ای اهل کتاب! شما هیچ دین ندارید تا آنکه شما تورات، انجیل و آن کتب را

وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ ۭ وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا

وانجیل | وآنچه | نازل شده | بسوی شما | از جانب رب شما | وهرآینه زیاد میکند | بسیاری را

نافذ نکنید که برشما از جانب رب شما نازل شده است و کدام فرمان که بتو نازل شده

مِّنْهُمْ مَّآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ۚ فَلَا تَاْسَ

از ایشان | آنچه | نازل شد | بسوی تو | از جانب رب تو | نافرمانی | وکفر | پس افسوس مکن

آن بسیاری ایشان را سبب سرکشی و کفر میگردد پس تو درباره

عَلَي الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ۝٦٨ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ هَادُوْا وَالصّٰبِـُٔوْنَ

برقوم | کافران | هرآینه آنانیکه ایمان آوردند | وآنانیکه یهود اند | وصائبین

این گروه کافر هیچ وقت اندوهگین مباش هر آینه آنانکه مؤمنان اندو و یا یهود، یا صائبان

وَالنَّصٰرٰى مَنْ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَعَمِلَ

ونصاری | کسیکه | ایمان آرد | به خدا | وبه روز | آخرت | وعمل کرد

و یا نصاری هستند در ایشان کسیکه بر خدا و به روز آخرت ایمان آرد و کند

صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾ لَقَدْ أَخَذْنَا

نیک | پس نیست ترس | برایشان | ونه باشند | اندوهگین | هرآینه | ما گرفته بودیم

کارهای نیک پس نیست بر ایشان ترس و نه کدام غم، ما از بنی اسرائیل

مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رُسُلًا ۖ كُلَّمَا جَاءَهُمْ

عهد | بنی اسرائیل را | وفرستادیم ما | بسوی ایشان | پیغمبران | هرگاه که | آمدی بایشان

وعده محکم گرفته بودیم و فرستاده بودیم پیغمبران زیاد پس وقتیکه یک پیغمبر

رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا

پیغمبری | به آنچه | دوست نه میداشت | نفسهای ایشان | گروهی را | به دروغ نسبت کردند | وگروهی را

به ایشان چنین احکام می آورد که برخلاف از خواهشات ایشان میبود پس بعضی را تکذیب میکردند و بعضی را

يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾ وَحَسِبُوا أَلَّا تَكُونَ فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُّوا

می کشتند | وایشان گمان کردند | که نه میباشد | خرابی | بازکورشدند | وکرشدند

می کشتند و ایشان گمان کردند که هیچ سزا داده نه میشوند پس خود را دیگر هم کوروکر کردند

ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُّوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ ۚ

بازقبول کردتوبه را | خدا | برایشان | بازکورشدند | وکرگشتند | بسیاری | ازایشان

باز خداوند توبه ایشان را قبول کرد باز دوباره بسیاری از آنها (از سخن راست) کوروکر شدند

وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا

وخدا | بیناست | به آنچه میکنند | هرآینه | کافرشدند | آنانیکه | گفتند

و خداوند(ج) کارهای ایشان را می بیند هر آینه کافر شدند آنانیکه گفتند

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۖ وَقَالَ الْمَسِيحُ

هرآینه خدا | اومسیح | پسر | مریم است | وگفت مسیح

که خدا تنها فقط این مسیح پسر مریم است حال آنکه مسیح تعلیم داده است که

يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۖ إِنَّهُ مَنْ

ای بنی اسرائیل | پرستید الله را | که پروردگار من و پروردگار شما است | هرآینه | کسیکه

ای بنی اسرائیل! تنها خدارا عبادت کنید که پرورش کننده من و شما است هر آینه کسیکه

يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ

شریک کند | به خدا | پس هرآینه حرام کرده است | خدا | بروی | جنت | وجای او

با خدا شریک کند پس خداوند بروی جنت را حرام میکند و باز گشت او

النَّارُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا

آتش است | ونیست | ظالمان را | کدام مددگار | هرآینه کافرشدند | آنانیکه | گفتند

(آتش) جهنم است و ستمگاران را کی مددگار نیست هر آینه کافر شدند آنانیکه گفتند

وقف لازم

اِنَّ اللّٰهَ ثَالِثُ ثَلٰثَةٍ ۘ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّآ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ؕ

هرآینه خدا | سوم | سه است | ونیست کدام | معبود | مگر | معبود یگانه

که خدا درسه یکی است و حال آنکه بجز از یک معبود دیگری نیست

وَاِنْ لَّمْ يَنْتَهُوْا عَمَّا يَقُوْلُوْنَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

واگرآنها منع نشوند | ازآنچه | میگویند | خواهد رسید | آنهارا که | کفرکردند

و کدام کلمات (شرک) که ایشان میگویند اگر از آن منع نشوند پس از آنها که کدام مردم کافر شدند

مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٣﴾ اَفَلَا يَتُوْبُوْنَ اِلَى اللّٰهِ وَيَسْتَغْفِرُوْنَهٗ ؕ

ازآنها | عذاب | دردناک | پس آیا آنها توبه میکنند | بسوی خدا | وآمرزش طلب نه میکنند؟ ازاو

پس هر آینه به ایشان عذاب دردناک است پس آیا ایشان به خدا رجوع نه میکنند؟ و از او بخشش نه میخواهند؟

وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧٤﴾ مَا الْمَسِيْحُ ابْنُ مَرْيَمَ اِلَّا رَسُوْلٌ ۚ

وخدا | بخشنده | مهربان است | نیست عیسیٰ | پسرمریم | مگرپیغمبری

و خداوند بخشنده و مهربان است، مسیح پسر مریم تنها یک رسول خدا بود

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ؕ وَاُمُّهٗ صِدِّيْقَةٌ ؕ كَانَا يَاْكُلٰنِ

گذشته است | پیش ازاو | پیغمبران | ومادراو | بسیارراست گواست | بودند که میخوردند

پیش از او پیغمبران بسیاری گذشته است و مادراش یک زن بسیار راستگو است، و هر دو ایشان مانند عام مردم

الطَّعَامَ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ انْظُرْ

طعام را | ببین | چگونه | بیان میکنیم | برای آنها | نشانهارا | بازببین

طعام میخوردند، ببین چگونه ما به ایشان نشانه های آشکارا بیان میکنیم باز ببین که ایشان

اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٧٥﴾ قُلْ اَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا

چگونه | بازگردانیده میشوند | بگو | آیا شما عبادت میکنید | به جز خدا | ازآنچه

چگونه باز گردانیده میشوند (ای پیغمبر! ایشان را بگو که خدا را ترک میکنید و عبادت آن را میکنید که

لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ؕ وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِيْعُ

اختیار ندارد | شمارا | ازنقصان | ونه نفع | وخدا | اواست شنوا

نه نقصان داده میتواند و نه نفع و خداوند (ج) شنوا و به هر چیز

الْعَلِيْمُ ﴿٧٦﴾ قُلْ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ

دانا | بگو | ای اهل کتاب! | ازحد مگذرید | در دین خود | بناحق

دانا است به ایشان بگو که ای اهل کتاب! شما در مسائل دین ناحق تجاوز مکنید

وَلَا تَتَّبِعُوْۤا اَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوْا مِنْ قَبْلُ وَاَضَلُّوْا

وپیروی مکنید | خواهشات قوم را | که گمراه شدند | پیش ازاین | وگمراه کردند

و نه به خواهشات چنین مردم تابع داری کنید که از پیش گمراه شده اند و مردم بسیاری را گمراه

ع ١١ ١٤

كَثِيرًا وَّضَلُّوا عَنْ سَوَآءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا

بسیاری را | و گمراه شدند | از راه راست | لعنت کرده شد | بر آن مردم | که کفر کردند

کردند و از راه راست خطا شده اند آنانیکه در بنی اسرائیل کافر شده بودند

مِنْ بَنِيٓ إِسْرَآءِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ

از بنی اسرائیل | بر زبان | داؤد | و عیسیٰ | پسر | مریم

بر ایشان بر زبان داؤد و عیسیٰ پسر مریم علیهما السلام لعنت گفته شده بود

ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا وَّكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُّنْكَرٍ

این بسبب اینکه نافرمانی کردند | و بودند که از حد میگذشتند | بودند که منع نمی کردند | از کار خراب

زیرا که آنها نافرمان بودند و از حد تجاوز میکردند آنها که کدام کارهای بد میکردند از آن در هیچ

فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَىٰ كَثِيرًا مِّنْهُمْ

آنکه میکردند | بسیار بد است | آنچه | بودند که میکردند | تو می بینی | زیادی | از ایشان

صورت منع نه میشدند هر آینه این کاری ایشان بسیار بد بود (اکنون) هم تو در ایشان بسیاری را می بینی که

يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ

که دوستی میکردند | با آنها | که کفر کردند | بسیار بد است | که پیش فرستاده است ایشان را | نفسهای ایشان | که

(با مشرکین) کفار دوستی میکنند ایشان که کدام عمل برای خود پیش فرستاده است بسیار بد است

سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ

خشم گرفت خدا | بر ایشان | و در عذاب | ایشان همیشه میباشند | و اگر ایمان می آوردند آنها

خشم گرفت خدا بر ایشان و همیشه در عذاب میباشند و اگر ایشان الله و رسول

بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَآءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ

بخدا | و پیغمبر | و آنچه فرو فرستاده شده بسوی او | نه میگرفتند کافران را آنها | دوستان | لیکن | اکثر | آنها

و بروی کتاب نازل شده را قبول میکردند پس با کافران دوستی نه میکردند مگر در ایشان اکثر مردم نافرمان

فَاسِقُونَ ﴿٨١﴾ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ

فاسقانند | هر آینه بیابی تو | سخترین مردم | در عداوت | مسلمانان را | یهود

هستند هر آینه می یابی سخترین در دشمنی مسلمانها یهود و مشرکین را

وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِّلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا

و مشرکین | و هر آینه بیابی تو | زیادتر از همه | در دوستی | مسلمانان را | آنانیکه | گفتند

و می یابی نزدیکترین در دوستی مسلمانها آن مردم که خود را

إِنَّا نَصَارَىٰ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنْهُمْ قِسِّيسِينَ وَرُهْبَانًا وَّأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٢﴾

ما نصاری هستیم | این | که از ایشان اند | علماء | و درویشان | و ایشان | تکبر نه میکنند

نصاری میگویند زیرا که در ایشان علماء و گوشه نشین درویشان (موجود) هستند و زیرا که این مردم تکبر نه میکنند

وَإِذَا سَمِعُوا مَآ أُنْزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰٓ أَعْيُنَهُمْ

وچون | شنیدند آنها | آن کلام که | فروفرستاده شده | بسوی پیغمبر | پس می بینی توچشمهای ایشان

و چون آن کلام بشنوند که به پیغمبر آمده است پس تو می بینی که ایشان

تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ

که میریزد | اشک | بسبب آنکه | شناختند ایشان | ازحق | میگویند

چشمهای ایشان اشک می ریزد بسبب آن که حق را شناختند ایشان میگویند

رَبَّنَآ آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِينَ ﴿٨٣﴾ وَمَا لَنَا

ای پروردگارما | ماایمان آوردیم | پس بنویس مارا | باشهادت دهندگان (حق) | وچه (عذراست) مارا که

ای پروردگار ما ما ایمان آوردیم پس نام های مارا در فهرست گواهان بنویس و مارا چه عذر

لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا جَآءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا

ایمان نیاوریم | بخدا | وآنچه | آمده است بما | ازحق | وماامید میداریم | که داخل کند مارا

است که ما بر خدا و برآن چیزیکه بما نازل شد ایمان نیاوریم وقتیکه این امید میداریم که خداوند

رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصّٰلِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَثَابَهُمُ اللّٰهُ بِمَا قَالُوا جَنّٰتٍ

رب ما | باقوم صالحان | پس بدله دادایشان را | خدا | برآنچه گفتند | باغها

مارا در گروه نیکو کاران حساب میکند پس به سبب این سخن خداوند(ج) ایشان را چنین باغها میدهد

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ خٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذٰلِكَ جَزَآءُ

که میرود | اززیردرختان آن | جوی ها | همیشه میباشند | درآن | واین است | بدلهٔ

که زیر آن جویها میرود ایشان درآن همیشه میباشند و برای نیکو کاران هم

الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيٰتِنَآ أُولٰٓئِكَ

نیکوکاران | وآنانیکه | انکارکردند | ونسبت دروغ کردند | آیات مارا | ایشان اند

این بدله است، و کسیکه انکار کرد، و آیات مارا نسبت دروغ کرد پس هم این

أَصْحٰبُ الْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾ ع يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحَرِّمُوا طَيِّبٰتِ

اهل دوزخ | ای مؤمنان | حرام مکنید | آن پاکیزه اشیاء

مردم اهل دوزخ اند ای مسلمانها خداوند که شما را کدام چیزهای

مَآ أَحَلَّ اللّٰهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۚ إِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾

آنچه | حلال کرده | خدا | برای شما | وازحد مگذرید | هرآینه خدا | دوست نه میدارد | ازحدگذرندگان

حلال گردانیده است آن را بالای خود حرام نکنید و از حد تجاوز مکنید تجاوز کنندگان را خداوند دوست نه میدارد

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا طَيِّبًا ۪ وَاتَّقُوا اللّٰهَ

وبخورید | ازآنچه | روزی داده شمارا | خدا | حلال | پاکیزه | وبترسید | ازخدا

و خداوند که بشما کدام چیزهای پاکیزه داده است آن را بخورید و بنوشید و از آن خدا بترسید

ع ۹

ٱلَّذِيٓ أَنتُم بِهِۦ مُؤۡمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغۡوِ فِيٓ أَيۡمَٰنِكُمۡ

برآنکه | شما بروی | ایمان دارید | نه میگیرد شمارا | خدا | به قسمهای عبث شما

که شما برآن ایمان دارید، خداوند(ج) شمارا به قسمهای عبث نه میگیرد

وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ ٱلۡأَيۡمَٰنَۖ فَكَفَّٰرَتُهُۥٓ إِطۡعَامُ

لیکن | میگیرد شمارا | به آنکه | به ارادهٔ پخته خورده باشید | پس کفارهٔ آن است | طعام دادن

البته برآن قسمها شمارا حتماً میگیرد که شما آن را قصداً خورده باشید. پس کفاره شکستاندن چنین قسمها این است که

عَشَرَةِ مَسَٰكِينَ مِنۡ أَوۡسَطِ مَا تُطۡعِمُونَ أَهۡلِيكُمۡ أَوۡ كِسۡوَتُهُمۡ

ده | مساکین را | از میان | آنچه | می خورانید | اهل خودرا | ویالباس دادن به آنها است

ده مساکین را چنین طعام بدهید چنانچه شما بر اهل خود می خورانید و یا به آنها جامه بدهید

أَوۡ تَحۡرِيرُ رَقَبَةٖۖ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٖۚ

ویا آزاد کردن | یک غلام است | پس کسیکه | نه می یابد | پس روزه لازم است | سه | روز

و یا آزاد نمودن یک غلام است پس کسیکه توان آن راندارد پس وی سه روز روزه بگیرد

ذَٰلِكَ كَفَّٰرَةُ أَيۡمَٰنِكُمۡ إِذَا حَلَفۡتُمۡۚ وَٱحۡفَظُوٓاْ أَيۡمَٰنَكُمۡۚ

این | کفاره است | قسمهای شمارا | وقتیکه | قسم بخورید | وحفاظت کنید | قسمهای خودرا

این بود کفارهٔ قسمهای شما وقتیکه قسمها بخورید (و آن را پوره نکنید) و قسمهای خود را حفاظت کنید

كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ﴿٨٩﴾

هم چنین | بیان میکند خدا | برای شما | آیاتهای خود | تا شما | شکر کنید

هم چنین خداوند(ج) بشما احکام خود بیان میکند تا شما شکر اداء کنید

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِنَّمَا ٱلۡخَمۡرُ وَٱلۡمَيۡسِرُ وَٱلۡأَنصَابُ وَٱلۡأَزۡلَٰمُ

ای مؤمنان! | هرآینه | شراب | قمار | وبتها | وتیرهای فال

ای مؤمنان! خوردن شراب و کردن قمار و عبادت کردن غیر الله و انداختن تیرهای فال

رِجۡسٞ مِّنۡ عَمَلِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَٱجۡتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿٩٠﴾

پلید است | از کردار شیطان است | پس احتراز کنید از وی | تا شما | کامیاب شوید

ناپاک و کارهای شیطانی است، پس از آن احتراز کنید تا شما کامیاب شوید

إِنَّمَا يُرِيدُ ٱلشَّيۡطَٰنُ أَن يُوقِعَ بَيۡنَكُمُ ٱلۡعَدَٰوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ

هرآینه شیطان میخواهد | که بیندازد | میان شما | دشمنی | وخصومت

شیطان میخواهد که میان شما بذریعه قمار و شراب خوری دشمنی

فِي ٱلۡخَمۡرِ وَٱلۡمَيۡسِرِ وَيَصُدَّكُمۡ عَن ذِكۡرِ ٱللَّهِ وَعَنِ ٱلصَّلَوٰةِۖ

درخوردن خمر | وقمار | وبازدارد شمارا | از ذکر خدا | وازنماز

و بغض پیدا کند، و شمارا باز دارد از ذکر خداوند و از نماز

فَهَلْ أَنْتُمْ مُّنْتَهُوْنَ ﴿۹۱﴾ وَأَطِيْعُوا اللّٰهَ وَأَطِيْعُوا الرَّسُوْلَ

پس آیا | شما | منع میشوید | وفرمانبرداری کنید | خدارا | وفرمانبرداری کنید | رسول را

پس آیا اکنون هم شما منع میشوید؟ و حکم خداوند(ج) را قبول میدارید، و حکم رسول را قبول میدارید

وَاحْذَرُوْا ۚ فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوْٓا أَنَّمَا عَلٰى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ

وبترسید | پس اگر | روی گردانیدید | پس بدانید | که هرآینه | بررسول ما | رسانیدن

و احتیاط کنید بر این هم اگر شما روی گردانیدید پس بدانید که کار رسول من فقط رسانیدن احکام

الْمُبِيْنُ ﴿۹۲﴾ لَيْسَ عَلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

روشن است | نیست | برکسانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | شائسته

واضح است، آنانیکه ایمان آوردند و کردند اعمال شائسته بالای ایشان دربارهٔ آن چیزها

جُنَاحٌ فِيْمَا طَعِمُوْٓا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

گناهی | درآنچه | خوردند | وقتیکه پرهیزگاری کردند | وایمان آوردند | وکردند | کارهای شائسته

گناه نیست آنکه (قبل از حرمت شراب وغیره) ایشان خوردند و نوشیدند و آینده پرهیز میکنند و بر ایمان

ثُمَّ اتَّقَوْا وَّاٰمَنُوْا ثُمَّ اتَّقَوْا وَّأَحْسَنُوْا ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ

باز | میترسیدند | وایمان آوردند | باز | ترسیدند | وکارهای نیک کردند | وخدادوست میدارد

محکم میباشند و نیکی میکنند، باز هم پرهیزگار میباشند و بر ایمان ثابت میباشند و باز پرهیزگاری میکنند و نیکی میکنند و چنین مردم نیک را خداوند

۱۳ ع ۲

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۹۳﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَيَبْلُوَنَّكُمُ اللّٰهُ بِشَيْءٍ

نیکوکاران را | ای مؤمنان! | هرآینه می آزماید شمارا | خدا | بچیزی

بسیار خوش میدارد ای مسلمانها! خداوند دربارهٔ اندک و یا بسیار شکار در امتحان می افگند

مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالُهٗٓ أَيْدِيْكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللّٰهُ

ازشکار | که میرسد به آن | دستهای شما | وتیرهای شما | تا آشکارا کند | خدا

که میرسد به آن دستهای شما و تیر و نیزه های شما تا خداوند آشکارا کند که کیست که از وی

مَنْ يَّخَافُهٗ بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنِ اعْتَدٰى بَعْدَ ذٰلِكَ فَلَهٗ

که میرسد ازوی | غائبانه | پس کسیکه | تجاوزکند | بعدازاین | پس اوراست

غائبانه هم میترسد پس کسیکه بعد از این حکم هم تجاوز کند پس اورا

عَذَابٌ أَلِيْمٌ ﴿۹۴﴾ يٰٓأَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ حُرُمٌ ۗ

عذاب | دردناک | ای مؤمنان! | مکشید | صیدرا | که شما محرم باشید

عذاب دردناک مقرر است ای مؤمنان! در حالت احرام شکار

وَمَنْ قَتَلَهٗ مِنْكُمْ مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ

وهرکه بکشد اورا | ازشما | قصداً | پس بدله است که داده شود | مانند آن که | اوکشت است

مکشید و کسیکه عمداً شکار کشت پس بدلهٔ آن مانند آن (شکار) یک جانور است

مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ بِهٖ ذَوَا عَدْلٍ مِّنْكُمْ هَدْيًا بٰلِغَ الْكَعْبَةِ

از چهار پایان | فیصله کند از آن | دو انصاف کنندگان | از شما | بطور قربانی | که برسد | به کعبه

درباره آن دو منصفان شما فیصله کنند برای قربانی به کعبه رسانیدن است

اَوْ كَفَّارَةٌ طَعَامُ مَسٰكِيْنَ اَوْ عَدْلُ ذٰلِكَ صِيَامًا لِّيَذُوْقَ

یا کفاره است | طعام دادن | مساکین را | یا برابر آن | روزه داشتن | تا بچشد

و یا کفاره آن بر مسکینان نان خوراندن است و یا برابر آن روزه داشتن است برای اینکه بچشد

وَبَالَ اَمْرِهٖ ۭ عَفَا اللّٰهُ عَمَّا سَلَفَ ۭ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللّٰهُ

سزای کار خود | معاف کرد خدا | آنچه | پیش شده | وکسیکه | باز بکند پس انتقام میگیرد | خدا

سزای اعمال خود، چیزیکه پیش از این شده خداوند(ج) آن را معاف کرد و اکنون که کسی این عمل بکند پس خداوند از او

مِنْهُ ۭ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٥﴾ اُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ

از وی | وخدا | غالب | صاحب انتقام است | حلال شده | برای شما | شکار دریا

انتقام میگیرد و خداوند بر همه غالب و جزاء دهنده است، برای شما شکار دریا و خوراک آن

وَطَعَامُهٗ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۚ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ

وخوراک آن | برای فائده شما | وبرای مسافران | وحرام کرده شده | برشما | شکار بیابان (خشک)

حلال کرده شده است، که برای شما و برای مسافران فائده رسانیدن است و تازمانیکه شما در احرام هستید بر شما

مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ۭ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٩٦﴾ جَعَلَ اللّٰهُ

تاوقتیکه شما هستید | دراحرام | وبترسید | ازخدا | که بسوی وی | جمع کرده خواهید شد | گردانید | خدا

شکار بیا بان حرام است و از خدا بترسید که هم شما به او جمع خواهید شد خداوند کعبه

الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيٰمًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ

کعبه را | خانه | عزت | ذریعه قیام | برای مردم | وماه | حرمت

که جای عزت است، سبب قیام زندگانی اجتماعی مردم گردانیده است، و هم چنین ماه حرمت

وَالْهَدْيَ وَالْقَلَاۗىِٕدَ ۭ ذٰلِكَ لِتَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ

وحیوان قربانی | وحیوان قلاده دار | این | که تا فهمید شما | که هرآینه خدا | میداند

و حیوانات قربانی و آن حیوانات که درگردن اش قلائد باشد بخاطر اینکه بشما معلوم شود که خداوند

مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاَنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٩٧﴾

آنچه در آسمانها است | وآنچه در زمین است | وهرآینه | خدا | به هرچیز | دانا است

از آسمانها و از هم چیز های زمین با خبر است و اینکه خداوند بر هر چیز خوب دانا است

اِعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ وَاَنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩٨﴾ ۭ

بدانید | که هرآینه | خدا | سخت | عذاب دهنده است | وهرآینه خدا | بخشنده | مهربان است

بدانید که خداوند در سزاء دادن بسیار سخت است و اینکه خداوند بخشنده و مهربان است

مَا عَلَى الرَّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ

نیست | بر پیغمبر | مگر | رسانیدن | وخدا | میداند | آنچه آشکارا میکنید

برذمه رسول تنها رسانیدن پیغام است و به خداوند اعمال آشکارا و پنهان شما

وَمَا تَكْتُمُوْنَ ﴿۹۹﴾ قُلْ لَّا يَسْتَوِي الْخَبِيْثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ

وآنچه پنهان میکنید | بگو که | برابر نیست | ناپاک | وپاک | واگرچه

معلوم است ای پیغمبر! ایشان را بگو که پاک و ناپاک برابر نیست اگرچه

اَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيْثِ ۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يٰٓاُولِي الْاَلْبَابِ

تراخوش آید | زیادت | ناپاک | پس بترسید از خدا | ای خداوندان عقل

کثرت چیز های ناپاک ترا در تعجب می افگند پس ای عقلمندان از نافرمانی خدا بترسید

لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۱۰۰﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَسْـَٔلُوْا عَنْ اَشْيَاۗءَ

تاشما | نجات یابید | ای | مؤمنان | نپرسید | ازچنین سخنها

تا شما کامیاب شوید ای مسلمانها! درباره چنین چیزها سوال مکنید

اِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ ۚ وَاِنْ تَسْـَٔلُوْا عَنْهَا حِيْنَ

اگرآشکارا کرده شود | برشما | اندوهگین گرداند شمارا | واگر | سوال میکنید | ازآن | آنگاه که

اگر آن بشما آشکارا شود اندوهگین میگرداند شما را و اگر شما در چنین وقت پرسان میکنید

يُنَزَّلُ الْقُرْاٰنُ تُبْدَ لَكُمْ ۭ عَفَا اللّٰهُ عَنْهَا ۭ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ

نازل میشود | قرآن | ظاهر کرده شود برشما | درگذشت | خدا | ازآنها | وخدا بخشنده

که قرآن فرود می آید پس آن بشما حتماً آشکارا کرده میشود خداوند بشما معافی نمود و خداوند بخشنده

حَلِيْمٌ ﴿۱۰۱﴾ قَدْ سَاَلَهَا قَوْمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ اَصْبَحُوْا

تحمل کننده است | هرآینه پرسیده بودند به نسبت آن | یک قوم | پیش ازشما | بازشدند آنها

تحمل کننده است هر آینه یک قوم پیش از شما هم پرسیده بودند باز وقتیکه ان آشکارا شد پس از آن

بِهَا كٰفِرِيْنَ ﴿۱۰۲﴾ مَا جَعَلَ اللّٰهُ مِنْ بَحِيْرَةٍ وَّلَا سَاۗىِٕبَةٍ

برآن | کافران | مقرر نه کرده | خدا | بحیره | ونه | سائبه

انکار کردند خداوند بحیره (حیوانیکه بنام غیر الله) کرده شود و نه سائبه (بنام بتها آزاد شده)

وَّلَا وَصِيْلَةٍ وَّلَا حَامٍ ۙ وَّلٰكِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَفْتَرُوْنَ

ونه وصیله | ونه حام | لیکن | آنانیکه | کافرهستند | می بندند

و نه وصیله (ماده شترکه تولد اول و دوهش ماده باشد) و نه حام ده دفعه که از وی حمل صورت گرفته باشد حرام نه گردانیده است

عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ ۭ وَاَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۱۰۳﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ

برخدا | بهتان | وبسیار ایشان | عقل ندارند | وقتیکه | گفته شود | ایشان را

این مردم کافر برخداوند تهمت بسته میکنند و در ایشان اکثر بی عقل اندو وقتیکه به آنها گفته شود

تَعَالَوۡا اِلٰى مَآ اَنۡزَلَ اللّٰهُ وَاِلَى الرَّسُوۡلِ قَالُوۡا حَسۡبُنَا
که بیایید شما | بسوی آنکه | نازل کرده خدا | وبسوی رسول | می گویند | کافی است مارا
که به احکام نازل شدهٔ خداوند و به سوی رسول رجوع کنید ایشان گفتند که بما آن طریقه

مَا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوۡ كَانَ اٰبَآؤُهُمۡ لَا يَعۡلَمُوۡنَ
آنچه یافتیم | برآن | پدران خود | آیا اگر که باشد | پدران آنها | که نه میدانستند
کافی است که پدران خود را برآن یافتیم اگرچه پدران ایشان برهیچ نه میدانستند

شَيۡـئًا وَّلَا يَهۡتَدُوۡنَ ﴿۱۰۴﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا عَلَيۡكُمۡ اَنۡفُسَكُمۡ‌ۚ
به کدام چیز | ونه | به هدایت بودند | ای مؤمنان! | برشما (ذمداری) است ازشما
و از راه درست خبر نبودند ای مؤمنان! فقط در غم خود باشید

لَا يَضُرُّكُمۡ مَّنۡ ضَلَّ اِذَا اهۡتَدَيۡتُمۡ‌ؕ اِلَى اللّٰهِ مَرۡجِعُكُمۡ
ضرر بشمار سانیده نه میشود | کسیکه گمراه شد | وقتیکه | شما برهدایت باشید | بسوی خدا است | بازگشت شما
بشما مردم گمراه هیچ ضرر رسانیده نه میتوانند، اگر خود شما بر هدایت باشید همهٔ شما به خداوند

جَمِيۡعًا فَيُنَبِّئُكُمۡ بِمَا كُنۡتُمۡ تَعۡمَلُوۡنَ ﴿۱۰۵﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا
ازهمه | بازاو خبر میدهد شمارا | برآن که شما عمل میکردید | ای مؤمنان!
پیش میشوید و بشما خبر میدهد از آنچه عمل میکردید ای مؤمنان!

شَهَادَةُ بَيۡنِكُمۡ اِذَا حَضَرَ اَحَدَكُمُ الۡمَوۡتُ حِيۡنَ الۡوَصِيَّةِ
گواهی ضروری است | میان شما | وقتیکه برسد | یکی ازشما را مرگ | دروقت وصیت
وقتیکه در شما به کسی علامات مرگ آشکارا شود پس بالای شما در وقت وصیت

اثۡنٰنِ ذَوَا عَدۡلٍ مِّنۡكُمۡ اَوۡ اٰخَرٰنِ مِنۡ غَيۡرِكُمۡ اِنۡ اَنۡتُمۡ
از دو نفر | انصاف کنندگان | ازشما | ویا | دو دیگر باشند | غیرازشما | اگر | شما
دو گواهان مسلمانها ضروری است و یا که شما در زمین در حالت سفر باشید

ضَرَبۡتُمۡ فِى الۡاَرۡضِ فَاَصَابَتۡكُمۡ مُّصِيۡبَةُ الۡمَوۡتِ‌ؕ تَحۡبِسُوۡنَهُمَا
سفرمیکنید | درزمین | بازبرسد شمارا | مصیبت | مرگ | بازمیدارید آن هردورا
(و گواه مسلمان پیدا نشود) و بشما مصیبت مرگ پیش آید باز از غیر خود دو گواه (غیر مسلم) گواه کنید

مِنۡۢ بَعۡدِ الصَّلٰوةِ فَيُقۡسِمٰنِ بِاللّٰهِ اِنِ ارۡتَبۡتُمۡ لَا نَشۡتَرِىۡ
بعد | ازنماز | پس قسم خورند | بخدا | اگر شک دارید | که مانمیگیریم
باز اگر برای شما در صداقت ایشان شک باشد پس بعد از نماز ایشان را حصار کنید باز آنها

بِهٖ ثَمَنًا وَّلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبٰى‌ۙ وَلَا نَكۡتُمُ شَهَادَةَ ۙ اللّٰهِ
دربدله آن | قیمت | اگر که او باشد | رشته دار | ومانپنهان نه میداریم | گواهی خدا
به خدا قسم بخورند که ما در بدلهٔ آن قیمت نه میگیریم اگرچه آن صاحب معامله رشته دار شما باشد و گواهی خدا را پنهان نه میداریم

إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ الْاٰثِمِيْنَ ﴿۱۰۶﴾ فَإِنْ عُثِرَ عَلٰٓى أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّآ

هرآینه مادر آن وقت | از گناه گاران میباشیم | باز اگر | معلوم شود | براینکه هردو آنها | مرتکب شدند

اگر نه ما گناه گار میشویم باز اگر معلوم شود که در ایشان خود را در گناه انداختند

إِثْمًا فَاٰخَرٰنِ يَقُوْمٰنِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِيْنَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ

از گناه | پس دو گواهان دیگری | ایستاده شوند | بجای آنها | از آنانیکه | حق ایشان پوشیده شده

باز بجای ایشان دو نفر دیگری از آن مردم ایستاده شوند که قبلاً گواهان حق آنها را خوردند

الْاَوْلَيٰنِ فَيُقْسِمٰنِ بِاللّٰهِ لَشَهَادَتُنَآ اَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا

که آنها بسیار نزدیک هستند مرده را | باز آنها قسم بخورند | به الله | که گواهی ما | زیاد راست است | از گواهی هردو آنها

و هر دو ایشان به خداوند قسم بخورند که شهادت ما از گواهی ایشان احق است

وَمَا اعْتَدَيْنَآ ۖصلے إِنَّآ إِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۱۰۷﴾ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ يَّاْتُوْا

وازحد تجاوز نکردیم ما | هرآینه مادر این وقت از ظالمان میباشیم | این بسیار نزدیک است | این راکه | بدهند

و مادر شهادت تجاوز نکردیم البته در ستمگاران حساب می شویم این راه بسیار نزدیک است که این

بِالشَّهَادَةِ عَلٰى وَجْهِهَآ اَوْ يَخَافُوْٓا اَنْ تُرَدَّ اَيْمَانٌ بَعْدَ اَيْمَانِهِمْ ۭ

گواهی | به طریقه درست | یا بترسند از این | که رد کرده شود | قسمها | بعداز قسمهای ایشان

شکل مردم شهادت را درست آداء کنند و یا از این بترسند که از قسمهای ایشان بعداً قسمهای دیگری

وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاسْمَعُوْا ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿۱۰۸﴾ ع

وبترسید از خدا | وبشنوید | وخدا | راه نمی نماید | قوم فاسقان را

تردید نه شود و از خدا بترسید و حکم اورا بشنوید خداوند به گروهی فاسقانه راه نه مینماید

يَوْمَ يَجْمَعُ اللّٰهُ الرُّسُلَ فَيَقُوْلُ مَاذَآ اُجِبْتُمْ ۭ قَالُوْا

روز یکه جمع کند خدا | رسولان را | باز او میفرماید | چه | جواب داده شده بود شمارا؟ | گویند

روز یکه خداوند همه رسولان را جمع کند پس می پرسد که بشما چه جواب داده شده بود؟

لَا عِلْمَ لَنَا ۭ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿۱۰۹﴾ اِذْ قَالَ اللّٰهُ

نیست علم مارا | هرآینه توئی | داننده | امور پنهانی | چون گفت | خدا

ایشان جواب میدهند که بما هیچ علم نیست هر آینه تو دانندهٔ امور پنهانی هستی باز چون خداوند

يٰعِيْسَى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِيْ عَلَيْكَ وَعَلٰى وَالِدَتِكَ ۘم اِذْ

ای عیسیٰ پسر مریم! | یادکن | نعمت مرا | برخویش | وبروالده خویش | چون

میفرماید ای عیسیٰ پسر مریم! کدام نعمتهای که بتو و به والدهٔ تو داده بودم آن را یاد کن که من بواسطهٔ

اَيَّدْتُّكَ بِرُوْحِ الْقُدُسِ ۣقف تُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۚ

قوت دادم ترا | بروح القدس | سخن میگفتی تو | با مردمان | در گهواره | و در عمر پخته گی

جبرئیل امداد تو کردم و تو در گهواره هم با مردم سخن میگفتی و در عمر پخته سالگی هم

وقف لازم

وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰىةَ وَالْإِنْجِيلَ ۚ وَإِذْ

وچون | آموختم ترا | کتاب | وحکمت | وتورات | وانجیل | وچون

و هنگامیکه بتو تعلیم کتاب، حکمت، تورات و انجیل دادم و وقتیکه

تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْـَٔةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ

می ساختی | از گل | مانند شکل مرغ | به حکم من | پس میدمیدی | دروی | پس میشد

بحکم من از گِل شکل مرغی می ساختی و درآن مید میدی و بحکم من

طَيْرًا بِإِذْنِي ۖ وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِإِذْنِي ۖ

مرغی | بحکم من | وبه میکردی تو | کور مادرزادرا | وبرص داررا | بحکم من

مرغی میشد و به میکردی کور ما در زاده و برص دار را

وَإِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتٰى بِإِذْنِي ۖ وَإِذْ كَفَفْتُ بَنِيٓ إِسْرٰٓءِيلَ

وچون بیرون می آوردی تو | مردگان را | بحکم من | وچون باز داشتم من | بنی اسرائیل

و مردگان را بحکم من زنده میکردی و ترا از بنی اسرائیل نجات دادم

عَنْكَ إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ

ازتو | آنگاه که آوردی تو نزد ایشان | معجزه ها | باز گفتند | آنانیکه | کافر بودند | از ایشان

و چون تو به ایشان دلائل آشکارا آوردی پس آنانیکه از ایشان کفر اختیار کرده بودند ایشان

إِنْ هٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿١١٠﴾ وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّنَ

نیست این | مگر | سحر | آشکارا | وچون مادردل انداختم | حواریون را

گفتند این غیر از جادو چیزی دیگری نیست و یاد کن وقتیکه در دل حواریون انداختم که

أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي قَالُوٓا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّنَا مُسْلِمُونَ ﴿١١١﴾

که ایمان بیارید برمن | وبه پیغمبرمن | گفتند | ایمان آوردیم | گواه باش | که هرآینه ما فرمانبردار هستیم

برمن و به رسولان من ایمان بیارید ایشان گفتند ما ایمان می آریم و ای خدا تو گواه باش که ما

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ

چون گفتند | حواریون | ای عیسیٰ پسر مریم! | آیا میتواند | رب تو | که

فرمانبردار هستیم یاد کن وقتیکه حواریون گفتند ای عیسیٰ پسر مریم! ایا رب تو بالای ما از

يُنَزِّلَ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِنَ السَّمَآءِ ۖ قَالَ اتَّقُوا اللّٰهَ إِنْ كُنْتُمْ

فروفرستد | برما | خوانچه | از آسمان | گفت او | بترسید از خدا | اگر | هستید شما

آسمان یک خوانچه فرود آورده می تواند عیسیٰ به ایشان فرمود از خدا بترسید اگر

مُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ

مؤمنان | گفتند | ما میخواهیم | که بخوریم | ازآن | مطمئن شود

واقعاً شما مؤمنان هستید ایشان گفتند میخواهیم که از آن خوراک بکنیم و دلهای ما برآن

قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَقْتَنَا وَنَكُونَ عَلَيْهَا

دلهای ما | وبدانیم | که | راست گفتی باما | وباشیم | برآن

مطمئن شود و برای ما معلوم شود که تو بما هر چیز راست، راست گفتی و بر این سخن

مِنَ الشّٰهِدِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللّٰهُمَّ رَبَّنَآ

از گواهان | گفت | عیسیٰ پسر | مریم که | ای الله رب ما!

گواه شویم، عیسی پسر مریم گفت! ای الله! ای رب ما!

الربع

أَنْزِلْ عَلَيْنَا مَآئِدَةً مِّنَ السَّمَآءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا

نازل کن برما | خوانچه | از آسمان | تاباشد | برای ما | عیدی

بر ما یک خوانچه از آسمان نازل کن که برای ما یعنی پیشوایان ما

لِّأَوَّلِنَا وَآخِرِنَا وَآيَةً مِّنْكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ

برای اول ما | وآخر ما | ویک نشان | از جانب تو | وروزی ده مارا | وتو

و برای مردم آخر ما موقع خوشی شود و از جانب تو یک نشان شود و بما روزی بده تو بسیار

خَيْرُ الرّٰزِقِينَ ﴿١١٤﴾ قَالَ اللّٰهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيْكُمْ فَمَنْ يَكْفُرْ

بهترین روزی دهندگان | گفت خدا | من | نازل کننده آن هستم | برشما | پس هرکه انکار کند

خوب روزی رسان هستی خداوند فرمود من نازل کنندهٔ خوانچه هستم پس کسیکه در شما بعد از آن

بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّيٓ أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَّآ أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِينَ ﴿١١٥﴾ ع

بعدازین | ازشما | پس من عذاب میدهم اورا | چنین عذاب که تعذیب نکنم برآن | هیچ یک را | ازاهل عالم

هم انکار کند پس من عذاب میدهم اورا چنین عذاب که تعذیب نه کرده باشم برآن کسی دیگری

ع ۱۵ / ۷ / ۵

وَإِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ

وچون گفت | خدا | ای عیسیٰ پسر | مریم | آیاتو | گفتی | به مردمان

وقتیکه خداوند در حشر بگوید ای عیسیٰ پسر مریم! آیا تو به مردم گفته بودی که غیر از خدا

اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلٰهَيْنِ مِنْ دُونِ اللّٰهِ ۚ قَالَ سُبْحٰنَكَ

که بگیرید مارا | ومادر مارا | دومعبود | بجز از | خدا | گفت | پاک هستی

من و مادرم را به معبودیت بگیرید او میگوید ای خدا تو پاک هستی

وقف النبی صلی الله علیه وسلم

مَا يَكُونُ لِيٓ أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ ۚ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ

مناسب نیست مرا | که بگویم چنین سخنی | که حق آن راندارم | اگر | آن راگفته باشم

مرا کی مناسب باشد آن سخن که حق آن را نداشتم، اگر آن را گفته باشم

فَقَدْ عَلِمْتَهُ ۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَآ أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ۚ

پس تو آن رادانسته | تو میدانی | چیزی که در دل من است | ومن نه میدانم | آنچه در نفس توست (علم)

حتما بتو معلوم باشد چیزیکه در دل من است و به من معلوم نیست چیزیکه در علم تو است

إِنَّكَ أَنتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٦﴾ مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ

هرآینه تو | دانندهٔ بسیار | برغائب | من نگفتم | ایشان را | مگر | انچه فرموده بودی به من

هر آینه تو به سخنهای غیب بسیار دانندهٔ من ایشان را غیر از این هیچ نه گفته بودم چیزیکه تو

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا

که پرستید | خدارا | که رب من | ورب شما است | وبودم من | برایشان | باخبر

حکم آن به من کرده بودی که تنها عبادت خدا کنید که رب من و رب شما است و من از ایشان تا همان وقت خبر بودم وقتیکه

مَّا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنتَ أَنتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ

تا که درمیان آنها | بودم | باز وقتیکه | مرا برداشتی | پس بودی تو | نگران | برایشان

در ایشان موجود بودم و وقتیکه من را برداشتی باز تنها تو از ایشان خبر دار بودی

وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾ إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَ

وتو | برهرچیزی | باخبرهستی | اگرعذاب میدهی ایشان را | پس ایشان | بندگان تواند

وای الله تو از هر چیز خبردار هستی پس تو اگر ایشان را سزاء میدهی پس ایشان بندگان تواند

إِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ اللَّهُ هَٰذَا يَوْمُ

واگر بیامرزی | ایشان را | پس هرآینه تو | غالب | باحکمت هستی | گفت خدا | این همان روزیست که

اگر ایشان را معاف کنی پس تو غالب با حکمت هستی خداوند میگوید این همان روز است

يَنفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

نفع میرسد | راست گویان را | راستی ایشان | ایشان را | باغهااست | که میرود | زیرآن | جویها

که مردم راستگویان را راستی ایشان فائده میدهد ایشان را چنین باغها است که زیر آن جوی ها است

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾

جاویدان | درآن | راضی شد خدا ازایشان | وراضی شدند آنها ازاو | این است | کامیابی بزرگ

و ایشان درآن جاوید میباشند خداوند از آنها راضی شد و ایشان از او راضی شدند این کامیابی بزرگ است

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢٠﴾

خدارااست | پادشاهی آسمانها | وزمین | وآنچه درآن است | واو | برهرچیزی | قادراست

بر آسمانها و زمین و چیزیکه درمیان آن است بر همه حکومت خداوند قائم است و او بر هر چیز قادر است۔

سُورَةُ الْأَنْعَامِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَخَمْسٌ وَسِتُّونَ آيَةً وَعِشْرُونَ رُكُوعًا

سورهٔ انعام در مکه نازل شده است وآن یکصد و | آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | شصت و پنج آیت وبیست رکوع است

آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان و بارحم است

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ

همه ستایش ها | خدای راست | آنکه | آفرید | آسمانها | وزمین | وپیدا کرد

همه تعریفها خدا راست آنکه آسمانها و زمین را آفریده است و تاریکی ها

الظُّلُمٰتِ وَالنُّوْرَ ۬ ثُمَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ۝١

تاریکی ها | وروشنی را | باز آنانیکه کفر کردند | به پروردگار خود | برابر میکنند

و روشنی را پیدا کرد باز هم مردم کافران به خدا برابر میکنند

هُوَ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ طِيْنٍ ثُمَّ قَضٰۤى اَجَلًا ؕ وَ اَجَلٌ

اوست | آنکه | بیافرید شمارا | ازگل | باز | مقرر کرد | یک موده | و | یک موده

خداوند آن ذاتیست که شمارا از خاک آفرید باز شمارا زندگی و مودهٔ آن مقرر کرد و یک مودهٔ دیگری

مُّسَمًّى عِنْدَهٗ ثُمَّ اَنْتُمْ تَمْتَرُوْنَ ۝٢ وَهُوَ اللّٰهُ فِى السَّمٰوٰتِ

مقرر | نزد او | باز هم شما | شک میکنید | وهم اوست خدا | در آسمانها

(قیامت) هم نزد او مقرر است باز هم شما شک میکنید و تنها آن یک ذات است که در آسمانها هم است

وَفِى الْاَرْضِ ؕ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا

ودر زمین | اومیداند | پنهان شما | وآشکار شما | ومیداند | آنچه

و در زمین هم او میداند به سخنهای آشکارا و پنهان شما و بر اعمال شما هم

تَكْسِبُوْنَ ۝٣ وَمَا تَاْتِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا عَنْهَا

شما میکنید | ونمی آید به آنها | هیچ نشانه | ازنشانه های رب ایشان | مگر | بودند آنها از آن

و این کافران را وقتیکه یک نشانه از نشانهای خدا بیاید پس ایشان از آن

مُعْرِضِيْنَ ۝٤ فَقَدْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ؕ فَسَوْفَ يَاْتِيْهِمْ

اعراض کنندگان | پس آنها تکذیب کردند | حق | وقتیکه آمد به آنها | پس زود | خواهد آمد با ایشان

روی میگردانند اکنون که کدام پیغام حق به ایشان بیامد پس ایشان به آن هم نسبت دروغ کردند پس زود به ایشان

اَنْۢبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ۝٥ اَلَمْ يَرَوْا كَمْ اَهْلَكْنَا

خبر (حقیقت) | از آنکه بودند بر آن | استهزاء میکردند | آیا | ندیدند آنها | که چقدر | هلاک کرده ایم

حقیقت آن چیزی معلوم خواهد شد بر آن که ایشان استهزاء میکردند، ایشان نه می بینند که پیش از ایشان ما

مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ مَّكَّنّٰهُمْ فِى الْاَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّنْ

پیش از آنها | اقوام | استقرار داده بودیم ایشان را | در زمین | آنچه | طاقت نداریم

بسیاری از اقوام را هلاک کرده ایم آنها را که در زمین استقرار داده بودیم که بشما

لَّكُمْ وَاَرْسَلْنَا السَّمَآءَ عَلَيْهِمْ مِّدْرَارًا ۪ وَّجَعَلْنَا الْاَنْهٰرَ

شمارا | وفرستاده بودیم | از آسمان | برایشان | باران پی در پی | وگردانیدیم | جویها

نداده بودیم و فرستاده بودیم برایشان باران رحمت و زیر قدمهای ایشان نهرها

تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوْبِهِمْ وَاَنْشَاْنَا

میرفت | اززیر ایشان | پس هلاک کردیم ایشان را | بگناهان ایشان | و پیدا کردیم

جاری کردیم باز ما ایشان را بسبب گناهان هلاک کردیم و بعد از آنها

مِنۢ بَعۡدِهِمۡ قَرۡنًا اٰخَرِيۡنَ ۝۶ وَلَوۡ نَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ كِتٰبًا

بعدازایشان | اقوام دیگری | واگرفرومیفرستادیم | برتو | کتاب (سالم)

آباد کردیم اقوام دیگری را و ای پیغمبر! اگر برتو ما نوشته شده درکاغذی

فِىۡ قِرۡطَاسٍ فَلَمَسُوۡهُ بِاَيۡدِيۡهِمۡ لَقَالَ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡۤا اِنۡ هٰذَاۤ

درورقی نوشته شده | پس مساس میکردند آن را | بدستهای خود | هرآینه میگفتند | آنانیکه | کافراند | نیست این

یک کتاب نازل کنیم وآن را بذریعه دستهای خود مساس کنند باز هم مردم کافر میگفتند که این

اِلَّا سِحۡرٌ مُّبِيۡنٌ ۝۷ وَقَالُوۡا لَوۡلَاۤ اُنۡزِلَ عَلَيۡهِ مَلَكٌ ؕ

مگر جادوی | آشکارا | ومیگویند آنها | چرافرودآورده نشد | بروی | فرشته

جادو اشکاره است و این مردم گفتند چرا بر این نبی کدام فرشته نازل نه میشود؟

وَلَوۡ اَنۡزَلۡنَا مَلَـكًا لَّقُضِىَ الۡاَمۡرُ ثُمَّ لَا يُنۡظَرُوۡنَ ۝۸ وَلَوۡ جَعَلۡنٰهُ

واگرفرومیفرستادیم | فرشته | پس به انجام میرسید | کار | بازمهلت داده نشود | واگرمیگردانیدم رسول

و اگر فرو میفرستادیم فرشته را پس همه کار به آنجام میرسید و باز به ایشان هیچ مهلت داده نه خواهد شد و اگر

مَلَـكًا لَّجَـعَلۡنٰهُ رَجُلًا وَّلَلَبَسۡنَا عَلَيۡهِمۡ مَّا

فرشته | هرآینه میگردانیدم اورا | (بصورت) مردی | وهرآینه مشتبه میکردیم | برایشان | همان

پیغمبر را فرشته میگردانیدیم آن هم بصورت بنی آدم میبود باز هم شک میکردند

يَلۡبِسُوۡنَ ۝۹ وَلَقَدِ اسۡتُهۡزِئَ بِرُسُلٍ مِّنۡ قَبۡلِكَ فَحَاقَ

شبه که اکنون میکنند | وهرآینه تمسخر کرده شده | به پیغمبران | پیش ازتو | پس (فرودآمد)

چنانچه اکنون در شک هستند و ای پیغمبر! پیش از تو هم به پیغمبران استهزاء شده است آخر هم

بِالَّذِيۡنَ سَخِرُوۡا مِنۡهُمۡ مَّا كَانُوۡا بِهٖ يَسۡتَهۡزِءُوۡنَ ۝۱۰ ع

به آنانیکه | تمسخر کردند | ازایشان | آنچه | بودند به آن استهزاکنندگان

به آن مستهزئین عذاب فرود آمد برآن که ایشان مسخره میکردند

ع ۷

قُلۡ سِيۡرُوۡا فِى الۡاَرۡضِ ثُمَّ انْظُرُوۡا كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ

بگو | سیرکنید | درزمین | باز | نظرکنید | چگونه بود | انجام

به ایشان تو بگو که ای مردم! به روی زمین سیر کنید و نظر کنید که انجام مکذبین حق چگونه شد؟

الۡمُكَذِّبِيۡنَ ۝۱۱ قُلْ لِّمَنۡ مَّا فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ قُلْ

تکذیب کنندگان | بگو | کراست | آنچه | درآسمانها | وزمین است | بگو

بگو کراست آنچه در آسمانها و زمین است؟ خود تو بگو که

لِّلّٰهِ ؕ كَتَبَ عَلٰى نَفۡسِهِ الرَّحۡمَةَ ؕ لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ اِلٰى يَوۡمِ الۡقِيٰمَةِ

مرخدا راست | لازم کرده برخود | مهربانی | هرآینه اوجمع میکند شمارا | درروز قیامت

مرخدا راست او بر خود رحم کردن لازم کرده است او شمارا حتماً به روز قیامت جمع خواهد کرد۔

لَا رَيْبَ فِيْهِ ؕ اَلَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۲﴾

نیست | شک | در آن | آنانیکه | زیان کردند | در حق خویش | پس آنها | ایمان نمی آرند

که در آمدن آن هیچ شکی نیست و آنانیکه خودرا در نقصان انداخته اند ایشان ایمان نه می آرند

وَلَهٗ مَا سَكَنَ فِى الَّيْلِ وَالنَّهَارِ ؕ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۱۳﴾

واوراست | آنچه آرام میکند | در شب وروز | واواست | شنوا | دانا

و همه چیز که در تاریکی شب و یا در روشنی روز سکونت میکنند همه مخلوق اوست و او شنوا و دانا است۔

قُلْ اَغَيْرَ اللّٰهِ اَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

بگو | آیا غیر | از خدا | بگیرم | مددگار دیگری | که پیدا کننده | آسمانها | و زمین است

تو بگو که آیا بجز خدا کار ساز دیگری بگیرم؟ ذاتیکه آسمانها و زمین را آفریده است

وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ؕ قُلْ اِنِّىْٓ اُمِرْتُ اَنْ اَكُوْنَ اَوَّلَ

واو | همه را رزق میدهد | ورزق داده نه میشود | بگو | هر آینه امر کرده شده به من | که باشم | اول

و او همه را رزق میدهد و اورا کسی روزی نه میدهد بگو که به من حکم شده که من از همه

مَنْ اَسْلَمَ وَ لَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۴﴾ قُلْ اِنِّىْٓ اَخَافُ

گردن نهاد | و | مباش تو | از مشرکین | بگو هر آینه من | میترسم

اول اسلام قبول کنم و به من حکم است که از مشرکان مباش به ایشان بگو که اگر از رب خود

اِنْ عَصَيْتُ رَبِّىْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۵﴾ مَنْ يُّصْرَفْ عَنْهُ

اگر نافرمانی کنم من | رب خودرا | از عذاب روز بزرگ | هر که باز داشته شود از وی

نافرمانی کنم پس نزد من ترس است از عذاب روز بزرگ کسیکه از عذاب در آن روز

يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهٗ ؕ وَذٰلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿۱۶﴾ وَاِنْ يَّمْسَسْكَ

آن روز | پس هر آینه اورحم کرد به او | واین است | کامیابی | آشکارا | واگر برساند بتو

نجات یافت پس بروی خداوند رحم کرد آن کامیابی بزرگ است و اگر خداوند

اللّٰهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهٗٓ اِلَّا هُوَ ؕ وَاِنْ يَّمْسَسْكَ

خدا | کدام تکلیف | پس نیست | دور کننده | اورا | مگر او | واگر او برساند ترا

بتو تکلیف برساند پس نیست غیر از او هیچ کسی دور کننده آن و اگر او خیر

بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۱۷﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ ؕ

کدام خیری | پس او | بر هر چیزی | توانا است | واو | غالب است | بر بندگان خود

برساند پس وی بر هر چیزی توانا است و او بر بندگان خود اختیار کامل دارد

وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ﴿۱۸﴾ قُلْ اَىُّ شَىْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةً ؕ

واو | باحکمت | خبردار است | بگو | چه چیز | بزرگتر است | در شهادت؟

و او باحکمت است و بر هر چیز خبر دار است تو پرس که از همه بزرگ گواهی کیست؟

قُلِ اللّٰهُ ۚ شَهِيدٌۢ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۚ وَأُوحِيَ إِلَيَّ
بگو | خداست | گواه | میان ما | ومیان شما | ووحی شده | بطرف ما
خود تو بگو که خداوند(ج) میان من و شما گواه است و این قرآن برمن نازل شده است

هٰذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُم بِهِ وَمَنۢ بَلَغَ ۚ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ
ازاین قران | تابترسانم شمارا | به این | وبه آن که برسد | آیا شما گواهی میدهید؟
که بذریعهٔ این شما را هم از عذاب بترسانم و به آنهایکه این برسد ایشان هم آیا شما گواهی میدهید

أَنَّ مَعَ اللّٰهِ آلِهَةً أُخْرَىٰ ۚ قُل لَّا أَشْهَدُ ۚ قُلْ إِنَّمَا هُوَ
که | باخداست | معبودان | دیگر | بگو | من این گواهی نه میدهم | بگو | هرآینه اوست
که باخدا معبودان دیگری هم موجود است؟ تو بگو من چنین گواهی نه میدهم بگو که خدا

إِلٰهٌ وَاحِدٌ وَإِنَّنِي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ
معبود | یک | وهرآینه من | بیزارم | ازآنچه | شما شریک میکنید | آنانیکه
تنها معبود تنها است و من از آن چیزها بیزارم که شما باخدا شریک میکنید به آنهایکه ما

آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ
دادیم ایشان را | کتاب | ایشان می شناسند این رسول را | چنانچه می شناسند | پسران خودرا
کتاب داده ایم ایشان این رسول را چنین می شناسند چنانچه پسران خود را می شناسند

الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ
آنانیکه | زیان کارشدند | درحق خویش | پس آنها | ایمان نمی آرند | وکیست | ستمگارتر
آنانیکه خودرا در زیان انداخته اند آنها ایمان نه می آرند و کیست ظالم تر از کسیکه

مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۗ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
ازکسیکه | بسته کرد | برخدا | دروغ | یا آنکه تکذیب کرد | آیات اورا | هرآینه | کامیاب نه میشود
که برخدا بهتان دروغ بسته می کنند و یا نشان های فرستاده شده اورا تکذیب می کنند چنین ظالمان

الظَّالِمُونَ ﴿٢١﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ
مردم ظالم | وروزیکه | جمع کنیم ایشان را | همه | باز | میگویم | آنانی راکه
هیچ وقت کامیاب نه میشوند، و روزیکه هم ایشان را جمع کنیم، پس از مشرکین می پرسم

أَشْرَكُوا أَيْنَ شُرَكَاؤُكُمُ الَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ لَمْ تَكُن
شرک کردند | کجااند | شریکان شما | آنانیکه | باخدا شریک میکردید | باز نه میباشد
کجا اند شرکاء خود ساخته شما؟ که شما برای خود آلهه مقرر ساخته بودید باز نزد ایشان

فِتْنَتُهُمْ إِلَّا أَن قَالُوا وَاللّٰهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾
معذرت ایشان | مگر | گویند | قسم بخدا | که رب ما است | نبودیم | مشرکان
هیچ عذر نه میباشد فقط تنها گویند ای پروردگار ما! قسم است بتو که ما مشرکان نبودیم

انْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ ۚ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا

بین | چگونه | دروغ گفتند | برنفسهای خود | وگم شد | ازایشان | آنچه بودند که

ببین چگونه بر نفسهای خود دروغ میگویند و آن وقت هم دروغ از ایشان گم می شود

يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۖ وَجَعَلْنَا

افترامیکردند | وبعضی ازایشان | کسی است که گوش میکند | بسوی تو | وماافگندیم

آنکه ایشان بسته میکردند و در ایشان بعضی هستند که به سخنهای تو گوش میکنند و ما

عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِنْ

بردلهای ایشان | پرده ها | تانه فهمند برآن | ودرگوشهای ایشان | گرانی است | واگر

بر دلهای ایشان پرده نهادیم که به هیچ نه فهمند و درگوشهای ایشان گری است و اگر ایشان

يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ لَا يُؤْمِنُوا بِهَا ۚ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ يُجَادِلُونَكَ

ببیند آنها | هرمعجزه را | ایمان نه میارند برآن | تاآنکه | چون بیایند نزدتو | خصومت میکنند باتو

هم نشانها را به ببینند باز هم ایمان نه می آرند تا آنکه چون بیایند نزد تو پس خصومت

يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾ وَهُمْ

گویند | آنانیکه | کفرکردند | نیست این | مگر | افسانه های | پیشنیان | وایشان

باتو میکنند پس آنانیکه کافر اند ایشان میگویند این چیزی نیست تنها آفسانه های پیشنیان

يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْأَوْنَ عَنْهُ ۖ وَإِنْ يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ

مردم رامنع میکنند | ازاو | ودورمیشوندخودایشان | ازاو | وایشان هلاک نه میکنند | مگرنفسهای خود

و مردم را از قبول نمودن حق باز میدارند و خود ایشان هم از آن دور میشوند و بر این طریقه خود را هلاک

وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ وُقِفُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا

و | ایشان نه میدانند | واگربنی ایشان را | چون ایستاده کرده شوند | برآتش | گویند

میکنند و بر این هم نه میفهمند و ای نبی! اگر تو آن وقت ایشان را می بنی وقتیکه بر کنارهٔ جهنم ایستاده

يَا لَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ

ای کاش! | بازگردانیده شویم | وماتکذیب نکنیم | آیاتهای رب خود | وشویم ما

کرده شوند پس میگویند کاش! به دنیا برگردانیده شویم پس نشان های رب خود را تکذیب نه میکنیم

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾ بَلْ بَدَا لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ ۖ

ازمؤمنان | نه بلکه | آشکاراشد | ایشان را | آنچه | ایشان پنهان میکردند | پیش ازاین

و ما از مؤمنان میشویم در حقیقت پیش روی ایشان آن چیزی آشکارا شد آن که قبلاً پنهان میکردند

وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٨﴾

واگربازگردانیده شوند | البته رجوع کنند | بسوی آنچه منع کرده میشوندازآن | وهرآینه ایشان | دروغ گویانند

و اگر به دنیا برگردانیده هم شوند باز هم آن کارها را میکنند از آنکه منع شده بودند و هر آینه ایشان دروغ میگویند

وَقَالُوٓا إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾

ومیگویند | نیست این | مگر این | زندگی دنیا ما | ونیستیم ما | برانگیخته گان

و ایشان گفتند زندگی تنها این زندگی دنیا است و ما روز قیامت بر انگیخته نه میشویم

وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ قَالَ أَلَيْسَ هَٰذَا

وکاش! | بنی تو | چون ایستاده کرده شوند | بحضور پروردگار ایشان | میفرماید | آیا نیست این!

و کاش! تو بنی وقتیکه ایشان نزد رب ایشان ایستاده کرده شوند خداوند میفرماید آیا این زندگی

بِالْحَقِّ ۚ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا

راست | گویند | آری | قسم به پروردگار ما | اومیفرماید | پس بچشید | عذاب را | زیراکه

حق نیست؟ میگویند چرا نی قسم به رب ما حق است خداوند میفرماید در سزاء کفر خود

كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ ۖ

شما انکار میکردید | هرآینه درنقصان شدند | آنانیکه | تکذیب کردند | ملاقات خدا

اکنون عذاب را بچشید هر آینه آنانیکه ملاقات اش با خدا تکذیب کردند در تاوان واقع شدند

حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَٰحَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا

تاآنکه | چون بیاید ایشان را | قیامت | ناگهان | گویند | ای افسوس است | برآنچه

تا وقتیکه ناگهان بر ایشان قیامت بیاید میگویند های! افسوس ما در این

فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۚ

تقصیر کردیم | درباره آن | وایشان | بردارند | گناهان آنها را | بر | پشتهای خویش

چقدر کوتاهی کرده بودیم و بوج گناهای خود را بر پشتهای خود بار میکنند

أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا الْحَيَوٰةُ الدُّنْيَآ إِلَّا لَعِبٌ وَ

آگاه | بداست | آنچه | برمیدارند | ونیست | زندگانی دنیا | مگر | بازی | و

بشنوید! ایشان بسیار بو جهای خراب را برداشته میباشند این زندگی دنیا چیزی نیست فقط لهو و لعب است

لَهْوٌ ۖ وَلَلدَّارُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾

مشغول | وهرآینه دار آخرت | بهتراست | برای کسانیکه | پرهیزگاری میکنند | آیا نه میدانید

البته سرای آخرت برای آن مردم بسیار بهتر است که بسیار پرهیز گار اند آیا شما عقل ندارید؟

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ

بتحقیق ما میدانیم | هرآینه ترا اندوهگین میکند | آنچه | میگویند | پس هرآینه | تکذیب نه میکنند ترا

ای پیغمبر! بما درست معلوم است که به سخنهای ایشان اندوهگین میشوی لیکن در حقیقت ایشان ترا دروغ

وَلَٰكِنَّ الظَّٰلِمِينَ بِـَٔايَٰتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ

لیکن این ستمگاران | از آیات خدا | انکار میکنند | وهرآینه تکذیب کرده شده | پیغمبران دیگرهم

گوی نه می شمارند بلکه این ظالمان از آیات خداوند انکار میکنند و هر آینه پیش از تو هم پیغمبران

مِّن قَبۡلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّىٰ أَتَاهُمۡ

پیش از تو | پس آنها صبر کردند | بر آنچه تکذیب شدند | و تکلیف رسانیده شد | تا آنکه | بیامد ایشان را

تکذیب شده بودند و بر تکذیب و تکالیف صبر کردند تا آنکه به ایشان مدد

نَصۡرُنَا ۚ وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۚ وَلَقَدۡ جَاءَكَ مِن نَّبَإِي

نصرت ما | و نیست هیچ تغیر دهنده | سخنان خدا را | هر آینه آمد بتو | از اخبار

رسید و سخنهای خداوند را هیچ کسی تغیر دهنده نیست و بتو حالات بعضی از انبیاء رسیده است

الۡمُرۡسَلِينَ ﴿٣٤﴾ وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيۡكَ إِعۡرَاضُهُمۡ فَإِنِ اسۡتَطَعۡتَ

رسولان | واگر باشد | گران | بتو | روگردانی ایشان | پس اگر می توانی

و ای نبی! اگر تو روی گردانی ایشان را برداشت کرده نه میتوانی پس اگر توان تو باشد

أَن تَبۡتَغِيَ نَفَقًا فِي الۡأَرۡضِ أَوۡ سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأۡتِيَهُم

که بجوئی تو | سوراخی | در زمین | ویا | اندر پایه | در آسمان | پس بیاری تو آنها را

پس در زمین سوراخی بجوئی و یا به آسمان یک اندر پایه ایستاده کن۔ و به ایشان سعی آوردن یک نشان کن

بِآيَةٍ ۚ وَلَوۡ شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمۡ عَلَى الۡهُدَىٰ ۚ فَلَا تَكُونَنَّ

معجزه | واگر میخواست خدا | جمع میکرد آنها را | بر هدایت | پس مباش تو

و اگر میخواست خدا هم ایشان را بر هدایت یک جای میکردند پس مانند مردم نادان مباشی

مِنَ الۡجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا يَسۡتَجِيبُ الَّذِينَ يَسۡمَعُونَ ۘ وَالۡمَوۡتَىٰ

از نادانان | هر آینه قبول میکنند | آنانیکه | میشنوند | و مردگان

تعلیم حق را آن مردم قبول میکنند که به سخن گوش می نهند و هر که مردگان است

يَبۡعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيۡهِ يُرۡجَعُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَالُوا لَوۡلَا نُزِّلَ عَلَيۡهِ

برانگیزد ایشان را خدا | باز بسوی او | گردانیده میشوند | و ایشان میگویند | چرا نازل نشد | بروی

ایشان را خداوند از قبور بر انگیزد و به او پیش کرده میشوند و ایشان میگویند چرا به وی از طرف خدا

آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ ۚ قُلۡ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَن يُنَزِّلَ

نشانه | از طرف رب او | بگو | هر آینه | خدا | قادر است | بر آن | که | نازل کند

یک نشان نه می آید بگو که خداوند از نازل کردن نشانه قدرت کامل دارد

آيَةً وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي الۡأَرۡضِ

نشانه | لیکن | اکثر ایشان | نه میدانند | ونیست | هیچ جنبده | در زمین

البته اکثر مردم نه مفهمند و به روی زمین چنین حیوانی نیست

وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيۡهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمۡثَالُكُم ۚ مَّا فَرَّطۡنَا

و نه هیچ پرنده | که می پرد | بدو بال خود | مگر آنها جماعتها است | مانند شما | ما کمی نکردیم

و نه در فضاء چنین پرنده است که بر بالهای خود می پرد مگر همه آنها (مخلوق) امتها است ما بر همه

فِي الْكِتٰبِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلٰى رَبِّهِمْ يُحْشَرُوْنَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

در کتاب | هیچ چیزی را | باز | بسوی پروردگار ایشان | حشر کرده خواهند شد | و آنانیکه | تکذیب کردند

از نصیبهٔ ایشان هیچ کمی نکرده ام و باز هم آنها به خدای خویش پیش میشوند و کسیکه نشان های

بِاٰيٰتِنَا صُمٌّ وَّبُكْمٌ فِي الظُّلُمٰتِ مَنْ يَّشَاِ اللّٰهُ يُضْلِلْهُ وَمَنْ

آیات مارا | کرانند | وگنگانند | در تاریکی ها | هر کرا | بخواهد خدا | گمراه کند اورا | وهر کرا

مارا نسبت دروغ کردند، ایشان کران، گونگ و در تاریکی ها هستند، خداوند که دربارهٔ کسی بخواهد اورا گمراه میکند و دربارهٔ کسیکه

يَّشَاْ يَجْعَلْهُ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿٣٩﴾ قُلْ اَرَءَيْتَكُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ

بخواهد | گرداند | برراه مستقیم | بگو | آیا دیدی شما | اگر | بیاید شمارا

بخواهد میگرداند اورا به راه راست بگو فکر کنید و باز بگوئید که اگر بالای شما

عَذَابُ اللّٰهِ اَوْ اَتَتْكُمُ السَّاعَةُ اَغَيْرَ اللّٰهِ تَدْعُوْنَ ۚ اِنْ كُنْتُمْ

عذاب خدا | یا بیاید بشما | قیامت | آیا به غیر از خدا | میخواهید | اگر هستید شما

عذاب خدا بیاید و یا بر شما قیامت بیاید پس آیا شما غیر از خدا به غیر الله صدا میکنید؟ (بگوئید) اگر راستگو هستید

صٰدِقِيْنَ ﴿٤٠﴾ بَلْ اِيَّاهُ تَدْعُوْنَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُوْنَ اِلَيْهِ

راستگویان | بلکه | خاص اورا | می خوانید | پس دفع میکند | برای آن تکلیف که شما اورا میخواهید

نه بلکه در آن وقت تنها به خدا آواز میکنید اگر خدا بخواهد آن مصیبت را از شما دور

اِنْ شَآءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُوْنَ ﴿٤١﴾ ع وَلَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰٓى اُمَمٍ

اگر خواهد | وفراموش میکنید | آنچه را | شریک میکنید | وهر آینه فرستادیم | بسوی امتها

میکند و در چنین موقع شرکاء خود را فراموش میکنید و ما قبل از توبه اقوام سابقه پیغمبران

مِّنْ قَبْلِكَ فَاَخَذْنٰهُمْ بِالْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُوْنَ ﴿٤٢﴾

پیش از تو | پس گرفتیم ایشان را | به سختی | ورنج | تا ایشان | زاری کنند

فرستادیم باز ایشان را در مصائب سخت گرفتیم تا عاجزی آغاز کنند

فَلَوْلَآ اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَا تَضَرَّعُوْا وَلٰكِنْ قَسَتْ قُلُوْبُهُمْ

پس چرا نشد وقتیکه | آمد ایشان را | عذاب ما | که عاجزی کنند | لیکن | سخت شد | دلهای ایشان

باز وقتیکه عذاب ما بر ایشان نازل شد پس ایشان چرا نزد ما فریاد نکردند؟ بلکه دلهای ایشان سخت شد

وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا نَسُوْا

وشائسته کرد | ایشان را | شیطان | آنچه | ایشان میکردند | پس وقتیکه | فراموش کردند

و شیطان ایشان را اعمال نا شائسته آنها شائسته نمود باز وقتیکه ایشان آن نصیحت را

مَا ذُكِّرُوْا بِهٖ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ اَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ ۭ حَتّٰٓى اِذَا

آنچه نصیحت شده بود ایشان را بر آن | کشاده ساختیم | بر ایشان | درهای | هر چیز | تا آنکه | وقتیکه

فراموش کردند آنکه به ایشان شده بود ما به ایشان دروازه های هر چیز باز نمودیم۔ تا وقتیکه ایشان

فَرِحُوا بِمَآ أُوتُوٓا أَخَذْنٰهُم بَغْتَةً فَإِذَا هُم مُّبْلِسُونَ ﴿٤٤﴾ فَقُطِعَ

شادمان شدند | به آنچه | داده شده بود آنهارا | گرفتیم ایشان را | ناگهان | باز در آن وقت نا امید شدند | پس بریده شد

به دادن ما بسیار خوش شدند پس ما ناگهان ایشان را گرفتیم و ایشان نا امید شدند باز

دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۚ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿٤٥﴾

بنیاد قوم | آنانیکه ستمگار بودند | وهمه ثنا | خدار است | که رب پروردگار است

بنیاد این قوم ظالم بریده شد و همه تعریف خدا راست که پروردگار همه عالم است

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللّٰهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصٰرَكُمْ وَخَتَمَ

بگو | چه فکر میکنید | اگر | بگیرد | خدا | شنوائی شما | وچشمهای شمارا | ومهر کند

بگو ای پیغمبر! آیا شما بر این سخن فکر کرده اید که اگر خداوند از شما قوهٔ شنوائی و بینائی بگیرد

عَلٰى قُلُوبِكُم مَّنْ إِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَأْتِيكُم بِهِ ۗ انظُرْ كَيْفَ

بردلهای شما | پس کیست معبود | غیراز خدا | که بیارد شمارا | به آن | ببین | چگونه

و بر دلهای شما مهر زند پس بجز خدا معبود دیگری هست که این چیز ها بشما دوباره دهد؟ ببین ما!

نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ ثُمَّ هُمْ يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلْ أَرَءَيْتَكُمْ

بیان میکنیم | آیات را | باز | ایشان | می گردانند | بگو | ببینید

ایشان را چگونه آیات خود بیان میکنیم و آنها باز هم روی میگردانند بگو آیا فکر کرده اید

إِنْ أَتٰىكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ بَغْتَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلَكُ إِلَّا

اگر بیاید بشما | عذاب | خدا | ناگهان | یا آشکارا | پس آیا که | هلاک کرده شود | مگر

اگر از جانب خدا بالای شما ناگهان و یا آشکارا عذاب بیاید پس آیا بدون ظالمان

الْقَوْمُ الظّٰلِمُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۖ

گروه ستمگاران | ونمی فرستیم | پیغمبران را | مگر بشارت دهنده | و | ترساننده

مردم دیگران در آن هلاک میگردند؟ و ما پیغمبران بخاطر این میفرستیم که به نیکوکاران مژده دهند و بدکاران را میترسانند

فَمَنْ اٰمَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾

پس هرکه | ایمان آرد | واصلاح کند | پس نه | ترس میباشد | برایشان | ونه | ایشان | اندوهگین شوند

پس کسیکه سخن آنها را قبول کنند و عمل خود را درست کند پس برآنها نه ترس میباشد و نه اندوهگین میباشند

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِاٰيٰتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾

وآنانیکه | تکذیب کردند | آیات مارا | برسد ایشان را | عذاب | زیراکه | نافرمان بودند

و آنانیکه آیات مارا تکذیب کردند ایشان را بسبب نافرمانی ایشان عذاب داده میشود

قُل لَّآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِى خَزَآئِنُ اللّٰهِ وَلَآ أَعْلَمُ الْغَيْبَ

بگو | نه میگویم | شمارا | که نزد من | خزان های | خدااست | ونه | میدانم به غیب

ای پیغمبر! بگو که من نه میگویم که نزد من خزانهای خداوند است و نه اینکه به غیب خبردار هستم

وَلَآ اَقُوْلُ لَكُمْ اِنِّىْ مَلَكٌ ۚ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَىَّ ۗ

ونه میگویم | بشما | که من فرشته ام | من پیروی نه میکنم | مگر از آنچه وحی کرده میشود | بسوی من

و نه میگویم بشما که من فرشته هستم من فقط تابعداری وحی میکنم و پیروی آن را میکنم

قُلْ هَلْ يَسْتَوِى الْاَعْمٰى وَالْبَصِيْرُ ۗ اَفَلَا تَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٥٠﴾

بگو | آیا برابر میشود | نابینا | و بینا | آیا تفکر نه میکنید؟

بگو آیا بینا و نا بینا برابر شده میتواند؟ آیا به این اندازه فکر هم نه میکنید؟

وَاَنْذِرْ بِهِ الَّذِيْنَ يَخَافُوْنَ اَنْ يُّحْشَرُوْٓا اِلٰى رَبِّهِمْ لَيْسَ

وبترس به این قرآن | آنانیکه | میترسند | که | حشر کرده شوند | بحضور پروردگار خود | نیست

و آن مردم را بذریعۂ این قرآن خبردار کن آنانیکه از این میترسند که ایشان نزد خدا جمع کرده میشوند

لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ وَلِىٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿٥١﴾

ایشان را | بجز خدا | حامی | و نه شفاعت کننده | تا ایشان | پرهیز گاری کنند

و غیر از خدا ایشان را نه حامی و نه کدام شفاعت کننده میباشد باید که ایشان پرهیز گار شوند

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِىِّ يُرِيْدُوْنَ

و دور مکن | کسانی را که | میخواهند | رب خود را | بامداد | و شام | می طلبند

و آن مردم را از خود دور مکن که صبح و شام رب خود را یاد میکنند و رضا مندی اورا

وَجْهَهٗ ۗ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَىْءٍ وَّمَا مِنْ حِسَابِكَ

رضای اورا | نیست بر تو | از حساب ایشان | چیزی | و نیست | از حساب تو

میخواهند نه حساب ایشان بر ذمه تو است و نه حساب تو

عَلَيْهِمْ مِّنْ شَىْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُوْنَ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٢﴾ وَكَذٰلِكَ

بر ایشان | چیزی | تا برانی ایشان را | پس تو باشی | از ستمگاران | و همچنان

برذمه ایشان است (چنین نشود) که تو ایشان را دور کنی و تو از کارکنان نا مناسب شوی هم چنین

فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِّيَقُوْلُوْٓا اَهٰٓؤُلَآءِ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ

امتحان کردیم | بعضی مردمان را | به بعضی | تا گویند | آیا این جماعه | فضل کرده است خدا بر ایشان

ما ایشان را بذریعۂ یک دیگری در امتحان انداختیم که ایشان این بگویند این همان مردم است که خداوند درمیان

مِّنْۢ بَيْنِنَا ۗ اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِالشّٰكِرِيْنَ ﴿٥٣﴾ وَاِذَا جَآءَكَ

درمیان ما | آیا نیست خدا | داناتر | به شکر گویندگان | و چون | بیایند پیش تو

ما بر ایشان مهربانی کرده است پس آیا خداوند(ج) بر بندگان شکر گذار خود نه میداند؟ ای نبی! وقتیکه ترا

الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاٰيٰتِنَا فَقُلْ سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ

آنانکه | ایمان آورده اند | به آیاتهاما | بگو | سلام | بر شما باد | لازم کرده است | پروردگار شما

آن مردم بیایند که آیات مارا قبول میکنند به ایشان بگو که سلام بر شما پروردگار شما بر خود

عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۙ اَنَّهٗ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوْٓءًۢا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ

برخود | مهربانی | یقیناً کسیکه | عمل کند | ازشما | کاربد | بنادانی | باز

رحم لازم کرده است کسیکه در شما به نادانی عمل بد بکند باز بعد آ تو به

تَابَ مِنْۢ بَعْدِهٖ وَاَصْلَحَ ۙ فَاَنَّهٗ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٥٤﴾ وَكَذٰلِكَ

توبه کرد | بعدازآن | وعمل درست کند | پس هرآینه او | بخشنده | مهربان است | وهم چنین

کند و عمل خود را درست کند پس خداوند بخشنده مهربان است و هم چنین

نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ وَلِتَسْتَبِيْنَ سَبِيْلُ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٥٥﴾ قُلْ

به تفصیل بیان میکنیم | آیاتهارا | وبرای اینکه آشکاراشود | راه | مجرمان | بگو

ما آیات را به تفصیل بیان میکنیم تاراه مجرمین بالکل آشکارا شود به آنها بگو

اِنِّيْ نُهِيْتُ اَنْ اَعْبُدَ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ قُلْ

هرآینه من منع کرده شده ام | که | من عبادت کنم | آنانی را | که میخواهید | غیراز خدا | بگو

که من از عبادت آن معبودان منع کرده شده ام آنکه شما غیر از خداوند میخواهید تو بگو

لَّآ اَتَّبِعُ اَهْوَآءَكُمْ ۙ قَدْ ضَلَلْتُ اِذًا وَّمَآ اَنَا

من پیروی نه میکنم | خواهشات شمارا | هرآینه من گمراه خواهم شد در آن وقت | ونه میباشم من

من پیروی خواهشات شمارا نه میکنم اگرچنین کنم گمراه میشوم و به راه درست

مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ﴿٥٦﴾ قُلْ اِنِّيْ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَ

از تابعداران | بگو | هرآینه من | بر دلیل هستم | از جانب رب خود | و

باقی نه خواهم شد بگو که من از جانب خدا به دلیل واضح قائم هستم و

كَذَّبْتُمْ بِهٖ ؕ مَا عِنْدِيْ مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ ؕ اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا

شما تکذیب کردید آن | نیست نزدیک من | آنچه | شما بر آن شتاب میکنید | نیست حکم | مگر

شما از آن انکار میکنید اکنون اختیار آن عذاب در دست من نیست بر آن که شما عجله میکنید فیصله تنها

لِلّٰهِ ؕ يَقُصُّ الْحَقَّ وَهُوَ خَيْرُ الْفٰصِلِيْنَ ﴿٥٧﴾ قُلْ لَّوْ اَنَّ عِنْدِيْ

خدار است | او بیان میکند | سخن حق را | واوست | بهترین | فیصله کنندگان | بگو | اگر | نزدیک من بودی

در دست خداوند است او سخنهای حق را بیان میکند و او بهتر فیصله کننده است بگو که اگر آن عذاب

مَا تَسْتَعْجِلُوْنَ بِهٖ لَقُضِيَ الْاَمْرُ بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ

آنچه شما بر آن شتاب میکنید | پس فیصله می شد | معامله | میان من و میان شما | وخدا | خوب میداند

در دست من میبود از آن که شما شتاب میخواهید پس نزد من و شما حتماً فیصله میشد و خداوند ظالمان را

بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿٥٨﴾ وَعِنْدَهٗ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَآ اِلَّا هُوَ ؕ

به ستمگاران | و | نزد او است | کلیدهای | غیب | نه میداند بر آن کسی | مگر او

خوب می شناسد ، کلیدهای غیب تنها نزد اوست که غیر از وی کسی دیگری بر آن خبردار نیست

وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۚ وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا

ومیداند | آنچه در | بیابان | ودریااست | ونه | می افتد | هیچ برگ | مگر میداندش

و به چیزهای بیابان و دریا خوب دانا است و از درخت هیچ برگ نه می افتد مگر او بر آن عالم است

وَلَا حَبَّةٍ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٥٩﴾

ونه دانه است | درتاریکی ها | زمین | ونه هیچ تری | ونه خشکی | مگر در کتاب روشن موجوداست

و در تاریکی های زمین کدام دانه و یا کدام چیز تر و یا خشک نیست که در کتاب روشن (لوح محفوظ) نباشد

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ

واوست آنکه | قبض میکند ارواح شما | درشب | ومیداند | برآنچه شمامیکنید | درروز

و خداوند آن ذاتیست که شما را در حالت شب (در وقت خواب) درقبض میگیرد و چیزیکه شما در روز میکنید برآن هم دانا است.

ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ۖ ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ

بازبرانگیزدشمارا | درآن | که پوره کرده شود | میعاد | معین | بازبسوی او | بازگشت شمااست

باز صبح شمارا برای کاروبارهای دنیا بیدار میکند تاکه شما میعاد معین را پوره کنید باز همه شمار به خداوند رجوع میکنید

ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ۖ وَ

بازخبردهدشمارا | برآنچه شمامیکردید | واو | غالب | بالائی بندگان خود | و

و بشما نشان دهد آنچه شما میکردید و او بر بندگان خود قدرت کامل دارد

يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ

میفرستد | برشما | ملائکه نگهبان | تاوقتیکه | بیاید | یکی رادرشما | مرگ

و او بر شما فرشتگان نگران میفرستد تا اینکه در شما وقت مقرر مرگ به یک کسی بیاید پس فرشتگان

تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوا

پس قبض میکند روح اش | فرستادگان ما | وایشان | تقصیرنه میکنند | بازایشان گردانیده شوند

ارسال شده ما روح اورا قبض میکنند و ایشان درکار خود هیچ کوتاهی نه میکنند باز همهٔ ایشان بسوی

إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ ۚ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ

بسوی خدا | که مالک آنهااست | به حق | خبردار | اوراست | حکم | واوست | تیز

خدا گردانیده شوند که به حق مالک ایشان است پس بدانید که تنها حکم اوست و او در حساب گرفتن

الْحَاسِبِينَ ﴿٦٢﴾ قُلْ مَن يُنَجِّيكُم مِّن ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

حساب گیرنده | بگو | کیست | نجات میدهد شمارا | ازتاریکی های | بیابان | ودریا

بسیار تیز است به ایشان بگو که کیست؟ که شمارا از تاریکی های دریا و بیابان نجات میدهد؟

تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَانَا مِنْ هَٰذِهِ لَنَكُونَنَّ

که میخوانیداورا | به عاجزی | و | پنهانی | اگرنجات دهد مارا | ازاین مصیبت | هرآینه میباشیم

که شما اورا بر عاجزی و به خفیه میخواهید و میگوئید که اگر مارا خداوند از این مصیبت نجات دهد

مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿۶۳﴾ قُلِ اللّٰهُ يُنَجِّيْكُمْ مِّنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ

از شکر کنندگان | بگو | خدا نجات میدهد شمارا | از آن | واز هر | سختی

هر آینه از شکر گذاران میباشیم بگو خدا نجات میدهد شما را از این و از هر مصیبتی (باز هم)

ثُمَّ اَنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ﴿۶۴﴾ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلٰٓى اَنْ يَّبْعَثَ عَلَيْكُمْ

باز شما شریک مقرر میکنید | بگو | اوست | قادر | بر آنکه فرستد | بر شما

شما شرک میکنید بگو که خداوند به این قادر است که بر شما

عَذَابًا مِّنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتِ اَرْجُلِكُمْ اَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا

عذابی | از بالای شما | ویا از زیر پای شما | ویا | در آمیزد شمارا | گروه گروه

از بالای شما و یا زیر پای شما عذاب بفرستد و یا شما را در گروه ها تقسیم کند

وَّيُذِيْقَ بَعْضَكُمْ بَاْسَ بَعْضٍ ؕ اُنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ

وبچشاند | بعضی شمارا | جنگ دیگران | ببین | چگونه | بیان میکنیم | آیات هارا

و بالای شما طعم خصومتها یک دیگری بچشاند ببین چگونه بیان میکنیم آیات خود را

لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُوْنَ ﴿۶۵﴾ وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ ؕ قُلْ لَّسْتُ

تا ایشان | بفهمند | وتکذیب کردند | بر آن | قوم تو | وآن حق است | بگو | من نیستم

شاید که ایشان بفهمند و قوم تو (کفار مکه) این قرآن را تکذیب کردند حال آنکه این راست است بگو که

عَلَيْكُمْ بِوَكِيْلٍ ﴿۶۶﴾ لِكُلِّ نَبَاٍ مُّسْتَقَرٌّ ز وَّسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۶۷﴾

برشما | نگران | برای هر | خبر | یک وقت مقرراست | وبسیار زود | بدانید

برشما نگران نیستم برای (وقوع) هر سخن یک وقت مقرر است و زود است که بفهمید

وَاِذَا رَاَيْتَ الَّذِيْنَ يَخُوْضُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِنَا فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتّٰى

وچون ببینی | آنانی را | که بحث میکنند | در آیات ما | پس روبگردان | از ایشان | تا آنکه

و وقتیکه ببینی تو آنانیکه در آیات ما نکته چینی میکنند پس از آنها یک طرفه شو تا وقتیکه

يَخُوْضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهٖ ؕ وَاِمَّا يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطٰنُ فَلَا تَقْعُدْ

گفتگو کنند | در کدام سخن غیر | واگر فراموش کند از تو | شیطان | پس منشین

(آن بحث را ترک کنند) و در سخن دیگری مشغول شوند و اگر شیطان از تو این نصیحت فراموش کند و در آن بنشینی

بَعْدَ الذِّكْرٰى مَعَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۶۸﴾ وَمَا عَلَى الَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ

بعد یاد آوردن | باگروه ستمگاران | ونیست | بر کسانیکه | پرهیزگاری کردند

پس بعد از یاد آوردن با چنین قوم منشین و آنانیکه پرهیزگار هستند بر ایشان

مِنْ حِسَابِهِمْ مِّنْ شَيْءٍ وَّلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿۶۹﴾

از حساب مجادله کنندگان | چیزی | لیکن | تنها پند دادن | تا ایشان | پرهیزگار شوند

از حساب و کتاب آنها هیچ ذمداری نیست البته نصیحت دادن بر ذمه ایشان میباشد شاید این

وَذَرِ الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَعِبًا وَّلَهْوًا وَّ غَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا

وبگذار | آن مردم را | که ساختند | دین خود را | بازی | ولهو | و | فریب داد ایشان را | زندگی دنیا

بترسند و بگذار آن مردم را که از دین خود لهو و لعب ساخته است و زندگی دنیا ایشان را در فریب

وَذَكِّرْ بِهٖٓ اَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌۢ بِمَا كَسَبَتْ ۖ لَيْسَ لَهَا

ونصیحت ده | به این قرآن | چنین نه که هلاک شود کدام نفس | در بدله اعمال خود | نیست | اورا

واقع کرده است و ایشان را بذریعه این قرآن نصیحت بده که کسی درو بال اعمال چنین گیر نشوند که باز غیر از خدا

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيٌّ وَّلَا شَفِيْعٌ ۚ وَاِنْ تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذْ

غیر از خدا | کدام دوست | ونه سفارش کننده | واگر اوادا کند | هر فدیه | گرفته نه میشود

هیچ کسی اورا دوست و نه شفاعت کننده باشد و اگر هر قسم چیزها در فدیه بدهد پس قبول شده

مِنْهَا ۗ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اُبْسِلُوْا بِمَا كَسَبُوْا ۚ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيْمٍ

از وی | ایشان همان اند که | هلاک کرده شدند | در بدله کارهای خراب آنها | ایشان را نوشیدن است | از آب گرم جوشی

نه میتوانند زیرا که این مردم در سزاء اعمال خود گرفتار میباشند ایشان را به سبب انکار ایشان

وَّعَذَابٌ اَلِيْمٌۢ بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ﴿٧٠﴾ قُلْ اَنَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

وعذاب دردناک | بسبب کفر ایشان | بگو | آیا بخواهیم | غیر از خدا

آب جوشی برای نوشیدن و عذاب دردناک داده میشوند ای پیغمبر! بگو که آیا ما خدا را ترک کنیم

مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلٰٓى اَعْقَابِنَا بَعْدَ اِذْ هَدٰىنَا اللّٰهُ

آنچه نفع نه دهد مارا | ونه نقصان میدهد مارا | وباز گردانیده شویم | بر پاشنهای خود | بعد از آنکه راه راست نمود مارا خدا

و آن معبودان را بگیریم آنکه نه نقصان رسانیده میتوانند و نه نفع داده میتوانند و بعد از اینکه خدا مارا راه راست نموده است به پشت برویم

كَالَّذِى اسْتَهْوَتْهُ الشَّيٰطِيْنُ فِى الْاَرْضِ حَيْرَانَ ۖ لَهٗٓ اَصْحٰبٌ

مانند کسیکه | بی راه کرده باشد اورا | شیطان | در زمین | حیران مانده | اورا | رفقاء باشند

مانند کسیکه اورا شیطان در جنگل بی راه کرده باشد و حیران متردد میگردد در حالیکه اورا

يَّدْعُوْنَهٗٓ اِلَى الْهُدَى ائْتِنَا ۗ قُلْ اِنَّ هُدَى اللّٰهِ هُوَ الْهُدٰى ۗ

که میخوانند اورا | بسوی هدایت | که بیا بسوی ما | بگو | هر آینه هدایت | هدایت است

رفقای اش نداء میکنند که بسوی ما بیا این راه راست است بگو که راه راست آن است که خداوند تعلیم میدهد

وَاُمِرْنَا لِنُسْلِمَ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧١﴾ وَاَنْ اَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّقُوْهُ ۗ

وحکم شده بما | که فرمان بردار شویم | به رب مخلوقات | واین که | قائم کنیم | نماز را | وبترسید از او

و بما حکم شده که همهٔ ما فرمانبردار حکم او باشیم و اینکه شما نماز آداء کنید و از خدا بترسید

وَهُوَ الَّذِيْٓ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَهُوَ الَّذِىْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

اوست آن ذات که | بسوی او | شما جمع کرده میشوید | واوست | آنکه | بیافرید | آسمانها

و همهٔ شما بسوی او جمع کرده خواهید شد و خداوند ذاتیست که آسمانها و زمین را بر حق

وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۭ وَيَوْمَ يَقُوْلُ كُنْ فَيَكُوْنُ ڛ قَوْلُهُ الْحَقُّ ۭ وَلَهُ الْمُلْكُ

وزمین | به حق | وروزیکه | بگوید | شو | پس میشود | سخن اوراست است | واوراحکومت است

آفریده است و روزیکه او فقط بگوید که (قیامت) شو بس میشود سخن او حق است و روزیکه

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ ۭ عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ ۭ وَهُوَ الْحَكِيْمُ

روزیکه | دمیده شود | درصور | اودانااست | به همه پنهانی | وآشکارا | واو | باحکمت

در صور دمیده شود پس همه بادشاهی اورا باشد او داناست بر پنهان و آشکارا و او

الْخَبِيْرُ ﴿٧٣﴾ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ لِاَبِيْهِ اٰزَرَ اَتَتَّخِذُ اَصْنَامًا اٰلِهَةً ۚ

آگاه است | وچون گفت | ابراهیم | به پدرخود آزر | آیامیگیری | بتان را | خدایان

با حکمت است خبردار است و یاد کن چون ابراهیم به پدر خود آزر گفت آیا بتها را به خدائی میگیری!

اِنِّيْٓ اَرٰىكَ وَقَوْمَكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٧٤﴾ وَكَذٰلِكَ نُرِيْٓ اِبْرٰهِيْمَ

هرآینه من می بینم ترا | وقوم ترا | درگمراهی آشکارا | وهم چنین | نمودیم ما | ابراهیم را

می بینم ترا وقوم ترا در گمراهی آشکارا و هم چنین ما ابراهیم را بادشاهت آسمانها

مَلَكُوْتَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلِيَكُوْنَ مِنَ الْمُوْقِنِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا

حکومت | آسمانها | وزمین | وتاشود | ازیقین کنندگان | پس چون

و زمین نمودیم تا در یقین کنندگان باشد پس وقتیکه

جَنَّ عَلَيْهِ الَّيْلُ رَاٰ كَوْكَبًا ۚ قَالَ هٰذَا رَبِّيْ ۚ فَلَمَّآ اَفَلَ

تاریکی افکند | بروی | شب | دید | ستاره را | گفت | اینست پروردگار من | پس چون غائب گردید

شب بخش شد بروی پس او یک ستاره را دید گفت رب من این است پس وقتیکه غائب شد

قَالَ لَآ اُحِبُّ الْاٰفِلِيْنَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا رَاَ الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هٰذَا

گفت | دوست ندارم | غائب شوندگان | پس چون دید | ماه را | روشن | گفت | این

گفت با غائب شدگان دوستی ندارم باز چون ماه را روشن دید گفت این رب ما است

رَبِّيْ ۚ فَلَمَّآ اَفَلَ قَالَ لَىِٕنْ لَّمْ يَهْدِنِيْ رَبِّيْ لَاَكُوْنَنَّ

پروردگار من است | پس چون | غائب شد | گفت | اگرهدایت نکند مرا | پروردگار من | البته شوم

وقتیکه آن غائب شد گفت اگر هدایت نکند مرا رب من البته شوم از گمراهان

مِنَ الْقَوْمِ الضَّاۗلِّيْنَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَاَ الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هٰذَا رَبِّيْ

ازقوم گمراهان | پس چون | دید | آفتاب را | درحالت طلوع | گفت | اینست پروردگار من

باز چون دید آفتاب را در حالت روشن گفت رب من این است

هٰذَآ اَكْبَرُ ۚ فَلَمَّآ اَفَلَتْ قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّيْ بَرِيْۗءٌ مِّمَّا

این ازهمه بزرگ است | پس چون | غائب شد | گفت | ای قوم من | من بیزارم | ازآنچه

که از همه بزرگ وقتیکه آن هم غائب شد گفت ای قوم من من از شرک شما

تُشْرِكُونَ ﴿٧٨﴾ إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمٰوٰتِ

که شریک میکنید شما | هر آینه من گردانیدم | روی خود را | بطرف آن ذات | که پیدا کرده است آسمانها را

بیزار هستم هر آینه من ذات خود را بسوی آن پروردگار گردانیدم که آسمانها و زمین را آفریده است من

وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَّمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾ وَحَاجَّهُ قَوْمُهُ قَالَ

و زمین | درحالیکه حنیف هستم | و نیستم من | از مشرکین | و جدال کرد با او | قوم او | گفت

در حالیکه یک روی هستم و من در گروه مشرکان نیستم و قوم اش باوی خصومت نمودند او برای آنها

أَتُحَاجُّونِّي فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدَانِ وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ

جدال میکنید با من | درباره خدا | و بتحقیق هدایت کرده مرا | و نه میترسم | که شما شریک میگیرید

گفت: آیا شما با من درباره خدا جدال میکنید؟ حال آنکه او به من هدایت کرده است و من از آن چیزها نه میترسم

بِهِ إِلَّا أَنْ يَّشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا

باخدا | مگر اینکه بخواهد | رب من | کدام چیز | احاطه کرده است | رب من | هر | چیزی را | علم

آنکه شما باخدا شریک میکنید غیر از اینکه رب من کدام سخن بخواهد علم پروردگار من بر هر چیز شامل است

أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾ وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ

آیا پند نه میگیرید | وچگونه | بترسم | از آنکه شما شریک کرده اید | و نه میترسید شما

آیا شما پند نه میگیرید؟ و من چگونه از شرکای شما بترسم حال آنکه شما نه میترسید

أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا

از این سخن که شما | شریک میگیرید | به خدا | آنچه | فرو نه فرستاده از آن | برشما | دلیلی

که باخدا چنین چیزها را شریک میکنید که از آن با شما هیچ دلیلی نیست (این گوئید)

فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ بِالْأَمْنِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾ الَّذِينَ آمَنُوا

وقف لازم

پس کدام فریق از هردو | حقدار است | به امن | اگر شما میدانید | آنانیکه ایمان آوردند

پس در هر دو گروهی کدام آن زیاد حقدار است اگر شما میدانید؟ آنانیکه ایمان آوردند

وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ

و نیامیختند آنها | ایمان خود را | به بی انصافی | هم ایشان را است | امن | و ایشان اند

و ایمان خود را با ظلم خلط نکرده است پس ایشان بر امن هستند و ایشان بر راه درست

مُّهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ نَرْفَعُ

ع ١٢ ١٥

به راه درست | و این است | دلیل ما | که ما داده ایم | ابراهیم را | خلاف قوم او | بلند میکنیم ما

هستند و این آن دلیل من است که داده ایم ابراهیم را در مقابله قوم خود ما

دَرَجَاتٍ مَّنْ نَّشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ

مراتب | کسی را که بخواهیم | هر آینه | رب تو | باحکمت | دانا است | و بخشیدیم | او را

که درباره کسی بخواهیم درجات اش بلند میکنیم هر آینه پروردگار تو باحکمت و بر هر چیزی دانا است و ما او را اسحق

إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَۚ كُلًّا هَدَيۡنَاۚ وَنُوحًا هَدَيۡنَا

اسحق | ویعقوب | هریکی از ایشان | هدایت دادیم ما | ونوح را هم | هدایت دادیم

پسر، و یعقوب نواسه دادیم و هر یکی را به راه راست هدایت نمودیم از آن راهیکه قبلاً به نوح

مِن قَبۡلُۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ وَسُلَيۡمَٰنَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ

پیش از این | واز اولاد او | داؤد | وسلیمان | وایوب | ویوسف

هدایت کرده بودیم و باز در اولاد اش ما به داؤد سلیمان ایوب یوسف

وَمُوسَىٰ وَهَٰرُونَۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ٨٤ وَزَكَرِيَّا

وموسیٰ | وهارون | وهم چنین | ما بدله میدهیم | نیکی کنندگان را | وزکریا

موسیٰ و هارون را هدایت کرده بودیم و به نیکو کاران ما چنین بدله میدهیم و زکریا

وَيَحۡيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلۡيَاسَۖ كُلّٞ مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ٨٥

ویحیی | وعیسیٰ | والیاس | که همه آنها | از نیکوکاران بودند

و یحییٰ و عیسی و الیاس را هدایت نموده بودیم هر یکی در ایشان نیک عمل بود

وَإِسۡمَٰعِيلَ وَٱلۡيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطٗاۚ وَكُلّٗا فَضَّلۡنَا

واسماعیل | والیسع | ویونس | ولوط | وهریکی را | ما فضیلت داده بودیم

و به اسماعیل و الیسع و یونس و لوط هدایت کرده بودیم و هر یکی را بالای (مردم زمان خود)

عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ٨٦ وَمِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡ وَإِخۡوَٰنِهِمۡۖ

برمخلوقات | واز پدران ایشان | واولاد ایشان | واز برادران ایشان هم

فضیلت داده بودیم و به برخی از پدران و برخی اولاد را و بعضی برادران را فضیلت داده بود.

وَٱجۡتَبَيۡنَٰهُمۡ وَهَدَيۡنَٰهُمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ٨٧ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ

وبرگزیدیم ایشان را | وهدایت کردیم ایشان را | بسوی راه راست | این | هدایت | خداست

و برگزیدیم ایشان را و هدایت کردیم ایشان را به راه راست این هدایت خداوند است

يَهۡدِي بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۚ وَلَوۡ أَشۡرَكُواْ لَحَبِطَ عَنۡهُم

راه می نماید | به آن | هرکرا بخواهد | از بندگان خود | واگر شریک مارا میکردند | هرآینه ضائع میشد | از ایشان

میدهد به کسیکه بخواهد در بندگان خود اگر این مردم هم بالفرض شرک میکردند پس

مَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٨٨ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ءَاتَيۡنَٰهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحُكۡمَ وَٱلنُّبُوَّةَۚ

آنچه ایشان میکردند | همان مردم است | آنانی راکه | ما داده بودیم | کتاب | وحکومت | ونبوت

هر آینه همه اعمال ایشان ضائع میشدند این همان مردم اندکه به ایشان کتاب، حکمت و نبوت داده بودیم پس

فَإِن يَكۡفُرۡ بِهَا هَٰٓؤُلَآءِ فَقَدۡ وَكَّلۡنَا بِهَا قَوۡمٗا لَّيۡسُواْ بِهَا

پس اگر | انکار کند | از این نخبها | این مردم | پس ما مقرر کردیم | بر آن | آن مردم | که نیستند | از آن

اگر این مردم از آن انکار کنند پس ما این نعمت را به چنین مردم محول کردیم که خود ایشان

بِكٰفِرِيْنَ ﴿۸۹﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ هَدَى اللّٰهُ فَبِهُدٰىهُمُ اقْتَدِهْ ؕ قُلْ

انکار کنندگان | این مردم است | آنانی راکه | هدایت کرده بود | خدا | پس به راه آنها | برو | بگو

از آن منکر نیستند این همان مردم است که خداوند به ایشان هدایت کرده بود پس تو هم به راه ایشان پیروی کن. بگو

لَّآ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا ؕ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿۹۰﴾ ع

نه میخواهم از شما | براین | کدام اجر | این نیست | مگر | نصیحت | برای مردم جهان

من به این کار (تبلیغ) از شما اجر نه میخواهم این به همه مردم دنیا یک نصیحت عام است

ع ۸/۱۲

وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِهٖٓ اِذْ قَالُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى بَشَرٍ

وتعظیم نکردند خدارا | حق قدر او | چون گفتند | نازل نکرده | خدا | بر هیچ آدمی

و ایشان نعمت خدا را تعظیم نکردند چنانچه حق قدر اوست چون گفتند که خداوند بالای کدام بشر

مِّنْ شَيْءٍ ؕ قُلْ مَنْ اَنْزَلَ الْكِتٰبَ الَّذِيْ جَآءَ بِهٖ مُوْسٰى نُوْرًا

چیزی | بگو | که | فرو فرستاد | کتاب | آن که | آورده است | موسیٰ | روشنی

چیزی نازل نکرده است بگو که آن کتاب (تورات) را فرود آورده بود؟ که موسیٰ آورده بود هم مردم را.

وَّهُدًى لِّلنَّاسِ تَجْعَلُوْنَهٗ قَرَاطِيْسَ تُبْدُوْنَهَا وَتُخْفُوْنَ

وهدایت | ومردمان را | میگردانید آن را | ورق ورق | آشکار میکنید آن را | وپنهان میکنید

هدایت روشنی و هدایت بود آن را که شما به صفحات مختلف نوشته کرده اید چیزی اندک درآن آشکارا و بسیاری را

كَثِيْرًا ۚ وَعُلِّمْتُمْ مَّا لَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنْتُمْ وَلَآ اٰبَآؤُكُمْ ؕ قُلِ

بسیاری را | وآموخته شدید | آنچه | نه می دانستید | شما | ونه پدران شما | بگو

پنهان میدارید و بذریعهٔ این کتاب به شما آن سخنها معلوم شد که نه بشما و نه به پدران شما معلوم بود

اللّٰهُ ۙ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِيْ خَوْضِهِمْ يَلْعَبُوْنَ ﴿۹۱﴾ وَهٰذَا كِتٰبٌ

الله | باز بگذار ایشان | رادر خرافات | بازی میکنند | واین قرآن هم | یک کتاب است

بگو که آن را خدا فرود آورده است باز بگذار ایشان را که در بحث فضول خود باشند و این قرآن کتاب مبارک است

اَنْزَلْنٰهُ مُبٰرَكٌ مُّصَدِّقُ الَّذِيْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى

که نازل کردیم ما | بابرکت | تصدیق کننده | آنچه | پیش از وی بود | تا بترسانی | اهل مکه را

آن که ما فرود آوردیم و تصدیق کنندهٔ آن کتب ات که پیش از وی بود و برای این آمده است که تو بر آن اهل مکه را

وَمَنْ حَوْلَهَا ؕ وَالَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ

وکسانی را که گرداگرد آن است | وآن کسانیکه ایمان آوردند | به آخرت | ایمان می آرند | به این کتاب

و مردم گردا گرد آن را بترسانید و آنانیکه به آخرت ایمان دارند ایشان بر این کتاب هم ایمان می آرند

وَهُمْ عَلٰى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ﴿۹۲﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى

وایشان | برنماز خود | محافظت میکنند | وکیست | ستمگارتر | از کسیکه | بسته کرد

و پابند نماز خود میباشند و کیست ظالم تر از آن که بر خدا

عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ قَالَ اُوْحِيَ اِلَيَّ وَلَمْ يُوْحَ اِلَيْهِ شَيْءٌ وَّمَنْ قَالَ

برخدا | دروغ | یا گفت | وحی شده | بمن | ووحی نشده | بسوی او چیزی | وکسیکه گفت

دروغ می بندد و یا این میگوید که به من وحی شده است و کسیکه در حقیقت هیچ وحی به او نشده است

سَاُنْزِلُ مِثْلَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ ؕ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الظّٰلِمُوْنَ فِيْ غَمَرٰتِ

زود است که نازل کنم | مانند آنچه | نازل کرد | خدا | واگر ببینی تو | چون باشند ظالمان | در شدائد

میگوید که من هم مانند خدا کتاب نازل میکنم کاش! تو ببینی ظالمان وقتیکه در تکالیف

الْمَوْتِ وَالْمَلٰٓئِكَةُ بَاسِطُوْٓا اَيْدِيْهِمْ ۚ اَخْرِجُوْٓا اَنْفُسَكُمْ ؕ اَلْيَوْمَ

مرگ | وفرشتگان | دراز میکنند | دستهای خود | بیرون آرید | روحهائی خود | امروز

مرگ میباشند و فرشتگان دستهای خود را دراز کرده باشند (و میگویند) بیرون آرید روحهائی خود را امروز

تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ بِمَا كُنْتُمْ تَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ

جزاء داده خواهید شد | عذاب | ذلت | بسبب آنکه می گفتید | برخدا | ناحق

به شما عذاب ذلت دهنده داده میشود زیرا که شما بر خدا دروغ می بستید

وَكُنْتُمْ عَنْ اٰيٰتِهٖ تَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٩٣﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُوْنَا فُرَادٰى

وبودید شما از آیات او | سرکشی میکردید | وبتحقیق آمدید بما | یک یک

و شما در باره نشان های او سرکشی میکردید اکنون شما به من تنها آمدید

كَمَا خَلَقْنٰكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّتَرَكْتُمْ مَّا خَوَّلْنٰكُمْ

چنانچه پیدا کرده بودیم شمارا | اول بار | وگذاشتید | آنچه | عطاء کرده بودیم

چنانچه شمارا به اول بار پیدا کرده بودیم و چیزیکه بشما داده بودیم آن را پشت خود گذاشتید

وَرَآءَ ظُهُوْرِكُمْ ۚ وَمَا نَرٰى مَعَكُمْ شُفَعَآءَكُمُ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ اَنَّهُمْ

پشت تان | ونه می بینیم | باشما | شفیعان شما | آنانیکه گمان بردید | که ایشان

و امروز ما با شما شفیعان تان نه می بینیم که به فکر شما در معامله شما

فِيْكُمْ شُرَكٰٓؤُا ؕ لَقَدْ تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَّا

درمیان شما | شریک اند | هر آینه بریده شد | میان شما | وگم شد | از شما | آنچه

با ما شریکان بودند هر آینه درمیان شما رشته های شما به پایان رسید و کدام دعوه را که میکردید

كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٩٤﴾ اِنَّ اللّٰهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى ؕ يُخْرِجُ الْحَيَّ

گمان میکردید | هر آینه | خدا | شگافنده | دانه | وهسته است | بیرون می آرد | زنده را

هم را فراموش کردید هر آینه خداوند شگافنده دانه و هسته است از مرده

مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ﴿٩٥﴾

از مرده | وبیرون آرنده | مرده است | از زنده | این است | خدا | پس بکدام طرف | برگردانیده میشود

زنده بیرون می آرد و از زنده مرده هم این خدای شما است پس شما بکدام طرف برگردانیده شدید؟

ع ١٢

فَالِقُ الْاِصْبَاحِ ۚ وَجَعَلَ الَّيْلَ سَكَنًا وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ۚ

شگافنده | صبح است | وگردانیده | شب را | آرام گاه | وگردانیده آفتاب | وماه را | ذریعه حساب

شگافنده صبح است او شب را برای آرام آفتاب و مهتاب را برای حساب پیدا کرده

ذٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ

این است | اندازه | غالب | دانا | واوست آنکه | گردانید | برای شما | ستارها را

این نظام مقرر شده آن ذات است که غالب و دانا است و خداوند ذاتیست که برای شما ستارها ساخت

لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ

تا راه یابید | بر آن | در تاریکی های | بیابان | و دریا | هر آینه به تفصیل بیان کردیم | آیات

تا در تاریکی های بر و بحر بر آن راه یابید هر آینه مابرای یقین کنندگان نشان ها را

لِقَوْمٍ يَّعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾ وَهُوَ الَّذِيٓ اَنْشَاَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ

برای قومیکه | میدانند | واوست | آنکه | پیدا کرد شما را | از یک شخص

به تفصیل بیان کردیم و خداوند آن ذات است که شمارا از یک نفس آفرید

فَمُسْتَقَرٌّ وَّمُسْتَوْدَعٌ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ

جای تقرر است | وجای امانت است | هر آینه به تفصیل بیان کردیم | آیاتها | برای آن قوم

باز یک جای تقرر است و جای امانت را به مردم دانا را هم نشان ها به تفصیل بیان کردیم

يَّفْقَهُونَ ﴿٩٨﴾ وَهُوَ الَّذِيٓ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ۚ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ

که میدانند | واوست | آنکه | فرود آورد | از آسمان | آبی را | پس بیرون آوردیم | بسبب آن

و خداوند آن ذات است که از آسمان آبی را فرود می آرد و بذریعهٔ آن

نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَاَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ حَبًّا مُّتَرَاكِبًا ۚ

رستنی | هر چیزرا | پس بیرون آوردیم ما | از آن | سبزه را | بیرون می آریم | از آن | دانها | بر یک دیگر پیوسته

هر قسم رستنی را بیرون می آریم۔ و در آن شاخهای سبز پیدا میکنیم و که در آن میوه های پیوسته بر یکی پیدا میکنیم

وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَّجَنّٰتٍ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّالزَّيْتُونَ

واز خرما | از شگوفه وی | خوشه های | نزدیک | وباغها | از درختان انگور | وزیتون

و از شگوفهای خرما از خوشهای نزدیک آن و از انگور و زیتون

وَالرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَّغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۗ اُنْظُرُوٓا اِلٰى ثَمَرِهٖٓ اِذَآ اَثْمَرَ

وآنار | مشتبه | وغیر مشتبه | ببینید | به میوه درخت | چون | بار آرد

و باغهای آنار که مشتبه و غیر متشابه میباشند۔ به میوه های آن ببینید وقتیکه بار آرد

وَيَنْعِهٖ ۗ اِنَّ فِي ذٰلِكُمْ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٩٩﴾ وَجَعَلُوا

و به پختگی آن | هر آینه | در این | نشانها است | برای آن قوم که ایمان میدارند | وایشان گردانیدند

و پخته شود برای این چیزها برای نشان های قدرت و ایشان خدا را

لِلّٰهِ شُرَكَآءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوْا لَهٗ بَنِيْنَ وَبَنٰتٍۢ

بخدا | شریکان | جنیات را | وحال آنکه خدا آفریده است ایشان را | وساختند آنها | اورا | پسران | ودختران

جنیات شریک گردانیده اند و حال آنکه ایشان هم خدا آفریده است و ایشان خدا را بدون فهم

بِغَيْرِ عِلْمٍ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يَصِفُوْنَ ﴿۱۰۰﴾ بَدِيْعُ

به بی علمی | او پاک است | وبسیار بلند است | از آنکه | ایشان بیان میکنند | پیدا کننده است

پسران و دختران ساختند خدا پاک است و از آن سخن بالا است که آنها بیان میکنند آفریندهٔ

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اَنّٰى يَكُوْنُ لَهٗ وَلَدٌ وَّلَمْ تَكُنْ لَّهٗ صَاحِبَةٌ ؕ

آسمانها | وزمین است | چه قسم شده میتواند | اورا | پسر | حال آنکه نیست اورا | زوجه

آسمانها و زمین است چه قسم اورا پسر شده میتواند وقتیکه اورا زوجه نیست

وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۱۰۱﴾ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ ۚ

وآفرید او | هر چیزی را | واو | به هر چیز | دانا است | هم این خدا است | رب شما

و او آفریننده هر چیز است و به هر چیز دانا است هم این خدا است که آفریننده و پرورش کننده شما است

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوْهُ ۚ وَهُوَ

نیست معبود | غیر از او | پیدا کننده | هر | چیزی | پس پرستش کنید اورا | واو ست

بجز از وی معبود دیگری نیست آفریننده هر چیز است تنها عبادت او کنید و او

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَّكِيْلٌ ﴿۱۰۲﴾ لَا تُدْرِكُهُ الْاَبْصَارُ ۫ وَهُوَ يُدْرِكُ الْاَبْصَارَ ۚ

برهر چیزی | کارساز | نه | گیر میکند اورا | چشمها | واو | در می یابد | چشمها را

کار ساز هر چیزی است کسی اورا بچشم دیده نه میتواند و او همه چشمها را دیده میتواند

وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ﴿۱۰۳﴾ قَدْ جَآءَكُمْ بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ ۚ

واو | نهایت مهربان | آگاه است | آمد بشما | نشانها | از جانب رب شما

و او باریک بین خبردار است بشما از طرف رب شما دلائل آمده است

فَمَنْ اَبْصَرَ فَلِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ؕ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ

پس کسیکه | دید | برای خود اش است | وکسیکه نابینا ماند | پس بروی نقصان است | ونیستم من | برشما

پس کسیکه ببیند فائده اش بخود است و کسیکه خود را کور کند پس خساره اش بخود است و من

بِحَفِيْظٍ ﴿۱۰۴﴾ وَكَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰيٰتِ وَلِيَقُوْلُوْا دَرَسْتَ

نگهبان | وهم چنین | تکرارا بیان میکنیم | آیات را | وکه بگویند آنها | از که خوانده

نگهبان شما نیستم وهم چنان من این نشان هارا باز مکرر بیان میکنیم برای اینکه بگویند که از کی وکجا آموخته اید

وَلِنُبَيِّنَهٗ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿۱۰۵﴾ اِتَّبِعْ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ

وتا بیان کنیم آن را | برای قومیکه میدانند | پیروی کن | از آنچه | وحی شده | بسوی تو

وکسیکه فهمیده است ایشان را حقیقت خوب آشکارا بیان میکنیم تو تابعدار آن وحی باش که رب تو برای تو

مِنْ رَّبِّكَ لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾

از جانب رب تو | نیست معبود دیگر | مگر او است | واعراض کن | از مشرکین

فرستاده است بجز از وی معبود دیگری نیست و در فکر مشرکین مباش!

وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَآ أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا

واگر خواسته میبود خدا | پس آنها شرک نه میکردند | وما نگردانیدیم ترا | برایشان | نگهبان

و اگر خدا خواسته میبود ایشان شرک نه میکردند و ما ترا بر ایشان محافظ مقرر نه کردیم

وَمَآ أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٠٧﴾ وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ

ونیستی تو | برایشان | ذمدار | وبدنگوئید | آنانی را | مشرکین عبادت آنها میکنند

و نه تو بر ایشان نگهبان هستی (وای مسلمانها!) به آن معبودان بد مگوئید که آنها

مِنْ دُونِ اللّٰهِ فَيَسُبُّوا اللّٰهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذٰلِكَ

غیر از خدا | پس آنها بد میگویند | خدا را | از بی ادبی بدون علم | هم چنین

بجز خدا عبادت میکنند تان که ایشان بسبب دشمنی بخدا بد هم چنین

زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلٰى رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُمْ

مزین کردیم | هر گروهی را | عمل ایشان | باز | بسوی رب آنها | بازگشت آنها است | پس خبر میدهد آنها را

ما هر امت را اعمال ایشان شائسته کردیم باز هم آنها به خدا پیش میشود

بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٠٨﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ أَيْمٰنِهِمْ

به آنچه ایشان میکردند | وآنها قسم خوردند | بخدا | پخته | قسمها

پس او خبر میدهد ایشان را بر آنچه میکردند و ایشان بر خدا قسمهای پخته پخته خوردند

لَئِنْ جَآءَتْهُمْ آيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْآيٰتُ

اگر | بیاید به آنها | کلام نشان | هر آینه ایمان می آرند به آن | بگو که | هر آینه نشانها

اگر به ایشان نشان های خدائی بیاید که ایشان بر آن هر آینه ایمان می آرند ای پیغمبر! به آنها بگو

عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَآ إِذَا جَآءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٩﴾

نزد خدا است | وبشما چه معلوم است | که آن نشان | چون بیاید | باز هم ایمان نخواهند آورد

که همه نشانها نزد خدا است و شما چه میدانید اگر نشانها هم بیاید باز هم ایمان نه می آرند

وَنُقَلِّبُ أَفْئِدَتَهُمْ وَأَبْصٰرَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ

وما میگردانیم | دلهای ایشان را | وچشمهای ایشان را | چنانچه | آنها ایمان نه آوردند | بر آن

و ما دلهای ایشان را و چشمهای ایشان (از حق) بدل میکنیم چنانچه ایشان به این

أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِي طُغْيٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١٠﴾

اول | بار | وما میگذاریم آنها را | در سرکشی ایشان | سرگردان شده

نشانهای آشکارا اول بار ایمان نیاوردند و در سرکشی خود حیران متردد میگذاریم

وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَآ إِلَيْهِمُ الْمَلَٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَىٰ وَحَشَرْنَا

واگر ما | فرود آوردیم | ایشان را | ملائکه | وکلام میکردند به آنها | مردگان | وجمع میکردیم ما

و اگر ما بر ایشان فرشتگان هم فرود می آوردیم و مردگان هم با آنها کلام میکردند و ما همه چیز های دنیا

عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوا لِيُؤْمِنُوٓا إِلَّآ أَن يَشَآءَ اللَّهُ

برایشان | هرچیزی را | روبروی | بازهم آنها چنین نبودند | که ایمان بیارند | مگر که | بخواهد خدا

را بسوی روی ایشان جمع میکردیم باز هم ایمان نه می آوردند البته اگر خدا میخواست آن سخن جداگانه است

وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١١﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا

لیکن | اکثر ایشان | نمی دانند | وهم چنین | گردانیدیم ما | برای هرنبی | دشمن

لیکن اکثر ایشان سخنهای نا فهمی میکنند و هم چنان هر نبی را ما دشمنان شیطانها پیدا کردیم

شَيَٰطِينَ الْإِنسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ

که شیطانها است | از انسانها | وجن | که می آموزند | بعضی ایشان به بعضی

آنانیکه انسانها و جنات بودند ایشان برای فریب دادن دردل یک دیگری سخنهای شیرین شده را

زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا ۚ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ

سخنهای دروغ | برای فریب | واگرمیخواست | پروردگارتو | نه میکردند آن را | پس بگذار ایشان را

می افگنند و اگر رب تو میخواست پس انها این کاری را کرده نه میتوانستند پس آنها آنکه

وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغَىٰٓ إِلَيْهِ أَفْـِٔدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

وآنچه | بسته میکنند | وکه مائل شوند | بسوی (دروغ) | دلهای | آن مردم | که ایمان نه می آرند

ایشان دروغ بسته میکنند بر حال خود بگذار بخاطر این ایشان این سخن میگویند آنانیکه بر آخرت ایمان نه میدارند دلهای

بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾ أَفَغَيْرَ اللَّهِ

به آخرت | وبرای اینکه خوش کنند آنها | وکه آنها بکنند | آن کارهای خراب که ایشان میکردند | آیا غیر از خدا

ایشان به این طرف مائل شوند و آنها این سخن خوش کنند و کدام اعمال خراب که میکنند درآن مصروف اند ای پیغمبر!

أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِيٓ أَنزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَٰبَ مُفَصَّلًا ۚ

طلب کنم | فیصله کننده | وحال آنکه اوست که | نازل کرده | برشما | کتاب | واضح شده

به ایشان بگو که آیا غیر از خدا حاکم دیگری را طلب کنم حال آنکه اوست که بسوی شما کتاب فرستید

وَالَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ الْكِتَٰبَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُۥ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ

وآنانیکه | دادیم ایشان را | کتاب | آنها میدانند | که آن | نازل کرده شده | از جانب رب تو

آنکه واضح است و آنانیکه به ایشان کتاب داده ایم ایشان میدانند که این قرآن از جانب رب تو برحق

بِالْحَقِّ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ

راست | پس مباش تو | از شک کنندگان | وپوره شد | سخن | پروردگارتو

نازل شده است پس تو در مردم شک کننده مباش و کلام رب تو از حیثیت صدق

صِدْقًا وَّعَدْلًا ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۱۱۵﴾

درراستی | ودرانصاف | نیست بدل کننده | سخنان اورا | واوست | شنوا | دانا

و راستی کامل است هیچ کسی احکام اورا بدل کرده نه میتواند و او هر چیزی را میشنود و دانا است

وَاِنْ تُطِعْ اَكْثَرَ مَنْ فِی الْاَرْضِ يُضِلُّوْكَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۚ

واگرفرمان بری | اکثر | از آن که درزمین است | گمراه کنند ترا | از راه خدا

و اگر تو از اکثر ایشان را سخن قبول کنی پس این مردم ترا از راه خدا خطا میکنند

اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿۱۱۶﴾ اِنَّ رَبَّكَ

پیروی نه میکنند آنها | مگر از گمان | ونیست ایشان | مگر به تخمین خودروان اند | هرآینه رب تو

ایشان تنها پیروی گمان میکنند و تنها پیروی خیالات میکنند و در حقیقت رب تو بسیار

هُوَ اَعْلَمُ مَنْ يَّضِلُّ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۚ وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ﴿۱۱۷﴾

اودانا تراست | بکسیکه گمراه میشود | از راه او | واو | دانا تراست | به کسانیکه به راه اومیروند

دانا است که کیست بی راه از راه درست و خوب میداند که کیست پیروی کننده راه درست

فَكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ بِاٰيٰتِهٖ

پس بخورید شما | از آن چیزی | که یادشده باشد | نام خدا | بر آن | اگر هستید شما | به آیات او

پس بخورید گوشت آن حیوانات را بر آنکه در وقت ذبح نام خدا یاد کرده شود اگر شما بر احکام او ایمان دارید

مُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۱۸﴾ وَمَا لَكُمْ اَلَّا تَاْكُلُوْا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ

پس مؤمنان | وچیست شمارا | که نه میخورید | از آن که | یادشده باشد بر آن نام خدا

آخر چیست شمارا که گوشت آن حیوانات را نه میخورید که بر آن نام خدا یاد شده است

وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ اِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ

وحال انکه اوواضح کرده | شمارا | آنچه | اوحرام کرد | برشما | مگر تنها | که شما مجبور شوید

و حال آنکه خداوند برشما چیزی که حرام کرده است آن را به تفصیل بیان کرده است البته اگر شما

اِلَيْهِ ۗ وَاِنَّ كَثِيْرًا لَّيُضِلُّوْنَ بِاَهْوَآئِهِمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ

بسوی آن | وهرآینه | بسیارمردم | گمراه میکنند | برخواهشات خود | بی علم

برای خوردن آن مجبور باشید (پس کدام حرج نیست) وهرآینه و بسیاری مردم بسبب خواهشات نفسانی خود بدون علم مردم را

اِنَّ رَبَّكَ هُوَ اَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِيْنَ ﴿۱۱۹﴾ وَذَرُوْا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهٗ ۗ

هرآینه | رب تو | دانا تراست | به تجاوز کنندگان | وبگذارید | آشکار گناه را | وپوشیده آن

گمراه میکنند هر آینه خداوند تجاوز کنندگان را خوب می شناسد و گناهان آشکارا و پنهان راهگذارید

اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْسِبُوْنَ الْاِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوْا

هرآینه | آنانیکه | میکنند | گناه را | جزاء داده میشوند | به آنچه | بودند

هر آینه آنانیکه گناه میکنند بسیار زود به ایشان سزاء اعمال بد ایشان

يَقْتَرِفُوْنَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَاْكُلُوْا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللّٰهِ عَلَيْهِ

که میکردند | وتخورید | از آنچه | یاد کرده شده | نام خدا | بر آن

میرسد، و گوشت آن ذبیحه را مخورید که نام خدا بر آن یاد شده نباشد

وَاِنَّهٗ لَفِسْقٌ ؕ وَاِنَّ الشَّيٰطِيْنَ لَيُوْحُوْنَ اِلٰٓى اَوْلِيٰٓـئِهِمْ

وهرآینه این خوردن | گناه است | وهرآینه | شیاطین | وسوسه می اندازند | به رفیقان خود

و این کار گناه است و هر آینه شیطان در دلهای دوستان خود وسوسه می اندازد که

لِيُجَادِلُوْكُمْ ۚ وَاِنْ اَطَعْتُمُوْهُمْ اِنَّكُمْ لَمُشْرِكُوْنَ ﴿١٢١﴾

تاخصومت کنند باشما | واگرشما | سخن آنهارا قبول کنید | هرآینه شما | مشرک اید

تا با شما خصومت کنند و اگر شما هم پیروی آنها کردید پس هر آینه مشرکین میشوید

اَوَمَنْ كَانَ مَيْتًا فَاَحْيَيْنٰهُ وَجَعَلْنَا لَهٗ نُوْرًا يَّمْشِيْ

آیا کسیکه بود | مرده | پس زنده کردیم اورا | وگردانیدیم | اورا | روشنی | که میرود

آیا کسیکه مرده بود باز ما اورا زنده کردیم و ما برای او روشنائی گردانیدیم که به ذریعه آن

بِهٖ فِى النَّاسِ كَمَنْ مَّثَلُهٗ فِى الظُّلُمٰتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ

باآن | درمردم | آیامانندکسیست | که درتاریکی هاباشد | که نیست بیرون آینده

درمیان آن مردم زندگی میگذارند مانند آن کسی شده میتواند که در تاریکی زندگی میکند؟

مِّنْهَا ؕ كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكٰفِرِيْنَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٢٢﴾

ازآن | هم چنین | مزین کرده شده | برای کافران | آن عمل | که آنها میکردند

و بیرون از آن رفته نه میتواند و هم چنین کافران را اعمال بد ایشان

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا فِىْ كُلِّ قَرْيَةٍ اَكٰبِرَ مُجْرِمِيْهَا لِيَمْكُرُوْا فِيْهَا ؕ

وهم چنین | گردانیدیم | درهرده | سراداران | گناه گاران را | تامکرکنند | درآن

و هم چنین ما در هر قریه سرداران آن را مجرمان ساخته ایم که جالهای فریب وا میکنند

وَمَا يَمْكُرُوْنَ اِلَّا بِاَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿١٢٣﴾ وَاِذَا جَآءَتْهُمْ

وآنهامکرنه میکنند | مگر | به نفسهای خود | و | فکرنه میکنند | وچون آیدنزدایشان

و آنها مکر نه میکنند مگر با نفسهای خود مگر آنها نه میدانند و هنگامیکه ایشان را

اٰيَةٌ قَالُوْا لَنْ نُّؤْمِنَ حَتّٰى نُؤْتٰى مِثْلَ مَآ

نشان گویند | هرگز ایمان نه می آریم | تا آنکه | داده شود مارا | مانند آنچه

یک نشان بیاید میگویند هیچ وقتی آن را قبول نه میداریم تا که به ما چنین نشان ها داده نه شود چنانچه

اُوْتِىَ رُسُلُ اللّٰهِ ؔۘ اَللّٰهُ اَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهٗ ؕ سَيُصِيْبُ

داده شده پیغمبران خدارا | خداخوب میداند | جایکه | میگرداند | پیغام خود | زودمیرسد

به رسولان خدا داده شده بود خدا خوب میداند که کرا رسول خود بگرداند به مجرمان

الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا صَغَارٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعَذَابٌ شَدِيْدٌۢ بِمَا

به آنانیکه | جرم کردند | رسوائی | نزد خدا | وعذاب | سخت | بسبب آنکه

به زودی در دربار خداوند ذلت سخت و عذاب برسد زیرا که ایشان مکر

كَانُوْا يَمْكُرُوْنَ ﴿۱۲۴﴾ فَمَنْ يُّرِدِ اللّٰهُ اَنْ يَّهْدِيَهٗ يَشْرَحْ صَدْرَهٗ

تدابیر بد میکردند | پس به کسیکه | بخواهد خدا | که هدایت کند به او | کشاده میکند | سینه اورا

میکردند حقیقت این است کسی را که خداوند هدایت بخواهد پس سینه اش به تعلیم اسلام

لِلْاِسْلَامِ ۚ وَمَنْ يُّرِدْ اَنْ يُّضِلَّهٗ يَجْعَلْ صَدْرَهٗ ضَيِّقًا

برای اسلام | و به کسیکه | بخواهد | که | گمراه کند اورا | میگرداند | سینه اورا | تنگ

کشاده میسازد، و کسی را که گمراه کردن اش را بخواهد پس سینه اش نهایت تنگ میسازد که قبول نمودن اسلام به وی چنین میباشد

حَرَجًا كَاَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَآءِ ۗ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ الرِّجْسَ

نهایت | گویا که | به تکلیف میرود بالا | در آسمان | همچنین | می افگند | خدا | ناپاکی را

که بجائی بلند به تکلیف بالا میرود و هم چنین خداوند ناپاکی بالای آن مردم می نهد

عَلَى الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۲۵﴾ وَهٰذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيْمًا ۗ

به کسانیکه | ایمان نه می آرند | واین | راه | پروردگار تو است | راست برابر

که ایمان نه می آرند و این راه نشان شده پروردگار تو است

قَدْ فَصَّلْنَا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّذَّكَّرُوْنَ ﴿۱۲۶﴾ لَهُمْ

هرآینه | ما به تفصیل بیان کردیم | نشانها | برای قومیکه | غور میکنند | برای ایشان است

و ما به نصیحت قبول کنندگان نشان های خود به تفصیل بیان کردیم ایشان را نزد

دَارُ السَّلٰمِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَلِيُّهُمْ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۲۷﴾ وَ

خانه سلامتی | نزد پروردگار آنها | واو ولی آنها است | بسبب اعمال آنها که میکردند | و

پروردگار ایشان خانهٔ سلامتی است و بسبب اعمال نیک ایشان او مددگار ایشان است و

يَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ۚ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ قَدِ اسْتَكْثَرْتُمْ

روزیکه | او جمع میکند ایشان را | همه | پس میفرماید ای گروه | جن | شما بسیاری را تابع کردید

روزیکه خداوند(ج) همه را جمع کند و بفرماید که ای گروه جنات شما از بنی آدم بسیاری را

مِّنَ الْاِنْسِ ۚ وَقَالَ اَوْلِيٰٓؤُهُمْ مِّنَ الْاِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ

از مردمان | ومیگوید | دوستهای آنها | از مردمان | ای پروردگار ما | بهره مند شد

گمراه کرده بودید و در بنی آدم کسیکه دوستان جنات بودند میگویند ای رب ما! ما در دنیا

بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَّبَلَغْنَآ اَجَلَنَا الَّذِيْٓ اَجَّلْتَ لَنَا ۗ

از ما بعضی | از دیگری | ورسیدیم ما | به میعاد خود | آنکه | معین کرده بودی | برای ما

یکی از دیگری بسیاری فائده گرفتیم و اکنون به آن میعاد رسیدیم که تو بما مقرر کرده بودی

قَالَ النَّارُ مَثْوٰىكُمْ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اِلَّا مَاشَآءَ اللّٰهُ ۭ اِنَّ

میفرماید | آتش است | جای شما | جاویدان | درآن | مگر | بخواهد | خدا | هر آینه

خداوند میفرماید آتش جای شما است همیشه درآن میباشید البته آن مردم معاف میباشند که ایشان را

رَبَّكَ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿۱۲۸﴾ وَكَذٰلِكَ نُوَلِّيْ بَعْضَ الظّٰلِمِيْنَ

پروردگار تو | باحکمت | دانا است | وهم چنین | مسلط میکنیم ما | بعضی ظالمان را

رضای او با شد هر آینه رب تو با حکمت دانا است وهم چنین ظالمان را با دیگران بسبب اعمال ایشان

ع ۱۵ ۸

بَعْضًاۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۱۲۹﴾ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ

بر بعضی | به سبب آنکه | ایشان میکردند | ای گروه جن | وانس

یک جای میکنیم ای گروه جنات و بنی آدم!

اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ وَيُنْذِرُوْنَكُمْ

آیا نیامده بودند به شما | رسولان | از شما | که می خواندند | بر شما | آیاتهای ما | ومیترسانیدند شمارا

آیا بشما از شما پیغمبران نیامده بودند که بشما آیات ما میخواندند و از ملاقات امروز

لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هٰذَا ۭ قَالُوْا شَهِدْنَا عَلٰٓى اَنْفُسِنَا وَغَرَّتْهُمُ

از ملاقات | این روز شما | گویند | ما گواهی میدهیم | برنفسهای خود | وفریب داد ایشان را

شمارا میترسانند ایشان میگویند که ما بر نفسهای خود اعتراف میکنیم و ایشان را

الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَشَهِدُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰفِرِيْنَ ﴿۱۳۰﴾

زندگی | دنیا | وایشان گواهی دادند | برنفسهای خود | که ایشان | کافر بودند

زندگی دنیا در فریب انداخته بودند و در آن روز به خود اعتراف میکنند که ایشان از حق منکر بودند

ذٰلِكَ اَنْ لَّمْ يَكُنْ رَّبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى بِظُلْمٍ وَّاَهْلُهَا

این ارسال | برای | این است که | نیست رب تو | هلاک کننده | شهرها | برظلم | وقتیکه اهل آن

این بسبب اینکه رب تو به ظلم و نا انصافی دهات را به چنین حالات تباه نه میکند که باشندگان آن

غٰفِلُوْنَ ﴿۱۳۱﴾ وَلِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوْا ۭ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ

بی خبر باشند | وبرای هر یکی | درجات است | به سبب اعمال آنها | ونیست | رب تو | بی خبر

(از احکام) بی خبر باشند و همه را طبق اعمال ایشان درجات است و رب تو از اعمال ایشان

عَمَّا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۳۲﴾ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ ۭ اِنْ يَّشَاْ

از آنچه میکردند | وپروردگار تو | بی نیاز | صاحب رحمت است | اگر بخواهد

بی خبر نیست و رب تو غنی است صاحب رحمت است اگر او بخواهد

يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ مَّا يَشَآءُ كَمَآ

دور میکند شما را | وجانشین میکند | بعد از شما | کسی را که او بخواهد | چنانچه

شمارا فنا میکند و بعد از شما کسی را که بخواهد بجای شما می آرد چنانچه

اَنْشَاَكُمْ مِّنْ ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ اٰخَرِيْنَ ﴿١٣٣﴾ اِنَّ مَا تُوْعَدُوْنَ

پیدا کرد شمارا | از نسل | قوم دیگران | هرآینه | از آن سخن | که بشما وعده داده میشود

شمارا از نسل قوم دیگری آفرید از چیزیکه بشما وعده شده است

لَاٰتٍ ۙ وَّمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿١٣٤﴾ قُلْ يٰقَوْمِ اعْمَلُوْا

هرآینه آمدنی است | ونیستید شما | عاجز کنندگان | بگو | ای قوم من! | شا عمل کنید

هر آینه آن آمدنی است و شما خداوند را عاجز کرده نه میتوانید بگو ای قوم ما! بجای خود

عَلٰى مَكَانَتِكُمْ اِنِّىْ عَامِلٌ ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۙ مَنْ تَكُوْنُ لَهٗ

برجای خود | من هم عمل کننده ام | پس عنقریب خواهد دانست | کسیکه | باشد اورا

باشید عمل کنید و من هم بجای خود عمل میکنم زود است که بشما معلوم شود که آنجام درست آخرت

عَاقِبَةُ الدَّارِ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿١٣٥﴾ وَجَعَلُوْا لِلّٰهِ

خوب آنجام آخرت | هرآینه | رستگار نشوند | ظالمان | ومقرر کردند آنها | خدارا هم

برای کیست هر آینه ظالمان هیچ وقت نجات یافته نه میتوانند و ایشان برای خدا

مِمَّا ذَرَاَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْاَنْعَامِ نَصِيْبًا فَقَالُوْا هٰذَا لِلّٰهِ

از آن که | پیدا کرد او | فصل کشت | ومواشی | حصه را | باز میگویند | این | خدا راست

در کشت پیدا شده او و در حیوانات یک حصه مقرر کرده است و درگمان خود میگویند که این یک حصهٔ

بِزَعْمِهِمْ وَهٰذَا لِشُرَكَآئِنَا ۚ فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا يَصِلُ

طبق گمان خود | واین | برای شرکاء ما | پس کدام حصه که بود | برای معبودان آنها | ان نه میرسد

خداوند است و این حصهٔ دیگری برای شرکاء ما است باز کدام حصه را که برای شرکاء خود مقرر کرده بودند

اِلَى اللّٰهِ ۚ وَمَا كَانَ لِلّٰهِ فَهُوَ يَصِلُ اِلٰى شُرَكَآئِهِمْ ؕ سَآءَ

بخدا | وکدام حصه که | خدا راست | پس آن | میرسد | به شریکان آنها | بسیار بد است

پس آن هیچ وقت بخدا نه میرسد و آن که بخدا مقرر کرده باشند پس آن به شرکای ایشان میرسد

مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿١٣٦﴾ وَكَذٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيْرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِيْنَ قَتْلَ

آنکه ایشان فیصله میکنند | وهمچنین | آراسته کرده | بسیاری | مشرکان را | کشتن

ایشان فیصله های خراب میکنند؟ و هم چنین در فکر بسیاری مشرکان شرکاء خود ساخته ایشان کشتن

اَوْلَادِهِمْ شُرَكَآؤُهُمْ لِيُرْدُوْهُمْ وَلِيَلْبِسُوْا عَلَيْهِمْ دِيْنَهُمْ ؕ

اولاد خود | شریکان انها | که آنها ایشان را هلاک کنند | وتا خلط کنند | بر ایشان | دین ایشان را

اولاد خود را شائسته کرده است که برباد کنند و که دین را خلط کنند

وَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا فَعَلُوْهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُوْنَ ﴿١٣٧﴾ وَقَالُوْا

واگر | میخواست خدا | نه میکردند این کاررا | پس بگذار ایشان را | وآنچه | افترا میکنند | وایشان میگویند

و اگر خدا میخواست چنین نه میکردند پس بگذار ایشان را که در دروغ خود باشند و ایشان

هٰذِهٖٓ اَنْعَامٌ وَّحَرْثٌ حِجْرٌ ۖ لَّا يَطْعَمُهَآ اِلَّا مَنْ نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ

که این | مواشی | وکشت | منع کرده شده | نه میخوردان را | مگر کسیکه ما بخواهیم | به گمان خود

و این هم میگویند که این و کشت (و زمین زراعت) منع است تنها آن مردم میخورند حیوانات که ما بخواهیم

وَاَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُوْرُهَا وَاَنْعَامٌ لَّا يَذْكُرُوْنَ

وچارپایانی اند | که حرام است | پشتهای آن برای سواری | وبرخی حیوانات است | که یاد نه میکنند

این پابندی به گمان خود نهاده اند و چنین مواشی را مقرر ساخته اند که برآن

اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا افْتِرَآءً عَلَيْهِ ؕ سَيَجْزِيْهِمْ بِمَا

نام خدا | برآن | به بسته کردن دروغ | برخدا | زودسزاء میدهد ایشان را | به سبب این

سواری و بار بردن را منع کردند و چنین مواشی که نام خدا بر آن (در وقت حلال) یادنه میکنند تنها دروغ بستن است بر خدا

كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿۱۳۸﴾ وَقَالُوْا مَا فِيْ بُطُوْنِ هٰذِهِ الْاَنْعَامِ

که بودند دروغ بسته میکردند | ومیگویند | آنچه | درشکم | این | مواشی است

خداوند به زودی ایشان را سزاء میدهد و میگویند در شکم این حیوانات که کدام نسل است آن تنها

خَالِصَةٌ لِّذُكُوْرِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلٰٓى اَزْوَاجِنَا ۚ وَاِنْ يَّكُنْ

آن خاص است | برای مردان ما | وحرام است | برزنان ما | واگر | باشد

برای مردان ما است و بر زنان ما حرام است و اگر آن نسل مرده باشد

مَّيْتَةً فَهُمْ فِيْهِ شُرَكَآءُ ؕ سَيَجْزِيْهِمْ وَصْفَهُمْ ؕ اِنَّهٗ

مرده | پس ایشان | درآن | شریک اند | زودسزاء میدهد ایشانرا | ازاین کارایشان | هرآینه او

باز هم مردان و زنان در آن شریک میباشند خداوند ایشان را سزاء اعمال بد ایشان میدهد

حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿۱۳۹﴾ قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ قَتَلُوْٓا اَوْلَادَهُمْ سَفَهًا

باحکمت | دانا است | هرآینه | زیان کارشدند | آنانیکه | قتل کردند | اولادخودرا | دربی عقلی

و باحکمت و دانا است هر آینه آن مردم در خساره اند که اولاد خود را به نادانی

بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّحَرَّمُوْا مَا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ افْتِرَآءً عَلَى اللّٰهِ ؕ

بغیر ازعلم | وایشان حرام کردند | آنچه | روزی دادایشان را | خدا | ازجهت بهتان | برخدا

و بی سند کشتند و کدام رزق که خداوند به آنها داده بود آن را بالای خود حرام گردانیدند زیرا که بر خدا

قَدْ ضَلُّوْا وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ﴿۱۴۰﴾ وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَ جَنّٰتٍ

هرآینه ایشان گمراه شدند | ونه بودند | به هدایت | وخدا آن ذاتیست که | پیدا کرد | باغها

دروغ بسته کردند یقیناً این مردم گمراه شدند و ایشان راه راست را نیافتند و خداوند آن ذات است که

مَّعْرُوْشٰتٍ وَّغَيْرَ مَعْرُوْشٰتٍ وَّالنَّخْلَ

که بلند کرده میشود | وآنکه بلند کرده نمیشود | ودرخت خرما

باغها را پیدا کرد باریک که برچتها (سقف) بلند میشوند و آن که رفته نه متواند و درختهای خرما

وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أُكُلُهُ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا

وزراعت | که مختلف اند | میوهٔ آن | وزیتون | وآنار را | مانند یک دیگر

و چنین کشتها که میوهٔ آن از مختلف نوع میباشد و درختهای زیتون و آنار در صورت و شکل یکی

وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۚ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ

وغیر مانند آن | بخورید | از میوه های آن | چون میوه آرد | وآداء کنید | حق اورا

با دیگری مانند یکی دیگری و مخالف هم شما میوهٔ آن را بخورید وقتیکه میوه آرد و در وقت درو کردن اش حق

يَوْمَ حَصَادِهِ ۖ وَلَا تُسْرِفُوا ۚ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾

روز درو کردنش | ولی جای خرچ مکنید | هر آینه او | دوست نه میدارد | بی جای خرچ کنندگان را

شرعی آن را بدهید، و بی جای خرچ میکنید هر آینه خداوند از حق تجاوز کنندگان را خوش نه میدارند

وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا ۚ كُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ

واز حیوانات است | بار بردارنده | وبه زمین وصل شده | بخورید | از آنچه | روزی داده شمارا

و از حیوانات است برخی بار بردارنده (قد بلند) و بعضی بازمین وصل شده (قد پخش) و ای مردم! چیزیکه خداوند

اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ ۚ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٤٢﴾

خدا | وپیروی مکنید | قدم های شیطان را | هر آینه او | برای شما | دشمن | ظاهر است

بشما داده است از آن بخورید و پیروی مکنید قدمهای شیطان را هر آینه دشمن آشکارا شما است

ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ ۖ مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ ۗ قُلْ

هشت جوره است | از گوسفند | دو | واز بز | دو | بگو

در حیوانات که گوشت اش خورده میشوند هشت قسم است از گوسفندان دو (نر و ماده) و از بز دو (نر و ماده)

آلذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ

آیا | هر دو نران را | حرام کرده خدا | یا | هر دو ماده را | یا آن چه | مشتمل شده است براو

ای پیغمبر! سوال کن! که آیا هر دو قسم نران خداوند حرام گردانیده است و یا هر دو قسم زنان! و یا آن نسل

أَرْحَامُ الْأُنْثَيَيْنِ ۖ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾

رحمهای دو ماده | خبر دهید مارا | به علم | اگر | هستید شما | راست گویان

که از هر دو قسم ماده در شکم میباشد مارا به دلیل درست خبر دهید اگر شما راستگو هستید

وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ ۗ قُلْ آلذَّكَرَيْنِ

واز شتران | دو نر و ماده | واز گاو | دو را | بگو | آیا | هر دو نران

و هم چنان در شتران دو و از گاو هم دو (نر و ماده) سوال کن که آیا الله تعالی هر دو

حَرَّمَ أَمِ الْأُنْثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْأُنْثَيَيْنِ ۖ

اوحرام کرده است | یا هر دو ماده را | یا آنچه | مشتمل است بر آن | رحمهای | هر دو ماده

نران حرام کرده است و یا هر دو ماده را و یا آن چه در شکم هر دو ماده موجود است؟

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ وَصّٰكُمُ اللّٰهُ بِهٰذَا ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ

ایا | بودید شما حاضر | وقتیکه وصیت کرده بود شما را | خدا | به این | پس کیست | ظالم تر | از کسیکه

و یا آیا شما درآن وقت باخدا حاضر بودید که بشما حکم آن داد پس کیست ظالم تر از آن کسی که

افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا لِّيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ إِنَّ اللّٰهَ

بهتان کرده | برخدا | دروغ | تا که گمراه کند | مردم را | بدون تحقیق | هرآینه | خدا

برخدا دروغ بسته میکند که مردم را بدون علم بجهالت گمراه میکنند هر آینه خداوند

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٤٤﴾ قُلْ لَّآ أَجِدُ فِيْ مَآ أُوْحِيَ إِلَيَّ

راه نه مینماید | قوم ظالمان را | بگو | نه می یابم | درآنچه | وحی کرده شده | بسوی من

به مردم ظالمان هدایت نه میکند ای پیغمبر! بگو که کدام وحی که به من فرستاده شده است در آن

مُحَرَّمًا عَلٰى طَاعِمٍ يَّطْعَمُهٗٓ إِلَّآ أَنْ يَّكُوْنَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا

هیچ حرام | برخورنده | که میخورد آن را | مگر | که | باشد | مردار | یا خون

بریک خورنده هیچ چیزی حرام نه می بینم مگر اینکه مردار باشد و یا خون جاری شده

مَّسْفُوْحًا أَوْ لَحْمَ خِنْزِيْرٍ فَإِنَّهٗ رِجْسٌ أَوْ فِسْقًا أُهِلَّ

روان | یا گوشت | خنزیر | پس هرآینه او | پلید است | یا ذبیحه فسق | که آواز بلند کرده شده

و یا گوشت خنزیر زیرا که آن مردار است و یا حلال ناروا باشد که غیر از خدا نام غیر الله

لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ فَإِنَّ

برای غیرالله | برآن | پس کسیکه مجبور شود | که نافرمان نباشد | ونه تجاوز کننده | پس هرآینه

برآن گرفته شده باشد پس کسیکه محتاج شود نافرمانی نه میکند و از حد تجاوز کننده نباشد پس هر آینه

رَبَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٤٥﴾ وَعَلَى الَّذِيْنَ هَادُوْا حَرَّمْنَا

رب تو | بخشنده | رحیم است | و | برآنانیکه | یهوداند | حرام کرده بودیم ما

رب تو بخشنده و مهربان است و بالای یهود حرام گردانیده بود حیوانات ناخن دار هم

كُلَّ ذِيْ ظُفُرٍ ۚ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُوْمَهُمَآ

هریک | حیوان ناخن دار | واز گاو | وگوسفند | حرام گردانیدیم | برایشان | چربی هردو

و در حیوانات گاو و گوسفندان بر ایشان چربی حرام گردانیده بود مگر

إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُوْرُهُمَآ أَوِ الْحَوَايَآ أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ۚ ذٰلِكَ

غیرازآنکه وصل باشد | به پشتهای آن | یا بررودها | یا آنچه خلط باشد | باستخوان | این

آنکه وصل شده باشد بر پشت آن و یا بر رودها و یا بر استخوانها وصل شده باشد این به ایشان

جَزَيْنٰهُمْ بِبَغْيِهِمْ ۖ وَإِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿١٤٦﴾ فَإِنْ كَذَّبُوْكَ فَقُلْ

ماجزاءدادیم ایشان را | بسبب نافرمانی آنها | وهرآینه ما راستگو هستیم | پس اگر | نسبت دروغ کردند | بگو

در بدله سرکشی و طغیان دادیم و چیزیکه میگویم بالکل درست است اگر ایشان بتو نسبت دروغ میکنند بگو

رَّبُّكُمْ ذُوْ رَحْمَةٍ وَّاسِعَةٍ ۚ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهٗ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿١٤٧﴾

پروردگار شما | خداوند مهربانی بسیار است | ورد کرده نه میشود | عذاب او | ازقوم مجرم

پروردگار شما خداوند مهربانی است و عذاب وی از مردم مجرمان رد کرده شدنی نیست

سَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا لَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَآ اَشْرَكْنَا وَلَآ اٰبَآؤُنَا

زود است که بگویند | آنانیکه | شرک کردند | اگر | خواستی خدا | شرک نه می آوردیم ما | ونه پدران ما

این مجرمین (در جواب تو) میگویند اگر خدا میخواست ما شرک نه میکردیم و نه پدران ما میکردند

وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ ۭ كَذٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتّٰى

وحرام نه میکردیم ما | هیچ چیزی را | هم چنین | نسبت دروغ کردند | آنانیکه | پیش از ایشان بودند | تا آنکه

و نه کدام چیزی را حرام میگردانیدیم و هم چنین آن مردم هم تکذیب کرده بودند که پیش از آنها بودند

ذَاقُوْا بَأْسَنَا ۭ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِّنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوْهُ

چشیدند ایشان | عذاب ما | بگو | آیا (هست) | نزد شما | دانش | پس بیرون آرید آن را

تا آنکه ایشان چشیدند عذاب مارا ای پیغمبر! بگو که نزد شما کدام دلیل است که بما

لَنَا ۭ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنْ اَنْتُمْ اِلَّا تَخْرُصُوْنَ ﴿١٤٨﴾

برای ما | پیروی نه میکنید شما | مگر | گمان | ونیستید شما | مگر اندازه کنندگان دروغ

آشکارا کنید؟ شما تنها پیروی گمان میکنید و از (حقیقت نا خبر هستید) و اندازه های غلط میکنید

قُلْ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ ۚ فَلَوْ شَآءَ لَهَدٰىكُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿١٤٩﴾

بگو | پس خدارا است | دلیل راسخ | اگر | میخواست | هدایت میکردی همه شمارا

بگو که تنها دلیل خداوند محکم است اگر خدا میخواست هم شمارا هدایت مینمود

قُلْ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ الَّذِيْنَ يَشْهَدُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ حَرَّمَ هٰذَا ۚ

بگو | بیارید | گواهان خودرا | آنانیکه | گواهی میدهند | که | خدا | حرام کرده است | این

ای پیغمبر! بگو که گواهان خودرا بیارید که گواهی دهند که (این و آن چیزها) خدا حرام کرده است

فَاِنْ شَهِدُوْا فَلَا تَشْهَدْ مَعَهُمْ ۚ وَلَا تَتَّبِعْ اَهْوَآءَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

پس اگر گواهی دهند | اعتبار مکن | به آنها | وپیروی مکن | از خواهشات آنانیکه | دروغ گفتند

پس اگر ایشان خود ایشان گواهی میدهند پس با ایشان شهادت مکن و پیروی مکن خواهشات آن مردم را که آیات مارا

بِاٰيٰتِنَا وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُوْنَ ﴿١٥٠﴾

آیات مارا | وآنانیکه | ایمان ندارند | به آخرت | وایشان | باپروردگار خود | برابر میکنند (دیگران)

نسبت دروغ میگویند و اینکه بر آخرت یقین نه میدارند و دیگران را با خالق لایزال برابر میکنند

قُلْ تَعَالَوْا اَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ اَلَّا تُشْرِكُوْا

بگو | بیائید | تابخوانم | آنچه حرام کرده است | پروردگار شما | برشما | که شریک مکنید

ای پیغمبر! به آنها بگو که بیایید که بشما بخوانم که خداوند بالای شما چه حرام کرده است اینکه باخدا هیچ

بِهٖ شَيْـًٔا وَّبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ۚ وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ

باا و | چیزی را | وباوالدین | احسان کنید | ومکشید | اولاد خودرا

چیزی شریک مکنید و با والدین سلوک درست کنید و اولاد خود را از مفلسی

مِّنْ اِمْلَاقٍ ۭ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَاِيَّاهُمْ ۚ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ

ازترس (مفلسی) | هم ما | روزی میدهیم شمارا | وایشان را | ونزدیک مشوید | به بی حیائی

مکشید ما شمارا و ایشان را هم روزی میدهیم و به سخنهای بی حیائی نزدیک مشوید

مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۚ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِيْ

که آشکارا باشد | ازآن | وآنکه پنهان باشد | ومکشید | هیچ نفس آنکه

آشکارا باشد و یا پنهان و نفسیکه خداوند اورا حرمت داده باشد

حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ ۭ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ

حرام کرد خدا (قتل ان) | مگر | ازحق | هم این | وصیت کرد او به شما | تا شما

آن را بناحق مکشید این همان سخنها است که خداوند بشما تاکید آن کرده است

تَعْقِلُوْنَ ﴿١٥١﴾ وَلَا تَقْرَبُوْا مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ

ازعقل کارگیرید | ونزدیک مشوید | به مال یتیم | مگر به آنکه | ان طریقه | بهتر باشد

شاید از عقل خود کار بگیرید و به مال یتیم نزدیک مشوید مگر بطریقه بهتر تا آنکه

حَتّٰى يَبْلُغَ اَشُدَّهٗ ۚ وَاَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ ۚ

تا آنکه برسد | به جوانی خود | وپوره کنید | پیمانه | وترازو را | به انصاف

به جوانی کود برسد و پیمانه و ترازو را به انصاف پوره کنید

لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَاِذَا قُلْتُمْ فَاعْدِلُوْا وَلَوْ كَانَ

ما تکلیف نه میکنیم | هیچ نفس را | مگرطبق قدرت او | وچون سخن گوئید | به انصاف گوئید | اگرکه او باشد

ما هیچ کسی را زیاد از قدرت اش تکلیف نه میدهیم و که سخن میگوئید باید که به انصاف باشد اگرچه صاحب

ذَا قُرْبٰى ۚ وَبِعَهْدِ اللّٰهِ اَوْفُوْا ۭ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ لَعَلَّكُمْ

صاحب قرابت | وبه عهد خدا | پوره کنید | هم این حکم داده است بشما | تا شما

معامله رشته دار باشد و وعده که با خدا شده آن را پوره کنید خداوند حکم این سخنها بخاطر این کرده است که

تَذَكَّرُوْنَ ﴿١٥٢﴾ وَاَنَّ هٰذَا صِرَاطِيْ مُسْتَقِيْمًا فَاتَّبِعُوْهُ ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا

نصیحت حاصل کنید | وهرآینه این | راه من است | (راه) راست | پس پیروی آن کنید | وپیروی مکنید

تا از آن سبق بگیرید و هرآینه این راه من است راه راست شما برآن بروید و براه های دیگری مه روید

السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيْلِهٖ ۭ ذٰلِكُمْ وَصّٰىكُمْ بِهٖ

راه های دیگررا | پس این راه ها شمارا جدا میکند | ازراه خدا | هم این | حکم داده است او شمارا

که این راه ها شما را از راه خداوند جدا میکنند این همان سخن است که خداوند بشما حکم آن کرده است

لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ تَمَامًا

تا شما | پرهیزگاری کنید | باز دادیم ما | موسیٰ را | کتاب | که بود نعمت پوره

تا شما پرهیزگار شوید باز ما به موسی کتاب داده بودیم که بر نیکو کاران

عَلَى الَّذِيْٓ اَحْسَنَ وَتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً

برهر که نیکوکار بود | وتفصیل | هر چیزی | وهدایت | ورحمت

نعمت خود پوره کنیم و تفصیل هر چیزی را بیان کنیم و تا اینکه سراسر هدایت و رحمت

ع ١٩ / ٦

لَعَلَّهُمْ بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٥٤﴾ وَهٰذَا كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ

برای اینکه ایشان | به ملاقات رب خود | ایمان آرند | واین (قرآن) کتاب است | که نازل کردیم ما

شود که این مردم (بنی اسرائیل) به ملاقات رب خود ایمان آرند و این قرآن یک کتاب مبارک است که

مُبٰرَكٌ فَاتَّبِعُوْهُ وَاتَّقُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿١٥٥﴾ اَنْ تَقُوْلُوْٓا

بابرکت | پس پیروی کنید آن را | وبترسید | که بالای شما رحم کرده شود | که شما این نگوئید

مافرستاده ایم پس برآن عمل کنید و پرهیزگاری را اختیار کنید تا بالای شما رحم کرده شود اکنون شما این

اِنَّمَآ اُنْزِلَ الْكِتٰبُ عَلٰى طَآئِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا وَاِنْ كُنَّا

که هرآینه نازل شده بود کتاب | بر دو گروه | پیش از ما | وبودیم ما

گفته نه میتوانید که کتاب پیش از ما به دو گروه یهود و نصاری داده شده بود و ما هیچ خبر

عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغٰفِلِيْنَ ﴿١٥٦﴾ اَوْ تَقُوْلُوْا لَوْ اَنَّآ اُنْزِلَ عَلَيْنَا الْكِتٰبُ

ازخواندن آن | ناخبر | یا شما بگوئید | اگر فرود آورده شدی | برما | کتاب

نبودیم که ایشان در آن چه میخواندند و این را هم گفته نه میتوانید که اگر برما کتاب نازل میشد

لَكُنَّآ اَهْدٰى مِنْهُمْ فَقَدْ جَآءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ

هرآینه ما میبودیم | راه یافته تر از آنها | پس | آمد بشما | دلیل روشن | از جانب رب شما

ما از ایشان زیاد به راه راست میبودیم هر آینه بشما از جانب رب شما دلیل روشن و هدایت

وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

وهدایت | ورحمت | پس کیست | ظالم زیادتر | از کسیکه | نسبت دروغ کرد | آیات خدارا

و رحمت آمد پس کیست ظالم تر از آنکه آیات خداوند را نسبت دروغ میکند

وَصَدَفَ عَنْهَا ط سَنَجْزِي الَّذِيْنَ يَصْدِفُوْنَ عَنْ اٰيٰتِنَا سُوْٓءَ الْعَذَابِ

وروی گردانید از آن | زود سزاء میدهیم | آنهارا که | روی میگردانند | از آیات ما | بدترین عذاب

وروی گرداند کسیکه از آیات ماروی گرداند ایشان را در بدلهٔ این انکار

بِمَا كَانُوْا يَصْدِفُوْنَ ﴿١٥٧﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ

به سبب آن که | بودند روی گردانند | آیا | ایشان انتظار میکنند | فقط از این که | بیاید ایشان را

سزاء عذاب خراب میدهیم اکنون ایشان تنها انتظار این سخن میکنند که فرشتگان به ایشان

الْمَلٰٓئِكَةُ اَوْ يَاْتِيَ رَبُّكَ اَوْ يَاْتِيَ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ ؕ يَوْمَ

ملائک | یا بیاید | رب تو | یا بیاید | بعضی نشانها | رب تو | روزیکه

روی به روی ایستاده شوند و یا خود رب تو بیاید و یا بعضی نشان های رب تو بیاید روزیکه

يَاْتِيْ بَعْضُ اٰيٰتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا اِيْمَانُهَا

بیاید | بعضی | نشانها | رب تو | نفع نه میدهد | کسی را | ایمان او

بعضی نشان های رب تو بیاید پس به آن شخص که درآن حین ایمان آرد فائده نه میرسد اورا

لَمْ تَكُنْ اٰمَنَتْ مِنْ قَبْلُ اَوْ كَسَبَتْ فِيْٓ اِيْمَانِهَا خَيْرًا ؕ قُلِ

که ایمان نه آورده باشد | پیش | ویا که نکرده باشد | در ایمان خود | نیکی | بگو

که از پیش ایمان نیاورده باشد و یا در ایمان خود کدام نیکی کسب کرده نباشد تو بگو

انْتَظِرُوْٓا اِنَّا مُنْتَظِرُوْنَ ﴿۱۵۸﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا دِيْنَهُمْ

انتظار کشید | ما نیز منتظریم | هر آینه | آنانیکه | پراگنده کردند | در دین خود

که انتظار کنید ماهم انتظار میکنیم هر آینه آنانیکه در دین خود اختلاف پیدا کردند

وَكَانُوْا شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِيْ شَيْءٍ ؕ اِنَّمَآ اَمْرُهُمْ

وبودند | گروه گروه | نیستی تو | از ایشان | در هیچ حساب | هر آینه معامله آنها

و گروه گروه شدند تو با ایشان هیچ تعلق نداری معامله ایشان با خدا

اِلَى اللّٰهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَفْعَلُوْنَ ﴿۱۵۹﴾ مَنْ جَآءَ

در حواله خداست | باز خبر میدهد ایشان را | به آنچه | میکردند | هر که آورد

حواله است باز خبر میدهد ایشان را بر آنچه میکردند کسیکه به دربار خداوند

بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ عَشْرُ اَمْثَالِهَا ۚ وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزٰٓى

نیکی | پس اوراست | ده چند آن | وهر که آورد | بدی | پس اورا سزاء داده نه میشود

نیکی آرد پس اورا بدله ده چند است و کسیکه بدی کند پس اورا تنها به اندازهٔ

اِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿۱۶۰﴾ قُلْ اِنَّنِيْ هَدٰىنِيْ رَبِّيْٓ

مگر به مثل آن | و به ایشان | ظلم کرده نه شود | بگو | هر آینه مرا | راه نمود | رب من

گناه اش سزا داده میشود و بر آنها هیچ ستم کرده نه میشود ای پیغمبر! به ایشان بگو که من را خداوند

اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۚ دِيْنًا قِيَمًا مِّلَّةَ اِبْرٰهِيْمَ حَنِيْفًا ۚ

راه | مستقیم | دین | درست | ملت | ابراهیم | مائل به دین حق

هر آینه راه راست نموده است بالکل دین درست محکم مذهب ابراهیم که در آن کجی نیست

وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۶۱﴾ قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَ

ونبود | از مشرکین | بگو | هر | نماز من | وقربانی من | و

و او در گروه مشرکان نبود بگو هر آینه نماز من و هم عبادات من

مَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ

زندگانی من | وموت من | خاص برای خداست | پروردگار عالمیان | نیست شریک | اورا

زندگانی من و مرگ من خاص برای خدا است که پرورش کنندهٔ همه عالم است نیست اورا شریک

وَبِذٰلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ اللّٰهِ

وهم ازاین سخن | مرا حکم شده | ومن ازهمه اول فرمان بردارم | بگو | آیا غیر از خدا

و مرا حکم این سخن داده شده است که و خود من از همه نخست فرمانبردارام ای پیغمبر! به ایشان بگو که

أَبْغِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ

بخواهم؟ | رب دیگر | واوست | رب | هر چیز | وعمل نه میکند

آیا غیر از خدا رب دیگری بخواهم؟ حال آنکه او پروردگار هر چیزی است و هر کسیکه عمل هر چیزی

كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ

هیچ کسی | مگر بر نفس خود | وبرندارد | بردارنده | بار | دیگری

میکند خوداش او ذمه دار آن میباشد و هیچ کسی بار دیگری را نه بردارد

ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ

باز بسوی پروردگارشما | رجوع شما است | پس او خبر میدهد شمارا | به آن سخن | که بودید در آن

باز هم شما بسوی خداوند رجوع میکنید و بشما نشان میدهد در کدام سخنها یکه شما

تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ

که اختلاف میکردید | واوست آن که | گردانید شمارا | نائبان (خود) | در زمین | وبلند کرد

اختلاف میکردید و خدا آن ذات است که شمارا در زمین اختیار داد و بعضی را

بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ

بعضی شمارا بالای بعضی | درجها | تابیازماید شمارا | در آن چه | داده است

در شما در مقابلهٔ دیگران درجات بلند داد تا شمار آزمایش کند برآن نعمتها که بشما داده است

إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

هرآینه | پروردگارتو | زود عذاب دهنده است | وهرآینه او | بخشنده | مهربان است

هر آینه خداوند در عذاب دادن تیز است و هر آینه او بخشنده بسیار و مهربان است

سُورَةُ الْأَعْرَافِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَتَانِ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ | وَسِتُّ آيَاتٍ وَأَرْبَعٌ وَعِشْرُونَ رُكُوعًا

سورهٔ اعراف در مکه نازل شد و آن دوصد | آغاز میکنم بنام خدای که بیحد مهربان نهایت بارحم است | وشش آیت و بست و چهار رکوع است

آغاز میکنم بنام خدایکه بسیار مهربان نهایت با رحم است

الٓمٓصٓ ﴿١﴾ كِتَابٌ أُنْزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ

الف لام میم ص | این کتاب است | که نازل شده | بسوی تو | پس نباشد | در سینهٔ تو

این (قرآن) یک کتاب است که بتو فرود آورده شده است پس دل تو به این سخن تنگ نه گردد

حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنْذِرَ بِهٖ وَذِكْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢﴾

هیچ تنگی | ازاین وجه | تاترسانی | به آن | ونصیحت است | مؤمنان را

که مردم را بر آن از عذاب خدا بترسانی و این برای مؤمنان نصیحت است

اِتَّبِعُوْا مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ

پیروی کنید شما | ازآن که نازل شده | بسوی شما | از جانب پروردگارشما | وپیروی مکنید | بجزوی

شما برآن کتاب عمل کنید که از جانب رب شما آمده است و غیر از خدا دیگران را

اَوْلِيَآءَ ۗ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٣﴾ وَكَمْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَا

دوستان را | اندک است | که | شمانصیحت می پذیرید | وچه قدر | ازدهات | هلاک کردیم اش

عبادت مکنید (افسوس است که) بسیار اند که نصیحت حاصل میکنند و چقدر دهات بود که ما آن را تباه کردیم

فَجَآءَهَا بَاْسُنَا بَيَاتًا اَوْ هُمْ قَآئِلُوْنَ ﴿٤﴾ فَمَا كَانَ دَعْوٰىهُمْ

که رسید برآن | عذاب ما | شبانگاه | یاوقتیکه ایشان خواب نیم روز بودند | پس نبود | فریادایشان

پس ایشان را عذاب ما یا در حالت شب آمد و یا اینکه ایشان در خواب نیم روز بودند وقتیکه عذاب ما

اِذْ جَآءَهُمْ بَاْسُنَآ اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿٥﴾

چون بیامد بایشان | عذاب ما | مگراینکه | گفتند | هرآینه | بودیم ما | ستمگار

آمد پس بر دهان ایشان غیر از این سخن دیگری نبود که میگفتند هر آینه ما ظالم بودیم

فَلَنَسْـَٔلَنَّ الَّذِيْنَ اُرْسِلَ اِلَيْهِمْ وَلَنَسْـَٔلَنَّ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٦﴾

پس هرآینه میپرسیم | کسانی راکه | فرستاده شده (رسولان) | به ایشان | وهرآینه میپرسیم | رسولان راهم

پس هر آینه ما از آن مردم می پرسیم که به ایشان پیغمبران فرستاده شده بودند و از پیغمبران هم می پرسم

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمٍ وَّمَا كُنَّا غَآئِبِيْنَ ﴿٧﴾ وَالْوَزْنُ

بازمابیان میکنیم حقیقت | ایشان را | به علم خود | ونبودیم ما | غائب | ووزن کردن اعمال

باز ما بذریعۀ علم خود همه حالات به ایشان بیان میکنیم و ما غائب نیستیم و بر آن روز وزن اعمال

يَوْمَئِذِ ِۨ الْحَقُّ ۚ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٨﴾

درآن روز | حق است | پس هرکرا | گران بود | اعمال وزن شده او | پس آنها | نجات یابندگان اند

حق است پس وزن اعمال کسیکه در آن روز گران شد پس ایشان کامیاب اند

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ بِمَا

وهرکراسبک باشد | اعمال نیکی او | پس آنها است | آنانیکه | زیان کردند | درحق خویش | به این سبب

و هر کرا وزن اعمال اش سبک شود پس ایشان خود را در خساره انداختند زیرا که

كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَظْلِمُوْنَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ مَكَّنّٰكُمْ فِى الْاَرْضِ

بودندکه به آیات مابی انصافی میکردند | وهرآینه جای دادیم شمارا | درزمین

با آیاتهای ما زیادت و تجاوز میکردند و ما شمارا برروی زمین آباد ساختیم

ع ١٠ / ٨

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾

ومقرر کردیم | برای شما | در آن | اسباب زندگی | اندکی | که | شکر میکنید

و شمارا هم در این زمین سامان زندگی مهیا کردیم مگر شما مردم بسیار اندکی شکر میکنید

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا

وهرآینه | پیدا کردیم شمارا | باز صورت دادیم شمارا | باز گفتیم ما | فرشتگان را که | سجده کنید

(ببینید) شمارا پیدا کردیم باز صورت دادیم شمارا باز به فرشتگان گفتیم که به آدم سجده

لِآدَمَ ۖ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿١١﴾

به آدم | پس آنها سجده کردند | مگرنه | ابلیس | نبود او | از سجده کنندگان

کنید پس همهٔ آنها سجده کردند نه شیطان که در سجده کنندگان شامل شود

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۖ قَالَ

گفت خدا | کدام چیز | منع کرد ترا | که سجده نکردی تو | وقتیکه ترا حکم کردم؟ | گفت او

خداوند(ج) از وی پرسید کدام چیزی بود که ترا از سجده کردن منع کرد؟ وقتیکه بتو حکم کردیم شیطان

أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿١٢﴾

من بهترم از او | آفریدهٔ مرا | از آتش | و | آفریدهٔ اورا | از گل

گفت: من از او بهترم آفریدهٔ مرا از آتش و اورا از خاک آفریدهٔ ئی

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ

گفت خدا | فرو شو | از آن | که نیست کدام (حق) | ترا | که سرکشی کنی | در آن | پس بیرون شو

خداوند فرمود: از این جای فروشو! بترو مناسب نیست که غرور کنی بیرون شو!

إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤﴾

هرآینه تو | از خوار شوندگانی | او گفت | مهلت ده مرا | تا روز یکه مردم برانگیخته شوند

هر آینه تو از گروه ذلیلان هستی شیطان گفت مرا مهلت ده تا آن روز که مردم از قبور برانگیخته میشوند

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ

فرمود خدا | هرآینه تو از مهلت داده شدگانی | گفت | به سبب اینکه | گمراه کردی مرا | هرآینه بنشینم

الله فرمود: بتو مهلت داده شد شیطان گفت بسبب اینکه مرا در گمراهی انداختی هم چنان من

لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَآتِيَنَّهُم مِّن بَيْنِ أَيْدِيهِمْ

برای ایشان | براه راست تو | باز البته بیایم بسوی ایشان | از پیش ایشان

این مردم را در راه مستقیم بنشینم باز یقیناً ایشان را از پیش ایشان و از پس ایشان

وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَن شَمَائِلِهِمْ ۖ وَلَا تَجِدُ

و از پس ایشان | و از جانب راست ایشان | و از جانب چپ ایشان | و نه میابی

و از طرف راست آنها و از جانب چپ ایشان می آییم و در ایشان اکثر مردم را

أَكْثَرَهُمْ شَٰكِرِينَ ﴿١٧﴾ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَّدْحُورًا

اکثر ایشان را | شکر گذار | فرمود خدا | بیرون رو | از آن | ذلیل شده | مردود

شکر گذار نه یابی الله تعالی فرمود: بیرون رو از این جای ذلیل شده و خوار شده

لَّمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٨﴾

هرآینه کسیکه | پیروی کند ترا | از ایشان | هرآینه پر کنم | جهنم | از همه شما

یقین کن کسیکه به راه تو روان شود پس از همهٔ شما جهنم پر میکنم

وَيَٰٓـَٔادَمُ اسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ

وای آدم | ساکن شوتو | وزن تو | در جنت | پس بخورید | از

و ای آدم! تو وزن تو هر دو شما در جنت سکونت کنید و از جایکه چیزی

حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا

جایکه | شما میخواهید | ونزدیک مشوید | به این | درخت | پس خواهید شد

میخواهید از آن جای بخورید البته به این درخت نزدیک مشوید تانه که در متجاوزانه

مِنَ الظَّٰلِمِينَ ﴿١٩﴾ فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَٰنُ لِيُبْدِيَ

از گناه گاران | پس وسوسه کرد | به هردو آنها | شیطان | تا آشکارا گرداند

حساب شوید باز شیطان در دلهای ایشان وسوسه انداخت که اعضاء ستر شده را

لَهُمَا مَا وُۥرِيَ عَنْهُمَا مِن سَوْءَٰتِهِمَا وَقَالَ

ایشان را | آنچه | پنهان بود | از آنها | از شرم گاه ایشان | وگفت

به ایشان آشکارا کند آنکه در پرده بود و گفت

مَا نَهَىٰكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَٰذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّآ أَن تَكُونَا

منع نه کرده هردو شمارا | رب شما | از این درخت | مگر برای اینکه | شوید شما

هر دو شمارا خداوند به این سبب از خوردن این درخت منع کرده تا فرشتگان نشوید

مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَٰلِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَاسَمَهُمَآ إِنِّي لَكُمَا

دوفرشته | یا شوید شما | از باشندگان جاوید | وقسم خورد ایشان را | که من بشما

و یا که در آن همیشه نباشید و به هر دو ایشان قسمها خورد که من

لَمِنَ النَّٰصِحِينَ ﴿٢١﴾ فَدَلَّىٰهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا

از نصیحت کنندگانم | پس او مائل کرد آنهارا | به فریب | پس چون چشیدند هردو

خیر خواه شما هستم پس هر دو ایشان را به فریب فرود آوردد پس وقتیکه مزه را چشیدند

الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا

درخت را | آشکارا شد | ایشان را | شرم گاه آنها | وشروع کردند | که می چسپانیدند | برخویش

پس به هر دو آنها سترهای ایشان آشکارا شد و بر شرم گاه های خود برگهای جنت

مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ ۭ وَنَادٰىهُمَا رَبُّهُمَآ اَلَمْ اَنْهَكُمَا

از برگ درختان جنت | وندا کرد ایشان را | پروردگار شان که | آیا منع نکرده بودم شمارا

چسپانیدن آغاز کردند و پروردگار ایشان به ایشان نداء کرد و فرمود: آیا من هر دو شمارا

عَنْ تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَاَقُلْ لَّكُمَآ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمَا عَدُوٌّ

از این درخت | ونگفته بودم بشما که | هرآینه شیطان | بشما | دشمن

از این درخت منع نه کرده بودم؟ و آیا این گفته نبودم که شیطان دشمن آشکارا شما

مُّبِيْنٌ ﴿٢٢﴾ قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ اَنْفُسَنَا ۫ وَاِنْ لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا

آشکارا است | هر دو گفتند | ای پروردگار ما | ما ستم کردیم | برنفسهای خود | واگر | تو نیامرزی مارا

است هر دو ایشان عرض کردند ای پروردگار ما! ما بر نفسهای خود تجاوز کردیم و اگر تو نیامرزی مارا

وَتَرْحَمْنَا لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٢٣﴾ قَالَ اهْبِطُوْا

و بر ما مهربانی نکنی | البته میباشیم | از زیان کاران | گفت خدا | فرو روید

و بر ما مهربانی نکنی پس میباشیم از زیان کاران خداوند فرمود: فرود روید!

بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۚ وَلَكُمْ فِي الْاَرْضِ مُسْتَقَرٌّ

بعضی شما بعضی را | دشمن میباشد | وشمارا | در زمین | استقرار است

همه شما یکی دیگری را دشمن هستید و تا یک موده شمارا بر زمین استقرار

وَّمَتَاعٌ اِلٰى حِيْنٍ ﴿٢٤﴾ قَالَ فِيْهَا تَحْيَوْنَ وَفِيْهَا

وسامان زندگی | تا وقتی | گفت | در این زمین | زندگی میکنید | و در این

و سامان زندگی مقرر است گفت در آن زمین زندگی میگذارید و هم

ع ١٥ ٢ ٩

تَمُوْتُوْنَ وَمِنْهَا تُخْرَجُوْنَ ﴿٢٥﴾ ع يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ قَدْ اَنْزَلْنَا

شما میرید | واز آن | بیرون آورده خواهید شد | ای فرزندان آدم! | هر آینه ما فرود آوردیم

در آن میمرید و از آن بیرون آورده خواهید شد ای اولاد آدم من شمارا لباس

عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُّوَارِيْ سَوْاٰتِكُمْ وَرِيْشًا ۭ وَلِبَاسُ التَّقْوٰى

برشما | لباس | که بپوشد | شرم گاه شما | وآرایش هم است | ولباس پرهیزگاری

داده ایم تا جاهای ستر شمارا بپوشاند و ذریعۂ آرائش هم میباشد و لباس پرهیزگاری

ذٰلِكَ خَيْرٌ ۭ ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُوْنَ ﴿٢٦﴾ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ

از همه بهتر است | این | از نشانهای قدرت خدا است | تا ایشان غور کنند | ای فرزندان آدم!

از همه بهتر است این از نشانهای قدرت خدا است شاید که مردم از آن سبق گیرند ای اولاد آدم!

لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ كَمَآ اَخْرَجَ اَبَوَيْكُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ

درفتنه نه افگند شمارا | شیطان | چنانچه بیرون آورد | پدر و مادر شمارا | از جنت

شیطان شمارا باز درفتنه نه افگند چنانچه پدر و مادر شمارا از جنت بیرون کرد

يَنزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوْءَٰتِهِمَآ ۗ إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمْ

که میکشید | از آنها | جامه ایشان را | تا بنماید به ایشان | شرم گاه ایشان را | هر آینه می بیند شمارا

در این حالت که از ایشان لباس اش را انداختند که سترهای ایش آشکارا شوند. او و قوم اش

هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ ۗ إِنَّا جَعَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ

او و قوم او | از جا یکه | شما نه می بینید ایشان را | ما | گردانیدم | شیاطین را

شمارا از جای می بیند که شما ایشان را دیده نه میتوانید ما شیطانان را دوستان آن مردم

أَوْلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٧﴾ وَإِذَا فَعَلُوا۟ فَٰحِشَةً قَالُوا۟

دوستان | کسانی را که | ایمان نه می آرند | وچون | بکنند | عمل زشت | پس گویند

گردانیدیم که ایمان نه می آرند ووقتیکه ایشان کدام کار بی حیائی بکنند میگویند

وَجَدْنَا عَلَيْهَآ ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا ۗ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَأْمُرُ

یافته ایم ما | براین کار | پدران خود را | وخدا | حکم کرده مارا بر آن | بگو | هر آینه خدا حکم نه میدهد

ما بر این کار پدران و اجداد خود یافته ایم و خداوند بما چنین حکم کرده است بگو که خداوند

بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ قُلْ

به کار زشت | آیا میگوئید | برخدا | آنچه | نمیدانید | بگو

به کارهای بی حیائی امر نه میکند آیا شما به خداوند دروغ بسته میکنید که خبرهم نیستید بگو

أَمَرَ رَبِّى بِٱلْقِسْطِ ۖ وَأَقِيمُوا۟ وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ

حکم کرده رب من | به انصاف | وراست کنید | روهای خود را | وقت هر نماز

که خداوند به اعتدال حکم کرده است و اینکه در وقت هر نماز روهای خود به بیت الله کنید

وَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ۚ كَمَا بَدَأَكُمْ

وبخوانید اورا | درحالیکه خالص کنندگان باشید | اورا | دین | چنانچه اول آفرید شمارا

و اینکه تنها اورا در عبادت بخواهید دین خود را به او خالص کنید چنانچه شمارا آفریده است هم چنین

تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾ فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ

باز خواهید گشت | یک گروهی را او | هدایت کرد | ویک گروه | که واجب شد

باز خواهید گشت به یک گروهی خداوند راه راست نموده است و بر گروهی دیگری گمراهی ثابت

عَلَيْهِمُ ٱلضَّلَٰلَةُ ۗ إِنَّهُمُ ٱتَّخَذُوا۟ ٱلشَّيَٰطِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱللَّهِ

برایشان | گمراهی | هرآینه ایشان گرفتند | شیطانان | دوستان | بجز خدا

شده است زیرا که ایشان بجای خداوند شیطانها را رؤساء گردانیده اند

وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ خُذُوا۟ زِينَتَكُمْ

وپنداشتند | که ایشان راه یافتگانند | ای فرزندان آدم! | بگیرید آرائش خود را

باز هم گمان میکنند که ایشان به راه راست اند ای اولاد آدم! در موقع هر عبادت

عِنۡدَ كُلِّ مَسۡجِدٍ وَّكُلُوۡا وَاشۡرَبُوۡا وَلَا تُسۡرِفُوۡا ۚ اِنَّهٗ
در وقت هر نماز | و بخورید | و بنوشید | و اسراف مکنید | هر آینه خدا
لباس شائسته خود را بپوشید و چیزهای حلال را بخورید و بنوشید و اسراف مکنید هر آینه

لَا يُحِبُّ الۡمُسۡرِفِيۡنَ ﴿۳۱﴾ قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِيۡنَةَ اللّٰهِ الَّتِىۡۤ
دوست نه میدارد | اسراف کنندگان را | بگو | که حرام کرد | زینت خدا را | آنکه
خداوند اسراف کنندگان را خوش ندارد ای پیغمبر! بگو که آن زینت خداوند که حرام کرده است

اَخۡرَجَ لِعِبَادِهٖ وَالطَّيِّبٰتِ مِنَ الرِّزۡقِ ؕ قُلۡ
پیدا کرده است | برای بندگان خود | و پاکیزه ها را | از رزق | بگو
که برای بندگان خود مقرر کرده است و که رزق پاکیزه را حرام کرده است بگو!

هِىَ لِلَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا فِى الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا خَالِصَةً يَّوۡمَ الۡقِيٰمَةِ ؕ
این برای کسانی است که | ایمان آوردند | در زندگانی دنیا | و خاص شده ایشان را | روز قیامت
این چیزها در این دنیا هم برای مؤمنان پیدا شده است و روز قیامت تنها برای آنها

كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ الۡاٰيٰتِ لِقَوۡمٍ يَّعۡلَمُوۡنَ ﴿۳۲﴾ قُلۡ
هم چنین | مفصل بیان میکنیم | آیات ها را | برای قومیکه میدانند | بگو
میباشد هم چنین ما آیات خود را برای آن مردم به تفصیل بیان میکنیم که میفهمند ای پیغمبر!

اِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّىَ الۡفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا بَطَنَ
هر آینه حرام کرده است | رب من | بی حیایها را | آنچه علانیه باشد | از آن | و آنچه پوشیده باشد
بگو که رب من کارهای بی حیائی حرام کرده ست آشکارا باشد و یا پنهان

وَالۡاِثۡمَ وَالۡبَغۡىَ بِغَيۡرِ الۡحَقِّ وَاَنۡ تُشۡرِكُوۡا بِاللّٰهِ مَا
و گناه را | و ستم | ناحق | و آن که شریک بگردانید | به خدا | چیزی را
و کارهای گناه و بر ناحق تجاوز و اینکه شما بر خدا شریک آرید که خداوند

لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهٖ سُلۡطٰنًا وَّاَنۡ تَقُوۡلُوۡا عَلَى اللّٰهِ مَا
که نازل نکرده است خدا | بر آن | کدام دلیل | و آنکه بگوئید | بر خدا | آنچه
از آن هیچ سند نیاورده است و اینکه بر خدا چنین سخن بسته کنید

لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۳۳﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمۡ
نه میدانید | و هر گروهی را | میعاد است | پس چون بیاید | وقت آنها
که شما بر آن نه میدانید و برای هر قوم یک موده مقرر شده است پس وقتیکه پوره شود

لَا يَسۡتَاۡخِرُوۡنَ سَاعَةً وَّلَا يَسۡتَقۡدِمُوۡنَ ﴿۳۴﴾ يٰبَنِىۡۤ اٰدَمَ
تاخیر نه میتوانند | ساعتی | و نه | سبقت میتوانند | ای اولاد آدم!
پس نه یک ساعت پس شده میتواند و نه پیش شده ای اولاد آدم!

اِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِيْ ۙ

اگر بیایند بشما | پیغمبران | از شما | که میخوانند | برشما | آیات مرا

اگر بشما از قوم شما پیغمبر بیاید که احکام من بشما میخوانند

فَمَنِ اتَّقٰى وَاَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ

پس هرکه پرهیز کرد (از کفر و ترک) | واصلاح کرد | پس هیچ ترس نباشد | برایشان | ونه ایشان

پس کسیکه پرهیزگاری کند و کارهای نیک کردند پس بر ایشان نه خوف است و نه کدام غم

يَحْزَنُوْنَ ﴿۳۵﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا وَاسْتَكْبَرُوْا عَنْهَآ

اندوهگین شوند | وکسانیکه | تکذیب کردند | آیات ما را | وتکبر کردند | از آن

پس کسیکه احکام من را نسبت دروغ کرد و از آن تکبر کردند

اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۳۶﴾ فَمَنْ اَظْلَمُ

آن گروه | باشندگان دوزخ اند | ایشان | در آن | جاویدانند | پس کیست | ظالم تر

ایشان اهل دوزخ اند ایشان در آن همیشه میباشند پس کیست ظالم تر

مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ۭ اُولٰٓئِكَ

از کسیکه | افترا کرد | برخدا | دروغ | یا اودروغ کرد | آیاتهای اورا | آن گروه

از آنکه بر خدا دروغ بسته میکند و یا احکام اورا تکذیب میکند در نصیب این مردم

يَنَالُهُمْ نَصِيْبُهُمْ مِّنَ الْكِتٰبِ ۭ حَتّٰٓى اِذَا جَآءَتْهُمْ

که برسد ایشان را | حصه ایشان | از کتاب | تا آنکه | چون | بیاید ایشان را

که چیزی نوشته شده است آن به ایشان میرسد تا آنکه فرشتگان ما برای

رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ ۙ قَالُوْٓا اَيْنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُوْنَ

فرستادگان ما | قبض کنند ارواح آنها را | گویند | کجا شد | آنچه | میخواندید

قبض روح ایشان حاضر شوند به ایشان میگویند که کجا است آن معبودان که شما

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۭ قَالُوْا ضَلُّوْا عَنَّا وَشَهِدُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ

بجز خدا | گویند | گم شدند | از ما | وگواهی میدهند | بر نفسهای خود

غیر از خدا میخواستید ایشان میگویند از ما غیب شدند و خود ایشان بر نفسهای خود گواهی میکنند

اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰفِرِيْنَ ﴿۳۷﴾ قَالَ ادْخُلُوْا فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ

که هرآینه ایشان | بودند | کافران | میفرماید الله | داخل شوید | در آن امتها | که گذشتند

که هر آینه ایشان کافر بودند خداوند میفرماید با آن امتها در جهنم داخل شوید

مِنْ قَبْلِكُمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ فِي النَّارِ ۭ كُلَّمَا دَخَلَتْ

پیش از شما | از جن | وانس | در آتش | هرگاه که | در آیند

که پیش از شما بودند جنات است یا بنی آدم وقتیکه یک گروه در جهنم

أُمَّةٌ لَّعَنَتْ أُخْتَهَا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا ادَّارَكُوا فِيهَا

امتی | لعنت کند | دیگر مانند خود را | تا آنکه | وقتیکه | جمع شوند | در آن

می آید برگروهی دیگری لعنت میکند تا آنکه همه در آن جمع

جَمِيعًا ۙ قَالَتْ أُخْرَاهُمْ لِأُولَاهُمْ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ

همه | میگوید | متاخر ایشان | در حق جماعه نخست | ای پروردگار ما | این گروه

شوند پس هر گروه متاخر دربارهٔ گروه سابقه میگویند که ای رب ما این مردم!

أَضَلُّونَا فَآتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ ۖ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ

گمراه کردند ما را | پس بده ایشان را | عذاب | دو چند | از آتش | گوید خدا | هر یکی را دو چند است

بودند که ما را گمراه ساختند پس ایشان را دو چند عذاب آتش بده خداوند میفرماید که عذاب

وَلَٰكِن لَّا تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَقَالَتْ أُولَاهُمْ لِأُخْرَاهُمْ

ولیکن | نمیدانید شما | و | بگوید | گروه اول ایشان | گروه متاخر ایشان را

هر یکی را دو چند است البته شما ناخبر هستید و گروه سابقه به متاخر گروه میگویند (اگر ما مستحق عذاب هستیم)

فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا

پس نیست | شما را | بر ما | کدام فضیلت | پس بچشید | عذاب را | بسبب آنچه

پس بشما هم در مقابلهٔ ما هیچ فضیلت حاصل نیست پس بسبب عمل خود مزهٔ عذاب را

كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا

شما میکردید | هر آینه | آنانیکه | نسبت دروغ کردند | آیات ما را | وتکبر کردند

بچشید هر آینه آنانیکه آیات ما را نسبت دروغ کردند و از آن تکبر کردند

عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَآءِ وَلَا يَدْخُلُونَ

از آن | کشاده نه میشود | ایشان را | دروازه های | آسمان | ونه | داخل میشوند

به ایشان هیچ وقت دروازه های آسمان کشاده نشوند و نه در جنت داخل شوند

الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ ۚ وَكَذَٰلِكَ

در جنت | تا آنکه | در آید شتر | در سوراخ | سوزنه | وهم چنین

تا که شتر در سم سوزن داخل نشود و ما مجرمین را

نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤٠﴾ لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ

جزا میدهیم | مجرمین را | ایشان را | از جهنم | فرش | واز بالای ایشان

چنین بدله میدهیم ایشان را زیر آنها فرش آتش میباشد و بالای آنها

غَوَاشٍ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا

پوشتها باشد | وهم چنین | جزا میدهیم | ستمگاران را | وآنانیکه | ایمان آوردند

پوشش ها باشد (چادر آتش) و ما چنین سزاء میدهیم مجرمین را و آنانیکه ایمان آوردند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَآ

وعمل کردند | نیک | ما تکلیف نه میدهیم | هیچ نفس را | مگر طبق قدرت او

و اعمال نیک کرده باشند و ما هیچ کسی را هم زیاد از طاقت اش تکلیف نه میدهیم

اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۴۲﴾ وَنَزَعْنَا

آن گروه | باشندگان بهشت | ایشان | در آن | جاویدانند | و مابیرون می آریم

همه مردم اهل جنت است ایشان درآن همیشه میباشند و در دلهای ایشان که کدام حسد و بغض دنیوی

مَا فِيْ صُدُوْرِهِمْ مِّنْ غِلٍّ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ ۚ

آنچه | درسینه های ایشان است | از کینه | میرود | از زیر آنها | نهرها

خلاف یک دیگری که در دلهای ایشان میباشد آن را ما دور خواهیم کرد و زیر قدمهای ایشان نهرها میباشد

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ هَدٰىنَا لِهٰذَا ۙ وَمَا كُنَّا

وگویند | سپاس همه | خدا راست | که | راه نمود | بسوی این | و | نبودیم ما

و ایشان میگویند همه سپاسها خدا راست آنکه بما این راه نمود و اگر خدا بما این نشان نه میداد

لِنَهْتَدِيَ لَوْلَآ اَنْ هَدٰىنَا اللّٰهُ ۚ لَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا

که راه می یافتیم | اگر هدایت نه میکرد ما را | خدا | هر آینه | آمده بود | پیغمبران | رب ما

خود ما قدرت آن را نداشتیم بما پیغمبران خدا برحق

بِالْحَقِّ ۗ وَنُوْدُوْٓا اَنْ تِلْكُمُ الْجَنَّةُ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا

بادین حق | ونداء کرده شوند | که این | بهشت است | که وارث شدید آن را | بسبب آنچه

آمده بودند و یک نداء میشود که این جنت بسبب اعمال نیک شما

كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۴۳﴾ وَنَادٰٓى اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ اَصْحٰبَ النَّارِ

میکردید شما | ونداء کنند | اهل بهشت | اهل دوزخ را

داده شد و باز اهل بهشت اهل دوزخ را نداء کنند

اَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُّمْ مَّا

که هرآینه ما یافتیم | آنچه وعده کرده بود به ما | رب ما | راست | پس آیا | شما هم یافتید | آنچه

ما هم وعده های پروردگار خود را راست یافتیم پس آیا شما هم وعده های (عذاب) رب خود

وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۗ قَالُوْا نَعَمْ ۚ فَاَذَّنَ مُؤَذِّنٌۢ بَيْنَهُمْ

وعده کرده بود | رب شما | راست | گویند | آری | پس آواز کند | آواز کننده | میان شان

راست یافتید؟ آنها میگویند: آری! باز یک نداء کننده از میان . ایشان

اَنْ لَّعْنَةُ اللّٰهِ عَلَى الظّٰلِمِيْنَ ﴿۴۴﴾ الَّذِيْنَ يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

که | لعنت | خدا راست | بر ظالمان | آنانیکه | باز میداشتند مردم را | از راه خدا

نداء کند که لعنت خدا بر ظالمان باشد که مردم را از راه خدا باز میداشتند

وَبَيْنَهُمَا ۝ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيْنَهُمَا

ومیخواستند در آن | کجی | وایشان | از آخرت | منکر بودند | و در میان آن هر دو

و در آن کجی میخواستند و ایشان از آخرت هم منکر بودند و درمیان هر دو گروه

حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ

پرده است | وبراعراف | مردمانی باشند که بشناسند | هریکی را | به علامت ایشان

یک پرده میباشد و بر حصهٔ بلند (اعراف) بعضی مردم میباشند که هر یک (جنتی، جهنمی) را به علامات ایشان می شناسند

وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَن سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَمْ يَدْخُلُوهَا

ونداء کنند | اهل جنت را | که | سلام باد بر شما | در نیامده باشند اهل اعراف در جنت

و به اهل جنت آواز میکند که بر شما سلامتی باشد این مردم (اعراف) تا هنوز در جنت داخل نه شده باشند

وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ

وایشان | طمع میکنند | وچون گردانیده شود | چشمهای اهل اعراف | به طرف دوزخیان

البته درامید آن میباشند وقتیکه چشمهای ایشان بطرف اهل جهنم بگردد

قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾ وَنَادَىٰ

گویند | ای پروردگار ما! | مگردان مارا | باگروه ستمگاران | ونداء کنند

گویند ای رب ما! مارا باگروه ستمگاران حساب مکن و مردم اعراف

أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَعْرِفُونَهُم بِسِيمَاهُمْ قَالُوا

مردم اعراف | مردانی را که | میشناسند ایشان را | به علامت ایشان | گویند

به آن مردم آنانیکه ایشان را از علامات می شناسند ندا میکنند و میگویند

مَا أَغْنَىٰ عَنكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهَٰؤُلَاءِ

دفع نکرد | ازشما | جمعیت شما | وآنچه تکبر میکردید | آیا این گروه

جمعیت های شما و تکبر شما از شما هیچ دفع نکرد ببینید! (این اهل جنت)

الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ

انانند | که قسم میخوردید | که نرساند ایشان را | خدا | هیچ رحمت | درآید | به جنت

آیا آن مردم نیستند که شما قسم میخوردید که خداوند بر ایشان هیچ وقت رحمت نه میکند (امروز به ایشان گفته شد که)

لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَنَادَىٰ أَصْحَابُ النَّارِ

نیست هیچ خوف | برشما | ونه شما | اندوهگین شوید | ونداء کنند | اهل دوزخ

به جنت درآیید نیست هیچ خوف و نه اندوه و اهل جهنم به اهل جنت

أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا

اهل بهشت را | که | بریزید | برما | چیزی از آب | یا چیزی از آن

آواز میکنند که برما کمی آب بریزید و یا چیزیکه خداوند شمارا از خوراک

رَزَقَكُمُ اللّٰهُ ؕ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ۙ﴿۵۰﴾

کہ دادہ شمارا | خدا | میگویند آنہا | ھرآینہ خدا | حرام گردانیدہ ھردورا | برکافران

دادہ است مارا ھم از آن بدھید آنہا میگویند کہ خداوند این ھر دو چیز بالای کفار حرام گردانیدہ است

الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا دِيْنَهُمْ لَهْوًا وَّلَعِبًا وَّغَرَّتْهُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۚ

آنانیکہ | گرفتہ اند | دین خودرا | بازی | ولھو | وفریب دادایشان را | زندگانی دنیا

آنانیکہ از دین خود لھو و لعب ساختہ اند و آنانی را کہ زندگانی دنیا فریب دادہ بود

فَالْيَوْمَ نَنْسٰىهُمْ كَمَا نَسُوْا لِقَآءَ يَوْمِهِمْ هٰذَا ۙ وَمَا

پس امروز | فراموش میکنیم ایشان را | چنانچہ فراموش کردند آنہا | ملاقات | امروز | وچنانچہ

پس امروز ما ھم ایشان را چنین فراموش میکنیم چنانچہ ایشان ملاقات امروز را فراموش کردہ بودند و از آیات ما

كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿۵۱﴾ وَلَقَدْ جِئْنٰهُمْ بِكِتٰبٍ فَصَّلْنٰهُ

از آیاتہای ما انکار میکردند | وھرآینہ آوردیم بایشان | کتاب | کہ مفصل کردیم آن را

انکار میکردند و بہ ایشان چنین کتاب فرستادہ ایم کہ بہ علم خود

عَلٰى عِلْمٍ هُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۵۲﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا

بہ دانش | ھدایت | ورحمت است | برای آنہا | کہ ایمان می آرند | ایشان انتظار نہ میکنند | مگر

خوب واضح کردیم و برای مؤمنان رحمت و ھدایت است آیا این مردم انتظار صدق و آنجام آن

تَاْوِيْلَهٗ ؕ يَوْمَ يَاْتِيْ تَاْوِيْلُهٗ يَقُوْلُ الَّذِيْنَ نَسُوْهُ

ازانجام آن | روزیکہ | بیاید | آنجام آن | گویند | آنانیکہ | فراموش کردہ بودند آن را

میکنند روزیکہ آنجام آن آشکارا شود پس آنانیکہ از پیش فراموش کردند میگویند

مِنْ قَبْلُ قَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ فَهَلْ لَّنَا

پیش ازاین | بہ تحقیق | آمدہ بودند | پیغمبران | رب ما | بہ راستی | پس آیا ھست مارا

ھر آینہ پیغمبران رب ما سخنہای راست آوردہ بودند پس آیا اکنون بما کدام شفاعت کنندہ ھست؟

مِنْ شُفَعَآءَ فَيَشْفَعُوْا لَنَآ اَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلَ غَيْرَ الَّذِيْ

کسی شفاعت کنندگان | کہ شفاعت کنند | مارا | یاباز گردانیدہ شویم | کہ ما عمل کنیم | خلاف آن

کہ شفاعت ما بکند؟ و یا ما دوبارہ گردانیدہ شویم پس از اعمال سابقہ خود بالکل خلاف آن عمل کنیم

كُنَّا نَعْمَلُ ؕ قَدْ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا

آنکہ ما میکردیم | بہ تحقیق | نقصان دادایشان | نفسہای خودرا | وگم شد | ازایشان | آنچہ

ھر آینہ این مردم خود را در خسارہ انداختند و کدام دروغ را کہ بستہ میکردند

كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿۵۳﴾ اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

دروغ میگفتند | ھرآینہ | رب شما | اللہ است | آنکہ | آفرید | آسمانہا

ھم آن از ایشان خطاء شد ھر آینہ رب شما آن ذات آست کہ آسمانہا و زمین را در شش روز

وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۟ يُغْشِي

وزمین | در شش روز | باز قائم شد | برعرش | می پوشاند

پیدا کرد باز بر عرش قائم شد او به تاریکی شب

الَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهٗ حَثِيْثًا ۙ وَّالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُوْمَ

شب را | برروز | می جوید شب روز را | بشتاب | وآفتاب | وماه | وستارگان را

روشنی روز پنهان میکند به این شکل که (شب پس روز) به شتاب می آید و آفتاب و مهتاب و همه ستارها

مُسَخَّرٰتٍۭ بِاَمْرِهٖ ؕ اَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ ؕ تَبٰرَكَ اللّٰهُ

رام شده | بحکم وی | خبردار | اورا است | پیدایش | وفرمودن حکم | بابرکت است خدا

تابع حکم اوست خبردار که همه مخلوق اوراست و تنها حکم او درآن است خداوند مالک برکتها

رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۵۴﴾ اُدْعُوْا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ

که رب عالمیان است | بخوانید | رب خود را | بزاری | وپنهان | هرآینه او | دوست نه میدارد

است تربیت کنندهٔ همه عالم است شما رب خود را به عاجزی و پنهان بخواهید او مردم تجاوز کننده را

الْمُعْتَدِيْنَ ﴿۵۵﴾ وَلَا تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ بَعْدَ اِصْلَاحِهَا وَادْعُوْهُ

تجاوزکنندگان ازحق | وفساد نکنید | درزمین | پس | ازاصلاح آن | وبخوانید اورا

خوش نه میدارد و برزمین بعد از اصلاح آن فساد مکنید و خداوند را درمیان

خَوْفًا وَّطَمَعًا ؕ اِنَّ رَحْمَتَ اللّٰهِ قَرِيْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۵۶﴾

بترس | وامید | هرآینه | رحمت | خدا | نزدیک است | به نیکوکاران

خوف و امید بخواهید هر آینه رحمت خداوند نیکو کاران را بسیار نزدیک است

وَهُوَ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ بُشْرًاۢ بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ؕ حَتّٰٓى

واوست آنکه | می فرستد | بادهارا | مژده دهنده | پیش از رحمت خود (باران) | تا آنکه

و خداوند آن ذات است که پیش از رحمت خود (باران) بادها را بطور مژده میفرستد وقتیکه

اِذَآ اَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنٰهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَاَنْزَلْنَا

بردارد | ابر | گران را | روان کنیم آن را | بسوی شهر مرده | پس فرود آریم

این بادها ابرهای گران گران را بلند میکند پس ما آن را بسوی زمین مرده (خشک) میفرستیم و بر آنها

بِهِ الْمَآءَ فَاَخْرَجْنَا بِهٖ مِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ ؕ كَذٰلِكَ

به آن | آب | پس بیرون آریم | به آن آب | از جنس هر میوه | هم چنین

باران می آریم۔ و بذریعهٔ آن هر قسم میوه پیدا میکنیم یاد داشته باشید هم چنین ما

نُخْرِجُ الْمَوْتٰى لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ

بیرون آریم | مردگان را | تاشما | نصیحت قبول کنید | وشهر پاکیزه | بیرون می آرد

مردگان را بیرون می آریم شاید که شما از آن سبق بگیرید و زمین آباد و سر سبز بحکم خدا

نَبَاتُهٗ بِاِذْنِ رَبِّهٖ ۚ وَالَّذِیْ خَبُثَ لَا یَخْرُجُ اِلَّا نَكِدًا ؕ

رستنی او | بحکم پروردگارش | وزمینیکه | خراب است | بیرون نیاید از آن | مگر ناقص

بیرون می آرد و کدام زمینکه خراب باشد از آن تنها سبزی خراب برمی آید

كَذٰلِكَ نُصَرِّفُ الْاٰیٰتِ لِقَوْمٍ یَّشْكُرُوْنَ ﴿۵۸﴾ لَقَدْ

هم چنان | بار بار بیان میکنیم | آیاتهارا | برای قومی که | شکر آداء میکنند | هر آینه

هم چنین ما تکرار نشانهای خود بیان میکنیم آن قوم را که شکر آداء میکنند هر آینه ما

اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَقَالَ یٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

فرستادیم | نوح | بسوی قوم او | پس گفت | ای قوم من | عبادت کنید | خدارا

نوح علیه السلام بسوی قوم خود فرستادیم به آنها گفت: ای قوم من! عبادت خدا کنید

مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَیْرُهٗ ؕ اِنِّیْۤ اَخَافُ عَلَیْكُمْ عَذَابَ یَوْمٍ عَظِیْمٍ ﴿۵۹﴾

نیست شمارا | هیچ معبود | غیر از او | هر آینه | میترسم | بر شما | از عذاب روز بزرگ

بجز از وی معبود دیگری نیست شمارا نزد من درباره شما ترس عذاب روز قیامت است

قَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهٖۤ اِنَّا لَنَرٰىكَ فِیْ ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ﴿۶۰﴾

گفت | سرداران | از قوم او | هر آینه ما | می بینیم ترا | در گمراهی ظاهر

سرداران قوم گفتند: در جواب که بنظر ما تو در گمراهی آشکارا هستی نوح گفت:

قَالَ یٰقَوْمِ لَیْسَ بِیْ ضَلٰلَةٌ وَّلٰكِنِّیْ رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۶۱﴾

گفت | ای قوم من | نیست بر من هیچ گمراهی | لیکن من | رسول ام | از جانب رب مخلوقات

ای قوم من! در من هیچ گمراهی نیست بلکه من از جانب پروردگار عالم فرستاده شده ام

اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّیْ وَاَنْصَحُ لَكُمْ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ

من میرسانم بشما | پیغام های | رب من | ونصیحت میکنم | بشما | ومیدانم | از طرف خدا

بشما پیغام های پروردگار خود میرسانم و خیر خواه شما هستم و از جانب خداوند بما علم آن است

مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۶۲﴾ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ

بر آنکه | شما نه میدانید | آیا شما تعجب میکنید | که آمد بشما | پندی | از جانب رب شما

بر آن که شما فهم ندارید آیا شما تعجب میکنید که بشما از جانب رب شما بذریعهٔ یک شخص سخن نصیحت

عَلٰی رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِیُنْذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوْا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿۶۳﴾

بذریعه یک مردی | از شما | تا بترساند شمارا | وتا پرهیزگاری کنید | وتا مهربانی کرده شود بر شما

آمد که از شما است که شما را (از آنجام) نافرمانی میترساند و که تا شما پرهیزگار شوید و بر شما

فَكَذَّبُوْهُ فَاَنْجَیْنٰهُ وَالَّذِیْنَ مَعَهٗ فِی الْفُلْكِ وَ اَغْرَقْنَا

پس تکذیب کردند اورا | پس نجات دادیم اورا | وآنانی راکه باوی بودند | در کشتی | و | غرق ساختیم

رحم کرده شود باز ایشان بعد از این هم نوح علیه السلام را تکذیب کردند۔ و ما اورا و آنها را که باوی در کشتی سوار

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا عَمِيْنَ ؏ ﴿٦٤﴾

آنانیکه | نسبت دروغ کردند | آیات مارا | هر آینه ایشان | بودند قوم | نابینا

بودند نجات دادیم و آنانیکه آیات مارا دروغ کرده بودند ایشان را غرق کردیم هر آینه ایشان بر (دلها) کور بودند

وَاِلٰى عَادٍ اَخَاهُمْ هُوْدًا ۭ قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

وفرستادیم بسوی قوم عاد | برادرایشان | هودرا | گفت | ای قوم من | عبادت کنید | خدارا

و هم چنین ما بسوی عاد برادر ایشان هود فرستادیم او به آنها گفت ای قوم من! عبادت خدا کنید

مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٦٥﴾ قَالَ الْمَلَاُ

نیست شمارا | معبود دیگری | غیرازاو | پس آیا شما نه میترسید؟ | گفت | سرداران

که بجز ازوی معبود دیگری نیست پس آیا شما از نافرمانی او نه میترسید؟ رؤساء قوم به او جواب دادند

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖٓ اِنَّا لَنَرٰىكَ فِيْ سَفَاهَةٍ وَّاِنَّا لَنَظُنُّكَ

آنانیکه کفرکردند | ازقوم او | هرآینه مامی بینیم ترا | در بی عقلی | وهرآینه مابتوگمان میکنیم

که به نظر ما تو در حماقت هستی و گمان ما است که

مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يٰقَوْمِ لَيْسَ بِيْ سَفَاهَةٌ وَّلٰكِنِّيْ

از دروغ گویان | گفت | ای قوم من | نیست برمن بی عقلی | لیکن من

تو درگروه مکذبین هستی او به ایشان گفت ای قوم من درمن هیچ کم عقلی وجود ندارد بلکه من

رَسُوْلٌ مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٦٧﴾ اُبَلِّغُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّيْ

پیغمبرم | از جانب رب مخلوقات | می رسانم بشما | پیغامهای | رب من

از طرف رب همه کائنات فرستاده شده ام و من بشما احکام پروردگار خود میرسانم و

وَاَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ اَمِيْنٌ ﴿٦٨﴾ اَوَعَجِبْتُمْ اَنْ جَآءَكُمْ ذِكْرٌ

ومن برای شما | نصیحت کننده ام | امانت دار | وآیا شما تعجب میکنید | که آمد بشما | پندی

من خیر خواه شما هستم آیا شما بر این تعجب میکنید که بشما از جانب خدا

مِّنْ رَّبِّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ مِّنْكُمْ لِيُنْذِرَكُمْ ۭ وَاذْكُرُوْٓا

از جانب رب شما | بریک مردی | ازشما | تابترساند شمارا | ویاد کنید

بریک شخص شما نصیحت آمده است که شمارا از انجام نافرمانی میترساند و یاد کنید وقتیکه بعد از قوم نوح

اِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّزَادَكُمْ

چون | گردانید شمارا | جانشینان | بعداز | قوم | نوح | وزیاد کرد شمارا

او شمارا جانشین گردانیده است و در قد و قامت

فِي الْخَلْقِ بَصْۜطَةً ۚ فَاذْكُرُوْٓا اٰلَاۗءَ اللّٰهِ لَعَلَّكُمْ

درخلقت | کشادی | پس یاد کنید | نعمتهای | خدا | تاشما

از دیگران زیاد کرد شمارا پس نعمتهای خدا را یاد کنید که در دنیا و آخرت

تُفْلِحُوْنَ ﴿۶۹﴾ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللّٰهَ وَحْدَهٗ وَنَذَرَ

رستگار شوید | گفتند | آیا تو آمده ئی بما | تا عبادت کنیم | خدارا | یگانه | و بگذاریم

کامیاب شوید او گفت: درست! تو بخاطر این آمده اید که ما تنها عبادت خدائی

مَا كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا ۚ فَاْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ

آنچه | عبادت میکردند | پدران ما | پس بیار بما | به آنچه | تو باما وعده میکنی

خود را ترک کنیم درست! بیار آن عذاب را که مارا از آن میترسانی

اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿۷۰﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ

اگر هستی تو از راست گویان | گفت | هر آینه ثابت شده | برشما

اگر هستی تو از راست گویان هود گفت اگر سخن چنین باشد از طرف رب شما برشما

مِّنْ رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَّغَضَبٌ ؕ اَتُجَادِلُوْنَنِيْ فِيْٓ اَسْمَآءٍ

از جانب رب شما | عذاب | وقهر | آیا مجادله میکنید با من | درباره چند نامها

عذاب و غضب واقع شد آیا شما باما درباره چنین نامها خصومت میکنید

سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّا نَزَّلَ اللّٰهُ بِهَا

که مقرر کرده اید شما آن را | شما | و پدران شما | فرود نیاورده است | خدا | بر آن

که شما و پدران شما نهاده است و خداوند درباره آن هیچ سند نیاورده است

مِنْ سُلْطٰنٍ ؕ فَانْتَظِرُوْٓا اِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿۷۱﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ

کدام سند | پس انتظار کشید | من هم با شما | از منتظرانم | پس نجات دادیم اورا

پس شما انتظار کنید و من هم انتظار میکنم پس ما اورا و دوستان

وَالَّذِيْنَ مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

وکسانی را که | با او بودند | برحمت از جانب ما | و بریدیم ما | بیخ آنانیکه | تکذیب کردند

اورا به رحمت خود نجات دادیم و بیخ آن مردم را بریدیم که آیات مارا

بِاٰيٰتِنَا وَمَا كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿۷۲﴾ ع وَاِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا ۘ

آیات مارا | و نه بودند | مؤمنان | و فرستادیم بسوی قوم ثمود | برادر ایشان | صالح را

نسبت دروغ میکردند و ایشان هیچ وقت ایمان نمی آرند و به ثمودیان برادر ایشان صالح فرستادیم

قَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ؕ قَدْ جَآءَتْكُمْ

گفت | ای قوم من | عبادت کنید خدارا | نیست شمارا | معبود غیر از او | هر آینه آمده است بشما

او گفت ایشان را ای قوم من! تنها عبادت خدا کنید شمارا غیر از او معبود دیگری نیست شما را

بَيِّنَةٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ ؕ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةً

دلیل | از جانب رب شما | این | ماده شتر خدا است | برای شما | یک نشان

از جانب رب شما دلیل آشکارا آمده است این ماده شتر خداوند برای شما نشان است پس

فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِيٓ أَرْضِ ٱللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ

پس بگذارید آن را | که چرا کند | در زمین خدا | و نرسانید او را | هیچ بدی

بگذارید آن را که بر زمین خدا خوراک کند و به نیت بد به آن دست مبرید

فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ وَٱذْكُرُوٓا۟ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ

پس آنگاه بگیرد شما را | عذاب دردناک | و یاد کنید | چون گردانید شما را | جانشین

تا نگیرد شما را عذاب دردناک و آن وقت را یاد کنید که بعد از عاد شما را جانشین

مِنۢ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا

بعد از قوم | عاد | و آباد کرد شما را | در زمین | که شما میسازید | از میدانهای نرم آن

مقرر گردانید و شما را در زمین جای داد که در میدان های آن برای خود

قُصُورًا وَتَنْحِتُونَ ٱلْجِبَالَ بُيُوتًا ۖ فَٱذْكُرُوٓا۟ ءَالَآءَ ٱللَّهِ

محلها | و میتراشید | از کوه ها | خانه ها | پس یاد کنید | نعمتهای خدا

محلها تیار کنید و در کوه ها برای خود خانه ها تراش میکنید پس نعمتهای خداوند را یاد کنید

وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟

و مباشید | در زمین | فسادکنندگان | گفت | سرداران | آنانیکه | تکبر کردند

و برروی زمین فساد مکنید پس سرداران مغرور قوم از آن-

مِن قَوْمِهِۦ لِلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِمَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ

از قوم او | آن مردم را | که ضعیف دانستند ایشان را | کسانی را که ایمان آورده بودند | از ایشان

از مردم ضعفاء که ایمان آورده بودند پرسیدند آیا بشما

أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَٰلِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ قَالُوٓا۟ إِنَّا

میدانید شما | که | صالح | فرستاده شده | از جانب رب او | گفتند | هر آینه ما

معلوم است که صالح علیه السلام واقعاً از جانب رب خود فرستاده شده است؟ ایشان گفتند که هر آینه

بِمَآ أُرْسِلَ بِهِۦ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوٓا۟ إِنَّا

بر آن که او فرستاده شده به آن | ایمان میداریم | گفت | آنانیکه | متکبر بودند | هر آینه ما

با کدام احکام که او فرستاده شده است ما بر آن ایمان داریم مردم مغرور گفتند که بر کدام سخن

بِٱلَّذِىٓ ءَامَنتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَرُوا۟ ٱلنَّاقَةَ

از آن سخن | بر آن که شما ایمان آورید | انکار کنندگانیم | پس کشتند ایشان | ماده شتر را

که شما ایمان آورده اید را از آن انکار میکنیم غرض اینکه ایشان آن ماده شتر را کشتند

وَعَتَوْا۟ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا۟ يَٰصَٰلِحُ ٱئْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ

و تجاوز کردند | از حکم رب خود | و گفتند | ای صالح | بیار بما | به آنچه | میترسانی ما را

و از حکم رب خود سرکشی نمودند و گفتند که ای صالح! اگر واقعاً تو رسول هستی

اِنْ كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٧٧﴾ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا

اگر هستی تو از رسولان | پس گرفتند ایشان را | زلزله | پس شدند آنها

بیار بما از آن عذاب که تو وعده میکنی پس ناگهان ایشان را زلزلهٔ شدید گرفتند و در خانه های خود

فِيْ دَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ وَقَالَ يٰقَوْمِ

درخانه های خود | مرده بزانو افتیده | پس روی گردانید | از ایشان | وگفت | ای قوم من

مرده به زانو افتیده بودند پس درآن وقت صالح علیه السلام از ایشان روی گردانید و گفت که ای قوم من!

لَقَدْ اَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّيْ وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلٰكِنْ

هرآینه رسانیدم من بشما | پیغام | رب من | ونصیحت کردم | شمارا | لیکن

بشما احکام رب خود رسانیدم و خیر خواهی شمارا کردم مگر مردم خیر خواه را

لَّا تُحِبُّوْنَ النّٰصِحِيْنَ ﴿٧٩﴾ وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اَتَاْتُوْنَ

دوست نه میدارید | نصیحت کنندگان را | وفرستادیم لوط را | چون گفت | بقوم خود | آیا شما میکنید

شما هیچ دوست ندارید و ما لوط علیه السلام را فرستادیم وقتیکه او به قوم خود گفت آیا شما

الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٠﴾ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ

عمل زشت | که نکرده است پیش از شما | هیچ کسی | ازمخلوقات | هرآینه شما | میروید

چنین کار بی حیائی میکنید که نکرده است پیش از شما هیچ کسی در دنیا۔ شما به جای زنها

الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ۭ بَلْ اَنْتُمْ

بسوی مردان | بشهوت | بجز | زنان | بلکه | شما

شهوت خودرا با مردان پوره میکنید بلکه شما از حد

قَوْمٌ مُّسْرِفُوْنَ ﴿٨١﴾ وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ اِلَّآ اَنْ قَالُوْٓا

گروه مسرف انید | ونبود | جواب | قوم او | مگراین که | ایشان گفتند

میگذرید پس جواب قوم او غیر از این دیگری نبود که درمیان گفتند

اَخْرِجُوْهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ اِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوْنَ ﴿٨٢﴾

بیرون کشید آنهارا | ازقریه خود | هرآینه ایشان | مردمی اند | که پاکیزه گی می طلبند

بیرون کشید ایشان را از قریهٔ خود زیرا که ایشان پاکیزه گی میخواهند

فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَهْلَهٗٓ اِلَّا امْرَاَتَهٗ ۖ كَانَتْ مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿٨٣﴾

پس نجات دادیم اورا | واهل اورا | مگر | زن او | که بود | از باقی ماندگان

پس نجات دادیم اورا و اهل اورا البته زن اش نجات نه یافت زیرا که او در پس ماندگان شامل

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۭ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٨٤﴾ ع ١٢ / ١٧

وباراندیم ما | برایشان | بارانی (ازسنگ) | پس بنگر | چگونه | بود | آنجام | مجرمین

بود و ما بر ایشان سنگ باران کردیم پس ببین چگونه شد آنجام مجرمان؟

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۗ قَالَ يَٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ

وفرستادیم بسوی قوم مدین | برادر ایشان | شعیب را | گفت | ای قوم من | عبادت کنید | خدا را

و به مردم مدین برادر ایشان شعیب را فرستادیم به ایشان گفت: ای قوم من! عبادت خدا

مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ قَدْ جَاءَتْكُم بَيِّنَةٌ

نیست شما را | هیچ معبود | بجز از او | هر آینه آمده بشما | دلیل واضح

کنید بشما غیر از او معبود دیگری نیست بشما از جانب رب شما دلیل آشکارا

مِّن رَّبِّكُمْ ۖ فَأَوْفُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ

از جانب رب شما | پس پوره کنید | پیمانه را | وترازو را | وناقص مدهید | به مردمان

آمده است پس پیمانه و ترازو را پوره پوره کنید و به مردم چیز های ایشان

أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ

اشیاء ایشان را | وفساد مکنید | در زمین | بعد از اصلاح آن | این کار | بهتر است

کم مدهید و بعد از درست شدن حالات بر روی زمین فساد مکنید این سخن

لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ

شما را | اگر هستید شما | مؤمنان | ومنشینید | به هر راه

بسیار بهتر است اگر مؤمنان هستید و منشینید بر هر راه

تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِهِ

که بترسانید | وباز دارید | از راه خدا | کسی را | که ایمان آورده | با او

که مردم را میترسانید و آنانیکه ایمان آوردند ایشان را از راه خدا باز مدارید

وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ وَاذْكُرُوا إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ ۖ

ومه جوئید | کجی | ویاد کنید | آن وقت که شما | اندک بودید | پس بسیار گردانید شمارا

و در آن عیب مجوئید و آن وقت را یاد کنید وقتیکه شما در تعداد اندک بودید و شما را زیاد کرد

وَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِن كَانَ طَائِفَةٌ

وبنگرید | چگونه | بود | انجام | فسادکنندگان | واگر | هست یک گروه

و به این هم بنگرید که عاقبت فساد کنندگان چگونه شد؟ و اگر در شما یک گروهی

مِّنكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا

از شما | که ایمان آوردند | بر آن | که فرستاده شدم بر آن | ویک گروهی | که ایمان نیاورده اند

بر آن تعلیم که بالای من نازل شده است ایمان آورده میبود و گروهی دیگری نه می آورد

فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

پس صبر کنید | تا آنکه | حکم کند | خدا | درمیان ما | واو | بهترین | حکم کنندگان است

پس کمی صبر کنید که خداوند درمیان ما فیصله کند او بهتر فیصله کننده است

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِن قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ

گفت | سرداران | آنانیکه | سرکشی کرده بودند | از قوم او | هرآینه ما بیرون میکنیم ترا

سرداران سرکش قوم او گفتند ای شعیب! ما ترا و مؤمنان باتو

يَا شُعَيْبُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِن قَرْيَتِنَا أَوْ لَتَعُودُنَّ

ای شعیب | وآنانیکه | ایمان آوردند | باتو | از ده خود | یااینکه بازگردی

هر آینه از قریه خود بیرون می کشیم و یا اینکه شما

فِي مِلَّتِنَا ۚ قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا كَارِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدِ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ

در دین ما | اوگفت | اگرچه هستیم ما ناخواهان | هرآینه بسته باشیم ما | برخدا

بر مذهب ما باز گردید شعیب به آنها گفت آیا اگرچه ما آن را خوش نه میداریم؟ باز مابرخدا هر آینه

كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُم بَعْدَ إِذْ نَجَّانَا اللَّهُ مِنْهَا ۚ

دروغ | اگر بازگردیم | در دین شما | بعد از آن | که نجات داد مارا | خدا | از آن

دروغ بسته کرده باشیم اگر ما به دین شما برگردیم بعد از آنکه خداوند مارا

وَمَا يَكُونُ لَنَا أَن نَّعُودَ فِيهَا إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا ۚ

ومناسب نیست بما | که عود کنیم | در آن | مگر | اینکه بخواهد | خدا | رب ما

از آن نجات داده است، اکنون این باز گشت مارا ممکن نیست مگر اینکه رب ما بخواهد

وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا ۚ رَبَّنَا

احاطه کرده است | رب ما | برهرچیز | از روی علم | برخدا | توکل ما است | ای رب ما!

علم رب ما برهر چیز محیط است بر خدا توکل ما است ای پروردگار ما!

افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٨٩﴾

فیصله کن | درمیان ما و قوم | به انصاف | وتو | از همه بهتر فیصله کننده ئی

میان ما و میان قوم ما فیصله حق کن و تو از همه بهتر فیصله کننده ئی

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا

وگفت | سرداران | آنانیکه کفر کرده بودند | از قوم او | اگر شما پیروی کردید | شعیب را

پس سرداران انکار کننده قوم او به قوم خود گفتند اگر شما پیروی شعیب کردید۔

إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَاسِرُونَ ﴿٩٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ

هرآینه شما | درآن وقت | در خساره هستید | پس گرفت ایشان را | زلزله | پس صباح کردند | درخانه خود

هر آینه برباد خواهید شد، باز ایشان را زلزله گرفتند پس درخانهای خود به روی

جَاثِمِينَ ﴿٩١﴾ الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَغْنَوْا فِيهَا ۛ

مرده به روی افتاده | آنانیکه دروغ کردند | شعیب را | گویا نبودند ایشان | درآن

افتیدند آنانیکه شعیب را تکذیب کردند ایشان چنین شدند که گویا دراین قریه ها بالکل نبودند

مع

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخٰسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَتَوَلّٰى عَنْهُمْ

آنانیکه تکذیب کردند | شعیب را | بودند ایشان | زیان کاران | پس بازگشت | از ایشان

آنانیکه به شعیب نسبت دروغ کردند خود آنها برباد شدند شعیب از آنها روی گردانید

وَقَالَ يٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسٰلٰتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ

وگفت | ای قوم من! | هرآینه رسانیدم بشما | پیغام های | رب خود | ونصیحت کردم | بشما

و به آنها گفت: ای قوم من! من بشما پیغامهای رب خود رسانیده بودم و خیر خواهی شما را کرده بودم

فَكَيْفَ آسٰى عَلٰى قَوْمٍ كٰفِرِينَ ﴿٩٣﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ

پس چگونه | افسوس کنم | برقوم کافر | ونه فرستادیم | درهیچ دهی

پس اکنون بحال آن چگونه افسوس کنم که قبول نه میکردند و هر وقتیکه ما بریک ده یک پیغمبر

ع ٩

مِّنْ نَّبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ

پیغمبری را | مگر | گرفتیم | باشندگان آن | به سختی | وتکالیف | تا ایشان

فرستاده بودیم نخست ما باشندگان آن به سختی و به تکلیف گرفتیم برای اینکه عاجزی

يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتّٰى عَفَوْا

زاری کنند | بازدادیم ما | بجای سختی | راحت | تا آنکه زیاد شدند آنها

اختیار کنند باز ما بد حالی آنها به خوشحالی تبدیل ساختیم تا آنکه ایشان ترقی کردند

وَّقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَأَخَذْنٰهُمْ بَغْتَةً

وگفتند ایشان | هرآینه رسیده بود | به پدران ما | سختی وراحت | بازگرفتیم | آنهارا | ناگهان

و گفتند به پدران ماهم چنین سختی و راحت رسیده بود باز ایشان را ما ناگهان گرفتیم

وَّهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرٰى آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا

وایشان | بی خبر بودند | اگر باشندگان دهات | ایمان می آوردند | وپرهیزگاری کردند | هرآینه بکشادیم

و به آنها خبر این عذاب نبود و اگر باشندگان دهات ایمان می آوردند و پرهیزگاری میکردند هرآینه ما

عَلَيْهِمْ بَرَكٰتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلٰكِنْ كَذَّبُوا فَأَخَذْنٰهُمْ

برایشان | برکتها | از جانب آسمان | وزمین | لیکن تکذیب کردند | پس گرفتیم ایشان را

بر ایشان از آسمان و زمین از هر دو برکتها فرود می آوردیم لیکن آنها به تعلیم ما نسبت دروغ کردند

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرٰى

برآنچه | کسب میکردند | آیا ایمن شدند | اهل دهات

پس ما ایشان را دربدلهٔ اعمال آنها گرفتیم آیا مردم دهات ان این سخن بی فکر

أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا بَيَاتًا وَّهُمْ نَائِمُونَ ﴿٩٧﴾ أَوَأَمِنَ

ازاینکه بیاید برایشان | عذاب ما | شبانگاه | وایشان | خفته باشند | آیا ایمن شدند

شدند که در وقت شبانگاه بر ایشان عذاب بیاید و ایشان خفته باشند آیا مردم دهات

أَهْلُ الْقُرَىٰ أَنْ يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾

اهل دهات | که بیاید برایشان | عذاب ما | چاشتگاه | وایشان | بازی میکنند

در این باره بی غم شده اند که عذاب ما بر آنها در وقت چاشتگاه بیاید که آنها بی خبر بازی میکنند

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ ۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾

آیا ایمن شدند | از تدبیر خدا | پس ایمن نه میشوند | از تدبیر خدا | مگر | قوم زیان کاران

آیا این مردم از تدبیر خداوند بی ترس شدند؟ (پس یادداشته باشید) که از تدبیر خداوند آن مردم بی غم میباشند که تباه شده گان اند

أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ أَهْلِهَا

وآیا نیست که | کرده رهنمائی | آنانی را | که وارث شدند | زمین را | پس از هلاک ساکنان آن

آیا این واقعات آنها را که بعد از مردم پیشنیان وارث شدند هیچ درس نداد؟

أَنْ لَوْ نَشَاءُ أَصَبْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ ۚ وَنَطْبَعُ

اگر | میخواستیم ما | مصیبت می انداختیم برایشان | در بدله گناهان آنها | ومهر زدیم

که اگر ما میخواستیم ایشان را بسبب گناهان آنها در عذاب میگرفتیم و بر دلها آنها

عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ

بردلهای ایشان | پس آنها | نه میشنوند | این دهات است | که میخوانیم | برتو

مهر می نهادیم پس آنها سخن نصیحت را هم نه میشنوند ای پیغمبر! این چند دهات است که حالات آنها ما

مِنْ أَنْبَائِهَا ۚ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ ۚ فَمَا كَانُوا

از خبرهای آن را | وهرآینه آمده بود ایشان را | پیغمبران آنها | به دلائل واضح | باز چنین نبودند

بتو بیان میکنیم و هر آینه به این مردم پیغمبران ایشان به معجزات آمده بودند مگر ایشان که کدام سخن

لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ ۚ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ

که ایمان بیارند | به آنچه | تکذیب کردند | پیش | هم چنین | مهر می نهد خدا | بردلهای

یک بار تکذیب کرده بودند آن را باز قبول نکردند هم چنان خداوند بر دلهای کافران

الْكَافِرِينَ ﴿١٠١﴾ وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ ۖ وَإِنْ وَجَدْنَا

کافران | ونیافتیم ما | در اکثر ایشان | وفا بر وعده | وهرآینه یافتیم ما

مهر می زند و ما در ایشان اکثر آنها بی وفا بر وعده یافتیم و اکثر آنها را بالکل

أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا

اکثر ایشان | نافرمان | باز | فرستادیم | بعد از ایشان | موسیٰ | به نشانهای خود

نافرمان و بی عمل یافتیم باز بعد از آنها موسیٰ علیه السلام را با دلائل خود بسوی فرعون

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَظَلَمُوا بِهَا ۖ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ

به فرعون و به سرداران آن | پس انها ناانصافی کردند | به آن نشانها | پس ببین | چگونه | شد

و به سرداران او فرستادیم پس آنها با دلائل ما تجاوز کردند پس ببین که انجام شان

عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿۱۰۳﴾ وَقَالَ مُوْسٰى يٰفِرْعَوْنُ اِنِّيْ رَسُوْلٌ

انجام | فسادکنندگان | وگفت | موسیٰ | ای فرعون! | هرآینه من | رسول هستم

چگونه شد؟ و موسیٰ گفت ای فرعون! من از جانب رب همه عالم

مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۰۴﴾ حَقِيْقٌ عَلٰٓى اَنْ لَّآ اَقُوْلَ عَلَى اللّٰهِ اِلَّا الْحَقَّ

از جانب پروردگار عالمیان | به من مناسب است که | بیان نکنم | بر خدا | مگر سخن راست

پیغمبر هستم به من مناسب است که درباره خدا آن سخن بگویم که راست باشد

قَدْ جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ فَاَرْسِلْ مَعِيَ

به تحقیق آوردم بشما | صحبتی روشن | از جانب رب شما | پس بفرست | با من

بشما از جانب رب شما اوله واضح و روشن اورده ایم پس تو بنی اسرائیل با من

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿۱۰۵﴾ قَالَ اِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِاٰيَةٍ فَاْتِ بِهَآ

بنی اسرائیل | گفت او | اگر تو آورده باشی | کدام معجزه | پس بیار | آن

رخصت کن فرعون جواب داد که اگر تو کدام معجزه را آورده باشی پس آن را بیار اگر تو

اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿۱۰۶﴾ فَاَلْقٰى عَصَاهُ فَاِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ

اگر هستی تو | از راستگویان | پس انداخت | عصای خود | پس ناگهان آن عصا | اژدها شد

(در دعوه خود) راست باشی بر این سخن موسیٰ علیه السلام عصای خود را انداخت پس آن یک زنده

مُّبِيْنٌ ﴿۱۰۷﴾ وَّنَزَعَ يَدَهٗ فَاِذَا هِيَ بَيْضَآءُ لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿۱۰۸﴾ قَالَ

آشکارا | وبیرون آورد | دست خود | پس ناگهان آن | روشن | برای بینندگان | گفت

اژدها شد و دست خود را از بغل کشید پس آن در پیش محضر مردم سفید می درخشید سرداران

الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اِنَّ هٰذَا لَسٰحِرٌ عَلِيْمٌ ﴿۱۰۹﴾ يُّرِيْدُ اَنْ

سرداران | از قوم فرعون | هرآینه این | جادوگر است | دانا | میخواهد | که

قوم فرعون گفتند: هر آینه او جادوگر دانا است او میخواهد که

يُّخْرِجَكُمْ مِّنْ اَرْضِكُمْ فَمَاذَا تَاْمُرُوْنَ ﴿۱۱۰﴾ قَالُوْٓا اَرْجِهْ

بیرون کند شمارا | از زمین شما | پس چه میفرمائید؟ | گفتند | مهلت ده اورا

شما را از ملک شما بیرون کشد بگوئید در این موضوع چه فکر دارید؟ ایشان گفتند که به موسیٰ

وَاَخَاهُ وَ اَرْسِلْ فِي الْمَدَآئِنِ حٰشِرِيْنَ ﴿۱۱۱﴾ يَاْتُوْكَ

وبرادراش | و | بفرست | در شهرها | جمع کنندگان | که بیارند بتو

و به برادراش مهلت ده و به همه شهرها جمع کنندگان بفرست که جادو گران دانا بتو

بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ﴿۱۱۲﴾ وَجَآءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوْٓا اِنَّ لَنَا لَاَجْرًا

به هر ساحر | دانا | وآمدند | ساحران | پیش فرعون | گفتند | هرآینه مارا اجر من است

پیش کنند و جادو گران به دربار فرعون حاضر شدند ایشان گفتند اگر ما غالب شویم

إِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِيْنَ ﴿۱۱۳﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ﴿۱۱۴﴾

اگر شدیم ما | غالب | گفت او | آری! | وهر آینه شما | ازمقربانید

برای ماکدام انعام است؟ فرعون گفت: آری! و شما در نزد یکان دربار میباشید

قَالُوْا يٰمُوْسٰى إِمَّآ أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّآ أَنْ نَّكُوْنَ نَحْنُ الْمُلْقِيْنَ ﴿۱۱۵﴾

آنها گفتند | ای موسیٰ! | یا اینکه | تو می افگنی | ویا | ما باشیم از | اندازندگان

جادو گران گفتند: ای موسیٰ! نخست تو می افگنی و یا ما باشیم از اندازندگان؟

قَالَ أَلْقُوْا فَلَمَّآ أَلْقَوْا سَحَرُوْٓا أَعْيُنَ النَّاسِ

گفت موسیٰ | بیفگنید | پس وقتیکه | ایشان انداختند چیزهای خودرا | پس جادو کردند | برچشمهائی | مردم

موسیٰ گفت: نخست شما بیفگنید پس وقتیکه آنها چیزهای خود را انداختند پس نظر بندی مردم کردند

وَاسْتَرْهَبُوْهُمْ وَجَآءُوْ بِسِحْرٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۱۶﴾ وَأَوْحَيْنَآ إِلٰى مُوْسٰى

وترسانیدند ایشان را | وآوردند | جادوی | بزرگ | و | وحی کردیم | به موسیٰ

و مردم را ترسانیدند و ایشان جادوی بزرگ کردند و ما به موسیٰ وحی کردیم که عصای خود را

أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُوْنَ ﴿۱۱۷﴾ فَوَقَعَ

که بیفگن | عصای خودرا | پس ناگهان آن | فرومیبرد | آنچه | بسته میکردند | پس ثابت شد

بیفگن پس ناگهان آن این چیزها را فروبرد پس حق ثابت

الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۱۸﴾ فَغُلِبُوْا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوْا

حق | وباطل شد | آنچه ایشان میکردند | پس مغلوب شدند | آنجا | وگشتند

شد و چیزهای خود ساخته آنها باطل شد پس درآن موقع انها مغلوب شدند

صٰغِرِيْنَ ﴿۱۱۹﴾ وَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سٰجِدِيْنَ ﴿۱۲۰﴾ قَالُوْٓا اٰمَنَّا

ذلیل | وافگنده شدند | ساحران | سجده کنان | گفتند | ایمان آوردیم ما

و ذلیل برگشتند و جادو گران بدون اراده سجده کنان افگنده شدند گفتند که ما به رب العالمین

بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۲۱﴾ رَبِّ مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ ﴿۱۲۲﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ اٰمَنْتُمْ بِهٖ

به پروردگار عالمیان | پروردگار موسیٰ | وهارون | گفت | فرعون | ایمان آوردید به موسیٰ

ایمان می آریم که رب موسیٰ و هارون علیهما السلام است فرعون گفت شما پیش از اجازهٔ من

قَبْلَ أَنْ اٰذَنَ لَكُمْ إِنَّ هٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوْهُ فِي الْمَدِيْنَةِ

پیش از آنکه | اجازه دهم | شمارا | هرآینه این | یک فریب است | که کرده اید آن را | در مدینه

ایمان آوردید این یک فریب شما است که در این شهر کردید

لِتُخْرِجُوْا مِنْهَآ أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۲۳﴾ لَأُقَطِّعَنَّ

تابکشید شما | ازآن | ساکنان آن را | پس زود بشما معلوم شود | البته ببرم

تا باشندگان این شهر از این جای بکشید پس زود است که بشما نتیجهٔ آن معلوم شود من دستهای شمارا

اَيۡدِيَكُمۡ وَاَرۡجُلَكُمۡ مِّنۡ خِلَافٍ ثُمَّ لَاُصَلِّبَنَّكُمۡ اَجۡمَعِيۡنَ ﴿۱۲۴﴾

دستهای شمارا | وپاهای شمارا | ازطرف مخالف | باز | بردارکنم شمارا | همه یک جا

و پاهای شمارا از جوانب مختلف قطع کنم و یا همه شمارا بردار کنم

قَالُوۡۤا اِنَّاۤ اِلٰى رَبِّنَا مُنۡقَلِبُوۡنَ ﴿۱۲۵﴾ وَمَا تَنۡقِمُ مِنَّاۤ اِلَّاۤ اَنۡ

گفتند | هرآینه | بسوی پروردگارخود | رجوع کنندگانیم | وتوبدله نمیگری | ازما | مگراینکه

ایشان گفتند که همه ما بسوی رب خود رجوع کنندگانیم و تو از ما این بدله میگیری که ما

اٰمَنَّا بِاٰيٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتۡنَا ؕ رَبَّنَاۤ اَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا

ایمان آوردیم | بہ نشانهای رب خود | چون بیاید بما | ای پروردگارما | بریز | برما

چرا به نشانهای رب خود ایمان آورده ایم وقتیکه به ما رسید ای پروردگار ما! مارا صبر نصیب کن

صَبۡرًا وَّتَوَفَّنَا مُسۡلِمِيۡنَ ﴿۱۲۶﴾ وَقَالَ الۡمَلَاُ مِنۡ قَوۡمِ فِرۡعَوۡنَ

صبر | وبمیران مارا | درحالت اسلام | وگفت سرداران | ازقوم فرعون

و مارا در حالت اسلام بمیران، سرداران قوم فرعون گفتند که آیا تو موسیٰ علیه السلام

اَتَذَرُ مُوۡسٰى وَقَوۡمَهٗ لِيُفۡسِدُوۡا فِى الۡاَرۡضِ وَيَذَرَكَ

آیامیگذاری | موسیٰ | وقوم اورا | که فساد کنند | درزمین | ومیگذاردترا

و قوم او بنی اسرائیل به این اجازه میدهی که در ملک بد امنی بیارند و تو و معبودان تو

وَاٰلِهَتَكَ ؕ قَالَ سَنُقَتِّلُ اَبۡنَآءَهُمۡ وَنَسۡتَحۡىٖ نِسَآءَهُمۡ ۚ

ومعبودان ترا | گفت | زودبکشیم | پسران ایشان | وزنده میگذاریم | زنان ایشان

بگذارند فرعون گفت زود است که پسران ایشان را بکشیم و دختران ایشان را زنده میگذاریم

وَاِنَّا فَوۡقَهُمۡ قٰهِرُوۡنَ ﴿۱۲۷﴾ قَالَ مُوۡسٰى لِقَوۡمِهِ اسۡتَعِيۡنُوۡا بِاللّٰهِ

وهرآینه ما | برایشان | غالب هستیم | گفت | موسیٰ | قوم خودرا | امدادبخواهید | ازخدا

و هر آینه ما بر ایشان غالب هستیم موسیٰ علیه السلام به قوم خود گفت که شما از خداوند نصرت بخواهید

وَاصۡبِرُوۡا ۚ اِنَّ الۡاَرۡضَ لِلّٰهِ ۙ يُوۡرِثُهَا مَنۡ يَّشَآءُ مِنۡ عِبَادِهٖ ؕ

وصبرکنید | هرآینه زمین | خدا راست | اووارث آن میکند | هرکرا | بخواهد | ازبندگان خود

و صبر کنید و فقط زمین خدا راست او در بندگان خود کسی را که بخواهد میدهد

وَالۡعَاقِبَةُ لِلۡمُتَّقِيۡنَ ﴿۱۲۸﴾ قَالُوۡۤا اُوۡذِيۡنَا مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ تَاۡتِيَنَا

وآنجام | پرهیزگاران راست | گفتند | بماتکلیف داده شده است | پیش ازآمدن توبما

و در آخر کامیابی پرهیزگاران راست مردم قوم موسیٰ گفتند: ما پیش از آمدن شما هم آزار

وَمِنۡۢ بَعۡدِ مَا جِئۡتَنَا ؕ قَالَ عَسٰى رَبُّكُمۡ اَنۡ يُّهۡلِكَ عَدُوَّكُمۡ وَ

وبعدازآنکه آمدی توبما | گفت او | امیداست | که رب شما | هلاک کند | دشمن شما | و

داده میشدیم و بعد از آمدن تو هم تعذیب میشویم موسیٰ گفت زود است که خداوند شما دشمن شمارا تباه کند و

ع ۱۴ / ۴ / ۱۸

يَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَا

خلیفه گرداند شمارا | درزمین | پس بنگرد | چگونه عمل میکنید | وهرآینه گرفتیم ما

و شمارا به روی زمین خلیفه مقرر ساخته است که شما چگونه کار میکنید و ما قوم فرعون را

آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

قوم فرعون را | قحط ها | وبه نقصان | ازمیوه ها | تاایشان پند گیرند

چند سالها نقطبها و قلت زراعت به عذاب گرفتیم تا اینکه این مردم نصیحت حاصل کنند

فَإِذَا جَاءَتْهُمُ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا هَٰذِهِ ۖ وَإِنْ تُصِبْهُمْ

پس چون | می آمد به ایشان | فراخی | میگفتند | این حق ما است | واگر | میرسید به ایشان

پس چون وقت فراخی برآنها می آمد ایشان می گفتند که این حق ما است و چون بدحالی

سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ ۗ أَلَا إِنَّمَا طَائِرُهُمْ

سختی | شگون بدمیگرفتند | بموسیٰ | وکسانی که باوی بودند | خبردار | بدنصیبی ایشان

برآنها می آمد پس موسیٰ علیه السلام و رفقای اش را شگون بد میگرفتند بدنصیبی آنها نزد خدا

عِنْدَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ

نزدخدااست | لیکن | اکثرایشان | نه میدانند | وگفتندآنها | هرچیزی | که توبیاری بماآز

باعث این بود اکثر آنها به این سخن نه می فهمیدند قوم فرعون گفت اگر تو مارا

مِنْ آيَةٍ لِتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ فَأَرْسَلْنَا

نشانها | که توجادوکنی بما | برآن | پس نیستیم ما | ترا | مؤمنان | پس فرستادیم

به هدف پیش نمودن جادو خود هر چند دلائل پیش کنی ما بر تو ایمان نه می آریم پس مابرآنها

عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ

برایشان | طوفان | وملخ | وبسوسه (کنه) | وغوکها | وخون | نشانهای

طوفان فرستادیم و ملخ و بسوسه (کنه) و غوکها و خون این همه نشانها را

مُفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ

واضح | پس سرکشی کردند | وبودند | قوم گناه گار | وآنگاه که فرودآمد

جدا جدا نشان نمودیم پس آنها تکبر کردند و ایشان قوم مجرم بودند و وقتیکه برآنها

عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا

برایشان | عذابی | گفتند | ای موسیٰ | دعاءکنی مارا | ازرب خود | به آنچه

عذاب آمد ایشان میگفتند که ای موسیٰ! دعاء کن مارا از خدا چنانچه

عَهِدَ عِنْدَكَ ۖ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ

اووعده کرد | بتو | اگر | دورکردی تو | ازماعذاب | البته ایمان می آریم

باتو وعده کرده است اگر تو از ما این عذاب دور کردی پس ما بر تو هر آینه

لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِيٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ

بتو | وهرآینه بفرستیم | باتو | بنی اسرائیل را | پس چون | زائل کردیم | ازایشان

ایمان می آریم و با تو بنی اسرائیل رخصت میکنیم باز وقتیکه ما از آنها عذاب تا یک وقت خاص

ٱلرِّجْزَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ هُم بَٰلِغُوهُ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿١٣٥﴾ فَٱنتَقَمْنَا

عقوبت | تامدتیکه | ایشان رسندگان بودند به آن | بازهم ایشان | میشکنند | پس انتقام گرفتیم

که ایشان به آن میرسید دور کردیم باز هم درآن وقت از عهد های خود دور میشدند پس ما

مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُوا۟

ازایشان | پس غرق کردیم ایشان را | دردریا | زیرا که آنها | دروغ گفتند | آیات مارا | وبودند

از آنها بدله گرفتیم پس غرق کردیم ایشان را در دریا زیرا که انها آیات مارا به دروغ نسبت کردند و از آن

عَنْهَا غَٰفِلِينَ ﴿١٣٦﴾ وَأَوْرَثْنَا ٱلْقَوْمَ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ يُسْتَضْعَفُونَ

ازآن | بی خبر | ومیراث دادیم ما | به آن قوم | که ضعیف شمرده میشدند

بالکل بی خبر بودند و کدام قوم که ضعیف شمرده شده بود ما ایشان را وارثان آن ملک مشرق و مغرب

مَشَٰرِقَ ٱلْأَرْضِ وَمَغَٰرِبَهَا ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ

درمشارق زمین | ودرمغارب آن | آن زمین | که برکت نهاده بودیم مادرآن | وپوره شد

گردانیدیم که مادر آن برکتها نهاده بودیم و دربارهٔ بنی اسرائیل

كَلِمَتُ رَبِّكَ ٱلْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ بِمَا صَبَرُوا۟ ۖ وَدَمَّرْنَا

وعده رب تو نیک | بر بنی اسرائیل | بسبب صبر ایشان | وخراب کردیم ما

وعدهٔ رب تو پوره شد زیرا که ایشان صبر کرده بودند و فرعون

مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُۥ وَمَا كَانُوا۟ يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾ وَجَٰوَزْنَا

آنچه | ساخته بود | فرعون | وقوم اش | وآنکه ایشان چتهای رامی ساختند | وگذرانیدیم

و قوم وی که چیزی را ساخته بود و عمارتهای بلند بلند را که می ساختند آن را تباه ساختیم و ما

بِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْبَحْرَ فَأَتَوْا۟ عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ

بنی اسرائیل را | ازدریا | پس آمدند | برگروهی | که عبادت میکردند

گذارانیدیم بنی اسرائیل را از دریا پس آمدند برچنین گروهی که بر تبان خویش

عَلَىٰٓ أَصْنَامٍ لَّهُمْ ۚ قَالُوا۟ يَٰمُوسَى ٱجْعَل لَّنَآ إِلَٰهًا

برتبان خویش | گفتند | ای موسیٰ! | بساز | مارا | یک معبودی

نشسته بودند ایشان گفتند که ای موسیٰ! که مارا هم مانند معبودان

كَمَا لَهُمْ ءَالِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ

چنانچه ایشان راست معبودان | گفت | هرآینه شما | گروهی هستید جاهلان | هرآینه این مردم

ایشان معبود بساز موسیٰ علیه السلام گفت: شما یک قوم بسیار جاهل هستید۔ این مردم

مُتَبَّرٌ مَّا هُمۡ فِيهِ وَبَٰطِلٞ مَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٣٩﴾

هلاک کرده شده | که در کدام بت پرستی هستند | و باطل است | آنچه | میکردند

که برکدام راه میروند آن راه تباهی است و هم عبادت ایشان بی بنیاد است

قَالَ أَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَبۡغِيكُمۡ إِلَٰهٗا وَهُوَ فَضَّلَكُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٤٠﴾

گفت | آیا غیر خدا | طلب کنم برای شما | معبودی | و او فضیلت داده است شمارا | بر عالمیان

موسیٰ گفت! آیا برای شما غیر از خدا معبود دیگری طلب کنم حال آنکه او شمارا به مردم دیگران

وَإِذۡ أَنجَيۡنَٰكُم مِّنۡ ءَالِ فِرۡعَوۡنَ يَسُومُونَكُمۡ سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ

و یاد کنید چون | نجات دادیم شمارا | از قوم فرعون | که میرسانیدند بشما | سخت | عذاب

فضیلت داده است و آن وقت را یاد کنید چون شمارا از قوم فرعون نجات دادیم که بشما عذاب سخت

يُقَتِّلُونَ أَبۡنَآءَكُمۡ وَيَسۡتَحۡيُونَ نِسَآءَكُمۡۚ وَفِي ذَٰلِكُم

که آنها میکشتند | پسران شمارا | و | زنده میگذاشتند | زنان شمارا | و در | آن

میداد پسران شمارا میکشتند و دختران شمارا زنده میگذاشتند و دراین از جانب رب شما

بَلَآءٞ مِّن رَّبِّكُمۡ عَظِيمٞ ﴿١٤١﴾ وَوَٰعَدۡنَا مُوسَىٰ ثَلَٰثِينَ لَيۡلَةٗ

آزمایش بود از جانب رب شما | بزرگ | و ما وعده کردیم | با موسیٰ | سی | شب

یک آزمایش بزرگ بود و ما با موسیٰ وعده سی روزه (اعتکاف) کردیم

وَأَتۡمَمۡنَٰهَا بِعَشۡرٖ فَتَمَّ مِيقَٰتُ رَبِّهِۦٓ أَرۡبَعِينَ

و پوره کردیم ما آن را | به ده شب | باز پوره شد | موده مقرره | رب او | چهل

و ده دیگری را اضافه نمودیم وعده مقررهٔ رب او در چهل شب پوره شد

لَيۡلَةٗۚ وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَٰرُونَ ٱخۡلُفۡنِي فِي قَوۡمِي وَأَصۡلِحۡ

شب | و گفت | موسیٰ | برادر خود هارون را | جای نشین من باش | در قوم من | و اصلاح کن

و موسیٰ به برادر خود هارون گفته بود که تو بعد از من در قوم من خلیفه من شدی و اصلاح

وَلَا تَتَّبِعۡ سَبِيلَ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا وَكَلَّمَهُۥ

و تابعداری مکن | راه تباه کاران را | و چون آمد | موسیٰ | به میعاد ما | و سخن گفت با وی

کن و به رأی مفسدین عمل مکن وقتیکه موسیٰ به وعدهٔ مقررهٔ ما آمد و خداوند باوی

رَبُّهُۥ قَالَ رَبِّ أَرِنِيٓ أَنظُرۡ إِلَيۡكَۚ قَالَ لَن تَرَىٰنِي

رب او | گفت او | ای رب من | بنمای من را | که یک نظر بیاندازم بتو | گفت | هرگز تو نخواهی دید مرا

سخن گفت موسیٰ گفت! ای رب من! بنمای من را که یک نظر ببینم ترا خداوند گفت تو هرگز مارا دیده نه میتوانی

وَلَٰكِنِ ٱنظُرۡ إِلَى ٱلۡجَبَلِ فَإِنِ ٱسۡتَقَرَّ مَكَانَهُۥ فَسَوۡفَ تَرَىٰنِيۚ

لیکن | نظر کن | بسوی کوه | اگر بجای خود | باقی ماند | پس تو هم مارا دیده میتوانی

به این کوه بنگر اگر بجای خود باقی ماند پس تو مارا هم باز دیده میتوانی

فَلَمَّا تَجَلّٰى رَبُّهٗ لِلْجَبَلِ جَعَلَهٗ دَكًّا وَّخَرَّ مُوْسٰى صَعِقًا ۚ

پس وقتیکه | تجلی کرد | رب او | بسوی کوه | گردانیداورا | ریزه ریزه | وافتاد | موسیٰ | بیهوش

وقتیکه خداوند (ج) بسوی کوه تجلی کرد پس آن را زره زره گردانید و موسیٰ علیه السلام بیهوش

فَلَمَّآ اَفَاقَ قَالَ سُبْحٰنَكَ تُبْتُ اِلَيْكَ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۱۴۳﴾

پس چون | بهوش آمد | گفت | پاک است ذات تو | بازگشتم | بسوی تو | و من | اول | ایمان آورنده گانم

افتید پس چون بهوش آمد پس فرمود پاک است ذات تو و من در حضور تو توبه میکنم

قَالَ يٰمُوْسٰٓى اِنِّى اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسٰلٰتِىْ وَبِكَلَامِىْ ۖ

گفت | ای موسیٰ! | هرآینه من | برگزیدم ترا | برمردمان | به پیغام های خود | وبشنوانیدن سخن خود

و از همه نخست ایمان آوردگانم خداوند فرمود ای موسیٰ! من ترا از مردم دیگران برگزیدم

فَخُذْ مَآ اٰتَيْتُكَ وَكُنْ مِّنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿۱۴۴﴾ وَكَتَبْنَا لَهٗ

پس بگیر | آنچه عطا کردیم ترا | وباش تو | ازشکرگذاران | ونوشتیم ما | اورا

که هم بتو رسالت دادیم و هم با تو سخن گفتم پس چیزیکه دادیم آن را بگیر و

فِى الْاَلْوَاحِ مِنْ كُلِّ شَىْءٍ مَّوْعِظَةً وَّتَفْصِيْلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ ۚ فَخُذْهَا

درلوحها | ازهرچیز | نصیحت | وتفصیل | برای | هرچیز | پس بگیرآن را

از شکر گذاران باش و ما بر چند تختها هر نوع نصیحتها و تفصیل هر مسئله

بِقُوَّةٍ وَّاْمُرْ قَوْمَكَ يَاْخُذُوْا بِاَحْسَنِهَا ۗ سَاُورِيْكُمْ دَارَ

بقوت | وامرکن | قوم خودرا | که اختیار کنند | سخنهای خوب آن | زوداست که بنمایم بشما | سرای

نوشته (و گفتیم) که این هدایات را محکم گیرید و بقوم خود حکم کن که ایشان

الْفٰسِقِيْنَ ﴿۱۴۵﴾ سَاَصْرِفُ عَنْ اٰيٰتِىَ الَّذِيْنَ يَتَكَبَّرُوْنَ فِى الْاَرْضِ

فاسقان | بازخواهم داشت | ازآیات خود | آنانیکه | تکبرمیکنند | درزمین

به سخنهای بسیار درست آن عمل کنند زود است که بتو خانهای بد اعمال نشان دهم من روهای متکبرین از آیات خود

بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ وَاِنْ يَّرَوْا كُلَّ اٰيَةٍ لَّا يُؤْمِنُوْا بِهَا ۚ

بناحق | واگر | ببینند | هرنشانی | ایمان نه می آرند | برآن

دور خواهم کرد و اگر ایشان هر نوع نشانه ها راهم ببیند

وَاِنْ يَّرَوْا سَبِيْلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۚ وَاِنْ يَّرَوْا

واگر ببینند | راه | هدایت | نه میگیرند آن را | راه | واگر ببینند

باز هم ایمان نه می آرند و اگر راه هدایت به آنها ظاهر شود بر آن نه میروند

سَبِيْلَ الْغَىِّ يَتَّخِذُوْهُ سَبِيْلًا ۗ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَذَّبُوْا

راه | گمراهی | میگیرند آن را | راه | بسبب اینکه ایشان | تکذیب کردند

و اگر راه گمراهی ببیند برآن میروند بسبب اینکه ایشان آیات مارا

بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا عَنْهَا غٰفِلِيْنَ ﴿۱۴۶﴾ وَالَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا

آیات مارا | وبودند | از آن | بی خبر | وآنانیکه | دروغ کردند | آیات مارا

نسبت دروغ کردند و از آن بی خبر هستند و آنانیکه آیات مارا و ملاقات آخرت را

وَلِقَآءِ الْاٰخِرَةِ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ ؕ هَلْ يُجْزَوْنَ اِلَّا

وملاقات آخرت | ضائع شد | اعمال ایشان | وایشان بدله می یابند | تنها از آن

نسبت دروغ کردند اعمال ایشان ضائع شدند ایشان را چیزی نه بلکه فقط

مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴۷﴾ ع وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوْسٰى مِنْ بَعْدِهٖ مِنْ حُلِيِّهِمْ

کارها که میکردند | وگرفت | قوم موسیٰ | بعد از آن | از زیورات خود

بدله اعمال آنها داده میشوذ و قوم موسیٰ (بعد از رفتن او به کوه طور) از زیورات خود یک گوساله ساخت

عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ ؕ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّهٗ لَا يُكَلِّمُهُمْ

گوساله | که یک بدن بود | که در آن آواز بود | آیا آنها نه دیدند | که او | سخن نه میگوید با ایشان

تنها یک بدن بود که آواز میکرد آیا آنها نه میدیدند که نه به آنها سخن میکرد

وَلَا يَهْدِيْهِمْ سَبِيْلًا ۘ اِتَّخَذُوْهُ وَكَانُوْا ظٰلِمِيْنَ ﴿۱۴۸﴾

ونه مینماید ایشان را | راه | گرفتند اورا | وبودند ظالمان

و نه به ایشان راه مینماید ایشان این معبود را گرفتند و ایشان ستمگاران بودند

وَلَمَّا سُقِطَ فِيْٓ اَيْدِيْهِمْ وَرَاَوْا اَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوْا ۙ

وچون | شرمنده شدند | وایشان دیدند | که ایشان | بی راه شدند

و چون ایشان از این عمل شرمنده شدند و ایشان دیدند که واقعاً آنها گمراه شدند

قَالُوْا لَئِنْ لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُوْنَنَّ

گفتند | اگر | رحم نکند بما | رب ما | و | نیامرزد مارا | هرآینه باشیم

گفتند: اگر رب ما بما رحم نکند و گناهان مارا نیامرزد پس هر آینه ما

مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۱۴۹﴾ وَلَمَّا رَجَعَ مُوْسٰٓى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ اَسِفًا ۙ

از زیان کاران | وچون | بازگشت | موسیٰ | بسوی قوم خود | خشمگین | افسوسناک

برباد خواهیم شذ وقتیکه موسیٰ علیه السلام اندوهگین در حالت غم بقوم خود باز گشت

قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُوْنِيْ مِنْ بَعْدِيْ ۚ اَعَجِلْتُمْ اَمْرَ رَبِّكُمْ ۚ

گفت | بسیار خراب | قائم مقامی من را کردید | بعد از من | آیا شتاب کردید | از حکم رب خود؟

گفت: شما بعد از من بسیار کار خراب کردید آیا پیش از آمدن حکم خداوند عجله کردید؟

وَاَلْقَى الْاَلْوَاحَ وَاَخَذَ بِرَاْسِ اَخِيْهِ يَجُرُّهٗٓ

(ونهاد) | آن الواح را | وگرفت | موی سر | برادر خود را | میکشیداش

و موسیٰ علیه السلام آن الواح را نهاد و موی برادر خود هارون علیه السلام را گرفت و بسوی خود

ربع ۱۷ ع ۷

وقف لازم

إِلَيْهِ ۚ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُونِي وَكَادُوا

بسوی خود | گفت | ای پسر مادرم | هر آینه این مردم | کمزور دانستند مرا | ونزدیک بودند آنها

هارون به وی گفت: ای پسر ما در من! این مردم من را ضعیف شمرده اند و نزدیک بود

يَقْتُلُونَنِي ۖ فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي

که بکشند مرا | پس شادمگردان | بر ما | دشمنان | ومگردان مرا

که مارا بکشند، پس دشمنان را به من شاد مکن و در گروه ستمگاران

مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِأَخِي وَ

باقوم | ظالمان | گفت | ای رب من | بیامرز مرا | وبرادر من | و

مارا حساب مکن موسیٰ گفت ای رب من! بیامرز مرا و برادر من و

أَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ الَّذِينَ

ع ۱۸ ۸

داخل کن مارا | در رحمت خود | وتو | از همه رحم کننده هستی | هر آینه آنانیکه

مارا در رحمت خود داخل کن و تو از همه زیاد رحم کننده هستی هر آینه آنانیکه

اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيَنَالُهُمْ غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ

گرفتند | گوساله را | زود خواهد رسید به ایشان | غضب | از جانب رب خود | وذلت

گوساله را معبود گرفتند بر ایشان بسیار زود از جانب رب ایشان عذاب نازل میشود

فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَالَّذِينَ

در زندگی دنیا | وهم چنین | سزا میدهیم | افتراء کنندگان را | وآنانیکه

و ذلت هم در زندگی دنیا، و ما هم چنین مکذبین را جزاء میدهیم و آن مردم آنانیکه

عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ

کردند اعمال بد | بازتوبه کردند | بعد از آن | وایمان آوردند | هر آینه رب تو

کارهای خراب کردند و بعد از آن توبه کردند و ایمان آوردند پس هر آینه رب تو

مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٣﴾ وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى

بعد از آن | هر آینه آمرزنده | رحم کننده است | ووقتیکه خاموش شد | از موسیٰ

بعد از توبه کردن بخشنده و مهربان است وقتیکه خشم موسیٰ خاموش شد

الْغَضَبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ ۖ وَفِي نُسْخَتِهَا هُدًى وَرَحْمَةٌ

خشم | گرفت الواح را | ودر مکتوب آن | هدایت | ورحمت بود

تخته ها را گرفت در مضامین آن هدایت و رحمت بود

لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾ وَاخْتَارَ مُوسَى قَوْمَهُ

برای آنانیکه | که از رب خود | میترسند | واختیار کرد | موسیٰ | از قوم خود

برای آنانیکه از رب خود میترسند و موسیٰ علیه السلام از قوم خود هفتاد مرد

سَبۡعِيۡنَ رَجُلًا لِّمِيۡقَاتِنَا ۚ فَلَمَّآ اَخَذَتۡهُمُ الرَّجۡفَةُ قَالَ

هفتاد | مرد | برای میعاد ما | پس چون | گرفتند ایشان را | زلزله | گفت

پسند کرد تا به میعاد مقررهٔ ما بیایند باز وقتیکه ایشان را زلزله گرفتند موسیٰ علیه السلام گفت:

رَبِّ لَوۡ شِئۡتَ اَهۡلَكۡتَهُمۡ مِّنۡ قَبۡلُ وَاِيَّایَ ؕ اَتُهۡلِكُنَا

ای رب! | اگر میخواستی | هلاک میکردی ایشان را | پیش از این | ومرا (هم) | آیا تو هلاک میکنی مارا

ای پروردگار من! اگر تو میخواستی پس ایشان را و مراهم پیش از این هلاک میکردی آیا تو هم مارا

بِمَا فَعَلَ السُّفَهَآءُ مِنَّا ۚ اِنۡ هِیَ اِلَّا فِتۡنَتُكَ ؕ

در بدله آن | که کرد | بی عقلان | از ما | نیست | این | مگر | امتحان تو

بر آن جرم هلاک میکنی که چند اشخاص کم عقلان کردند این تنها یک آزمایش تو است

تُضِلُّ بِهَا مَنۡ تَشَآءُ وَ تَهۡدِیۡ مَنۡ تَشَآءُ ؕ اَنۡتَ

گمراه میکنی | با آن | هرکرا | خواهی | و | توهدایت میدهی | هرکرا | خواهی | توئی

هر کرا بخواهی آن را گمراه میکنی برآن و هر کرا بخواهی اورا برآن هدایت میکنی کار ساز ما

وَلِيُّنَا فَاغۡفِرۡ لَنَا وَارۡحَمۡنَا وَاَنۡتَ خَيۡرُ الۡغٰفِرِيۡنَ ﴿۱۵۵﴾

کارساز ما | پس بیامرز مارا | ومهربانی کن برما | وتو | بهترین | آمرزندگانی

تنها توئی مارا معاف کن و بر ما رحم کن و تو از همه زیاد رحم کننده هستی

وَاكۡتُبۡ لَنَا فِیۡ هٰذِهِ الدُّنۡيَا حَسَنَةً وَّفِی الۡاٰخِرَةِ اِنَّا

وبنویس | مارا | دراین دنیا | نیکی | ودرآخرت (هم) | هرآینه ما

و بنویس مارا در این دنیا هم نیکی و در آخرت هم هر آینه ما

هُدۡنَاۤ اِلَيۡكَ ؕ قَالَ عَذَابِیۡۤ اُصِيۡبُ بِهٖ مَنۡ اَشَآءُ ۚ وَرَحۡمَتِیۡ

رجوع کردیم | بسوی تو | گفت خدا | عذاب من | میرسانم اش | هرکرا خواهم | ورحمت من

بسوی تو رجوع کردیم ارشاد شد که عذاب خود را به کسی که بخواهم میرسانم و رحمت من

وَسِعَتۡ كُلَّ شَیۡءٍ ؕ فَسَاَكۡتُبُهَا لِلَّذِيۡنَ يَتَّقُوۡنَ

احاطه کرده است | هرچیزی را | پس بسیار زود می نویسم آن را | برای آنانیکه | پرهیزگاری میکنند

برهر چیز احاطه کرده است پس من این نیکی را برای آن مردم حتماً مینویسم که پرهیز گاری میکنند

وَيُؤۡتُوۡنَ الزَّكٰوةَ وَالَّذِيۡنَ هُمۡ بِاٰيٰتِنَا يُؤۡمِنُوۡنَ ﴿۱۵۶﴾ اَلَّذِيۡنَ

ومیدهند | زکات را | وآنانیکه ایشان | به آیات ما یقین میکنند | آنانیکه

و زکواة میدهند و برای آنانیکه به آیات ما ایمان می آرند آنانیکه به چنین

يَتَّبِعُوۡنَ الرَّسُوۡلَ النَّبِیَّ الۡاُمِّیَّ الَّذِیۡ يَجِدُوۡنَهٗ مَكۡتُوۡبًا

تابعداری میکنند | رسول را | که نبی | امی است | آنکه | میابند اورا | نوشته

نبی امی پیروی میکنند که آنها ذکر او نزد خود در تورات و

عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرٰىةِ وَالْاِنْجِيْلِ يَاْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوْفِ

نزد خویش | در تورات | و انجیل | او حکم میکند ایشان را | به کار نیک

انجیل در هر دو نوشته شده می یابند و او به ایشان حکم نیکو کاری میکند

وَيَنْهٰهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبٰتِ وَيُحَرِّمُ

و | منع میکند ایشان را | از کارهای بد | و حلال میکند | ایشان را | چیزهای پاکیزه | و حرام میکند

و از کارهای بد منع میکند و چیزهای پاکیزه به ایشان حلال میکند و چیزهای ناپاک

عَلَيْهِمُ الْخَبٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ اِصْرَهُمْ وَالْاَغْلٰلَ

بر ایشان | ناپاکیزه ها را | و فرود می آرد | از ایشان | بار گران ایشان را | و آن مشقتها را که

برای ایشان حرام میگرداند و فرود می آرد از ایشان بارهای ایشان و طوقها

الَّتِيْ كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۭ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِهٖ وَعَزَّرُوْهُ وَنَصَرُوْهُ

که | بود | بر ایشان | پس آنانیکه | ایمان آوردند | به او | و تعظیم کردند | و یاری دادند اورا

باز میکند از آنها پس کسیکه بروی ایمان آرد و یاری او کند و نصرت اورا

وَاتَّبَعُوا النُّوْرَ الَّذِيْٓ اُنْزِلَ مَعَهٗٓ ۙ اُولٰۗىِٕكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۱۵۷﴾ ع ۱۹ ۹

و پیروی کردند | نوری را که | نازل کرده شده | با وی | ان گروه ایشان | کامیاب اند

و تابعداری کند آن نور را که باوی نازل شده پس ایشان کامیاب هستند

قُلْ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اِنِّىْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ جَمِيْعَا الَّذِيْ لَهٗ

بگو | ای مردم! | هر آینه من | رسول خدا هستم | رسول شما | آن خدای که اورا

ای پیغمبر! بگو که ای مردم! من رسول خدا هستم که به همه شما فرستاده ام آن ذات

مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُـحْيٖ وَيُمِيْتُ

بادشاهی | آسمانها | و زمین | نیست هیچ معبود | مگر او | او زنده میکند | و می میراند

که مالک آسمانها و زمین است غیر از او معبود دیگری نیست اوست که زندگی می بخشد و هم او

فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ النَّبِيِّ الْاُمِّيِّ الَّذِيْ يُؤْمِنُ

پس ایمان بیارید | به خدا | و به رسول اش | که نبی | امی است | آنکه | ایمان می آرد

است که مرگ می آرد پس همهٔ شما بر خدا ایمان آرید و به رسول وی که امی نبی است که بخدا و بر

بِاللّٰهِ وَكَلِمٰتِهٖ وَاتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿۱۵۸﴾ وَمِنْ

به خدا | و به کلام او | و تابعداری کنید اورا | تا شما | راه یابید | و از

کلام او خوداش هم ایمان میدارد و تابعداری او کنید تا راه درست یابید

قَوْمِ مُوْسٰٓى اُمَّةٌ يَّهْدُوْنَ بِالْحَقِّ وَبِهٖ يَعْدِلُوْنَ ﴿۱۵۹﴾

قوم موسیٰ | گروهی است که | راه نمائی میکنند | به طرف حق | و طبق آن | انصاف میکنند

و در قوم موسیٰ علیه السلام چنین گروهی هم است که هدایت راه حق میکند و طبق حق

وَقَطَّعْنٰهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ اَسْبَاطًا اُمَمًا ۚ وَاَوْحَيْنَآ

وماجدا جدا ساختیم ایشان را | دوازده قسم | قبیله قبیله | گروه گروه | وما وحی کردیم

انصاف میکنند۔ و ما ایشان را در دوازده گروه جدا جدا تقسیم کردیم

اِلٰى مُوْسٰٓى اِذِ اسْتَسْقٰىهُ قَوْمُهٗٓ اَنِ اضْرِبْ بِّعَصَاكَ

بسوی موسیٰ | وقتیکه آب خواست از او | قوم او | که بزن | بعصای خود

و هنگامیکه قوم از موسیٰ علیه السلام آب خواست پس ما به او وحی کردیم که سنگ فلانی را

الْحَجَرَ ۚ فَانْۢبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۗ قَدْ عَلِمَ كُلُّ

سنگ را | پس روان شد | از آن | دوازده | چشمه | شناخت | هر

به عصای خود بزن پس از آن دوازده چشمه روان شد هر گروهی

اُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۗ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَاَنْزَلْنَا

گروهی | آب خور خود را | وما سایه ساختیم | برایشان | ابر را | و | نازل کردیم

جای مشرب خود را شناخت و ما برایشان سایه کردیم ابر را

عَلَيْهِمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ۗ كُلُوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ ۗ

برایشان | من و سلوی را | که بخورید | از پاکیزه های که | ما دادیم شما را

و بر ایشان من و سلویٰ نازل کردیم که آن چیزهای پاک را بخورید

وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۱۶۰﴾ وَاِذْ قِيْلَ لَهُمُ

وستم نکردند بر ما | لیکن ایشان بر نفسهای خود | ستم میکردند | ووقتیکه گفته شد ایشان را

که بشما روزی داده ایم و ایشان بر ما ستم نه کرده اند بلکه خود آنها بر نفسهای خود ظلم کرده اند

اسْكُنُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوْا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُوْلُوْا

که ساکن شوید | در این | قریه | وبخورید | از آن قریه | هرجا که خواسته باشید | وبگوئید

ووقتیکه به آنها گفته شد که در این قریه سکونت کنید و از فصلهای آن بخورید

حِطَّةٌ وَّادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ

معاف کن (مارا) | ودر آئید | به دروازه | سجده کنندگان | تا معاف کنم | برای شما

و کلمه (حطة حطة) بگوئید و به دروازه شهر سجده کنان داخل شوید ما گناهان

خَطِيْٓـٰٔتِكُمْ ۗ سَنَزِيْدُ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۶۱﴾ فَبَدَّلَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا

گناهان شما را | زیاد میدهیم ما | نیکوکاران را | پس بدل کردند | آنانیکه ظالمان بودند

شما را معاف میکنیم و با مردم نیکو کاران مهربانی زیاد میکنیم پس در ایشان که کسی ستمگاران بودند

مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ الَّذِيْ قِيْلَ لَهُمْ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ

از ایشان | سخنی | غیر آنچه | گفته شده بود ایشان را | پس فرستادیم | برایشان

ایشان حرف تعلیم شده را به حرف دیگری تبدیل ساختند پس ما بر ایشان بسبب این ظلم

رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾ وَسْـَٔلْهُمْ

عذاب | از آسمان | بسبب اینکه | ایشان ظلم میکردند | وسوال کن از ایشان

از آسمان عذاب فرود آوردیم و از ایشان درباره مردم آن قریه

عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ حَاضِرَةَ الْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ

دربارهٔ قریه | آنکه | بود | به کنار | دریا | وقتیکه | ایشان تجاوز میکردند

پرس! که درکنار دریا آباد بودند که ایشان به روز سبت (شنبه) از حد تجاوز

وقف لازم

فِي السَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا

درروز شنبه | وقتیکه می آمد ایشان را | ماهیان ایشان | روز شنبه ایشان | آشکارا

میکردند، که ماهیان به روز سبت به آنها آشکارا می آمدند

وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ ۙ لَا تَأْتِيهِمْ ۛ كَذَٰلِكَ ۛ نَبْلُوهُمْ

وروز یکه شنبه نه میبود | نه می آمدند ایشان را | هم چنین | آزمودیم ایشان را

و روز سبت که نه میبود نه می آمدند به این شکل ایشان را آزمایش کردیم

معانقة

بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾ وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ

بسبب نافرمانی ایشان | ووقتیکه گفت | گروهی | از ایشان | چرا پند میدهید

زیرا که آنها مردم نافرمان بودند و هنگامیکه در ایشان یک گروهی گفتند که شما به چنین مردم

النصف

قَوْمًا ۙ اللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ

این قوم را | که خدا | هلاک کننده ایشان است | ویا ایشان را عذاب دهنده است | عذاب | سخت

چرا نصیحت میکنید که خداوند ایشان را هلاک میکند و یا به ایشان عذاب میدهد عذاب سخت

قَالُوا مَعْذِرَةً إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٦٤﴾

ایشان گفتند که | برای پیش کردن عذر | به نزد رب شما | وبرای اینکه ایشان | پرهیزگاری کنند

ایشان گفتند که ما این کار بخاطر این میکنیم که به خداوند(ج) عذر خود پیش کنیم و شاید که آنها منع شوند

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا الَّذِينَ

پس چون | آنها فراموش کردند | آنچه | پندداده شده بود ایشان را | ازآن | پس نجات دادیم ما | کسانی راکه

وقتیکه آنها آن نصائح را فراموش کردند ما آنها را نجات دادیم که از بدی

يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَئِيسٍ

منع میکردند | ازکاربد | وگرفتار کردیم | آنانی راکه | ستم کردند | بعذاب | سخت

مردم را منع میکردند و ستمگاران را در عذاب شدید گرفتیم

بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾ فَلَمَّا عَتَوْا عَن مَّا نُهُوا عَنْهُ

بسبب آنچه | ایشان نافرمانی میکردند | پس وقتیکه ایشان سرکشی کردند | ازآن سخنی | که منع شده بودند ازآن

بسبب آنکه ایشان نافرمانی میکردند باز وقتیکه آنها از کدام کار منع شده بودند وقتیکه در آن

قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خٰسِئِينَ ﴿١٦٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ

گفتیم | ایشان را | بشوید | بوزینگان | ذلیل | ووقتیکه حکم کرد | رب تو

از حد تجاوز کردند گفتیم ایشان را که شوید بوزینگان ذلیل و آن وقت را یاد کنید وقتیکه رب تو

لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ يَّسُومُهُمْ سُوٓءَ الْعَذَابِ ۗ

هرآینه بفرستد | برایشان | تاروز قیامت | آنکه | بچشاند ایشان را | عذاب بد

این اعلان کرد تا قیامت بر بنی اسرائیل چنین مردم مسلط میکنم که عذاب ذلت برآنها میدهد

إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ ۖ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٧﴾

هرآینه رب تو | زود عذاب دهنده است | وهرآینه او | بخشنده | مهربان است

هر آینه رب تو در عذاب دادن بسیار سخت است و بخشنده و مهربان است

وَقَطَّعْنٰهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَمًا ۚ مِنْهُمُ الصّٰلِحُونَ وَمِنْهُمْ

وما جدا جدا ساختیم ایشان را | در زمین | گروه گروه | از ایشان | نیکوکاران است | واز ایشان

و ما ایشان را در دنیا جدا جدا ساختیم و در اقوام تقسیم کردیم برخی از آنها نیکوکاران بودند و بعضی در ایشان

دُونَ ذٰلِكَ ۖ وَبَلَوْنٰهُمْ بِالْحَسَنٰتِ وَالسَّيِّاٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾

سوای این اند | وامتحان کردیم ایشان را | بر نعمتها | وتکالیف | تا ایشان | بازگردند

قسم دیگری بودند، و ما ایشان را بر هر دو حالات خوب، و بد آزمایش کردیم شاید که آنها از نافرمانی

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَّرِثُوا الْكِتٰبَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ

بازجانشین شدند | بعد از ایشان | بدجانشین | که وارث کتاب شدند | که آنها میگیرند | مال

بازگردند، بعد از این نسلها از ایشان چنین نسلها ماندند که و وارثان کتاب خدا شدند که متاع

هٰذَا الْأَدْنٰى وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا ۚ وَإِنْ يَّأْتِهِمْ عَرَضٌ

این ادنی دنیا | ومیگویند | زود بخشش کرده خواهد شد بما | واگر بیاید ایشان را | مال

و مال دنیا برآن حاصل کنند و میگویند که بسیار زود به معافی کرده خواهد شد و اگر آن قسم مالها باز بدست

مِّثْلُهُ يَأْخُذُوهُ ۗ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِمْ مِّيثَاقُ الْكِتٰبِ

مانند آن | میگیرند آن را | آیا گرفته شده است | برایشان | وعده محکم | کتاب

بیاید بدون پرسان آن را میگیرند آیا از ایشان در تورات این وعده گرفته نشده است که

أَنْ لَّا يَقُولُوا عَلَى اللّٰهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ ۗ

که نگویند آنها | برخدا | مگرحق | وخوانده اند | آنچه | در تورات است

بنام خداوند بدون از حق چیزی دیگری نگویند؟ و ایشان چیزیکه درآن بود خوانده است

وَالدَّارُ الْاٰخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾

وسرای آخرت | بهتر است | آنانی را که | میترسند (از خدا) | پس آیا شما عقل ندارید

و خانهٔ آخرت برای آن مردم بسیار درست است آنانیکه پرهیزگار هستند آیا شما به این هم نه میدانید؟

وَالَّذِيْنَ يُمَسِّكُوْنَ بِالْكِتٰبِ وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ ؕ اِنَّا

و آنانکه | تمسک میکنند | بکتاب | و برپا میدارند | نمازرا | هرآینه ما

و آنانیکه کتاب را به تمسک گرفتند و برپا میدارند نماز را هر آینه ما

لَا نُضِيْعُ اَجْرَ الْمُصْلِحِيْنَ ﴿۱۷۰﴾ وَاِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ

ضائع نه میکنیم | اجر اصلاح کنندگان | و چون برداشتیم ما | کوه را | بالای ایشان

اجر چنین نیکو کاران ضائع نه میکنیم و یاد کن آن وقت را که ما بالای ایشان کوه چنین

كَاَنَّهٗ ظُلَّةٌ وَّظَنُّوْۤا اَنَّهٗ وَاقِعٌۢ بِهِمْ ۚ خُذُوْا

گویا آن | سایبانی است | و ایشان گمان کرده بودند که آن | فرود آمده است | بر ایشان | بگیرید

بلند کردیم مثل که این سایبان است و ایشان یقین کردند که اکنون آن بر ایشان فرود آمدنی است (گفتیم)

مَاۤ اٰتَيْنٰكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوْا مَا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿۱۷۱﴾ ع

آنچه دادیم شمارا | به محکم بودن | و یاد کنید | انچه | در آن است | تا شما | پرهیزگاری کنید

کدام کتابیکه بشما داده ایم آن را بگیرید و چیزیکه در آن است آن را یاد بگیرید که از گناه نجات یابید

وَاِذْ اَخَذَ رَبُّكَ مِنْۢ بَنِيْۤ اٰدَمَ مِنْ ظُهُوْرِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ

و چون | گرفت رب تو | از بنی آدم | از پشت های ایشان | اولاد ایشان را

و آن وقت را هم به ایشان یاد کن که رب تو از پشتهای بنی آدم آولاد آنها را کشید۔

وَاَشْهَدَهُمْ عَلٰۤى اَنْفُسِهِمْ ۚ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ؕ قَالُوْا بَلٰى ۛۚ شَهِدْنَا ۛۚ

و گواه گردانید ایشان را | بر نفسهای خویش | آیا من رب شما نیستم؟ | گفتند آری! | ما گواهی میدهیم

و ایشان را بر نفسهای خویش گواه گردانید (و پرسید که) آیا من رب شما نیستم؟ ایشان گفتند: چرا نه! (آری!) ما بر این

اَنْ تَقُوْلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غٰفِلِيْنَ ﴿۱۷۲﴾ ۙ اَوْ تَقُوْلُوْۤا

تا نگوئید | روز قیامت | هرآینه ما بودیم | از این | ناخبر | یا اینکه بگوئید

گواه هستیم بخاطر اینکه شما روز قیامت نگوئید که ما از این ناخبر بودیم یا این نگوئید

اِنَّمَاۤ اَشْرَكَ اٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْۢ بَعْدِهِمْ ۚ

هرآینه شرک کرده بودند | پدران ما | پیش | و بودیم | فرزندان | بعد از ایشان

که شرک پدران ما قبلاً شروع کرده بودند و ما در نسل آنها بعداً تولد شده بودیم

اَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿۱۷۳﴾ وَكَذٰلِكَ نُفَصِّلُ

آیا هلاک میکنی ما را | به آنچه | کرده | بدکاران | و هم چنین | واضح بیان میکنیم

آیا تو ما را برکارهای ایشان هلاک میکنی که مردم سابقه خراب کاران کرده بودند و هم چنین ما آیات خود را

الْاٰيٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿۱۷۴﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ الَّذِيْۤ

نشانها را | و تا ایشان | باز گردند | و بخوان | بر ایشان | خبر | کسیکه

به تفصیل بیان میکنیم شاید که آنها به راه حق رجوع کنند و ای پیغمبر! ایشان را قصهٔ آن کسی بخوان

معانقة ۷

آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ

به آنکه داده بودیم ما اورا | آیات خود | باز او بیرون شد | از آن | پس در پی او شد | شیطان | پس شد

آنکه ما بوی دادیم آیات خود را باز او از آن بیرون شد پس شیطان در پی او شد پس در

مِنَ الْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُ أَخْلَدَ

از گمراهان | واگر | میخواستیم | میبرداشتیم | بسبب آن | لیکن او | مائل شد

گمراهان شامل شد، و اگر میخواستیم بسبب این آیات درجهٔ اورا بلند میکردیم لیکن او

إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ ۚ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِن

بسوی زمین | و پیروی کرد | خواهش خودرا | پس مثال او | مثال مانند سگ است | اگر

بسوی دنیا مائل شد و پیروی خواهشات خود را کرد، پس مثال او مانند سگ است اگر

تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَث ۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ

حمله کنی بروی | زبان میکشد | یا اگر بگذاری اورا | زبان بیرون می آرد | این | مثال گروهی است | آنانیکه

او را بدوانی هم حمله میکند زبان خود را میکشد و اگر آن را بگذاری هم زبان خود را میکشد هم این مثال آن مردم است

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۚ فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾

دروغ گفتند | آیات مارا | پس بخوان برایشان | این پندرا | تا ایشان | تامل کنند

که به آیات ما نسبت دروغ میکنند به ایشان این قبضه بخوان شاید که تدبر کنند۔

سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنفُسَهُمْ

بسیار بد است | مثال | آن قوم | آنانیکه | دروغ کردند | آیات مارا | و برنفسهای خود

مثال این مردم بسیار بد است آنانیکه احکام مارا به دروغ نسبت کردند و بر نفسهای خویش

كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٧٧﴾ مَن يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي ۖ وَمَن

ایشان ظلم میکردند | هرکرا راه نماید الله | پس او | راه یابنده است | وهرکرا

ظلم کردند به کسیکه خداوند(ج) هدایت کند پس اوراه راست را می یابد و کسیکه

يُضْلِلْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿١٧٨﴾ وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ

گمراه سازد | پس ایشان اند | درخساره | وهر آینه | پیدا کردیم ما | برای جهنم

از هدایت محروم کند پس آنها در خساره واقع شدند و این حقیقت است که ما

كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ ۖ لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ

بسیار | از جنیان | وآدمیان | ایشان رادلها است | که نه می فهمند به آن | وایشان را

بسیاری جنات و بنی آدم را برای جهنم پیدا کردیم۔ ایشان را دلها است که مگر سعی فهمیدن نه میکنند و ایشان را

أَعْيُنٌ لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَا ۚ أُولَٰئِكَ

چشمها است | که نه می بینند بر آن | وایشان را | گوشها است | که نه میشنوند به آن | آن گروه

چشمها است که بر آن نه می بینند و ایشان را گوشها است مگر بر آن نه میشنوند ایشان

كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾ وَلِلَّهِ

مانند چهار پایان اند | بلکه ایشان گمراه تراند | ایشان اند | (از دین) ناخبر | وخدای راست

مانند چهار پایان اند بلکه از آن هم بد تر اندوهمه این مردم از حق بی خبر مانده اندوهمه

الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ

نامهای | نیک | پس بخوانید اورا | به آن | وبگذارید | آنانی را | که کجروی میکنند

نامهای خداوند خوب، خوب است برآن نامها اورا یاد کنید و آن مردم را بگذارید که در نامها خدا

فِي أَسْمَائِهِ ۚ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾ وَمِمَّنْ

درنامهای خدا | زوو داده خواهد شد ایشان را | از آنکه ایشان میکردند | واز آن مردم

کجروی طلب میکنند به ایشان بدلۀ اعمال ایشان زود داده خواهد شد و در مخلوق مالک

خَلَقْنَا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾

که ما پیدا کردیم | یک گروهی است | که راه مینماید | به طرف حق | وطبق آن | آنها انصاف میکنند

یک گروهی چنین هم است که طبق (حق) به مردم فیصله میکنند و طبق حق انصاف میکنند

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾

وآنانیکه | دروغ میگویند | آیات مارا | زود است که ایشان را درجه بدرجه گیریم | چنین که | ایشان را خبر نباشد

و آنانیکه احکام مارا دروغ نسبت کردند زود است که ایشان را درجه بدرجه بگیرم چنین که به آنها معلوم نشود

وَأُمْلِي لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا ۗ

ومن مهلت میدهم | ایشان را | هرآینه تدبیر ما | محکم است | آیا تامل نکردند

و من ایشان را مهلت میدهم، تدبیر من محکم است ایشان هیچ وقت به آن فکر نه میکنند۔

مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿١٨٤﴾

که نیست به رفیق ایشان | کدام دیوانگی | نیست او مگر | بیم دهنده | آشکارا

که به این رفیق ایشان هیچ اثری از جنات نیست او ترسانندۀ آشکارا است

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ

آیا نظر نکردند | در بادشاهی | آسمانها | وزمین | وچیزیکه | پیدا کرد خدا

آیا ایشان هیچ وقت هم در انتظام آسمانها و زمین تدبر نکردند؟ آیا ایشان به یک چیزی دیگری که خداوند

مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۖ

ازهرچیز | واینکه شاید | نزدیک شده باشد | اجل ایشان

پیدا کرده است نظر نکردند و به این هم فکر نکردند که شاید وقت ایشان نزدیک شده باشد

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ۚ

پس بکدام سخن | بعد قرآن | ایمان خواهند آورد | هرکرا گمراه سازد | خدا | پس نیست هیچ راه نما اورا

اکنون ایشان بعد از این (قرآن) بکدام سخن ایمان بیارند؟ کسی را که خداوند از هدایت محروم کند اورا هیچ کسی هدایت

وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْئَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ

ومیگذارد ایشان را | در گمراهی ایشان | سرگردان | می پرسند ترا | در بارهٔ قیامت

کرده نه میتواند و چنین مردم را خداوند گمراهی ایشان سرگردان میگذارد آنها از تو درباره قیامت می پرسند

أَيَّانَ مُرْسٰهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي ۚ لَا يُجَلِّيهَا

که کی باشد | استقرار آن | بگو | هر آینه علم آن | نزد رب من است | آشکارا نه میکند آن را

که چه وقت می آید؟ به ایشان بگو که علم آن نزد خداوند است او است که آن را در وقت خود

لِوَقْتِهَآ إِلَّا هُوَ ۘ ثَقُلَتْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ لَا تَأْتِيكُمْ

در وقت آن | مگر او | گران شده است | در آسمانها | و زمین | نیاید بشما

آشکارا میکند این حادثهٔ بزرگ آسمانها و زمین میباشد بر شما حتما

إِلَّا بَغْتَةً ۗ يَسْئَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا

مگر ناگهان | از تو می پرسند | گویا تو | در طلب آن مشغول هستی | بگو | هر آینه علم ان

ناگهان می آید ایشان از تو چنین می پرسند که گویا تحقیقات آن را تو پوره نموده اید بگو که علم آن

عِنْدَ اللّٰهِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾ قُلْ

نزد خدا است | لیکن | اکثر | مردم | نه میدانند | بگو

تنها نزد خداوند است مگر اکثر مردم بر آن نه میفهمند به ایشان بگو

لَّآ أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ۗ

مالک نیستم | برای نفس خود | نفعی | و نه ضرر | مگر آنچه | بخواهد خدا

من برای خود هم اختیار نفع و نقصان ندارم مگر آنکه به خداوند(ج) منظور باشد

وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۛ وَمَا مَسَّنِيَ

و اگر میدانستم | غیب را | هر آینه بسیار جمع کردمی | از خیر | و نه رسیدی به من

و اگر به من خبر غیب میبود برای خود خیر بسیاری را جمع میکردم

السُّوٓءُ ۚ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَّبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ

تکلیف | نیستم من | مگر بیم دهنده | و مژده دهنده | آن قوم را

و هیچ نقصان به من نه میرسید من تنها بیم دهنده و مژده دهنده هستم آنها را که

يُّؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّجَعَلَ

که ایمان می آرند | آن ذات است که | پیدا کرد شما را | از نفس یک | و بیافرید

سخن من را قبول میدارند خداوند(ج) آن ذات است که شما را از یک نفس آفریدند و هم

مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا ۚ فَلَمَّا تَغَشّٰهَا

از وی | بی بی او را | تا آرام گیرد | با وی | پس چون | جماع کرد

از او بی بی او تا که سکون یابد پس کدام وقتیکه مرد با زن یک جای

وقف منزل / وقف لازم

معانقه ۸

ع ۲۳

حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهٖ ۚ فَلَمَّآ اَثْقَلَتْ

بار گرفت | بار سبک | پس آمد و رفت کرد | به آن | پس چون | گران شد

پس از وی حمل سبک صورت گرفت که او با آن رفت و آمد میکرد باز وقتیکه حمل سنگین شد

دَّعَوَا اللّٰهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ اٰتَيْتَنَا صَالِحًا لَّنَكُوْنَنَّ

دعاء کردهر دو آنها | رب خود را | اگر بدهی مارا | فرزند صالح | هر آینه باشیم

هر دو ایشان به شراکت به خدا دعاء میکردند اگر بدهی مارا فرزند نیک پس ما شکر

مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿۱۸۹﴾ فَلَمَّآ اٰتٰىهُمَا صَالِحًا جَعَلَا لَهٗ شُرَكَآءَ

از شکر کنندگان | پس چون | داد خدا ایشان را | فرزند نیک | مقرر کردند | او را شرکاء

گذار تو میباشیم، پس چون داد خدا ایشان را فرزند درست پس هر دو آنها به وی شرکاء مقرر کردند

فِيْمَآ اٰتٰىهُمَا ۚ فَتَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۱۹۰﴾ اَيُشْرِكُوْنَ

در آنچه | داده بود با ایشان | پس بلند است | خدا | از آنچه | ایشان با او شریک میکنند | آیا ایشان شرک میکنند

در آن چیزیکه خدا داده بود پس خدا بلند است از آنچه ایشان با وی شریک میکنند آیا ایشان اورا

مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَّهُمْ يُخْلَقُوْنَ ﴿۱۹۱﴾ وَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

چیزی را که | پیدا نمیکند | هیچ چیزی | و ایشان | آفریده میشوند | و نه ایشان توان دارند

آن چیزها شریک میکنند که هیچ چیزی را پیدا کرده نه میتوانند و ایشان آفریده میشوند و قدرت نصرت ایشان را ندارند

لَهُمْ نَصْرًا وَّلَآ اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ ﴿۱۹۲﴾ وَاِنْ تَدْعُوْهُمْ

ایشان را | از مرد | و نه | خویش را | مدد کرده میتوانند | و اگر تو بخواهید ایشان را

و نه نصرت خود را کرده میتوانند (و ای مشرکین!) اگر شما

اِلَى الْهُدٰى لَا يَتَّبِعُوْكُمْ ۭ سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ اَدَعَوْتُمُوْهُمْ

بسوی راه راست | پیروی شما نه میکنند | برابر است | بر شما | که دعوت میکنید ایشان را

ایشان را بسوی راه راست بخواهید، پیروی شما نه میکنند برابر است بر شما اگر دعوت میکنید شما

اَمْ اَنْتُمْ صَامِتُوْنَ ﴿۱۹۳﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

یا | شما | خاموش باشید | هر آینه آنانیکه | میخواهید | غیر از خدا

و یا خاموش باشید (دعوت نکنید) آنانیکه شما غیر از خدا میخواهید آنها

عِبَادٌ اَمْثَالُكُمْ فَادْعُوْهُمْ فَلْيَسْتَجِيْبُوْا لَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ

بندگانند | مثل شما | پس بخواهید ایشان را | باید که جواب دهند شمارا | اگر هستید شما

مانند شما مخلوق هستند پس اگر شما ایشان را میخواهید پس مناسب است که سخن شما را قبول کنند

صٰدِقِيْنَ ﴿۱۹۴﴾ اَلَهُمْ اَرْجُلٌ يَّمْشُوْنَ بِهَآ ۡ اَمْ لَهُمْ اَيْدٍ

راست گویان | آیا ایشان را پایها است | که میروند | به آن | یا ایشان را دستها است

اگر شما راستگویان هستید آیا ایشان را پایها است که بر آن میروند؟ و یا ایشان را دستها است

يَبْطِشُوْنَ بِهَآ ۡ اَمْ لَهُمْ اَعْيُنٌ يُّبْصِرُوْنَ بِهَآ ۡ

که میگیرند | به آن | یا ایشان را | چشمها است | که می بینند | به آن

که بر آن میگیرند و یا ایشان را هست چشمها که ببینند بر آن

اَمْ لَهُمْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا ؕ قُلِ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ

یا ایشان را | گوشها است | که میشنوند | به آن | بگو | بخوانید | شریکان خود را

و یا ایشان را گوشها است که بر آن بشنوند؟ ای پیغمبر! بگو که شریکان خود را بخواهید

ثُمَّ كِيْدُوْنِ فَلَا تُنْظِرُوْنِ ﴿١٩٥﴾ اِنَّ وَلِیِّ ۦَ اللّٰهُ الَّذِیْ نَزَّلَ الْكِتٰبَ ۖ

باز تدبیر کنید خلاف من | و مهلت مدهید | هر آینه کارساز من خدا است | آنکه | فرود آورده کتاب را

باز خلاف من تدبیر کنید و مهلت مدهید من را هر آینه کار ساز من آن ذات است که این کتاب را فرود آورد

وَهُوَ يَتَوَلَّى الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٩٦﴾ وَالَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ

و او | کارسازی میکند | نیکوکاران را | و آنانیکه | شما میخواهید | غیر از خدا

و اوست کار ساز مردم نیکو کاران را و شما که بدون خداوند معبودان دیگری را میخوانید

لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَكُمْ وَلَآ اَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُوْنَ ﴿١٩٧﴾ وَ

ایشان نه میتوانند | مدد شما | و نه خود را | مدد کرده میتوانند | و

در قدرت ایشان نیست مدد شما و نه خود را مدد کرده میتوانند و

اِنْ تَدْعُوْهُمْ اِلَى الْهُدٰى لَا يَسْمَعُوْا ؕ وَتَرٰىهُمْ يَنْظُرُوْنَ

اگر بخواهید ایشان را | بسوی راه راست | آنها نه میشنوند | و تو می بینی ایشان را | که می نگرند

اگر تو ایشان را بسوی هدایت دعوت کنی ایشان نه میشنوند و چنین دیده میشوند که بسوی تو

اِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿١٩٨﴾ خُذِ الْعَفْوَ وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ

بسوی تو | و ایشان هیچ نه می بینند | معافی کن | و حکم کن | به کار نیک

(می بینند مگر ایشان با از این هم نه می بینند ای پیغمبر! نرمی اختیار کن و به نیکی حکم کن.

وَاَعْرِضْ عَنِ الْجٰهِلِيْنَ ﴿١٩٩﴾ وَاِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ

و | روی گردان | از جاهلان | و اگر | وسوسه کند ترا | از جانب شیطان

و روی گردان از جاهلان و اگر از طرف شیطان در دل تو کدام

نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٢٠٠﴾

وسوسه | پس پناه بخواه | به خدا | هر آینه (خدا) | شنوا | دانا است

وسوسه پیدا گردد پس پناه بخواه به خدا هر آینه او خوب شنوا و به هر چیز دانا است

اِنَّ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا اِذَا مَسَّهُمْ طٰٓئِفٌ مِّنَ الشَّيْطٰنِ

هر آینه | آنانیکه | میترسند (از خدا) | وقتیکه رسد ایشان را | کدام وسوسه | از شیطان

هر آینه آنانیکه میترسند از خدا وقتیکه به ایشان از جانب شیطان کدام وسوسه پیدا شود

تَذَكَّرُوا فَاِذَا هُمْ مُّبْصِرُوْنَ ﴿۲۰۱﴾ وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوْنَهُمْ

یاد میکنند خدا را | باز در آن وقت ایشان | بینندگان می باشند | و برادران ایشان | میکشند ایشان را

پس زود خدا را یاد میکنند و حتماً چشمهای ایشان باز میشوند و برادران ایشان۔ (شیطانان)

فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُوْنَ ﴿۲۰۲﴾ وَاِذَا لَمْ تَاْتِهِمْ بِاٰيَةٍ

در گمراهی | باز کوتاهی نه میکنند | وقتیکه نه می آری ایشان را | کدام معجزه

ایشان را بسوی گمراهی میکشند و در آن هیچ کوتاهی نه میکنند و اگر تو به ایشان معجزه نه می آری پس

قَالُوْا لَوْلَا اجْتَبَيْتَهَا ؕ قُلْ اِنَّمَآ اَتَّبِعُ مَا يُوْحٰى

گویند | چرا از خود انتخاب نه میکنی آن را | بگو | هر آینه من پیروی میکنم | از چیزیکه وحی شده میشود

میگویند چرا این معجزه را از خود پیش نکردی بگو من پیروی آن راه میکنم که

اِلَيَّ مِنْ رَّبِّيْ ۚ هٰذَا بَصَآئِرُ مِنْ رَّبِّكُمْ وَهُدًى

بسوی من | از جانب رب من | این دلائل است | از جانب رب تو | و هدایت

رب من به من وحی میکند این همه ادله است از جانب رب شما و هدایت

وَّ رَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۲۰۳﴾ وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ

و | رحمت | برای آن مردم | که ایمان می آرند | و چون خوانده شود | قرآن

و رحمت است به آنها که مؤمنان هستند وقتیکه قرآن خوانده میشود

فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَاَنْصِتُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿۲۰۴﴾ وَاذْكُرْ

پس بشنوید | آن را | و خاموش باشید | تا مهربانی کرده شود بر شما | و یاد کن

پس به توجه بشنوید آن را و خاموش باشید که بشما رحم کرده شود و ای پیغمبر!

رَّبَّكَ فِيْ نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَّخِيْفَةً وَّدُوْنَ

رب خود را | در دل خود | بزاری | و به خوف | و غیر از

تو در دل خود به زاری و عاجزی رب خود یاد کن و خفیہ خفیه

الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ وَلَا تَكُنْ

از جهر | آواز بلند | صبح | و شام | و مباش تو

بدون بلند کردن آواز صبح و شام و در غافلان

مِّنَ الْغٰفِلِيْنَ ﴿۲۰۵﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ

از غافلان | هر آینه آنانیکه | نزد رب تو اند | ایشان تکبر نه میکنند

مباش! هر آینه آنانیکه نزد رب تواست ایشان از بندگی خدا

عَنْ عِبَادَتِهٖ وَيُسَبِّحُوْنَهٗ وَلَهٗ يَسْجُدُوْنَ ۩ ﴿۲۰۶﴾

از عبادت او | و بپاکی یاد میکنند اورا | و خاص اورا | سجده میکنند

تکبر نه میکنند و پاکی او بیان میکنند و هم به وی سجده میکنند۔

ع السجدة

سُورَةُ الْاَنْفَالِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | خَمْسٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّعَشْرُ رُكُوْعَاتٍ

سوره انفال مدنی است و آن | آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | هفتاد و پنج آیت و ده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که نهایت بارحم و مهربان است

يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ ؕ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُوْلِ ۚ

ایشان می پرسند ترا | در باره مال غنیمت | بگو | مال غنیمت | خدا | و رسول را است

ای پیغمبر! مردم از تو دربارهٔ اموال غنیمت می پرسند؟ بگو که مال غنیمت خدا و رسول را است

فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَصْلِحُوْا ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۪ وَ اَطِيْعُوا اللّٰهَ

پس بترسید | از خدا | و به اصلاح باشید | درمیان خود | و | حکم قبول کنید | خدا را

پس شما از خدا بترسید و درمیان خود اصلاح باشید و حکم خدا و رسول را

وَرَسُوْلَهٗۤ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝١ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ

و رسول اورا | اگر هستید شما | مؤمنان | هر آینه | مؤمنان | آن مردم اند

قبول کنید اگر شما مؤمنان هستید در حقیقت مؤمنان آن هستند

اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَاِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ

وقتیکه | یاد کرده شود خدا | بترسد | دلهای ایشان | و چون خوانده شود | بر ایشان

وقتیکه یاد کرده شود خدا دلهای ایشان لرزه میکند ووقتیکه بر ایشان آیات خداوند خوانده شود

اٰيٰتُهٗ زَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّ عَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ۝٢ ۚۖ

آیات خدا | زیاده سازند ایشان را | در ایمان | و | بر رب خود | توکل میکنند

ایمان ایشان دیگر هم زیاد میشود و بر رب خود توکل میکنند

الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَ مِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝٣ ؕ

آنانیکه | قائم میکنند | نماز را | و | از آنچه | دادیم ایشان را | خرج میکنند

چنین مردم که پابند نماز هستند و کدام رزق که به ایشان داده ایم از آن در راه خدا خرج

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ؕ لَهُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ

هم ایشان اند | مؤمنان | راست | ایشان را است | مرتبه ها | نزد رب ایشان

میکنند این مردم در حقیقت ایمان دار هستند ایشان را نزد رب خود درجات بلند است

وَمَغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ۝٤ ۚ كَمَاۤ اَخْرَجَكَ رَبُّكَ

و بخشش است | و رزق است | از عزت | چنانچه | بیرون آورد ترا | پروردگار تو

و بخشش است و روزی عزت است (ای پیغمبر!) (فکر کن) چنانچه بیرون آورد ترا پروردگار تو

مِنْۢ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ ۪ وَ اِنَّ فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ

از خانه تو | به حق | و | هر آینه | یک گروه | از مؤمنان

به حق و صداقت از خانه (برای جهاد) بیرون کرد وحال آنکه یک گروه مسلمانان

لَكٰرِهُوْنَ ۝٥ يُجَادِلُوْنَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَمَا تَبَيَّنَ

این راخوش نداشتند | خصومت میکردند باتو | درسخن راست | بعدازآنکه | آشکاراشد

آن را خوش نه میداشتند این مردم باتو دربارهٔ سخن حق باتو بعد از آشکارا شدن آن هم خصومت میکردند

كَاَنَّمَا يُسَاقُوْنَ اِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ۝٦ وَاِذْ يَعِدُكُمُ

گویارانده میشوند | بسوی مرگ | و ایشان | می نگرند | وبوقتیکه | وعده میکرد باشما

گویا که ایشان بسوی مرگ رانده میشوند و آنها به آن به چشمها می دیدند و هنگامیکه (در غزوه بدر) خداوند

اللّٰهُ اِحْدَى الطَّآئِفَتَيْنِ اَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّوْنَ

خدا | از یکی | دردوگروه | که آن ازشماباشد | وشمامیخواستید

در دو گروهی وعده یک گروهی کرده بود که آن در دست شما می آید شما میخواستید که

اَنَّ غَيْرَ ذَاتِ الشَّوْكَةِ تَكُوْنُ لَكُمْ وَيُرِيْدُ اللّٰهُ

آن گروه که بدون اسلحه است | آن باشد | شمارا | ومیخواست | خدا

گروه بی اسلحه در دست شما بیاید و خدا میخواست که

اَنْ يُّحِقَّ الْحَقَّ بِكَلِمٰتِهٖ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكٰفِرِيْنَ ۝٧

که ثابت کند | حق را | به حکم خود | وببرد | بنیاد | کافران را

بحکم خود (عملاً) ثابت کند و ببرد بنیاد کافران را

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ۝٨

تاثابت کند | راست | ونابودکند | دروغ | اگرچه | خوش ندارند | این مجرمان

که حق را آشکارا کند و باطل را باطل آشکارا کند اگرچه مجرمین این سخن را خوش نه میدارند

اِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ اَنِّيْ مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ

وقتیکه فریادمیکردید | رب خودرا | پس اجابت کرد | شمارا | که من مددکننده شماام | به هزار

و هنگامیکه به رب خود فریاد میکردید پس دعاء شمارا قبول کرد (و فرمود) که من برای نصرت شما

مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدِفِيْنَ ۝٩ وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى

ازفرشتگان | پی درپی | ونه گردانیده است این امداد | خدا | مگر | مژده

هزار فرشتگان پی در پی روان میکنم و این بخاطر مژده بشما است

وَلِتَطْمَئِنَّ بِهٖ قُلُوْبُكُمْ وَمَا النَّصْرُ اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ

وتاآرام گیرد | به آن | دلهای شما | و | نیست مدد | مگر | از جانب خدا

و تا آرام شود دلهای شما و در حقیقت مدد تنها از جانب

اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝١٠ اِذْ يُغَشِّيْكُمُ النُّعَاسَ

هرآینه | خدا | غالب | باحکمت است | وقتیکه | اوآورد برشما | پینکی

خداوند (ج) است هر آینه خداوند غالب و با حکمت است و آن وقت را یاد کنید که خداوند بالای شما

ع ١٠ / ١٥

أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُم مِّنَ السَّمَآءِ مَآءً

برای امن | از طرف خود | وفرودی آرد | برشما | از آسمان | آب

برای آرام از جانب خود پینکی آورد و از طرف آسمان بالای شما باران فرود آورد

لِّيُطَهِّرَكُم بِهِۦ وَيُذْهِبَ عَنكُمْ رِجْزَ الشَّيْطَٰنِ

تا پاک کند شمارا | به آن | و | ببرد | از شما | پلیدی | شیطان

که بر آن شما را پاک کند و از شما وسوسه های پلید شیطانی دور کند

وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ﴿١١﴾ إِذْ يُوحِي

وکه تا محکم کند | دلهای شما | وثابت کند | به آن | قدمها | وقتیکه حکم میکرد

و برای اینکه دلهای شمارا محکم گرداند و برآن قدمهای شما استوار گرداند و وقتیکه

رَبُّكَ إِلَى الْمَلَٰٓئِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا ۚ

رب تو | بسوی فرشتگان | که من | باشما یم | پس محکم کنید | انانی راکه ایمان آوردند

رب تو به فرشتگان حکم کرد که من با شما یم پس شما همت مسلمانان را زیاد کنید

سَأُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ

زود است که می افگنیم | در دلهای | آنانیکه | کفر کردند | ترس را | پس بزنید | بالائی

من اکنون در دلهای کافران رعب می اندازم پس شما گردنهای ایشان را

الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ

گردنها | وبزنید | از ایشان | بندهای دستها | این | زیرا که ایشان

بزنید و بزنید ایشان را بر بندهای انگشتان این سزاء بخاطر این است که

شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَمَن يُشَاقِقِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

خلاف کردند | از خدا | واز رسول او | وکسیکه | مخالفت کند | از خدا | ورسول اورا

ایشان از خداوند و از رسول اش خلاف کردند و کسیکه از خدا و از رسول اش خلاف کند

فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَافِرِينَ

پس هر آینه | خدا | سخت عذاب دهنده است | این (عذاب) | پس بچشید | (وبدانید) که کافران را

(به چنین مردم) خداوند سخت عذاب دهنده است این سزاء شما است بچشید (و یاد داشته باشید) که

عَذَابَ النَّارِ ﴿١٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوٓا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا

عذاب جهنم است | ای مؤمنان! | وقتیکه مقابل باشید شما | در جنگ کافران

برای منکران عذاب آتش است ای مؤمنان وقتیکه شما با کافران در جنگ

زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمُ الْأَدْبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَن يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُۥٓ

در جنگ (که جمع باشند) | پس مگردانید بطرف آنها | پشتها | وهر که | بگرداند بسوی آنها | در آن روز | پشت خودرا

رو به روی شدید پس از مقابله روی مگردانید و کسیکه به آن روز به طرف ایشان پشت کند

إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ فَقَدْ بَآءَ بِغَضَبٍ

مگر که | رجوع کننده باشد | برای جنگ | ویا پناه جوی | به طرف یک گروه | به تحقیق بازگشت | به غضب

البته اگر بر اهداف جنگی و یا برای یک جای شدن با رفقای اش چنین کند پس او در غضب

مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَاهُ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾ فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ

از جانب خدا | وجای او | جهنم است | وآن بسیار بد جای است | پس شما نکشته اید ایشان را

خداوند گیر میشود و جهنم بازگشت اوست و آن بسیار جای خراب است۔ (مسلمانها!) ایشان را

وَلَٰكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ ۚ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ

لیکن خدا | کشت ایشان را | ونیفگندی مشت خاک | وقتیکه افگندی | لیکن خدا

شما نه کشته اید بلکه خداوند کشته است و تو یک مشت خاک را نیفگنده بودی وقتیکه افگندی بلکه الله

رَمَىٰ ۚ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَآءً حَسَنًا ۚ إِنَّ اللَّهَ

افگند | وبرای اینکه ازمایش کند | مؤمنان را | از جانب خود | از مایش | درست | هرآینه خدا

افگند (بخاطر از این از مسلمانها کار گرفته شد) که مسلمانها از یک آزمایش بزرگ بگذرند به کامیابی هر آینه

سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ ذَٰلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾

شنوا | دانا است | این بود | وهرآینه | الله | سست کننده است | حیله | کافران را

الله شنوا دانا است فتح شما بخاطر این بود که به خداوند فریب کافران از بین میبرد و بردن آن منظور بود

إِن تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمُ الْفَتْحُ ۖ وَإِن تَنتَهُوا فَهُوَ

اگر میخواهید فتح | پس آمد بشما | فتح | واگر شما منع شدید | پس آن

(ای مردم مکه!) اگر شما فتح میخواهید پس فتح هم آمد و اگر شما منع شدید پس این بشما

خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَإِن تَعُودُوا نَعُدْ وَلَن تُغْنِيَ عَنكُمْ فِئَتُكُمْ

بهتر است بشما | واگر بازگردید | بازگردیم | وهرگز دفع نکند | از شما | گروه شما

بسیار بهتر است و اگر شما باز نافرمانی کردید ما باز عذاب می آریم و بشما گروه شما هیچ فائده

شَيْئًا وَلَوْ كَثُرَتْ ۙ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

هیچ هم | اگرچه آن زیاد باشد | وهرآینه خدا | با | مؤمنان است | ای مؤمنان!

داده نه میتواند اگرچه بسیار زیاد باشد و هر آینه خداوند با مؤمنان است ای مؤمنان!

ع ۲۹ ۱۶

أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾

تابعداری کنید | خدا را | و | رسول او را | وروی مگردانید | از آن | وشما | می شنوید

اطاعت خدا و رسول کنید و بعد از شنیدن حکم روی گردانی مکنید

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾ إِنَّ

ونه | باشید شما | مانند آنانیکه | گفتند شنیدیم ما | وایشان | نه شنیدند | هرآینه

و مانند آن مردم نشوید که این دعوه میکنند که ما شنیدیم حال آنکه هیچ هم نه میشنوند۔

شَرَّ الدَّوَآبِّ عِنْدَ اللّٰهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِيْنَ

بدترین ذی روح | نزد خدا | کرانند | گنگانند | آنانیکه

نزد خداوند بسیار خراب ذی روح آن کرانند و گنگانند که به هیچ نه میدانند

لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَلَوْ عَلِمَ اللّٰهُ فِيْهِمْ خَيْرًا لَّاَسْمَعَهُمْ ط

عقل ندارند | واگر دانستی | خدا | درایشان | کدام خیر | البته شنوانیدی ایشان را

و اگر خدارا در ایشان کدام خوبی آشکارا میشد حتماً به ایشان توفیق شنوانیدی میداد

وَلَوْ اَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَّهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٣﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ

واگر شنواندی ایشان را | هرآینه روی گردانی میکردند | وایشان روی گردان هستند | ای آنانیکه

و اگر به ایشان توفیق شنوانیدن میداد بازهم روی میگردانیدند و فرار میکردند ای آنانیکه ایمان آوردید

اٰمَنُوا اسْتَجِيْبُوْا لِلّٰهِ وَ لِلرَّسُوْلِ اِذَا دَعَاكُمْ

ایمان آوردند | قبول کنید حکم را | از الله | و | از رسول | وقتیکه بخواند شمارا

حکم خدا و رسول را قبول کنید زیرا که به آن سخن شما را میخواهد

لِمَا يُحْيِيْكُمْ ج وَاعْلَمُوْۤا اَنَّ اللّٰهَ يَحُوْلُ بَيْنَ الْمَرْءِ

بسوی آن (این) | که شمارا زنده میکند | وبدانید | هرآینه | خدا | حائل میباشد | میان بنده

که شما برآن زنده میشوید و یاد داشته باشید که خداوند میان بنده و دل اش

وَقَلْبِهٖ وَاَنَّهٗۤ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٢٤﴾ وَاتَّقُوْا فِتْنَةً

ودل او | وهرآینه | بسوی او | جمع کرده خواهید شد | وبترسید | از آن مصیبت

پرده شده میتواند و هر آینه شما به او جمع شده خواهد شد و بترسید از آن مصیبت

لَّا تُصِيْبَنَّ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْكُمْ خَآصَّةً ج وَاعْلَمُوْۤا

که نه می آید | برآن مردم که | ظلم کردند | از شما | خاص | وبدانید

که اثر آن تنها به ستمگاران نه میرسد و بدانید

اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾ وَاذْكُرُوْۤا اِذْ اَنْتُمْ

هرآینه خدا | سخت | عذاب دهنده است | ویاد کنید شما | وقتیکه | شما

که خداوند در عذاب دادن بسیار سخت است و آن وقت را یاد کنید که شما اند کی

قَلِيْلٌ مُّسْتَضْعَفُوْنَ فِى الْاَرْضِ تَخَافُوْنَ اَنْ يَّتَخَطَّفَكُمُ

اندک بودید | ضعیف شمرده شده | درزمین | میترسیدید | ازاین که | بربایند شمارا

بودید و در ملک ضعیف شمرده میشدید شما در خوف میبودید که تا مردم شما را

النَّاسُ فَاٰوٰىكُمْ وَ اَيَّدَكُمْ بِنَصْرِهٖ وَرَزَقَكُمْ

مردم | باز او جای داد بشما | و | قوت داد بشما | به مدد خود | ورزق داد بشما

اختطاف نکنند خداوند بشما جای سکونت داد و به نصرت خود شمارا محکم ساخت و رزق پاکیزه

مِّنَ الطَّيِّبٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿٢٦﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

از چیزهای پاکیزه | تا شما | شکر کنید | ای مؤمنان!

بشما داد تا شما شکر کنید ای مؤمنان

لَا تَخُوْنُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوْلَ وَتَخُوْنُوْٓا اَمٰنٰتِكُمْ

خیانت مکنید | باخدا | و بارسول | و خیانت مکنید شما | در امانات یک دیگری

با خدا و رسول خیانت مکنید و در آمانات یک دیگری هم خیانات مکنید

وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّمَآ اَمْوَالُكُمْ

و حال آنکه شما میدانید | و بدانید | که هرآینه | مالهای شما

و حال آنکه شما میدانید و بدانید که مالهای شما و اولاد شما

وَ اَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗٓ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ﴿٢٨﴾

و | اولاد شما | امتحان است | و هرآینه | خدا نزد او | اجر | بزرگ است

در حقیقت سامان آزمایش است و کدام اجر که نزد خداوند است آن بسیار زیاد است

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تَتَّقُوا اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّكُمْ فُرْقَانًا

ای مؤمنان! | اگر بترسید | از خدا | پیدا کند | شمارا | امتیاز

ای مؤمنان اگر شما از خداوند میترسید پس او شمارا ممتاز میگرداند

وَّيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّاٰتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ

و دور کند | از شما | بدی شما | و بیامرزد | شمارا | و خدا

و از شما گناهان شما دور میگرداند و شمارا بخشش میکند و خداوند

ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢٩﴾ وَاِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

صاحب فضل بزرگ است | و چون | تدبیر میکردند | خلاف تو | آنانیکه کفر کردند

صاحب فضل بزرگ است و ای پیغمبر! یاد کن وقتیکه کافران درباره تو تدابیر میکردند

لِيُثْبِتُوْكَ اَوْ يَقْتُلُوْكَ اَوْ يُخْرِجُوْكَ ؕ وَيَمْكُرُوْنَ وَ

تا حبس کنند ترا | یا بکشند ترا | یا بیرون کنند ترا | و ایشان تدبیر میکردند | و

تا ترا حبس کنند و یا ترا قتل کنند و یا ترا از وطن بیرون کنند ایشان تدبیر میکردند

يَمْكُرُ اللّٰهُ ؕ وَاللّٰهُ خَيْرُ الْمٰكِرِيْنَ ﴿٣٠﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ

خدا هم تدبیر کرد | و خدا | بهتر | تدبیر کنندگان است | و چون خوانده شود | بر ایشان

خداوند هم تدبیر میکرد و خداوند بسیار تدبیر کننده است وقتیکه به آنها آیات

اٰيٰتُنَا قَالُوْا قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَآ ۙ

آیات ما | میگویند | هرآینه ما شنیدیم | اگر ما بخواهیم | پس میگوییم ما هم | مانند این کلام

خوانده شود که ما شنیدیم اگر ما بخواهیم ما هم چنین ساخته میتوانیم

إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ

نیست این | مگر تنها | قصه های | پیشنیان | وآنگاه که گفتند | ای الله!

نیست این مگر تنها قصه های پیشنیان است و آنگاه که گفتند که ای الله!

إِن كَانَ هَٰذَا هُوَ الْحَقَّ مِنْ عِندِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً

اگر باشد | این (اسلام) | (دین) راست | از جانب تو | پس بباران | بر ما | سنگ

اگر باشد این اسلام از جانب تو حق پس بما از جانب آسمان سنگ باران کن

مِّنَ السَّمَآءِ أَوِ ائْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَا كَانَ اللَّهُ

از آسمان | یا بیار بما | عذاب | دردناک | ونیست | الله

و یا بر ماکدام عذاب دیگری دردناک نازل کن و خداوند نه میخواهد که

لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنتَ فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ

که عذاب دهد ایشان را | وتو در ایشان موجود باشی | ونیست خدا | عذاب کننده | وایشان

ایشان را عذاب دهد تاوقتیکه تو در آنها موجود باشی و نه خداوند به چنین مردم عذاب میدهد که

يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ

مغفرت خواهند | وچیست ایشان را | که عذاب ندهد ایشان را | خدا | وایشان | بازمیدارند (مردم را)

ایشان استغفار کنند و چیست که ایشان را خداوند عذاب ندهد که ایشان مردم دیگران را

عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَآءَهُ ۚ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُ

از مسجد حرام | ونیستند ایشان | سزاوار آنجا | نیستند | سزاوار آنجا

از مسجد حرام منع میکنند و نیستند متوالیان اصلی و جائز آن متولیان اصلی ان

إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ

مگر پرهیزگاران | ولیکن | اکثر ایشان | نه میدانند | ونیست

مردم پرهیزگار شده میتوانند مگر اکثر مردم برآن نه میدانند و نماز های ایشان نزد

صَلَاتُهُمْ عِندَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَآءً وَتَصْدِيَةً ۚ فَذُوقُوا

نماز ایشان | نزد بیت الله | مگر صفیر کردن | دستک زدن | پس بچشید

بیت الله چه بود فقط صفیر زدن و کف زدن (پس ای کافران)

الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنفِقُونَ

عذاب را | بسبب آن که | بودید انکار کنندگان | هرآینه | آنانیکه | کافرانند | ایشان خرچ میکنند

بسبب انکار خود عذاب را بچشید آنانیکه از حق انکار کردند و ایشان

أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَسَيُنفِقُونَهَا

مالهای ایشان | برای اینکه بازدارند مردم را | از راه خدا | پس زود است که خرچ کنند آن را

و مالهای خود را برآن خرچ میکنند که مردم را از راه خدا باز دارند پس مالهای دیگری را هم خرچ میکنند۔

ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۥ وَالَّذِينَ كَفَرُوٓا

بازباشدآن | برایشان | سبب (افسوس) | بازایشان مغلوب خواهند شد | وآنانیکه کفر کردند

باز این خرچها سبب افسوس ایشان میگردد و باز ایشان مغلوب خواهد شد و هم کافران

إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾ لِيَمِيزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ

بسوی جهنم | رانده خواهند شد | برای اینکه جدا کند خدا | ناپاک را | از پاک

بسوی جهنم رانده خواهند شد تا جدا کند خدا ناپاک از پاک

وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا

وبنهد | ناپاک را | بعضی آن را | بر بعضی | بازانبار سازد | همه

و باز چیزهای ناپاک بنهد بعضی را بر بعضی همه را یک انبار می سازد باز این انبار را

فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٧﴾ قُلْ

بازآن رابیفگند | درجهنم | آن گروه ایشان اند | درخساره | بگو

به جهنم می افگند هم این مردم اند زیان کاران به کافران بگو!

لِلَّذِينَ كَفَرُوٓا إِن يَنتَهُوا يُغْفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ

برای آنها که کافراند | اگرآنها منع شوند | بخشش کرده خواهد شد ایشان را | آنچه گزشت

اگر ایشان اکنون هم منع شوند گناهان سابقه ایشان بخشیده خواهد شد و اگر تکرارا

وَإِن يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾

واگر | عودکنند | پس هرآینه گذشته است | روش | پیشنیان

نافرمانی میکنند پس چیزیکه با اقوام سابقه شده آن آشکارا است

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ

وجنگ کنید باایشان | تاآنکه | نباشد | فتنه | وباشد | دین

و با ایشان جنگ کنید تا وقتیکه فتنه باقی نماند و هم دین تنها

كُلُّهُ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ انتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ

همه | برای خدا | پس اگر | آنها منع شوند | پس هرآینه | خدا | به آنچه | میکنند

خدارا شود پس اگر ایشان از (فتنه) منع شوند پس هر آینه خداوند به اعمال ایشان

بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَإِن تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوٓا أَنَّ اللَّهَ

بینااست | واگرایشان | روی گردانیدند | پس بدانید | هرآینه | خدا

می بیند و اگر آنها روی گردانند پس یقین بدارید که خداوند کارساز

مَوْلَاكُمْ ۚ نِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٤٠﴾

مددگارشمااست | نیک | مددگاراست | ونیک | مددکننده است

شما است چه نیک مدد گار است

وَاعْلَمُوٓا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَأَنَّ لِلّٰهِ خُمُسَهٗ

وبدانید | که آنچه | شما در غنیمت یافتید | از چیزی | هرآینه برای خداست | حصه پنجم آن

و بشما معلوم باشد چیزیکه شما در غنیمت یافتید پس دران حصهٔ پنجم خدا

وَلِلرَّسُوْلِ وَلِذِي الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ

وپیغمبررا | وبرای خویشاوندان | ویتیمان | ومسکینان | ومسافران

و رسول را است و برای ان خویشاوندان یتیمان و مساکین و به مسافران است

إِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ بِاللّٰهِ وَمَآ أَنْزَلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا

اگرایمان آورده اید | به خدا | وبرآن کتاب که نازل کرده ایم ما | بر بندهٔ خود

اگر شما به خدا ایمان دارید و برآن کتاب که ما به روز فیصله یعنی روز مقابله دو فوج

يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

درروز فیصله حق وباطل | روزیکه | یک جای آمد | دوگروه | وخدا | برهرچیزی

بر بنده خود فرود آورده ایم و خداوند بر هر چیز قدرت

قَدِيْرٌ ﴿٤١﴾ إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوٰى

توانااست | وقتیکه بودید شما | برکناره | نزدیک | وایشان | برکناره | دورتر

دارد این همان وقتی بود که شما بر (نزدیک) مدینه برکناره بودید و کافران بر کناره دور بودند

وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ تَوَاعَدْتُّمْ لَاخْتَلَفْتُمْ

وقافله بود | پائین تر | ازشما | واگرمیان خودوعده قتال میکردید | هرآینه خلاف میکردید

و قافله تجارت پائین شما میرفت و اگر شما میان خود وعدهٔ جنگ میکردید پس شما

فِي الْمِيْعٰدِ وَلٰكِنْ لِّيَقْضِيَ اللّٰهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا

دروعده خود | لیکن | پوره کردن بود | خدارا | یک کار | که بود | کردنی

به آن نه میرسیدید به وعده (البته چیزیکه شد) بخاطر اینکه خداوند(ج) پوره کند آن کاریکه او میکرد

لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَّيَحْيٰى مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ

که هلاک شود | کسیکه هلاک شد | ازدلیل روشن | وزنده ماند | کسی که | زنده شد | ازدلیل روشن

آن بخاطر اینکه کسی که تباه میشود آن را به دلیل آشکارا تباه میکند و کسیکه زنده میماند آن به دلیل واضح زنده بماند

وَإِنَّ اللّٰهَ لَسَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٤٢﴾ إِذْ يُرِيْكَهُمُ اللّٰهُ فِيْ مَنَامِكَ

وهرآینه | خدا | شنوا | ودانااست | آنگاه که بنمود بتو ایشان را | خدا | درخواب تو

و خداوند شنوا و دانا است آن وقت را یاد کن که الله تعالی ایشان (کافران) شمارا در

قَلِيْلًا وَلَوْ أَرٰىكَهُمْ كَثِيْرًا لَّفَشِلْتُمْ وَلَتَنٰزَعْتُمْ

اندک و اگر نمودی بتو ایشان را | بسیار | البته بزدل میگردید | وهرآینه اختلاف میکردید

خواب اندک آشکارا نمود و اگر بنمودی بتو ایشان را بسیاری پس شما همت خود را می باختید و دراین معامله

فِي الْاَمْرِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ سَلَّمَ ۗ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۴۳﴾

در این معامله | ولیکن | خدا | سلامت داشت | هر آینه او | دانا است | به سخنهای سینه ها

خصومت آغاز میکردید لیکن خداوند(ج) شمارا نجات داد هر آینه به خداوند احوال دلها خوب معلوم است

وَاِذْ يُرِيْكُمُوْهُمْ اِذِ الْتَقَيْتُمْ فِيْٓ اَعْيُنِكُمْ قَلِيْلًا

وآنگاه که بنمود بتو ایشان | چون رو برو شدید | در چشمهای شما | اندکی

و یاد کن که در وقت مقابله خداوند بشما دشمنان اند که آشکارا نمود

وَّيُقَلِّلُكُمْ فِيْٓ اَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللّٰهُ اَمْرًا كَانَ مَفْعُوْلًا ۗ

وکم نمود شمارا | در چشمهای آنها | که پوره کند | خدا | آن کار | که شدنی بود

و شمارا در چشمهای دشمنان اندک آشکارا نمود که خداوند کاری را پوره کند آنکه فیصله شده است

وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿۴۴﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا لَقِيْتُمْ

وبسوی خدا | بازگردانیده شود | کارها | ای مؤمنان! | چون روبه روی شدید

و همه فیصله ها بسوی خداوند جمع شده خواهد شد ای مؤمنان وقتیکه شما بایک گروهی

فِئَةً فَاثْبُتُوْا وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۴۵﴾

باگروهی | پس ثابت باشید | ویاد کنید | خدارا | زیاد | تا شما کامیاب شوید

روی به روی شدید پس ثابت قدم باشید و خداوند(ج) را بسیار یاد کنید تاکه شما کامیاب شوید۔

وَاَطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَلَا تَنَازَعُوْا فَتَفْشَلُوْا وَتَذْهَبَ

وتابعداری کنید | خدارا | ورسول اورا | وبا یکدیگر نزاع مکنید | که در این صورت بزدل خواهید شد | ومیرود

و حکم خدا و رسول را قبول کنید و درمیان خود نزاع مکنید تا بزدل نشوید و رعب شما

رِيْحُكُمْ وَاصْبِرُوْا ۗ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿۴۶﴾ وَلَا تَكُوْنُوْا

دولت وقوت شما | وصبر کنید | هر آینه خدا | با | صابران است | ونباشید

باز ختم میشود و صبر کنید و خداوند با صابران است و مانند آن مردم

كَالَّذِيْنَ خَرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَّرِئَآءَ النَّاسِ وَ

مانند کسانیکه | که بیرون شدند | از خانه های خود | به غرور | وخودنمائی به مردم | و

مشوید که از خانهای خود در حالت غرور و خود نمائی بیرون شدند و

يَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ بِمَا يَعْمَلُوْنَ مُحِيْطٌ ﴿۴۷﴾

منع میکنند مردم را | از راه خدا | وخدا | به آنچه | میکنند | احاطه کننده است

مردم را از راه خداوند منع میکردند و خداوند به کارهای ایشان احاطه کننده است

وَاِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ

وقتیکه شائسته کرد | ایشان را | شیطان | اعمال آنها | وگفت | هیچ کسی بر شما غلبه کننده نیست

و هنگامیکه شیطان به ایشان کارهای ایشان شائسته نمود و گفت که امروز هیچ کسی بنی آدم

الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا تَرَاءَتِ

امروز | از مردم | وهر آینه من مدد کننده ام | شمارا | پس چون | روبرو شدند

بشما غلبه یافته نه میتواند و من رفیق شما ام پس وقتیکه هر دو گروه

الْفِئَتَانِ نَكَصَ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنكُمْ

هردوگروه | بازگشت او | بر پاشنه های خود | وگفت | هرآینه من بیزارم | ازشما

روی به روی شدند پس او بر پاشنهٔ خود باز گشت و گفت من از شما بیزارام

إِنِّي أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ

هرآینه من می بینم | آنچه | شما نه می بینید | هرآینه من | میترسم | از خدا | وخدا

هر آینه من می بینم آنچه بشما آشکارا نه میشود من از خدا میترسم و خدا

شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾ إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم

سخت عذاب دهنده است | وقتیکه گفت | منافقان | وآنانیکه | دردلهای ایشان

در عذاب دادن بسیار سخت است و آن وقت را یاد کنید که منافقان و آنانیکه در دلهای ایشان

مَّرَضٌ غَرَّ هَٰؤُلَاءِ دِينُهُمْ ۗ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ

مرض است | مغرور کرد ایشان را | دین آنها | وهرکه | توکل کند | برخدا

مرض (کفر) بود میگفتند: مسلمانها بر دین خود مغروراند و کسیکه بر خدا توکل کند

فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ يَتَوَفَّى

پس هرآینه | خدا | غالب | باحکمت است | واگر | میدیدی تو | وقتیکه قبض میکنند ارواح

هر آینه خداوند غالب و با حکمت است و کاش تو آن وقت را می بینی وقتیکه فرشتگان

الَّذِينَ كَفَرُوا ۙ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ

آنانیکه | کفرکردند | فرشتگان | میزنند | روهای ایشان | وپشتهای ایشان

ارواح کافران را قبض میکنند ایشان به روهای آنها و به پشتهای آنها میزنند (و میگویند که)

وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ

(ومیگویند) که بچشید | عذاب | سوزان را | این است | بسبب آن اعمال | که پیش فرستاده است

بچشید عذاب آتش را این سزاء بسبب آن اعمال شما است که پیش فرستاده اید

أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾ كَدَأْبِ

دستهای شما | واینکه خدا | نیست | ظلم کننده | بربندگان | چنانچه حال شد

و هر آینه خداوند بر بندگان خود ظلم کننده نیست حالات آنها بود

آلِ فِرْعَوْنَ ۙ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ

قوم فرعون | وآنانیکه | پیش از آنها بودند | کفرکردند | ازآیات | خدا

مانند قوم فرعون و مانند کسانیکه پیش میبودند ایشان از آیات خداوند انکار کردند

فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ بِذُنُوبِهِمْ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿۵۲﴾

پس گرفتند ایشان را | خدا | بسبب گناهان آنها | هرآینه خدا | توانا | سخت عذاب کننده است

پس خداوند گرفت ایشان را بسبب گناهان ایشان هر آینه خدا غالب و در عذاب دادن سخت است

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ

این بسبب آن | که | خدا | نیست | بدل کننده | نعمتی را | که انعام کرده باشد آنرا | برقومی

بسبب اینکه خداوند بریک قوم انعام کند پس آن را بدل نه میکند

حَتّٰى يُغَيِّرُوا مَا بِاَنْفُسِهِمْ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ

تا آنکه | بدل کنند خود آنها | چیزیکه | دردلهای آنهااست | وهرآینه | خدا | شنوا

تا آنکه خود آنها عمل خود را بدل نه کنند و خداوند شنوا

عَلِيمٌ ﴿۵۳﴾ كَدَاْبِ اٰلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ

داناست | مانند حال | قوم فرعون | وآنانیکه | پیش از آنها بودند

و برهر چیزی دانا است مانند که با قوم فرعون و بامردم سابقه که شد

كَذَّبُوا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ فَاَهْلَكْنٰهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَاَغْرَقْنَآ

دروغ گفتند | به آیات پروردگار خود | بازهلاک کردیم ایشان را | بسبب گناهان آنها | وماغرق کردیم

ایشان آیات پروردگار خود را به دروغ نسبت کردند پس ما ایشان را درگناهان آنها تباه کردیم وقوم فرعون را

اٰلَ فِرْعَوْنَ وَكُلٌّ كَانُوا ظٰلِمِينَ ﴿۵۴﴾ اِنَّ شَرَّ الدَّوَآبِّ

قوم فرعون را | وهمه | ستمگار بودند | هرآینه | بدترین | جنبدگان

غرق کردیم و همهٔ آنها مردم ستمگاران بودند هر آینه نزد خداوند آن مردم آنانیکه

عِنْدَ اللّٰهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۵۵﴾ صلے اَلَّذِينَ

نزد خدا | آنهااند | که کفر کردند | پس انها | ایمان نه می آرند | آنانیکه

راه کفر را پسند نمودند بسیار بد حیوان اند ایشان هیچ وقت ایمان نه می آرند حال ایشان این است

عٰهَدْتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَّهُمْ

وعده کردی تو | ازایشان | باز | می شکنند | عهد خودرا | درهردفعه | وایشان

که تو از ایشان وعده گرفته بودی باز ایشان وعده خود را هر بار می شکنند و از خدا ترس

لَا يَتَّقُونَ ﴿۵۶﴾ فَاِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرِّدْ بِهِمْ

پرهیزگاری نه مکنید | پس اگر | بیابی ایشان را | درجنگ | پس متفرق بساز ایشان را

ندارند اگر بیابی ایشان را در جنگ پس چنین سزا ده که مردم پشت انها

مَّنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿۵۷﴾ وَاِمَّا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ

آنانکه پشت ایشان اند | تاایشان | نصیحت حاصل کنند | واگرتومیترسی | ازیک قوم

هم بترسان شاید که از این سبق گیرند و اگر از یک گروه خوف خیانت کردن

خِيَانَةً فَانۢبِذۡ اِلَيۡهِمۡ عَلٰى سَوَآءٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ

خیانت | پس بیفگن | بسوی ایشان | وعدهٔ ایشان به بنیاد برابری | هر آینه خدا | دوست نه میدارد

داری پس به ایشان وعدهٔ ایشان بیفگن تا برابر شوند هر آینه خیانت کنندگان را

الۡخَآئِنِيۡنَ ﴿٥٨﴾ وَلَا يَحۡسَبَنَّ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا سَبَقُوۡا ؕ اِنَّهُمۡ

خیانت کنندگان را | ونه پندارند | آنانیکه کافراند | که پیش شدند | هر آینه ایشان

خدا خوش نه میدارد، و کافران نه پندارند که ایشان (از گرفت ما) فرار کردند هر آینه این مردم

لَا يُعۡجِزُوۡنَ ﴿٥٩﴾ وَاَعِدُّوۡا لَهُمۡ مَّا اسۡتَطَعۡتُمۡ مِّنۡ قُوَّةٍ

ماراعاجز کننده نه میتوانند | وآماده سازدید | برای ایشان | آنچه توان دارید | قوت

خداوند(ج) را مغلوب کرده نه میتوانند و آماده سازید برای مقابله ایشان چیزیکه توان دارید

وَّمِنۡ رِّبَاطِ الۡخَيۡلِ تُرۡهِبُوۡنَ بِهٖ عَدُوَّ اللّٰهِ وَعَدُوَّكُمۡ

وآسپهای آماده | که شامیترسانید | باآن | دشمن خدا | ودشمن خویش را

و آسپهای آماده بسته که بر دشمنان خدا و بر دشمنان شما رعب بیارند

وَاٰخَرِيۡنَ مِنۡ دُوۡنِهِمۡ ۚ لَا تَعۡلَمُوۡنَهُمۡ ۚ اَللّٰهُ يَعۡلَمُهُمۡ ؕ وَمَا تُنۡفِقُوۡا

ومردم دیگری | علاوه ازاین | که شمانه می شناسید آنهارا | خدامی شناسدآنهارا | وآنچه شماخرچ میکنید

و غیر از ایشان بر مردم دیگری که شما نه میشناسید خداوند انها را خوب می شناسد و شما که در راه خدا

مِنۡ شَىۡءٍ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ يُوَفَّ اِلَيۡكُمۡ وَاَنۡتُمۡ

ازیک چیزی | درراه | خدا | پوره داده میشوداجر | به شما | وبرشما

چیزی را خرچ میکنید پس بدله پوره آن بشما داده خواهد شد و برشما

لَا تُظۡلَمُوۡنَ ﴿٦٠﴾ وَاِنۡ جَنَحُوۡا لِلسَّلۡمِ فَاجۡنَحۡ لَهَا وَ

ظلم کرده نه میشود | واگرآنها مائل شوند | بسوی صلح | پس توهم مائل باش | به آن طرف | و

زیادت نخواهد شد، و اگر ایشان بسوی صلح مائل شوند، پس تو هم مائل شو و بر خدا

تَوَكَّلۡ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ هُوَ السَّمِيۡعُ الۡعَلِيۡمُ ﴿٦١﴾ وَاِنۡ يُّرِيۡدُوۡۤا

توکل کن | برخدا | هر آینه او | شنوا | ودانااست | واگر | آنهااراده کنند

توکل کن یقیناً او شنوا و دانا است و اگر ایشان باتو

اَنۡ يَّخۡدَعُوۡكَ فَاِنَّ حَسۡبَكَ اللّٰهُ ؕ هُوَ الَّذِىۡۤ اَيَّدَكَ بِنَصۡرِهٖ

که فریب دهندترا | پس هر آینه | کافی است ترا | خدا | همان است که | قوت دادترا | به امدادخود

ارادهٔ فریب دادن بکنند، پس ترا تنها خدا کافی است او ترا به نصرت خود و بذریعهٔ

وَبِالۡمُؤۡمِنِيۡنَ ﴿٦٢﴾ وَاَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوۡبِهِمۡ ؕ لَوۡ اَنۡفَقۡتَ مَا

وبه مؤمنان | ومحبت پیدا کرد | میان دلهای ایشان | اگرخرچ میکردی | آنچه

مؤمنان قوت داد و دردلهای ایشان محبت پیدا کرد اگر تو چیزهای موجوده بر روی زمین

فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّآ أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ

درزمین است | همه | الفت نه می افگندی | میان دلهای ایشان | لیکن الله

همه اموال را خرچ میکردی باز هم دردلهای ایشان محبت پیدا کرده نه میتوانی۔ لیکن خداوند متعال

أَلَّفَ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا النَّبِيُّ

محبت پیدا کرد | میان ایشان | هرآینه او | غالب | باحکمت است | ای نبی!

در ایشان محبت پیدا کرد او غالب با حکمت است ای پیغمبر!

حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا النَّبِيُّ

کافی است ترا | خدا | وآنانیکه پیروی تو میکنند | ازمؤمنان | ای نبی!

برای تو خداوند و آن مؤمنان که پیروی تو میکنند کافی است ای نبی!

حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ ۚ إِن يَكُن مِّنكُمْ عِشْرُونَ

تیزکن | مؤمنان را | برجنگ | اگرباشند | ازشما | بیست نفر

مسلمانها را ترغیب جهاد بده اگر در شما بیست نفر صالح

صَٰبِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّائَةٌ

صبرکننده | غالب میشوند | بردوصد نفر | واگرباشند | ازشما | صدنفر

بیباشند پس بر دو صد نفر کافران غالب می آیند و اگر شما صد نفر باشید

يَغْلِبُوٓا أَلْفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾

غالب میشوند | به هزار | ازآنانیکه کافرشدند | هرآینه ایشان | چنین قوم است که | که نه میدانند

پس به هزار نفر کافران غالب می آیند زیرا که این کافران چنین مردم اند که نه مفهمند

الْـَٰٔنَ خَفَّفَ اللَّهُ عَنكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا ۚ

اکنون | سبک کرد | خدا | ازشما | و | دانااست | که درمیان شما | ضعیفی است

اکنون خداوند بار شمارا سبک نمود زیرا که او میداند که در شما ضعف است

فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ

پس اگرباشد | ازشما | سه | صبرکننده | غالب می شوند | بردوصد

پس اگر در شما صد نفر صابر باشند پس بر دو صد نفر غالب می آیند

وَإِن يَكُن مِّنكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوٓا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ

واگرباشد | ازشما | هزار | غالب می شوند | بردوهزار | بحکم خدا | خدا

و اگر در شما هزار نفر باشند پس بحکم خدا بر دو هزار غلبه می یابند و خدا

مَعَ الصَّٰبِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسْرَىٰ

با | صابران است | مناسب نیست | نبی را | که باشد اورا | قیدیها

با صابران است یک نبی را مناسب نیست که باشد اورا قیدیها

حَتّٰى يُثْخِنَ فِى الْاَرْضِ ؕ تُرِيْدُوْنَ عَرَضَ الدُّنْيَا ۖ

تا آنکه | خون ریزی کند | در زمین | شما میخواهید | مال | دنیا

تا آنکه در وطن دشمن را نابود نسازد شما مال و متاع دنیا را میخواهید

وَاللّٰهُ يُرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ؕ وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٦٧﴾ لَوْلَا كِتٰبٌ

وخدا | میخواهد | آخرت | وخدا | غالب | باحکمت است | اگر نبود | حکم نوشته

و خدا فوائد اخروی شما را میخواهد و خدا غالب با حکمت است اگر نوشته خدا نه میبود

مِّنَ اللّٰهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيْمَاۤ اَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿٦٨﴾

ازخدا | ازپیش | هر آینه میرسید | دراین باره | که گرفتید شما | عذاب | بزرگ

مقرر شدهٔ پس بشما در بدلهٔ مال گرفته شده عذاب بزرگ میداد

فَكُلُوْا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلٰلًا طَيِّبًا ۖ وَّاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ

پس بخورید | ازآنچه | غنیمت گرفتید | حلال پاکیزه | وبترسید ازخدا

و چیزیکه بشما در بدلهٔ مال غنیمت داده شده آن را حلال و پاک دانسته بخوریدٔ و از خدا بترسید

اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٦٩﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّبِىُّ قُلْ لِّمَنْ فِىْۤ اَيْدِيْكُمْ

هر آینه خدا | بخشنده | رحیم است | ای نبی! | بگو | آنانی را | که در دستهای شما است

هر آینه خداوند بخشندهٔ مهربان است ای پیغمبر! در قبضهٔ شما که کدام قیدیها است

مِّنَ الْاَسْرٰٓى ۙ اِنْ يَّعْلَمِ اللّٰهُ فِىْ قُلُوْبِكُمْ خَيْرًا يُّؤْتِكُمْ خَيْرًا

ازاسیران | اگر داند خدا | در دلهای شما | نیکی | بدهد شمارا | بهتر

به ایشان بگو اگر بخدا معلوم شود که در دلهای شما خیر است پس بشما بهتر از آن

مِّمَّاۤ اُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٧٠﴾

ازآنچه | گرفته شده | ازشما | وبیامرزد | شمارا | وخدا | بخشنده | رحم کننده است

(مال) میدهد آنکه از شما گرفته شده است و گناهان شمارا می بخشد و خداوند بخشنده مهربان است

وَاِنْ يُّرِيْدُوْا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللّٰهَ مِنْ قَبْلُ

اگر آنها اراده کنند | خیانت باتو | پس آنها خیانت کرده اند | باخدا | پیش ازاین

واگر ایشان با تو ارادهٔ خیانت کردن میخواهند پس پیش از این باخدا خیانت کرده بودند

فَاَمْكَنَ مِنْهُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٧١﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

پس قدرت داد ترا | برایشان | وخدا | دانا | باحکمت است | هر آینه آنانیکه

پس خداوند به دست تو گرفتار کرد و خداوند دانا با حکمت است هر آینه آنانیکه

اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِىْ سَبِيْلِ

ایمان آوردند | وهجرت کردند | وجهاد کردند | به مالهای خود | وبنفسهای خود | درراه

ایمان آوردند و هجرت کردند و در راه خدا به مال و نفس خود جهاد هم

اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوْٓا اُولٰٓئِكَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ

خدا | وآنانیکه پناه دادند | وامداد کردند | ایشان اند | که بعضی ایشان | دوستان اند

کرده اند و آنانیکه به ایشان پناه دادند و نصرت ایشان را کردند این هم مردم دوستان یک دیگری

بَعْضٍ ؕ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَمْ يُهَاجِرُوْا مَا لَكُمْ مِّنْ وَّلَايَتِهِمْ

بعضی اند | وآنانیکه | ایمان آوردند | وهجرت نکردند | نیست شمارا | از وراثت آنها

و دوستان مخلص اند، و آنانیکه ایمان آوردند و هجرت نکردند شمارا با ایشان هیچ تعلق هیچ

مِّنْ شَيْءٍ حَتّٰى يُهَاجِرُوْا ۚ وَاِنِ اسْتَنْصَرُوْكُمْ فِي الدِّيْنِ

هیچ چیزی | تا آنکه ایشان هجرت کنند | واگر ایشان از شما مدد بخواهند | درباره دین

دوستی نیست، تا آنکه هجرت نکنند و اگر ایشان از شما درباره معامله دین امداد میخواهند

فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ اِلَّا عَلٰى قَوْمٍۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيْثَاقٌ ؕ

پس برشما لازم است | مدد کردن | مگر بر آن قوم | که درمیان شما و | میان انها | معاهده باشد

پس مدد ایشان بر شما فرض است البته خلاف چنین قوم نباشد که میان شما و آنها معاهده باشد

وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿٧٢﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ

وخدا | بر آنچه میکنید | بینا است | وآنانیکه | کفر کردند | بعضی ایشان | دوستان

(و یاد داشته باشید) که خدا اعمال شما را می بیند و آنانیکه کافراند درمیان خود دوستان

بَعْضٍ ؕ اِلَّا تَفْعَلُوْهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْاَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيْرٌ ﴿٧٣﴾

بعضی اند | اگر | شما چنین نکنید | باشد | فتنه | درزمین | وفساد بزرگ

و وارثان هستند، اگر شما به این احکام عمل نکردید پس در ملک فتنه و فساد بزرگ برپا خواهد شد

وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

وآنانیکه | ایمان آوردند | وهجرت کردند | وجهاد کردند | درراه | خدا

و آنانیکه ایمان آوردند، و هجرت کردند، و در راه خدا جهاد کردند

وَالَّذِيْنَ اٰوَوْا وَّنَصَرُوْٓا اُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ حَقًّا ؕ

وآنانیکه پناه دادند | وامداد کردند | ایشان اند | مؤمنان | راست

و آنانیکه به ایشان جای دادند، و نصرت ایشان را کردند ایشان اند مؤمنان حق

لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيْمٌ ﴿٧٤﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْۢ بَعْدُ

ایشان راست | بخشش | ورزق | عزت | وآنانیکه | ایمان آوردند | بعد از آن

ایشان را بخشش و رزق عزت است و آنانیکه در روزهای بعدی ایمان آوردند،

وَهَاجَرُوْا وَجٰهَدُوْا مَعَكُمْ فَاُولٰٓئِكَ مِنْكُمْ ؕ وَاُولُوا الْاَرْحَامِ

وهجرت کردند | وجهاد کردند | بارفاقت شما | ایشان از شما اند | وخویشاوندان نزدیک

هجرت کردند، و بارفاقت شما جهاد کردند ایشان هم باشما شمرده شدند مگر رشته داران خون

بَعۡضُهُمۡ اَوۡلٰى بِبَعۡضٍ فِىۡ كِتٰبِ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَىۡءٍ عَلِيۡمٌ ‏﴿۷۵﴾‏ ع

بعضی ازایشان | زیادحقدارند | بربعضی | درکتاب خدا | هرآینه الله | برهرچیزی | داناست

در کتاب خدا بسیاری از دیگری حقدار اند هر آینه خداوند به هر چیز دانا است

سُوۡرَةُ التَّوۡبَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَتِسۡعٌ وَعِشۡرُوۡنَ اٰيَةً وَسِتَّةَ عَشَرَ رُكُوۡعًا

سورۂ توبه درمدینه نازل شده وآن یک صدوبیست نوآیات وشانزده رکوع است

سورۂ توبه در مدینه نازل شده و آن یک صد و بیست و نو آیت و شانزده رکوع است

بَرَآءَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖۤ اِلَى الَّذِيۡنَ عٰهَدْتُّمۡ

اعلان بیزاری است | ازطرف خداوازطرف رسول او | بسوی آنانیکه | شمابا آنهاوعده بسته اید

(ای مؤمنان) اعلان بیزاری است از طرف خدا و رسول برای آن مشرکین که شما با آنها

مِّنَ الۡمُشۡرِكِيۡنَ ؕ‏ ﴿۱﴾ فَسِيۡحُوۡا فِى الۡاَرۡضِ اَرۡبَعَةَ اَشۡهُرٍ وَّاعۡلَمُوۡۤا

ازمشرکان | پس بگردید | درزمین | چهار | ماه | وبدانید که

معاهده کرده بودید (پس به آنها بگو که) شما در این ملک چهار ماه دیگری بگردید و یقین بدارید

اَنَّكُمۡ غَيۡرُ مُعۡجِزِى اللّٰهِ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ مُخۡزِى الۡكٰفِرِيۡنَ‏ ﴿۲﴾

هرآینه شما | عاجزکننده نیستید | خدارا | وهرآینه | خدا | رسواکننده | کافران است

که شما خدارا عاجز کرده نه میتوانید و اینکه خداوند کافران را حتماً ذلیل میگرداند

وَاَذَانٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖۤ اِلَى النَّاسِ يَوۡمَ الۡحَجِّ الۡاَكۡبَرِ اَنَّ اللّٰهَ

واعلان است | ازطرف خداورسول اش | بسوی مردم | بروزحج اکبر | هرآینه خدا

و از طرف خدا و رسول اش در مردم به روز حج اکبر اعلان کن که خدا

بَرِىۡٓءٌ مِّنَ الۡمُشۡرِكِيۡنَ ۙ وَرَسُوۡلُهٗ ؕ فَاِنۡ تُبۡتُمۡ فَهُوَ خَيۡرٌ

بیزاراست | ازمشرکان | ورسول اوهم (بیزاراست) | پس اگرتوبه نمائید | پس آن | بهتراست

و رسول اش از مشرکان بیزار است، پس اگر شما (از کفر و شرک) توبه کردید پس این شمارا

لَّـكُمۡ ۚ وَاِنۡ تَوَلَّيۡتُمۡ فَاعۡلَمُوۡۤا اَنَّكُمۡ غَيۡرُ مُعۡجِزِى اللّٰهِ ؕ

برای شما | واگر | روگردانید | پس بدانید | که شما | نیستید عاجزکننده | خدارا

بسیار بهتر است و اگر رو گردانیدید پس یاد دارید که خدارا عاجز کرده نه میتوانید

وَبَشِّرِ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا بِعَذَابٍ اَلِيۡمٍۙ‏ ﴿۳﴾ اِلَّا الَّذِيۡنَ

ومژده ده | آنانی راکه | کافراند | به عذاب دردناک | مگرآنانیکه

و کافران را به یک عذاب دردناک مژده بده و آن مشرکان که شما

عٰهَدْتُّمۡ مِّنَ الۡمُشۡرِكِيۡنَ ثُمَّ لَمۡ يَنۡقُصُوۡكُمۡ شَيۡـئًا وَّلَمۡ يُظَاهِرُوۡا

شمابا آنهاپیمان کردید | ازمشرکان | بازکی نکردندباشما | هیچ چیز | ومددنکردند

با آنها معاهده کردید با ایشان در معاهده باشما کوتاهی نکرده اند و در مقابله شما

عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوٓا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلٰى مُدَّتِهِمْ ؕ

خلاف شما | هیچ کسی را | پس پوره کنید | با ایشان | معاهده آنها | تا مدت مقرره ایشان

امداد دیگران را نکردند پس با ایشان وعده خود تا میعاد مقرره پوره کنید

إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾ فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ

هر آینه الله | دوست میدارد پرهیزگاران را | پس چون بگذرد | ماههای | احترام

هر آینه خداوند مردم پرهیزگاران را بسیار خوش میدارند پس وقتیکه ماه های حرمت بگذرد

فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ

پس بکشید | مشرکان را | هر جا یکه | یافتید ایشان را | و | بگیرید ایشان را

پس در هر جا یکه مشرکین یابید بکشید ایشان را و بگیرید آنها را

وَاحْصُرُوهُمْ وَاقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَإِنْ تَابُوا

ومحاصره کنید ایشان را | وبنشیند | ایشان را | در هر کمین گاه | پس اگر توبه کنند

و بنشیند ایشان را در هر کمین گاه (مخفی) پس اگر توبه کردند

وَأَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَآتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ ؕ إِنَّ اللّٰهَ

وبرپا دارند نماز را | وبدهند زکواة را | پس بگذارید | راه ایشان را | هر آینه الله

و به پابندی نماز خوانند و زکواة بدهند باز بگذارید راه ایشان را هر آینه خدا

غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ

بخشنده | مهربان است | واگر یک نفر | از مشرکان | پناه بخواهد از تو

بخشنده و مهربان اگر در مشرکین یک نفر از تو پناه خواست پس تو اورا

فَأَجِرْهُ حَتّٰى يَسْمَعَ كَلٰمَ اللّٰهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُ ؕ ذٰلِكَ

پس پناه ده اورا | تا آنکه | بشنود | کلام خدا | باز برسان اورا | بجای امن او | این

پناه بده تا آنکه او کلام خداوند را بشنود باز برسان اورا بجای امن اش بخاطر اینکه

بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ

که ایشان | چنین قوم است | که نه میدانند | چگونه شده میتواند | مشرکین را

ایشان چنین قوم اند که ایشان را علم احکام خداوند نیست به نزد خدا و رسول

عَهْدٌ عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ رَسُولِهٖ إِلَّا الَّذِينَ عٰهَدْتُّمْ

عهدی | نزد | خدا | ونزد رسول او | مگر آنانیکه | عهد کرده اید شما

چگونه وعدهٔ مشرکین معتبر شده میتواند؟ (وقتیکه خود ایشان آن را شکسته اند) غیر از آن مردم که با آنها

عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا

نزد | مسجد حرام | تا وقتیکه آنها به وعده قائم باشند | با شما | پس شما هم قائم باشید

نزد مسجد حرام وعده کرده بودید تا وقتیکه آنها با شما در اقرار و وعده خود قائم باشند شما هم با آنها

لَهُمْ ۚ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِيْنَ ۝۷ كَيْفَ وَاِنْ

ایشان را | هر آینه خدا | دوست میدارد | پرهیزگاران را | چگونه | واگر

در اقرار خود صادق باشید، زیرا که مردم پرهیزگاران را خدا خوش میدارد و غیر از ایشان با کافران

يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوْا فِيْكُمْ اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ؕ

آنها غلبه یابند | برشما | انتظار نه میکنند | درشما | قرابت | ونه عهد را

دیگری چگونه معاهده باقی مانده میتواند و حال آنکه اگر غلبه یابند در فکر قرابت و عهد نیستند

يُرْضُوْنَكُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ وَتَاْبٰى قُلُوْبُهُمْ ۚ وَ اَكْثَرُهُمْ

خوش میسازند شمارا | به دهانهای خود | ومنع می آرد | دلهای ایشان | و | اکثر ایشان

ایشان شمارا تنها به سخنهای خود راضی میکنند، و دلهای ایشان انکار میکنند و اکثر ایشان

فٰسِقُوْنَ ۚ ۝۸ اِشْتَرَوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا فَصَدُّوْا

فاسقانند | فروختند | آیات خدارا | به قیمت | اندک | پس منع کردند

فاسقانند، آنها در بدل آیات خداوند قیمت اندک را قبول کردند پس ایشان

عَنْ سَبِيْلِهٖ ؕ اِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝۹ لَا يَرْقُبُوْنَ

از راه خدا | هر آینه ایشان بد است | آنچه | میکنند | انتظار نه میکنند

مردم را از راه خداوند منع میکنند هر آینه ایشان بسیار کار خراب میکردند درباره یک مؤمن

فِيْ مُؤْمِنٍ اِلًّا وَّلَا ذِمَّةً ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُوْنَ ۝۱۰

درباره مؤمن | قرابت | ونه | از وعده | وایشان اند | تجاوز کنندگان

نه انتظار قرابت میکنند و نه عهد و این مردم بسیار سرکش هستند

فَاِنْ تَابُوْا وَاَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا الزَّكٰوةَ فَاِخْوَانُكُمْ

پس اگر توبه کردند | وبرپاداشتند | نمازرا | ودادند زکوة را | پس برادران شما است

پس اگر آنها توبه کنند، و نماز آداء کنند و زکواة بدهند باز برادران دینی

فِي الدِّيْنِ ؕ وَنُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ۝۱۱ وَ

دردین | وروشن بیان میکنیم | آیاتهارا | برای قومیکه | میدانند | و

شما هستند، و ما برای مردم فهمیده احکام خود را به تفصیل پیش میکنیم و

اِنْ نَّكَثُوْٓا اَيْمَانَهُمْ مِّنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوْا فِيْ دِيْنِكُمْ

اگر بشکنند | قسمهای خودرا | بعد از عهد کردن ایشان | وعیب جوئی کنند | دردین شما

اگر بعد از وعده قسمهای خود را بشکنند و عیب جوی کنند در دین شما

فَقَاتِلُوْٓا اَئِمَّةَ الْكُفْرِ ۙ اِنَّهُمْ لَآ اَيْمَانَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُوْنَ ۝۱۲

پس جنگ کنید | با پیشوایان کفر | هر آینه ایشان را قسمها نیست | تا ایشان | منع شوند

پس بجنگید با پیشوایان کفر، قسمهای ایشان کدام قسمها نیست (که ایشان از شرارت خود) منع شوند

أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا نَّكَثُوٓا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا

آیا جنگ نه میکنید | با قومیکه | شکستند | قسمهای خود را | واراده کرده بودند آنها

آیا شما باچنین مردم هم نه می جنگید که قسمهای خود را شکستند و ارادهٔ جلا وطنی

بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ

به بیرون کشیدن | رسول | وایشان | ابتداء نمودند بقتال شما | اول بار

پیغمبر خود را کردند، و ایشان با شما دشمنی آغاز نموده بودند

أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَوْهُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

آیا شما میترسید از آنها | پس خدا | سزاوارتر است | که بترسید از وی | اگر هستید شما | مؤمنان

آیا شما از ایشان میترسید؟ (پس بشنوید) که خداوند لائق تر است که شما از وی بترسید اگر مؤمنان هستید

قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِهِمْ وَ

جنگ کنید باایشان | که عذاب دهد ایشان را | خدا | به دستهای شما | ورسوا کند آنهارا | و

با ایشان جنگ کنید خداوند ایشان را بدستهای شما عذاب میدهد و رسوا میکند

يَنصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

نصرت دهد شمارا | برایشان | وشفا دهد | سینه های | قوم مؤمنان را

و در مقابله آنها بشما نصرت میدهد، و سینه های مؤمنان را سرد میسازد

وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَىٰ مَن يَشَاءُ

ودور کند | اندوه | دلهای مؤمنان را | وتوبه قبول میکند الله | برکسیکه | بخواهد

و دور کند اندوه دلهای ایشان را و خداوند بکسی که بخواهد توبه اش می پذیرد

وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تُتْرَكُوا

وخدا | دانا | باحکمت است | آیا گمان میکنید شما | که گذاشته شوید شما

و خداوند به هر سخن دانا و با حکمت است ایا شما گمان میکنید که شما گذاشته شوید

وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا

وحال آنکه معلوم نکرده است | خدا | آنانی که | جهاد کردند | از شما | ونه گرفتند ایشان

و حال آنکه خداوند معلوم نکرده است که در شما کی است جهاد کننده و بجز از خدا

مِن دُونِ اللَّهِ وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً

غیر از خدا | ونه از رسول او | ونه از مؤمنان | دوست رازدار

و رسول اش و مؤمنان، دوست نگرفتند

وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ

وخدا | خوب باخبر است | به آنچه | شما میکنید | نیست (حق) | مشرکان را

و خداوند به همه کارهای شما خبردار است به مشرکین اصلاً این حق نیست که

اَنۡ يَّعۡمُرُوۡا مَسٰجِدَ اللّٰهِ شٰهِدِيۡنَ عَلٰٓى اَنۡفُسِهِمۡ بِالۡكُفۡرِ

که | آبادکنند | مساجد | خدارا | شهادت دهنده گان است | برنفسهای خویش | ازکفر

که مساجد خداوند را تعمیر نمایند در حالیکه اقرار میکنند به کفر خویش

اُولٰٓئِكَ حَبِطَتۡ اَعۡمَالُهُمۡ ۖۚ وَفِى النَّارِ هُمۡ خٰلِدُوۡنَ ﴿١٧﴾

ایشان است | که برباد شد | اعمال آنها | ودرآتش ایشان | همیشه میباشند

ایشان همان مردم هستند که اعمال ایشان ضائع شدند، و ایشان در آتش جاوید اند

اِنَّمَا يَعۡمُرُ مَسٰجِدَ اللّٰهِ مَنۡ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ

هرآینه آبادمیکند | مساجد خدارا | کسیکه | ایمان اٰورد به خدا | وبه روز | آخرت

مساجد خداوند(ج) را تنها آن آباد میسازند که به خدا و به روز آخرت ایمان میدارند

وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ وَلَمۡ يَخۡشَ اِلَّا اللّٰهَ ۚ

وقائم کردنماز را | ودادہ زکواۃ را | ونه ترسیداز کسی | غیراز خدا

و بر نماز خود پابند میباشند، و زکواۃ میدهند و غیر از خدا از هیچکس نه میترسند

فَعَسٰٓى اُولٰٓئِكَ اَنۡ يَّكُوۡنُوۡا مِنَ الۡمُهۡتَدِيۡنَ ﴿١٨﴾ اَجَعَلۡتُمۡ

پس امیداست | ایشان | که باشند | ازراه‌یابندگان | آیا گردانیده اید

امید است که این مردم از هدایت یابندهٔ گان باشند آیا شما بر

سِقَايَةَ الۡحَآجِّ وَعِمَارَةَ الۡمَسۡجِدِ الۡحَرَامِ كَمَنۡ

آب دادن | حاجیان | وآبادی | مسجد | حرام | مانندعمل آن کسی

حجاج بیت الله آب نو شانیدن، و عمارت نمودن مسجد حرام برابر عمل آن شخص می بینید که

اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ وَجٰهَدَ فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ ؕ

که‌ایمان آورده باشد به خدا | وبه‌روزآخرت | وجهادکرد | درراه | خدا

بر خدا و به روز آخرت ایمان میدارد و در راه خدا جهاد میکند

لَا يَسۡتَوٗنَ عِنۡدَ اللّٰهِ ؕ وَاللّٰهُ لَا يَهۡدِى الۡقَوۡمَ الظّٰلِمِيۡنَ ۘ ﴿١٩﴾

ایشان برابرنیستند | نزدخدا | وخدا | راه نه مینماید | قوم ظالمان را

نزد خداوند هر دو برابر نیستند، و خداوند(ج) به ستمگاران توفیق راه درست نه میدهد

وقف لازم

اَلَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَهَاجَرُوۡا وَجٰهَدُوۡا فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ

آنانیکه | ایمان آوردند | وهجرت کردند | وجهادکردند | درراه | خدا

آنانیکه ایمان آوردند، و هجرت کردند در راه خدا و در راه خدا با مالهای خویش

بِاَمۡوَالِهِمۡ وَاَنۡفُسِهِمۡ ۙ اَعۡظَمُ دَرَجَةً عِنۡدَ اللّٰهِ ؕ

به‌مالهای خود | و | جانهای خود | بزرگتراست | دردرجه | نزدخدا

و بر نفسهای خویش جهاد کردند درجات (ایشان) نزد خداوند بسیار بلند است

وَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾ يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِّنْهُ

وایشان اند | کامیاب | مژده میدهد ایشان را | پروردگار ایشان | از رحمت خود

و هم این مردم کامیاب هستند، خداوند به ایشان مژده رحمت خود

وَ رِضْوَانٍ وَّجَنّٰتٍ لَّهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾

و | رضامندی | وجنتهای که | برای آنها در آن | نعمت | همیشه

و رضا مندی، و جنتها میدهد و برای ایشان نعمتهای همیشه است

خٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا إِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُۥٓ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾

همیشه میباشند | در آن | همیشه | هر آینه الله نزد او | اجر | بزرگ است

ایشان در آن همیشه میباشند هر آینه نزد خداوند اجر بزرگ است

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوٓا ءَابَآءَكُمْ وَإِخْوٰنَكُمْ أَوْلِيَآءَ

ای مؤمنان! | مگیرید | پدران خود را | و برادران خود را | دوستان

ای مؤمنان! پدران و برادران خود را هم دوست مگیرید

إِنِ اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمٰنِ وَ مَن يَتَوَلَّهُم

اگر پسندیدند | کفر را | بر ایمان | و | هر که دوست دارد ایشان را

اگر ایشان در بدله ایمان کفر را می پسندند و در شما کسیکه

مِّنكُمْ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ إِن كَانَ ءَابَآؤُكُمْ

از شما | پس ایشان اند | ظالمان | بگو | اگر باشد | پدران شما

دوستی میکند، پس هم این مردم ستمگاران اند۔ ای پیغمبر! اگر پدران شما پسران شما

وَأَبْنَآؤُكُمْ وَإِخْوٰنُكُمْ وَأَزْوٰجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوٰلٌ

و پسران شما | و برادران شما | و زنان شما | و خویشاوندان شما | و آن مالها

و برادران شما، و زنان شما، و اقرباء دیگر شما و آن مالها که شما

اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجٰرَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسٰكِنُ

که کسب کرده اید آن را | و تجارت، | که میترسید شما | از نقصان آن | و خانه های سکونت

کسب کرده اید، و آن سوداگری که از سرد شدن بازار آن میترسید و خانه های

تَرْضَوْنَهَآ أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ اللّٰهِ وَرَسُولِهِۦ وَجِهَادٍ

که خوش دارید آنها را | زیاد محبوب | بشما | از خدا | و از رسول او | و از جهاد

پسند نمودهٔ شما که بشما از خداوند متعال و از رسول و از جهاد کردن در راه وی

فِي سَبِيلِهِۦ فَتَرَبَّصُوا حَتّٰى يَأْتِيَ اللّٰهُ بِأَمْرِهِۦ

در راه او | پس انتظار کنید | تا آنکه | بیارد | خدا | عذاب خود را

محبوب تر باشد پس انتظار بکشید تا خداوند حکم خود را بفرستد

وَاللّٰهُ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿۲۴﴾ لَقَدْ نَصَرَكُمُ

وخدا | راه نه مینماید | قوم | فاسقان را | هر آینه | مدد کرد شمارا

و خداوند به قوم فاسقان راه نه مینماید خداوند (ج) در مواقع زیادی

اللّٰهُ فِىْ مَوَاطِنَ كَثِيْرَةٍ ۙ وَّيَوْمَ حُنَيْنٍ ۙ اِذْ اَعْجَبَتْكُمْ

الله | در مواقع زیاد | و به روز حنین | چون در تعجب انداخت شمارا

امداد شما را کرده است و به روز حنین (هم کرده است) درآن روز شما

كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْـًٔا وَّضَاقَتْ عَلَيْكُمُ

زیادت شما | پس بکار نیامد | از شما | هیچ | وتنگ گشت | برشما

به کثرت خود مغرور شدید پس نیامد بکار شما آن هیچ و زمین بالای شما با فراخی

الْاَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُّدْبِرِيْنَ ﴿۲۵﴾ ثُمَّ اَنْزَلَ

زمین | بافراخی خود | باز برگشتید | پشت داده | پس فروفرستاد

تنگ گشت، باز بر پشتهای خود فرار نمودید باز خداوند

اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلٰى رَسُوْلِهٖ وَعَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَنْزَلَ

خدا | تسکین خودرا | بررسول خویش | وبرمؤمنان | وفروستاد

بر رسول خود و بر مؤمنان تسکین خود نازل نمود و چنین لشکری

جُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَعَذَّبَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۗ وَذٰلِكَ

لشکرهای که | که نه دیده بودید آن را | و | عذاب کرد | آنانی را که | کفر کرده بودند . | واین است

فرستاد آنکه شما ندیدید و به کافران جزاء داد و این است جزاء منکرین

جَزَآءُ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۲۶﴾ ثُمَّ يَتُوْبُ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ

جزاء | کافران | باز | توبه قبول میکند | خدا | بعد از آن

باز خداوند به آن عده مردم توفیق توبه داد

عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۲۷﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

برکسیکه | بخواهد | وخدا | بخشنده | رحم کننده است | ای مؤمنان

به کسیکه رضاء او بود و خداوند بسیار بخشنده، مهربان است، ای مؤمنان!

اِنَّمَا الْمُشْرِكُوْنَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ

هر آینه | مشرکین | ناپاک اند | پس نزدیک نشوند | مسجد حرام را | بعد

سخن این است که مشرکین پلید هستند پس بعد از این سال به مسجد حرم

عَامِهِمْ هٰذَا ۚ وَاِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيْكُمُ

ازاین سال شان | واگر | میترسید | از محتاجی | پس زود است | غنی کند شمارا

نزدیک نشوند و اگر شما از فقر میترسید پس اگر خدا بخواهد

اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖٓ اِنْ شَآءَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٢٨﴾

خدا | از فضل خود | اگر بخواهد | هرآینه خدا | دانا | باحکمت است

بسیار زود شمارا غنی خواهد کرد از فضل خود هر آینه خداوند دانا با حکمت است

قَاتِلُوا الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَلَا بِالْيَوْمِ

جنگ کنید | با آنانیکه | ایمان ندارند | بخدا | ونه | به روز

از اهل کتاب با آن مردم جنگ کنید که برخدا ایمان نه می آرند و نه به روز آخرت

الْاٰخِرِ وَلَا يُحَرِّمُوْنَ مَا حَرَّمَ اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ وَلَا يَدِيْنُوْنَ

آخرت | وحرام نمی شمارند | آنچه راحرام ساخته | خدا | ورسول او | وقبول نه میکنند

یقین میدارند، و نه حرام میدارند آن چیزی را که خدا و رسول اش حرام گردانیده است ؛

دِيْنَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ حَتّٰى يُعْطُوا

دین حق را | از آنانیکه | داده شده بایشان کتاب | تاآنکه | ایشان دهند

نه دین حق را قبول میدارند تا آنکه ایشان بدست خود

الْجِزْيَةَ عَنْ يَّدٍ وَّهُمْ صٰغِرُوْنَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ

ع ٥ ١٠

جزیه را | از دست خود | درحالیکه ذلیل باشند | وگفت | یهود

جزاء دهند، و ذلیل و خوار شوند و یهود گفتند

عُزَيْرُ ِۨ ابْنُ اللّٰهِ وَقَالَتِ النَّصٰرَى الْمَسِيْحُ ابْنُ

عزیر | پسر خدااست | وگفت | نصاری | مسیح | پسر

که عزیر پسر خدا است، و نصاری گفتند که مسیح پسر خدا

اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِاَفْوَاهِهِمْ ۚ يُضَاهِـُٔوْنَ قَوْلَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

خدااست | این | سخن ایشان است | بدهانهای ایشان | ایشان نقل میکنند | سخن آن کافران

است این سخنهای دهان های ایشان است پیش از ایشان که کافران چه گفته بودند

مِنْ قَبْلُ ؕ قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿٣٠﴾ اِتَّخَذُوْٓا

که پیش بودند | هلاک کند ایشان را خدا | چگونه | برگردانیده شدند | گرفتند ایشان

نقل آن را میکنند، خداوند ایشان را هلاک کند بکدام طرف بی راه میروند ایشان خدارا

اَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَالْمَسِيْحَ ابْنَ مَرْيَمَ ۚ

علماء خود را | وراهبان خود را | خدایان | بجز خدا | ومسیح | پسر مریم را

گذاشته اند، و علماء و درویشهای خود را رب ساخته اند، و مسیح پسر مریم را هم

وَمَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا لِيَعْبُدُوْٓا اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ لَآ اِلٰهَ

وحکم نشده بود ایشان را | مگر | از این که عبادت کنند | معبود یگانه را | نیست معبود

به ایشان تنها این حکم بود که ایشان تنها عبادت خدا کنند غیر از او معبود

اِلَّا هُوَ سُبْحٰنَهٗ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۳۱﴾ يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّطْفِـُٔوْا

غیرازاو | پاک است او | از آنچه | ایشان شریک میکنند | ایشان میخواهند | که فرونشانند

دیگری نیست، او از شرک پیدا کردهٔ مردم پاک است، ایشان میخواهند که نور خدا را

نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَاهِهِمْ وَيَاْبَى اللّٰهُ اِلَّآ اَنْ يُّتِمَّ نُوْرَهٗ

نورخدارا | بدهان های خود | وقبول نه میدارد خدا | مگراینکه | پوره کند | نورخودرا

به دمیدن دهان های خود فرو نشانند و خدا میخواهد که نور خود را بخش کند پوره

وَلَوْ كَرِهَ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۳۲﴾ هُوَ الَّذِيْٓ اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ بِالْهُدٰى

اگرچه | ناخوش میشوند | مردم کافر | اوست آنکه | فرستاده | رسول خودرا | به هدایت

اگرچه مردم کافران آن را بد میبرند خداوند آن ذات است که رسول خود را بادین حق

وَدِيْنِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلَى الدِّيْنِ كُلِّهٖ ۙ وَلَوْ كَرِهَ

ودین راست | که غالب کند آن را | برهمه ادیان | اگرچه | بدوانند

و هدایت فرستادهٔ برای اینکه برادیان دیگری آن را غالب کند اگرچه مشرکین به آن سخن

الْمُشْرِكُوْنَ ﴿۳۳﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنَّ كَثِيْرًا

مشرکان | ای مؤمنان! | هرآینه | بسیار

خوش نه میباشند ای مؤمنان بسیار احبار (علماء) و پیران (زاهدان)

مِّنَ الْاَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَاْكُلُوْنَ اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ

ازعلماء | وراهبان | میخورند | مالهای | مردم را | بناحق

مالهای مردم را بناحق میخورند و مردم را از راه خداوند

وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ يَكْنِزُوْنَ

ومنع میکنند مردم را | ازراه خدا | وآنانیکه | ذخیره میکنند

باز میدارند، و آنانکه طلاء و نقره را جمع میکنند

الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يُنْفِقُوْنَهَا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۙ فَبَشِّرْهُمْ

طلاء | ونقره را | وخرچ نه میکنند آنرا | درراه خدا | پس مژده ده ایشان را

و در راه خداوند خرچ نه میکنند ای نبی به ایشان مژده عذاب دردناک بده

بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۳۴﴾ يَّوْمَ يُحْمٰى عَلَيْهَا فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوٰى

بعذاب دردناک | روزیکه | گرم شود آن مال | درآتش جهنم | پس داغ کرده شود

روزیکه آن خزانه ها در آتش جهنم درست گرم کرده میشود و برآن پیشانیان آنها

بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوْبُهُمْ وَظُهُوْرُهُمْ ؕ هٰذَا مَا كَنَزْتُمْ

به آن | پشانیان آنها | وپهلوهای ایشان | وپشتهای ایشان | این است آنچه | شما جمع کردید

و پهلوی آنها و پشتهای ایشان داغ میشود (به آنها گفته میشود که) این همان خزانه ها است که شما

لِاَنۡفُسِكُمۡ فَذُوۡقُوۡا مَا كُنۡتُمۡ تَكۡنِزُوۡنَ ﴿٣٥﴾ اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُوۡرِ

برای خویش | اکنون بچشید | آنچه بودید | که ذخیره میکردید | هرآینه | شمار | ماها

برای خود جمع کرده بودید، پس چیزیکه شما جمع کرده بودید لذت آن را بچشید۔ هر آینه حساب ماه ها

عِنۡدَ اللّٰهِ اثۡنَا عَشَرَ شَهۡرًا فِىۡ كِتٰبِ اللّٰهِ يَوۡمَ خَلَقَ

نزد خدا | دوزده ماه است | در کتاب خدا | روزیکه | آفرید

در کتاب خداوند، نزد خداوند دوازده ماه است از آن روزیکه آسمانها و زمین را آفرید

السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ مِنۡهَاۤ اَرۡبَعَةٌ حُرُمٌ‌ؕ ذٰلِكَ الدِّيۡنُ

آسمانها | وزمین | ازآن | چهار ماه | عزت است | این است | دین

در آن تنها چهار ماه فقط برای ادب و احترام است هم این درست و مستقیم است

الۡقَيِّمُ ۙ فَلَا تَظۡلِمُوۡا فِيۡهِنَّ اَنۡفُسَكُمۡ‌ ۚ وَقَاتِلُوا

درست | پس ظلم مکنید شما | درآن | برنفسهای خود | وجنگ کنید

پس در این چهار ماه بر نفسهای خود ظلم مکنید و ضد مشرکان

الۡمُشۡرِكِيۡنَ كَآفَّةً كَمَا يُقَاتِلُوۡنَكُمۡ كَآفَّةً‌ ؕ وَاعۡلَمُوۡۤا

بامشرکان | همه ایشان | چنانکه | جنگ میکنند باشما | همه | وبدانید

یک جای جنگ کنید، چنانچه آنها می جنگند و یاد داشته باشید که خدا

اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الۡمُتَّقِيۡنَ ﴿٣٦﴾ اِنَّمَا النَّسِىۡٓءُ زِيَادَةٌ

هرآینه | خدا | با | متقیان است | هرآینه | تاخیر نمودن (ماه) | زیادت است

با پرهیزگاران است، هر آینه تاخیر و تقدیم نمودن کفار در باره ماه ها در کفر آنها

فِى الۡكُفۡرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا يُحِلُّوۡنَهٗ عَامًا

درکفر | گمراه میشود | برآن | کافران | حلال میشمرند این | یک سال

یک زیادت دیگری است، کافران بخاطر این درگمراهی واقع میشوند که یک سال یک ماه را حلال

وَّيُحَرِّمُوۡنَهٗ عَامًا لِّيُوَاطِئُوۡا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللّٰهُ

وحرام گردانیدند این | سال (دیگری) | برای اینکه پوره کنند | حساب (این ماها) | که حرام کرده است | خدا

میکنند و سال دیگری ماه دیگر را حرام میکنند تا حساب ماه های حرام کرده شده خدا را پوره کند پس

فَيُحِلُّوۡا مَا حَرَّمَ اللّٰهُ‌ ؕ زُيِّنَ لَهُمۡ سُوۡٓءُ اَعۡمَالِهِمۡ‌ ؕ وَاللّٰهُ

پس حلال میکنند ایشان | آنچه حرام گردانیده است خدا | شائسته کرده شده ایشان | را اعمال خراب آنها | وخدا

پس در این حساب ماه حرام شده خدا را حلال میگردانند به ایشان اعمال بد ایشان شائسته گردانیده شده

لَا يَهۡدِى الۡقَوۡمَ الۡكٰفِرِيۡنَ ﴿٣٧﴾ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا مَا لَكُمۡ

راه نه مینماید | قوم کافران را | ای مؤمنان! | چیست شمارا

و خداوند به کافران راه نه مینماید ای مؤمنان بشما چه شده است

ع ٨ / ١١

اِذَا قِيْلَ لَكُمُ انْفِرُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اثَّاقَلْتُمْ اِلَى الْاَرْضِ
چون گفته شود بشما | بیرون آئید | درراه خدا | گران شده میل میکنید | بسوی زمین
چون گفته شود بشما که در راه خداوند بیرون آیئد پس شما به زودی به زمین میل میکنید

اَرَضِيْتُمْ بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مِنَ الْاٰخِرَةِ فَمَا مَتَاعُ
آیا رضامند شدید | بزندگانی دنیا | عوض آخرت | پس نیست | متاع
آیا شما در مقابله آخرت زندگانی دنیا پسند کرده ائیذ پس مال و متاع دنیا

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا قَلِيْلٌ ﴿۳۸﴾ اِلَّا تَنْفِرُوْا يُعَذِّبْكُمْ
زندگانی دنیا | دربرابر آخرت | مگراندکی | اگر بیرون نیائید | عذاب کند شمارا
در مقابله آخرت بسیار اندک است اگر شما (به جنگ) بیرون نه آید پس خداوند

عَذَابًا اَلِيْمًا ۙ وَّيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوْهُ شَيْـًٔا
عذابی درددهنده | وبدل شما گیرد | قومی را | بجز از شما | وضرر رسانیده نتوانید خدا را | هیچ
شمارا به عذاب دردناک مبتلی خواهد کرد و بجای شما یک قوم دیگری می آرد و شما به او هیچ

وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۳۹﴾ اِلَّا تَنْصُرُوْهُ فَقَدْ نَصَرَهُ
وخدا | برهر چیزی | تواناست | اگر شما مدداو را نکنید | پس مدد کرده است او را
نقصان رسانیده نخواهید کرد و خدا به هر چیز توانا است اگر شما نصرت پیغمبر نکردید پس خداوند

اللّٰهُ اِذْ اَخْرَجَهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ثَانِيَ اثْنَيْنِ اِذْ هُمَا
خدا | وقتیکه | بیرون کرد او را | مردم کافران | که او دوم در دو بود | وقتیکه آنها بودند
نصرت او همان وقت هم کرده است وقتیکه کافران او را از قریه خویش بیرون کرده بودند (دراین حالت) که دو رفقاء

فِي الْغَارِ اِذْ يَقُوْلُ لِصَاحِبِهٖ لَا تَحْزَنْ اِنَّ اللّٰهَ مَعَنَا
در غار | وقتیکه او گفت | به رفیق خود | غمگین مشو | هر آینه | الله | همراه ماست
وقتیکه هر دو آنها در غار بودند و او به رفیق خود گفت غمگین مباش! هر آینه خداوند با ما است

فَاَنْزَلَ اللّٰهُ سَكِيْنَتَهٗ عَلَيْهِ وَاَيَّدَهٗ بِجُنُوْدٍ
پس فرود آورد | خدا | تسکین خود را | بروی | و | قوت داد او را | به لشکرهای
پس الله از جانب خود بالای پیغمبر اطمینان نازل کرد و امداد وی را به چنین لشکری کرد که

لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِيْنَ كَفَرُوا السُّفْلٰى
که نه میدیدان را | وگردانید | دعوت | کافران | فرودتر
آنکه شما نه دیده بودیذ و سخن کافران را فرود کرد و

وَكَلِمَةُ اللّٰهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللّٰهُ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۴۰﴾ اِنْفِرُوْا خِفَافًا
وسخن الله همان است | بلند | وخدا | غالب | باحکمت است | برآئید | سبک (بار)
سخن خداوند همیشه بلند میباشد و خداوند غالب با حکمت است شما به غزوه بیرون آئید

وَّثِقَالًا وَّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِكُمْ وَاَنْفُسِكُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ؕ

وگران بار | وجهاد کنید | به مالهای خود | وبرنفسهای خود | درراه خدا

باسامان کم یا زیاد و در راه خداوند با سرو مال خود جهاد کنید

ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَ عَرَضًا

این | بهتراست | برای شما | اگرشما میدانید | اگرباشد | مال (دنیوی)

این بشما بهتر است اگر شما میدانید؟ ای پیغمبر! اگر به آسانی

قَرِيْبًا وَّسَفَرًا قَاصِدًا لَّاتَّبَعُوْكَ وَلٰكِنْ بَعُدَتْ

زودحاصل کننده | وسفرهم | آسان | هرآینه پیروی میکردندترا | ولیکن | دورشد

غنیمت حاصل کننده باشد، و یا سفر آسان باشد پس هر آینه این مردم در آن وقت پیروی تو میکردند مگر

عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ ؕ وَسَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا

برایشان | راه | و | زوداست که قسمها بخورند | بخدا | اگرقدرت داشتیم | هرآینه بیرون می رفتیم

هر آینه این مردم در آن وقت پیروی تو میکردند مگر به ایشان این سفر بسیار طولانی آشکارا شد پس اکنون به

مَعَكُمْ ۚ يُهْلِكُوْنَ اَنْفُسَهُمْ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ اِنَّهُمْ

همراه شما | هلاک میکنند | نفسهای خودرا | وخدا | میداند | که هرآینه ایشان

خدا قسمها میخورند که اگر قدرت میداشتیم با تو بیرون می رفتیم، ایشان خودرا درهلاکت میفگنند واین خداوند را خوب معلوم است که ایشان

لَكٰذِبُوْنَ ﴿٤٢﴾ عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ ۚ لِمَ اَذِنْتَ لَهُمْ

دروغ میگویند | معافی کند | خدا | ترا | چرا | اجازت دادی تو | ایشان را

دروغ میگویند (ای نبی!) خدا بتو عفو کند توبه ایشان چرا اجازه دادی (نه میدادی)

حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا وَتَعْلَمَ

تاآنکه | آشکارامیشد | ترا | آنانیکه | راست بودند | وتومیشناختی

تا آنکه بتو آشکارا شود که در ایشان راستگو و دروغ گو کیستند

الْكٰذِبِيْنَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَاْذِنُكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ

دروغ گویان را | نه | اجازه میخواهند ازتو | آنانیکه | ایمان می آرند | به خدا

آنانیکه به خدا . و به روز آخرت ایمان دارند ایشان از تو درباره

وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ ؕ

وبه روز | آخرت | ازاینکه جهادکنند | به مالهای خود | وبه نفسهای خود

جهاد برمال و نفس رخصت نه میخواهند (که از خدمت جهاد معاف شوند)

وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٤﴾ اِنَّمَا يَسْتَاْذِنُكَ الَّذِيْنَ

خدا | دانااست | برپرهیزگاران | هرآینه | اجازه میخواهند ازتو | آنانیکه

و خداوند پرهیزگاران را خوب می شناسد این رخصت آن مردم میخواهند که بر خدا و بر

لَا يُؤۡمِنُوۡنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ وَارۡتَابَتۡ قُلُوۡبُهُمۡ فَهُمۡ

که ایمان نه می آرند | به خدا | و بروز | آخرت | وشک کرده | دلهای ایشان | پس ایشان

آخرت ایمان ندارند و در دلهای ایشان شک موجود است پس آنها

فِىۡ رَيۡبِهِمۡ يَتَرَدَّدُوۡنَ ﴿٤٥﴾ وَلَوۡ اَرَادُوا الۡخُرُوۡجَ لَاَعَدُّوۡا لَهٗ

درشک خود | سرگردانند | واگر | ایشان اراده میکردند | بیرون شدن | هرآینه تیار میکردند | برای آن

در شک خود حیران اند، اگر آنها اراده بیرون رفتن به جنگ میداشتند پس

عُدَّةً وَّلٰـكِنۡ كَرِهَ اللّٰهُ انۡۢبِعَاثَهُمۡ فَثَبَّطَهُمۡ وَقِيۡلَ اقۡعُدُوۡا

تیاری سامان | لیکن | ناخوشی کرد | خدا | قیام ایشان | پس بازداشت ایشان را | وگفته شد | بنشینید

برای آن کدام آمادگی میگرفتند لیکن خداوند قیام ایشان پسند نه کرد و توفیق نداد و به آنها گفته شد

مَعَ الۡقٰعِدِيۡنَ ﴿٤٦﴾ لَوۡ خَرَجُوۡا فِيۡكُمۡ مَّا زَادُوۡكُمۡ اِلَّا

با | نشستگان | اگر بیرون می شدند | درشما | پس نه می افزودند درشما | مگر

شما هم با نشستگان دیگری بنشینید اگر ایشان با تو به میدان جنگ میرفتند پس در شما خرابی

خَبَالًا وَّلَا۟اَوۡضَعُوۡا خِلٰلَـكُمۡ يَبۡغُوۡنَكُمُ الۡفِتۡنَةَ ۚ وَفِيۡكُمۡ سَمّٰعُوۡنَ

فساد | وهرآینه می انداختند | درمیان شما | می طلبند برای شما | فتنه را | ودرمیان شما | جاسوسان

زیادی پیدا میکردند، و درمیان شما سعی ایجاد فتنه میکردند، اکنون هم در گروه شما جاسوسان

لَهُمۡ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيۡمٌۢ بِالظّٰلِمِيۡنَ ﴿٤٧﴾ لَقَدِ ابۡتَغَوُا الۡفِتۡنَةَ مِنۡ قَبۡلُ

برائے ایشان | وخدا | داناست | به ظالمان | هرآینه | طلب کرده بودند ایشان | فساد | پیش ازاین

موجود هستند، و خداوند ایشان را خوب می شناسد ایشان قبل از این هم سعی ایجاد فتنه میکردند

وَقَلَّبُوۡا لَكَ الۡاُمُوۡرَ حَتّٰى جَآءَ الۡحَـقُّ وَظَهَرَ اَمۡرُ اللّٰهِ

وبگردانیدند | برای تو | کارها | تا آنکه | آمد | وعده راست | وغالب شد | حکم | خدا

و درکارهای شما رد و بدل میکرد تا آنکه حق رسید و حکم خداوند غالب شد حال آنکه

وَهُمۡ كٰرِهُوۡنَ ﴿٤٨﴾ وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ يَّقُوۡلُ ائۡذَنۡ لِّىۡ وَلَا تَفۡتِنِّىۡ ؕ

وایشان | ناخواهندگان اند | وبعضی ایشان | کیست | که میگوید | رخصت ده | مرا | ومرا درفتنه مینداز

ایشان خوش نه میکردند و در ایشان بعضی چنین هستند که میگویند اجازه ده مرا و من را در شر مینداز

اَلَا فِى الۡفِتۡنَةِ سَقَطُوۡا ؕ وَاِنَّ جَهَـنَّمَ لَمُحِيۡطَةٌ ۢ بِالۡكٰفِرِيۡنَ ﴿٤٩﴾

بشنوید | درفتنه | واقع شدند | وهرآینه | جهنم | احاطه کننده است | بکافران

بشنوید که ایشان در فتنه واقع شدند و هر آینه جهنم برکافران احاطه کننده است

اِنۡ تُصِبۡكَ حَسَنَةٌ تَسُؤۡهُمۡ ۚ وَاِنۡ تُصِبۡكَ مُصِيۡبَةٌ

اگر برسد بتو | نیکوئی | غمگین کند ایشان را | واگر | برسد بتو | مصیبت

ای پیغمبر! اگر بتو کدام نیکی میرسد بر آن غمگین میشوند و اگر بتو کدام تکلیف برسد

يَّقُوْلُوْا قَدْ اَخَذْنَآ اَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا

میگویند | ماترتیب کرده بودیم | کارخودرا | ازپیش | وبازمیگردند

ایشان میگویند ما قبلاً در بارهٔ خود تدابیر احتیاطی گرفتهٔ بودیم و (این میگویندو) ایشان

وَّهُمْ فَرِحُوْنَ ﴿۵۰﴾ قُلْ لَّنْ يُّصِيْبَنَآ اِلَّا مَا كَتَبَ اللّٰهُ

وایشان شادمان میباشند | بگو | هرگز نرسد بما | مگر | آنچه | نوشته | خدا

در حالت شادمانی روی میگردانند و میروند ای پیغمبر! بگو چیزیکه خداوند برای ما مقرر کرده است

لَنَا ۚ هُوَ مَوْلٰىنَا ۚ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿۵۱﴾ قُلْ

مارا | اوکارساز ماست | وخاص برالله | باید توکل کند | مؤمنان | بگو

به ما همان میرسد اوکار ساز ما است و مؤمنان هم بر خدا توکل میدارند (ای پیغمبر!) به این

هَلْ تَرَبَّصُوْنَ بِنَآ اِلَّآ اِحْدَى الْحُسْنَيَيْنِ ۖ وَنَحْنُ

آیا | شماانتظارمیکنید | دربارهٔما | مگرتنها | یکی ازدونیکی | وما

(منافقان) بگو شما درحق ما در دو نیکی انتظار یک نیکی میکنید (فتح یا شهادت) و ما

نَتَرَبَّصُ بِكُمْ اَنْ يُّصِيْبَكُمُ اللّٰهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهٖٓ

انتظارمیکنیم | بشما | که برساند بشما | الله | بعذاب | ازجانب خود

دربارهٔ شما انتظار این میکنیم که خداوند بالای شما از جانب خود یک عذاب بیارد و یا بر دستهای ما

اَوْ بِاَيْدِيْنَا ۖ فَتَرَبَّصُوْٓا اِنَّا مَعَكُمْ مُّتَرَبِّصُوْنَ ﴿۵۲﴾ قُلْ اَنْفِقُوْا

یابدستهای ما | پس منتظرباشید | هرآینه ماباشما | انتظارکنندگانیم | بگو | خرچ کنید

پس شما هم انتظار کنید، ماهم با شما انتظار کنندگانیم به ایشان بگو که اگر شما

طَوْعًا اَوْ كَرْهًا لَّنْ يُّتَقَبَّلَ مِنْكُمْ ۖ اِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿۵۳﴾

(مال) بخوشی | یابناخوشی | هرگز قبول کرده نه میشود | ازشما | هرآینه هستید شما | قوم نافرمان

مالهای خود را خرچ میکنید به خوشی و یا بنا خوشی پس خیرات شما هیچ وقت قبول شده نه میتواند زیرا که شما مردم فاسق هستید

وَمَا مَنَعَهُمْ اَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقٰتُهُمْ اِلَّآ اَنَّهُمْ

ومنع نه کرده ایشان را | ازاین که | قبول کرده شود | ازایشان | صدقات آنها | مگراینکه ایشان

سبب عدم قبول خیرات های ایشان چیزی دیگری نیست مگر اینکه ایشان از خدا

كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَبِرَسُوْلِهٖ وَلَا يَاْتُوْنَ الصَّلٰوةَ اِلَّا

منکرشدند | بالله | وبررسول او | وایشان نه می آیند | به نماز | مگر

و رسول اش انکار کردند به نماز نه می آیند مگر بر دلهای شکسته

وَهُمْ كُسَالٰى وَلَا يُنْفِقُوْنَ اِلَّا وَهُمْ كٰرِهُوْنَ ﴿۵۴﴾ فَلَا تُعْجِبْكَ

ایشان پژمرده | وخرچ نه میکنند | مگر | ایشان ناخواهانند | پس درتعجب نیندازدترا

و در راه خداوند خرچ نه میکنند مگر به ناخوشی پس مالهای ایشان

أَمْوَالُهُمْ وَلَآ أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ

مالهای ایشان | ونه | اولاد ایشان | هرآینه | اراده دارد خدا

و اولاد ایشان ترا در تعجب نه افگند به خداوند متعال این منظور است که

لِيُعَذِّبَهُم بِهَا فِي الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ

که ایشان را عذاب کند | بر آن | در زندگی | دنیا | و بر آید | جان های ایشان

به انجام این چیزها در دنیا به عذاب گرفتار کنند ووقتیکه جان های ایشان بر آید

وَهُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنكُمْ

ودر حالیکه ایشان کافر اند | وایشان سوگند میخورند | به الله | که هرآینه ایشان | به تحقیق از شما اند

پس ایشان کافر میباشند، و ایشان به خدا قسمها میخورند که ایشان دوستهای تو اند

وَمَا هُم مِّنكُمْ وَلَٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ يَجِدُونَ

ونیست ایشان | از شما | لیکن انها | قومی اند | که میترسند | اگر ایشان یابند

و ایشان هیچ وقت دوستهای تو نیستند بلکه ایشان (در ظاهر و باطن) فرق دارند اگر ایشان جای پناه

مَلْجَـًٔا أَوْ مَغَٰرَٰتٍ أَوْ مُدَّخَلًا لَّوَلَّوْا إِلَيْهِ

جای پناه | یا غارها | یا جای که در آن در آیند | هرآینه او میگردانند | به آن طرف

یا غار و یا جای سر پناه یا بند پس به رویدن به همان جای

وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُم مَّن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَٰتِ

درحالیکه ایشان می دوند | وبعضی از ایشان | کسیست که | عیب میکند بتو | در صدقات

خود را پنهان میکنند، و در ایشان بعضی مردم چنین هستند که درباره دادن زکواة بالای تو اعتراض میکنند

فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِن لَّمْ يُعْطَوْا مِنْهَآ

پس اگر | به ایشان داده شود | از آن | خوش میشوند | واگر | نشود داده | از آن

پس اگر به ایشان از آن چیزی داده شود پس خوش میشوند و اگر چیزی به ایشان نه رسد

إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَآ ءَاتَىٰهُمُ

پس آن وقت انها | ناراض میباشند | وچه خوب میبود | اگر ایشان | راضی میشدند | به آنچه داده ایشان را

پس فوراً ناراض میشوند، و اگر ایشان بر آن نصیبه راضی میشدند که خداوند و رسول اش به آنها

اللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ

الله | ورسول او | ومیگفتند | کافی است مارا | خدا | میدهد مارا | خدا | از فضل خود

داده است و میگفتند که کافی است مارا خدا پس او مارا از فضل خود

وَرَسُولُهُۥٓ إِنَّآ إِلَى اللَّهِ رَٰغِبُونَ ﴿٥٩﴾ إِنَّمَا الصَّدَقَٰتُ لِلْفُقَرَآءِ

ورسول او | هرآینه ما | بسوی الله | امیدواریم | هرآینه صدقات | برای فقراء

و رسول چیزهای بسیاری بدهند هر آینه مابسوی خدا رغبت کننده هستیم در حقیقت مال زکواة

ع ۱۴ ۱۳

وَالْمَسٰكِيْنِ وَالْعٰمِلِيْنَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوْبُهُمْ

ومساکین است | وبه کارکنانیکه | که بر این صدقات مقرراند | وبه آن گروهیکه در دلهای ایشان الفت کرده میشود

حق مساکین، و کارکنان جمع کننده و حق آن مردم است که دل جوئی ایشان منظور باشد

وَفِي الرِّقَابِ وَالْغٰرِمِيْنَ وَفِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَابْنِ السَّبِيْلِ

ودر آزادی گردنها | وبرای قرضداران | ودر راه خدا | وبرای مسافران

و در آزادی گردنها، و در امداد قرض داران و در راه خدا و در امداد مسافران

فَرِيْضَةً مِّنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٦٠﴾ وَمِنْهُمُ الَّذِيْنَ

فرض است | از جانب خدا | وخدا | دانا | باحکمت است | وبعضی از آنها | آنها است که

خرچ شده میتواند این از جانب خدا حکم است و خداوند دانا با حکمت است و برخی از ایشان

يُؤْذُوْنَ النَّبِيَّ وَيَقُوْلُوْنَ هُوَ اُذُنٌ قُلْ اُذُنُ

تکلیف میدهند | نبی را | ومیگویند | که او | محض گوش است | بگو | گوش

چنین هستند که نبی را آذیت میدهند و میگویند که این مرد سخن هر کسی را میشنود بگو که این

خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ وَرَحْمَةٌ

بهتر است شمارا | باور میدارد | به الله | ویقین میدارد | به سخنهای مؤمنان | ورحمت است

برای فائده شما هست او بر خدا یقین میدارد و بر سخنهای مسلمانان یقین میکند و در شا

لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ رَسُوْلَ اللّٰهِ

برای آنانیکه | ایمان آوردند | از شما | وآنانیکه | آزار میدهند | رسول خدارا

کسیکه ایمان دارد برای ایشان رحمت است و کسیکه خدا و رسول را تکلیف میدهد

لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٦١﴾ يَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَكُمْ لِيُرْضُوْكُمْ

برای ایشان است | عذاب | دردناک | ایشان قسم میخورند | به خدا | برای شما | که راضی کنند شمارا

ایشان را عذاب دردناک است، این مردم پیش شما قسمها میخورند تا شمارا خوش سازند

وَاللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗٓ اَحَقُّ اَنْ يُّرْضُوْهُ اِنْ كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٢﴾

وخدا | ورسول او | مستحق تراند | که راضی کنند اورا | اگر باشند ایشان مؤمنان

و حال آنکه خدا و رسول زیاده تر حق دار این سخن اند که ایشان اورا راضی کنند اگر به صداقت مؤمنان باشند

اَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّهٗ مَنْ يُّحَادِدِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَاَنَّ لَهٗ

آیا ایشان نداشتند | که هر آینه | آنکه مخالف کند | خدارا | ورسول اورا | پس هر آینه اورا

آیا ایشان ندانستند کسیکه مخالفت خدا و رسول کند پس اورا

نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيْهَا ذٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيْمُ ﴿٦٣﴾

آتش جهنم | همیشه است | در آن | این است | رسوائی | بزرگ

آتش جهنم مقرر است که همیشه در آن میباشند و این بسیار سخن ذلت است

يَحْذَرُ الْمُنٰفِقُوْنَ اَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُوْرَةٌ تُنَبِّئُهُمْ

میترسند | منافقان | ازاینکه نازل کرده شود | برایشان | کدام سورت | خبر دهد ایشان را

منافقین از این میترسند که (بر مسلمانها) چنین سورت نازل کرده نشود که درآن احوال دلهای (منافقان)

بِمَا فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۭ قُلِ اسْتَهْزِءُوْا ۚ اِنَّ اللّٰهَ مُخْرِجٌ

به آنچه | در دلهای ایشان است | بگو | استهزاء کرده باشید | هرآینه خدا | پدیدآرنده است

در آن آشکارا کند، ای (پیغمبر!) بگو (درست است) استهزاء کنید هر آینه خداوند متعال آشکارا کننده

مَّا تَحْذَرُوْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَىِٕنْ سَاَلْتَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اِنَّمَا كُنَّا

آنچه را | میترسید | واگر | تو از ایشان پرسی | هرآینه میگویند | هرآینه ما

آن چیزی است که شما میترسید، و اگر از آنها پرسی که چه میگفتید؟ پس جواب میدهند که:

نَخُوْضُ وَنَلْعَبُ ۭ قُلْ اَبِاللّٰهِ وَاٰيٰتِهٖ وَرَسُوْلِهٖ

مسخره | وبازی میکردیم | بگو | آیا به الله | وبه آیات او | وبه رسول او

ما بازی وساعت گذری میکردیم به ایشان بگو که آیا شما استهزاء به الله، و به آیات او و به رسول او

كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٦٥﴾ لَا تَعْتَذِرُوْا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ ۭ

شما استهزاء میکنید؟ | عذر نکنید | هرآینه کافر شده اید | بعد از آوردن ایمان شما

میکردید؟ اکنون عذر نکنید شما بعد از آوردن ایمان کافر شده اید

اِنْ نَّعْفُ عَنْ طَاۗىِٕفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبْ طَاۗىِٕفَةًۢ

اگر عفو کنیم | از گروهی | از شما | عذاب میدهیم | گروه دیگری را

اگر ما یک گروهی شمارا معاف هم کنیم به گروهی دیگری حتماً سزاء میدهیم

بِاَنَّهُمْ كَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ﴿٦٦﴾ اَلْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ

زیرا که ایشان | بودند | مجرمان | مردان منافق | وزنان منافق

زیرا که ایشان مجرم بودند، مردان منافق و زنان منافق

بَعْضُهُمْ مِّنْۢ بَعْضٍ ۘ يَاْمُرُوْنَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ

دوستان یک دیگر هستند | حکم میکنند | به کار بد | ومنع میکنند

بعضی ایشان مانند بعضی هستند تعلیم سخنهای بد میدهند و مردم را از نیکی

عَنِ الْمَعْرُوْفِ وَيَقْبِضُوْنَ اَيْدِيَهُمْ ۭ نَسُوا اللّٰهَ

از کار پسندیده | ومی بندند | دستهای خود را | فراموش کردند | خدا را

باز میدارند (و دستهای خود را درکار خیر) منع میدارند ایشان خدارا فراموش کردند

فَنَسِيَهُمْ ۭ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ اللّٰهُ

پس او هم ترک کرد ایشان را | هرآینه | منافقان | ایشان نافرمان اند | وعده کرده است | خدا

خداوند هم ایشان را فراموش کردند (یاد دارید که) هر آینه منافقان نافرمان هستند خدا وعده کرده است با

ع ٨ ١٤

وقف لازم

الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ

مردان منافق | و به زنان منافق | وکافران را | آتش جهنم | جاوید باشند

مردان منافق، و با زنان منافق، و باکافران هم از آتش دوزخ که در آن همیشه

فِيْهَا ۭ هِيَ حَسْبُهُمْ ۚ وَ لَعَنَهُمُ اللّٰهُ ۚ وَلَهُمْ

درآن | آن عذاب | کافی است ایشان را | و | لعنت کرده برآنها | الله | وایشان راست

میباشند و این (عذاب) برای آنها کافی ات و بر ایشان لعنت خدا است و برای آنها

عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ﴿۶۸﴾ كَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوْٓا اَشَدَّ

عذاب | همیشه | مانند کسانیکه | پیش ازشما بودند | بودند آنها بسیارزیاد

همیشه عذاب مقرر است (کارهای شما) مانند آن مردم است که پیش از شما بودند که از شما زیاده تر

مِنْكُمْ قُوَّةً وَّاَكْثَرَ اَمْوَالًا وَّاَوْلَادًا ۭ فَاسْتَمْتَعُوْا

ازشمادرقوت | وزیادتر | درمال | ودراولاد | پس آنها فائده گرفتند

در قوت بودند، و از شما زیاده تر در مال و اولاد بودند پس آنها از حصهٔ دنیوی خویش فائده برداشتند

بِخَلَاقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلَاقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِيْنَ

ازحصهٔ خود | پس شماهم فائده گرفتید | به حصهٔ خود | چنانچه | فائده گرفته است | آنانیکه

و شما هم از حصه دنیوی خود حصه برداشتید مانند آن مردم که پیش از شما بودند

مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلَاقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِيْ خَاضُوْا ۭ

که پیش ازشمابودند | به حصه خود | وشماهم مشغول شده اید درسخنهای بد | مانندایشان | که مشغول بودند

از حصه خود فائده برداشتند و درآن بخشهائی خراب افتیدید که مثلیکه آنها

اُولٰۗىِٕكَ حَبِطَتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۚ وَاُولٰۗىِٕكَ هُمُ

ایشان اندکه | ضائع شد | اعمال آنها | دردنیا | ودرآخرت | وایشان اند

درآن افتیده بودند، اعمال چنین مردم در دنیا و آخرت ضائع شدند و این مردم

الْخٰسِرُوْنَ ﴿۶۹﴾ اَلَمْ يَاْتِهِمْ نَبَاُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ

درخساره | ایانه رسیده به ایشان | خبر | آنانیکه | پیش ازایشان بودند

خود ایشان در خساره افتیدند، آیا به ایشان حالات مردم سابقه نیامده است؟

قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ ڏ وَقَوْمِ اِبْرٰهِيْمَ

قوم نوح | وعاد | وثمود | وقوم ابراهیم

از قوم نوح، و عاد، و ثمود، و قوم ابراهیم

وَاَصْحٰبِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكٰتِ ۭ اَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ

واهل مدین | وقریه های زیرزبرشده | که آمد به ایشان | پیغمبران آنها

و اهل مدین، و آن قریه ها که زیر زبر شده بودند ایشان را انبیاء ایشان ادلهٔ آشکارا آوردند.

بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ

به ادله روشن | پس نبود خدا چنین که | که ظلم کند بر آنها | لیکن بودند آنها | که بر نفسهای خود

الله (ج) بر آنها هیچ وقت تجاوز نکرد مگر آنها خود ایشان بر نفسهای خویش

يَظْلِمُوْنَ ﴿۷۰﴾ وَالْمُؤْمِنُوْنَ وَالْمُؤْمِنٰتُ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۘ

ظلم میکردند | ومردان مؤمنان | وزنان مؤمنات | بعضی آنها دوستان بعضی است

ستم میکردند، و مردان مؤمن و زنان مؤمن دوستان یک دیگری هستند

وقف لازم

يَاْمُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيْمُوْنَ

امر میکنند | بکار پسندیده | ومنع میکنند | از بدی | وبرپا میدارند

تعلیم میدهند به کارهای نیک و مردم را از کارهای بد منع میکنند، و پابند نماز

الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَيُطِيْعُوْنَ اللّٰهَ

نماز را | ومیدهند | زکواة | وحکم قبول میکنند | خدا

میباشند، و زکواة میدهند و حکم خدا و رسول را قبول میدارند

وَرَسُوْلَهٗ ۗ اُولٰٓئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ

ورسول اورا | ایشان اند | که رحم کند به ایشان | الله | هر آینه خدا | غالب

زود است که خدا بر ایشان رحم کند (یاد داشته باشید که) خداوند غالب

حَكِيْمٌ ﴿۷۱﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ

باحکمت است | وعده کرده است | الله | بامردان مؤمنان | وزنان مؤمنان

باحکمت است، الله تعالیٰ با مردان مؤمن و زنان مؤمن ارادهٔ چنین باغها کرده است که

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا

از جنتها | که میرود | زیر آن | جویها | جاویداند | در آن

زیر آن نهرها میرود درجاییکه ایشان همیشه

وَمَسٰكِنَ طَيِّبَةً فِيْ جَنّٰتِ عَدْنٍ ۗ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ

واز جاهای پاکیزه | در باغهای پاینده | ورضاء | از الله

میباشند و از چنین جاهای پاکیزه که در باغهای همیشه میباشند و از همه تخن بزرگ اینکه رضامندی

اَكْبَرُ ۗ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿۷۲﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ

از همه بزرگتر است | این است | کامیابی بزرگ | ای نبی! | جهاد کن

خداوند به آنها حاصل میشود، این است کامیابی بزرگ از همه. (ای نبی!) با کافران و منافقان

ع ۹ ۱۵

الْكُفَّارَ وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۗ وَمَاْوٰىهُمْ

با کفار | ومنافقین | وسختی کن | برایشان | وجای ایشان

جهاد کن، و برایشان سختی کن (و دریاد توباشد که) جای ایشان

جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوا

جهنم است | وآن بسیار بد | جای بازگشت است | سوگند میخورند | به خدا | که نگفته است آنها

جهنم است، و آن بسیار جای خراب است ایشان بر خداوند قسمها میخورند که ما سخن فلانی را

وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ

وهرآینه گفتند | کلمه | کفر | وآنها کافر شدند | پس | از آوردن اسلام ایشان

نه گفته ایم، و حال آنکه ایشان حتماً سخن کفر گفته است و بعد از اسلام کفر را پسند نمودند

وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا ۚ وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ

وقصد کردند | به آنچه | نیافتند | وایشان بدل نگرفتند | مگر ازاینکه

و به آن کار دست اندازی کردند که آن را پوره نکردند و ایشان تنها بدله این سخن گرفتند که

أَغْنَاهُمُ اللّٰهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ فَإِنْ يَتُوبُوا

توانگر کرد ایشان را | خدا | و | رسول او | از فضل خود | پس اگر توبه کنند

خداوند و رسول اش به مهربانی خود ایشان را غنی ساخته بودند پس اگر آنها توبه کنند

يَكُ خَيْرًا لَهُمْ ۖ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللّٰهُ

باشد بهتر ایشان را | واگر روگردانند | عذاب کند ایشان را | الله

پس برای آنها بهتر باشد، و اگر آنها قبول نکنند پس خداوند ایشان را در دنیا

عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ

عذاب | دردناک | در دنیا | وآخرت | ونیست ایشان را

و آخرت عذاب دردناک میدهد و به روی زمین

فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٤﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ

در زمین | هیچ دوست | ونه مددگار | واز ایشان | کسیست که

ایشان را نه کدام دوست باشد و نه کدام مددگار و در ایشان بعضی همان اند که

عَاهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ آتَانَا مِنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ

پیمان کرده به الله | اگر دهد به ما (مال) | از فضل خود | هرآینه صدقه میکنیم | وهرآینه میباشیم

با خدا پیمان کرده بودند که اگر خداوند بما از فضل خود (مال) داد پس حتماً آن را صدقه میکنیم

مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا آتَاهُمْ مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا

از نیکوکاران | پس چون | داده ایشان را | از فضل خویش | بخل کردند

و از نیکو کاران میباشیم باز وقتیکه خداوند ایشان را از فضل خود هر چیز داد پس در آن

بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾ فَأَعْقَبَهُمْ

به آن | وبرگشتند | وایشان | اعراض کنندگانند | پس انجام ایشان شد

بخل آغاز نمودند و از (وعده) برگشتند و انکار کردند نتیجه ایشان این شد که الله تعالی

نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا

نفاق | دردلهای ایشان | تاروزیکه | ملاقات کنند باوی | زیرا که | آنها مخالفت کردند

در دلهای ایشان چنین نفاق انداخت که تا روز ملاقات (قیامت) باقی میباشد. زیرا که

اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوا

باخدا | آنچه وعده کرده بودند باو | وبسبب آنچه دروغ میگفتند | آیا ندانسته اند

ایشان با خداوند مخالفت کردند و سخنهای دروغ گفتند آیا ایشان ندانستند

أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ

که هرآینه خدا | میداند | به پنهان ایشان | وگفتن ایشان را | وهرآینه | الله | خوب میداند

که خداوند به اسرار پنهان ایشان و به سخنهای مخفی ایشان خوب خبردار است، و اینکه خدا به سخنهای غیب

الْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾ الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ

به پنهان | آنانیکه | الزام میکند | صدقه دهندگان را | از مسلمانان

خوب داناست، این همان مردم اند که به صدقه کنندگان که به رضامندی خود میدهند دربارهٔ صدقه

فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ

درصدقات | وآنان راکه | نه می یابند | مگر محنت خودرا

عتاب میدهند آنانیکه نه می یابند مگر محنت خود را

فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ

پس آنها استهزاء میکنند | به ایشان | مسخره کرد خدا | به ایشان | وایشان راراست | عذاب

منافقین بر آنها استهزاء میکنند خداوند بدلهٔ مزاق آنها داد و برای آنها

أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ اسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ

دردناک | آمرزاش طلب کنی | ایشان را | یا | طلب نه کنی | ایشان را | اگر بخشش بخواهی

عذاب دردناک مقرر است، و تو اگر برای ایشان طلب مغفرت کنی و یا نه کنی و اگر تو (یک بار نه)

لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَٰلِكَ

به ایشان | هفتاد | بار | پس هرگز نیامرزد | الله | ایشان را | این

هفتاد بار بخواهی خداوند ایشان را هیچ وقت معاف نه میکند زیرا که.

بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي

که ایشان | کفر کردند | به خدا | وبه رسول او | وخدا | هدایت نه میکند

ایشان از خدا و رسول انکار کردند و خداوند قوم بد کردار را به راه درست

الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ

قوم فاسق را | شادمان شدند | بازماندگان | به نشستن خویش

سوق نه میکند، این مردم باز ماندگان از پیغمبر شادمان شدند

ع ٨ ١٦

خِلٰفَ رَسُوْلِ اللّٰهِ وَكَرِهُوْٓا اَنْ يُّجَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ

برخلاف پیغمبر خدا | وناپسند داشتند | که جهاد کنند آنها | به مالهای خود | و به نفسهای خود

و پسندنه کردند که بر مال و نفس خود در راه خدا

فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَقَالُوْا لَا تَنْفِرُوْا فِي الْحَرِّ ۭ قُلْ

در راه | خدا | وگفتند | نه روید (به جهاد) | در گرمی | بگو

جهاد کنند، و به مردم هم گفتند که در چنین سختی و گرمی به جهاد سفر نکنید تو به آنها بگو

نَارُ جَهَنَّمَ اَشَدُّ حَرًّا ۭ لَوْ كَانُوْا يَفْقَهُوْنَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوْا قَلِيْلًا

آتش جهنم | سخت تر است | در گرمی | کاش که می فهمیدند | پس باید بخندند | اندکی

آتش جهنم از این بسیار سخت گرم است کاش ایشان براین سخن فهم میداشتند پس چند روز بخندند

وَّلْيَبْكُوْا كَثِيْرًا ۚ جَزَاۗءًۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٨٢﴾ فَاِنْ

وبگریند | بسیار | این سزاء | به آنچه | بودند که میکردند | پس اگر

و باز وقت بسیاری گریه کنند این سزاء کار های ایشان است پس اگر

رَّجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى طَاۗىِٕفَةٍ مِّنْهُمْ فَاسْتَاْذَنُوْكَ

باز آردترا | خدا | بسوی گروهی | از ایشان | پس اجازه بخواهند از تو

خداوند باز آردترا بسوی یک گروهی و به موقع دیگری ترا به طرف میدان جنگ

لِلْخُرُوْجِ فَقُلْ لَّنْ تَخْرُجُوْا مَعِيَ اَبَدًا وَّلَنْ تُقَاتِلُوْا

برای بیرون آمدن | پس بگو | هرگز بیرون نخواهید آمد | همراه من | همیشه | وهرگز جنگ نخواهید کرد

اجازه رفتن بخواهند پس تو به ایشان جواب ده که شما هیچ وقت با من رفته نخواهید و در رفاقت من هیچ وقت

مَعِيَ عَدُوًّا ۭ اِنَّكُمْ رَضِيْتُمْ بِالْقُعُوْدِ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوْا

همراه من | با هیچ دشمن | هرآینه شما | رضا شدید | به نشستن | اول | بار | پس بنشینید

مقابله دشمن کرده نه میتوانید البته شما روز اول در خانه های خود نشستن پسند کرده بودید اکنون هم شما

مَعَ الْخٰلِفِيْنَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ عَلٰٓي اَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ اَبَدًا

با پس ماندگان | ومگذار نماز (جنازه) | بر یکی هم | از ایشان | که بمیرد | همیشه

با مردم پس مانده گان بنشینید، (وای نبی!) در آینده کسیکه در ایشان بمیرد بر جنازه او ایستاده میشو

وَّلَا تَقُمْ عَلٰي قَبْرِهٖ ۭ اِنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ

وایستاده مشو | برقبروی | هرآینه ایشان انکار کردند | به خدا | و به رسول او

و نه بر قبر اش ایستاده باش زیرا که ایشان از خدا و رسول اش انکار کردند

وَمَاتُوْا وَهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَلَا تُعْجِبْكَ اَمْوَالُهُمْ وَاَوْلَادُهُمْ ۭ

ومردند ایشان | وآنها نافرمان بودند | ودر تعجب نیندازد ترا | مالهای ایشان | واولاد ایشان

و در چنین حالت مرده اند که آنها نافرمان بودند مالهای ایشان و اولاد ایشان ترا در تعجب نیندازد

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ

هرآینه | اراده دارد خدا | که | عذاب کند آنهارا | به آن | در دنیا | و بیرون شود

خداوند میخواهد که ایشان را بر آن چیزها در دنیا عذاب دهد و روح ایشان

أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمِنُوا

ارواح ایشان | وایشان کافرباشند | ووقتیکه نازل کرده شود | یک سورت | که ایمان آرید

در چنین حالت بیرون آید که ایشان کافر میباشند و چون یک سورت به این مضمون نازل شود که

بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أُولُو الطَّوْلِ

به خدا | وجهاد کنید | به معیت | رسول او | اجازه میخواهند از تو | مردم مالدار

شما به خدا ایمان آرید و در رفاقت رسول جهاد کنید پس مردم مالدار ایشان از تو اجازه میخواهند

مِنْهُمْ وَقَالُوا ذَرْنَا نَكُن مَّعَ الْقَاعِدِينَ ﴿٨٦﴾ رَضُوا

ازایشان | وگویند | بگذارمارا | که باشیم | بانشستگان | راضی شدند

و گویند: بگذار مارا که با مردم نشستگان باشیم خود ایشان

بِأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ

که باشند | با | زنان | ومهر نهاده شد | بردلهای ایشان | پس ایشان

به این راضی هستند که در خانه ها بازنان باشند و بر دلهای ایشان مهر نهاده شده است پس آنها

لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾ لَٰكِنِ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

نه میفهمند | لیکن | رسول | وآنانیکه | ایمان آوردند | باو

نه میدانند لیکن رسول و آنانیکه باوی ایمان آوردند بر

جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۚ وَأُولَٰئِكَ لَهُمُ

آنها جهاد کردند | به مالهای خویش | وبه جانهای خویش | وایشان اند | برای ایشان

مالهای خود و بر نفسهای خود جهاد کردند ایشان راست

الْخَيْرَاتُ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ

نیکی ها | وآنگروه ایشان اند | به مقصدرسیده گان | آماده کرده | الله | ایشان را

نیکی ها و ایشان کامیاب اند خداوند ایشان را چنین

جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ

باغها | که میرود | زیرآن | جویها | جاویداند | درآن

باغها تیار ساخته است، که زیر آن نهرها میرود ایشان در آن جای همیشه میباشند

ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾ وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ

این است | کامیابی | بسیار بزرگ | وآمدند | عذرگویندگان | ازصحرانشینان

و این است کامیابی بزرگ از صحرا نشینان عذر خواهان آمدند

ع ٩ / ١٧

لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ

تا اذن داده شود | ایشان را | ونشستند | آنانیکه | دروغ گفتند | به خدا | و به رسول او

(که اجازهٔ تخلف) بودن به آنها بدهی و آن مردم بالکل نشستند آنانیکه باخدا و رسول وعدهٔ دروغ

سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾ لَيْسَ

زود برسد | آنانی را که | کفر کردند | از ایشان | عذاب | دردناک | نیست

کرده بودند در ایشان کسیکه در کفر باقی ماندند آنهارا عذاب دردناک مقرر است بر

عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَىٰ وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ

برضعیفان | ونه برمریضان. | ونه برآنانیکه | نمی یابند

ضعفاء، و بر مریضها و برآن مردم که خرچ جهاد نه می یابند

مَا يُنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ ۚ مَا

آنچه را | که خرچ کنند | گناه | وقتیکه آنها خیرخواهی کنند | الله | ورسول اورا | نیست

برایشان هیچ گناهی نیست اگر ایشان باخدا و رسول اش مخلص باشند

عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩١﴾ وَ

برنیکوکاران | کدام الزام | وخدا | بخشنده | مهربان است | و

بر چنین نیکوکاران هیچ الزام نیست و خداوند بخشنده مهربان است

لَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا

نه برآنانیکه | چون بیایند بتو | تا مرکبی دهی ایشان را | تو گفتی | که من نمی یابم آنچیز

و نه برآنها کدام گناه است که بتو بیایند تا ایشان را (برای جهاد) مرکب بدهی۔ و تو آنها را گفتی که نزد

أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ

که من شمارا سوار کنم | برآن | بازگردند | وچشمهای آنها | جاری باشد | از اشک

مرکب نیست که من شمارا برآن سوار کنم ایشان باز گردند و از چشمان اش اشک می ریزد

حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ﴿٩٢﴾ إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ

از این غم | که آنها نمی یابند | آنچه | ایشان خرچ کنند | هرآیینه | الزام | برآنهاست

زیرا که نزد ایشان برای خرچ مال نبود (و الزام) تنها برآن مردم است که از تو

يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ ۚ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا

که اذن میخواهند از تو | وایشان | توانگرانند | راضی شدند | براینکه | باشند

(اجازه تخلف کردن) بخواهد بااینکه ایشان توانگر است ایشان نشستن بازنان خوش کردند

مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾

بازنان | و | مهر نهاد | خدا | بردلهای ایشان | پس آنها | نه میدانند

و خداوند بر دلهای آنها مهر نهاده است که ایشان بر برکتهای جهاد نه میفهمند۔

يَعْتَذِرُوْنَ اِلَيْكُمْ اِذَا رَجَعْتُمْ اِلَيْهِمْ ۗ قُلْ لَّا تَعْتَذِرُوْا

عذر میکنند آنها | بشما | وقتیکه باز آئید شما | بسوی ایشان | بگو | عذر مکنید

ایشان بشما عذرهای گوناگون پیش میکنند وقتیکه شما بسوی آنها باز آئید بگو که عذر مکنید

لَنْ نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّاَنَا اللّٰهُ مِنْ اَخْبَارِكُمْ ۗ وَسَيَرَى اللّٰهُ

ما هیچ وقت یقین نه میکنیم | بشما | بما نشان داده خدا | اخبار شما (حالات) | و زود می بیند خدا

هیچ وقت بسخن شما یقین نه میکنیم، حالات شما خداوند بما نشان داده است و باز هم خداوند و

عَمَلَكُمْ وَرَسُوْلُهٗ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

عمل شمارا | و فرستاده او | باز | گردانیده میشوید | بسوی آنکه آگاه است بر پنهان | و آشکار

رسول وی کارهای شما را می بینند و باز بسوی وی گردانیده میشوید آنکه به پنهان و آشکار دانا است

فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۴﴾ سَيَحْلِفُوْنَ بِاللّٰهِ لَكُمْ

پس آگاه میگرداند شمارا | به آنچه | شما میکردید | زود است که قسم خورند | به خدا | پیش شما

پس آگاه میگرداند شمارا به آنچه میکردید وقتیکه شما به آنها باز گردید به خداوند سوگندها میخورند

اِذَا انْقَلَبْتُمْ اِلَيْهِمْ لِتُعْرِضُوْا عَنْهُمْ ۗ فَاَعْرِضُوْا عَنْهُمْ ۗ اِنَّهُمْ

چون باز گردید شما | بسوی ایشان | تا شما اعراض نمائید | از ایشان | پس اعراض کنید شما | از ایشان | هر آینه ایشان

تا شما اعراض نمائید پس شما اعراض نمائید زیرا که ایشان

رِجْسٌ ۡ وَّمَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۹۵﴾

ناپاک اند | و مسکن ایشان | جهنم است | سزاء است | از آن کارها | که ایشان میکردند

پلید اند و مسکن ایشان آتش است و این سزاء اعمال ایشان است

يَحْلِفُوْنَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ ۚ فَاِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ

ایشان قسم میخورند | برای شما | که تا راضی شوید | از ایشان | پس اگر شما راضی شوید | از ایشان | پس هر آینه الله

آنها بخاطر این قسم ها میخورند تا شما از ایشان راضی شوید، پس خداوند از چنین قوم شریر

لَا يَرْضٰى عَنِ الْقَوْمِ الْفٰسِقِيْنَ ﴿۹۶﴾ اَلْاَعْرَابُ اَشَدُّ كُفْرًا وَّنِفَاقًا

راضی نه میشود | از قوم فاسقان | بادیه نشین | شدید تر اند | در کفر | و نفاق

هیچ وقت راضی نه میشود، این مردم بادیه نشینان در کفر و نفاق شدید تر اند

وَّاَجْدَرُ اَلَّا يَعْلَمُوْا حُدُوْدَ مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ ۗ وَاللّٰهُ

و بسیار لائق اند | باینکه ندانند | احکام را | که نازل کرد | خدا | بر رسول خود | و خدا

(و بسبب جهل) لائق اند که خداوند به رسول خود چیزی فرستاده است از حدود آن خبر نیستند

عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۹۷﴾ وَمِنَ الْاَعْرَابِ مَنْ يَّتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ

دانا | با حکمت است | و بعضی از صحرا نشینان | آن است | که فکر میکند | آن چیز یکه خرچ میکند

خداوند به هر چیز دانا و با حکمت است و در مردم بادیه نشینان بعضی چنین مردم اند که در راه خدا

مَغۡرَمًا وَّيَتَرَبَّصُ بِكُمُ الدَّوَآئِرَ ؕ عَلَيۡهِمۡ دَآئِرَةُ السَّوۡءِ ؕ

تاوان | وانتظار میکشد | بشما | گردش های زمان | برایشان باد | گردش | بد

خرچ کردن را تاوان می بینند و بر شما انتظار حوادث میکنند البته وقت خراب بر آنها آمدنی است

وَاللّٰهُ سَمِيۡعٌ عَلِيۡمٌ ﴿٩٨﴾ وَمِنَ الۡاَعۡرَابِ مَنۡ يُّؤۡمِنُ بِاللّٰهِ

وخدا | شنوا | دانا است | وبعضی از صحرانشینان | آن است | که ایمان دارد | به خدا

و خداوند شنوا و دانا است و برخی از بادیه نشینان چنین اند که به خداوند و به

وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنۡفِقُ قُرُبٰتٍ عِنۡدَ اللّٰهِ

و به روز آخرت | ومیگیرد | آنچه | خرچ میکند | سبب قربت نزد خدا

روز آخرت ایمان میدارند و چیزی را که خرچ میکنند در راه خدا ذریعه نزدیکت و ذریعه

وَصَلَوٰتِ الرَّسُوۡلِ ؕ اَلَاۤ اِنَّهَا قُرۡبَةٌ لَّهُمۡ ؕ سَيُدۡخِلُهُمُ

وذریعه گرفتن دعاء رسول | بشنوید | هرآینه این | نزدیکت است | ایشان را | زود است که داخل کند ایشان را

گرفتن دعاء رسول میدانند؛ آری! این خرچ کردن آنها ذریعۀ قرب آنها است زود است که خداوند

اللّٰهُ فِىۡ رَحۡمَتِهٖ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ ﴿٩٩﴾ وَالسّٰبِقُوۡنَ الۡاَوَّلُوۡنَ

خدا | دررحمت خود | هرآینه خدا | بخشنده | مهربان است | وسبقت کنندگان | از همه سابقه

ایشان را در سایۀ رحمت خود آرد هر آینه خداوند بخشنده مهربان است و آن عده مهاجر و انصار که

مِنَ الۡمُهٰجِرِيۡنَ وَالۡاَنۡصَارِ وَالَّذِيۡنَ اتَّبَعُوۡهُمۡ بِاِحۡسَانٍ ۙ رَّضِىَ

از مهاجرین | وانصار | وآنانیکه | پیروی ایشان را کردند | در نیکی | راضی شد

از همه پیش به ایمان سبقت نمودند و آنانیکه به اخلاص پیروی ایشان را کردند از همه

اللّٰهُ عَنۡهُمۡ وَرَضُوۡا عَنۡهُ وَاَعَدَّ لَهُمۡ جَنّٰتٍ تَجۡرِىۡ

الله | از ایشان | وایشان راضی شدند | از او | ومهیا ساخته | ایشان را | باغها | که میرود

ایشان خداوند راضی شده است، و ایشان از خدا راضی شدند و به ایشان چنین باغها مهیا ساخته

تَحۡتَهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَاۤ اَبَدًا ؕ ذٰلِكَ الۡفَوۡزُ الۡعَظِيۡمُ ﴿١٠٠﴾

زیر آن | جویها | همیشه میباشند | در آن | همیشه | این است | کامیابی | بزرگ

که زیر آنها جویها میروذ و درآن همیشه میباشند این کامیابی بزرگ است

وَمِمَّنۡ حَوۡلَكُمۡ مِّنَ الۡاَعۡرَابِ مُنٰفِقُوۡنَ ؕ وَمِنۡ اَهۡلِ الۡمَدِيۡنَةِ ؔ

وبرخی از آنها | که گرداگرد شما است | از صحرانشینان | منافق ها اند | وبرخی | از اهل مدینه

(و ای مسلمانها!) گرداگرد شما در صحرا نشینان بسیار مردم منافقها اند و بعضی در مردم مدینه اند

مَرَدُوۡا عَلَى النِّفَاقِ ۫ لَا تَعۡلَمُهُمۡ ؕ نَحۡنُ نَعۡلَمُهُمۡ

عادت گرفتند | برنفاق | نه میدانی شما ایشان را | ما | میدانیم ایشان را

که بر نفاق ایستاده اند، تو ایشان را نه میدانی ما میدانیم ایشان را

سَنُعَذِّبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّوْنَ اِلٰى عَذَابٍ عَظِيْمٍ ﴿١٠١﴾ وَاٰخَرُوْنَ

زود است که عذاب دهیم ایشانرا | دو کرت | باز گردانیده شوند | بسوی عذاب بزرگ | و دیگرها اند

زود است که به ایشان دو کرت عذاب دهیم و باز در آخرت به عذاب بزرگ سپرده شوند

اعْتَرَفُوْا بِذُنُوْبِهِمْ خَلَطُوْا عَمَلًا صَالِحًا وَّاٰخَرَ سَيِّئًا ؕ

که ایشان اعتراف کردند | بگناهان خود | آنها یکه عمل مختلف کردند | بعضی نیک | و برخی بد

و دیگرها چنین اند که بگناه خویش اعتراف نمودند، اعمال ایشان مختلف است، درست و نا درست

عَسَى اللّٰهُ اَنْ يَّتُوْبَ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٠٢﴾ خُذْ

قریب است خدا که | که قبول کند توبه | از ایشان | هرآینه خدا | بخشنده | مهربان است | بگیر

امید است که خدا توبهٔ ایشان را قبول کند هر آینه خداوند بخشنده و مهربان است (ای پیغمبر!)

مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيْهِمْ بِهَا

از مالهای ایشان | صدقه | تا پاک کنی ایشان را | وصفا کنی ایشانرا | به این (صدقه)

از اموال ایشان صدقه وصول کن که بذریعهٔ این ایشان را صفا کنی

وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ؕ اِنَّ صَلٰوتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ

و دعائی خیر کن | ایشان را | هرآینه دعاء تو | تسکین است | ایشانرا | و خدا | شنوا

و درحق ایشان دعاء کن دعاء تو سبب تسلی ایشان است و خداوند شنوا است

عَلِيْمٌ ﴿١٠٣﴾ اَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهٖ

دانا است | آیا نه میدانند آنها | که هرآینه خدا او | قبول میکند | توبه | از بندگان خود

و دانا است، آیا ایشان نه میدانند که خداوند توبه بندگان خود را قبول میکند

وَيَاْخُذُ الصَّدَقٰتِ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ ﴿١٠٤﴾ وَقُلِ

و میگیرد | صدقه ها | و هرآینه خدا | توبه قبول کننده | مهربان است | و بگو

و هم آن صدقات را قبول میکند و اینکه خدا قبول کننده توبه است و مهربان است به آنها بگو

اعْمَلُوْا فَسَيَرَى اللّٰهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُوْلُهٗ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ؕ

عمل کنید شما | بازمی بیند | خدا | عمل شمارا | و رسول او | و مؤمنان هم

که شما (اعمال نیک) بکنید، خداوند، و رسول و مؤمنان به طرز العمل شما می نگرند

وَسَتُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ

و بزودی باز گردانیده می شوید | بسوی دانا | به پنهان | و آشکار | پس او بشما خبر دهد

و بسوی آن ذات بر گردانیده میشوید که به پنهان و آشکارا دانا است، پس او شمارا خبر دهد

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿١٠٥﴾ وَاٰخَرُوْنَ مُرْجَوْنَ لِاَمْرِ اللّٰهِ اِمَّا يُعَذِّبُهُمْ

به آنچه شما میکردید | و دیگرانند که | تاخیر داده شد | تا حکم خدا | یا عذاب دهد ایشان را

به آنچه شما میکردید، و برخی دیگرانند که معاملهٔ ایشان بحکم خداوند مانده است یا به آنها جزاء میدهد

وَإِمَّا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا

ویا معاف کند ایشان را | وخدا | دانا | باحکمت است | و آنانیکه | ساختند | مسجدرا

و یا توبه ایشان را قبول میکند و خداوند دانا باحکمت است و برخی دیگرانند که یک مسجد را به غرض

ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا لِمَنْ

برای ضرر | وکفرکردند | وبرای ایجاد اختلاف | درمیان مؤمنان | وکمین گرفتن | برای آنکس

ضرر رسانیدن، و برای کفر و به نیت آوردن جدائی میان مسلمانها ساخته اند و برای سکونت آن شخص

حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ ۚ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا

که جنگیده | باالله | وفرستاده او | پیش ازاین | وهرآینه قسم میخورند | که اراده نه کردیم ما

که از زمان سابقه مخالفت خدا و رسول را میکند و ایشان بتو سوگندها میخورند که هدف ما

إِلَّا الْحُسْنَىٰ ۖ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٠٧﴾ لَا تَقُمْ فِيهِ

مگر کارنیکو | وخدا | گواهی میدهد | هرآینه آنها | دروغ گویانند | مایست تو | درآن

غیر از نیکوئی چیزی دیگری نبود و خدا گواه است که ایشان دروغ میگویند تو دراین مسجد هیچ وقت برای (نماز)

أَبَدًا ۚ لَمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ

همیشه | هرآینه آن مسجد | که اساس نهاده شده | بر پرهیزگاری | ازروزاول | آن زیادحق دارد | که ایستاده شوی تو

ایستاده مشو، البته آساس کدام مسجد که از روز اول به تقوی نهاده شده است آن حقدار است که تو درآن ایستاده شوی

فِيهِ ۚ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَطَهَّرُوا ۚ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَّهِّرِينَ ﴿١٠٨﴾

درآن | درآن مسجد مردانند | دوست میدارند | که پاک باشند | وخدا | دوست میدارد | پاکی کنندگان را

درآن چنین مردم اند که پاکی را دوست میدارند، و خداوند چنین مردم را خوش میدارد،

أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ

پس آیا آن شخص | که بنیادنهاد | آبادی خودرا | برپرهیزگاری ازخدا | ورضامندی (الله) | بهتراست | یا آن شخص

آیا کسیکه بنیاد عمارت خود را به خوف خداوند و بخاطر رضامندی او نهاده است

أَسَّسَ بُنْيَانَهُ عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَانْهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ ۗ

که بنیادنهاد | آبادخودرا | برکناره مرورسیل | تهی شده | پس سقوط کرد به او | درآتش جهنم

آن بهتر است و یا آنکه آساس عمارت خودرا بر کناره سیل مرور نهاده است

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠٩﴾ لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا

وخدا | هدایت نه میکند | قوم ظالم را | همیشه باشد | آبادی آنها | آنکه ایشان ساخت

و آن عمارت آن شخص را به جهنم برد و خداوند به مردم ظالم هدایت

رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ ۗ وَاللَّهُ

سبب شک | دردلهای ایشان | مگراینکه | پاره پاره شود | دلهای ایشان | وخدا

نه میکند، کدام عمارت که آنها ساخته اند آن همیشه

عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١٠﴾ إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ

دانا | باحکمت است | هرآینه خدا | خریده | از مؤمنان | نفسهای ایشان

در دلهائی ایشان جای شک است تا اینکه دلهای ایشان (به انهدام مسجد) پاره پاره شوند

وَأَمْوَالَهُم بِأَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ ۚ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

و مالهای ایشان | زیرا که ایشان را | جنت است | ایشان جنگ میکنند | در راه خدا

و خداوند دانا باحکمت است، هر آینه خداوند(ج) نفسهای مؤمنان و مال و دولت ایشان در این بدله به بیع گرفته

فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ ۖ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا فِي التَّوْرَاةِ وَالْإِنجِيلِ

پس ایشان میکشند | و کشته میشوند | وعده است | بر خدا | راست | در تورات | و انجیل

که ایشان را جنت است، ایشان در راه خداوند جنگ میکنند پس آنها (دشمنان را میکشند) و کشته میشوند

وَالْقُرْآنِ ۚ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ ۚ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ

و قران | و کیست | زیاد پوره کننده | به عهد خود | از خدا | پس خوش باشید | به بیع خود

این وعده خداوند به اعتبار تورات، انجیل و قرآن راست است و کیست زیاده تر

الَّذِي بَايَعْتُم بِهِ ۚ وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١١﴾ التَّائِبُونَ الْعَابِدُونَ

آنکه شما کردید باخدا | و همان است | کامیابی بزرگ | ایشان توبه کنان | عبادت کننده گان

از خدا در پوره کردن وعده، پس شما را به این سودا که باخدا کرده اید خوشخبری است

الْحَامِدُونَ السَّائِحُونَ الرَّاكِعُونَ السَّاجِدُونَ الْآمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ

حمد و ثنا کنندگان | روزه داران | رکوع کنندگان | سجده کننده گان | حکم کنندگان | به کار نیک

و این کامیابی بزرگ است، این مردم توبه کنان عبادت کنندگان، حمد و ثنا کنندگان، روزه داران

وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ ۗ وَبَشِّرِ

و منع کنندگان | از کار بد | و حفاظت کنندگان | از حدود خدا | و مژده ده

رکوع کنندگان، سجده کنندگان، حکم کنندگان مردم را به نیکوئی و منع کنندگان از کارهای بد

الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَن يَسْتَغْفِرُوا

مؤمنان را | جائز نیست | نبی را | و آن مردم را | که ایمان آوردند | که آنها بخشش بخواهند

و حفاظت کنندگان حدود وضع شده خداوند اند به چنین مؤمنان مژده بده، به پیغمبر و مؤمنان

لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ

مشرکین را | اگرچه | ایشان | دوستان نزدیک باشند | بعد از آنکه | آشکارا شد | ایشان را

مناسب نیست که برای مشرکین مغفرت بخواهند اگرچه اقرباء نزدیک

أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ

که ایشان | اهل آتش اند | و نبود | استغفار | ابراهیم | برای پدر خود

باشند بعد از آنکه به ایشان آشکارا شد که آنها اهل آتش اند

إِلَّا عَن مَّوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِّلَّهِ

مگر | از وی وعده | که وعده کرده بود | بپدر خود | پس چون ظاهر گشت | ابراهیم را | که پدر او دشمن | خدا است

و استغفار خواستن ابراهیم علیه السلام برای پدر خود بسبب یک وعده بود که ابراهیم علیه السلام باوی

تَبَرَّأَ مِنْهُ ۚ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ لَأَوَّٰهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ اللَّهُ

بیزار شد از وی | هر آینه | ابراهیم | بسیار نرم دل | بردبار بود | ونیست | خدا

کرده بود، باز وقتیکه به ابراهیم علیه السلام آشکارا شد که پدراش دشمن خدا است، پس از وی بیزار شد هر آینه

لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَىٰهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم

که بی راه کند | قومی را | بعد از آنکه | هدایت کرده ایشان را | تا زمانیکه | بیان کند ایشان را

ابراهیم علیه السلام بردبار و نرم دل بود، و خداوند یک قومی را بی راه نه میکند بعد از آنکه ایشان را

مَّا يَتَّقُونَ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ اللَّهَ لَهُ

آنچه از وی پرهیز نمایند | هر آینه خدا | بهر چیز | دانا است | هر آینه الله مر او راست

هدایت شده باشد، تا اینکه به ایشان آن چیزها صفا صفا بیان کند از آن که ایشان را پرهیز ضروری است

مُلْكُ السَّمَٰوَٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَمَا لَكُم

سلطنت آسمانها | و زمین | او زنده میکند | و میمیراند | ونیست شما را

هر آینه خدا به هر چیز دانا است، هر آینه بادشاهی آسمانها و زمین تنها خدا راست

مِّن دُونِ اللَّهِ مِن وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾ لَّقَد تَّابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ

غیر از خدا | هیچ دوستی | ونه | مددگاری | به تحقیق رجوع کرد | الله | بر پیغمبر

او زندگی میدهد و مرگ می آرد، و شما را غیر از خدا هیچ دوست و مددگار نیست

وَالْمُهَٰجِرِينَ وَالْأَنصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ

و بر مهاجرین | و انصار | آنانکه | پیروی کردند او را | در وقت تنگی

هر آینه خداوند بر پیغمبر و بر حال مهاجرین و انصار توجه کرد که در

مِن بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ

بعد از آن که | قریب بود که میل کند | دلهای | گروهی | از ایشان | بازگشت الله

حالت تنگی پیروی پیغمبر را کردند، بعد از آنکه دلهای بعضی مردم میل کند

عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الثَّلَٰثَةِ

بر ایشان | هر آینه او | با ایشان | مهربان | رحیم است | و بر آن سه نفر

او بر ایشان مهربان شد، هر آینه خداوند بر ایشان مهربان و رحم کننده است

الَّذِينَ خُلِّفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ

که فیصله آنها پس شده بود | تا آنکه | تنگ شد | بر ایشان | زمین

و بر آن سه نفر هم او مهربانی کرده که معامله آنها تاخیر شده بود تا اینکه زمین با فراخی بر ایشان

بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا

باوجود فراخی اش | وتنگ شد | برایشان | نفسهای ایشان | ویقین کردند

تنگ شده بود و زندگی ایشان دشوار شد و فهمیدند که

أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا

که نیست پناه | از خدا | مگر تنها نزد او است | پس رجوع نمود | برایشان | تا توبه کنند

از قهر خداوند در هیچ جای پناه نیست غیر از او پس خداوند بر آنها مهربان شد که ایشان آینده هم

إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ

هرآیینه خدا او ست | قبول کننده توبه | مهربان | ای مؤمنان! | بترسید از خدا

توبه کنند هر آیینه خداوند توبه قبول کننده مهربان است ای مؤمنان از خداوند بترسید

وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ

وباشید | با | راست گویان | نیست جائز | برای اهل مدینه | وآنانرا که

و با مردم راستگویان باشید به مردم مدینه و به مردم گرداگرد آن مناسب نبود

حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا

گرداگرد ایشان اند | از بادیه نشینان | که پس مانند | از همراهی رسول الله | ونه اینکه

که از رسول خدا در همراهی پس مانند .

يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ

زیاد رغبت کنند | بنفسهای خود | زیاده از نفس رسول | بخاطر اینکه | نه میرسد ایشان را

نفس خود از پیغمبر شیرین آشکارا شود بخاطر اینکه ایشان را در راه خدا

ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَئُونَ

تشنگی | ونه رنج | ونه گرسنگی | درراه خدا | ونه پایمال میکنند

یک اندازه تشنگی و . گرسنگی رنج برسد و یا بر چنین

مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَيْلًا إِلَّا كُتِبَ

کدام جای | که ناراضی میکند کفار | ونه آنها حاصل میکنند | از دشمن | کدام کامیابی | مگر نوشته میشود

راه بروند که کافران را ناراض میکنند و یا از دشمن بدله گیرند پس بر این هر

لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ

ایشانرا | برآن | عمل | نیک | هرآیینه الله | ضائع نه میکند | اجر

کاری ایشان را یک نیکی نوشته میشود هر آیینه خداوند اجر نیکو کاران

الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ

نیکوکاران | وایشان خرچ نه میکنند | کدام خرچ | خورد | ویا کلان | وایشان قطع نه میکنند

ضائع نه میکند و چنین نه میشود که آنها یک خرچ کنند کم یا زیاد و یا از یک میدان

وَادِيًا اِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ

دشتی را | مگر نوشته میشود | ایشان را | برای اینکه جزا دهد ایشان را | خدا | بسیار درست

میگذرند و آن نوشته نشوند بخاطر اینکه خداوند ایشان را بدله کارهای نیک

مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٢١﴾ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُوْنَ لِيَنْفِرُوْا كَآفَّةً

از آنچه ایشان میکردند | ونیست | مؤمنان | که برآیند | همه

داد و این سخن مناسب نبود که همه مؤمنان برایند

فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوْا فِی الدِّيْنِ

پس چرا بیرون نه روند | از هر فریق | از ایشان | گروهی | تا دانائی حاصل کنند | در دین

و چنین چرا نه میبود که از هر گروهی چند نفر بیرون آیند که آنها در دین فهم حاصل کنند

وَلِيُنْذِرُوْا قَوْمَهُمْ اِذَا رَجَعُوْٓا اِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُوْنَ ﴿١٢٢﴾

وبرای اینکه بترسانند | قوم خود را | چون بازگردند | بسوی ایشان | تا ایشان | بترسند

ووقتیکه به قوم بازگشت کنند که ایشان را از نافرمانی خدا بترسانند که از کارهای بد پرهیز شوند

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قَاتِلُوا الَّذِيْنَ يَلُوْنَكُمْ مِّنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوْا

ای مؤمنان! | جنگ کنید آنانیرا که | نزدیک اند شمارا | از کفار | بیابند ایشان

ای مؤمنان! با آن کافران که نزدیک شما اند با آنها جنگ کنید (و چنین بجنگید که)

فِيْكُمْ غِلْظَةً ۭ وَاعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ مَعَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿١٢٣﴾ وَاِذَا مَآ اُنْزِلَتْ

از شما سختی | وبدانید که | هرآینه خدا | با پرهیزگاران است | وچون نازل کرده شود

ایشان درشما سختی یابند و بدانید که خداوند با پرهیزگاران است و چون

سُوْرَةٌ فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّقُوْلُ اَيُّكُمْ زَادَتْهُ هٰذِهٖٓ

سورتی | پس بعضی از ایشان آن است | که میگوید | کیست از شما | که زیاده کرد او را | این سورت

یک سورت نازل شوډ پس در ایشان بعضی منافقین میگویند که این سورت در شما ایمان که را

اِيْمَانًا ۚ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَزَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَّهُمْ

ایمان | پس آنانیکه | ایمان آوردند | پس زیاده نمود این سورت برای ایشان | ایمان | وایشان

زیاد نموډ پس آنانیکه ایمان آوردند آن ایمان ایشان را ترقی داده است و ایشان

يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿١٢٤﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ فِیْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ

خوش میشوند | واما آنانیکه | در دلهای ایشان | مرض است | پس زیاده ساخت ایشان را

خوش میشوند و آنانیکه در دلهای ایشان مرض نفاق است آن سورت در پلیدی

رِجْسًا اِلٰى رِجْسِهِمْ وَمَاتُوْا وَهُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿١٢٥﴾ اَوَلَا يَرَوْنَ اَنَّهُمْ

پلیدی بر پلیدی | ومردند آنها | وبودند آنها کافران | آیا نمی بینند | که ایشان

منافقت آنها زیادت کرد و آنها در حالت کفر مردند آیا ایشان به این نه می بینند که انها

یُفْتَنُوْنَ فِیْ کُلِّ عَامٍ مَّرَّةً اَوْ مَرَّتَیْنِ ثُمَّ لَا یَتُوْبُوْنَ

آزموده میشوند | درهر سال | یک دفعه | یا | دو دفعه | بازهم | توبه نه میکنند

هر سال یک کرت و یا دو کرت در فتنه آزموده میشوند، بازهم توبه نه میکنند

وَلَا هُمْ یَذَّکَّرُوْنَ ﴿۱۲۶﴾ وَاِذَا مَآ اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ

ونه ایشان | پند میگیرند | وچون | نازل کرده شود | سورتی | می بیند | برخی از آنها

و نه از آن عبرت میگیرند، و چون یک سورت جدید نازل کرده شود، پس آنها یکی با دیگران

اِلٰی بَعْضٍ هَلْ یَرٰىکُمْ مِّنْ اَحَدٍ ثُمَّ انْصَرَفُوْا صَرَفَ اللّٰهُ

بسوی دیگران | ایا می بیند شمارا | هیچ کسی؟ | باز | میگردند | گرداننده | الله

می بینند که آیا شمارا کدام مسلمان می بیند؟ باز در حالت پنهانی بیرون میشوند خداوند دلهای

قُلُوْبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا یَفْقَهُوْنَ ﴿۱۲۷﴾ لَقَدْ جَآءَکُمْ رَسُوْلٌ

دلهای ایشان | که ایشان | قومی اند | که نه میدانند | هرآینه آمده بشما | رسول

ایشان را از ایمان گردانیده، زیرا که ایشان چنین مردم اند که نه میدانند، ای مردم! شمارا از شما یک

مِّنْ اَنْفُسِکُمْ عَزِیْزٌ عَلَیْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِیْصٌ عَلَیْکُمْ بِالْمُؤْمِنِیْنَ

ازشما | دشوار است | بروی | رنج شما | خیلی حرص دارد برشما | برمؤمنان

رسول آمده است، خساره شما بروی دشوار است در خیر شما بسیار حرص دارد و دربارهٔ مؤمنان

رَءُوْفٌ رَّحِیْمٌ ﴿۱۲۸﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِیَ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ

زیاد مهربان | رحم کننده است | بازهم اگر | روی گردانند | پس بگو | کافی است مرا الله | نیست معبود

بسیار نرم دل و مهربان است، پس اکنون هم اگر ایشان روی گردانند بگو که مرا تنها خدا کافی است

اِلَّا هُوَ عَلَیْهِ تَوَکَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِیْمِ ﴿۱۲۹﴾

مگراو | بروی | توکل کردم | واوست | خداوند | عرش | عظیم

غیر از وی معبود دیگری نیست بر وی توکل کردم و او مالک عرش بزرگ است

سُوْرَةُ یُوْنُسَ مَکِّیَّةٌ وَّهِیَ مِائَةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ | وَّ تِسْعُ اٰیٰتٍ وَّ اَحَدَ عَشَرَ رُکُوْعًا

سورهٔ یونس مکی است و درآن | آغاز میکنم بنام خدا یکه نهایت مهربان و بارحم است | یک صدونه آیت و یازده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا یکه نهایت مهربان و بارحم است

الٓرٰ تِلْکَ اٰیٰتُ الْکِتٰبِ الْحَکِیْمِ ﴿۱﴾ اَکَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا

الر | این آیاتها است | از کتاب باحکمت | آیا شد مردم را | تعجب

الف- لام- را- این آیاتهای چنین کتاب است که به حکمت پوره است، آیا این مردم را این سخن

اَنْ اَوْحَیْنَآ اِلٰی رَجُلٍ مِّنْهُمْ اَنْ اَنْذِرِ النَّاسَ وَ

ازاین که وحی کردیم | بسوی مردی | ازایشان | که بترسان مردم را | و

عجیبه است، که مادر ایشان یک مرد (نبی علیه السلام) را بااین وحی فرستادم که مردم را از گرفت خدا بترسان

المنزل الثالث ۳

بَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِندَ رَبِّهِمْ ۗ

وبشارت ده | مسلمانهارا | که ایشان راهست | درجه | راستی | نزد رب ایشان

و به مؤمنان بشارت ده که ایشان را نزد رب آنها درجهٔ بلند مقرر است

قَالَ الْكَافِرُونَ إِنَّ هَٰذَا لَسَاحِرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي

گفت | کافران | هرآینه این | جادوگر آشکارا است | هرآینه رب شما | الله است | آنکه

و بر این سخن کافران آشکارا میگویند که این مرد جادو گر است، هر آینه رب شما تنها الله است

خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ

آفرید | آسمانها | وزمین | درشش | روز | باز قائم شد

که آسمانها و زمین را در شش روز آفرید باز بر عرش

عَلَى الْعَرْشِ ۖ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ۖ مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِن بَعْدِ

برعرش | تدبیر میکند | کاررا | نیست شفاعت کننده | مگر | بعداز

قائم شد، او تدبیر هرکاری را میکند، در پیش وی کسی شفاعت کرده نه میتواند مگر بعد از آنکه

إِذْنِهِ ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾

اجازه او | این | الله | رب شما است | پس عبادت او کنید | پس آیا شما پند نه میگیرید

او اجازهٔ آن را بدهد، مردم! الله رب شما است پس عبادت او کنید آیا شما پند نه میگیرید؟ (به یاد داشته باشید)

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا ۖ وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا ۚ إِنَّهُ يَبْدَأُ

بسوی او | رجوع شما است | همه | وعده خدا است | درست | هرآینه او نخست پیدا میکند

بسوی او باز گشت همهٔ شما است، این وعده راست خداوند است، مخلوق نخست هم او آفریده است

الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

پیدایش | باز دوباره زنده میکند او | تا جزاء دهد | آنانی راکه | ایمان آوردند | وعمل کردند آنها

باز دوباره هم زنده میگرداند، که او مردم را به انصاف بدله دهد که ایمان آوردند

الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ

نیک | به انصاف | وآنانیکه کافر شدند | ایشان را | نوشیدن است | از آب گرم

و کارهای شائسته را کردند، و آنانیکه انکار کردند ایشان را برای نوشیدن آب گرم است

وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾ هُوَ الَّذِي جَعَلَ

وعذاب | دردناک | بسبب آنچه | کفر میکردند | او است آنکه | گردانید

و ایشان را در بدلهٔ کفر و انکار عذاب دردناک مقرر است خداوند آن ذات است که

الشَّمْسَ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ

آفتاب را | درخشنده | وماه تاب را | روشن | ومعین گردان را | منزلها | تابدانید شما | شمار

آفتاب را درخشنده و ماه تاب را روشن آفرید و آن را برای حساب منازل مقرر ساخت که شما

السِّنِيْنَ وَالْحِسَابَ ؕ مَا خَلَقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ اِلَّا بِالْحَقِّ ۚ

سالها | وحساب را | نیافریده است | الله | این را | مگر | براستی

به حساب سالها (و وقت) بدانید خداوند این چیزهارا به حق و صداقت آفریده است

يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ⑤ اِنَّ فِي اخْتِلَافِ

بیان میکند | نشانهارا | برای گروهیکه میدانند | هرآینه | دراختلاف

و او برای مردم بادانش نشانها را به تفصیل بیان میکند هر آینه در اختلاف شب و روز و

الَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

شب | وروز | وآنچه | پیداکرد خدا | درآسمانها | وزمین

چیزی را که خداوند(ج) در آسمانها و زمین آفریده است در همهٔ این برای آن مردم

لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَّقُوْنَ ⑥ اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا وَرَضُوْا

نشانهااست | برای آن قوم که میترسند | هرآینه آنانیکه | امید ندارند | ملاقات مارا | وراضی شدند

نشان ها است که از خدا میترسند، هر آینه آنانیکه امید ملاقات مارا ندارند و هم بر

بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطْمَاَنُّوْا بِهَا وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنْ اٰيٰتِنَا

بزندگانی | دنیا | ومطمئن شده اند | برآن | وآنانیکه ایشان | ازآیات ما

زندگی دنیا خوش اند، و هم بر این مطمئن اند و آنانیکه از آیات ما

غٰفِلُوْنَ ۙ⑦ اُولٰٓئِكَ مَاْوٰىهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ⑧

غافل اند | آن گروه جای ایشان | آتش است | بسبب آنچه | ایشان کسب میکردند

غافل اند، جای این مردم بسبب اعمال ایشان آتش است

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ يَهْدِيْهِمْ رَبُّهُمْ

هرآینه آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | راه نماید ایشان را | پروردگار ایشان

و هر آینه آنانیکه ایمان آوردند، و کردند اعمال نیک ایشان را خداوند به برکت ایمان ایشان

بِاِيْمَانِهِمْ ۚ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهِمُ الْاَنْهٰرُ فِيْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ⑨

بسبب ایمان ایشان | میرود | اززیر آن | جویها | درباغهای نعمت

(به چنین جابها) برسانند که زیر آن جویهای صاف میرود در باغهای عیش در آنجا

دَعْوٰىهُمْ فِيْهَا سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا سَلٰمٌ ۚ

دعای ایشان | درآن | پاک است ذات تو | ای الله! | ودعاء آنها میباشد درآن | سلام

ایشان میگویند که پاکاست ذات تو ای الله، و در آنجای دعاء ایشان میباشند به سلامت باشید

وَاٰخِرُ دَعْوٰىهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ⑩ ع

وخاتمه دعاء آنهااست | که همه تعریفها | مرخدارا است | که رب | همه عالم است

و خاتمهٔ دعاء آنها همیشه این باشد که: همه تعریفات خدارا است که پرورش کننده همه عالم است

وَلَوْ يُعَجِّلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ اسْتِعْجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ

واگر زود رسانیدی | خدا | بمردمان | تکلیف | مانند آنکه ایشان میخواهند | نعمت

و اگر خداوند مردم را سزاء اعمال بد ایشان به زودی میرسانید' چنانچه ایشان به زودی خیر میخواهند

لَقُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ ۖ فَنَذَرُ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ

پس پوره کرده میشد | برای ایشان | اجل ایشان | پس می گذاریم | آنانرا که | امید ندارند

پس میعاد آنها قبلاً پوره میشد' پس ما آن مردم را که امید ملاقات ماندارند

لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ⑪ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ

ملاقات مارا | درنافرمانی ایشان | سرگردان | وچون برسد | انسان را | تکلیف

در سرکشی ایشان سرگردان میگذاریم' ووقتیکه به انسان تکلیف برسد پس او

دَعَانَا لِجَنْبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ

بخواند مارا | بر پهلوی خود | یا نشسته | یا ایستاده | پس چون | برداریم | از وی

میخواهد مارا در حالت' هر پهلوی خود و یا در حالت ایستاده یا در حالت نشسته باز وقتیکه ما از وی تکلیف برداریم

ضُرَّهُ مَرَّ كَأَنْ لَمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرٍّ مَسَّهُ ۚ كَذَٰلِكَ

رنج ویرا | برود | گویا هرگز نخوانده بود مارا | بدفع کردن تکلیف | که به او رسیده بود | هم چنان

پس چنین میرود که گویا او هر گز مارا خوانده نبود در حالت سختی هم چنین

زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ⑫ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا

آراسته کرده شد | اسراف کنندگان را | آنچه میکردند | وهرآینه | هلاک کرده ایم

برای متجاوزین اعمال ایشان درست معلوم میشود و ما پیش از شما بسیار اقوام را

الْقُرُونَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا ۙ وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ

جماعت هارا | پیش از شما | چون ستم کردند | وآمده بود ایشان را | پیغمبران ایشان

هلاک کردیم' وقتیکه ایشان ستم کردند و حال آنکه به ایشان پیغمبران آنها

بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِي

به اوله روشن | ونبودند ایشان | که ایمان آرند | هم چنین | ما سزا میدهیم

به نشانهای آشکارا آمده بودند' مگر باز هم ایشان چنین نبودند که (ایمان می آوردند) ما مردم مجرم را

الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ⑬ ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ بَعْدِهِمْ

قوم مجرمان را | باز گردانیدیم شمارا | جانشین | در زمین | پس از ایشان

چنین سزاء میدهیم و ما بعد از آنها شمارا بر روی زمین جانشین ساختیم

لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ⑭ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ

ببینیم | چگونه | کارمیکنید | وچون خوانده شود | بر ایشان | آیات ما | واضح

تا ببینیم شما چگونه اعمال میکنید' ووقتیکه به آنها آیاتهای آشکارا ما خوانده شود

قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا ائْتِ بِقُرْاٰنٍ غَيْرِ هٰذَآ

گویند آنانیکه | امید ندارند | ملاقات مارا | بیار | قرآنی | بجز این

آنانیکه امید ملاقات مارا ندارند آنها میگویند که غیر از این یک قرآن دیگری را بیار

اَوْ بَدِّلْهُ ؕ قُلْ مَا يَكُوْنُ لِيْٓ اَنْ اُبَدِّلَهٗ مِنْ تِلْقَآئِ نَفْسِيْ ۚ

یا بدل کن اورا | بگو | روا نبود من را | که بدل کنم اش | از جانب خود

و یا این را بدل کن، بگو که ما چنین کرده نه میتوانم که از جانب خویش درآن تغیر و تبدیل کنم

اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ ۚ اِنِّيْٓ اَخَافُ اِنْ عَصَيْتُ

من پیروی نه میکنم | مگر آنچه | وحی میشود | بسوی من | هرآینه من میترسیم | اگر نافرمانی کنم من

من تنها پیروی آن میکنم که برمن وحی شده است اگر من نافرمانی حکم رب خود را بکنم

رَبِّيْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿۱۵﴾ قُلْ لَّوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا تَلَوْتُهٗ

رب خودرا | عذاب | روز | بزرگ | بگو | اگر خدا میخواست | نخواندمی آن را

پس از عذاب روز بزرگ قیامت میرسم بگو اگر رضاء خدا میبودی من بشما این کلام هیچ

عَلَيْكُمْ وَلَآ اَدْرٰىكُمْ بِهٖ ۖ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيْكُمْ عُمُرًا مِّنْ قَبْلِهٖ ؕ

برشما | و نه خبر میداد شمارا | برآن | بتحقیق درنگ کردم من | درشما | عمری | پیش از این

هیچ نه میخواندیم، و نه خداوند شمارا برآن خبر میداد و من درمیان شما قبلاً هم درنگ کردم

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۶﴾ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا

پس آیا | چرا عقل نه دارید | پس کیست ستمگار تر | از کسیکه | بربندد | برخدا | دروغ

پس آیا چرا از عقل کار نه میگیرید؟ پس کیست ظالم تر از آن کسیکه که بر خدا تهمت دروغ بسته

اَوْ كَذَّبَ بِاٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُوْنَ ﴿۱۷﴾ وَيَعْبُدُوْنَ

یا تکذیب کند | به آیات او | هرآینه کامیاب نه میشوند | مجرمین | وایشان عبادت میکنند

میکند، و یا بر آیات او تکذیب میکند پس یادداشته باشید که چنین مجرمین نجات نه می یابند و آنها غیر از خدا

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ

غیر از خدا | از آنچه | نه ضرر میرساند ایشان را | و نه نفع میرساند ایشان را | و میگویند

از چنین چیزها عبادت میکنند که نه به آنها نقصان رسانیده میتوانند و نه فائده و میگویند که

هٰٓؤُلَآءِ شُفَعَآؤُنَا عِنْدَ اللّٰهِ ؕ قُلْ اَتُنَبِّـُٔوْنَ اللّٰهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ

این معبودان | شفیعان ما اند | نزد خدا | بگو | آیا خبر میکنید | خدارا | به آنچه | نه میداند

این معبودان در دربار خداوند شفاعت کنندگان ما اند بگو که آیا شما خداوند را از آن چیزها خبر میکنید که

فِي السَّمٰوٰتِ وَلَا فِي الْاَرْضِ ؕ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۱۸﴾

نه در آسمانها | و نه در زمین | پاک است او | و برتر است | از آنچه | شریک او میدارند

اورا آن نه در آسمانها معلوم است و نه در زمین او پاک است و برتر است از شرک آنها

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ

ونبودند | مردم | مگرامت یک | باز آنها اختلاف کردند | واگر نبودی کلمه

و در ابتداء همه مردم از یک گروه بودند، باز در ایشان اختلاف پیدا شد و اگر از جانب رب تو

سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾

که از پیش فیصله شده | از جانب رب تو | البته حکم کرده میشد | میان ایشان | در کدام سخن که | انها اختلاف میکردند

نخست یک سخن فیصله شده نه میبود، پس در میان ایشان درباره این اختلاف قبلاً فیصله میکرد

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ ۖ فَقُلْ

ومیگویند | چرا | نازل نشد | بروی | نشان | از جانب رب او | پس بگو

ایشان میگویند که بالای ایشان از جانب رب آنها کدام معجزه چرا نازل نشد؟ بگو که

إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُم مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

علم غیب خدا راست | پس انتظار برید | هرآینه من | باشما | از منتظرانم

علم غیب تنها خدا راست، پس شما انتظار کنید من هم باشما از منتظرانم

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّن بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُمْ

وچون | بچشانیم | مردم را | رحمتی | پس از سختی | که رسیده بود ایشان را

وقتیکه ما به مردم بعد از رسیدن تکلیف راحتی بچشانیم پس

إِذَا لَهُم مَّكْرٌ فِي آيَاتِنَا ۚ قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا ۚ إِنَّ

پس فوراً | ایشان را مکری باشد | درنشانهای ما | بگو خدا | زودتر است | درسزاء مکر | هرآینه

فوراً آنها بر آیاتهای ما فریب آغاز میکنند (ای نبی!) بگو که خداوند سزاء مکر زود میدهد

رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ

فرستادگان ما | می نویسند | آنچه مکر میکنید | اوست آنکه | روان میکند شمارا | درخشکی

هر آینه فرشتگان ما درکار اندو فریب های شمارا مینویسند خداوند آن ذات است که شما را برزمین خشک

وَالْبَحْرِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا كُنتُمْ فِي الْفُلْكِ وَجَرَيْنَ بِهِم

ودریا | تاوقتیکه | هستید شما | درکشتیها | وروان شدند کشتیها باسواران خود

و دریا روان میکند، تا آنکه شما در کشتی سوار شوید و آن کشتی مردم را بذریعهٔ بادهای موافق

بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ

به باد موافق | وشادمان شدند | به آن باد | پس بیاید به آن کشتیها | بادی سخت

روان کنند، و شادمان شوند پس در این اثناء (ناگهان) بر ایشان خوف باد مخالف بیاید

وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ

وبیاید باایشان | موج | ازهرجای | وبدانند | که آنها | گیرشدند

و بر ایشان از هر جانب امواج بیایند و بدانند که اکنون گیرشدند

دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۚ لَئِنْ اَنْجَيْتَنَا

میخواهند خدارا | خالص کنان | ویرا | عبادت | اگر | خلاص کنی مارا

پس در آن وقت خدارا به اخلاص میخواهند اگر خلاص کنی مارا از این هلاکت

مِنْ هٰذِهٖ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الشّٰكِرِيْنَ ﴿۲۲﴾ فَلَمَّآ اَنْجٰهُمْ

ازاین هلاک | هرآینه میباشیم ما | ازشکرگذاران | پس چون | نجات داد آنهارا

پس هر آینه شکر تورا بسیار زیاد میگویم پس چون نجات داد آنها را

اِذَا هُمْ يَبْغُوْنَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ

ناگهان ایشان | ستم میکنند | درزمین | بناحق | ای مردم!

پس زود برسر زمین بر ناحق سرکشی آغاز میکنند ای مردم!

اِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ ۙ مَّتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۫ ثُمَّ اِلَيْنَا

هرآینه ستم شما | برنفسهای خود میباشد | این سامان | زندگی دنیااست | بازبسوی ما

سرکشی شما برنفسهای خود شما می آید زندگی دنیا چند روز فائده است باز هم باز گشت شما

مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۲۳﴾ اِنَّمَا مَثَلُ

بازگشت شمااست | پس خبردارکنیم شمارا | به آنچه | میکردید | هرآینه | صفت

بسوی ما است، باز شما را برکارهای شما خبر میدهیم هر آینه زندگی دنیا و مثال آن

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ

زندگانی دنیا | مانند آبی است | که فرود آورده باشیم آن را | ازآسمان | پس خلط شود

مانند آن آبی است که فرود آورده باشیم از آسمان باز برآن آب و خلط

بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ مِمَّا يَاْكُلُ النَّاسُ وَالْاَنْعَامُ ؕ حَتّٰٓى

به آن | روئیدگی | زمین | ازآنچه میخورند | مردم | وچارپایان | تاآنکه

روئیدگی زمین درست و خوب بیرون آمد آنکه انسان و حیوان میخورند تا اینکه زمین (به درست حالت)

اِذَآ اَخَذَتِ الْاَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ اَهْلُهَآ اَنَّهُمْ

وقتیکه | بگیرد | زمین | رونق خودرا | وآراسته شد | وگمان کردند | ساکنان آن | که ایشان

زمین رونق خود را بگیرد، و آراسته شد پس مالکان آن فکر کردند که

قٰدِرُوْنَ عَلَيْهَآ ۙ اَتٰىهَآ اَمْرُنَا لَيْلًا اَوْ نَهَارًا

قدرت دارند | ازآن (برفائده) | ناگهان آمد برآن | حکم ما | درشب | یادرروز

ایشان برآن قدرت کامل دارند پس دراین حالت ناگهان حکم ما (عذاب) در شب یا در روز

فَجَعَلْنٰهَا حَصِيْدًا كَاَنْ لَّمْ تَغْنَ بِالْاَمْسِ ؕ كَذٰلِكَ

پس گردانیدیم آن را | مانند فصل درو شده | گویا که هیچ نبودند | دیروز | همچنین

رسید پس آن را مانند میدان سفید گردانیدیم گویا که دیروز در آن هیچ نبودهم چنین

نُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿۲۴﴾ وَاللّٰهُ يَدْعُوْٓا

ما به تفصیل بیان میکنیم | نشانها | برای آن قوم | که فکر میکنند | وخدا | میخواهد

نشانهای خود را برای آن مردم به تفصیل بیان میکنیم که از عقل کار میگیرند و در مقابله این

اِلٰى دَارِ السَّلٰمِ ۭ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَاۗءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۲۵﴾

بخانهٔ سلامتی (جنت) | وراه مینماید | هرکرا | بخواهد | بسوی راه | برابر

خداوند شمارا بخانهٔ سلامتی میخواهد و در بارهٔ کسیکه بخواهد به راه راست اورا روان میکند

لِلَّذِيْنَ اَحْسَنُوا الْحُسْنٰى وَزِيَادَةٌ ۭ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوْهَهُمْ

آنانرا که | نیکوکاری کردند | بدله نیک است | وزیادت هم | ونه | پوشد | روهای ایشان را

آنانیکه نیکوئی کردند ایشان را نیکی آنها هم است و زیادت هم برروی آنها نه تاریکی باشد

قَتَرٌ وَّلَا ذِلَّةٌ ۭ اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۲۶﴾

سیاهی | ونه ذلت | ایشان اند | اهل جنت | ایشان درآن همیشه میباشند

و نه ذلت این مردم اهل جنت اند و درآن همیشه میباشند

وَالَّذِيْنَ كَسَبُوا السَّيِّاٰتِ جَزَاۗءُ سَيِّئَةٍۢ بِمِثْلِهَا ۙ وَتَرْهَقُهُمْ

وآنانیکه کردند | کارهای بد | بدله | بدی | مانند آن است | وبپوشد ایشان را

و آنانیکه خود را بدی کسب کردند پس جزاء بدی بدی است و بر آنها ذلت پخش باشد

ذِلَّةٌ ۭ مَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ ۚ كَاَنَّمَآ اُغْشِيَتْ

خواری | نیست ایشان را | از خدا | هیچ پناه دهنده | گویا | پوشانیده شده است

و هیچ کسی ایشان را از عذاب خدا نجات ندهد روهای ایشان چنین دیده میشود گویا که

وُجُوْهُهُمْ قِطَعًا مِّنَ الَّيْلِ مُظْلِمًا ۭ اُولٰۗىِٕكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ

روهای ایشان | به پاره | ازشب | تاریک | آن گروه | اهل دوزخ اند

پاره های شب تاریک آن را پوشیده است ایشان اهل دوزخ اند

هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۲۷﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيْعًا ثُمَّ نَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ

ایشان درآن | همیشه میباشند | وروزیکه | جمع کنیم آنهارا | همه | باز | بگوئیم | آنانیرا که

و درآن همیشه میباشند و روزیکه همهٔ ایشان را جمع کنیم پس به مشرکین میگوییم

اَشْرَكُوْا مَكَانَكُمْ اَنْتُمْ وَشُرَكَاۗؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ

شرک کرده بودند | (ایستاده شوید) شما بجای خود | ومعبودان شما | باز ما جدائی می آریم | میان آنها

که شما و آلهه خود ساخته شما بر جاهای خود ایستاده باشید باز درمیان آنها جدائی می آریم

وَقَالَ شُرَكَاۗؤُهُمْ مَّا كُنْتُمْ اِيَّانَا تَعْبُدُوْنَ ﴿۲۸﴾ فَكَفٰى بِاللّٰهِ

وبگوید | شریکان آنها | که شما عبادت مارا نکرده بودید | پس کافی است | الله

و بگویند شریکان آنها که شما هیچ وقت هم عبادت مارا نه کرده اید۔ و خداوند

شَهِيدًۢا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَٰفِلِينَ ﴿٢٩﴾

گواه | میان ما | ومیان شما | بودیم ما | ازعبادت شما | ناخبر

میان ما و شما کافی است که ماند عبادت شما هیچ خبر نداریم

هُنَالِكَ تَبْلُوا كُلُّ نَفْسٍ مَّآ أَسْلَفَتْ وَرُدُّوٓا إِلَى ٱللَّهِ

درآنجا | دریابد | هرکسی | آنچه پیش فرستاده | وبازگردانیده شوند | بسوی خدا

پس در آنجا دریابد هرکسی نتیجهٔ اعمال که پیش فرستاده بود و همهٔ آنها به مولای برحق

مَوْلَىٰهُمُ ٱلْحَقِّ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ

که مالک ایشان است | حقیقی | وگم گردد | ازایشان | انچه افتراء میکردند | بگو

باز گردانیده شوند، و کدام افترا که آنها میکردند از ایشان گم میشوند، به ایشان بگو

مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ

که | روزی میدهد شمارا | ازآسمان | وزمین | یاکیست | که مالک است | گوشهارا

کیست که شمارا از آسمان و زمین روزی میدهد و یا کیست واکدار گوشهای شما

وَٱلْأَبْصَٰرَ وَمَن يُخْرِجُ ٱلْحَيَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ

وچشمهارا | کیست که | بیرون می آرد | زنده را | ازمرده | وبیرون می آرد | مرده را

و چشمهای شما؟ و کیست که از مرده زنده بیرون می آرد و از زنده مرده؟

مِنَ ٱلْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ فَقُلْ

اززنده | وکیست | که تدبیر کند | کاررا | پس زود است که گویند | الله | پس بگو

و کیست تدبیر کنندهٔ هر کاری، پس ایشان فوراً میگویند که الله، پس بگو (باز)

أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾ فَذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمُ ٱلْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ

چرانه میترسید؟ | پس همین الله | رب شما است | راست | پس چیست | بعد

(شما از نافرمانی وی) نه میترسید؟ پس همین الله رب حقیقی شما است، پس بعد از حق چیست؟

ٱلْحَقِّ إِلَّا ٱلضَّلَٰلُ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ

ازحق | غیرازگمراهی | پس بکدام طرف | گردانیده میشوید | همچنین | راست شد | سخن

غیر از گمراهی پس آخر شما بکدام طرف روی گردان شدید؟ هم چنین سخن رب تو دربارهٔ همه

رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ فَسَقُوٓا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾ قُلْ هَلْ

رب تو | برآنانیکه | نافرمان اند | که ایشان | ایمان نه می آرند | بگو | آیا

فاسقین پوره شده است که آنها ایمان نه می آرند به آنها بگو که در شرکاء خود ساخته شما

مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَبْدَؤُا ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ قُلِ ٱللَّهُ

هست درشریکان شما کسی | که اول دفعه پیدا کند | خلق را | باز دوباره زنده کند | بگوالله

که بار اول یک چیزی پیدا کند، و باز دوباره آن را زنده کند؟ بگو که الله است

يَبۡدَؤُا الۡخَلۡقَ ثُمَّ يُعِيۡدُهٗ فَاَنّٰى تُؤۡفَكُوۡنَ ﴿۳۴﴾ قُلۡ

اول دفعه پیدا میکند | مخلوق | باز دوباره زنده کند | پس بکدام طرف | برگردانیده میشوید | بگو

که اول بار پیدا میکند، و دوباره هم پس شما بکدام طرف روی گردانیده شدید به آنها بگو!

هَلۡ مِنۡ شُرَكَآٮِٕكُمۡ مَّنۡ يَّهۡدِىۡۤ اِلَى الۡحَـقِّ ؕ قُلِ اللّٰهُ

آیا هست در شریکان شما | کسی که | راه مینماید | بسوی حق | بگو | الله

آیا در شرکاء خود ساخته شما هم کسی است که مردم را به راه حق روان کند؟ بگو که الله

يَهۡدِىۡ لِلۡحَـقِّ ؕ اَفَمَنۡ يَّهۡدِىۡۤ اِلَى الۡحَـقِّ اَحَقُّ

راه مینماید | بسوی حق | پس آیا کسیکه | راه مینماید | بسوی حق | زیاد حقدار است

بسوی راه مستقیم راه مینماید، پس کسیکه بسوی راه حق راه مینماید آن زیاد حقدار است که

اَنۡ يُّتَّبَعَ اَمَّنۡ لَّا يَهِدِّىۡۤ اِلَّاۤ اَنۡ يُّهۡدٰى ۚ فَمَا لَـكُمۡ قف كَيۡفَ

که تابعداری کرده شود | یا کسیکه | راه نمی یابد | مگر اینکه به وی راه نموده شود | پس چیست شمارا | چگونه

تابعداری وی کرده شود و یا آنکه خود اش هم راه نه می یابد تا آنکه به وی راه نمائی نشود پس بر شما چه

تَحۡكُمُوۡنَ ﴿۳۵﴾ وَمَا يَتَّبِعُ اَكۡثَرُهُمۡ اِلَّا ظَنًّا ؕ اِنَّ الظَّنَّ لَا يُغۡنِىۡ

فیصله میکنید؟ | و پیروی نه میکند | اکثر آنها | مگر تنها از گمان | هر آینه گمان | بکار نمی آید

شده است؟ چگونه فیصله های نا درست میکنید؟ و در ایشان اکثر آنها پیروی گمان میکنند و هر آینه که گمان

مِنَ الۡحَـقِّ شَيۡــًٔا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيۡمٌۢ بِمَا يَفۡعَلُوۡنَ ﴿۳۶﴾

از حق | هیچ چیزی | هر آینه خدا | دانا است | به آنچه میکنند

در مقابلهٔ حق هیچ فائده نه میدهد هر آینه خدارا از اعمال ایشان علم کامل است

وَمَا كَانَ هٰذَا الۡقُرۡاٰنُ اَنۡ يُّفۡتَرٰى مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ وَلٰـكِنۡ

ونیست | این قرآن | که جور کند آن را کسی دیگری | غیر از خدا | لیکن

و این قرآن چنین کتابی نیست که غیر از خدا کسی دیگری آن را جور کند به دروغ بلکه این

تَصۡدِيۡقَ الَّذِىۡ بَيۡنَ يَدَيۡهِ وَتَفۡصِيۡلَ الۡكِتٰبِ لَا رَيۡبَ

این تصدیق است | از آنکه | پیش از وی است | و تفصیل است | از همه کتب | هیچ شک نیست

تصدیق کنندهٔ آن کتابها است که پیش از وی است و تفصیل احکام ضروری است دراین هیچ شک

فِيۡهِ مِنۡ رَّبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ قف ﴿۳۷﴾ اَمۡ يَقُوۡلُوۡنَ افۡتَرٰٮهُ ؕ قُلۡ

در آن | از پروردگار عالمها است | آیا | میگویند | که او دروغ بسته کرده است | بگو

و شبهه نیست، که از جانب رب همه عالم نازل شده است آیا این مردم میگویند که پیغمبر آن را از نفس خود ساخته است بگو

فَاۡتُوۡا بِسُوۡرَةٍ مِّثۡلِهٖ وَادۡعُوۡا مَنِ اسۡتَطَعۡتُمۡ مِّنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ

پس بیارید | سورتی | مانند آن | وبخوانید | انکه | خوانده میتوانید | غیر از خدا

اگر چنین باشد شما هم مانند آن یک سورت بیارید و غیر از خدا کسی را که میتواهید آنها را هم بخواهید

إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾ بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِيطُوا بِعِلْمِهِ

اگر هستید شما | راستگویان | بلکه | تکذیب کردند | به آنچه احاطه نکرده است آنها | به فهم آن

اگر شما راستگویان هستید نه بلکه ایشان آن چیزی را نسبت دروغ کردند آنچه در علم ایشان نیامده

وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُ ۚ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ فَانْظُرْ

وهنوز نیامده است آنها را | حقیقت آن | هم چنین | تکذیب کردند | آنانیکه | پیش از آنها بودند | پس ببین

و تا هنوز هم با ایشان انجام آن نیامده است و هم چنین قبل از آنها هم مردم کتب خداوندی را تکذیب نمودند

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ

چگونه | بود | انتهای | ستمگاران | وبرخی از آنها | آن است | که یقین میدارد | بر آن

پس ببین که انجام کافران چگونه خراب بود؟ و برخی در ایشان چنین اند که بر این کتاب ایمان می آرند

وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ ۚ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾

وبرخی از آنها | آن است | که یقین ندارد | بر آن | و | رب تو | داناتر است | به مفسدان

و برخی از آنها چنین اند که برآن ایمان نه می آرند و رب تو مردم مفسدین را خوب می شناسد

وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلِي وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ ۖ

واگر | تکذیب کنند ترا | پس بگو | مراست | عمل من | وشماراست | عمل شما

و اگر ایشان ترا تکذیب میکنند بگو که مرا عمل من کافی است و شمارا اعمال شما

أَنْتُمْ بَرِيئُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾

شما بیزارید | از آنچه | من میکنم | ومن | بیزارم | از آنچه | شما میکنید

از ذمداری اعمال من بری هستید، و من از ذمداری اعمال شما بری هستم

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ ۚ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ

وبرخی از آنها | آن است | که گوش می نهند | بسوی تو | پس آیا تو | میشنوانی | کران را

و در ایشان برخی چنین اند که بتو گوش نهدند پس آیا تو به کران سخن میشنوانی؟

وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ ۚ

اگر چه | انها عقل هم ندارند | وبرخی از آنها | آن است | که می بیند | بسوی تو

و اینکه از عقل هم کار نه میگیرند، و برخی در ایشان چنین اند که به آشکار بسوی تو نظر میکنند

أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّ اللَّهَ

پس آیا تو | راه مینمائی | کوران را | اگر چه | آنها نه می بینند | هرآینه الله

پس آیا تو به کوران راه مینمائی؟ و اگرچه دیده هم نه متوانند هر آینه خداوند بر

لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَٰكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾

ظلم نه میکند | بر مردم | چیزی | لیکن | مردمان | بر نفسهای خود | ظلم میکنند

بندگان یک ذره ظلم هم نه میکند مگر این مردم خود ایشان بر نفسهای خود ظلم میکنند

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَاَنْ لَّمْ يَلْبَثُوْٓا اِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ

وروزیکه | ایشان راجمع کند | گویا درنگ نکرده بودند | مگر | ساعتی | از روز

و یاد کن برای ایشان آن روز که خداوند ایشان را جمع میکند (زندگی دنیا به ایشان اندک معلوم میشود) گویا که ایشان

يَتَعَارَفُوْنَ بَيْنَهُمْ ؕ قَدْ خَسِرَ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِلِقَآءِ اللّٰهِ

شناسا باشند | میان خود | به تحقیق | تاوان کردند | آنانیکه | تکذیب کردند | ملاقات خدارا

در دنیا تنها یک ساعت بودند در آنجا یکی دیگری را میشناسند به تحقیق آن مردم بسیار تاوان کردند که ملاقات خداوند

وَمَا كَانُوْا مُهْتَدِيْنَ ﴿۴۵﴾ وَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ

ونه بودند ایشان | راه یافته گان | واگر | بنمایم ترا | بعضی آن (عذاب) | که ما با ایشان وعده میکنیم

را دروغ کردند و ایشان در دنیا هم راه یافته گان نبودند و اگر ما ترا از آن عذاب یک حصه بنمایم از آنکه

اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَاِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللّٰهُ شَهِيْدٌ عَلٰى

یا بمیرانیم ترا | پس بسوی ما | رجوع ایشان است | باز | خدا | گواه است | بر آنچه

با ایشان وعده شده است' و یا وفات کنیم ترا قبل از آن پس ایشان را هم بسوی ما باز گشت است و خداوند بر آن

مَا يَفْعَلُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ رَّسُوْلٌ ۚ فَاِذَا جَآءَ رَسُوْلُهُمْ قُضِيَ

میکنند | وهر امتی را | یک پیغمبر است | پس چون | بیاید | پیغمبر آنها | پس فیصله کرده میشود

کارها گواه است آنکه ایشان میکردند و هر امتی را یک پیغمبر آمده است پس وقتیکه پیغمبر آنها بیاید درمیان ایشان به انصاف فیصله

بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا

میان آنها | به انصاف | و بر ایشان | ظلم کرده نه میشوند | ومیگویند | چه وقت باشد | این

کرده میشود و بر ایشان هیچ ظلم شده نه میتواند و آنها میگویند آخر وعده آن عذاب چه وقت

الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۴۸﴾ قُلْ لَّآ اَمْلِكُ لِنَفْسِيْ

وعده | اگر شما | راست گو هستید | بگو | من مالک نیستم | برای خود

پوره میشود؟ اگر شما راستگویان هستید؟ بگو که من خود را هم اختیار نفع

ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ لِكُلِّ اُمَّةٍ اَجَلٌ ؕ

زیانی | ونه سودی | مگر | آنچه | بخواهد الله | برای هر امت | یک وقت مقرر است

و نقصان ندارم مگر چیزیکه خدا بخواهد هر امتی را یک موده مقرر است

اِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿۴۹﴾

چون می آید | میعاد ایشان | پس نه | موخر شده میتوانند | ساعتی | ونه مقدم شده میتوانند

پس چون وقت آنها پوره شود باز نه یک ساعت پیش شده میتوانند و نه پس شدن

قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ اَتٰىكُمْ عَذَابُهٗ بَيَاتًا اَوْ نَهَارًا مَّاذَا

بگو | ببینید | اگر | بیاید بشما | عذاب او | شب | یا در روز | پس آن چه چیز است

بگو ایشان را که ببینید اگر عذاب خداوند بر شما ناگهان در شب و یا در روز بیاید پس درآن کدام چیز است که

يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿۵۰﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ

که بشتاب آن را میخواهند | مردم مجرمان | آیا باز وقتیکه | آن واقع شود | ایمان می آرید شما بر آن

مجرمان آن را بشتاب میخواهند به پس آیا وقتیکه عذاب بیاید در آن وقت شما ایمان می آرید؟

آلْآنَ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿۵۱﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ

آیا اکنون یقین شما آمد | وحال آنکه شما | این | به شتاب میخواستید | باز گفته میشود | آنانیرا که

آن وقت (گفته میشود) که اکنون (شما ایمان می آرید) وقبل از این شما در این باره استعجال میکردید باز به ظالمان

ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا

ستم کردند | بچشید | عذاب | جاویدانی | آیا جزاء داده نه میشود | مگر به آنچه

گفته میشود که بچشید عذاب همیشه را بشما غیر از اعمال شما چه

كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿۵۲﴾ وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ قُلْ إِي

شما میکردید | وی پرسند ترا | درست است | این وعده | بگو | آری!

بدله داده میشود؟ و ایشان از تو می پرسند که آیا این سخن درست است بگو که آری!

وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿۵۳﴾ وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ

قسم است به رب من | هرآینه این حق است | ونیستید شما | عاجز کنندگان | واگر باشد | هرنفسی راکه

سوگند به رب من که این بالکل درست است و شما خدارا از آوردن آن عاجز کننده نیستید و اگر به روز قیامت

ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ بِهِ وَأَسَرُّوا النَّدَامَةَ

ظلم کرده باشد | چیزیکه از زمین است | هرآینه آن در فدیه میدهد | وپنهان میکنند | پیشمانی

پیش یک ظالم روز قیامت هم مال و دولت موجود باشد باز هم آن را در فدیه نفس خود میدهد و چون عذاب ببینند

لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ

هنگامیکه ببینند | عذاب را | وحکم کرده شود | میان ایشان | به انصاف | وایشان

در دل خود پنهان اندوهگین میشوند و درمیان ایشان به انصاف فیصله کرده میشود و برایشان

لَا يُظْلَمُونَ ﴿۵۴﴾ أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

ستم کرده نشوند | بشنوید | هرآینه خدار است | آنچه | در آسمانها | وزمین است

ستم کرده نه میشوند یادداشته باشید چیزیکه در آسمانها و زمین است هم خدار است

أَلَا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۵۵﴾

بشنوید | هرآینه | وعده | خدا | راست است | لیکن | اکثر آنها | نه میدانند

یادداشته باشید که وعده خدا راست است مگر اکثر مردم نه میدانند

هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۵۶﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ

اوزنده میکند | وی میراند | وبسوی وی | بازگردانیده میشوید | ای مردم!

او زندگی میدهد و هم مرگ میدهد و هم بسوی وی باز گشت شما است ای مردم!

وقف النبی علیه السلام

ع ۵

قَدْ جَآءَتْكُم مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَآءٌ لِّمَا فِى ٱلصُّدُورِ

آمده است بشما | نصیحت | ازطرف رب شما | وشفاء | ازآنچه | که درسینه هااست

بشما از جانب رب شما نصیحت آمده است و شفاء امراض سینه‌ها

وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ بِفَضْلِ ٱللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِۦ

وهدایت | ورحمت | برای مؤمنان | بگو | به فضل خدا | وبه رحمت او

و کسیکه آن را قبول کند دربارهٔ آنها هدایت و رحمت است ای پیغمبر! بگو که این قرآن فضل و رحمت است پس بر

فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا۟ هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ أَرَءَيْتُم

پس به این | باید که خوش شوند | آن بسیار خوب است | ازآنچه | آنها جمع میکنند | بگو | آیا دیدید شما

فضل خدوند باید که ایشان خوش شوند این از همه آن چیزها بهتر است که شما آن را جمع میکنید به آنها بگو

مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا

آنچه نازل کرد | خدا | برای شما | رزق | پس ساختید | درآن | حرام

آیا دیدید که خداوند بشما کدام رزق فرود آورده است پس شما از خود درآن بعضی حرام و بعضی

وَحَلَٰلًا قُلْ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى ٱللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾

وبعضی حلال | بگو | آیا خدا | حکم کرده | بشما | یا | برخدا | دروغ بسته میکنید

حلال گردانیدید' از ایشان پرس که آیا خداوند شمارا بر این اجازه داده است و یا اینکه بر خدا دروغ می بستید۔

وَمَا ظَنُّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ

وچیست گمان | آنانیکه | می بستند | برخدا | دروغ | به روز قیامت

و آنانیکه بر خداوند دروغ می بستند گمان ایشان دربارهٔ روز قیامت چیست؟

إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾ ع ۱۱

هرآینه الله | خداوند فضل است | برمردمان | لیکن | اکثرآنها | شکر نه میکنند

هر آینه خداوند(ج) بر مردم بسیار مهربان است مگر اکثر مردم شکر نه میکنند

وَمَا تَكُونُ فِى شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا۟ مِنْهُ مِن قُرْءَانٍ وَلَا تَعْمَلُونَ

ونه | میباشی تو | درهیچ کاری | ونه میخوانی تو | چیزی | ازقرآن | ونه میکنید شما

(ای پیغمبر!) در هر حالی که تو هستی و در همان حال هم که قرآن میخوانی و ای مردم! شما هم

مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا

کدام عمل | مگرهستیم ما | برشما | خبردار | وقتیکه شما مشغول باشید | درآن | ونه

که کدام عمل میکنید پس در هر حال ما شما را می بنیم وقتیکه شما درآن کار مشغول باشید و از رب تو

يَعْزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ

پنهان میشود | ازرب تو | به اندازه یک ذره | درزمین | ونه درآسمان

به اندازه یک ذره هم کدام چیز غائب نیست نه در زمین و نه در آسمان

وَلَآ اَصۡغَرَ مِنۡ ذٰلِكَ وَلَآ اَكۡبَرَ اِلَّا فِىۡ كِتٰبٍ مُّبِيۡنٍ ﴿۶۱﴾ اَلَاۤ

ونه | خوردتر از آن | ونه بزرگتر | مگر آن | هست در کتاب واضح | خبردار

و نه خورد تر از آن و نه بزرگتر از آن مگر همهٔ آنها در یک کتاب واضح (لوح محفوظ) درج است

اِنَّ اَوۡلِيَآءَ اللّٰهِ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿۶۲﴾ الَّذِيۡنَ

دوستان خدا | هیچ ترس نیست | بر ایشان | ونه آنها | اندوهگین شوند | آنانیکه

بشنوید! که بر دوستان خدا نه ترس می آید و نه اندوهگین میشوند این همان مردم اند

اٰمَنُوۡا وَكَانُوۡا يَتَّقُوۡنَ ﴿۶۳﴾ لَهُمُ الۡبُشۡرٰى فِى الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا

ایمان آوردند | وبودند | که میترسیدند | ایشان راست | بشارت | در زندگی دنیا

که ایمان آوردند و تقوی اختیار نمودند ایشان را در زندگی دنیا و در آخرت

وَفِى الۡاٰخِرَةِ ؕ لَا تَبۡدِيۡلَ لِـكَلِمٰتِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الۡفَوۡزُ

ودر آخرت | نیست تبدیل | سخنان خدارا | هم این است | کامیابی

خوشخبری است، نیست سخنان خدارا تغیر این است کامیابی بزرگ

الۡعَظِيۡمُ ﴿۶۴﴾ وَلَا يَحۡزُنۡكَ قَوۡلُهُمۡ ۘ اِنَّ الۡعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيۡعًا ؕ هُوَ

بزرگ | وغمگین نکند ترا | سخن ایشان | هرآینه | عزت | مرخداراست همه | اوست

(ای پیغمبر!) سخنان کافران ترا اندوهگین نکند هر آینه همه غلبه خدا راست او

السَّمِيۡعُ الۡعَلِيۡمُ ﴿۶۵﴾ اَلَاۤ اِنَّ لِلّٰهِ مَنۡ فِى السَّمٰوٰتِ وَمَنۡ

شنوا | دانا | باخبر هرآینه | مرخداراست | هرکه | درآسمانهاست | وهرکه

او شنوا و دانا است خبردار! این هم چیزها خدا راست چیزیکه در آسمانها و زمین است

فِى الۡاَرۡضِ ؕ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِيۡنَ يَدۡعُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ شُرَكَآءَ ؕ

درزمین است | وپیروی نه میکنند | آنانیکه | آواز میکنند | غیرالله را | شریکان

و آنانیکه غیر از خدا به معبودان خود ساخته آواز میکنند

اِنۡ يَّتَّبِعُوۡنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنۡ هُمۡ اِلَّا يَخۡرُصُوۡنَ ﴿۶۶﴾ هُوَ

پیروی | نه میکنند | مگر | گمان را | ونیستند آنها | مگر | دروغ گویان | او است

(خبر هستید که) ایشان پیروی چه میکنند ایشان تنها پیروی گمان میکنند۔ و تنها اندازه کنندگان اند

الَّذِىۡ جَعَلَ لَـكُمُ الَّيۡلَ لِتَسۡكُنُوۡا فِيۡهِ وَالنَّهَارَ مُبۡصِرًا ؕ اِنَّ

آنکه | پیدا کرد | برای شما | شب | تا شما آرام کنید | درآن | وروز | آشکارا | هرآینه

خداوند آن ذات است که پیدا کرد برای شما شب تا درآن آرام کنید و روز را روشن ساخته است که دران ببینید

فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يَّسۡمَعُوۡنَ ﴿۶۷﴾ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا

درآن | نشانهاست | برای آن قوم | که می شنوند | گفتند | گرفت خدا | پسر

هر آینه دراین برای (قبول کننده سخن پیغمبر) دلائل موجود است ایشان میگویند که خدا خود را پسر گرفته است

سُبۡحٰنَهٗ ؕ هُوَ الۡغَنِیُّ ؕ لَهٗ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الۡاَرۡضِ ؕ

پاکی است اورا | او بی نیاز است | هست اورا آنچه | درآسمانها است | وآنچه | درزمین است

خداوند پاک است، و بی نیاز چیزیکه در آسمانها و زمین است همه ملکیت اوست

اِنۡ عِنۡدَكُمۡ مِّنۡ سُلۡطٰنٍۭ بِهٰذَا ؕ اَتَقُوۡلُوۡنَ عَلَى اللّٰهِ

نیست | نزدیک شما | هیچ حجتی | براین | آیا میگوئید | برخدا

شما را بر این شرک خود هیچ حجتی نیست پس آیا شما برخدا چنین سخنها

مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۶۸﴾ قُلۡ اِنَّ الَّذِیۡنَ یَفۡتَرُوۡنَ عَلَى اللّٰهِ الۡكَذِبَ

آنچه نه میدانید | بگو | هرآینه آنانیکه | بسته میکنند | برخدا | دروغ

بسته میکنید که خود شمارا هم برآن دلیل نیست بگو آنانیکه بر خدا دروغ بسته میکنند یقیناً آنها

لَا یُفۡلِحُوۡنَ ﴿۶۹﴾ مَتَاعٌ فِی الدُّنۡیَا ثُمَّ اِلَیۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ ثُمَّ

نجات نه می یابند | فائده کم است | دردنیا | باز بسوی ما | رجوع آنهااست | باز

نجات نه می یابند در دنیا فائده کم بگیرند باز هم باز گشت ایشان بسوی ما است

نُذِیۡقُهُمُ الۡعَذَابَ الشَّدِیۡدَ بِمَا كَانُوۡا یَكۡفُرُوۡنَ ﴿۷۰﴾ ع وَاتۡلُ

الربع ۱۲

می چشانیم آنهارا | عذاب | سخت | بسبب آنکه | کفرمیکردند | وبخوان

باز ما ایشان را بسبب کفر ایشان عذاب سخت میدهیم ای پیغمبر! ایشان را

عَلَیۡهِمۡ نَبَاَ نُوۡحٍ ۘ اِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهٖ یٰقَوۡمِ اِنۡ كَانَ كَبُرَ عَلَیۡكُمۡ

وقف لازم

برایشان | خبر | نوح | وقتیکه گفت | قوم خودرا | ای قوم من! | اگر باشد گران | برشما

حالات نوح علیه السلام بخوان، وقتیکه او بقوم خود گفت: ای قوم من! اگر بر شما در اینجا سکونت من

مَّقَامِیۡ وَتَذۡكِیۡرِیۡ بِاٰیٰتِ اللّٰهِ فَعَلَى اللّٰهِ تَوَكَّلۡتُ فَاَجۡمِعُوۡۤا

سکونت من | ونصیحت من | به آیاتهای خدا | پس برخدا | توکل کردم | پس گردآرید

و بذریعهٔ احکام خداوند نصیحت گران باشد پس بر خدای خود توکل من است پس شما باشرکاء (خود ساخته)

اَمۡرَكُمۡ وَشُرَكَآءَكُمۡ ثُمَّ لَا یَكُنۡ اَمۡرُكُمۡ عَلَیۡكُمۡ غُمَّةً

معامله خودرا | وشریکان خودرا | باز | نباشد | کارشما | برشما | پنهان

فیصله کنید که باز بشما درباره کار خود کدام شک نماند

ثُمَّ اقۡضُوۡۤا اِلَیَّ وَلَا تُنۡظِرُوۡنِ ﴿۷۱﴾ فَاِنۡ تَوَلَّیۡتُمۡ فَمَا سَاَلۡتُكُمۡ

باز | بکنید | بسوی من | وبه من مهلت ندهید | پس اگر | اعراض کردید | پس نخواسته ام ازشما

باز بکنید بامن چیزیکه خوش دارید و به من هیچ مهلت ندهید باز اگر شما (از نصیحت) من روی گردانیده

مِّنۡ اَجۡرٍ ؕ اِنۡ اَجۡرِیَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ ۙ وَاُمِرۡتُ اَنۡ اَكُوۡنَ

کدام اجر | نیست | اجرمن | مگر | برخدااست | وبه من حکم شده است | که باشم من

پس من کدام باکی ندارم و از شما کدام معاوضه نخواستم ذمداری من تنها بر خدا است و به من حکم شده است که من

مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٧٢﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَنَجَّيْنٰهُ وَمَنْ مَّعَهٗ

از فرمان برداران | پس تکذیب کردند اورا | پس نجات دادیم اورا | و آنانرا که | باوی بودند

در فرمان برداران شامل شوم، باز آنها اورا تکذیب کردند باز ما اورا و آنانیکه باوی در کشتی بودند

فِى الْفُلْكِ وَجَعَلْنٰهُمْ خَلٰٓئِفَ وَاَغْرَقْنَا الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا

در کشتی | وگرانیدیم ایشان را | جانشین | وغرق کردیم | کسانیرا که | تکذیب کردند

نجات دادیم، و ما ایشان را در زمین (جانشین) گردانیدیم و آنانیکه آیات مارا دروغ گفته بودند

بِاٰيٰتِنَا ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا

آیات مارا | پس بنگر | چگونه شد | آخر کار | بیئم شدگان | باز فرستادیم

ایشان را غرق کردیم پس ببینید که آنجام آنها چگونه شد؟ آنانیکه ترسانیده شده بودند باز بعد از وی

مِنْ بَعْدِهٖ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا كَانُوْا

بعدازنوح | پیغمبران | بسوی قوم آنها | پس آوردند آنها ایشان را | بانشان های روشن | پس ایشان نبودند

پیغمبران دیگری را به قوم های ایشان فرستادیم پس آنها ایشان را دلائل آشکارا پیش کردند پس نشد

لِيُؤْمِنُوْا بِمَا كَذَّبُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ؕ كَذٰلِكَ نَطْبَعُ عَلٰى قُلُوْبِ

که ایمان می آوردند | به آنچه | تکذیب کرده بودند | پیش | هم چنان | مهر میهم | بر دلهای

که ایمان می آوردند به آنچه از پیش نسبت دروغ کردند ما هم چنین بر دلهای متجاوزین مهر نهیم

الْمُعْتَدِيْنَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُّوْسٰى وَهٰرُوْنَ اِلٰى فِرْعَوْنَ

متجاوزین | باز فرستادیم ما | بعداز آنها | موسیٰ | وهارون را | بسوئی فرعون

باز ما بعد از این پیغمبران موسیٰ و هارون علیهما السلام هر دو آنها بسوی فرعون۔ و به

وَمَلَا۟ئِهٖ بِاٰيٰتِنَا فَاسْتَكْبَرُوْا وَكَانُوْا قَوْمًا

و به سرداران او | به نشانه های خود | پس تکبر کردند | و بودند | قوم

رؤساء او فرستادیم با نشانهای خود مگر آنها تکبر کردند و ایشان بودند مجرمان

مُّجْرِمِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْٓا اِنَّ هٰذَا

مجرمین | بازوقتیکه | آمد بایشان | حق | ازنزد ما | گفتند | هر آینه این

باز وقتیکه از جانب ما به ایشان حق بیاید آنها گفتند این جادو آشکارا است

لَسِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٧٦﴾ قَالَ مُوْسٰٓى اَتَقُوْلُوْنَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ ؕ

جادو است | آشکارا | گفت | موسیٰ | آیا میگوئید | درباره حق | چون بیاید بشما

موسیٰ علیه السلام فرمود آیا شما درباره حق میگوئید وقتیکه آن بشما آمده است

اَسِحْرٌ هٰذَا ؕ وَلَا يُفْلِحُ السّٰحِرُوْنَ ﴿٧٧﴾ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا

آیا این جادو است؟ | وکامیاب نه می شوند | جادوگران | گفتند | آیا آمدی بما

که این جادو است؟ و حال آنکه جادو گران هیچ وقت کامیاب نه میشوند آنها گفتند که آیا تو مارا

لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا وَتَكُوْنَ لَكُمَا

تا بگردانی مارا | از آنچه | یافته ایم | بر آن | پدران خودرا | وباشد | مرشمارا

تو برای این آمده ای که بگردانی مارا بر آنچه پدران خود یافته ایم و سرداری ملک

الْكِبْرِيَآءُ فِي الْاَرْضِ ۭ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا بِمُؤْمِنِيْنَ ۝۷۸ وَقَالَ

سرداری | در زمین | ونیستیم ما | مرشمارا | باورکنندگان | وگفت

بدست شما آید و ما هیچ وقت شمارا قبول نه میکنیم و فرعون به مردم خود گفت

فِرْعَوْنُ ائْتُوْنِيْ بِكُلِّ سٰحِرٍ عَلِيْمٍ ۝۷۹ فَلَمَّا جَآءَ السَّحَرَةُ

فرعون | بیارید پیش من | هرساحر | دانا | پس چون آمدند | ساحران

بیارید پیش من هر ساحر ماهر پس وقتیکه جادوگران آمدند

قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰٓى اَلْقُوْا مَآ اَنْتُمْ مُّلْقُوْنَ ۝۸۰ فَلَمَّآ اَلْقَوْا

گفت | ایشان را | موسیٰ | بیفگنید | آنچه شما افگنده اید | پس چون | افگندند

موسیٰ علیه السلام به آنها گفت بیفگنید چیزیکه افگنده اید باز وقتیکه آنها (ریسمان) های خود

قَالَ مُوْسٰى مَا جِئْتُمْ بِهِ ۙ السِّحْرُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ سَيُبْطِلُهٗ ۭ

گفت | موسیٰ | آنچه آورده ید آن را | جادو است | هرآینه خدا | آن را اکنون باطل میکند

انداختند موسیٰ علیه السلام گفت چیزیکه شما آوردید خداوند بسیار زود آن را فنا میکند۔

اِنَّ اللّٰهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِيْنَ ۝۸۱ وَيُحِقُّ اللّٰهُ الْحَقَّ

هرآینه | الله | اصلاح نه میکند | عمل | مفسدین را | وثابت میکند | خدا | حق را

هر آینه خداوند کارهای مفسدین را اصلاح نه میکند و خداوند طبق وعده خود حق را

بِكَلِمٰتِهٖ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُوْنَ ۝۸۲ ع فَمَآ اٰمَنَ لِمُوْسٰٓى اِلَّا ذُرِّيَّةٌ

به حکم خود | اگرچه ناخوش دارند | مردم مجرمان | پس ایمان نیاورد | به موسیٰ | مگر | یک گروهی

راست میگرداند: اگرچه مجرمین آن را خوش ندارند پس از خوف و ترس فرعون و سرداران وی غیر

مِّنْ قَوْمِهٖ عَلٰى خَوْفٍ مِّنْ فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهِمْ اَنْ

ازقوم او | به خوف | ازفرعون | وسرداران ایشان | که

از چند نفر از قوم موسیٰ کسی هم بروی ایمان نیاورد تا در مصیبت نه افگند

يَّفْتِنَهُمْ ۭ وَاِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الْاَرْضِ ۚ وَاِنَّهٗ

عذاب کند ایشان را | وهرآینه | بود فرعون | بلند | در زمین | وهرآینه وی

هر آینه فرعون در ملک بسیار بلند بود و او تجاوز میکرد

لَمِنَ الْمُسْرِفِيْنَ ۝۸۳ وَقَالَ مُوْسٰى يٰقَوْمِ اِنْ كُنْتُمْ اٰمَنْتُمْ

ازمتجاوزین بود | وگفت | موسیٰ | ای قوم من | اگر هستید شما | که ایمان آورده باشید

و موسیٰ علیه السلام گفت ای قوم من! اگر شما به راستی هم به خدا

بِاللّٰهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوْٓا اِنْ كُنْتُمْ مُّسْلِمِيْنَ ﴿۸۴﴾ فَقَالُوْا عَلَى اللّٰهِ

به خدا | پس بروی | توکل کنید | اگر هستید شما | مسلمانان | پس گفتند | بر خدا

ایمان آورده باشید، پس بروی توکل کنید، اگر شما فرمان بردار هستید ایشان جواب دادند

تَوَكَّلْنَا ۚ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۸۵﴾ وَنَجِّنَا

توکل کردیم | ای رب ما! | نگردان مارا | فتنه | برای قوم ظالمان | ونجات ده مارا

که ما بر خدا توکل کردیم ای رب ما! مگردان مارا فتنه در دست ظالمان و نجات ده مارا

بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۸۶﴾ وَاَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰى

به رحمت خود | از قوم کافران | ووحی کردیم ما | به موسی

به رحمت خود از گروه کافران، و ما به موسیٰ و به برادروی وحی

وَاَخِيْهِ اَنْ تَبَوَّاٰ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوْتًا وَّاجْعَلُوْا

وبه برادراش | که | بسازید | برای قوم خود | در مصر | خانه ها | وبگردانید

کردیم، شما برای قوم خود در مصر خانه ها قائم بگردانید و خانه های خود را

بُيُوْتَكُمْ قِبْلَةً وَّاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ ۗ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۸۷﴾ وَقَالَ

خانه های خود | روبه قبله | وبرپادارید | نمازرا | ومژده ده | مومنان را | وگفت

جاهای نماز بگردانید، و نماز های خود را بر پا دارید و تو به مؤمنان مژده بده، و موسیٰ علیه السلام گفت

مُوْسٰى رَبَّنَآ اِنَّكَ اٰتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَاَهٗ زِيْنَةً وَّ

موسیٰ | ای رب ما! | هرآینه تو دادهٔ | فرعون را | وسرداران اورا | رونق | و

ای رب ما! تو فرعون و سرداران وی را رونق دنیا و ساز و سامان داده ای

اَمْوَالًا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ رَبَّنَا لِيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيْلِكَ ۚ

مال ها | در زندگانی دنیا | ای رب ما! | تا گمراه کنند (مردم را) | از راه تو

(نتیجه این) که او مردم را از راه تو میگردانند

رَبَّنَا اطْمِسْ عَلٰٓى اَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ

ای رب ما! | محو کن | مال های ایشان را | وسخت کن | دلهای ایشان

ای رب ما! مال و دولت ایشان را محو کن و دلهای ایشان را سخت کن

فَلَا يُؤْمِنُوْا حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿۸۸﴾ قَالَ قَدْ

پس ایمان نه می آرند | تا آنکه | ببینند | عذاب | دردناک | گفت | هرآینه

که هیچ وقت ایمان نمی آرند، تا اینکه عذاب دردناک ببینند خداوند (ج) فرمود

اُجِيْبَتْ دَّعْوَتُكُمَا فَاسْتَقِيْمَا وَلَا تَتَّبِعٰٓنِّ سَبِيْلَ الَّذِيْنَ

قبول کرده شد | دعاء شما | پس هردوشما ثابت قدم باشید | وتابعداری مکن | ازراه | آن مردم

دعاء تو قبول شد پس هر دو شما ثابت قدم باشید، و تابعداری مکنید ازراه آن مردم که

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٨٩﴾ وَجٰوَزْنَا بِبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْبَحْرَ فَاَتْبَعَهُمْ

كه علم ندارند | وگذارانيديم ما | بنى اسرائيل را | ازدريا | پس از پى درآمدند

كه علم ندارند، و ما بنى اسرائيل را از دريا گذرانيديم، پس فرعون و

فِرْعَوْنُ وَجُنُوْدُهٗ بَغْيًا وَّعَدْوًا ۭ حَتّٰٓى اِذَآ اَدْرَكَهُ الْغَرَقُ

فرعون | ولشكراو | به ظلم | وزيادت | تا آنكه | وقتيكه | دريافت اورا غرق

لشكر او هم به هدف تجاوز و زيادت پى آنها شدند تا اينكه او به غرق شدن رسيد

قَالَ اٰمَنْتُ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا الَّذِيْٓ اٰمَنَتْ بِهٖ بَنُوْٓا

گفت | ايمان آوردم | كه نيست هيچ | معبودى | مگر | آنكه | ايمان آورده اند بوى | بنى

گفت: من ايمان مى آرم كه نيست معبود بر حق غير از آن ذات بر آنكه بنى اسرائيل ايمان

اِسْرَآءِيْلَ وَاَنَا مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٩٠﴾ آٰلْئٰنَ وَقَدْ عَصَيْتَ

اسرائيل | و | من | ازمسلمانانم | اكنون | وحال آنكه نافرمانى كردى

آوردند، و من از مسلمانانم (فرمود) اكنون ايمان مى آرى؟ حال آنكه پيش از اين

قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٩١﴾ فَالْيَوْمَ نُنَجِّيْكَ بِبَدَنِكَ

پيش از اين | وبودى | ازمفسدين | پس امروز | نجات ميدهم ترا | بدن ترا

تو نافرمانى كردى، و تو بودى از مفسدين پس امروز بدن تورا نجات ميدهيم

لِتَكُوْنَ لِمَنْ خَلْفَكَ اٰيَةً ۭ وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ

تاباشى تو | براى آنكه | كه بعدازتو مى آيند | نشانه | وهرآينه | بسيارى | ازمردمان

تا اينكه براى مردم آئنده نشان عبرت شوى و هر آينه بسيارى از مردم از نشان هاى ما

عَنْ اٰيٰتِنَا لَغٰفِلُوْنَ ﴿٩٢﴾ وَلَقَدْ بَوَّاْنَا بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ مُبَوَّاَ صِدْقٍ

ازنشانه هاى ما | بى خبراند | وبه تحقيق | جاى داديم ما | بنى اسرائيل را | جاى درست

بى خبراند، و به تحقيق بنى اسرائيل را در زمين بسيار جاى خوب داديم

ع ٩ / ١٤

وَّرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ۚ فَمَا اخْتَلَفُوْا حَتّٰى جَاۗءَهُمُ

ورزق داديم ايشان را | ازچيزهاى پاك | پس آنها اختلاف نكردند | تا آنكه | آمد ايشان را

و ما ايشان را از چيزهاى پاكيزه رزق داديم و آنها با يكديگرى اختلاف نكردند تا اينكه ايشان را

الْعِلْمُ ۭ اِنَّ رَبَّكَ يَقْضِيْ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ

دانش | هرآينه رب تو | حكم كند | ميان آنها | روز قيامت | در آن چيز | كه بودند در آن

علم حق آمد، هر آينه رب تو روز قيامت ميان انها فيصله ميكند، در آن سخنها كه ايشان در آن

يَخْتَلِفُوْنَ ﴿٩٣﴾ فَاِنْ كُنْتَ فِيْ شَكٍّ مِّمَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ

اختلاف ميكردند | پس اگرتوئى | درشك | ازآنچه | فروفرستاديم | بسوى تو

اختلاف ميكردند، پس اگر ترا در آن سخنها كه ما بالاى تو نازل كرديم شك باشد پس

فَسْـَٔلِ الَّذِيْنَ يَقْرَءُوْنَ الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَآءَكَ الْحَقُّ

پس پرس | انانراکه | میخوانند | کتاب | پیش از تو | هر آینه آمده است پیش تو | حق.

از آن مردم پرس که پیش از تو کتابها میخوانند هر آینه ترا از طرف پروردگار تو

مِنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِيْنَ ﴿۹۴﴾ وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الَّذِيْنَ

از جانب رب تو | پس مشو | از شک کنندگان | ومباش | از آنانیکه

حق آمده است پس هیچ وقت در مردم شک کننده مباش و درآن مردم هم مباش

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ فَتَكُوْنَ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۹۵﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ

تکذیب کردند | به آیات خدا | پس میشوی | از زیان کاران | هر آینه | آنانیکه

که به نشانهای خداوند تکذیب میکنند، تا از زیانکاران نشوی هر آینه دربارهٔ آن مردم که سخن

حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۹۶﴾ وَلَوْ جَآءَتْهُمْ

ثابت شد برایشان | سخن | پروردگار تو | ایمان نه می آرند | واگرچه | بیاید به ایشان

پروردگار تو ثابت شده است که آنها ایمان نه می آرند اگرچه هر قسم نشانها

كُلُّ اٰيَةٍ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ الْاَلِيْمَ ﴿۹۷﴾ فَلَوْلَا

همه معجزه | تا آنکه | ببینند | عذاب | دردناک | پس چرا نه

به آنها پیش شود، تا آنکه ایشان عذاب دردناک نه بینند، پس (چنین) مثال نیست که یک

كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ فَنَفَعَهَآ اِيْمَانُهَآ اِلَّا قَوْمَ

شد | قریه | که ایمان آرد | پس نفع دهد آنرا | ایمان آن | مگر | قوم

که یک قریه بعد از دیدن عذاب ایمان آورده باشد و ایمان اش به وی نفع رسانیده باشد غیر از قوم یونس

يُوْنُسَ ۗ لَمَّآ اٰمَنُوْا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ

یونس | چون ایمان آوردند | برداشتیم | از ایشان | عذاب | ذلت

وقتیکه آنها ایمان اوردند، پس ما از ایشان عذاب ذلت دهنده برداشتیم در دنیا

فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ﴿۹۸﴾ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ

در زندگی دنیا | وبهره مند ساختیم ایشان را | تا مدتی | واگر خواستی | رب تو

و ما به ایشان تا یک وقت نفع رسانیدیم و اگر رب تو میخواست، پس همه

لَاٰمَنَ مَنْ فِى الْاَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيْعًا ۗ اَفَاَنْتَ تُكْرِهُ

هر آینه ایمان می آورد | هر که در زمین است | همه ایشان یک جای | پس آیا تو | مجبور میکنی

مردم که برروی زمین اند همه انها ایمان می آوردند پس آیا تو مردم بر این مجبور میکنی

النَّاسَ حَتّٰى يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿۹۹﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ

مردم را | تا گردند | مومنان | ونیست | هیچ کسی را

تا اینکه ایشان ایمان آرند، و هیچ کسی چنین کرده نه میتوانند

أَنْ تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ ۗ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِيْنَ

که آن ایمان آرد | مگر | به ارادهٔ خدا | ومی افگند | پلیدی | بر آنانیکه

که ایمان آرند، مگر بحکم خداوند و خداوند(ج) پلیدی بر آن مردم می افگند که از

لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿١٠٠﴾ قُلِ انْظُرُوْا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ

عقل ندارند | بگو | بنگرید | چه چیزاست | درآسمانها | وزمین

عقل کار نه میگیرند، به آنها بگو شما بنگرید که چه چیز درآسمانها و زمین است

وَمَا تُغْنِي الْاٰيٰتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿١٠١﴾

ودفع نه میکند | نشانه ها | وترسانندگان | ازگروهی که | ایمان نه می آرند

و همه نشانهای دنیا، و همه ترساننده ها کدام فائده نه میدهد آنانیکه به خدا ایمان آوردن نه میخواهند

فَهَلْ يَنْتَظِرُوْنَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِيْنَ خَلَوْا

پس | آنها انتظار نه میکنند | مگر | مانند روزهای آن مردم | که گذشتند

پس آیا اکنون ایشان انتظار چنین روزها میکنند، آنکه به مردم گذشته آمده بودند

مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ قُلْ فَانْتَظِرُوْا إِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظِرِيْنَ ﴿١٠٢﴾

پیش ازایشان | بگو | انتظار کنید | هرآینه من هم باشما | ازانتظار کنندگانم

به ایشان بگو شما هم انتظار کنید و من هم انتظار میکنم

ثُمَّ نُنَجِّيْ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

باز | نجات میدهیم ما | پیغمبران خودرا | وآنانراکه | ایمان آوردند

باز (در وقت عذاب) ما پیغمبران و مؤمنان دیگری را نجات میدهیم هم چنین بر ذمه ما است

كَذٰلِكَ ۚ حَقًّا عَلَيْنَا نُنْجِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٣﴾ ع قُلْ يٰٓأَيُّهَا

همچنین | حق است | برما | که نجات دهیم | مؤمنان را | بگو | ای

ع ١٥

که مؤمنان را نجات دهیم (ای پیغمبر!) بگو که ای مردم! اگر اکنون هم

النَّاسُ إِنْ كُنْتُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْ دِيْنِيْ فَلَآ أَعْبُدُ

مردم | اگرهستید شما | درشک | از دین من | پس من عبادت نه میکنم

دربارهٔ دین ما شمارا کدام شک مانده باشد پس من عبادت آن معبودان نه میکنم که

الَّذِيْنَ تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلٰكِنْ أَعْبُدُ اللّٰهَ الَّذِيْ

ازآنکه | شما عبادت میکنید | غیراز خدا | لیکن | عبادت میکنم | تنها آن ذات را

شما غیر از خدا آن را عبادت میکنید، بلکه من عبادت آن ذات میکنم که زندگی

يَتَوَفّٰىكُمْ ۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُوْنَ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٠٤﴾ وَأَنْ أَقِمْ

که قبض میکند ارواح شمارا | وبه من حکم شده | که | باشم | ازمؤمنان | واینکه | قائم کن

و مرگ شما در دست وی است و به من حکم شده که در صف مؤمنان باشم و این حکم کرده است

وَجۡهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفٗا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿١٠٥﴾

روی خود | به دین | حنیف | ومباش تو | از مشرکان

که خود را بسوی جهت دین یک طرفه کن و در مشرکین مباش!

وَلَا تَدۡعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَۖ فَإِن فَعَلۡتَ

ونخواه | غیر از خدا | چیزی را که نفع ندهد ترا | وزیان نرساند بتو | پس اگر بکنی

و غیر از خدا آن را مخواه که نه نفع داده میتواند و نه ضرر اگر

فَإِنَّكَ إِذٗا مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٦﴾ وَإِن يَمۡسَسۡكَ ٱللَّهُ بِضُرّٖ

پس تو | درآن وقت باشی | از ستمگاران | واگر برساند بتو | الله | رنجی

چنین کردی پس در ظالمان حساب میشوی و اگر خداوند بتو رنجی برساند

فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَۖ وَإِن يُرِدۡكَ بِخَيۡرٖ فَلَا رَآدَّ

پس نیست بردارنده | آن را | مگر او | واگر | خواهد درحق تو | خیر | پس نیست هیچ دفع کننده

پس غیر از وی کسی بردارنده نیست و اگر بخواهد بتو رسانیدن خیر پس هیچ کس

لِفَضۡلِهِۦۚ يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦۚ وَهُوَ ٱلۡغَفُورُ

از فضل او | میرساند | آن فضل | هرکرا بخواهد | از بندگان خود | واو بخشنده

به فضل او رد کننده نیست او درباره کدام مخلوق راضی باشد بر آنها فضل میکند

ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾ قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلۡحَقُّ

مهربان است | بگو | ای | مردم! | به تحقیق آمد بشما | حق

و او بخشنده، رحم کننده است بگو که ای مردم! شمارا از جانب رب شما

مِن رَّبِّكُمۡۖ فَمَنِ ٱهۡتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهۡتَدِي لِنَفۡسِهِۦۖ وَمَن

از جانب رب شما | پس کسیکه | به راه مستقیم بیاید | به تحقیق او به راه درست می آید | برای خود | وهرکه

حق رسیده است، پس کسیکه به راه راست روان شد، پس رفتن اش برای نفس خود است

ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيۡهَاۖ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيۡكُم

گمراه شد | پس هرآینه بی راه میشود | برای خود | ونیستم | من | برشما

و هرکه گمراه شد، پس بی راهی او برای اوست و من نگهبان شما نیستم

بِوَكِيلٖ ﴿١٠٨﴾ وَٱتَّبِعۡ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ وَٱصۡبِرۡ

نگهبان | وپیروی کن | آنچه | وحی کرده میشود | بتو | وصبرکن

و برآن وحی عمل کن، آنکه بتو می آید و صبر کن

حَتَّىٰ يَحۡكُمَ ٱللَّهُۚ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلۡحَٰكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

تا آنکه | فیصله کند | خدا | واو | ازهمه درست | فیصله کننده است

تا اینکه خداوند فیصله کند و او از همه درست فیصله کننده است

سُوْرَةُ هُوْدٍ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَّثَلٰثٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّعَشْرُ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورت هود مکی است و آن | آغاز میکنم بنام خدا مهربان نهایت بارحم است | یک صد و بیست سه آیت و ده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که بسیار مهربان و خداوند با رحم است

الٓرٰ كِتٰبٌ اُحْكِمَتْ اٰيٰتُهٗ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَّدُنْ حَكِيْمٍ

الف لام را | این کتاب است | که استوار کرده شد | آیات او | باز | به تفصیل بیان کرده شد | از طرف حکم کننده

قرآن مجید یک چنین کتاب است که آیاتهای او بر دلائل استوار است، و دیگر اینکه به تفصیل بیان شده

خَبِيْرٍ ۝۱ اَلَّا تَعْبُدُوْٓا اِلَّا اللّٰهَ اِنَّنِيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ

خبردار | که عبادت مکنید | مگر خدا را | هر آینه من | برای شما | از طرف او | بیم دهنده

از طرف یک حکیم باخبر، اینکه غیر از خداوند عبادت دیگران مکنید من از جانب وی بشما ترسانده

وَّبَشِيْرٌ ۝۲ وَّاَنِ اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ

و مژده رساننده ام | و اینکه | بخشش خواهید | از رب خود | باز | رجوع کنید | بسوی وی

و بشما بشارت دهنده ام، و اینکه از رب خود بخشش بخواهید باز به او رجوع کنید

يُمَتِّعْكُمْ مَّتَاعًا حَسَنًا اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى وَّيُؤْتِ

میدهد او شما را | سامان زندگی | شائسته | تا وقت مقرره | و میدهد

او بشما ساز و سامان شائسته دنیا تا یک وقت مقرر مهیا خواهد کرد و در آخرت

كُلَّ ذِيْ فَضْلٍ فَضْلَهٗ وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنِّيْٓ اَخَافُ

هر | صاحب بزرگی را | بزرگی او | و اگر شما روی گردانیدید | پس هر آینه من | میترسم

به اعمال کننده گان شائسته ثواب آخرت میدهد، و اگر شما از خدا روی گردانید پس

عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيْرٍ ۝۳ اِلَى اللّٰهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ

بر شما | از عذاب روز بزرگ | بسوی خدا است | بازگشت شما | و او

من بر شما از عذاب روز بزرگ میترسم، همه بسوی خدا رجوع شما است و او

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۴ اَلَآ اِنَّهُمْ يَثْنُوْنَ صُدُوْرَهُمْ

بر هر چیزی | توانا است | خبردار | ایشان می پیچند | سینه های خود را

برهر چیزی توانا است بشنو! ایشان سینه های خود را می پیچند، که از خداوند

لِيَسْتَخْفُوْا مِنْهُ اَلَا حِيْنَ يَسْتَغْشُوْنَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ

تا پنهان شوند از او | خبردار | چون | بر سر کشند | جامه های خود را | میداند

پنهان شوند بشنو! وقتیکه آنها بر نفس های خود جامهای خود را برسر کشند پس به خداوند آن

مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ اِنَّهٗ عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝۵

آنچه | پنهان میکنند | و آنچه | آشکار مینمایند | هر آینه او | دانا است | به رازهای | سینه ها

هر چیز معلوم است آنکه آنها پنهان میدارند و آنکه آشکارا میکنند و او بر راز سینه ها خبر دار است

وَمَا مِنْ دَآبَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ

ونیست هیچ | جنبده | درزمین | مگر | برخدااست | روزی او | ومیداند

و بر روی زمین هیچ جنبده نیست که روزی او بر خدا نباشد و اورا

مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ۚ كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦﴾ وَهُوَ

قرارگاه او | وآرام گاه وی | هرچیز | درکتاب روشن است | واوست

جای هر کس جای سکونت کم و بسیار معلوم است این همه چیزها دریک کتاب واضح درج است

الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ

آنکه | آفرید | آسمانها | وزمین | درشش روز | وبود | عرش او

و خداوند آن ذات است که آسمانها و زمین را در شش روز آفرید و عرش او (حکومت)

عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَلَئِنْ قُلْتَ

برآب | تاآزمایش کند شمارا | که کدام شما | نیکوتر است | از جهت عمل | واگر | گوئی

بر آب قائم بود تا شما را آزمایش کند که کیست درشما به لحاظ عمل بسیار درست و ای پیغمبر!

إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ

که هرآینه شما برانگیخته میشوید | بعد | ازمرگ | هرآینه گویند | آنانکه | کافرشدند | نیست

اگر تو به آنها بگوئی که شما بعد از مرگ باز زنده میشوید پس کافران حتماً میگویند که

هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾ وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمُ الْعَذَابَ

این | مگر | جادوی آشکار | واگر | تاخیرکنیم | ازایشان | عذاب

که این جادو آشکارا است، و اگر ما از ایشان تا یک موده عذاب دور کنیم

إِلَى أُمَّةٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ ۗ أَلَا يَوْمَ

تامدت | شمرده شده | هرآینه گویند | چه چیز | منع کرد این | بشنوید | روزیکه

پس آنها میگویند چه چیزی عذاب را تاخیر کرد بشنو! که کدام روز

يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا

بیاید بایشان | نباشد | بازداشته شده | ازایشان | وفراگیرد | ایشان را | آنچه

عذاب بیاید پس از ایشان برگردانیده نه میشود و آن عذاب ایشان را احاطه میکند

كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً

بودند به آن | که استهزاء میکردند | واگر | بچشانیم | انسان را | ازجانب خود | رحمت

برآن که ایشان استهزاء میکردند و اگر ما یک بنی آدم را نعمت بچشانیم

ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَئُوسٌ كَفُورٌ ﴿٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ

باز | گیریم ما آن را | ازوی | هرآینه میشود او | ناامید | ناشکر | واگر | بچشانیم اورا

باز ما گیریم آن را از وی باز او نا امید و ناشکر میشود و اگر ما اورا

ع ۸

نَعۡمَآءَ بَعۡدَ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّاٰتُ عَنِّيۡ ؕ

راحت | بعد | از تکلیف | که رسیده بود به او | هرآینه گوید | رفتند | زحمتها | از من

بعد از تکلیف رسانیدن نعمت بچشانیم پس میگوید همه سختی ها از من دور شد

اِنَّهٗ لَفَرِحٌ فَخُوۡرٌ ۙ﴿۱۰﴾ اِلَّا الَّذِيۡنَ صَبَرُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ؕ

هرآینه وی | خوشحال | فخر کننده میباشد | مگر آنانیکه | صبر کردند | وعمل کردند | نیکوئی

پس در چنین حالت او همیشه فخر کننده خوشحال میباشد مگر آنانیکه صبر کردند و کارهای نیک میکنند

اُولٰٓـئِكَ لَهُمۡ مَّغۡفِرَةٌ وَّاَجۡرٌ كَبِيۡرٌ ﴿۱۱﴾ فَلَعَلَّكَ تَارِكٌۢ بَعۡضَ مَا

آن گروه | ایشان راست | بخشش | واجر | بزرگ | پس شاید که تو | ترک کننده باشی | بعضی آنچه

ایشان را بخشش و اجر بزرگ است (پس ایشان دراین امیداند که) که شاید تو برخی از وحی خدا

يُوۡحٰۤى اِلَيۡكَ وَضَآئِقٌۢ بِهٖ صَدۡرُكَ اَنۡ يَّقُوۡلُوۡا لَوۡلَاۤ

وحی فرستاده میشود | بسوی تو | وتنگ میشود | به آن | سینه تو که | میگویند | چرا

(برای لحاظ آنها ترک کنی) و دل تو براین تنگ میشود که ایشان میگویند که بروی

اُنۡزِلَ عَلَيۡهِ كَنۡزٌ اَوۡ جَآءَ مَعَهٗ مَلَكٌ ؕ اِنَّمَاۤ اَنۡتَ نَذِيۡرٌ ؕ

فرود آورده نشده بروی | گنجی | یا چرا نیامده | باوی | فرشته | هرآینه | تو | بیم دهنده

چرا گنجی فرود آورده نشده و یا چرا نیامده باوی فرشته، پس بیم دهنده هستی و

وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ وَّكِيۡلٌ ؕ﴿۱۲﴾ اَمۡ يَقُوۡلُوۡنَ افۡتَرٰٮهُ ؕ قُلۡ

وخدا | برهرچیز نگهبان است | آیا | میگویند | که او از خود ساخته است | بگو

و خداوند (ج) کارساز هر چیز است آیا این مردم میگویند که قرآن او از نفس خود ساخته است بگو

فَاۡتُوۡا بِعَشۡرِ سُوَرٍ مِّثۡلِهٖ مُفۡتَرَيٰتٍ وَّادۡعُوۡا مَنِ اسۡتَطَعۡتُمۡ

پس بیارید شما | ده | سورتها | مانند آن | ساخته شده | و بخواهید | کسی را که خواسته میتوانید

پس بیارید شما هم مانند این ده (۱۰) سورتها و غیر از خدا کسی را که خواسته میتوانید بخواهید

مِّنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ اِنۡ كُنۡتُمۡ صٰدِقِيۡنَ ﴿۱۳﴾ فَاِلَّمۡ يَسۡتَجِيۡبُوۡا لَـكُمۡ فَاعۡلَمُوۡۤا

غیر | از خدا | اگر هستید شما | راستگویان | پس اگر آنها جواب ندهند | شمارا | پس بدانید

اگر شما راستگو هستید، پس اگر آنها این کار نتوانند پس یقین کنید که

اَنَّمَاۤ اُنۡزِلَ بِعِلۡمِ اللّٰهِ وَاَنۡ لَّاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ فَهَلۡ اَنۡتُمۡ

که آن | نازل شده | به علم خدا | واینکه | نیست معبود | مگر او است | پس آیا | هستید شما

(این کتاب) به علم و قدرت خداوند آمده است و اینکه غیر از خدا معبود دیگری نیست پس آیا شما اکنون هم

مُّسۡلِمُوۡنَ ﴿۱۴﴾ مَنۡ كَانَ يُرِيۡدُ الۡحَيٰوةَ الدُّنۡيَا وَزِيۡنَتَهَا نُوَفِّ

مسلمانان؟ | کسیکه | میخواهد | زندگی | دنیا | وزینت آن | پس پوره میدهیم

اسلام قبول نه میکنید؟ پس آنانیکه زندگی دنیا و رونق آن را میخواهد پس ما اورا

إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُولَٰئِكَ

ایشان را | بدله اعمال انها | دردنیا | وایشان | درآن | کم داده نه میشود | این گروه

پس ما ایشان را اعمال آنها دراین دنیا هم پوره میدهم، و به ایشان دردنیا کم کرده نه میشود ایشان

الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّارُ ۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا

آنهااست که نیست ایشان را | درآخرت | مگرآتش | وبربادشد | آنچه | آنها کردند | درآن

این مردم اند که ایشان را در آخرت غیر از آتش چیزی دیگری نیست و در دنیا که کدام کارهای نیک کرده بودند

وَبَاطِلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّهِ

وباطل است | آنچه | آنها میکردند | آیا کسیکه باشد | به دلیل واضح | از جانب رب خود

آن ضائع شد، و چیزیکه ایشان میکردند همه ضائع شد پس آیا کسیکه برراه و دلیل واضح قائم باشد

وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِنْهُ وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَىٰ إِمَامًا

ومیخواند آن را | یک گواه | ازطرف او | وپیش ازاین گواه باشد | کتاب | موسیٰ | پیشوا

و نزد اش درآن قرآن (شهادت) معجزانه هم میباشد و پیش از این کتاب موسیٰ علیه السلام پیشوا

وَرَحْمَةً ۚ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ مِنَ الْأَحْزَابِ

ورحمت بود | این گروه | ایمان می آرند | به این | وکسیکه | انکارکند ازآن | ازگروه ها

و اورا سبب رحمت بود، آن مردم به این قرآن ایمان می آرند و آن گروه که از این انکار کنند

فَالنَّارُ مَوْعِدُهُ ۚ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ ۚ إِنَّهُ الْحَقُّ

پس آتش | جای وعده اواست | پس مباش تو | درشک | ازآن | هرآینه وی | درست است

پس جای سکونت آنها آتش است پس تو دراین باره درشک کنندگان مباش هر آینه این قرآن

مِنْ رَبِّكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ

ازجانب رب تو | لیکن | اکثرمردم | ایمان نه می آرند | وکیست | ستمگارتر

از جانب رب تو برحق است، مگر اکثر مردم برآن ایمان نه می آرند، و کیست ظالم تر از آن که

مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۚ أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ

ازکسیکه | بسته میکند | برخدا | دروغ | آن گروه | پیش کرده میشوند | بر پروردگار خود

بر خدا دروغ بسته میکند، پس چنین مردم به رب خود پیش کرده میشود

وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ أَلَا

وگویند | گواهان | ایشانند | آنانکه | دروغ گفتند | بر پروردگار خود | خبردا!

و گواهان برایشان شهادت میکنند که این همان مردم اند که به رب خود دروغ بسته کرده بودند

لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾ الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ

لعنت | خدااست | برستمگاران | آنانیکه منع میکنند (مردم) | ازراه | خدا

بشنو! که بر ظالمان لعنت خدا است آنانیکه مردم دیگران را از راه خدا باز میدارند

وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۖ وَهُم بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٩﴾ أُولَٰئِكَ لَمْ يَكُونُوا

ومیخواهند در آن | کجی | وایشان | از آخرت | ایشان کافراند | ان گروه | چنین نبودند که

و در آن کجی میخواهند، و از آخرت هم منکر اند ایشان نه میتوانند که خدارا درزمین عاجز کنند

مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ

عاجز کنندگان | درزمین | ونبود | ایشان را | غیراز خدا | دوستان

و نیست ایشان را در مقابله خدا کسی مدد دهنده

يُضَاعَفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ۚ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا

دوچند کرده شود | ایشان را | عذاب | نبودند چنین | که قدرت می داشتند | شنودن | ونبودند که

اکنون به ایشان دو چند عذاب داده میشود زیرا که ایشان نه سخن حق را میشنیدند و نه

يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم

بدیدندی | آن گروه | انانند | که زیان کردند | نفسهای خودرا | وگم شد | از ایشان

راه راست را میدیدند ایشان چنین مردم اند که خود را در تاوان انداختند، و اکنون از ایشان

مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾

آنکه افترا میکردند | هیچ شک نیست | که ایشان | درآخرت | آنها | بسیار زیان کاران

معبودان خود ساخته آنها گم شدند و حتماً که ایشان از همه زیاد درآخرت در نقصان اند

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ

هرآینه انانکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | شائسته | وعاجزی کردند | بسوی رب خود

هر آینه آنانیکه ایمان آوردند و اعمال شائسته کردند، و به پیش رب خود عاجزی کردند

أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ

آن گروه | اهل بهشت اند | ایشان | درآن | جاویداند | صفت | این دوگروه

این مردم اهل جنت اند و ایشان در جنت همیشه میباشند حالت این هر دو گروه

كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصَمِّ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ ۚ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ

مانندکور | وکراست | مانندبینا | وشنواست | آیا | برابراند دوگروه | درصفت

چنین است که یکی کوروکر باشد، و دیگری بینا و شنوا باشد آیا هر دو آنها برابر شده میتوانند؟

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِنِّي لَكُمْ

آیا پندنه میگیرید شما؟ | وهرآینه | فرستادیم | نوح | بسوی قوم خود | که هرآینه من شمارا

آیا شما پند نه میگیرید؟ و هر آینه ما فرستادیم نوح علیه السلام بسوی قوم خود او گفت که

نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾ أَن لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ

بیم دهنده | آشکار | به آنکه نپرستید | مگر خدارا | هرآینه من میترسم | برشما

هر آینه من شمارا از جانب خداوند ترساننده آشکارا ام و اینکه غیراز خدا کسی دیگری را نپرستید۔ درباره شما پیش من اندیشه است

عَذَابَ يَوْمٍ اَلِيْمٍ ﴿۲۶﴾ فَقَالَ الْمَلَاُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ مَا

عذاب | روز دردناک | پس گفت | سردارانی | آنانیکه کفر کردند | از قوم او | نه

که بر شما یک عذاب بزرگ بیایدْ پس سرداران قوم وی گفت آنانیکه کافر بودند

نَرٰىكَ اِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا نَرٰىكَ اتَّبَعَكَ

می بینیم ترا | مگر آدمی | مانند ما | و نه | می بینیم ترا | که پیروی کرده باشد ترا

که تو بما مانند یک بنی آدم معلوم میباشی و ما می بینیم که پیروی تو در ما فقط مردم ذلیل

اِلَّا الَّذِيْنَ هُمْ اَرَاذِلُنَا بَادِيَ الرَّاْيِ ۚ وَمَا نَرٰى لَكُمْ عَلَيْنَا

مگر آنانکه | ایشان ذلیل اند در ما | به رای ظاهری | و ما نه می بینیم | شمارا | بر ما

اختیار نموده انذ که رای سرسری دارند و ما در شما هیچ فضیلت از خود نه می بینیم

مِنْ فَضْلٍۭ بَلْ نَظُنُّكُمْ كٰذِبِيْنَ ﴿۲۷﴾ قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ

هیچ | بزرگی | بلکه | گمان می بریم بر شما | دروغ گویان | گفت | ای قوم من! | خبر دهید مارا

بلکه گمان میکنیم که شما دروغ میگوئید نوح علیه السلام گفت ای قوم من! خبر دهید مارا

اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَاٰتٰىنِيْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِهٖ

اگر | باشم من | به دلیل آشکارا | از جانب رب خود | و داد مرا | رحمت | از نزد خود

اگر من از جانب رب خود به یک دلیل آشکارا باشمْ و او برمن از جانب خود رحمت کرده باشد

فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ ؕ اَنُلْزِمُكُمُوْهَا وَاَنْتُمْ لَهَا كٰرِهُوْنَ ﴿۲۸﴾

باز آن دلیل آشکار انشود | بر شما | آیا الزام کنیم آن را بر شما | و شما آن را نا خواهندگان اید

مگر آن رحمت شما نه می بینیدْ پس آیا من بشما جبراً قبول میکنیم اینکه شما آن را نه میخواهید

وَيٰقَوْمِ لَاۤ اَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ؕ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلَى اللّٰهِ

وای قوم من! | من نه میخواهم از شما | به این | مالی | نیست | مزد من | مگر بر خدا است

و ای قوم من نه میخواهم از شما براین تبلیغ اجر مزد من تنها بر رب العالمین است

وَمَاۤ اَنَا بِطَارِدِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ؕ اِنَّهُمْ مُّلٰقُوْا رَبِّهِمْ

و نیستم من | راننده آنانیکه | ایمان آوردند | که ایشان | ملاقات کننده اند | با پروردگار خویش

و آنانیکه ایمان آوردند نه میتوانم که ایشان را از خود دور کنمْ ایشان بارب خود ملاقات کنندگان اند

وَلٰكِنِّيْۤ اَرٰىكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُوْنَ ﴿۲۹﴾ وَ يٰقَوْمِ مَنْ يَّنْصُرُنِيْ

لیکن من | می بینم شمارا | قوم که جهالت میکنید | و | ای قوم من! | که نصرت دهد من را

البته من می بینم که شما در جهالت هستید و ای قوم من! کیست نصرت دهنده ما در مقابله خدا

مِنَ اللّٰهِ اِنْ طَرَدْتُّهُمْ ؕ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَلَاۤ اَقُوْلُ لَكُمْ عِنْدِيْ

از خدا | اگر | برانم ایشان را | آیا پند نمیگیرید | و نه میگویم | شمارا | که نزد من

اگر من ایشان را دور کنم آیا شما فکر نه میکنید؟ و نه من بشما میگویم که نزد من

خَزَآئِنُ اللّٰهِ وَلَآ اَعۡلَمُ الۡغَيۡبَ وَلَآ اَقُوۡلُ اِنِّىۡ مَلَكٌ وَّ

گنجهای | خداست | ونه | میدانم | غیب را | ونه | میگویم | که من | فرشته ام | و

گنجهای خدا است، و نه این میگویم که نزد من علم غیب است، و نه این دعوه دارم که من

لَآ اَقُوۡلُ لِلَّذِيۡنَ تَزۡدَرِىۡۤ اَعۡيُنُكُمۡ لَنۡ يُّؤۡتِيَهُمُ اللّٰهُ خَيۡرًا ؕ

نه میگویم من | آنانرا که | به ذلت می بینید | چشمهای تان | که نخواهد داد ایشان را | الله | کدام نعمتی

فرشته ام و نه درباره آن مردم میگویم که شما ایشان را به چشم حقارت می بینید که خداوند به ایشان هیچ خیر ندهد

اَللّٰهُ اَعۡلَمُ بِمَا فِىۡۤ اَنۡفُسِهِمۡ ۖۚ اِنِّىۡۤ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيۡنَ ﴿۳۱﴾

خدا | داناتر است | به آنچه | در دلهای ایشان است | هر آینه من | در آن وقت | از ستمگاران میباشم

خدا بر احوال دلهای ایشان باخبر است اگر من چنین بگویم در ظالمان حساب می شوم

قَالُوۡا يٰنُوۡحُ قَدۡ جٰدَلۡتَنَا فَاَكۡثَرۡتَ جِدَالَنَا فَاۡتِنَا

گفتند | ای نوح! | هر آینه مجادله کردی باما | پس بسیار کردی | جدال را باما | پس بیار بما

آنها گفتند: ای نوح! تو با ما بحث کردی و بحث بسیار زیاد کردی پس اکنون آن چیزی را

بِمَا تَعِدُنَاۤ اِنۡ كُنۡتَ مِنَ الصّٰدِقِيۡنَ ﴿۳۲﴾ قَالَ اِنَّمَا يَاۡتِيۡكُمۡ بِهِ

انچه تو باما وعده میکنی | اگر هستی تو | از راستگویان | گفت | هر آینه بیارد شمارا | به آن

بیارید که مارا همیشه از آن میترسانی اگر تو راست میگوئی نوح گفت آن در دست خدا است

اللّٰهُ اِنۡ شَآءَ وَمَاۤ اَنۡتُمۡ بِمُعۡجِزِيۡنَ ﴿۳۳﴾ وَلَا يَنۡفَعُكُمۡ نُصۡحِىۡۤ

خدا | اگر بخواهد | ونیستید | شما عاجز کنندگان | ونه فائده میدهد شمارا | نصیحت من

اگر خدا بخواهد بالای شما می آرد و شما نه میتوانید که اورا عاجز کنید و نصیحت من بشما

اِنۡ اَرَدۡتُّ اَنۡ اَنۡصَحَ لَـكُمۡ اِنۡ كَانَ اللّٰهُ يُرِيۡدُ اَنۡ يُّغۡوِيَكُمۡ ؕ هُوَ

اگر بخواهم من | که | من نصیحت کنم شمارا | اگر بخواهد الله | که گمراه سازد شمارا | واو

هیچ فائده نداد، اگر من بشما نصیحت نمودن بخواهم وقتیکه شما نزد خداوند در گمراهان میباشید

رَبُّكُمۡ ۗ وَاِلَيۡهِ تُرۡجَعُوۡنَ ﴿۳۴﴾ؕ اَمۡ يَقُوۡلُوۡنَ افۡتَـرٰٮهُ ؕ

رب شما است | وبسوی او | بازگردانیده میشوید | آیا میگویند | که از خود ساخته است (قرآن)

و او رب شما است، و باز گشت همه شما بسوی اوست آیا ایشان میگویند که او این قرآن را

قُلۡ اِنِ افۡتَرَيۡتُهٗ فَعَلَىَّ اِجۡرَامِىۡ وَاَنَا بَرِىۡٓءٌ مِّمَّا

بگو | اگر من از خود ساخته باشم | پس بر من است | گناه من | ومن بیزارم | از آنچه

به دروغ ساخته است؟ بگو که اگر از خود ساخته باشم پس جرم آن بر من میباشد و کدام جرم ها که شما میکنید پس من از آن

تُجۡرِمُوۡنَ ﴿۳۵﴾ وَاُوۡحِىَ اِلٰى نُوۡحٍ اَنَّهٗ لَنۡ يُّؤۡمِنَ مِنۡ قَوۡمِكَ

شما جرم میکنید | ووحی کرده شد | بسوی نوح | که هر آینه | هیچ وقت ایمان نه می آرند | از قوم تو

بری هستم و به نوح علیه السلام وحی شد در قوم تو که کسی ایمان آوردند آنها آوردند اکنون

إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

مگر | آنکه | ایمان آورده | پس اندوهناک مباش | به آنچه | میکردند

در ایشان هیچ کسی ایمان نه می آرند پس تو برکارهای ایشان اندوهناک مباش

وَٱصْنَعِ ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ

وبساز | کشتی را | درپیش من | وبفرمان ما | ونه | کن سخن باما | درباره آن مردم

و در نگرانی من یک کشتی بساز، و بحکم من بساز و با من درباره ظالمان

ظَلَمُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿٣٧﴾ وَيَصْنَعُ ٱلْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ

که ظلم کردند | هرآینه آنها | غرق شدگانند | ومیساخت او | کشتی را | وهروقتیکه | میگذشت

سخن مکن، ایشان هر آینه غرق میشوند و نوح علیه السلام کشتی را میساخت و وقتیکه سرداران قوم

عَلَيْهِ مَلَأٌ مِّن قَوْمِهِۦ سَخِرُوا۟ مِنْهُ ۚ قَالَ إِن تَسْخَرُوا۟

بروی | سرداران | ازقوم او | تمسخر میکردند | به وی | گفت | اگر | شما خنده میکنید

نزدیک میگذشتند استهزاء میکردند نوح علیه السلام به ایشان گفت اگر شما با من استهزاء

مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

به ما | پس هرآینه ما تمسخر میکنیم | به شما | چنانچه | شما مسخره میکنید | پس زود | میدانید

میکنید پس ما بشما خنده میکنیم چنانچه شما خنده میکنید زود دیده خواهید

مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾

که به کی می آید | عذاب | که رسوا گرداند اورا | وفرود آید | بروی | عذاب | دایم

که برکی می آید عذاب رسوا کننده و اینکه برکی می آید عذاب همیشه

حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ قُلْنَا ٱحْمِلْ فِيهَا

تا آنکه | چون آمد | حکم ما | وجوشید | تنور | گفتیم | بارکن | درآن

(این سخنها میبود) تا اینکه حکم ما آمد و از زمین آب برآمد، و ما حکم کردیم که دراین

مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ

ازهرقسم | نرو ماده (دوتن) | دو | واهل خودراهم | مگرآنکه | سبقت کرده است بروی

که از هر نوع حیوانات درآن دو، دو سوار کن و فامیل خود هم مگر آنها نه که درباره ایشان

ٱلْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ ۚ وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾

حکم | وآن هم که ایمان آورده است | وایمان نیاورده بود | بااو | مگر | اندکی

فیصله شده است، و آنها هم سوار کن که بتو ایمان آوردند، و با نوح بسیار مردم کم ایمان آورده بودند

وَقَالَ ٱرْكَبُوا۟ فِيهَا بِسْمِ ٱللَّهِ مَجْر۪ىٰهَا وَمُرْسَىٰهَآ ۚ إِنَّ رَبِّى

وگفت | سوارشوید | دراین | بنام خدا | روان شدن آن | وایستاده کردن وی | هرآینه رب من

و نوح فرمود در این کشتی سوار شوید روان شدن آن و ایستاده شدن آن بنام خداست هر آینه رب من

لَغَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۴۱﴾ وَهِيَ تَجْرِيْ بِهِمْ فِيْ مَوْجٍ كَالْجِبَالِ

بخشنده | مهربان است | وآن | میرفت | ایشان را | در موج | مانند کوهها

بخشنده مهربان است و کشتی آنها را مانند موجهای بلند مثل کوه روان کرد

وَنَادٰى نُوْحُ ابْنَهٗ وَكَانَ فِيْ مَعْزِلٍ يّٰبُنَيَّ ارْكَبْ مَّعَنَا

وآواز داد | نوح | پسر خود را | وبود | در کناره | ای پسر من | سوار شو | با ما

و نوح علیه السلام پسر خود را آواز کرد و او به یک طرف ایستاده بود ای پسر من با ما سوار شو

وَلَا تَكُنْ مَّعَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۴۲﴾ قَالَ سَاٰوِيْٓ اِلٰى جَبَلٍ يَّعْصِمُنِيْ

ومباش | با کافران | گفت | پناه میخواهم | بسوی کوهی | که نگاه دارد مرا

و مباش با کافران او گفت بسیار زود است که در یک کوه پناه گیرم که مرا از آب

مِنَ الْمَآءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ اِلَّا مَنْ رَّحِمَ

از آب | گفت | هیچ نگاه دارنده نیست | امروز | از حکم خدا | مگر به آنکه | رحم کند

نجات دهد نوح علیه السلام گفت: امروز از عذاب خداوند هیچ نجات دهنده نیست مگر بر آنکه او

وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِيْنَ ﴿۴۳﴾ وَقِيْلَ يٰٓاَرْضُ

وحائل شد | میان هر دو | موج | پس گشت | از غرق شدگان | و گفته شد | ای زمین

مهربان باشد در این اثناء میان هر دو آنها یک چپه بلند شد پس او هم با دیگران غرق شد و حکم شد که

ابْلَعِيْ مَآءَكِ وَيٰسَمَآءُ اَقْلِعِيْ وَغِيْضَ الْمَآءُ وَقُضِيَ الْاَمْرُ

فرو بر | آب خود را | وای آسمان | باز دار | وکم کرده شد | آب | وپوره شد | کار

ای زمین آب خود را فرو بر و ای آسمان! باز دار و کم شد آب و کار پوره کرده شد

وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُوْدِيِّ وَقِيْلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۴۴﴾

وقرار گرفت | برکوه جودی | و | گفته شد | دور باشد از رحمت | مردم ظالم

و کشتی برکوه جودی ایستاده شد و گفته شد که برای قوم ظالم هلاکت است

وَنَادٰى نُوْحٌ رَّبَّهٗ فَقَالَ رَبِّ اِنَّ ابْنِيْ مِنْ اَهْلِيْ

ندا کرد | نوح | رب خود را | گفت | ای رب من | هر آینه | پسر من | از اهل من است

و نوح علیه السلام رب خود را نداء کرد و گفت که ای رب من! هر آینه پسرم در خاندان من شامل بود

وَاِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَاَنْتَ اَحْكَمُ الْحٰكِمِيْنَ ﴿۴۵﴾ قَالَ يٰنُوْحُ

وهر آینه وعده تو | راست است | وتو | از همه درست فیصله کننده ئی | گفت یا نوح!

و هر آینه وعده تو راست است و هر آینه تو بالای هر حاکم حاکم بزرگ هستی خداوند گفت ای نوح!

اِنَّهٗ لَيْسَ مِنْ اَهْلِكَ اِنَّهٗ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا

هر آینه وی | نیست از اهل تو | هر آینه وی عمل اش درست نیست | پس سوال مکن از من | از آنچه

او در اهل خاندان تو شامل نیست اعمال اش درست نیست پس تو مرا از چنین چیز سوال مکن

لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ ۖ إِنِّيٓ أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجٰهِلِينَ ﴿٤٦﴾ قَالَ

نیست ترا بر آن دانش | هر آینه من نصیحت میدهم ترا | (که نشوی) تو | از جاهلان | گفت

که ترا بر آن علم نیست بتو نصیحت میکنم که در نادانان نشوئی نوح علیه السلام فرمود

رَبِّ إِنِّيٓ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ

ای پروردگار من | هر آینه | پناه تو میخواهم | از آنکه پرسم از تو | آنچه | نیست مرا به آن

ای رب من! من بتو پناه میخواهم که من از تو چنین چیزها بخواهم که بر آن نه میدانم

عِلْمٌ ۖ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِيٓ أَكُنْ مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿٤٧﴾

دانش | واگر تو بخشش نه کنی مرا | وتو بر من رحم نه کنی | باشم من | از زیان کاران

و اگر تو مرا بخشش نه کنی و بر من رحم نه کنی پس هر آینه من درخساره میشوم

قِيلَ يٰنُوحُ اهْبِطْ بِسَلٰمٍ مِنَّا وَبَرَكٰتٍ عَلَيْكَ وَعَلٰىٓ أُمَمٍ

گفته شد ای نوح! | فرود ای | به سلامتی | از جانب ما | وهمراه برکتها | برتو | وبرگروهی

حکم شد که ای نوح! اکنون فرود آی از جانب ما بر تو و بر آن امتها که با تو هستند

مِمَّنْ مَعَكَ ۚ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُمْ مِنَّا

از آنها | که با تواند | وامتها اند دیگری | که بهره مند کنیم ایشان را | باز به ایشان میرسد | از ما

سلامتی و برکت است، و چنین امتهاهم می آیند که آنها را اندازه کم عیش میدهیم باز از جانب ما

عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٨﴾ تِلْكَ مِنْ أَنْبَآءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَآ إِلَيْكَ ۖ

عذاب دردناک | این همه | اخبار است | از غیب | که ما وحی آن را می فرستیم | بسوی تو

عذاب دردناک می آید، ای پیغمبر! این خبرهای غیب است که بسوی تو وحی آن فرستادم

مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَآ أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هٰذَا ۖ فَاصْبِرْ ۖ إِنَّ الْعٰقِبَةَ

نه تو خبر بودی از آن تو | ونه قوم تو | پیش از این | پس صبر کن | هر آینه عاقبت

قبل آن نه تو خبر بودی و نه قوم تو خبر بود پس صبر کن هر آینه

لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِلٰى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۚ قَالَ يٰقَوْمِ

متقیان راست | وفرستادیم بسوی عاد | برادر ایشان | هود | گفت | ای قوم من!

انجام درست برای پرهیزگاران است و بسوی قوم عاد برادر ایشان هود فرستادیم او گفت ای قوم من

اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلٰهٍ غَيْرُهُ ۖ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا

عبادت کنید خدارا | نیست شمارا | هیچ معبودی | غیر از او | نیستید شما | مگر

عبادت کنید خدارا نیست شما را غیر از وی معبود دیگری شما تنها دروغ بسته

مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ يٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنْ أَجْرِيَ

افتراء کنندگان | ای قوم من! | نه میخواهم از شما | بر این | مزدی | نیست | مزد من

نموده اید ای قوم من! نه میخواهم از شما بر این تبلیغ هیچ اجر بدله من

الوقف علی فاصبر احسن ولی ١٢

معانقة ٩

ع ٤

إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾ وَيَا قَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ

مگر برآن ذات | که افریده است مرا | آیا شما عقل ندارید | وای قوم من! | بخشش بخواهید | از رب خود

مگر برآن ذات است که مرا آفریده است آیا شما از عقل کار نه میگیرید؟ و ای قوم من! از رب خود بخشش بخواهید

ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً

باز رجوع کنید | بسوی او | تابفرستد | باران | برشما | پی در پی | وزیاد کند شمارا | طاقت

باز به او رجوع کنید، پس او بر شما بفرستد باران پی در پی و شما را با این طاقت طاقت زیاد

إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا

درطاقت موجوده شما | ونه | روی گردانید | مجرمین | گفتند | ای هود! | نیاوردی تومارا

دیگری هم میدهد و (از حق) روی مه گردانید که مجرمین میشوید، آنها جواب دادند که ای هود! تو مارا

بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ

کدام دلیل | ونیستیم ماترک کننده | معبودان خودرا | به سخن تو | ونیستیم | ماترا

کدام دلیل واضح نیاورده ای، و ما معبودان خود را به سخن تو ترک کننده نیستیم و نه برتو ایمان آرنده ایم

بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾ إِنْ نَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ

باورداراندگان | نه میگوییم | مگر آنکه رسانیده بتو | بعض معبودان ما | ضرری

ما فقط تنها این میگوییم که یک معبود ما ترا بر این مصیبت رسانیده است

قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

اوگفت | هرآینه من گواه میکنم | خدارا | وشما هم گواه باشید | هرآینه من | بیزارم | ازآنچه | شما شریک میگیرید

هود گفت هر آینه من خدارا گواه میکنم و شما هم گواه باشید که من از شرک بیزار هستم

مِنْ دُونِهِ ۖ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظِرُونِ ﴿٥٥﴾ إِنِّي تَوَكَّلْتُ

غیرازاو | پس تدبیر کنید خلاف من | همه | باز | مهلت ندهید مرا | هرآینه من | توکل کردم

غیرا ز خدا همه شما ضد من تدبیر کنید، و باز مرا مهلت ندهید توکل من بر خدا است

عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ ۚ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ

برخدا | که رب من است | وپروردگار شما | نیست هیچ جنبده برزمین | مگراو | گیرنده است

که رب من و هم رب شما است، هیچ جنبده در زمین نیست مگر اینکه پیشانی او در قبضه خدا است

بِنَاصِيَتِهَا ۚ إِنَّ رَبِّي عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا

پیشانی اورا | هرآینه | رب من | برراه راست است | پس اگر روی گردان شدید

هر آینه رب من به راه مستقیم (حق و انصاف) است و اگر شما روی میگردانید

فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ ۚ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي

پس من رسانیدم شمارا | . آن پیغام که فرستاده شدم برآن | بسوی شما | وجانشین سازد | رب من

پس هر آینه من بشما همهٔ آن پیغام ها رسانیدم من که بر آن مامور شده ام و رب من بجای شما یک قوم

قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۚ وَلَا تَضُرُّوْنَهٗ شَيْـًٔا ۭ اِنَّ رَبِّيْ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ

یک قوم دیگری | غیر از شما | وشما به آن ضرر رسانیده نمیتوانید | هیچ چیز | هر آینه | رب من | بر هر چیزی

دیگری آباد کند و شما به وی هیچ نقصان رسانیده نه میتوانید رب من بر هر چیزی نگران است

حَفِيْظٌ ۝۵۷ وَلَمَّا جَاۗءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُوْدًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

نگران است | وچون آمد | حکم ما | نجات دادیم | هود را | وآنانراکه | ایمان آوردند

و چون آمد حکم ما پس هود علیه السلام و دوستان ایمان دار اورا نجات دادیم

مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا ۚ وَنَجَّيْنٰهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيْظٍ ۝۵۸ وَتِلْكَ

باوی | برحمتی از جانب خود | ونجات دادیم ایشان را | از عذاب سخت | واین است

و ایشان را از عذاب سخت نجات دادیم و این قوم

عَادٌ ڝ جَحَدُوْا بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ وَعَصَوْا رُسُلَهٗ وَاتَّبَعُوْٓا

عاد | انکار کردند | به آیات رب خود | ونافرمانی کردند | رسولان اورا | وپیروی کردند

عاد بود که از نشانهای رب خود انکار کرده بودند و نافرمانی کردند پیغمبران اورا و پیروی هر سرکش

اَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ۝۵۹ وَاُتْبِعُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً

حکم | هر سرکش ستیزنده را | واز پی فرستاده شدند | دراین | دنیا | لعنتی

و هر ظالم را کردند آخر اینکه در این دنیا هم بر ایشان لعنت در پی آنها شد و بروز قیامت هم

وَّيَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ اَلَآ اِنَّ عَادًا كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ۭ اَلَا بُعْدًا لِّعَادٍ

و | روز قیامت | خبردار | هر آینه | قوم عاد | کافر شدند | به رب خود | خبردار | لعنت باشد بر عاد

در پی آنها باشد یاد داشته باشید که قوم عاد از رب خود انکار کردند با خبر باشید که قوم هود، عاد

قَوْمِ هُوْدٍ ۝۶۰ۧ وَاِلٰي ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا ۘ قَالَ يٰقَوْمِ

که قوم هود بود | وبسوی قوم ثمود فرستادیم | برادر ایشان صالح | گفت | ای قوم من!

از رحمت دور شدند، و به قوم ثمود برادر ایشان صالح فرستادیم او گفت که ای قوم من!

اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهٗ ۭ هُوَ اَنْشَاَكُمْ

عبادت کنید | خدارا | نیست شمارا | هیچ معبود | غیر ازاو | او آفرید شمارا

عبادت خدا کنید که نیست شمارا غیر از او معبود دیگری هم او شمارا از زمین

مِّنَ الْاَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيْهَا فَاسْتَغْفِرُوْهُ ثُمَّ تُوْبُوْٓا اِلَيْهِ ۭ

از زمین | وباشنده گردانید شمارا | درآن | پس بخشش بخواهید ازاو | باز رجوع کنید | بسوی او

آفرید و شمارا درآن باشنده گردانیده است پس از او معافی بخواهید و به او رجوع کنید

اِنَّ رَبِّيْ قَرِيْبٌ مُّجِيْبٌ ۝۶۱ قَالُوْا يٰصٰلِحُ قَدْ كُنْتَ فِيْنَا

هر آینه رب من | نزدیک است | قبول کننده است | گفتند | ای صالح! | هر آینه تو بودی | درما

هر آینه رب من هر کسی را نزدیک است و قبول کننده است گفتند ای صالح! هر آینه تو بودی درما

مَرْجُوًّا قَبْلَ هٰذَآ اَتَنْهٰىنَآ اَنْ نَّعْبُدَ مَا يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا

امید داشته شده | پیش از این | آیا منع میکنی مارا | که عبادت کنیم آنکه | عبادت میکرد | پدران ما

جای امید های ما آیا تو منع میکنی مارا از عبادت آن آنکه عبادت میکرد پدران ما

وَاِنَّنَا لَفِيْ شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُوْنَآ اِلَيْهِ مُرِيْبٍ ﴿۶۲﴾ قَالَ

وهرآینه ما | در شک هستیم | از آنچه | میخوانی مارا به آن طرف | در شک بزرگ | گفت

و بسوی کدام سخن که تو مارا میخواهی دربارهٔ آن ما بسیار در شک واقع هستیم او فرمود

يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّيْ وَ اٰتٰىنِيْ

ای قوم من! | آیا دیدید | اگر باشم من | بر یک دلیل واضح | از جانب رب خود | و | واو داده باشد مرا

ای قوم من! شما بگوئید اگر من از جانب رب خود بر دلیل واضح قائم باشم و او بر من رحمت

مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَّنْصُرُنِيْ مِنَ اللّٰهِ اِنْ عَصَيْتُهٗ ۖقف

از نزد خود | رحمت (نبوت) | پس که | نصرت دهد مرا | از خدا | اگر | نافرمانی کنم اورا

خود هم کرده باشد پس کیست که نصرت دهد مرا در مقابله خدا اگر من نافرمانی اوکنم

فَمَا تَزِيْدُوْنَنِيْ غَيْرَ تَخْسِيْرٍ ﴿۶۳﴾ وَيٰقَوْمِ هٰذِهٖ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ

پس | زیاده نه میکنید شما مرا | غیر از نقصان | وای قوم من! | این | ماده شتری است | خدا | فرستاده است شمارا

شما به من هم خساره میدهید و ای قوم من! این ماده شتر خدا است که شمارا

اٰيَةً فَذَرُوْهَا تَاْكُلْ فِيْٓ اَرْضِ اللّٰهِ وَ لَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ

یک نشانه | پس بگذارند آن را | تا بخورد | در زمین | خدا | و | مرسانید به وی | هیچ ضرری

نشانه است، پس شما بگذارید آن را که در زمین خداوند بخورد و مرسانید به وی تکلیفی

فَيَاْخُذَكُمْ عَذَابٌ قَرِيْبٌ ﴿۶۴﴾ فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوْا

پس بگیرد شمارا | عذاب | نزدیک | پس آنها ماده شتری را کشتند | پس گفت | بهره مند باشید

ورنه یک عذاب نزدیک شمارا بگیرد بر این هم ایشان آن ماده شتری را کشتند پس صالح علیه السلام

فِيْ دَارِكُمْ ثَلٰثَةَ اَيَّامٍ ۭ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوْبٍ ﴿۶۵﴾ فَلَمَّا

در خانه های خود | سه روز | این | وعده است | که | دروغ نیست | پس چون

فرمود در خانه های خود سه روز دیگر بگذارید (یادداشته) باشید دراین وعده بالکل دروغ نیست باز وقتیکه

جَآءَ اَمْرُنَا نَجَّيْنَا صٰلِحًا وَّالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا

آمد | حکم ما | نجات دادیم ما | صالح را | وآنانرا که | ایمان آوردند | با وی | به رحمت | از خود

حکم ما آمد پس ما به رحمت خود صالح را و آنانیرا که باوی ایمان آورده بودند نجات دادیم

وَمِنْ خِزْيِ يَوْمِئِذٍ ۭ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ﴿۶۶﴾ وَاَخَذَ

واز رسوائی | آن روز | هرآینه | رب تو | اوست | قوی | غالب | وگرفت

و از ذلت آن روز نجات دادیم هرآینه رب تو قوی و غالب است هرکه ظالمان بودند

الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَاَصْبَحُوْا فِيْ دِيَارِهِمْ جٰثِمِيْنَ ﴿۶۷﴾

انانرا که ظلم کرده بودند | یک صداء هولناک | پس گشتند | درخانه های خود | مردگان برزمین

ایشان را یک صدای هولناک گرفتند پس درخانه های خود در وقت سحر چنین افتید ند

كَاَنْ لَّمْ يَغْنَوْا فِيْهَا ؕ اَلَآ اِنَّ ثَمُوْدَاۡ كَفَرُوْا رَبَّهُمْ ؕ اَلَا

گویا | هرگز | نبودند | در آن جای | هرآینه قوم ثمود | انکار کردند | از رب خود | بشنو!

گویا که ایشان در آن جای بالکل نبودند یادداشته باشید که ثمود ها از رب خود انکار کرده بودند

بُعْدًا لِّثَمُوْدَ ﴿۶۸﴾ وَلَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُنَآ اِبْرٰهِيْمَ

دوری است | قوم ثمود را | وهر آینه | آمدند | فرشتگان ما | به ابراهیم

یادداشته باشید که ثمود یان از رحمت بسیار دور افتید ند و هر آینه فرشتگان ما به ابراهیم علیه السلام بشارت

بِالْبُشْرٰى قَالُوْا سَلٰمًا ؕ قَالَ سَلٰمٌ فَمَا لَبِثَ اَنْ جَآءَ بِعِجْلٍ

به بشارت | گفتند سلام بتو | گفت | سلام | پس درنگ نکرد | که آورد او | گوساله

بردند و به او گفت: سلامت باشی او گفت شما هم سلامت باشید، پس ساعت گذشته نبود که برای ایشان ک

حَنِيْذٍ ﴿۶۹﴾ فَلَمَّا رَاٰۤ اَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَ اَوْجَسَ

بریان | پس چون دید که | دستهای ایشان | نه میرسد | به آن | پس او در بشک شد | و | محسوس کرد (در دل)

یک گوساله بریان شده را پیش کرد وقتیکه دید که دستهای ایشان بر آن نه میرسد پس او در شک شد و در دل در خوف شد

مِنْهُمْ خِيْفَةً ؕ قَالُوْا لَا تَخَفْ اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمِ لُوْطٍ ﴿۷۰﴾ؕ

از ایشان | ترسی | گفتند | مترس | ما فرستاده شده ایم | بسوی قوم لوط

فرشتگان به وی گفت: در خوف مباشی ما برای قوم لوط علیه السلام فرستاده شده ایم

وَامْرَاَتُهٗ قَآئِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنٰهَا بِاِسْحٰقَ ۙ وَمِنْ وَّرَآءِ

وزن او | ایستاده بود | پس خندید | پس مژده دادیم اورا | به اسحق | وبعد از

و زن ابراهیم علیه السلام ایستاده بود می شنید پس خندید پس ما اورا به پسر بنام اسحق بشارت دادیم

اِسْحٰقَ يَعْقُوْبَ ﴿۷۱﴾ قَالَتْ يٰوَيْلَتٰۤى ءَاَلِدُ وَاَنَا عَجُوْزٌ

اسحق | یعقوب | او گفت | ای وای به من | آیا خواهم زاد | و من | پیرزنم

و بعد از اسحق (به پسر او) یعقوب او گفت آی وای برمن! آیا خواهم زاد پسر و من پیر زن شدم

وَّهٰذَا بَعْلِيْ شَيْخًا ؕ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عَجِيْبٌ ﴿۷۲﴾ قَالُوْۤا اَتَعْجَبِيْنَ

واین شوهر من است | کلان سال | هرآینه | این | چیزی عجیب است | گفتند | آیا تعجب میکنی

و این شوهرم هم کلان سال است این یک بسیار سخن تعجب است آنها گفتند آیا تو در

مِنْ اَمْرِ اللّٰهِ رَحْمَتُ اللّٰهِ وَبَرَكٰتُهٗ عَلَيْكُمْ اَهْلَ الْبَيْتِ ؕ

درکارهای خدا | رحمت خدا | وبرکات او باشد | برشما | ای اهل خانه

خدا تعجب میکنی ای خاندان این فامیل بر شما رحمت خداوند و برکتها می آید

إِنَّهُ حَمِيدٌ مَّجِيدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَٰهِيمَ الرَّوْعُ وَجَآءَتْهُ

هرآینه او ستوده | بزرگ است | پس چون | رفت | از ابراهیم | ترس | و آمدش

هر آینه او لائق تعریفها است بزرگ پس وقتیکه از ابراهیم علیه السلام خوف رفت و بشارت آمد

الْبُشْرَىٰ يُجَٰدِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ لَحَلِيمٌ

بشارت | جدال میکرد با ما | دربارهٔ قوم لوط | هرآینه | ابراهیم | بردبار

پس با ما درباره قوم لوط بحث آغاز نمود هر آینه ابراهیم علیه السلام بسیار حلیم

أَوَّٰهٌ مُّنِيبٌ ﴿٧٥﴾ يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَٰذَآ

نرم دل | رجوع کننده به او بود | ای ابراهیم | روی بگردان | از این

از خداوند ترسنده و به او رجوع کننده بود ای ابراهیم! بگذار این سخن را

إِنَّهُ قَدْ جَآءَ أَمْرُ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ ءَاتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٦﴾

هرآینه آمده است | حکم رب تو | وهرآینه به ایشان آمده است | عذاب | باز ناگردیده

هر آینه حکم قطعی رب تو شده است، و بر ایشان چنین عذاب حتماً آمدنی است

وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيٓءَ بِهِمْ

وچون آمدند | فرشتگان ما | پیش لوط | اندوهگین شد | از آمدن ایشان

که آن باز گرداننده نیست، و چون فرشتگان ما به لوط علیه السلام آمدند پس به آمدن آنها اندوهگین شد

وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَٰذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾ وَجَآءَهُ

وتنگ شد | از آنها در دل | وگفت | این | یک روز است | از مصیبت | وآمدند پیش او

و دل اش تنگ شد و گفت امروز بسیار سخت است، و مردم قوم اش پیش وی

قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِن قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّـَٔاتِ

قوم اش | بشتاب میدویدند | بسوی او | وپیش از آن | ایشان میکردند | کارهای بد

به شتاب آمدند، و ایشان قبل از این هم کارهای بد میکردند

قَالَ يَٰقَوْمِ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ

لوط گفت | ای قوم من! | این است | دختران من | ایشان | پاکیزه تراند | شمارا | بترسید | از خدا

لوط گفت: ای مردم! این است دختران من برای شما پاک است (با آنها نکاح کنید) و از خدا بترسید

وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنكُمْ رَجُلٌ رَّشِيدٌ ﴿٧٨﴾ قَالُوا

ومرا خجالت مکنید | درباره مهمانان من | آیا نیست | از شما | هیچ مردی | راه یافته | گفتند

و مرا دربارهٔ مهمانان خود خجالت مکنید آیا در شما مرد درست نیست؟ آنها گفتند:

لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ

هرآینه تو دانستی | که نیست مارا | در دختران تو | هیچ | حاجتی | وهرآینه تو | خوب میدانی

تو دانستی که مارا دربارهٔ دختران تو کدام ضرورت نیست و بتو این هم معلوم است

مَا نُرِيدُ ﴿٧٩﴾ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي

آنچه ما میخواهیم | گفت | کاش میبودی | مرا | درمقابله شما | قدرت | یا | پناه میگرفتم

آنچه ما میخواهیم؟ لوط علیه السلام گفت: ای کاش! پیش من قدرت مقابله میبود و یا بایک

إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾ قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ

به قوم طاقت دار | گفتند | ای لوط | هرآینه ما | فرشتگان فرستاده | رب تو هستیم

قوم طاقت دار پناه میگرفتم فرشتگان گفتند: ای لوط! هر آینه ما فرشتگان فرستادهٔ رب تو هستیم

لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ

هرگز نه میرسند | بتو | پس ببر اهل خودرا | بپاره ازشب | ونه | درپس نگرد

ایشان حتی بتو قدرت نزدیک نمودن هم ندارند پس در وقت شب اهل خود را ببر، و در شما یکی هم

مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا امْرَأَتَكَ ۖ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ ۚ

ازشما | هیچ یکی | مگر | زن تو | هرآینه او | میرسد اورا | آنچه میرسد ایشان را

در پس ننگرد مگر زن تو هم به این آفت داخل شدنی است در آن که مردم دیگران

إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ۚ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾ فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا

هرآینه وقت وعدهٔ آنها | صبح است | آیا نیست | صبح | نزدیک | پس چون آمد | حکم ما

می آید، وقت تعین شده برای ایشان وقت صبح است آیا صبح نزدیک نیست؟ وقتیکه حکم ما رسید

جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ

گردانیدیم | زبر آن را | زیر آن | وباراندیم ما | برایشان | سنگ ها | ازگل منجمد

پس آن را زیر زبر گردانیدیم و بر آنها پی در پی باران سنگ ها کردیم

مَنْضُودٍ ﴿٨٢﴾ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ ۖ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾

پی در پی | نشان کرده شده | نزد رب تو | ونیست آن قریه | ازظالمان | دور

برآنکه از جانب رب تو نشان شده بود و این منطقه از این ستمگاران دور نیست

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ

وفرستادیم به مدین | برادرایشان | شعیب | گفت | ای قوم من! | عبادت کنید | خدارا

و بطرف مدین برادر ایشان شعیب را فرستادیم او گفت: ای قوم من! عبادت خدا کنید

مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۖ وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ ۚ إِنِّي

نیست شمارا | هیچ معبود | غیرازاو | وکم مکنید | پیمانه | ووزن | هرآینه من

غیر از وی شمارا معبود دیگری نیست و در وزن و پیمانه نقصان مکنید هر آینه من

أَرَاكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُحِيطٍ ﴿٨٤﴾

می بینم شمارا | خوشحال | و | من میترسم | برشما | ازعذاب | روزاحاطه کننده

شمارا خوشحال می بینم و من در حق شما از عذاب آن روز میترسم که همهٔ شمارا احاطه کند

وَيٰقَوْمِ اَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيْزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا

وای قوم من! | پوره دهید | پیمانه | وترازو را | به انصاف | وکم مکنید

ای قوم من! پیمانه و ترازو را به انصاف پوره پوره بدهید، و مردم را چیز های ایشان

النَّاسَ اَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿۸۵﴾ بَقِيَّتُ اللّٰهِ

به مردمان | چیزهای ایشان | ونباشید | درزمین | فسادکنندگان | آنچه باقی گزارد | خدا

کم ندهید، و بر روی زمین مباشید مفسدین در داده خدا در فائده بسیار بهتر است

خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۚ وَمَآ اَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيْظٍ ﴿۸۶﴾

بهتر است شمارا | اگر | هستید مؤمنان | ونیستم | من | برشما | نگهبان

اگر شما مؤمنان هستید و من بر شما نگهبان نیستم

قَالُوْا يٰشُعَيْبُ اَصَلٰوتُكَ تَاْمُرُكَ اَنْ نَّتْرُكَ مَا يَعْبُدُ

گفتند | ای شعیب | آیا نماز تو | بتوحکم میکند | که ما ترک کنیم | آنچه | عبادت میکرد

ایشان جواب داوند که ای شعیب! آیا نماز تو ترا این تعلیم میدهد؟ که ما آن چیزها را ترک کنیم که

اٰبَآؤُنَآ اَوْ اَنْ نَّفْعَلَ فِىٓ اَمْوَالِنَا مَا نَشٰٓؤُا ۗ اِنَّكَ لَاَنْتَ الْحَلِيْمُ

پدران ما | یا اینکه | مانه کنیم در مالهای خود | چیزیکه ما میخواهیم | هرآینه تو | بردباری

پدران و اجداد ما عبادت آن را میکردند و یا اینکه این را بگذاریم در مالهای خود دست اندازی کنیم هر آینه تو بسیار هوشیار

الرَّشِيْدُ ﴿۸۷﴾ قَالَ يٰقَوْمِ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كُنْتُ عَلٰى بَيِّنَةٍ

راه یافته | گفت | ای قوم من! | آیا دیدید | اگر من باشم | بر دلیل واضح

و دین دار پخته هستی او گفت که ای قوم من به من خبر بدهید اگر من از جانب رب خود

مِّنْ رَّبِّىْ وَرَزَقَنِىْ مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۗ وَمَآ اُرِيْدُ

از جانب رب خود، | واوداده باشد مرا | از جانب خود | رزق شائسته | ومن نه میخواهم

بر دلیل آشکارا باشم و او از جانب خود مرا رزق و مال خوب داده باشد و قصد من این نیست که

اَنْ اُخَالِفَكُمْ اِلٰى مَآ اَنْهٰكُمْ عَنْهُ ۗ اِنْ اُرِيْدُ اِلَّا الْاِصْلَاحَ

که مخالفت کنم باشما | ازآنکه شمارا ازآن منع میکنم | من نه میخواهم | مگر | اصلاح

که مخالفت کنم با شما در آن کار که شما را از آن منع میکنم من اصلاح شمارا میخواهم

مَا اسْتَطَعْتُ ۗ وَمَا تَوْفِيْقِىْٓ اِلَّا بِاللّٰهِ ۗ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ

تاحدیکه بتوانم | ونیست توفیق من | مگر برخدا | بروی | توکل کردم من | وبسوی او

تا وقتیکه در قدرت من باشد و توفیق من از نزد خدا است و بروی توکل من است و در هر

اُنِيْبُ ﴿۸۸﴾ وَيٰقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِىْٓ اَنْ يُّصِيْبَكُمْ مِّثْلُ مَآ

من رجوع میکنم | وای قوم من! | تیارنسازد شمارا | مخالفت من | که برسد بشما | مانند آنکه

معامله به او روی میگردانم و ای قوم من! (چنین نه کند) با من دشمنی شمارا به این تیار سازد که بر آن مصیبت گرفتار شوید

أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ صَٰلِحٍ ۚ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِّنكُم

رسیده بود | به قوم نوح | یا به قوم | هود | ویا قوم صالح را | ونیست قوم | لوط | از شما

که قوم نوح، یا هودؤ یا اینکه قوم صالح بر آن گرفتار شده بود و زمان و علاقه

بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾ وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ ۚ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ

دور | بخشش بخواهید | از رب خود | باز توبه کنید | بسوی او | هرآینه رب من | مهربان

قوم لوط از شما دور نیست، و از رب خود بخشش بخواهید، و باز به وی رجوع کنید هرآینه رب من رحم کننده

وَدُودٌ ﴿٩٠﴾ قَالُوا يَا شُعَيْبُ مَا نَفْقَهُ كَثِيرًا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا

محبت کننده است | گفتند | ای شعیب! | نه می فهمیم | بسیاری | از آنچه میگوئی | وهرآینه ما

و محبت کننده است، آنها گفتند، ای شعیب! تو که چیزی میگوئی، ما در اکثر آن نه می فهمیم و تو

لَنَرَاكَ فِينَا ضَعِيفًا ۖ وَلَوْلَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ ۖ وَمَا أَنتَ عَلَيْنَا

می بینیم ترا | درمیان خود | ناتوان | واگر نبودی قبیله تو | سنگسار میکردیم ترا | ونیستی تو | برما

و در گروه ما تو یک بسیار یک شخص ناتوان هستی، و اگر لحاظ خاندان تو نباشد پس تا هنوز تورا سنگسار میکردیم

بِعَزِيزٍ ﴿٩١﴾ قَالَ يَا قَوْمِ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُم مِّنَ اللَّهِ وَاتَّخَذْتُمُوهُ

غالب | گفت | ای قوم من! | آیا قبیله من | عزیز تر اند برشما | از خدا | وگرفتید خدارا

و تو بر ما غالب نیستی او گفت: ای قوم من! حق خاندان من بر شما از خدا زیاد است حال آنکه شما

وَرَاءَكُمْ ظِهْرِيًّا ۖ إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٩٢﴾ وَيَا قَوْمِ

پس پشت خود | هرآینه رب من | به آنچه | میکنید | احاطه کننده است | وای قوم من!

اورا هم پس پشت گرفتید هرآینه رب من برکارهای شما احاطه کننده است، و ای قوم من!

اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۖ سَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ

عمل کنید | برجاهای خود | هرآینه من هم عمل کننده ام | زود خواهید دانست | آنرا که | بیاید اورا

بر جاهای خود عمل کنید، و من هم عمل کننده ام زود خواهید دانست که عذاب ذلت برکی می آید؟

عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَاذِبٌ ۖ وَارْتَقِبُوا إِنِّي مَعَكُمْ

عذابی | که رسوا کند اورا | وآن کسی | که او دروغ گوی است | وانتظار کنید | هرآینه من | باشما

و کیست دروغ گو، و شما هم انتظار کنید و من هم باشما انتظار میکنم

رَقِيبٌ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ آمَنُوا

انتظار کننده ام | وچون | آمد حکم ما | نجات دادیم ما | شعیب را | وآنانرا که | ایمان آورده بودند

وقتیکه حکم ما آمد پس ما شعیب علیه السلام و دوستان مؤمنان اورا

مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَأَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةُ فَأَصْبَحُوا

باوی | به رحمت خود | وگرفتند | مردم ظالمان را | صدا غیبی | پس گشتند

به رحمت خود نجات دادیم، و ظالمان را یک صدای غیبی گرفتند

فِی دِیَارِهِمْ جٰثِمِیْنَ ﴿۹۴﴾ كَاَنْ لَّمْ یَغْنَوْا فِیْهَا ؕ اَلَا بُعْدًا

درخانه های خود | مرده افتاده | گویا بالکل نبودند | در آن | بشنو! | دور شدند (از رحمت)

و ایشان درخانه های خود چنین گشتند گویا که اصلاً نبودند' بشنو! که مدین هم

لِّمَدْیَنَ كَمَا بَعِدَتْ ثَمُوْدُ ﴿۹۵﴾ وَ لَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰی بِاٰیٰتِنَا

مردم مدین | چنانچه دور شده بودند | قوم ثمود | وهر آینه | فرستاده بودیم | موسیٰ | بانشانهای خود

از رحمت چنین دور شدند چنانچه ثمودیان دور شده بودند' و ما موسیٰ علیه السلام بانشانهای خود و به

وَ سُلْطٰنٍ مُّبِیْنٍ ﴿۹۶﴾ اِلٰی فِرْعَوْنَ وَ مَلَا۟ئِهٖ فَاتَّبَعُوْۤا اَمْرَ فِرْعَوْنَ

و بدلیل | روشن | به سوی فرعون و سرداران او | پس آنها پیروی کردند | حکم | فرعون را

دلیل آشکارا فرستادیم' بسوی فرعون و به سرداران او مگر آنها بحکم فرعون روان بودند

وَ مَاۤ اَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِیْدٍ ﴿۹۷﴾ یَقْدُمُ قَوْمَهٗ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ فَاَوْرَدَهُمُ

و نبود امر | فرعون | به راه درست | پیشوا شد | قوم خود را | روز قیامت | پس در آ ورد ایشان را

و حکم فرعون بالکل درست نبود روز قیامت پیش قوم خود روان میباشد و بجهنم داخل میکند

النَّارَ ؕ وَ بِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُوْدُ ﴿۹۸﴾ وَ اُتْبِعُوْا فِیْ هٰذِهٖ لَعْنَةً

به آتش | و بسیار بد | جای است | که وارد آن شدند | و در پی آنها شد | در این دنیا | لعنت

و آن بسیار جای خراب است برای پائین شدن و در دنیا هم بر آنها لعنتها میباشد و روز قیامت هم

وَّ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ ؕ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُوْدُ ﴿۹۹﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْۢبَآءِ الْقُرٰی

و روز قیامت | بد | انعام است | که به آنها داده شد | این | خبرها است | از آن قریه ها

این بدلهٔ لعنتها بسیار خراب است این خبرها از آن قریه ها است

نَقُصُّهٗ عَلَیْكَ مِنْهَا قَآئِمٌ وَّ حَصِیْدٌ ﴿۱۰۰﴾ وَ مَا ظَلَمْنٰهُمْ

که بیان میکنیم | برتو | برخی از آنها | باقی است | و برخی ختم شدند | و ما بر ایشان ظلم نه کردیم

که بتو بیان میکنیم' برخی از آنها تا هنوز هم باقی است'و و برخی از آن ختم شده اند و ما بر

وَ لٰكِنْ ظَلَمُوْۤا اَنْفُسَهُمْ فَمَاۤ اَغْنَتْ عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِیْ یَدْعُوْنَ مِنْ

لیکن | آنها ظلم کردند | برنفسهای خود | پس دفع نکرد | از ایشان | معبودان آنها | آنکه | میخواندند بجز

ایشان تجاوز نکردیم' بلکه خود ایشان بر نفسهای خود ستم میکردند آن معبودان ایشان هیچ به کار انها نیامده اند

دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ لَّمَّا جَآءَ اَمْرُ رَبِّكَ ؕ وَ مَا زَادُوْهُمْ

خدا | هیچ چیزی | چون | آمد | فرمان رب تو | و این معبودان زیاد نکردند ایشان را

که غیر از خدا آن را میخواستند وقتیکه حکم رب تو آمد' بلکه آنها ایشان را

غَیْرَ تَتْبِیْبٍ ﴿۱۰۱﴾ وَ كَذٰلِكَ اَخْذُ رَبِّكَ اِذَاۤ اَخَذَ الْقُرٰی وَ هِیَ

غیر از هلاکت | و هم چنین | گرفت است | از رب تو | وقتیکه او بگیرد | دهات را | و آنها

غیر از هلاکت چیزی دیگری اضافه نه نمودند' و گرفتن رب تو چنین میباشد وقتیکه مردم دهات را بگیرد

ظَالِمَةٌ ۚ إِنَّ أَخْذَهُۥٓ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّمَنْ

ستمگار بودند | هرآینه | گرفتن خدا | دردناک | سخت است | هرآینه دراین | نشانه است | مرکسی را

که ایشان تجاوز کرده بودند گرفتن او دردناک و سخت است هر آینه در این

خَافَ عَذَابَ ٱلْـَٔاخِرَةِ ۚ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لَّهُ ٱلنَّاسُ وَ

که میترسد | از عذاب آخرت | آن چنین روز است | که دران جمع کرده شوند | مردمان | و

نشان است برای آن قوم که از عذاب میترسند و آن چنین روز میباشد که مردم درآن جمع کرده میشود

ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ﴿١٠٣﴾ وَمَا نُؤَخِّرُهُۥٓ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ ﴿١٠٤﴾

آن روز است که | همه درآن حاضر کرده شوند | و ما تاخیر نه میکنیم آن را | مگر | برای وعده مقرر شده

آن روزیست که همه درآن حاضر کرده میشوند و ما ایشان را تا یک روز تاخیر میدهم

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِىٌّ وَ

روزیکه بیاید | سخن نگوید | هیچ کسی | مگر | به اجازه او | پس برخی از آنها | بدبخت است | و

وقتیکه آن روز بیاید، پس هیچ کسی بدون اذن خداوند سخن گفته نه میتوانند پس برخی از مردم شقی میباشند

سَعِيدٌ ﴿١٠٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ شَقُوا۟ فَفِى ٱلنَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ

وبعضی نیک بخت | پس آنانکه | بدبخت شدند | پس درآتش باشد | ایشان را | درآن | فریاد

و برخی از آنها نیک بخت پس آنانیکه بد بخت میباشند ایشان در دوزخ میباشند در آن آواز

وَشَهِيقٌ ﴿١٠٦﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ إِلَّا

وناله زار است | جاویدان باشند | درآن | تا که قائم باشد | آسمانها | وزمین | مگر

و گریه میکنند، و درآن همیشه میباشند تا که آسمان و زمین موجود باشد مگر

مَا شَآءَ رَبُّكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٠٧﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ

چیزیکه بخواهد | رب تو | هرآینه رب تو | میکند | چیزیکه | او بخواهد | واما | آنانکه

چیزیکه بخواهد رب تو هر آینه رب توکه چیزی را بخواهد میکند و آنانیکه خوش بخت اند

سُعِدُوا۟ فَفِى ٱلْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ

نیک بخت کرده شدند | درجنت میباشند | همیشه | درآن | تا که قائم باشد | آسمانها

ایشان در جنت میباشند و درآن همیشه میباشند تا که آسمانها و زمین موجود است

وَٱلْأَرْضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ۖ عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ﴿١٠٨﴾ فَلَا تَكُ

وزمین | مگر | چیزیکه بخواهد رب تو | بخشائش | بی پایان | پس مباش

مگر چیزیکه بخواهد پروردگار تو این بخشش ناپایان است پس تو درباره آنها

فِى مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَٰٓؤُلَآءِ ۚ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ

درشک | ازآنچه | عبادت میکند | این مردم | ایشان عبادت نه میکنند | مگر | چنانچه عبادت میکردند

که ایشان عبادت کدام چیزها میکنند در شک مباش ایشان چنین عبادت میکنند چنانچه پیش از آنها

اٰبَآؤُهُمْ مِّنْ قَبْلُ ؕ وَاِنَّا لَمُوَفُّوْهُمْ نَصِيْبَهُمْ غَيْرَ مَنْقُوْصٍ ﴿١٠٩﴾

پدران ایشان | پیش از این | وهر آینه ما پوره داد یم ایشان را | حصه انها | بلا نقصان

پدران ایشان عبادت میکردند و هر آینه ما ایشان را حصهٔ عذاب کم نه میکنیم پوره میدهیم

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ؕ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ

وهر آینه ما داده بودیم | موسیٰ را | کتاب | باز اختلاف کرده شد | در آن | واگر نبودی | سخن | پیش شده

و ما موسیٰ علیه السلام را کتاب داده بودیم درآن هم اختلاف کرده شد، و اگر نبودی سخن پیش شده

مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ؕ وَاِنَّهُمْ لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿١١٠﴾

از طرف رب تو | هر آینه فیصله کرده میشد | میان انها | وهر آینه آنها | در شک اند | از آن | در شک زیاده

از رب تو، پس درمیان ایشان سابقاً فیصله میشد و آنها هر آینه در این معامله در شک اند

وَاِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ اَعْمَالَهُمْ ؕ اِنَّهٗ بِمَا يَعْمَلُوْنَ

وهر آینه همه را | وقتیکه | حتماً پوره بدله میدهد | رب تو | از اعمال آنها | هر آینه او | به آنچه ایشان میکنند

و هر آینه رب تو ایشان را بدلهٔ اعمال آنها پوره پوره میدهد او به کارهای ایشان

خَبِيْرٌ ﴿١١١﴾ فَاسْتَقِمْ كَمَآ اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ

خوب باخبر است | پس قائم باش تو | چنانچه بتو حکم شده | وآنکه | توبه کرده | باتو

خوب خبردار است، پس توبه راه مستقیم قائم باش چنانچه بتو حکم شده و آنانکه هم

وَلَا تَطْغَوْا ؕ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿١١٢﴾ وَلَا تَرْكَنُوْٓا اِلَى الَّذِيْنَ

واز حد مگذرید | هر آینه او به آنچه میکنید | بینا است | ومیل مکنید | بسوی آنانکه

توبه کردند، و با تو هستند، و سرکشی مکنید هر آینه او کارهای شما را می بیند و به آن مردم

ظَلَمُوْا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ ۙ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ اَوْلِيَآءَ

ستم کردند | پس برسد شما | آتش | ونیست شمارا | غیر از خدا | کدام | دوستان

میلان مکنید، که ظالم اند ورنه بشما هم آتش جهنم میرسد و غیر از خدا شمارا باز هیچ مددگار نه می باشد

ثُمَّ لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿١١٣﴾ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا

باز | بشما امداد کرده نشود | وقائم کن | نمازرا | در هر دو طرف روز | ودر حصه

و از یک جانب هم امداد شما نخواهد شد ای پیغمبر در هر دو طرف روز و در حصه شب

مِّنَ الَّيْلِ ؕ اِنَّ الْحَسَنٰتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّاٰتِ ؕ ذٰلِكَ ذِكْرٰى

شب | هر آینه نیکوئی ها | میبرد | بدی هارا | این | پندی است

نماز قائم کن، هر آینه نیکوئی بدی را محوه میکند و نصیحت این برای قبول کنندگان

لِلذّٰكِرِيْنَ ﴿١١٤﴾ وَاصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١١٥﴾

برای یادگیرندگان | صبر کن | پس هر آینه | خدا | ضائع نه میکند | مزد | نیکوکاران

یک نصیحت جامع است و صبر کن و خداوند هیچ وقت هم اجر نیکوکاران را ضائع نه میکند

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةٍ يَّنْهَوْنَ

پس چرا نشدند | از آن امتها | که پیش از شما بودند | خداوندان عقل | که منع میکردند مردم را

پس چرا چنین نشد که در امتهای سابقه چنین مردم هوشیار موجود میبود که مردم را

عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنْجَيْنَا

از فساد کردن | در زمین | مگر | اندکی | از آنها که | ما نجات داده بودیم

از فساد نمودن در زمین منع میکردند غیر از مردم اندک که ایشان را از عذاب نجات دادیم

مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا

از ایشان | و پیروی کردند | آنانکه | ظلم کرده بودند | چیزی را که آسودگی داده شده بود آنها را در آن | و بودند

و پیروی کردند آنانیکه ستمگار بودند در آن که در عیش و راحت بودند و آنها

مُجْرِمِينَ ﴿۱۱۶﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ

مجرمین | ونیست | رب تو | که هلاک کند | اهل دیهارا | به ستم

گنهکار بودند، و نیست رب تو که قریه هارا تباه کند

وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿۱۱۷﴾ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ

واهل آن | اصلاح کنندگان باشند | واگر میخواست | رب تو | هر آینه میگردانید | مردم را

در حالیکه مردم سعی اصلاح را میکنند و اگر رب تو میخواست، همه مردم را یک امت میگردانید

أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿۱۱۸﴾ إِلَّا مَنْ رَّحِمَ رَبُّكَ

یک امت | وهمیشه میباشند | مختلف | مگر آنکه | رحم کرد | رب تو

مگر ایشان اکنون همیشه در اختلاف میباشند، مگر بر آنکه رب تو رحم کرده باشد

وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ

وبرای این | آفریدند | وپوره شد | سخن | رب تو | که البته پر کنم

و برای این آفریده آنهارا و این سخن رب تو پوره شده است که من

جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿۱۱۹﴾ وَكُلًّا نَّقُصُّ

دوزخ را | از جن | ومردم | همه آنها | وهریک خبر | ما بیان میکنیم

جهنم را از جن و انس پر میکنم و در قصه های انبیاء

عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ

برتو | از اخبار | پیغمبران | که ما قوی کنیم | بر آن | دل تو

این قصه ها بتو بخاطر این بیان میکنیم که دل تو بر آن محکم گردد

وَجَاءَكَ فِي هَٰذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ

و آمده است ترا | در این | سخن (حق) | ونصیحت | و | یاد کردن

و در این قصه ها ترا، حق، نصیحت و پند برای مؤمنان آمده است

لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۲۰﴾ وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ

برای مؤمنان | وبگو | آنان راکه | ایمان نه می آرند | کارکنید بر | جای خود

آنانیکه ایمان نه می آرند، ایشان را بگو که شما بجای خود عمل کنید و ما هم بجای خود، عمل میکنیم

إِنَّا عَامِلُونَ ﴿۱۲۱﴾ وَانْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿۱۲۲﴾ وَلِلَّهِ

هرآینه ماهم | عمل میکنیم | وانتظار کنید | هرآینه ماهم انتظار میکنیم | وخدا راست

و انتظار انجام کنید، و ما هم انتظار میکنیم و خداوند میداند به غیب آسمانها و زمین

غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأَمْرُ كُلُّهُ

علم غیب | آسمانها | وزمین | وبسوی او | رجوع کرده میشود کارها | همه

و بسوی او رجوع میشود هر سخن پس تو

فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿۱۲۳﴾

پس عبادت کنید اورا | وتوکل کن | بروی | ونیست رب تو | ناخبر | ازآنچه | شما میکنید

تنها عبادت اورا کن، و بر وی توکل کن و رب تو از کارهای شما غافل نیست

سُورَةُ يُوسُفَ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | إِحْدَىٰ عَشْرَةَ آيَةً وَاثْنَا عَشَرَ رُكُوعًا

سورهٔ یوسف مکی است و در آن یک صد و | آغاز میکنم بنام خداوند، که مهربان بزرگ و بارحم است | یازده آیات و دوازده رکوع است

آغاز میکنم بنام خداوند، که مهربان بزرگ و بارحم است

الر ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿۱﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا

الف لام را | این | آیاتهااست | ازکتاب | روشن | هرآینه فروفرستادیم | قرآن

الم! این آیاتهای چنین کتاب که مطلب خودرا صفا صفا بیان میکند، هر آینه ما

عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿۲﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ

بزبان عربی | تاشما | بدانید | مابیان میکنیم | برتو | بسیار درست

این قرآن را به زبان عربی فرو فرستادیم که تا شما برآن خوب بدانید ای پیغمبر! اسلام بذریعهٔ این

الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَٰذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ

قصه | به این سبب | که ما وحی کردیم | بسوی تو | این | قرآن را | وهرآینه

قرآن که بسوی تو فرستادیم، بتو یک قصهٔ درست بیان میکنیم و تو قبل از این

كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ﴿۳﴾ إِذْ قَالَ يُوسُفُ

بودی تو | پیش ازاین | ازبی خبران | چون گفت | یوسف

هر آینه بی خبر بودی، چون یوسف علیه السلام پدر خود را گفت

لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ

پدرخودرا | ای پدرمن | هرآینه من دیدم | یازده | ستاره | وخورشید

ای پدر من! هر آینه من در خواب یازده ستاره گان، آفتاب، و مهتاب را دیدم

وَالْقَمَرَ رَاَيْتُهُمْ لِيْ سٰجِدِيْنَ ۝٤ قَالَ يٰبُنَيَّ لَا تَقْصُصْ

وماه را | دیدم ایشان را | که مرا سجده میکنند | گفت | ای پسرک من | بیان مکن

من می بینم که همه آنها بسوی من سجده میکنند، او گفت ای پسر من! این

رُءْيَاكَ عَلٰٓى اِخْوَتِكَ فَيَكِيْدُوْا لَكَ كَيْدًا ۭ اِنَّ الشَّيْطٰنَ

خواب خویش | بر برادرانت | که اندیشه کنند در حق تو | فریبی | هرآینه | شیطان

خواب را به کسی بیان مکن، که درباره تو اندیشه فریبی نکنند، هر آینه شیطان

لِلْاِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝٥ وَكَذٰلِكَ يَجْتَبِيْكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ

آدمی را | دشمن | ظاهراست | وهم چنین | برمی گزیند ترا | رب تو | ومی آموزد بتو

دشمن آشکارا انسان است، و هم چنین رب تو ترا می گزیند و ترا

مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكَ وَعَلٰٓى اٰلِ يَعْقُوْبَ

از تعبیر | خواب | و پوره میکند | نعمت خود | برتو | و بر خاندان یعقوب

تعبیر خوابها، نشان میدهد، و برتو و بر خاندان یعقوب نعمتهای خود پوره کرده بود

كَمَآ اَتَمَّهَا عَلٰٓى اَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ

چنانچه | پوره کرده بود آنرا | بر پدران تو | پیش از این | ابراهیم | واسحٰق

چنانچه او قبلًا بر پدر تو و بر پدر کلان تو ابراهیم و اسحٰق پوره کرده بود

اِنَّ رَبَّكَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ۝٦ لَقَدْ كَانَ فِيْ يُوْسُفَ وَاِخْوَتِهٖٓ ع

هرآینه رب تو | دانا | باحکمت است | هرآینه است | درقصه یوسف | وبرادران وی

هر آینه رب تو دانا با حکمت است هر آینه در قصهٔ یوسف علیه السلام و برادران اش

اٰيٰتٌ لِّلسَّآئِلِيْنَ ۝٧ اِذْ قَالُوْا لَيُوْسُفُ وَاَخُوْهُ

نشانها | برای پرسندگان | چون گفتند | هرآینه یوسف | و | برادراش

برای سوال کننده گان نشانه ها است وقتیکه آنها گفتند که: یوسف علیه السلام و برادراش

اَحَبُّ اِلٰٓى اَبِيْنَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ ۭ اِنَّ اَبَانَا

دوست تراند | نزد پدر ما | از ما | و | ما یک گروه هستم | هرآینه پدر ما

نزد پدر ما دوست تراند، حال آنکه ما یک گروه هستیم هر آینه پدر ما

لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنِ ۝٨ اقْتُلُوْا يُوْسُفَ اَوِ اطْرَحُوْهُ اَرْضًا

درخطائی است | آشکار | بکشید | یوسف | یا بیفگنید اورا | در زمینی

در خطاء آشکارا است (بیائید) یوسف را بکشید! و یا اورا در یک ملک دیگری بیفگنید

يَّخْلُ لَكُمْ وَجْهُ اَبِيْكُمْ وَتَكُوْنُوْا مِنْ بَعْدِهٖ قَوْمًا صٰلِحِيْنَ ۝٩

تا خالی ماند | شمارا | روی | پدرشما | و باشید | پس از وی | گروهی صالح

پس توجه پدر بسوی شما میگردد و بعد از آن بسیار خوب میشوید

قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوْا يُوْسُفَ وَاَلْقُوْهُ فِيْ غَيٰبَتِ

گفت | گوینده | از ایشان | که مکشید | یوسف را | وبیفگنید اورا | درقعر

در ایشان یکی گفت: یوسف را مکشید و در یک چاه صحرائی بیفگنید

الْجُبِّ يَلْتَقِطْهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ اِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ﴿۱۰﴾ قَالُوْا

چاهی | تا فرا گیرد وی را | بعض | ره گذران | اگر | هستید که میکنید | گفتند

تا بعضی مسافران وی را بگیرد (و با خود ببرد) اگر شما حتماً چیزی میکنید آنها گفتند:

يٰۤاَبَانَا مَا لَكَ لَا تَاْمَنَّا عَلٰى يُوْسُفَ وَاِنَّا لَهٗ

ای پدر ما | چیست ترا | که بما اعتبار نداری | در بارهٔ یوسف | وهر آینه ما | اورا

ای پدر ما! چیست ترا که در بارهٔ یوسف بر ما اعتبار نداری؟

لَنٰصِحُوْنَ ﴿۱۱﴾ اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَّرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَاِنَّا لَهٗ

خیر خواه هستیم | بفرست اورا | باما | فردا | تا بخورد | و بازی کند | وهر آینه ما | اورا

باوجود از این که ما خیر خواه او هستیم اورا فردا با ما بفرست، تا بخورد و بنوشد و بازی کند

لَحٰفِظُوْنَ ﴿۱۲﴾ قَالَ اِنِّيْ لَيَحْزُنُنِيْۤ اَنْ تَذْهَبُوْا بِهٖ وَاَخَافُ

نگاه بانیم | گفت یعقوب | هر آینه من | اندوهگین کند مرا | که شما ببرید اورا | ومیترسم

و ما حفاظت اورا میکنیم، یعقوب علیه السلام فرمود من میترسم که شما اورا با خود ببرید و نزد من خوف است

اَنْ يَّاْكُلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتُمْ عَنْهُ غٰفِلُوْنَ ﴿۱۳﴾ قَالُوْا لَئِنْ اَكَلَهُ الذِّئْبُ

که بخورد اورا | گرگ | وشما | ازوی | بیخبر باشید | گفتند | اگر بخورد اورا | گرگ

که گرگ نخورد اورا، و شما درکار های خود مشغول خواهید بود. ایشان گفتند که اگر اورا

وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّاۤ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿۱۴﴾ فَلَمَّا ذَهَبُوْا بِهٖ

و | ما | یک گروه توانا هستیم | هر آینه ما در آن وقت | زیان کار باشیم | پس چون | بردند آنها | اورا

از ما گرگ بخورد، و در حالیکه ما یک گروه بزرگ موجود هستیم، باز ما در خساره میباشیم

وَاَجْمَعُوْۤا اَنْ يَّجْعَلُوْهُ فِيْ غَيٰبَتِ الْجُبِّ وَاَوْحَيْنَاۤ اِلَيْهِ

و | آنها اتفاق کردند | که بیفگنند اورا | درقعر | چاهی | ووحی فرستادیم | به یوسف

پس چون باخود بردند و اتفاق کردند که اورا در یک چاه بیابانی بیفگنند و ما یوسف را

لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِاَمْرِهِمْ هٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۱۵﴾ وَجَآءُوْۤ اَبَاهُمْ

که هر آینه تو خبر میدهی آنهارا | به این کار آنها | وایشان نشناسند | وآمدند | نزد پدر خود

وحی کردیم، که یک روز می آید که تو ایشان را به این کار آنها خبر میدهی، و آنها در آن وقت هم بر آن نه میدانند، و ایشان پدر خود را

عِشَآءً يَّبْكُوْنَ ﴿۱۶﴾ قَالُوْا يٰۤاَبَانَاۤ اِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ

شبانگاه | که گریه میکردند | گفتند | ای پدر ما! | هر آینه | رفتیم ما | پیشی میکردیم

در وقت خفتن در حالت گریه نمودن آمدند و گفتند: ای پدر ما! درمیان خود مسابقه پیش قدمی آغاز نمودیم

وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ

وگذاشتیم | یوسف را | نزد | سامان خود | پس خورد اورا | گرگ | ونیستی تو | باوردارنده

و گذاشتیم یوسف را نزد سامان خوذ پس گرگ آمد و اورا خورذ و تو برسخن ما

لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَمٍ كَذِبٍ

مارا | واگرچه | هستیم | راست گویان | وآوردند | پیراهن اورا | به خون | دروغ

اعتبار نداری اگرچه ما راستگو هستیم و پیش نمودند پیراهن اورا آلوده بر خون دروغ

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللَّهُ

گفت | نی | بلکه آراسته کرد | برای شما | نفسهای شما | تدبیری | پس صبر | خوب است | واز خدا

یعقوب علیه السلام فرمود: نه بلکه شما از خود یک سخن ساخته اید پس صبر بهتر است و شما که

الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا

مدد میخواهم | برآنچه شما | بیان میکنید | وآمد | یک کاروان | پس فرستادند

چیزی میگوئید در آن از خدا امداد میخواهم و آمد یک قافله پس فرستادند سقی خود را

وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ قَالَ يَا بُشْرَى هَذَا غُلَامٌ

سقای خودرا | پس انداخت | دلوخودرا | گفت | ای بشارت است | این | یک پسراست

او دلو خود را انداخت، او گفت: ای رفقای من! مژده ام بر شما. این یک پسر است

وَأَسَرُّوهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوْهُ

وپنهان ساخت اورا | سرمایه داشته | وخدا | دانا است | برآنچه ایشان میکردند | وفروختند اورا

و ایشان اورا به فکر تجارت پنهان نمودند و خداوند برهمه کارهای ایشان خوب خبردار است

بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿٢٠﴾

به قیمت اندکی | به چند دراهم شمرده شده | وبودند در آن | بیزار

و آنها به بسیار قیمت اندک به چند دراهم فروختند، و ایشان دربارهٔ او بیزار بودند

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَى

وگفت | آن کسی | که خرید یوسف را | از اهل مصر | بزن خود | به عزت نگاه کن اورا | شاید

وکسیکه باز اورا در مصر خرید به زن خود گفت: به عزت نگاه کن اورا در فکر او بسیار باش! شاید

أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ

که نفع دهد مارا | یا گیریم اورا | فرزند | وهم چنین | باجای دادیم | یوسف را

که او برای ما مفید ثابت شوذ و یا اورا به پسری بگیریم، و هم چنین ما یوسف را در این

فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ

درزمین مصر | وتابیاموزانیم اورا | از تعبیر | خواب ها | وخدا | غالب است

ملک جای دادیم، و تا بیاموزانیم اورا تعبیر سخنهای خواب و خداوند بر هر کار خود

عَلٰٓى اَمْرِهٖ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَلَمَّا بَلَغَ

در کار خود | لیکن | اکثر | مردمان | نمیدانند | وچون رسید یوسف

غالب است، مگر اکثر مردم بر آن نه میدانند و وقتیکه یوسف علیه السلام

اَشُدَّهٗٓ اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا ۭ وَكَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۲۲﴾

به قوتِ خود | دادیم اورا | حکمت | وعلم | وهم چنین | ما بدله میدهیم | نیکوکاران را

بقوت خود رسید، پس ما اورا حکمت و علم دادیم، و ما هم چنین نیکو کاران را بدله میدهیم

وَرَاوَدَتْهُ الَّتِيْ هُوَ فِيْ بَيْتِهَا عَنْ نَّفْسِهٖ وَغَلَّقَتِ

وخواست از یوسف | آن زن | که او در خانه اش بود | از نفس او | و بست

و درخانه کدام زن که او سکونت میکرد آن زن میخواست که یوسف علیه السلام را بنفس خود مائل کند و همه دروازه هارا

الْاَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ ۭ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اِنَّهٗ رَبِّيْٓ اَحْسَنَ

درهارا | وگفت | پیش آی | گفت | پناه میگیرم به خدا | هر آینه | او رب من است | نیکو ساخت

بسته نمود، و به وی گفت: بیا یوسف گفت من برخدا پناه میخواهم، هر آینه او مالک من است

مَثْوَايَ ۭ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ ۚ وَهَمَّ

جای مرا | هر آینه کامیاب نه میشود | مردم ظالم | وهر آینه قصد کرد آن زن | به وی | وشاید اراده میکرد

آنکه جای مرا درست ساخت، و ستمگاران هیچ وقت کامیاب نه میشوند هر آینه آن زن به او

بِهَا لَوْلَآ اَنْ رَّاٰ بُرْهَانَ رَبِّهٖ ۭ كَذٰلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ

به آن | اگر نه میدید او | دلیل | رب خود | هم چنین | تا باز گردانیم | از وی

پیش شد، و یوسف علیه السلام۔ اگر دلیل رب را نه میدید شاید او هم پیش میشد، چنین شد که

السُّوْۗءَ وَالْفَحْشَاۗءَ ۭ اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۲۴﴾

بدی | وبی حیائی | هر آینه وی | از بندگان مخلص من است

ما از وی بدکاری، و بی حیائی دور ساختیم هر آینه او از بندگان مخلص ما بود

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيْصَهٗ مِنْ دُبُرٍ وَّاَلْفَيَا

وهردو آنها دویدند | بسوی دروازه | وبرید آن زن | پیراهن یوسف | از پس پشت | ویافتند هردو آنها

و هر دو ایشان بسوی دروازه دویدند، و برید آن زن پیراهن یوسف را از پس پشت، و هر دو آنها

سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ ۭ قَالَتْ مَا جَزَاۗءُ مَنْ اَرَادَ بِاَهْلِكَ سُوْۗءًا

شوهر زن را | نزد دروازه | گفت | نیست جزای کسی | که اراده کند | با زن تو | از کار بد

شوهر اورا در دروازه ایستاده دیدند زن گفت: کسیکه به فامیل تو اراده بدی دارد

اِلَّآ اَنْ يُّسْجَنَ اَوْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۲۵﴾ قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِيْ عَنْ

مگر اینکه به زندان کرده شود | یا عذابی دردناک | گفت | او | مرا خواست از

جزاء او غیر از این دیگری نیست مگر اینکه به زندان کرده شود، و یا عذاب دردناک داده شود یوسف گفت:

نَّفۡسِيۡ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنۡ اَهۡلِهَا ۚ اِنۡ كَانَ قَمِيۡصُهٗ

نفس من | وگواهی داد | گواهی | از خاندان زن | اگر باشد | پیراهن او

زن مرا بسوی نفس اش مائل کردن میخواست، و یک گواه از قبیلۀ زن گفت: اگر پیراهن یوسف

قُدَّ مِنۡ قُبُلٍ فَصَدَقَتۡ وَهُوَ مِنَ الۡكٰذِبِيۡنَ ﴿۲۶﴾ وَاِنۡ

بریده شده | از پیش | پس زن راست گفته است | واو | از دروغ گویان باشد | واگر

از طرف پیش بریده باشد پس سخن زن درست است، و یوسف دروغ گو است و اگر

كَانَ قَمِيۡصُهٗ قُدَّ مِنۡ دُبُرٍ فَكَذَبَتۡ وَهُوَ مِنَ

باشد | پیراهن وی | که بریده باشد | از پشت | پس زن دروغ گفته است | واواز

پیراهن یوسف از پشت بریده باشد پس زن دروغ گو و یوسف راست گو است

الصّٰدِقِيۡنَ ﴿۲۷﴾ فَلَمَّا رَاٰ قَمِيۡصَهٗ قُدَّ مِنۡ دُبُرٍ قَالَ اِنَّهٗ

راستگویان است | پس چون دید عزیز | پیراهن اورا | دریده شده | از پشت | گفت | هرآینه این کار

باز وقتیکه شوهر، پیراهن یوسف را از پشت بریده دید گفت که این:

مِنۡ كَيۡدِكُنَّ ؕ اِنَّ كَيۡدَكُنَّ عَظِيۡمٌ ﴿۲۸﴾ يُوۡسُفُ اَعۡرِضۡ عَنۡ هٰذَا ٜ

ازمکروحیله شمازنان است | هرآینه فریب شما | بزرگ است | ای یوسف! | درگذر | ازاین ماجرای

فریب شما زنان است، هر آینه فریب های شما بسیار بزرگ است ای یوسف! سخن را به پشت بگذار

وَاسۡتَغۡفِرِيۡ لِذَنۡۢبِكِ ۖۚ اِنَّكِ كُنۡتِ مِنَ الۡخٰطِـِٕيۡنَ ﴿۲۹﴾ وَقَالَ نِسۡوَةٌ

ومعافی بخواه تو | گناه خودرا | هرآینه تو بودی | ازخطا کاران | وگفت زنها

و ای زن تو هم از گناه خود معافی بخواه! هر آینه تو از خطا کاران هستی۔ و در شهر زنها

فِى الۡمَدِيۡنَةِ امۡرَاَتُ الۡعَزِيۡزِ تُرَاوِدُ فَتٰٮهَا عَنۡ نَّفۡسِهٖ

درشهر | که زن (عزیز) مصر | خواست از | غلام خود | نفس اورا

گفتند: (ببینید) زن عزیز غلام خود را (به ناجائز) بسوی خود مائل نمودن میخواهد

قَدۡ شَغَفَهَا حُبًّا ؕ اِنَّا لَنَرٰٮهَا فِىۡ ضَلٰلٍ مُّبِيۡنٍ ﴿۳۰﴾ فَلَمَّا سَمِعَتۡ

که دردلش جا گرفته است | از روی محبت | هرآینه مای بینیم اورا | درگمراهی آشکار | پس چون | شنیدزن

محبت یوسف در دل اش جای گیر شده است هر آینه ما اورا در خطاء آشکارا می بینیم، پس وقتیکه

بِمَكۡرِهِنَّ اَرۡسَلَتۡ اِلَيۡهِنَّ وَاَعۡتَدَتۡ لَهُنَّ مُتَّكَاً وَّاٰتَتۡ

به فریب آنها | فرستاد | بسوی آنها | وآماده کرد | ایشان را | تکیه گاه | وداد

او سخنهای پر مکر زنها را شنید، پس آنها را برای دعوت طعام خواست، و برای آنها مجلس ضیافت ساخت

كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنۡهُنَّ سِكِّيۡنًا وَّقَالَتِ اخۡرُجۡ عَلَيۡهِنَّ ۚ

هریکی را | از ایشان | کاردی | وگفت | بیرون آی | براین زنان

و برای ایشان یک، یک کارد (برای بریدن میوه) داد یوسف را گفت: بیرون آی!

فَلَمَّا رَاَيْنَهٗٓ اَكْبَرْنَهٗ وَقَطَّعْنَ اَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلّٰهِ

پس چون آن زنها دیدند اورا | بزرگ دانستند اورا | و بریدند | دستهای خودرا | و گفتند | پاک است | خدا

پس چون آن زنها یوسف علیه السلام را دید درحیرت ماندند و دستهای خویش را (از حیرت) بریدند و گفتند: پناه است خدارا

مَا هٰذَا بَشَرًا ؕ اِنْ هٰذَآ اِلَّا مَلَكٌ كَرِيْمٌ ﴿۳۱﴾ قَالَتْ فَذٰلِكُنَّ الَّذِیْ

نیست این | انسان | نیست | این | مگر | فرشته | معزز | گفت | پس این است آنکه

این مرد بشر نیست، بلکه این یک فرشته معزز است. زن عزیز گفت: این همان است

لُمْتُنَّنِیْ فِيْهِ ؕ وَلَقَدْ رَاوَدْتُّهٗ عَنْ نَّفْسِهٖ فَاسْتَعْصَمَ

ملامت میکردید مرا | در آن | و هرآینه | خواستم اورا | از نفس وی | پس او خودرا نگهداشت

که در معامله وی شما من را ملامت میکردید و هرآینه خداستم اورا از نفس وی مگر او خود را

وَلَئِنْ لَّمْ يَفْعَلْ مَآ اٰمُرُهٗ لَيُسْجَنَنَّ وَلَيَكُوْنًا مِّنَ الصّٰغِرِيْنَ ﴿۳۲﴾

و | اگر | نکرد او | چیزیکه میگویم اورا | هرآینه زندان کرده میشود | و هرآینه میباشد | از مردم ذلیل

نجات داد، و چیزیکه من میگویم اگر او نکند هرآینه او در زندان می آید، و بی عزت خواهد شد

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ اَحَبُّ اِلَیَّ مِمَّا يَدْعُوْنَنِیْٓ اِلَيْهِ ۚ

گفت | ای رب من! | محبس | بسیار خوب است | مرا | از آنچه | میخوانند مرا بسوی آن

یوسف علیه السلام دعاء خواست و گفت: ای پروردگار من مرا محبس از این بسیار خوب است بکدام طرف که آنها مرا میخواهند

وَاِلَّا تَصْرِفْ عَنِّیْ كَيْدَهُنَّ اَصْبُ اِلَيْهِنَّ وَاَكُنْ مِّنَ

و اگر باز نگردانی تو | از من | فریب آنها | پس مائل میشوم | به ایشان | و میشوم من از

و اگر باز نگردانی تو مکر و فریب آنها از من، پس بسوی آنها مائل میشوم، و از نادانان میشوم

الْجٰهِلِيْنَ ﴿۳۳﴾ فَاسْتَجَابَ لَهٗ رَبُّهٗ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ ؕ اِنَّهٗ

نادانان | پس قبول کرد | اورا | رب او | پس دور کرد | از وی | مکر آنها | هرآینه او

پس خداوند دعاء اورا قبول نمود، و مکر و فریب آنها از وی دور ساخت هر آینه

هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۳۴﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَا رَاَوُا

اوست | شنوا | دانا | باز آشکار شد ایشان را | بعد از آن | که دیدند ایشان

خداوند هر سخن میشنوذ و دانا است باز وقتیکه ایشان همه نشانه هارا دیدند پس ایشان را هم

الْاٰيٰتِ لَيَسْجُنُنَّهٗ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿۳۵﴾ ع وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ

نشانها | که هرآینه اورا در حبس کنند | تا یک موده | و درآمد | باوی | بزندان

این مصلحت آشکارا شد که تا یک موده یوسف را در زندان کنند و باوی در زندان دو

فَتَيٰنِ ؕ قَالَ اَحَدُهُمَآ اِنِّیْٓ اَرٰىنِیْٓ اَعْصِرُ خَمْرًا ۚ وَقَالَ

دو جوان | گفت | یکی از آنها | هرآینه من می بینم | که می فشارم | شراب | و | گفت

جوانان دیگری داخل شدند در آنها یکی گفت من خود را (در خواب) می بینم که شراب را می فشارم و دیگری

الْاٰخَرُ اِنِّیْٓ اَرٰىنِیْٓ اَحْمِلُ فَوْقَ رَاْسِیْ خُبْزًا تَاْكُلُ الطَّیْرُ مِنْهُ ؕ

دیگری | هرآینه من می بینم خود را | برمیدارم | برز برسر خود | نان را | میخورد | مرغان از آن.

و دیگری گفت: که من می بینم که برسر خود نان را می بردارم، که مارغان از آن میخورند

نَبِّئْنَا بِتَاْوِیْلِهٖ ۚ اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِیْنَ ﴿٣٦﴾ قَالَ

خبرده مارا | به تعبیر این خواب | هرآینه ما می بینیم ترا | از نیکوکاران | گفت

خبر ده مارا به تعبیر این خواب، هر آینه تو بنظر ما شخص خوب هستی. یوسف علیه السلام گفت:

لَا یَاْتِیْكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقٰنِهٖۤ اِلَّا نَبَّاْتُكُمَا بِتَاْوِیْلِهٖ قَبْلَ اَنْ

نخواهد آمد بشما | خوراک | انکه بشما داده میشود | مگر | خبردار کنم شمارا | به تعبیر آن | پیش از آنکه

بشما خوراک مقرره شما داده نه میشود مگر اینکه تعبیر آن بشما قبل از آن بیان کنم

یَّاْتِیَكُمَا ؕ ذٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِیْ رَبِّیْ ؕ اِنِّیْ تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ

بیاید بشما | این از همان علم است که | آموخت مرا | رب من | هرآینه من ترک کردم | دین آن قوم

این درهمان علوم یک علم است، که رب من بما داده است، من مذهب آن مردم ترک نموده ام

لَّا یُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ وَاتَّبَعْتُ

که ایمان نه می آرند | بخدا | وایشان | به آخرت | نامعتقداند | و پیروی کردم من

که بر خدا ایمان نه می آرند و از روز آخرت هم انکار میکنند و من بر طریقه

مِلَّةَ اٰبَآءِیْۤ اِبْرٰهِیْمَ وَاِسْحٰقَ وَیَعْقُوْبَ ؕ مَا كَانَ لَنَاۤ

دین | پدران خود را | ابراهیم | واسحٰق | ویعقوب | نیست | مارا

پدران، ابراهیم، اسحٰق، و یعقوب علیهم السلام میروم بما مناسب نیست که

اَنْ نُّشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ ؕ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَیْنَا

که شریک گیریم | به خدا | چیزی را | این | از فضل خدا است | بر ما

باخدا شریک آریم، این فضل خدا است بر ما و بر همه مخلوق

وَعَلَی النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا یَشْكُرُوْنَ ﴿٣٨﴾ یٰصَاحِبَیِ

و بر مردم | لیکن | اکثر مردم | شکر نه میکنند | ای یاران من

لیکن اکثر مردم شکر اورا نه میکنند ای دوستان زندان من!

السِّجْنِ ءَاَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُوْنَ خَیْرٌ اَمِ اللّٰهُ الْوَاحِدُ

در زندان | آیا معبودان | پراگنده | بهتراند | یا خدای | یکتای

آیا معبودان بسیار جدا جدا درست اند و یا اینکه خداوند یگانه غالب؟

الْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖۤ اِلَّاۤ اَسْمَآءً سَمَّیْتُمُوْهَاۤ

غالب | نه می پرستید شما | بدون خدا | مگر نامهای چند | که نام نهاده اید آنهارا

شما غیر از خدا عبادت چنین نامها میکنید که شما و پدران شما

أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَّا أَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ

شما | وپدران شما | فرو نه فرستاده است | خدا | بر آن | هیچ دلیل

که از خود نهاده اید، که درباره آن خداوند هیچ دلیلی نه فرستاده است

إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلّٰهِ ۚ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ۚ

نیست حکم | مگر خدارا | فرمود | که مکنید عبادت | مگر | از او

حکومت تنها حق خداوند است، او حکم کرده است که غیر از وی عبادت کسی را مکنید

ذٰلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ

این است | دین | راست (برحق) | لیکن | اکثر | مردمان

این است دین درست، لیکن اکثر مردم نه میدانند

لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يٰصَاحِبَيِ السِّجْنِ أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ

نه میدانند | ای یاران من در زندان! | در هر دو شما یکی | نوشاند | مولای خودرا

ای دوستان زندان من! در شما یکی به مالک خود شراب می نوشاند

خَمْرًا ۚ وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ

شراب | واما | آن دیگری | پس بردار کرده شود | پس بخورند | مرغان

و هر که دیگری است، پس او به دار کشیده میشود، و مارغان گوشت سر اورا میخورد

مِنْ رَّأْسِهِ ۚ قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ

از سر او | فیصله شد | از آن کار | درباره آن که | شما سوال میکنید | وگفت

آن سخن فیصله شده است که شما درباره آن سوال میکردید، و درآن هر دو

لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ ۫ فَأَنْسٰهُ

ان کسی راکه | گمان او بود | که او نجات یابنده است | از آن دو کسی | یاد کن مرا | نزد مولای خود | پس فراموش گردانید

بر یکی که گمان یوسف بود بر نجات اش اورا فرمود: نزد مالک خود ذکر من کن

الشَّيْطٰنُ ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٤٢﴾ ع ۵ ۷ ۱۵

بروی شیطان | یاد کردن به مربی خود | پس ماند یوسف | در زندان | چند | سال

مگر شیطان از وی ذکر نمودن نزد مالک فراموش کرد، یوسف علیهم السلام چند سال در زندان ماند

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرٰى سَبْعَ بَقَرٰتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ

وگفت بادشاه | هر آینه من خواب می بینم که | هفت | گاو | فربه | بخورند آنهارا | هفت گاو

و پادشاه گفت: هر آینه من در خواب می بینم که هفت گاو فربه است، آن را هفت گاو ضعیف میخورند

عِجَافٌ وَّسَبْعَ سُنْبُلٰتٍ خُضْرٍ وَّأُخَرَ يٰبِسٰتٍ

لاغر | وهفت | خوشه | سبز را | وهفت خوشه | خشک را

و هفت خوشه سبز است و هفت دیگری خشک است

يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ أَفْتُونِى فِى رُءْيَٰىَ إِن كُنتُمْ لِلرُّءْيَا

ای جماعه درباریان | مرا تعبیر دهید | درخواب من | اگر | هستید شما | خواب هارا

ای گروه درباریان! خبر دهید مرا به این تعبیر، اگر شما خواب هارا تعبیر میکنید

تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾ قَالُوٓا۟ أَضْغَٰثُ أَحْلَٰمٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ

تعبیر می کنید | گفتند | این خواب | پراگنده است | و | نیستیم ما | به تعبیر

ایشان گفتند: این خوابهائی پراگنده است و ما به تعبیر چنین خوابهانه میدانیم

ٱلْأَحْلَٰمِ بِعَٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَقَالَ ٱلَّذِى نَجَا مِنْهُمَا وَٱدَّكَرَ

خوابها | دانا | وگفت آن کس | که رها شده بود | از آن دو کس | و بیاد آورد

و در آن دو زندانیان که یکی رها شده بود و بیاداش آمد، پس از بسیار وقت

بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا۠ أُنَبِّئُكُم بِتَأْوِيلِهِۦ فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا

بعداز یک موده | من خبر دهم شمارا | به تعبیر این خواب | پس بفرستید مرا | ای یوسف! | ای

او گفت: من بشما تعبیر این نشان میدهم، پس مرا بفرستید، ای یوسف! ای

ٱلصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِى سَبْعِ بَقَرَٰتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ

راست گوی | فتوی ده مارا | درهفت | گاو | فربه | که میخورند آن را | هفت گاو

راستگو! مارا تعبیر یک خواب نشان ده: که هفت گاو فربه است آن را

عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنۢبُلَٰتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٍ

لاغر | وهفت | خوشه | سبز | وهفت دیگری | خشک

هفت گاو لاغر میخورد، و هفت خوشه سبز است و هفت خوشه خشک است

لَّعَلِّىٓ أَرْجِعُ إِلَى ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ

تا من | باز گردم | بسوی مردمان | تا ایشان بدانند | گفت

تا من بسوی مردم باز گردم، تا ایشان فهمند، یوسف علیه السلام گفت

تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدتُّمْ فَذَرُوهُ

زراعت کنید شما | هفت | سال | پی در پی | باز چیزیکه | درو ید شما | پس بگذارید آنرا

شما هفت سال مسلسل زمینداری کنید، پس کدام چیزیکه درو کردید، پس آن را در خوشه های آن

فِى سُنۢبُلِهِۦٓ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِ

درخوشه آن | مگر | اندکی | از آنچه میخورید | باز بیاید | بعداز

پنهان بگذارید، البته خوراک که به آن احتیاج دارید با خود بگذارید، باز بعد از آن هفت سالهای خشک

ذَٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ

آن | هفت سال | سخت | که آنها بخورند | آنچه | شما قبلا جمع نموده اید | این سالها را

سخت می آید، پس همهٔ آن را میخورد که شما آن راجمع کرده میباشید

إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تُحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ

مگر اندکی | آنچه نگاه دارید برای تخم | باز بیاید | بعد | از آن

مگر مقدار اندک که برای تخم نگاه کرده باشید باز چنین سال می آید که

عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالَ

چنین سال که در آن | باران باشد | برمردمان | و در آن | عصیر میوه ها جمع میشود | گفت

که در آن باران سال میباشد، و آنها از انگور عصیر ها جمع میکنند. پادشاه گفت

الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ ۖ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ

پادشاه | بیارید او را به من | پس چون آمد نزدیک او | فرستاده | گفت | باز گرد

بیارید اورا به من، باز وقتیکه قاصد به او آمد، پس یوسف علیه السلام گفت به مالک

إِلَىٰ رَبِّكَ فَاسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ اللَّاتِي قَطَّعْنَ

بسوی مولای خود | پس از او سوال کن | چه حال است؟ | آن زنها را | آنانکه | بریدند

خود باز گرد، و از او پرس، معامله آن زنها چطور بود، آنانیکه دستهای خود را

أَيْدِيَهُنَّ ۚ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ مَا

دستهای خود را | هر آینه | رب من | به حیله بازی آنها | دانا است | گفت | چه

بریده بودند؟ هر آینه رب من به حیله بازی آنها دانا است، پادشاه (آن زنها) را گفت

خَطْبُكُنَّ إِذْ رَاوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن نَّفْسِهِ ۚ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ

حال شما است | چون | خواست کردید | یوسف را | از نفس او | گفتند | پناه است خدا را

حال شما چیست وقتیکه یوسف علیه السلام را برای مطلب خود خواسته بودید؟ آنها گفتند: پناه است

مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِن سُوءٍ ۚ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ

ندانستیم ما | بر یوسف | هیچ گناهی | گفت | زن | عزیز

خدا را، ما در او هیچ بدی ندیدیم، زن عزیز گفت

الْآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَا رَاوَدتُّهُ عَن نَّفْسِهِ

اکنون | ظاهر شد | حق | من از وی خواست کرده بودم | از نفس وی

اکنون صدق، به هر کسی آشکارا شده است من بودم که از حفاظت نفس اش

وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي

و هر آینه او | از راست گویان است | این همه را | تا بداند | که من

خواسته بودم، و او هر آینه راست گو بود. یوسف علیه السلام گفت: این بخاطر اینکه که به عزیز درست معلوم شود

لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ﴿٥٢﴾

نکردم خیانت او را | پس نیست | و هر آینه الله | راه نه مینماید | حیله | خیانت کنندگان را

که من در پس پشت او هیچ خیانت نکردم و خداوند فریبهای خیانت گران را به جای نه میرساند

وَمَآ أُبَرِّئُ نَفْسِيٓ ۚ إِنَّ ٱلنَّفْسَ لَأَمَّارَةٌۢ بِٱلسُّوٓءِ

وپاک نه میکنم | نفس خودرا | هرآینه | نفس | حکم کننده است | به بدی

و من به نفس خود پاک نه میگویم زیرا که نفس بنده را به راه های بد سوق میکند

إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيٓ ۚ إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥٣﴾ وَقَالَ ٱلْمَلِكُ

مگرآنراکه رحم کند | رب من | هرآینه رب من | بخشنده مهربان است | و | گفت | پادشاه

مگر بر آن نفس که خداوند(ج) کند هر آینه رب من بخشنده و مهربان است پادشاه گفت

ٱئْتُونِي بِهِۦٓ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِي ۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ إِنَّكَ

بیارید اورا به من | تاخاص کنم اورا | برای خود | باز وقتیکه باوی سخن گفت | گفت او | هرآینه تو

اورا به من بیارید تا اورا به کارخود خاص کنم باز وقتیکه باوی سخن گفت باز گفت

ٱلْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿٥٤﴾ قَالَ ٱجْعَلْنِي

امروز | نزدما | عزتمند | امانت دارهستی | گفت یوسف | مقرر کن مرا

تو سر از امروز در دربار من عزتمند و بار سوخ هستی یوسف علیه السلام گفت مرا بر خزانهای ملک مقرر کن

عَلَىٰ خَزَآئِنِ ٱلْأَرْضِ ۖ إِنِّي حَفِيظٌ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا

برخزانه های زمین | هرآینه من | حفاظت کننده | دانا ام | وهم چنین | جای دادیم ما

هر آینه من حفاظت کنندهٔ دانا ام و این عمل باخبرام و همچنین ما یوسف علیه السلام را

لِيُوسُفَ فِي ٱلْأَرْضِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَآءُ ۚ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا

یوسف را | درزمین | قرارمیگرفت | ازآن | هرجاکه | میخواست | میرسانیم | رحمت خودرا

ملک مصر اختیار کردیم سکونت اختیار میکند از آن هر جا یکه میخواست ما هرکرا بخواهیم به رحمت خود میرسانیم

مَن نَّشَآءُ ۖ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَأَجْرُ ٱلْـَٔاخِرَةِ خَيْرٌ

بهرکه | بخواهیم | وماضائع نه میکنیم | اجر | نیکوکاران | وهرآینه مزد | آخرت | بهتراست

وما هیچ وقت بدلهٔ نیکو کاران را ضائع نه میکنیم و بدله آخرت بسیار بهتر است

لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾ وَجَآءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ

برای آنانکه | ایمان آوردند | وپرهیزگاری میکردند | و | آمدند | برادران | یوسف

برای آنانیکه ایمان آوردند و پرهیزگار باشند و برادران یوسف هم به مصر آمدند

فَدَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُم

پس داخل شدند | بروی | پس بشناخت ایشان را | وایشان اورا | ناشناسا بودند | وچون مهیا کرد ایشان را

و به او رسیدند پس شناخت ایشان را و ایشان اورا نشناختند ووقتیکه

بِجَهَازِهِمْ قَالَ ٱئْتُونِي بِأَخٍ لَّكُم مِّنْ أَبِيكُمْ ۚ أَلَا تَرَوْنَ

سامان ایشان را | گفت | بیارید مرا | برادرشما را | که از پدر شما است | آیا نه می بینید

یوسف علیه السلام ایشان را سامان تیار ساخت به آنها گفت شما برادر شما از پدر تان هم پیش من بیارید

أَنِّىٓ أُوفِى ٱلْكَيْلَ وَأَنَا۠ خَيْرُ ٱلْمُنزِلِينَ ﴿٥٩﴾ فَإِن لَّمْ تَأْتُونِى بِهِۦ

که من پوره میدهم ۔ پیمانه را ۔ ومن ۔ بهترین ۔ مهمانی دهنده ام ۔ پس اگر ۔ نیاورید به من ۔ اورا

شما نه می بینید که من پوره پیمانه میدهم و بهترین مهمانی دهنده ام اگر شما اورا

فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِندِى وَلَا تَقْرَبُونِ ﴿٦٠﴾ قَالُوا۟ سَنُرَٰوِدُ عَنْهُ

پس نیست پیمانه ۔ شمارا ۔ نزد من ۔ ونزدیک مشوید ۔ گفتند ۔ خواهش میکنیم درباره وی

به من نیاوردید، پس شمارا نزد من غله نیست و نه نزد من نزدیک شوید ایشان گفتند خواهش میکنیم درباره وی

أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَٰعِلُونَ ﴿٦١﴾ وَقَالَ لِفِتْيَٰنِهِ ٱجْعَلُوا۟ بِضَٰعَتَهُمْ

از پدراو ۔ وهرآینه ما این کارمیکنیم ۔ واوگفت ۔ به خادمان خود ۔ بنهید ۔ سرمایه ایشان

از پدر او و هر آینه ما همین کار میکنیم یوسف علیه السلام به خادمان خود گفت قیمت آداء کردهٔ ایشان را

فِى رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَآ إِذَا ٱنقَلَبُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ

درسامان ایشان ۔ تاایشان ۔ بشناسند آن را ۔ چون بروند ۔ بسوی اهل ایشان ۔ تاایشان

در سامان ایشان بنهید، شاید که به اقارب برسند و بشناسند و شاید که

يَرْجِعُونَ ﴿٦٢﴾ فَلَمَّا رَجَعُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَبِيهِمْ قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَا

رجوع کنند ۔ باز وقتیکه آنها بازگشتند ۔ بسوی پدر خود ۔ گفتند ۔ ای پدر ما!

به این سبب برگشت کنند، پس وقتیکه ایشان به پدر خود رسیدند، گفتند ای پدر ما!

مُنِعَ مِنَّا ٱلْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَآ أَخَانَا نَكْتَلْ

(درآینده) بند کرده شد از ما ۔ پیمانه ۔ پس بفرست ۔ باما ۔ برادر ما ۔ تا پیمانه آریم

در آینده بالای ما غله بند کرده شده است پس باما برادر ما بفرست تا غله بیاریم

وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٦٣﴾ قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَآ

وهرآینه ما ۔ اورا ۔ حفاظت کننده گانیم ۔ گفت ۔ آیا من برشما اعتبار کنم ۔ بروی ۔ مگر ۔ چنانچه

و هر آینه ما اورا حفاظت کننده گانیم یعقوب گفت آیا درباره وی برشما اعتبار کنم چنانچه

أَمِنتُكُمْ عَلَىٰٓ أَخِيهِ مِن قَبْلُ ۖ فَٱللَّهُ خَيْرٌ حَٰفِظًا ۖ وَهُوَ

من اعتبار کرده بودم برشما ۔ درباره برادراو ۔ پیش از این ۔ پس الله ۔ بهتر است ۔ نگهبان ۔ واو

قبلاً برشما درباره یوسف کرده بودم پس خدا بسیار محافظ است و او

أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا۟ مَتَٰعَهُمْ وَجَدُوا۟ بِضَٰعَتَهُمْ

از همه زیاد رحم کننده است ۔ وچون بکشنادند ۔ سامان خود را ۔ یافتند ۔ سرمایه خود را

از همه بهترین نگهبان است، و هنگامیکه آنها سامان خود را باز نمودند، پس سرمایه خود را یافتند آنکه

رُدَّتْ إِلَيْهِمْ ۖ قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَا مَا نَبْغِى ۖ هَٰذِهِۦ بِضَٰعَتُنَا

که بازگردانیده ۔ بایشان ۔ گفتند ۔ ای پدر ما! ۔ دیگر چه میخواهیم ۔ این است سرمایه ما

به ایشان باز گردانیده شده بود، ایشان گفتند ای پدر ما! دیگر چه میخواهیم؟ این است سرمایهٔ ما که

رُدَّتْ اِلَيْنَا ۚ وَنَمِيْرُ اَهْلَنَا وَنَحْفَظُ اَخَانَا

که بازگردانیده | بسوی ما | وما غله می آریم | اهل خود را | ونگهبانی کنیم | برادر خود را

باز گردانیده شده بسوی ما و برای خانواده خود غله می آریم، و در نگهبانی برادر خود میباشیم

وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيْرٍ ۗ ذٰلِكَ كَيْلٌ يَّسِيْرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ لَنْ اُرْسِلَهٗ

ومازیادمی آریم | پیمانه | یک شتر | این | پیمانه | آسان است | گفت | هرگز نفرستم اورا

و باریک شتر را زیاد می آریم، و این یک بار غله بسیار به آسانی میسر خواهد شد. یعقوب علیه السلام فرمود من هیچ وقت

مَعَكُمْ حَتّٰى تُؤْتُوْنِ مَوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ لَتَاْتُنَّنِيْ بِهٖٓ اِلَّآ اَنْ

باشما | تا آنکه | دهید مرا | وعده محکم | از الله | که باز آرید اورا به من | به وی | مگر اینکه

اورا باشما نمی فرستم، تا آنکه شما مرا بنام خدا یک وعده وقول محکم ندهید، که هر آینه وی را به من بیارید

يُّحَاطَ بِكُمْ ۚ فَلَمَّآ اٰتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُوْلُ

گرفتار کرده شوید | باز وقتیکه | دادند اورا | وعدهٔ محکم | گفت | خدا | بر آنچه میگوئیم

مگر اینکه همه شما در یک جای محاصره شدید پس وقتیکه ایشان به او وعده محکم دادند پس یعقوب فرمود ما که چیزی

وَكِيْلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يٰبَنِيَّ لَا تَدْخُلُوْا مِنْۢ بَابٍ وَّاحِدٍ وَّادْخُلُوْا

نگهبان است | وگفت | ای پسران من! | در میائید | از یک دروازه | ودر آئید

میگوئیم خداوند برآن نگهبان است و او گفت ای پسران من! شما هم از یک دروازه نه درآئید

مِنْ اَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ۗ وَمَآ اُغْنِيْ عَنْكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ۗ

از دروازه های پراگنده | ودفع نه میکنم | از شما | از حکم خدا | هیچ چیز

بلکه از دروازه های جدا جدا درآئید و من شمارا از فیصله خداوند دفع کرده نه میتوانم

اِنِ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ ۗ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۚ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

نیست حکم | مگر | خدارا | بروی | من توکل کردم | وبروی | توکل کردن است

غیر از وی هیچ کسی را حکم نیست بروی توکل من است و هر که توکل میکند باید که

الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوْا مِنْ حَيْثُ اَمَرَهُمْ اَبُوْهُمْ ۗ

توکل کننده گان را | وچون داخل شدند | از آن راه که | فرموده بود ایشان را | پدر ایشان

بروی کند، پس وقتیکه ایشان داخل شدند از جایکه پدر ایشان فرموده بودند

مَا كَانَ يُغْنِيْ عَنْهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا حَاجَةً

دفع نه میتوانست | از ایشان | از تقدیر خدا | هیچ هم | مگر خواهش

در مقابله خداوند هیچ تدبیر به کار نیامد این یک آرمان یعقوب علیه السلام بود

فِيْ نَفْسِ يَعْقُوْبَ قَضٰىهَا ۗ وَاِنَّهٗ لَذُوْ عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنٰهُ

که در نفس یعقوب بود | آنکه او انجام داد | وهر آینه او صاحب علم بود | از آنچه | ما آموخته بودیم اورا

که او آن را پوره کرد، و او هر آینه صاحب علم بود زیرا که ما به او داده بودیم

ع ۸ ۱۱ ۲

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦٨﴾ ع وَلَمَّا دَخَلُوْا عَلٰى يُوْسُفَ

لیکن اکثر مردمان | نه میدانند | وچون | داخل شدند | بر یوسف

البته اکثر مردم (به این حقیقت) نه میدانند و چون آنها به یوسف علیه السلام آمدند پس او برادر عینی خود را

اٰوٰۤى اِلَيْهِ اَخَاهُ قَالَ اِنِّيْۤ اَنَا اَخُوْكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا

جای داد بسوی خود | برادر خود را | گفت | هر آینه من | برادر توام | پس اندوهگین مباش | به نسبت آنچه

در نزد خود جای داد، و گفت که همین من برادر تو یوسف ام پس توبه کار های ایشان

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ السِّقَايَةَ

میکردند | باز وقتیکه تیار ساخت ایشان را | سامان ایشان | نهاد | جام را

اندوهگین مباش، و هنگامیکه سامان ایشان را تیار ساخت پس پیاله خود را (دربار برادر عینی خود) نهاد

فِيْ رَحْلِ اَخِيْهِ ثُمَّ اَذَّنَ مُؤَذِّنٌ اَيَّتُهَا الْعِيْرُ اِنَّكُمْ لَسٰرِقُوْنَ ﴿٧٠﴾

دربار برادر خود | باز آواز کرد | آواز کننده | ای کاروان | هر آینه شما | دزدید

باز یک آواز کننده آواز کرد که ای مردم قافله! هر آینه شما دزدید

قَالُوْا وَاَقْبَلُوْا عَلَيْهِمْ مَّاذَا تَفْقِدُوْنَ ﴿٧١﴾ قَالُوْا نَفْقِدُ صُوَاعَ الْمَلِكِ

گفتند | وروی آوردند | بر ایشان | چه چیز گم کرده اید؟ | گفتند | نه می یابیم | پیمانه بادشاه

آنها گفتند و بشدت رو بروی شدند که شما چه گم کرده اید؟ ایشان گفتند: پیمانه بادشاه

وَلِمَنْ جَآءَ بِهٖ حِمْلُ بَعِيْرٍ وَّاَنَا بِهٖ زَعِيْمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوْا تَاللّٰهِ

وکسیکه بیاورد آن را | او را یک بار شتر است | و من به این وعده | ضامنم | گفتند | قسم به خدا

و کسیکه بیارد آنرا به وی یک بار غله شتر میدهیم و من به این (انعام) ضامن هستم آنها گفتند قسم بخدا

لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْاَرْضِ وَمَا كُنَّا سٰرِقِيْنَ ﴿٧٣﴾

هر آینه دانسته اید | ما نیامده ایم | تا فساد کنیم | در زمین | و | نیستیم ما دزدان

شما خوب دانسته اید که ما برای فساد نیامده ایم و نه ما دزدیم

قَالُوْا فَمَا جَزَآؤُهٗۤ اِنْ كُنْتُمْ كٰذِبِيْنَ ﴿٧٤﴾ قَالُوْا جَزَآؤُهٗ

گفتند | پس چیست جزاء این عمل | اگر هستید | دروغ گویان | گفتند | جزاء این فعل این است

گفتند آنها اگر شما دروغ گو باشید، پس جزاء آن چه است؟ ایشان گفتند که سزاء آن این است

مَنْ وُّجِدَ فِيْ رَحْلِهٖ فَهُوَ جَزَآؤُهٗ ط كَذٰلِكَ نَجْزِي

که در سامان هر کی پیدا شد | پس آن | بدله اوست | هم چنین | جزاء میدهیم

که در سامان هر کسی پیمانه برآمد، پس خوداش آن شخص در بدلهٔ آن حصار کرده شود، ما مجرمین را

الظّٰلِمِيْنَ ﴿٧٥﴾ فَبَدَاَ بِاَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ اَخِيْهِ ثُمَّ

ظالمان را | پس تالاشی آغاز نمود | از سامان های ایشان | پیش | از سامان برادراش | باز

هم چنین جزا میدهیم پس تالاشی آغاز نمود قبل از تالاشی بار برادر خود

اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِّعَآءِ اَخِيْهِ ؕ كَذٰلِكَ كِدْنَا لِيُوْسُفَ ؕ مَا كَانَ لِيَاْخُذَ

آن رابرآورد | از باردان برادر خود | هم چنین | ماتدبیر کردیم | یوسف را | نبود که اسیر گیرد

باز آنرا از بار برادر عینی خود برآورد همچنین ما یوسف را تدبیر کردیم او برادر خود را در قانون پادشاه مصر

اَخَاهُ فِيْ دِيْنِ الْمَلِكِ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ؕ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مَّنْ

برادرخودرا | طبق قانون پادشاه | مگراینکه | بخواهد | خدا | بلندگردانیم | درجات | هرکسی که

نه میتوانست، مگر اینکه بخدا منظور باشد، کسی را که بخواهیم درجات اش را

نَّشَآءُ ؕ وَفَوْقَ كُلِّ ذِيْ عِلْمٍ عَلِيْمٌ ﴿٧٦﴾ قَالُوْٓا اِنْ يَّسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ

بخواهیم | وبالای | هرصاحب دانش | دانائیست | گفتند | اگردزدی کرده این شخص | هرآینه دزدیده است

بلند میکنیم، و بالای هر صاحب دانش دانائیست آنها گفتند اگر امروز وی دزدی کرد پس قبل ازین برادر عینی او هم

اَخٌ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ ۚ فَاَسَرَّهَا يُوْسُفُ فِيْ نَفْسِهٖ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ

برادراو | پیش | پس پنهان داشت | یوسف | درنفس خود | وآشکارنکردآن را | برایشان

دزدیده بود، پس یوسف علیه السلام این سخن را در دل خود انداخت، و به ایشان آشکارا نه نمود

قَالَ اَنْتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۚ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَصِفُوْنَ ﴿٧٧﴾ قَالُوْا

گفت (دردل خود) | شما | بداید | دردرجه | وخدا | داناتراست | به آنچه بیان میکنید | گفتند

و گفت شما بسیار مردم خراب هستید و شما که چیزی را بیان میکنید خداوند برآن دانا تر است آنها گفتند

يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيْزُ اِنَّ لَهٗٓ اَبًا شَيْخًا كَبِيْرًا فَخُذْ اَحَدَنَا مَكَانَهٗ ۚ

ای عزیز! | هرآینه اورا | پدراست | پیر | کلان سال | پس بگیر | یکی رااز ما | بجای او

ای عزیز!! هر آینه اورا پدر است بسیار کلان سال پس در بدلهٔ او درما یکی را دستگیر کن

اِنَّا نَرٰىكَ مِنَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٧٨﴾ قَالَ مَعَاذَ اللّٰهِ اَنْ نَّاْخُذَ اِلَّا مَنْ

هرآینه ما می بینیم ترا | ازنیکوکاران | گفت | پناه بخدا | که بگیریم | غیرازآنکه

ماترا یک شخص خوب می بینیم، او گفت پناه است خدارا که بگیریم شخص غیر را مگر آنکه

وَّجَدْنَا مَتَاعَنَا عِنْدَهٗٓ ۙ اِنَّآ اِذًا لَّظٰلِمُوْنَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا اسْتَيْئَسُوْا

یافته ایم | سامان خودرا | نزداو | هرآینه ما | درآن وقت | ستمگاران میباشیم | پس چون | ناامید شدند

یافته ایم سامان خودرا نزد او و اگر چنین کنیم باز در حساب ستمگاران می آییم پس وقتیکه آنها از یوسف

مِنْهُ خَلَصُوْا نَجِيًّا ؕ قَالَ كَبِيْرُهُمْ اَلَمْ تَعْلَمُوْٓا اَنَّ اَبَاكُمْ

ازاو | تنها شدند | برای مشوره | گفت | بزرگ ایشان | آیا | نه دانسته اید | که پدرشما

مایوس شدند، پس برای مشوره یک طرف شدند بزرگ ایشان گفت: آیا بشما معلوم نیست که پدر شما

قَدْ اَخَذَ عَلَيْكُمْ مَّوْثِقًا مِّنَ اللّٰهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُّمْ فِيْ يُوْسُفَ ۚ

هرآینه گرفته است | برشما | وعده محکم | ازخدا | و | پیش ازاین | که افراط کردید | درباره یوسف

زیر سوگندها از شما وعدهٔ محکم گرفته است، و شما قبل از این دربارهٔ یوسف هم قصور کرده اید

فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّىٰ يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي ۖ

پس جدا نخواهم شد | از این زمین | تا آنکه | اذن دهد مرا | پدر من | یا حکم کند | خدا مرا

پس من از این ملک جدا نخواهم شد تا آنکه اذن دهد مرا پدر من، و یا خداوند دربارهٔ من فیصله کند

وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٠﴾ ارْجِعُوا إِلَىٰ أَبِيكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا

واو | از همه بهتر | فیصله کننده است | باز روید | بسوی پدر خود | بگوئید | ای پدر ما!

و او از همه خوب فیصله کننده است، شما پیش پدر خود بروید و بگوئید که ای پدر ما!

إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ ۚ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ

هرآینه پسر تو | وزدی کرد | وما گواهی نه دادیم | مگر | برآنچه مارا علم بود | ونبودیم ما | از غیب

پسر تو وزدی کرده است، و ما هم طبق علم خود گواهی داده ایم و ما را از غیب هیچ خبری نبود

حَافِظِينَ ﴿٨١﴾ وَاسْأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ

حفاظت کنندگان | وبپرس | از اهل قریه | که بودیم ما در آن | واز آن قافله

و ما که درکدام قریه بودیم از ایشان هم پرس و از آن کاروان

الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا ۖ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ

که ما آمدیم در آن | وهرآینه ما | راستگو یانیم | گفت | بلکه | ساخته | شمارا

که ما در رفاقت ایشان آمده بودیم و ما بالکل راستگویان هستیم یعقوب علیه السلام فرمود نه بلکه این شمارا

أَنفُسُكُمْ أَمْرًا ۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۖ عَسَى اللَّهُ أَن يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا ۚ

نفسهای شما | یک کار | پس صبر | بسیار خوب است | امید | که خدا | بیارد پیش من | ایشان را همه

برای شما شائسته نموده است، پس صبر بسیار درست است امید است که خداوند همه ایشان به من بیارند

إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسَفَىٰ عَلَىٰ يُوسُفَ

هرآینه او | دانا | با حکمت است | وروی گردانید | از ایشان | وگفت | های افسوس | بر یوسف

او به هر چیز دانا با حکمت است، و یعقوب علیه السلام از آنها روی گردانید و فرمود: های! افسوس بر یوسف!

وَابْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٤﴾ قَالُوا تَاللَّهِ تَفْتَأُ

وسفید شد | هر دو چشم او | از غم | پس او | دلگیر بود | گفتند | قسم به خدا | تو همیشه هستی

و چشمان اش از بسیار گریه و غم سفید گشت و او اندوهگین نشسته بود پسران اش گفت سوگند بخدا تو

تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ﴿٨٥﴾

یاد میکنی | یوسف را | تا آنکه | شوی | مریض | یا | شوی | از مردگان

همیشه در یاد یوسف میباشی تا اینکه خود را بیمار کنی و یا بمیری

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ

گفت | هرآینه | بیان میکنم | غم سخت | وحزن | خدارا | ومن میدانم | از طرف خدا

او گفت من تنها غم خود را نزد خداوند بیان میکنم و من از جانب خدا بر آن سخن میدانم

مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ يٰبَنِيَّ اذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُّوسُفَ وَاَخِيهِ

برآنچه شما نه میدانید | ای پسران من! | بروید | پس تفحص | از یوسف | وبرادراش

که شما برآن نه میدانید ای پسران من! بروید دربارهٔ یوسف و برادراش تفحص کنید

وَلَا تَايْـَٔسُوا مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ ۖ اِنَّهُ لَا يَايْـَٔسُ مِنْ رَّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا

ونا امید مشوید | از رحمت خدا | هرآینه ناامید نه میشود | از رحمت خدا | مگر

و از رحمت خداوند نا امید مشوید، از رحمت خداوند تنها مردمان کافر

الْقَوْمُ الْكٰفِرُونَ ﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يٰٓاَيُّهَا الْعَزِيزُ

قوم کافران | پس چون داخل شدند | بروی | گفتند | ای عزیز!

نا امید میشوند، باز وقتیکه ایشان بر یوسف علیه السلام داخل شدند گفتند ای عزیز! ما راو به فامیل ما

مَسَّنَا وَاَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضٰعَةٍ مُّزْجٰىةٍ فَاَوْفِ لَنَا

رسیده است مارا | واهل مارا | سختی | وآورده‌ایم ما | سرمایهٔ | اندک | پس پوره ده | مارا

تکلیف سخت رسیده است، و نزد ما سرمایهٔ اندک است پس مارا پیمانهٔ پوره غله

الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۖ اِنَّ اللّٰهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾ قَالَ

پیمانه | وخیرات کن برما | هرآینه خدا | جزا میدهد | صدقه دهنده گان را | گفت

و برما خیرات کن، هر آینه خداوند صدقه کننده گان را جزاء میدهد یوسف علیه السلام

هَلْ عَلِمْتُمْ مَّا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَاَخِيهِ اِذْ اَنْتُمْ جٰهِلُونَ ﴿٨٩﴾

آیا دانستید | آنچه | کردید | به یوسف | وبرادراش | وقتیکه شما | نادان بودید

پرسید آیا شما دانستید که در وقت نادانی با یوسف و به برادراش چه کردید؟

قَالُوٓا ءَاِنَّكَ لَاَنْتَ يُوسُفُ ۖ قَالَ اَنَا يُوسُفُ وَهٰذَآ اَخِي ز

گفتند | آیا هرآینه تو | یوسفی | گفت | من یوسفم | واین برادر من است

ایشان گفتند آیا تو یوسف هستی؟ او گفت: آری! من یوسف ام و این برادر من است

قَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا ۖ اِنَّهُ مَنْ يَّتَّقِ وَيَصْبِرْ فَاِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِيعُ اَجْرَ

هرآینه انعام کرد | خدا | برما | هرآینه هرکه بترسد | وصبر نماید | پس هرآینه خدا | ضائع نه میکند | اجر

خداوند(ج) برما احسان نموده است، هر آینه کسیکه از خدا بترسد و صبر کند، پس هر آینه خداوند

الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا

نیکوکاران | گفتند | قسم بخدا | هرآینه برگزید ترا | خدا | برما

اجر چنین نیکوکاران را ضائع نه میکند آنها گفتند: سوگند بخدا که ترا خداوند بر ما برتری داد

وَاِنْ كُنَّا لَخٰطِـِٔينَ ﴿٩١﴾ قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ ۖ يَغْفِرُ اللّٰهُ لَكُمْ ز

ومابودیم خطا کنندگان | گفت | نیست هیچ الزام | برشما | امروز | معاف کند | خدا شمارا

وهرآینه ما خطاکار بودیم یوسف علیه السلام به ایشان گفت: امروز برشما هیچ الزام نیست خداوند شمارا معاف کند.

وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّٰحِمِينَ ﴿٩٢﴾ اِذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَٰذَا فَأَلْقُوهُ عَلَىٰ وَجْهِ أَبِي

واو | از همه زیاد رحم کننده است | ببرید | این پیراهن مرا | این | پس بفگنید آن را | برروی پدرمن

و او از همه زیاد رحم کننده است (اکنون) شما پیراهن میرا ببرید و برروی پدرام

يَأْتِ بَصِيرًا ۚ وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا

میگردد | بینا | وبیارید نزد من | اهل خویش راهمه | وچون

بیفگنید، چشمان اش بینا میگردد، و همه خاندان خویش نزد من بیارید و هنگامیکه

فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ ۖ لَوْلَا أَنْ تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾

جداشد | قافله | گفت پدرایشان | هرآینه من می یابم | بوی | یوسف | اگر برمن گمان کم عقلی نه میکنید

کاروان حرکت نمود پدر ایشان فرمود من بوی یوسف را می یابم، اگر شما مرا دیوانه نگوئید

قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾ فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ

گفتند | قسم به خدا | هرآینه تو | درخطائی سابقه خودی | پس چون | بیامد | مژده دهنده

ایشان گفتند: سوگند بخدا که تو در وهم سابقه هستی باز وقتیکه مژده دهنده آمد

أَلْقَاهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَارْتَدَّ بَصِيرًا ۖ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ

انداخت قمیص را | برروی وی | پس گشت | بینا | گفت | آیامن نگفته بودم | بشما

و آن قمیص را ـ برروی وی انداخت، پس چشمان اش بینا شد، یعقوب علیه السلام فرمود: آیا بشما نگفته بودم

إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ

هرآینه من میدانم | از جانب خدا | برآنچه | شمانه میدانید | گفتند | ای پدرما! | بخشش بخواه

که هر آینه من میدانم بر آنچه شما نه میدانید ایشان گفتند: ای پدرما! ما خطا کاریم

لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي ۖ

مارا | ازگناهان ما | هرآینه ما بودیم گناه گاران | گفت | زوداست | بخشش خواهم | شماراازرب خود

مارا از گناهان ما بخشش بخواه، فرمود: زود است که شمارا از رب خود بخشش بخواهم

إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ آوَىٰ

هرآینه او | بخشنده | مهربان است | پس چون | درآمدند | بریوسف | پس جای داداورا

هر آینه او بخشنده، رحم کننده است، باز وقتیکه همه آنها به یوسف رسیدند، پس او پدر و مادر خودرا

إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ

بسوی خود | پدرومادرخودرا | وگفت | درآئید | بمصر | اگرخواهد خدا | ایمن شده | وبرداشت

با خود جای داد، و فرمود همه شما در مصر درآئید اگر خدا بخواهد به امن میباشید و

أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَا أَبَتِ

پدرومادرخودرا | برتخت | وافتادند | بسوی او | سجده کنان | وگفت | ای پدرمن

والدین خود را بر تخت شاهی نشاند و همه ایشان یوسف را به سجده افتادند و یوسف فرمود: ای پدر من!

هٰذَا تَأْوِيلُ رُءْيَايَ مِن قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا

این است | تعبیر | خواب من | پیش از این | پس گردانید آن را | رب من | راست

این تعبیر خواب من است، که پیش از این دیده بودم، پس آن خواب را رب من راست گردانید و

وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُم مِّنَ الْبَدْوِ

و او احسان کرد | بر من | چون بیرون آورد مرا | از زندان | و آورد شما را | از صحراء

و به من احسان کرد، که از زندان بیرون کرد مرا و همهٔ شما را از صحراء به اینجا آوردند

مِن بَعْدِ أَن نَّزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي

بعد از آنکه | خلاف افگند | شیطان | میان من | و میان برادران من | هر آینه رب من

بعد از آنکه شیطان میان من و میان برادران من فساد افگنده بود هر آینه رب من

لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ رَبِّ

خوب تدبیر کننده است | چیزیرا که | خواهد | هر آینه اوست | دانا | با حکمت | ای پروردگار من

چیزیرا که بخواهد برای آن تدبیر درست میکند او به هر چیز دانا با حکمت است ای رب من!

قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ

تو دادی مرا چیزی | از پادشاهی | و تو آموختی مرا | از تعبیر | خوابها

تو مرا حکومت دادی، و علم تعبیر خوابها هم دادی

فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنتَ وَلِيِّي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

ای پیدا کننده آسمانها | و زمین | توئی کارساز من | در دنیا | و آخرت

ای پیدا کنندهٔ آسمانها و زمین! تو در دنیا و آخرت کار ساز منی

تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠١﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنبَاءِ

بمیران مرا | مسلمان | و شامل کن مرا | در نیکوکاران | این اخبار است

مرا از دنیا درحالت فرمانبرداری بمیران و مرا درگروه نیکوکاران شامل کن این خبر های

الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ

از غیب | که وحی میکنیم ما از آن | بسوی تو | و نبودی تو | نزد ایشان

غیب است که ترا بذریعه وحی میفرستم و تو نزد ایشان درآن وقت نبودی

إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ

چون جمع کردند | کار خود را | و ایشان | تدبیر بد میکردند | و نیست اکثر مردم

وقتیکه ایشان به ارادهٔ خود اتفاق کردند و سازش میکردند، و اکثر ایشان

وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ

اگرچه حرص بداری | بر ایمان ایشان | و نه میخواهی تو از ایشان | بر این تبلیغ | کدام مزد

ایمان نه می آرند اگر که دل تو بخواهد و تو از ایشان بر این تبلیغ اجر نه میخواهی

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِينَ ﴿۱۰۴﴾ وَكَأَيِّنْ مِّنْ اٰيَةٍ

نیست این | مگر نصیحت | برای عالمها | وبسا | از نشانه‌ها

این قرآن برای همه مردم یک نصیحت عام است و در آسمانها و زمین که کدام

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا

در آسمانها | وزمین | که میگذرند آنها | بر آن | و | ایشان | از آن

نشانها است، که ایشان بر آن هر وقت میگذارند و ایشان از آن اعراض

مُعْرِضُونَ ﴿۱۰۵﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِاللّٰهِ إِلَّا وَهُم

روی گردانندگانند | وایمان نمی آرند | اکثر ایشان | بخدا | مگر | ایشان

میکنند، و در ایشان اکثر آنها بخدا ایمان نه می آرند و باز شرک

مُّشْرِكُونَ ﴿۱۰۶﴾ أَفَأَمِنُوا أَن تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ

شریک میگیرند | پس آیا ایشان بی خوف شدند | از آنکه بیاید ایشان را | عقوبتی عام

هم میکنند، آیا آیا ایشان از این سخن بی خوف شدند که از جانب خداوند بر ایشان از عذاب یک آفت

مِّنْ عَذَابِ اللّٰهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۱۰۷﴾

از عذاب خدا | ویا بیاید برآنها | قیامت | ناگهان | وایشان را خبرهم نباشد

که آنهارا فراگیرند یا ناگهان برآنها قیامت بیاید و ایشان بالکل خبرهم نباشند.

قُلْ هٰذِهِ سَبِيلِي أَدْعُوا إِلَى اللّٰهِ ۚ عَلٰى بَصِيرَةٍ

بگو | این | راه من است | میخواهم من | بسوی خدا | بردلیل آشکارا ام

ای پیغمبر! به ایشان بگو که این راه من است که مردم را بسوی خدا میخواهم من هم راه خود را به دلیل آشکارا می بینم

أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي ۖ وَسُبْحَانَ اللّٰهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۰۸﴾

من | وهرکه پیروی من کرده است | و پاکی است خدارا | ونیستم من | از مشرکین

و دوستان و پیروان خود هم و پاک است خدا و من با مشرکین هیچ تعلق ندارم

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِم

ومانفرستادیم | پیش از تو | مگر | مردانی | که وحی میفرستیدم | بایشان

و پیش از تو هم که به مردم دهات فرستاده بودیم آنها هم مردانی بودند، بسوی ایشان که وحی میفرستیم

مِّنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ ۗ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا

از اهل دهها | آیا سیر نکردند | درزمین | که میدیدند

آیا این مردم در دنیا سیر نکردند که میدیدند

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۗ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ

چگونه شد | عاقبت | آنانکه | پیش از ایشان بودند | و | هرآینه سرای آخرت

آنانیکه پیش از ایشان بودند انجام ایشان چگونه شده بود، و هر آینه سرای آخرت

وقف النبی علیه السلام

خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ اتَّقَوْا ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۰۹﴾ حَتّٰٓى اِذَا اسْتَيْـَٔسَ

بهتر است | آنانرا که | پرهیز کردند | پس آیا شما عقل ندارید | تا آنکه | وقتیکه | ناامید شدند

بهتر است آن مردم را که پرهیزکردند پس آیا شما نه میدانید؟ تا اینکه پیغمبران نا امید شدند

الرُّسُلُ وَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُوْا جَاۗءَهُمْ نَصْرُنَا ۙ

پیغمبران | وآنها گمان کردند | که ایشان | مکذوب شدند | پس آمد ایشان را | امداد ما

و گمان کردند که اکنون از ایشان تکذیب شده است پس به ایشان نصرت مارسید

فَنُجِّيَ مَنْ نَّشَاۗءُ ۭ وَلَا يُرَدُّ بَاْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿۱۱۰﴾

پس نجات داده شد | هرکرا | خواستیم | وردکرده نه میشود | عذاب ما | ازمردمان مجرم

پس آنانیرا که میخواستیم نجات دادیم و عذاب ما از مجرمین رد کرده نه میشود

لَقَدْ كَانَ فِيْ قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّاُولِي الْاَلْبَابِ ۭ

هرآینه است | درقصه های ایشان | عبرت | برای عقلمندان

هر آینه در قصه های ایشان به مردم فهمیده عبرت بزرگ بود (این قرآن). از

مَا كَانَ حَدِيْثًا يُّفْتَرٰى وَلٰكِنْ تَصْدِيْقَ الَّذِيْ

نیست این قرآن | سخن | از دروغ ساخته شده | و | لیکن | تصدیق است | از آنکه

دروغ ساخته نشده است بلکه تصدیق آن کتاب میکند که پیشس از وی بود

بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيْلَ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى وَّرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۱۱۱﴾

پیشس از این بود | وتفصیل | هرچیز | وهدایت | ورحمت | آن مردم را | که ایمان می آرند

و بیان چیزهای مذهبی است و مؤمنان را هدایت و رحمت است

سُوْرَةُ الرَّعْدِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سورهٔ رعد در مدینه نازل شد | آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | و در آن چهل و سه آیت و شش رکوع است

آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

الٓمّٓرٰ ۣ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ ۭ وَالَّذِيْٓ اُنْزِلَ اِلَيْكَ

الف لام میم را | این | آیاتها است | از کتاب | وآنچه | فروفرستاده شده | بطرف تو

الف لام میم را این آیات قرآن است و از جانب رب تو که بتو نازل شده است

مِنْ رَّبِّكَ الْحَقُّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱﴾

از طرف رب تو | حق است | لیکن | اکثر مردمان | ایمان نه می آرند

آن بالکل راست است مگر اکثر مردم ایمان نه می آرند

اَللّٰهُ الَّذِيْ رَفَعَ السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوٰى

الله آن است | که برداشت | آسمانها | بغیر ستونها | که می بینید آن را | باز قرار گرفت

خداوند آن ذاتیست که آسمانها را بدون ستونها برداشت چنانچه شما آن را می بینید باز به عرش قائم است

عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؕ كُلٌّ يَّجْرِيْ

برعرش | وتابعدار ساخت | آفتاب | ومهتاب را | هر یکی میرود

و آفتاب و مهتاب را تابعدار ساخت و هر یکی آنها به وقت مقرر میروند

لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ يُفَصِّلُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ

تا موده مقرره | تدبیر میکند | کار خود را | به تفصیل آن را بیان میکند | نشانها | تا شما

اوست تدبیر کننده هر سخن او نشانهای خود را به تفصیل بیان میکند که

بِلِقَآءِ رَبِّكُمْ تُوْقِنُوْنَ ﴿۲﴾ وَهُوَ الَّذِيْ مَدَّ الْاَرْضَ

به ملاقات پروردگار خود | یقین کنید | واو آنست که | گسترد | زمین را

شما به ملاقات پروردگار خود یقین کنید و خداوند آن ذاتیست که گسترد زمین را

وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْهٰرًا ؕ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرٰتِ

ونهاد | در آن | کوه ها | ونهرها | واز هر قسم | میوه ها

و در آن کوه ها و دریاها ساخته است، و در آن از هر قسم میوه جات

جَعَلَ فِيْهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشِي الَّيْلَ النَّهَارَ ؕ

بیافرید | در آن | صنف | دودو | می پوشاند | شب را | بروز

صنف صنف ساخته است، و او شب را به روشنی روز پنهان میدارد

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿۳﴾ وَفِي الْاَرْضِ

هرآینه | دراین | نشانها است | قوم را که | تفکر میکنند | و | در زمین

در این سخنها برای مردم فکر کننده شان ها است و در زمین قطعات مختلف است که با یک دیگر پیوست است

قِطَعٌ مُّتَجٰوِرٰتٌ وَّجَنّٰتٌ مِّنْ اَعْنَابٍ وَّزَرْعٌ وَّنَخِيْلٌ

قطعات است | با یکدیگر پیوسته | وباغها است | از انگور | وکشت زار | وخرما است

و باغهای انگور است، و کشت زار و درختهای خرما

صِنْوَانٌ وَّغَيْرُ صِنْوَانٍ يُّسْقٰى بِمَآءٍ وَّاحِدٍ قف وَنُفَضِّلُ

شاخ دار | وغیر شاخ دار | آب داده میشود | یک قسم آب | وبرتری میدهیم

بعضی شاخهای زیادی دارد، و بعضی کم یعنی بی شاخ همه را به یک آب سیراب میشوند باز هم ما

بَعْضَهَا عَلٰى بَعْضٍ فِي الْاُكُلِ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

بعضی را | بر بعضی | در خوراک | هرآینه | دراین | نشانه ها است

یکی از دیگری بهتر ساختیم، هر آینه در این سخنها نشانها است آن

لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿۴﴾ وَاِنْ تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ

آن قوم را که | غور میکنند | واگر تعجب کنی | پس عجب است | سخن ایشان

مردم را که از عقل خود کار میگیرند، و اگر تو تعجب میکنی پس لائق تعجب این سخن ایشان است که

ءَاِذَا كُنَّا تُرٰبًا ءَاِنَّا لَفِيْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ۬ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

آیا وقتیکه شویم خاک | آیا ما | درآفرینش | نوخواهیم شد | این مردم اند | آنانیکه کفر کردند

وقتیکه ما بمیریم و خاک شویم پس آیا دوباره زنده خواهیم شد؟ این مردم از رب خود منکراند

بِرَبِّهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ الْاَغْلٰلُ فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۚ

به پروردگار خود | واین است | که طوقها است | درگردن های ایشان | وایشان اند | اهل آتش

و طوقها در گردنهای ایشان آویزان مانده باشد و ایشان اهل آتش اند

هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿۵﴾ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ

ایشان | درآن | همیشه اند | وبشتاب می طلبند از تو | بدی | پیشس

که در آن همیشه میباشند، و از تو بشتاب می طلبند که مصیبت قبل از عافیت بیاید

الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمَثُلٰتُ ؕ وَاِنَّ رَبَّكَ

از نیکی | وهرآینه گذشته است | پیشس از ایشان | عذابها | وهرآینه | رب تو

حال آنکه پیشس از این عذابهای بسیاری گذشته است و هر آینه رب تو

لَذُوْ مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلٰى ظُلْمِهِمْ ۚ وَاِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيْدُ

معاف کننده بزرگ است | مردم را | باوجود از ظلم ایشان | وهرآینه رب تو | سخت

باوجود از تجاوز ایشان بخشنده است و هر آینه رب تو سخت عذاب دهنده است

الْعِقَابِ ﴿۶﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ

عذاب دهنده است | ومیگویند | آنانکه کفر کردند | چرا | فرستاده نشد | بروی

و این کافران میگویند که چرا بروی از جانب رب اش نشانه نازل نشد؟

اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرٌ وَّ لِكُلِّ قَوْمٍ

کدام نشانه | از طرف رب او | هرآینه تو | بیم دهنده ئی | و | هر قوم را

(ای پیغمبر!) تو تنها بیم دهنده هستی (بد بختان را) و برای هر قوم یک

هَادٍ ﴿۷﴾ اَللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ اُنْثٰى وَمَا

یک راه نما است | خدا | میداند | آنچه | در شکم بر میدارد | هریک زن | وآنچه

راهنما میباشد، خدا خوب میداند که در شکم هر یک زن چه میباشد و چیزیکه در (رحم)

تَغِيْضُ الْاَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ؕ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهٗ بِمِقْدَارٍ ﴿۸﴾

ناقص میکند | رحمها | وآنچه زیاده میگرداند | وهریک چیز | نزد او | به اندازه است

زنان (درباره پیدایش بچه) نقص و زیادت میکند و این همه چیزها نزد او به یک اندازه مقرره میشود

عٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيْرُ الْمُتَعَالِ ﴿۹﴾ سَوَآءٌ مِّنْكُمْ

او دانا است | بر پنهان | وآشکارا | از همه بزرگ است | بلند مرتبه است | برابر است | از شما

او بر چیزهای پنهان و آشکارا دانا است از همه بزرگ است، و علی شان است در علم او برابر است

مَّنْ أَسَرَّ الْقَوْلَ وَمَن جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِالَّيْلِ

کسیکه | آهسته گوید | سخن | وکسیکه | به آواز بلند گوید | وکسیکه | پنهان است | درشب

کسیکه سخن خود را پنهان گوید، و یا آشکارا گوید و یا که کسی در تاریک شب خود را پنهان کند و یا اگر

وَسَارِبٌ بِالنَّهَارِ ﴿١٠﴾ لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ

وکسیکه روان است | بروز | اورا پهره داران اند | پیش ازاو | وپس پشت او

در روز آشکارا روان باشد، اورا فرشتگان پهره دار مقرر اند، هم پیش و هم از پس

يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ

آنها حفاظت او میکنند | بحکم خدا | هر آینه خدا | بدل نه میکند | حالت یک قوم

که بحکم خداوند حفاظت اورا میکنند، هر آینه خداوند یک حالت (درست) ایشان را بدل نه میکند

حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ

تا که بدل کنند آنها آنچه | دردلهای ایشان است | وچون خواهد خدا | به گروهی

تا که خود ایشان تبدیلی پیدا نکنند ووقتیکه خداوند بریک قوم ارادهٔ مصیبت

سُوءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُم مِّن دُونِهِ مِن وَالٍ ﴿١١﴾

بدی | پس هیچ ردکننده نیست آن را | ونیست آنهارا | غیرازوی | مددگار

آوردن کند پس آن را هیچ رد کننده نیست و نه کسی دیگری در مقابله خدا مدد کننده میباشد

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنشِئُ

اوست که | مینماید شمارا | برق | برای ترس | وامید | وبرمیدارد

خداوند آن ذات است که بشما برق مینماید که ذریعه خوف و امید است، و ابر های ثقیل از آب

السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ

ابرهای | گران را | وپاکی بیان میکند | رعد | به تعریف او | وفرشتگان هم

بر میدارد، و رد به تعریف او پاکی بیان میکند و فرشتگان هم از خوف او می لرزد

مِنْ خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَاءُ

از ترس او | ومیفرستد | صاعقها | پس میرساند آنرا | بهرکه خواهد

و پاکی او بیان میکند، و میفرستد صاعقها را پس میرساند آنرا به کسیکه بخواهد

وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ﴿١٣﴾

وایشان | جدال میکنند | درسخن خدا | واو | سخت است | گرفت او

و تو ببنین که ایشان دربارهٔ رب جدال میکنند حال آنکه او با قدرت است

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُم

اوراست دعوت | حق | وآنانکه میخوانند | بجز خدا | قبول نه میکنند دعاء ایشان | ایشان را

اوراست دعوت حق، و آنانیکه غیر از وی دیگران را میخواهند ایشان را هیچ جواب داده نه میتوانند ب

بِشَيْءٍ اِلَّا كَبَاسِطِ كَفَّيْهِ اِلَى الْمَآءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ

هیچ | مگر مانند کسیکه بگشاید هر دو دست خدا را | بسوی آب | تا برسد | بدهنش | ونیست آن

مگر مانند آن کسیکه دستهای خود را به آن بگشاید که به دهن او برسد حال آنکه آن

بِبَالِغِهٖ ؕ وَمَا دُعَآءُ الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿١٤﴾ وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَنْ

رسنده به او | ونیست | دعاء کافران | مگر در گمراهی | وخدای را | سجده میکند | هر که

هیچ وقت به او رسنده نیست، و خواست کافران ضائع و بی اساس است، و آنانیکه در آسمانها و زمین

فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ طَوْعًا وَّكَرْهًا وَّظِلٰلُهُمْ بِالْغُدُوِّ

در آسمانها است | و در زمین | به خوشی | و ناخوشی | و سایه های ایشان | صبح

است، به خوشی و یا به ناخوشی هم خدا را سجده میکنند و سایه ها هم صبح و شام سجده میکنند

وَالْاٰصَالِ ﴿١٥﴾ السجدة قُلْ مَنْ رَّبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ قُلِ

و شام | بگو | کیست | پروردگار | آسمانها | و زمین | بگو

(ای نبی!) بگو که کیست رب آسمانها و زمین؟ تو به ایشان بگو که تنها الله است

السجدة

اللّٰهُ ؕ قُلْ اَفَاتَّخَذْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖۤ اَوْلِيَآءَ لَا يَمْلِكُوْنَ

الله | بگو | آیا گرفتید | بجز وی | دوستان | آنها اختیار ندارند

بگو که شما غیر از وی چنین مددگاران را گرفته اید که آنها برای خویش

لِاَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَّلَا ضَرًّا ؕ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْاَعْمٰى

برای خویش | فائده | و نه ضرر | بگو | آیا | برابر است | کور

اختیار نفع و نقصان ندارند، بگو که آیا بینا و نابینا برابر است؟

وَالْبَصِيْرُ ۙ اَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمٰتُ وَالنُّوْرُ ۚ اَمْ جَعَلُوْا

و بینا؟ | یا | آیا | برابر است | تاریکیها | و روشنی | آیا ساختند

و یا تاریکیها و روشنی برابر است؟ و یا آنها خدا را چنین شرکاء

لِلّٰهِ شُرَكَآءَ خَلَقُوْا كَخَلْقِهٖ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ؕ

برای خدا | شریکان | که آفریده باشند | مثل آفرینش خدا | پس خلط شده | پیدایش | بر ایشان

ساخته است که آفریده باشند مثل آفرینش خدا که ایشان را درباره پیدایش شک باشد

قُلِ اللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَّهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿١٦﴾ اَنْزَلَ

بگو | خدا | آفریننده | هر چیز است | و او | یکی است | غالب است | فرو فرستاد

بگو که خداوند آفریننده هر چیز است او یکی است و بر همه غالب است او از بالا

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَسَالَتْ اَوْدِيَةٌۢ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ

از آسمان | آب را | باز جاری شد | رودها | به اندازه خویش | پس برداشت

فرستاده است، باز به اندازه آن رودها جاری شد برسر این سیلاب

السَّيْلُ زَبَدًا رَّابِيًا ۚ وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ

سیل | کفی | بالای آن | وازآنچه | که گرم میکنند آنها | برآن | درآتش

کفی برداشت، و آنکه ایشان برآن در آتش گرم میکنند

ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهُ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ

برای خواستن | زیورات | یاازسامان | کفی است | مانندآن | همچنین | بیان میکند

برای ساختن زیورات بر آن هم چنین کفی میباشد همچنین خداوند مثالهای حق

اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ۚ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً ۖ

الله | حق و باطل | اما آن | کف آب | پس میرود | خشک شود

و باطل را بیان میکند: اما آن کف آب خشک میشود و بکار هیچ نه می آید

وَأَمَّا مَا يَنفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ ۚ كَذَٰلِكَ

واما آنچه | نفع میرساند | مردم را | پس میماند | درزمین | همچنین

و کدام چیزیکه مردم را فائده میدهد، پس آن در دنیا باقی میماند خداوند

يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ﴿١٧﴾ لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمُ الْحُسْنَىٰ

بیان میکند | خدا | مثالها | آن مردم را | که حکم قبول کردند | رب خودرا | بهتر است

همچنین مثالها را بیان میفرماید، آنانیکه سخن رب خود را قبول نمودند ایشان را بدله خوب مقرر است

وقف النبی علیه السلام

وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِي الْأَرْضِ

وآنانیکه | قبول نکردند | اورا | اگر باشد | ایشان را | آنچه | درزمین است

و آنانیکه سخن اورا قبول نه کردند، و اگر با ایشان باشد آنچه در دنیا است، و به اندازه آن دیگری هم

جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ

همه | ومانند آن | همراه آن | آن رادر بدله خوددادن بخواهند | آن را | این مردم است | ایشان را | بد

پس ایشان به فدیه نمودن آن تیار خواهند شد حساب آنها بسیار سخت میباشد

الْحِسَابِ ۙ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٨﴾ أَفَمَن يَعْلَمُ أَنَّمَا

حساب است | وجای آنها | جهنم است | وآن بدجای است | پس آیا آن کسی | که میداند | آنچه

و جای بود و باش ایشان جهنم میباشد و آن بسیار یک جای خراب است آیا کسیکه این یقین دارد

ع ۲ النصف

أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ ۚ إِنَّمَا

فروفرستاده شده | بسوی تو | از جانب رب تو است | آن حق است | مانند آن کس است | که کور باشد | هرآینه

که بر تو از جانب رب تو کدام کتاب نازل شده است او مانند آن کسی شده میتواند که او نابینا باشد؟

يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾ الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنقُضُونَ

نصیحت قبول میکند | مردم عقلمند | آنانیکه | پوره میکنند | وعده | خدا | ونمی شکنند

نصیحت تنها خداوندان عقل قبول میکنند آنانیکه وعده خود را با خدا پوره میکنند و آن وعده را

الْمِيثَاقَ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ

وعده | وآنانیکه | می پیوندند | آنچه | فرموده است خدا | به آن | که پیوند کرده شود

نه می شکنند، و آنکه رشتهای خود را قطع نه میکنند آنکه به پیوست نمودن آن خدا حکم کرده است و

وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ﴿٢١﴾ وَالَّذِينَ

ومیترسند | از پروردگار خود | ومی اندیشند | از بد | حساب | وآنانیکه

و از پروردگار خویش میترسند، و از سخت حساب و کتاب میترسند، و آنانیکه ورتلاش رضا مندی رب

صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَوٰةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا

صبر کردند | برای طلب | رضای | رب خود | وبرپا داشتند | نمازرا | وخرج کردند | از آنچه

خود محکم ایستاده باشند، و نماز را برپا میدارند، و از رزق داده شده ما

رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرَءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ

روزی دادیم ایشان را | پنهان | وآشکارا | ودفع میکنند | به نیکوئی | بدی را

(در راه نیکی) به پنهان و آشکارا خرج میکنند و بذریعهٔ نیکی بدی را ختم میکنند

أُولَٰئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٢﴾ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا

این مردم اند | ایشان را | سرای | آخرت است | باغهای | اقامت | آنها در آن می در آیند

ایشان همان مردم اند که آنها را خانه آخرت است یعنی باغهای همیشه سکونت است: در آنکه ایشان

وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ

وهرکه | نیکوکاران باشند | از پدران آنها | واززنهای آنها | وازاولاد آنها | وفرشتگان

خود ایشان، و در آن پدران ایشان و زنان و اولاد ایشان کسی نیک باشند می درآیند

يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿٢٣﴾ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ

می درآیند | برایشان | ازهر دروازه | (میگویند) سلامتی | برشما است | به سبب آنچه | صبر کردید

و فرشتگان ایشان را از هر دروازه پیش می آیند و میگویند که سلامتی برشما است زیرا که شما صبر میکردید

فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٢٤﴾ وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ

پس چه نیک است | سرای | آخرت | وآنانیکه | می شکنند | عهد | خدارا

پس در اینجا آنجام شما درست شد و آنکه وعده خود را که با خدا کرده باشد می شکنند بعد از محکم شدن

مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ

بعد از استوار کردن آن | وقطع میکنند | آنچه فرموده است | خدا | به آن که | پیوند کرده شود

آن و از کدام رشته داری که خداوند حکم کرده است در پیروی آن نیست

وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ

وفساد میکنند | درزمین | آن گروه | ایشان را است | لعنت | وایشان را است

و در ملک فساد میکنند، و بر چنین مردم لعنت میباشد و انجام این مردم خراب میباشد

سُوْٓءُ الدَّارِ ﴿٢٥﴾ اَللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ؕ

بد | سرای | خدا | کشاده میسازد | روزی را | برای هر که | بخواهد | وتنگ میکند

انجام ایشان، خداوند کسی را که بخواهد روزی اش کشاده میسازد، و کسی را که بخواهد روزی اش تنگ میکند

وَفَرِحُوْا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ؕ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فِى الْاٰخِرَةِ

وشاد شدند | به زندگی | دنیا | ونیست | زندگی | دنیا | درمقابله آخرت

و ایشان به زندگی دنیا شاد شدند و گرفتن زندگی دنیا در مقابله آخرت یک سودا حقیر است

اِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٦﴾ ع وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَآ اُنْزِلَ عَلَيْهِ

ع ٨/٩

مگر | سامان اندک | ومیگویند | آنانیکه | کفر کردند | چرا | نازل نشد | بروی

و کافران میگویند چرا بروی از جانب رب خود یک معجزه نازل نشد؟

اٰيَةٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ قُلْ اِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَّشَآءُ

نشانه | ازطرف رب او | بگو | هرآینه | خدا | گمراه میکند | هرکرا | بخواهد

بگو که خداوند درباره کسیکه بخواهد اورا گمراه میسازد

وَيَهْدِىْٓ اِلَيْهِ مَنْ اَنَابَ ﴿٢٧﴾ صلے اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَطْمَئِنُّ

و | راه مینماید | بسوی خود | آنراکه | رجوع کند | آنانیکه | ایمان آوردند | وآرام می یابد

و راه مینماید آن کسی را که به او رجوع میکند یعنی کسیکه ایمان آرد و بذکر خداوند

قُلُوْبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ ؕ اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ ﴿٢٨﴾ ؕ اَلَّذِيْنَ

دلهای آنها | بیاد خدا | خبردار | خاص بیاد خدا | آرام می یابد | دلها | آنانیکه

مطمئن گردد بشنو! که بذکر خداوند دلها آرام می یابد کسانیکه

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ طُوْبٰى لَهُمْ وَحُسْنُ مَاٰبٍ ﴿٢٩﴾

ایمان آوردند | وکردند کارهای | نیک | خوشحالی است | ایشان را | وخوب | جایگاه

ایمان آورد و اعمال شائسته کردند آنها را خوشحالی است و شائسته انجام است

كَذٰلِكَ اَرْسَلْنٰكَ فِىْٓ اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَآ اُمَمٌ

همچنین | فرستادیم ترا | درامتی | که گذشتند | پیش از آن | امتهای بسیاری

همچنین فرستادیم ترا در چنین امتی که پیش از این هم امتها گذشته است

لِّتَتْلُوَا عَلَيْهِمُ الَّذِىْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُوْنَ

تابخوانی | برایشان | آنچه | وحی کردیم | بسوی تو | وایشان | کفر میکنند

که تو به ایشان بخوانی آن کتاب که بتو فرستادیم و حال آنکه ایشان از رحمٰن انکار میکنند

بِالرَّحْمٰنِ ؕ قُلْ هُوَ رَبِّىْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۚ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ

از رحمٰن | بگو | اوست | رب من | نیست معبود دیگری | مگر او | بروی | توکل کردم

بگو که اوست رب من غیر از وی معبود دیگری نیست، و بر او توکل من است

وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٠﴾ وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ

وبسوی او | رجوع من است | واگر میبودی قرآن که | روان کرده میشد | بذریعه آن | کوهها

و به او باز گشت من است و اگر یک قرآن چنین نازل میشد که بر آن کوهها چپه میشد

أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتَىٰ ۗ بَل لِّلَّهِ

یاپاره پاره میشد | از آن | زمین | یاسخن میکرد | برآن | مردگان | بلکه | خدای راست

و یا برآن زمین پاره پاره میشد، و یا بذریعه آن مردگان سخن میگفت (باز هم ایشان ایمان نه می آوردند)

الْأَمْرُ جَمِيعًا ۗ أَفَلَمْ يَيْأَسِ الَّذِينَ آمَنُوا أَن لَّوْ يَشَاءُ اللَّهُ

کارهمه | آیاتسلی نشده | مؤمنان را | اگرمیخواستی | خدا

بلکه همه کارها در اختیار خداوند است، اکنون هم تسلی مسلمانها بر این سخن نشده است که اگر خدا میخواست

لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا ۗ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم

راه نمودی | همه مردم را | وهمیشه | آنانیکه | کفرکردند | میرسد به ایشان

به همه مسلمانها هدایت میکرد، و این کافران همیشه در چنین حالت مانده میباشند که بسبب گناهان

بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ

دربدله اعمال آنها | مصیبت سخت | یافرودمی آید | نزدیک | سرای ایشان | تاآنکه | برسد

ایشان بالای ایشان احیاناً کدام مصیبت می آید و یا بر نزدیکی ایشان می آید، تااینکه خداوند

وَعْدُ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ

وعده | خدا | هرآینه خدا | نه میکند | خلاف | وعده خودرا | وهرآینه

وعده پوره شدن خداوند بیاید هر اینه خداوند از وعده خود خلاف کننده نیست و پیش از تو

اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا

تمسخرکرده شده | به پیغمبران | پیش ازتو | پس مامهلت دادیم | آنانیراکه | کفرکردند

هم بر پیغمبران استهزاء شده است پس ما نخست کافران را مهلت دادیم

ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٣٢﴾ أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ

بازگرفتم ایشان را | پس چگونه | بود | عقوبت من | آیاآن خدایکه | نگران است

باز گرفتیم ایشان را پس ببین که سزاء من چگونه سخت بود؟ پس آیا آن ذاتیکه نگران

عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ قُلْ

برهرنفس | چیزیکه اوکرده است | وساختند آنها | خدارا | شریکان | بگو

اعمال هر انسان است (او مانند بتها غیر الله شده میتواند) و ایشان خدارا شرکاء ساختند به ایشان بگو

سَمُّوهُمْ ۚ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَم بِظَاهِرٍ

بگیرید نامهای آنها | آیاخبرمیدهید اورا | به آنچه | نه میداند | درزمین | یامیکنید سرسیری

که صفتهای ایشان را بگیرید آیا شما همه خدارا از چنین چیز نا آشنا خبر میکنید که درهمه دنیا در علم او نیست

مِّنَ الْقَوْلِ ۗ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوْا

سخن | بلکه | آراسته شده | کافران را | فریب آنها | وباز داشته شدند

و یا اینکه تنها براه نام آنها شما است بلکه آنانیکه کفر کردند ایشان را مکر ایشان شائسته کرده شده است و ایشان

عَنِ السَّبِيْلِ ۗ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

ازراه | وهرکرا | گمراه کند | خدا | پس نیست | اورا | هیچ راه نماینده

از راه هدایت منع کرده شده اند، و هر کرا خداوند گمراه کند، پس اورا نیست هیچ راه نماینده

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَقُّ ۚ

ایشان را | عذاب است | درزندگی | دنیا | وهرآینه عذاب | آخرت | سخت تراست

به ایشان در زندگی دنیا عذاب است، و عذاب آخرت بسیار سخت است

وَمَا لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ وَّاقٍ ﴿٣٤﴾ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِيْ وُعِدَ

ونیست | ایشان را | ازخدا | هیچ نگاه دارنده | مثال | آن جنت | ازآنکه | وعده کرده شده

و هیچ کسی ایشان را از عذاب خداوند نجات دهنده نیست، مثال آن جنت که به مؤمنان وعده آن شده است پرهیزگاران

الْمُتَّقُوْنَ ۗ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۗ اُكُلُهَا دَآئِمٌ

پرهیزگاران را | میرود | اززیرآن | جویها | میوه آن | همیشه است

کیفیت آن چنین است که زیر آن جویها میرود میوه جات، و سایه آن همیشه میباشد

وَّظِلُّهَا ۗ تِلْكَ عُقْبَى الَّذِيْنَ اتَّقَوْا ۖ وَّعُقْبَى الْكٰفِرِيْنَ

وسایه آن | این است | انجام | آنانیکه | پرهیزگارند | وانجام | کافران

این است انجام پرهیزگاران و انجام کافران آتش دوزخ است

النَّارُ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَفْرَحُوْنَ بِمَآ

جهنم است | وآنانیکه | دادیم ایشان را | کتاب | شادمیشوند | بآنچه

و آنانیکه به ایشان کتاب داده ایم ایشان بتو به کتاب نازل شده

اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمِنَ الْاَحْزَابِ مَنْ يُّنْكِرُ بَعْضَهٗ ۗ

فرستاده شده | بسوی تو | وبعضی قومها | آن اند که انکار میکنند | ازاحکام این قرآن

خوش میشوند، و در گروه های مختلف ایشان هم چنین مردم اند که برخی از حصه های آن انکار میکنند

قُلْ اِنَّمَآ اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَآ اُشْرِكَ بِهٖ ۗ اِلَيْهِ

بگو | هرآینه به من حکم شده | که عبادت کنم | خدارا | و | شریک نکنم | به او | بسوی او

بگو که به من حکم شده که عبادت خدا کنم و باوی کسی را شریک نکنم من بسوی او

اَدْعُوْا وَاِلَيْهِ مَاٰبِ ﴿٣٦﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۗ

میخوانم | وبسوی او | بازگشت من است | وهم چنین | نازل کردیم ما این | حکم درعربی

دعوت میدهم و به او رجوع من است و هم چنین ما این کتاب بطور یک حکم صفا نازل کردم

وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ اَهْوَآءَهُمْ بَعْدَمَا جَآءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۙ

واگر | پیروی کنی | خواهشات آنهارا | بعدازآنچه | آمده است ترا | ازعلم

و اگر تو بعد از علم درست آمدن هم پیروی آنها کنی

مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا وَاقٍ ﴿۳۷﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا

نیست ترا | درمقابله خدا | کدام حامی | ونه نگاه دارنده | وهرآینه | فرستادیم | پیغمبران را

پس در مقابله الله نه کدام مددگار باشد ترا و نه نجات دهنده، و قبل از تو هم مابسیاری

مِّنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ اَزْوَاجًا وَّذُرِّيَّةً ؕ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ

پیش ازتو | ودادیم ما | آنهارا | زنان | وفرزندان | ونشاید | هیچ پیغمبری را

پیغمبران فرستادیم، و دادیم ما ایشان را زنان و فرزندان، و هیچ پیغمبری غیر از حکم خدا

اَنْ يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ لِكُلِّ اَجَلٍ كِتَابٌ ﴿۳۸﴾

که بیارد | نشانه | مگر | بحکم | خدا | هر | وقت را | نوشته شده است

به اندازه یک آیت هم آورده نه میتواند هر یک وقت را یک کتاب مقرر است

يَمْحُوا اللّٰهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ ۖۚ وَعِنْدَهٗۤ اُمُّ الْكِتٰبِ ﴿۳۹﴾

دورمیکند | خدا | آنچه بخواهد | وثابت کند چیزیکه بخواهد | ونزداو | اصل | کتاب است

خداوند متعال که کدام حکم را بخواهد آن را محو میکند، و کدام را که بخواهد آن را ثابت میکند و اصل کتاب تنها نزد اوست

وَاِنْ مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ

واگر | نمائیم ترا | بعضی | آنکه | وعده میکنیم باایشان | یاقبض کنیم روح ترا

و ما که با ایشان کدام وعده عذاب میکنیم و اگر یک حصهٔ آن بتو نمائیم و یا ترا وفات کنیم

فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿۴۰﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا

پس هرآینه بتو | رسانیدن است | وبرما | حساب گرفتن | آیانه می بینند که | ما

پس هر آینه کار تو رسانیدن تبلیغ است و بر ذمه ما گرفتن حساب است، آیا آنها نه می بینند که ما

نَاْتِي الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ اَطْرَافِهَا ؕ وَاللّٰهُ يَحْكُمُ

می آئیم | زمین را | کم میکنیم آن را | ازاطراف آن | وخدا | حکم میکند

بر زمین می آئیم، و از هر طرف بر آنها آن را نزدیک می کنیم، و حکومت خداوند میکند

لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهٖ ؕ وَهُوَ سَرِيْعُ الْحِسَابِ ﴿۴۱﴾ وَقَدْ مَكَرَ

نیست هیچ ردکننده | حکم اورا | و | او | زود | حساب کننده است | وهرآینه فریب کردند

نیست هیچ کسی رد کننده حکم اورا، و او زود حساب کننده است، و قبل از ایشان هم

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلّٰهِ الْمَكْرُ جَمِيْعًا ؕ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ

آنانیکه | پیش ازآنهابودند | پس خدارااست | تدبیرها | همه | اومیداند | به آنکه میکند

مردم بسیار فریبها کرده بودند و حال آنکه همه تدابیر نزد خدا است، به او معلوم است که هر شخص

كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفّٰرُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿٤٢﴾ وَ

هر یک | نفس | وزود معلوم خواهد شد | کافران را | که کراست | سرای آخرت | و

چه و کدام کارها میکند، و زود معلوم خواهد شد به کافران که انجام درست آخرت کراست ،

يَقُوْلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ

میگویند | آنانیکه | کفر کردند | نیستی | فرستاده شده | بگو | کافی است | خدا

کافران میگویند که تو رسول نیستی بگو که خداوند متعال نزد ما و شما

شَهِيْدًا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِنْدَهٗ عِلْمُ الْكِتٰبِ ﴿٤٣﴾ ع

گواه | میان من | ومیان شما | وکسیکه | نزد او است | علم کتاب

کاملاً گواه است، و آن هم گواه است که نزد او علم گذشته کتاب آسمانی است

سُوْرَةُ اِبْرٰهِيْمَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اِثْنَتَانِ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

سوره ابراهیم در مکه نازل شد | آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازمهربان نهایت بارحم است | وآن پنجاه و دو آیت وهفت رکوع است

آغاز میکنم بنام خدایکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

الٓرٰ قف كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمٰتِ

الف لام را | این کتاب است | که فرو فرستادیم آن را | بسوی تو | تا بیرون آری | مردم را | از تاریکیها

الف لام را این یک کتاب است آنکه بسوی تو فرستاده ایم که مردم را از تاریکیهای کفر بیرون آری

اِلَى النُّوْرِ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ﴿١﴾

بسوی روشنی | بحکم پروردگار ایشان | بسوی راه خدا | غالب | ستوده

و بسوی روشنی ایمان بیرون آری بحکم پروردگار ایشان بسوی آن ذات که لائق تعریفها و غالب است

اللّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَوَيْلٌ

خدا | آنرا که هست | آنچه در آسمانها است | وآنچه در زمین است | وتباهی است

آن ذات که است اورا همه چیزها که در آسمانها است و یا در زمین و کافران را بربادی است

لِّلْكٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيْدِ ﴿٢﴾ الَّذِيْنَ يَسْتَحِبُّوْنَ

کافران را | از عذاب | سخت | آنانیکه پسند میکنند

یعنی آنانیکه در برابر زندگی آخرت

الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ وَيَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ

زندگانی | دنیا را | بر آخرت | وباز میدارند مردم را | از راه خدا

زندگی دنیا را پسند میکنند، و مردم را از راه خداوند باز میدارند

وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ بَعِيْدٍ ﴿٣﴾

ومی طلبند در آن | عیبها | این مردم اند | در گمراهی | دور

و در آن عیبهای طلبند، ایشان در گمراهی تا دور رسیده اند

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهٖ

ونه فرستادیم ما | هیچ یک پیغمبر | مگر به زبان | قوم خود

و ما وقتیکه یک رسول فرستادیم پس او در زبان آنها به ایشان پیغام رسانیده است

لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۭ فَيُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ يَّشَاۗءُ وَيَهْدِيْ

تابیان کند | ایشان را (احکام) | باز گمراه میکند | خدا | هر کرا بخواهد | وراه مینماید

تا که به ایشان احکام ما درست و روشن بیان کند باز خداوند که درباره کسی بخواهد' اورا گمراه کند و درباره کسی که بخواهد

مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝۴ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا

هر کرا | بخواهد | واواست غالب | باحکمت | وهرآینه | فرستادیم

به او هدایت میکند' و او غالب با حکمت است و ما موسیٰ علیه السلام را بانشانه های خود

مُوْسٰى بِاٰيٰتِنَآ اَنْ اَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمٰتِ

موسیٰ را | بانشانه های خود | که بیرون آر | قوم خودرا | از تاریکیها

فرستاده بودیم' که قوم خودرا از تاریکیهای جهالت بیرون آر' و به روشنی علم بیار

اِلَى النُّوْرِ ڏ وَذَكِّرْهُمْ بِاَيّٰىمِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

بسوی روشنی | ونصیحت کن ایشان را | به روزهای خدا | هرآینه در آن | نشانه ها است

و به ایشان واقعات عبرتناک تاریخی یاد کن در آن برای هر صبر کننده و شکر گذار

لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ۝۵ وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهِ

برای هر | صبر کننده | شکرگذار | ووقتیکه | گفت | موسیٰ | قوم خودرا

نشان های بزرگ است' و وقتیکه موسیٰ علیه السلام به قوم خود گفت

اذْكُرُوْا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ اَنْجٰىكُمْ

یاد کنید | نعمت | خدارا | برشما | چون | نجات داد شمارا

آن نعمتهای خداوند را یاد کنید' آنکه او باشما کرده بوده وقتیکه او شمارا از فرعون نجات داد

مِّنْ اٰلِ فِرْعَوْنَ يَسُوْمُوْنَكُمْ سُوْۗءَ الْعَذَابِ وَيُذَبِّحُوْنَ اَبْنَاۗءَكُمْ

از کسان فرعون | میرسانیدند بشما | بد | عذاب | وی کشتند | پسران شمارا

که بشما سخت عذاب میداد' و پسران شمارا ذبح میکردند و

وَيَسْتَحْيُوْنَ نِسَاۗءَكُمْ ۭ وَفِيْ ذٰلِكُمْ بَلَاۗءٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ عَظِيْمٌ ۝۶ ع ۱۴

وزنده میگذاشتند | دختران شمارا | ودراین شمارا آزمایش بود | از جانب رب شما | بزرگ

و دختران شمارا زنده میگذاشتند در آن برای شما از رب شما امتحان بزرگ بود

وَاِذْ تَاَذَّنَ رَبُّكُمْ لَىِٕنْ شَكَرْتُمْ لَاَزِيْدَنَّكُمْ

وچون اعلان کرد | رب شما | اگر شکر کردید شما | پس زیاد میدهم شمارا

و یاد کنید وقتیکه رب شما به شما خبرداد اگر شما شکر کردید پس زیاد میدهیم شمارا

وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ إِن تَكْفُرُوا

واگر شما ناشکری کردید | هرآینه | عذاب من | سخت است | وگفت | موسیٰ | اگر کافر شدید

و اگر نا شکری کردید هر آینه عذاب ما سخت است و موسی علیه السلام فرمود اگر شما انکار کردید

أَنتُمْ وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾

شما | وآنکه | درزمین است | همه | پس هرآینه | خدا | بی نیاز | ستوده شده است

و همه آنها که در زمین زندگی میکنند از خداوند منکر شوند پس هر آینه خداوند بی نیاز و ستوده است

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ

ایا نیامده بشما | خبر | آنانیکه | پیش از شما بودند | قوم نوح | وعاد

آیا بشما حالات مردم سابقه نه رسیده است از قوم نوح علیه السلام و از عاد و ثمود و

وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ

وثمود | وآنانیکه | بعد از آنها بودند | نه | میداند به انها | مگر | خدا

همه اقوام ایشان که بعد از ایشان آمده بودند نه میداند حساب آنها غیر از خدا هیچ کسی

جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي أَفْوَاهِهِمْ

آمدند ایشان را | رسولان آنها | به ادله واضح | پس دادند آنها | دستهای خود | در دهن های پیغمبران

رسولان آنها به ایشان ادلهٔ واضح آورده بودند مگر ایشان دستهای خودرا در دهن های پیغمبران داخل کردند

وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُم بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا

وگفتند | ما انکار میکنیم | به آنچه | فرستاده شدید | وهرآینه ما | در شک هستیم از آنچه

و گفتند ما انکار میکنیم به آنچه که شما بذریعهٔ آن فرستاده شده اید و به ما که شما کدام دعوت میدهید

تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٩﴾ قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ

میخوانید مارا | بسوی آن | در شک زیاد | گفتند | پیغمبران انها | آیا در خدا | شک شما است

دربارهٔ آن دردلهای ما شک و تردد است پیغمبران ایشان فرمودند: آیا شما دربارهٔ خدا شک میکنید؟

فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُم

که پیدا کننده است | آسمانها | وزمین را | میخواند شمارا | تا بخشش کند | شمارا

که آسمانها و زمین را پیدا کرده است او شمارا بسوی (توحید) دعوت میکند تا گناهان شمارا معاف کند

مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى قَالُوا إِنْ أَنتُمْ

گناهان شما | واومهلت دهد شمارا | تا موعد | مقرر | گفتند آنها | نیستید شما

و بشما تا یک وقت مقرر مهلت دهد آنها گفت که شما هم نیز مانند ما

إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا عَمَّا

مگر بنی آدم | مثل ما | شما میخواهید | که بازدارید مارا | از آنچه

یک بنی آدم هستید، پس شما میخواهید که شما ما را از آن (معبودان) منع کنید که پدران ما

كَانَ يَعْبُدُ اٰبَآؤُنَا فَأْتُوْنَا بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٠﴾ قَالَتْ

عبادت میکردند | پدران ما | پس بیارید نزد ما | کدام دلیل آشکارا | گفتند

عبادت آن را میکردند درست است به ما یک معجزه آشکارا بیارید پیغمبران گفتند:

لَهُمْ رُسُلُهُمْ اِنْ نَّحْنُ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ

ایشان را | پیغمبران آنها | نیستیم ما | مگر بنی آدم | مانند شما | لیکن | خدا

هر آینه ما مثل شما بنی آدم هستیم مگر خداوند که در بندگان خود

يَمُنُّ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ ۭ وَمَا كَانَ لَنَآ

احسان میکند | برهرکه بخواهد | از بندگان خود | ونیست | مارا

به کسیکه بخواهد او احسان میکند و این در قدرت ما نیست

اَنْ نَّاْتِيَكُمْ بِسُلْطٰنٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

که بیاریم بشما | دلیل (معجزه) | مگر به اذن | خدا | و برخدا باید | توکل کنند

که بشما غیر از حکم خدا کدام نشانه نمائیم و مناسب است مؤمنان را که تنها

الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿١١﴾ وَمَا لَنَآ اَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللّٰهِ وَقَدْ هَدٰىنَا

مؤمنان | وچیست مارا | که توکل نکنیم | برخدا | وهرآینه بما نموده است

بر خدا توکل کنند: و چرا بر خدا توکل نکنیم و حال آنکه او مارا

سُبُلَنَا ۭ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلٰى مَآ اٰذَيْتُمُوْنَا ۭ وَعَلَى اللّٰهِ

راه های مارا | وما صبر می کنیم | برآنچه | تکلیف میدهید شما مارا | وخاص برخدا

طریقه های دین ما نشان داده است و شما که بما کدام اذیت میدهید ما بر آن صبر میکنیم و هم بر

فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿١٢﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِرُسُلِهِمْ

توکل کنند | توکل کنندگان | وگفت | آنانیکه | کفر کردند | پیغمبران خود را

خدا توکل کنندگان باید توکل کنند. و آنانیکه راه کفر را اختیار نمودند انها به پیغمبران گفتند

لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِّنْ اَرْضِنَآ اَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِيْ مِلَّتِنَا ۭ

البته اخراج کنیم شمارا | از زمین ما | یا باز آئید | در دین ما

هر آینه شمارا ما از ملک ما اخراج میکنیم و یا به مذهب ما داخل میشوید

فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ الظّٰلِمِيْنَ ﴿١٣﴾

پس وحی کرد | ایشان را | رب ایشان | هرآینه هلاک خواهیم کرد | ظالمان

پس رب ایشان به آنها وحی کرد که هر آینه ستمگاران را تباه میکنیم

وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ ۭ ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ

وهرآینه ساکن خواهیم کرد شمارا | درزمین | بعد از آنها | این برای آن است | که میترسد

و شمارا بعد از آنها در آن ملک آباد می سازیم (این وعده انعام) برای هر آن کسی است که نزد من

مَقَامِيْ وَخَافَ وَعِيْدِ ﴿۱۴﴾ وَاسْتَفْتَحُوْا وَ خَابَ

از ایستادن بحضور من | و بترسد | از وعده عذاب من | وطلب فتح کردند آنها | و | نامراد شد

از ایستادن، و از وعدهٔ عذاب من میترسد و آنها فیصله خواستند، و هر یک سرکش ضدی

كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيْدٍ ﴿۱۵﴾ مِّنْ وَّرَآئِهٖ جَهَنَّمُ وَيُسْقٰى مِنْ مَّآءٍ

هریک سرکش | ضدی | از پس او | دوزخ است | و نوشانیده شود | از آب

انسان نامراد شد، و در قیامت در پیش اش دوزخ است، و بر آنها نوشانیده میشود آب زرد

صَدِيْدٍ ﴿۱۶﴾ يَّتَجَرَّعُهٗ وَلَا يَكَادُ يُسِيْغُهٗ وَيَأْتِيْهِ الْمَوْتُ

زرد | که جرعه، جرعه فرو دمی کشد | و نزدیک نبود که به آسانی در کشد آن را | و می آید او را | مرگ

که جرتعه، جرعه فرود می کشد، و نزدیک نیست که انرا به آسانی در کشد، و از هر جانب

مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَّمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ؕ وَمِنْ وَّرَآئِهٖ عَذَابٌ

از هر جای | و نبود او | مرده | و در پس اوست | عذاب

بر ایشان مرگ می آید، و او نه می میرد و به یک دیگری عذاب سخت می آید

غَلِيْظٌ ﴿۱۷﴾ مَثَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ اَعْمَالُهُمْ كَرَمَادِ

سخت | مثال | آنانیکه | کفر کردند | به رب خود | اعمال ایشان | خاکستر بود

آنانیکه از رب خود انکار نمودند، مثال اعمال ایشان مانند آن خاکستر است

اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ يَوْمٍ عَاصِفٍ ؕ لَا يَقْدِرُوْنَ مِمَّا كَسَبُوْا

که سخت بیاید به آن | باد | روز یکه بادتند دارد | قدرت ندارند آنها | از آنچه | کسب کردند

که به روز سخت باد تند برآن بیاید چیزیکه ایشان میکردند بر آن هیچ قدرت نه یابند

عَلٰى شَيْءٍ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ﴿۱۸﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ خَلَقَ

هیچ چیز | این است | گمراهی | دور | آیا ندیدی | که خدا | آفرید

هم این گمراهی آشکارا است، آیا ندیدی تو که الله تعالیٰ

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ اِنْ يَّشَاْ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ

آسمانها | و زمین | به حق | اگر او بخواهد | دور خواهد کرد شمارا | و بیارد

آسمانها و زمین را به حق آفرید اگر او بخواهد شمارا فنا خواهد کرد، و دیگر نو

بِخَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿۱۹﴾ وَّمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيْزٍ ﴿۲۰﴾ وَبَرَزُوْا

آفرینش | نو | و نیست این | بر خدا | دشوار | و حاضر شوند آنها

بیارد، و این کار بر خدا هیچ دشوار نیست و همه ایشان به

لِلّٰهِ جَمِيْعًا فَقَالَ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْٓا

خدارا | همه | پس گویند | ضعفاء | آنانیراکه | غرور میکردند

خداوند روبروی میشوند پس (ضعفاء این دنیا) از متکبرین (این دنیا) می پرسند که

اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا

هرآینه بودیم ما | شمارا | تابعدار | پس آیا | شما | دفع کننده هستید | از ما

هر آینه ما تابعدار (حکم) شما بودیم پس آیا شما از ما عذاب خدا را دفع کننده هستید؟

مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ شَیْءٍ قَالُوْا لَوْ هَدٰىنَا اللّٰهُ لَهَدَیْنٰكُمْ

عذاب | خدا | چیزی را | گویند | اگر | راه نمودی مارا | خدا | هرآینه ما نیز شمارا راه می نمودیم

آنها در جواب ایشان گویند، اگر خداوند به ماراه نمودی پس به شما هم هدایت

سَوَآءٌ عَلَیْنَآ اَجَزِعْنَآ اَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِیْصٍ ﴿۲۱﴾

برابراست | برما | که اضطراب کنیم | یا | صبر کنیم | نیست مارا | هیچ مخلصی

مینمودیم پس اکنون به همه ما یک سخن است که اضطراب کنیم، یا صبر کنیم، پس در هیچ صورت نجاب

وَقَالَ الشَّیْطٰنُ لَمَّا قُضِیَ الْاَمْرُ اِنَّ اللّٰهَ وَعَدَكُمْ

ومیگوید | شیطان | وقتیکه | فیصله کرده شود | از کار | هرآینه خدا | وعده کرده بود باشما

ما نیست وقتیکه همه کارها فیصله گردد پس شیطان گوید هر آینه خداوند باشما وعده راست

وَعْدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُّكُمْ فَاَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِیَ عَلَیْكُمْ

وعده درست | وماوعده کرده بودیم باشما | باز من خلاف آن کردیم باشما | ونبود | مرا | برشما

کرده بود، و من هم باشما وعده کرده بودم، باز من خلاف آن کردم، و مرا بر شما کدام قدرت نبود

مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّآ اَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِیْ فَلَا تَلُوْمُوْنِیْ وَلُوْمُوْٓا

کدام قدرت | مگراینکه | میخواندم شمارا | پس قبول کردید سخن مرا | پس ملامت مکنید مرا | وملامت کنید

مگر اینکه دعوت میکردم شمارا، و قبول کردید سخن مرا، اکنون مرا ملامت مکنید، بلکه خود را

اَنْفُسَكُمْ مَآ اَنَا بِمُصْرِخِكُمْ وَمَآ اَنْتُمْ بِمُصْرِخِیَّ اِنِّیْ

نفسهای خودرا | نیستم من | فریادشنونده شما | ونیستید شما | فریادشنونده مرا | هرآینه من

ملامت کنید (امروز) فریاد شمارا شنیده نیستم و نه شما فریاد مرا شنیده هستید، امروز خودم

كَفَرْتُ بِمَآ اَشْرَكْتُمُوْنِ مِنْ قَبْلُ اِنَّ الظّٰلِمِیْنَ لَهُمْ

انکار میکنم | ازآنچه | مرا شریک مقرر کردید | پیش ازاین | هرآینه ظالمان | ایشان را

از آن سخن انکار میکنم، که شما سابقا مرا باخدا شریک میگردانیدید، هر آینه چنین ظالمان را

عَذَابٌ اَلِیْمٌ ﴿۲۲﴾ وَاُدْخِلَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

عذاب است | دردناک | وداخل کرده شود | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند

عذاب دردناک مقرر است، و آنانیکه ایمان آوردند، و کردند کارهای نیک، آنها

الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا

نیک | باغهارا | که میرود | اززیرآن | جویها | درآن همیشه میباشند | درآن

به چنین باغها در آورده میشوند که زیر آن جویها میرود، آنها به حکم رب خود

بِاِذۡنِ رَبِّهِمۡ ؕ تَحِیَّتُهُمۡ فِیۡهَا سَلٰمٌ ﴿۲۳﴾ اَلَمۡ تَرَ کَیۡفَ ضَرَبَ

بحکم رب ایشان | دعاء ملاقات ایشان | در آن | سلام است | آیا ندیدی تو | چگونه | بیان کرد

ایشان در آن همیشه میباشند، و در انجا دعاء ملاقات ایشان سلام میباشد، آیا نه دیدی تو که

اللّٰهُ مَثَلًا کَلِمَةً طَیِّبَةً کَشَجَرَةٍ طَیِّبَةٍ اَصۡلُهَا ثَابِتٌ

خدا | یک مثال | که کردن سخنی را | پاکیزه | مانند درخت | پاکیزه | که بیخ اش | ثابت باشد

خداوند متعال، چگونه مثال کلمه طیبه را بیان نموده است، که آن مانند یک درخت پاک است که بیخ اش (در زمین)

وَّ فَرۡعُهَا فِی السَّمَآءِ ﴿۲۴﴾ تُؤۡتِیۡۤ اُکُلَهَا کُلَّ حِیۡنٍۭ بِاِذۡنِ

و | شاخ اش | در آسمان | میدهد | میوه های خودرا | هر | وقت | بحکم

محکم، و شاخ اش در آسمان میباشد، بحکم رب خود در هر وقت میوه خود را

رَبِّهَا ؕ وَ یَضۡرِبُ اللّٰهُ الۡاَمۡثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ

رب خود | و بیان میکند | الله | مثالها | برای مردم | تا ایشان

میدهد، و خداوند برای مردم مثالها بیان میکند تا ایشان از آن

یَتَذَکَّرُوۡنَ ﴿۲۵﴾ وَ مَثَلُ کَلِمَةٍ خَبِیۡثَةٍ کَشَجَرَةٍ خَبِیۡثَةِ ۣ اجۡتُثَّتۡ

نصیحت حاصل کنند | ومثال | سخن ناپاک | مانند درخت ناپاک است | که برکنده شود

عبرت گیرند، و مثال یک سخن ناپاک مثل درخت ناپاک است که از بالای زمین سبز شود

مِنۡ فَوۡقِ الۡاَرۡضِ مَا لَهَا مِنۡ قَرَارٍ ﴿۲۶﴾ یُثَبِّتُ اللّٰهُ

از بالای زمین | نیست اورا | ثباتی | استوار میسازد | خدا

و آن را هیچ استقرار نباشد، خداوند (ج) مؤمنان از این سخن (محکم)

الَّذِیۡنَ اٰمَنُوۡا بِالۡقَوۡلِ الثَّابِتِ فِی الۡحَیٰوةِ الدُّنۡیَا وَ فِی الۡاٰخِرَةِ ۚ

مؤمنان را | به سخن درست | در زندگانی دنیا | و در آخرت

و به برکت ان، در زندگی دنیا و آخرت هم محکم میگرداند

وَ یُضِلُّ اللّٰهُ الظّٰلِمِیۡنَ ۟ۙ وَ یَفۡعَلُ اللّٰهُ مَا یَشَآءُ ﴿۲۷﴾ ع ۱۶

وگمراه میسازد | خدا | ظالمان را | و | میکند | خدا | آنچه میخواهد

و خداوند (ج) ستمگاران راه گمراه میسازد و میکند الله آنچه میخواهد

اَلَمۡ تَرَ اِلَی الَّذِیۡنَ بَدَّلُوۡا نِعۡمَتَ اللّٰهِ کُفۡرًا وَّ اَحَلُّوۡا قَوۡمَهُمۡ

آیا ندیدی تو | بسوی آنانیکه | بدل کردند | نعمت خدا را | به کفر | وفرود آوردند | قوم خودرا

آیا تو ندیدی آن مردم را که نعمت خداوند (ج) را به ناشکری بدل ساختند، و قوم خود را هم

دَارَ الۡبَوَارِ ﴿۲۸﴾ جَهَنَّمَ ۚ یَصۡلَوۡنَهَا ؕ وَ بِئۡسَ الۡقَرَارُ ﴿۲۹﴾ وَ جَعَلُوۡا

سرای تباهی | که جهنم است | در آیند آنجا | وبد | جای قرار است | وآنها ساختند

در خانه هلاکت یعنی در جهنم داخل کردند که همهٔ ایشان داخل میشوند، و بد جای سکونت است و این مردم

لِلّٰهِ اَنۡدَادًا لِّيُضِلُّوۡا عَنۡ سَبِيۡلِهٖ ؕ قُلۡ تَمَتَّعُوۡا فَاِنَّ

خدارا | شریکان | که بی راه کنند مردم را | از راه او | بگو | فائده گیرید | پس هرآینه

خدارا شریکان ساختند که مردم را از راه او گمراه سازند، بگو که اندک فائده گیرید هر آینه

مَصِيۡرَكُمۡ اِلَى النَّارِ ﴿۳۰﴾ قُلۡ لِّعِبَادِىَ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا يُقِيۡمُوا

بازگشت شما | بسوی آتش است | بگو | بندگان مرا | آنانیکه | ایمان آوردند | که قائم کنند

باز گشت شما بسوی جهنم است، ای (پیغمبر!) به آن بندگان من بگو که ایمان آوردند که ایشان

الصَّلٰوةَ وَيُنۡفِقُوۡا مِمَّا رَزَقۡنٰهُمۡ سِرًّا وَّعَلَانِيَةً مِّنۡ قَبۡلِ

نمازرا | وخرچ کنند | ازآن چیز | که رزق دادیم ما آنهارا | پنهان | وآشکارا | پیش ازاین

پابندی نماز کنند، و چیزیکه ما داده ایم از آن در پنهان و آشکارا (در راه نیکی) خرچ کنند پیش از آن

اَنۡ يَّاۡتِىَ يَوۡمٌ لَّا بَيۡعٌ فِيۡهِ وَلَا خِلٰلٌ ﴿۳۱﴾ اَللّٰهُ الَّذِىۡ خَلَقَ

که بیاید روزی | که خرید وفروخت نیست | درآن | ونه دوستی | خدا | آن ذات است | که آفرید

که بیاید آن روز که نیست درآن خرید و فروش و نه دوستی بکار می آید، الله آن ذات پاک است که

السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ وَاَنۡزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَخۡرَجَ بِهٖ

آسمانها | وزمین را | وفروآورد | ازآسمان | آب را | پس بیرون آورد | برآن

آسمانها و زمین را آفرید، و از بالا آب را فرود آورد، باز از آن آب

مِنَ الثَّمَرٰتِ رِزۡقًا لَّكُمۡ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الۡفُلۡكَ لِتَجۡرِىَ فِى الۡبَحۡرِ

میوه جات | رزق | شمارا | و | تابع کرد | شمارا | کشتی | تابرود | دردریا

میوه های مختلف لبطور رزق برای شما آورد و کشتی را برای شما تابعدار ساخت، که بحکم او

بِاَمۡرِهٖ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الۡاَنۡهٰرَ ﴿۳۲﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمۡسَ وَالۡقَمَرَ

بحکم او | وتابع کرد | شمارا | دریاها | وتابع کرد | شمارا | آفتاب | وماه را

در سمندر، در حرکت و سیراست، و برای فائده شما دریا تابعدار ساخت، و آفتاب، و مهتاب را به کار انداخت

دَآئِبَيۡنِ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الَّيۡلَ وَالنَّهَارَ ﴿۳۳﴾ وَاٰتٰىكُمۡ مِّنۡ كُلِّ

همیشه روان | وتابع کرد | شمارا | شب | وروز | ودادشمارا | ازهر

که همیشه در رفتار است، و برای شما شب و روز مسخر ساخت، و به شما همهٔ آن چیزها داد

مَا سَاَلۡتُمُوۡهُ ؕ وَاِنۡ تَعُدُّوۡا نِعۡمَتَ اللّٰهِ لَا تُحۡصُوۡهَا ؕ

آنچه | خواستید | واگر بشمارید | نعمتهای خدارا | نتوانید کرد آن را

که شما میخواستید، و اگر شما نعمتهای خداوند(ج) را میشمارید، شمار کرده نه میتوانید

اِنَّ الۡاِنۡسَانَ لَظَلُوۡمٌ كَفَّارٌ ﴿۳۴﴾ وَاِذۡ قَالَ اِبۡرٰهِيۡمُ رَبِّ اجۡعَلۡ

هرآینه انسان | بسیار ظالم | بسیار ناشکراست | ووقتیکه گفت | ابراهیم | ای رب من! | بگردان

هرآینه انسان بسیار بی انصاف و ناشکراست و وقتیکه ابراهیم علیه السلام دعاء خواست که ای رب من! این شهر (مکه)

ع ۵ ۱۷

هٰذَا الْبَلَدَ اٰمِنًا وَّاجْنُبْنِيْ وَبَنِيَّ اَنْ نَّعْبُدَ الْاَصْنَامَ ﴿٣٥﴾

این | شهر را | جای امن | و دور دار مرا | و فرزندان مرا | که ما عبادت کنیم | بتان را

جای امن بساز، و دور دار مرا و فرزندان مرا از عبادت بتها

رَبِّ اِنَّهُنَّ اَضْلَلْنَ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ ۚ فَمَنْ تَبِعَنِيْ

ای پروردگار من! | هر آینه آنها | گمراه کردند | زیاد | مردم | پس کسیکه پیروی کرد

ای رب من! این بتها بسیار مردم را گمراه ساختند، پس آنکه پیروی من کرد

فَاِنَّهٗ مِنِّيْ ۚ وَمَنْ عَصَانِيْ فَاِنَّكَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٦﴾ رَبَّنَآ

هر آینه او از من است | و هر که | نافرمانی کرد مرا | پس هر آینه تو | بخشنده مهربانی | ای رب ما!

ایشان از من است، و هر که نافرمانی من کرد پس تو بخشنده، و مهربان هستی ای رب ما!

اِنِّيْٓ اَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِيْ بِوَادٍ غَيْرِ ذِيْ زَرْعٍ عِنْدَ

هر آینه من ساکن ساختم | اولاد خود را | به وادی | بی زراعت | نزد

هر آینه من اولاد خود را دریک جای بی آب و گیاه نزدیک خانه کعبه تو ساکن ساختم

بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ ۙ رَبَّنَا لِيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ فَاجْعَلْ اَفْئِدَةً

خانه محترم تو | ای رب ما! | تا برپا دارند | نماز را | پس بگردان | دلهای

ای رب ما! بخاطر اینکه، پابندی نماز ها کنند پس دلهای بعض مردم

مِّنَ النَّاسِ تَهْوِيْٓ اِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الثَّمَرٰتِ لَعَلَّهُمْ

مردم | مائل | به طرف آنها | و روزی ده آنها را | از میوه ها | تا ایشان

بسوی ایشان مائل کن، و ایشان را میوه ها روزی کن تا ایشان شکر کنند

يَشْكُرُوْنَ ﴿٣٧﴾ رَبَّنَآ اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِيْ وَمَا نُعْلِنُ ۗ وَمَا يَخْفٰى

شکر کنند | ای رب ما! | هر آینه تو میدانی | آنچه پنهان میداریم | و آنچه آشکارا میکنیم | و پنهان نیست

ای رب ما بتو معلوم است، چیزیکه ما پنهان میداریم و یا آشکارا و از خداوند

عَلَى اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْاَرْضِ وَلَا فِي السَّمَآءِ ﴿٣٨﴾ اَلْحَمْدُ

بر خدا | هیچ چیز | در زمین | و نه | در آسمان | ثناء

نه در زمین و نه در آسمان چیزی پنهان است همه تعریفها خدارا

لِلّٰهِ الَّذِيْ وَهَبَ لِيْ عَلَى الْكِبَرِ اِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ ۗ

خدا راست | آنکه | عطا کرد | به من | در کلان سالی | اسماعیل | و اسحق

است که مراد در کلان سالی (دو پسران) داد اسماعیل و اسحاق علیهما السلام

اِنَّ رَبِّيْ لَسَمِيْعُ الدُّعَآءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ اجْعَلْنِيْ مُقِيْمَ الصَّلٰوةِ

هر آینه رب من | شنونده | دعاء است | ای رب من! | بگردان مرا | برپا دارنده | نماز

هر آینه رب من شنونده دعاء است ای رب من! من و اولاد من هم پابند نماز بگردان

وَمِن ذُرِّيَّتِي ۚ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ

وازاولادمن هم | ای رب ما! | قبول کن | دعای مرا | ای رب ما! | بخشش کن مرا | ووالدین مرا

ای رب ما! دعاء من را قبول کن ای رب ما! من و پدر و مادر من

وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا

وهمه مؤمنان | روز یکه | قائم میشود | حساب | وگمان مکن | خدارا | بی خبر | از آنچه

وهمه مؤمنان را بخشش کن، روز یکه قائم میشود حساب و کتاب، و گمان مکن که خداوند(ج) از کارهای ظالمان

ع ۶/۱۸

يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ ۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ

میکند | ظالمان | هرآینه اومهلت داده است آنهارا | تا آن روز | که خیره ماند | در آن

غافل است، هر آینه ایشان را تا همان روز مهلت داده است، که چشمهای ایشان

الْأَبْصَارُ ﴿٤٢﴾ مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ إِلَيْهِمْ

چشمها | شتاب کنندگان | بردارندگان سرهای ایشان | باز نه میگردد | بسوی ایشان

باز مانده میماند، سر های خود را بلند نموده و می دوند نظر های ایشان بسوی آنها

طَرْفُهُمْ ۖ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿٤٣﴾ وَأَنذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ

چشم ایشان | ودلهای ایشان | در پریدن است | وبترسان | مردم را | از آن روز | که بیاید بر آنها

بر نه می گردد و دلهای ایشان درانده میباشد ای پیغمبر! مردم را از همان روز بترسان، در آن که

الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخِّرْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ

عذاب | پس میگوید | آنانیکه | ظلم کردند | ای رب ما! | مهلت ده مارا | تا مودهٔ نزدیک

بر ایشان عذاب بیاید، پس آنانیکه ظالم اند میگویند ای رب ما! مارا مهلت ده

نُّجِبْ دَعْوَتَكَ وَنَتَّبِعِ الرُّسُلَ ۗ أَوَلَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُم مِّن قَبْلُ

که قبول کنیم ما | دعوت تو | وپیروی کنیم | رسولان را | آیا شما قسم نه میخوردید | پیش از این

که ما دعوت ترا قبول کنیم، و تابعداری انبیاء کنیم (گفته میشود) آیا شما قبل از این قسمها نه میخوردید؟

مَا لَكُم مِّن زَوَالٍ ﴿٤٤﴾ وَسَكَنتُمْ فِي مَسَاكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا

که نباشد شمارا | هیچ زوال | وساکن شدید شما | درجاهای | آن مردم | که ظلم کرده بودند

که برشما هیچ وقت زوال نه می آید، و حال آنکه شما در جاهای آن مردم ساکن شدید، که بر نفسهای خود

أَنفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا

برنفسهای خود | وواضح شده بود | شمارا | چگونه | (سکون) کرده بودیم | به ایشان | ومابیان کرده بودیم

ستم کرده بودند، و خوب درست بشما معلوم شده بود که ما با ایشان چه کرده بودیم؟ و مثالها آنها

لَكُمُ الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِندَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ

شمارا | مثالها | وکردند آنها (خلاف این حق) فریب | ونزد خدا است | فریبهای ایشان

بشما بیان شده بود، و ایشان همه فریبهای خود را به انجام رسانیده بودند، و جواب فریبهای آنها نزد خداوند بود

وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿٤٦﴾ فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ

اگرچه بود | تدبیر ایشان | تا از جای برود | از آن کوه ها | پس مپندار | خدا را

اگرچه تدابیر ایشان چنین ثقیل بود که کوه ها هم قدرت آن را نه توانست، پس هیچ وقت گمان مکن

مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ

خلاف کننده وعده خود | بار سولان خود | هر آینه خدا | غالب | بدله گیرنده است | روزیکه

که خداوند با پیغمبران خود وعده خلافی کند، هر آینه خداوند غالب، انتقام گیرنده است (ایشان از

تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَاوَاتُ ۖ وَبَرَزُوا لِلَّهِ

بدل کرده شود | زمین | غیر از این زمین | و آسمانها هم | و آشکاره شوند آنها | خدا را

همان روز) که زمین بدل کرده شود، و آسمانها دیگری باشند، و همهٔ آنها به یک ذات غالب

الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾ وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ

که یک است غالب است | و بینی تو | مجرمان را | در آن روز | بسته شده

روبرو خواهند شد، و تو می بینی که مجرمان در آن روز یکی با دیگری در زنجیر ها

فِي الْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾ سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهَهُمُ

در زنجیرها | پیراهن آنها میباشد | از قطران | و بپوشد | روی ایشان را

بسته میباشند، پیراهن های ایشان از قطران میباشند، و بر روهای ایشان شعله آتش

النَّارُ ﴿٥٠﴾ لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ ۚ إِنَّ اللَّهَ

آتش | تا بدله دهد | الله | هر | نفس را | آنچه | کرده است | هر آینه خدا

پخش میباشد، برای اینکه خداوند هر نفس را بدلهٔ اعمال انها بدهد، هر آینه خداوند متعال

سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٥١﴾ هَٰذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنْذَرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا

زود حساب کننده است | این | پیغام است | مردم را | تا بیم کرده شوند آنها به این | و تا بدانند

زود حساب گیرنده است دین (قرآن) برای مردم یک پیغام است، تا که بذریعه آن ایشان ترسانند

أَنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٥٢﴾ ع ١١ ١٩

که هر آینه او | معبود است | یک | و که نصیحت حاصل کنند | خداوندان عقل

شوند، و تا بفهمند، که در حقیقت خداوند یک معبود است، و تا خداوندان دانش عبرت گیرند

سُورَةُ الْحِجْرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ وَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | تِسْعُونَ آيَةً وَسِتُّ رُكُوعَاتٍ

سوره حجر در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا یکه مهربان بزرگ و نهایت بارحم است | نود و نه آیت و شش رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا یکه مهربان بزرگ و نهایت بارحم است

الٓر ۚ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ مُبِينٍ ﴿١﴾

الف لام را | این | آیات ها است | از کتاب | و از قرآن | روشن

الف لام را این آیاتهای یک کتاب کامل و واضح است که قرآن است

رُبَمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٢﴾ ذَرْهُمْ

بسیار بود که | دوست دارند | آنانیکه | کافر بودند | کاش ایشان میبودند | مسلمانان | بگذار ایشان را

آنانیکه راه کفر را اختیار نموده اند، دوست میدارند که کاش ایشان مسلمان میبودند، بگذار آنها را

يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾

تا بخورند | وبهره مند شوند | ودر غفلت نگاه دارند ایشان را | امید | پس زود | آنها بدانند

تا بخورند (بنوشند) و بهره مند شوند، و امید های (غلط) ایشان آنها را درامید نگاه میدارند، پس زود بدانند

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَعْلُومٌ ﴿٤﴾ مَا تَسْبِقُ

وهلاک نکردیم ما | هیچ قریه را | مگر | برای آنها | نوشته | مقرر بود | سبقت نه میکند

و ما هیچ قریه را هلاک نکردیم، مگر برای آنها یک وقت مقرر بود یک قوم از وقت مقرره خود

مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٥﴾ وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي

هیچ امت | از وقت مقرر خود | ونه | باز پس میماند | وکافران گفتند | ای آن کسیکه

نه پیش شده میتواند، نه پس شده و ایشان میگویند که ای آن کسیکه

نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ﴿٦﴾ لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَائِكَةِ

که نازل شده بروی | این قرآن | هر آینه تو | دیوانه ئی | چرا | تو نه می آری مارا | فرشتگان را

(طبق سخن تو) که قرآن برتو نازل شده تو دیوانه ئی اگر در سخن خود راست هستی پس چرا بما

إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧﴾ مَا نُنَزِّلُ الْمَلَائِكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ

اگر | هستی تو از راست گویان | ما فرو نمی فرستیم | فرشتگان را | مگر | بحق

فرشتگان خود نه می آری، بگو فرشتگان را فرود نه می آریم مگر بحق

وَمَا كَانُوا إِذًا مُنْظَرِينَ ﴿٨﴾ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ

وداده نه میشوند ایشان را | درآن وقت | مهلت | هر آینه ما | فرو فرستادیم | قرآن را | وهر آینه ما | او را

و درآن وقت به ایشان هیچ مهلت داده نه میشود، هر آینه ما فرود فرستادیم و هر آینه ما

لَحَافِظُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِيَعِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾

حفاظت کنندگانیم | وهر آینه فرستادیم ما (پیغمبران) | پیش از تو | درامتهای پیشنیان

حفاظت کنندگانیم، و هر آینه ما قبل از تو هم به اقوام گذشته، پیغمبران فرستاده بودیم

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١١﴾ كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُ

ونمی آمد بایشان | هیچ | فرستاده | مگر ایشان باو | استهزاء میکردند | هم چنین | درمی آریم این

و هیچ وقت چنین نشده است که ما رسول فرستاده باشیم، و اینها به او استهزاء نه کرده باشند

فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ

دردلهای | گناه گاران | ایشان ایمان نمی آرند | به این | وهر آینه گذشت | رسم

همچنین، ما این استهزاء آنها دردلهای مجرمین می آریم، ایشان بر این قرآن ایمان نه می آرند، و از مردم سابقه

الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۳﴾ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِّنَ السَّمَآءِ فَظَلُّوْا فِيْهِ

پیشنیان | واگر بکشائیم ما | برایشان | یک دروازه | از آسمان | وایشان درآن

هم چنین دستور آمده است، و اگر ما به ایشان در آسمان یک دروازه بکشائیم، و ایشان در آن

يَعْرُجُوْنَ ﴿۱۴﴾ لَقَالُوْٓا اِنَّمَا سُكِّرَتْ اَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ

بالا میروند | البته گویند | که هرآینه | بند کرده شده | چشمهای ما | بلکه | ما | قومی هستیم

بالا هم بروند، باز هم گویند که نظر ما بند کرده شده است بلکه بر ما جادو کرده شده است

ع ۱۵

مَّسْحُوْرُوْنَ ﴿۱۵﴾ وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَآءِ بُرُوْجًا وَّزَيَّنّٰهَا

که بر ما جادو شده است | وهرآینه | آفریدیم | درآسمان | برجها | وآراسته کردیم آن را

و هر آینه ساختیم در آسمان، ستاره گان بزرگ و برای بینندگان

لِلنّٰظِرِيْنَ ﴿۱۶﴾ وَحَفِظْنٰهَا مِنْ كُلِّ شَيْطٰنٍ رَّجِيْمٍ ﴿۱۷﴾ اِلَّا مَنِ

برای بینندگان | ونگاه داشتیم آن را | از هر | شیطان | رانده شده | مگر آنکه

مزین ساختیم، و از هر شیطان رانده شده محفوظ گردانیدیم، مگر آنکه

اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۸﴾ وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا

به دوزدی شنود | پس در پی او افتد | آتش شعله | آشکارا | زمین را | کشادیم آن را

به دزدی شنیدن بخواهد، پس در پی او افتد شعله روشن، و ما زمین را کشادیم

وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَّوْزُوْنٍ ﴿۱۹﴾

وافگندیم ما | درآن | کوه ها | ورویانیدیم | درآن | از هر چیز | مناسب

و ما در آن کوه ها افگندیم، و در آن هر چیز به اندازه رویانیدیم

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيْهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَّسْتُمْ لَهٗ بِرٰزِقِيْنَ ﴿۲۰﴾ وَاِنْ

وساختیم ما | برای شما | درآن | سامان زندگی | وآنکه | نیستید | اورا | روزی دهنده | ونیست

و شمارا هم درآن سامان زندگی ساخته ایم و آنها را هم که شما به ایشان روزی دهنده نیستید و

مِّنْ شَيْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَآئِنُهٗ وَمَا نُنَزِّلُهٗٓ اِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿۲۱﴾

هیچ | چیز | مگر | نزد ما | خزانهای اوست | ومافرونمی آریم آن را | مگر | به اندازه | معلوم مقرر

هیچ چیز چنین نیست، مگر اینکه نزد ما خزانهای آن است و ما آن را به اندازه مناسب فرود می آریم

وَاَرْسَلْنَا الرِّيٰحَ لَوَاقِحَ فَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَسْقَيْنٰكُمُوْهُ

وفرستادیم ما | بادها | پرازآب | پس فروآوردیم | از آسمان | آبی | پس نوشانیدیم شمارا ازآن آب

و بادهای پراز آب هم فرود می آریم، باز ما از آسمان آب فرود می آریم، باز آن آب را بر شما نوشانیدیم

وَمَآ اَنْتُمْ لَهٗ بِخٰزِنِيْنَ ﴿۲۲﴾ وَاِنَّا لَنَحْنُ نُحْيٖ وَنُمِيْتُ وَنَحْنُ

ونیستید | شما آنرا | جمع کنندگان | وهرآینه ما | زندگی میدهیم | وی میرانیم | وما ایم

و آن آب خود شما آن را جمع کرده نه میتوانید، و هر آینه ما زندگی میدهیم، و می میرانیم، و هم ما وارث ایم

الْوٰرِثُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِيْنَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا

وارث | وهرآینه | دانسته ایم | پیشینیان را | از شما | وهرآینه دانسته ایم

و آنانیکه پیش از شما بودند هم دانسته ایم و آنانیکه بعد از شما می آیند

الْمُسْتَاْخِرِيْنَ ﴿۲۴﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ ۭ اِنَّهٗ حَكِيْمٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۵﴾ ع

از پینیان هم | وهرآینه | رب تو او | جمع کند ایشان را | هرآینه او | باحکمت | دانا است

آنها را هم دانسته ایم، و هر آینه رب تو هم ایشان را جمع خواهد کرد، اوست با حکمت، و دانا

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿۲۶﴾

وهرآینه | آفریدیم ما | انسان را | ازگل خشک صدادار | ازلای سیاه | بوی گرفته

و هر آینه انسان را از گل خشک صدا دار آفریدیم از لای سیاهء بوی گرفته

وَالْجَآنَّ خَلَقْنٰهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَّارِ السَّمُوْمِ ﴿۲۷﴾ وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ

وجنات | آفریده بودیم ما | پیش | از آتش گرم | وچون گفت | پروردگار تو

و جنات را پیش از این از آتش، از آتش گرم و هنگامیکه رب تو

لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّيْ خَالِقٌۢ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿۲۸﴾

فرشتگان را | هرآینه من | آفریننده ام | آدمی را | ازگل خشک | ازلال سیاه بوی دار

به فرشتگان گفت، هر آینه من آفریننده ام آدمی را، از گل خشک صدا دار از لای بوی دار سیاه

فَاِذَا سَوَّيْتُهٗ وَنَفَخْتُ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِيْ فَقَعُوْا لَهٗ

پس چون | راست کنم اش | وبدمم | دروی | از روح خود | پس بیفتید شما | اورا

پس وقتیکه برابر سازم اورا، و از جانب خود دروی روح بدم پس بیفتید شما اورا

سٰجِدِيْنَ ﴿۲۹﴾ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اَجْمَعُوْنَ ﴿۳۰﴾ اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ

سجده کنان | پس سجده کردند | فرشتگان | تمام ایشان یک جا | مگر | ابلیس

سجده کنان، پس تمام فرشتگان یکجا سجده کردند، فقط تنها ابلیس نکرد

اَبٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ السّٰجِدِيْنَ ﴿۳۱﴾ قَالَ يٰٓاِبْلِيْسُ مَا لَكَ اَلَّا تَكُوْنَ

اباءورزید | که باشد | با | سجده کنان | گفت | ای ابلیس | چیست ترا | که نه باشی

ابی و رزید، و از سجده کنندگان نشد، خداوند فرمود ای ابلیس چه شد ترا که در سجده کنندگان

مَعَ السّٰجِدِيْنَ ﴿۳۲﴾ قَالَ لَمْ اَكُنْ لِّاَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهٗ

با | سجده کنندگان | گفت | هرگز نیستم | که سجده کنم | انسان را | که پیدا کرده ئی اورا

شامل نشدی، ابلیس گفت چنین شده نه میتواند که به چنین شخص سجده کنم

مِنْ صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَاٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿۳۳﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَجِيْمٌ ﴿۳۴﴾

ازگل خشک آوازدار | سیاه لای | بوی گرفته | گفت | پس بیرون شو | از این | پس هرآینه تو | رانده شده

که تو اورا از گل خشک سیاه بوی دار پیدا کردئی خداوند فرمود بیرون شو از این (جنت) هر آینه تو رانده شده ئی

وَاِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ اِلٰى يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿۳۵﴾ قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْ

وهرآینه | برتوست | لعنت | تاروز قیامت | گفت | ای پروردگارمن! | پس مهلت ده مرا

و بر تو تا قیامت لعنت است' گفت ای پروردگار من مهلت ده مرا تا روز قیامت

اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿۳۶﴾ قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿۳۷﴾ اِلٰى يَوْمِ

تاروزیکه | برانگیخته شوند مردگان | گفت | پس هرآینه تو | از مهلت داده شدگانی | تاروز

خداوند فرمود: ترا مهلت است' تا همان روز

الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿۳۸﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ اَغْوَيْتَنِيْ لَاُزَيِّنَنَّ

وقت معلوم (مقرر) | گفت | ای پروردگارمن | بسبب آنکه گمراه کردی مرا | هرآینه آراسته خواهم کرد

که وقت آن به من معلوم است' او گفت ای رب من! بسبب اینکه گمراه کردی مرا' پس من

لَهُمْ فِي الْاَرْضِ وَلَاُغْوِيَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۳۹﴾ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ

ایشان را (گناه) | درزمین | وهرآینه گمراه خواهم کرد ایشان را | همه | مگر بندگان تو | از ایشان

هم ایشان را به روی زمین' گناهان ایشان را آراسته خواهم کرد' و همه ایشان را گمراه خواهم کرد

الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۴۰﴾ قَالَ هٰذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيْمٌ ﴿۴۱﴾ اِنَّ عِبَادِيْ

که مخلص اند | گفت الله | هم این است | راه | برمن | برابر | هرآینه بندگان من

غیر از آن بندگان تو که مخلص اند' خداوند فرمود: برای رسیدن به من هم این راه است' هرآینه بر بندگان من ترا قدرت نیست

لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنٌ اِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغٰوِيْنَ ﴿۴۲﴾ وَاِنَّ

نیست | ترا | برایشان | غلبه | مگر آنکه | پیروی تو کنند | از گمراهان | وهرآینه

مگر بر آنانیکه خود ایشان پیروی تو میکنند و گمراه شدند' و جهنم

جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۴۳﴾ لَهَا سَبْعَةُ اَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ

جهنم | جای وعده آنهاست | همه یکجا | اورا | هفت | دروازه است | هر دری را

هر آینه جای وعده همه ایشان است و آن را هفت دروازه است' هر دری را

مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُوْمٌ ﴿۴۴﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿۴۵﴾

ازایشان | حصه است | جدا شده | هرآینه | پرهیزگاران | درباغها است | و چشمها باشند

در ایشان حصه جدا جدا مقرر است' هر آینه پرهیزگاران در باغها و چشمها میباشند

اُدْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ اٰمِنِيْنَ ﴿۴۶﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِيْ صُدُوْرِهِمْ

داخل شوید | بسلامتی | ایمن شده | ومابیرون کشیم | آنچه در | سینه های ایشان است

(گفته میشود) شما در این به امن و سلامتی سکونت کنید و ما از

مِّنْ غِلٍّ اِخْوَانًا عَلٰى سُرُرٍ مُّتَقٰبِلِيْنَ ﴿۴۷﴾ لَا يَمَسُّهُمْ فِيْهَا

از کینه | برادریک دیگرشده | بر تختها | روی بروی یک دیگر | نرسد ایشان را | درآن

سینه های ایشان بغض و کینه بیرون می کشیم که مانند برادران یک دیگر نشسته میباشند بر تختها در آن جای

نَصَبٌ وَّمَا هُمْ مِّنْهَا بِمُخْرَجِيْنَ ﴿۴۸﴾ نَبِّئْ عِبَادِيْٓ

تکلیف | ونه | ایشان | از آن | بیرون کرده شده | خبرده | بندگان مرا

بر ایشان کدام تکلیف نه می آید، و نه از آن جای بیرون کشیده میشوند، (ای نبی!) به بندگان من خبر بده

اَنِّيْٓ اَنَا الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿۴۹﴾ وَاَنَّ عَذَابِيْ هُوَ الْعَذَابُ

که هرآینه من | بخشنده | مهربانم | وهرآینه | عذاب من | همان عذاب

که هر آینه من بخشنده، و رحم کننده ام، و عذاب من هم عذاب دردناک است

الْاَلِيْمُ ﴿۵۰﴾ وَنَبِّئْهُمْ عَنْ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ ﴿۵۱﴾ اِذْ دَخَلُوْا

دردناک است | وخبرده ایشان را | از مهمانان | ابراهیم | چون درآمدند

و به ایشان قصه، مهمانان ابراهیم علیه السلام خبر بده، وقتیکه ایشان به او

عَلَيْهِ فَقَالُوْا سَلٰمًا قَالَ اِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُوْنَ ﴿۵۲﴾ قَالُوْا

بروی | ایشان گفتند | سلام | ابراهیم گفت | هرآینه ما از شما | ترسانیم | گفتند

درآمدند، ایشان سلام گفتند، ابراهیم گفت من از شما میترسم، ایشان گفتند که

لَا تَوْجَلْ اِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلٰمٍ عَلِيْمٍ ﴿۵۳﴾ قَالَ اَبَشَّرْتُمُوْنِيْ

مترس | هرآینه ما | مژده میدهیم ترا | بفرزند | دانا | گفت | آیا بشارت دادید مرا

مترس ما ترا به یک پسر دانا مژده میدهیم ابراهیم علیه السلام گفت که شما

عَلٰٓى اَنْ مَّسَّنِيَ الْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُوْنَ ﴿۵۴﴾ قَالُوْا

باوجوداینکه | رسیده مرا | پیری | پس از چه | بشارت میدهید شما | گفتند

مرا دراین حالت مژده میدهید، که به من پیری رسیده است، پس از چه بشارت میدهید؟

بَشَّرْنٰكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُنْ مِّنَ الْقٰنِطِيْنَ ﴿۵۵﴾ قَالَ وَمَنْ

بامژده میدهیم ترا | براستی | پس مباش | از نا امیدان | گفت | وکیست

فرشتگان گفت، ترا از یک چیز راست مژده میدهیم پس تو از آن نا امید مباش، ابراهیم علیه السلام فرمود غیر

يَّقْنَطُ مِنْ رَّحْمَةِ رَبِّهٖٓ اِلَّا الضَّآلُّوْنَ ﴿۵۶﴾ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ

که نا امید شود | از رحمت | پروردگار خود | مگر گمراهان | گفت | پس چیستر | خبر شما

از گمراهان کسی دیگری نیست که از رب خود نا امید شود و او گفت: ای فرشتگان! آمدن شما

اَيُّهَا الْمُرْسَلُوْنَ ﴿۵۷﴾ قَالُوْٓا اِنَّآ اُرْسِلْنَآ اِلٰى قَوْمٍ مُّجْرِمِيْنَ ﴿۵۸﴾

ای | فرستادگان! | گفتند | هرآینه ما | فرستاده شده ایم | بطرف یک قوم | مجرمین

بخاطر چیست؟ آنها فرمودند ما فرستاده شده ایم : بطرف یک قوم نافرمان

اِلَّآ اٰلَ لُوْطٍ اِنَّا لَمُنَجُّوْهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۵۹﴾ اِلَّا امْرَاَتَهٗ قَدَّرْنَآ

غیراز خاندان لوط | هرآینه ما | نجات میدهیم آنهارا | همه | مگرنه | زن او | مامقرر کردیم

غیر از اهل لوط، ما همه ایشان را نجات میدهیم مگر نه زن او، ما فیصله کردیم که او

وقف لازم

إِنَّهَا لَمِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿۶۰﴾ فَلَمَّا جَآءَ اٰلَ لُوْطِ نِ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿۶۱﴾

که هرآینه وی از | باز مانده گان است | پس چون | آمدند | خاندان لوط را | فرستاده گان

از باز مانده گان است' پس چون فرشتگان به فامیل لوط علیه السلام آمدند

قَالَ اِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿۶۲﴾ قَالُوْا بَلْ جِئْنٰكَ بِمَا

گفت | هرآینه شما | گروهی ناآشنائید | گفتند | نه بلکه | آوردیم پیش تو | آن عذاب

او فرمود هر آینه شما گروه نا آشنائید' انها گفتند نه بلکه آوردیم آن چیز که ایشان

كَانُوْا فِيْهِ يَمْتَرُوْنَ ﴿۶۳﴾ وَاٰتَيْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿۶۴﴾

که بودند در آن | که شک میکردند | وآوردیم ترا | حکم حق | وهرآینه ما | راستگوئیم

در آن شک میکردند' و ما بتو هر آینه چیز واقع شدنی حق آوردیم' و هر آینه ما راستگوئیم

فَاَسْرِ بِاَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ الَّيْلِ وَاتَّبِعْ اَدْبَارَهُمْ

پس ببر | اهل خود را | در پارهٔ | از شب | وتو برو | در پی آنها

پس در یک پارهٔ شب فامیل خود را ببر و تو در پی آنها برو

وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ اَحَدٌ وَّامْضُوْا حَيْثُ تُؤْمَرُوْنَ ﴿۶۵﴾

وباید که ننگرد | از شما | یکی به پشت | وبروید | آنجا که | فرموده شده اید

و یکی هم در شما به پشت خود ننگرد و به آنجا بروید که بشما گفته شده است

وَقَضَيْنَآ اِلَيْهِ ذٰلِكَ الْاَمْرَ اَنَّ دَابِرَ هٰٓؤُلَآءِ مَقْطُوْعٌ

وفیصله روان کردیم | به طرف او | از این سخن | که | بنیاد | این مردم | بریده شده است

و ما بسوی (لوط) فیصله این سخن فرستادیم که در وقت صبح بنیاد این قوم بریده خواهد شد

مُّصْبِحِيْنَ ﴿۶۶﴾ وَجَآءَ اَهْلُ الْمَدِيْنَةِ يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿۶۷﴾ قَالَ اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ

در وقت صباح | وآمدند | مردم شهر | که شاد بودند | گفت | هرآینه این مردم

و آمدند مردم شهر در حالت شادمانی مست (لوط) فرمود این مردم

ضَيْفِيْ فَلَا تَفْضَحُوْنِ ﴿۶۸﴾ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَلَا تُخْزُوْنِ ﴿۶۹﴾ قَالُوْا

مهمان من اند | پس رسوا مکنید مرا | وبترسید | از خدا | ومرا بی عزت مکنید | گفتند

مهمان من اند' پس مرا رسوا مکنید و از خدا بترسید' و مرا بی عزت مکنید

اَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۷۰﴾ قَالَ هٰٓؤُلَآءِ بَنٰتِيْٓ

آیا منع نه کرده بودیم ترا | از کمک مردم | گفت | اینها | دختران من اند

ایشان گفتند آیا ترا از حمایت همه مردم منع نه کرده بودیم؟ (لوط) گفت: اینها دختران من اند

اِنْ كُنْتُمْ فٰعِلِيْنَ ﴿۷۱﴾ لَعَمْرُكَ اِنَّهُمْ لَفِيْ سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿۷۲﴾

اگر هستید شما کارکننده گان | قسم به زندگی تو | هرآینه آنها | در نشه خود | کوران وکران بودند

با ایشان نکاح کنید' اگر شما هستید کار کنندگان (ای نبی!) سوگند به عمر تو که در نشه خود کوران و کران بودند

فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِيْنَ ۝٧٣ فَجَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا

پس گرفت ایشانرا | آواز هیبتناک | در وقت طلوع آفتاب | پس گردانیدیم ما | زبر آن قوم را | زیر آن

پس در وقت طلوع آفتاب ایشان را یک آواز هیبتناک گرفت، پس حصه فوقانی آن قوم را تحتانی گردانیدیم

وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيْلٍ ۝٧٤ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

و بارانیدیم بر | ایشان | سنگ | از گل محکم شده | هر آینه | در این

و بارانیدیم بر ایشان سنگ باران از گل محکم شده هر آینه در ایشان

لَاٰيٰتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِيْنَ ۝٧٥ وَاِنَّهَا لَبِسَبِيْلٍ مُّقِيْمٍ ۝٧٦ اِنَّ

نشانها است | عبرت گیرنده گان را | و هر آینه آن شهر ها است | به یک راه مستقیم | هر آینه

برای قومیکه فکر میکنند، نشانها است، و هر آینه آن قوم بر یک راه مستقیم است (سکونت) دارند هر آینه

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۝٧٧ وَاِنْ كَانَ اَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ

در این | نشانه ها است | برای مؤمنان | و هر آینه بودند | ساکنان ایکه

بودند ساکنان (ایکه) قوم شعیب علیه السلام

لَظٰلِمِيْنَ ۝٧٨ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَاِنَّهُمَا لَبِاِمَامٍ مُّبِيْنٍ ۝٧٩

ستمگاران | پس بدله گرفتیم ما | از ایشان | و هر آینه هر دو شهر | براه آشکارا هستند

بسیار زیاد ستمگاران، پس از ایشان بدله گرفتیم، و هر آینه این دو شهر های برباد شده به راه عام سکونت داشتند

وَلَقَدْ كَذَّبَ اَصْحٰبُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِيْنَ ۝٨٠ وَاٰتَيْنٰهُمْ اٰيٰتِنَا

و هر آینه نسبت دروغ کردند | اهل | حجر | پیغامبران را | و دادیم ایشان را | آیاتهای خود

و باشندگان وادی (حجر) هم پیغمبران را تکذیب کردند و به ایشان نشانهای خود دادیم

فَكَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ۝٨١ وَكَانُوْا يَنْحِتُوْنَ مِنَ الْجِبَالِ

پس شدند | از آن | روگردان | و بودند | که میتراشیدند | از کوه ها

پس از آن روگردان شدند، و ایشان درکوه ها خانه میتراشیدند و در راحت

بُيُوْتًا اٰمِنِيْنَ ۝٨٢ فَاَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِيْنَ ۝٨٣

خانها | که به امن سکونت کنند | پس گرفت ایشان راهم | آواز سخت | در وقت صبح

در آن سکونت کنند، پس ایشان راهم در وقت صبح یک آواز گرفت

فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝٨٤ وَمَا خَلَقْنَا

پس | دفع نکرد | از ایشان | آنچه | آنها کسب کرده بودند | و نیافریدیم ما

پس چیزیکه آنها کسب کرده بودند، از ایشان عذاب را دفع نکرد، و ما آسمانها و زمین را

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ ۗ وَاِنَّ

آسمانها | و زمین را | و آنچه | مابین آنها است | مگر بحق | و هر آینه

و آنچه درمیان آن است بیکار نیافریدیم و هر آینه

السَّاعَةَ لَاٰتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيْلَ ﴿۸۵﴾ اِنَّ رَبَّكَ

قیامت | آمدنی است | پس درگذر | روی گردانیدن | بطریقه درست | هرآینه | رب تو

قیامت آمدنی است، پس بطریقه درست از ایشان درگذر، هر آینه رب تو خالق

هُوَ الْخَلّٰقُ الْعَلِيْمُ ﴿۸۶﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنٰكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِيْ

اوست آفریننده | داناخبیر | وهرآینه دادیم ترا | هفت (آیات) | که تکرارا خوانده میشود

هر چیز است، و به هر چیز دانا است، و ما بتو چنین هفت آیات دادیم، که تکرر خوانده میشود

وَالْقُرْاٰنَ الْعَظِيْمَ ﴿۸۷﴾ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ اِلٰى مَا مَتَّعْنَا

وقرآن | بزرگ | بازمکن | دوچشم خود | بسوی آنچه | که فائده دادیم ما

(و قرآن) بزرگ دادیم، باز مکن چشمهای خود برآن چیزها که فا به این

بِهٖٓ اَزْوَاجًا مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ

بہ آن | جماعتهارا | ازکافران | واندوهناک مشو | برایشان | وپست کن

کافران دادیم، و بر ایشان اندوهناک مشو (بکزار ایشان را) و به مؤمنان

جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۸۸﴾ وَقُلْ اِنِّيْٓ اَنَا النَّذِيْرُ الْمُبِيْنُ ﴿۸۹﴾

بازوی خود | برای مؤمنان | وبگو | هرآینه من | بیم دهنده | آشکارا ام

خود را مرن کن، و بگو که من بیم دهنده آشکارا ام

كَمَآ اَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِيْنَ ﴿۹۰﴾ الَّذِيْنَ جَعَلُوا الْقُرْاٰنَ

مانند (آن عذاب) که فروآورده بودیم | برتقسیم کننده گان (کافران) | آنانیکه | ساختند | کتاب خدارا

مانند اینکه فرود آوردیم عذاب بر آن قسم خوران، آنانیکه قرآن را پاره پاره ساختند

عِضِيْنَ ﴿۹۱﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَسْئَلَنَّهُمْ اَجْمَعِيْنَ ﴿۹۲﴾ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۹۳﴾

پاره پاره | پس قسم بہ رب تو | هرآینه سوال کنیم ازایشان | ازهمه | ازآنچه میکردند

پس قسم به رب تو که از همه سوال کنیم درباره آن کارها که ایشان میکردند

فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۹۴﴾

پس آشکاراکن | بہ آنچه | بتوحکم کرده میشود | وروی بگردان | ازمشرکان

پس درباره آن که بتو حکم شده است صفا صفا بیان کن، و در فکر مشرکین مباش

اِنَّا كَفَيْنٰكَ الْمُسْتَهْزِءِيْنَ ﴿۹۵﴾ الَّذِيْنَ يَجْعَلُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا

هرآینه ما کافی هستیم ترا | (خلاف) استهزاءکنندگان | آنانیکه | میگردانند | باخدا | معبود

هر آینه ما کافی هستیم ترا در خلاف استهزاء کنندگان و آنانیکه میگردانند با خدا معبود دیگری

اٰخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۹۶﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ اَنَّكَ يَضِيْقُ صَدْرُكَ

دیگر | پس زود | بدانند | وهرآینه ما میدانیم | که تنگ میشود | سینه تو (دل)

پس زود خواهند دید، و ما میدانیم که سخنهای ایشان

بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُنْ

به آنچه | میگویند | پس پاکی بیان کن | به تعریف | رب خود | وباش

دل تو تنگ میگردد، پس به تعریف رب خود پاکی بیان کن، و در سجده کنان

مِّنَ السّٰجِدِيْنَ ﴿٩٨﴾ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتّٰى يَأْتِيَكَ الْيَقِيْنُ ﴿٩٩﴾

از سجده کننده گان | وعبادت کن | رب خود را | تاوقتیکه | برسد بتو (مرگ) | سخن یقینی

شامل باش، و عبادت کن رب خود را تا اینکه (یقین) به پیش تو بیاید

سُوْرَةُ النَّحْلِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّ ثَمَانٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّسِتَّةَ عَشَرَ رُكُوْعًا

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة نحل مکی است و آن | آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | یک صدو بیست وهشت آیت شانزده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

اَتٰى اَمْرُ اللّٰهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوْهُ سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰى

آمد | حکم خدا | پس بشتاب طلب مکنید آنرا | پاک است او | وبلند است

حکم خدا آمد، پس شما برای آن شتاب مکنید او پاک است و از آن چیزها بسیار بلند است

عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿١﴾ يُنَزِّلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوْحِ

از آنچه | شریک مقرر میکنند | فرودمی آرد | فرشتگان را | به وحی

که ایشان باوی شریک میکنند، او فرشتگان را به حکم خود به وحی

مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖٓ اَنْ اَنْذِرُوْٓا

بحکم خود | برهرکه خواهد | از بندگان خود | که بترسانید

فرود می آرد، بر هر که بخواهد در بندگان خود که شما بترسانید

اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاتَّقُوْنِ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

از اینکه | نیست معبود دیگر | غیر از من | پس از من بترسید | آفرید او | آسمانها

که نیست معبود دیگری غیر از من پس از من بترسید، او آسمانها و زمین را

وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ تَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٣﴾ خَلَقَ

وزمین را | به حق به حکمت | بلند است | از آنچه | ایشان شریک میکیرند | آفرید

به حکمت خود آفریده است، و او بسیار بلند است از شریکان ایشان، او انسان را

الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ﴿٤﴾

آدمی را | از قطره منی | پس ناگهان | او شد | خصومت کننده | آشکارا

از یک قطره منی آفرید باز او آشکارا درباره خدا در خصومت شد

وَالْاَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيْهَا دِفْءٌ وَّمَنَافِعُ وَمِنْهَا

وچارپایان را | آفریده او | برای شما | درآن لباس گرم | وفوائد است | وبعضی از آن

و او چارپایان را آفرید که در آنها برای شما لباس گرم هم است، و فوائد دیگری هم، و از آن

تَأْكُلُونَ ۝٥ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ

شما میخورید | وبرای شما | درآن | زینتی است | وقتیکه | درشام بازمی آرید | ووقتیکه

شما خوراکهای گونا گون میکنید و برای شما در آن زینتی است و شان۔ وقتیکه درشام باز می آرید

تَسْرَحُونَ ۝٦ وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا بَالِغِيهِ

بسوی صحرا میبرید | وبرمیدارند | بارهای شمارا | بسوی آن شهر | که نیستید شما | رسینده به آن

و وقتیکه در صبح به صحرا میبرید، و بار های شمارا به شهر های دور برمیدارند که شما به آن

إِلَّا بِشِقِّ الْأَنفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ۝٧ وَالْخَيْلَ

مگر به مشقت | جانها | هرآینه | رب شما | زیاد مهربان | رحم کننده است | (وآفرید) آسپها

بغیر از مشقت رسینده نیستید، هر آینه رب شما مهربان و رحم کننده است و آن اسپها

وَالْبِغَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً ۚ وَيَخْلُقُ مَا

واستران | وخرانرا | تاسوارشوید برآن | وبرای آرائش | ومی آفریند | آنچه

و استران، و خرانرا او آفریده است که شما برآن سوار شوید، و ارائش هم است و او چنین چیز ها را

لَا تَعْلَمُونَ ۝٨ وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ ۚ

شمانه میدانید | وبه خدا (میرسد) | راه | مستقیم | وبرخی درآن راه ها | کج هم

می آفریند که شما نه میدانید، و راه مستقیم تنها به خدا میرسد و درآن بعضی راه ها کج است

وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ۝٩ هُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۖ

واگرمیخواستی او | راه مینمود بشما | همه | اوست | آنکه | فرودآورد | ازآسمان | آب را

و اگر میخواستی او به همه شما راه مینمود خداوند چنین ذات است که برای شما از آسمان آب

لَّكُم مِّنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ۝١٠

برای شما | ازآن | آشامیدنی است | وازآن | آب درختان است | که درآن | میچرانید

فرود آورد که از آن شما می نوشید، و از آن آب درختان است، که درآن حیوانات میچرانید

يُنبِتُ لَكُم بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ

میرویاند | برای شما | به این (آب) | زراعت | وزیتون را | ودرختان خرما را

و بذریعه این آب برای شما زراعت، زیتون و درختان خرما و انگور

وَالْأَعْنَابَ وَمِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً

وانگور | وازهرنوع | میوه جات | هرآینه | دراین | نشانه است

و میوه جات هر نوع را می رویاند هر آینه در آن برای فکر کنندگان

لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝١١ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ

آن قوم راکه فکر میکنند | ومسخر کرد | برای شما | شب | وروزرا | وآفتاب

نشانهای بزرگ است، و او مسخر ساخت برای شما شب و روز، و آفتاب

وَالْقَمَرَ ۖ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

وماه را | وستاره گان هم | مسخر اند | بحکم او | هر آینه | در آن

و ماه راهم، و ستاره گان هم تابع حکم اوست هر آینه نشانهای زیادی درآن است

لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا

نشانهاست | آن مردم را | که عقل دارند | وآنچه | اوآفرید شمارا | درزمین | گوناگون

آن مردم را که از عقل کار میگیرند و کدام چیز های رنگ به رنگ که او در زمین آفرید

أَلْوَانُهُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣﴾ وَهُوَ الَّذِي

رنگهای او | هر آینه درآن | نشانه است | آن مردم را | که تدبر میکنند | واوست | آنکه

آن هم برای شما است، و هر آینه در آن برای مردم تدبر کنندگان نشانها است، و اوست آنکه

سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً

مسخر کرد دریا را | تا بخورید | از آن | گوشت | تازه | وتا بیرون آرید از آن | زیورات

تابع ساخت دریا را، که شما از آن گوشت تازه (ماهی) بخوریذ، و اینکه شما ازان زیورات بیرون آرید که

تَلْبَسُونَهَا ۖ وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا

که می پوشانید آن را | وتو می بینی | کشتی را | رونده در دریا | در آن | وتا طلب معیشت کنید

شما آن را استعمال میدارید، وتو می بینی که کشتی را که دریا را جدا میکند (پاره میکند) ومیرود برای اینکه شما فضل خداوند (ج) را تلاش کنید

مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾ وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ

از فضل او | وتا شما | شکر کنید | واو افگند | در زمین | کوه ها

و تا شما شکر او کنید، و در زمین میخهای کوه ها نهاد که شمارا به یک طرف نه جنباند

أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾

(که نه) جنباند | شمارا | وجویها | وراه ها | تا شما | راه یاب شوید

و دریا هارا در جریان آورد، و راه هارا ساخت که شماراه یابیذ هم چنان دیگری هم

وَعَلَامَاتٍ ۚ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ

وبرخی از نشانه ها هم | وبه ستارگان | ایشان راه می یابند | آیا کسیکه | می آفریند | مانند کسیست

نشانها را ساخت، و بذریعهٔ ستاره گان مردم راه می یابند، پس آیا کسیکه پیدا کننده است

لَا يَخْلُقُ ۗ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا ۗ

که نمی آفریند | آیا پند نه میگیرید | واگر بشمارید | نعمتهای خدارا | شمرده کرده نه میتوانید آن را

او مانند کسی است که هیچ را پیدا نکرده است پس آیا چرا شما غور نه میکنید؟ و اگر نعمتهای خداوند را شمار کنید

إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨﴾ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ

هر آینه | خدا | بخشنده | مهربان است | وخدا | میداند | به آنچه | شما پنهان میکنید

پس آنرا حساب کرده نه میتوانید هر آینه خداوند بخشنده و بسیار رحم کننده است، و به خدا معلوم است چیزی را که شما پنهان میکنید

وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

وآنچه شما آشکارا میکنید | وآنانیراکه | که ایشان میخواهند | غیراز خدا

و آنچه شما آشکارا میکنید، و آنانیرا که ایشان غیر از خدا میخواهند ایشان

لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ

نه می آفرینند | هیچ چیزرا | وایشان آفریده میشوند | مردگانند | نیستند زنده

هیچ راهم آفریده نه میتوانند، بلکه خود آنها آفریده میشوند، آنها مردگانند زنده نیستند

وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ

وایشان نه میدانند | که چه وقت | برانگیخته خواهند شد | معبود شما | معبود | یگانه است

و ایشان نه میدانند که چه وقت بر انگیخته میشوند معبود شما تنها معبود یک است

فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ

پس آنانیکه | ایمان نه می آرند | به آخرت | دلهای ایشان | منکر است

پس کسیکه بر آخرت یقین ندارد، دلهای ایشان منکراند

وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا

وایشان | غرور میکنند | هر آینه یقیناً | خدا | میداند | بهآنچه

و ایشان مغرور اند، سخن یقینی است که خداوند میداند بر آنچه

يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٣﴾

ایشان پنهان میدارند | وبه آنچه | آشکار میکنند | هر آینه او | دوست نه میدارد | سرکشان را

ایشان پنهان میدارند، و آنچه ایشان آشکارا میکنند هر آینه او مردم مغرور را دوست نه میدارد

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا

وچون | گفته شود | ایشان را | چیست آنچه | فرستاده | رب شما | گویند

ووقتیکه از ایشان پرسیده شود که رب شما چه فرستاده است پس میگویند که بس همان

أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ

افسانه های | مردم سابقه | که بردارند آنها | بار گناهان خودرا | پوره پوره | روز

(قصه های) مردم سابقه بی سند (نتیجه اش) این میباشد که روز قیامت بار گناهان خود را هم

الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَ

قیامت | وبرخی از | گناهان | آنانیکه | که آنها گمراه میکنند | بدون علم | خبردار | بد است

پوره برمیدارند، و بار گناهان آن مردم هم که ایشان بدون علم آنها را گمراه ساختند بسیار بد است

مَا يَزِرُونَ ﴿٢٥﴾ قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَتَى اللَّهُ

آنچه | برمیدارند | هر آینه تدبیر کرده بودند | آنانیکه | پیش از ایشان بودند | پس آمد حکم خدا

آن بار که ایشان بر میدارند، آن مردم که پیش از ایشان بودند آنها هم (خلاف حق) کردند پس به عمارت

بُنْيَانَهُمْ مِّنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ

بسوئی عمارات آنها ǀ از جانب بنیادها ǀ پس افتاد بر ایشان ǀ سقف ǀ از بالای ایشان

آنها (عذاب خداوند) از جانب بنیادها آمد پس سقف بر ایشان از بالا افتید

وَأَتٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يُخْزِيهِمْ

وآمد به ایشان ǀ عذاب ǀ از آنجا که ǀ نمی دانستند ǀ باز به روز قیامت ǀ رسوا کند ایشان را

و بر ایشان از چنین جای عذاب آمد که انتظار آن را نداشتند، باز خداوند روز قیامت همه

وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَآقُّونَ فِيهِمْ

ومیگوید ǀ کجا است ǀ شریکان من ǀ آنانیکه ǀ بودید شما ǀ که خلاف میکردید (با پیغمبر ومؤمنان) درباره آنها

ایشان را رسوا خواهد کرد، و میگوید به آنها کجا اند آن شریکان من؟ که شما درباره آن با مؤمنان

قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ إِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوٓءَ

گویند ǀ آنانیکه ǀ داده شده بود ǀ علم ǀ هرآینه رسوائی ǀ امروز ǀ وبختی

خصومت میکردید، پس میگوید آنانیکه به ایشان علم داده شده است، امروز ذلت و بدبختی بر آن کافران است

عَلَى الْكٰفِرِينَ ﴿٢٧﴾ الَّذِينَ تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ظَالِمِيٓ أَنْفُسِهِمْ

بر کافران است ǀ آنانیکه ǀ قبض میکردند ارواح آنها را ǀ فرشتگان ǀ که ظلم میکردند ǀ به نفسهای خود

که فرشتگان از ایشان در چنین حالت ارواح آنها قبض نموده است که بوده اند که بر خود ستم میکردند

فَأَلْقَوُا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوٓءٍ بَلٰىٓ إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ

پس آنها پیش میکنند ǀ صلح ǀ که ما نه میکردیم ǀ هیچ بدی ǀ آری! ǀ هرآینه خدا ǀ داناست

پس آنها سخن صلح را پیش میکنند، که ما هیچ بدی را نه میکردیم آری! هرآینه خداوند به اعمال شما خبردار است

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾ فَادْخُلُوٓا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِينَ فِيهَا

به آنچه ǀ شما میکردید ǀ پس داخل شوید ǀ در دروازه های ǀ جهنم ǀ همیشه میباشید ǀ در آن

پس در دروازه های جهنم در آئید، در آن همیشه میباشید

فَلَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾ وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا

پس بد است ǀ جای ǀ متکبرین ǀ وگفته میشود ǀ انانیرا که ǀ پرهیزگارند

پس جای سکونت متکبرین بسیار بد است و آنانیکه تقوی اختیار نمودند، از ایشان که پرسیده شود

مَاذَآ أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا

که چه چیز ǀ نازل کرده ǀ رب شما ǀ ایشان گویند ǀ سخنهای نیک ǀ برای آنها که نیکی کردند

که رب شما چه نازل کرده است؟ پس جواب میدهند که (بسیار کلام درست) آنانیکه نیکوئی کردند

فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلَدَارُ الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ

در این دنیا ǀ بدله نیک است ǀ وهرآینه سرای ǀ آخرت ǀ بهتر است ǀ وبسیار خوب است

پس ایشان را در این دنیا بدله نیک است و هرآینه خانه آخرت از همه بهتر است، و آن خانه پرهیزگاران

دَارُ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۳۰﴾ جَنّٰتُ عَدْنٍ يَّدْخُلُوْنَهَا تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

سرای | پرهیزگاران | باغها است | از همیشه | درآیند آنجا | میرود | از زیر آن

بسیار درست است، آن باغهای همیشه است در سکونت در آن که ایشان می در آیند، زیر آن نهر ها

الْاَنْهٰرُ لَهُمْ فِيْهَا مَا يَشَآءُوْنَ ۭ كَذٰلِكَ يَجْزِي اللّٰهُ

جویها | ایشان راست | در آن | چیزیکه میخواهند | هم چنان | جزا میدهد | خدا

میرود، ایشان راست در آنجا چیزیکه میخواهند خداوند پرهیزگاران را چنین بدله

الْمُتَّقِيْنَ ﴿۳۱﴾ الَّذِيْنَ تَتَوَفّٰىهُمُ الْمَلٰۗىِٕكَةُ طَيِّبِيْنَ ۙ يَقُوْلُوْنَ

پرهیزگاران را | آنانیکه قبض میکنند ارواح ایشان را | فرشتگان | درحالیکه آنها پاک باشند | میگویند

میدهد این همان مردم اند که روحهائی ایشان را فرشتگان در چنین حالت قبض میکند که ایشان پاک بودند فرشتگان

سَلٰمٌ عَلَيْكُمُ ۙ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۳۲﴾

سلام برشما باد | درآئید | جنت را | بسبب آنچه | بودید که عمل میکردید

به ایشان میگویند که بر شما سلام باشد، و در بدلهٔ اعمال نیک خود به جنت درآئید

هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمُ الْمَلٰۗىِٕكَةُ اَوْ يَاْتِيَ اَمْرُ رَبِّكَ ۭ

آیا آنها انتظار میکنند | تنها از این | که بیاید به ایشان | فرشتگان | و یا بیاید | حکم رب تو

آیا این کافران تنها در این انتظار اند که به ایشان فرشتگان بیایند یا حکم رب تو (عذاب و یا قیامت) بیاید

كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ

هم چنان | کرده بود | آنانیکه | پیش از ایشان بودند | وظلم نه کرده بود به ایشان | الله | لیکن

اینچنین همان مردم هم کرده بودند که قبل از ایشان بودند، و خداوند (ج) بر ایشان هیچ ستم نکرده بود

كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۳۳﴾ فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ

بودند | برنفسهای خویش | ظلم میکردند | پس رسید بایشان | بدی

بلکه خود ایشان بر نفسهای خود ستم میکردند پس در آخر به ایشان جزاء اعمال ایشان

مَا عَمِلُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۳۴﴾ ع

آنچه میکردند | و نازل شد | به ایشان | آنچه (عذاب) | که بودند به آن | که استهزاء میکردند

رسید، و بر ایشان آن عذاب نازل شد که بر آن استهزاء میکردند

وَقَالَ الَّذِيْنَ اَشْرَكُوْا لَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا عَبَدْنَا

وگفت | آنانیکه | شرک کردند | اگر میخواست | خدا | ما عبادت نه میکردیم

و گفتند آنانیکه شرک کرده بودند اگر خدا میخواست پس ما غیرا ز خدا عبادت

مِنْ دُوْنِهٖ مِنْ شَيْءٍ نَّحْنُ وَلَآ اٰبَاۗؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ دُوْنِهٖ

غیراز خدا | ازکدام چیز | ما | و نه پدران ما | و نه | حرام میگردانیدیم | غیراز حکم او

چیزی دیگری را نه میکردیم و نه پدران ما و نه غیر از حکم او کدام چیزی را

مِنۡ شَيۡءٍ كَذٰلِكَ فَعَلَ الَّذِيۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ فَهَلۡ

هیچ چیز | هم چنین | کرده بود | آنانیکه | که پیش از آنها بودند | پس آیا

حرام میگردانیدیم، هم چنین بهانه ها آن مردم هم کرده بودند که پیش از ایشان بودند، پس بذمه پیغمبر

عَلَى الرُّسُلِ اِلَّا الۡبَلٰغُ الۡمُبِيۡنُ ﴿۳۵﴾ وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِيۡ كُلِّ

به ذمه داری رسولان چیز دیگری است | غیر | از تبلیغ آشکارا | وهر آینه فرستاده بودیم | در هر

تنها رسانیدن است، آشکارا، و هر آینه در هر قوم یک پیغمبر فرستاده بودیم که برو و بگو ای مردم!

اُمَّةٍ رَّسُوۡلًا اَنِ اعۡبُدُوا اللّٰهَ وَاجۡتَنِبُوا الطَّاغُوۡتَ ۚ

امت | یک پیغمبر | که عبادت کنید | خدا را | واحتراز کنید | از بتها

عبادت کنید خدا را، و از عبادت بتها پرهیز کنید

فَمِنۡهُمۡ مَّنۡ هَدَى اللّٰهُ وَمِنۡهُمۡ مَّنۡ حَقَّتۡ عَلَيۡهِ

پس برخی از آنها | آن بود | که هدایت کرده بود | خدا | و برخی از آنها | آن بود | که ثابت شده بود | بروی

پس در ایشان برخی چنین بودند که خداوند به ایشان هدایت کرده بود، و برخی چنین بودند که گمراهی

الضَّلٰلَةُ ؕ فَسِيۡرُوۡا فِي الۡاَرۡضِ فَانۡظُرُوۡا كَيۡفَ كَانَ عَاقِبَةُ

گمراهی | پس سیر کنید | در زمین | پس بنگرید | چگونه | شد | انجام

به ایشان ثابت بود، پس شما کمی در ملک بسر کنید و بنگرید که انجام دروغ گویان چگونه شد؟

الۡمُكَذِّبِيۡنَ ﴿۳۶﴾ اِنۡ تَحۡرِصۡ عَلٰى هُدٰهُمۡ فَاِنَّ اللّٰهَ

تکذیب کنندگان | اگر | کوشش کنی | بر هدایت ایشان | پس هر آینه | خدا

اگر تمنا تو باشد که ایشان به راه راست روند پس خداوند آن مردم را

لَا يَهۡدِيۡ مَنۡ يُّضِلُّ وَمَا لَهُمۡ مِّنۡ نّٰصِرِيۡنَ ﴿۳۷﴾

هدایت نه میکند | آنراکه | گمراه | ونیست ایشان را | هیچ یاری دهنده

به راه مستقیم رفتن هدایت نه میکند که یک دفعه از روی عناد گمراهی کرده باشند، و نه چنین مردم را یاری دهنده است

وَاَقۡسَمُوۡا بِاللّٰهِ جَهۡدَ اَيۡمَانِهِمۡ ۙ لَا يَبۡعَثُ اللّٰهُ مَنۡ

و قسم خوردند | بخدا | محکم ترین | قسمهای خود | نه برانگیزد | خدا | آنراکه

و این مردم به خداوند سوگندهای محکم میخورند که خداوند بر نه انگیزد آن را که بمیرند

يَّمُوۡتُ ؕ بَلٰى وَعۡدًا عَلَيۡهِ حَقًّا وَّلٰكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿۳۸﴾ ۙ

بمیرد | آری! | وعده است | بروی | راست | لیکن | اکثر | مردم | نه میدانند

آری! چرانی، این وعده بذمه خداوند است لیکن اکثر مردم نه میدانند

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِيۡ يَخۡتَلِفُوۡنَ فِيۡهِ وَلِيَعۡلَمَ الَّذِيۡنَ

تا بیان کند | برای ایشان | آنچه | اختلاف میکردند در آن | وتا که بداند | آنانیکه

(دوباره بخاطر این زنده میکنند که) در ایشان آن حقیقت واضح کند که ایشان در آن اختلاف میکردند که کافران

كَفَرُوٓا اَنَّهُمْ كَانُوا كٰذِبِيْنَ ﴿٣٩﴾ اِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ

که کفر کردند | که هرآینه آنها | بودند کافران | هرآینه | سخن ما | یک چیزی را

یقین ایشان بیایند که هم ایشان دروغ گو بودند وقتیکه ما ارادهٔ یک چیزی را کنیم

اِذَآ اَرَدْنٰهُ اَنْ نَّقُوْلَ لَهٗ كُنْ فَيَكُوْنُ ﴿٤٠﴾ وَالَّذِيْنَ

وقتیکه ما اراده آنرا کنیم | پس ما گوئیم | اورا | شو | پس میشود | وآنانیکه

فقط میگویم که بشو پس آن میشود و کسیکه

هَاجَرُوْا فِى اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مَا ظُلِمُوْا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ

هجرت کردند | برای خدا | بعد از آن | که بر ایشان ظلم شد | هرآینه جای دهیم ایشان را

برای خداوند(ج) هجرت کرده است، بعد از آنکه بروی ستم کرده شده بود، پس ما اورا در دنیا هم

فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً ۗ وَلَاَجْرُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا

در دنیا | خوب | وهرآینه اجر | آخرت | بزرگتر است | کاش آن مردم

جای سکونت درست میدهیم، و اجر آخرت بسیار بزرگ است کاش! آن میدانست (که هجرت نکرده)

يَعْلَمُوْنَ ﴿٤١﴾ الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿٤٢﴾

میدانستند | آنانیکه | صبر کردند | وبر رب خود | توکل میکنند

این همان مردم اند که صبر کردند، و بر رب خود توکل کردند

وَمَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِىٓ اِلَيْهِمْ فَسْـَٔلُوْٓا

ومانه فرستادیم پیغمبران | پیش از تو | مگر مردانی | وحی میکردیم | بسوی آنها | پس سوال کنید

(ای پیغمبر!) ما پیش از تو هم دیگری را نه بلکه مردانی را پیغمبر فرستاده بودیم، که به ایشان وحی می فرستادیم

اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٤٣﴾ بِالْبَيِّنٰتِ وَالزُّبُرِ ۗ وَاَنْزَلْنَآ

از علماء | اگر شما | نه میدانید | به دلائل | وبرکتب | ونازل کردیم ما

پس از علماء سوال کنید، اگر خود شما نه میدانید آنها را به ادلهٔ واضح، و کتب فرستاده بودیم، و ما

اِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ اِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ

بسوی تو (این) قرآن را | تا بیان کنی | مردم را | آنچه نازل شد | بسوی آنها | وتا ایشان

بسوی تو کتاب فرستادیم که برای مردم آن کتاب واضح بیان کنی که بسوی ایشان نازل شده است و که ایشان

يَتَفَكَّرُوْنَ ﴿٤٤﴾ اَفَاَمِنَ الَّذِيْنَ مَكَرُوا السَّيِّاٰتِ اَنْ يَّخْسِفَ

فکر کنند | آیا بی خوف شدند | آنانیکه | تدبیر کردند | بد | که فرو برد

از عقل کار گیرند، آیا آنانیکه تدابیر بد را اختیار مینمایند بی خوف شدند که خداوند ایشان را

اللّٰهُ بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ يَاْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ

خدا | ایشان را | در زمین | ویا بیاید به ایشان | عذاب | از آنجا

در زمین فرو برد، و یا بر ایشان عذاب بیاید که در گمان ایشان هم نباشد

ع ٦ ۱۱ وقف لازم النصف

لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۴۵﴾ اَوْ يَاْخُذَهُمْ فِيْ تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿۴۶﴾

که ایشان راخبر نباشد | ویا بگیرد ایشان را | در رفت و آمد ایشان | پس نیستند آنها عاجز کننده

و یا ایشان را در وقت رفت و آمد آنها بگیرد پس ایشان در هیچ حالت هم خدارا عاجز کننده نیستند

اَوْ يَاْخُذَهُمْ عَلٰى تَخَوُّفٍ ؕ فَاِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿۴۷﴾

یا بگیرد ایشان را | در حالت خوف | پس هر آینه رب تو | زیاد مهربان | رحیم است

و یا در چنین حالت ایشان را بگیرد که آنها ترسیده باشند، هر آینه رب شما بسیار مهربان و رحم کننده است

اَوَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا خَلَقَ اللّٰهُ مِنْ شَيْءٍ يَّتَفَيَّؤُا

آیا | ندیدند آنها | بطرف آن چیز | که آفرید | خدا | از چیزها | میگردد

آیا ایشان چنین چیزها را ندیدند، که خداوند آفریده است که سایه های آن

ظِلٰلُهٗ عَنِ الْيَمِيْنِ وَالشَّمَآئِلِ سُجَّدًا لِّلّٰهِ وَهُمْ

سایه های او | از جانب راست | واز جانب چپ | سجده کنان خدارا | وایشان

بطرف راست، و چپ میگردد، و به خدا سجده میکند و آنها

دٰخِرُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَلِلّٰهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ

عاجزی کنان اند | وخدارا | سجده میکند | آنچه درآسمانها است | وآنچه درزمین است

بکدام اندازه تابعدار اند، و همه خدارا تابع است آنچه در آسمانها است، و آنچه

مِنْ دَآبَّةٍ وَّالْمَلٰٓئِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿۴۹﴾ يَخَافُوْنَ رَبَّهُمْ

از جاندار | وفرشتگان | وایشان | سرکشی نه میکنند | آنها میترسند | از پروردگار خود

در زمین است، و فرشتگان هم و ایشان تکبر نه میکنند، از پروردگار خود میترسند

مِّنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُوْنَ مَا يُؤْمَرُوْنَ ۩ ﴿۵۰﴾ وَقَالَ اللّٰهُ

از بالای ایشان | ومیکنند | آنچه | به آنها حکم کرده میشود | وگفت | خدا

که بالای ایشان غالب است، و میکنند آنچه به ایشان حکم کرده میشود، و خداوند میفرماید:

لَا تَتَّخِذُوْٓا اِلٰهَيْنِ اثْنَيْنِ ۚ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ ۚ

مگیرید | معبودان | دو | هر آینه | او | معبود است | یگانه

که مگیرید شما دو معبودان (یاد داشته باشید) که معبود تنها یکی است

فَاِيَّايَ فَارْهَبُوْنِ ﴿۵۱﴾ وَلَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

پس از من | بترسید | واوراست | آنچه | درآسمانها است | ودرزمین

پس از من بترسید، و اوراست آنچه در آسمانها است، و زمین، همه اوراست

وَلَهُ الدِّيْنُ وَاصِبًا ؕ اَفَغَيْرَ اللّٰهِ تَتَّقُوْنَ ﴿۵۲﴾ وَمَا

وازاو | عبادت | واجب است | پس آیا غیر | از خدا | میترسید | وآنچه

و عبادت او لازم است، آیا شما غیر از خدا دیگران میترسید، و آنچه باشما است

ع ۶ السجدة ۴

بِكُمْ مِّنْ نِّعْمَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ

باشما است | از نعمت | پس از جانب خدا است | باز وقتیکه | برسد بشما | تکلیف | پس اورا

از کدام نعمت، پس آن از جانب خدا است باز وقتیکه بشما کدام تکلیف برسد، باز شما به او

تَجْـَٔرُوْنَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ إِذَا كَشَفَ الضُّرَّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيْقٌ

فریاد میکنید | باز وقتیکه | دور کند | تکلیف | از شما | همان وقت | یک گروه

فریاد میکنید، باز وقتیکه تکلیف را از شما دور کند پس در همان وقت فوراً یک گروهی از شما به رب خود

مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٤﴾ لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ

از شما | به رب خود | شریک مقرر میکنند | که ایشان ناشکری کنند | از آن چه | دادیم ایشان را

شریک مقرر میکنند، برای اینکه به ایشان چیزی داده ایم، تا نا شکری آن کنند

فَتَمَتَّعُوْا فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُوْنَ لِمَا لَا يَعْلَمُوْنَ

پس بهره مند شوید | پس زود خواهید | دانست | و مقرر میکنند آنها | برای آنچه | ایشان نه میدانند

پس چند روز بهره مند شوید، زود بشما حال معلوم خواهد شد، و آنها مقرر میکنند برای آنچه ایشان خود آنها هم نه میدانند

نَصِيْبًا مِّمَّا رَزَقْنٰهُمْ تَاللّٰهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُوْنَ ﴿٥٦﴾

حصه | از آن چیز | که دادیم آنهارا | قسم به خدا | هرآینه سوال کرده میشود از شما | از آنچه | افتراء میکردید

در رزق داده شده ما حصه ها مقرر میکنند، قسم است به خدا که از شما دراین بهتا حتماً پرسیده میشود

وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ الْبَنٰتِ سُبْحٰنَهٗ وَلَهُمْ مَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿٥٧﴾

و آنها مقرر میکنند | خدارا | دختران | پاک است او | و برای خود | چیزیکه میخواهند (پسران)

و ایشان خدارا دختران مقرر کرده اند، حال آنکه او پاک است، و برای خود آن چیز مقرر میکنند که پسند دارند (پسران)

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنْثٰى ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا

و چون مژده داده شود | یکی از ایشان را | به تولد دختر | گردد | روی او | سیاه

و حال آنکه وقتیکه در ایشان به دختر مژده داده شود پس روی او سیاه گردد

وَّهُوَ كَظِيْمٌ ﴿٥٨﴾ يَتَوَارٰى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوْٓءِ مَا بُشِّرَ بِهٖ

و او پر از غم باشد | پنهان میشود | از مردم | و از شرم | آنچه | او را مژده داده شد

و پر از غم باشد، از چیزیکه به او مژده داده شده است و بسبب این شرم از قوم خود پنهان میگردد (روی پوشیده)

أَيُمْسِكُهٗ عَلٰى هُوْنٍ أَمْ يَدُسُّهٗ فِي التُّرَابِ أَلَا سَآءَ

آیا نگاه دارد آن را | بر ذلت | یا بپوشد او را | در خاک | خبردار | بد است

(و فکر میکند) که ذلت را بجورد، و دختر را نگاه کند و یا در خاک گور کند او را، یاد داشته باشید که

مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿٥٩﴾ لِلَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ مَثَلُ

آنچه | آنها فیصله میکنند | آنانیکه | ایمان نه میدارند | به آخرت | مثال آنها

این فیصله ایشان بسیار بد بوده۔ آنانیکه به خدا ایمان نه می آرند مثال آنها بسیار بد است

السَّوْءِ ۚ وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْاَعْلٰى ۗ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٦٠﴾

بداست | وخدارا است | مثال | از همه بلند | واو بسیار غالب | با حکمت است

و مثال خدا بسیار بلند است، و او غالب با حکمت است

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَّا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَآبَّةٍ

واگر بگیرد خدا | مردم را | به سبب ظلم آنها | نه گذارد | بر زمین | هیچ جنبده

و اگر خداوند مردم را به سبب ظلم ایشان میگرفت پس به روی زمین هیچ جنبده نه می بود

وَّلٰكِنْ يُّؤَخِّرُهُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ

لیکن | او مهلت میدهد ایشان را | تا وقت | مقرر | پس وقتیکه آید | وقت آنها

لیکن او به ایشان تا یک وقت مقرر مهلت میدهد باز چون وقت ایشان برسد

لَا يَسْتَاْخِرُوْنَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُوْنَ ﴿٦١﴾ وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ

نماند به پس | ساعتی | ونه پیش روند | ومقرر میکنند | خدارا

پس نه یک ساعت پس شده میتوانند، و نه پیش شده و (امروز) ایشان خدارا آن چیز

مَا يَكْرَهُوْنَ وَتَصِفُ اَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ اَنَّ

آنچه را | ناپسند میدارند | و بیان میکند | زبانها ایشان | دروغ | که

مقرر می کنند، که خود ایشان برای خود دوست نه میدارند و زبانهای ایشان دروغ میگویند که

لَهُمُ الْحُسْنٰى ۖ لَا جَرَمَ اَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَاَنَّهُمْ

ایشان را | حالت خوب است | سخن لازمی است | که برای ایشان | جهنم است | و هر آینه آنها

که در نصیب ایشان تنها خوبی مقرر است، ایشان را تنها یک چیز است که آن جهنم است، و هر آینه ایشان

مُّفْرَطُوْنَ ﴿٦٢﴾ تَاللّٰهِ لَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰٓى اُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ

پیش فرستاده شده گانند (به جهنم) | قسم بخدا | هر آینه | فرستادیم ما پیغمبران | به سوی امتها | پیش از تو

به جهنم پیش فرستاده میشوند، قسم به خدا که ما پیش از تو هم به امتها پیغمبران فرستاده بودیم

فَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ الْيَوْمَ

پس شائسته کرد | ایشان را | شیطان | اعمال ایشان | پس او | دوست آنها است | امروز

باز شیطان به ایشان اعمال بد ایشان را شائسته کرد به آنها پس امروز شیطان دوست آنها است

وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٦٣﴾ وَمَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ

و ایشان را | عذاب است | دردناک | و نه | فرستادیم | بر تو | کتاب

و به همهٔ ایشان عذاب دردناک است، و این کتاب را بخاطر این بتو نازل کردیم

اِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِى اخْتَلَفُوْا فِيْهِ ۙ وَهُدًى وَّرَحْمَةً

مگر | برای اینکه بیان کنی تو | ایشان را | آن سخن | که در آن اختلاف کردند | و هدایت | و رحمت

که سخنهای اختلافی ایشان به آنها درست واضح کنی، و این کتاب برای مؤمنان

لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٦٤﴾ وَاللَّهُ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا

آن مردم را | که ایمان می دارند | وخدا | فرودآورد | از آسمان | آب را | پس زنده ساخت

هدایت و رحمت است، و خداوند از بالا آب را فرود آورد پس بذریعۀ آن

بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ

بر آن | زمین | بعدازمرگ آن (خشک بودن) | هرآینه | دراین | نشانه است | آن مردم را

زمین خشک را دوباره زنده و تازه ساخت در این برای آن مردم نشان بزرگ است که به سخن

يَسْمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُم مِّمَّا

که میشنوند (بفکر) | وهرآینه شمارا | درچهارپایان | پنداست | مینوشانیم شمارا | ازآنچه

گوش می نهند، و برای شما در جانوران هم یک (درس) بزرگ است ما از میان شکمهای آن

فِي بُطُونِهِ مِن بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَّبَنًا خَالِصًا سَائِغًا

درشکمهای آن است | ازمیان | سرگین | وخون | شیر | خالص | مزه دار

از میان سرگین، وخون، شیر خالص ذائقه دار خوب برای نوشیدن میدهیم

لِّلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾ وَمِن ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ

آشامندگان را | وازمیوه های | خرما | وانگورهم | میسازید | ازآن

و از میوه های خرما، و انگور شما چیز های نشه دار میسازید

سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

نشه | وروزی | خوب هم | هرآینه دراین | نشانه است | آن مردم را | که عقل دارند

و رزق درست هم حاصل میدارید، هر آینه در این نشانه است آن مردم را که عقل دارند

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا

والهام کرد | رب تو | بسوی زنبورشهد | که بساز | ازکوه ها | خانه

و رب تو در دل زنبور شهد این سخن نهاد که تو در کوه ها، خانه ها، و درختان، و در آن

وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ

وازدرختان | وازآنچه | آنها سقف میسازند | باز بخور | ازهرجنس میوه ها

عمارتهای بلند که مردم آن را بنا میکنند، جای بساز باز هر نوع میوه را بخور

فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ۚ يَخْرُجُ مِن بُطُونِهَا شَرَابٌ

پس برو | به راه های | رب خود | رام شده | برمی آید | ازشکم این زنبوران | آشامیدنی

باز برو به راه های آسان رب خود، از شکمهای آن یک چیز (شهد) بیرون می آید

مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِّلنَّاسِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

گوناگون است | رنگهای او | درآن | شفاءاست | برای مردم | هرآینه درآن

که به رنگهای گوناگون میباشد، در آن برای مردم شفا است، هر آینه در این آن مردم را

لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿٦٩﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفّٰىكُمْ

نشان است | آن مردم را | که فکر میکنند | وخدا | بیافرید شمارا | باز | بمیراند شمارا

نشانه است، که از عقل کار میگیرند و خدوند بیافرید شمارا، باز می میراند شمارا

وَمِنْكُمْ مَّنْ يُّرَدُّ اِلٰٓى اَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ

وازشما کسی است که | که رد کرده شود | بسوی خوارترین زنده گی | تا | نداند

و از شما بعضی به عمر خراب بسیار کلان سالی رسانیده میشوند، که بعد از فهم باز (دوباره)

بَعْدَ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ قَدِيْرٌ ﴿٧٠﴾ وَاللّٰهُ

ع ٥ ١٥

بعداز فهمیدن | هیچ چیز | هرآینه | خدا | دانا | باقدرت است | وخدا

به چیزی نداند، هر آینه خداوند دانا و با قدرت است، و خداوند

فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلٰي بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ ۚ فَمَا الَّذِيْنَ

فضیلت داده | بعضی شمارا | بر بعضی | در رزق | پس نیست انانیکه

در روزی بعضی شمارا بر بعضی فضیلت داده است پس به کسیکه این فضیلت داده شده است

فُضِّلُوْا بِرَاۗدِّيْ رِزْقِهِمْ عَلٰي مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَهُمْ

به آنها فضیلت داده شده | عاید کننده گان | روزی خودرا | برآنها که | مالک شده دستهای ایشان | پس آنها

ایشان چنین نه میکنند که مال حصه خود را به آنها بدهند که مالک دستهای ایشان است که همه

فِيْهِ سَوَاۗءٌ ۭ اَفَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَجْحَدُوْنَ ﴿٧١﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ

درآن | برابراند | آیا به نعمت | خدا | انکار می کنند | وخدا | آفرید

در این صورت برابر شوند، پس آیا ایشان از نعمت خدا انکار می کنند؟ و خداوند برای شما

لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ

برای شما | از جنس شما | زنان را | وآفرید | برای شما | از زنان شما

از جنس شما زنها پیدا کرده است، واز زنان شما پسران شما

بَنِيْنَ وَحَفَدَةً وَّرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ۭ اَفَبِالْبَاطِلِ

پسران | ونبیرگان | وروزی داد شمارا | از چیزهای پاک | آیا به باطل

و نبیرگان شما پیدا کرده است، و بشما از چیز های پاک روزی داد، پس آیا ایشان

يُؤْمِنُوْنَ وَبِنِعْمَتِ اللّٰهِ هُمْ يَكْفُرُوْنَ ﴿٧٢﴾ وَيَعْبُدُوْنَ

ایمان می آرند | وازنعمت | خدا | آنها انکار میکنند | وآنها عبادت میکنند

چیز های باطل را قبول میدارند، و از نعمتهای خداوند انکار می کنند، و آنها غیر از خداوند

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمٰوٰتِ

غیر | ازخدا | از آن چیز | که مالک نیست | ایشان را | از رزق | از آسمانها

عبادت آن چیزها می کنند که از آسمانها و زمین ایشان را از روزی دادن هیچ اختیار نیست

وَالۡاَرۡضِ شَيۡـًٔا وَّلَا يَسۡتَطِيۡعُوۡنَ ﴿٧٣﴾ فَلَا تَضۡرِبُوۡا لِلّٰهِ

واززمین | از هیچ هم | ونه توان آنرا دارند | پس نه | بیان کنید | خدارا

و نه در قدرت آن معبودان میباشد٬ پس شما به خداوند مثالها بیان مکنید

الۡاَمۡثَالَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَعۡلَمُ وَاَنۡتُمۡ

مثالها | هرآیینه | خدا | میداند | وشما

هر آیینه خداوند به هر سخن دانا است٬ و شما نه میدانید خداوند یک مثال را

لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿٧٤﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا عَبۡدًا مَّمۡلُوۡكًا

نه میدانید | بیان کرد | خدا | یک مثال | که یک غلام است | که در اختیار دیگری است

بیان میکند٬ که یک غلام است در اختیار دیگری و بر هیچ چیز قدرت ندارد

لَّا يَقۡدِرُ عَلٰى شَىۡءٍ وَّمَنۡ رَّزَقۡنٰهُ مِنَّا رِزۡقًا حَسَنًا

که توان ندارد | بر هیچ چیزی | ودیگر آنکه | ماروزی دادیم اورا | از طرف خود | روزی نیک

و یکی آن است٬ که ما از جانب خود به او رزق خوب داده ایم٬ پس او از آن

فَهُوَ يُنۡفِقُ مِنۡهُ سِرًّا وَّجَهۡرًا ؕ هَلۡ يَسۡتَوٗنَ ؕ اَلۡحَمۡدُ

پس او خرچ میکند | از آن | پنهان | وآشکارا | آیا آنها برابراند؟ | همه ستایش

در حالت پنهان و آشکارا خرچ می کند٬ آیا این هر دو برابر اند؟ (هیچ وقت نه) همه تعریفها خداراست

لِلّٰهِ ؕ بَلۡ اَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿٧٥﴾ وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا

خداراست | بلکه | اکثرایشان | نه میدانند | وبیان کرد | خدا | مثال دیگری

لیکن اکثر در ایشان نه میدانند٬ و خدا مثال یک دو نفر را بیان می کند

رَّجُلَيۡنِ اَحَدُهُمَاۤ اَبۡكَمُ لَا يَقۡدِرُ عَلٰى شَىۡءٍ وَّهُوَ كَلٌّ

دومردرا | که یکی از آنها | گنگ است | توان ندارد | به هیچ چیزی | واو | باراست

که در ایشان یکی گنگ است٬ که به هیچ چیز قادر نیست و برای مالک خود یک درد سراست

عَلٰى مَوۡلٰٮهُ ۙ اَيۡنَمَا يُوَجِّهْهُّ لَا يَاۡتِ بِخَيۡرٍ ؕ هَلۡ يَسۡتَوِىۡ

بر مالک خود | هرکجا که | می فرستداش | نمی آرد | هیچ نیکی | آیا برابراست

به هر کجا که می فرستد٬ خیر از دست اش نه میشود آیا برابر شده میتواند او

هُوَ ۙ وَمَنۡ يَّاۡمُرُ بِالۡعَدۡلِ ۙ وَهُوَ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسۡتَقِيۡمٍ ﴿٧٦﴾

او | وآن کسی | که حکم میکند | به انصاف | واو | برراه | راست است

آن کسیکه حکم انصاف میدهد٬ و خود اش به راه مستقیم است

وَلِلّٰهِ غَيۡبُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ وَمَاۤ اَمۡرُ السَّاعَةِ

وخداراست | علم پنهان | آسمانها | وزمین | ونیست | کار | قیامت

علم مخفیهای پنهان آسمانها و زمین تنها خدا را است٬ و آمدن قیامت چنین است که مانند

اِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ اَوْ هُوَ اَقْرَبُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

مگر | مانند حرکت | چشم | یا آن | از این هم نزدیک است | هر آینه خدا

حرکت چشم، و یا از این هم نزدیک است هر آینه خدا

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۷۷﴾ وَاللّٰهُ اَخْرَجَكُمْ مِّنْۢ بُطُوْنِ

بر هر چیزی | توانا است | وخدا | بیرون آورد شمارا | از شکمهای

هر چیز توانا است، و خداوند شمارا از شکمهای ما دران شما

اُمَّهٰتِكُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ شَيْـًٔا ۙ وَّجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ

مادران شما | که نه میدانستید | هیچ را | وساخت | برای شما | گوشها

بیرون آورد، که به هیچ نه میدانستید و خداوند شمارا، گوشها، و چشمها

وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ۙ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۷۸﴾ اَلَمْ يَرَوْا

وچشمها | ودلها | تا شما | شکر کنید | ایا ندیدند آنها

ساخت، تا شما شکر آداء کنید آیا این مردم، مرغان را ندیدند

اِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرٰتٍ فِيْ جَوِّ السَّمَآءِ ۭ مَا يُمْسِكُهُنَّ

بسوی مرغان | که پابند حکم است | درفضاء | آسمان | نگه نه میدارند ایشان را هیچ کسی

که در فضاء آسمان، پابند حکم میباشند ایشان را تنها خداوند

اِلَّا اللّٰهُ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۷۹﴾

مگر | خدا | هر آینه | در این | نشانها است | آن مردم را | که ایمان می آرند

نگه میدارند، هر آینه دراین برای مؤمنان نشانها است

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّنْۢ بُيُوْتِكُمْ سَكَنًا وَّجَعَلَ لَكُمْ

وخدا | ساخت | برای شما | خانهای شما | جای سکونت | وساخت | شمارا

و خداوند، برای شما، خانهای شما از جای سکونت ساخت، و شما را از پوستهای

مِّنْ جُلُوْدِ الْاَنْعَامِ بُيُوْتًا تَسْتَخِفُّوْنَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ

از پوست | چهار پایان | خانها | سبک می یابید آنرا | روز سفرتان

چهار پایان، چنین خانها ساخت که آن را در حالت سفر، و به روز قیامت (در هر دو مواقع)

وَيَوْمَ اِقَامَتِكُمْ ۙ وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَآ

وروز اقامت شما | واز پشم های آن | وپشمهای شتر | واز مویهای آن

سبک بر میدارید، و از پشم های آن، و از موی های آن، سامان های خانه شما

اَثَاثًا وَّمَتَاعًا اِلٰى حِيْنٍ ﴿۸۰﴾ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمْ مِّمَّا خَلَقَ

سامان خانه | وفائده است | تا یک موده | وخدا | ساخت | شمارا | از آن چیزها | بیافرید

، چیز های فائده ساختید، تا یک وقت و خداوند شمارا، از چیزهای پیدا کرده شده او

ظِلٰلًا وَّجَعَلَ لَكُمْ مِّنَ الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَّجَعَلَ لَكُمْ

سایهها | واوساخت | شمارا | ازکوهها | غارها | وساخت | شمارا

او سایه ها ساخت، و بشما در کوه ها جای پناه گرفتن ساخت، و بشما چنین جامه ها ساخت که

سَرَابِيْلَ تَقِيْكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيْلَ تَقِيْكُمْ بَأْسَكُمْ

جامه | که نگه دارد شمارا | از گرمی | وجامه آهن دار | که نگه دارد شمارا | از جنگ

شما را از گرمی نجات دهد، و چنین جامه هاهم که شمارا در جنگ های تان نگه دارد

كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُوْنَ ﴿٨١﴾

همچنین | تمام میکند او | نعمت خود | برشما | تاشما | حکم قبول کنید

همچنین خداوند بالای شما نعمتهای خود پوره میکند تاکه شما تابعدار او باشید

فَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿٨٢﴾ يَعْرِفُوْنَ نِعْمَتَ

پس اگر اعراض کنند | پس هر آینه | برتو | رسانیدن است | آشکارا | می شناسند | نعمت

اگر اکنون هم ایشان روی بگردانند، پس بذمه تو چیزی دیگری نیست، غیر از رسانیدن آشکارا ایشان نعمتهای خداوند را

ع ١١ / ١٧

اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُوْنَهَا وَاَكْثَرُهُمُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿٨٣﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ

خدارا | باز | انکار میکنند | واکثرایشان | ناشکراند | وروزیکه | برانگیزیم

خوب می شناسند، باز باوجود فهم ایشان از آن انکار می کنند، و اکثر ایشان ناشکراند و روزیکه ما

مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ازهر | امت | یک گواه | باز | اذن داده نه میشود | آنانیراکه | کفرکردند

بر انگیزیم از هر امت یک گواه، باز به کافران اذن داده نه خواهد شد (برای پیش نمودن حجت) و نه

وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿٨٤﴾ وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ

ونه ازآنها | عذرقبول کرده شود | ووقتیکه | ببینند | آنانیکه | ستم کردند | عذاب را

عذر ایشان قبول کرده شود، و آنانیکه ستم کردند وقتیکه عذاب را ببینند

فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنْظَرُوْنَ ﴿٨٥﴾ وَاِذَا رَاَ الَّذِيْنَ

پس تخفیف کرده نه میشود | ازایشان | ونه به | ایشان | مهلت داده شود | وچون ببینند | آنانیکه

باز نه از ایشان عذاب تخفیف کرده میشود و نه به ایشان مهلت داده میشود، ووقتیکه مشرکان

اَشْرَكُوْا شُرَكَآءَهُمْ قَالُوْا رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا الَّذِيْنَ

شرک کردند | شرکاءخودرا | گویند | ای رب ما! | این است | شرکاءما | آنانیرا

شرکاء خود (معبودان) را ببینند پس گویند ای رب ما این همان معبودان ما است، که میخواستیم غیر از تو

كُنَّا نَدْعُوْا مِنْ دُوْنِكَ ۚ فَاَلْقَوْا اِلَيْهِمُ الْقَوْلَ اِنَّكُمْ

که میخواستیم | غیرازتو | پس بیفگنند | بسوی ایشان | سخن را | که هر آینه شما

باز آنها ایشان را چنین جواب میدهند که هر آینه شما دروغ گوی هستید

لَكٰذِبُوْنَ ﴿٨٦﴾ وَ اَلْقَوْا اِلَى اللّٰهِ يَوْمَئِذِنِ السَّلَمَ وَضَلَّ

دروغ گویانید | وهمه افگندند | بسوی خدا | آن روز | فرمانبرداری | وگم گردد

و مشرکان به آن نزد خداوند ارادهٔ صلح می افگنند

عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٨٧﴾ اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْا

ازایشان | آنچه | افترا میکردند | آنانیکه | کافرشدند | وبازداشتند مردم را

آنانیکه راه کفر را اختیار نمودند و دیگران را هم

عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ زِدْنٰهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوْا

ازراه خدا | زیادداد یم ایشان را | عذاب | بالای | عذابی | بسبب آنکه بودند

از راه خداوند منع میکردند، ما ایشان را بالای یک عذابی، عذاب دیگری زیاد مینمایم، زیرا که آنها

يُفْسِدُوْنَ ﴿٨٨﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِيْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيْدًا

فسادمیکردند | وروزیکه | برانگیزیم | ازهریک امت | یک گواه

در دنیا فساد میکردند، و آن روز هم قابل تذکر است که ما از هر امت یک گواه بر انگیزیم، از میان ایشان

عَلَيْهِمْ مِّنْ اَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيْدًا عَلٰى هٰٓؤُلَآءِ

برایشان | ازایشان | وبیاریم | ترا | گواه | براین کافران

و بیاریم ترا گواه بر این مردم

وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَّهُدًى

ومافروآوردیم | برتو | این کتاب (قرآن) | برای بیان | هرچیزی را | وهدایت

و ما فرود آوردیم بر تو این قرآن که در این بیان واضح هر چیز است، و برای مسلمانها

وَّرَحْمَةً وَّبُشْرٰى لِلْمُسْلِمِيْنَ ﴿٨٩﴾ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُ

ورحمت | ومژده دادن | مسلمانان را | هرآینه خدا | حکم میکند

حدایت و رحمت است، و مژده است، هر آینه خدا بشما حکم، انصاف

بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَاِيْتَآئِ ذِي الْقُرْبٰى وَيَنْهٰى

بهانصاف | وبه نیکوکاری | وعطاءکردن | به خویشاوندان | ومنع میکند

و نیکی کردن، و امداد نمودن، به خویشاوندان میکند و از بی حیائی

عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٩٠﴾

ازبی حیائی | وازبدی | وازظلم | نصیحت میکند بشما | تاشما | نصیحت حاصل کنید

و کارهای بد و سرکشی منع میکند، و بشما نصیحت میکند که تا شما نصیحت حاصل کنید

وَاَوْفُوْا بِعَهْدِ اللّٰهِ اِذَا عٰهَدْتُّمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْاَيْمَانَ

ووفاکنید | به وعده | خدا | وقتیکه وعده کردید | ومشکنید | سوگندهارا

و وعده خدا را پوره کنید، هنگامیکه شما وعده کنید و سوگندهای خود را بعد از پختن مشکنید

بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا

بعدازمحکم ساختن آن | وهرآینه ساخته اید شما | خدارا | برخویش تان | ضامن

و حال آنکه، شما خود را بر خویش تان خدارا ضامن ساختید

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي نَقَضَتْ

هرآینه خدا | میداند | به آنچه شما میکنید | ومباشید شما | مانند آن زن | که گسست

و هر آینه خداوند(ج) از همه کارهای شما خبردار است و شما مانند آن زن مباشید، که تارهای خود را

غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا

رشته خودرا | بعدازاستواری | پاره پاره | می گیرید | سوگندهای خود | بهانه

بعد از محکم نمودن، پاره، پاره میکرد که شما هم به (فریب) قسمهای خود را، ذریعه فساد میگردانید

بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا

درمیان خود | که شود | یک گروه | بلند غالب | از گروهی دیگری | هرآینه

بخاطر اینکه یک گروه از گروهی دیگری، فائده بسیار بردارد، خداوند هم چنین

يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

آزمایش میکند شمارا | خدا | برآن | وهرآینه آشکارامیکند | شمارا | روز | قیامت

امتحان شمارا میکند، و به روز قیامت همه حقیقت بشما آشکارا خواهد شد

مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ

انچه | بودید شما در آن | اختلاف میکردید | واگرخواستی | خدا | هرآینه ساختی شمارا

که شما درآن اختلاف میکردید، و اگر خدا میخواست همه شمارا

أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي

امت | یک | لیکن | اوگمراه میکند | هرکرا | بخواهد | وراه مینماید

یک امت میساخت، مگر او که درباره کسی بخواهد گمراه میسازد، و درباره کسیکه بخواهد

مَنْ يَشَاءُ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

هرکرا | بخواهد | وهرآینه پرسیده خواهد شد | درباره آن اعمال | که شما میکردید

به او هدایت میکند، و شما که کدام اعمال میکنید درباره آن حتما پرسیده خواهد شد

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ

ونگیرید شما | سوگندهای خودرا | فریب | میان خود | پس بلغزد | قدم

(و ای مؤمنان!) قسمهای خود را ذریعه فریب دادن به یک دیگری مسازید، تا که قدم کسی بعد از محکم بودن

بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ

بعد | ازاستواری آن | وشما بچشید | بدی (مصیبت) | بسبب آنکه | منع میکردید شما

بلغزد، و بشما بدی برسد که مردم را از راه خداوند باز میداشتید

عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ ۚ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشْتَرُوا

از راه | خدا | و برای شما | عذاب است | بزرگ | و مگیرید شما

و بشما عذاب، بزرگ داده خواهد شد و وعده کرده شده خود با خدا

بِعَهْدِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۭ إِنَّمَا عِنْدَ اللّٰهِ هُوَ

در بدل وعده خدا | قیمت | اندک | هر آینه آنچه | نزد خدا است | آن

در بدلهٔ فائده اندک دنیا مه فروشید، هر آینه کدام بدله های که نزد خداوند است بسیار

خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ

بهتر است | برای شما | اگر شما | میدانید | آنچه | نزد شما است | آن فنا میشود

بهتر است، اگر میدانید، چیزیکه نزد شما است آن به پایان میرسد، و چیزیکه نزد خداوند است

وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ بَاقٍ ۭ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ

و آنچه | نزد خدا است | آن (همیشه) باقی است | و هر آینه میدهیم | آنانیرا | که صبر کردند | مزد آنها

آن همیشه باقی است، و کسیکه ثابت قدم ماند هر آینه ایشان را

بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ

بهتر از آن | آن اعمال | که میکردند | هر که کرد | کار نیک | مرد باشد

اجر میدهیم، در بدلهٔ آن کارهای نیک، که ایشان میکردند، نیک عمل هر کسی که میکند، مرد باشد و یا زن

أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةً ۚ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ

یا زن | و او مسلمان باشد | پس هر آینه ما زندگی میدهیم اورا | زندگانی پاک | و بدهیم آن جماعه را

فقط که او مؤمن باشد، پس ما اورا در دنیا زندگی پاکیزه میدهیم

أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾ فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ

مزد ایشان | به نیکوترین | که آنها میکردند | باز وقتیکه میخوانی | قرآن | پس پناه طلب کن

و هر آینه به ایشان درباره آن اعمال نیک در آخرت بدله و اجر میدهیم، پس وقتیکه

بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٩٨﴾ إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ

به خدا | از شیطان | رانده شده | هر آینه نیست | اورا | قدرت

قرآن خواندن بخواهی، پس از شر شیطان مردود پناه بخواه، او به چنین مردم قدرت نه دارد

عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلْطَانُهُ

بر آنانیکه | ایمان می آرند | و به رب خود | توکل میکنند | هر آینه | غلبه او

که ایمان آورده باشند، و به رب خود توکل میکنند قدرت او تنها

عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٠﴾

بر آن مردم است | که باوی دوستی میکنند | و آنانیکه | ایشان باخدا | شریک مقرر میکنند

بر آن مردم است، که باوی دوستی میکنند و به (تعلیم) او باخدا شرکاء میسازند

وَاِذَا بَدَّلۡنَاۤ اٰيَةً مَّكَانَ اٰيَةٍ ۙ وَّاللّٰهُ اَعۡلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوۡۤا

وچون بدل کنیم ما | یک آیت | بجای آیت دیگری | وخدا خوب میداند | به آنچه | فرودمی آرد | آنها میگویند

و چون ما در بدل یک آیت، آیت دیگری را نازل کنیم، و خدا خوب میداند برآن چه می فرستد

اِنَّمَاۤ اَنۡتَ مُفۡتَرٍ ؕ بَلۡ اَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ﴿۱۰۱﴾ قُلۡ نَزَّلَهٗ

هرآینه تو | افتراءکننده | بلکه اکثرایشان | نه | میدانند | بگو | فرودآورده است این را

این مردم میگویند که تو تنها افتراء کننده هستی نه! بلکه در ایشان، اکثر آنها نه میدانند

رُوۡحُ الۡقُدُسِ مِنۡ رَّبِّكَ بِالۡحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا

روح القدس (جبریل) | از جانب رب تو | بحق | تامحکم سازد (به ایمان) | مؤمنان

تو بگو این را جبریل امین، به حق فرستاده است از جانب رب تو، تا محکم سازد برآن ایمان مؤمنان

وَهُدًى وَّبُشۡرٰى لِلۡمُسۡلِمِيۡنَ ﴿۱۰۲﴾ وَلَقَدۡ نَعۡلَمُ اَنَّهُمۡ

وهدایت | ومژده است | مسلمانان را | وهرآینه ما میدانیم | که ایشان

و برای مسلمانان، هدایت، و بشارت است از جانب رب تو، تا محکم سازد برآن ایمان مؤمنان

يَقُوۡلُوۡنَ اِنَّمَا يُعَلِّمُهٗ بَشَرٌ ؕ لِسَانُ الَّذِىۡ يُلۡحِدُوۡنَ اِلَيۡهِ

میگویند | هرآینه | می آموزد این پیغمبررا | آدمی | زبان | آن کسی | که آنها نسبت میکنند | بسوی او

میگویند، که اورا یک شخص تعلیم میدهد حال آنکه بطرف آن شخص که ایشان برناحق نسبت میکند

اَعۡجَمِىٌّ وَّهٰذَا لِسَانٌ عَرَبِىٌّ مُّبِيۡنٌ ﴿۱۰۳﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ

عجمی (غیرعربی است) | واین زبان عربی است | واضح | آنانیکه

لسان وی عجمی است، و این قرآن صاف به زبان عربی نازل شده است، کسیکه به

لَا يُؤۡمِنُوۡنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۙ لَا يَهۡدِيۡهِمُ اللّٰهُ وَلَهُمۡ عَذَابٌ

ایمان نه می آرند | به آیات خدا | راه نه مینماید ایشانرا | خدا | وایشان را | عذاب است

آیات خداوند ایمان نه می آرند، خداوند (ج) به آنها راه نه مینماید و ایشان را عذاب

اَلِيۡمٌ ﴿۱۰۴﴾ اِنَّمَا يَفۡتَرِى الۡكَذِبَ الَّذِيۡنَ لَا يُؤۡمِنُوۡنَ

دردناک | هرآینه | میسازند | دروغ را | آنانیکه | ایمان نه می آرند

دردناک است، دروغ بسته کنندگان همان مردم اند که، به آیتهائی خداوند ایمان

بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۚ وَاُولٰۤئِكَ هُمُ الۡكٰذِبُوۡنَ ﴿۱۰۵﴾ مَنۡ كَفَرَ بِاللّٰهِ

به آیات خدا | وایشانند | دروغ گویان | هرکه کافرشد | بخدا

نه می آرند، و این مردم دروغ گویان اند کسیکه بعد از ایمان آوردن اش

مِنۡۢ بَعۡدِ اِيۡمَانِهٖۤ اِلَّا مَنۡ اُكۡرِهَ وَقَلۡبُهٗ مُطۡمَئِنٌّ

بعدازآوردن ایمان خود | غیرازآن کسی که | که مجبور کرده شده | ودل او | مطمئن باشد

باز از خداوند (ج) انکار کند، غیر از آن کسیکه مجبور کرده شود، و دل اش بر ایمان

بِالْاِيْمَانِ وَلٰكِنْ مَّنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ

بہ ایمان | لیکن | آنکہ | بکشاید | بہ کفر | سینۂ خودرا | پس برایشان است

مطمئن باشد (پس چنین شخص مستثنی است) مگر آنکه بکشاید سینه خودرا برای کفر پس بر ایشان

غَضَبٌ مِّنَ اللّٰهِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿١٠٦﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمُ

غضب | از خدا | وایشان راست | عذاب | بزرگ | این بسبب آن است که ایشان

غضب خداوند است، و برای آنها عذاب بزرگ مقرر است، زیرا که آنها در بدله

اسْتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْاٰخِرَةِ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي

دوست داشتند | زندگانی دنیارا | برآخرت | واینکه خدا | راه نه مینماید

آخرت، زندگی دنیا را دوست داشتند و اینکه خداوند کافران را

الْقَوْمَ الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٠٧﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ طَبَعَ اللّٰهُ

قوم | کافران را | ایشان است که | مهر نهاده است | خدا

راه درست نه مینماید، ایشان اند که در دلهای ایشان، و گوشهای ایشان

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَاَبْصَارِهِمْ ۚ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ

بردلهای ایشان | وبرگوشهای ایشان | وبرچشمهای ایشان | وایشانند

و بر چشمهای ایشان، خداوند مهر نهاده است و این مردم از انجام خود

الْغٰفِلُوْنَ ﴿١٠٨﴾ لَا جَرَمَ اَنَّهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ﴿١٠٩﴾

(ازاین) ناخبر | هیچ شکی نیست | که ایشان | درآخرت | زیانکاران اند

بی خبر اند، سخن لازمی است که این مردم در آخرت، در زیان میباشند

ثُمَّ اِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِيْنَ هَاجَرُوْا مِنْۢ بَعْدِ مَا فُتِنُوْا

باز | هرآینه رب تو | آن مردم را | که هجرت کردند، | بعدازانکه | درمصائب انداخته شدند

برعکس ایشان، پروردگار تو، درباره آن مردم که در مصائب انداخته شده بودند

ثُمَّ جٰهَدُوْا وَصَبَرُوْٓا ۙ اِنَّ رَبَّكَ مِنْۢ بَعْدِهَا لَغَفُوْرٌ

باز جهاد کردند | وصبر کردند | هرآینه رب تو | بعدازاین | بخشنده

و بعد از آن هجرت کردند، و بر تکالیف از صبر کار گرفتند، پس رب تو بعد از این کارها

رَّحِيْمٌ ﴿١١٠﴾ يَوْمَ تَاْتِيْ كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَّفْسِهَا

ع ۱۴/۱۰/۲۰

مهربان است | روز یکه | بیاید | هرنفس | که مجادله میکند | ازطرف خود

بخشنده و مهربان است، روز یکه هر نفس میاید، و از جانب خود مجادله میکند

وَتُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿١١١﴾ وَضَرَبَ

واپوره داده شود | هرنفس را | چیز یکه او کرده باشد | وبرایشان ستم کرده نه شود | وبیان کرد

و به هر کسی از اعمال خود بدله پوره داده میشود و بر ایشان ظلم کرده نه میشود و خداوند

اللّٰهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ اٰمِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَّاْتِيْهَا رِزْقُهَا

الله | مثال | یک قریه | که بود آن بر امن و آرام | می آمد ایشان را | روزی آنها

مثال یک قریه را میدهد، که آنها بر امن و آمان سکونت داشتند، رزق ایشان فراخ

رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِاَنْعُمِ اللّٰهِ فَاَذَاقَهَا اللّٰهُ

فراخ | از هر جای | باز ناشکری کرد آن قریه | به نعمتهای خدا | پس پشانید خدا آن را

از هر جانب می آمد، مگر ایشان در مقابله نعمتهای خداوند ناشکری کردند، پس خداوند

لِبَاسَ الْجُوْعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿۱۱۲﴾

پوشش گرسنگی | و ترس | به سبب آنچه | آنها میکردند

بسبب اعمال ایشان، برآنها قحط سالی بزرگ و خوف آورد

وَلَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَهُمُ

وهر آینه امد ایشان را | یک پیغمبر | از ایشان | پس نسبت دروغ کردند اورا | پس گرفتند ایشان را

و هر آینه، آمده بود به ایشان یک پیغمبر از جنس ایشان انها اورا تکذیب نمودند، ایشان را عذاب

الْعَذَابُ وَهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿۱۱۳﴾ فَكُلُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ حَلٰلًا

عذاب | وایشان ستمگار بودند | پس بخورید از آنچه | روزی داد شمارا خدا | حلال

گرفت، و ایشان ستمگاران بودند، پس چیزی را که خداوند، بشما داده است، از آن حلال

طَيِّبًا ۖ وَّاشْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿۱۱۴﴾

پاکیزه | وشکر کنید | بر نعمت | خدا | اگر هستید شما که تنها | عبادت او میکنید

و چیز های پاکیزه بخورید، و بر نعمتهای خداوند شکر کنید، اگر هستید شما که عبادت اورا میکنید

اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيْرِ

هر آینه | او حرام کرده است | بر شما | مردار | وخون | وگوشت | خوک را

او بر شما، مردار را، و خون، و گوشت خنزیر و چیزیکه بنام غیر الله

وَمَآ اُهِلَّ لِغَيْرِ اللّٰهِ بِهٖ ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ

وآنچه | نام غیر الله بران یاد شود | پس هر که مجبور شد | نافرمان نباشد | ونه از حد گذشته

مسمی شده باشد حرام گردانیده است، باز کسیکه مجبور شود، نافرمان و از حد تجاوز کننده نباشد

فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۱۵﴾ وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَا تَصِفُ

پس هر آینه خدا | بخشنده | مهربان است | وشما مگوئید | آن چیزی را | که بیان میکند

پس هر آینه خداوند بخشنده، مهربان است و شما مگوئید آنچه زبانهای شما دروغ

اَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هٰذَا حَلٰلٌ وَّهٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ

زبانهای شما | به دروغ | این حلال است | واین حرام است | تا افترا کنید | بر خدا

بیان میکند که این حلال است و این حرام نتیجه اش این میباشد که شما بر خدا

الْكَذِبَ ؕ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾

دروغ | هرآینه | آنانیکه | افترا میکنند | برخدا | دروغ | کامیاب نه میشوند

دروغ بسته میکنید، هر آینه آنانیکه بر خدا تهمتهای دروغ بسته میکنند، ایشان هیچ وقت

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ۠ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا

این فائده است | اندک | وایشان راست | عذاب | دردناک | وبرآنانیکه | که یهود اند

نجات نه می یابند، فائده اندک دنیوی است، و باز ایشان را عذاب دردناک مقرر است، و آنانیکه بر دین یهود اند ما

حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۚ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ

حرام کردیم ما | آنچه | بیان کردیم ما | برتو | پیش ازاین | وظلم نه کردیم برایشان

بر ایشان آن چیزها حرام گردانیده بودیم آنکه بتو سابقاً بیان کرده بودیم، و ما بر ایشان هیچ

وَلَٰكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ

لیکن آنها بودند | برنفسهای خود | ظلم میکردند | باز | هرآینه رب تو | آنانیرا

ستم نه کرده بودیم، بلکه آنها خود ایشان برنفسهای خود ستم میکردند، باز هر آینه رب تو برای آن مردم که

عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ

که عمل کردند | کار بد | بنادانی | بازتوبه کردند | بعدازآن

در نادانی عملهای بد کردند، و بعد از آن توبه کنند

وَأَصْلَحُوا ۙ إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٩﴾

ونیکوکار شدند | هرآینه رب تو | بعدازآن | بخشنده | مهربان است

و خود را اصلاح کنند، پس بعد از این رب تو هر آینه آمرزنده، مهربان است

ع ۱۵ / ۹ / ۲۱

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا ؕ وَلَمْ يَكُ

هرآینه | ابراهیم بود | پیشواء بزرگ | فرمانبردار | خدارا | یک رو (مائل بحق) | ونبود او

هر آینه ابراهیم، پیشواء بزرگ مردم و فرمانبردار خدا، و تنها به حق مائل بود و او از

مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾ شَاكِرًا لِأَنْعُمِهِ ؕ اجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ

ازمشرکین | شکرگذار بود | ازنعمتهای او | اوابراهیم رابرگزیده بود | واوراهدایت کرده بود

مشرکین نبود، و شکر گذار نعمتهای خداوند بود و خداوند اورا برگزیده بود، و به راه راست

إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾ وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ؕ وَإِنَّهُ

بسوی راه مستقیم | ودادیم اورا | دردنیا | نیکوئی | وهرآینه او

سوق کرده بود، و ما اورا در دنیا هم حالت درست داده بودیم و در آخرت

فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٢﴾ ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنِ اتَّبِعْ مِلَّةَ

درآخرت | ازنیکوکاران است | بازماوحی کردیم | بسوی تو | که پیروی کن | ازاین

در جمله صالحین شمرده شده است باز ما بتو این وحی کردیم که به راه ابراهیم برو

إِبْرٰهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾ إِنَّمَا جُعِلَ

ابراهیم | یک او (مائل بحق) | ونبود | از مشرکین | هر آینه مقرر شده بود

که یک دو است، و به حق مائل، و در مشرکین نبود (احترام) سبت بر آن مردم

السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ ۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ

احترام روز شنبه | بر آنانیکه | اختلاف کردند | در آن | و هر آینه | رب تو | فیصله میکند

مقرر شده بود که در این باره اختلاف کرده بودند، پس هر آینه رب تو به روز قیامت

بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾ اُدْعُ

میان ایشان | روز قیامت | در آنچه | ایشان در آن اختلاف میکردند | دعوت کن (مردم را)

میان ایشان فیصله کند، در کدام سخنها که ایشان اختلاف میکردند، تو بسوی راه رب خود

إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ ۖ وَجَادِلْهُمْ

بسوی راه رب تو | به حکمت | و به نصیحت | درست | و بحث کن با ایشان

به حکمت و به نصیحت خوب دعوت کن و با ایشان

بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ

به آن طریقه | که درست باشد | هر آینه | رب تو | خوب دانا است | بر آن که | گمراه شد

به طریقه درست بحث کن هر آینه رب تو می شناسد کسیکه از راه او گمراه شده باشد؟

عَنْ سَبِيلِهِ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾ وَإِنْ عَاقَبْتُمْ

از راه او | و او دانا تر است | براه یافتگان | و اگر | بدله میگیرید

و او هدایت یافتگان را هم خوب می شناسد و اگر شما انتقام گرفتن را میخواهید

فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ ۖ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ

پس شما بدله گیرید | به مثل | آن | که به شما معامله شده است | و اگر شما صبر کنید | پس هر آینه آن

پس به چنین اندازه درد برسانید به همان اندازه که بشما رسانیده است، و اگر صبر کنید پس این کار

خَيْرٌ لِلصّٰبِرِينَ ﴿١٢٦﴾ وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ

بهتر است | صابرآن را | و صبر کن | و نیست صبر تو | مگر به توفیق خدا

برای صبر کنندگان بسیار بهتر است و ای پیغمبر! تو صبر کن، پس صبر تو تنها به توفیق

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾

و اندوهگین مباش | بر ایشان | و مباش | دل تنگ | از آنچه | ایشان تدبیر میکنند

خداوند است، و بر ایشان دل تنگ مباش و بر تدابیر ایشان دل تنگ مباش

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾ ع ١٦ ٩ ٢٢

و آینه خدا | با | آنهاست | که پرهیز کردند | و با آنهاست | که ایشان نیکوکاران اند

هر آینه خداوند با آنها است که پرهیز کردند و سلوک درست دارند

سُورَةُ بَنِيٓ إِسۡرَآءِيلَ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ | بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ | وَإِحۡدَى عَشۡرَةَ ءَايَةً وَفِيهَا اثۡنَا عَشَرَ رُكُوعًا

سورهٔ بنی اسرائیل درمکه نازل شده و آن | آغاز بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | یک صدویازده آیت ودوازده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِيٓ أَسۡرَىٰ بِعَبۡدِهِۦ لَيۡلٗا مِّنَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ

پاک است | آن ذات که | ببرد | بنده خودرا | درشب | ازمسجد | حرام

خداوند ج آن ذات پاک است که بنده خود را (محمد صلی الله علیه وسلم) را درشب از مسجد حرام (خانه کعبه)

إِلَى ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡأَقۡصَا ٱلَّذِي بَٰرَكۡنَا حَوۡلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ

بطرف مسجد اقصی | آنکه | برکت دادیم ما | گرداگرد آن | تا بنمایم اش

به مسجد اقصی (به بیت المقدس برد) که ما گردا گرد آن برکت دادیم که ما اورا نشانهای خود

مِنۡ ءَايَٰتِنَآۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ١ وَءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ وَجَعَلۡنَٰهُ

نشانهای خود | هرآینه او | شنوا | وبینا است | ودادیم ما | موسیٰ را | کتاب | وساختیم اورا

بنمایم، هر آینه خداوند شنوا و بینا است و ما به موسیٰ کتاب دادیم و این کتاب

هُدٗى لِّبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُواْ مِن دُونِي وَكِيلٗا ٢ ذُرِّيَّةَ مَنۡ

هدایت | برای بنی اسرائیل | که شما مگیرید | بجز من | کارسازی | ای فرزندان کسیکه

به بنی اسرائیل ذریعه هدایت گردانیده بودیم که خبردار غیر از من کسی را کار ساز نه گیرید۔ ای اولاد آنکه

حَمَلۡنَا مَعَ نُوحٍۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَبۡدٗا شَكُورٗا ٣ وَقَضَيۡنَآ

برداشتیم | بانوح | هرآینه وی بود | بنده | سپاسدار | ونوشته کرده بودیم ما

با نوح درکشتی سوار کرده بودیم، هر آینه نوح یک بنده سپاس گزار بود و ما بنی اسرائیل را درکتاب خود

إِلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ فِي ٱلۡكِتَٰبِ لَتُفۡسِدُنَّ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَرَّتَيۡنِ

بسوی بنی اسرائیل | درکتاب | که فساد خواهد کرد | درزمین | دوبار

این سخن گفته بودیم که شما در ملک دو مرتبه فساد میکنید

وَلَتَعۡلُنَّ عُلُوّٗا كَبِيرٗا ٤ فَإِذَا جَآءَ وَعۡدُ أُولَىٰهُمَا بَعَثۡنَا

وهرآینه شما سرکشی خواهد کرد | سرکشی بزرگ | پس وقتیکه | آید | وقت وعده | درهردو نخست | بفرستیم ما

و سرکشی زیاد میکنید پس وقتیکه در ایشان وقت پوره شدن وعده نخست آمد

عَلَيۡكُمۡ عِبَادٗا لَّنَآ أُوْلِي بَأۡسٖ شَدِيدٖ فَجَاسُواْ خِلَٰلَ ٱلدِّيَارِۚ

برشما | بندگان خود | خداوندان جنگ | سخت | پس آنها درآیند | درمیان خانها

پس برشما چنین بندگان بفرستیم که ایشان درجنگ ماهر بودند، پس به خانهای شما درآمدند و این

وَكَانَ وَعۡدٗا مَّفۡعُولٗا ٥ ثُمَّ رَدَدۡنَا لَكُمُ ٱلۡكَرَّةَ عَلَيۡهِمۡ وَأَمۡدَدۡنَٰكُم

هست وعده | پوره شده | بازدادیم ما | شما راغلبه | برایشان | وما بشما مدد کردیم

یک چنین واقعه بود که هر آینه پوره شدنی بود باز ما دوباره شما را برایشان غلبه دادیم و برمالها و

بِاَمْوَالٍ وَّبَنِيْنَ وَجَعَلْنٰكُمْ اَكْثَرَ نَفِيْرًا ۝۶ اِنْ اَحْسَنْتُمْ اَحْسَنْتُمْ

به مالها | وفرزندان | وگردانیدیم شمارا | زیاد | لشکر | اگر نیکوکاری کنید شما | نیکوکرده باشید

و فرزندان امداد شما را کردیم، و شمارا گروه زیادی گردانیدیم، اگر نیکوکاری کنید، پس برای خود

لِاَنْفُسِكُمْ ۟ وَاِنْ اَسَاْتُمْ فَلَهَا ؕ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ الْاٰخِرَةِ

برای خود | واگر بدکاری کنید | پس آن بدی برای خودشما است | پس چون بیاید | وعده دیگر (دوم)

میکنید، و اگر بدکاری کنید هم برای نفس خود میکنید باز چون وقت وعده دیگری بیاید

لِيَسُوْٓءٗا وُجُوْهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوْهُ اَوَّلَ مَرَّةٍ

تا خراب کند | روهای شما | که ایشان داخل شوند | مسجدرا | چنانچه داخل شده بودند | دفع اول

که آن دشمن روهای شمارا خراب کند، و ایشان در مسجد اقصی درآیند، چنانچه دفعه اول درآمده بودند

وَّلِيُتَبِّرُوْا مَا عَلَوْا تَتْبِيْرًا ۝۷ عَسٰى رَبُّكُمْ اَنْ يَّرْحَمَكُمْ

وکه هلاک کند | درجایکه غلبه می یابند | به هلاکت | امیداست که | رب شما | که اورحم کند برشما

و درجایکه غلبه یابند، آن را کاملاً هلاک کند، امید است که رب شما برشما رحم کند

وَاِنْ عُدْتُّمْ عُدْنَا ۘ وَجَعَلْنَا جَهَنَّمَ لِلْكٰفِرِيْنَ

واگر رجوع میکنید شما | پس ماهم رجوع میکنیم | وساختیم | جهنم را | برای کافران

و اگر بازهم شما آن را کردید، ماهم آن میکنیم و ما جهنم برای کافران زندان ساخته ایم

حَصِيْرًا ۝۸ اِنَّ هٰذَا الْقُرْاٰنَ يَهْدِيْ لِلَّتِيْ هِيَ اَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ

زندان | هرآینه این | قرآن | راه مینماید آنکه | ازهم درست تراست | وبشارت میدهد

هر آینه این قرآن آن راه را مینماید که بالکل درست باشد

الْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا كَبِيْرًا ۝۹

مؤمنان را | آنانیکه | عمل میکنند | شائسته | که باشد ایشانرا | اجر | بزرگ

و آن مؤمنان که کارهای نیک را میکنند آنها را مژده ده که برای ایشان بسیار اجر بزرگ مقرر است

وَّاَنَّ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝۱۰

وآنانیکه | ایمان نه می آرند | به آخرت | اماده کرده ایم | ایشان را | عذاب | دردناک

و آنانیکه به آخرت ایمان نه می آرند آنها را عذاب دردناک مقرر است

وَيَدْعُ الْاِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَآءَهٗ بِالْخَيْرِ ؕ وَكَانَ الْاِنْسَانُ

ودعامیکند | انسان | ازبدی | مانند دعاءاو | ازنیکی | وهست | انسان

و بعضی انسان برای عذاب چنین دعاء میخواهد چنانچه او برای نیکی دعاء میخواهد، و انسان بسیار شتاب کار است

عَجُوْلًا ۝۱۱ وَجَعَلْنَا الَّيْلَ وَالنَّهَارَ اٰيَتَيْنِ فَمَحَوْنَآ اٰيَةَ الَّيْلِ

شتاب کار | وگردانیدیم ما | شب | وروز | دونشانه | پس بی نور کردیم | نشانه | شب

و ما از شب و روز دونشانه ساخته ایم، و آن نشانه شب را

وَجَعَلْنَآ اٰيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوْا فَضْلًا مِّنْ رَّبِّكُمْ

وگردانیدیم ما | نشانه روز | روشن | تا شما طلب کنید | فضل (روزی) | از پروردگار خود

بی نور کردیم، و نشانه روز را روشن گردانیدیم، که تا شما درآن فضل خداوند طلب کنید

وَلِتَعْلَمُوْا عَدَدَ السِّنِيْنَ وَالْحِسَابَ ۗ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنٰهُ

وتا که شما معلوم کنید | شمار | سالها را | وحساب | وهر چیز را | ما بیان کردیم

و تا که بشما حساب سالها و دیگر حسابها معلوم شود و هر چیزی را ما به تفصیل بیان کردیم

تَفْصِيْلًا ﴿۱۲﴾ وَكُلَّ اِنْسَانٍ اَلْزَمْنٰهُ طٰٓئِرَهٗ فِيْ عُنُقِهٖ ۗ وَنُخْرِجُ

به تفصیل | وهر آدمی | متصل ساختیم | قسمت (عملنامه) او | در گردن او | و بیرون آریم

و ما عملنامه هر کسی را قلاوه گردن او گردانیدیم و به روز قیامت

لَهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ كِتٰبًا يَّلْقٰىهُ مَنْشُوْرًا ﴿۱۳﴾ اِقْرَاْ كِتٰبَكَ ۗ

برای او | روز قیامت | یک کتاب | که ببیند آن را | کشوده شده | بخوان | کتاب خود (عملنامه)

برای او یک عملنامه درپیش می نهادیم، که آن را درحالت کشاده شده می بیند، و گفته میشود بخوان عملنامه خود را

كَفٰى بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيْبًا ﴿۱۴﴾ مَنِ اهْتَدٰى فَاِنَّمَا

کافی است | خودتو | امروز | برتو | حساب کننده | هر که | راه یاب شد | پس یقیناً

امروز تو برای حساب عملنامه تو کافی هستی۔ کسیکه به راه درست میرود پس هر آینه

يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۚ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۗ وَلَا تَزِرُ

راه یاب شد | برای خود | وهر که گمراه شد | پس یقیناً که گمراه شد | برای خود | و برندارد

برای فائده خود میرود، و کسیکه بی راه شود پس او برای نقصان خود بی راه میشود و هیچکس

وَازِرَةٌ وِّزْرَ اُخْرٰى ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيْنَ حَتّٰى نَبْعَثَ رَسُوْلًا ﴿۱۵﴾

هیچ بردارنده | باری | دیگری را | ونیستیم ما | عذاب کننده | تا آنکه | بفرستیم | پیغمبری

بار دیگران را برندارد، و ما عذاب نه میدهیم تا که پیغمبر نفرستیم

وَاِذَآ اَرَدْنَآ اَنْ نُّهْلِكَ قَرْيَةً اَمَرْنَا مُتْرَفِيْهَا فَفَسَقُوْا فِيْهَا

وچون | خواهیم ما | که هلاک کنیم | قریه را | امر کنیم ما | به مالداران آن | پس نافرمانی کنند آنها در آن

وقتیکه اراده هلاک یک قریه کنیم پس ما به مالداران آن حکم میکنیم بجای قبول نمودن احکام ایشان

فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنٰهَا تَدْمِيْرًا ﴿۱۶﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا

پس ثابت شود بر آنها | سخن (عذاب) | پس هلاک کردیم آنهارا | به هلاکت پوره | وبسا | ما هلاک کردیم

فسق آغاز میکنند پس حکم عذاب برایشان ثابت شود، و ایشان را تباه و برباد کنیم، و ما بسیاری امتها را

مِنَ الْقُرُوْنِ مِنْ بَعْدِ نُوْحٍ ۗ وَكَفٰى بِرَبِّكَ بِذُنُوْبِ عِبَادِهٖ

از قریه ها | بعد از نوح | وکافی است | رب تو | به گناهان | بندگان خود

بعد از نوح هلاک گردانیده ایم و این کافی است که رب تو از گناهان بندگان خود باخبر است

خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا

خبردار | بینا | هرکه | خواسته باشد | این دنیا را | ما زود میدهیم | اورا | دراین دنیا

و بینا است کسیکه خواهش این دنیا را دارد ما به شتاب میدهیم اورا دردنیا

مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا

هرچه ماخواهیم | هرکرا | خواهیم | باز | مقرر کرده ایم ما | برای او | جهنم | درآید درآن

چیزیکه ما بخواهیم، و درباره کسیکه ما بخواهیم و باز به او جهنم مقرر کرده ایم که درآن به حالت بد

مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا

بدحال | رانده شده | وهرکه خواهد | آخرت | وسعی کرد | برای او | سعی مناسب

رانده شده می درآید، و هرکه اراده آخرت را داشته باشد و برای آن سعی مناسب میکند

وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾ كُلًّا نُمِدُّ هَٰؤُلَاءِ

واو مومن باشد | پس ایشان | هست سعی آنها | قبول شده | هریکی را | مامیدهیم | ایشان راهم

و مؤمن هم میباشد، پس سعی چنین مردم مقبول میباشد ما امداد هرکسی را میکنیم از این ها هم

وَهَٰؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ ۚ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾

وبه ایشان هم | از بخشش | پروردگار تو | ونیست | بخشش | رب تو | منع شده

و از آنها هم این اعطاء رب تو است، و بخشش رب تو بالای کسی بند نیست

انْظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ وَلَلْآخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ

ببین | چگونه | مافضیلت دادیم | بعضی را | بربعضی | وهرآینه آخرت است | بزرگتر درجات

تو ببین ما چگونه ایشان را بر بعضی برتری داده ایم در دنیا البته درجات آخرت از همه بزرگ است

وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿٢١﴾ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا

وبزرگتر | درفضیلت | مقررمکن | با | خدا | معبود دیگری | پس بنشینی تو | بدحال

و درفضیلت هم از همه زیاد، باخدا معبود دیگری مقرر مکن و اگرنه بدحال بی مددگار بنشینی

مَخْذُولًا ﴿٢٢﴾ وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ ع ١٢

بی مددگار | وحکم کرد | رب تو | که عبادت مکنید | مگر تنها اورا | وبکنید باوالدین

و رب تو حکم کرد که غیر از وی عبادت هیچکسی مکنید و باوالدین

إِحْسَانًا ۚ إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا

نیکوکاری | اگرآنها برسند | نزد تو | به کلان سالی | یکی از ایشان | یا هردو ایشان

سلوک درست و نیک کنید، اگر درایشان یکی و یا هر دو نزد تو به کلان سالی برسند

فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا

پس مگو | ایشان را | کلمه (اُف) هم | وبانگ مزن برایشان | وبگو | ایشان را | سخن

پس به ایشان حتی کلمه اُف هم مگوئید و ایشان را نه رانید و باآنها به نرمی سخن بگوئید

كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُل

نیک | و پست کن | برایشان | بازوی | تواضع | از مهربانی | و بگو

و درپیش ایشان به محبت و دوستی از عاجزی خم باش و چنین بگو که:

رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿٢٤﴾ رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ

ای پروردگار من | به هر دو رحم کن | چنانچه | پرورش کردند مرا | در خورد سالی | رب شما | خوب میداند

ای رب من! به هر دو ایشان رحم کن، چنانچه ایشان درحالت خورد سالگی پرورش مرا کرده اند. چیزیکه دردلهای

بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ ۚ إِن تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأَوَّابِينَ

به آنچه | دردلهای شما است | اگر هستید شما | نیکوکاران | پس هر آینه او | هست | رجوع کنندگانرا

شما است، به رب شما خوب معلوم است، اگر شما نیکوکاران باشید، پس او برای مردم توبه کنان

غَفُورًا ﴿٢٥﴾ وَآتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ

آمرزنده | وبده | به رشته داران | حق او | و مسکین | و به مسافر

بخشش کننده است، و به رشته داران، و محتاج و مسافر حق ایشان رابده

وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ ۖ

واسراف مکن به اسرافی | هر آینه | اسراف کنندگان | هستند | برادران | شیاطین

و مال بی جای مصرف مکن، هر آینه مردم اسراف کنندگان برادران شیاطین است

وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ

وهست | شیطان | به پروردگارخود | ناسپاس | واگر روی بگردانی | از ایشان

و هست شیطان از رب خود بسیار ناسپاس، و اگر از ایشان روبگردانی برای اینکه

ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُل لَّهُمْ قَوْلًا مَّيْسُورًا ﴿٢٨﴾

به انتظار | مهربانی | از رب خود | که امیدوار آن باشی | پس بگو | به ایشان | سخن | ملایم

از جانب رب تو وسعت بیاید، که تو امید آن را داری پس به ایشان به نرمی جواب بده

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ

و مگردان | دست خودرا | بسته شده | به گردن خود | و مکشائی آن را | تمام کشادن

و دست خود را به گردن خود بسته شده مگردان (یعنی بخیل مباش) و نه بالکل کشاده شده

فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ

که بنشینی | ملامت کرده شده | درمانده | هر آینه پروردگار تو | می کشاید

ورنه ملامت شده بنشینی دست خالی هر آینه رب تو برای کسیکه بخواهد

الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ

روزی | هر کرا خواهد | و تنگ میکند | هر آینه او | هست به بندگان خود

روزی فراخ میدهد و به کسیکه بخواهد تنگ میکند هر آینه او از بندگان خود درست

خَبِيْرًا بَصِيْرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوْٓا اَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ اِمْلَاقٍ

خبردار دانا | ومکشید شما | اولاد خودرا | از ترس | تنگدستی

و مکشید اولاد خود را از دست تنگ دستی

نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَاِيَّاكُمْ اِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْاً كَبِيْرًا ﴿٣١﴾

ما | روزی میدهیم آنهارا | وبشما (هم) | هرآینه کشتن آنها | هست | گناهی | بزرگ

ما ایشان را هم و بشما هم روزی میدهیم هر آینه کشتن آنها یک جرم بزرگ است

وَلَا تَقْرَبُوا الزِّنٰٓى اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً وَسَآءَ سَبِيْلًا ﴿٣٢﴾

ونزدیک مشوید | بزنا | هرآینه آن | هست | بی حیائی | وبد | راهی است

و بطرف زنا نزدیک هم نشوید، این یک بسیار بی حیائی و بی شرمی است، و بسیار راه خراب است

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِيْ حَرَّمَ اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ

ومکشید | (آن) نفس | آنکه حرام کرده | الله | مگر | بحق

و آن نفس را مکشید که کشتن آن را خداوند حرام گردانیده باشد، مگر به جائز

وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُوْمًا فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهٖ سُلْطٰنًا

وهرکه کشته شود | به ستم | پس دادیم ما | به وارث او | قوت (اختیار)

و کسیکه به ستم کشته شود پس ما به وارث وی اختیار (قصاص) داده ایم

فَلَا يُسْرِفْ فِّي الْقَتْلِ اِنَّهٗ كَانَ مَنْصُوْرًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوْا

باید که زیادتی نکند | درکشتن | هرآینه وی | است یاری داده شده | ونزدیک مشوید

پس او مناسب است که درکشتن قاتل تجاوز نکند زیرا که به وی امداد داده شده است۔ و به مال یتیم

مَالَ الْيَتِيْمِ اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ حَتّٰى يَبْلُغَ

بمال | یتیم | مگر آن طریقه | که آن | از همه نیک باشد | تا آنکه برسد

نزدیک هم مشوید، مگر تنها به آن طریقه که درحق وی درست باشد، تااینکه او به عمر پخته سالگی

اَشُدَّهٗ وَاَوْفُوْا بِالْعَهْدِ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْـُٔوْلًا ﴿٣٤﴾ وَاَوْفُوا

به قوت خود | ووفا کنید | به وعده | هرآینه | از وعده | پرسیده میشود | وپوره دهید

برسد و به وعده وفا کنید هر آینه از وعده پرسیده میشود و چیزی را که

الْكَيْلَ اِذَا كِلْتُمْ وَزِنُوْا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيْمِ ذٰلِكَ خَيْرٌ

پیمانه | وقتیکه شما پیمانه | ووزن کنید | به ترازوی | راست | این | بهتر است

پیمانه میدهید پس پوره پوره میدهید و به ترازو برابر وزن کنید این بسیار بهتر است

وَّاَحْسَنُ تَاْوِيْلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ

ونیکوتر است | به لحاظ انجام | ومرو | پی چیزیکه نیست | ترا | از آن | علم

به لحاظ آنجام از همه بهتر است و مرپی آن سخن که درباره آن علم پوره نه داشته باشید

إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ

هر آینه | گوش | وچشم | ودل | از هر یکی ایشان | از او

هر آینه از گوش، چشم، دل درباره همه چیزها از هر یک پرسیده میشود

مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا ۖ إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ

پرسیده میشود | ومرو | در زمین | خرامان | هر آینه تو | نخواهی شگافت

و بر روی زمین خرامان مرو تو نه میتوانی شگافت زمین را

الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ

زمین را | وهرگز نرسی | به کوه ها | در درازی | این همه | کارهای خراب

و نه در بلندی به کوه ها رسیده میتوانی این همه کارهای خراب نزد رب تو

عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ

نزد رب تو | ناخوش است | این در همان سخنها است | که وحی کرده است | بسوی تو | پروردگار تو

بالکل ناخوش است (این همه) سخنها درآن حکمت شامل است که پروردگار تو به تو فرستاده است

مِنَ الْحِكْمَةِ ۗ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتُلْقَىٰ

از حکمت | ومقرر مکن | با خدا | معبود دیگری | که باز انداخته شوی

و با خدا معبود دیگری مساز ورنه در جهنم

فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَدْحُورًا ﴿٣٩﴾ أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمْ بِالْبَنِينَ

در جهنم | ملامت شده | رانده شده | آیا برگزید شمارا | رب شما | به پسران

ملامت و ذلیل انداخته خواهد شد ای مشرکین! آیا رب شما بشما پسران داد

وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا ۚ إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾

وگرفته است | از فرشتگان | دختران | هر آینه شما | البته میگوئید | سخن بسیار سخت

و او برای خود فرشتگان را دختران گرفته است؟ هر آینه شما یک بسیار سخن بد میگوئید

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ

وهر آینه ما رنگ به رنگ بیان کردیم | در این قرآن | تا ایشان نصیحت حاصل کنند | و زیاد نه میکند ایشان (این قران)

و ما دراین قرآن (مضمون توحید) به قسم گونا گون بیان کردیم. که ایشان برآن خوب بدانند مگر (از این)

إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾ قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ

مگر در نفرت | بگو | اگر میبود | باخدا | معبودان | چنانچه | ایشان میگویند

نفرت این کفار زیاد میشود بگو اگر به خدا معبودان دیگری میبود چنانچه ایشان میگویند

إِذًا لَابْتَغَوْا إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ

پس در آن وقت | طلب کردندی | بسوی خداوند عرش | کدام راه | پاک است او | و بلند است

پس درآن وقت به طرف مالک عرش حتماً راه طلب میکردند او از چنین سخنها پاک است

عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤٣﴾ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمٰوٰتُ السَّبْعُ

از آنچه | آنها میگویند | بلندی بزرگ | به پاکی یاد میکند | اورا | هفت آسمانها

و چیزیکه این مردم میگویند او از آن بسیار بلند است، هفت آسمانها و زمین، و همه چیزها

وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ

وزمین | وهرکه میان آنهااست | ونیست | هیچ چیز | مگر به پاکی یاد میکند | به ستایش او

که درآن آباد است، پاکی اورا بیان میکند و هیچ چیز چنین نیست که اوبا تعریف خداوند پاکی اورا

وَلٰكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ۗ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾

ولیکن | شمانه میدانید | به یادکردن تسبیح آنها | هرآینه اواست | بردبار | آمرزگار

بیان نه میکند، مگر شما به تسبیحات آن نه میدانید هر آینه او بسیار حلیم و بخشنده است

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

وچون میخوانی تو | قرآن را | میسازیم ما | میان تو | ومیان آنانکه | ایمان نه می آرند

و چون تو قرآن را میخوانی پس ما درمیان تو و درمیان آن مردم که به آخرت ایمان ندارند

بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسْتُورًا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ

به آخرت | پرده | پوشیده | ومانهاده ایم | بردلهای ایشان

یک پرده پنهان می اندازیم، و ما بردلهای ایشان چنین پرده می نهادیم که

أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِذَا ذَكَرْتَ

پرده ها | تانه فهمند به آن | ودرگوشهای ایشان | گرانی را | وچون | یادکنی

برآن نه فهمند، و درگوشهای ایشان گرانی پیدا میکنیم و هنگامیکه تو درقرآن تنها

رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَّوْا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٦﴾

پروردگارخودرا | درقرآن | تنها | روگردان شوند | برجانب پشت خود | درنفرت

ذکر خداوند میکنی، پس ایشان پشت میکنند و بر نفرت میروند ما دانا ترایم

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ

ما داناترایم | بکدام غرض که | ایشان می شنوند آن را | وقتیکه | گوش می نهند | بسوی تو

که بکدام غرض می شنوند، وقتیکه ایشان گوش می نهند و هنگامیکه ایشان

وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ

ووقتیکه ایشان | مخفی راز گویان باشند | وقتیکه | میگویند | این ستمگاران | که پیروی نه میکنید

مخفی راز گویان باشند، وقتیکه این ستمگاران میگویند که شما پیروی چنین شخص میکنید

إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٤٧﴾ انْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ

مگر | از یک مردی | جادوکرده را | بنگر | چگونه | بیان میکنند | برای تو | مثالها

که عمل جادو بروی شده است ببین! چگونه مثالها بیان میکنند؟

فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ﴿٤٨﴾ وَقَالُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا

پس آنها بی راه شدند | پس نه میتوانند یافتن | راه | وایشان میگویند | آیا وقتیکه شویم ما

پس ایشان خود آنها گمراه شدند پس نه متیوانند یافتن راه درست و میگویند آیا وقتیکه شویم ما استخوان

عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا جَدِيْدًا ﴿٤٩﴾ قُلْ

استخوانی | واعضای بوسیده | آیاما | باز برانگیخته می شوی | در پیدایش | نو؟ | بگو

و اعضای بوسیده باز برانگیخته میشویم در پیدایش نو؟ به ایشان بگو

كُوْنُوْا حِجَارَةً اَوْ حَدِيْدًا ﴿٥٠﴾ اَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ

شوید شما | سنگ | یا آهن | یا یک چیز دیگری | از آن چیز | که بزرگ باشد

سنگ شوید، یا آهن، و یا کدام چیز دیگری سخت که در دل شما باشد

فِیْ صُدُوْرِكُمْ فَسَيَقُوْلُوْنَ مَنْ يُّعِيْدُنَا قُلِ الَّذِیْ فَطَرَكُمْ

درسینه ها (دل شما) | پس زود گویند | کیست | که باز آرد ما را | بگو | آنکه | بیافرید شما را

پس زود است که گویند کیست که باز زنده کند ما را؟ به ایشان بگو آن ذات که بار اول شما را زنده کرده بود

اَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيُنْغِضُوْنَ اِلَيْكَ رُءُوْسَهُمْ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هُوَ

اول بار | پس زود بود که حرکت دهند | بسوی تو | سرهای خود را | وگویند که | کی خواهد بود

پس به تعجب در پیش شما به سرهای خود حرکت میدهند (یعنی سخن قبول ندارند) و می پرسند که کی خواهد بود؟

قُلْ عَسٰٓى اَنْ يَّكُوْنَ قَرِيْبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوْكُمْ فَتَسْتَجِيْبُوْنَ

بگو | شاید | که آن باشد | نزدیک | روزیکه | بخواند شما را | پس شما جواب میدهید

بگو شاید که آن وقت نزدیک باشد روزی باشد که خداوند همه شما را بخواند

بِحَمْدِهٖ وَتَظُنُّوْنَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٥٢﴾ وَقُلْ لِّعِبَادِیْ

به ثناء او | وشما گمان میکنید | که | شما در دنیا بودید | اندک | وبگو | بندگان مرا

و همه شما در تعریف او میباشید و حکم اورا قبول میدارید و شما گمان میدارید که بسیار کم وقت در دنیا بودید

يَقُوْلُوا الَّتِیْ هِیَ اَحْسَنُ اِنَّ الشَّيْطٰنَ يَنْزَغُ بَيْنَهُمْ

که آن سخن گویند | آنکه | از همه درست باشد | هر آینه | شیطان | فسادی اندازد | درمیان ایشان

و به بندگان من بگو که آن سخن را بگوئید که بسیار درست باشد، هر آینه شیطان درمیان ایشان فساد

اِنَّ الشَّيْطٰنَ كَانَ لِلْاِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِيْنًا ﴿٥٣﴾ رَبُّكُمْ

هر آینه | شیطان | هست | انسان را | دشمن | آشکارا | رب شما

می اندازد، هر آینه شیطان برای انسان دشمن آشکارا است، به رب شما حال شما

اَعْلَمُ بِكُمْ اِنْ يَّشَاْ يَرْحَمْكُمْ اَوْ اِنْ يَّشَاْ يُعَذِّبْكُمْ

خوب میداند | به حال شما | اگر | او بخواهد | رحم کند بر شما | واگر خواهد | عذاب دهد شما را

درست معلوم است اگر بخواهد برشما رحم کند و یا اگر او بخواهد بشما عذاب میدهد

وَمَآ اَرۡسَلۡنٰكَ عَلَيۡهِمۡ وَكِيۡلًا ﴿۵۴﴾ وَرَبُّكَ اَعۡلَمُ بِمَنۡ

ونفرستادیم ترا | برایشان | نگاه بان | ورب تو | داناتراست | بهرکه

و نفرستادیم ترا بالای ایشان ذمه‌دار، و رب تو خوب میداند چیزیکه درآسمانها و زمین است

فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِؕ وَلَقَدۡ فَضَّلۡنَا بَعۡضَ النَّبِيّٖنَ عَلٰى بَعۡضٍ

درآسمانها | وزمین است | وهرآینه | فضیلت دادیم ما | بعضی پیغمبران را | بربعضی

و ما فضیلت دادیم بعضی را بربعضی

وَّاٰتَيۡنَا دَاوٗدَ زَبُوۡرًا ﴿۵۵﴾ قُلِ ادۡعُوا الَّذِيۡنَ زَعَمۡتُمۡ

ودادیم | داؤدرا | زبور | بگو | بخوانید شما | آنانراکه | گمان داریدشما

و به داؤد کتاب بنام زبور دادیم، به ایشان بگو که شما غیر از خدا که به هر اندازه معبودان گرفته اید

مِّنۡ دُوۡنِهٖ فَلَا يَمۡلِكُوۡنَ كَشۡفَ الضُّرِّ عَنۡكُمۡ وَلَا تَحۡوِيۡلًا ﴿۵۶﴾

بجزخدا | پس نتوانند | برداشتن | تکلیف | ازشما | ونه | تغیردادن آن را

ایشان را بخوانیده ایشان نه از شما مصیبت دور کرده میتوانند، و نه یک مصیبت بدل کرده میتواند

اُولٰٓـئِكَ الَّذِيۡنَ يَدۡعُوۡنَ يَبۡتَغُوۡنَ اِلٰى رَبِّهِمُ الۡوَسِيۡلَةَ اَيُّهُمۡ اَقۡرَبُ

آن مردم | آنانیکه | می پرستند | طلب می کنند | بسوی رب ایشان | وسیله | که کدام ایشان | نزدیک ترباشد

آنانرا که ایشان به الوهیت میخوانند ایشان خود آنها به رب خود نزدیکت می جویند تا ببنیم که

وَيَرۡجُوۡنَ رَحۡمَتَهٗ وَيَخَافُوۡنَ عَذَابَهٗؕ اِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ

وامیدوارند | رحمت اورا | ومی ترسند | ازعذاب او | هرآینه | عذاب | پروردگارتو

کدام به خدا بسیار نزدیک میشود۔ و امیدوار رحمت اوست و از عذاب او میترسد؟ هر آینه از عذاب رب تو

كَانَ مَحۡذُوۡرًا ﴿۵۷﴾ وَاِنۡ مِّنۡ قَرۡيَةٍ اِلَّا نَحۡنُ مُهۡلِكُوۡهَا قَبۡلَ

ازآن حذرکرده میشود | ونیست | هیچ قریه | مگرما | هلاک کننده آن ام | پیش

باید حذر کرده شود، و هیچ قریه کافران چنین نیست که آن را پیش از قیامت هلاک نه کنیم

يَوۡمِ الۡقِيٰمَةِ اَوۡ مُعَذِّبُوۡهَا عَذَابًا شَدِيۡدًاؕ كَانَ ذٰلِكَ

ازروز قیامت | یاعذاب کننده اوایم | به عذاب | سخت | هست | این

و یا به باشنده گان آن عذاب سخت ندهیم این درکتاب

فِى الۡكِتٰبِ مَسۡطُوۡرًا ﴿۵۸﴾ وَمَا مَنَعَنَاۤ اَنۡ نُّرۡسِلَ بِالۡاٰيٰتِ

درکتاب | نوشته شده | وبازنداشت مارا | که بفرستیم | نشانه‌ها

خداوند نوشته شده است، و نشانه ها را نه می فرستیم زیر مردم سابقه

اِلَّاۤ اَنۡ كَذَّبَ بِهَا الۡاَوَّلُوۡنَؕ وَاٰتَيۡنَا ثَمُوۡدَ النَّاقَةَ

مگراینکه دروغ شمرده بود | آن را | مردم سابقه | ودادیم ما | ثمودرا | ماده شتر

آن تکذیب نمودند، و ما به ثمودیان ماده شتر از (نبوت صالح) آشکارا

مُبْصِرَةً فَظَلَمُوْا بِهَا ۚ وَمَا نُرْسِلُ بِالْاٰيٰتِ اِلَّا تَخْوِيْفًا ﴿۵۹﴾

نشانه | پس ظلم کردند آنها | بوی | ونه | میفرستیم ما | نشانه ها | مگر برای ترسانیدن

نشانه دادیم، پس ایشان برآن ظلم کردند و ما چنین معجزه ها را برای تخویف میفرستیم

وَاِذْ قُلْنَا لَكَ اِنَّ رَبَّكَ اَحَاطَ بِالنَّاسِ ۗ وَمَا جَعَلْنَا

وچون | گفتیم ما | ترا | هرآینه | پروردگارتو | فرا خواهد گرفت | مردمان را | ونه گردانیدیم

(ای نبی!) آن وقت را یاد کن که ما بتو گفتیم که رب تو به همه مردم احاطه کرده است و ما که بتو کدام نظاره نشان نمودیم

الرُّءْيَا الَّتِيْٓ اَرَيْنٰكَ اِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُوْنَةَ

آن نمائش که | بتو نمودیم | مگر امتحانی | مردمان را | وان درخت | که برآن لعنت شده

آن را سبب امتحان مردم گردانیده ام و آن درخت هم که درقرآن برآن لعنت شده است

فِي الْقُرْاٰنِ ۭ وَنُخَوِّفُهُمْ ۙ فَمَا يَزِيْدُهُمْ اِلَّا طُغْيَانًا كَبِيْرًا ﴿۶۰﴾ وَاِذْ قُلْنَا

درقرآن | ومیترسانیم ایشانرا | پس نمی آفزاید ایشان را | مگر سرکشی | بزرگ | ویاد کن چون گفتیم

و ما این مردم را بار بار میترسانیم مگر برآن هم سرکشی ایشان زیاد میشود، و وقتیکه

لِلْمَلٰۗىِٕكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ قَالَ

فرشتگان را | سجده کنید | آدم را | پس سجده کردند | مگر ابلیس | گفت

ما به فرشتگان گفتیم که شما به آدم سجده کنید پس غیر از ابلیس همه ایشان سجده کردند و آیا به این سجده کنیم

ءَاَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِيْنًا ﴿۶۱﴾ قَالَ اَرَءَيْتَكَ هٰذَا الَّذِيْ

آیا سجده کنم | کسی را | که آفریدی | از گل | گفت | خبر ده مارا | این شخص را

که از گل آفریدی ابلیس گفت تو به این ببین که اورا برمن فضیلت دادی

كَرَّمْتَ عَلَيَّ ۡ لَىِٕنْ اَخَّرْتَنِ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَاَحْتَنِكَنَّ

که گرامی کردی | برمن | اگر مهلت دادی مرا | تا روز قیامت | از بیخ برکنم

اگر تا قیامت به من مهلت دهی غیر از چند اشخاص

ذُرِّيَّتَهٗٓ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۶۲﴾ قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ

اولاد اورا | مگر اندک | گفت خدا | برو | پس هر کسیکه | پیروی تو کند | از ایشان

همه اولاد اورا در اختیار خود می آرم حکم شد که برو کسیکه از ایشان پیروی تو کند پس

فَاِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاۗؤُكُمْ جَزَاۗءً مَّوْفُوْرًا ﴿۶۳﴾ وَاسْتَفْزِزْ مَنِ

پس هرآینه | جهنم | سزای همه شما است | سزای | کامل | واز جا بجنبان | هر کرا

هرآینه جهنم جزای پوره همه شما است و درایشان به کسیکه

اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَاَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ

توانی | از ایشان | به آواز خود | و برانگیز | برایشان | سواران خود را

قدرت میرسد به ایشان فریب بده به آواز خود و برایشان (از افواج خود) سواران و پیاده برانگیز

وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ

و پیاده گان خودرا | وشریک شو باایشان | دراموال | واولاد | ووعده ده ایشان را

و باایشان دراموال و اولاد برای خود حصه بگیر و باایشان وعده کن

وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ

ووعده نه میکند باایشان | شیطان | مگرتنها دوکه | هرآینه | بربندگان من | نیست ترا | برایشان

و شیطان که باایشان کدام وعدها میکند همه فریب است، هر آینه ترا • بربندگان مخلص من

سُلْطَانٌ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾ رَبُّكُمُ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ

کدام غلبه | وکافی است | رب تو | کارساز | رب شما | آن ذات است | که روان میکند | برای شما | کشتی

قدرت نیست و رب تو کافی و کارساز است رب شما آن ذات است که برای شما درسمندر

فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾

دردریاب | تاطلب کنید | فضل او | هرآینه او | هست برشما | مهربانه

کشتی روان میکند، که شما فضل او (روزی) طلب کنید هر آینه او برشما بسیار مهربان است

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ

وچون | برسد بشما | تکلیف | دردریا | فراموش میشود | کسی که شما | میخوانید | مگرخدا

و وقتیکه در سمندر دریا بشما کدام تکلیف برسد پس آن آلهه را که غیر از خدا میفرستید فراموش میکنید

فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾

پس چون | نجات داد شمارا | بسوی خشکی | پس روی گردانیدید | وهست انسان | ناسپاس

باز او وقتیکه شما را بطرف خشکی نجات دهد پس شما اعراض میکنید و انسان ناسپاس است

أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ

آیاایمن شده اید | ازان که فروبرد | شمارا | طرف | خشکی | یابفرستد | برشما

آیا شما از این سخن ایمن شده اید که شما را به زمین خشک ببرد و باز شمارا درزمین فرو برد و یا برشما

حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنْتُمْ

بادتندی | بازنیابید | برای خود | کارساز | آیاایمن شده اید

باد تند بیاید، باز شما برای خود کدام کار ساز نیابید و یا اینکه شما بی فکر شده اید

أَنْ يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا

بازگرداند شمارا | دردریا | باردیگر | پس بفرستد | برشما | بادسختی

که او شما را دوباره در دریا ببرد و برشما طوفان شدید باد بیاید

مِنَ الرِّيحِ فَيُغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ

سختی | پس غرق گرداند شمارا | بسبب آنکه ناسپاسی کردید | باز | نیابید | برای خود | برما | به آن

باز شمارا در بدله ناشکری غرق کند باز هیچکسی از ما پرسیده نه میتواند

تَبِيعًا ﴿٦٩﴾ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِيٓ ءَادَمَ وَحَمَلْنٰهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ

بازخواست کننده | وهرآینه | عزت دادیم ما | فرزندان آدم را | و برداشتیم ایشان را | درخشکی | و دریا

و هر آینه ما به فرزندان آدم عزت دادیم و ما ایشان را در دریا و خشکی برداشتیم

وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنَ الطَّيِّبٰتِ وَفَضَّلْنٰهُمْ عَلٰى كَثِيرٍ مِّمَّنْ

وروزی دادیم ایشان را | از چیزهای پاکیزه | وفضیلت دادیم ایشان را | بر بسیاری | از آنچه

و ما به ایشان از چیزهای پاکیزه رزق دادیم و بر مخلوقات زیادی به ایشان دادیم فضیلت آشکارا

خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ

آفریده ایم | فضل دادنی | روز یکه | بخوانیم | هرفرقه را | باپیشوای ایشان

آن روز را یاد کن که ما همه مردم را با پیشوایان ایشان بخواهیم

فَمَنْ أُوتِيَ كِتٰبَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولٰٓئِكَ يَقْرَءُونَ كِتٰبَهُمْ

پس هرکه داده شود | نامه اعمال او | بدست راستش | پس آن مردم | میخوانند | عملنامه خودرا

پس هر کرا داده شود نامه اعمال او بدست راست پس ایشان اعمال نامه خود را میخوانند

وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَنْ كَانَ فِي هٰذِهِ أَعْمٰى فَهُوَ

وستم کرده نشود به آنها | اندازه یک تار | وهرکه باشد | دراین دنیا | کور | پس او

و برایشان به اندازه تار وستم کرده نه میشود و کسیکه دراین دنیا کور بماند پس او در

فِي الْاٰخِرَةِ أَعْمٰى وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَإِنْ كَادُوا

درآخرت هم | کورمیباشد | وبسیاربی راه است | ازراه | ویقیناً بودند | نزدیک

آخرت هم کور میباشد و از راه نجات بسیار دور میباشد (ای نبی!) ایشان دراین سخن

لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِيٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَهُ ۖ

که به فریب بازدارندترا | ازآن چیزیکه | وحی کرده بودیم ما | بسوی تو | تادروغ ببندی | برما | غیرازآن سخن

بسیار سعی میکنند که ترا از آن وحی که بتو فرستاده ایم بی راه کنند۔ به اینکه تو برما دروغ بسته کنی

وَإِذًا لَّاتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ﴿٧٣﴾ وَلَوْلَآ أَنْ ثَبَّتْنٰكَ لَقَدْ كِدْتَّ

ودرآن وقت | فراگیرندترا | دوست | واگرنه آن بودی که ثابت داشتیم ترا | هرآینه نزدیک بودی

و اگر تو چنین میکردی ایشان ترا دوست شیرین میگرفت و اگر ما قدم ترا ثابت نه میکردیم پس این سخن

تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذًا لَّأَذَقْنٰكَ ضِعْفَ الْحَيٰوةِ

که میل کنی | بسوی ایشان | خیلی اندک | آن وقت | میچشانیدیم ترا | دوچندعذاب | زندگانی

بعید نه بود که تو کمی مائل میشدی پس دراین صورت ما ترا در زندگی و بعد از مرگ

وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

ودوچندعذاب | مرگ | بازنمی یافتی | برای خود | برما | مددگار

سزاء دو چند میدادیم و باز تو در مقابله ما هیچ مددگار نه می یافتی

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ الْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذًا

وهرآینه نزدیک بود | که بلغزاندترا | اززمین | تاترابیرون کنند | ازآن | وآنگاه

و نزدیک بود که این کافران از این زمین مکه قدمهای تو بلغزاند که ترا از این ملک بیرون کنند مگر دراین حال

لَا يَلْبَثُونَ خِلَافَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا

درنگ نکند | پس ازتو | مگراندکی | مانند دستور | ازآنکه | که فرستاده بودیم ما

بعد از خروج تو بسیار اندک بمانند (این دستور سابقه ماست) چنانچه دستور ما درباره آن پیغمبران آمده است

قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾ أَقِمِ

پیش ازتو | ازپیغمبران ما | ونه یابی تو | درسنت ما | کدام بدلون | قائم کن

که پیش از تو فرستاده بودیم و دردستور ما هیچ تغیری نیامده است

الصَّلَاةَ لِدُلُوكِ الشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ

نمازرا | دروقت زوال | آفتاب | تاتاریکی | شب | وقرآن بخوان

تو نماز خود را قائم کن در وقت زوال آفتاب، تا تاریکی شب و علاوه از این نماز صبح هم بخوان

الْفَجْرِ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ

درصبح | هرآینه | خواندن قرآن | ازصبح | وقت حاضری فرشتگان است | ودرحصه شب

هر آینه خواندن نماز صبح وقت حضور فرشتگان است و دریک حصه شب هم

فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ

بیدارباش | بااین (قرآن) | زیادت است | برای تو | نزدیک است | که ایستاده کندترا | رب تو

نماز تهجد بخوان که این برای تو نماز زیادت است امید است که رب ترا در مقام محمود

مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ

بمقام محمود | وبگو | ای رب من | درآرمرا | درآوردن | پسندیده

جای دهد و بگو ای رب ما! مارا در مدینه بصورت درست داخل کن

وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا

وبیرون آرمرا | بیرون آوردن | پسندیده | وبده | بمن | ازنزدخود | قوت یاری

و بیرون آر مارا از مکه به عزت و مرا از جانب خود غلبه بده و مدد بده

نَصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ

بمددخود | وبگو | آمد | حق | ونابودشد | باطل | هرآینه | باطل هست

و اعلان کن که حق این است آمد و باطل نابود شد رفت و باطل چیزی است که نابود میشود

زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ

نابودشونده | وفرودی آریم | ازقرآن | آنچه وی | شفااست | ورحمت است | مسلمانان را

و مادر قرآن چنین چیزها فرود می آریم که برای مؤمنان شفا و رحمت میباشد

وَلَا يَزِيْدُ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا خَسَارًا ﴿۸۲﴾ وَاِذَآ اَنْعَمْنَا عَلَى الْاِنْسَانِ

ونه می افزاید | ستمگاران را | مگر نقصان | وچون | انعام کردیم ما | به انسان

و نه می افزاید ستمگاران را مگر نقصان و وقتیکه به یک انسان نعمت بدهیم

اَعْرَضَ وَنَاٰ بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَــُٔوْسًا ﴿۸۳﴾ قُلْ

روبگرداند | و پهلو تهی کند | وچون رسد بوی | بدی | پس میشود | ناامید | بگو

پس او از احکام ما روی میگرداند و اعراض میکند و اگر به او اندک تکلیف برسد ناامید میشود (ای نبی!)

كُلٌّ يَّعْمَلُ عَلٰى شَاكِلَتِهٖ ۗ فَرَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ

هرکسی | کار میکند | به طریقه خود | پس رب شما | داناتراست | به آنکه وی

به ایشان بگو هرکس به طریقه خود عمل کند هر آینه رب شما آن کسی را خوب می شناسد که از همه به راه راست است

اَهْدٰى سَبِيْلًا ﴿۸۴﴾ وَيَسْــَٔلُوْنَكَ عَنِ الرُّوْحِ ۗ قُلِ الرُّوْحُ

یابنده تر بود | راه را | وی پرسند ترا | از روح | بگو | روح

و مردم از تو درباره روح می پرسند به ایشان بگو که روح از طرف حکم رب من

مِنْ اَمْرِ رَبِّيْ وَمَآ اُوْتِيْتُمْ مِّنَ الْعِلْمِ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿۸۵﴾ وَلَئِنْ

از حکم پروردگار من است | وداده شده بشما | از علم | مگر اندک | واگر

پیدا شده است، و بشما بسیار علم کم داده شده است و اگر ما بخواهیم

شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ

ما بخواهیم | هرآینه ببریم | آنچه | وحی کردیم ما | به طرف تو | باز | تو نه یابی

کدام وحی که بتو فرستاده ایم آن را واپس میکنیم باز دراین باره بتو هیچ مددگار نماند

لَكَ بِهٖ عَلَيْنَا وَكِيْلًا ﴿۸۶﴾ اِلَّا رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۗ اِنَّ

برای خود به آن | برما | کارسازی | مگر | رحمت | از جانب رب تو | هرآینه

مگر این برتو یک رحم بسیار از رب تو است (که بتو وحی داده است)

فَضْلَهٗ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيْرًا ﴿۸۷﴾ قُلْ لَّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ

فضل او | هست | برتو | بزرگ | بگو | اگر | جمع شوند (اتفاق) کنند | انسانها | وجن

هر آینه بتو فضل او بسیار زیاد است (ای نبی!) تو بگو اگر همه مردم انس و جن یک جای شوند

عَلٰٓى اَنْ يَّاْتُوْا بِمِثْلِ هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا يَاْتُوْنَ بِمِثْلِهٖ وَلَوْ كَانَ

برآنکه بیارند | مانند | این | قرآن | هرگز نه آرند | مانند آن | اگرچه باشد

که مانند این قرآن، یک قرآن دیگری بسازند پس هیچ وقت جور کرده نه میتوانند اگرچه همه آنها

بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيْرًا ﴿۸۸﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ

بعضی ایشان | بعضی را | مددگار | وهرآینه | گوناگون بیان کردیم | برای مردم | دراین قرآن

مددگار یک دیگری شوند، و ما دراین قرآن برای مردم هر قسم مضامین قسم به قسم بیان کرده ام

مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا

ازهر | مثال | پس قبول نکرد | اکثر مردم | مگر ناسپاسی | وگفتند

البته باز هم اکثر مردم انکار کردند و ایشان میگویند که ما

لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ ٱلْأَرْضِ يَنۢبُوعًا ﴿٩٠﴾

هرگز باور نداریم | ترا | تا آنکه | تو جاری کنی | مارا | از زمین | چشمه

هیچ وقت بر تو ایمان نه می آریم تا آنکه تو جاری کنی مارا از زمین یک چشمه

أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ ٱلْأَنْهَـٰرَ

یا باشد | ترا | بستانی | از خرما | و انگور | پس روان کنی | جویها

و یا باشد ترا بستانی از خرما و انگور و در وسط آن روان کنی

خِلَـٰلَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ أَوْ تُسْقِطَ ٱلسَّمَآءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا

درمیان آن | روان کردنی | یا بیفگنی | آسمان را | چنانچه | گمان میکنی | برما

جویها، و یا چنانچه تو میگوئی از آسمان برما بیفگنی پاره پاره

كِسَفًا أَوْ تَأْتِىَ بِٱللَّهِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾ أَوْ يَكُونَ لَكَ

پاره پاره | یا بیاری | خدا را | وفرشتگان را | روبروی | یا باشد | ترا

و یا خداوند و فرشتگان را برما رو بروی بیاری و یا اینکه باشد ترا یک خانه از زر سرخ

بَيْتٌ مِّن زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِى ٱلسَّمَآءِ وَلَن نُّؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ

خانه | اززر | یا بالا روی | در آسمان | وباور نداریم | بالا رفتن ترا

و یا اینکه تو در آسمان بالا روی، و به بالا رفتن تو هم یقین نداریم

حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَـٰبًا نَّقْرَؤُهُۥ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّى هَلْ كُنتُ

تا آنکه | فرود آری | برما | کتابی | که بخوانیم آن را | بگو | پاک است | رب من | نیستم من

تا آنکه فرود آری برما کتابی که ما بخوانیم آن را به ایشان بگو پاک است رب من من تنها پیغام رساننده ام

إِلَّا بَشَرًا رَّسُولًا ﴿٩٣﴾ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤْمِنُوٓا إِذْ جَآءَهُمُ ٱلْهُدَىٰٓ

مگر آدمی | فرستاده شده | و | بازنداشت | مردم را | از | اینکه ایمان آرند | وقتیکه آمد به ایشان | هدایت

و ایشان را کدام سخن بزرگ از ایمان آوردن منع نکردند وقتیکه به ایشان هدایت رسید

ع ۱۰

إِلَّآ أَن قَالُوٓا أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرًا رَّسُولًا ﴿٩٤﴾ قُل لَّوْ كَانَ

مگر آنکه | گفتند | آیا فرستاده است | خدا | آدمی را | رسول | بگو | اگر می بودند

مگر آنکه گفتند آیا الله خداوند یک نبی را پیغمبر فرستاده است؟ تو بگو که

فِى ٱلْأَرْضِ مَلَـٰٓئِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم

درزمین | فرشتگان | که میرفتند | آرامیده | میفرستادیم | برایشان

اگر برزمین فرشتگان میرفتند و به اطمینان سکونت میکردند پس هر آینه به ایشان فرشته رسول می آمد

مِّنَ السَّمَآءِ مَلَكًا رَّسُوْلًا ﴿۹۵﴾ قُلْ كَفٰى بِاللّٰهِ شَهِيْدًاۢ

از آسمان | فرشته را | پیغمبر | بگو | کافی است | خدا | گواه

ایشان بگو میان من و شما خداوند برای گواهی

بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۚ اِنَّهٗ كَانَ بِعِبَادِهٖ خَبِيْرًاۢ بَصِيْرًا ﴿۹۶﴾ وَمَنْ

میان من | و میان شما | هرآینه وی | به بندگان خود | دانا | بینا است | و هر که را

کافی است، الله تعالی بر احوال بندگان خود دانا و بینا است، کسی را که خداوند

يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ

راه نماید | خدا | پس او | راه یابنده است | و هر کرا او | بی راه کند | پس هرگز نه یابی تو | ایشان را

به راه مستقیم روان کند، پس او راه راست را می یابد، و کسی را که بی راه کند پس هیچکس غیر از خدا

اَوْلِيَآءَ مِنْ دُوْنِهٖ ۚ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ

کدام مددگار | غیر از او | و برانگیزیم ایشان را | روز قیامت | برروهای ایشان

مددگار ایشان نباشد، و ما ایشان را روز قیامت افتاده برروهای خود کوران و گنگ

عُمْيًا وَّبُكْمًا وَّصُمًّا ۚ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۚ كُلَّمَا خَبَتْ زِدْنٰهُمْ

نابینا | و گنگ | و کر | جای ایشان | دوزخ است | هرگاه | که فرونشیند | پس زیاد میکنیم برایشان

و کران بر انگیزیم، جای ایشان جهنم است، وقتیکه شعله های آن فرونشیند، پس ما آن را

سَعِيْرًا ﴿۹۷﴾ ذٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ بِاَنَّهُمْ كَفَرُوْا بِاٰيٰتِنَا وَقَالُوْٓا

آتش | اینست | جزای ایشان | به سبب آنکه | کافر شدند | به نشانهای ما | و گفتند

زیاد میکنیم، این جزای ایشان است، زیرا که ایشان از آیات ما انکار کرده بودند و میگفتند که

ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا وَّرُفَاتًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا جَدِيْدًا ﴿۹۸﴾

آیا چون شویم | استخوانها | و اعضاء ازهم پاشیده | آیا ما | برانگیخته شویم | به آفرینش | نو

آیا چون شویم استخوانها، و اعضای از هم پاشده پس آیا از نو پیدا میشویم؟

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ

آیا آنها ندیدند | که هرآینه خدا | آنکه | آفرید | آسمانها | و زمین را | توانا است

آیا ایشان به این سخن نه می بینند که آن ذات که همه آسمانها و زمین را آفریده است، براین هم قادر است

عَلٰٓى اَنْ يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيْهِ ۚ فَاَبَى

براین که | بیافریند | مانند ایشان | و مقرر کرده است | برای ایشان | میعادیکه | هیچ شبهه نیست در آن | پس قبول نکرده

براین هم قادر است که مانند ایشان پیدا کند، او به ایشان یک وقت مقرر کرده است که درآن هیچ شک نیست پس،

الظّٰلِمُوْنَ اِلَّا كُفُوْرًا ﴿۹۹﴾ قُلْ لَّوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُوْنَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ

ستمگاران | مگر ناشکری | بگو | اگر | می بودید شما مالک | خزانهای | بخشش

ستمگاران بدون انکار هیچ را قبول نکردند بگو اگر شما مالکان خزانهای رحمت رب شما میبودید

رَبِّیٓ اِذًا لَّاَمۡسَکۡتُمۡ خَشۡیَةَ الۡاِنۡفَاقِؕ وَکَانَ الۡاِنۡسَانُ
رب من | آنگاه حتما منع میکردید | از ترس | خرج | وهست | انسان
باز هم درآن وقت شما از ترس خرج منع میکردید و انسان بسیار دل تنگ است

قَتُوۡرًا ﴿۱۰۰﴾ وَلَقَدۡ اٰتَیۡنَا مُوۡسٰی تِسۡعَ اٰیٰتٍۭ بَیِّنٰتٍ فَسۡـَٔلۡ
تنگ دل (بخیل) | وهرآینه دادیم | موسیٰ را | نو (۹) | نشانه | روشن | پس بپرس
و هر آینه دادیم به موسیٰ نو (۹) نشان های آشکارا پس از بنی اسرائیل بپرس

بَنِیۡٓ اِسۡرَآءِیۡلَ اِذۡ جَآءَهُمۡ فَقَالَ لَهٗ فِرۡعَوۡنُ اِنِّیۡ
از بنی اسرائیل | چون آمد به ایشان | پس گفت | اورا | فرعون | هرآینه من
وقتیکه موسیٰ علیه السلام به ایشان آمد فرعون به او گفت ای موسیٰ! هر آینه من گمان میکنم بتو

لَاَظُنُّکَ یٰمُوۡسٰی مَسۡحُوۡرًا ﴿۱۰۱﴾ قَالَ لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَآ اَنۡزَلَ
گمان میکنم به تو | ای موسیٰ! | که بتو جادوشده است | گفت | هرآینه | تو دانسته ئی | که نه فرستاده است
که بالای تو جادو شده است موسیٰ گفت بتو خوب معلوم است که غیر از پروردگار

هٰۤؤُلَآءِ اِلَّا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ بَصَآئِرَۚ وَاِنِّیۡ لَاَظُنُّکَ
این نشانه هارا | مگر | پروردگار آسمانها | وزمین | دلائل روشن | وهرآینه من | گمان میکنم بتو
آسمانها و زمین این نشانه ها را کسی دیگری فرود نه کرده است این سخنهای دانش است و ای فرعون! هر آینه من

یٰفِرۡعَوۡنُ مَثۡبُوۡرًا ﴿۱۰۲﴾ فَاَرَادَ اَنۡ یَّسۡتَفِزَّهُمۡ مِّنَ الۡاَرۡضِ
ای فرعون | ازهلاک شده | پس خواست | که | بکشند ایشان را | اززمین
فکر میکنم که هلاک شده میباشی' پس فرعون اراده کرد که ایشان را از زمین مصر خارج کنند

فَاَغۡرَقۡنٰهُ وَمَنۡ مَّعَهٗ جَمِیۡعًا ﴿۱۰۳﴾ۙ وَّقُلۡنَا مِنۡۢ بَعۡدِهٖ
پس غرق ساختیم اورا | وکسیکه | باوی بوودند | همه یکجا | وگفتیم | پس ازوی
پس ما اورا و همه رفقای اورا یک جای غرق کردیم و بعد از آن به بنی اسرائیل

لِبَنِیۡٓ اِسۡرَآءِیۡلَ اسۡکُنُوا الۡاَرۡضَ فَاِذَا جَآءَ وَعۡدُ
بنی اسرائیل را | ساکن شوید | درزمین | پس چون | بیاید | وعده
گفتیم که دراین ملک ساکن باشید' پس وقتیکه وقت وعده آخرت بیاید

الۡاٰخِرَةِ جِئۡنَا بِکُمۡ لَفِیۡفًا ﴿۱۰۴﴾ؕ وَبِالۡحَقِّ اَنۡزَلۡنٰهُ وَبِالۡحَقِّ
آخرت | بیاریم | شمارا | جمع | وبه حق | نازل کردیم قرآن را | وبحق
پس ما همه شمارا یک جای خواهیم کرد و ما این کلام را به حق نازل کردیم و اینکه او نازل شده است

نَزَلَؕ وَمَآ اَرۡسَلۡنٰکَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِیۡرًا ﴿۱۰۵﴾ وَقُرۡاٰنًا فَرَقۡنٰهُ
وآمده است | ونفرستادیم ترا | مگر مژده دهنده | وترساننده | وقرآن را | جداجدا فرستادیم اورا
و فرستادیم ترا بشارت و بیم دهنده این قرآن که هست پس ما

لِتَقْرَاَهٗ عَلَى النَّاسِ عَلٰى مُكْثٍ وَّنَزَّلْنٰهُ تَنْزِيْلًا ﴿١٠٦﴾ قُلْ

تا بخوانی آن را | بر مردمان | به درنگ | وفروفرستادیم آن را | فرستادنی | بگو

حصه های جدا جدا ساختیم، تا بخوانی آن را به مردم درحالت درنگ، و فروفرستادیم آن را کم کم

اٰمِنُوْا بِهٖٓ اَوْ لَا تُؤْمِنُوْا ۚ اِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهٖٓ

ایمان آرید به آن | یا ایمان نیارید شما | هر آینه آنانیکه | داده شده | علم | پیش از این

(ای نبی!) به این مردم بگو که شما ایمان می آرید یا نه می آرید هر آینه به آنانیکه پیش از این علم داده شده است

اِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ يَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَّيَقُوْلُوْنَ سُبْحٰنَ

چون خوانده میشود برایشان | می افتند | بر روهای خود | سجده کنان | ومیگویند | پاک است

چون برایشان خوانده شود، پس آنها بر دوهای خود می افتند سجده کنان

رَبِّنَآ اِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُوْلًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّوْنَ لِلْاَذْقَانِ يَبْكُوْنَ

پروردگار ما | هر آینه است | وعده | رب ما | پوره شدنی | ومی افتند | به روهای خود | گریه کنان

و میگویند که رب ما پاک است، هر آینه وعده رب ما پوره شدنی است

وَيَزِيْدُهُمْ خُشُوْعًا ﴿١٠٩﴾ السجدة قُلِ ادْعُوا اللّٰهَ اَوِ ادْعُوا الرَّحْمٰنَ ۗ

ومی افزاید ایشان را | عاجزی | بگو | بخوانید شما | الله | یا بخوانید شما | به (گفتن) رحمٰن

و ایشان بررویهای خود میفتند و به (شنیدن این قرآن) عاجزی ایشان زیاد میشود

اَيًّا مَّا تَدْعُوْا فَلَهُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ۚ

به هر نامیکه | شما میخوانید اورا | پس خدا راا است | نامهای | نیکو

بگو اگر شما بنام الله بخوانید، و یا اگر بنام رحمٰن بکدام نام ایکه بخوانید پس همه نامهای او

وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ

وبسیار به آواز بلند مخوان | نماز خود را | وپست مخوان آن را | وبجوی | میان آن

نیکو است، و تو نماز خود را بسیار به آواز بلند مخوان و به بسیار پست هم مخوان آن را

سَبِيْلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ

راهی | وبگو | ستایش (خوبی ها) | خدا را است | آنکه

بلکه درمیان آن طریقه اختیار کن، و تو بگو که همه ستایشها تنها خدا راست

لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهٗ شَرِيْكٌ فِى الْمُلْكِ

هیچ نگرفته است فرزند | ونیست | اورا | هیچ شریکی | در سلطنت

آنکه نه کسی را به فرزند گرفته است، و نه در پادشاهی او کسی شریک است

وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيْرًا ﴿١١١﴾

ونیست اورا | مددگار | در وقت ضعف | وتعظیم کن اورا | تعظیم کردنی

و نه او در ناتوانی است، که کسی مددگار او شود و تعظیم کن اورا در تعظیم بسیار زیاد

السجدة

۱۲ ع ۱۱ ۱۲

سُورَةُ الْكَهْفِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّعَشْرُ اٰيٰتٍ وَّاثْنَا عَشَرَ رُكُوْعًا

سوره کهف درمکه نازل شده و آن | آغاز بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | یک صدوده آیت ودوازده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَنْزَلَ عَلٰى عَبْدِهِ الْكِتٰبَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَّهٗ

همه ستایش | آن ذات راست | آنکه | نازل کرد | بر بنده خود | کتاب | و | پیدانکرد | اورا

همه ستایشها آن ذات راست که بر یک بنده خاص این کتاب فرود آورد و درآن به اندازه ذره کجی نماند

عِوَجًا ۜ ﴿١﴾ قَيِّمًا لِّيُنْذِرَ بَاْسًا شَدِيْدًا مِّنْ لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِيْنَ

هیچ کجی | راست | که بترساند مردم را | از عذاب | سخت | از طرف او | که مژده دهد | مؤمنان را

راه درست مستقیم نشان دهنده (کتاب) که مردم را از آن عذاب سخت بترسانند که از جانب خدا است و که به آن

الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ الصّٰلِحٰتِ اَنَّ لَهُمْ اَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ مَّاكِثِيْنَ فِيْهِ

آنانی راکه | عمل میکنند | نیک | باینکه | ایشان راست | اجر | نیک | باشندگان | درآن

مؤمنان مژده دهند، که اعمال نیک میکنند که برای ایشان اجر درست مقرر است

اَبَدًا ﴿٣﴾ وَّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ﴿٤﴾ مَا لَهُمْ

همیشه | وکه بترساند | آنانراکه | گفتند | گرفته است خدا فرزند | نیست ایشانرا

که تمام عمر درآن ساکن میباشند، و که تاآن مردم از گرفت خداوند بترسانند که میگویند خداوند برای خود فرزند گرفته

بِهٖ مِنْ عِلْمٍ وَّلَا لِاٰبَآئِهِمْ ۭ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ

به آن | هیچ دانش | ونه پدران ایشان را | بزرگ است سخنیکه | بیرون می آید

نیست ایشان را از آن دانش، و نه به پدران ایشان است، این سخن بزرگ است که از دهان ایشان

مِنْ اَفْوَاهِهِمْ ۭ اِنْ يَّقُوْلُوْنَ اِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ

از دهان های ایشان | نه میگویند | مگر دروغ | پس مگر تو | کشنده ئی

بیرون می آید، هر آینه این مردم دروغ میگویند ای پیغمبر! اگر ایشان به این کلام

نَّفْسَكَ عَلٰٓى اٰثَارِهِمْ اِنْ لَّمْ يُؤْمِنُوْا بِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَسَفًا ﴿٦﴾

نفس خودرا | برپی ایشان | اگر ایمان نیارند | بااین سخن | از جهت اندوه

ایمان نیارند، شاید که تو درغم ایشان خود را هلاک کنی

اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْاَرْضِ زِيْنَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ اَيُّهُمْ

هرآینه ماساخته ایم | آنچه | برزمین است | آرائش | برای آن | تاامتحان کنیم برایشان | کدام کسی ازآنها

هر آینه چیزیکه درزمین است ما آن را برای آن آرائش ساختیم، برای اینکه به آن مردم

اَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٧﴾ وَاِنَّا لَجٰعِلُوْنَ مَا عَلَيْهَا صَعِيْدًا

نیکوتراست | درعمل | وهرآینه ما | گرداننده ایم | آن چیزی راکه بروی است | میدان صفا

امتحان کنیم، که درایشان کسی عمل درست میکند (و آن وقت می آید که) ما همه چیزها برروی زمین است

جُرُزًا ۝٨ اَمۡ حَسِبۡتَ اَنَّ اَصۡحٰبَ الۡكَهۡفِ وَالرَّقِيۡمِ ۙ كَانُوۡا

بی گیاه | آیا تو گمان کردی؟ | که هرآینه | اُصحاب کهف | وکوه والا | بودند

میدان صفا بی گیاه میگذاریم' آیا تو گمان کردی که اصحاب کهف و اصحاب تخته نوشته شده در نشانه های قدرت ما

مِنۡ اٰيٰتِنَا عَجَبًا ۝٩ اِذۡ اَوَى الۡفِتۡيَةُ اِلَى الۡكَهۡفِ فَقَالُوۡا رَبَّنَاۤ

ازنشانهای ما | عجیبه | چون آرام گرفتند | جوانان | به غار | پس گفتند | پروردگارما!

یک نشانه بسیار عجیب بود؟ وقتیکه این جوانان درکوه پناه گرفتند گفتند: ای رب ما!

اٰتِنَا مِنۡ لَّدُنۡكَ رَحۡمَةً وَّهَيِّئۡ لَنَا مِنۡ اَمۡرِنَا رَشَدًا ۝١٠ فَضَرَبۡنَا

بده مارا | ازطرف خود | رحمت | وآماده ساز | مارا | درکارما | درستی | پس پرده گذاشتیم

مارا از جانب خود رحمت بده' و کار مارا آماده بساز

عَلٰۤى اٰذَانِهِمۡ فِى الۡكَهۡفِ سِنِيۡنَ عَدَدًا ۝١١ ثُمَّ بَعَثۡنٰهُمۡ

برگوشهای ایشان | درغار | چندسالهای شمرده شده | باز | برانگیختیم ایشان را

پس ما برگوشهای ایشان دراین کهف پرده خواب تا چند سالها گذاشتیم- باز بر انگیختیم ایشان را تا ببینم

لِنَعۡلَمَ اَىُّ الۡحِزۡبَيۡنِ اَحۡصٰى لِمَا لَبِثُوۡۤا اَمَدًا ۝١٢

نامعلوم کنیم | که کرا | درهردوگروه | خوب یادداشته است | مقدارمدتی | که درنگ کردند

تا معلوم کنیم که دراین دو گروه (دراین حالت) از ماندن) موده بسیار واقف است

نَحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ نَبَاَهُمۡ بِالۡحَقِّ ؕ اِنَّهُمۡ فِتۡيَةٌ اٰمَنُوۡا

مامیخوانیم | برتو | خبرایشان را | براستی | هرآینه ایشان | جوانی بودند | که ایمان آورده بودند

مابتو حالت صحیح ایشان بیان میکنیم' هر آینه ایشان چند جوانان بودند که به رب خود ایمان

بِرَبِّهِمۡ وَزِدۡنٰهُمۡ هُدًى ۝١٣ ۖ وَّرَبَطۡنَا عَلٰى قُلُوۡبِهِمۡ اِذۡ

بپروردگارخود | وزیاددادیم ایشان را | هدایت | وبستیم | بردلهای ایشان | چون

آورده بودند' و ما به ایشان هدایت زیاد داده بودیم و دلهای ایشان را به صبر محکم کرده بودیم

قَامُوۡا فَقَالُوۡا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ لَنۡ نَّدۡعُوَا۟

ایستادند | پس گفتند | رب ما | رب | آسمانها | وزمین است | هرگز پرستش نه میکنیم

وقتیکه (پوره) تیار شدند و گفتند که رب ما رب آسمانها و زمین است' ما هیچ وقت غیر از وی

مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اِلٰهًا لَّـقَدۡ قُلۡنَاۤ اِذًا شَطَطًا ۝١٤ هٰٓؤُلَاۤءِ قَوۡمُنَا

بجزوی | معبودی | هرآینه گفته باشیم | آن وقت | سخن بی جا | این است قوم ما

معبودی نگیریم' هر آینه گفته باشیم درآن وقت سخن بی جای- این مردم (یعنی) قوم ما

اتَّخَذُوۡا مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اٰلِهَةً ؕ لَوۡلَا يَاۡتُوۡنَ عَلَيۡهِمۡ بِسُلۡطٰنٍۢ

آنها گرفتند | بجزوی | معبودان دیگری | چرا | نه می آرند | برآن | کدام دلیل

بجز خدا دیگران را معبودان گرفتند ایشان براین معبودان چرا یک دلیل روشن پیش نه میکنند

بَيِّنٍ ۖ فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾ وَاِذِ

واضح | پس کیست | زیاد ظالم | از آن کسی | بست | برخدا | دروغ | ووقتیکه

پس کیست ظالم تر از آن کسیکه به خدا تهمت دروغ بسته کند و وقتیکه

اعْتَزَلْتُمُوْهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ اِلَّا اللّٰهَ فَاْوٗٓا اِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ

از ایشان یک سو شدید | واز آنچه میپرستند | بجز خدا | پس آرام گیرید | به غار | تا وسیع کند

شما از آن (مشرکین) و از آنچه ایشان بجز خدا عبادت میکنند یک سو شدید، پس در کهف پناه گیرید رب شما

لَكُمْ رَبُّكُمْ مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِّنْ اَمْرِكُمْ مِّرْفَقًا ﴿١٦﴾

شمارا | رب شما | رحمت خود | وپیدا کند | شمارا | درکار شما | آسانی

برای شما رحمت خود وسیع کند، و درکار های شما (سامان) آسانی پیدا کند

وَتَرَى الشَّمْسَ اِذَا طَلَعَتْ تَّزٰوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِيْنِ

وی بینی | آفتاب را | وقتیکه طلوع کند | میلکند | از غار ایشان | به جانب راست

و می بینی آفتاب را وقتیکه طلوع کند میل میکند از غار ایشان طرف راست

وَاِذَا غَرَبَتْ تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِيْ فَجْوَةٍ مِّنْهُ ۚ

وچون غروب کند | تجاوز میکند از ایشان | به جانب چپ | وایشان | در کشادگی اند | از آن غار

و وقتیکه غروب کند، تجاوز کند از ایشان جانب چپ و ایشان در وسعت کهف اند

ذٰلِكَ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ ۗ مَنْ يَّهْدِ اللّٰهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۚ

این | از نشانهای خداست | هرکه را | راه نماید | الله | پس او | راه یافته است

این از نشانهای خداوند، یک نشان است هرکرا خدا راه نماید پس او براه راست میرود

ع وَمَنْ يُّضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهٗ وَلِيًّا مُّرْشِدًا ﴿١٧﴾

وهرکرا | گمراه کند | پس هرگز نیابی | اورا | دوست | راه نماینده

و هرکرا بی راه کند، پس هیچ وقت نیابی اورا هیچ مددگار راه نماینده

وَتَحْسَبُهُمْ اَيْقَاظًا وَّهُمْ رُقُوْدٌ ۖ وَّنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْيَمِيْنِ

وتو پنداری ایشان را | بیدار | وایشان | خفته اند | ومیگردانیم ایشان را | بجانب راست

(و ای مخاطب!) تو میپنداری و ایشان را بیدار و حال آنکه ایشان خفته اند و ما ایشان را به طرف راست و چپ

وَذَاتَ الشِّمَالِ ۖ وَكَلْبُهُمْ بَاسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيْدِ ۗ

وبجانب چپ | وسگ ایشان | کشاده است | بازوهای را خود | به عتبه دروازه

میگردانیم، و سگ ایشان برعتبه دروازه یاز وهای خود کشیده نشسته است

لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَّلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿١٨﴾

اگر اطلاع یابی | برایشان | روبگردانی | از ایشان | گریختن | وپرکرده توشوی | از ایشان از ترس

اگر اندک به ایشان هم می بینی پس دو میگردانی از ایشان به گریختن، و رعب ایشان بتو اثر میکرد

وَكَذٰلِكَ بَعَثْنٰهُمْ لِيَتَسَآءَلُوْا بَيْنَهُمْ ۭ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ

وهم چنین | برانگیختیم ایشان را | تا سوال کنند | درمیان خود | گفت گوینده | از ایشان چقدر

وهم چنین ما ایشان را برانگیختیم تا درمیان خود یکی از دیگری سوال کنند، درایشان یکی گفت که شما

لَبِثْتُمْ ۭ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۭ قَالُوْا رَبُّكُمْ

درنگ کردید | گفتند | درنگ کردیم | یک روز | یا پارهٔ | روز | گفتند | پروردگار شما

چقدر وقت درنگ کردید؟ ایشان گفتند: ما یک روز و یا یک حصه روز درنگ کردیم (پس) ایشان گفتند رب شما

اَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ ۭ فَابْعَثُوْٓا اَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هٰذِهٖٓ

دانا تراست | به مقدار درنگ کردن شما | پس بفرستید | یکی را از شما | با این نقرهٔ شما | که این است

دانا تر است که چقدر وقت درنگ کردید (پس این بحث را بگذارید) پس یک نفر را با یک پول به شهر بفرستید، و باید که تامل کند

اِلَى الْمَدِيْنَةِ فَلْيَنْظُرْ اَيُّهَآ اَزْكٰى طَعَامًا فَلْيَاْتِكُمْ بِرِزْقٍ

بسوی شهر | باید که تامل کند | کدام یک | پاکیزه تراست | از روی طعام | پس بیارد برای شما | رزق

که کدام یک پاکیزه تر است از روی طعام، پس از وی بشما یک انداز خوراک بیارد

مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ اَحَدًا ﴿١٩﴾ اِنَّهُمْ

از آن | و باید که نرمی کند | وخبردار نکند | بشما | هیچ کسی | هر آینه آنها

و بامردم باید سخنها به نرمی کند، و حال شما را باید به کسی نه گوید، اگر ایشان برشما اطلاع یابند

اِنْ يَّظْهَرُوْا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوْكُمْ اَوْ يُعِيْدُوْكُمْ فِيْ مِلَّتِهِمْ

اگر قدرت یابند | برشما | سنگسار کنند شمارا | یا گردانند شمارا | در دین خود

خواهند شمارا سنگسار کنند، و یا در مذهب خود گردانند شمارا

وَلَنْ تُفْلِحُوْٓا اِذًا اَبَدًا ﴿٢٠﴾ وَكَذٰلِكَ اَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوْٓا

وهیچ وقت نجات نه یابید | در آن وقت | همیشه | وهمچنین | خبردار گردانیدیم برایشان | تا بدانند

و اگر چنین شد پس هیچ وقت نجات نه یابید و هم چنین خبردار گردانیدیم مردم برایشان که به این فهمند

اَنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيْهَا ۚ

هر آینه | وعده خدا | راست است | وهر آینه | قیامت | هیچ شبهه نیست | در آن

که هر آینه وعده خدا راست است و اینکه درآمدن قیامت هیچ شکی نیست

اِذْ يَتَنَازَعُوْنَ بَيْنَهُمْ اَمْرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوْا عَلَيْهِمْ بُنْيَانًا ۭ

وقتیکه نزاع میکردند | درمیان خود | امر ایشان | پس گفتند | بنا کنید | برایشان | عمارت

وقتیکه مردم (آن وقت) درباره ایشان درمیان خود خصومت میکردند، آنها گفتند که برایشان یک عمارت بسازید

رَبُّهُمْ اَعْلَمُ بِهِمْ ۭ قَالَ الَّذِيْنَ غَلَبُوْا عَلٰٓى اَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ

رب ایشان | دانا تراست | به ایشان | گفت | آنانیکه غالب بودند | برکار خود | هر آینه می سازیم

به رب ایشان حال آنها خوب معلوم است آنانیکه برکار خود غالب بودند ایشان گفتند که ما برایشان

نصف القرآن

باعتبار عدد الحروف بان التاء بعد الیاء من النصف الاول والام الفانیة من النصف الاخیر ۱۲

عَلَيْهِمْ مَّسْجِدًا ﴿٢١﴾ سَيَقُولُونَ ثَلٰثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ

برایشان | مسجدی | اکنون میگویند آنها | آنها سه است | چهارم ایشان | سگ ایشان است | ومیگویند آنها

اینجا یک عبادت خانه میسازیم (اکنون) بعضی میگویند که ایشان سه بودند چهارم اش سگ بود و بعضی میگویند که

خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ ۚ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ

آنها پنج است | ششم ایشان | سگ ایشان است | شانه | نادیده | ومیگویند آنها | آنها هفت است

پنج است ششم ایشان سگ آنها است این همه سخنهای بی تحقیق است، و بعضی گویند که هفت است و هشتم

وَّثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ ۚ قُلْ رَّبِّيْٓ أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَّا يَعْلَمُهُمْ

وهشتم ایشان | سگ ایشان است | بگو | رب من | داناتر است | به تعداد آن | نه میدانند ایشان

ایشان سگ ایشان است (ای پیغمبر) تو بگو که به رب من تعداد آنها درست معلوم است براین تنها

إِلَّا قَلِيْلٌ ۵ فَلَا تُمَارِ فِيْهِمْ إِلَّا مِرَآءً ظَاهِرًا ۖ وَّلَا تَسْتَفْتِ

مگر اندک | پس گفتگومکن | درایشان | مگر گفتگو | سرسری | وسوال مکن

مردم اندک میدانند، تو درباره ایشان غیر از یک بحث سرسری دیگری چیزی نگو و درباره ایشان

فِيْهِمْ مِّنْهُمْ أَحَدًا ﴿٢٢﴾ وَلَا تَقُوْلَنَّ لِشَايْءٍ إِنِّيْ فَاعِلٌ ذٰلِكَ

درایشان | از ایشان هیچکسی را | ومگو | هیچ چیزی را | که من کننده ام | آن را

از هیچکسی سوال مکن، و درباره هیچ چیز مگو که من آن را فردا میکنم

غَدًا ﴿٢٣﴾ إِلَّا أَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ۫ وَاذْكُرْ رَّبَّكَ إِذَا نَسِيْتَ وَقُلْ

فردا | مگر این را | که بخواهد الله | ویاد کن | رب خود را | وقتیکه از تو فراموش شود | وبگو

غیر از اینکه خداوند بخواهد، و رب خود را یاد کن وقتیکه در نا خبری از تو فراموش شود و بگو که

عَسٰٓى أَنْ يَّهْدِيَنِ رَبِّيْ لِأَقْرَبَ مِنْ هٰذَا رَشَدًا ﴿٢٤﴾ وَلَبِثُوْا

امید است | که راه نماید مرا | رب من | نزدیکتر آن | از این | براه صواب | و درنگ کردند

امید است که رب من بما چنین راه نماید که از این بسیار سخن نزدیک به من درست کند و این مردم

فِيْ كَهْفِهِمْ ثَلٰثَ مِائَةٍ سِنِيْنَ وَازْدَادُوْا تِسْعًا ﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُ

درغار خود | سه | صد | سال | وافزودند | نوسال | بگو | الله

در کهف سه صد و نو (۳۰۹) سال در غار خفته ماندند خفته تو بگو که خداوند

أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوْا ۚ لَهٗ غَيْبُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ أَبْصِرْ بِهٖ وَأَسْمِعْ ۖ

داناتر است | به اندازه که درنگ کردند | او راست | علم غیب | آسمانها | وزمین | چقدر بیناست | وچقدر شنواست

دانا تر است، که چقدر درنگ کردند به او سخنهای غیب معلوم است او شنواست

مَا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ مِنْ وَّلِيٍّ ۫ وَّلَا يُشْرِكُ فِيْ حُكْمِهٖٓ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ وَاتْلُ

نیست ایشانرا | بجز او | هیچ کارساز | ونه میگیرد شریک | درحکم خود | هیچ کسی را | وبخوان

و بینا است، بجز خدا ایشان را دوست دیگری نیست و نه او درحکم خود دیگری را شریک میکند و تو بخوان

ع ۳ / ۱۵

مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمٰتِهٖ ۚ

آنچه | وحی فرستاده شده | بسوی تو | از کتاب رب تو | هیچ تبدیل کننده نیست | حکمهای اورا

آنچه وحی فرستاده شده بتو بذریعهٔ کتاب رب، سخنهای اورا هیچ بدل کننده نیست

وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ مُلْتَحَدًا ﴿٢٧﴾ وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِيْنَ

وهرگز نیابی | بجز او | هیچ پناه گاهی | حبس کن | نفس خودرا | همراه آنانیکه

ونیابی تو بجز وی هیچ پناه گاهی (ای پیغمبر:) تو خود را به آن حبس کن

يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيْدُوْنَ وَجْهَهٗ

یادمیکنند | پروردگار خودرا | صبح | وشام | میخواهند | رضای اورا

که یاد میکنند پروردگار خودرا صبح و شام و رضامندی اورا میخواهند

وَلَا تَعْدُ عَيْنٰكَ عَنْهُمْ ۚ تُرِيْدُ زِيْنَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَلَا تُطِعْ

وباید که نگذرد | چشمهای تو | از ایشان | که میخواهی تو | آرائش | زندگانی دنیا | واطاعت مکن

و باید که لگذرد چشمهای تو از آنها که میخواهی تو آرائش زندگی دنیا، و اطاعت مکن به سخن آن کسی که

مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهٗ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ وَكَانَ اَمْرُهٗ

آنرا که | غافل ساختیم | دل اورا | از یادخویش | وپیروی کرده است | خواهش خودرا | وهست | کاراو

که ما دل اش را از ذکر خود غافل ساختیم، و پیروی کرده است خواهش خود را و کار اش

فُرُطًا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّكُمْ ۖ فَمَنْ شَآءَ فَلْيُؤْمِنْ

ازحدگذشته | وبگو | این حق است | از جانب رب شما | پس هرکه | بخواهد | پس ایمان آرد

از حد تجاوز کرده است، و بگو که این قرآن از جانب رب شما حق است، کسیکه میخواهد ایمان بیارد

وَّمَنْ شَآءَ فَلْيَكْفُرْ ۙ اِنَّآ اَعْتَدْنَا لِلظّٰلِمِيْنَ نَارًا ۙ اَحَاطَ بِهِمْ

وهرکه بخواهد | کافرشود | هرآینه ما تیارساختیم | ظالمان را | آتش | احاطه کند | ایشان را

کسیکه میخواهد کفر کند، ما ستمگاران را چنین آتش تیار ساختیم، که پرده های آن از هر جانب احاطه میکند

سُرَادِقُهَا ۗ وَاِنْ يَّسْتَغِيْثُوْا يُغَاثُوْا بِمَآءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي

پرده های آن | واگر آنها فریاد کنند | فریادرسیده شوند | به آب | مانند (مس گداخته شده) | بریان کند

و اگر ایشان فریاد (تشنگی) میکنند، فریاد رسیده شوند به آب مانند مس گداخته شده

الْوُجُوْهَ ۗ بِئْسَ الشَّرَابُ ۗ وَسَآءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

روهارا | بد | آشامیدنی است | ودوزخ بد | جای است | هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند

که روهای ایشان را بریان میکند بسیار بدآشامیدنی است و دوزخ بد جای است، هر آینه آنانیکه ایمان آوردند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ اِنَّا لَا نُضِيْعُ اَجْرَ مَنْ اَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾

وکردند | کارهای نیک | هرآینه ما | ضائع نه میکنیم | مزد | کسیکه | نیکوکرده است | کاررا

و کارهای نیک کردند، پس ما آجر آن مردم را هیچ وقت ضائع نه میکنیم که کارهای نیک میکنند

أُولَٰٓئِكَ لَهُمْ جَنَّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهِمُ ٱلْأَنْهَٰرُ يُحَلَّوْنَ

این جماعه است | که ایشان را | باغها | همیشه | که میرود | از زیر آن | نهرها | زیور داده شوند

این مردم است که ایشان را همیشه باغهای جاویدنی است که زیر آن جویها میرود زیور داده شوند درآنجا از دستوانها

فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّن سُندُسٍ

درآنجا | از دستوانها | از طلاء | و بپوشند | جامه های | سبز | از ابریشم باریک

و بپوشند جامهای سبز از ابریشم باریک و جامهای ابریشم کلان

وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ ۚ نِعْمَ ٱلثَّوَابُ ۚ وَحَسُنَتْ

واز ابریشم کلان | تکیه کنان باشند | درآن | برتختها | نیک | جزاء است | وبهتر است

و تکیه کنان باشند بر تختها، نیک بدله است و بهتر است

مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾ وَٱضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ

جای آرام | وبیان کن | ایشان را | مثال حال | دومردرا | ماگردانیدم | یکی از ایشان را | دوباغها

جای آرام (و ای پیغمبر!) بیان کن به ایشان حال آن دو مرد که مادر ایشان به یکی باغهای دو انگور گردانیده بودیم

مِنْ أَعْنَٰبٍ وَحَفَفْنَٰهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٢﴾

از درختهای انگور | وپیدا کردیم گرداگرد آن | درختهای خرما | وگردانیدیم ما | درمیان آن | زراعت

و احاطه کرده بودیم آن را به درختهای خرما و درمیان آن باغها زراعت سبز گردانیده بودیم

كِلْتَا ٱلْجَنَّتَيْنِ ءَاتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِم مِّنْهُ شَيْـًٔا ۚ وَفَجَّرْنَا

هردو | بوستانها | آورد | میوه خودرا | وهیچ کم نکرد | ازآن | چیزی | وجاری ساختیم

هر دو بوستانها میوه خود را پوره پوره میداد و در حاصلات آن هیچ نوع قلت نه می آمد و ما میان آن باغها

خِلَٰلَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُۥ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَٰحِبِهِۦ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ

میان هردو | جوئی | وبود | اورا | میوه | پس گفت | رفیق خودرا | واوگفتگو میکرد باوی

یک جوی جاری کرده بودیم، و بود این مرد را میوه دیگری غیر از این هم، پس او به رفیق اش در جریان سخنها گفت

أَنَا۠ أَكْثَرُ مِنكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾ وَدَخَلَ جَنَّتَهُۥ

من | زیاد هستم از تو | درمال | وغالب ترام | به لحاظ مردم | واوداخل شد | درباغ خود

من از تو درمال و هم در قوت غالب هستم و او به باغ اش درآمد

وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِۦٓ أَبَدًا ﴿٣٥﴾

واو | ظلم کننده بود | به نفس خود | گفت | نه می پندارم | که هلاک شود | این | همیشه

و بر خود تجاوز میکرد و گفت فکر نه میکنم که این باغ تباه شود

وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةً وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّى لَأَجِدَنَّ

وگمان ندارم | که قیامت | برپا شود | واگر | دوبسانیده شوم | رب خودرا | هرآینه می یابم

و نه فکر میکنم که قیامت برپا شود و اگر من بالفرض به رب خود برسم باز هم از این باغ بهتر یابم

خَيْرًا مِّنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿۳۶﴾ قَالَ لَهٗ صَاحِبُهٗ وَهُوَ يُحَاوِرُهٗٓ اَكَفَرْتَ

بهتر | از آن | جای بازگشتی | گفت اورا | رفیق او | واو گفتگو میکرد باوی | آیا کافر شدی

گفت اورا رفیق اش، آنکه باوی سخن میگفت که آیا تو

بِالَّذِيْ خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوّٰىكَ

به آن خدا یکه | پیدا کرد ترا | از خاک | باز | از نطفه | باز | ساخت ترا

از آن ذات انکار میکنی، که پیدا کرد ترا از خاک باز از یک قطره نطفه باز ساخت ترا مرد برابر

رَجُلًا ﴿۳۷﴾ لٰكِنَّا۠ هُوَ اللّٰهُ رَبِّيْ وَلَآ اُشْرِكُ بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ﴿۳۸﴾

مرد | لیکن من (میگویم) | همان الله | رب من است | وشریک نه می آرم | با پروردگار خود | هیچکسی

لیکن من میگویم که الله تعالیٰ رب من است و با رب خود کسی را شریک نه می سازیم

وَلَوْلَآ اِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ اللّٰهُ ۙ لَا قُوَّةَ اِلَّا

وچرا نه | چون درآمدی | به بوستان خود | میگفتی تو | چیزیکه خدا یخواست | نیست قوت | مگر تنها

وقتیکه به بوستان خود درآمدی چرا چنین نه میگفتی به چیزی را که خدا میخواهد میشود

بِاللّٰهِ ۚ اِنْ تَرَنِ اَنَا اَقَلَّ مِنْكَ مَالًا وَّوَلَدًا ﴿۳۹﴾ فَعَسٰى رَبِّيْٓ

به خدای تعالیٰ | اگر مبینی مرا | که من کم ام | از تو | در مال | ودر اولاد | شاید که | رب من

غیر از امداد خدا هیچ قدرت نیست اگر تو مرا درمال و اولاد از خود کم می بینی، نزدیک است که رب من

اَنْ يُّؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَآءِ

بدهد مرا | بهتر | از بوستان تو | وبفرستد | بر آن | آفت | از آسمان

مرا از تو باغ درست بدهد، و بر بوستان تو بفرستد آفت از آسمان

فَتُصْبِحَ صَعِيْدًا زَلَقًا ﴿۴۰﴾ اَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيْعَ

پس گردد آن | میدان | بی گیاه | یا شود | آب آن | فرورفته | پس هرگز نتوانی

پس گردد باغ تو میدان هموار بی گیاه و یا آب این باغ فرود رود و باز تو از باز آوردن آن

لَهٗ طَلَبًا ﴿۴۱﴾ وَاُحِيْطَ بِثَمَرِهٖ فَاَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ عَلٰى مَآ اَنْفَقَ

آن را | تلاش | واحاطه شد عذاب | به میوه آن | پس شد او | که مالید | دستهای خود | بر آن که | خرج کرده بود

هیچ سعی کرده نه توانی، پس از میوه های آن عذاب احاطه کرد پس مالید دستهای خود را بر آن که

فِيْهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ لَمْ اُشْرِكْ

در آن | وآن | آفتاده بود | بر چتهای خود | ومیگفت | ای کاش! | شرک نه میکردم

در خرج کرده بود، و هم چیز های آن باغ رفتیده بود و میگفت ای کاش! من با رب خود

بِرَبِّيْٓ اَحَدًا ﴿۴۲﴾ وَلَمْ تَكُنْ لَّهٗ فِئَةٌ يَّنْصُرُوْنَهٗ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

با رب خود | هیچکسی | ونشد | اورا | هیچ گروه | که مدد اورا میکرد | بجز خدا

شریک نه میکردیم، و هیچ گروهی نبود که باوی در مقابله خدا مدد کند

وَمَا كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلّٰهِ الْحَقِّ ۭ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا

ونشد او انتقام گیرنده | درهمان موقع | اختیار | خدا راست | برحق | واو | بهتر است | در ثواب دادن

و بنود که از ما بدله گیرد، در چنین وقت اختیار کارها تنها خدا راست، او بهتر ثواب دهنده

وَّخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٤٤﴾ وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَآءٍ

وبهتر است در بدله دادن | وبیان کن | ایشان را | مثال | زندگی دنیا | که آن مانند آب است

و بهتر بدله دهنده است، (و ای نبی!) به ایشان مثال زندگی دنیا بیان کن، او چنین است که

اَنْزَلْنٰهُ مِنَ السَّمَآءِ فَاخْتَلَطَ بِهٖ نَبَاتُ الْاَرْضِ فَاَصْبَحَ

که فرستادیمش | از آسمان | پس درهم پیچد | بذریعه آن | سبز | زمین | پس شد آخرکار

مانند آب که فرود آوردیم آن را از آسمان باز بسبب آن سبزه از زمین برآید، و باز آن ذره ذره شود

هَشِيْمًا تَذْرُوْهُ الرِّيٰحُ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾

درهم شکسته | که می پراندش | بادها | وهست خدا | برهرچیزی | توانا

که بادها آن را می پرانده و خداوند ج به هر چیز قدرت کامل دارد

اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْبٰقِيٰتُ الصّٰلِحٰتُ خَيْرٌ

مال | وفرزندان | آرائش | زندگی دنیا است | وباقیات | نیکیها | بهتر است

مال و اولاد تنها آرائش زندگی دنیا است و باقیات اعمال نیک که هست پس آن نزد رب تو

عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّخَيْرٌ اَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى

نزد پروردگارتو | در ثواب | وبهتر است | در امید | وروزیکه | روان کنیم | کوه هارا | ومی بینی تو

در ثواب هم درست است، و درباره امید داشتن هم درست است، و روزیکه روان کنیم کوه ها را و تو بینی

الْاَرْضَ بَارِزَةً ۙ وَّحَشَرْنٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ اَحَدًا ﴿٤٧﴾

زمین را | ظاهر شده | وجمع سازیم مردم را | پس نگذاریم | از ایشان | هیچکسی

زمین را یک میدان ظاهر شده، و جمع سازیم مردم را و نگذاریم از ایشان هیچ کسی را

وَعُرِضُوْا عَلٰى رَبِّكَ صَفًّا ۭ لَقَدْ جِئْتُمُوْنَا كَمَا خَلَقْنٰكُمْ

ودروبروآورده شوند | برپروردگارتو | صف کشیده | هرآینه آمدید پیش ما | چنانچه آفریده بودم شمارا

و همه ایشان نزد رب تو در قطارها بسته شده پیش کرده میشوند و گفته میشود قسمیکه اول بار شمارا آفریده بودیم

اَوَّلَ مَرَّةٍۢ ۡ بَلْ زَعَمْتُمْ اَلَّنْ نَّجْعَلَ لَكُمْ مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ الْكِتٰبُ

اول بارا | بلکه | می پنداشتید | که نخواهیم ساخت | شمارا | وعده | ونهاده شود | نامه اعمال

همان قسم پیش شدید نزد من، لیکن خیال شما بود که این وقت مقرره به شما نه می آید، و عملنامه نهاده شود

فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا فِيْهِ وَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ

پس بینی تو | گناه گاران را | ترسان | از آنچه | در آن است | ومیگویند | ای وای برما | چه حال است

تو مجرمین را می بینی که از نوشته آن میترسند و میگویند های برما! حال این عملنامه عجیبه است

هٰذَا الْكِتٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً اِلَّا اَحْصٰىهَا ۚ

این | عملنامه | که نه گذاشته است | خودرا گناه | و نه | بزرگ | مگر احاطه کرده است آن را

که نگذشته است نه گناه خود را و نه بزرگ را، هر یکی را نوشته کرده است

وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا ۭ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا ﴿٤٩﴾

ع ٦ ١٨

و یابند | آنچه | کرده بودند | پیش رو | وستم نه میکند | پروردگار تو | بر هیچکسی

و کدام اعمال را که کرده بودند، همه آن را موجود می یابند و رب تو ستم نه میکند به هیچکسی

وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰۗىِٕكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا اِلَّآ اِبْلِيْسَ ۭ

و یاد کن چون گفتیم | فرشتگان را | سجده کنید | آدم را | پس سجده کردند | مگر | ابلیس

و وقتیکه به فرشتگان حکم کردیم، که شما به آدم سجده کنید پس همه ایشان سجده کردند مگر ابلیس نه کرد

كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ اَمْرِ رَبِّهٖ ۭ اَفَتَتَّخِذُوْنَهٗ وَذُرِّيَّتَهٗٓ اَوْلِيَاۗءَ

بود | از جن | پس او نافرمانی کرد | از حکم رب او | آیا میگیر داورا | واولاد اورا | دوستان

او در (اصل) جن بود، پس از حکم رب نافرمانی کرد پس اکنون شما اورا و اولاد اورا

مِنْ دُوْنِيْ وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ ۭ بِئْسَ لِلظّٰلِمِيْنَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾

غیر از من | وایشان است | شمارا | دشمن | بد است | ظالمان را | بدله

در مقابله من به دوستی میگیرید، و حال آنکه ایشان است شمارا دشمن آشکارا، به ظالمان بسیار بدله بد داده شد

مَآ اَشْهَدْتُّهُمْ خَلْقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَا خَلْقَ اَنْفُسِهِمْ ۠

حاضر نکرده بودیم ایشان را | وقت آفریدن | آسمانها | وزمین | ونه دروقت پیدایش نفسهای ایشان

حاضر نکرده بودیم ایشان را دروقت آفریدن آسمانها و زمین و نه دروقت پیدایش نفسهای ایشان

وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّيْنَ عَضُدًا ﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُوْلُ نَادُوْا

ونیستم | گیرنده | گمراهان را | مددگار | وروزیکه | فرماید خدا | بخواهد

و من عاجز نبودم که گمراهان را مددگاران بگیریم و روزیکه خداوند فرماید که شریکان من را بخواهید

شُرَكَاۗءِيَ الَّذِيْنَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَجَعَلْنَا

شریکان من | به آنانیکه گمان میکردید | پس آنها ایشان را میخواهند | پس آنها جواب نه میدهند | ایشان را | وگردانیدیم

برآنها که شما گمان معبودان میکردید، پس ایشان آنهارا میخواهند، پس آنها به ایشان جواب نه میدهند

بَيْنَهُمْ مَّوْبِقًا ﴿٥٢﴾ وَرَاَ الْمُجْرِمُوْنَ النَّارَ فَظَنُّوْٓا اَنَّهُمْ مُّوَاقِعُوْهَا

میان آنها | جای هلاکت | وببینند | گناهکاران | آتش را | پس یقین میکنند | که ایشان | درافتادنی است

و ما درمیان ایشان (و درمیان) معبودان یک پرده میگذاریم و مجرمین به چشمهای خود جهنم را می بینند. و یقین کنند که

وَلَمْ يَجِدُوْا عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ

ع ٧ ١٩

ونیابند | از آن | جای بازگشت | وهرآینه | رنگارنگ بیان کردیم | دراین قرآن

درآن افتدنی است و نه یابند از آن جای باز گشت و ما درین قرآن برای فهمانیدن مردم

لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ۭ وَكَانَ الْاِنْسَانُ اَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿۵۴﴾

برای مردمان | ازهر | مثال | وهست | انسان | بیشتر ازهمه چیز | خصومت کننده

مثالهای گونا گون بیان کردیم، و انسان در خصومت از همه چیز بیشتر است

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُّؤْمِنُوْٓا اِذْ جَاۗءَهُمُ الْهُدٰى وَيَسْتَغْفِرُوْا

وبازنداشت | مردمان را | ازآنکه ایمان آرند | چون بیاید بہ ایشان | هدایت | وکہ بخشش بخواهند

و این مردم بعد از آمدن هدایت، کدام چیز از آوردن ایمان، و از خواستن مغفرت از رب خود

رَبَّهُمْ اِلَّآ اَنْ تَاْتِيَهُمْ سُنَّةُ الْاَوَّلِيْنَ اَوْ يَاْتِيَهُمُ الْعَذَابُ

ازرب خود | غیرازاینکه | ایشان را | بیایدروش | پیشنیان | یابیاید بہ ایشان عذاب

منع کرده است؟ فقط اینکه (ایشان انتظار میکنند کہ) معامله مردم گذشته با ایشان شود، و یا برایشان

قُبُلًا ﴿۵۵﴾ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا مُبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ ۚ وَيُجَادِلُ

روبروی | ونہ می فرستیم | پیغمبران را | مگر بشارت دهنده | وترساننده | وخصومت میکنند

عذاب روبرو بیاید، و ما پیغمبران را تنها به خاطر این فرستادیم که به مردم بشارت دهد و از عذاب ترسانند

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوْا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوْٓا اٰيٰتِيْ

آنانیکہ | کفرکردند | بہ ناحق | کہ بی اثرکنند | بہ آن | سخن حق | وگرفتند آنها | آیات ما

و آنانیکه منکراند، برناحق خصومت میکنند که حق را برآن بی اثر کنند، و آنها نشانهای قدرت من را

وَمَآ اُنْذِرُوْا هُزُوًا ﴿۵۶﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ

وآنچه | ترسانیده شدند | تمسخر | وکیست | ستمگارتر | ازآنکه | پندداده شد | بکلام رب خویش

و از کدام چیزها که ایشان ترسانده شدند هم آن را تمسخر میگیرند، و کیست ستمگار تر از آنکه؟ که بذریعهٔ

فَاَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ ۭ اِنَّا جَعَلْنَا

پس روگردان شد | ازآن | وفراموش کرد | آنچه | پیش فرستاده است | دودست او | هرآینه ماافگندیم

قدرت نشانهای رب او نصیحت کرده شود پس او از آن روی میگرداند، و کارهای گناه خود را فراموش میکند و ما

عَلٰي قُلُوْبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَّفْقَهُوْهُ وَفِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرًا ۭ

بردلهای ایشان | پرده | کہ نہ فهمند بہ آن | ودرگوشهای ایشان | گرانی

بر دلهای ایشان پرده افگندیم که نه فهمند به این قرآن و ایشان را بر گوشهای خود تر گردانیدم

وَاِنْ تَدْعُهُمْ اِلَى الْهُدٰى فَلَنْ يَّهْتَدُوْٓا اِذًا اَبَدًا ﴿۵۷﴾ وَرَبُّكَ

واگربخوانی ایشان را | بسوی هدایت | پس هرگز نیابند هدایت | درآن وقت | همیشه | ورب تو

و اگر بخوانی ایشان را بسوی هدایت، پس هیچ وقت به راه راست نه می آیند۔ و رب تو

الْغَفُوْرُ ذُو الرَّحْمَةِ ۭ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ بِمَا كَسَبُوْا لَعَجَّلَ لَهُمُ

آمرزنده | خداوندرحمت است | اگربگیردایشان را | بہ آنچہ کردند | پس زودمیداد | ایشان را

بخشنده، و رحم کننده است، اگر خداوند ایشان را به اعمال آنها میگرفت، پس زود میداد ایشان را عذاب

الْعَذَابَ ۚ بَل لَّهُم مَّوْعِدٌ لَّن يَجِدُوا مِن دُونِهِ مَوْئِلًا ﴿٥٨﴾

عذاب | بلکه | ایشان را | یک میعاداست | هرگز نیابند | بجزاو | پناهی

مگر ایشان را یک تاریخ مقرر کرده است که از آن هیچ وقت پناه نه یابند

وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا ﴿٥٩﴾

وآن | قریه هارا | هلاک کردیم | چون ستم کردند | ومقرر گردانیدم | برای هلاک ایشان | میعادی

و آن قریه ها وقتیکه ستم کردند، تباه ساختیم ایشان را، و ما برای تباهی آنها یک وقت مقرر کردیم

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ

ویادکن چون گفت | موسیٰ | جوان خودرا | همیشه میروم | تا آنکه | برسم | به محل جمع شدن | دودریا

و وقتیکه موسیٰ به شاگرد خود گفت، همیشه روان میباشم تا آنکه به دو بندها برسم

أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ

یابروم | مدتهای دور | پس چون رسیدند | به محل جمع | دودریا | فراموش کردند | ماهی خودرا | پس گرفت

و یا اینکه سالها میروم، پس وقتیکه هر دو آنها به ان دو بندی رسیدند، پس ماهی خود را فراموش کردند، پس او در دریا (خود را) یک راه

سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾ فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ آتِنَا

راه خودرا | دردریا | لقب زده | پس چون | گذشتند | گفت | جوان خودرا | بیار برای ما

راه گرفت، که یک نقب میزد، پس وقتیکه هر دو ایشان پیش رفتند، موسیٰ به شاگرد خود گفت که:

غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾ قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ

طعام چاشت | هرآینه یافتیم | ازاین سفرخود | زحمت | گفت | آیادیدی؟ | چون

بیار بما نان چاشت، ما از این سفر خو زحمت دیدیم او برای اش گفت آیا ندیدی؟

أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنسَانِيهُ إِلَّا

نشسته بودیم | به نزد آن سنگ | پس من | فراموش کردم | ماهی را | وفراموش من نگردانید | مگر

چون نشسته بودیم ما نزد آن سنگ۔ پس از من ماهی درهمان جای فراموش شد، و از من یادداشت آن بتو

الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ ۚ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ ۖ عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ

شیطان | که یادکنم آن را | وگرفت ماهی | راه خودرا | دردریا | به طریقه عجیبه | گفت

شیطان فراموش کرد، و ماهی دردریا یک راه عجیبه گرفت موسیٰ علیه السلام گفت:

ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ۚ فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا

این است | آنچه می جستیم | پس باز گشتند | براقدام خود | تفحص کنان | پس یافتند

این همان جای بود که می جستیم، پس هر دو ایشان به قدمهای خود باز گشتند، پس آنها در بندگان من

عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِن لَّدُنَّا

یک بنده | از بندگان ما | که دادیم اورا | رحمت | ازنزدخود | وعلم دادیم اورا | ازنزدخود

یک بنده یافتند، که ما بروی رحم و فضل کرده بودیم و از جانب خود به او یک علم (خاص) داده بودیم

عِلْمًا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰٓ أَن تُعَلِّمَنِ مِمَّا

یک علم | گفت | اورا | موسیٰ | آیا پیروی تو کنم | به اینکه بیاموزانی مرا | از آنچه

موسیٰ به او گفت آیا پیروی تو کنم؟ بشرط اینکه بیا موزانی مرا از آنچه

عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾

آموخته شده ئی | از راه یابی | گفت | هر آینه تو | هرگز نتوانی | با من | صبر

بتو تعلیم داده شده است (خضر) گفت تو با من صبر کردم نتوانی

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِۦ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ

وچگونه صبر کنی | بر چیزیکه | احاطه نه کردی تو بر آن | از فهم | گفت | خواهی یافت مرا | اگر بخواهد

و از کدام چیزیکه بتو علم نیست چگونه بر آن صبر کنی؟ موسیٰ گفت: اگر خداوند بخواهد مرا صابر یابی

ٱللَّهُ صَابِرًا وَلَآ أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ فَإِنِ ٱتَّبَعْتَنِي

خدا | صبر کننده | ومن نافرمانی نه میکنم | ترا | از کدام حکمی | گفت | پس اگر | تو پیروی من میکنی

و هیچ وقت هیچ کاری را خلاف حکم تو نه میکنم (خضر) گفت درست! اگر با من یک جای سکونت میخواهی

فَلَا تَسْـَٔلْنِي عَن شَيْءٍ حَتَّىٰٓ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾ ع ۹ / ۲۱

پس سوال مکن از من | از هیچ چیزی | تا آنکه | خود آغاز کنم | ترا | از آن | ذکر

پس از من درباره هیچ چیز پرسان مکن تااینکه خودم بتو ذکر آن کنم

فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا رَكِبَا فِي ٱلسَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۖ قَالَ

پس هر دو رفتند | تا آنکه | سوار شدند | در کشتی | پاره کرد آن را | گفت موسیٰ

پس هر دو ایشان روان شدند، تا اینکه دریک کشتی سوار شدند، پس (خضر) در آن سوراخ کرد موسیٰ به

أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا إِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ

آیا پاره کردی آن را | تا غرق کنی | اهل آن را | هر آینه کردی | چیزی | عجیب را | گفت | آیا نگفته بودم

او گفت: در آن سوراخ کردی تا سواری های آن را غرق کنی، تو یک کار عجیبه کردی! (خضر) گفت من نگفته بودم که تو

إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾ قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ

هر آینه تو | نتوانی | با من صبر | گفت موسیٰ | مواخذه مکن مرا | به آنچه | فراموش کردم

با من صبر کردن نتوانی موسیٰ گفت به فراموش شدن مگیر مرا

وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا لَقِيَا غُلَٰمًا فَقَتَلَهُۥ

ومیندار بر من | در کار من | دشواری | پس هر دو رفتند | تا آنکه | ملاقی شدند | با پسری | پس بکشت اورا

و در این کار من با من دشواری مکن باز هر دو ایشان روان شدند تااینکه با یک پسر ملاقی شدند

قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةًۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُّكْرًا ﴿٧٤﴾

گفت موسیٰ آیا کشتی | نفس | پاک | بغیر عوض نفسی | هر آینه کردی | چیزی | ناخوش

پس خضر آن را قتل کرد موسیٰ گفت: درست! تو یک روح بی گناه را کشتی؟ بسیار یک کار خراب کردی

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ

اوگفت | آیا نگفته بودم | باتو | هرآینه تو | نتوانی | بامن | صبر | موسیٰ گفت

خضر گفت: آیا بتو نگفته بودم که هیچ وقت بامن صبر کرده نه میتوانی موسیٰ گفت:

إِن سَأَلْتُكَ عَن شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي ۖ قَدْ بَلَغْتَ مِن لَّدُنِّي

اگر پرسم ترا | از چیزی | بعد ازاین | پس همراه مکن مرا | هرآینه تو رسیدی | ازطرف من

اگر بعد از این پرسم ترا از چیزی، پس مارا باخود همراه مکن، هر آینه درباره من تو عذر خود را

عُذْرًا ﴿٧٦﴾ فَانطَلَقَا ۚ وقفة حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا

به عذری | بازهردو روان شدند | تا آنکه | آمدند هردو | به مردم قریه | طعام خواستند | از مردم قریه

پوره کردی، باز هر دو ایشان رفتند تا اینکه به مردم آن قریه آمدند، از آنها طعام خواستند

فَأَبَوْا أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَن يَنقَضَّ

پس آنها انکار کردند | که مهمانی کنند ایشانرا | پس یافتند هردو | درآن جای | دیوار | که میخواست که بیفتد

مگر ایشان از مهمانی ایشان ممانعت کردند پس آنها درآن قریه یک دیوار (کهنه) یافتند که به زمین سقوط کردن اش نزدیک بود

فَأَقَامَهُ ۖ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ

پس راست ساخت آنرا | گفت موسیٰ | اگر میخواستی | میگرفتی | بروی | مزدی | گفت خضر

پس خضر آن دیوار را راست ساخت، موسیٰ گفت اگر تو میخواستی براین اندک اجرت میگرفتی، خضر گفت:

هَٰذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِع

این | جدائی است | میان من | ومیان تو | اکنون آگاه سازم ترا | به مطلب | آنچه | نتوانستی

پس این است جای فراق ما و تو، اکنون ترا به حقیقت آن آگاه خواهم کرد که تو برآن صبر نه کردی

عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾ أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَاكِينَ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ

برآن | صبر | اما | کشتی | برای چند مساکین بود | که کار میکردند | دردریا

هر چه کشتی بود پس آن برای چند نفر مساکین بود که در دریا مزدوری میکردند

فَأَرَدتُّ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُم مَّلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ

پس خواستم | که معیوب کنم آن را | وبود | پیش روی ایشان | پادشاهی | که میگرفت | هرکشتی (درست را)

خواستم که معیوب سازم آن را، و پیش روی ایشان یک پادشاهی بود که هر کشتی (درست) را

غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَا أَن يُرْهِقَهُمَا

بزبردستی | واما آن بچه | بود | والدین او | مسلمانها | پس ترسیدم | که غالب آید برآنها

به زبردستی میگرفت، و هر که آن پسر بود، پس والدین اش ایمان دار بود پس ترسیدم که

طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿٨٠﴾ فَأَرَدْنَا أَن يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَاةً

درسرکشی | وکفر | پس خواستیم | که بدله دهد ایشان را | رب آنها | بهتر | ازآن | در پاکیزه گی

به سرکشی و کفر برآنها غالب نه آید پس خواستم که دربدله رب آنها چنین اولاد

وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ

نزدیک تر | درمهربانی | واما دیوال | پس بود | برای دو پسر | یتیم | درشهر

که بسیار پاکیزه از این و بسیار محبت کننده باشد و هرکه آن دیوار بود، پس آن ملکیت دو پسران یتیمان بود

وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا ۚ فَأَرَادَ رَبُّكَ

وبود | زیرآن | گنجی | برای ایشان | وبود | پدرایشان | نیکوکار | پس خواست | رب تو

وزیر آن برای ایشان گنجی بود، و پدر ایشان مرد نیک بود پس رب تو خواست که هر دو آنها

أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا كَنْزَهُمَا ۖ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ ۚ

که برسند هردو آنها | بجوانی خود | وهردو آنها برآرند | گنجی آنها | ازروی مهربانی | ازپروردگارتو

به عمر پخته سالگی برسند، و گنج خود را خود ایشان برآرند، این همه به رحمت مهربانی پروردگار تو

وَمَا فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ۚ ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِعْ عَلَيْهِ

ونکردم آن را | بحکم خود | این است | مطلب | آنچه | نتوانستی | برآن

میشد، و چیزی را که کردم بحکم خود نکردم این است حقیقت آن که تو برآن صبر نکردی

صَبْرًا ﴿٨٢﴾ وَيَسْأَلُونَكَ عَنْ ذِي الْقَرْنَيْنِ ۖ قُلْ سَأَتْلُو عَلَيْكُمْ

ع ١٢

صبر | ومیپرسند ترا | از | ذوالقرنین | بگو | خواهم خواند | برشما

(ای پیغمبر!) مردم ترا درباره ذوالقرنین میپرسند بگو که ذکر ایشان خواهم خواند بشما

مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾ إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ

ازآن | حال | هرآینه ما | حکومت داده بودیم | اورا | درزمین | وداده بودیم اورا | ازهرچیزی

ما اورا برزمین حکومت داده بودیم و ما اورا هر قسم ساز و سامان

سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَأَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا

بسببی | پس اوروان شد | به یک راه | تا آنکه | اورسید | جای غروب | آفتاب | یافت آن را

داده بودیم، پس او به یک راهی روان شد تااینکه بجای غروب آفتاب رسید، می بیند که آن

تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا ۗ قُلْنَا

که فرو میرود | دریک چشمه | ازگل سیاه | ویافت | نزدآن | قومی را | گفتیم

دریک چشمه سیاه غروب میکند و در نزدیک آن یک قومی را دید که ما به او گفتیم

يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾

ای ذوالقرنین | یاعذاب میکنی | ویا | میگیری | درایشان | نیکوئی

ای ذوالقرنین! (تو اختیار داری) که به ایشان عذاب میدهی و یا به ایشان سلوک درست میکنی

قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ

گفت | اماکسیکه | ستم کرد | پس عذاب خواهیم داد اورا | بازگردانیده شود | بسوی رب خود | پس عذاب دهد اورا

او گفت اما هرکسیکه ستم میکند پس عذاب خواهیم داد اورا، باز گردانیده شود به رب خود پس او به وی

عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَآءً

عذاب | سخت | واما آنکه | ایمان آورد | وکرد عمل | نیک | پس اورا | بدله است

عذاب دهد عذاب سخت، و اما اینکه ایمان آرد، و کند اعمال نیک، به او بدله درست میدهیم

الْحُسْنَىٰ ۚ وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾

نیکی | وخواهیم گفت | اورا | ازحکم خود | آسانی | باز | افتاد در پی | سببی

و درمعامله خود با او نرمی میکنیم، باز او به یک راه دیگری روان شد

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ

تا آنکه | چون رسید | محل برآمدن | آفتاب | یافت آن را | که می برآمد | برقومیکه

تاآنکه او به یک جای (طرف مشرق) رسید، پس او آفتاب را به چنین قوم دید که طلوع میکند

لَّمْ نَجْعَل لَّهُم مِّن دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَ ۖ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا

نه ساخته بودیم | ایشان را | از پیش آفتاب | پرده | هم چنین است | و به تحقیق احاطه کردیم | به آنچه

که ما به ایشان از پیش آفتاب کدام پرده نساخته بودیم سخن همچنین است و بما ساز و سامان او خوب معلوم است

لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ

نزد اوست | علم | باز روان شد | به یک راه | تا آنکه | چون رسید | درمیان دو کوه ها

باز او به یک راه دیگری روان شد تااینکه او به میان دو کوه ها رسید

وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا

یافت | درپیش آن دو کوه ها | قومیکه | نبود نزدیک | که فهمند | سخنی را | گفتند

بطرف دیگری آن چنین قوم را دیدند که تقریباً به سخنها نه می فهمیدند آنها گفتند که

يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ

ای ذوالقرنین | هرآینه | یاجوج | وماجوج | فسادکنندگان اند | درزمین | پس آیا

ای ذوالقرنین! هر آینه یاجوج و ماجوج دراین زمین فساد میکنند پس آیا ما

نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَن تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾ قَالَ

مقرر کنیم | ترا مزدی | بر | این که بسازی | میان ما | ومیان آنها | بندی | گفت

بتو یک اندازه مال جمع کنیم؟ تا که تو میان ما و میان ایشان یک دیوار سازی او گفت:

مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ

آن قدرت که داده است مرا | درآن رب من | بهتر است | پس مدد کنید مرا | بقوت | که بسازم | میان شما

برکدام مالیکه رب من به من قدرت داده است آن بسیار بهتر است شما (تنها) به قوت بازو امداد کنید من کنید من

وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ

ومیان آنها | دیواری | بیارید به من تخته های | آهن | تاوقتیکه | برابر ساخت | میان

درمیان شما و ایشان یک دیوار میسازم برای من تخته های آهن بیارید تااینکه درمیان دو کوه ها

الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوْا حَتّٰىٓ اِذَا جَعَلَهٗ نَارًا قَالَ اٰتُوْنِيْٓ

دوکوه | گفت | (آتش) بدمید | تا آنکه | گردانید آن را | آتش | گفت | بیارید بمن

جای برابر ساخت، پس حکم کرد (که اکنون) بدمید تا آنکه گردانید آن را سرخ مانند آتش. گفت اکنون

اُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾ فَمَا اسْطَاعُوْٓا اَنْ يَّظْهَرُوْهُ وَمَا اسْتَطَاعُوْا

تا بریزم | برآن | دیوار پس گداخته شده | پس نتوانستند | که بالا روند برآن | ونتوانستند

برایم مس گداخته شده را بیارید، تا بریزم بالای آن پس (یاجوج و ماجوج) نه بالای آن قدرت داشت که بروند

لَهٗ نَقْبًا ﴿٩٧﴾ قَالَ هٰذَا رَحْمَةٌ مِّنْ رَّبِّيْ فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ رَبِّيْ

درآن | سراخ کردن | گفت | این | رحمتی است | از جانب رب من | پس چون بیاید | وعده | پروردگار من

و نه درآن قدرت سوراخ نمودن داشت ذوالقرنین گفت: این هم رحمت رب من است، پس وقتیکه تاریخ مقرر رب من برای

جَعَلَهٗ دَكَّآءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّيْ حَقًّا ﴿٩٨﴾ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ

گرداند آن را | هموار | وهست وعده | رب من | راست | وبگذاریم ما | بعضی ایشان را

(این دیوار محکم) را هموار گرداند و وعده رب من برحق است و ما ایشان را در آن روز چنین گذاریم که

يَوْمَئِذٍ يَّمُوْجُ فِيْ بَعْضٍ وَّنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَجَمَعْنٰهُمْ جَمْعًا ﴿٩٩﴾

آن روز | موج میزنند | در بعض دیگر | ودمیده شود | درصور | پس جمع سازیم ایشان را همه

درمیان خود گویا می درآیند، و درصور دمیده شود پس همه ایشان را یک جای کنیم

وَّعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكٰفِرِيْنَ عَرْضًا ﴿١٠٠﴾ الَّذِيْنَ كَانَتْ اَعْيُنُهُمْ

وبیاریم ما | جهنم را | به آن روز | برای کافران | پیش رو | آنانیکه | بودند | چشمهای ایشان

و درآن روز جهنم را به آن کافران پیش کنیم که برچشمهای ایشان از یاد من پرده ها بود

فِيْ غِطَآءٍ عَنْ ذِكْرِيْ وَكَانُوْا لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾ اَفَحَسِبَ

ع ١١ ١٩ ٢

در پرده | از یاد من | وبودند نه میتوانستند | شنیدن | آیا پنداشتند

و ایشان قدرت شنیدن را نداشت آیا باز هم کافران

الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنْ يَّتَّخِذُوْا عِبَادِيْ مِنْ دُوْنِيْٓ اَوْلِيَآءَ

آنانیکه کفر کردند | که بگیرند | بندگانم را | به جز من | دوستها

این گمان میدارند که ما بگذارند و بندگان مرا معبودان بسازند

اِنَّآ اَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكٰفِرِيْنَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ

هر آیینه ما آماده کردیم | جهنم | برای کافران | مهمانی | بگو | آیا خبر دهیم شما را

ما جهنم را برای کافران برای مهمانی تیار ساختیم (ای نبی!) تو بگو که آیا من بشما درباره آن کس

بِالْاَخْسَرِيْنَ اَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾ اَلَّذِيْنَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيٰوةِ

به آنانیکه زیان ترین مردم اند | از روی عمل | آنانیکه | ضائع شده | سعی آنها | در زندگی

خبر دهم که دربارهٔ اعمال خود بسیار درخساره اند؟ ایشان آن مردم اند که کوششهای ایشان درزندگی دنیا

الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ أُولَٰئِكَ

دنیا | وایشان می پندارند | که ایشان | خوب میکنند | کار | آن گروه

برباد شدند، و دراین گمان ندکه گویا ایشان کارهای بسیار نیک میکنند این همان مردم اند که

الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ

آنانیکه کفرکردند | به آیات | پروردگار خود | وبه ملاقات او | پس ضائع شد | اعمال ایشان

از آیات رب خود، و از ملاقات او منکر بودند پس همه کارهای ایشان عبث شدند

فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَزْنًا ﴿١٠٥﴾ ذَٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمُ

پس برپانخواهیم کرد | ایشان را | روز قیامت | وزن (اعمال) | این | جزای ایشان | جهنم است

پس برپا نخواهیم کرد به ایشان هیچ وزن سزای ایشان این جهنم است

بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٠٦﴾ إِنَّ الَّذِينَ

بسبب | کفرایشان | وگرفتند | آیات من | وپیغمبران من را | تمسخر | هرآینه | آنانیکه

زیرا که ایشان کفر کرده بودند، و به نشانهای من و به پیغمبران من استهزاء میکردند هر آینه آنانیکه

آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٧﴾

ایمان آوردند | وعمل کردند نیک | هست | ایشان را | جنت فردوس | مهمانی

ایمان آوردند، و کردند کارهای نیک برای مهمانی ایشان بوستانهای فردوس تیار است

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾ قُلْ لَوْ كَانَ

همیشه میباشند | درآن | نخواهند | ازآن | برگشتن | بگو | اگرباشد

که درآن همیشه میباشند، و هیچ وقت از آن به جای دیگری رفتن نخواهد (ای پیغمبر! بگو) اگر برای

الْبَحْرُ مِدَادًا لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ

دریا | سیاهی | برای سخنهای | رب من | هرآینه فانی شود | دریا | پیش ازآن که | ختم شود

نوشتن سخنهای رب من دریا سیاهی شود، پس دریا ختم میشود پیش از آنکه سخنهای رب من

كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ

سخنهای | رب من | واگرچه | بیاریم | به مانندآن | برای مدد | بگو | هرآینه من انسان هستم

به پایان رسد، اگرچه برای مدد آن یک دریا دیگری آورده شود بگو که من مثل شما یک بشر هستم

مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُو لِقَاءَ

مانندشما | وحی کرده میشود | به طرف من | هرآینه | معبودشما | معبود یک است | پس هرکه | امیدوارد | ازملاقات

به من وحی می آید که معبود شما معبود یکی است پس کسیکه آرزو ملاقات

رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١٠﴾

رب خود | پس مناسب است اورا | عمل | نیک | وشریک نسازد | درعبادت | رب خود | هیچ کسی را

بارب خود دارد، باید که اعمال نیک کند و باید که در عبادت رب خود کسی را شریک نکند

سُوْرَةُ مَرْيَمَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | ثَمَانٌ وَّتِسْعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سوره مريم در مكه نازل شد و آن | آغاز بنام خدائيكه بى اندازه مهربان نهايت بارحم است | نود وهشت آيت وشش ركوع است

آغاز ميكنم بنام خدائيكه بى اندازه مهربان نهايت بارحم است

كٓهٰيٰعٓصٓ ۝١ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهٗ زَكَرِيَّا ۝٢ اِذْ نَادٰى

كاف ـ ها ـ يا ـ ع ـ ص | (اين) ذكر است | از رحمت | پروردگار تو | بر بنده اش | زكريا | وقتيكه او آواز كرد

كاف ـ ها ـ يا ـ ع ـ ص ـ اين رحمت رب تو است آنكه بر بنده خود زكريا فرموده بود وقتيكه او

رَبَّهٗ نِدَآءً خَفِيًّا ۝٣ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّيْ

رب خود را | به دعاء پنهان | او گفت | اى رب من | هر آينه ضعيف شده | استخوان | من

به رب خود به آواز پنهان دعاء كرد و گفت اى رب من! استخوانهاى بدن من ضعيف شده ـ و

وَاشْتَعَلَ الرَّاْسُ شَيْبًا وَّلَمْ اَكُنْ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝٤

وشعله زده | سر من | از پيرى | ونبودم | در دعاء ترا | اى رب من! | بى نوابى بهره

سرم بسبب پيرى شعله ميزند و اى رب من! من از تو درخواستن هيچ وقت نامراد نشده ام

وَاِنِّيْ خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَّرَآءِيْ وَكَانَتِ امْرَاَتِيْ

وهر آينه من | ميترسم | از ورثه خود | بعد از من | وهست | زن من

و من بعد از خود از ورثه خود ميترسم و زنم نازاد است

عَاقِرًا فَهَبْ لِيْ مِنْ لَّدُنْكَ وَلِيًّا ۝٥ يَّرِثُنِيْ وَيَرِثُ

نازاى | پس بخش | مرا | از طرف خود | متصرفى | كه وارث شود از من | ووارث شود

پس بده مرا از طرف خود يک وارث كه وارثانه من و خاندان

مِنْ اٰلِ يَعْقُوْبَ ۖ وَاجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۝٦ يٰزَكَرِيَّآ اِنَّا نُبَشِّرُكَ

از آل يعقوب | وبگردان اورا | اى رب من! | بهتر | اى زكريا | هر آينه ما مژده ميدهيم ترا

يعقوب باشد و اى رب من! و اى رب من بگردان اورا بنده برگزيده (خداوند فرمود) اى زكريا! ماتو بشارت

بِغُلٰمِ ِۨ اسْمُهٗ يَحْيٰى لَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ۝٧ قَالَ

به پسرى | كه نام اش | يحيىٰ است | كه نگردانيديم | اورا | پيش | هم نام | گفت

يک پسر ميدهيم كه نامش يحيىٰ ميباشد ما قبل ازوى هيچ كسى را بنام او نگردانيدم زكريا فرمود:

رَبِّ اَنّٰى يَكُوْنُ لِيْ غُلٰمٌ وَّكَانَتِ امْرَاَتِيْ عَاقِرًا وَّقَدْ بَلَغْتُ

اى رب من! | چگونه باشد | مرا | پسر | وحال آنكه هست | زن من | نازاى | وتحقيق رسيدم

اى رب من! چگونه باشد مرا پسرى وقتيكه زن من ناز اى است و من بدرجه نهايت پيرى

مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝٨ قَالَ كَذٰلِكَ ۚ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ

از سبب كلان سالى | به انتهاء ضعف | گفت همچنين است | گفت | رب تو | آن كار به من آسان است

رسيدم فرشته گفت: هم چنين ميشود رب تو فرموده است اين سخن به من بسيار آسان است

وَقَدْ خَلَقْتُكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ﴿٩﴾ قَالَ رَبِّ

وهرآینه آفریدم ترا | پیش ازاین | ونبودی تو | چیزی | گفت (زکریا) | ای پروردگار من

و ترا هم پیش از این آفریدم و نبودی تو هیچ گفت ای رب من!

اجْعَلْ لِّيْٓ اٰيَةً ۭ قَالَ اٰيَتُكَ اَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلٰثَ لَيَالٍ

بگردان مرا | نشانه | فرمود | نشانی تو این است | که سخن نتوانی گفت | با مردم | سه | شبانه روز

برای من کدام نشانه مقرر کن، فرمود نشانه تو این است که سه شب و روز با مردم سخن نتوانی گفت

سَوِيًّا ﴿١٠﴾ فَخَرَجَ عَلٰى قَوْمِهٖ مِنَ الْمِحْرَابِ فَاَوْحٰٓى اِلَيْهِمْ اَنْ

صحیح باتندرست | پس بیرون آمد | برقوم خود | از حجره | پس اشاره کرد | بسوی ایشان | که

باانکه صحیح و تندرست باشی، پس او از محراب بیرون شد و به مردم آمد و به ایشان اشاره نمود

سَبِّحُوْا بُكْرَةً وَّعَشِيًّا ﴿١١﴾ يٰيَحْيٰى خُذِ الْكِتٰبَ بِقُوَّةٍ ۭ وَاٰتَيْنٰهُ

تسبیح کنید | صبح | وشام | ای یحیی | بگیر | کتاب را | بقوت | ودادیم اورا

صبح و شام تسبیح کنید باز ما گفتیم که ای یحیی! این کتاب را محکم بگیر و ما به

الْحُكْمَ صَبِيًّا ﴿١٢﴾ وَّحَنَانًا مِّنْ لَّدُنَّا وَزَكٰوةً ۭ وَكَانَ تَقِيًّا ﴿١٣﴾

حکم | درحالت صباحت | ورحم دلی | ازطرف من | وپاکیزه گی | وبود پرهیزگار

او در صغارت فهم داده بودیم، و از طرف خود به او رحمدلی و پاکیزه گی داده بودیم و او بسیار پرهیزگار بود

وَّبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا ﴿١٤﴾ وَسَلٰمٌ عَلَيْهِ

ونیکوکار به والدین خود | ونبود | متکبر | سرکش | وسلام است | بروی

و نیکوکار بود درحق والدین خود، و سرکش و نافرمان نبود و بروی سلام باشد روزیکه

يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوْتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ﴿١٥﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ

درروزیکه پیداشده | وروزیکه بمیرد | وروزیکه | برانگیخته شود | زنده | ویادکن | درکتاب

پیدا شده، و روزیکه بمیرد، و روزیکه دوباره برانگیخته میشود و ای نبی! یاد کن

ع ۵

مَرْيَمَ ۘ اِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ﴿١٦﴾ فَاتَّخَذَتْ

ازمریم | وقتیکه او به یک طرف شد | ازاهل خود | درمکان | شرقی | پس گرفت

یعنی درقرآن ذکر مریم بکن، وقتیکه از اهل خود به یک طرف شد و بسوی مکان طلوع آفتاب رفت و از جانب مردم پرده گرفت

وقف لازم

مِنْ دُوْنِهِمْ حِجَابًا ۫ فَاَرْسَلْنَآ اِلَيْهَا رُوْحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا

ازطرف ایشان | پرده | پس فرستادیم | به وی | یک فرشته خود | پس مصور شد | اورا

پس ما به اویک فرشته خاص فرستادیم و درپیش او به صورت یک انسان

بَشَرًا سَوِيًّا ﴿١٧﴾ قَالَتْ اِنِّيْٓ اَعُوْذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ كُنْتَ

آدمی | برابر | اوگفت | هرآینه من پناه میخواهم | به رحمان | ازتو | اگر باشی تو

برابر آشکارا شد مریم گفت من از تو بنام رحمن پناه میخواهم اگر تو از خدا

تَقِيًّا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَٰمًا زَكِيًّا ﴿١٩﴾

پرهیزگار | گفت هرآینه من | فرستاده شده | رب تو | تا بخشم | بتو | پسر | پاکیزه

میترسی فرشته گفت من از جانب رب تو فرستاده شده ام که بتو یک پسر پاکیزه دهم

قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِى بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢٠﴾

گفت | از کجا باشد | برای من پسر | وحال آنکه نرسیده است بمن | بشر (به نکاح) | و نیستم من | بدکار

گفت مرا چگونه پسری شده میتواند؟ و حال آنکه نه رسیده است به من دست هیچ کَسی و نه بدکار بودیم

قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُۥٓ ءَايَةً

گفت | چنین است | فرمود | رب تو | که آن به من | آسان است | و که تا بگردانیم آن را | نشانه

فرشته گفت: چنین میشود رب تو فرموده است این کار به من بسیار آسان است برای اینکه ما اورا برای مردم

لِّلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِّنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ﴿٢١﴾ فَحَمَلَتْهُ

برای مردم | و رحمت | از طرف خود | و هست این | کار | فیصله شده | پس او حامل گردید به او

نشانه و ذریعه رحمت بسازیم و این یک سخن فیصله شده است، پس او حامله شد پس با حمل خود

فَٱنتَبَذَتْ بِهِۦ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٢﴾ فَأَجَآءَهَا ٱلْمَخَاضُ إِلَىٰ

پس او جدا نشست | به او | در یک جای | دور | پس آورد او را | در ولادت | بسوی

در یک جای دور رفت، پس درد ولادت اورا به یک درخت ـ خرما برد

جِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ قَالَتْ يَٰلَيْتَنِى مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا وَكُنتُ

بیخ خرما | گفت | ای کاش من! | می مردم | پیش از این | و می بودم

او گفت: های افسوس! کاش قبل از این مردم بودم و فراموش شده میبودم

نَسْيًا مَّنسِيًّا ﴿٢٣﴾ فَنَادَىٰهَا مِن تَحْتِهَآ أَلَّا تَحْزَنِى قَدْ جَعَلَ

فراموش شده | پس آواز داد او را | از زیر آن | که غمگین مباش | هر آینه پیدا کرده است

باز فرشته اورا از پائین آواز داد که هیچ غم مکن رب تو زیر تو

رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٤﴾ وَهُزِّىٓ إِلَيْكِ بِجِذْعِ ٱلنَّخْلَةِ تُسَٰقِطْ

رب تو | پایان تو | چشمه | و بجنبان | بسوی خود | بیخ را | خرما را | تا بیفگند

یک چشمه پیدا کرده است، و بجنبان بسوی خود درخت خرما را از آن بتو خرما تازه بیفگند

عَلَيْكِ رُطَبًا جَنِيًّا ﴿٢٥﴾ فَكُلِى وَٱشْرَبِى وَقَرِّى عَيْنًا فَإِمَّا

برتو | خرمای تازه | پخته | پس بخور | و بنوش | و سرد و ساز | چشم را | پس اگر

پس تو بخور، و بنوش و چشمهای خودرا به دیدن پسرت روشن بساز و اگر کدام کسی

تَرَيِنَّ مِنَ ٱلْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِىٓ إِنِّى نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ

ببینی تو | از بنی آدم کسی | پس بگو | هر آینه من نذر نهادم | برای رحمن

ترا ببیند پس به اشارت بگو من بنام خدای رحمن نذر روزه را

صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٢٦﴾ فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا

روزه را | پس من سخن نخواهم گفت | امروز | با هیچ آدمی | پس آمد | با پسر خود | نزد قوم خود

گرفتم پس من سخن نخواهم گفت امروز به هیچ بنی آدم باز او پسر خود را در آغوش گرفت و بسوی قوم خود رفت

تَحْمِلُهُ ۖ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٧﴾

برداشته | گفتند | ای مریم! | هر آینه | کردی تو | یک کار | بسیار بد

ایشان گفتند ای مریم! تو بسیار یک کار بد کردی

يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا ﴿٢٨﴾

ای خواهر هارون | نبود پدر تو | مرد بد | ونبود | مادرت | بدکار

ای خواهر هارون! پدرت مرد بد نبود و نه مادرت بدکار بود

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ ۖ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾

پس اشاره کرد مریم | به طرف او | گفتند | چگونه سخن کنیم | با شخصیکه هست در خود گواره | کودکی

براین مریم بسوی پسر اشاره کرد ایشان گفتند چگونه با طفل درگهواره سخن گوئیم

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ﴿٣٠﴾ وَجَعَلَنِي

گفت هر آینه من | بنده الله هستم | داده است مرا | کتاب | وساخته است مرا | پیغمبر | وگردانیده مرا

عیسیٰ گفت هر آینه من بنده الله هستم او به من کتاب داده است، و مرا نبی ساخته است و مرا برکسی

مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا

مبارک | هرجا که | باشم | واو به من وصیت کرده است | به نماز | وزکوة | تاوقتیکه

ساخته است هر جا که من باشم، و او به من حکم خواندن نماز و آداء نمودن زکوة داده است تا که زنده باشم

دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾

باشم | زنده | ونیک سلوک کننده | با مادر خود | ونساخته مرا | گردن کش | بدبخت

و مرا خدمتگار مادرم گردانیده است و مرا سرکش و بدبخت نه گردانیده است

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾

وسلام است | برمن روزیکه | پیدا شدم | وروزیکه | بمیرم | وروزیکه | برانگیخته شدم | زنده

و سلام است برمن روزیکه پیدا شدم، و به روزیکه من میمیرم، و به روزیکه باز زنده برانگیخته میشوم

ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾

همین است | (حال) عیسیٰ پسر مریم | سخن | راستی | درآن که | شک میکنند

این است عیسیٰ ابن مریم این همان سخن راست است که مردم درآن شک میکند

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ ۖ سُبْحَانَهُ ۚ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا

نیست مناسب | خدارا | که بگیرد | کدام پسر | پاک است | چون خواهد فیصله | کاری

این شان خدا نیست که او برای خود اولاد گیرد او پاک است، وقتیکه او اراده یک کاری کند

فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ

پس هرآینه | میگوید | اورا | شو | پس میشود | وهرآینه خدا | رب من | ورب شما است

پس تنها میگو که شو پس آن میشوذ و هر آینه خداوند رب من و رب شما هم است

فَاعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾ فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ

پس پرستید اورا | این است | راه | راست | پس اختلاف کردند | فرقه ها

پس تنها عبادت او کنید، این راه مستقیم دین است باز جماعتهای اهل کتاب

مِن بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِن مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾

درمیان خود | پس خرابی است | آنان راکه | کفر کردند | از حضور | روز بزرگ

درمیان خود اختلاف کردند، پس خرابی است آن مردم را که (به روز بزرگ قیامت) انکار میکنند

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونَنَا ۖ لَٰكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ

چه خوب شنواند | وچه خوب بینانید | روزیکه | بیایند به ما | لیکن | این ظالمان | امروز

روزیکه ایشان به من بیایند چه خوب شنوا و بینا باشند لیکن امروز ستمگاران در گمراهی آشکارا

فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ

درگمراهی آشکارا اند | وبترسان ایشان را | از روز حسرت | چون فیصله میشود

میباشند، و تو ایشان را از عذاب روز حسرت بترسان، وقتیکه فیصله آخری صادر میگردد

الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ

کار | وایشان اند | درغفلت | وایشان ایمان نه می آرند | هرآینه ما

لیکن ایشان در غفلت اند، و ایمان نه می آرند هر آینه ما

نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ وَاذْكُرْ

وارث میشویم | زمین را | وآن راکه | برزمین است | وبسوی ما | گردانیده میشوند | ویادکن

از زمین و ساکنان زمین را وارث هستیم و بسوی ما گردانیده میشوند و امروز دراین کتاب

فِي الْكِتَابِ إِبْرَاهِيمَ ۚ إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ

درکتاب | ابراهیم | هرآینه او | بود | نهایت راست | پیغمبر | چون گفت

ذکر ابراهیم علیه السلام بکن، هر آینه او بسیار نبی راست بود وقتیکه او پدراش را گفت

لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ

پدرخودرا | ای پدرم | چرامیپرستی | آن را | که نه میشنود | ونه می بیند | ورفع نه میکند ازتو

ای پدرم! چرا می پرستی آن را که نه میشوند و نه می بیند و نه به کار تو می آید

شَيْئًا ﴿٤٢﴾ يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ

چیزی | ای پدرم! | هرآینه | آمده است بمن | ازعلم | که نیامده است ترا

هیچ ای پدرم! هر آینه به من آن علم حاصل است که بتو نصیب نشده است

وقف لازم

ع ٢٥ ٥

فَاتَّبِعْنِيٓ أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾ يَٰٓأَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَٰنَ

پس پیروی کن مرا | که بنمایم ترا | راه | راست | ای پدرم | پرستش مکن | شیطان را

پیروی من کن تا بنمایم بتو راه راست ای پدرم! پرستش شیطان مکن

إِنَّ الشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَبَتِ إِنِّيٓ

هرآینه شیطان | هست رحمن را | نافرمان | ای پدرم | هرآینه من

هر آینه شیطان هست رحمان را نافرمان ای پدرم! میترسم

أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمَٰنِ فَتَكُونَ

میترسم | که | برسد ترا | عذاب | از رحمن | پس میشوی

که از جانب رحمن بتو عذاب نه آید پس تو دوست شیطان

لِلشَّيْطَٰنِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ ءَالِهَتِي يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ

باشیطان | دوست | اوگفت | آیا برگشته تو | از معبودان من | ای ابراهیم!

میگردی (آزر) گفت درست! ابراهیم تو از معبودان من برگشته ای؟

لَئِن لَّمْ تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ وَاهْجُرْنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ سَلَٰمٌ عَلَيْكَ

اگر باز نیائی | هرآینه سنگسار کنم ترا | و دور باش از من | موده بسیار | اوگفت | سلام باد برتو

اگر تو از سخنهای خود منع نه شدی، پس ترا سنگسار خواهم کرد، و از روی من همیشه غائب باش ابراهیم گفت

سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّيٓ إِنَّهُۥ كَانَ بِي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾ وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا

من طلب میکنم آمرزش | ترا | از رب خود | هرآینه او | هست بمن | مهربان | و یک سو یستوم از شما | و آنچه

برتو سلام باشد من برای تو از رب خود بخشش خواهم خواست هر آینه او برمن بسیار مهربان است و من از شما

تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا رَبِّي عَسَىٰٓ أَلَّآ أَكُونَ

می پرستید | بجز خدا | و میخواهم من | رب خود را | امید است | که نباشم من

و آنچه می پرستید شما غیر از الله یک سو میشوم و میخواهم من رب خود را امید است که من

بِدُعَآءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ فَلَمَّا اعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ

به پرستش رب خود | بدبخت | باز چون | یک سو شد از آنها | و آنچه | عبادت میکردند | بجز

از خواستن رب خود محروم نه خواهم شد باز وقتیکه ابراهیم از آن مردم و از معبودان ایشان به یک طرف شد

اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾

خدا | بخشیدیم | اورا اسحاق | و یعقوب | و هر یکی | گردانیدیم | نبی

پس ما به او (پسر) اسحق و (نواسه) یعقوب دادیم و در هر دو ایشان نبوت دادیم

وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ

و بخشیدیم | ایشان را | از رحمت خود | و ساختیم ما | ایشان را | گفتار راست

برایشان رحمت کردیم، و ذکر خیر ایشان را بسیار بلند کردیم

عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ مُوْسٰىٓ ۘ اِنَّهٗ كَانَ مُخْلَصًا

بلند | ویاد کن | در کتاب | موسیٰ | هر آینه او | بود | برگزیده

و تو دراین کتاب ذکر موسیٰ را هم بکن هر آینه او بنده خاص خداوند

وَّكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾ وَنَادَيْنٰهُ مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ الْاَيْمَنِ

وبود | رسول | نبی | وندا کردیم اورا | از جانب راست طور

و رسول نبی بودؒ و ما به او از جانب راست کوه طور ندا کردیم

وَقَرَّبْنٰهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗ مِنْ رَّحْمَتِنَآ اَخَاهُ

ونزدیک ساختیم اورا | راز گویان | وعطا کردیم | اورا | از رحمت خود | برادر او

و نزدیک ساختیم اورا برای خبرداری رازداری و اورا بسبب مهربانی، برادراش هارون به حیث

هٰرُوْنَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ اِسْمٰعِيْلَ ۘ اِنَّهٗ كَانَ صَادِقَ

هارون | نبی | ویاد کن | در کتاب | اسماعیل | هر آینه او | بود | راست

نبی عطاء نمودیم، و تو دراین کتاب ذکر اسماعیل هم بکن، هر آینه او از وعده بسیار

الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُوْلًا نَّبِيًّا ﴿٥٤﴾ وَكَانَ يَاْمُرُ اَهْلَهٗ بِالصَّلٰوةِ

وعده | وبود | رسول | نبی | واو حکم میکرد | اهل خود را | به نماز

راست بودؒ و رسول، و نبی هم بودؒ و او به مردم خانه خود حکم نماز خواندن، و حکم آداء نمودن زکوٰة

وَالزَّكٰوةِ ۠ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهٖ مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾ وَاذْكُرْ فِي الْكِتٰبِ

وزکوٰة | وبود | نزد رب خود | پسندیده | ویاد کن | در کتاب

میکردؒ و نزد رب بسیار بهتر بودؒ و تو دراین کتاب ذکر ادریس هم بکن

اِدْرِيْسَ ۘ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيْقًا نَّبِيًّا ﴿٥٦﴾ وَّرَفَعْنٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾

ادریس | هر آینه او | بود | نهایت راست | نبی | وبرداشتیم اورا | به مقام بلند

هر آینه او بسیار نبی راست بودؒ و ما اورا به بسیار درجه بلند رسانیدیم

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيّٖنَ مِنْ ذُرِّيَّةِ

این گروه همان اند | که انعام کرده است الله | بر ایشان | از پیغمبران | از اولاد

این همان انبیاء است که بر ایشان خداوند از انبیاء انعام کرد (یعنی) از اولاد آدم

اٰدَمَ ۗ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوْحٍ ۘ وَّمِنْ ذُرِّيَّةِ اِبْرٰهِيْمَ

آدم | واز اولاده آنانکه | برداشتیم | با نوح | واز اولاد | ابراهیم

و از آن که ما بانوح (درکشتی) برداشتیم و برخی از نسل ابراهیم و یعقوب علیها السلام

وَاِسْرَآءِيْلَ ۘ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا ۭ اِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُ

ویعقوب | واز آنکه | هدایت کرده بودیم | وبرگزیده بودیم | چون خوانده شود | بر ایشان | آیات

و همه ایشان درآن مردم شامل بودند که ما به ایشان هدایت کرده بودیمؒ و برگزیده بودیم وقتیکه نزد ایشان

السجدة

الرَّحۡمٰنِ خَرُّوۡا سُجَّدًا وَّبُكِيًّا ﴿۵۸﴾ فَخَلَفَ مِنۡۢ بَعۡدِهِمۡ خَلۡفٌ

رحمٰن | می افتند به زمین | سجده کنان | وگریان | پس آمد | بعد از ایشان | ناخلف

آیات رحمٰن خوانده شود، می افتد به سجده درحالت گریان، بعد از آن آمدند چنین جانشین آمدند که

اَضَاعُوا الصَّلٰوةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوٰتِ فَسَوۡفَ يَلۡقَوۡنَ غَيًّا ﴿۵۹﴾

که ضائع کردند | نماز را | ومتابعت کردند | خواهشات را | پس زود باشد | که برسند | به سزاء گمراهی

ضائع کردند نماز را، و متابعت کردند خواهشات را پس بسیار زود سزای گمراهی خواهند دید

اِلَّا مَنۡ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولٰٓئِكَ يَدۡخُلُوۡنَ

مگر آنانکه | توبه کردند | وایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | پس این گروه | میدرایند

غیر از آنکه توبه کردند، و ایمان آورد، و کردند اعمال نیک این مردم درجنت

الۡجَنَّةَ وَلَا يُظۡلَمُوۡنَ شَيۡـًٔا ﴿۶۰﴾ جَنّٰتِ عَدۡنِ ِۨالَّتِىۡ وَعَدَ

درجنت | وظلم کرده نه شود برایشان | هیچ | جنتهای | اقامت | آنکه | وعده کرده

میدرایند، و برایشان هیچ ستم کرده نه میشود برای همیشه درچنین بوستانها که وعده آن کرده است

الرَّحۡمٰنُ عِبَادَهٗ بِالۡغَيۡبِ ؕ اِنَّهٗ كَانَ وَعۡدُهٗ مَاۡتِيًّا ﴿۶۱﴾ لَا يَسۡمَعُوۡنَ

رحمٰن | بندگان خود را | به غیب | هرآینه | هست وعده او | رسیدن آینده | نه میشنوند ایشان

رحمٰن به بندگان خود پنهان، هرآینه وعده او هرآینه پوره شدنی است و درآن جا کدام سخن لغو را

فِيۡهَا لَغۡوًا اِلَّا سَلٰمًا ؕ وَلَهُمۡ رِزۡقُهُمۡ فِيۡهَا بُكۡرَةً وَّعَشِيًّا ﴿۶۲﴾

درآن | سخن بیهوده | مگر | سلام | وایشان راست | رزق آنها | درآن | صبح | وشام

نه میشوند فقط سلام میباشد، و به ایشان صبح و شام رزق داده میشود

تِلۡكَ الۡجَنَّةُ الَّتِىۡ نُوۡرِثُ مِنۡ عِبَادِنَا مَنۡ كَانَ تَقِيًّا ﴿۶۳﴾

این | همان جنت است | آنکه | میراث میدهیم | از بندگان خود | آنرا که | باشد پرهیزگار

این همان جنت است که از بندگان خود آن کسی را وارث آن میگردانیم که پرهیزگار باشند

وَمَا نَتَنَزَّلُ اِلَّا بِاَمۡرِ رَبِّكَ ۚ لَهٗ مَا بَيۡنَ اَيۡدِيۡنَا وَمَا خَلۡفَنَا

ومافرود نه می آییم | مگر بحکم | رب تو | اوراست | چیزیکه درپیش ماست | وآنچه | درپس ما است

(فرشتگان) گفت، ما بدون حکم رب خود فرود نه می آیم اورا آنچه درپیش ما است، و چیزیکه درپس ما است

وَمَا بَيۡنَ ذٰ لِكَ ۚ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿۶۴﴾ رَبُّ السَّمٰوٰتِ

وآنچه | درمیان آن است | ونیست | رب تو | فراموش کننده | اوپروردگار | آسمانها

چیزیکه درمیان آن است، ورب تو فراموش کننده هیچ سخنی نیست، اورب آن چیزها است که درآسمانها و زمین، وکه درمیان آن است

وَالۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا فَاعۡبُدۡهُ وَاصۡطَبِرۡ لِعِبَادَتِهٖ ؕ هَلۡ تَعۡلَمُ

وزمین است | وآنچه درمیان آن است | پرستش کن اورا | واستوار باش | بربندگی او | آیا میدانی

پس عبادت کن اورا و به عبادت او مستحکم باش آیا تو اورا کسی هم نام او معلوم است

ع ١٥ / ٧

لَهٗ سَمِيًّا ﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ الْإِنسَانُ أَإِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ

اورا | همنامی | ومیگوید | انسان | که آیا وقتیکه بمیرم | باز بیرون آورده خواهم شد

(انسان) کافر میگوید آیا من وقتیکه بمیرم پس آیا باز هم از قبر زنده برانگیخته خواهم شد

حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ الْإِنسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ وَلَمْ يَكُ

زنده؟ | آیا یاد نه میکند | انسان | که پیدا کردم اورا | پیش از این | حال آنکه نبود

آیا به انسان یاد نیست، که قبل از این پیدا کردیم اورا که هیچ چیز هم نبود

شَيْئًا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ

چیزی | پس قسم است به رب تو | که هر آینه جمع خواهیم کرد ایشان را | وشیاطین را | باز حاضر میسازیم ایشان را

پس قسم رب تو است که هر آینه جمع خواهیم کرد ایشان را و شیاطین را، باز همه ایشان را گردا گرد جهنم

حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ

گرداگرد | جهنم | برزانو افتاده | باز جدا خواهیم کرد | از هر فرقه | که کدام یکی از آنها

حاضر کنیم که بر زانو افتیده میباشند، باز از هر یک گروه آن مردم را جدا خواهیم کرد که از خداوند رحمن

أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ

سخت تر | از رحمن | سرکش بود | باز هم ما | داناتریم | به آنانیکه ایشان

در سرکشی نمودن از همه پیش بودند، باز هم آن هارا خوب می شناسم که بسیار قابل اند درآن

أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾ وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ

زیاد قابل اند درآن | از دخول | ونیست | از شما هیچکس | مگر رسنده برآن | هست این | بر پروردگار تو

و درشما هیچ کسی چنین نیست که درآن نگذرد این بر رب شما سخن حقی است

حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوا وَّنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا

لازم | مقرر شده | باز نجات میدهیم ما | آنانرا که | پرهیز کردند | ومیگذاریم ظالمان را | درآن

که هر آینه پوره شدنی است، باز آن مردم را نجات میدهیم، که پرهیزگار اند، و ستمگاران درآن

جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا

برزانو افتاده | وچون خوانده شود | برایشان | آیات ما | روشن | میگویند | آنانیکه | کفر کردند

برزانو افتیده میباشند، و وقتیکه به ایشان نشانهای آشکارا ما خوانده شود، پس آنانیکه کافراند

لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾

آنانرا که | ایمان آوردند | که کدام گروه درهردو | بهتراست | درمرتبه | ونیکوتراست | به لحاظ مجلس

به مؤمنان میگویند که (درما) هر دو فریق جای کدام بهتر است، و مجلس کدام یکی شائسته است

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَاثًا وَرِئْيًا ﴿٧٤﴾

وبس | هلاک کردیم ما | پیش از ایشان | قومها | که آنها بهتر بودند | درساز وسامان | ومنظر

و ما پیش از این بسیار امتها را هلاک کردیم که از ایشان درساز و سامان و در شکل ظاهری بسیار درست بودند

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَٰنُ مَدًّا ۚ

بگو | کسیکه باشد | درگمراهی | پس مهلت میدهد | اورا رحمن | تا یک موده

ای پیغمبر! تو بگو کسیکه باشد در گمراهی پس خداوند رحمن ایشان را مهلت میدهد مهلت پوره

حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ

تاآنکه | چون ببینند | آنچه راکه | وعده کرده میشود با ایشان | یا | عذاب | ویا قیامت

تاآنکه به ایشان وعده کدام چیز شده است آن را به چشمهای خود می بیند، یا عذاب (دنیا) و یا قیامت

فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٥﴾

پس خواهند دانست | که کدام یک | بدتر است | درمرتبه | وناتوان تر است | ازروی لشکر

پس خواهند دانست که جای کدام شخص بدتر است و لشکر های کدام ضعیف است؟

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى ۗ وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ

وزیاد میکند الله | آنانرا که | راه یافتند | هدایت | ونیکوهای پاکیزه | پاینده

و آنانیکه هدایت حاصل نمودند، خداوند به ایشان هدایت زیاد میدهند، و نیکی ها آنکه باقی میماند

خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ﴿٧٦﴾ أَفَرَأَيْتَ الَّذِي

بهتراست | نزدرب تو | ازروی ثواب | وبهتراست | به لحاظ انجام | آیا دیدی | آن که

آن به نزد رب تو از حیثیت انجام و ثواب بسیار بهتر است، آیا تو آن کسی را دیدی که

كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٧﴾ أَطَّلَعَ الْغَيْبَ

کافرشد | به آیات ما | وگفت | هرآینه داده میشوم | مال | وفرزند | آیا مطلع شده غیب را

از احکام ما انکار کردند و میگوید که به من در (آخرت) هم مال و اولاد داده میشود، آیا به او خبر غیب معلوم است

أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّا ۚ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ

یا گرفته | نزد رحمن | عهد | چنین | نیست می نویسم | آنچه میگوید | وزیاد میکنیم

شده است، و یا اینکه او از رحمن وعده گرفته است؟ نی! چنین نیست، چیزیکه او میگوید ما آن را می نویسیم

لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾ وَنَرِثُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾

اورا | ازعذاب | درازی | وماوارث باشم | آنچه میگوید | وی آیدنزدما | تنها

و به او عذاب زیاد میکنیم، و ما هستیم وارث سخن او و او به ما تنها می آید

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّا ۚ سَيَكْفُرُونَ

وگرفتند ایشان | بجزخدا | معبودان | تاباشند | ایشان را | سبب عزت | هیچ وقت | نی زود است منکر شوند

و ایشان غیر از خداوند، معبودان دیگری برای خود گرفته اند، که برای ایشان باعث عزت باشند هیچ وقت نی!

بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا

ازعبادت آنها | ومیشوند آنها | برایشان | مخالف | آیا ندیدی تو | که هرآینه ما مسلط کردیم

زود است که از عبادت ایشان انکار کند و مخالف ایشان خواهند شد (ای پیغمبر!) آیا بتو معلوم نیست که ما!

ع ٥ ١٧ ٨

الشَّيٰطِيْنَ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ تَؤُزُّهُمْ اَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ

شیاطین | برکافران که | برانگیخته میسازند ایشان را | برانگیختنی | پس شتاب مکن | برایشان

شیاطین را برکافران مسلط کرده ایم که ایشان را (بسوی کفر و گناه) برانگیخته میسازند تو درباره ایشان درعجله مباش!

اِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨۴﴾ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِيْنَ اِلَى الرَّحْمٰنِ

هرآینه می‌شمرم | ایشان را | شمار | روزیکه | جمع کنیم | پرهیزگاران | بسوی رحمٰن

هر آینه ما کارهای ایشان را می شمارم روزیکه ما همه پرهیزگاران را مهمانان خداوند رحمٰن بسازیم

وَفْدًا ﴿٨۵﴾ وَّنَسُوْقُ الْمُجْرِمِيْنَ اِلٰى جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٦﴾ لَا يَمْلِكُوْنَ

مهمانها | ومیرانیم | مجرمین را | بسوی دوزخ | تشنگان | نتوانند

و مجرمین را به جهنم تشنگان میرانیم اختیار سفارش به هیچ کس نباشد و این مردم میگویند

وقف لازم

الشَّفَاعَةَ اِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا

سفارش | مگرکسیکه | گرفته است | ازنزد رحمٰن | وعده | ومیگویند

وقف لازم

که خداوند رحمٰن برای خود پسر گرفته است شما بسیار یک سخن خراب گفتید نزدیک است که براین

اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا اِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ

گرفته | رحمٰن | فرزند | هرآینه آوردید | چیزی ثقیل | نزدیک است که آسمانها

سخن آسمانها بشگافند و زمین پاره پاره

يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْاَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾

بشگافند | ازاین سخن | وبیشگافند | زمین | وبیفتد | کوه‌ها | منهدم گشته

شود و کوه ها ذره ذره بیفتد

اَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمٰنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾ وَمَا يَنْۢبَغِيْ لِلرَّحْمٰنِ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

براینکه میخوانند | برای رحمٰن | فرزند | ونیست مناسب | رحمٰن را | که بگیرد | فرزند

زیرا که ایشان برای رحمٰن پسر مقرر کرده است و حال آنکه به رحمٰن مناسب نیست که کسی را پسر گیرد

اِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِلَّآ اٰتِي الرَّحْمٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾

نیست هیچ کسی | آنکه | درآسمانها | وزمین است | مگرمی آید | به رحمٰن | به حیث بنده

همهٔ آنها که در آسمانها و زمین است موجود است هر یکی ایشان به خداوند رحمٰن به صفت بنده حاضر میشود

لَقَدْ اَحْصٰىهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩۴﴾ وَكُلُّهُمْ اٰتِيْهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

هرآینه اواحاطه کرده است | وایشان راشمرده اند | به شمردن | وهریکی ازآنها | می آید پیش او | روز قیامت

اوهمه چیزها را احاطه نموده است، و درست شمرده است، و هر یکی از ایشان روز قیامت

فَرْدًا ﴿٩۵﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ سَيَجْعَلُ

تنها | هرآینه آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | زود پیدا خواهد کرد

تنها حاضر میشود، هر آینه آنانیکه ایمان آوردند، و کارهای نیکی کردند

لَهُمُ الرَّحْمٰنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾ فَاِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ بِلِسَانِكَ

ایشان را | رحمٰن | دوستی | پس هرآینه | آسان ساختیم ما قرآن را | به زبان تو

خداوند رحمٰن به ایشان محبت پیدا کند ما این قرآن را به زبان تو بخاطر این آسان نمودیم

لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِيْنَ وَتُنْذِرَ بِهٖ قَوْمًا لُّدًّا ﴿٩٧﴾

تا که تو مژده دهی | به آن | پرهیزگاران را | و بترسانی | به آن | قوم خصومت کننده

تا که بذریعهٔ این به پرهیزگاران مژده دهی و بذریعهٔ این مردم خصومت کنندگان را بترسانی

وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْنٍ ؕ هَلْ تُحِسُّ

و بسی هلاک کردیم ما | پیش از ایشان | قومها | آیا | تو محسوس میکنی

و ما پیش از ایشان بسیاری امتها را هلاک کردیم، پس آیا تو در ایشان

مِنْهُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ﴿٩٨﴾ ع

از ایشان | کدام یکی هم | یا میشنوی | ایشان را | آواز خفی

کسی را باقی می بینی، و یا آواز خفی ایشان را میشنوی؟

النصف ع ٦

سُوْرَةُ طٰهٰ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ مِائَةٌ وَّ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝ | خَمْسٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّثَمَانُ رُكُوْعَاتٍ

سورهٔ طٰه درمکه نازل شده و آن | آغاز بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | یک صد و سی و پنج آیت و هشت رکوع است

آغاز میکنم بنام خدائیکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

طٰهٰ ﴿١﴾ مَآ اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰٓى ﴿٢﴾ اِلَّا تَذْكِرَةً

طٰه | فرود نیاوردیم | بر تو | قرآن | که رنج کشی | مگر | پند دادن

ما این قرآن را بتو بخاطر این فرود نیاوردیم که بتو تکلیف برسد بلکه این یادگار است

لِّمَنْ يَّخْشٰى ﴿٣﴾ تَنْزِيْلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوٰتِ الْعُلٰى ﴿٤﴾

برای آنکه | میترسد | نازل کرده شد | از جانب آنکه | آفریده | زمین | و آسمانهای بلند را

که میترسد از جانب آن ذات نازل شده است که زمین و آسمانهای بلند را آفریده است

اَلرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى ﴿٥﴾ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ

رحمٰن است | بر عرش | استوار است | او راست | آنچه در آسمانها | و آنچه در زمین است

آن ذات رحمٰن به حکومت عرش قائم است همه چیز او راست چیزیکه در آسمانها است و چیزیکه در زمین

وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰى ﴿٦﴾ وَاِنْ تَجْهَرْ بِالْقَوْلِ

و آنچه | درمیان آن است | و آنچه در زیر | زمین نمناک است | و اگر | به آواز بلند گوئی

و چیزیکه درمیان آن است، و چیزیکه زیر زمین است و اگر به آواز بلند گوئی سخن

فَاِنَّهٗ يَعْلَمُ السِّرَّ وَاَخْفٰى ﴿٧﴾ اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ

پس هرآینه او | میداند | پنهان | و پنهان تر را | الله | نیست معبود | مگر او | او راست

هرآینه او میداند به رازهای مخفی و پنهان تر از آن هم میداند آن خداوند است غیر از او خداوند نیست هم او راست

الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰى ﴿٨﴾ وَهَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿٩﴾ اِذْ رَا

تمام نامهای | نیکو | و آیا | آمده بتو | خبر | موسیٰ | وقتیکه دیداو

نامهای نیک نیک، و آیا بتو واقعهٔ موسیٰ علیه السلام معلوم است وقتیکه او

نَارًا فَقَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوْٓا اِنِّيْٓ اٰنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّيْٓ

آتشی | پس گفت | اهل خودرا | درنگ کنید | هرآینه من | دیدم | آتشی | امیدوارم

آتش را دید، به اهل خاندانش گفت شما دراینجا درنگ کنید، هر آینه من آتش را دیدم شاید من

اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِقَبَسٍ اَوْ اَجِدُ عَلَى النَّارِ هُدًى ﴿١٠﴾ فَلَمَّآ

که بیارم بشما | از آن | یک شعله | یا بیابم | بر آتش | راه نما | پس چون

بشما یک شعله بیارم، و یا درنزدیک آتش راه نما یابم پس وقتیکه

اَتٰىهَا نُوْدِيَ يٰمُوْسٰى ﴿١١﴾ اِنِّيْٓ اَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ اِنَّكَ

آنجارسید | آواز داده شد | ای موسیٰ! | هرآینه | من رب توام | پس بکش | نعلین خودرا | هرآینه تو

آن جا رسید آواز شد که ای موسیٰ! من رب تو هستم و تو نعلین خود را بکش هر آینه تو به یک

بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٢﴾ وَاَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوْحٰى ﴿١٣﴾

درمیدان پاک هستی | در وادی طوی | و من | برگزیدم ام ترا | پس بشنو | آنچه وحی کرده میشود

میدان پاکیزه یعنی در طویٰ استاده هستی و من ترا برگزیده ام چیزیکه بتو حکم میشود آن را بشنو!

اِنَّنِيْٓ اَنَا اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدْنِيْ ۙ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْرِيْ ﴿١٤﴾

هرآینه من | رب هستم | که نیست معبودی | مگر من | پس بندگی کن مرا | و برپادار نماز را | برای یاد من

هر آینه من رب تو هستم غیر از من ترا معبود نیست پس بندگی کن مرا، و برای یاد من نماز بخوان

اِنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ اَكَادُ اُخْفِيْهَا لِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍ

هرآینه | قیامت | آمدنی است | میخواهم پنهان دارم آن را | تا بدله داده شود | هر نفس را

هر آینه قیامت آمدنی است، میخواهم که آن را پنهان دارم که برای هر کسی بدله سعی خود برسد

بِمَا تَسْعٰى ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ

از آنچه او سعی میکند | پس منع نکند ترا | از آن | کسیکه | ایمان نه می آرد | به آن | واو پیروی میکند

پس آن کسیکه ایمان ندارد و پیروی کند خواهشات خود را نباشد که ترا از این راه حق

هَوٰىهُ فَتَرْدٰى ﴿١٦﴾ وَمَا تِلْكَ بِيَمِيْنِكَ يٰمُوْسٰى ﴿١٧﴾ قَالَ

به خواهشات خود | پس هلاک میشوی | وچیست این؟ | در دست راست تو | ای موسیٰ! | گفت

باز ندارند تا هلاک نشوی و ای موسیٰ! دراین دست راست تو چیست؟ او گفت:

هِيَ عَصَايَ ۚ اَتَوَكَّؤُا عَلَيْهَا وَاَهُشُّ بِهَا عَلٰى غَنَمِيْ وَلِيَ

این عصای من است | که تکیه میکنم | بر آن | و برگها را میرزانم | به آن | به بزهای خود | و برای من

این عصای من است که برآن تکیه میکنم و برگها را برآن میریزانم و از این

فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلْقِهَا يَٰمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

در آن | کارهای دیگری است | دیگری هم | فرمود خدا | بیندازآن را | ای موسیٰ!

و کارهای دیگری هم میگیرم از آن خداوند فرمود پس بیفگند آن را ای موسیٰ!

فَأَلْقَىٰهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ (وقفة)

پس بیفگند اش | پس ناگهان | آن | ماری شد | که میدوید | فرمود | بگیر آن را | ومترس

پس عصای خود را او بیفگند پس ناگهانی آن یک ماری شد که میدوید فرمود: بگیر آن را و مترس

سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَاضْمُمْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْرُجْ

بازخواهیم گردانید آن را | به هیئت | نخستین | وپیوست کن | دست خود را | به بغل خود | تا برآید

باز خواهیم گردانید آن را به هیئت نخست و پیوست کن دست خود را در بغل خود آن بدون از کدام عیب

بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَى ﴿٢٣﴾

سفید شده | بی عیب | این نشانه است | دیگری | تا بنمایم ترا | نشانهای خود | بزرگ بزرگ

سفید شده درخشان می براید این نشانه دوم است برای اینکه بتو از نشانهای بزرگ بنمایم

اذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾ ع ۱۰ ۲۴

برو | بسوی فرعون | هرآینه او | سرکش شده است | گفت | رب من | بکشا | برای من | سینه من

اکنون تو پیش فرعون برو زیرا که او سرکش شده است موسیٰ دعاء خداست ای رب من سینهٔ من را بکشا

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾ وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ﴿٢٧﴾ يَفْقَهُوا

وآسان کن | مرا | کار من | وبکشا | عقده | از زبان من | تا بفهمند

و معاملهٔ من به من آسان کن و بکشا عقده از زبان من تا مردم به سخن من خوب بدانند

قَوْلِي ﴿٢٨﴾ وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾ هَارُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾

سخن را | وبگردان | مرا | وزیر مددگار | از خاندان من | هارون | برادر من

و بگردان مرا مددگار از خاندان من (یعنی) هارون که برادر من است

اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ﴿٣١﴾ وَأَشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾ كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾

قوی کن | باو | کمرم | وشریک سازاورا | درکار من | تا | تسبیح بیان کنم ترا | زیادی

بذریعهٔ او مرا قوی کن و اورا دراین کار من شریک کن تا تسبیح ترا زیاد بیان کنیم

وَنَذْكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدْ أُوتِيتَ

و یاد کنیم ترا | زیادی | هرآینه تو هستی | به احوال ما بینا | گفت | به تو داده شده

و یاد کنیم ترا زیادی هر آینه تو حالات مارا می بینی فرمود: ای موسیٰ! چیزی را که خواستی

سُؤْلَكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٣٧﴾

چیزیکه میخواستی | ای موسیٰ! | وهرآینه احسان کرده ایم | برتو | بار دیگر | هم

بتو داده شد و ما (قبل از این) یک دفعه احسان کرده ایم

إِذْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ﴿٣٨﴾ أَنِ اقْذِفِيهِ فِي التَّابُوتِ

وقتیکه الهام کردیم | بسوی مادر تو | آنچه | الهام کرده میشد | که بینداز اورا | درصندوق

وقتیکه به مادر تو الهام کردیم، آنچه قابل الهام بود (یعنی) اینکه (موسیٰ) را در یک صندوق بینداز

فَاقْذِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيُلْقِهِ الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ عَدُوٌّ لِّي

باز بینداز | صندوق را | دردریا | تااندازد اورا | دریا | بکناره | بگیرد اورا | دشمن من

باز آن صندوق را در دریا بینداز، پس خود دریا آن را به کنار می آرد و بگیرد اورا آن کسی که

وَعَدُوٌّ لَّهُۥ ۚ وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّي ۚ وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِيٓ ﴿٣٩﴾

ودشمن او | وافگندم | برتو | محبتی | از جانب من | وتاپرورده شوی | پیش چشم من

دشمن من است و دشمن او، و افگندم بتو محبت (مردم) از جانب خود و اینکه خاص درنگرانی من پرورش تو شود

وقف لازم

إِذْ تَمْشِيٓ أُخْتُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ مَن

چون میرفت | خواهرتو | پس میگفت | آیا | نشان دهم شمارا | به کسیکه

وقتیکه خواهرت رفت (و به فرعونیان) گفت آیا نشان دهیم شمارا به کسی که پرورش اورا به طریقه درست

يَكْفُلُهُۥ ۖ فَرَجَعْنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ

کفالت کند اورا | پس رسانیدیم ترا | بسوی مادرت | تا | خنک شود | چشم او | وغم نخورد

کند باز رسانیدیم ترا بسوی مادرت تا که چشمان اش بتو سرد شود و غم نخورد

وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَٰكَ مِنَ الْغَمِّ وَفَتَنَّٰكَ فُتُونًا ۚ فَلَبِثْتَ

وکشتی | شخصی را | پس نجات دادیم ترا | از غم | ودرامتحان انداختیم ترا | به امتحان کردن | پس درنگ کردی

و کشتی تو یک شخص را پس ما ترا از آن غم نجات دادیم، و در امتحانات ما انداختیم ترا قسم به قسم

سِنِينَ فِيٓ أَهْلِ مَدْيَنَ ۚ ثُمَّ جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٠﴾

چندین سال | دراهل مدین | پس آمدی | به وقت مقرره | ای موسیٰ!

پس چند سال در مردم مدین تو درنگ کردی باز تو ای موسیٰ! دروقت مقرر دراینجا آمدی

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ﴿٤١﴾ اذْهَبْ أَنتَ وَأَخُوكَ بِـَٔايَٰتِي

وبرگزیدم ترا | برای خود | برو | تو | وبرادرتو | بانشانهای من

و باز ماترا برای خود برگزیدم، پس تو و برادر تو بانشانهای ما بروید

وَلَا تَنِيَا فِي ذِكْرِي ﴿٤٢﴾ اذْهَبَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾

وسستی مکنید | دریادمن | هردوشما بروید | بسوی فرعون | هرآینه او | ازحد گذشته است

و در ذکر من سستی مکنید، هر دو شما بسوی فرعون بروید زیرا که او از حد تجاوز کرده است

فَقُولَا لَهُۥ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَا

پس بگوئید اورا | سخن | نرم | شاید او | پند گیرد | یا بترسد | گفتند

پس باوی سخن نرم بگوئید، شاید نصیحت را قبول کند و یا (از گرفت من) بترسد هردو ایشان گفتند

رَبَّنَآ إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفْرُطَ عَلَيْنَآ أَوْ أَن يَطْغَىٰ ﴿٤٥﴾ قَالَ

ای رب ما! | هر آینه ما میترسیم | که تجاوز کند | بر ما | یا طغیان ورزد | گفت

ای رب ما هر آینه ما میترسیم تا بر ما زیادت نکند لو یا طغیان ورزد الله (ج) فرمود:

لَا تَخَافَآ إِنَّنِى مَعَكُمَآ أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾ فَأْتِيَاهُ فَقُولَآ

مترسید | هر آینه من باشما هستم | می شنوم و می بینم | پس بروید پیش او | پس بگوئید

مترسید شما هر آینه من باشما هستم، هر چیزی را می شنوم و می بینم، پس هر دو شما پیش وی بروید و بگوئید

إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ۥ

هر آینه ما فرستاده شده ایم | از رب تو | پس بفرست | با ما | بنی اسرائیل

هر دو ما فرستادهٔ رب شما ایم، پس تو با ما بنی اسرائیل بفرست

وَلَا تُعَذِّبْهُمْ ۖ قَدْ جِئْنَٰكَ بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّكَ ۖ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىٰ مَنِ

وعذاب مکن ایشان را | هر آینه آورده ایم بتو | نشانه | از رب تو | وسلامتی است | بر کسیکه

و به ایشان اذیت نده، ما بتو از جانب رب تو نشانه آورده ایم، و سلامتیا (در نصیب) آن است که

ٱتَّبَعَ ٱلْهُدَىٰٓ ﴿٤٧﴾ إِنَّا قَدْ أُوحِىَ إِلَيْنَآ أَنَّ ٱلْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ

پیروی | هدایت کند | هر آینه ما | حکم داده شده | بسوی ما | که عذاب | بر آن است | که تکذیب کند

به راه درست میرود، به ما وحی شده است که (عذاب قبر) برای آن کسی مقرر است که تکذیب پیغمبر کند

وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِىٓ

وروگردان شود | گفت | پس | رب شما | ای موسیٰ! | گفت | رب ما آن است | آنکه

و از حق روگرداند فرعون گفت: ای موسیٰ! رب شما کیست؟ موسیٰ فرمود رب ما آن ذات است

أَعْطَىٰ كُلَّ شَىْءٍ خَلْقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ ٱلْقُرُونِ ٱلْأُولَىٰ ﴿٥١﴾

داد | هر چیزی را | صورتش | باز راه نمود | گفت | پس چه | حال است | امتهای گذشته را؟

که به هر چیز واد پیدایش او و باز به او راه نموده است فرعون گفت: بگو که حالات اقوام گذشته چیست

قَالَ عِلْمُهَا عِندَ رَبِّى فِى كِتَٰبٍ ۖ لَّا يَضِلُّ رَبِّى وَلَا يَنسَى ﴿٥٢﴾ ٱلَّذِى

موسیٰ گفت | علم آن | نزد رب من است | در کتاب | نه غلط میکند | رب من | ونه فراموش | اوست

موسیٰ فرمود: علم آن نزد رب من است (در لوح محفوظ) رب من نه غلط میشود و نه چیزی را فراموش میکند (الله)

جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنزَلَ

که ساخت | برای شما | زمین | فرش | وساخت | برای شما | در آن | راه ها | وفرود آورد

آن ذات است که زمین را برای شما فرش گردانیده است و ساخت برای شما در آن راه ها، و از

مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦٓ أَزْوَٰجًا مِّن نَّبَاتٍ شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾

از آسمان | آب | پس برآوردیم | به آن | انواع | از نبات | مختلف

آسمان آب را فرود آورد پس بذریعهٔ آن برآوردیم گونا گون انواع سبزی (و خود شما)

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَىٰ ﴿٥٤﴾ مِنْهَا

بخورید | وبچرانید | چارپایان خودرا | هر آینه | دراین | نشانه است | برای صاحبان عقل | ازاین زمین

آن را بخورید و بچرانید چارپایان خود را درآن هر آینه دراین برای دانشمندان نشانهای زیادی است، ماشمارا از این زمین

خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَىٰ ﴿٥٥﴾

آفریدیم شمارا | ودرآن | برمیگردانیدیم شمارا | وازاین | بیرون خواهیم آورد شمارا | بار دیگر

آفریدیم، و درآن برمیگردانیم شمارا و یک وقت از این برمیداریم شمارا

وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ﴿٥٦﴾ قَالَ أَجِئْتَنَا

وهر آینه نمودیم فرعون را | نشانهای خود | همه | پس نسبت دروغ کرد | وانکار کرد | گفت | آیا آمده ئی مارا

و به فرعون نمودیم همه نشانهای خود را مگر او نسبت دروغ کرد و انکار کرد او گفت ای موسیٰ!

لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٥٧﴾ فَلَنَأْتِيَنَّكَ

تابرآری مارا | اززمین ما | به جادوخود | ای موسیٰ | پس هر آینه می آریم درمقابل تو

آیا تو آمده ئی بما که مارا بقوت جادو خود مارا از ملک خود بکشی، پس اکنون ما هم درمقابله تو

بِسِحْرٍ مِثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ

به یک جادو | به مثل این | پس مقرر کن | میان ما | ومیان شما | وقت وعده | که خلاف نه کنیم از آن ما

چنین جادو تیار کنیم، پس تو درمیان خود و میان ما چنین جای مقرر کن که نه ما از آن خلاف کنیم

وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّينَةِ

ونه تو | یک میدان باشد | هموار | گفت موسیٰ | وعده شما | روز | زینت است

و نه تو دریک میدان همرا این (مقابله) باشد موسیٰ گفت درست است باشما روز میله

وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى ﴿٥٩﴾ فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ

واینکه جمع شود | مردم | وقت چاشت | پس بازگشت | فرعون | بازجمع کرد | مکروفریب خودرا

مقرر است، و اینکه مردم بعد از طلوع آفتاب جمع شوند غرض اینکه فرعون باز گشت و هم سامان مکر

ثُمَّ أَتَىٰ ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا

بازآمد | گفت ایشان را | موسیٰ | افسوس شمارا | مه بندید | برخدا | دروغ

خود را جمع کرد موسیٰ به آن مردم گفت ای مردم بدنصیب! برخدا تهمت های دروغ بسته مکنید

فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَىٰ ﴿٦١﴾ فَتَنَازَعُوا

پس هلاک کند شمارا | به عذاب | وهر آینه نامراد شد | کسیکه | افترا کرد | پس آنها به منازعه شدند

تاکه او شمارا به عذاب هلاک نکند، و کسیکه دروغ بسته میکند او نامراد است باز ایشان

أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا النَّجْوَىٰ ﴿٦٢﴾ قَالُوا إِنْ هَٰذَانِ لَسَاحِرَانِ

درکار خود | میان آنها | ومشوره کردند | پنهانی | گفتند | هر آینه | این دو | ساحران اند

درمیان خود باخصومت شدند، و پنهان مشوره کردند (باز گفتند) این هر دو برادران جادوگران اند

يُرِيدٰنِ أَنْ يُخْرِجٰكُمْ مِّنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا
ميخواهند | كه بكشد شمارا | از زمين شما | بذريعه جادوخود | وآنها دوركنند
ايشان ميخواهند كه شمارا بذريعهٔ جادو خود از ملک تان بردارند و راه برگزيده شمارا ويران سازد

بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَىٰ ﴿٦٣﴾ فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا ۚ وَقَدْ أَفْلَحَ
به طريقه شما | بهتر | اتفاق كنيد | به تدبير خود | باز بيائيد | درصف | وهرآينه كامياب شد
پس همهٔ شما يک جاى و اتفاق كنيد، و دربارهٔ فن خود بندوبست كنيد، و باز قطار قطار بيا آيد

الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَىٰ ﴿٦٤﴾ قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا
امروز | آنكه | غالب شد | گفتند | اى موسىٰ | يااينكه | تو بيفكن | ويا اينكه
زيرا كه امروز آن كس كامياب است كه غالب آيد آنها گفتند كه اى موسىٰ! يا تو بيفكن نخست عصاى خود را

أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ أَلْقُوا ۖ فَإِذَا
باشيم ما | اول | كسيكه بيفكند | گفت | بلكه | شما افگنيد | پس ناگهان
و يا ما نخست بيفگنيم؟ موسىٰ گفت نى! بلكه شما اول بيفگنيد پس ناگهان آن

حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ﴿٦٦﴾
ريسمانها | عصاهاى ايشان | متخيل ميگرديد به او | به سبب جادو آنها | كه آن | ميدود
ريسمانهاى ايشان، و عصا هاى ايشان درخيال موسىٰ به قوت جادو چنين معلوم ميشد كه گويا ميدوند

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ
پس دريافت | درنفس خود | هراسى را | موسىٰ | گفتيم | مترس | هرآينه تو
براين موسىٰ در دل خود خوف محسوس كرد ما گفتيم مترس! تو كامياب هستى

أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا ۖ
توئى | غالب | وبيفكن | آنچه | دردست راست تواست | تا فروبرد | آنچه | ساختند
و اين در دست راست تو كه عصا است آن را بيفكن تا فرود برد آنچه ايشان ساختند

إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأُلْقِيَ
هرآينه | آنچه ساختند | فريب جادوگراست | وكامياب نه ميشود | جادوگر | هرجا كه برود | پس افتادند
اين تنها فريب جادو است، و جادوگران كه هر جاى روند كامياب نه ميشوند

السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ قَالَ
جادوگر | سجده كنان | گفتند | ايمان آورديم ما به رب | هارون | وموسىٰ | فرعون گفت
باز جادوگران به سجده افتيد اند و گفتند ما به رب هارون و موسىٰ ايمان آورديم

آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ
شما ايمان آورديد | به او | پيش ازاين كه | من اجازه دهم بشما | هرآينه او | كلان شما است | آنكه | آموخته است شمارا
فرعون گفت قبل از اين كه بشما اجازت دهم شما به وى ايمان آورديد هر آينه اين همان

السِّحْرَ فَلَاُقَطِّعَنَّ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خِلَافٍ وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمْ

سحر | پس هرآینه قطع میکنم | دست های شما | وپاهای شمارا | مخالف یک دیگر | وهرآینه بردار کشم شمارا

استاذ بزرگ شما است، که بشما جادو آموخته است پس اکنون من دست و پای شمارا مخالف یک دیگر قطع میکنیم و در درختهای خرما

فِيْ جُذُوْعِ النَّخْلِ ۡ وَلَتَعْلَمُنَّ اَيُّنَآ اَشَدُّ عَذَابًا وَّاَبْقٰى ﴿٧١﴾

درتنه های | خرما | وهرآینه خواهد دانست | که عذاب کدام ما | سخت تر وپاینده تراست

شمارا بردار کشم، و هر آینه خواهد دانست که درما (هر دو) عذاب کی سخت و باقی است؟

قَالُوْا لَنْ نُّؤْثِرَكَ عَلٰى مَا جَآءَنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالَّذِيْ فَطَرَنَا

گفتند | ترجیح نه میدهیم ترا | برآن که | آمده است مارا | دلائل واضح | وازآنکه | آفرید مارا

آنها (جادوگران) گفتند هیچ وقت ترا برتری نه میدهم برآن ادله روشن که بما آمده است و در مقابله آن ذات

فَاقْضِ مَآ اَنْتَ قَاضٍ ؕ اِنَّمَا تَقْضِيْ هٰذِهِ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾ؕ

پس بکن | آنچه | حکم میکنی تو | هرآینه | توحکم میکنی | دراین زندگانی | دنیا

مارا آفریده است، پس بکن آنچه تو حکم میکنی تو درباره این دنیا چیزیکه بخواهی کرده میتوانی

اِنَّآ اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطٰيٰنَا وَمَآ اَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ

هرآینه ماایمان آوردیم | به رب خود | تابخشد | مارا | گناهان مارا | وآنچه | مجبور کردی مارا | برآن

ما بر رب خود ایمان آوردیم، که او گناهان مارا عفو کند و کدام جبر که درباره جادوبر ما کرده اید

مِنَ السِّحْرِ ؕ وَاللّٰهُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿٧٣﴾ اِنَّهٗ مَنْ يَّاْتِ رَبَّهٗ

ازجادو | وخدا | بهتر | وپاینده تراست | هرآینه | کسیکه بیاید | نزد رب خود

(آن را هم عفو کند) و خداوند از همه بهتر است و پاینده تر است یادداشته باشید کسیکه به حیث مجرم به رب خود

مُجْرِمًا فَاِنَّ لَهٗ جَهَنَّمَ ؕ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿٧٤﴾ وَمَنْ يَّاْتِهٖ

مجرم | پس هرآینه اورا | جهنم است | که نه میرد | درآن | ونه زندگی میکند | وهرکه بیاید اورا

پیش شود، هر آینه برای او جهنم است که نه میمیرد درآن و نه زندگی میکند، و کسیکه ایمان دار بیاید

مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصّٰلِحٰتِ فَاُولٰٓئِكَ لَهُمُ الدَّرَجٰتُ الْعُلٰى ﴿٧٥﴾ۙ

مؤمن | اواعمال کرد | نیک | پس این گروه ایشان رااست | درجات | بلند

و کارهای نیکی هم کرده باشد، پس به چنین مردم درجات بلند مقرر است

جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ؕ

باغها | همیشه ماندن | که میرود | اززیرآن | جویها | درحالیکه همیشه باشند | درآن

یعنی برای سکونت همیشه باغها که زیر آن جویها میرود، ایشان درآن همیشه میباشند

وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا مَنْ تَزَكّٰى ﴿٧٦﴾ وَلَقَدْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى ۙ

واین است | پاداش | کسیکه | پاک شد | وهرآینه وحی کردیم | بسوی موسیٰ

و این انعام است برای آنکه پاک شد و ما به موسیٰ وحی کردیم

أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا

که به وقت شب ببر | بندگان مرا | باز بساز | برای آنها | راه | در دریا | خشک

که بندگان مرا شب درشب (از مصر) ببر باز در دریا (به زدن عصا) یک راه خشک بساز

لَا تَخَافُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَىٰ ﴿٧٧﴾ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ

نترسی | از گرفتار شدن | و نه از غرق شدن | پس تعاقب کرد ایشان را | فرعون | با لشکر خود

نترسی از گرفتار شدن و نه ترس دیگری (در دل) پس فرعون تعاقب ایشان را کردند با لشکر خود

فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ

پس غرق کردند ایشان را | دریا | آنچه | غرق کردند ایشان را | و گمراه کرد | فرعون

پس موجهای دریا ایشان را غرق کردند، و فرعون قوم خود را گمراه کرده بود

قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ عَدُوِّكُمْ

قوم خود را | و راه نه نمود | ای بنی اسرائیل! | هر آینه نجات دادیم شمارا | از دشمن شما

و راه راست به ایشان نه نموده بود ای بنی اسرائیل ما شمارا از دشمن شما نجات دادیم

وَوَاعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ

و وعده کردیم با شما | در طرف راست طور | و نازل کردیم | برشما | من

و ما به طرف راست کوه طور بشما (وعده دادن تورات) کردیم و من برشما من و سلوی

وَالسَّلْوَىٰ ﴿٨٠﴾ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا

وسلوی | بخورید | از پاکیزه های | آنچه | روزی دادیم شمارا | و از حد تجاوز مکنید

نازل کردیم (و حکم کردیم که) کدام چیزهای پاکیزه که بشما دادیم آن را بخورید و درآن از حد

فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۖ وَمَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ

درآن | پس فرود خواهد آمد | برشما | غضب من | و کسیکه فرود آید بروی

تجاوز مکنید، تا که بشما عذاب من نازل نشود و برکسیکه غضب من نازل شد

غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ ﴿٨١﴾ وَإِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ

غضب من | پس او هلاک شد | و هر آینه من | آمرزنده ام | برای کسیکه | توبه کرد

پس او هلاک شده و هر آینه می آمرزیم کسی را که توبه کرد، و ایمان آرد

وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَىٰ ﴿٨٢﴾ وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ

و ایمان آورد | و عمل کرد | نیک | باز راه راست یافت | و چه چیز بشتاب آورد ترا | (از قوم خود)

و کند عمل نیک، و باز به راه درست قائم شود و ای موسیٰ! چرا تو از قوم خود بشتاب میباشی

يَا مُوسَىٰ ﴿٨٣﴾ قَالَ هُمْ أُولَاءِ عَلَىٰ أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ

ای موسیٰ | گفت ایشان | این اند | روان اند در پی من | و شتافتم | بسوی تو

گفت: ای رب من! همه آنها پیرو من هستند و بسوی تو بخاطر این عجله کردم که تو راضی شوی

رَبِّ لِتَرْضٰى ﴿٨٤﴾ قَالَ فَاِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْۢ بَعْدِكَ

ای رب من | تا راضی شوی | فرمود | هرآینه ما | آزمودیم | قوم تو | بعد از تو

فرمود قوم ترا بعد از تو درامتحان آزمودیم و ایشان را سامری گمراه ساختند

وَاَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوْسٰى اِلٰى قَوْمِهٖ غَضْبَانَ

وگمراه ساختند ایشان را | سامری | پس بازگشت | موسیٰ | بسوی قوم خود | غضبناک

پس موسیٰ علیه السلام درحالت غضب و افسوس به قوم خود باز گشت و گفت:

اَسِفًا ۚ قَالَ يٰقَوْمِ اَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۬ۚ

افسوس کنان | گفت | ای قوم من | آیا وعده نکرده بود | رب شما | وعده خوب

ای قوم من! آیا رب شما باشما وعده خوب نکرده بود؟ باز آیا بشما وقت بسیار گذشته بود

اَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ اَمْ اَرَدْتُّمْ اَنْ يَّحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَّبِّكُمْ

آیا دراز شد | برشما | مدت | یا خواستید | که نازل شود | برشما | غضب | از رب شما

و یا این را میخواستید که حتماً بشما غضب بیاید بخاطر این از عهد محکم خلاف کردید

فَاَخْلَفْتُمْ مَّوْعِدِيْ ﴿٨٦﴾ قَالُوْا مَاۤ اَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا

پس خلاف کردید | وعده ام را | گفتند | خلاف نکردیم | وعده ترا | باختیار خود

آنها گفتند ما از وعده خود به اختیار خود خلاف نکردیم مگر سخن این است که

وَلٰكِنَّا حُمِّلْنَاۤ اَوْزَارًا مِّنْ زِيْنَةِ الْقَوْمِ فَقَذَفْنٰهَا فَكَذٰلِكَ

لیکن بارکرده شدیم | بارهای | از زیور | قوم | پس بیفکندیم آن را | پس هم چنین

برما از قوم (قبطی) کالا ها سنگین شده بود پس ما آن را انداختیم و هم چنین سامری هم انداخت

اَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿٨٧﴾ فَاَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهٗ خُوَارٌ فَقَالُوْا

انداخت | سامری | پس برآورد | ایشان را | گوساله | جسد | که او را آواز گوساله بود | پس گفتند

باز سامری به آن مردم یک گوساله آشکارا نمود که آن تنها یک کالبوت بود مگر صدا میداد پس آنها

هٰذَاۤ اِلٰهُكُمْ وَاِلٰهُ مُوْسٰى ۬ فَنَسِيَ ﴿٨٨﴾ اَفَلَا يَرَوْنَ اَلَّا يَرْجِعُ

این است معبود شما | ومعبود | موسیٰ | پس او فراموش کرد | آیا نه می بینند | که جواب نه میدهد

گفتند که این معبود شما است و هم معبود موسیٰ است مگر موسیٰ فراموش کرد آیا ایشان نه می بینند که (بت)

اِلَيْهِمْ قَوْلًا ۙ وَّلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدْ قَالَ

ایشان | سخنی را | واختیار ندارد | ایشان را ضرر | ونه نفع | وهرآینه گفته بود

جواب سخنهای ایشان را نه میدهد و نه اختیار نقصان آنها دارد و نه از نفع و پیش از این گفت

ع ١٤

لَهُمْ هٰرُوْنُ مِنْ قَبْلُ يٰقَوْمِ اِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهٖ ۚ وَاِنَّ

ایشان را | هارون (هم) | پیش | ای قوم من | شادرامتحان انداخته شدید | به این | وهرآینه

هارون به ایشان گفته بود که ای قوم من! دربارهٔ این گوساله بشما امتحان شده است هرآینه

رَبُّكُمُ الرَّحْمٰنُ فَاتَّبِعُوْنِيْ وَاَطِيْعُوْٓا اَمْرِيْ ﴿٩٠﴾ قَالُوْا لَنْ نَّبْرَحَ

رب شما | رحمٰن است | پس پیروی من کنید | وپیروی کنید | حکم مرا | گفتند | ما همیشه میباشیم

هر آینه رب شما خداوند رحمٰن است پس پیروی من کنید و حکم من را قبول کنید آنها گفتند: ما درعبادت او هستیم

عَلَيْهِ عٰكِفِيْنَ حَتّٰى يَرْجِعَ اِلَيْنَا مُوْسٰى ﴿٩١﴾ قَالَ يٰهٰرُوْنُ

برآن | محکم ایستاده | تا آنکه | برگردد | بسوی ما | موسیٰ | گفت موسیٰ | ای هارون!

تا که به ما بیاید موسیٰ موسیٰ گفت ای هارون!

مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوْٓا ﴿٩٢﴾ اَلَّا تَتَّبِعَنِ ۭ اَفَعَصَيْتَ اَمْرِيْ ﴿٩٣﴾

چه چیز بازداشت ترا | وقتیکه دیدی ایشان | که گمراه شدند | که تو پیروی من نکن | آیا تو نافرمانی کردی | حکم مرا

چرا به من نه می آمدی وقتیکه دیدی ایشان را که گمراه شدند آیا تو هم حکم من را نافرمانی کردی؟

قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَاْخُذْ بِلِحْيَتِيْ وَلَا بِرَاْسِيْ ۚ اِنِّيْ خَشِيْتُ

اوگفت | ای پسر مادرم | مگیر | ریش مرا | ونه موی سرم را | هرآینه من ترسیدم

هارون گفت ای پسر مادرم! مگیر ریش و موی سر مرا هر آینه من ترسیدم

اَنْ تَقُوْلَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِيْ ﴿٩٤﴾

که خواهی گفت که | جدائی آوردی تو | میان بنی اسرائیل | ورعایت نکردی | سخن مرا

که خواهی گفت که در بنی اسرائیل اختلاف پیدا کردی و رعایت نکردی سخن من را

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يٰسَامِرِيُّ ﴿٩٥﴾ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوْا

اوگفت | پس چیست حال تو | ای سامری | گفت | دیدم | چیزی را | که دیگران نه دیدند

موسیٰ گفت پس حال تو چیست ای سامری؟ او گفت یک چیزی را دیدم که دیگران نه دیدند

بِهٖ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُوْلِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ

آن را | پس گرفتم من | یک مشتی خاک | ازنقش قدم | فرستاده شده | پس انداختم آن را | وهم چنین

من از خاک قدمهای فرشته یک موشتی را گرفتم باز آن را دراین بت می انداختم و این سخن

سَوَّلَتْ لِيْ نَفْسِيْ ﴿٩٦﴾ قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِي الْحَيٰوةِ

مشوره داد | مرا | نفس من | فرمود | دور شو | هرآینه | برای تو | درزندگانی (سزاءاست)

نفسم به من مشوره داد موسیٰ گفت برو! همه تو میگوئی که به من دست نزنید

اَنْ تَقُوْلَ لَا مِسَاسَ ۠ وَاِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ تُخْلَفَهٗ ۚ وَانْظُرْ

که گوئی | به من دست نزنید | وهرآینه برای تو | یک وعده است (ازعذاب) | که مخالفت کرده نشود از آن | و ببین

و باتو یک وعده دیگری عذاب هم است که از آن ترا نجات نیست، و ببین

اِلٰٓى اِلٰهِكَ الَّذِيْ ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا ۭ لَنُحَرِّقَنَّهٗ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهٗ

بسوی معبود خود | آنکه تو همیشه برآن هستی | معتکف | می سوزانیم اورا | وباز پراگنده میسازم اورا

بسوی معبود خود از آن که تو عبادت میکنی می سوزانیم آن را و باز (خاکستر) آن را

فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَآ إِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِي لَآ إِلٰهَ إِلَّا هُوَ

در دریا | پراگنده | هر آینه معبود شما | خدای است | آنکه نیست معبود | مگر او

در دریا پراگنده میکنم، هر آینه معبود شما تنها معبود یکی است که غیر از او معبود دیگری نیست

وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٩٨﴾ كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ

احاطه کرده است او | هر چیزی را | به علم | هم چنان | بیان میکنیم | بر تو

او هر چیزی را در علم خود احاطه کرده است (ای پیغمبر!) هم چنین بیان میکنیم ترا واقعات گذشته

مِنْ أَنْبَآءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنٰكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿٩٩﴾

از اخبار | آنچه گذشته است | وهر آینه دادیم ترا | از نزد خود | ذکر (قرآن)

و ما از جانب خود بتو یک نصیحت نامه درست دادیم کسیکه ازاین اعراض کند

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وِزْرًا ﴿١٠٠﴾

کسیکه روبگرداند از آن | پس هر آینه او | بار میدارد | روز قیامت | یک بار

او به روز قیامت یک بار سنگین گناها برداشته باشد و درآن جای همیشه سکونت میکند

خٰلِدِينَ فِيهِ وَسَآءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ حِمْلًا ﴿١٠١﴾ يَوْمَ يُنْفَخُ

همیشه میباشند در آن | وبد است | ایشان را | روز قیامت | برداشتن آن | روز یکه دمیده شود

و آن در روز قیامت برای ایشان یک برداشتن خراب میباشد، روزیکه درصور دمیده شود و همه مجرمان

فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿١٠٢﴾ يَتَخَافَتُونَ

در صور | وجمع کنیم | مجرمین را | درآن روز | کبود چشم گشته | آهسته آهسته میگویند

را چنین جمع میکنیم که چشمانش گرفته باشند و درمیان خود آهسته آهسته میگویند

بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿١٠٣﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ

میان خود | که درنگ نکردید در دنیا | مگر ده (روز) | ما دانا تریم | به آنچه | میگویند

شما تنها در دنیا ده روز درنگ کردید، چیزیکه ایشان میگویند ما برآن خوب میدانیم

إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿١٠٤﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ

چون گوید | بهترین ایشان | در رای | که درنگ نه کردید | مگر یک روز | وی پرسند ترا

درآن روز درایشان عقلمند ایشان گویند شما تنها یک روز دردنیا درنگ کردید و ای پیغمبرا!

عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا

از احوال کوه ها | پس بگو | پراگنده کند آن را | رب من | پراگردنی | پس بگذارد آن را | میدان

مردم ترا درباره کوه ها سوال میکنند بگو که رب من پراگنده کند آن را و زمین را میدان هموار می ماند

صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَا تَرٰى فِيهَا عِوَجًا وَلَآ أَمْتًا ﴿١٠٧﴾ يَوْمَئِذٍ

هموار | نه بینی تو | درآن | کجی | ونه ارتفاع | درآن روز

نه بینی تو درآن نه کجی و نه بلندی درآن روز همه

يَتَّبِعُوْنَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهٗ ۚ وَخَشَعَتِ الْاَصْوَاتُ

می روند دنبال | داعی | که نباشد کجی | آن سخن را | وپست میشود | آوازها

به دنبال داعی میروند که درپیش آن هیچ کسی را کجی باقی نماند، و همه آواز ها درپیش خداوند رحمٰن

لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾ يَوْمَئِذٍ لَّا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ

الله را | نه میشنوی تو | مگر آواز آهسته | درآن روز | فائده نه میدهد | شفاعت

پست میشود، غیر از حرکت (کش) پاها چیزی دیگری را نه میشنوی، درآن روز شفاعت به کسی فائده نه میدهد

اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهٗ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾ يَعْلَمُ مَا

مگر بکسیکه | اجازه داد اورا | رحمٰن | وپسندید | اورا | سخن | میداند | آنچه

مگر به کسیکه رحمٰن اجازه داده باشد و درباره او سخن خوش کرده باشد او همه حالات مردم درپیش و پس

بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيْطُوْنَ بِهٖ عِلْمًا ﴿١١٠﴾ وَعَنَتِ

پیش روی ایشان است | وآنچه | درعقب ایشان است | واحاطه کرده نه میتوانند | به آن | از روی علم | ومیماند (پست)

می شناسد، و مردم به علم خود (از معلومات او) احاطه کرده نه میتوانند و همه روها

الْوُجُوْهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّوْمِ ۭ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾

روهای | بحضورحی قیوم | وخراب گردید | کسیکه | برداشت | بار ظلم

نزد خداوند دائم زنده، و منتظم پست شده باشد و کسیکه بار نافرمانی برداشت، او نامراد میباشد

وَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخٰفُ ظُلْمًا

وکسیکه کند چیزی | ازکارهای شائسته | واومومن هم باشد | پس اونترسد | از ظلم

و کسیکه کار نیک کند، و مؤمن هم باشد، پس به او نه ترس ستم باشد

وَّلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا وَّصَرَّفْنَا فِيْهِ

ونه ازنقصان | وهم چنین | نازل کردیم ما آن را | قرآن | درعربی | وبار بار بیان کردیم | درآن

و نه از نقصان، و هم چنین ما نازل کردیم این قران را به زبان عربی و دراین

مِنَ الْوَعِيْدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ اَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾

ترسانیدن | تاایشان | پرهیزگاری کنند | ویااوپیدا کند | ایشان را | کدام نصیحت

حرف وعید میباشد، تا مردم بترسند و یا اینکه این قرآن درایشان فهم پیدا کند

فَتَعٰلَى اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْاٰنِ مِنْ قَبْلِ

بلنداست | خدا | بادشاه | که حق است | وشتاب مکن | به خواندن قرآن | پیش ازآنکه

پس بسیار بزرگ است آن الله که بادشاه حقیقی است، و تو درخواندن قرآن هیچ وقت عجله مکن

اَنْ يُّقْضٰٓى اِلَيْكَ وَحْيُهٗ ۡ وَقُلْ رَّبِّ زِدْنِيْ عِلْمًا ﴿١١٤﴾

که تکمیل گردد | بتو | وحی آن | وبگو | ای رب من | زیاد کن مرا | دانش

قبل از آنکه وحی آن بتو پوره پوره نازل شود و بگو که ای رب من علم مرا زیاد کن

وَلَقَدْ عَهِدْنَآ اِلٰٓى اٰدَمَ مِنْ قَبْلُ فَنَسِىَ وَلَمْ نَجِدْ

و به تحقیق وعده کرده بودیم ما | به آدم | پیش از این | پس او فراموش کرد | و نه یافتیم ما

و ما قبل از این از آدم وعده گرفته بودیم مگر او آن را فراموش کرد، و نه یافتیم در او قصدی

لَهٗ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَاِذْ قُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اسْجُدُوْا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوْٓا

اورا | قصدی | وچون گفتیم | به فرشتگان | سجده کنید آدم را | پس سجده کردند آنها

و یاد کن وقتیکه به فرشتگان گفتیم که شما به آدم سجده کنید، پس همه ایشان سجده کردند

اِلَّآ اِبْلِيْسَ اَبٰى ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا يٰٓاٰدَمُ اِنَّ هٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ

مگر ابلیس | انکار کرد | گفتیم ما | ای آدم | هر آینه این | دشمن است | ترا | و زن ترا

مگر ابلیس نکرد، او انکار کرد پس ما گفتیم ای آدم! این دشمن تو، و دشمن زوجه تو است

فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقٰى ﴿١١٧﴾ اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوْعَ فِيْهَا

پس بیرون نکند شمارا | از جنت | پس در رنج رفتی | هر آینه ترا است | که نه گرسنه شوی | در آن

پس بیرون نکند شمارا از جنت و در رجست و چار شوید، در جنت نه گرسنه میشوی

وَلَا تَعْرٰى ﴿١١٨﴾ وَاَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا فِيْهَا وَلَا تَضْحٰى ﴿١١٩﴾

و نه برهنه | و اینکه نه تو تشنه شوی | در آن | و نه | حرارت آفتاب یابی

و نه برهنه و این هم که نه تشنه میشوی

فَوَسْوَسَ اِلَيْهِ الشَّيْطٰنُ قَالَ يٰٓاٰدَمُ هَلْ اَدُلُّكَ عَلٰى شَجَرَةِ

پس وسوسه انداخت | در دل او | شیطان | گفت | ای آدم! | آیا نشان دهم ترا | به یک درخت

پس شیطان در دل ایشان وسوسه انداخت و گفت که ای آدم! نشان دهم بتو درخت همیشه بقا

الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلٰى ﴿١٢٠﴾ فَاَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْاٰتُهُمَا

همیشگی | و پادشاهی | که کهنه نشود | پس خوردند | از آن | پس ظاهر شد | ایشان را | شرمگاه ایشان

و چنین بادشاهی بنمایم که ضعیف نه میشود پس هر دو ایشان از آن درخت خوردند پس جاهای

وَطَفِقَا يَخْصِفٰنِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَّرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصٰٓى

و آغاز کردند | که بچسپانند | برخود | از برگ | جنت | و تاخیر کرد در حکم

پرده به ایشان آشکارا شد و هر دو ایشان بچسپاندم درخت به خود آغاز نمودند و از آدم

اٰدَمُ رَبَّهٗ فَغَوٰى ﴿١٢١﴾ ثُمَّ اجْتَبٰهُ رَبُّهٗ فَتَابَ عَلَيْهِ

آدم | رب خود را | پس راه را گم کرد | باز برگزید او را | رب او | پس قبول کرد | توبه او را

درباره حکم رب قصور واقع شد، و در خطائی واقع شدند، باز رب او آن را مقبول گردانید پس توبه او را قبول کرد

وَهَدٰى ﴿١٢٢﴾ قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيْعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ

و راه نمود | گفت | پایان شوید | از اینجا | همه | بعض شما | بعضی را | دشمن

و راه راست به او نشان داد خداوند فرمود هر دو شما از جنت فرود شوید به جمع بعضی شما بعضی را دشمن است

فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ

پس اگر بیاید بشما | از طرف من هدایت | پس کسیکه پیروی کند | هدایت من را | پس گمراه نشود

باز اگر از جانب من بشما هدایت بیاید، پس کسیکه پیروی کند هدایت من را پس او گمراه نه میشود

وَلَا يَشْقَىٰ ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنكًا

و نه رنج کشد | و هر که روگرداند | از ذکر من | پس هرآینه اورا | زندگی | تنگ باشد

و نه مجرم میماند، و کسیکه از یاد من اعراض کند پس هر آینه زندگی او تنگ میباشد

وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَىٰ ﴿١٢٤﴾ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَىٰ

و برانگیزیم اورا | روز قیامت | کور | گوید | ای رب من | چرا برانگیختی مرا | کور

و روز قیامت اورا کور برانگیزم، و میگوید که ای رب من! چرا من را کور برانگیختی؟

وَقَدْ كُنتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا

و حال آنکه بودم | بینا | میفرماید | هم چنین | آمده بود بتو | نشانهای ما | پس فراموشی کردی آن را

من در دنیا بینا بودم، حکم میشود که همچنین بتو نشانهای ما آمده بود، مگر تو رعایت آن را نکردی

وَكَذَٰلِكَ الْيَوْمَ تُنسَىٰ ﴿١٢٦﴾ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ

و هم چنان | امروز | تو فراموش کرده میشوی | و هم چنین | ما سزا میدهیم | کسی را که از حد بگذرد

و هم چنین تو هم امروز فراموش میشوی و هم چنین ما به آن شخص سزا میدهیم که از حد تجاوز کند

وَلَمْ يُؤْمِن بِآيَاتِ رَبِّهِ ۚ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَىٰ ﴿١٢٧﴾

و ایمان نه آرد | به آیات | رب خود | و هر آینه عذاب | آخرت | سخت تر است | و پاینده تر است

و نشانهای رب خود را قبول نکند و عذاب آخرت بسیار سخت و پاینده تر است

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ

آیا راه ننمود | ایشان را | چقدر | ما هلاک کردیم | پیش از ایشان | اقوام | که گردش میکنند

آیا ایشان از این هم عبرت نگرفتند که ما تا اکنون پیش از ایشان بسیار اقوام را تباه کردیم

فِي مَسَاكِنِهِمْ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَىٰ ﴿١٢٨﴾ وَلَوْلَا

در جاهای ایشان | هر آینه در آن | نشانها است | برای عقلمندان | و اگر نمی بود

که در خانهای ایشان آنها اکنون هم میروند؟ هر آینه درآن نشانها است برای عقلمندان

كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾ فَاصْبِرْ

سخنی که سابق صادر شد | از رب تو | عذاب لازم بود | و یک تاریخ | مقرر شده | پس صبر کن

و اگر نمی بود سخنی که قبلاً از رب تو صادر شده و یک وقت مقرر نمی بود پس برایشان آمدن عذاب حتمی میبود

عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ

بر آنچه | میگویند | و تسبیح گو | به ستایش | رب تو | پیش | از طلوع | آفتاب

پس تو بر سخنهای ایشان صبر کن و پاکی رب خود با حمد و ثناء او بیان کن پیش از طلوع آفتاب

ع ١٣ / ١٢

وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ آنَاۤئِ الَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ

وپیش | از غروب آن | ودربعض اوقات | شب | بخوان | ودرحدود | روز

و قبل از غروب آفتاب، و در بعضی اوقات شب هم تسبیح کن و در حصه اول و آخر روز هم

لَعَلَّكَ تَرْضَىٰ ﴿١٣٠﴾ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ

تاتوراضی شوی | ومدوز دراز مکن | چشمانت را | بچیز یکه | بهره مند ساختیم | به آن

برای اینکه تو راضی باشی، و هیچ وقت برآن چیزها چشمه دراز مکن که برای بعضی ایشان دادیم

أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۥ لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَرِزْقُ

به مردم مختلف از آنها | آرائش | زندگی دنیا | تا بیازمایم ایشان را | درآن | ورزق

این تنها آرائش دنیا است، که درآن امتحان آنها میکنیم

رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾ وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ

رب تو | بهتر | وپاینده تراست | وحکم کن | اهل خود را | به نماز | وصابر باش

و رزق رب تو بهتر و باقی تر است و اهل خود را به نماز دعوت کن و خود تو هم

عَلَيْهَا ۖ لَا نَسْأَلُكَ رِزْقًا ۖ نَحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ﴿١٣٢﴾

برآن | نه می طلبیم از تو | روزی | ما | روزی میدهیم ترا | وعاقبت نیک | پرهیزگاران راست

ما از تو روزی نه میخواهیم بلکه ما بتو روزی میدهیم و انجام خوب برای پرهیزگاران است

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَةٍ مِّن رَّبِّهِ ۚ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ

ومردم میگویند | چرا | نه می آرد ما را | نشانه | از پروردگار خود | آیا نرسیده است به ایشان | نشانه

و این مردم میگویند که او مارا از جانب رب خود چرا یک نشانه نه می آرد؟ آیا به ایشان آن سخنها آشکارا

مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾ وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُم بِعَذَابٍ

از آنچه | هست در کتب سابقه | واگر ما | هلاک میکردیم ایشان را | به عذابی

نه آمد که در صحیفه های سابقه موجود بود اگر ایشان را پیش از این قرآن به عذاب

مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ

پیش از این | میگفتند | ای رب ما | چرا | نفرستادی | به ما | رسول | تا پیروی میکردیم

هلاک میکردیم، پس ایشان میگفتند که ای رب ما! چرا به ما یک رسول نمی فرستادی تا حکم ترا

آيَاتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ وَنَخْزَىٰ ﴿١٣٤﴾ قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا ۖ

آیات تو | پیش از آنکه | ذلیل | ورسوا شویم | بگو | هریک | منتظر است | پس منتظر باشید

پیروی میکردیم پیش از آنکه ذلیل و رسوا شویم بگو که همه شما انتظار کنید و شما هم انتظار کند

فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

پس زود میدانید | کیست | اصحاب راه راست | وکه | راه یافت

پس بسیار زود دانید که کیست به راه راست و کیست که راه یافت

سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَةٌ وَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | اثْنَتَا عَشْرَةَ آيَةً وَسَبْعُ رُكُوعَاتٍ

سوره انبیاء مکی است و آن | بنام خدا که مهربان بزرگ و بسیار رحم کننده است | یک صد و دوازده آیت و هفت رکوع است

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ و بسیار رحم کننده است

اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ۝١ مَا يَأْتِيهِم

نزدیک شد | به مردمان | حساب ایشان | و ایشان | در غفلت اند | روگردانند | نه می آید بایشان

برای مردم وقت حساب اعمال ایشان نزدیک شد و ایشان در غفلت اند، روهای خود را گردانیده اند آنها

مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِم مُّحْدَثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۝٢

هیچ نصیحت | از جانب رب ایشان | نو | مگر | میشنوند آن را | وحالیکه ایشان | مشغول بازی هستند

به ایشان که از جانب رب ایشان نصیحت نوی آید ایشان می شنوند مگر چنین که گویا ایشان در بازی هستند

لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ ۗ وَأَسَرُّوا النَّجْوَى ۖ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۖ هَلْ

غافل است | دل های ایشان | و | پنهان میکنند | سازشها | آنانکه | ستم کردند | که نیست

دلهای ایشان غافل است، و این ستمگاران درحالت پنهان مشوره میکنند که این هم مانند شما

هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۖ أَفَتَأْتُونَ السِّحْرَ وَأَنتُمْ تُبْصِرُونَ ۝٣

این | مگر آدمی است | مثل شما | پس آیا می آیید شما | به جادو | وحال آنکه | شما | می بینید

یک آدمی است، پس آیا شما به این سخن جادو میروید و حال آنکه سرچشمه می بینید!

قُلْ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ

گفت پیغمبر | رب من | میداند | هر سخن را | در آسمان | و در زمین | و او است

پیغمبر گفت: رب من به سخن آسمان و زمین میداند و او هر چیز را

السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝٤ بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ بَلِ افْتَرَاهُ

شنوا دانا | بلکه | گفتند | خیالات است | از خوابها | بلکه | از خود ساخته است

می شنود و دانا است، بلکه ایشان میگویند این قران خوابهای پراگنده است بلکه پیغمبر از نفسه خود

بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ الْأَوَّلُونَ ۝٥

بلکه | او شاعر است | پس باید بیارد بما | نشانه | چنانچه فرستاده شده بودند | پیشنیان

ساخته است، بلکه او یک شاعر است به او لازم است که یک نشانه را به ما پیش کند چنانچه انبیاء سابقه بر آن فرستاده شده بود

مَا آمَنَتْ قَبْلَهُم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا ۖ أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ۝٦

ایمان نیاورده بود | پیش از ایشان | هیچ قریه ئی | که هلاک ساختیم آن را | پس آیا ایشان | ایمان می آرند

پیش از ایشان هم اهل قریه ها که ما هلاک کرده بودیم، ایشان ایمان نیاوردند، پس آیا ایشان ایمان می آرند؟

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ ۖ فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ

ونفرستادیم پیغمبران را | پیش از تو | مگر مردمانی | که وحی میکردیم | به ایشان | پس بپرسید | از علم دلدان

و قبل از تو هم مردانی را رسولان فرستاده ایم که به ایشان وحی میکردیم اگر شما به این سخن نه میدانید

إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَٰهُمْ جَسَدًا لَّا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ

اگر هستید شما | که نه میدانید | ونساختیم ایشان را | جسدی | که نه میخورد | طعام

از علماء پرسید' و ما بدنهای ایشان را چنین نساختیم گویا که خوراک نه میکنند

وَمَا كَانُوا خَٰلِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَٰهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَٰهُمْ

ونه | بودند ایشان همیشه باشندگان | باز | راست گردانیدیم باایشان | وعده | پس نجات دادیم ایشان را

و نه ایشان همیشه زنده مانده بودند' باز باایشان وعده خود را راست گردیدیم پس ایشان را و آنها راکه

وَمَنْ نَّشَآءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾ لَقَدْ أَنْزَلْنَآ

وکسی راکه | ما میخواستیم | وهلاک کردیم ما | ازحدگذرندگان | هرآینه | نازل کردیم ما

خواستیم نجات دادیم' و هلاک کردیم از حد تجاوز کنندگان را ای مردم! بالای شما

ع إِلَيْكُمْ كِتَٰبًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

بسوی شما | یک کتاب (قرآن) | که درآن | ذکر شما است | پس آیا شما نه میدانید

یک کتاب (قرآن) نازل کردیم که درآن برای شما نصیحت است پس آیا شما نه میدانید؟

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً

وبسیاری | بربادودرهم کردیم ما | قریه ها | که بودند ستمگار

و بسیاری قریه ها را تباه ساختیم که مردم آن ستمگار بودند' و بعد از آن

وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّآ أَحَسُّوا بَأْسَنَآ

وآفریدیم ما | بعدازآن | اقوام | دیگران | پس وقتیکه | آنها محسوس کردند | عذاب ما

یک قوم دیگری را' پس وقتیکه ایشان عذاب مارا دیدند

إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوٓا إِلَىٰ

ناگهان | ایشان | ازآن | میگریختند | مگریزید | وبرگردید | بطرف

پس از آن قریه به گریختن آغاز کردند (اکنون) مگریزید' کدام نعمتها که بشما داده شده بود

مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا

آن (سامان) | که عیش میکردید شما درآن | وبه خانهای خود | تا شما | پرسیده شود | آنها گفتند

بسوی آن' و بسوی خانه های خود برگردید شاید که از شما پرسیده میشود؟ آنها گفتند:

يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَتْ تِّلْكَ دَعْوَىٰهُمْ حَتَّىٰ

های افسوس! | هرآینه بودیم ما | ظالمان | پس همیشه میباشد | این | فریاد ایشان | تاآنکه

های افسوس! هر آینه ما ستمگاران بودیم پس همیشه بودند که این فریاد میکردند تا آنکه

جَعَلْنَٰهُمْ حَصِيدًا خَٰمِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَآءَ

ساختیم ایشان را | مانند فصل دروشده | مانند آتش خاموشی | ونیافریدیم ما | آسمان

ایشان را مانند زراعت درو شده و مانند آتش خاموش شده ساختیم. و ما آسمان و زمین را

وَالۡاَرۡضَ وَمَا بَيۡنَهُمَا لٰعِبِيۡنَ ﴿۱۶﴾ لَوۡ اَرَدۡنَاۤ اَنۡ نَّـتَّخِذَ

وزمین | آنچه | درمیان آن است | عبث | اگر میخواستیم ما | که بگیریم ما

و چیزیکه درمیان آن است، عبث و لعب نیست اگر ما لعب میخواستیم

لَهۡوًا لَّاتَّخَذۡنٰهُ مِنۡ لَّدُنَّاۤ ۖ اِنۡ كُنَّا فٰعِلِيۡنَ ﴿۱۷﴾ بَلۡ

بازیچه | هرآینه میساختیم آن را | از جانب خود | اگر | میبودیم کنندگان | بلکه

هر آینه میخواستیم آن را از جانب خود اگر میبودیم چنین کنندگان، بلکه

نَقۡذِفُ بِالۡحَـقِّ عَلَى الۡبَاطِلِ فَيَدۡمَغُهٗ فَاِذَا هُوَ زَاهِقٌ ؕ

می افکنیم | حق | بر باطل | پس می شکند سر اورا | پس ناگهان | آن میرود

ما حق را بر باطل می افکنیم، پس سر آن را می شکند پس آن (باطل) محو میشود

وَلَـكُمُ الۡوَيۡلُ مِمَّا تَصِفُوۡنَ ﴿۱۸﴾ وَلَهٗ مَنۡ فِى السَّمٰوٰتِ

وشمارا | هلاکت است | از آنچه | شما بیان میکنید | واوراست | آنکه | درآسمانها

و شما که کدام دروغ بیان میکنید، آن برای شما هلاکت است، و چیزیکه درآسمانها و زمین است

وَالۡاَرۡضِ ؕ وَمَنۡ عِنۡدَهٗ لَا يَسۡتَكۡبِرُوۡنَ عَنۡ عِبَادَتِهٖ وَلَا يَسۡتَحۡسِرُوۡنَ ﴿۱۹﴾ ۚ

وزمین است | وآنکه | باوی است | سرکشی نه میکنند | از عبادت او | ونه مانده میشوند

همه اوراست، و آن (فرشتگان) که نزد او است از عبادت او سرکشی نه میکنند، و نه سستی میکنند

يُسَبِّحُوۡنَ الَّيۡلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفۡتُرُوۡنَ ﴿۲۰﴾ اَمِ اتَّخَذُوۡۤا

تسبیح میگویند | شب | وروز | سستی نه میکنند | آیا | مقرر کردند

شب و روز در تسبیح خداوند مشغول اند و سستی نه میکنند، آیا این مردم به روی زمین

اٰلِهَةً مِّنَ الۡاَرۡضِ هُمۡ يُنۡشِرُوۡنَ ﴿۲۱﴾ لَوۡ كَانَ فِيۡهِمَاۤ

معبودان | از زمین | که ایشان را | دوباره زنده میکنند | اگر میبود | دراین

چنین معبودان را مقرر ساختند که ایشان دوباره زنده میکنند؟ اگر درزمین و آسمان

اٰلِهَةٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبۡحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ الۡعَرۡشِ

معبودان دیگری | غیر از خدا | پس هردو آسمان وزمین تباه میشدند | پس پاک است | خدا | مالک | عرش

غیر از خداوند آلهه دیگری میبود، پس هر دو تباه میشدند پس کدام سخنها که مردم درباره او بیان میکنند

عَمَّا يَصِفُوۡنَ ﴿۲۲﴾ لَا يُسۡـئَلُ عَمَّا يَفۡعَلُ وَهُمۡ يُسۡـئَلُوۡنَ ﴿۲۳﴾

از آنچه | ایشان بیان میکنند | پرسیده نه میشود | از او | چیزیکه او کند | واز ایشان | پرسیده میشوند

خداوند مالک عرش از آن پاک است او که هر چیزی میکند از او پرسیده نه میشود و از مردم پرسیده میشود

اَمِ اتَّخَذُوۡا مِنۡ دُوۡنِهٖۤ اٰلِهَةً ؕ قُلۡ هَاتُوۡا

آیا | ایشان گرفتند | غیر از خدا | معبودان دیگری | بگو | بیارید شما

آیا ایشان برای خود غیر از خدا معبودان دیگری را گرفتند؟ بگو که شما یک دلیل بیارید

بُرْهَانَكُمْ ۚ هٰذَا ذِكْرُ مَنْ مَّعِيَ وَذِكْرُ مَنْ قَبْلِيْ ۗ

سند خود را | این | ذکر است | آنرا که | با ما اند | و یاد | آنانکه | پیش از من بودند

پیش کنید، این ذکر آن مردم است که با من است و آنانیکه پیش از من بودند

بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۙ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿٢٤﴾

بلکه | اکثر ایشان | نه میدانند | به حق | پس ایشان | رو میگردانند

بلکه در ایشان اکثر مردم به سخن حق نه میدانند فلهذا از آن اعراض میکنند

وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا نُوْحِيْٓ

و نفرستادیم ما | پیش از تو | هیچ | پیغمبری | مگر وحی فرستادیم

و ما نفرستادیم پیش از تو هیچ پیغمبری که به او این وحی نکرده باشیم

اِلَيْهِ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدُوْنِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا اتَّخَذَ

بسوی او | اینکه نیست معبود | مگر من هستم | پس عبادت کنید مرا | و گفتند | گرفته است

که غیر از من معبود دیگری نیست، پس تنها عبادت مارا کنید، و ایشان میگویند که خداوند

الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهٗ ۗ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُوْنَ ﴿٢٦﴾

رحمٰن | اولاد | او پاک است | بلکه | بندگان اند | باعزت

رحمٰن اولاد گرفته است، حال آنکه او از آن پاک است بلکه (فرشتگان) بندگان معزز اوست

لَا يَسْبِقُوْنَهٗ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِاَمْرِهٖ يَعْمَلُوْنَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ

پیش دستی نه میکنند از او | به هیچ سخن | و ایشان | به حکم او | کار میکنند | میداند

از او پیش دستی نه میکنند در هیچ سخنی و به حکم او پوره پوره عمل میکنند به او معلوم است

مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُوْنَ ۙ اِلَّا

آنچه | پیش روی ایشان است | و آنچه عقب ایشان است | و | شفاعت نه میکنند | مگر

آنچه پیش روی ایشان است، و آنچه عقب ایشان است، و ایشان سفارش کسی را هم کرده نه میتوانند

لِمَنِ ارْتَضٰى وَهُمْ مِّنْ خَشْيَتِهٖ مُشْفِقُوْنَ ﴿٢٨﴾

برای کسیکه | راضی باشد | و ایشان | از هیبت او | ترسندگانند

غیر از آن کسیکه خداوند از او راضی باشد و آنها همیشه از هیبت خداوند در ترس میباشند

وَمَنْ يَّقُلْ مِنْهُمْ اِنِّيْٓ اِلٰهٌ مِّنْ دُوْنِهٖ فَذٰلِكَ

و هر که | گوید | از ایشان | که من | معبودم | بجز او | پس او را

و هر که در ایشان بگوید که من غیر از او معبودم پس او را ما

نَجْزِيْهِ جَهَنَّمَ ۗ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٩﴾ اَوَلَمْ يَرَ

سزا میدهیم | جهنم | همچنان | جزا میدهیم | ستمگاران را | آیا ندیدند

سزاء جهنم میدهیم، ما به ظالمان چنین سزا میدهیم، آیا به کافران این سخن

الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا

آنانیکه | کافربودند | که | آسمانها | وزمین | بودند

معلوم نیست که آسمانها و زمین درمیان خود بسته بودند

رَتْقًا فَفَتَقْنٰهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ ۖ

بسته | پس جدا ساختیم هردورا | وآفریدیم ما | ازآب | هرچیز | زنده

باز آن را جدا ساختیم، و ما از آب هر چیز زنده را آفریدیم

أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ

پس آیا ایشان ایمان نه می آرند | پیدا کردیم | درزمین | کوه ها | که | مائل نشود

پس آیا ایشان ایمان نه می آرند، و ما درزمین کوه ها ساختیم برای اینکه بالای ایشان حرکت نکند

بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

به ایشان | وگذاشتیم | درآن | راه های | کشاده | تاایشان | راه یابند

و گذاشتیم درآن راه ها کشاده، کشاده تا ایشان راه یابند

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا ۖ وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾

وساختیم | آسمان را | سقف | محفوظ | وایشان | ازنشانه آن | روگردانند

و ما ساختیم آسمان را یک سقف محفوظ براین هم نشانهای آسمانی درنظر نه می آرند

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ

واوست آنکه | بیافرید | شب | وروز | آفتاب | وماهتاب | هریکی

و خداوند آن ذات است که شب و روز، آفتاب و مهتاب را آفریده است، هر یکی از آنها

فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۖ

درآسمان | حرکت میکنند | ونه | دادیم | هیچ آدمی را | پیش ازتو | زندگی جاودان

در دائره خود حرکت میکنند، و ما پیش از تو هم به یک بشری هم زندگی جاودانی ندادیم

أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخَالِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۗ

پس آیا اگر | وفات شوی تو | پس ایشان | همیشه باشندگانند | هرنفسی | چشنده | مرگ است

پس آیا اگر تو وفات شوی، پس ایشان همیشه زنده میباشند؟ هر نفس چشنده مرگ است

وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۖ وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا

ومی آزمائیم شمارا | به سختی | وبه آسودگی | آزمودنی | وبسوی ما | بازگردانیده میشوید | وچون

و ما بطور آزمایش به سختی و راحت آزمایش میکنیم و بسوی ما باز گردانیده میشوید و وقتیکه

رَآكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا ۖ أَهٰذَا

ببینند ترا | آنانیکه | کفرکردند | نمیگیرند ترا | مگر به تمسخر | آیا این است؟

این کافران ببینند ترا چیزی نه مگر مسخره میکنند که آیا این همان

الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ ۚ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٦﴾

آن مرد | که یاد میکند | معبودان شما | وایشان | از یاد | رحمن | منکرانند

مرد است که معبودان شمارا به بدی یاد میکند و حال آنکه خود ایشان از یاد رحمن انکار میکنند

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ ۚ سَأُرِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾

آفریده شده | انسان | از شتاب | زود وانمود میکنیم بشما | نشانهای خودرا | پس شتاب مکنید

در پیدایش انسان شتاب آفریده شده است زود وانمود میکنم بشما نشانهای خود پس شما عجله میکند

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾

ومیگویند | کی باشد | این | وعده | اگر | باشید راستگویان؟

و ایشان میگویند این وعده کی پوره میشود اگر شما راستگو هستید؟

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ

اگر | بدانند | آنانیکه | کفر کردند | وقتیکه | باز داشته نخواهند ایشان | از روهای خود

کاش! به منکران آن وقت معلوم میبود که باز داشته نخواهند از روهای خود آتش

النَّارَ وَلَا عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ

آتش را | ونه | از پشتهای خود | ونه بایشان | مدد میرسد | بلکه

و نه از پشتهای خود و نه به ایشان هیچ نوع امداد رسیده میشود چیز نه مگر

تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا

بیاید بایشان | ناگهان | که وارخطا کند ایشان را | پس قدرت نداشته باشند | به دفع آن | ونه

این آتش به ایشان ناگهان می آید که ایشان را وار خطا کنند باز نه آن آتش دفع کرده میشود

هُمْ يُنْظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ

به ایشان | مهلت داده شود | ویقینا استهزا کرده شده | به پیغمبران | پیش از تو

و نه به ایشان مهلت توبه کردن داده میشود و قبل از تو هم به پیغمبران استهزاء شده است

فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ

پس نازل کردند | به آنانیکه | استهزا میکردند | از ایشان | آنچه | بود به آن

پس آنانیکه استهزاء میکردند عذاب ایشان را احاطه کردند به آنکه ایشان

يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤١﴾ قُلْ مَنْ يَكْلَؤُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

که استهزا میکردند | بگو | کیست که | نگهبانی میکند شمارا | در شب | و روز

استهزاء میکردند ای پیغمبر! بگو که کیست که شمارا از عذاب رحمان در شب و روز

مِنَ الرَّحْمَٰنِ ۗ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾

از عذاب رحمن | بلکه | ایشان | از یاد پروردگار خود | روگرداناند

حفاظت میکند (اگر او بخواهد) سخن این است که ایشان از یاد رب خود اعراض میکنند

اَمْ لَهُمْ اٰلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِّنْ دُوْنِنَا ؕ لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ

یا ایشان را | معبودانی است | که حفاظت ایشان میکنند | غیر از ما؟ | نه میتوانند

آیا ایشان را غیر از من چنین معبودانی است که حفاظت ایشان را کنند؟ ایشان نصرت نفسهای

نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِّنَّا يُصْحَبُوْنَ ﴿۴۳﴾

مدد | نفسهای ایشان | ونه ایشان را | از طرف ما | رفاقت کرده میشود

خود را هم کرده نه میتوانند، و نه درمقابله ما کسی دیگری امداد ایشان را کرده میتواند ما به ایشان

بَلْ مَتَّعْنَا هٰۤؤُلَآءِ وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ

بلکه | سامان عیش دادیم ما | ایشان را | و به پدران ایشان | تا آنکه | دراز شد | برایشان

و پدران ایشان، سامان عیش دادیم تااینکه برایشان یک موده طولانی گذشت

الْعُمُرُ ؕ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَاْتِى الْاَرْضَ نَنْقُصُهَا

زندگی | آیا نه می بینند | که ما می آئیم | زمین را | که کم میکنیم آن را

آیا ایشان نه می بینند که ما زمین تحت (قبضه ایشان) بذریعهٔ فتوحات مسلمانها از هر جانب

مِنْ اَطْرَافِهَا ؕ اَفَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ﴿۴۴﴾ قُلْ اِنَّمَاۤ اُنْذِرُكُمْ

از کناره های آن | آیا ایشان | غلبه کنندگانند | بگو | هر آینه | میترسانیم شمارا

تنگ میکنیم، آیا اکنون هم ایشان غلبه کنندگانند؟ (ای پیغمبر!) بگو که من شمارا تنها بذریعه وحی

بِالْوَحْىِ ۖ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَآءَ اِذَا مَا يُنْذَرُوْنَ ﴿۴۵﴾

بذریعه وحی | ونه میشنود | کر | خواندن | چون | ترسانده شوند

از نافرمانی خداوند میترسانیم وقتیکه کران ترسانیده شوند، آنها نه میشنوند

وَلَئِنْ مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُوْلُنَّ

واگر | برسد با ایشان | یک چپه | از عذاب | رب تو | هر آینه ایشان میگویند

اگر به ایشان از جانب رب تو به ایشان یک چپه عذاب برسد، پس ایشان میگویند

يٰوَيْلَنَاۤ اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿۴۶﴾ وَنَضَعُ الْمَوَازِيْنَ

ای وای برما | هر آینه ما | بودیم ستمگاران | و | میگذاریم | ترازوهای

ای وای! بر ما هر آینه ما بر نفسهای خود ستم میکردیم، و ما روز قیامت، ترازو هائی

الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا ؕ

انصاف | به روز | قیامت | پس ستم کرده نشود | به هیچ کسی | چیزی

انصاف میگذاریم، پس برکسی ذره هم ظلم کرده نه میشود

وَاِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ اَتَيْنَا بِهَا ؕ

واگر | باشد (عمل) | به مقدار | دانه | از خردل | بیاوریم ما | آن را

اگر باشد عمل انسان به اندازه دانه از خردل هم آن را می آریم

وَكَفٰى بِنَا حٰسِبِيْنَ ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسٰى وَهٰرُوْنَ

وکافی هستیم | ما | حساب کنندگان | وهرآینه | داده بودیم | موسیٰ را | وهارون را

و برای حساب گرفتن تنها ما کافی هستم و ما به موسیٰ و هارون تورات دادیم

الْفُرْقَانَ وَضِيَآءً وَّ ذِكْرًا لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿٤٨﴾ الَّذِيْنَ

کتاب فرق کننده درحق وباطل | وروشن | و | یاد | برای متقیان | آنانیکه

که درحق و باطل فرق کننده، و روشنی بود و برای پرهیزگاران نصیحت است، برای آنانیکه

يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَ هُمْ مِّنَ السَّاعَةِ

میترسند | از پروردگار خود | بدون دیدن | و | ایشان از قیامت

که از رب خود غائبانه میترسند، و ایشان از قیامت هم ترس دارند

مُشْفِقُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَهٰذَا ذِكْرٌ مُّبٰرَكٌ اَنْزَلْنٰهُ ۭ اَفَاَنْتُمْ

ترسندگانند | واین (قرآن) | ذکراست | مبارک | که فروفرستادیم آن را | آیا شما

و این کتاب (قرآن) نصیحت بابرکت است آنکه فرود آوردیم، پس آیا شما از این انکار

لَهٗ مُنْكِرُوْنَ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَآ اِبْرٰهِيْمَ رُشْدَهٗ

از آن | منکراید؟ | وهرآینه | داده بودیم | ابراهیم را | هدایت او

میکنید؟ و ما به ابراهیم قبل از این هدایت داده بودیم

مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهٖ عٰلِمِيْنَ ﴿٥١﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ

قبل ازاین | وبودیم ما | ازآن | باخبر | چون | گفت | پدرخودرا

و ما از آن باخبر بودیم، وقتیکه او به پدر خود و به قوم خود

وَ قَوْمِهٖ مَا هٰذِهِ التَّمَاثِيْلُ الَّتِيْٓ

و | قوم خودرا | چیست این؟ | صورتها | آنکه

گفت که این چه (واهیات) اشکال است که برای عبادت آن شما

اَنْتُمْ لَهَا عٰكِفُوْنَ ﴿٥٢﴾ قَالُوْا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا لَهَا

شماآن رامجاورهستید | آنهاگفتند | یافتیم ما | پدران خودرا | که آن را

مجاور هستید، ایشان گفتند: پدران خود را درعبادت آنها

عٰبِدِيْنَ ﴿٥٣﴾ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ وَ اٰبَآؤُكُمْ

پرستش میکردند | گفت | هرآینه | بودید شما | و | پدران شما

دیده بودیم، ابراهیم گفت که شما و پدران شما درگمراهی آشکارا

فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوْٓا اَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ

درگمراهی | آشکار | گفتند | آیا آوردی بما | سخن راست | یا هستی تو

بودند، ایشان گفتند آیا به ما سخن حق آورده اید یا اینکه

مِنَ اللّٰعِبِيْنَ ﴿۵۵﴾ قَالَ بَلْ رَّبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ
از بازی کنندگانی | او گفت | بلکه رب شما | رب است | آسمانها
یا بازی میکنی؟ (بازی هست؟) ابراهیم گفت رب شما، رب آسمانها و زمین است

وَالْاَرْضِ الَّذِیْ فَطَرَهُنَّ ۖ وَ اَنَا عَلٰی ذٰلِكُمْ
وزمین را | آنکه | پیدا کرد آن را | و | من | براین
که همه آن را آفرید، و من براین سخن گواه ام

مِّنَ الشّٰهِدِیْنَ ﴿۵۶﴾ وَتَاللّٰهِ لَاَكِیْدَنَّ اَصْنَامَكُمْ بَعْدَ اَنْ
از گواهان ام | وقسم بخدا | که چاره کنم | بتان شمارا | بعد از ان که
و سوگند به خدا، وقتیکه شما (از ایشان) بروید پس من با بتان شما

تُوَلُّوْا مُدْبِرِیْنَ ﴿۵۷﴾ فَجَعَلَهُمْ جُذٰذًا اِلَّا كَبِیْرًا
روگردانید شما | پشت گردانیده | پس گردنید آن را | پاره پاره | غیر | از بت بزرگ
یک چاره میکنم پس (ابراهیم) آن بتان را پاره پاره کرد، مگر یک بت بزرگ را چیزی نکرد

لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ اِلَیْهِ یَرْجِعُوْنَ ﴿۵۸﴾ قَالُوْا مَنْ
ایشان را | تا ایشان | بسوی او | رجوع کنند | گفتند | که
شاید مردم بسوی او رجوع کنند، مردم گفتند که کرد این با معبودان ما؟

فَعَلَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَاۤ اِنَّهٗ لَمِنَ الظّٰلِمِیْنَ ﴿۵۹﴾ قَالُوْا
کرد این کار را | با معبودان ما | هرآینه او | از ستمگاران است | گفتند
هر آینه او بسیار ستمگار بزرگ است در ایشان کسی گفت

سَمِعْنَا فَتًی یَّذْكُرُهُمْ یُقَالُ لَهٗۤ اِبْرٰهِیْمُ ﴿۶۰﴾ قَالُوْا
شنیدیم | از یک جوان | که ذکر آن را میکند | که میگویند | او را | ابراهیم | گفتند
ما از دهن یک جوان بدی آن را شنیدیم که به او ابراهیم گفته میشود، مردم گفتند

فَاْتُوْا بِهٖ عَلٰۤی اَعْیُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ یَشْهَدُوْنَ ﴿۶۱﴾
پس بیارید | او را | پیش روی | مردم | تا که ایشان گواهی دهند
درست است او را پیش روی مردم حاضر کنید که مردم بروی گواه شوند

قَالُوْۤا ءَاَنْتَ فَعَلْتَ هٰذَا بِاٰلِهَتِنَا یٰۤاِبْرٰهِیْمُ ﴿۶۲﴾ قَالَ بَلْ
گفتند | آیا تو | کرده ئی | این را | به معبودان ما | ای ابراهیم! | گفت | نی بلکه
ایشان پرسیدند که ای ابراهیم! آیا با معبودان ما تو این کار کرده اید؟ او گفت نه

فَعَلَهٗ ۖ كَبِیْرُهُمْ هٰذَا فَسْـَٔلُوْهُمْ اِنْ كَانُوْا یَنْطِقُوْنَ ﴿۶۳﴾
کرده باشد آن را | بت کلان ایشان این | پس پرسید از ایشان | اگر | باشند که سخن میگویند
بلکه این کار (بت) بزرگ آنها کرده است اگر سخن میگویند از ایشان پرسید

فَرَجَعُوْٓا اِلٰٓى اَنْفُسِهِمْ فَقَالُوْٓا اِنَّكُمْ اَنْتُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ

پس رجوع کردند آنها | به نفسهای خود | باز گفتند | هر آینه هستید شما | ستمگاران | باز

وقتیکه ایشان درمیان خود فکر کردند گفتند هر آینه شما بی انصاف هستید، باز ایشان از شرم

نُكِسُوْا عَلٰى رُءُوْسِهِمْ ۚ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هٰٓؤُلَآءِ يَنْطِقُوْنَ ﴿٦٥﴾

ضم شدند | بر سرهای خود | هر آینه | تو میدانی | که نیستند | سخن گویان

سرهای خود را ضم کردند (و گفتند) بتو معلوم است که ایشان سخن نه میگویند

قَالَ اَفَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا

گفت | آیا شما عبادت میکنید | غیراز خدا | از آنچه | نه میدهد شمارا نفع | هیچ

ابراهیم گفت آیا شما بجز خداوند عبادت چنین چیزها میکنید، که نه درقدرت ایشان رسانیدن

وَّلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ اُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

و نه ضرر رسانیده میتواند بشما | افسوس است | شمارا | و برآنچه | عبادت آن را میکنید | غیراز | خدا

فائده است، و نه نقصان داده میتواند افسوس برشما و برآن که شما عبادت آن را بجز خداوند میکنید

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٦٧﴾ قَالُوْا حَرِّقُوْهُ وَانْصُرُوْٓا اٰلِهَتَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ

آیا عقل ندارید؟ | گفتند | بسوزانید اورا | و مدد کنید | معبودان خودرا | اگر | هستید

آیا شما نه میدانید؟ ایشان گفتند: که اورا (در آتش) بسوزانید، و عبادت کنید معبودان خود را اگر میخواهید چیزی کردن

فٰعِلِيْنَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يٰنَارُ كُوْنِيْ بَرْدًا وَّسَلٰمًا عَلٰٓى اِبْرٰهِيْمَ ﴿٦٩﴾

کنندگان | گفتیم | ای آتش | شو | سرد | و سلامتیا | برابراهیم

ما حکم دادیم که ای آتش! تو برای ابراهیم سرد باش، و بی ضرر باش

وَاَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْاَخْسَرِيْنَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنٰهُ

و اراده کردند به او | از مکر | پس گردانیدیم ایشان را | زیان مندان | و نجات دادیم اورا

و مردم بدی اورا خواستند، پس ما آن مردم را کامیاب نساختیم، و ما هر دو لوط و اورا

وَلُوْطًا اِلَى الْاَرْضِ الَّتِيْ بٰرَكْنَا فِيْهَا لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا

و لوط را | بسوی زمین که | که برکت نهادیم | در آن | برای عالمیان | و بخشیدیم

درحالت نجات کشیدیم، بسوی چنین ملک که برای مردم همه جهان برکت نهاده بودیم و ما به ابراهیم اسحاق

لَهٗٓ اِسْحٰقَ ؕ وَيَعْقُوْبَ نَافِلَةً ؕ وَكُلًّا جَعَلْنَا صٰلِحِيْنَ ﴿٧٢﴾

اورا | اسحق | و یعقوب | زیاده | و هریکی را | گردانیدیم | نیکوکار

(پسر) دادیم، و علاوه از این یعقوب (نواسه) هم بطور انعام و همه را گردانیدیم نیکوکار

وَجَعَلْنٰهُمْ اَئِمَّةً يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا وَاَوْحَيْنَآ اِلَيْهِمْ فِعْلَ

و گردانیدیم ایشان را | پیشوایان | که راهنمائی میکردند | به حکم ما | و وحی کردیم ما | به ایشان | کردن

و گردانیدیم ایشان را پیشوایان مردم که به حکم ما (به مردم) راه این را تعلیم میداد، و به ایشان بذریعه

الْخَيْرٰتِ وَاِقَامَ الصَّلٰوةِ وَاِيْتَآءَ الزَّكٰوةِ ۚ وَكَانُوْا لَنَا

نیکوئی ها | و بر پا داشتن | نماز | و دادن | زکوٰة | و | بودند | مارا

ی کارهای نیکی کردن، و خواندن نماز و دادن زکوٰة حکم داده بودیم، و ایشان هم مارا عبادت میکردند

عٰبِدِيْنَ ﴿٧٣﴾ وَلُوْطًا اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّعِلْمًا وَّنَجَّيْنٰهُ

عبادت کنندگان | ولوط را | دادیم اورا | حکمت | وعلم | ونجات دادیم اورا

و به لوط حکمت و علم داده بودیم، و نجات دادیم اورا از آن قریه

مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِيْ كَانَتْ تَّعْمَلُ الْخَبٰٓئِثَ ۗ اِنَّهُمْ كَانُوْا

از آن قریه که | بودند که میکردند | کارهای ناپاک | هر آینه ایشان | بودند

که ساکنین آن قریه به کارهای خبیث عادت بودند، هر آینه ایشان بدکار و خراب

قَوْمَ سَوْءٍ فٰسِقِيْنَ ﴿٧٤﴾ وَاَدْخَلْنٰهُ فِيْ رَحْمَتِنَا ۗ اِنَّهٗ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٧٥﴾

مردم خراب | نافرمان | وداخل کردیم اورا | دررحمت خود | هر آینه او | از صالحان بود

قوم بود، و لوط را در رحمت خود داخل کردیم هر آینه او درمردم نیکو کاران شامل بود

ع ٥ ٤٥ ٥

وَنُوْحًا اِذْ نَادٰى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ فَنَجَّيْنٰهُ وَ

و یاد کن نوح را | چون ندا کرد | پیش از این | پس قبول کردیم ما | دعاء او | پس نجات دادیم اورا

و قبل از این وقتیکه نوح ندا کرد پس ما دعاء اورا قبول کردیم پس ما اورا و خاندان اورا

اَهْلَهٗ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنٰهُ مِنَ الْقَوْمِ

واهل اورا | از غم | بزرگ | وامداد کردیم اورا | از قومیکه

از یک غم بزرگ نجات دادیم و ما بدله نوح را از آن مردم گرفتیم

الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ۗ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمَ سَوْءٍ فَاَغْرَقْنٰهُمْ

آنانیکه | تکذیب کردند | به آیات ما | هر آینه بودند | قوم | بد | پس غرق کردیم ایشان را

که احکام مارا دروغ می شمردند، هر آینه این مردم بسیار مردم خراب بودند پس ما ایشان را

اَجْمَعِيْنَ ﴿٧٧﴾ وَدَاوٗدَ وَسُلَيْمٰنَ اِذْ يَحْكُمٰنِ فِي الْحَرْثِ اِذْ

همه | و یاد کن داود | وسلیمان را | چون حکم میکردند | درباره زراعت | چون

غرق کردیم، و داوٗد و سلیمان علیهما السلام را هم یاد کن وقتیکه ایشان درباره زراعت زمین فیصله میکردند

نَفَشَتْ فِيْهِ غَنَمُ الْقَوْمِ ۚ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ

چریده بود | در آن | رمه | قومی | وبودیم | بر فیصله ایشان

درآنکه بزهای یک گروه چریده بودند و بما فیصله ایشان آشکارا بود

شٰهِدِيْنَ ﴿٧٨﴾ فَفَهَّمْنٰهَا سُلَيْمٰنَ ۚ وَكُلًّا اٰتَيْنَا

حاضر | پس فهمانیدیم فیصله را | به سلیمان | وهر دو را | دادیم

پس ما فهم آن فیصله را به سلیمان دادیم و حکمت و علم ما

حُكۡمًا وَّعِلۡمًا ۫ وَّسَخَّرۡنَا مَعَ دَاوٗدَ الۡجِبَالَ يُسَبِّحۡنَ

حکم | وعلم | وتابع ساخته بودیم | همراه | داؤد | کوه ها | که ایشان تسبیح میکردند

به هر یکی داده بودیم، و ما همراه داؤد کوه ها تابع ساخته بودیم که آن کوه ها و مارغان

وَالطَّيۡرَ ؕ وَكُنَّا فٰعِلِيۡنَ ۝۷۹ وَعَلَّمۡنٰهُ صَنۡعَةَ لَبُوۡسٍ لَّكُمۡ

ومرغان را | وبودیم کننده | وآموختیم اورا | ساختن | لباس | برای شما

پاکی مارا بیان میکردند، و ما این کار را (بقدرت خود) کرده بودیم، و آموختیم اورا ساختن لباس آهنی

لِتُحۡصِنَكُمۡ مِّنۡۢ بَاۡسِكُمۡ ۚ فَهَلۡ اَنۡتُمۡ شٰكِرُوۡنَ ۝۸۰

تا حفاظت کند شمارا | از جنگ شما | پس آیا | شما | شکر کنندگان اید؟

برای فائده شما تا شما را دروقت حرب (از خساره ها) نجات دهند، پس آیا شما شکریه مارا آداء میکنید؟

وَلِسُلَيۡمٰنَ الرِّيۡحَ عَاصِفَةً تَجۡرِيۡ بِاَمۡرِهٖۤ اِلَى الۡاَرۡضِ

وتابع ساخته بودیم سلیمان را | باد | تند | که میرود | به حکم او | بسوی زمین

و ما برای سلیمان هوا های تند تابع ساخته بودیم، که به حکم او بسوی آن زمین میرفت

الَّتِيۡ بٰرَكۡنَا فِيۡهَا ؕ وَكُنَّا بِكُلِّ شَيۡءٍ عٰلِمِيۡنَ ۝۸۱ وَ

آنکه | برکت انداخته بودیم | در آن | وبودیم ما | به هر چیزی | دانا | و

که درآن برکتها نهاده بودیم، و به ما هر چیز معلوم است و در

مِنَ الشَّيٰطِيۡنِ مَنۡ يَّغُوۡصُوۡنَ لَهٗ وَيَعۡمَلُوۡنَ عَمَلًا

از شیاطین | آنکه | غوطه میزدند | برای او | ومیکردند | کارهای

شیاطین چنین هم بودند که برای او غوطه میزدند، و غیر از آن کارهای دیگری

دُوۡنَ ذٰلِكَ ۚ وَكُنَّا لَهُمۡ حٰفِظِيۡنَ ۝۸۲ وَاَيُّوۡبَ اِذۡ نَادٰى

غیرآن | وبودیم | ایشان را | نگهبان | ویاد کن ایوب را | چون ندا کرد

را هم میکردند، و ما نگهبان آن بودیم و یاد کن ایوب را که به رب خود عاجزی کرد

رَبَّهٗۤ اَنِّيۡ مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَاَنۡتَ اَرۡحَمُ الرّٰحِمِيۡنَ ۝۸۳

رب خود را | که هر آیینه | رسیده است مرا | تکلیف | وتو | زیاد رحم کننده ئی | از رحم کنندگان

که به من تکلیف رسیده است، و تو از همه زیاد رحم کننده ئی

فَاسۡتَجَبۡنَا لَهٗ فَكَشَفۡنَا مَا بِهٖ مِنۡ ضُرٍّ وَّاٰتَيۡنٰهُ

پس قبول کردیم ما | اورا | پس دور کردیم ما | آنچه بروی بود | تکلیف | ودادیم ما اورا

پس ما دعاء اورا قبول کردم، و از او تکلیف دور کردیم، و به وی فامیل اش پس دادیم

اَهۡلَهٗ وَمِثۡلَهُمۡ مَّعَهُمۡ رَحۡمَةً مِّنۡ عِنۡدِنَا وَذِكۡرٰى

اهل او | وامثال ایشان | همراه ایشان | بطور رحمت | از طرف خود | ونصیحت

، مانند ایشان دیگری هم، به رحمت خود و که برای عبادت کنندگان

لِلْعٰبِدِيْنَ ﴿٨٤﴾ وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِدْرِيْسَ وَذَا الْكِفْلِ ؕ كُلٌّ

برای عبادت کنندگان | و یاد کن اسماعیل را | و ادریس | و ذو الکفل | هر یکی

نصیحت باشد، و اسماعیل، ادریس و (ذالکفل) را هم یاد کن این همه از صبر کنندگان

مِّنَ الصّٰبِرِيْنَ ۖ ﴿٨٥﴾ وَاَدْخَلْنٰهُمْ فِيْ رَحْمَتِنَا ؕ اِنَّهُمْ مِّنَ

ازصابران بود | وداخل کردیم ایشان را | دررحمت خود | هرآینه ایشان از

بودند، و ایشان را دررحمت خود داخل کردیم هر آینه که همه ایشان مردم

الصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٦﴾ وَذَا النُّوْنِ اِذْ ذَّهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ

نیکوکاران بودند | و یاد کن صاحب ماهی (یونس) | چون | برفت | غضب کنان | پس گمان برد

نیک بودند، و ماهی والا یونس را یاد کن چون اندوهناک، و به غضب برفت، و گمان کرد که

اَنْ لَّنْ نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادٰى فِي الظُّلُمٰتِ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنْتَ

که تنگی نخواهیم کرد | بروی | پس اوندا کرد | در تاریکی ها | که نیست معبود دیگری | مگر توئی

تنگی نخواهیم کرد بروی، در تاریکیهای تاریک نداء کرد که (ای رب!) غیر از تو معبود دیگری

سُبْحٰنَكَ ۖ اِنِّيْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ۖ ﴿٨٧﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۙ وَنَجَّيْنٰهُ

پاکی است ترا | هرآینه من بودم | از ستمگاران | پس قبول کردیم ما | اورا | ونجات دادیم اورا

نیست، تو پاک هستی، هر آینه من در تجاوز کنندگان بودم، پس دعاء اورا قبول کردیم و اورا از غم نجات دادیم

مِنَ الْغَمِّ ؕ وَكَذٰلِكَ نُـۨجِي الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّآ اِذْ

ازغم | وهمچنین | نجات میدهیم | مؤمنان را | و | یاد کن زکریا را | چون

و همچنین مردم ایمان دار را از غم نجات میدهیم، و یاد کن زکریا را وقتیکه

نَادٰى رَبَّهٗ رَبِّ لَا تَذَرْنِيْ فَرْدًا وَّاَنْتَ خَيْرُ

ندا کرد | رب خود را | ای رب من! | مگذار مرا | تنها | و تو | بهترئی

او به رب خود دعاء کرد که ای رب ما! مرا تنها لاوارث مگذار، و هم تو از همه بهترین

الْوٰرِثِيْنَ ۖ ﴿٨٩﴾ فَاسْتَجَبْنَا لَهٗ ۫ وَوَهَبْنَا لَهٗ يَحْيٰى وَاَصْلَحْنَا

وارثانئی | پس قبول کردیم | اورا | وبخشیدیم | اورا یحیی | واصلاح کردیم ما

وارث هستی، پس ما دعاء اورا قبول کردیم و به او یحیی بخشیدم، و زن اش برای او

لَهٗ زَوْجَهٗ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا يُسٰرِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ وَيَدْعُوْنَنَا

اورا | زوجه او | هرآینه این ایشان | بودند می شتافتند | در نیکوئیها | ومیخواندند مارا

قابل اولاد گردانیدم، هر آینه این مردم درکارهای نیکی از سرعت کار میگرفتند و مارا به

رَغَبًا وَّرَهَبًا ؕ وَكَانُوْا لَنَا خٰشِعِيْنَ ﴿٩٠﴾ وَالَّتِيْٓ اَحْصَنَتْ

بشوق | و به ترس | وبودند | مارا | عاجزی کنان | و آن بی بی مریم | که او حفاظت کرد

امید و ترس میخواندند، و درپیش ما عاجزی میکردند، و یاد کن آن زن (مریم) را آنکه

فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ رُّوحِنَا وَجَعَلْنٰهَا وَابْنَهَآ
شرمگاه خودرا | پس دمیدیم | درآن | از روح خود | وگردانیدیم اورا | و پسراورا
نام و ناموس خود را حفاظت کرده بود و ما درآن از روح خود دمیدیم، و آن زن و پسر اش را

اٰيَةً لِّلْعٰلَمِينَ ﴿٩١﴾ اِنَّ هٰذِهٖٓ اُمَّتُكُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۖ وَّاَنَا
نشانه | برای عالمیان | هر آینه این | امت شما است | امت | یک | و من
یک نشانه برای همه دنیا گردانیدیم، هر آینه این امت شما یک امت است، و من رب شما هستم

رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ۖ كُلٌّ اِلَيْنَا
رب شمایم | پس عبادت کنید مرا | و پاره پاره کردند | کارخودرا | درمیان خود | هریکی | بسوی ما
پس شما عبادت من را کنید، و این مردم در دین خود اختلافات پیدا کردند، مگر هر یکی را

رٰجِعُونَ ﴿٩٣﴾ فَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ
رجوع کنندگان اند | پس کسیکه | عمل کند | از اعمال پسندیده | واو | مؤمن باشد | پس زیان نیست
پیش ما باز گشت است، پس کسیکه کارهای نیکی میکنند، و او مؤمن هم باشد پس هیچ وقت

لِسَعْيِهٖ ۚ وَاِنَّا لَهٗ كٰتِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرٰمٌ عَلٰى قَرْيَةٍ اَهْلَكْنٰهَآ
برای سعی او | وما | اورا | نویسنده ایم | ونا ممکن است | برهر قریه | که هلاک کردیم آن را
عمل اش ضائع نه میگردد، و ما یقیناً اعمال اورا نویسنده ایم، و کدام شهر را که تباه کردیم برای ساکنان آن

اَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَتّٰٓى اِذَا فُتِحَتْ يَاْجُوْجُ وَمَاْجُوْجُ وَهُمْ
که ایشان | رجوع نه میکنند | تا اینکه | کشاده شود | یاجوج | وماجوج | وایشان
ناممکن است، که ایشان دوباره به دنیا بیایند، تا اینکه کشاده شوند یاجوج و ماجوج و ایشان

مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ يَّنْسِلُوْنَ ﴿٩٦﴾ وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَاِذَا هِيَ
ازهر بلندی | می شتابند | ونزدیک شد | وعده | راست | پس آن گاه
از هر بلندی به سرعت پائین میشوند و وعده راست نزدیک میرسد، پس چشمهای این مردم

شَاخِصَةٌ اَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوْا ۖ يٰوَيْلَنَا قَدْ كُنَّا
بالا باز مانده باشد | چشمهای | آنانیکه | کفر کردند | افسوس برما | هر آینه بودیم ما
بالا باز ماند، باشند (باز میگویند که) افسوس! ما از این حقیقت

فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هٰذَا بَلْ كُنَّا ظٰلِمِينَ ﴿٩٧﴾ اِنَّكُمْ وَمَا
درغفلت | ازاین (مال) | بلکه | بودیم | ستمگاران | هر آینه شما | واز آنچه
در غفلت ماندیم نی! بلکه بر خود ستم میکردیم هر آینه شما هم و آنانیکه شما عبادت آن را بجز

تَعْبُدُونَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ ۖ اَنْتُمْ لَهَا
شما پرستش میکنید | غیر از خدا | آتش انگیز | دوزخ هستید | همه شما | آن را
خدا میکنید هم ایشان آتش انگیز جهنم است شما هم درآن

وٰرِدُوْنَ ﴿٩٨﴾ لَوْ كَانَ هٰٓؤُلَآءِ اٰلِهَةً مَّا وَرَدُوْهَا ؕ وَكُلٌّ
رسیدنی میباشید | اگر میبود | این بتان | معبودان | پس نه | میرفتند به جهنم | وهمه ایشان
داخل شدنی هستید، اگر ایشان به راستی معبودان میبودند، پس چرا به جهنم داخل میشدند؟ اکنون همه

فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿٩٩﴾ لَهُمْ فِيْهَا زَفِيْرٌ وَّهُمْ فِيْهَا لَا يَسْمَعُوْنَ ﴿١٠٠﴾
درآن | همیشه میباشند | ایشان رادرآن | فغان | وایشان | درآن | هیچ نه میشنوند
درآن همیشه سکونت میکنند، درداخل آن برای آنها فغان میباشد، و هیچ سخنی را نه میشنوند

اِنَّ الَّذِيْنَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِّنَّا الْحُسْنٰىٓ ۙ اُولٰٓئِكَ عَنْهَا
هرآینه | آنانیکه | سابق مقرر شده برای ایشان | از جانب ما | نیکی | آنها | ازآن
هر آینه آنانیکه برای ایشان سابقاً فیصله نیکی مقرر شده است، ایشان از این عذاب

مُبْعَدُوْنَ ﴿١٠١﴾ لَا يَسْمَعُوْنَ حَسِيْسَهَا ۚ وَهُمْ فِيْ مَا اشْتَهَتْ
دورکرده میباشند | نه میشنوند آنها | آواز دوزخ را | وایشان | درآنچه | میخواهند
بالکل دور میباشند، حتی صداء (کش) آن را هم نه میشنوند، و در زندگی رغبت نفسهای خود

اَنْفُسُهُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزُنُهُمُ الْفَزَعُ الْاَكْبَرُ
نفسهای ایشان | همیشه میباشند | نه | اندوهگین میسازند ایشان را | پریشانی | بزرگ (قیامت)
همیشه سکونت میکنند ترس بزرگ (قیامت) ایشان را (به اندازه ذره) هم اندوهگین نه میسازند

وَتَتَلَقّٰىهُمُ الْمَلٰٓئِكَةُ ؕ هٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِيْ كُنْتُمْ تُوْعَدُوْنَ ﴿١٠٣﴾
وملاقات میکنند با ایشان | ملائک (فرشتگان) | این است روز شما | آنکه | بشما وعده کرده میشد
و فرشتگان پیش روی ایشان می آیند امروز آن روز شما است، که باشما وعده میشد

يَوْمَ نَطْوِى السَّمَآءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ ؕ كَمَا بَدَاْنَآ
روز یکه | پیچانیم | آسمان را | مانند پیچیدن | کاغذ | کتابت | چنانچه پیدا کردیم ما
(آن روز هم قابل تذکر است) که ما آسمان را پیچانیم چنانچه کاغذ نوشته شده پیچانیده میشود، چنانچه اول بار

اَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيْدُهٗ ؕ وَعْدًا عَلَيْنَا ؕ اِنَّا كُنَّا فٰعِلِيْنَ ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ
در پیدایش اول | بازاعاده میکنیم آن را | وعده لازم شده | برما | هرآینه ما | بودیم کنندگان | هرآینه
پیدا کرده بودیم، باز آن را اعاده میکنیم این وعده بر ذمه ما است، که هر آینه آن را پوره میکنیم۔ و ما

كَتَبْنَا فِى الزَّبُوْرِ مِنْۢ بَعْدِ الذِّكْرِ اَنَّ الْاَرْضَ يَرِثُهَا
نوشته ایم | درزبور | بعداز | نصیحت | که این زمین | وارث آن باشد
در کتب آسمانی نوشته کرده ایم بعد از نوشته لوح محفوظ که وارثان زمین (جنت) تنها

عِبَادِىَ الصّٰلِحُوْنَ ﴿١٠٥﴾ اِنَّ فِيْ هٰذَا لَبَلٰغًا لِّقَوْمٍ عٰبِدِيْنَ ﴿١٠٦﴾ؕ
بندگان | نیک من | هرآینه | دراین | مضمون کافی است | برای آن گروه که عبادت میکنند
بندگان نیکوکاران ما است، و دراین قرآن برای عبادت کنندگان مظمون کافی است

وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا رَحۡمَةً لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٧﴾ قُلۡ

ونفرستادیم ترا | مگر | رحمت | برای جهانیان | بگو

و ترا برای همه جهان رحمت ساخته فرستادیم (ای پیغمبر!) تو بگو

إِنَّمَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ فَهَلۡ

هرآینه وحی کرده میشود | بسوی ما | این که | معبود شما | معبود است | یک | پس آیا

که برای من فقط این وحی فرستاده شده است که معبود شما تنها معبود یک است پس آیا اکنون هم

أَنتُم مُّسۡلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُلۡ ءَاذَنتُكُمۡ

شما | فرمانبردار هستید | پس اگر | اعراض کنند ایشان | پس بگو | خبردار کردم شمارا

شما قبول میکنید و یا نی؟ اگر باز هم اعراض کنند توبه ایشان بگو که من شمارا پوره

عَلَىٰ سَوَآءٖۖ وَإِنۡ أَدۡرِيٓ أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٞ مَّا

درست صفا | ومن نه میدانم | که آیا نزدیک است | یا | دور | از آنچه

خبر کردیم، و به من هم معلوم نیست، کدام وعده که باشا شده است، که آن نزدیک است

تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾ إِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلۡجَهۡرَ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ وَ

وعده داده شده اید | هرآینه او | میداند | به آشکارا | از سخن | و

یا دور، هر آینه او میداند به سخن آشکارا و برآن هم میداند که

يَعۡلَمُ مَا تَكۡتُمُونَ ﴿١١٠﴾ وَإِنۡ أَدۡرِي لَعَلَّهُۥ فِتۡنَةٞ

میداند | به آنچه | شما پنهان دارید | ومن نمیدانم | شاید که آن | امتحان باشد

که شما آن را پنهان میدارید، و من نه میدانم شاید این (تأخیر) برای شما یک امتحان باشد

لَّكُمۡ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ ﴿١١١﴾ قَٰلَ رَبِّ ٱحۡكُم

برای شما | وفائده برداشتن | تا زمانی | گفت رسول | ای پروردگار من! | فیصله کن

و بشما تا یک وقت فائده رسانیدن باشد پیغمبر فرمود: ای رب من! تو مطابق حق فیصله کن

بِٱلۡحَقِّۗ وَرَبُّنَا ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلۡمُسۡتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

به حق | وپروردگار ما | رحمن است | یاری خواسته میشود | بر آنچه | بیان میکنید

و رب من خداوند مهربان است، از او مدد میخواهیم درمقابله آن سخنها که شما آن را بیان میکنید

سُورَةُ الحَجِّ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ ثَمَانٍ وَسَبۡعُونَ آيَةً وَعَشۡرُ رُكُوعَاتٍ

سوره حج در مدینه نازل شد | و آن هفتاد و هشت آیت و ده رکوع است

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ و بارحم است

آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ و بارحم است

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمۡۚ إِنَّ زَلۡزَلَةَ ٱلسَّاعَةِ شَيۡءٌ

ای مردم! | بترسید | از رب خود | هرآینه | زلزله | قیامت | چیزی است

ای مردم از رب خود بترسید (زیرا که) زلزله قیامت یک چیز بزرگ است

عَظِيْمٌ ① يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّآ

بزرگ | روزیکه | ببینید آن را | فراموش کند | هر زن شیر دهنده | آن طفل

درآن روز که شما آن زلزله را ببینید، هر (مادر) شیر دهنده، طفل شیر خور خود را فراموش میکند

اَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى

که باو شیر میدهد | و بیندازد | هر | زن حامل | حمل خود را | و ببینی تو

و هر زن حمل دار حمل خود را بیندازد، و مردم بتو

النَّاسَ سُكٰرٰى وَمَا هُمْ بِسُكٰرٰى وَلٰكِنَّ عَذَابَ

مردم را | بی هوش | و نه میباشند آنها | بی هوش | لیکن | عذاب

بی هوش آشکارا میشود، و حال آنکه بی هوش نه میباشند، لیکن عذاب خداوند

اللّٰهِ شَدِيْدٌ ② وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُّجَادِلُ فِى اللّٰهِ

خدا | سخت میباشد | وبعضی | مردم | آن است | که گفتگو میکند | درشان خدا

بسیار سخت است، و بعضی مردم چنین هم میباشند، که درباره خداوند بدون علم و دلیل

بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطٰنٍ مَّرِيْدٍ ③ كُتِبَ

بدون علم | و پیروی میکند | هر | شیطان | سرکش را | نوشته شده

گفتگو میکنند، و تابعداری هر شیطان سرکش را میکنند، که درباره آن (مردود) نوشته شده است

عَلَيْهِ اَنَّهٗ مَنْ تَوَلَّاهُ فَاَنَّهٗ يُضِلُّهٗ وَيَهْدِيْهِ

بروی | که کسیکه | دوستی کند با او | پس هر آینه او | گمراه کند او را | و راه مینماید به او

کسیکه تابعداری اوکند، اورا گمراه میکند و بسوی جهنم به اوراه مینماید

اِلٰى عَذَابِ السَّعِيْرِ ④ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنْ كُنْتُمْ فِىْ رَيْبٍ

بسوی عذاب | دوزخ | ای مردم! | اگر هستید شما | در شک

ای مردم! اگر شما درباره زندگی دوباره شک

مِّنَ الْبَعْثِ فَاِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُّطْفَةٍ

از زنده شدن دوباره | پس هر آینه ما | آفریدیم شمارا | از خاک | باز | از قطره منی

دارید، پس (کمی فکر کنید که) نخست شمارا از خاک آفریدیم، باز از یک قطره آب

ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَّغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ

باز | از قطره خون | باز | از پاره گوشت | صورت داده | و غیر صورت داده

باز از یک خون جمع شده، باز از یک قطره گوشت که بعضی پوره میباشد و بعضی ناقص

لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ؕ وَنُقِرُّ فِى الْاَرْحَامِ مَا نَشَآءُ اِلٰٓى اَجَلٍ

تا واضح کنیم | شمارا | و باقرار میدهیم | در رحمها | آن را که خواهیم | تا وقت

تا برشما قدرتهای خود واضح کنیم، و ما که درمابره کسی بخواهیم تا یک موده درشکم مادر

مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا أَشُدَّكُمْ

معین | باز | بیرون می آریم شمارا | طفل | باز | که تا برسید | به جوانی خود

جای میدهیم، باز شما را طفل بیرون می آریم و باز که او به قوت جوانی خود برسد

وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرْذَلِ

وبعضی شما | آن است | که میمیرد | وبرضی ازشما | آن است | که واپس کرده میشود | به بدترین

و درشما بعضی چنین میباشد که درعمر پخته سالگی میمیرد، و برضی چنین است که

الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنۢ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۚ وَتَرَى

عمر | تانداند چیزی را | بعداز | دانستن آن | به چیزی | وی بینی تو

به عمر پخته سالگی نهایت میرسد که بعد از فهم باز هم به هیچ نه میداند، و تو می بنی

الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَآءَ

زمین را | خراب افتاده (خشک) | پس چون | فرود آریم | برآن | آب را

که زمین خشک افتیده است، پس چون فرود آریم برآن آب

اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنۢبَتَتْ مِن كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ ﴿٥﴾

حرکت کند | وبیفزاید | وبرویاند | ازهرقسم چیز | زیبا

حرکت پیدا کند، و برویاند، و هر قسم چیز زیبا سیزی را برویاند

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُۥ يُحْيِ الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُۥ

این همه | زیرا که | خدااست | برحق | وهرآینه او | زنده میکند | مردگان را | وآنکه اوست

زیرا که خداوند حق است، و اوست که درمردگان روح می اندازد و اوست

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ وَأَنَّ السَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا

برهرچیزی | توانا | وهرآینه | قیامت | آمدنی است | نیست شک درآن

که به هر چیزی قدرت دارد، و زیرا که قیامت آمدنی است، درآن هیچ شک نیست

وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَن فِي الْقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَن

وهرآینه | خدا | برانگیزاند | آنان راکه | درقبوراند | وبعضی ازمردم | آن است

و خداوند (ج) مردگان که درقبور است زنده میکند، و درمردم برخی چنین است که

يُجَٰدِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَٰبٍ مُّنِيرٍ ﴿٨﴾

که مجادله میکند | درشان خدا | بدون علم | وبدون کدام هدایت | وبدون کدام کتاب | روشن

درباره خداوند بدون کدام علم و دلیل و بدون کدام کتاب روشن مخاصمه میکند

ثَانِيَ عِطْفِهِۦ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۖ لَهُۥ فِي الدُّنْيَا

گردانیده است | پهلوی خودرا | تا که گمراه کند | ازراه | خدا | برای اوست | دردنیا

به تکبر به عقب خود گشتن که مردم را از راه خداوند گمراه میکند به چنین انسان دردنیا

خِزْيٌ وَّنُذِيْقُهٗ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عَذَابَ الْحَرِيْقِ ۝٩

رسوائی | ومی چشانیم اورا | روز | قیامت | عذاب آتش | سوزنده

هم ذلت مقرر است، و روز قیامت به ایشان عذاب آتش سوزان می چشانیم

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدٰكَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ

این است | بسبب آنکه | پیش فرستاده است | هردو دست تو | وهر آینه خدا | نیست | ستم کننده

این سزاء آن اعمال است، که تو پیش فرستاده بودی، و خداوند بر بندگان خود هیچ وقت

لِّلْعَبِيْدِ ۝١٠ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰى حَرْفٍ

بر بندگان | وبعضی | از مردمان | آنست | که بندگی میکند | الله را | بر کناره

ستم نه میکند، و از مردم برخی چنین هم میباشند که، که عبادت خداوند را درشک و شبهه میکند

ع ١٠ / ٨

فَاِنْ اَصَابَهٗ خَيْرُ اِۨطْمَاَنَّ بِهٖ ۚ وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةُ ۨ

پس اگر | برسد اورا | خوبی | ثابت میماند | بر آن | واگر | برسد اورا | مصیبت

(به چنین انسان) اگر فائده رسد، پس او از آن مطمئن میشود، و اگر درکدام امتحان واقع شود

انْقَلَبَ عَلٰى وَجْهِهٖ ۚ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةَ ۭ ذٰلِكَ هُوَ

برمیگردد | برروی خود | زیان کرد | دنیا | وآخرت را | همین است

بر میگردد برروی خود (و بسوی کفر) بر میگردد پس او در دنیا و آخرت نقصان دیدهم این است

الْخُسْرَانُ الْمُبِيْنُ ۝١١ يَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَضُرُّهٗ

زیان | آشکارا | میخواند | بجز | خدا | چیزی راکه | زیان نه رساند اورا

نقصان آشکارا است، بغیر خدا چنین معبودان را میخواند که نه به او نقصان

وَمَا لَا يَنْفَعُهٗ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِيْدُ ۝١٢ يَدْعُوْا

ونه | نفع دهد اورا | همین است | گمراهی | دور از حق | میخواند

رسانیده میتواند و نه به او فائده داده میتواند این است گمراهی بزرگ، او چنین معبود (دروغ)

لَمَنْ ضَرُّهٗٓ اَقْرَبُ مِنْ نَّفْعِهٖ ۭ لَبِئْسَ الْمَوْلٰى وَلَبِئْسَ

کسی راکه | ضرر او | نزدیک تر است | از نفعش | وبد | دوست | وبد

را میخواند، که نقصان او از فائده بسیار نزدیک است، چنین آقا بسیار خراب آقا است

الْعَشِيْرُ ۝١٣ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

رفیق است | هر آینه خدا | ور آرد | آنان راکه | ایمان آوردند | وعمل کردند

چنین رفیق بسیار بد رفیق است هر آینه خداوند آنانیکه ایمان آوردند و کارهای نیک میکنند

الصّٰلِحٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ

کارهای شائسته | در جنت ها یکه | میرود | زیر آن | جویها | هر آینه خدا

در چنین باغها داخل میکنیم که زیر آن نهرها میرود هر آینه خداوند

يَفۡعَلُ مَا يُرِيۡدُ ﴿١٤﴾ مَنۡ كَانَ يَظُنُّ اَنۡ لَّنۡ يَّنۡصُرَهُ

میکند | چیزیکه بخواهد | هرکه باشد | که گمان کند | که هرگز مدد نخواهد کرد اورا

میکند، چیزیکه میخواهد، کسیکه این فکر میکند، که خداوند دردنیا و آخرت نصرت نکند پیغمبر خود را

اللّٰهُ فِی الدُّنۡيَا وَالۡاٰخِرَةِ فَلۡيَمۡدُدۡ بِسَبَبٍ اِلَى السَّمَآءِ

الله | دردنیا | وآخرت | پس بیاویزد | ویسمانی | بسوی آسمان

پس اورا مناسب است، که یک ریسمانی را تا آسمان بیاویزد (باز بالا رود) و

ثُمَّ لۡيَقۡطَعۡ فَلۡيَنۡظُرۡ هَلۡ يُذۡهِبَنَّ كَيۡدُهٗ مَا يَغِيۡظُ ﴿١٥﴾

باز | قطع کند | ببیند | آیا | زائل میکند | حیله اورا | از آنچه | اوراخوش نه میسازد

سلسله وحی را قطع کند باز ببند که آیا این تدبیر سامان قهر اورا ختم کرده میتواند؟

وَكَذٰلِكَ اَنۡزَلۡنٰهُ اٰيٰتٍۢ بَيِّنٰتٍ ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ يَهۡدِیۡ مَنۡ

وهم چنین | نازل کردیم ما این قرآن | آیاتها | واضح | وهرآینه | خدا | هدایت میکند | هرکرا

و همچنین ما این قرآن را بشکل نشانهای واضح نازل کردیم، و کسی را که خداوند بخواهد

يُّرِيۡدُ ﴿١٦﴾ اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَالَّذِيۡنَ هَادُوۡا وَالصّٰبِـِٕيۡنَ

بخواهد | هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند | وآنانیکه | یهودشدند | وپرستش کنندگان ستاره ها

به او هدایت میکند، هر آینه آنانیکه مؤمنان اند و آنانیکه یهودان، و صائبین اند

وَالنَّصٰرٰى وَالۡمَجُوۡسَ وَالَّذِيۡنَ اَشۡرَكُوۡۤا ۖ اِنَّ اللّٰهَ

ونصرانیان | ومجوس | وآنانیکه | شرک کردند | هرآینه | الله

و عیسائیان، و آتش پرست اند و آنانیکه مشرکین اند، خداوند روز قیامت

يَفۡصِلُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَیۡءٍ

فیصله میکند | میان آنها | روز | قیامت | هرآینه الله | برهرچیزی

درمیان همهٔ ایشان فیصله میکند، هر چیز به خداوند پیش روی است

شَهِيۡدٌ ﴿١٧﴾ اَلَمۡ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسۡجُدُ لَهٗ مَنۡ فِی السَّمٰوٰتِ

خبردار است | آیا ندیدی تو | که خداوندرا | سجده میکند | آنکه | درآسمانها است

آیا تو نمی بینی که همه به خداوند اطاعت و سجده میکنند، مخلوقاتیکه

وَمَنۡ فِی الۡاَرۡضِ وَالشَّمۡسُ وَالۡقَمَرُ وَالنُّجُوۡمُ وَالۡجِبَالُ

وآنکه | درزمین است | وآفتاب | وماهتاب | وستارگان | وکوهها

در آسمانها و زمین است، و آفتاب و مهتاب و کوه ها

وَالشَّجَرُ وَالدَّوَآبُّ وَكَثِيۡرٌ مِّنَ النَّاسِ ؕ وَكَثِيۡرٌ حَقَّ

ودرختان | وجانوران | وبسی | ازمردم | وبسیاری | که ثابت شده است

و درختها، و جانوران، برسجده اقتیده اند و بسیار انسانها هم سجده میکنند، و بسیاری چنین هم میباشند که

عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۗ وَمَنْ يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ ۚ

برایشان | عذاب | وهرکرا | ذلیل گرداند | خدا | پس نیست | اورا | عزت دهنده

که برایشان عذاب ثابت شده است و هرکرا خداوند ذلیل گرداند پس نیست اورا کسی عزت دهنده

إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ۩ ﴿١٨﴾ هَٰذَانِ خَصْمَانِ اخْتَصَمُوا

هرآینه خدا | میکند | آنچه | بخواهد | این هردو | گروه خصومت کننده اند | آنانیکه خصومت کردند

هر آینه خداوند میکند آنچه را بخواهد این هر دو گروه اند که درباره رب خود اختلاف

السجدة ٦

فِي رَبِّهِمْ ۖ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِنْ نَارٍ

درشان رب خود | پس آنانیکه | کفرکردند | بریده شده | برای ایشان | جامه ها | ازآتش

میکنند، پس آنانیکه کافر اند به ایشان از آتش لباس بریده میشود

يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهِ مَا

انداخته میشود | بالای | سرهای ایشان | آب جوش | گداخته میشود | به آن | چیزیکه هست

و بالای سرهای ایشان آب جوش انداخته میشود براین درداخل شکمهای ایشان

فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُمْ مَقَامِعُ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَا

درشکمهای ایشان | وپوستها نیز | وبرای ایشان | گرزها | ازآهن | هرگاه

روده ها و پوستهای ایشان پخته میشود و برای زدن ایشان گرزهای آهنی میباشد وقتیکه

أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا فِيهَا وَذُوقُوا

خواهند | که برآیند | ازآن | ازجهت غم | بازگردانیده میشود | درآن | وبچشید

درحالت غم رفتن بخواهند باز درآن گردانیده میشوند (و به ایشان گفته میشود)

عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا

عذاب | آتش سوزان | هرآینه خدا | میدرآرد | آنان راکه | ایمان آوردند

عذاب آتش سوزان را بچشید، خداوند آن مردم را که ایمان دار اند و کارهای نیکی

ع ٢

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ

وعمل کردند | نیک | باغها | که میرود | اززیرآن | جویها | پوشانیده میشوند

میکنند، درچنین باغها داخل میکنند که زیر آن جویها میرود درآنجا به ایشان

فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا

درآن | دستوانها | ازطلاء | ومروارید | وپوشاک ایشان | درآن

دستوانهای طلاء و مروارید پوشانیده میشود و درآنجا لباس ایشان

حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾ وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ ۖ وَهُدُوا إِلَىٰ صِرَاطِ

ابریشم است | وراه نموده شد | بسوی پاکیزه | کلمه (توحید) | وهدایت شده به ایشان | به سوی راه

از ابریشم میباشد (زیرا که دردنیا به ایشان هدایت کلام پاکیزه شده بود و راه خداوند ستایش شده

الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ

خداوند ستوره | هر آینه | آنانیکه | کفر کردند | ومنع میکنند | از راه

به ایشان راه نما شده بود٬ هر آینه آنانیکه کفر اختیار کردند٬ و که مردم را از راه خدا و از مسجد

اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً

خدا | واز مسجد حرام | آنکه | گردانیده ایم آن را | برای مردم | که برابر است

حرم منع میکنند٬ آنکه برای همه مردم مقرر ساخته ایم٬ که درآن ساکنان و از خارج آمدنیها مسافر

الْعَاكِفُ فِيهِ وَالْبَادِ ۚ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ

باشنده آن | درآن | ووارد شده از خارج | وهرکه | خواهد | درآن | کجروی | بسبب ظلم

یک برابر اند٬ و کسیکه درظلم درآن جای اراده کجروی کند٬ پس ما بروی

نُذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ

بچشانیم اورا | ازعذاب | دردناک | ویاد کن وقتیکه نشان دادیم ما | ابراهیم را | جای

عذاب دردناک بچشانیم٬ وقتیکه ما به ابراهیم علیه السلام جای ساختن (بیت الله) نشان دادیم (و حکم کردیم)

الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ

خانه کعبه را | که شریک مگردان | بامن | هیچ چیز را | و پاک کن | خانه مرا | برای طواف کنندگان

که بامن هیچ چیزی شریک مگردان و خانه من را برای طواف کنندگان٬ و قیام کنندگان و برای رکوع

وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ

وقیام کنندگان | ورکوع کنندگان | وسجده کنندگان | واعلان کن | درمردم | از حج

و سجده کنندگان پاک نگهدار٬ و درمردم برای حج اعلان کن

يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾

که بیایند پیش تو | پیاده | وبرهر شتر لاغری | که می آیند | ازهرراه | دور

مردم پیاده هم می آیند٬ و به هر شتر لاغری هم سوار که برراه های دور می آیند

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ فِي أَيَّامٍ

که ایشان حاضر شوند | برای فوائد خود | ویاد کنند | نام خدا | درچندروز

برای اینکه برای فوائد ایشان حاضر شوند و در روزهای مقرر نام خداوند را

مَعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ ۖ فَكُلُوا

معلوم | برآنچه | دادخدا ایشان را | از جانوران | چارپایان | پس بخورید

یاد کند برآن جانوران که خداوند برای ایشان روزی کرده اند٬ پس خود شما هم بخورید

مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لْيَقْضُوا

ازآن | و | بخورانید | به بدحال | فقیر | باز | دور کنید

و برفقیران بدحال هم بخورانید باز مناسب است که مردم چرک خود را

تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾

چرک خودرا | وایفا کنند | نذرهای خودرا | وطواف کنند | به آن خانه قدیم

دور کند، و نذرهای خود را پوره کند، و مناسب است که طواف خانه قدیم کند

ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ يُعَظِّمْ حُرُمٰتِ اللّٰهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهٗ عِنْدَ

این احکام است | وهرکه | تعظیم کند | از شعائر خدا | پس آن | بهتر است | اورا | نزد

این سخن شد کسیکه از حکمهای بزرگ خداوند آدب کند پس این کار درباره او بسیار

رَبِّهٖ ۗ وَاُحِلَّتْ لَكُمُ الْاَنْعَامُ اِلَّا مَا يُتْلٰى عَلَيْكُمْ

رب او | وحلال کرده شده | برای شما | چارپایان | مگر آنچه | خوانده میشود | برشما

بهتر است، و برای شما همه جانوران حلال است غیر از آنکه احکام حرمت آن

فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْاَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ

پس پرهیزید | از پلیدی | بتان | وپرهیزید | از سخن

بشما خوانده شده است، پس شما از پلیدی بتان پرهیزید، و از سخنهای دروغ

الزُّوْرِ ﴿٣٠﴾ حُنَفَآءَ لِلّٰهِ غَيْرَ مُشْرِكِيْنَ بِهٖ ۗ وَمَنْ يُّشْرِكْ

دروغ | مائل باشید | برای خدا | نه شرک کنندگان به او | وکسیکه | شریک ساخت

، بسوی خداوند مائل باشید، و باوی هیچ کسی شریک مکنید، و کسیکه باخداوند دیگری را

بِاللّٰهِ فَكَاَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ

به الله | پس گویا | بیفتاد | از آسمان | پس اختطاف کند اورا | پرندگان

شریک میکند، پس او چنین است که گویا از آسمان بیفتد، باز مارغان اورا درفضا اختطاف کند

اَوْ تَهْوِيْ بِهِ الرِّيْحُ فِيْ مَكَانٍ سَحِيْقٍ ﴿٣١﴾ ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ

یا | انداخت | اورا | باد | درجای دور | این حکم | وهرکه

، یا انداخت اورا باد تیز درجای دور این سخن شد و کسیکه به نشانهای

يُّعَظِّمْ شَعَآئِرَ اللّٰهِ فَاِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوْبِ ﴿٣٢﴾ لَكُمْ

تعظیم کند | شعائر الله را | پس هر آینه این | از تقوی | دلها است | برای شما

خداوند عزت کند، پس این سخن از پرهیزگاری دلها است، شمارا از این جانوران

فِيْهَا مَنَافِعُ اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَاۤ اِلَى الْبَيْتِ

درآن | فوائد است | تا موده معلوم | باز ذبح آن است | به خانه

تا یک موده معین فائده گرفتن است باز جای حلاله این جانوران درپهلو خانه قدیم

الْعَتِيْقِ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لِّيَذْكُرُوا اسْمَ

قدیم | وبرای هر | امت | مقرر ساختیم ما | قربانی | برای اینکه یاد کنند | نام

مقرر است، و ما برای هر امت یک قربانی مقرر کرده ایم، برای اینکه ما کدام

اللّٰهِ عَلٰى مَا رَزَقَهُمْ مِّنْۢ بَهِيْمَةِ الْاَنْعَامِ ۗ فَاِلٰهُكُمْ

اللہ را | بر آنچه | داده است ایشان را | از جانوران | چارپایان | پس معبود شما

حیوانات داده‌ایم، بر آن نام خداوند یاد کنند پس معبود شما

اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَلَهٗۤ اَسْلِمُوْا ۗ وَبَشِّرِ الْمُخْبِتِيْنَ ۝٣٤ الَّذِيْنَ

معبود یگانه است | پس خاص برای او | منقاد باشید | ومژده بده | به عاجزی کنندگان | آنانیکه

تنها معبود یک است، پس برای او منقاد باشید (و ای پیغمبر!) به عاجزی کنندگان مژده بده، ایشان همان مردم اند

اِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ قُلُوْبُهُمْ وَالصّٰبِرِيْنَ عَلٰى مَاۤ

چون | یاد کرده شود | الله | میترسد | دلهای ایشان | وصبر کنندگان را | بر آنچه

وقتیکه نام خداوند یاد کرده شود، پس دلهای ایشان میترسند، و درمصائب صبر

اَصَابَهُمْ وَالْمُقِيْمِى الصَّلٰوةِ ۙ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝٣٥

برسد به ایشان | وبرپا کنندگان است | نماز را | واز آنچه | داده ایم ایشان را | خرچ میکنند

میکنند، و پابند نماز میباشند، و از روزی داده شده ما درراه خداوند خرچ میکنند

وَالْبُدْنَ جَعَلْنٰهَا لَكُمْ مِّنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ لَكُمْ فِيْهَا

وشتران (قربانی) را | گردانیدیم آن را | برای شما | از شعائر | الله | برای شما | درآنها

و حیوانات قربانی ما برای شما، نشانهای (دین) خداوند مقرر کرده ایم دراین خیر شما است

خَيْرٌ ۖ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللّٰهِ عَلَيْهَا صَوَآفَّ ۚ فَاِذَا وَجَبَتْ

نیکوئی | پس یاد کنید | نام خدا | بر آن | درحالت که صف بسته باشد | پس چون | به زمین بیفتد

پس وقتیکه شما این حیوانات برای قربانی درقطار ایستاده کنید، پس نام خداوند برآن یاد کنید، باز وقتیکه برپهلوهای خود

جُنُوْبُهَا فَكُلُوْا مِنْهَا وَ اَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۗ

پهلوهای آن | پس بخورید | از آن | و | بخورانید | به غریب صبر کننده | و به سوال کننده

بیفتند، از آن خود شما هم بخورید و بر صبر کنندگان و سوال کنندگان فقیران (بر هر دو) بخورانید

كَذٰلِكَ سَخَّرْنٰهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝٣٦ لَنْ يَّنَالَ اللّٰهَ

همچنین | مسخر نمودیم ما آن را | برای شما | تا شما | شکر کنید | هرگز نمی رسد | به خدا

همچنین ما این جانوران تابع شما کردیم تا شکر مارا آدا کنید، به خداوند از این جانوران

لُحُوْمُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلٰكِنْ يَّنَالُهُ التَّقْوٰى مِنْكُمْ ۗ كَذٰلِكَ

گوشتهای آنها | ونه خونهای آنها | لیکن میرسد باو | تقوی | از شما | همچنین

گوشت آن نه میرسد، و نه خون آن بلکه به خداوند تنها پرهیزگاری میرسد به این شکل

سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلٰى مَا هَدٰىكُمْ ۗ وَبَشِّرِ

مسخر گردانیدیم آنها را | برای شما | که تعظیم کنید | الله را | بر آنچه | راه نموده شما را | ومژده بده

او به شما این حیوانات تابع ساخته است تا تعظیم کنید خداوند را، او برای شما راه نمود

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللّٰهَ يُدٰفِعُ عَنِ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۚ إِنَّ اللّٰهَ

نیکوکاران را | هر آینه خدا | دفع میکند | از آنانیکه | ایمان آوردند | هر آینه خدا

نیکی کنندگان بشارت بده هر آینه خداوند از سر مؤمنان غلبه مشرکان دور کند

لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُوْرٍ ﴿٣٨﴾ أُذِنَ لِلَّذِيْنَ يُقٰتَلُوْنَ

دوست نه میدارد | هر | خائن | ناشکر | اجازه داده شده | برای آنانیکه | با ایشان جنگ میکنند

خداوند (ج) هر خائن ناشکر را دوست ندارد آن (مسلمانها) که با ایشان جنگ کرده میشود اکنون به

بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوْا ۚ وَإِنَّ اللّٰهَ عَلٰى نَصْرِهِمْ لَقَدِيْرُ ﴿٣٩﴾ الَّذِيْنَ

زیرا که به ایشان | ستم شده است | وهر آینه خدا | به نصرت کردن ایشان | قادر است | آنانیکه

ایشان هم اجازه جنگ است، زیرا که به ایشان ستم کرده میشوذ و هر آینه خدا به نصرت ایشان قادر است این همان مردم اند که

أُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّآ أَنْ يَّقُوْلُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ۗ

بیرون آورده شدند | از خانه های خود | بر ناحق | تنها به اینکه | ایشان میگویند | رب ما | خدا است

از خانه های ایشان بر ناحق کشیده شدند تنها به این که میگویند که رب ما الله است

وَلَوْلَا دَفْعُ اللّٰهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَامِعُ

و اگر نبودی دفع کردن خدا | مردم را | بعضی ایشان را به بعضی | هر آینه ویران کرده میشد | خلوت خانه ها

و اگر خداوند (ج) مردم را بذریعۀ یکی دیگری را دفع نه میکردند، پس (خانقاه) راهبانه و گرج های عیسائیان

وَبِيَعٌ وَّصَلَوٰتٌ وَّمَسٰجِدُ يُذْكَرُ فِيْهَا اسْمُ اللّٰهِ كَثِيْرًا ۗ

و گرجها | و عبادت خانه ها | و مساجد | که یاد کرده میشود | در آن | نام | خدا | زیاد

و عبادت خانه های یهود، و مساجد مسلمانها که در آن نام خداوند بسیار یاد کرده میشود این همه ویران میشد

وَلَيَنْصُرَنَّ اللّٰهُ مَنْ يَّنْصُرُهُ ۗ إِنَّ اللّٰهَ لَقَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿٤٠﴾

و هر آینه مدد میکند | الله آن را که | مدد میکند (دین او را) | هر آینه | الله | توانا | غالب است

و خداوند مدد آن کسی را میکند کسیکه مدد دین او را میکند، هر آینه خداوند توانا و غالب است

الَّذِيْنَ إِنْ مَّكَّنّٰهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتَوُا

آنانیکه | اگر قدرت دهیم ایشان را | در زمین | بر پا دارند | نماز را | و بدهند

این (مظلومان) چنین مردم اند که به آنانیکه برروی زمین حکومت دهیم پس پابند نماز میباشند و زکوة ها را

الزَّكٰوةَ وَأَمَرُوْا بِالْمَعْرُوْفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۗ وَلِلّٰهِ عَاقِبَةُ

زکوة را | و حکم کنند | به کار نیک و منع کنند | از کار بد | و خدا راست | انجام

میدهند، به دیگران حکم نیکی میکنند و انجام هر کار در قبضه

الْأُمُوْرِ ﴿٤١﴾ وَإِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ

امور | و اگر | تکذیب کنند ترا | هر آینه تکذیب کرده است | قبل از ایشان | قوم | نوح

خداوند است، و اگر امروز ایشان ترا تکذیب میکنند (پس چه شد) قبل از این قوم نوح

وَّعَادٌ وَّثَمُوْدُ ﴿۴۲﴾ وَقَوْمُ اِبْرٰهِيْمَ وَقَوْمُ لُوْطٍ ﴿۴۳﴾

وعاد | وثمود | وقوم | ابراهیم | وقوم | لوط

و عاد و ثمود هم و قوم ابراهیم و قوم لوط و مردم مدین

وَّاَصْحٰبُ مَدْيَنَ ۚ وَكُذِّبَ مُوْسٰى فَاَمْلَيْتُ لِلْكٰفِرِيْنَ ثُمَّ

واهالی | مدین | وتکذیب کرده شده | موسیٰ | پس مهلت دادیم | کافران را | باز

(پیغمبران خود را) تکذیب کردند و موسیٰ هم تکذیب شده بود پس ما به کافران مهلت دادیم

اَخَذْتُهُمْ ۚ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿۴۴﴾ فَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ

گرفتم ایشان را | پس چگونه | بود | عذاب من؟ | پس بسی | از قریه ها

پس ما ایشان را گرفتیم (پس تو دیدی) که عذاب ما چگونه بود؟ پس بسیاری قریه ها است

اَهْلَكْنٰهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلٰى عُرُوْشِهَا وَبِئْرٍ

هلاک کردیم آن را | وایشان ظالم بودند | پس آن | افتیده بود | بر سقفهای خود | وبسا چاه ها

که ما آن را هلاک کردیم که آنها نافرمان بودند پس اکنون سقفهای ایشان برزمین افتیده است و بسا چاه ها

مُّعَطَّلَةٍ وَّقَصْرٍ مَّشِيْدٍ ﴿۴۵﴾ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ

بیکار مانده | وقصر بلند | گچ شده | آیا نگشتند | درزمین

و بسیار قصر های بلند (ویران) افتیده است آیا ایشان درزمین سیر نه میکنند؟

فَتَكُوْنَ لَهُمْ قُلُوْبٌ يَّعْقِلُوْنَ بِهَاۤ اَوْ اٰذَانٌ يَّسْمَعُوْنَ بِهَا ۚ

پس که باشد | ایشان را | دلها | که میدانستند به آن | یا گوشها | که می شنیدند به آنها

که ایشان را چنین دلها میبود که می دانستند و یا چنین گوشها میبود که درآن سخن حق

فَاِنَّهَا لَا تَعْمَى الْاَبْصَارُ وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوْبُ الَّتِىْ

پس هرآینه | نابینا نه میشود | چشمها | لیکن نابینا میشود | دلها | که

می شنیدند مگر سخن درست این است که چشمها کور نه میشوند بلکه آن دلها کور میشود که در

فِى الصُّدُوْرِ ﴿۴۶﴾ وَيَسْتَعْجِلُوْنَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُّخْلِفَ اللّٰهُ

درسینه ها میباشد | ومیخواهند به عجلت از تو | عذاب | هرگز خلاف نه میکند | الله

سینه ها پنهان میباشد و این مردم از تو بشتاب عذاب میخواهند و خداوند هیچ وقت از وعده خود

وَعْدَهٗ ؕ وَاِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَاَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ﴿۴۷﴾

وعده خود را | وهرآینه یکروز | نزد رب تو | مانند هزار سال است | از آنچه می شمارید

خلاف نه میکند و یک روز رب تو طبق شماره شما باهزار سالها برابر است

وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ اَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ اَخَذْتُهَا ۚ

وبسی | از قریه ها | مهلت دادم آن را | وآن ظالم بودند | باز گرفتیم آن را

و بسی از قریه ها چنین است که ما به ایشان مهلت دادیم و ایشان تجاوز میکردند باز ما ایشان را گرفتیم

وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَآ أَنَا لَكُمْ

وبسوی من بازگشتن است | بگو | ای مردم! | هر آینه من | برای شما

و بسوی من باز گشت همهٔ شما است بگو که (ای مردم!) من برای شما ترساننده صفا صفا هستم

نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ الصَّٰلِحَٰتِ لَهُم

ترساننده | آشکارا ام | پس آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | ایشان را

پس کسیکه ایمان آوردنذ و کارهای نیکی میکنند پس اجر ایشان

مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَالَّذِينَ سَعَوْا۟ فِىٓ ءَايَٰتِنَا

بخشش است | ورزق | باعزت است | وآنانیکه | سعی کردند | در آیات ما

بخشش و روزی عزت است، و کسیکه دربارهٔ نشانهای ما سعی عاجزی آن را میکنند

مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا

عاجز کنندگان | ایشان است | باشندگان | دوزخ | ونه | فرستادیم

پس ایشان اهل دوزخ اند و ما قبل از تو که کدام

مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِىٍّ إِلَّآ إِذَا تَمَنَّىٰٓ أَلْقَى

پیش از تو | کدام | رسول | ونه کدام نبی | مگر وقتیکه | اوقراءت میکند | می افگند

رسول و یا نبی فرستاده ایم وقتیکه او احکام خداوند را خوانده و خوانده است پس شیطان

الشَّيْطَٰنُ فِىٓ أُمْنِيَّتِهِۦ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِى الشَّيْطَٰنُ

شیطان | درقراءت او | پس زائل میکند | الله | آنچه را | می انداخت | شیطان

در خواندن آن (در دلهای کافران) وسوسه انداخته است، باز خداوند وسوسه شیطان را فنا کند

ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾ لِّيَجْعَلَ

پس محکم میسازد | الله آیات خود را | وخدا | دانا | باحکمت است | تا بگرداند

باز خداوند آیات خود را محکم میکند و خداوند به هر سخن دانا با حکمت است و این هر چیز

مَا يُلْقِى الشَّيْطَٰنُ فِتْنَةً لِّلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ

آنچه | القا میکند | شیطان | از مایشی | برای آنانیکه | در دلهای ایشان | مرض است

(بخاطر این) که خداوند وسوسه انداخته شده شیطان را یک امتحان میگرداند برای آنانکه که در دلهای ایشان مرض است

وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ ۗ وَإِنَّ الظَّٰلِمِينَ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

وسخت است | دلهای ایشان | وهر آینه | ستمگاران | در مخالفت اند | بسیار دور

و دلهای ایشان سخت شده است و هر آینه ظالمان در یک مخالفت سنگین واقع است

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا۟ الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ

و که تا بدانند | آنانیکه | داده شده | علم | که آن (حکم) | حق است | از جانب رب تو

و به آنانیکه علم داده شده است که خوب بدانند، که این از جانب رب تو حق است

فَيُؤْمِنُوا بِهٖ فَتُخْبِتَ لَهٗ قُلُوْبُهُمْ ۗ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهَادِ

پس ایمان آرند | به آن | بازنرمی کند | برای آن | دلهای ایشان | وهرآینه | الله | هدایت کننده است

پس ایشان براین ایمان می آرند، و دلهای ایشان به خداوند منقاد شود و هر آینه خداوند مؤمنان را

الَّذِیْنَ اٰمَنُوْۤا اِلٰی صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ ﴿۵۴﴾ وَلَا یَزَالُ الَّذِیْنَ

آنانی راکه | ایمان آوردند | بسوی راه راست | همیشه باشند | آنانیکه

بسوی راه راست هدایت میکند و آنانیکه کافر اند

كَفَرُوْا فِیْ مِرْیَةٍ مِّنْهُ حَتّٰی تَاْتِیَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً

کفرکردند | درشک | ازاین | تاوقتیکه | بیاید بایشان | قیامت | ناگهان

ایشان همیشه درباره قرآن درشک اند تااینکه ناگهان برایشان قیامت بیاید

اَوْ یَاْتِیَهُمْ عَذَابُ یَوْمٍ عَقِیْمٍ ﴿۵۵﴾ اَلْمُلْكُ یَوْمَئِذٍ لِّلّٰهِ ؕ

یابیاید بایشان | عذاب | روزنهایت بی خیر | سلطنت | درآن روز | خدااست

و یا عذاب روز بی خیر برسر ایشان بیاید سلطنت درآن روز تنها خدااست

یَحْكُمُ بَیْنَهُمْ ؕ فَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

فیصله میکند | میان ایشان | پس آنانیکه | ایمان آوردند | و | کردند | کارهای نیک

او درمیان مردم فیصله میکند، پس آنانیکه ایمان آوردند، و عمل نیک کند

فِیْ جَنّٰتِ النَّعِیْمِ ﴿۵۶﴾ وَالَّذِیْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰیٰتِنَا فَاُولٰٓئِكَ

درجنتهای پرنعمت میباشند | وآنانیکه | کفرکردند | ودروغ شمردند | آیات مارا | پس ایشان

ایشان درباغهای نعمت میباشند و آنانیکه کفر کردند، و به آیات ما نسبت دروغ کردند برای ایشان

لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِیْنٌ ﴿۵۷﴾ وَالَّذِیْنَ هَاجَرُوْا فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ

ایشان را | عذاب | ذلت دهنده است | وآنانیکه | هجرت کردند | درراه | خدا

عذاب ذلت دهنده مقرر است و آنانیکه در راه ما هجرت کردند

ثُمَّ قُتِلُوْۤا اَوْ مَاتُوْا لَیَرْزُقَنَّهُمُ اللّٰهُ رِزْقًا حَسَنًا ؕ وَاِنَّ اللّٰهَ

بازکشته شدند | یامردند | هرآینه دلهاایشان را | الله | رزق | نیک | وهرآینه خدا

باز کشته شدند و یا مردند، پس هر آینه خداوند به ایشان رزق نیک میدهد و یادداشته باشید

لَهُوَ خَیْرُ الرّٰزِقِیْنَ ﴿۵۸﴾ لَیُدْخِلَنَّهُمْ مُّدْخَلًا یَّرْضَوْنَهٗ ؕ

اوست | بهترین | روزی دهنده | هرآینه درآرد ایشان را | به موضوع که | که پسند کنند آن را

که خداوند روزی رسان است او هر آینه در چنین جای داخل میکند که ایشان آن را پسند میکند

وَاِنَّ اللّٰهَ لَعَلِیْمٌ حَلِیْمٌ ﴿۵۹﴾ ذٰلِكَ ۚ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ

وهرآینه الله | به هرچیز دانا | بردباراست | این است | وکسیکه | عقوبت کند | بمانند

و هر آینه خداوند از احوال همه خوب دانا است این بود کسیکه از تجاوز تنها چنین بدله گیرد

مَا عُوقِبَ بِهٖ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنصُرَنَّهُ اللّٰهُ ۚ إِنَّ اللّٰهَ

آنچه عقوبت کرده شد | به آن | باز | ستم کرده شد بروی | هر آینه نصرت دهد اورا | خدا | هر آینه الله

آنچه بادی تجاوز شده است، و باز دوباره به وی تجاوز شود، پس خداوند هر آینه مدد او میکند

لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٦٠﴾ ذٰلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ

معاف کننده | بخشنده است | این | زیرا که | الله | داخل میکند شب را | در روز

هر آینه خداوند معاف کننده، و بخشنده است بسبب اینکه خداوند شب را در روز و

وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٦١﴾

و داخل میکند | روز را | در شب | و هر آینه | خدا | شنوا | بینا است

روز را درشب، داخل میکند، هر آینه خداوند هر چیزی را میشنود، و می بیند

ذٰلِكَ بِأَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن

این | زیرا که خدا | اوست حق | و هر آینه | آنچه را | میخواستند

این امداد بخاطر اینکه تنها خداوند حق است و این (کافران) که بجز خداوند

دُونِهٖ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٦٢﴾

به غیر او | اوست باطل | و هر آینه | خدا اوست | بلند مرتبه | بزرگ

دیگران را میخواهند، آن باطل است و دراین شکی نیست که خداوند بزرگ و بلند است

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ

آیا ندیدی تو | که هر آینه خدا | فرود آورد | از آسمان | آب | پس میشود | زمین

آیا تو به این نه می بینی که خداوند از بالا آب را فرود می آرد، و بر آن زمین

مُخْضَرَّةً ۗ إِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿٦٣﴾ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

سرسبز | هر آینه الله | مهربان | خبردار است | او را است آنچه | در آسمانها

سرسبز گردد، هر آینه الله بسیار مهربان و خبردار است، چیزیکه درآسمانها است

وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَإِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٦٤﴾ أَلَمْ تَرَ

و آنچه | در زمین است | و هر آینه الله | اوست بی نیاز | ستوده شده | آیا ندیدی تو

و آنچه درزمین است، همه مال اوست و خداوند بی نیاز و قابل همه تعریف است. آیا تو به این ندیدی

أَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ

که هر آینه الله | مسخر کرده برای شما | آنچه در زمین است | و کشتی را | که میرود | در دریا

که خداوند همه چیز های زمین تابع شما ساخته است، و کشتی ها هم که بحکم او در دریا

بِأَمْرِهٖ ۗ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَن تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهٖ ۗ

بحکم او | و نگه میدارد | آسمان را | که بیفتد | بر زمین | مگر به حکم او

میروند، و اوست که آسمان را نگه داشته است که به زمین نیفتد مگر به حکم او-

إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ

هر آینه الله | به مردم | نرمی کننده | رحم کننده است | واوست | آنکه | زنده کرده شمارا

هر آینه خداوند (ج) بالای مردم بسیار مهربان و رحم کننده است، و خداوند آن ذات است که آفرید شمارا

ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ۗ إِنَّ الْإِنسَانَ لَكَفُورٌ ﴿٦٦﴾

بازمیمراند شمارا | باز | زنده میکند شمارا | هر آینه | انسان | ناسپاس است

و باز برشما مرگ می آرد، باز دوباره زنده میکند شمارا، مگر دراین شک نیست که انسان ناشکر است

لِّكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ ۖ فَلَا يُنَازِعُنَّكَ فِي الْأَمْرِ

برای هرامت | مقرر کرده ایم | یک طریقه عبادت | که ایشان برآن عمل میکنند | پس خصومت نکنند باتو | دراین معامله

ما برای هر امتی طریقه های عبادت مقرر کرده ایم که ایشان برآن عمل میکنند، پس ایشان را مناسب نسبت

وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾ وَإِن

ودعوت کن | بسوی رب خود | هر آینه تو | به راه راست هستی | واگر

که باتو دراین باره خصومت کننده و تو ایشان را بسوی رب خود دعوت کن و هر آینه تو به هدایت هستی

جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ اللَّهُ يَحْكُمُ

مجادله میکنند باتو | پس بگو | خدا | داناتر است | به آنچه | شما میکنید | خدا | حکم میکند

به ایشان بگو چیزیکه شما میکنید خداوند برآن خبردار است خداوند میان شما روز قیامت

بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ

میان شما | روز | قیامت | درآنچه بودید شما | که درآن اختلاف میکردید | آیا بشما معلوم نیست

دربارهٔ آن سخنها که دران اختلاف میکنید فیصله کند آیا شما نه میدانید

أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ

که هر آینه خدا | میداند | آنچه درآسمانها است | وآنچه درزمین است | هر آینه این (همه)

چیزیکه درآسمانها و زمین است آن درعلم خداوند است، این همه سخنها درکتاب

فِي كِتَابٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ

درکتاب درج است | هر آینه این | برخدا | آسان است | و | عبادت میکنند

(لوح محفوظ) درج است، هر آینه این سخن برای خداوند بسیار آسان است، و این مردم

مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَمَا

بجز خدا | چیزی راکه | فرونفرستاده است | برآن | حجتی | وآن چیزی

غیر از خداوند، عبادت آن را میکنند که دربارهٔ آن خداوند کدام دلیلی را نه فرستاده است و نه به

لَيْسَ لَهُم بِهِ عِلْمٌ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا

که نیست ایشان را به آن | علم | ونیست ستمگاران را | هیچ مددگار | وچون

ایشان کدام علم است و نیست ظالمان را کدام مددگار و وقتیکه-

تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ

خوانده شود برایشان | آیات ما | روشن | می شناسی | در روهای | آنانیکه

و ایشان آیات آشکارا ما خوانده شود پس تو برروهای کافران اثرات ناخوشی می شناسی

كَفَرُوا الْمُنْكَرَ ۖ يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ

کفر کردند | ناخوشی | نزدیک اند | که حمله کنند | برآنانکه | میخوانند

نزدیک است که برآن مردم حمله کنند که به ایشان آیات ما میخوانند

عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا ۗ قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِنْ ذَٰلِكُمُ ۗ النَّارُ ۖ

برایشان | آیات ما | بگو | آیا خبر دهم شمارا | به بدتر | از این چیز | آن آتش است

(ای پیغمبر!) به ایشان بگو آیا خبر دهم شمارا به یک چیز بدتر از آن؟ (بشنوید) آن چیز

وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾ يَا أَيُّهَا

که وعده کرده آن را | الله | برآنانکه | کفر کردند | وبد | مرجع است آن | ای

آتش است که خدا با کافران وعده کرده است و آن بسیار بد باز گشت است ای مردم!

ع ٨ ١٢

النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ ۚ إِنَّ الَّذِينَ

مردم! | بیان کرده شده | یک مثال | پس بشنوید | آن را | هرآینه آنانرا

(اکنون) یک سخن بزرگ بیان میشود خوب به آن گوش کنید، شما که غیر از خداوند

تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا

که می پرستید | بجز | الله | هرگز آفریده نه میتوانند | مگسی را | اگرچه جمع شوند

دیگران را میخواهید، ایشان قدرت یک مگس آفریدن را هم ندارند، اگر همه ایشان برای آن

لَهُ ۖ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ۚ

برای آن | واگر | برباید از ایشان | مگس | چیزی | خلاص نتوان کرد آن را | از مگس

جمع شوند، و اگر مگسی از ایشان یک چیزی را ببرد، آن را هم خلاص نتوان کرد

ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا اللَّهَ

ناتوان است | طالب | ومطلوب | قدر نکردند ایشان | خدارا

عابد کاذب از معبود کاذب که میخواهند هر دو ایشان ضعیف هستند، مردم قدر خداوند را

حَقَّ قَدْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ اللَّهُ يَصْطَفِي

حق به اندازه تعظیم او | هرآینه خدا | بسیار توانا | غالب است | خدا | برمیگزیند

به آن اندازه نکرد بکدام درجه که مناسب بود هر آینه خداوند توانا و غالب است، خداوند در فرشتگان هم

مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ النَّاسِ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ

از فرشتگان | رسولان | واز مردمان | هرآینه الله | شنوا

رسولان برگزیده است، و در بنی آدم هم هر آینه خداوند هر چیزی را میشنود

بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ

دانا است | میداند | چیزیکه | پیش روی ایشان است | و آنچه | پس ایشان است

و خوب می بیند، به او معلوم است چیزیکه پیش روی ایشان است، و آنچه پس ایشان است

وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

وبسوی خدا | گردانیده میشود | همه کارها | ای | آنانیکه | ایمان آوردند

و همه کارها بسوی خداوند باز گردانیده میشود ای مؤمنان!

ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ

رکوع کنید | وسجده کنید | وعبادت کنید | رب خودرا | وکنید کار | نیکو

پیش او خم شوید، سجده کنید، و به رب خود عبادت کنید، و کارهای نیکی کنید

لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾ وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ ۚ

تاشما | رستگارشوید | وکوشش کنید | درراه خدا | چنانچه حق است جهاداو

تاشما نجات یابید، و درراه خداوند سعی کنید چنانچه حق مناسب آن است

السجدة عند الشافعي

هُوَ اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ۚ

او برگزید شمارا | ونگردانید | برشما | (درباره) دین | کدام تنگی

او بشما عزت داد، و برشما درباره دین هیچ تنگی نه آورد

مِلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَاهِيمَ ۚ هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمِينَ ۙ

آن دین است | از پدرشما | ابراهیم | اونامید شمارا | مسلمان

شما بر ملت پدر خود ابراهیم قائم باشید او شمارا مسلمانها نامیده است

مِنْ قَبْلُ وَفِي هَٰذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ

قبل ازاین | ودراین (قرآن) | تاباشد | رسول | گواه | برشما

قبل از این هم، و دراین (قرآن) هم برای اینکه رسول برشما گواه باشد

وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ ۚ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ

وباشید شما | گواه | برمردم | پس برپادارید | نمازرا

و شما بر دیگران گواه باشید، پس همیشه پابند نماز باشید

وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ

وبدهید | زکوة را | ومحکم گیرید | الله | اوست

و زکوة بدهید، و احکام خداوند را محکم گیرید او مالک شما است

مَوْلَاكُمْ ۖ فَنِعْمَ الْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

کارسازشما | پس بسیارخوب | مالک است | وبسیارخوب | مددگاراست

پس بسیار خوب آقا و مددگار پوخته است

ع ١٠ ١٧

سورة المؤمنون مكيّة وهي مائة وثمان عشرة اٰية وست ركوعات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورت المؤمنون درمكه نازل شده وآن | آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ و بارحم است | یک صد و هیجده آیت و شش رکوع است

آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ و بارحم است

قَدْ اَفْلَحَ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝١ الَّذِيْنَ هُمْ فِيْ صَلَاتِهِمْ خٰشِعُوْنَ ۝٢

هرآینه کامیاب شدند | مؤمنان | آنانیکه | ایشان درنماز خود | عاجزی کنندگان

هر آینه آن مؤمنان کامیاب شدند که درنماز خود عاجزی میکنند

وَالَّذِيْنَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُوْنَ ۝٣ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِلزَّكٰوةِ فٰعِلُوْنَ ۝٤

وآنانیکه | ایشان ازسخن بیهوده | روگردانند | وآنانیکه | ایشان زکوٰة | میدهند

و آنانیکه از سخنهای بیهوده پرهیز میکنند و آنانیکه زکوٰة را اداء میکنند

وَالَّذِيْنَ هُمْ لِفُرُوْجِهِمْ حٰفِظُوْنَ ۝٥ اِلَّا عَلٰۤى اَزْوَاجِهِمْ اَوْ مَا

وآنانیکه | ایشان شرمگاه های خودرا | حفاظت میکنند | مگر | برزنان خود | ویا (برکنیزکان)

و آنانیکه شرمگاه های خود را حفاظت میکنند مگر نه برزنان خود و بر کنیزان خود

مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ فَاِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُوْمِيْنَ ۝٦ فَمَنِ ابْتَغٰى وَرَآءَ ذٰلِكَ

که درملکیت ایشان اند | پس ایشان | ملامت نیستند | پس هرکه بخواهد | غیرازآن

زیرا که ایشان دراین علامت نیستند پس هرکه غیر از این از زنان وغیره

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْعٰدُوْنَ ۝٧ وَالَّذِيْنَ هُمْ لِاَمٰنٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رٰعُوْنَ ۝٨

پس آن گروه | ایشان تجاوز میکنند | وآنانیکه ایشان | امانات خودرا | ووعده خودرا | رعایت کنندگانند

خواهش دارند پس چنین مردم از حد تجاوز کنان است و آنانیکه پابند وعده و امانات باشند

وَالَّذِيْنَ هُمْ عَلٰى صَلَوٰتِهِمْ يُحَافِظُوْنَ ۝٩ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْوٰرِثُوْنَ ۝١٠

وآنانیکه | ایشان نمازهای خودرا | حفاظت میکنند | این مردم اند | وارثان

و آنانیکه نماز های خود را حفاظت میکنند هم این مردم وارثان حقیقی میباشند و حقدارند

الَّذِيْنَ يَرِثُوْنَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝١١ وَلَقَدْ خَلَقْنَا

آنانیکه | وارث اند | از (جنت) فردوس | ایشان درآن جای | همیشه میباشند | وهرآینه آفریدیم ما

که جنت فردوس را درمیراث میگیرند و همیشه درآن میباشند و ما انسان را از جوهر

الْاِنْسَانَ مِنْ سُلٰلَةٍ مِّنْ طِيْنٍ ۝١٢ ثُمَّ جَعَلْنٰهُ نُطْفَةً فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ۝١٣

انسان را | ازخلاصه | ازخاک | بازساختیم آن را | نطفه | درقرارگاه | محفوظ

خاک آفریدیم باز آن را نطفه ساختیم و باز درجای محفوظ (رحم مادر) نگه کردیم

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا

بازساختیم | آن نطفه را | خون بسته | بازساختیم | پاره خون | قطعه گوشت | بازساختیم ما

باز از آن قطرهٔ آب خون بسته ساختیم باز از آن خون بسته قطعه گوشت ساختیم باز ما آن را

وقف لازم

الْمُضْغَةَ عِظٰمًا فَكَسَوْنَا الْعِظٰمَ لَحْمًا ثُمَّ اَنْشَاْنٰهُ خَلْقًا اٰخَرَ

قطعه گوشت | استخوانها | پس پوشانیدیم | استخوانهارا | گوشت | باز آفریدیم اورا | آفرینش دیگر

باز آن قطعه را استخوانها ساختیم باز به آن استخوانها گوشت پوشانیدیم باز یک مخلوق نو ساختیم

فَتَبٰرَكَ اللّٰهُ اَحْسَنُ الْخٰلِقِيْنَ ﴿۱۴﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ بَعْدَ ذٰلِكَ لَمَيِّتُوْنَ ﴿۱۵﴾

پس بزرگ است | الله | ازهمه درست | پیدا کننده | بازشما | پس | ازآن | میرندگانید

پس مبارک است آن الله که از همه درست پیدا کننده است، باز بعد از آن حتماً شما میمیرید

ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ تُبْعَثُوْنَ ﴿۱۶﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ

باز | هرآینه شما | روز | قیامت | برانگیخته میشوید | وهرآینه آفریدیم | بالای شما | هفت

باز روز قیامت، از تو زنده میشوید و ما بالای شما هفت طبقه آسمانها

طَرَآئِقَ ۖ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غٰفِلِيْنَ ﴿۱۷﴾ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَآءِ

آسمانها | ونبودیم ما | ازمخلوق خود | غافل | وفروفرستادیم | ازآسمان

ساختیم، و ما از مخلوق خود ناخبر نیستیم و ما از آسمان به بیک اندازه آب

مَآءً بِقَدَرٍ فَاَسْكَنّٰهُ فِى الْاَرْضِ ۖ وَاِنَّا عَلٰى ذَهَابٍ بِهٖ

آب | باندازه | پس جای دادیم | درزمین | وهرآینه ما | به بردن آن

فرود آوردیم، باز جای دادیم آن را درزمین و هر آینه ما به بردن آن

لَقٰدِرُوْنَ ﴿۱۸﴾ فَاَنْشَاْنَا لَكُمْ بِهٖ جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ

توانائیم | پس بیافریدیم | شمارا | برآن | باغها | ازخرما

قدرت داریم، باز بذریعهٔ این آب برای شما باغهای خرما و انگور

وَّاَعْنَابٍ ۘ لَكُمْ فِيْهَا فَوَاكِهُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَشَجَرَةً

وقف لازم

وانگور | برای شما | درآن | میوه است | بسیار | وازآن میخورید | ویک درخت

بیا فریدیم، برای شما درآن بسیار میوه ها است و هم از آن میخورید، و یک درخت دیگری

تَخْرُجُ مِنْ طُوْرِ سَيْنَآءَ تَنْۢبُتُ بِالدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْاٰكِلِيْنَ ﴿۲۰﴾

بیرون می آید | ازطورسیناء | میروید | باروغن | ونان خورش | برای خورندگان

را آفرید که در طور سیناء بیرون می آید که درآن تیل است، و برای خوردنیها نان خورش است

وَاِنَّ لَكُمْ فِى الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۭ نُسْقِيْكُمْ مِّمَّا فِىْ بُطُوْنِهَا

وهرآینه | برای شما | درچهارپایان | عبرت است | مینوشانیم شمارا | ازآنچه | درشکمهای آن است

و برای شما در چهاریان هم موقع عبرت است که برشما از شکمهای آن برشما نیوشانیم و شمارا درآن

وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ كَثِيْرَةٌ وَّمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَعَلَيْهَا

وبرای شما | درآن | فوائداست | بسیار | وازآن | شما میخورید | وبرآن

فوائد بسیاری دیگری هم است، و از آن بعضی را شما میخورید، و بر این حیوانات

وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ

و بر کشتیها | برداشته میشوید | وهر آیینه فرستاده بودیم ما | نوح را | بسوی قوم خود | پس گفت

و بر کشتی شما برداشته میشوید، و ما نوح را بسوی قوم او فرستادیم او گفت که

يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾

ای قوم من! | عبادت کنید | خدارا | نیست شمارا | معبود | دیگری | آیا شمانه میترسید

ای قوم من! شما همه خدارا عبادت کنید شمارا بجزوی معبود دیگری نیست، آیا شما نه میترسید

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَٰذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ

پس گفت | سرداران | آنانیکه | کفر کرده بود | از قوم او | نیست او | مگر انسان | مانند شما

پس سرداران قوم او گفت، آنانیکه کافر بودند او هم مانند شما یک آدمی است

يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً

میخواهد | که | فضیلت یابد | برشما | واگر میخواست | الله | نازل میکرد | فرشتگان

او میخواهد که برشما برتری حاصل کند و اگر خداوند فرستادن رسولان میخواست فرشته گان را میفرستاد

مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ

نشنیده ایم ما | این را | در پدران پیشینیان | نیست او | مگر مردی | که باو | جنون است

ما این سخن را از پدران و پیشنیان گذشته خود بالکل نشنیدیم، این شخصی است که بروی اثر جنون است

فَتَرَبَّصُوا بِهِ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ انْصُرْنِي بِمَا

پس انتظار کنید | اورا | تا یک موده | گفت | ای رب من! | مدد کن مرا | به آنچه

پس تا یک وقت به او انتظار کنید نوح دعاء خواست که ای رب ما! مدد کن مرا زیرا که ایشان

كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنِ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا

تکذیب کردند مرا | پس وحی کردیم ما | اورا | که تیار کن | کشتی | در حضور ما

مرا دروغ گو گفتند، پس ما به او حکم کردیم که تو در حضور ما یک کشتی بساز و

وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلٍّ

وبحکم ما | پس چون بیاید | حکم ما | وجوش زند تنور | پس درآر | در آن | از هر نوعی

بحکم ما تیار کن پس وقتیکه حکم عذاب ما برسد و آب از زمین جوش زند پس از هر قسم جانوران

زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ

دو جنس (نر و ماده) | واهل خودرا | مگر | آنکه | که سبقت کرده | بروی | حکم | از ایشان

دو دو و خاندان خود هم درآن در آر غیر از آنکه حکم غرق شدن برایشان شده است

وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾ فَإِذَا

و گفتگو مکن بامن | درباره آنانیکه | ستم کردند | هر آیینه ایشان | غرق شدگانند | پس چون

و بامن درباره آن مردم گفتگو مکن که ظالم است ایشان هر آیینه غرق میشوند پس چون

اِسْتَوَيْتَ اَنْتَ وَمَنْ مَّعَكَ عَلَى الْفُلْكِ فَقُلِ الْحَمْدُ

راست بنشینی | تو | وآنکه | باتواند | درکشتی | پس بگو | همه ستایش

تو و رفقای تو درکشتی درست جای گرفتید پس تو این دعاء بخوان: که لائق هر ثناء خداوند است

لِلّٰهِ الَّذِيْ نَجّٰىنَا مِنَ الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٨﴾ وَقُلْ رَّبِّ

خدای راست | آنکه | نجات داد مارا | ازقوم | ظالمان | وبگو | ای رب من!

که مارا از قوم ظالم نجات داد و این دعاء بخوان که ای رب ما!

اَنْزِلْنِيْ مُنْزَلًا مُّبٰرَكًا وَّاَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ﴿٢٩﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

فرودآر مرا | فرودآوردن | مبارک | وتو | بهترین | فرودآرندگانی | هرآینه | دراین

مرا (از کشتی) بجای برکت فرود آر و تو از همه درست فرود آرندگانی هر آینه دراین واقعه بسیار

لَاٰيٰتٍ وَّاِنْ كُنَّا لَمُبْتَلِيْنَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ اَنْشَاْنَا مِنْۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا اٰخَرِيْنَ ﴿٣١﴾

نشانه هااست | وبودیم ما | امتحان کنندگان | باز | آفریدیم | بعدازآن | قوم دیگر

نشانه های عبرت است' و ما امتحان گیرینده گانیم باز بعد از آنها یک قومی دیگری را آفریدیم

فَاَرْسَلْنَا فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ

بازفرستادیم | درایشان | انبیاء | ازایشان | که عبادت کنید | خدارا | نیست شارا | معبود

پس ایشان را از قوم خود یک پیغمبر فرستادیم آن پیغمبر گفت که شما خداوند را عبادت کنید غیر از او

غَيْرُهٗ ۭ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ الْمَلَاُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

غیرازاو | پس آیا شانه میترسید | وگفت | سرداران | ازقوم او | آنانیکه | کافربودند

شمارا معبود نیست' پس آیا شما نه میترسید؟ و سرداران قوم او گفت' آنانیکه منکر بودند

وَكَذَّبُوْا بِلِقَاۗءِ الْاٰخِرَةِ وَاَتْرَفْنٰهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۙ

ونسبت دروغ کردند | به ملاقات | آخرت | وعیش داده بودیم ایشان را | درزندگی | دنیا

و به ملاقات آخرت نسبت دروغ میکردند و ما به ایشان دردنیا سامان عیش و راحت داده بودیم

مَا هٰذَآ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ ۙ يَاْكُلُ مِمَّا تَاْكُلُوْنَ مِنْهُ

نیست این | مگر | انسان | مانندشما | میخورد | ازآنچه | شماازآن میخورید

که این هم مانند شما یک آدمی است آن چیزی را میخورد که شما هم آن را میخورید

وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُوْنَ ﴿٣٣﴾ وَلَىِٕنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا مِّثْلَكُمْ

وی نوشد | ازآنچه | شامی نوشید | واگر | فرمان بردید | آدمی راکه مانندشمااست

و آن را مینوشد که شما مینوشید' و اگر فرمان بردید آدمی را که مانند شما است

اِنَّكُمْ اِذًا لَّخٰسِرُوْنَ ﴿٣٤﴾ اَيَعِدُكُمْ اَنَّكُمْ اِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ

هرآینه شما | آن وقت | زیان کارانید | آیااوبشماوعده میدهد | که هرآینه شماچون | بمیرید | وشوید

باز در خساره میباشید این آدمی بشما میگوید وقتیکه شما به میرید و خاک

تُرَابًا وَّعِظَامًا أَنَّكُمْ مُّخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾ هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا

خاک | واستخوانها | هرآینه شما | برآورده میشوید | دوراست | دوراست | آنچه

و استخوان شوید باز از سرنو برآورده میشوید بسیار از عقل دور است بسیار از عقل دور است این

تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا

باشا وعده میشود | چیزی نیست | مگر | زندگانی | دنیا | مامیمیریم | وزنده میشویم

وعده که باشما کرده میشود این زندگی ما تنها زندگی دنیا است که کسی میمیرد و کسی پیدا میشود

وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَىٰ

ونیستیم | ما | دوباره زنده شدنی | نیست | این کس | مگر یک آدمی | که افترا کرده است

و ما بعد از مرگ هیچ وقت پیدا شدنی نیستیم این یک چنین آدمی است که برخدا دروغ بسته کرده است

عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَّمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ

برخدا | دروغ | ونیستیم ما | اورا | تصدیق کنندگان | گفت | ای رب من!

و ما هیچ وقت به او تصدیق نه میکنیم پس پیغمبر دعاء خواست که ای رب من!

انْصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ﴿٤٠﴾

مددکن مرا | به آنچه | تکذیب میکنند مرا | گفت | عن قریب | میگردند | پشیمان

مددکن مرا زیرا که ایشان مرا نسبت دروغ کرد خداوند فرمود این مردم بسیار زود به سخنهای خود پشیمان میشوند

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ غُثَاءً فَبُعْدًا

پس گرفت ایشان را | یک آواز سخت | بحق | پس گردانیدیم ایشان را | ریزه ریزه | پس دوری باشد

باز ایشان را یک آواز سخت گرفتند باز ایشان را ذره ذره ساختیم و مردم ظالمان از رحمت

لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ﴿٤٢﴾

قوم ستمگاران را | باز | آفریدیم ما | بعد از ایشان | امتها | دیگری

بسیار دور افتیدند باز ما بعد از ایشان اقوام دیگری را آفریدیم

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا

سبقت نه میکند | هیچ قومی | از میعاد خود | ونه | پس میماند | باز | فرستادیم

هیچ امت از وقت مقرره خود نه سبقت میکند و نه پس میماند باز ما پیغمبران را

رُسُلَنَا تَتْرَا كُلَّ مَا جَاءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا

پیغمبران خودرا | پی در پی | هروقتیکه | آمد | بامتی | رسول آن | تکذیب کردند اورا | پس از پی درآوردیم ما

پی در پی فرستادیم وقتیکه به یک امت پیغمبری میرفت پس ایشان اورا تکذیب میکرد

بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَّجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ

بعضی را | در پی بعضی | وگردانیدیم ایشان را | افسانه | پس دوری باشد | گروهی را

پس ما پیغمبران را پی در پی فرستادیم و از آن مردم قصه ساختیم پس کسیکه ایمان نه می آورد

لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۴۴﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا

که ایمان نه می آرند | باز | فرستادیم | موسیٰ | و برادر او | هارون | با معجزه ها خود

ایشان از رحمت دور افتید ند' باز ما موسیٰ و برادر او هارون فرستادیم با احکام

وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿۴۵﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا

و با دلیل | روشن | بسوی فرعون | و سرداران او | پس تکبر کردند | و بودند

و دلائل آشکارا بسوی فرعون و سرداران او مگر ایشان تکبر کردند و ایشان بسیار مردم سرکش بودند

قَوْمًا عَالِينَ ﴿۴۶﴾ فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا

قوم | متکبرین | پس گفتند | آیا ما ایمان آریم | بدو آدمی مانند ما | حال آنکه قوم آنها

پس گفتند آیا ما بر دو نفر مانند ما ایمان آریم؟ حال آنکه

لَنَا عَابِدُونَ ﴿۴۷﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿۴۸﴾ وَلَقَدْ

ما را | غلام بودند | پس تکذیب کردند هر دو ایشان را | پس شدند | از هلاک شدگان | و به تحقیق

مردم قوم او غلامان ما هستند' پس ایشان هر دو پیغمبران را تکذیب کردند' پس ایشان هلاک کرده شدند

آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿۴۹﴾ وَجَعَلْنَا

داریم ما | موسیٰ را | کتاب | شاید ایشان | راه یابند | و گردانیدیم ما

و ما به موسیٰ بنام تورات کتاب دادیم تا مردم از آن راه درست یابند و ما پسر مریم

ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ

پسر مریم | و مادراش | نشانه | و پناه دادیم هر دو را | به جای بلند | قابل سکونت

و مادر او یک نشان بزرگ گردانیدیم و ایشان را به یک زمین بلند پناه داریم که قابل سکونت

وَمَعِينٍ ﴿۵۰﴾ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا

و در زمین آب دار | ای پیغمبران! | بخورید | از چیزهای پاکیزه | و عمل کنید

و زمین جاری آب بود ای پیغمبران! همهٔ شما چیزهای پاکیزه بخورید' و همیشه کارهای نیکی کنید

صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿۵۱﴾ وَإِنَّ هَٰذِهِ أُمَّتُكُمْ

نیک | هر آینه من | به آنچه | عمل میکنید | دانا ام | و هر آینه | این | امت شما است

من بکار های شما خبردار هستیم و هر آینه این امت شما هم یک

أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿۵۲﴾ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ

امت | واحد | و من | رب شما هستم | پس بترسید | پس جدا کروند | کار خود را

امت است و من رب شما هستم پس از نافرمانی من بترسید' باز مردم در معامله دین

بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۖ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿۵۳﴾

میان خود | پاره پاره | هر | گروهی | به آنچه | نزد ایشان است | شاد اند

خود را جدا جدا ساختند هر گروهی به سخن خود خوش هستند

فَذَرْهُمْ فِيْ غَمْرَتِهِمْ حَتّٰى حِيْنٍ ﴿٥٤﴾ اَيَحْسَبُوْنَ اَنَّمَا نُمِدُّهُمْ بِهٖ

پس بگذار ایشان را | درغفلت ایشان | تا یک موده | آیا گمان میکنند ایشان | آنچه | مدد میکنیم ایشان را به آن

پس تو ایشان را تا یک وقت خاص درغفلت خود بگذار آیا ایشان می پندارند که

مِنْ مَّالٍ وَّبَنِيْنَ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرٰتِ بَلْ

به مال و پسران | شتاب میکنیم | ایشان را | درخوبی ها | بلکه

به ایشان کدام اموال و پسران میدهیم گویا که این به ایشان به شتاب فائده رسانیدن است؟ نه

لَّا يَشْعُرُوْنَ ﴿٥٦﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ هُمْ مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ

نه میدانند آنها | هر آینه آنانیکه | ایشان از ترس | رب ایشان

بلکه ایشان نه میدانند هر آینه کسیکه از هیبت رب خود دراندیشه میباشد

مُّشْفِقُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَالَّذِيْنَ هُمْ بِاٰيٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُوْنَ ﴿٥٨﴾ وَالَّذِيْنَ

ترسانند | و آنانیکه | ایشان به آیات | رب ایشان | ایمان دارند | و آنانیکه

و آنانیکه به نشانه های رب خود ایمان دارند و کسیکه یارب خود

هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٩﴾ وَالَّذِيْنَ يُؤْتُوْنَ مَآ اٰتَوْا وَّقُلُوْبُهُمْ

ایشان به رب خود | شریک مقرر نه میکنند | و آنانیکه | میدهند | آنچه میدهند | و دلهای ایشان

دیگری را شریک نه میکنند، و کسیکه میدهد آنچه میدهد و دلهای ایشان از آن درخوف باشند

وَجِلَةٌ اَنَّهُمْ اِلٰى رَبِّهِمْ رٰجِعُوْنَ ﴿٦٠﴾ اُولٰٓئِكَ يُسٰرِعُوْنَ

درخوف باشند | که ایشان | بسوی رب خود | رجوع کنندگانند | آن گروه | می شتابند

که ایشان را یک روز بسوی رب باز گشت است این مردم است که فوائد خود را بشتاب حاصل میکنند

فِي الْخَيْرٰتِ وَهُمْ لَهَا سٰبِقُوْنَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا اِلَّا وُسْعَهَا

درنیکی ها | و ایشان | آن را | سبقت کنندگان اند | و تکلیف نه میدهیم | یک نفس را | مگر طبق قدرت او

و این مردم درآن سبقت کنندگانند و ما به هیچ کسی زیاد از قدرت او تکلیف

وَلَدَيْنَا كِتٰبٌ يَّنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٦٢﴾ بَلْ

ونزد ما | یک کتاب است | که بیان میکند | به حق | و به ایشان | ظلم کرده نه میشوند | بلکه

نه می آریم، و نزد ما یک کتاب است که همیشه سخن درست را بیان میکند، و بر مردم به اندازه ذره ظلم نه میشود

قُلُوْبُهُمْ فِيْ غَمْرَةٍ مِّنْ هٰذَا وَلَهُمْ اَعْمَالٌ مِّنْ دُوْنِ

دلهای ایشان | درغفلت است | از این | و ایشان را | اعمال است | غیر از

نه بلکه دلهای کافران از طرف دین غافل است و غیر از این کارهای دیگری خراب است

ذٰلِكَ هُمْ لَهَا عٰمِلُوْنَ ﴿٦٣﴾ حَتّٰٓى اِذَآ اَخَذْنَا مُتْرَفِيْهِمْ

این غفلت | که ایشان آن را | میکنند | تا آنکه | چون | بگیریم | آسودگان ایشان را

که این مردم آن را میکنند تا اینکه مردم مالدار ایشان را درعذاب گیریم

بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْأَرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْأَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِنَّا

به عذاب | ناگهان ایشان | فریاد میکنند | فریاد مکنید | امروز | هر آینه شما | از ما

گیریم، ناگهان ایشان فریاد میکنند (گفته میشود) امروز فریاد مکنید، زیرا که از طرف ما

لَا تُنْصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ

نصرت داده نخواهید شد | هر آینه | بود آیات ما | که خوانده میشد | بر شما | پس بودید شما | بر پاشنه های خود

نصرت شما کرده نه میشود، آیا تهای ما بشما خوانده میشد، پس شما از آن برپا شانه های خود

تَنْكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَامِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا

اعراض میکردید | کبر کنندگان | به این قرآن | به افسانه مشغول شدید | میگذاشتید | پس آیا ایشان تدبر نه میکنند

اعراض میکردید، غرور میکردید، قصه ها میساختید بیهوده مشغول میشدید، آیا ایشان به این کلام

الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا

در این کلام | یا آمده است ایشان را | آنچه نیامده است | به پدران ایشان سابقه | یا نشناختند ایشان

تدبر نکردند، و یا به ایشان چنین علم آمده است آنچه به پدران ایشان نیامده است، و یا ایشان

رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ

رسول خود را | پس ایشان | او را | انکار میکنند؟ | یا | ایشان میگویند | به وی | دیوانگی است

پیغمبر خود را نشناختند، و بسبب آن منکر شدند، و یا ایشان میگویند که او دیوانه است؟

بَلْ جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَارِهُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَوِ اتَّبَعَ

بلکه | او آورده است ایشان را | حق | و اکثر ایشان | حق را | خوش ندارند | اگر پیروی میکرد

نه بلکه او به ایشان سخن راست آورده است و درایشان به اکثر آنها سخن راست بد میخورد

الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَاوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ

حق | خواهشات ایشان را | بی انتظام میشد | آسمانها | و زمین | و آنکه | درمیان آن است | بلکه

و اگر حق تابعداری خواهشات ایشان را میکرد پس آسمانها و زمین و چیزیکه درمیان آن است تباه میشد بلکه

أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْأَلُهُمْ

دادیم ایشان را | نصیحت ایشان | پس ایشان | از نصیحت خود | اعراض میکنند | یا تو میخواهی از ایشان

ما به ایشان سخن فائده مند فرستادیم مگر ایشان از آن سخن اعراض کردند، آیا تو از ایشان کدام

خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٧٢﴾

مزدوری | پس مزد دوری | رب تو | بهتر است | واو | بهتر | رزق دهنده است

معاوضه میخواهی، معاوضه رب تو از همه بهتر است و او از همه بهتر روزی دهنده است

وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

وهر آینه تو | میخواهی ایشان را | بسوی راه درست | وهر آینه | آنانیکه | ایمان نه می آرند

و هر آینه تو ایشان را به راه راست میخواهی و هر آینه آنانیکه به آخرت

بِالْاٰخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنٰكِبُوْنَ ﴿٧٤﴾ وَلَوْ رَحِمْنٰهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ

به آخرت | از آن راه | یک طرف شدند | واگر رحم کنیم بر ایشان | و دور کنیم | آنچه بر ایشان است

ایمان ندارند، ایشان از راه راست بی راه شدند و اگر ما به ایشان رحم کنیم، و تکالیف ایشان را

مِّنْ ضُرٍّ لَّلَجُّوْا فِيْ طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ اَخَذْنٰهُمْ

از تکلیف | هرآینه اصرار میکنند ایشان | در سرکشی خود | سرگردانند | وهرآینه گرفتار کردیم ایشان را

دور کنیم، باز هم ایشان در گمراهی خود سرگردان میگردند و ما ایشان را درعذاب گرفته بودیم

بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوْا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُوْنَ ﴿٧٦﴾ حَتّٰٓى

به عذاب | پس عاجزی نکردند | رب خود را | ونه زاری کردند | تا آنکه

باز هم ایشان به رب خود عاجزی نکردند و نه زاری کردند، تااینکه وقتیکه

اِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيْدٍ اِذَا هُمْ فِيْهِ مُبْلِسُوْنَ ﴿٧٧﴾

چون بکشادیم | بر ایشان دروازه | دارای عذاب سخت | ناگهان ایشان | در آن | ناامید شوند

به ایشان دروازه عذاب سخت بکشادیم باز ایشان در آن ناامید شدند

وَهُوَ الَّذِيْٓ اَنْشَاَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ط قَلِيْلًا مَّا

واوست آنکه | آفریده برای شما | گوشها | وچشمها | ودلها | نهایت اندک

و خداوند آن ذات است که بشما گوشها چشمها و دلها داد پس شما بسیار اندک

تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ الَّذِيْ ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَاِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ﴿٧٩﴾

شما شکر میکنید | واوست آنکه | پراگنده ساخته شمارا | درزمین | وبسوی او | جمع کرده میشوید

شکر میکنید، و خداوند آن ذات است که شمارا به روی زمین پراگنده ساخته است، و هم بسوی او جمع کرده

وَهُوَ الَّذِيْ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ الَّيْلِ

واوست آنکه | زنده میکند | ومیمیراند | ومراوراست | تبدیل | شب

میشوید، و اوست که زنده میکند و می میمیراند و مرا اوراست تبدیل شب و روز و در قدرت اوست

وَالنَّهَارِ ط اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٨٠﴾ بَلْ قَالُوْا مِثْلَ مَا قَالَ

وروز | پس آیا شما عقل ندارید | بلکه | آنها گفتند | مانند | آنچه | گفت

پس آیا شما عقل ندارید؟ بلکه این مردم هم چنین سخن میگویند، چنانچه کافران سابقه

الْاَوَّلُوْنَ ﴿٨١﴾ قَالُوْٓا ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا

مردم سابقه | گفتند | آیا چون میمیریم | وشویم | خاک | واستخوانها | آیا ما

گفته بودند ایشان میگویند وقتیکه ما بمیریم و خاک و استخوانها شویم پس آیا باز هم

لَمَبْعُوْثُوْنَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا هٰذَا مِنْ قَبْلُ

برانگیخته میشویم؟ | هرآینه | وعده داده شده ایم | ما | وپدران ما | با این | پیش از این

زنده میشویم؟ چنین وعده ها به ما و با پدران ما سابقاً شده بود

إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُل لِّمَنِ ٱلْأَرْضُ

نیست این | مگر | قصه های | مردم سابقه | بگو | کراست | زمین

نیست این مگر قصه های مردم سابقه بی سند ای پیغمبر! تو به ایشان بگو که این

وَمَن فِيهَآ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ

وآنچه | درآن است | اگر هستید شما که میدانید؟ | زود گویند | الله راست | بگو

زمین، و باشنده گان برآن مخلوق کیست؟ اگر شما خبر هستید؟ ایشان حتماً میگویند که این همه

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلسَّبْعِ وَرَبُّ

پس آیا نه | قبول میکنید نصیحت؟ | بگو | کیست | رب | آسمانهای هفت | ورب

مخلوق خداوند است بگو درست! باز چرا فکر نه میکنید، به ایشان بگو که این هفت آسمانها را رب کیست

ٱلْعَرْشِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾

عرش | عظیم | زود گویند | الله راست | بگو | آیا شما نه میترسید؟

و خداوند رب عرش عظیم کیست؟ ایشان گویند درجواب این همه مر خداراست بگو که چرا شما نه میترسید؟

قُلْ مَنۢ بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَىْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ

بگو | کیست | که دردست او | حکومت | هر چیز است | واو پناه میدهد | و پناه داده نه میشود

بگو که آن کیست که دردست وی اختیار هر چیز است و او پناه میدهد و درمقابله او

عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّىٰ

خلاف او | اگر شما میدانید؟ | زود گویند | خدا | بگو | از کدام جای

به کسی پناه کسی داده نه میتواند اگر شما میدانید پس ایشان بالفور گویند الله پس بگو که

تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾ بَلْ أَتَيْنَٰهُم بِٱلْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٩٠﴾

به شما جادو کرده میشود | بلکه | آورده ایم ایشان را | سخن حق | وهر آینه ایشان | دروغ میگویند

بشما از کدام جای جادو شده است؟ بلکه به ایشان سخن حق آوردیم، و ایشان هر آینه دروغ گو هستند

مَا ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ مِن وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُۥ مِنْ إِلَٰهٍ إِذًا

نه گرفته است | خدا | هیچ اولاد | ونیست | با وی | معبود دیگری | درآن وقت

خداوند هیچ کسی را برای خود پسری نه گرفته است و نه باوی معبود دیگری است اگر چنین میبود

لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍۭ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ

میبرد | هر | معبود | آنچه آفریده بود | وغالب می آمد | یکی در ایشان

هر معبود مخلوق خود را جدا میساخت و باز یکی بردیگری حمله می آورد

عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَٰلِمِ

بردیگری | پاک است | الله | از آن چه | ایشان بیان میکنند | دانا است

خداوند از آن سخن پاک است آنچه ایشان درباره او بیان میکند او به پنهان

الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعٰلٰى عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۹۲﴾ قُلْ

بر پنهان | وآشکارا | پس برتر است | از آنچه | شریک می آرند | بگو

و آشکارا بسیار خبردار است غرض اینکه از سخنهای شرک ایشان پاک است ای پیغمبر! تو

رَّبِّ اِمَّا تُرِيَنِّيْ مَا يُوْعَدُوْنَ ﴿۹۳﴾ رَبِّ

ای رب من | اگر | بنمائی | آنچه | با ایشان وعده کرده میشوند | ای رب من!

بگو ای رب ما! اگر تو به من آن عذاب بنمائی از آنچه به ایشان وعده شده است پس ای رب من!

فَلَا تَجْعَلْنِيْ فِي الْقَوْمِ الظّٰلِمِيْنَ ﴿۹۴﴾ وَاِنَّا عَلٰۤى اَنْ نُّرِيَكَ

پس داخل مگردان مرا | در قوم ظالمان | وهر آینه ما | بر آنکه | بنمائیم بتو

پس مارا دراین ظالمان داخل مکن و ما براین سخن قدرت کامل داریم که کدام

مَا نَعِدُهُمْ لَقٰدِرُوْنَ ﴿۹۵﴾ اِدْفَعْ بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ

آنچه وعده میکنیم بتو | قدرت داریم | مقابله کن؟ | به آن طریقه | که بسیار خوب است

وعده که با ایشان میکنیم بتو هم بنمائیم ای پیغمبر! تو درجواب سخن بدی آن بگو که

السَّيِّئَةَ نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَصِفُوْنَ ﴿۹۶﴾ وَقُلْ رَّبِّ اَعُوْذُ بِكَ

بدی | ما | داناتر ایم | به آنچه | بیان میکنند | وبگو | ای رب من! | پناه میخواهم از تو

کدام بهتر باشد و چیزیکه ایشان بیان میکند بما خوب معلوم است و دعاء کن ای رب ما! من از وسوسه های شیاطین

مِنْ هَمَزٰتِ الشَّيٰطِيْنِ ﴿۹۷﴾ وَاَعُوْذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُوْنِ ﴿۹۸﴾

از وسوسه های | شیاطین | و پناه میخواهم از تو | ای رب من! | از آنکه حاضر شوند

پناه میخواهم و ای رب من! از این هم من پناه میخواهم که ایشان به من بیایند

حَتّٰۤى اِذَا جَآءَ اَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُوْنِ ﴿۹۹﴾

تا آنکه | چون بیاید | یکی از ایشان را | مرگ | گفت | ای رب من! | باز گردان مرا

تا آنکه درایشان به یکی مرگ بیاید پس میگوید ای رب من! مرا دوباره به دنیا بگردان

لَعَلِّيْۤ اَعْمَلُ صَالِحًا فِيْمَا تَرَكْتُ كَلَّا اِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ

شاید | عمل کنم | نیک | درآن دنیا | که گذاشتیم من | چنین نیست | این سخنی است | که او

برای اینکه کدام دنیا را گذاشتیم درآن کدام عمل نیک کنم هیچ وقت نه این یک سخن است

قَآئِلُهَا وَمِنْ وَّرَآئِهِمْ بَرْزَخٌ اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿۱۰۰﴾

گوینده آن است | واز عقب ایشان | یک پرده است | تا روز یکه | برانگیخته شوند

که این کافر گوینده آن است و به روی ایشان یک پرده میباشد تاآن وقت که ایشان دوباره زنده کند

فَاِذَا نُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَلَآ اَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَّلَا يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿۱۰۱﴾

پس وقتیکه | دمیده شود | درصور | پس نباشد رشته ها | درمیان ایشان | درآن روز | ونه کسی پرسند

پس وقتیکه درصور دمیده شود پس نباشد میان ایشان رشته قرابت و نه درپرسان کسی باشد

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ

پس هرکه | گران شود | ترازو نیکی | پس ایشان است | کامیاب | وهرکه

پس کسیکه وزن اعمال ایشان گران شود پس آن مردم کامیاب میباشند و وزن اعمال کسیکه

خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ فَاُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ

سبک شود | وزن او | پس آن گروه | آنانیکه | زیان کردند | درحق خود

سبک شود، پس ایشان آن مردم است که از دست خود نفسهای خود را درخساره انداختند و

فِيْ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوْهَهُمُ النَّارُ وَهُمْ فِيْهَا

در جهنم جاویداند | میسوزاند | روهای ایشان را | آتش | وایشان | درآن

و همیشه درجهنم میباشند، آتش جهنم روهای ایشان را می سوزاند و درآن جای روهای شان بدمیشود

كٰلِحُوْنَ ﴿١٠٤﴾ اَلَمْ تَكُنْ اٰيٰتِيْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ﴿١٠٥﴾

زشت روی | آیا آیات ما خوانده نه میشد | برشما | پس شما آن را | دروغ میگفتید

آیا احکام ما بشما خوانده نه میشد؟ و شما آن را به دروغ نسبت میکردید

قَالُوْا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَآلِّيْنَ ﴿١٠٦﴾

گویند | ای رب ما! | غالب شد | برما | بدبختی ما | وبودیم ما | قوم بی راه

ایشان گویند که ای رب ما! مارا بدبختی ما گیر کرده بود و ما مردم از راه بی راه شده بودیم

رَبَّنَآ اَخْرِجْنَا مِنْهَا فَاِنْ عُدْنَا فَاِنَّا ظٰلِمُوْنَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ

ای رب ما! | بیرون آر مارا از آن | پس اگر | برگردیم ما | پس هرآینه ما | ستمگارانیم | گفت

ای رب ما! اکنون مارا از این جهنم بیرون آر اگر ما دوباره چنین کارها کردیم پس هر آینه ظالم باشیم خداوند

اخْسَئُوْا فِيْهَا وَلَا تُكَلِّمُوْنِ ﴿١٠٨﴾ اِنَّهٗ كَانَ فَرِيْقٌ مِّنْ عِبَادِيْ

دورشوید شما | دراین میباشید | وبامن سخن نگوئید | هرآینه | بود گروهی | از بندگان من

میفرماید دور شوید هم دراین باشید و بامن سخن مگوئید، حقیقت این است که از بندگان من یک گروه بود

يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَيْرُ

که میگفتند | ای رب ما! | ایمان آوردیم | پس بیامرز | مارا | ورحم کن برما | وتو | بهتر

که این دعاء میخواست با: ای رب ما! ما ایمان آوردیم پس تو مارا بخشش کن و بر ما رحم کن و تو از همه زیاد

الرّٰحِمِيْنَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّخَذْتُمُوْهُمْ سِخْرِيًّا حَتّٰٓى اَنْسَوْكُمْ ذِكْرِيْ

رحم کنندگانی | پس میکردید به ایشان | مسخره | تا آنکه | فراموش کرد ایشان ازشما | یادمن

رحم کننده هستی پس شما برآنها استهزاء میکردید تااینکه (این مشغول بودن) از شما فراموش شدن

وَكُنْتُمْ مِّنْهُمْ تَضْحَكُوْنَ ﴿١١٠﴾ اِنِّيْ جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوْٓا

وبودید شما به ایشان | خندا میکردید | هرآینه ما | بدله دادیم ایشان را | امروز | دربدله صبر ایشان

و بودید که برایشان خندا میکردید امروز ما به ایشان بدله صبر این دادیم که تنها ایشان

اَنَّهُمْ هُمُ الْفَآئِزُوْنَ ﴿۱۱۱﴾ قٰلَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِى الْاَرْضِ عَدَدَ

ایشان است | کامیاب | میگوید الله | چقدر | درنگ کردید شما | درزمین | به حساب

کامیاب شدند. به ایشان گوید که خوب شما به حساب سالها چقدر درزمین

سِنِيْنَ ﴿۱۱۲﴾ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسْـَٔلِ الْعَآدِّيْنَ ﴿۱۱۳﴾

سالها | میگویند | درنگ کردیم ما | یک روز | یا پاره | روز | پس بپرس | ازشمارکنندگان

درنگ کردید؟ ایشان گویند یک روز بود و یا کم از یک روز، از فرشتگان حساب کنندگان بپرس

قٰلَ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا قَلِيْلًا لَّوْ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۱۴﴾ اَفَحَسِبْتُمْ

فرمود | درنگ نکردید | مگر | اندکی | کاش شما | میدانستید | آیا پنداشتید

خداوند فرماید که شما دردنیا زیاد نه بلکه موده کم درنگ کرده بودید اگر شما میدانید آیا خیال شما است

اَنَّمَا خَلَقْنٰكُمْ عَبَثًا وَّاَنَّكُمْ اِلَيْنَا لَا تُرْجَعُوْنَ ﴿۱۱۵﴾ فَتَعٰلَى

که هرآینه | آفریدیم شمارا | عبث | وکه شما | بسوی ما | گردانیده نشوید | پس برتر است

که شمارا بی فائده آفریده ایم و اینکه شما بسوی ما رجوع نه میکنید؟ آن الله که پادشاه

اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيْمِ ﴿۱۱۶﴾

الله | پادشاه | حقیقی | نیست معبود | مگراو | مالک است | عرش | قدرمن را

حقیقی است، شان او بزرگ است غیر از وی معبود دیگری نیست او مالک است عرش قدر من را

وَمَنْ يَّدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهٗ بِهٖ فَاِنَّمَا حِسَابُهٗ

وکسیکه | بخواهد | باخدا | معبوددیگری | که نیست دلیل | اورا | ازآن | پس هرآینه حساب او

و کسیکه با خدا معبود دیگری بخواهد بااینکه باوی هیچ دلیلی نیست پس او

عِنْدَ رَبِّهٖ ۭ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۱۱۷﴾ وَقُلْ رَّبِّ

نزدرب اوست | هرآینه نجات نه یابد | کافران | وبگو | ای رب من!

پس هرآینه حساب او نزد رب اوست این حقیقت است که کافران کامیاب نه میشوند و تو بگو که ای رب ما!

اغْفِرْ وَارْحَمْ وَاَنْتَ خَيْرُ الرّٰحِمِيْنَ ﴿۱۱۸﴾

عفوه کن | ورحم کن | وتو | ازهمه بهتر | رحم کننده ئی

عفوه کن مرا و برمن رحم کن و تو از همه بسیار رحم کننده ئی.

سُوْرَةُ النُّوْرِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اَرْبَعٌ وَّسِتُّوْنَ اٰيَةً وَّتِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

سوره نور در مدینه نازل شد در آن | آغاز بنام خداوند که نهایت بارحم ورحیم است | شصت وچهار آیت ونه رکوع است

آغاز میکنم بنام خداوند که نهایت بارحم و رحیم است

سُوْرَةٌ اَنْزَلْنٰهَا وَفَرَضْنٰهَا وَاَنْزَلْنَا فِيْهَآ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ

این یک سورت است | که نازل کردیم ما آن را | وفرض کردیم ما آن را | ونازل کردیم ما | درآن | آیاتها | واضح

این یک سورت است آنکه ما نازل کردیم و احکام آن را برشما فرض گردانیدم، و دراین احکام واضح نازل کردیم

لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ① اَلزَّانِيَةُ وَالزَّانِيْ فَاجْلِدُوْا كُلَّ وَاحِدٍ

تا شما | نصیحت حاصل کنید | زن زناکننده | ومرد زناکننده | پس بزنید | هر | یکی

تا شما نصیحت حاصل کنید، زن زنا کار و مرد زنا کار هر دو را صد صد دره بزنید

مِّنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ وَّلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَاْفَةٌ

از ایشان | صدصد | دره | ونه | گیردشمارا | به هردو | رحم

و براین هر دو نگیرد شمارا در تطبیق حکم خداوند

فِيْ دِيْنِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ

دردین | خدا | اگرهستید که | ایمان دارید | به خدا | وبه روز | آخرت

کدام ترس، اگر به خدا و به روز قیامت ایمان دارید

وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ② اَلزَّانِيْ لَا يَنْكِحُ

وباید حاضرشود | به عقوبت ایشان | جماعتی | از مؤمنان | مردزناکننده | نکاح نه میکند

و مناسب است که دروقت تعذیب هر دو ایشان یک گروه مسلمانها حاضر باشد مرد زنا کار

اِلَّا زَانِيَةً اَوْ مُشْرِكَةً ز وَّالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَآ اِلَّا زَانٍ

مگرزن زناکننده را | یا مشرکه را | وزن زناکننده | به نکاح نه میگیرد آن را | مگر | مردزناکننده

غیر از زن زنا کار و یا زن مشرک دیگری را به نکاح نه میگیرد،

اَوْ مُشْرِكٌ ج وَحُرِّمَ ذٰلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ③ وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ

یا مشرک | وحرام کرده شده | این | برمؤمنان | وآنانیکه | دشنام زناکاری میدهند

و این عمل برای مؤمنان ناجائز مقرر شده است و آنانیکه برزنهای پاک

الْمُحْصَنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَاْتُوْا بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ فَاجْلِدُوْهُمْ

زنان عفیفه را | باز | نیاوردند | چهارمرد | گواه | بزنید ایشان را

تهمت می نهد، باز چهار گواهان برآن پیش نه کنند پس ایشان را هشتاد (۸۰)

ثَمٰنِيْنَ جَلْدَةً وَّلَا تَقْبَلُوْا لَهُمْ شَهَادَةً اَبَدًا ج وَاُولٰٓئِكَ

هشتاد | دره | وقبول مکنید | ایشان را | گواهی | همیشه | وایشان

دره بزنید، و هیچ وقت گواهی ایشان را قبول نکنید و این مردم

هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ④ لا اِلَّا الَّذِيْنَ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ

اند فاسقان | مگر | آنانیکه | توبه کردند | بعد | ازآن

بدکردار هستند، هر کسیکه از این کار توبه کند و اعمال خود را

وَاَصْلَحُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ⑤ وَالَّذِيْنَ يَرْمُوْنَ

واصلاح کردند | پس هرآینه | الله | بخشنده | مهربان است | وآنانیکه | دشنام زناکاری میدهند

اصلاح کند هر آینه خداوند بسیار بخشنده مهربان است، و آنانیکه برزنهای خود

أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَآءُ إِلَّآ أَنفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ

زنان خودرا | ونباشد | ایشان را | گواهان | مگر | نفسهای خود | پس گواهی مناسب است

عیب زنا می نهد و نزد ایشان غیر از نفسهای خود گواهی دیگری نباشد پس صورت گواهی

أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَٰدَٰتٍۭ بِاللَّهِ ۙ إِنَّهُۥ لَمِنَ الصَّٰدِقِينَ ⑥

یکی ایشان را | چهار | شهادت | به خدا | هرآینه او | راستگو است

چنین آدمی این است که او چهار دفعه به خداوند سوگند خورده که هر آینه او در دعوه خود صادق است

وَالْخَٰمِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِن كَانَ مِنَ الْكَٰذِبِينَ ⑦

ودفع پنجم | که لعنت | خدا | بروی است | اگر | باشد از دروغ گویان

و دفع پنجم گوید که اگر او دروغ گوی باشد پس بروی لعنت خدا باشد

وَيَدْرَؤُا۟ عَنْهَا الْعَذَابَ أَن تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَٰدَٰتٍۭ بِاللَّهِ

و دور کرده میشود | از آن زن | عذاب | که گواهی دهد | چهار گواهی | به خدا

و از زن به این صورت عذاب دور شده میتواند که او چهار بار به خداوند سوگند خورد

إِنَّهُۥ لَمِنَ الْكَٰذِبِينَ ⑧ وَالْخَٰمِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ

که هرآینه او | از دروغ گویان است | و بار پنجم | که | غضب | خدا

که این مرد دروغ گوی است و بار پنجم گوید که برمن غضب خدا باشد

عَلَيْهَآ إِن كَانَ مِنَ الصَّٰدِقِينَ ⑨ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

بر این زن | اگر باشد | از راستگویان | اگر نباشد | فضل | خدا | بر شما

اگر این مرد راست گوید، اگر فضل و مهربانی خداوند نه میبود و این سخن اگر نه میبود

وَرَحْمَتُهُۥ وَأَنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ⑩ إِنَّ الَّذِينَ جَآءُو بِالْإِفْكِ

ع ۱۰

و رحمت او | و هر آینه خدا | توبه قبول کننده | حکیم است | هر آینه آنانیکه | آمدند | به این تهمت بزرگ

که خداوند توبه قبول کننده باحکمت است (درو صیت بزرگ میبودید) آنانیکه برعائشه تهمت بسته کردند

عُصْبَةٌ مِّنكُمْ ۚ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم ۖ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ

گروهی است | از شما | مپندارید این تهمت را | بد برای خود | بلکه این | بهتر است شمارا

ایشان هم از شما یک گروهی است شما برای خود این واقعه بد مه برید بلکه برای شما هم بهتر است

لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُم مَّا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ ۚ وَالَّذِى

هر کسی را است | از ایشان | آنچه | کرد | از گناه | و آن کسی که

در ایشان برای هر کسی به اندازه حصه گرفتن او سزاء است و کسیکه دراین از همه

تَوَلَّىٰ كِبْرَهُۥ مِنْهُمْ لَهُۥ عَذَابٌ عَظِيمٌ ⑪ لَّوْلَآ إِذْ سَمِعْتُمُوهُ

زیاد است | از تهمت بزرگ | از ایشان | او را عذاب است | بزرگ | چرا نبود | وقتیکه شنیدید آن را

زیاد حصه گرفت جزاء او هم از همه زیاد است وقتیکه شما این سخن تهمت را

ظَنَّ الْمُؤْمِنُوْنَ وَالْمُؤْمِنٰتُ بِاَنْفُسِهِمْ خَيْرًا ۙ وَّقَالُوْا

که گمان میکرد | مردان مؤمن | وزنان مؤمن | برمردم خود | از نیکی | ومیگفتند

شنیدید چرا نبود که مردان مسلمان و زنان مسلمان دربارهٔ خویشاوندان خود گمان نیک میکرد و چنین میگفت

هٰذَآ اِفْكٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۲﴾ لَوْلَا جَآءُوْ عَلَيْهِ بِاَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ

این بهتان است | آشکارا | چرا نیاوردند | براین سخن | چهار | گواه

که این بهتان آشکارا است، ایشان چراء خود چهار گواهان پیش نکردند پس وقتیکه

فَاِذْ لَمْ يَاْتُوْا بِالشُّهَدَآءِ فَاُولٰٓئِكَ عِنْدَ اللّٰهِ هُمُ الْكٰذِبُوْنَ ﴿۱۳﴾

پس چون | نیاوردند | گواه | پس آن گروه | نزد خداوند | ایشانند دروغ گویان

ایشان گواهان را پیش نکردند، پس نزد خداوند ایشان دروغ گوی هستند

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ

واگر نمی بود | فضل | خدا | برشما | ورحمت او | دردنیا | وآخرت

و اگر برشما فضل و مهربانی خداوند دردنیا و آخرت نمی بود پس شما که درکدام

لَمَسَّكُمْ فِيْ مَآ اَفَضْتُمْ فِيْهِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۴﴾ اِذْ تَلَقَّوْنَهٗ

هرآینه میرسید شمارا | بسبب آن | که مشغول شدید | درآن | عذاب | بزرگ | وقتیکه میگرفتید آن سخنی را

مشغله واقع شده بودید، درآن بشما آفت بسیار سنگین نازل میشد وقتیکه شما

بِاَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُوْلُوْنَ بِاَفْوَاهِكُمْ مَّا لَيْسَ لَكُمْ بِهٖ عِلْمٌ

به زبانهای خود | ومیگفتید شما | به دهن های خود | آن سخنی که نیست | شمارا | به آن | علم

این سخن را دهن به دهن زبان به زبان نقل میکردید، و بر دهن آن میگفتید که خود شما از آن خبر نبودید

وَّتَحْسَبُوْنَهٗ هَيِّنًا ۖ وَّهُوَ عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمٌ ﴿۱۵﴾ وَلَوْلَآ

وی پنداشتید | آسان | وآن | نزد خدا | بزرگ | چرانشد

و این را یک سخن اندک تصور میکردید و حال آنکه نزد خداوند بسیار سخت سخن است و وقتیکه

اِذْ سَمِعْتُمُوْهُ قُلْتُمْ مَّا يَكُوْنُ لَنَآ اَنْ نَّتَكَلَّمَ بِهٰذَا ۖ

وقتیکه | شنیدید شما این بهتان | که میگفتید | مناسب نیست | مارا | که | به زبان آریم | این سخنی را

شما آن را میشنیدید چرا چنین نه میگفتید که بما گفتن چنین سخن مناسب نیست

سُبْحٰنَكَ هٰذَا بُهْتَانٌ عَظِيْمٌ ﴿۱۶﴾ يَعِظُكُمُ اللّٰهُ اَنْ

تو پاک هستی | این | بهتان است | بزرگ | نصیحت میکند شمارا | خدا | ازاین که

سبحان الله! این یک بهتان بزرگ است (بشنوید) خداوند بشما نصیحت میکند اگر شما مؤمنان باشید

تَعُوْدُوْا لِمِثْلِهٖٓ اَبَدًا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۱۷﴾ وَيُبَيِّنُ اللّٰهُ

بازنگوئید | چنین کار | همیشه | اگر هستید شما | مؤمنان | وبیان میکند | خدا

هیچ وقت چنین عمل نکنید و خداوند برای شما

لَكُمُ الْاٰيٰتِ ۭ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۱۸﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يُحِبُّوْنَ

برای شما | آیاتها | وخدا | دانا | باحکمت است | هرآینه آنانیکه | دوست دارند

احکام خود صفا صفا بیان میکند و خداوند به هر چیز دانا با حکمت است، هر آینه آنانیکه میخواهند

اَنْ تَشِيْعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ

که شائع گردد | بی حیائی | در آن مردم که | ایمان آوردند | برای ایشان | عذاب است | دردناک

که در مؤمنان بی حیائی شائع شود برای ایشان در دنیا و آخرت

فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ ۭ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۹﴾

در دنیا | وآخرت | وخدا | میداند | وشما | نه میدانید

عذاب دردناک مقرر است، و به خداوند علم هر سخن است، و شما نه میدانید

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ وَاَنَّ اللّٰهَ رَءُوْفٌ

واگر نبودی | فضل | خدا | برشما | ورحمت او | وهرآینه | الله | بسیار مهربان

و اگر برشما فضل و رحمت خدا نمی بود (پس به شما عذاب سنگین میداد) و اینکه خداوند

رَّحِيْمٌ ﴿۲۰﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ۭ

رحم کننده است | ای مؤمنان! | پیروی مکنید | به قدمهای شیطان

بسیار نرمی کننده مهربان است، ای مؤمنان! بر قدمهای شیطان نروید

وَمَنْ يَّتَّبِعْ خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ فَاِنَّهٗ يَاْمُرُ بِالْفَحْشَاۗءِ

وکسیکه | پیروی کند | به قدمهای شیطان | پس هرآینه او | حکم میکند | به بی حیائی

و کسیکه پیروی شیطان کند پس او همیشه راه های بی حیائی و بدکاری مینماید

وَالْمُنْكَرِ ۭ وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ مَا زَكٰى

واز بدکار | واگر نبودی | فضل | خدا | برشما | ورحمت او | پاک نشدی

و اگر بر شما فضل و مهربانی خداوند نه میبود پس درشما هیچ کسی هم

مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ اَبَدًا ۙ وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَاۗءُ ۭ

ازشما | هیچ کسی | همیشه | لیکن | الله | پاک میسازد هرکرا خواهد

پاک نه میشد مگر خداوند که درباره کسی بخواهد اورا پاک میکند

وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۲۱﴾ وَلَا يَاْتَلِ اُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ

وخدا | شنوا | دانا است | وقسم نه خورد | صاحبان فضل | ازشما

خداوند هر چیزی را میشنود و به هر چیز دانا است و درشما کسانیکه صاحبان ثروت و غناء است

وَالسَّعَةِ اَنْ يُّؤْتُوْٓا اُولِي الْقُرْبٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَالْمُهٰجِرِيْنَ

واز فراخی | که ندیهند | اقربارا | ومساکین را | ومهاجرین را

پس ایشان به اقربا، مساکین، و به مهاجرین در راه خدا از چیز نه دادن سوگند نه خورند

فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۖ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ

درراه | خدا | مناسب است که عفوه کند | و درگذری کند | آیا شما خوش ندارید | که معاف کند

مناسب که معافی کنند و از درگذری کار گیرند آیا خوش ندارید که خداوند

اللَّهُ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ

خدا | شمارا | وخدا | بخشده | مهربان است | هرآینه آنانیکه | به تهمت میزنند

بشما عفو کند، و خداوند بسیار بخشنده مهربان است آنانیکه برپاک دامن ها، بی خبر

الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعِنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

پاک دامن هارا | بی خبر | برزنان مؤمن | لعنت شده برایشان | دردنیا | وآخرت

و بر زنان ایمان دار تهمت بسته میکنند پس بر ایشان در دنیا و آخرت لعنتها می آید

وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ

وبرای ایشان | عذاب است | بزرگ | روزیکه | گواهی دهد | برایشان | زبانهای ایشان

و برای ایشان عذاب سنگین مقرر است روزیکه زبانهای ایشان، و دستهای ایشان، و پاهای ایشان

وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾ يَوْمَئِذٍ يُوَفِّيهِمُ

ودستهای ایشان | وپاهای ایشان | به آنچه | بودند که میکردند | به آن روز | پوره دهد ایشان را

برایشان گواهی میدهند، چیزیکه ایشان میکردند درآن روز خداوند به ایشان

اللَّهُ دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٢٥﴾

خدا | بدله آنها | به انصاف | وبدانند آنها | که هرآینه خدا | اوبرحق است | (حق) واضح کننده

جزاء پوره، پوره، آنها میدهد و به ایشان معلوم خواهد شد که واقعاً خداوند راست و آشکارا کننده هر سخن است

الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ ۖ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ

زنان پلید | برای مردان پلید هستند | ومردان ناپاک | برای زنان ناپاک هستند | وزنان پاک | برای مردان پاک است

زنان ناپاک به مردان ناپاک لائق است و مردان ناپاک به زنان ناپاک لائق است و زنان پاک برای مردان پاک

وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ ۚ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ ۖ لَهُمْ

ومردان پاک | برای زنان پاک است | این مردم | بری اند | از آنچه | ایشان میگویند | ایشان را

و مردان پاک به زنان پاک لائق است این مردم از این سخنهای (شریران) بالکل پاک است و برای ایشان

مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا

بخشش است | ورزق | عزت | ای مؤمنان! | درمیائید | به خانه ها

بخشش و روزی عزت است ای مؤمنان! بجز از خانه های خود به خانه های دیگران

غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ

غیر | ازخانه های خود | تاآنکه | اجازه گیرید | وسلام گوئید | برباشندگان آن | این (سخن)

تا آن وقت نه درآید تاکه اجازه نه گرفته باشید و که به مردم باشندگان آن سلام نگفته باشید این کار برای شما

خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿٢٧﴾ فَإِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فِيْهَآ أَحَدًا

بهتر است | برای شما | تا شما | نصیحت حاصل کنید | پس اگر نیافتید | در آن | کسی را

بسیار بهتر است، که در فکر آن باشید پس اگر درآن خانه کسی آشکارا نشود پس تا آن وقت

فَلَا تَدْخُلُوْهَا حَتّٰى يُؤْذَنَ لَكُمْ ۚ وَإِنْ قِيْلَ لَكُمُ ارْجِعُوْا

پس داخل نشوید در آن | تا آنکه | اجازه داده شود | شمارا | واگر گفته شود شمارا | که باز گردید

داخل نشوید که بشما اجازه کرده نشود و اگر این گفته شود که پس برگردید

فَارْجِعُوْا هُوَ أَزْكٰى لَكُمْ ۚ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٢٨﴾

بازگردید | این سخن | پاکیزه تر است | شمارا | وخدا | به آنچه | میکنید | دانا است

پس واپس گردید این سخن برای شما بهتر است و خداوند (ج) برکارهای شما خوب دانا است

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا غَيْرَ مَسْكُوْنَةٍ

نیست | برشما | گناهی | که در آئید | درخانه ها | غیر مسکونه

دراین سخن برشما هیچ گناهی نیست که درآن خانه ها که کسی سکونت ندارد و مال و سامان شما درآن

فِيْهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ ۚ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ﴿٢٩﴾

که درآن متاع | شما است | وخدا | میداند | آنچه ظاهر میکنید | وآنچه | پنهان میدارید

میباشد پس درآن درآئید، و خداوند برکارهای آشکارا و پنهان شما خوب خبردار است

قُلْ لِّلْمُؤْمِنِيْنَ يَغُضُّوْا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوْا فُرُوْجَهُمْ ۚ

بگو | مؤمنان را | که پایان اندازند | چشمهای خودرا | وحفاظت کنند | شرمگاه های خود

ای پیغمبر! به مؤمنان بگو که چشمهای خود را پایان اندازند، و ستر های خود را حفاظت کنند

ذٰلِكَ أَزْكٰى لَهُمْ ۚ إِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌ ۢ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ﴿٣٠﴾ وَقُلْ

این | پاکیزه تر است | ایشان را | هرآینه خدا | خبردار است | به آنچه | ایشان میکنند | وبگو

این سخن برای ایشان بسیار بهتر است خداوند برهمه کارهای مردم بسیار خوب خبردار است و به زنان مؤمنان

لِّلْمُؤْمِنٰتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوْجَهُنَّ

به زنان مؤمن | که پایان اندازند | چشمهای خودرا | ونگه دارند | شرمگاه های خود

بگو که چشمهای خود را پایان اندازند و سترهای خود را حفاظت کنند

وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ

وآشکارا نکنند | زینت خود | مگر | آنچه ظاهر است | ازاو | وباید فروگذارند

و زینت و آرائش خود را آشکارا نکنند البته آنچه پنهان شده نه میتوانند، و چادر های خود را برسینه

بِخُمُرِهِنَّ عَلٰى جُيُوْبِهِنَّ ۖ وَلَا يُبْدِيْنَ زِيْنَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُوْلَتِهِنَّ

چادرهای خودرا | برگریبان های خود | وظاهر نکنند | آرائش خودرا | مگر به شوهران خویش

های خود فرو گذارند و زینت خود را آشکارا نکنند، مگر به شوهران خود

أَوْ اٰبَآئِهِنَّ أَوْ اٰبَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَآئِهِنَّ أَوْ أَبْنَآءِ بُعُوْلَتِهِنَّ أَوْ

یا پدران خویش | یا | پدران شوهران خویش | یا پسران خود | یا پسران شوهران خود | یا

و یا به پدران خود، و یا به پدران شوهران خود و یا به پسران خود، و یا به پسران شوهران خود و یا

إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِيْٓ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِيْٓ أَخَوٰتِهِنَّ أَوْ نِسَآئِهِنَّ أَوْ مَا

برادران خود | یا پسران برادران خود | یا پسران خواهران خود | یا زنان خود | یا آنچه

به برادران خود و یا به پسران برادران خود و یا به پسران خواهران خود، و یا به زنهای دین خود

مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التّٰبِعِيْنَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ

مالک است | دستهای ایشان | یا آن خادمان | که | حاجت ندارند (به زنان) | از مردان

و یا به کنیز های خود، و یا از مردان آن خادمان که خواهشات نفسانی ندارند

أَوِ الطِّفْلِ الَّذِيْنَ لَمْ يَظْهَرُوْا عَلٰى عَوْرٰتِ النِّسَآءِ ۖ وَلَا يَضْرِبْنَ

یا اطفالیکه | آنانیکه | خبر نیستند | به شرمگاه های | زنان | ونه زنند (زمین)

و یا آن اطفالیکه تا هنوز هم از سخنهای پرده زنها خبر نباشند (و درووقت رفتن) زنها

بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِيْنَ مِنْ زِيْنَتِهِنَّ ۚ وَتُوْبُوْا

به پاهای خود | تا دانسته شود | آنچه | پنهان دارند | از زینت خود | و توبه کنید

پاهای خود را به زمین به شدت ترند که براین آواز زیورات پنهان شده شنیده شود و همه شما به خدا

إِلَى اللّٰهِ جَمِيْعًا أَيُّهَ الْمُؤْمِنُوْنَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿۳۱﴾

بسوی الله | همه | ای | مؤمنان | تا شما | کامیاب شوید

رجوع کنید ای مؤمنان! تا نجات یابید و درشا

وَأَنْكِحُوا الْأَيَامٰى مِنْكُمْ وَالصّٰلِحِيْنَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَآئِكُمْ ۚ

و به نکاح بدهید | زنان بی شوهر | از شما | و نیک | غلامان | و کنیز

که کدام زنان بیوه است، آن را نکاح کنید، و از غلامان نیکوکاران خود هم، و از کنیز کهای خود هم

إِنْ يَّكُوْنُوْا فُقَرَآءَ يُغْنِهِمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۗ وَاللّٰهُ

اگر باشند آنها | محتاج | غنی کنند آنها را | الله | از فضل خود | و خدا

اگر ایشان فقیر باشند، خداوند از فضل خود ایشان را غنی میسازند و خداوند صاحب

وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿۳۲﴾ وَلْيَسْتَعْفِفِ الَّذِيْنَ لَا يَجِدُوْنَ نِكَاحًا

زیاد دهنده | دانا است | و پاک دامن باشند | آنانیکه | نه می یابند | از نکاح

بسیار فراخی است، و به هر چیز دانا است و آنانیکه توان نکاح ندارند، لازم است که ایشان

حَتّٰى يُغْنِيَهُمُ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهٖ ۗ وَالَّذِيْنَ يَبْتَغُوْنَ الْكِتٰبَ

تا آنکه | توانگر گرداند | الله | از فضل خود | و آنانیکه | می طلبند | کتابت

خود را پاک دامن نگه دارند، تا اینکه خداوند (ج) به فضل خود ایشان را غنی سازند. و کدام غلامان که با شما معاهده مکاتبت (حصول آزادی) میخواهند

مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۖ

از آن که | مالک شده دستهای شما | پس مکاتب سازید ایشان را | اگر بدانید | در ایشان | نیکی

اگر بشما در آن نیکی و خیر معلوم باشد پس با ایشان مکاتبت کنید

وَآتُوهُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ ۚ وَلَا تُكْرِهُوا فَتَيَاتِكُمْ

وبدهید به ایشان | از مال الله | آنچه که داده است شما را | و مجبور مکنید | کنیزان خود را

و خداوند که بشما کدام مال داده است از آن هم کمی به ایشان بدهید، و کنیزهای خود را برای وصول فائده

عَلَى الْبِغَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا لِتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ

به زنا | اگر | خواستند | پاک دامنی | برای این که حاصل کنید | سامان | زندگی دنیا

زندگی دنیا به زنا کردن مجبور نکنید، وقتیکه آنها بود باش پاک دامنی میخواهند

وَمَنْ يُكْرِهْهُنَّ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ

و هر که | مجبور کنند | پس هر آینه | خدا | بعد از جبر بر ایشان | آمرزنده

و کسیکه ایشان را به زنا کردن مجبور سازند پس خداوند بعد از مجبوریت ایشان بخشنده

رَحِيمٌ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا

مهربان | و هر آینه | فرود آوردیم | بشما | آیاتها | روشن | و مثالها

مهربان است، و ما بسوی تو احکام واضح نازل کردیم و مثالهای آن مردم

مِنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾ اللَّهُ

از آنانیکه | گذشته اند | پیش از شما | و نصیحت | برای متقیان | خدا

(بیان کرده است) که پیش از شما گذشته اند و برای ترسیده گان ذریعه نصیحت است خداوند

ع ٨ / ١٠

نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلُ نُورِهِ كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۖ

نور | آسمانها | و زمین است | مثال | نور او | مانند طاقی است | که در آن | چراغ است

نور آسمانها و زمین است مثال نور او چنین است مانند که یک طاقی است که در آن چراغ نهاده است

الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ ۖ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ

چراغ | در شیشه است | شیشه | گویا که | ستاره است | درخشان | که افروخته میشود

و آن چراغ در یک شیشه نهاده است و آن شیشه گویا که یک ستاره درخشنده است و این چراغ

مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ

از یک درخت | که مبارک است | از زیتون | که نه شرقی است | و نه غربی | نزدیک است

از یک درخت برکتی افروخته میشود یعنی زیتون که نه طرف طلوع آفتاب ایستاده است، و نه طرف غربی

زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۚ نُورٌ عَلَىٰ نُورٍ ۗ يَهْدِي

که روغن آن | روشن شود | اگر چه نرسیده باشد | آتش | روشنی بر روشنی است | راه مینماید

چنین صفا معلوم میشود گویا که خود اش افروخته شود اگر چه به آن آتش نرسیده باشد روشنی است بر روشنی خداوند که کسی را

اللّٰهُ لِنُوْرِهٖ مَنْ يَّشَآءُ وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ

الله | نور خود را | هر كرا او خواهد | و بيان ميكند | خدا | مثالها | براى مردم

بخواهد پس به او هدايت نور خود ميكند و خداوند براى مردم مثالها بيان ميكند

وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿٣٥﴾ فِيْ بُيُوْتٍ اَذِنَ اللّٰهُ اَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ

وخدا | به هر چيز | دانا است | در آن خانها | كه حكم كرده است | خدا | كه بلند كرده شود | وذكر كرده شود

و خداوند به هر چيز دانا است درچنين خانه ها (مساجد) كه خداوند درباره آن (خانه ها) اين

فِيْهَا اسْمُهٗ يُسَبِّحُ لَهٗ فِيْهَا بِالْغُدُوِّ وَالْاٰصَالِ ﴿٣٦﴾

در آن ها | نام او | به تسبيح بيان ميكند | اورا | در آن ها | صبح | وشام

حكم داده است كه رعايت آداب آن شود و نام او درآن گرفته شود صبح و شام مردم پاكى خداوند را

رِجَالٌ لَّا تُلْهِيْهِمْ تِجَارَةٌ وَّلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ وَاِقَامِ

مردانى كه | غافل نه ميسازد | سوداگرى | ونه بيع | از ياد خدا | واز برپا داشتن

بيان ميكنند چنين مردم كه از ذكر خداوند ايشان را نه تجارت غافل كرده ميتواند و نه خريد و فروش و نه از برپا داشتن نماز

الصَّلٰوةِ وَاِيْتَآءِ الزَّكٰوةِ يَخَافُوْنَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ

نماز | واز دادن | زكوٰة | ميترسند | از روزيكه | كه مضطرب ميشود

و از دادن زكوٰة (هيچ چيز ايشان را منع كرده نه ميتواند) ايشان از آن روز ميترسند كه دلها

فِيْهِ الْقُلُوْبُ وَالْاَبْصَارُ ﴿٣٧﴾ لِيَجْزِيَهُمُ اللّٰهُ اَحْسَنَ

در آن | دلها | وچشمها | براى اينكه جزا دهد ايشان را | الله | بهتر

و چشمها مضطرب ميشود نتيجه اين ميباشد كه خداوند به ايشان بدله اعمال نيك آنها

مَا عَمِلُوْا وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ

از آنچه | كردند | وكه زياد دهد ايشان را | از فضل خود | وخدا | روزى ميدهد

درست ميدهد، و از فضل خود زياد هم ميدهد و خداوند كه درباره كسى بخواهد

مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍۢ

هر كرا خواهد | بى حساب | وآنانيكه كفر كردند | اعمال ايشان | مانند سرابى است

رزق بى حساب ميدهد، و آنانيكه كافر هستند اعمال ايشان مانند سراب است

بِقِيْعَةٍ يَّحْسَبُهُ الظَّمْاٰنُ مَآءً حَتّٰٓى اِذَا جَآءَهٗ لَمْ يَجِدْهُ

بميدانى هموار | كه گمان ميكند بر آن | تشنه | آب | تا آنكه | چون بيايد | نمى يابد

كه درميدان هموار آب تشنه برآن گمان آب ميكند پس وقتيكه نزديك آيد هيچ نيابد

شَيْـًٔا وَّوَجَدَ اللّٰهَ عِنْدَهٗ فَوَفّٰىهُ حِسَابَهٗ وَاللّٰهُ سَرِيْعُ

چيزى | ويافت الله را | نزد خود | پس او پوره ميدهد اورا | حساب او | وخدا | زود

و درآن جاى (تقدير) خدا را يابد و او به آن حساب خود پوره كند (و اورا بميراند) و خداوند بسيار

الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾ أَوْ كَظُلُمٰتٍ فِيْ بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَّغْشٰىهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ

حساب کننده است | ویا مانند تاریکی ها | در بحر عمیق | که میپوشاند آن را | چپه | از بالای آن

زیاد حساب خلاص میکند، و یا اعمال او چنین است مانند تاریکی های چقور بحر عمیق که چپه های بزرگ

مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهٖ سَحَابٌ ظُلُمٰتٌۢ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ

چپه دیگر | از بالای آن | ابر باشد | تاریکیها است | بعضی آن بالای بعضی

بر آن می آید بالای یک چپه، چپه دیگری میباشد، و باز بالای آن چپه ها ابر باشد غرض اینکه فوق وتحت تاریکی ها باشد

إِذَآ أَخْرَجَ يَدَهٗ لَمْ يَكَدْ يَرٰىهَا وَمَنْ لَّمْ يَجْعَلِ اللّٰهُ لَهٗ نُوْرًا

چون بیرون آرد | دست خودرا | نزدیک نیست که ببیند آن را | وهرکه | نداده | خدااورا | هیچ نوری

اگر کسی دست خود را بیرون آرد گویا آن را هم دیده نه میتواند، و به کسیکه خداوند روشنی هدایت

فَمَا لَهٗ مِنْ نُّوْرٍ ﴿٤٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ يُسَبِّحُ لَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ

پس نیست اورا | هیچ نوری | آیا ندیدی | که الله را | پاکی بیان میکنند اورا | هرکه در آسمانها است

نه دهد، پس اورا هیچ جای روشنی نیست آیا بتو معلوم نیست که همه مخلوق به خداوند تسبیح میگوید

وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صٰٓفّٰتٍ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهٗ

وزمین | ومارغان | بال کشاده | هریک | به تحقیق دانسته است | دعاء خودرا

آنکه در آسمانها و زمین است، و مارغان پرنده گان هم که بالهای خود را کشاده است به هریکی دعاء خود وتسبیح خود معلوم است

وَتَسْبِيْحَهٗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِمَا يَفْعَلُوْنَ ﴿٤١﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ

وتسبیح خودرا | وخدا | دانا است | به آنچه | ایشان میکنند | والله را است | پادشاهی

و به خداوند همه اعمال ایشان معلوم است و بادشاهی آسمانها و زمین هم

السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿٤٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ يُزْجِيْ

آسمانها | وزمین | وبسوی خدا | بازگشت است | آیا ندیدی | که الله | میراند

خدا راست، و بسوی خداوند باز گشت است آیا تو ندیدی که خداوند متعال

سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهٗ ثُمَّ يَجْعَلُهٗ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ

ابررا | باز | یک جای میکند | میان آن | بازکند آن را | توبرتو | بازتو میبینی که | قطره های باران را

ابرها را میراند، باز آن را دریک میان آن یک جای میکند، باز آن را تو برتو میکند تو می بینی که از آن

يَخْرُجُ مِنْ خِلٰلِهٖ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ جِبَالٍ فِيْهَا

که میبراید | ازمیان آن | وفرود می آرد | از آسمان | مانند ابر کوه ها | که در آن است

قطره های باران میبراید، و از حصه های بزرگ ابر ژاله فرود می آرد

مِنْۢ بَرَدٍ فَيُصِيْبُ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ وَيَصْرِفُهٗ عَنْ مَّنْ يَّشَآءُ

از ژاله | پس میرساند | آن را | هرکرا خواهد | وبازمیدارد آن را | ازهرکه | خواهد

برکسیکه بخواهد بر او میرسانده، و از کسیکه بخواهد از آن دور میکند

يَكَادُ سَنَا بَرْقِهٖ يَذْهَبُ بِالْاَبْصَارِ ﴿۴۳﴾ يُقَلِّبُ اللّٰهُ الَّيْلَ

نزدیک است | روشنی برق آن | ببرد | نظر چشمها | تبدیل میکند | الله | شب

روشنی برق آن چنین معلوم میشود که نزدیک است که نظر های چشمها از بین ببرد و هم خداوند شب و روز را

وَالنَّهَارَ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ﴿۴۴﴾ وَاللّٰهُ

وروز را | هر آینه | در آن | عبرت است | برای صاحبان بصیرت | وخدا

تبدیل میکند، هر آینه در آن برای صاحبان بصیرت عبرت است، و خداوند هر چیزی را

خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٍ مِّنْ مَّآءٍ ۚ فَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰى بَطْنِهٖ

آفرید | هر جانور را | از آبی | پس برخی از ایشان | که میروند | بر شکم خود

از آب آفرید، برخی در آن چنین است که به شکم خود حرکت میکند

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ عَلٰى رِجْلَيْنِ ۚ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِيْ

وبرخی از آن | که میرود | بر دو پای | وبرخی از آن | که میرود

و برخی چنین است که بر دو پاهای خود حرکت میکند و برخی چنین است که بر چهار پای خود

عَلٰۤى اَرْبَعٍ ؕ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَآءُ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿۴۵﴾

بر چهار پای | می آفرید الله | آنچه خواهد | هر آینه الله | بر هر چیزی | توانا است

حرکت میکند، و خداوند که چیزی بخواهد آن را می آفرید هر آینه خداوند به هر چیز قدرت دارد

لَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍ مُّبَيِّنٰتٍ ؕ وَاللّٰهُ يَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ

هر آینه | فرود آوردیم | آیات | روشن | وخدا | راه مینماید | هر کرا | خواهد

هر آینه احکام واضح را فرود آوردیم و خداوند که درباره کسی بخواهد به راه درست اورا

اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۴۶﴾ وَيَقُوْلُوْنَ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُوْلِ

بسوی راه مستقیم | ومیگویند | که ایمان آوردیم | به خدا | وبه رسول

روان میکند، این مردم میگویند که ما بر خدا و رسول تکرار او ایمان آوردیم

وَاَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلّٰى فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مِّنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ ؕ وَمَآ

وفرمان برداری نمودیم | باز رو میگردانند | یک گروه | از ایشان | بعد | از آن | ونیست

و احکام ایشان را قبول نمودیم مگر بعد از این هم یک گروه رو میگردانند و این مردم

اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۴۷﴾ وَاِذَا دُعُوْٓا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ لِيَحْكُمَ

ایشان | مؤمنان | وچون | خواسته شوند | به طرف خدا ورسول | که فیصله کند

هیچ وقت ایمان نمی آرند، وقتیکه ایشان بسوی خدا و رسول اش خواسته شوند

بَيْنَهُمْ اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَاِنْ يَّكُنْ لَّهُمُ الْحَقُّ

میان آنها | ناگهان یک گروه | از ایشان | رو میگردانند | واگر باشد | ایشان را | حق

که درمیان آنها فیصله کنند، پس درایشان یک گروهی فوراً روی میگردانند، و اگر از ایشان به کسی

يَأْتُوٓا۟ إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ٱرْتَابُوٓا۟

می آیند | بسوی او | قبول کنندگان | آیا در دلهای ایشان | مرض است | یا ایشان در شک است

حق میباشد، باز به رسول فرمان قبول کنندگان می آیند، آیا در دلهای ایشان مرض است و یا در شک هستند

أَمْ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُۥ ۚ بَلْ أُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ

یا میترسند | از اینکه ستم کند | خدا | بر ایشان | و رسول او | بلکه ایشان است

و یا از این میترسند که خدا و رسول اش برآنها ستم کند؟ چنین نیست بلکه ایشان

ٱلظَّـٰلِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ

ظالمان | هر آینه | هست | سخن | مؤمنان | وقتیکه خواسته شوند | بسوی خدا و رسول او

ستمگران است، وقتیکه مؤمنان بسوی خدا و رسول اش خواسته شوند که در میان ایشان

لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ

تا او فیصله کند | میان ایشان | پس ایشان میگویند | ما شنیدیم | و تسلیم نمودیم | و ایشان است

فیصله کند، پس سخن ایشان تنها این میباشد که ماشنیدیم و حکم را قبول کردیم و این مردم

ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخْشَ ٱللَّهَ وَيَتَّقْهِ

کامیاب | و هر که | قبول کند حکم خدا | و رسول او | و بترسد | از خدا | و تقوی اختیار کند

کامیاب است، و کسیکه سخن خدا و رسول را قبول میکنند، و از خدا میترسد و از نافرمانی او میترسند

فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَآئِزُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَـٰنِهِمْ

پس ایشان | کامیاب اند | و سوگند میخورند | به خدا | پخته | سوگندهای خود

پس چنین مردم کامیاب میباشند و این مردم به خداوند سوگندهای سخت میخورند اگر تو

لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ ۖ قُل لَّا تُقْسِمُوا۟ ۖ طَاعَةٌ مَّعْرُوفَةٌ ۚ

اگر به ایشان حکم کنی | بیرون روند | بگو | قسم مخورید | فرمان برداری | ظاهر است

به ایشان حکم کنی هر آینه ایشان از خانه های خود به جهاد میروند به ایشان بگو قسمها نخورید فرمان

إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾ قُلْ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟

هر آینه الله | خبردار است | به آنچه میکنید | بگو | فرمان برید الله را | و فرمان برید

برداری معلوم است، خداوند از همه کارهای شما باخبر است (ای پیغمبر!) به ایشان بگو اطاعت کنید خدا را

ٱلرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُم

رسول را | پس اگر روی بگردانید | پس هر آینه بر پیغمبر است | آنچه | بروی لازم شده | و بر شما است

و حکم رسول را قبول کنید، اگر شما باز هم دو گردانید (پس بدانید که) برذمه رسول تنها ذمه داری خود است

مَّا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا۟ ۚ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ

آنچه | بر شما لازم شده است | اگر شما قبول کنید حکم او | هدایت می یابید | و آنچه | بر ذمه رسول است

برگردن های شما خود است و اگر شما سخن اورا قبول کردید راه درست می یابید و برذمه رسول تنها

إِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِينَ اٰمَنُوا مِنْكُمْ

مگر | تبلیغ | آشکارا | وعده کرده | الله | آنان را که | ایمان آوردند | از شما

رسانیدن احکام صفا صفا است، درشما کسیکه ایمان آورده است، و کارهای نیکی میکنند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ

وکرده اند | عملهای نیکو | که خلیفه سازد ایشان را | درزمین | چنانکه | خلیفه ساخته بود

پس خداوند وعده کرده است، که حکومت زمین به ایشان دهد، چنانچه به مردم سابقه

الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضٰى لَهُمْ

آن مردم را | که پیش از ایشان بودند | وقوت دهد | ایشان را | دین ایشان | آن دین | که پسندیده | ایشان را

داده بود، و آن دین ایشان را محکم سازد که به ایشان پسندیده بود

وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي

وبدل دهد ایشان را | بعد از ترس ایشان | امن | پرستش میکنند مرا | شریک نه میسازند بمن

و در بدله خوف نصیب ایشان امن کند (بشرط اینکه) عبادت مرا کنند و هیچ شریکی

شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذٰلِكَ فَأُولٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿٥٥﴾

چیزی | وکسیکه ناسپاسی کرد | بعد از آن | پس آن گروه | ایشان نافرمان اند

بامن نمی آرد و کسیکه بعد از این هم کفر را پسند کند، پس ایشان نافرمان است

وَأَقِيمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾

وبرپادارید | نماز را | وبدهید زکواة را | واطاعت کنید | رسول را | تا برشما | رحم کرده شود

و (ای مسلمانها!) برپا دارید نماز را و زکوٰة دهید و قبول کنید حکم رسول را تاکه برشما رحم کرده شود

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَأْوٰهُمُ النَّارُ

مپندار | برآنانیکه کفر کردند | از عاجز کنندگان | درزمین | وجای ایشان | آتش است

مپندارید که کافران مارا درزمین عاجز کنند و جای باز گشت ایشان جهنم است

وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يٰأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لِيَسْتَأْذِنْكُمُ الَّذِينَ

واین بدجای | بازگشت است | ای مؤمنان! | اجازه خواهند از شما | آنانیکه

و آن یک بسیار جای خراب است ای مسلمانها! به خادمان شما و به آن اطفال که

مَلَكَتْ أَيْمٰنُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلٰثَ مَرّٰتٍ

مالک است دستهای شما | وآنانیکه | نه رسیده اند | به بلوغ | از شما | سه بار

به حد عقل نرسیده است لازم است که درسه وقت از آمدن بشما اجازه خواهند یکی

مِنْ قَبْلِ صَلٰوةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ

پیش از | از نماز فجر | ووقتیکه | می نهید | جامه های خود | از چاشت (نیمروز)

پیش از نماز صبح و دوم وقتیکه در چاشت لباسهای خود را می نهید و سوم

وَمِنۢ بَعْدِ صَلٰوةِ الْعِشَآءِ ثَلٰثُ عَوْرٰتٍ لَّكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ

وبعداز | نماز خفتن | سه این | اوقات خلوت است | شمارا | نیست برشما

بعد از نماز خفتن این سه اوقات پرده شما است غیر از این سه اوقات

وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌۢ بَعْدَهُنَّ طَوّٰفُوْنَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ

ونه برایشان | گناهی | بعدازاین اوقات | طواف کنندگانند | برشما | بعضی ازشما

بدون اجازه رفت و آمد میکنند کدام حرجی نیست و نه برای شما که برای کار می آید

عَلٰى بَعْضٍ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ

بربعضی | همچنین | بیان میکند | الله | برای شما | آیات | وخدا | دانا

هم چنین خداوند بشما احکام خود بیان میکند و خداوند بسیار دانا

حَكِيْمٌ ﴿۵۸﴾ وَاِذَا بَلَغَ الْاَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَاْذِنُوْا

باحکمت است | وچون برسند | اطفال | ازشما | به بلوغ | بایدکه اجازه خواهند

و با حکمت است و وقتیکه پسران شما به بلوغ رسند، مناسب است که ایشان هم

كَمَا اسْتَاْذَنَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ

چنانچه | اجازه میخواست | آنانیکه | پیش ازایشان بودند | همچنین | بیان میکند | الله

اجازه خواهند چنانچه به مردم سابقه (ذکر شده) هم حکم اجازه بود هم چنین خداوند برای شما احکام خود

لَكُمْ اٰيٰتِهٖ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿۵۹﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَآءِ

برای شما | آیات خود | وخدا | دانا | باحکمت است | وزنان بسیارکلان سال | اززنان

به وضاحت بیان میکند، و خداوند به هر چیز دانا با حکمت است، و زنان کلان سال که اراده

الّٰتِيْ لَا يَرْجُوْنَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ اَنْ يَّضَعْنَ

آنکه | امیدندارند | ازنکاح | پس نیست | برایشان | گناهی | که بنهند

نکاح ندارند، به ایشان هیچ گناهی نیست که لباس اضافه خود را می نهند

ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجٰتٍۢ بِزِيْنَةٍ وَاَنْ يَّسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ

جامه های خودرا | که نباشند آشکاراکنندگان | به آرائش | واگراحتیاط کنندایشان | بهتراست

چنین نه که آشکارا کننده گان زینت باشند و اگر از این هم احتیاط کنند پس این

لَّهُنَّ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿۶۰﴾ لَيْسَ عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ

ایشان را | وخدا | شنوا | دانااست | نیست | برکور | گناهی

برای ایشان بهتر است و خداوند شنوا و دانا است، نه بر کدام کور گناهی است و نه برکدام

وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْمَرِيْضِ حَرَجٌ وَّلَا

ونه | برلنگ | تکلیف | ونه | برمریض | گناهی | ونه

لنگ ملامتی است، و نه برکدام مریض وبال است و نه

عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ اَنْ تَاْكُلُوْا مِنْۢ بُيُوْتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اٰبَآئِكُمْ

برنفسهای تان | که بخورید | از خانه های خود | یا از خانه های | پدران خود

و نه برخود شما گناهی است که از خانه های خود میخورید و یا از خانه های پدران خود

اَوْ بُيُوْتِ اُمَّهٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَخَوٰتِكُمْ

یاخانه های | مادران خود | یاخانه های | برادران خود | یاخانه های | خواهران خود

و یا از خانه های مادران خود، و یا از خانه های برادران خود و یا از خانه های خواهران خود

اَوْ بُيُوْتِ اَعْمَامِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ عَمّٰتِكُمْ اَوْ بُيُوْتِ اَخْوَالِكُمْ

یاخانه های | عموهای خود | یاخانه های | عمه های خود | یاخانه های | ماماهای خود

و یا از خانه های عمو های خود، و یا از خانه های عمه های خود، و یا از خانه های ماما گان خود

اَوْ بُيُوْتِ خٰلٰتِكُمْ اَوْ مَا مَلَكْتُمْ مَّفَاتِحَهٗٓ اَوْ صَدِيْقِكُمْ ؕ

یاخانه های | خاله های خود | یا آن خانه | که درتصرف شما است | کلیدهای آن | یا از خانه های دوستان شما

و یا از خانه های خاله های خود و یا از خانهای که کلید آن دراختیار شما است و یا از خانه های دوستان خود

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَاْكُلُوْا جَمِيْعًا اَوْ اَشْتَاتًا ؕ فَاِذَا دَخَلْتُمْ

نیست برشما | گناهی | که بخورید | یکجا باهم | یا جدا جدا | پس چون | درآیید

دراین هیچ گناهی نیست که یک جای خوراک میکنید و یا جدا جدا مگر وقتیکه دراین خانه ها

بُيُوْتًا فَسَلِّمُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ مُبٰرَكَةً طَيِّبَةً ؕ

به خانه ها | پس سلام کنید | برنفسهای خود | دعاء خیر | ازطرف خدا | مبارک | پاکیزه

داخل میشوید پس نخست به مردم خود سلام علیکم گوئید که بشکل دعاء از خداوند مقرر است برکتی

كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمُ الْاٰيٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٦١﴾ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ

همچنین | بیان میکند الله | شمارا | آیات | تاشما | بدانید | هرآینه | مؤمنان

و پاکیزه همچنین خداوند بشما احکام خود آشکارا بیان میکند تا درست بدانید

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاِذَا كَانُوْا مَعَهٗ عَلٰٓى اَمْرٍ

آنانیکه | ایمان آوردند | به خدا | و به رسول او | ووقتیکه باشند ایشان | باوی | برکاری

مؤمنان همان مردم است که بر خدا و به رسول اش ایمان می آرند و هنگامیکه به رفاقت رسول

جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوْا حَتّٰى يَسْتَاْذِنُوْهُ ؕ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَاْذِنُوْنَكَ

جمع آورنده | نه میروند | تا آنکه | اجازه خواهند ازپیغمبر | هرآینه آنانیکه | اجازه میخواهند ازتو

به چنین کاری پیشی شوند که برای آن جمع آوری شده باشد تا که اجازه نگیرند تا آن وقت

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۚ فَاِذَا اسْتَاْذَنُوْكَ

ایشان | آنانیکه | ایمان می آرند | به خدا | و به رسول او | پس چون | اجازه خواهند ازتو

نه میروند (ای پیغمبر!) کسانیکه از تو اجازه میخواهند و میروند این همان مردم است که به خدا و به رسول

لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأْذَنْ لِّمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ

برای بعضی کار خود | پس اجازه بده | برای کسیکه | خواهی | از ایشان | وطلب مغفرت کن

ایمان دارند، پس وقتیکه ایشان برای کار خود از تو اجازه خواهند پس تو درایشان به کسیکه

لَهُمُ اللّٰهَ ۚ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۶۲﴾ لَا تَجْعَلُوْا دُعَآءَ

برای ایشان | از الله | هر آینه الله | بخشنده | رحیم است | مکنید شما | خواستن

میخواهی اجازه ده، و برای ایشان از خداوند مغفرت خواه هر آینه خداوند بخشنده مهربان است

الرَّسُوْلِ بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُمْ بَعْضًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ

رسول را | در میان خود | مانند خواستن | بعضی شما بعضی را | هر آینه می شناسد الله | آنان را که

(مؤمنان) خواست رسول را اندک تصور فکر میکند چنانچه درمیان خود یکی دیگری را میخواستید

يَتَسَلَّلُوْنَ مِنْكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ الَّذِيْنَ يُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِهٖۤ

به خفیه میروند | از شما | مخفی | باید بترسند | آنانیکه | مخالفت میکنند | از حکم او

هر آینه خداوند آن مردم را خوب می شناسد که یک سو شوند و مخفی بیرون میروند پس کسیکه

اَنْ تُصِيْبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيْبَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۶۳﴾ اَلَآ

که برسد به ایشان | مصیبت | یا برسد به ایشان | عذاب | دردناک | خبردار

از حکم خداوند مخالفت میکند به ایشان این ترس مناسب است (که در دنیا) برایشان آفت نازل شود و یا عذاب

اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ قَدْ يَعْلَمُ

هرآینه الله راست | آنچه | در آسمانها | و زمین است | به تحقیق میداند

دردناک در آخرت ایشان راگیرد یاد داشته باشید چیزیکه درآسمانها و زمین است همه خدا راست

مَآ اَنْتُمْ عَلَيْهِ ۚ وَيَوْمَ يُرْجَعُوْنَ اِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُمْ

حالی که شما بر آن هستید | و روزیکه | رجوع داده میشوند | به طرف وی | باز خبر میدهد ایشان را

به او حالت موجوده شما خوب معلوم است و به روزیکه مردم بسوی وی بازگشت

بِمَا عَمِلُوْا ۚ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۶۴﴾

آنچه | کرده اند | وخدا | به هر چیز | دانا است

کرده شود به همه کارهای ایشان خبر دهند و خداوند به هر چیز دانا است

سُوْرَةُ الْفُرْقَانِ مَكِّيَّةٌ وَّهِىَ سَبْعٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سوره فرقان در مکه نازل شده است و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ و بارحم است | هفتاد و هفت آیت و شش رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ و بارحم است

تَبٰرَكَ الَّذِىْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰى عَبْدِهٖ لِيَكُوْنَ لِلْعٰلَمِيْنَ

بسیار بابرکت است | آنکه | فرود آورد | قرآن فارق درمیان حق و باطل | بر بنده خود | تا باشد | برای عالمیان

آن خداوند بسیار بابرکت است آنکه بر بنده خود (محمد) قرآن نازل کرد که برای همه جهانها

نَذِيرًا ۝١ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ

ترساننده | آنکه | اوراست | پادشاهی | آسمانها | وزمین | ونگرفته است

ترساننده عذاب است، تنها آن ذات است که در آسمانها و زمین پادشاهی اوست و او هیچ کسی را

وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ

هیچ فرزندی | ونیست | اورا | شریکی | درپادشاهی | وآفرید | هرچیزرا

پسر نگرفته است، و نه باوی کسی درحکومت شریک است، و او هر چیزی را آفریده است

فَقَدَّرَهُ تَقْدِيرًا ۝٢ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَّا يَخْلُقُونَ

پس اندازه کرد | به اندازه کردن | وگرفتند آنها | بجزوی | معبودانی | که پیدا نمیکنند

و باز برای هر یکی اندازه جدا جدا نهاده است (و این مشرکین) بجز از خدا آلهه دیگری را گرفته اند که هیچ

شَيْئًا وَّهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا

هیچ چیزی را | وایشان | ساخته شده اند | مالک نیستند | برای خود | دفع ضرر | ونه نفع

چیزی را آفریده نه میتوانند، بلکه خود آنها آفریده شده است و برای خود قدرت دفع ضرر و نه جلب نفع اختیار دارند

وَّلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَّلَا حَيٰوةً وَّلَا نُشُورًا ۝٣ وَقَالَ الَّذِينَ

ومالک نیستند | مرگ | ونه زندگی | ونه دوباره زنده گردانیدن | وگفتند | آنانیکه

و نه قدرت مرگ کسی را دارند و نه از زندگی کسی و نه قدرت زندگی کسی را دوباره، و کافران میگویند

كَفَرُوا إِنْ هٰذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرٰىهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ

کفرکردند | نیست این | مگردروغ | ساخته است آن را | ومدد کرده است اورا | برآن

این (قرآن) تنها دروغ است که ساخته است آن را این مرد، و مردم دیگران به ساخت آن

قَوْمٌ آخَرُونَ ۚ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَّزُورًا ۝٤ وَقَالُوا أَسَاطِيرُ

مردم دیگران | هرآینه عمل کردند آنها | ازظلم | ودروغ | وایشان میگویند | قصه هااست

مدد کرده است (دراین دنیا) این مردم بسیار تجاوز کردند و دروغ بزرگ گفتند و ایشان میگویند که

معانقة ۱۰

الْأَوَّلِينَ اكْتَتَبَهَا فَهِيَ تُمْلٰى عَلَيْهِ بُكْرَةً وَّأَصِيلًا ۝٥ قُلْ أَنْزَلَهُ

ازمردم سابقه | که نوشته کرده است | پس آن | خوانده میشود بروی | صبح | وشام | بگو | نازل کرده است آن را

این قصه های مردم سابقه است که این مردم به کسی نوشته کرده است و این نوشته ها صبح و شام بروی خوانده میشود

الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ إِنَّهُ كَانَ

آن ذات | که میداند | راز | آسمانها | وزمین | هرآینه او | هست

بگو این قرآن را آن ذات فرستاده است که به وی هر راز آسمانها و زمین معلوم است هرآینه او

غَفُورًا رَّحِيمًا ۝٦ وَقَالُوا مَالِ هٰذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ

بخشنده | رحیم | وگفتند | چه شد این پیغمبر را | که میخورد | طعام

بخشنده مهربان است و ایشان میگویند که این چگونه پیغمبر است که خوراکها میخورد

وَيَمْشِىْ فِى الْاَسْوَاقِ ۘ لَوْلَاۤ اُنْزِلَ اِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُوْنَ مَعَهٗ

ومیگردد | در بازارها | چرا فرو فرستاده نشد | بسوی او | فرشته | تا باشد | همراه وی

و در بازها میرود میگردد؟ چرا به وی فرشته فرود آورده نشد؟ که او باوی برای ترسانیدن

نَذِيْرًا ۝٧ اَوْ يُلْقٰۤى اِلَيْهِ كَنْزٌ اَوْ تَكُوْنُ لَهٗ جَنَّةٌ يَّاْكُلُ مِنْهَا ۘ

ترسانده | یا چرا انداخته شد | بسوی او خزانه | یا چرا نیست | او را باغی | که بخورد | از آن

یک جای میبوذ و یا خزانه های غیب به او داده میشد و یا باوی باغ میبود که از آن میخورد و می نوشد

وَقَالَ الظّٰلِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّسْحُوْرًا ۝٨ اُنْظُرْ

وگفتند | این ستمگاران | پیروی نه میکنید شما | مگر از چنین مرد | که بروی جادو شده است | ببین

و این ظالمان میگویند که شما مردم تابعداری چنین آدمی میکنید که بروی سحر شده است ای نبی!

كَيْفَ ضَرَبُوْا لَكَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ سَبِيْلًا ۝٩

چگونه | بیان میکنند | ترا | مثالها | پس گمراه شدند | پس نه می یابند | راه را

ببین که درباره تو چگونه عجیبه عجیبه سخنها میگویند پس ایشان گمراه شدند لهذا راه درست را یافته نه میتوانند

ع ۹ ۱۶

تَبٰرَكَ الَّذِىْۤ اِنْ شَآءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّنْ ذٰلِكَ جَنّٰتٍ

بسیار بابرکت است | آنکه | اگر خواهد | میسازد | ترا | بهتر | از این | باغها

آن ذات بسیار بابرکت است اگر بخواهد میدهد ترا از این چیزها بهتر (یعنی) باغها که

تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۙ وَيَجْعَلْ لَّكَ قُصُوْرًا ۝١٠ بَلْ كَذَّبُوْا

که میرود | از زیر آن | جویها | وسازد | ترا | قصرها | بلکه ایشان تکذیب کردند

که میرود از زیر آن نهرها و بتو قصرها سازد سخن این است که این مردم

بِالسَّاعَةِ ۣ وَاَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيْرًا ۝١١ اِذَا رَاَتْهُمْ

به قیامت | ومهیا کردیم | برای کسیکه تکذیب نمود | به قیامت | دوزخ | چون بیند آن ایشان را

از قیامت منکر هستند، و کسیکه از قیامت منکر باشد ما به وی جهنم مهیا ساختیم وقتیکه او

مِّنْ مَّكَانٍ بَعِيْدٍ سَمِعُوْا لَهَا تَغَيُّظًا وَّزَفِيْرًا ۝١٢ وَاِذَاۤ اُلْقُوْا مِنْهَا

از جای دور | شنوند | او را آواز قهر | و غریدن | وچون | انداخته شوند | از آن

(دوزخ) این مردم را از دور بیند پس ایشان شنوند آواز و قهر و غریدن آن وقتیکه ایشان در یک جای

مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِيْنَ دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُوْرًا ۝١٣ لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ

درمکان تنگ | دست و پای بسته شده | خواهند | آن جای | هلاکت | مه خواهید | امروز

تنگ دوزخ به زنجیرها بسته شده انداخته شوند درآن جای دعا های مرگ میخواهند (گفته میشود که)

ثُبُوْرًا وَّاحِدًا وَّادْعُوْا ثُبُوْرًا كَثِيْرًا ۝١٤ قُلْ اَذٰلِكَ خَيْرٌ اَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ

مرگ | یک | وبخواهید | مرگها | زیاد | بگو آیا این | بهتر است یا جنت | جاویدی

امروز یک مرگ میخواهید بلکه مرگ های بسیار بخواهید از ایشان پرس که این (دوزخ) بهتر است یا جنت همیشه

الَّتِیْ وُعِدَ الْمُتَّقُوْنَ ؕ كَانَتْ لَهُمْ جَزَآءً وَّمَصِيْرًا ﴿١٥﴾ لَهُمْ فِيْهَا

آنکه | وعده کرده شده متقیان را | هست جنت برای ایشان | پاداش وبازگشت | ایشان را | درآن

وعده کرده شده به متقیان آن برای ایشان بدله و جای باز گشت است درآن جای که

مَا يَشَآءُوْنَ خٰلِدِيْنَ ؕ كَانَ عَلٰى رَبِّكَ وَعْدًا مَّسْـُٔوْلًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ

آنچه میخواهند ایشان | همیشه | هست | بر پروردگار تو | وعده | که سوال آن شده است | وروز یکه

ایشان چیزی میخواهند آمده باشد همیشه درآن جای میباشند این یک وعده است بذمه رب تو که قابل خواستن روز یکه

يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ فَيَقُوْلُ ءَاَنْتُمْ

اوجمع کند ایشان را | وآنچه ایشان عبادت آن رامیکردند | بجز | خدا | پس می پرسد | آیا شما

خداوند ایشان را جمع کند، و آن معبودان هم که ایشان بجز خدا درعبادت آن بودند باز به ایشان گوید که آیا شما

اَضْلَلْتُمْ عِبَادِیْ هٰۤؤُلَآءِ اَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيْلَ ؕ ﴿١٧﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَكَ

گمراه کرده اید | این بندگان ما | یا ایشان | خودگمراه شدند | از راه | گویند | به پاکی یاد میکنم ترا

این بندگان مارا گمراه کرده بودید؟ و یا خود ایشان از راه گمراه بودند؟ ایشان گویند تو پاک هستی

مَا كَانَ يَنْۢبَغِیْ لَنَاۤ اَنْ نَّتَّخِذَ مِنْ دُوْنِكَ مِنْ اَوْلِيَآءَ وَلٰكِنْ مَّتَّعْتَهُمْ

نیست مارا | مناسب | که بگیریم | بجزتو | دوستان | لیکن | بهره مند ساخته ایشان را

بما مناسب نیست که بجز تو مددگار دیگری را بگیریم (لیکن حقیقت این است که) تو ایشان را

وَاٰبَآءَهُمْ حَتّٰى نَسُوا الذِّكْرَ ۚ وَكَانُوْا قَوْمًاۢ بُوْرًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ

وپدران ایشان را | تا آنکه فراموش کردند | یادترا | وبودند قوم | هلاک شدنی پس هر آینه

و به پدران ایشان خوشحالی داده بودی تااینکه یاد ترا فراموش کردند و تباه شدند (پس این) (معبودان ایشان)

كَذَّبُوْكُمْ بِمَا تَقُوْلُوْنَ ۙ فَمَا تَسْتَطِيْعُوْنَ صَرْفًا وَّلَا نَصْرًا ۚ وَمَنْ

تکذیب کردند ایشان شمارا | به آنچه | شما میگوئید | پس نه میتوانید شما | دفع | ونه از مدد | وهرکه

سخنهای شمارا تکذیب کردند پس اکنون نه خود شما آن عذاب را بند کرده میتوانید و نه از کسی مدد حاصل کرده میتوانید

يَّظْلِمْ مِّنْكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيْرًا ﴿١٩﴾ وَمَاۤ اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ

ظلم کند | ازشما | می چشانیم اورا | عذاب بزرگ | ونه | فرستادیم | پیش ازتو

و درشما هر کسیکه برنفس خود ظلم کند پس ما بروی عذاب سخت میدهیم۔ و ما که پیش از تو

مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّاۤ اِنَّهُمْ لَيَاْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَيَمْشُوْنَ فِی الْاَسْوَاقِ ؕ

ازرسولان | مگرایشان | میخوردند | طعام | ومیگشتند | دربازارها

به هر اندازه پیغمبران فرستاده ایم همه ایشان خوراک هم میکردند و در بازار ها هم میگشتند،

وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً ؕ اَتَصْبِرُوْنَ ۚ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيْرًا ﴿٢٠﴾

وگردانیدیم | بعضی شمارا | برای بعضی | امتحان | آیا شما صبر میکنید | وهست رب تو | بیننده

و ما یکی شمارا برای دیگری ذریعه امتحان گردانیدیم اکنون صبر میکنید و یا نه میکنید، رب تو خوب می بیند

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلٰٓئِكَةُ

وگفتند | آنانیکه | امید ندارند | از ملاقات ما | چرا | نازل کرده نشد | بر ما | فرشتگان

و آنانیکه با ما امید ملاقات ندارند میگویند چرا بر ما فرشتگان نازل نه کرده شد

أَوْ نَرٰى رَبَّنَا ۗ لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِيٓ أَنفُسِهِمْ وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿٢١﴾

یا ببینیم ما | رب خود را | هرآینه تکبر کردند ایشان | در دلهای خود | و سرکشی کردند | سرکشی بزرگ

و یا ببینیم ما رب خود را، ایشان خود را بسیار بزرگ شمرده اند، و از حد تجاوز کردند

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلٰٓئِكَةَ لَا بُشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ

روزیکه | ببینند | فرشتگان را | هیچ مژده نیست | در آن روز | گنهگاران را | و میگویند ایشان

روزیکه ایشان فرشتگان را ببینند پس آن روز برای مجرمین روز خوشحالی نمی باشد۔ و میگویند

حِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٢٢﴾ وَقَدِمْنَآ إِلٰى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ

پناه میخواهیم | به پناه خواستن | و متوجه میشویم ما | به طرف آنچه | کردند ایشان از کدام عمل

پناه میخواهیم پناه، و ما بسوی اعمال ایشان متوجه میشویم

فَجَعَلْنٰهُ هَبَآءً مَّنثُورًا ﴿٢٣﴾ أَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ

پس میکنیم آن را | ذره | پراگنده | اهل جنت | در آن روز باشند | در درست

پس آن را چنین میگردانیم مثل ذره پراگنده اهل جنت درآن روز درجای های خوب و شائسته

مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ السَّمَآءُ بِالْغَمٰمِ وَنُزِّلَ

جای سکونت | و در بسیار خوب | آرامگاه | و روزیکه | بشگافد | آسمان | به ابر | و فرو فرستاده شود

آرام گاه میباشند و روزیکه آسمان از یک ابر بشگافد و بسیار زیاد فرشتگان

الْمَلٰٓئِكَةُ تَنزِيلًا ﴿٢٥﴾ الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ ۚ وَكَانَ يَوْمًا

فرشتگان | به فرود آمدنی | بادشاهی | در آن روز | است | به ذات رحمٰن میباشد | و میباشد | آن روز

(به قطار قطار) فرود آیند درآن روز حکومت درست برای ذات رحمان میباشد و آن بر کافران

عَلَى الْكٰفِرِينَ عَسِيرًا ﴿٢٦﴾ وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلٰى يَدَيْهِ يَقُولُ

بر کافران | بسیار سخت | و روزیکه میگزد | ستمگار | دستهای خود را | و میگوید

بسیار روز سخت میباشد و درآن روز ظالم انگشتهای خود را میگزد و میگوید

يٰلَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾ يٰوَيْلَتٰى لَيْتَنِي

افسوس که | میگرفتیم من | همراه | رسول | راه | ای بدنصیبی من! | افسوس که

ای کاش! که من همراه رسول راه میگرفتم های! بدنصیبی من! افسوس که بنده فلانی را

لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٨﴾ لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ

نه میگرفتم | فلانی | دوست | هرآینه او گمراه ساخت مرا | از نصیحت | بعد از آنکه

دوست نه میگرفتم این دوست مرا بعد از آن گمراه ساخت که نصیحت برای من (به خانه آمده بود)

جَآءَنِيْ ؕ وَكَانَ الشَّيْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ خَذُوْلًا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ الرَّسُوْلُ

آمده بود مرا | وهست | شیطان | انسان را | رسوا کننده | وگفت | رسول

و شیطان همیشه رسوا کننده انسان است و رسول (صلی الله علیه وسلم) میگوید که

يٰرَبِّ اِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْاٰنَ مَهْجُوْرًا ﴿٣٠﴾ وَكَذٰلِكَ جَعَلْنَا

ای رب من! | هرآینه قوم من | گرفته بودند | این | قرآن را | متروک | وهم چنین | گردانیدیم ما

ای رب من! این قوم من این قرآن را ترک کرده بودند و هم چنین برای هر نبی

لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ الْمُجْرِمِيْنَ ؕ وَكَفٰى بِرَبِّكَ هَادِيًا وَّنَصِيْرًا ﴿٣١﴾

هر نبی را | دشمنان | از گنهگاران | وکافی است | رب تو | رهنما و مددگار

ما از گنهگاران دشمنان گردانیدیم و رب تو رهنما و برای امداد کافی است

مع

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْاٰنُ جُمْلَةً وَّاحِدَةً ۚ

وگفتند | آنانیکه | کافر بودند | چرا | فرود آورده نشد | بروی | قرآن | همه یک دفعه

و این کافران میگویند که بالای این شخص چرا قرآن یک دفعه نازل نشد؟

كَذٰلِكَ ۛ لِنُثَبِّتَ بِهٖ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنٰهُ تَرْتِيْلًا ﴿٣٢﴾

هم چنین | برای اینکه محکم کنیم | بر آن | دل تو | وخواندیم آن را | اندک به مهلت

هم چنین (اندک اندک فرود می آریم) که ما بذریعۂ آن دل تو محکم کنیم و برای این ما این کتاب را پیش تو به مهلت خواندیم

وَلَا يَاْتُوْنَكَ بِمَثَلٍ اِلَّا جِئْنٰكَ بِالْحَقِّ وَاَحْسَنَ تَفْسِيْرًا ﴿٣٣﴾ ؕ

ونه می آرند ترا | به مثال | مگر آوردیم ترا | جواب حق | وبسیار خوب | وضاحت

و این مردم که پیش تو هر قسم سوال عجیبه پیش کنند، ما جواب درست و واضح آن را بتو مینمایم

اَلَّذِيْنَ يُحْشَرُوْنَ عَلٰى وُجُوْهِهِمْ اِلٰى جَهَنَّمَ ۙ اُولٰٓئِكَ شَرٌّ

آنانیکه | جمع کرده شود | برروی افتاده خود | بسوی جهنم | آن گروه | بد هستند

این همان مردم اند که برروی افتیده به جهنم میروند جای ایشان بسیار خراب است

ع

مَّكَانًا وَّاَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿٣٤﴾ ع وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ وَجَعَلْنَا

در مقام | وبسیار بی راه هستند | وهرآینه | دادیم ما | موسیٰ را | کتاب | وگردانیدیم

و از راه بسیار بی راه میروند، و ما به موسیٰ کتاب دادیم و همراه او

مَعَهٗٓ اَخَاهُ هٰرُوْنَ وَزِيْرًا ﴿٣٥﴾ صلے فَقُلْنَا اذْهَبَآ اِلَى الْقَوْمِ الَّذِيْنَ

بادی | برادر او | هارون | مددگار | پس گفتیم ما | بروید شما | آن قوم را | آنانیکه

برادر او هارون مددگار مقرر کرده بودیم و ما گفتیم که هر دو شما به آن مردم بروید

كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا ؕ فَدَمَّرْنٰهُمْ تَدْمِيْرًا ﴿٣٦﴾ ؕ وَقَوْمَ نُوْحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا

تکذیب کردند | آیات مارا | پس هلاک کردیم ما ایشان را | به هلاک | وقوم نوح هم | وقتیکه دروغ کردند

که آیات مارا تکذیب کرده بودند باز ما آن کافران را هلاک کردیم، و ما قوم نوح را هم تباه کردیم وقتیکه

الرُّسُلَ اَغْرَقْنٰهُمْ وَجَعَلْنٰهُمْ لِلنَّاسِ اٰيَةً ؕ وَاَعْتَدْنَا

پیغمبران را | غرق ساختیم ایشان را | وگردانیدیم ایشان را | مردم را | یک نشانه | ومهیا کرده ایم ما

ایشان پیغمبران را تکذیب کردند پس ما غرق کردیم، و برای مردم نشان عبرت ساختیم و ما ظالمان را

لِلظّٰلِمِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿۳۷﴾ وَّعَادًا وَّثَمُوْدَا۟ وَاَصْحٰبَ الرَّسِّ وَقُرُوْنًا

ظالمان را | عذاب | دردناک | وقوم عاد | وثمود | واهل رس | و به قوم های دیگری هم

عذاب دردناک مقرر کردیم و هم چنین ما عاد، ثمود، اصحاب رس و میان ایشان اقوام بسیاری

بَيْنَ ذٰلِكَ كَثِيْرًا ﴿۳۸﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْاَمْثَالَ ۫ وَكُلًّا تَبَّرْنَا

درمیان آن | زیادی | وهریکی را | مابیان کردیم | مثالها | وهریکی | هلاک کردیم ما

هلاک کردیم، و ما هر یکی را مثالهای عجیبه عجیبه بیان کردیم و باز هر یکی (بذریعه انکار)

تَتْبِيْرًا ﴿۳۹﴾ وَلَقَدْ اَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِيْٓ اُمْطِرَتْ مَطَرَ السَّوْءِ ؕ

به هلاکت | وهر آینه گذشته این مردم | برآن قریه هم | برآنکه | بارانیده شده بود | باران | بد

برباد ساختیم و این مردم بر قریه های ایشان میروند که باران سنگها برایشان شده است باران بد

اَفَلَمْ يَكُوْنُوْا يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ كَانُوْا لَا يَرْجُوْنَ نُشُوْرًا ﴿۴۰﴾

پس آیا نبودند ایشان که بینند آن را | بلکه | بودند که امید نداشتند | زنده شدن

پس آیا این مردم به این قریه ها نه می بینند؟ (نی) بلکه این مردم امید زندگی دوباره را ندارند۔

وَاِذَا رَاَوْكَ اِنْ يَّتَّخِذُوْنَكَ اِلَّا هُزُوًا ؕ اَهٰذَا الَّذِيْ بَعَثَ اللّٰهُ

وچون بینند ترا | نمیگیرند ترا | مگر مسخره | آیا این است | آنکه | که فرستاده اورا خدا

وقتیکه این مردم بسوی تو می بینند پس بر تو مسخره می کنند که آیا این همان است که خداوند

رَسُوْلًا ﴿۴۱﴾ اِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ اٰلِهَتِنَا لَوْلَآ اَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا ؕ

رسول | نزدیک بود که گمراه کند مارا | از معبودان ما | اگر محکم نمی بودیم ما | برآن

پیغمبر کرده است، نزدیک بود که این مرد مارا از معبودان خود گمراه میکرد اگر ما محکم نمی بودیم

وَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ حِيْنَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ﴿۴۲﴾ اَرَءَيْتَ

ولبسیار زود دانند | وقتیکه | بینند | عذاب | که کیست | بی راه | از راه | آیا تو دیدی

و وقتیکه ایشان عذاب را ببینند پس به ایشان معلوم خواهد شد که از راه که بی راه بود؟

مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ ؕ اَفَاَنْتَ تَكُوْنُ عَلَيْهِ وَكِيْلًا ﴿۴۳﴾ اَمْ تَحْسَبُ

آنکه | گرفت | معبود خود | خواهش خود | پس آیا تو | هستی | بروی نگهبان | آیا | تو گمان میکنی

آیا تو آن کسی را دیدی که خواهش خود را معبود مقرر کرده است پس آیا تو ذمه اورا گرفته میتوانی؟

اَنَّ اَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُوْنَ اَوْ يَعْقِلُوْنَ ؕ اِنْ هُمْ اِلَّا كَالْاَنْعَامِ بَلْ

که اکثر ایشان | می شنوند | ویا از عقل کار می گیرند | نیست اند ایشان | مگر مانند چهارپایان | بلکه

آیا گمان تو هست که اکثر ایشان سخن می شنوند و یا می فهمند؟ ایشان مانند حیوانات است

هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ

ایشان | زیاد بی راه هستند | آیا تو ندیدی | بسوی رب خود | که چگونه | دراز کرد

بلکه از حیوانات هم بسیار بی راه هستند آیا تو به کارهای رب خود نه می بینی که او چگونه سایه را

الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾

سایه را | و اگر او میخواست | میساخت او را | ثابت | باز گردانیدیم ما | آفتاب را | بر آن | دلالت کننده

دراز کرده است؟ و اگر او میخواست آن را درجای خود ثابت میساخت، باز ما آفتاب را براین سایه نشانه مقرر کردیم

ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا

باز جمع کردیم آن را | بسوی خود به قبض وجمع تدریجی | واوست | آنکه | ساخت | برای شما | شب را | لباس

باز ما آن سایه را تدریجاً بسوی خود جمع میکنیم و خداوند آن ذات است که شمارا شب چیز پرده

وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾ وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ

وخواب را | آرام | وساخت او | روز را | وقت برخاستن | واوست | آنکه | فرستاد

وخواب ذریعهٔ راحت و آرام و روز را برای برخاستن و رفت و آمد گردانیده است، و خداوند آن ذات است که بادهارا

الرِّيَاحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ

بادهارا | مژده دهنده | پیش از | رحمت خود (باران) | وفرود آوردیم ما | از آسمان

پیش از رحمت خود (باران) بطور مژده میفرستد و ما از آسمان آب پاکیزه فرود می آریم

مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِنُحْيِيَ بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا

آب | پاک کننده | تا زنده سازیم | به آن | زمین مرده | وبنوشانیم آن را | آنچه را آفریدیم ما

که بذریعهٔ آن یک شهر مرده را باز زنده کنیم، و از مخلوق پیدا کرده خود بسیار حیوانات

أَنْعَامًا وَأَنَاسِيَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا

چهار پایان | وانسانان | زیاد | وهر آینه گونا گون بیان کردیم ما آن | درمیان ایشان | تا ایشان پند گیرند

و انسانان سیراب کردیم و ما این (آب را) بطریقه های مختلف درایشان تقسیم می کنیم تا غور کنند

فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ

پس امتناع ورزیدند | اکثر مردم | مگر | غیر از ناشکری | واگر میخواستیم ما | میفرستادیم یا | درهر قریه

باز هم اکثر مردم بدون ناسپاسی چیزی دیگری نه میکنند، و اگر ما میخواستیم درهر قریه یک

نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾

ترسانند | پس تابعداری مکن | کافران را | وجهاد کن ایشان را | به این | جهاد | بزرگ

بیم دهنده میفرستیدیم پس تو هیچ وقت هم سخن کافران را قبول مکن، و بذریعهٔ قرآن باایشان

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ

واوست | آنکه | یک جای کرد | دو دریا | این یک | شیرین | دافع تشنگی | واین | شور | تلخ است

مقابله شدید بکن و خداوند آن ذات است که دو دریا را یک جای کرد که یک شیرین دافع تشنگی و دیگر شور تلخ است

وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَّحِجْرًا مَّحْجُوْرًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ الَّذِيْ خَلَقَ

وساخت | میان آن | یک پرده | وبند | محکم | واوست | آنکه | آفریده

و درمیان هر دو یک پرده و بند محکم ساخته است و خداوند آن ذات است که از قطره آب

مِنَ الْمَآءِ بَشَرًا فَجَعَلَهٗ نَسَبًا وَّصِهْرًا ؕ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيْرًا ﴿٥٤﴾

ازآب | آدمی | پس ساخت اورا خداوند | نسب | ودامادی | وهست | رب تو | به هرچیز توانا

انسان را آفرید باز ساخت اورا صاحب نسب و دامادی و رب تو به هر سخن قادر است

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ؕ وَكَانَ

وایشان عبادت میکنند | بجز | خدا | ازآنچه را | که نفع نه میرسد ایشان را | ونه ضرر رساند ایشان را | وهست

و ایشان غیر از خدا عبادت آن را میکنند که نه به ایشان نفع رساند و نه ضرر و مردم کافر به

الْكَافِرُ عَلٰى رَبِّهٖ ظَهِيْرًا ﴿٥٥﴾ وَمَآ اَرْسَلْنٰكَ اِلَّا مُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿٥٦﴾

کافر | درمخالفت رب خود | معاون | ونه فرستادیم ترا | مگر | بشارت دهنده | وترسانند

به قدرتهای رب خود پشت گردانیده است و ما ترا بشارت دهنده و بیم دهنده فرستاده ایم

قُلْ مَآ اَسْئَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِلَّا مَنْ شَآءَ اَنْ يَّتَّخِذَ اِلٰى رَبِّهٖ

بگو | نمی خواهیم ازشما | براین | هیچ مزدی | لیکن هرکه | خواهد | که بگیرد | بسوی رب خود

بگو از شما به این هدایت کدام مزد نه میخواهیم مگر تنها این که کسیکه میخواهد به سوی رب خود راه مستقیم را بگیرد

سَبِيْلًا ﴿٥٧﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِيْ لَا يَمُوْتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهٖ ؕ

راه | وتوکل کن | برآن ذات زنده که | نه میمیرد | وپاکی بیان کن | همراه ستایش او

و تو برآن ذات همیشه زنده توکل کن که نه میمیرد و در تعریف وی تسبیح بخوان

وَكَفٰى بِهٖ بِذُنُوْبِ عِبَادِهٖ خَبِيْرًا ۚ ۛ ﴿٥٨﴾ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ

وکافی است او | به گناهان | بندگان خود | خبردار | آنکه | آفرید | آسمانها

و او از گناهان بنده گان خود خوب باخبر است خداوند آن ذات است که آسمانها و زمین و چیزهای درمیان آن

مع ٨

وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ ۚ

وزمین را | وآنچه درمیان آن است | درشش | روز | باز قائم شد | برعرش

در بشش روز آفرید باز او بر عرش قائم شد

الرَّحْمٰنُ فَسْئَلْ بِهٖ خَبِيْرًا ﴿٥٩﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اسْجُدُوْا

او بخشنده است | پس بپرس | حال وی را | از خبردار | ووقتیکه | گفته شود | ایشان را | سجده کنید

پس او رحمن است، پس درباره او از باخبر بپرس، و وقتیکه به ایشان گفته شود که شما به رحمن سجده

لِلرَّحْمٰنِ قَالُوْا وَمَا الرَّحْمٰنُ ۗ اَنَسْجُدُ لِمَا تَاْمُرُنَا

رحمن را | گویند | وچیست رحمن؟ | آیا ما سجده کنیم | آن چیزرا | که تو بما حکم میکنی

کنید پس ایشان میگویند که رحمن کیست؟ آیا ما سجده کنیم آن را که تو مارا درباره آن حکم میکنی؟

وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿٦٠﴾ تَبٰرَكَ الَّذِىْ جَعَلَ فِى السَّمَآءِ بُرُوْجًا وَّجَعَلَ

وزیاد میکند ایشان نفرت | بابرکت است | آن ذات | که ساخت | درآسمان | برجها | وساخت

و ایشان در نفرت دیگر هم پیش میشوند مبارک است آن ذات که درآسمان ستاره ها ساخت و درآن

فِيْهَا سِرٰجًا وَّقَمَرًا مُّنِيْرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ الَّذِىْ جَعَلَ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ

درآن | چراغی | وماه را | روشن | واوست | آنکه | ساخت | شب | وروز را

یک چراغ بزرگ (آفتاب) و ماه تاب روشن نهاد و همان ذات است که شب و روز را پی یک دیگری

خِلْفَةً لِّمَنْ اَرَادَ اَنْ يَّذَّكَّرَ اَوْ اَرَادَ شُكُوْرًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ الرَّحْمٰنِ

از یک دیگری پس | برای آنکه | خواهد | که پند گیرد | یا خواهد | شکرگذاری | وبندگان | رحمن

آورد' این نشانه ها برای آن است که نصیحت قبول نمودن را میخواهد' یا شکر آداء نمودن میخواهد' و بندگان راست

الَّذِيْنَ يَمْشُوْنَ عَلَى الْاَرْضِ هَوْنًا وَّاِذَا خَاطَبَهُمُ الْجٰهِلُوْنَ

آن است که | میروند | برزمین | به تواضع | وچون خطاب کنند ایشان را | نادانان

خداوند آن است که به عاجزی درزمین میروند و که جاهلان باایشان سخن میگویند

قَالُوْا سَلٰمًا ﴿٦٣﴾ وَالَّذِيْنَ يَبِيْتُوْنَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَّقِيَامًا ﴿٦٤﴾

گویند | سلام | وآنانیکه | شب میگذرانند | رب خودرا | سجده کنان | وقیام کنان

میگویند که از ما سلام است و آنکه شب را برای خداوند به سجده و قیام میگذرند

وَالَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۖ اِنَّ عَذَابَهَا

وآنانیکه | میگویند | ای رب ما! | بازدار | ازما | عذاب | جهنم | هرآینه | عذاب آن

و آنانیکه این دعاء میخواهند که ای رب ما! عذاب جهنم از ما دور کن هر آینه این عذاب

كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾ اِنَّهَا سَآءَتْ مُسْتَقَرًّا وَّمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَالَّذِيْنَ اِذَآ اَنْفَقُوْا

هست مصیبت بزرگ | آن بسیار بداست | جای تقرر | وبدجای اقامت | وآنانیکه | چون | خرچ میکنند

یک تباهی است' هر آینه آن یک بسیار خراب جای باز گشت است' و آنانیکه خرچ میکنند

لَمْ يُسْرِفُوْا وَلَمْ يَقْتُرُوْا وَكَانَ بَيْنَ ذٰلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾ وَالَّذِيْنَ

اسراف نمی کنند | و | نه | میکنند تنگی | وهست | میان آن | معتدل | وآنانیکه

پس مال را بی جای مصرف نه میکنند و نه بخل میکنند و خرچ ایشان به اعتدال میباشد. و این همان مردم است

لَا يَدْعُوْنَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ وَلَا يَقْتُلُوْنَ النَّفْسَ الَّتِىْ حَرَّمَ

نمی پرستند | باخدا | معبود دیگری | ونمی کشند | آن نفسی را | آنکه | حرام کرده است

که با خدا معبود دیگری نه میخواند و کشتن کدام نفس را که خداوند حرام کرده است

اللّٰهُ اِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُوْنَ ۚ وَمَنْ يَّفْعَلْ ذٰلِكَ يَلْقَ

الله | مگر | به حق | ونه زنا میکنند | وهرکه | بکند | چنین کار | پس یابد

آن را نه میکشند مگر به حق' و زنانه میکنند و کسیکه چنین کند پس جزای گناه را یابد

أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضَٰعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَٰمَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ

جزاء گناه | دوچند کرده شود | اورا | عذاب | روز | قیامت | وجاوید ماند | در آن

روز قیامت عذاب او زیاد میشود و او در آن همیشه خوار و ذلیل میباشد

مُهَانًا ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَٰلِحًا فَأُولَٰٓئِكَ

ذلیل | مگر | آنکه | توبه کرد | وایمان آورد | وعمل کرد عمل | نیک | پس این گروه است

مگر آنکه توبه کند و ایمان آرد و کارهای نیکی کند پس چنین مردم را

يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّـَٔاتِهِمْ حَسَنَٰتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧٠﴾

که بدل کند | الله | بدیهای ایشان | به نیکوها | وهست | خدا | بخشنده | مهربان

خداوند بجای بدی نیکی دهد و خداوند بخشنده مهربان است

وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَإِنَّهُۥ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ﴿٧١﴾

وهرکه | توبه کند | وعمل کند | نیک | پس هر آینه او | رجوع میکند | بسوی خدا | به رجوع کردن

و هر که توبه کند و کارهای نیکی کند پس او خاص به خداوند رجوع میکند

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا

وآنانیکه | گواهی نه میدهد | دروغ | وچون بگذرند | به چیزهای بیهوده | میگذرند

و آنانیکه گواهی دروغ نه میدهند و وقتیکه بریک مجلس بیهوده می گذرند پس به انداز شریفانه

كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا

به عزت | وآنانیکه | چون به ایشان نصیحت کرده شود | به آیات رب ایشان | نمی افتند | بر آنها

می گذرند و ایشان چنین مردم اند که وقتیکه به ایشان بذریعهٔ آیات خداوند نصیحت کرده میشود پس ایشان

صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٧٣﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا

کران | وکوران | وآنانیکه | میگویند | ای رب ما! | بخشش | مارا

به چشمهای بند و گوشهای بسته نه میگذرند و ایشان چنین مردم است که این دعاء میخوانند که ای رب ما مارا

مِنْ أَزْوَٰجِنَا وَذُرِّيَّٰتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾

از زنان ما | واز اولاد ما | خنکی | چشم | وبگردان مارا | پرهیزگاران را | پیشوا

از طرف زنان ما، و اولادِ ما خنکی چشم بخشش و مارا امامان پرهیزگاران بگردان!

أُولَٰٓئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا

به هم این مردم | جزا داده شود | بالاخانه در جنت | به آنچه | صبر کردند | ورسانیده میشود به ایشان | در آن

به این مردم در جنت بالاخانه ها داده میشود زیرا که ایشان صبر کرده بودند و در آنجا به ایشان

تَحِيَّةً وَسَلَٰمًا ﴿٧٥﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾

دعاء خیر | وسلام | جاوید باشند | در آن | بسیار درست | جای تقرر | وخوب مقام است

سلام و دعاء خوانده میشود بسیار جای خوب تقرر و سکونت است

قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَآؤُكُمْ

بگو | پروانه میکند | بشما | رب من | اگر نباشد عبادت شما

ای پیغمبر به ایشان بگو که رب من یک ذره هم پرواء شما نه میکند' اگر شما عبادت نه میکنید

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٧٧﴾

پس هرآینه تکذیب کردید شما | پس زود است که باشد | (سزا) لازم

پس شما احکام اورا تکذیب کردید پس اکنون جزاء آن لازمی است۔

سُورَةُ الشُّعَرَآءِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ مِائَتَانِ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | سَبْعٌ وَعِشْرُونَ اٰيَةً وَاَحَدَ عَشَرَ رُكُوعًا

سورة الشعراء در مکه نازل شدوآن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | دوصد وبست وهفت آیت ویازده رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

طٰسٓمّٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَّفْسَكَ

طٰسٓمّٓ | این | آیات ها است | از کتاب | روشن | شاید تو | هلاک کننده هستی | نفس خود را

ط. سین. میم. این آیاتهای یک کتاب واضح است چنین معلوم میشود که توبه نه آوردن اسلام ایشان

اَلَّا يَكُوْنُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٣﴾ اِنْ نَّشَاْ نُنَزِّلْ عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَآءِ اٰيَةً

که ایشان ایمان نمی آرند | اگر بخواهیم ما | نازل میکنیم | برایشان | از آسمان | نشانه

زندگی خود را از بین میبری' اگر ما بخواهیم برایشان یک نشانه بزرگ از آسمان فرود می آریم

فَظَلَّتْ اَعْنَاقُهُمْ لَهَا خٰضِعِيْنَ ﴿٤﴾ وَمَا يَاْتِيْهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ

پس میشود | گردن های ایشان | آن را | خم | ونه | می آید به ایشان | کدام نصیحت

پس گردن های ایشان به آن خم میشود و به ایشان از جانب ذات رحمٰن هیچ یک نصیحت

مِّنَ الرَّحْمٰنِ مُحْدَثٍ اِلَّا كَانُوْا عَنْهُ مُعْرِضِيْنَ ﴿٥﴾ فَقَدْ كَذَّبُوْا

از الله طرف رحمٰن | نو | مگر | بودند از آن | اعراض کنندگان | پس هرآینه ایشان تکذیب کردند

نو نیامده است که ایشان از آن روی گردانیده نباشند' پس ایشان (قرآن)

فَسَيَاْتِيْهِمْ اَنْۢبٰٓؤُا مَا كَانُوْا بِهٖ يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿٦﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا

پس زود آید به ایشان | خبرها | از آن سخن | که بودند به آن | خنده میکردند | آیا ندیدند ایشان

را تکذیب کردند' پس زود است که به ایشان خبرهای آن بیاید که ایشان به آن استهزاء میکردند۔ آیا ایشان

اِلَى الْاَرْضِ كَمْ اَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيْمٍ ﴿٧﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

بسوی زمین | که چقدر رویانیدیم ما | در آن | هر قسم چیزها | خوب | هرآینه | در آن

به زمین ندیدند که چگونه چیزهای شائسته را رویانیدیم؟ یقیناً دراین برای مردم

لَاٰيَةً ۭ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٨﴾ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٩﴾

نشانه است | ونیست | اکثر ایشان | مؤمنان | وهرآینه | رب تو | او غالب | مهربان است

نشانه است' و دراین مردم اکثر ایشان ایمان نمی آرند' و هرآینه رب تو غالب مهربان است

وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱئْتِ ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠﴾

وچون ندا کرد | رب تو | موسیٰ را | که بیا | گروه ظالمان را

و یاد کن آن وقت را که رب تو به موسیٰ نداء کرد که تو به این مردم ستمگاران یعنی به قوم فرعون

قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۚ أَلَا يَتَّقُونَ ﴿١١﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّىٓ أَخَافُ

قوم فرعون | آیا نمی ترسند | گفت | ای رب من! | هر آینه من میترسم

برو! آیا ایشان خود را از عذاب محفوظ می بینند؟ موسیٰ فرمود ای رب من! من از این میترسم که

أَن يُكَذِّبُونِ ﴿١٢﴾ وَيَضِيقُ صَدْرِى وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِى فَأَرْسِلْ

که تکذیب کنند مرا | وتنگ میشود | سینه من | وروانی ندارد | زبان من | که وحی بفرست

ایشان را تکذیب کنند، و دل من تنگ میشود، و زبان من روان نه میگردد، پس به هارون

إِلَىٰ هَٰرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَهُمْ عَلَىَّ ذَنۢبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿١٤﴾ قَالَ كَلَّا ۖ

بسوی هارون | وهست ایشان را | بر من | یک گناه | پس میترسم | که کشند مرا | فرمود | نه چنین است

هم وحی بفرست، و ایشان را بر من یک الزام است، میترسم که مرا قتل کند خداوند فرمود (هیچ وقت) نی

فَٱذْهَبَا بِـَٔايَٰتِنَآ ۖ إِنَّا مَعَكُم مُّسْتَمِعُونَ ﴿١٥﴾ فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ

پس بروید هر دو شما | با نشانه های ما | هر آینه ما با شما هستم | شنواننده | پس بروید | به فرعون

هر دو شما احکام مرا ببرید، ما با شما هستیم شنواننده هستم، هر دو شما به فرعون بروید و بگوئید

فَقُولَآ إِنَّا رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ أَنْ أَرْسِلْ

پس بگوئید | هر آینه ما | رسولان هستیم | از رب جهانیان | که | بفرست

که ما فرستاده شدگان رب العالمین هستیم که تو بنی اسرائیل باما بفرست

مَعَنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٧﴾ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا وَلِيدًا

باما | بنی اسرائیل | گفت او | آیا پرورش نکردیم ترا | در میان خود | در حالت طفلی

(که به وطن خود فلسطین بروند) فرعون گفت آیا پرورش ترا در خورد سالگی نه کرده بودیم؟ و تو در چند

وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ﴿١٨﴾ وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ

وگذرانیدی | در میان ما | از عمر خود | بسیار سالها | وکردی تو | آن کار خود را

سالهای عمر خود با مالک جای نبودی، و آن حرکت هم تو کرده بودی (در کدام که

ٱلَّتِى فَعَلْتَ وَأَنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾ قَالَ فَعَلْتُهَآ إِذًا

آنکه | تو کردی | وتو | از ناسپاسانی | اوگفت | من کرده بودم آن | آن وقت

یک نفر ما کشته بود) و تو بسیار ناسپاس هستی موسیٰ فرمود درست من آن وقت این حرکت کرده بودم

وَأَنَا۠ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ

و من | از ناخبران بودم | پس گریختم | از شما | وقتیکه از شما ترسیدم

از من سهو شده بود، پس من از شما ترسیدم و فرار کردم

فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَّجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾

باز عطاء نمود مرا | رب من | حکم (نبوت) | وگردانید مرا | از رسولان

باز رب من به من دانائی بخشید و مرا در پیغمبران شامل نمود

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٢﴾

واین | نعمت است | که احسان میکنی آن را | بر من | که غلام ساختی | بنی اسرائیل را

و این (احسان پرورش من) که برمن میکنی (سبب آن این است که) تو بنی اسرائیل را غلامان ساختی

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ السَّمَاوَاتِ

گفت | فرعون | وچیست | رب عالمیان؟ | اوگفت | رب است | آسمانها

فرعون گفت رب العالمین کیست؟ موسیٰ جواب داد که او پرورش کننده آسمانها و زمین

وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ

وزمین را | وآنچه | درمیان آن است | اگرهستید شما | یقین کنندگان | گفت فرعون | آنان را که

و چیزهای که درمیان ان است پرورش کننده آن است اگر یقین شما باشد فرعون به آنانیکه گردا گرد او بود گفت

حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾

گرداو بود | آیا شما میشنوید | فرمود | رب شما است | ورب است پدران شمارا که گذشته است

شما شنیدید؟ موسیٰ فرمود او رب شما هم است و رب پدران شما هم است

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾

(فرعون) گفت | هرآینه | پیغمبر شما | آنکه | فرستاده شده است | بسوی شما | دیوانه است

فرعون گفت این رسول شما که به شما فرستاده شده است دیوانه است

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِن كُنتُمْ

(موسیٰ) فرمود | رب است | ازمشرق | ومغرب | وآنچه | درمیان آن است | اگرهستید شما

موسیٰ گفت که آن الله از مشرق و مغرب و چیزیکه در مابین آن است رب همه است اگر شما

تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ اتَّخَذْتَ إِلَٰهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ

که عقل دارید | فرعون گفت | اگرگرفتی تو | معبود دیگری | غیر از من | هرآینه بگردانم ترا

از عقل کار می گیرید، فرعون گفت اگر غیر از من معبود دیگری را گرفتی هر آینه ترا قید میکنم

مِنَ الْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾

از محبوسین | فرمود | اگر بیارم نزد تو | یک چیز | آشکارا

موسیٰ گفت اگر من تخن آشکارا پیش کنم (باز هم مرا قید میکنی؟)

قَالَ فَأْتِ بِهِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَىٰ

اوگفت | بیارتو | آن را | اگر | هستی تو | از راستگویان | پس انداخت

فرعون گفت (درست) تو دلیل خود را پیش کن اگر تو راست میگوئی؟ پس موسیٰ عصای خود را

عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا

عصاء خودرا | پس فوراً آن شد | اژدها | آشکارا | وبرآورد | دست خودرا | پس ناگهان

انداخت، پس از آن یک اژدها شد و برآورد دست خود را از بغل پس همه بینندگان را

هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُ إِنَّ هَٰذَا

آن بود | سفید درخشان | برای بینندگان | (فرعون) گفت | سرداران را | که گرداو بود | هرآیینه این

سفید درخشان معلوم شد، فرعون به سرداران گردا گرد خود گفت این آدم یک بسیار

لَسَاحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِ

جادوگراست | دانا | میخواهد | که بکشد شمارا | واز زمین شما | به جادوخود

جادو گر دانا است، او میخواهد که شمارا به ذریعۀ جادو خود از ملک بیرون کند (پس درباره او)

فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَابْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ

پس چه میفرمائید | گفتند | مهلت ده اورا | وبرادراش را | وبفرست | درشهرها

مرا چه مشوره میدهید؟ ایشان گفتند اورا و برادرش را یک وقت مهلت بده، و به همه شهرها

حَاشِرِينَ ﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ السَّحَرَةُ

جمع کنندگان را | که بیارند ترا | به هر جادوگر بزرگ دانا | پس جمع کرده شد | جادوگران

جمع کنندگان بفرست، که جادوگران دانا را بتو حاضر کنند، پس همه جادوگران از یک روز مقرره

لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾

به یک وقت مقرر | از یک روز مقرر | وگفته شد | مردم را | آیا | شما | جمع کننده هستید؟

به یک وقت محدد جمع کرده شدند، و به مردم گفته شد آیا شما جمع میشوید (یعنی جمع شوید)

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِن كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا

شاید ما | پیروی کنیم | ساحران را | اگر شدند | ایشان | غالب | پس چون

برای اینکه اگر جادوگران غالب شدند که مابه راه ایشان برویم، پس وقتیکه

جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ

آمدند | جادوگران | پس گفتند | فرعون را | آیا باشد مارا | مزدی | اگر باشیم ما

جادوگران آمدند به فرعون گفتند: اگر ما غالب شدیم به ما هم کدام انعام میباشد؟

الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾

غالب | گفت | بلی! | وهرآیینه شما | درآن وقت | ازمقربان من باشید

فرعون گفت آری! و دراین صورت شما در نزدیکان دربار من حساب میشوید

قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ أَلْقُوا مَا أَنتُم مُّلْقُونَ ﴿٤٣﴾ فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ

گفت ایشان را | موسیٰ بیفگنید | آنچه شما | افگنندگانید | پس انداختند ایشان | ریسمانهای خودرا

موسیٰ گفت: شما که اراده انداختن چیزی ها دارید آن را به میدان پیش کنید، پس آنها ریسمان های خوذ و عصا های خود را

وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْغٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾

وعصاهای خودرا | وگفتند | قسم به عزت | فرعون | هر آینه ما | غالب هستیم

و گفتند سوگند به عزت و جلال فرعون است که هر آینه ما کامیاب هستیم

فَأَلْقٰى مُوسٰى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٤٥﴾ فَأُلْقِيَ

پس انداخت موسیٰ | عصای خودرا | پس ناگهان آن | فرو میبرد | آنچه | ساخته بودند | پس برروی افتادند

باز موسیٰ عصای خود را انداخت باز فوراً عصای او چیزهای نظر بند شده ایشان را فرو میبرد پس همه جادوگران

السَّحَرَةُ سٰجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾ رَبِّ

جادوگران | سجده کنان | گفتند | ایمان آوردیم | برب عالمها | پروردگار

برروی به سجده افتیدند و گفتند که ما به رب العالمین ایمان آوردیم که رب موسیٰ

مُوسٰى وَهٰرُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ

موسیٰ | وهارون | فرعون گفت شما ایمان آوردید | بروی | پیش از آنکه | اجازه دهم

و هارون است، فرعون گفت: که شما پیش از اجازه من به موسیٰ ایمان آوردید آینه این

لَكُمْ إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ

شمارا | هر آینه او | کلان شما است | آنکه | تعلیم داده شمارا | جادو | پس زود

موسیٰ کلان شما است، کسیکه به شما جادو آموخته است، بسیار زود به شما

تَعْلَمُونَ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ

به شما معلوم خواهد شد | هر آینه ببرم من | دستهای شما | وپاهای شما | از اطراف مخالف

انجام آن معلوم خواهد شد، شمارا هر آینه از شما از یک طرف دست و از طرف دیگری پای قطع میکنم

وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾ قَالُوا لَا ضَيْرَ إِنَّا إِلٰى رَبِّنَا

وهر آینه بردار کشم شمارا | همه | گفتند | هیچ زیان نیست | هر آینه ما به سوی رب خود

و همه شمارا به دار کنم ایشان گفتند هیچ پروا ندارد، ما هر آینه ما رب خود را

مُنْقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطٰيٰنَا

بازگردانیده هستیم | هر آینه ما امیدواریم | که بخشش کند | مارا | رب ما | گناهان ما

باز گردانیده میشویم، ما امید داریم که رب ما گناهان مارا معاف کند

أَنْ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾ وَأَوْحَيْنَا إِلٰى مُوسٰى أَنْ أَسْرِ

ع ١٨ ٧

زیرا که هستیم ما | اول | مؤمنان | وماوحی کردیم | بسوی موسیٰ | که درشب ببرید

زیرا که ما از همه پیش ایمان آوردیم و ما به موسیٰ حکم کردیم که بندگان مارا در شب

بِعِبَادِي إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ

بندگان من | هر آینه از شما | تعاقب کرده میشود | پس فرستاد | فرعون | در شهرها

(از مصر) بیرون کن از ایشان تعاقب میشوند پس فرعون درهمه شهرها جمع کنندگان را

لَحٰشِرِينَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هٰٓؤُلَآءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا

جمع آورندگان | هرآینه این مردم | یک گروه است | اندکی اند | وهرآینه ایشان | مارا

(و گفت) این یک گروه اندک است و ایشان مارا بسیار به خشم آورده است

لَغَآئِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حٰذِرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَخْرَجْنٰهُم مِّن جَنّٰتٍ

خشم می آرند | وهرآینه ما | همه | باسلاح هستیم | پس کشیدیم ایشان را | از باغها

و همه ما یقیناً باسلاح هستیم غرض اینکه ما این فرعونیان را از باغها

وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾ كَذٰلِكَ وَأَوْرَثْنٰهَا

وچشمها | وازخزانه ها | وازمنزلهای شائسته | هم چنین | وارث ساختیم ما

و چشمها، و از خزانه ها، و از خانه های شائسته کشیدیم و دادیم آن را و ما بنی اسرائیل را

بَنِيٓ إِسْرٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾ فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا تَرٰٓءَا

بنی اسرائیل | پس تعاقب کردند ایشان را | دروقت آفتاب درخشیدن | پس چون | دیدند یکی دیگری را

ورثه آن گردانیدیم، ایشان دروقت طلوع آفتاب درپی بنی اسرائیل شدند وقتیکه هر دو گروه

الْجَمْعٰنِ قَالَ أَصْحٰبُ مُوسٰىٓ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ كَلَّآ إِنَّ

هردوگروه | گفت | همراهان موسیٰ | ماگرفتار شدیم | گفت | چنین نیست | هرآینه

یکی را دیگری دیدند، پس همراهان موسیٰ گفتند هر آینه ما گرفتار شدیم موسیٰ فرمود هیچ وقت نه هر آینه

مَعِىَ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾ فَأَوْحَيْنَآ إِلٰى مُوسٰىٓ أَنِ اضْرِب

بامن | رب من است | زود است که به من راه نماید | پس وحی کردیم ما | بسوی موسیٰ | که بزن

رب من باما است او به من راه نماید، آن وقت به موسیٰ حکم کردیم که به عصای خود دریا را بزن

بِّعَصَاكَ الْبَحْرَ ۖ فَانفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ

به عصای خود | دریارا | پس آن پاره شده | پس بود | هرپاره | مانندکوه

پس آن پاره شد، پس هر پاره آن مانند کوه بلند شد

الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾ وَأَزْلَفْنَا ثَمَّ الْءَاخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنجَيْنَا مُوسٰى

بزرگ | ونزدیک کردیم ما | آنجا | دیگران | ونجات دادیم ما | موسیٰ را

و ما فریق دیگری (کافران) را هم نزدیک کردیم و ما موسیٰ و رفقای اورا به هم نجات دادیم

وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْءَاخَرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ

وآنکه | همراه او بودند | تمامی | باز | غرق کردیم ما | دیگران را | هرآینه

باز فریق دوم (فرعونیان) را غرق کردیم هر آینه

فِى ذٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾

دراین | یک نشانه قدرت است | ونبود | اکثر ایشان | مؤمنان

دراین واقعه یک درس بزرگ موجود است و درایشان اکثر ایشان ایمان نمی آرند

ع ٤ / ٨ — وقف لازم

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٦٨﴾ وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَاَ

وهرآینه رب تو | اواست | غالب | مهربان | وبخوان | برایشان | خبر

و هر آینه رب تو غالب و مهربان است (و ای نبی!) به ایشان قصهٔ ابراهیم هم

اِبْرٰهِيْمَ ﴿٦٩﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَا تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٠﴾ قَالُوْا

ابراهیم را | وقتیکه گفت | پدرخودرا | وقوم خودرا | عبادت کدام چیز رامیکنید ؟ | گفتند

بخوان، وقتیکه او به پدر خود و به قوم خود گفت شما عبادت چه چیز را میکنید؟ ایشان گفتند

نَعْبُدُ اَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عٰكِفِيْنَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ

ماعبادت میکنیم | بتان را | پس میباشیم آن را | نشستگان محکم | اوگفت | آیا

ما عبادت بتها را میکنیم، و هم برعبادت ایشان قائم هستیم ابراهیم به ایشان گفت آیا ایشان

يَسْمَعُوْنَكُمْ اِذْ تَدْعُوْنَ ﴿٧٢﴾ اَوْ يَنْفَعُوْنَكُمْ اَوْ يَضُرُّوْنَ ﴿٧٣﴾

میشنوندسخن شمارا | چون | میخوانید | یانفع میرسانندشمارا | یازیان میدهند؟

سخن شمارا می شنوند وقتیکه ایشان را میخوانید؟ و یا به شما کدام فائده و یا ضرر داده میتوانند؟

قَالُوْا بَلْ وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا كَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ﴿٧٤﴾ قَالَ

آنهاگفتند | (نی) بلکه | یافتیم ما | پدران خود | که چنین میکردند | گفت

ایشان گفتند: نی! مگر پدران خود را به این کار دیدیم ابراهیم فرمود:

اَفَرَءَيْتُمْ مَّا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٧٥﴾ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمُ الْاَقْدَمُوْنَ ﴿٧٦﴾

آیادیدیدشما | آنچه راکه شماعبادت آن میکنید | شما | وپدران شما | سابقه

آیا شما حالت این معبودان را دیدید؟ شما و یا پدران سابقه شما؟

فَاِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّيْٓ اِلَّا رَبَّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٧٧﴾ الَّذِيْ خَلَقَنِيْ

پس هرآینه ایشان | دشمنان من است | غیرازرب | العالمین | آنکه | آفریدمرا

همه ایشان دشمنان من است بجز از رب العالمین آنکه آفرید مرا

فَهُوَ يَهْدِيْنِ ﴿٧٨﴾ وَالَّذِيْ هُوَ يُطْعِمُنِيْ وَيَسْقِيْنِ ﴿٧٩﴾ وَاِذَا مَرِضْتُ

پس او | راه مینمایدمرا | وآن ذات که | اوطعام میدهدمرا | ومینوشاندمرا | وچون | مریض شوم

و او به من راه راست مینماید، و آن رب که به من خوراک میدهد، و مینوشاند برمن و وقتیکه مریض شوم

فَهُوَ يَشْفِيْنِ ﴿٨٠﴾ وَالَّذِيْ يُمِيْتُنِيْ ثُمَّ يُحْيِيْنِ ﴿٨١﴾ وَالَّذِيْٓ

پس اوشفامیدهدمرا | وآنکه بمیراندمرا | بازززنده گرداندمرا | وآنکه

پس او مرا شفاء میدهد و او مرا دروقت خود مرگ میدهد، و باز زنده گرداند مرا و آن ذات که

اَطْمَعُ اَنْ يَّغْفِرَ لِيْ خَطِيْٓــَٔتِيْ يَوْمَ الدِّيْنِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِيْ

توقع دارم | که بخشدمرا | گناه من | روز قیامت | ای رب عطاءکن مرا

از او من امید لازم که گناهان مرا روز قیامت بخشد ای رب من! مرا حکمت عطاء کن

حُكْمًا وَّاَلْحِقْنِىْ بِالصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٣﴾ وَاجْعَلْ لِّىْ لِسَانَ صِدْقٍ

حکمت | وشامل کن مرا | در بندگان نیک | وبگردان | مرا | ذکر | راست

(نعمت لازوال)، و مرا دربندگان نیکان خود شامل کن و ذکر نیک نامی من درمردم آینده

فِى الْاٰخِرِيْنَ ﴿٨٤﴾ وَاجْعَلْنِىْ مِنْ وَّرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيْمِ ﴿٨٥﴾ وَاغْفِرْ

درمردم آینده | وبگردان مرا | از ورثه | جنت | نعیم | ومعاف کن

جاری کن، و مرا وارث جنت پر از نعمت بگردان و به پدر من هم

لِاَبِىْٓ اِنَّهٗ كَانَ مِنَ الضَّآلِّيْنَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِىْ يَوْمَ

پدرمن را | هرآینه او | بود | ازگمراهان | ورسوامکن مرا | روز یکه

بخشش کن، هر آینه او در گمراهان شامل است و رسوا مکن مرا درآن روز که مردم

يُبْعَثُوْنَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَّلَا بَنُوْنَ ﴿٨٨﴾ اِلَّا مَنْ

برانگیخته شوند | روز یکه | نفع ندهد | مال | ونه فرزندان | مگرکسی که

برانگیخته میشوند، روزیکه نه مال به کار آید و نه اولاد مگر کسیکه به خداوند به دل پاک از

اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ﴿٨٩﴾ وَاُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ

بیاید | نزد خدا | به دل پاک | ونزدیک کرده شود | جنت | برای متقیان | وظاهر کرده شود

کفر و شرک بیاید و روزیکه به متقیان جنت نزدیک کرده شوذ، و به گمراهان جهنم

الْجَحِيْمُ لِلْغٰوِيْنَ ﴿٩١﴾ وَقِيْلَ لَهُمْ اَيْنَمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ﴿٩٢﴾

دوزخ | برای گمراهان | وگفته شود | باایشان | کجااست | آنکه شما عبادت آن رامیکردید؟

آشکارا کرده شوذ، و گفته میشود آن معبودان شما چه شد، که شما عبادت آن را میکردید؟

مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ؕ هَلْ يَنْصُرُوْنَكُمْ اَوْ يَنْتَصِرُوْنَ ﴿٩٣﴾ فَكُبْكِبُوْا

بجز | خدا | آیا | ایشان مددشمارا کرده میتوانند | یابدله گرفته میتوانند؟ | پس برروی انداخته شوند

بجز از خدا، آیا ایشان امروز امداد شما را کرده میتوانند؟ و یا بدله گرفته میتوانند؟ باز این معبودان و

فِيْهَا هُمْ وَالْغَاوٗنَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُوْدُ اِبْلِيْسَ اَجْمَعُوْنَ ﴿٩٥﴾ قَالُوْا

درآن | ایشان | وگمراهان | ولشکر | ابلیس | همه یکجای | میگویند

گمراهان همه ایشان در جهنم برروی انداخته میشوند، و هم لشکر های ابلیس هم پس کافران

وَهُمْ فِيْهَا يَخْتَصِمُوْنَ ﴿٩٦﴾ تَاللّٰهِ اِنْ كُنَّا لَفِىْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٩٧﴾

وایشان | درآن | خصومت میکنند | قسم بخدا | هرآینه | مابودیم | درگمراهی آشکارا

درجهنم خصومت میکنند و میگویند که سوگند به خدا ما درگمراهی آشکارا بودیم که

اِذْ نُسَوِّيْكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٩٨﴾ وَمَآ اَضَلَّنَآ اِلَّا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿٩٩﴾

چون برابر میساختیم شمارا | باپروردگار عالمیان | وگمراه نکرد مارا | مگر (این) مجرمین

شمارا به خداوند برابر میساختیم و مارا کسی نه بلکه مجرمین گمراه ساخته است

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾ وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَوْ أَنَّ لَنَا

پس نیست مارا | کسی از شفاعت کنندگان | ونه دوست | غم خور | پس کاش | میبود مارا

پس اکنون نیست مارا هیچ سفارشی و نیست مارا کدام دوست مخلص پس چقدر خوب میبود

كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً

یک موقع | پس مشیدیم | از مؤمنان | هرآینه | دراین | نشانه است (از قدرت)

که یک دفعه موقع رفتن به دنیا میبود پس مسلمان می شدیم هر آینه دراین واقعه یک سبق بود

وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ

ونیست | اکثرایشان | مؤمنان | وهرآینه رب تو | اوست | غالب

و اکثر مردم ایشان ایمان نمی آرند و هر آینه رب تو غالب مهربان

الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ

مهربان | تکذیب کرد | قوم نوح | پیغمبران را | چون گفت | ایشان را

است، قوم نوح علیه السلام پیغمبران را تکذیب کردند وقتیکه یک برادر ایشان

أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾

برادر ایشان | نوح | آیا شما نه میترسید | هرآینه من | برای شما | پیغمبر | امانت دار هستم

نوح فرمود آیا شما از خداوند نه می ترسید؟ هر آینه شمارا یک پیغمبر امانت دار هستم

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ

پس بترسید | ازخدا | وقبول کنید حکم من را | ومن نه میخواهم ازشما | براین | کدام مزدی

از خداوند بترسید و سخن مرا قبول کنید و من از شما اجرت نه میخواهم

إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١١٠﴾

نیست | مزد من | مگر | بر پروردگار عالمیان | پس بترسید | ازخدا | وقبول کنید حکم من را

بدله من بذمه خداوند است، پس شما از خداوند بترسید و سخن مرا قبول کنید

قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَرْذَلُونَ ﴿١١١﴾ قَالَ وَمَا عِلْمِي

گفتند | آیا ایمان بیاریم | ترا | حال آنکه پیروی کردترا | مردم ذلیل | نوح گفت | وچیست علم من

ایشان گفتند آیا بتو ایمان بیاریم و حال آنکه پیروی ترا مردم حقیر میکنند نوح جواب داد به من چه معلوم است

بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي

آنچه ایشان میکردند | نیست | حساب ایشان | مگر | بر رب من است

ایشان چه میکنند، حساب ایشان بذمه رب من است۔ کاش! که

لَوْ تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا إِلَّا

اگر شما میدانید | و | نیستم من | رانندهٔ | مؤمنان | نیستم من | مگر

شما به سخن درست می فهمیدید و من مؤمنان را از خود رانده نه میتوانم من دیگری نیستم مگر اینکه

نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَا نُوحُ لَتَكُونَنَّ

ترساننده | آشکارا | گفتند | اگر منع نشدی تو | ای نوح | هر آینه میشوی

مگر یک ترساننده آشکارا هستم ایشان گفت ای نوح! اگر تو از این سخن منع نه شدی پس هر آینه

مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَافْتَحْ

از سنگسار شدگان | گفت | ای رب من | هر آینه قوم من | نسبت دروغ کردند مرا | پس فیصله کن

سنگسار میشوی نوح دعاء خواست که ای رب من! قوم من مرا تکذیب نمودٔ پس تو از ما و ایشان

بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَن مَّعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

میان من | ومیان ایشان | فیصله (قطعی) | ونجات ده مرا | وآن را که | با من است | از مؤمنان

فیصله کن و به من و دوستان ایمان دار من نجات بده

فَأَنجَيْنَاهُ وَمَن مَّعَهُ فِي الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا

پس نجات دادیم اورا | وآنکه | با او بود | در کشتی | که پر کرده شده بود | باز غرق کردیم ما

باز ما اورا هم و رفقای که در کشتی نشسته بودند نجات دادیم' و مردم باقی مانده را

بَعْدُ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم

باز ماندگان را | هر آینه | دراین | نشانه است | ونیست | اکثر ایشان

غرق کردیم هر آینه دراین واقعه یک سبق است و درایشان اکثر مردم

مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ

مؤمنان | وهر آینه رب تو | اوست | غالب | مهربان | نسبت دروغ کرد

ایمان نمی آرند' و هر آینه رب تو غالب و مهربان است' قوم عاد پیغمبران خود را تکذیب

عَادٌ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾

(قوم) عاد | پیغمبران را | چون | گفت | ایشان را | برادر ایشان | هود | آیا نه میترسید

نمودند وقتیکه به ایشان برادر ایشان خود گفت آیا شما از گرفت خداوند نه میترسید

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٢٦﴾

هر آینه من | برای شما | رسول | امانت کار هستم | بترسید | از خدا | واطاعت کنید مرا

(بشنوید!) من برای شما پیغمبر آمانت دار هستم پس از خداوند بترسید و سخن من را قبول کنید

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ

ونه میخواهم از شما | براین | کدام مزدی | نیست | مزد من | مگر | بر رب

و من از شما براین کار هیچ بدله نه میخواهم بدله من بر رب العالمین است

الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ

عالمیان | آیا میسازید | بهر زمین بلند | یک نشانه | بی فائده؟ | ومیسازید شما

آیا شما بر هر جای بلند نشانه های بی فائده میسازید و قصر های بلند بلند پخته

مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾ وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ

قصرهای محکم | شاید که شما | جاوید خواهد ماند | ووقتیکه | مواخذه میکنید | مواخذه میکنید

گویا که همیشه شما درآن سکونت دارید و وقتیکه کسی را میگیرید، پس بر جبر آن را

جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٣١﴾ وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ

مانند ظالمان | بترسید | از خدا | واطاعت کنید مرا | وبترسید | از آن ذات که | امداد کرد شمارا

میگیرید، پس از خداوند بترسید و سخن من را قبول کنید، و از آن ذات بترسید که امداد شمارا

بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾ وَجَنَّاتٍ

به آنچه | میدانید | امداد کرده شمارا | به چهارپایان | وپسران | وباغها

برآن چیزها کرد، آنکه بشما معلوم است یعنی او امداد کرد شمارا به چارپایان و بر

وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٥﴾ قَالُوا

وبه چشمها | هرآینه من | میترسم | برشما | از عذاب | روز بزرگ | گفتند

باغها و چشمها مرا در معامله شما بسیار اندیشه بزرگ است از عذاب روز بزرگ آنها جواب داد

سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾ إِنْ هَٰذَا إِلَّا

برابراست | برما | که تونصیحت کنی | یانباشی تو | ازنصیحت کنندگان | نیست | این | مگر

بر ما برابر است، که تو نصیحت کنی و یا نباشی از نصیحت کنندگان این تنها عادات مردم

خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ

عادت | مردم سابقه | ونیستیم ما | عذاب کرده شده گان | پس تکذیب کردند اورا | پس هلاک کردیم ایشان را

سابقه است، و بما هیچ وقت عذاب داده نه میشود، پس ایشان هود را تکذیب کردند پس ما ایشان را

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

هرآینه | دراین | نشانه (قدرت) است | ونبود | اکثر ایشان | مؤمنان

هلاک کردیم، هر آینه دراین نشانه عبرت است و اکثر مردم درایشان ایمان نمی آرند

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾

هرآینه رب تو | اوست غالب | مهربان | نسبت دروغ کردند | قوم ثمود | پیغمبران را

و یقیناً رب تو غالب، مهربان است همچنین قوم ثمود پیغمبران را تکذیب کردند

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ

وقتیکه گفت | ایشان را | برادر ایشان | صالح | آیا شما نه میترسید | هرآینه من | برای شما | پیغمبر

وقتیکه برادر ایشان صالح به ایشان گفت آیا شما (از نافرمانی) خدا نه میترسید؟ من برای شما یک

أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٤٤﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ

امین هستم | پس بترسید | از خدا | وقبول کنید حکم من را | وازشما نه میخواهم | به این (تبلیغ)

پیغمبر امانت دار هستم، پس شما از خداوند بترسید و حکم من را قبول کنید، و من از شما از این سخن هیچ

مِنْ اَجْرٍ ۚ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا عَلٰى رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٤٥﴾ اَتُتْرَكُوْنَ

كدام بدله | نیست | بدله من | مگر | برب عالمیان | آیا گذاشته میشوید

بدله نه میخواهم، بدله من بذمه خداوند است آیا کدام چیزها یکه در دنیا است

فِيْ مَا هٰهُنَآ اٰمِنِيْنَ ﴿١٤٦﴾ فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿١٤٧﴾ وَّزُرُوْعٍ

درآنچه | انجااست | بہ زمن | در باغها | ودر چشمها | وکشتها

شما در امن به آن گذاشته میشوید؟ یعنی در بوستانها و چشمه ها، و کشتها

وَّنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيْمٌ ﴿١٤٨﴾ وَتَنْحِتُوْنَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوْتًا

ودرخرماها | که خوشه آن | نازک است | وشماتراش میکنید | ازکوه ها | خانه ها

و در خرما ها که خوشه های آن نرم و باریک است و شما کوه ها را تراش میکنید، و برای فخر درآن خانه ها

فٰرِهِيْنَ ﴿١٤٩﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿١٥٠﴾ وَلَا تُطِيْعُوْٓا اَمْرَ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿١٥١﴾

بہ فخر | پس بترسید | ازخدا | وقبول کنید حکم من را | وقبول مکنید | حکم | ازحدتجاوزکنندگان

میسازید، پس شما از خداوند بترسید و سخن من را قبول کنید و سخن متجاوزین را قبول مکنید

الَّذِيْنَ يُفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُوْنَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوْٓا اِنَّمَآ اَنْتَ

آنانی که | فسادمیکنند | درزمین | واصلاح نه میکنند | گفتند | هرآینه توئی

که در ملک فساد میکنند، و کار درست را نه میکنند ایشان گفتند که برتو یک جادو کلان شده است

مِنَ الْمُسَحَّرِيْنَ ﴿١٥٣﴾ مَآ اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۖ فَاْتِ بِاٰيَةٍ

ازجادوزده شده گان | نیستی تو | مگر | بنی آدم | مانندما | پس بیار | نشانه

تو مانند ما یک انسان هستی پس بیار بما یک نشان اگر تو دراین

اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ هٰذِهٖ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ

اگرهستی تو | ازراستگویان | گفت | این ماده شتری است | اوراست | نوبت نوشیدن آب

دعوه راست گوی هستی؟ صالح فرمود این یک شتر ماده است که یک روز نوبت آب را دارد

وَّلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمَسُّوْهَا بِسُوْٓءٍ فَيَاْخُذَكُمْ

وشماراست | نوبت نوشیدن آب است | ازروز | مقرر | وبه رسانید به او | بدی | پس بگیرد شمارا

و نوبت یک روز مقرره به شما است و به این ماده شتر تکلیف نه رسانید اگر نه شمارا عذاب

عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوْهَا فَاَصْبَحُوْا نٰدِمِيْنَ ﴿١٥٧﴾

عذاب | روز بزرگ | پس پی زدند آن را | پس گشتند | پشیمان

روز بزرگ میگیرد، پس پی آن شتر را قطع کردند، باز به کارهای پشیمان شدند

فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ۭ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ

پس گرفت ایشان را | عذاب | هرآینه | دراین | نشانه قدرت است | ونبود | اکثرایشان

باز ایشان را عذاب گرفتند، هر آینه دراین واقعه نشانه عبرت است و درایشان اکثر مردم

مُّؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ

مؤمنان | وهر آینه رب تو | اوست | غالب | مهربان | تکذیب کردند | قوم لوط

مؤمنان و هر آینه رب تو غالب مهربان است قوم لوط هم پیغمبران خود را تکذیب کردند وقتیکه

الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾ إِنِّي

پیغمبران را | وقتیکه گفت | ایشان را | برادر ایشان | لوط | آیا شما نه میترسید | هر آینه من

برادر ایشان لوط به ایشان گفت که آیا شما از خداوند نه میترسید؟ من درباره شما

لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ

برای شما | رسول | امانت دار هستم | پس بترسید | از خدا | وفرمان برید مرا | ونمی خواهم از شما

پیغمبر امانت دار هستم، پس شما از خداوند بترسید و سخن من را قبول کنید و من از شما به این تبلیغ

عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾ أَتَأْتُونَ

به تبلیغ | کدام مزدی | نیست | مزد من | مگر | بر پروردگار عالمیان | آیا می آید شما

کدام بدله نه میخواهیم بدله من به رب العالمین است آیا درهمه عالم تنها شما چنین (مردم هستید)

الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ

به مردان | از عالم | ومیگذارید | آنچه | آفریده است | برای شما | رب شما

که همراه مردان بدفعلی میکنید؟ و رب شما که برای شما کدام زنها آفریده است آن را شما ترک میکنید

مِّنْ أَزْوَاجِكُم ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾ قَالُوا لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَا لُوطُ

از زنان شما | بلکه شما | قوم از حد تجاوز کنان هستند | گفتند | اگر منع نشدی تو | ای لوط!

شما مردم از حد گذشته اید ایشان گفتند که ای لوط! اگر تو از سخنهای خود منع نشدی

لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّي لِعَمَلِكُم مِّنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾

هر آینه باشی تو | از اخراج کرده شده گان | گفت | هر آینه من | از عمل شما | بیزارم

لوط فرمود هر آینه من از اعمال شما نفرت میکنم

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَنَجَّيْنَاهُ

ای رب من نجات ده مرا | وخاندان مرا | از آنچه | میکنند | پس نجات داریم اورا

ای رب من! من و خاندان مارا از اعمال این مردم (از و بال آن) نجات ده، پس ما اورا و همه خاندان اورا

وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧١﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا

واهل اورا همه | مگر پیرزنی | که بود در باقی ماندگان | باز هلاک کردیم

نجات دادیم، پس یک پیر زن که بود درباقی ماندگان، باز ما هم را تباه ساختیم

الْآخَرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذَرِينَ ﴿١٧٣﴾

آن دیگران | وبارانیدیم ما | بر ایشان | باران | پس بد باران است | از بیم داده شده گان

بر ایشان یک قسم خاص باران بارانیدیم پس چقدر باران خراب بود بر آنانیکه ترسانده شده بودند

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ

هرآینه | دراین | نشانه است | و | نیست | اکثر ایشان | مؤمنان | وهرآینه رب تو اوست | غالب

هر آینه دراین واقعه نشان عبرت است و درایشان اکثر مردم ایمان نمی آرند و هر آینه رب تو

الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَابُ لْأَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ

مهربان | نسبت دروغ کرد | اصحاب ایکه | پیغمبران را | چون گفت | ایشان را | شعیب

مهربان است' اصحاب ایکه پیغمبران خود را تکذیب کردند وقتیکه شعیب به ایشان گفت که

ع ٩ ١٤/٢٦

أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ

آیا نه میترسید | هرآینه من | برای شما | رسول | امانت دار هستم | پس بترسید | از خدا

آیا شما از خداوند نه میترسید من برای شما یک پیغمبر امانت دار هستم' پس از خدا بترسید

وَأَطِيعُونِ ﴿١٧٩﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا

وفرمان برید مرا | ونمی خواهم از شما | به تبلیغ | کدام مزدی | نیست مزد من | مگر

وسخن من را قبول کنید و من از شما به این کار هیچ بدله نه میخواهم' بدله من تنها بذمه رب

عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾ أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾

برب مخلوقات | پوره کنید | پیمانه را | ومباشید | از کم دهندگان

العالمین است' شما پیمانه را پوره پوره بدهید و به مردم نقصان مدهید

وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ

ووزن کنید | به ترازوی | درست | وکم مکنید | مردم را | چیزهای ایشان

و وزن کنید به ترازوئی مستقیم و به مردم درچیزهای ایشان نقصان مدهید

وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾ وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ

ومگردید | درزمین | فساد کنندگان | وبترسید | از آن ذات که | آفریده شمارا

و در ملک فساد مکنید' و از آن ذات بترسید که شمارا و مردم سابقه را

وَالْجِبِلَّةَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾ قَالُوا إِنَّمَا أَنتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَا أَنتَ

ومخلوق | سابقه را | گفتند | هرآینه توهستی | از جادوزده گان | ونیستی تو

آفریده است' ایشان گفتند که برتو جادو شده است و تو تنها

إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٨٦﴾ فَأَسْقِطْ

مگربنی آدم | مانند ما | وهرآینه | گمان میکنیم بتو | از دروغ گویان | پس بیفگن

مانند ما یک انسان هستی و گمان ما است که تو دروغ گو هستی' پس اگر تو راست هستی

عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٧﴾

برما | پاره | از آسمان | اگرهستی تو | از راستگویان

پس برما یک پاره از آسمان بیفگن

قَالَ رَبِّيْٓ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَهُمْ

اوگفت | رب من | داناتر است | به آنچه | شا عمل میکنید | پس تکذیب کردند اورا | پس گرفت ایشان را

شعیب فرمود به رب ما اعمال شما خوب درست معلوم است، مگر ایشان شعیب را تکذیب کردند پس عذاب

عَذَابُ يَوْمِ الظُّلَّةِ ؕ اِنَّهٗ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيْمٍ ﴿١٨٩﴾

عذاب | روز سایبان | هرآینه آن | بود عذاب | روز بزرگ

روز سایبانه ایشان را گیر کردند هر آینه آن بسیار روز سخت عذاب بود

اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً ؕ وَمَا كَانَ اَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٩٠﴾

هرآینه درآن | نشانه است | ونبود | اکثر ایشان | مؤمنان

هر آینه دراین واقعه برای مردم نشانه عبرت است، مگر درایشان اکثر مردم ایمان نمی آرند

وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿١٩١﴾ وَاِنَّهٗ لَتَنْزِيْلُ

وهرآینه رب تو | اوست | غالب | مهربان | وهرآینه این قرآن | نازل کرده شده است

هر آینه رب تو غالب و مهربان است و این قران پیغام فرستاده شده

رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوْحُ الْاَمِيْنُ ﴿١٩٣﴾ عَلٰى قَلْبِكَ

از رب جهان | نازل کرده است | آن | روح الامین (جبریل) | بر دل تو

رب العالمین است این را روح احرامین (جبریل) نازل کرده است بردل تو نازل کرده است

لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِيْنٍ ﴿١٩٥﴾ وَاِنَّهٗ

تاشوی | از ترسندگان | بزبان | عربی | روشن | وهرآینه این

که تو بذریعه آن مردم را از عذاب خدا بترسانید این در زبان واضح عربی است و ذکر این در کتب مردم

لَفِيْ زُبُرِ الْاَوَّلِيْنَ ﴿١٩٦﴾ اَوَلَمْ يَكُنْ لَّهُمْ اٰيَةً اَنْ يَّعْلَمَهٗ عُلَمٰٓؤُا

در کتب سابقه است | آیا نیست | ایشان را نشانه | که میداند آن را | علماء

سابقه آمده است، آیا به این مردم این سخن دلیل کافی نیست که حقیقت این کتاب

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنٰهُ عَلٰى بَعْضِ الْاَعْجَمِيْنَ ﴿١٩٨﴾

بنی اسرائیل | واگر نازل میکردیم این را | بر بعضی | عجمیان

به علماء بنی اسرائیل معلوم است، و اگر ما این کتاب برکدام عجمی فرود می آوردیم و باز او

فَقَرَاَهٗ عَلَيْهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ مُؤْمِنِيْنَ ﴿١٩٩﴾ كَذٰلِكَ سَلَكْنٰهُ

پس میخواند آن را | برایشان | بازهم | نبودند | به آن | ایمان آوردگان | هم چنین | آوردیم آن را

برایشان خوانده میبود، پس ایشان قبول نه میکرد هم چنین ما این (عناد و انکار)

فِيْ قُلُوْبِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ حَتّٰى يَرَوُا الْعَذَابَ

دردلهای | مجرمان | ایمان نمی آرند | به آن | تا آنکه | بینند ایشان | عذاب

دردلهای مجرمان انداختیم ایشان به این ایمان نمی آرند تا اینکه عذاب دردناک به چشمهای خود

الْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُولُوا هَلْ

دردناک | آن می آید به ایشان | ناگهان | وایشان | بی خبر هستند | باز گویند | آیا

نه بینند مگر آن عذاب برایشان ناگهان می آید و ایشان خبر هم نباشند آن ساعت میگویند

نَحْنُ مُنظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَرَأَيْتَ إِن مَّتَّعْنَاهُمْ

به ما | مهلت داده میشود | پس آیا ایشان عذاب مارا | زود میخواهند | آیا تو ندیدی | اگر به ایشان فائده رسانیم

آیا به ما مهلت داده میشود؟ پس آیا ایشان عذاب مارا زود میخواهند؟ تو بگو اگر ما ایشان را

سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَاءَهُم مَّا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا

بسیار سالها | باز بیاید به ایشان | آن عذاب | که به ایشان عذاب وعده میشود | به کار نمی آید | از ایشان | آنچه

در عیش و عشرت نگاه کنیم و باز برایشان عذاب بیاید از آنکه به ایشان وعده شده است پس آن عیش و عشرت ایشان

كَانُوا يُمَتَّعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَا أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ مع

بودیدکه از آن فائده میگرفتند | وهلاک نه کردیم ما | هیچ قریه | مگر | برای آن | ترسانندگان فرستاده بودیم

به کار آمد؟ و ما که کدام قریه ها را تباه ساختیم نخست درآن ترسانندگان فرستاده بودیم

ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٢١٠﴾

برای نصیحت | وما ظالم نیستیم | و | نیاورده | این قرآن را | شیاطین

برای نصیحت و ما بر کسی ظلم نه میکنیم و این قرآن را شیاطین نیاورده است

وَمَا يَنبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ

ومناسب نیست | ایشان را | ونه | قدرت دارند | هرآینه ایشان | از شنیدن

و این برای ایشان مناسب هم نیست و نه این در قدرت ایشان است ایشان از شنیدن آن هم

لَمَعْزُولُونَ ﴿٢١٢﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَٰهًا آخَرَ فَتَكُونَ

دور کرده شدگانند | پس مخوان | باخدا | معبود دیگری | پس میشوی

محروم اند پس تو باخدا معبود دیگری مخوان تا که بتو عذاب داده نشود

مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ﴿٢١٣﴾ وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَاخْفِضْ

از عذاب کرده شدگان | وبترسان | قبیله | نزدیکتر خودرا | وپست کن

و اقرباء نزدیک را (از عذاب) بترسان و آن مؤمنان را

جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾ فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ

بازوی خودرا | برای آنکه | پیروی میکند ترا | از مؤمنان | پس اگر | نافرمانی کنند ترا | پس بگو

بازوی خود پست کن که پیروی تو میکنند و اگر این مردم سخن ترا قبول نه میدارند پس بگو

إِنِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾

هرآینه من بیزارم | از آنچه | شما میکنید | وتوکل کن | بر غالب | مهربان

که من از کارهای شما دست به سر هستم و بر قادر و مهربان ذات توکل کن

الَّذِيْ يَرٰىكَ حِيْنَ تَقُوْمُ ﴿۲۱۸﴾ وَتَقَلُّبَكَ فِي السّٰجِدِيْنَ ﴿۲۱۹﴾ اِنَّهٗ

آن ذات که | می بیند ترا | وقتیکه | برخیزی | وگشتن ترا | در سجده کنان | هرآینه

که ترا می بیند وقتیکه تو برای (نماز) بر میخیزی و درنماز گذاران بالا و پائین شدن ترا هم می بیند او

هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۲۲۰﴾ هَلْ اُنَبِّئُكُمْ عَلٰى مَنْ تَنَزَّلُ الشَّيٰطِيْنُ ﴿۲۲۱﴾

اوشنوا | دانااست | آیا | خبرکنم شمارا | که برکی | فرودمی آید | شیاطین

درست شنوا و دانا است آیا خبر کنم شمارا که شیاطین برکی فرود می آید؟

تَنَزَّلُ عَلٰى كُلِّ اَفَّاكٍ اَثِيْمٍ ﴿۲۲۲﴾ يُّلْقُوْنَ السَّمْعَ وَاَكْثَرُهُمْ

فرودمی آید | برهر | دروغ گوی | گنهکار | گوش می نهد | شنیدن را | واکثرایشان

ایشان بر هر دروغ گوی و بدکار فرود می آیند که به هر سخن گوش می نهد و چنین مردم اکثر

كٰذِبُوْنَ ﴿۲۲۳﴾ وَالشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوٗنَ ﴿۲۲۴﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّهُمْ فِيْ كُلِّ وَادٍ

دروغ میگویند | وشاعران که هست | پیروی میکند ایشان را | گمراهان | آیا تو ندیدی | که ایشان | درهرمیدان

دروغ گوی میباشند، و هر چه شعراء است پس به نقش قدم ایشان مردم گمراه میروند آیا ترا معلوم نیست

يَّهِيْمُوْنَ ﴿۲۲۵﴾ وَاَنَّهُمْ يَقُوْلُوْنَ مَا لَا يَفْعَلُوْنَ ﴿۲۲۶﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

سرگردان میباشند | وهرآینه ایشان | میگویند | آنچه | نه میکنند | مگرآنانیکه | ایمان آوردند

که ایشان در هر میدان سرگردان میباشند و آنها چیزی میگویند که خود ایشان برآن عمل نه میکنند غیر از آنانیکه ایمان آوردند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَذَكَرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا وَّانْتَصَرُوْا مِنْۢ بَعْدِ مَا ظُلِمُوْا

وعمل کردند | نیک | ویادکردند | اللهٰ را | زیادی | وانتقام گرفتند | بعدازآنکه برایشان ظلم شدند

و کارهای شائسته را میکنند و یاد میکنند خدارا بسیاری و وقتیکه برایشان ظلم کرده شود پس بعد از آن بدله

وَسَيَعْلَمُ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اَيَّ مُنْقَلَبٍ يَّنْقَلِبُوْنَ ﴿۲۲۷﴾ ع ۱۱ ۱۵

واکنون خواهند دانست | آن مردم | که ظلم کردند | که بکدام جای | برمیگردند

آن را می گیرند و به ظالمان زود معلوم خواهد شد که ایشان بکدام جای (خراب) عذاب بر میگردند

سُوْرَةُ النَّمْلِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثٌ وَّ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | تِسْعُوْنَ اٰيَةً وَّسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

سوره نمل در مکه نازل شد | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | وآن نود وسه آیت و هفت رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

طٰسٓ تِلْكَ اٰيٰتُ الْقُرْاٰنِ وَكِتَابٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱﴾ هُدًى

طٰس | این | آیات هااست | ازقرآن | وکتاب | روشن | هدایت

طٰس این آیاتهای قرآن واضح است برای مؤمنان

وَّبُشْرٰى لِلْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۲﴾ الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ

ومژده است | مؤمنان را | آنانیکه | برپامیدارند | نمازرا | ومیدهند

هدایت و مژده است آنانیکه پابندی نماز میکنند و زکوٰة میدهند

الزَّكٰوةَ وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ۝٣ اِنَّ الَّذِيْنَ

زکوة | وایشان | به آخرت | ایشان یقین دارند | هر آینه | آنانیکه

و بر آخرت یقین پخته دارند آنانیکه برآخرت

لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ اَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُوْنَ ۝٤

ایمان ندارند | به آخرت | شائسته کردیم ایشان را | اعمال ایشان | پس ایشان | سرگردان میباشند

ایمان نه دارند پس ما این مردم را اعمال (بد) ایشان شائسته کردیم، پس ایشان سرگردان

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَهُمْ سُوْٓءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِى الْاٰخِرَةِ

این گروه | آن مردم است که ایشان را | خراب | عذاب است | وایشان | درآخرت

میباشند این مردم است که ایشان را عذاب سخت مقرر است و ایشان در آخرت از هم بسیار

هُمُ الْاَخْسَرُوْنَ ۝٥ وَاِنَّكَ لَتُلَقَّى الْقُرْاٰنَ مِنْ لَّدُنْ

بسیار زیاد نقصان می یابند | وهرآینه تو | داده میشود به تو | این قرآن | ازطرف

در نقصان است، و ترا قرآن از جانب حکیم و علیم ذات داده میشود

حَكِيْمٍ عَلِيْمٍ ۝٦ اِذْ قَالَ مُوْسٰى لِاَهْلِهٖٓ اِنِّىْٓ اٰنَسْتُ نَارًا

حکیم دانا | چون گفت | موسیٰ | اهل خود را | هرآینه من | دیدم | یک آتش

وقتیکه موسیٰ به اهل خانواده خود گفت من یک آتش را دیدم

سَاٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ اٰتِيْكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ

من می آرم بشما | ازآن | خبر | یا می آرم بشما | اخگر | افروخته | تا شما

زود است که بشما از آن جای چیزی بیارم و یا یک اخگر افروخته بشما می آرم تا شما از آن گرمی حاصل کنید

تَصْطَلُوْنَ ۝٧ فَلَمَّا جَآءَهَا نُوْدِىَ اَنْۢ بُوْرِكَ مَنْ

گرم شوید | پس چون | آمد به آتش | ندا کرده شد | که به برکت شده | هرکه

پس وقتیکه موسیٰ به آن جای رسید به او آواز شد که کدام (فرشتگان) که در آتش داخل است آن هم

فِى النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا ۚ وَسُبْحٰنَ اللّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝٨

در آتش است | وهرکه | گرداگرد آتش است | وپاکی است | خدا را | که رب عالمین است

برکتی است، و آنکه گردا گرد آن است و خداوند پاک است که پرورش کننده همه عالم است

يٰمُوْسٰٓى اِنَّهٗٓ اَنَا اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٩ وَاَلْقِ

ای موسیٰ! | هرآینه | من | الله | غالب | باحکمت ام | وبیفکن

ای موسیٰ! یقیناً من معبود حقیقی هستم غالب باحکمت، و تو عصای خود را

عَصَاكَ ۚ فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا

عصای خود را | پس چون | دید عصا را | که حرکت میکند | گویا که آن | ماری است | روی گردانید | پشت داده

بیفکن وقتیکه موسیٰ دید که آن حرکت میکند گویا که مار است پس روی گردانید پشت و او-

وَلَمْ يُعَقِّبْ ؕ يٰمُوْسٰى لَا تَخَفْ ۫ اِنِّىْ لَا يَخَافُ لَدَىَّ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿١٠﴾ ۖ

وبازنگشت | ای موسی! | مترس | هر آینه | نه میترسند | نزد من | رسولان

و باز نگشت (ما نداء کردیم که) ای موسیٰ! مترس! تو نزد من پیغمبران نه میترسند

اِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًا بَعْدَ سُوْٓءٍ فَاِنِّىْ غَفُوْرٌ

مگر | کسیکه ظلم کرد | باز او بدل کرد | به نیکی | پس | از بدی | پس هر آینه من | بخشنده

البته کسیکه ظلم کرده باشد، باز بجای بدی کارهای نیکی کند پس من بخشنده مهربان

رَّحِيْمٌ ﴿١١﴾ وَاَدْخِلْ يَدَكَ فِىْ جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ

مهربانم | وداخل کن | دست خودرا | در گریبان خود | که بیرون آید | سفید

هستم، و تو دست خود را به گریبان داخل کن بدون عیب سفید درخشان بیرون آید

مِنْ غَيْرِ سُوْٓءٍ ۫ فِىْ تِسْعِ اٰيٰتٍ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا

بدون عیبی | در نو نشانه | بسوی فرعون وقوم او | هر آینه ایشان | بودند

این در نو (۹) معجزات است که برای فرعون و به قوم اوست، زیرا که ایشان از حد تجاوز میکنند

قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ اٰيٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ

مردم نافرمان | پس چون | رسید با ایشان | نشانیهای ما | روشن | گفتند | این | جادو است

وقتیکه به فرعونیان معجزات شائسته آمد ایشان گفتند که این جادو آشکارا است

مُّبِيْنٌ ﴿١٣﴾ ۚ وَجَحَدُوْا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَآ اَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَّعُلُوًّا ؕ

آشکارا | وانکار کردند | آنرا | ویقین کرده بود بر آن | نفسهای ایشان | به ظلم | وتکبر

و بسبب کبر و ظلم از آن منکر شدند با اینکه در دل ایشان بر آن یقین میکردند

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿١٤﴾ ؑ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوٗدَ

پس ببین | چگونه | بود | انجام | فسادکنندگان | وهر آینه | داده بودیم ما | داود

پس ببین چگونه شد انجام مفسدین؟ و ما به داود و به سلیمان علیهما السلام

ع ١٤ ١٦

وَسُلَيْمٰنَ عِلْمًا ۚ وَقَالَا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِىْ فَضَّلَنَا

وسلیمان را | علم | وهر دو ایشان گفتند | همه ثنا | خدا راست | آنکه | فضیلت داد ما را

بسیار بزرگ علم داده بودیم، و هر دو ایشان گفتند که همه ثناء خداراست که ما را در بسیاری بندگان

عَلٰى كَثِيْرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١٥﴾ وَوَرِثَ سُلَيْمٰنُ دَاوٗدَ

بر بسیاری | از بندگان مؤمنان خود | و وارث شد | سلیمان | از داود

مؤمنان فضیلت داده است، و سلیمان وارث داود شد

وَقَالَ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ وَاُوْتِيْنَا

واو گفت | ای مردم! | تعلیم داده شده به ما | گفتار | مارغان | وداده شده مارا

و این را گفت که ای مردم! بما زبان مارغان تعلیم داده شده است و بما هر قسم

مِن كُلِّ شَيْءٍ ۖ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَحُشِرَ

از هر چیزی | هر آینه این | فضل است | آشکارا | وجمع کرده شد

چیزها داده شده است، هر آینه این آشکارا فضل است، و برای سلیمان لشکرهای

لِسُلَيْمَانَ جُنُودُهُ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾

مردی سلیمان | لشکراو | از جنیات | وبنی آدم | واز مارغان | پس ایشان | ایستاده کرده شدند

جنیات، بنی آدم، مارغان جمع کرده شد و ایشان برای انتظام جای بجای ایستاده شدند

حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا

تا آنکه | ایشان آمدند | بر یک میدان | مورچه | گفت مورچه ئی | ای مورچگان! | درائید

تا اینکه ایشان بریک میدان مورچه رسیدند پس یک مورچه گفت ای مورچگان! بجای خود

مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ

در مسکن های خود | که پایمال نکند شمارا | سلیمان | ولشکروی | وایشان | ندانند | پس تبسم کرد

درآید تاکه پایمال نکند شمارا سلیمان و لشکر او درحالت ناخبری پس سلیمان به سخن او تبسم کرد

ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي

خندان | به سخن او | وگفت ای رب من! | توفیق ده مارا که | شکر کنم ترا | از نعمت تو | آنکه

و گفت ای رب من! مرا همیشه درچنین حالت نگه دار که شکر آن انعامات ترا ادا کنم

أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي

توانعام کردی برمن | وبر والدین من | وکه من عمل کنم | نیک | که می پسندی تو آن را | وداخل کن مرا

که تو به من و به پدر و مادر من کرده اید و که چنین نیکی کنم که تو برآن راضی میشوی و مرا به

بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾ وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ

به رحمت خود | در بندگان خود | که نیک است | واو حاضری گرفت | از مارغان | پس گفت

رحمت خود، در بندگان نیکوکاران خود شامل کن، و سلیمان حاضری مارغان را گرفت و گفت

مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُ

چیست مرا | که نمی بینم | هدهد | یا است او | غائب | هر آینه به او عذاب دهم

چیست مرا که هدهد را نه می بینم و یا اینکه او کدام جای غائب شده است؟ من به او جزاء سخت

عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذْبَحَنَّهُ أَوْ لَيَأْتِيَنِّي بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾

عذاب | سخت | یاذبح کنم اورا | یا بیارد به من | حجتی | روشن

میدهم، و یا حلال کنم اورا و یا به من از غیر حاضری خود دلیل محکم پیش کند

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ

پس درنگ کرد | نه بسیاری | پس گفت | احاطه کردم من به آنچه | تو بر آن احاطه نکردی | وآوردم به تو

پس بسیار وقت گذشته نبود که او آمد و گفت که من چنین سخن را آوردم که بتو بالکل معلوم نیست و من بتو

مِنۡ سَبَاٍۭ بِنَبَاٍ يَّقِيۡنٍ ﴿۲۲﴾ اِنِّىۡ وَجَدتُّ امۡرَاَةً تَمۡلِكُهُمۡ

از سبا | خبر یقینی | هر آینه من | یافتم | زنی راکه | بادشاهی میکند برایشان

از قبیله (سبا) یک خبر یقینی آوردم من یک زنی را دیدم که برایشان حکومت میکند

وَاُوۡتِيَتۡ مِنۡ كُلِّ شَىۡءٍ وَّلَهَا عَرۡشٌ عَظِيۡمٌ ﴿۲۳﴾ وَجَدتُّهَا وَقَوۡمَهَا

وداده شده است به وی | از هر چیزی | واورا | تختی است | بزرگ | یافتم اورا | وقوم اورا

و به او هر قسم اسباب داده شده است و تخت نشستن او بسیار بزرگ است من اورا او قوم اورا دیدم که

يَسۡجُدُوۡنَ لِلشَّمۡسِ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيۡطٰنُ

که سجده میکنند | به آفتاب | بجز خدا | وشائسته کرده است | ایشان را | شیطان

که بجز خداوند به آفتاب سجده میکنند و شیطان این اعمال ایشان در نظر ایشان

اَعۡمَالَهُمۡ فَصَدَّهُمۡ عَنِ السَّبِيۡلِ فَهُمۡ لَا يَهۡتَدُوۡنَ ﴿۲۴﴾ اَلَّا يَسۡجُدُوۡا

اعمال ایشان | او منع کرده است ایشان را | از راه (حق) | پس ایشان | راه نمی یابند | که ایشان سجده نمی کنند

شائسته نموده است، پس از راه راست ایشان منع کرده است پس ایشان به راه راست نه میروند اینکه

لِلّٰهِ الَّذِىۡ يُخۡرِجُ الۡخَبۡءَ فِى السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَيَعۡلَمُ مَا تُخۡفُوۡنَ

آن ذات را که | آشکارا میکند | هر سخن پنهان | در آسمانها | و زمین | ومیداند | آنچه پنهان میدارید

به خداوند سجده نه میکنند، که چیزهای پنهان آسمان و زمین را آشکارا مینماید و چیزی را که شما پنهان میدارید و چیزی را که

وَمَا تُعۡلِنُوۡنَ ﴿۲۵﴾ اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ رَبُّ الۡعَرۡشِ الۡعَظِيۡمِ ﴿۲۶﴾

وآنچه | آشکارا می کنید | الله | نیست معبود | مگر اواست | که رب است | عرش عظیم را

آشکارا میکنید، به همه آن خبردار است (بشنوید!) هم خدا آن ذات است که بجز او ذات دیگری نیست هم او مالک عرش عظیم است

السجدة ۸

قَالَ سَنَنۡظُرُ اَصَدَقۡتَ اَمۡ كُنۡتَ مِنَ الۡكٰذِبِيۡنَ ﴿۲۷﴾ اِذۡهَبۡ

فرمود | زود است می بینیم | آیا راست گفتی | یا هستی تو | از دروغ گویان | برو ببر

سلیمان گفت من تحقیق این سخن را میکنم که تو راست میگوئی یا اینکه دروغ میگوئی تو برو و این خط من را

بِّكِتٰبِىۡ هٰذَا فَاَلۡقِهۡ اِلَيۡهِمۡ ثُمَّ تَوَلَّ عَنۡهُمۡ فَانۡظُرۡ مَاذَا

این نامه مرا | پس بیفکن | ایشان را | باز روگردان | از ایشان | باز ببین | که از چه

ببرو به ایشان بیفکن باز به یک طرف شو ببین که ایشان چه جواب میدهند؟

يَرۡجِعُوۡنَ ﴿۲۸﴾ قَالَتۡ يٰۤاَيُّهَا الۡمَلَؤُا اِنِّىۡۤ اُلۡقِىَ اِلَىَّ كِتٰبٌ كَرِيۡمٌ ﴿۲۹﴾

جواب میدهند | گفت | ای گروه سرداران! | هر آینه به پیش من انداخته شده | مرا | یک نامه | عزت مند

(که به او خط رسید ملکه سبا) گفت ای سرداران من! به من یک خط نفیس افگنده شده است

اِنَّهٗ مِنۡ سُلَيۡمٰنَ وَاِنَّهٗ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ﴿۳۰﴾

این نامه از سلیمان است | وهر آینه این نامه | بنام | الله | مهربان | نهایت بارحم است

و این از جانب سلیمان است و نوشته کرده است که بسم الله الرحمن الرحیم.

أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي

کہ زور آوری مکنید | بر من | و بیایید پیش من | مسلمان شده گان | گفت | ای اعیان دربار! | رای دهید مرا

تا در مقابله من سرکشی مکنید و به من تابعدار حاضر شوید او گفت که ای سرداران من! مرا دراین معامله

فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ ﴿٣٢﴾ قَالُوا

دراین کار من | نیستم من | فیصله کننده | هیچ کاری را | تا آنکه | شما موجود باشید | گفتند ایشان

رای دهید، من هیچ وقت فیصله یک سخن را تا آن وقت کرده نه میتوانم تا که شما حاضر نباشید ایشان گفتند

نَحْنُ أُولُو قُوَّةٍ وَأُولُو بَأْسٍ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي

ما خداوندان طاقت هستیم | وخداوندان جنگ هستیم | سخت | وهمه اختیار | ترا است | پس ببین تو

ما مردم قوی و طاقت دار هستیم، و دیگر اختیار بتو است خود تو ببین که ما چه کنیم؟

مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَ

از چه چیز | حکم میفرمائید؟ | گفت | هرآینه پادشاهان | چون درآیند | به قریه ئی | خراب کنند آن را

او گفت وقتیکه پادشاهانه به یک قریه درآیند پس آن را تباه میکنند

جَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً وَكَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾ وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ

وگردانند | عزتمندان آنرا | زیاد رسوا | وهم چنین | ایشان میکنند | وهرآینه من فرستنده ام

و در مردم آن معزز را ذلیل میسازند و چنین میکنند و من به ایشان یک تحفه روان میکنم

إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا

بسوی ایشان | تحفه | پس بیننده ام | که به چه چیز | برمیگردند | قاصدان | باز چون

ی بینم که سفیران من چه خبر می آرند؟ پس وقتیکه سفیر (سبا)

جَاءَ سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَا آتَانِيَ اللَّهُ خَيْرٌ

آمد (قاصد) | نزد سلیمان | گفت | آیا مدد میکنید مارا | به مال | پس چیزیکه | داده است مارا الله | بهتر است

به سلیمان رسید پس به او گفت آیا شما بذریعه مال امداد مرا می کنید؟ بشنوید خداوند که بما

مِمَّا آتَاكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾ ارْجِعْ

از آنچه | داده است شمارا | بلکه شما | به تحفه خود | خوش میشوید | باز گرد

چیزی داده است از آن بهتر است که بشما داده است بلکه خود شما به تحفه شما خوشحال هستید تو به مردم خود پس برو

إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ

بسوی ایشان | پس هرآینه میرسانیم به ایشان | به لشکری | که طاقت نباشد | ایشان را | از آن | وهرآینه ما بیرون کنیم ایشان را

ما به ایشان چنین لشکرها میرسانیم که ایشان مقابله آن را ندارند و ما ایشان را از آن جای

مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٧﴾ قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَيُّكُمْ

از آن جا | ذلیل | وایشان | خوار باشند | گفت | ای سرداران! | کدام یک از شما

به ذلت می کشیم و ایشان رسوا میشوند (سلیمان) فرمود ای سرداران! کیست که مرا تخت (ملکه)

يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ عِفْرِيتٌ

آرد پیش من | تخت او | قبل از آنکه | بیایند ایشان پیش من | مسلمان شده گان | گفت یک قوی ترین

قبل از آن بیارد که ایشان تابعدار آیند؟ یک جنی قوی گفت اورا که

مِنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ ۖ وَإِنِّي

از جن | من می آرم پیش تو | به آن | پیش ازاین که | برخیزی | از جای خود | و من

من پیش تو آرم پیش از برخاستن تو از دربار و من طاقت آن را

عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ

برآن | طاقت دار | امین هستم | گفت | آنکه نزداش | علم بود | از کتاب | من می آرم پیش تو

دارم و امانت دار هستم یک شخص دیگری که به علم کتاب فهمیده بود گفت که من قبل از اینکه

بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ ۚ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ

به آن | پیش ازاین که | بازگردد | بسوی تو | چشم تو | پس چون | دید آن را | نهاده شده نزداو

بر گردد بتو چشم تو حاضر کرده میتوانم وقتیکه سلیمان آن تخت را نزد خود دید

قَالَ هَٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي ۖ لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ ۖ

گفت | این | فضل | رب من است | تا امتحان کند برما | که آیا شکر میکنم من | یا ناشکری میکنم

گفت که این نتیجه فضل رب من است که امتحان کند مرا که شکر میکنم یا ناشکری

وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ

وکسیکه شکر کند | پس هرآینه شکر میکند | برای خود | وکسیکه ناشکری کنید | پس هرآینه | رب من | بی نیا

و کسیکه شکر کند نفع اش به خود اوست و کسیکه ناشکری کند پس رب من غنی است

كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ

کریم است | گفت بدل کنید شکل آن | برای او | از تخت او | می بینیم | آیا راه می یابد | یا میشود

کریم است، سلیمان گفت شکل تخت اورا بدل کنید تا ببینم که او می شناسد و یا در مردم نادان است

مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَٰكَذَا

از جمله آنانیکه | نه می فهمند | پس چون | آمد | گفته شد | آیا چنین است

که چیزی را نه می داند، وقتیکه آن ملکه رسید به او گفته شد که آیا تخت تو مانند این است

عَرْشُكِ ۖ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ ۚ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا

تخت تو | گفت | گویا که این هم همان باشد | وداده شده است به ما علم | قبل ازاین | و هستیم ما

او گفت که گویه که این هم همان باشد و بما قبل از این (علم صداقت) تو شده بود و تابع تو هستیم

مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ إِنَّهَا كَانَتْ

مسلمانان | ومنع کرده بود اورا | آن چیز | که او عبادت میکرد آن را | بجز | خدا | هرآینه این بود

و آن زن بجز خدا معبودان دیگری اورا از عبادت خدا منع کرده بود او یک بود از قوم کافر

مِنْ قَوْمٍ كٰفِرِيْنَ ﴿۴۳﴾ قِيْلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَاَتْهُ حَسِبَتْهُ

از قوم کافران | گفته شد او را | در آئی | در این قصر | پس چون دید آن را | گمان کرد او به آن

او گفته شد که به این محل داخل شو وقتیکه او به (فرش) دید پس آن را گمان

لُجَّةً وَّكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا قَالَ اِنَّهٗ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّنْ قَوَارِيْرَ

آب بقدر عمیق | و جامه برداشت | از هر دو ساق خود | سلیمان فرمود | هر آینه این یک قصر است | درخشان | از شیشه

آب بقدر کرد و از ساق خود جامه برداشت سلیمان گفت این یک محل است که از شیشه ساخته شده است

قَالَتْ رَبِّ اِنِّيْ ظَلَمْتُ نَفْسِيْ وَاَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمٰنَ لِلّٰهِ

گفت (ملکه) | ای رب من! هر آینه من | ستم کردم | بر نفس خود | و اسلام آوردم | با سلیمان | مر الله را

او گفت ای رب من! من تا هنوز برخود ظلم کرده ام و امروز به سلیمان به الله رب العالمین ایمان آوردم

رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۴﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَآ اِلٰى ثَمُوْدَ اَخَاهُمْ صٰلِحًا اَنِ اعْبُدُوا

که رب | عالمیان است | و هر آینه | فرستادیم | بسوی قوم ثمود | برادر ایشان | صالح | که شما عبادت کنید

و ما به نام قوم ثمود برادر (قومی) ایشان صالح فرستاده بودیم که شما عبادت خدا کنید

اللّٰهَ فَاِذَا هُمْ فَرِيْقٰنِ يَخْتَصِمُوْنَ ﴿۴۵﴾ قَالَ يٰقَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُوْنَ

خدا را | پس ناگهان | ایشان دو گروه شدند | که یکی با دیگری خصومت میکردند | گفت | ای قوم من! | چرا به شتاب می طلبید

پس ایشان دو گروه شدند که درمیان خود خصومت میکردند (صالح) گفت ای قوم من! چرا شما قبل از نیکی کردن

بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُوْنَ اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿۴۶﴾

برای بدی | پیش از نیکی | چرا بخشش نه میخواهید | خدا را | تا به شما | رحم کرده شود

به عذاب آوردن شتاب می کنید؟ چرا از خداوند معافی نه میخواهید؟ که خداوند بشما رحم کند

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَّعَكَ قَالَ طٰٓئِرُكُمْ عِنْدَ اللّٰهِ بَلْ اَنْتُمْ

ایشان گفتند منحوس قوم دیدیم | ترا و آنان را که | با تو هست | گفت | بدقدمی شما | نزد خدا است | بلکه شما

ایشان جواب دادند که؟ ما تو و رفقای تو به بدقدمی می بینیم صالح فرمود بدقدمی شما از طرف خدا است

قَوْمٌ تُفْتَنُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَكَانَ فِي الْمَدِيْنَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُّفْسِدُوْنَ

چنین قوم هستید | که بالای شما امتحان کرده میشود | و بود | در این شهر | نو (۹) نفر | که فساد میکردند

بلکه شما آن مردم هستید که درامتحان هستید و دراین شهر (۹) نو نفر بودند که در ملک فساد میکردند

فِي الْاَرْضِ وَلَا يُصْلِحُوْنَ ﴿۴۸﴾ قَالُوْا تَقَاسَمُوْا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهٗ

در زمین | و اصلاح نه میکردند | گفتند | یکی با دیگری قسم خوردند | به خدا | که در شب حمله کنیم به او

و اصلاح نه میکردند ایشان گفتند که درمیان خود به خدا سوگند بخورید که شب در شب به

وَاَهْلَهٗ ثُمَّ لَنَقُوْلَنَّ لِوَلِيِّهٖ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ اَهْلِهٖ

و بر مردم خانه او | باز هر آینه میگوئیم | به وارث او | که ما موجود نبودیم | در وقت کشتن | خاندان او

صالح و به اهل او حمله می کنیم و باز به وارث او میگوئیم که ما در وقت کشتن اهل او موجود نبودیم

وَإِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُوْا مَكْرًا وَّمَكَرْنَا مَكْرًا وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٥٠﴾

وهرآینه ما | راست میگوئیم | وساختند یک فریب پنهان | وماهم یک تدبیر کردیم | وایشان | نه میدانستند

و هر آینه ماراست گوهستیم، و ثمودیان یک تدبیر پنهان کردند و ما هم تدبیر کردیم که ایشان نه می فهمیدند.

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۙ أَنَّا دَمَّرْنٰهُمْ وَقَوْمَهُمْ أَجْمَعِيْنَ ﴿٥١﴾

پس ببین چگونه بود | انجام | فریب ایشان | که ماهلاک کردیم ایشان را | وقوم ایشان را | همه

ببین که انجام فریب ایشان چگونه شد؟ که ما ایشان را و قوم ایشان را هم تباه ساختیم.

فَتِلْكَ بُيُوْتُهُمْ خَاوِيَةً ۢ بِمَا ظَلَمُوْا ؕ إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّعْلَمُوْنَ ﴿٥٢﴾

پس این | خانه های ایشان است | خراب افتیده | بسبب ظلم ایشان | هرآینه | دراین | نشان است | آن مردم را | که میدانند

پس اکنون این خانه های ایشان است که بسبب کفر ایشان خراب افتیده است هر آینه دراین برای عقلمندان نشان

وَأَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿٥٣﴾ وَلُوْطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ

ونجات دادیم ما | آنانرا که | ایمان آورده بودند | وبودند که پرهیزگاری میکردند | ولوط | چون گفت | قوم خودرا

عبرت است و آنانیکه ایمان دار بودند و پرهیزگار ایشان را نجات دادیم. و لوط را فرستاده بودیم وقتیکه او گفت به قوم خود

أَتَأْتُوْنَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ﴿٥٤﴾ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُوْنَ الرِّجَالَ شَهْوَةً

آیامیکنید شما | کاربی حیائی | وشما | می بینید | آیاشما | می آئید | به مرداو: | به اراده شهوت

شما چرا این کار بی حیائی میکنید بااینکه می بینید آیا شما بامردان شهوت خود پوره میکنید؟

مِّنْ دُوْنِ النِّسَآءِ ؕ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُوْنَ ﴿٥٥﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ

بجز | اززنان | بلکه | شما | قوم هستید بسیار جاهل | پس نبود جواب | قوم او

زنان را ترک کرده اید حقیقت این است که شما بسیار یک قوم جاهل هستید از آن قوم هیچ

إِلَّآ أَنْ قَالُوْٓا أَخْرِجُوْٓا اٰلَ لُوْطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۚ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُوْنَ ﴿٥٦﴾

مگراینکه | گفتند | بیرون کنید | آل لوط | ازقریه شما | هرآینه ایشان | مردم است | که پاکی خوش دارند

جواب دیگری نبود مگر گفتند که اقرباء لوط را از قریه خود بیرون کنید ایشان خود را پاک پاکیزه آشکارا می کنند.

فَأَنْجَيْنٰهُ وَأَهْلَهٗٓ إِلَّا امْرَأَتَهٗ ؗ قَدَّرْنٰهَا مِنَ الْغٰبِرِيْنَ ﴿٥٧﴾ وَأَمْطَرْنَا

پس نجات دادیم اورا | واهل اورا | مگر | نه زن او | مقرر کرده بودیم اورا | ازباقی مانده گان | وبارانیدیم ما

پس ما اورا و اقرباء اورا نجات داریم غیر از زن او که درباره او مقرر کرده بودیم از باقی ماندگان

عَلَيْهِمْ مَّطَرًا ۚ فَسَآءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿٥٨﴾ ع قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ

برایشان | یک باران | پس بداست | باران | ترسانندہ شدہ گان | بگو | همه ثنا | مرخدارا است

و برایشان یک نوع باران بارانیدیم بسیار باران خراب بود از ترسانندہ گان بگو همه ثنا خدار است

وَسَلٰمٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى ؕ آٰللّٰهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٥٩﴾ ؕ

وسلام است | بربندگان او | آنانیکه | برگزیده است او | آیاخدا | بهتراست | یاآنچه | شریک می آرند

و بر بندگان برگزیده او سلام باشد آیا خدا بهتر است یا آنکه ایشان شریک می آرند؟

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ

آیا که آفرید | آسمانها | و زمین را | وفرود آورده | برای شما | از آسمان

یا آن ذات که آسمانها و زمین را آفرید؟ و کیست که شمارا از آسمان باران

مَآءً فَأَنْۢبَتْنَا بِهٖ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ مَا كَانَ لَكُمْ

آب | پس رویانیدیم | به آن | باغها | شائسته | نبود (ممکن) | شمارا

فرود آورد، و باز ما بذریعه آن آب باغهای شائسته، شائسته را رویانیده ام در قدرت شما

أَنْ تُنْۢبِتُوا شَجَرَهَا ۗ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۗ بَلْ هُمْ قَوْمٌ

که برویانید | درختهای آن | آیا معبودی دیگری است | باخدا؟ | نه بلکه | ایشان | یک گروه است

نبود که درختهای آن باغها را میرویایند آیا نزد خدا معبود دیگری هم است؟ نی! این مردم است

يَّعْدِلُوْنَ ﴿٦٠﴾ أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَّجَعَلَ خِلٰلَهَآ

که کج میروند | آیا که | گردانید | زمین | جای تقرر | وگردانید | درمیان آن

که درشرک کردن از حد گذشتند، بلکه آن ذات که زمین را جای قراری ساخت و در داخل آن نهرها

أَنْهٰرًا وَّجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ

نهرها | وآفرید | درآن | کوه ها | وآفرید | میان دو دریاها | پرده

جاری کرد، و برای آن کوه ها ساخت و میان دو دریا ها دیوال ساخت آیا

ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٦١﴾ أَمَّنْ

آیا معبود دیگری است | باخدا؟ | نی بلکه | اکثر ایشان | نه میدانند | آیا کیست

باخدا معبود دیگری هست؟ بالکل نیست مگر درایشان اکثر مردم نه میدانند یا آن ذات

يُّجِيْبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوْٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ

که جواب میدهد | به نا آرام | وقتیکه بخواند اورا | ودور کند | سختی | وی گرداند شمارا

که دعاء بنده محتاج را میشنود وقتیکه او بخواهد اورا، و مصیبت را دور میکند و شمارا برزمین

خُلَفَآءَ الْأَرْضِ ۗ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۗ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ﴿٦٢﴾

جای نشین | درزمین | آیا معبود دیگری هست | باخدا؟ | (نی) بسیار کم | پندمی پذیرند

اختیار داده است، آیا باخدا معبود دیگری هم است (بالکل نیست) مگر کم شما نصیحت قبول میکنید

أَمَّنْ يَّهْدِيْكُمْ فِيْ ظُلُمٰتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُّرْسِلُ

آیا کیست | که راه مینماید بشما | در تاریکیهای | بر | و بحر | و که | میفرستد

یا آن ذات که بشما در تاریکیهای بر و بحر راه مینماید و آن ذات که

الرِّيٰحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهٖ ۗ ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ ۗ

بادهارا | مژده دهنده | پیش از | رحمت (باران خود) | آیا معبود دیگری هست | باخدا؟

قبل از (باران) رحمت خود بادهای مژده دهنده را میفرستد آیا باخدا معبود دیگری هم است؟

تَعٰلَى اللّٰهُ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٦٣﴾ اَمَّنْ يَّبْدَؤُا الْخَلْقَ

بسیار برتر است | خدا | از آنچه | ایشان شریک می گیرند | آیا کیست | که اول می آفریند | مخلوق را

خداوند متعال از شرکاء خود ساخته ایشان بسیار بلند است، بلکه آن ذات که مخلوقات را دفعه اول آفرید

ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَمَنْ يَّرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ

باز | اعاده میکند آن را | وکیست | که روزی میدهد شمارا | از آسمان | و زمین

باز اعاده میکند ایشانرا و یا آن ذات که بشما از آسمان و زمین روزی میدهد

ءَاِلٰهٌ مَّعَ اللّٰهِ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ

آیا معبود دیگری هست | با خدا؟ | بگو | بیارید | دلیل خود | اگر هستید شما

آیا با خدا معبودی دیگری هم است؟ (ای نبی!) تو بگو که دلیل خود را پیش کنید اگر شما راست میگوئید

صٰدِقِيْنَ ﴿٦٤﴾ قُلْ لَّا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

راستگویان | بگو | نمی داند | آنکه | در آسمانها | و زمین است

به ایشان بگو که در آسمانها و در روی زمین بجز خدا هیچ کسی به غیب نه میداند

الْغَيْبَ اِلَّا اللّٰهُ وَمَا يَشْعُرُوْنَ اَيَّانَ يُبْعَثُوْنَ ﴿٦٥﴾ بَلِ

به غیب | مگر | خدا | ونمی فهمند | که چه وقت | دوباره زنده میشوند | بلکه

و ایشان نه میدانند که چه وقت دوباره زنده میشوند بلکه

ادّٰرَكَ عِلْمُهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ مِّنْهَا

ختم شده | علم ایشان | درباره آخرت | بلکه | ایشان | در شک است | از آن

درباره آخرت علم ایشان هیچ نیست بلکه این مردم خود ایشان درباره آخرت هم در شک است

بَلْ هُمْ مِّنْهَا عَمُوْنَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا ءَاِذَا كُنَّا

بلکه | ایشان | از آن | کوراند | ومیگوید | آنانیکه | کفر کردند | آیا وقتیکه شویم ما

نی! بلکه این مردم از آن طرف خود را کور ساختند و این کافران میگویند که آیا وقتیکه ما پشنیان ما

تُرٰبًا وَّاٰبَآؤُنَآ اَئِنَّا لَمُخْرَجُوْنَ ﴿٦٧﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا هٰذَا

خاک | و پدران ما (هم) | آیا ما | بیرون آورده میشویم؟ | هر آینه | وعده شده | از این

خاک شویم پس آیا دوباره زنده شویم؟ این وعده ها قبلا هم باما

نَحْنُ وَاٰبَآؤُنَا مِنْ قَبْلُ اِنْ هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ

باما | و با پدران ما | پیش از این | نیست | این | مگر | قصه های

و با پدران ما شده است، این فقط قصه های خود ساخته مردم سابقه است

الْاَوَّلِيْنَ ﴿٦٨﴾ قُلْ سِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ

مردم سابقه | بگو | بروید | در زمین | پس بنگرید | چگونه | بود

بگو که در زمین بروید و بنگرید که انجام

عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ

آنجام | مجرمین | و | غم مکن | برایشان | ومباش | درتنگ دلی

مجرمین چگونه شد؟ و تو برحال ایشان غم مکن، و بر فریبهای ایشان دل خود را

مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧٠﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ

ازآنچه | ایشان فریب میکنند | وایشان میگویند | چه وقت باشد | این | وعده | اگرهستید شما

تنگ مکن، و ایشان میگویند که آن وعده چه وقت پوره میشود اگر شما راست

صَادِقِينَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم بَعْضُ الَّذِي

راستگویان | بگو | نزدیک است | که باشد | نزدیک بشما | بعضی | آن چه

میگوئید؟ ای پیغمبر! تو به ایشان بگو که شاید که شما کدام عذاب میخواهید یک سرآن

تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ

به شتاب میخواهید | وهرآینه | رب تو | خداوند فضل بزرگ است | برمردم | ولیکن

بشما وصل و رسیده باشد، و هر آینه رب تو برمردم بسیار مهربان است لیکن اکثر

أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ

اکثرایشان | شکرنه میکنند | وهرآینه | رب تو | میداند | آنچه را پنهان میدارد

مردم شکر نه میکنند و هر آینه به رب تو هر چیز معلوم است، چیزیکه ایشان

صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ

سینه های ایشان | وآنچه | ایشان آشکارامیکند | ونیست | هیچ پوشیده | درآسمان

دردلهای خود پنهان میدارند و کدام کارهایکه ایشان آشکارا میکنند و درآسمان و یا زمین چنین چیز نیست

وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾ إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ

وزمین | مگر | آن است درکتاب | واضح | هرآینه | این | قرآن | بیان میکند

که آن در کتاب واضح (لوح محفوظ) درج نباشد هر آینه این قرآن بنی اسرائیل را اکثر آن

عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٦﴾ وَإِنَّهُ

بربنی اسرائیل | اکثرآن سخنها | ایشان درآن | اختلاف میکند | وهرآینه این

سخنها آشکارا میکند، که ایشان درآن تا هنوز اختلاف میکند و این کتاب درباره

لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم

هدایت | ورحمت است | مؤمنان را | هرآینه | رب تو | فیصله کند | میان ایشان

ایمان دار ذریعه هدایت و عین رحمت است هر آینه رب تو درمیان ایشان بحکم خود

بِحُكْمِهِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ

بحکم خود | واو | غالب | دانا است | پس توکل کن | برخدا

فیصله کند، و او با قدرت است و به هر چیز دانا است، پس تو بر خداوند توکل کن۔

اِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِيْنِ ﴿۷۹﴾ اِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى وَلَا تُسْمِعُ

هر آینه هستی تو بر | (دین) حق واضح | هر آینه تو | بشنوانیده نه میتوانی | مردگان را | وشنوانیده نه میتوانی

هر آینه تو دائماً برحق روان هستی هر آینه تو به مردگان، سخنهای خود شنوانده نه میتوانی و نه به کران

الصُّمَّ الدُّعَآءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ﴿۸۰﴾ وَمَآ اَنْتَ بِهٰدِى الْعُمْىِ

کران را | نداء | وقتیکه | روی گرداند | پشت کنندگان | ونیستی تو راه نما | کوران را

آواز خود شنوانده میتوانی، وقتیکه پشت کند و روان شوند و نه کوران را که درگمراهی باشند

عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ ؕ اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ

از گمراهی ایشان | نه | میشنوانی | مگر | کسی را که ایمان دارد | بآیات های ما | پس ایشان

قدرت راهنمائی ندارند، تو تنها به آن مردم میشنوانی که بر آیاتهای ما ایمان دارند و ایشان

مُّسْلِمُوْنَ ﴿۸۱﴾ وَاِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ اَخْرَجْنَا لَهُمْ

گردن نهندگان اند | وچون | پوره شود | وعده (عذاب) | برایشان | پس بیرون می آریم | ایشان را

فرمانبردار هستند، وقتیکه وعده خداوند درحق ایشان پوره شود پس ما ایشان را از زمین

دَآبَّةً مِّنَ الْاَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ ۙ اَنَّ النَّاسَ كَانُوْا بِاٰيٰتِنَا

یک حیوان | از زمین | که سخن میکند با ایشان | که | مردم | بودند به آیاتها

یک حیوان می آریم، که با ایشان سخن میکند که این مردم با آیات ما یقین نه میکردند

لَا يُوْقِنُوْنَ ﴿۸۲﴾ ع وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ

یقین نمی کردند | وروزیکه | جمع کنیم | از هرامت | یک گروه | از آن مردم

و روزیکه ما از هر امت یک گروه ایشان جمع کنیم که آیات مارا دروغ میگفتند

يُّكَذِّبُ بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿۸۳﴾ حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْ

که دروغ میکردند | آیات مارا | پس ایشان | تقسیم کرده شود (درگروه ها) | تا آنکه | چون بیایند

پس ایشان در گروه تقسیم میشوند تااینکه وقتیکه ایشان بیایند

قَالَ اَكَذَّبْتُمْ بِاٰيٰتِىْ وَلَمْ تُحِيْطُوْا بِهَا عِلْمًا اَمَّاذَا

میفرماید (خدا) | آیا دروغ کرده بودید شما | آیات مارا | واحاطه نکرده بودید شما | به آن | به علم | یا چه چیز

خداوند میفرماید آیا شما آیات مارا دروغ گفتید؟ حال آنکه شما به آن فهم حاصل نکرده بودید (یا غیر از این)

كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۸۴﴾ وَ وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوْا

شما میکردید | و | واقع شد | حکم (عذاب) | برایشان | زیرا که | ایشان ظلم کردند

چه چیز کارهای خراب میکردید؟ و بسبب ظلم ایشان درحق ایشان وعده عذاب پوره میشود

فَهُمْ لَا يَنْطِقُوْنَ ﴿۸۵﴾ اَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا الَّيْلَ لِيَسْكُنُوْا

پس ایشان | سخن نه میگویند | آیا ایشان ندیدند | که ما | ساختیم | شب را | تا آرام گیرند ایشان

و ایشان سخن هم گفته نه میتوانند آیا ایشان ندیدند که ما شب را آفریدیم که ایشان درآن آرام

فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾

درآن | وروز | روشن | هرآینه | دراین | نشانه هااست | آن قوم راکه ایمان دارند

کنند، و روز را روشن ساختیم هر آینه درآن نشانه ها است آن مردم را که ایمان آرند

وَيَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ

وروزیکه | دمیده شود | درصور | پس مضطرب شود | آنکه | درآسمانهااست

و روزیکه در صور دمیده شود، پس آنکه در آسمانها و زمین است

وَمَن فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَن شَاءَ اللَّهُ ۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ

وآنکه | درزمین است | غیرازآنکه | بخواهد الله | وهر | بیایند پیش او

همه ایشان مضطرب شوند، مگر کسی را که خدا بخواهد و همه از (فکر) عاجز می آیند

دَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرُّ

عاجزشده | ومیبینی تو | کوه هارا | که گمان میکنی برآن | برجای ایستاده | وآن | روان میباشد

و تو که به این کوه ها می بینی پس فکر میکنی که برجای خود ایستاده است، و حال آنکه آن کوه ها

مَرَّ السَّحَابِ ۚ صُنْعَ اللَّهِ الَّذِي أَتْقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۚ إِنَّهُ

مانندرفتن | ابر | کاریگری | خدا | آنکه | محکم ساخت | هرچیزی را | هرآینه او

مانند ابر میروند، و کاریگری خداوند است که هر چیز را محکم ساخته است او بر کارهای شما

خَبِيرٌ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾ مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا

خبرداراست | به آنچه شمامیکنید | کسیکه بیاید | با نیکی | پس اورا | بهتر باشد | ازآن

خوب باخبر است، کسیکه نیکی آرد به او اجر بسیار خوب داده میشود

وَهُم مِّن فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ ﴿٨٩﴾ وَمَن جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ

وایشان | ازترس | ازآن روز | به امن میباشند | وهرکه بیاید | به بدی

و چنین مردم از ترس آن روز به امن میباشند و کسیکه بدی آرند پس بر

فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا

پس نگون سارکرده شود | روهای ایشان | درآتش | جزاء داده نه میشود بشما | مگرآنچه

روها نگون انداخته میشوند (و گفته میشود) که بشما تنها جزاء آن اعمال داده میشود

كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَٰذِهِ الْبَلْدَةِ

شماعمل میکردید | هرآینه | حکم شده بما | که عبادت کنم | پروردگاراین شهر را

که شما در دنیا میکردید، و به من تنها این حکم شده است که من به مالک این شهر (مکه) عبادت کنم

الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ ۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ

آنکه | عزت مندکرده | واوراست | هرچیزی | وبه من حکم شده | که باشم من

آن ذات که به این شهر عزت بخشیده است و همه چیز اوراست، و به من این حکم شده است که اورا

مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿۹۱﴾ وَاَنْ اَتْلُوَا الْقُرْاٰنَ فَمَنِ اهْتَدٰى

از مسلمانان | و که | تلاوت کنم من | قرآن را | پس کسیکه | راه یافت

فرمانبردار باشم، و اینکه قرآن کریم را تلاوت کنم، پس کسیکه راه یافت

فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ اِنَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ ﴿۹۲﴾

پس هر آینه راه می یابد | برای خود | و کسیکه | بی راه شد | پس بگو | هر آینه من | از ترسانندگانم

پس برای خود میگیرد، و کسیکه گمراه شد پس تو بگو که من تنها

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ فَتَعْرِفُوْنَهَا

و بگو | همه ثنا | خدار است | زود است که نشان دهد شمارا | نشانه های خود | پس بشناسید شما آن را

(از انجام نافرمانی) خداوند ترساننده ایم و بگو که همه حمد خداراست، و زود است که بشما

وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۹۳﴾

ونیست | رب تو | ناخبر | از آنچه | شما میکنید

نشانه های خود بنماید، پس شما بشناسید آن را و رب تو از کارهای شما بی خبر نیست۔

سُوْرَةُ الْقَصَصِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٍ وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّتِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سوره قصص در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | هشتاد و هشت آیت و نه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

طٰسٓمّٓ ﴿۱﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿۲﴾ نَتْلُوْا عَلَيْكَ مِنْ نَّبَاِ

طٰسٓمّٓ | این آیاتهای | کتاب روشن است | میخوانیم | بر تو | از خبر

طٰسٓمّٓ این آیاتهای چنین کتاب است که آشکارا بیان میکند، حالات راست موسیٰ او فرعون

مُوْسٰى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۳﴾ اِنَّ فِرْعَوْنَ

موسیٰ | و فرعون | به حق | آن قوم را | که ایمان دارند | هر آینه | فرعون

برای تو بخاطر آن مردم میشنویم، که مؤمنان است هر آینه فرعون درزمین (مصر)

عَلَا فِي الْاَرْضِ وَجَعَلَ اَهْلَهَا شِيَعًا يَّسْتَضْعِفُ

تکبر کرد | در زمین | و گردانید | اهل آن را | گروه گروه | ضعیف کرده بود

بسیار بلند شده بود، و مردم آن قوم را گروه، گروه کرده بودند، که از یک گروه (بنی اسرائیل)

طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ اَبْنَآءَهُمْ وَيَسْتَحْيٖ نِسَآءَهُمْ اِنَّهٗ

یک گروه | از ایشان | ذبح میکرد | پسران ایشان | و زنده میگذاشت | دختران ایشان | هر آینه او

قوت ایشان را کم میکرد، پسران ایشان را ذبح میکرد، و دختران ایشان را زنده میگذاشت او بسیار

كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿۴﴾ وَنُرِيْدُ اَنْ نَّمُنَّ عَلَى الَّذِيْنَ

بود | از فسادکنندگان | و میخواستیم ما | که احسان کنیم | بر آنانیکه

مفسد بزرگ بود، و ما میخواستیم آنانیکه ضعیف کرده میشدند برایشان

اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ﴿۵﴾

که ضعیف کرده شده بودند | در زمین | وبگردانیم ایشان را | پیشوایان | وبگردانیم ایشان را | وارثان

احسان کنیم، و ایشان را سرداران ملک بسازیم و هم ایشان را وارث آن بگردانیم

وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِيَ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ

وما قدرت دادیم | ایشان را | در زمین | وما بنمائیم | به فرعون | وهامان

و پاهای ایشان را درملک محکم سازیم و به فرعون و هامان، و به لشکر های ایشان از دست این ضعفاء

وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ ﴿۶﴾ وَأَوْحَيْنَا

وبه لشکر ایشان | از دست این ضعفاء | آنچه | بودند که ایشان از آن میترسیدند | والهام کردیم ما

آن انجام بنمائیم، از آنکه ایشان میترسیدند و ما به مادر موسیٰ

إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ

بسوی مادر موسیٰ | که تو شیر بده اورا | پس چون | ترسیدی بروی | بینداز اورا

الهام کردیم، که تو به او شیر بده، پس وقتیکه به وی ترسیدی، پس اورا در دریا

فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۖ إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكِ

در دریا | وغمگین مباش | ومترس | هرآینه ما | واپس میکنیم اورا | بتو

بینداز، و هیچ اندیشه مکن، پس ما اورا بتو واپس میکنیم

وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿۷﴾ فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ

وبگردانیم | از رسولان | باز برداشت اورا | مردم خانه فرعون | تا باشد

و اورا از پیغمبران خوده یک پیغمبر میسازیم پس مردم فرعون موسیٰ را (از دریا) برداشتند که

لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۗ إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا

ایشان را | دشمن | وسبب غم | هرآینه | فرعون | وهامان | ولشکر ایشان

ایشان را باعث غم و دشمنی باشد دراین شکی نیست که فرعون، هامان، و لشکر های ایشان

كَانُوا خَاطِئِينَ ﴿۸﴾ وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ

بودند | خطاء کنندگان | وگفت | زن | فرعون | روشنی | چشم است

همه ایشان در خطاء بودند، و زن فرعون گفت که این پسر مرا و ترا

لِي وَلَكَ ۖ لَا تَقْتُلُوهُ ۖ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ

مرا | وترا | نه کشید اورا | شاید | بما نفع رساند | یا | بگیریم اورا

روشنی چشم است مکشید اورا شاید که بما فائده دهد، و یا برای خود

وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۹﴾ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَارِغًا ۖ

پسر | وایشان | نه می فهمیدند | وشد | دل | مادر موسیٰ | خالی (ازقرار)

پسر گیریم و ایشان براصل حال نمی فهمیدند و دل مادر موسیٰ ناقرار بود

إِنْ كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ

نزدیک بود | که آشکارا کند | آن | اگر نبود | محکم نمودن | بر دل او | که باشد او

نزدیک بود که حال موسیٰ را به مردم بگوید، اگر محکم نمیکردیم دل اورا که او

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ

از یقین کنندگان | وگفت (مادر) موسیٰ | به خواهر او | در پی برادر خود | پس دید او

برما یقین محکم داشته باشد و او به خواهر موسیٰ گفت درپی برادر خود برو، پس او به موسیٰ از دور

بِهِ عَنْ جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ

اورا | از دور | وایشان | نمیدانستند | وحرام کردیم ما | بروی | پستان دایگان

می دید، و مردم فرعون نمیدانستند و ما از اول بروی شیر دهنده گان منع

مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ

از پیش | پس (خواهر) موسیٰ گفت | آیا راه بنمایم بشما | براهل خانه | که پرورش کنند اورا

کرده بودیم (که شیر هیچ زن را نمیگرفت) خواهر موسیٰ گفت آیا بنمایم بشما ادرس یک خانه که این طفل را پرورش کند

لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَاصِحُونَ ﴿١٢﴾ فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ

برای شما | وایشان | اورا | خیرخواه هستند | پس باز رسانیدیم | بسوی مادر اش | تا

و درخیر خواهی او هم باشد، پس ما اورا پس به مادر اش رسانیدیم که چشمانش سرد گردد

تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ

روشن شود | چشم او | واندوهناک نشود | وتابداند | که وعده | الله | راست است | لیکن

و اندوهناک نشود، و تابداند که وعده خداوند حق است مگر

أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ

اکثر ایشان | نه | میدانند | وچون | رسید | بقوت خود | وکامل شد | دادیم اورا

اکثر مردم به آن نه میدانند و وقتیکه موسیٰ به مرحله جوانی خود رسید، و درست شد داریم اورا

حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ

حکمت | وعلم | وهم چنین | بدله میدهیم | نیکوکاران را | واو داخل شد

حکمت و علم و ما به مردم نیکو کاران هم چنین بدله میدهم، و یک روز موسیٰ در چنین وقت

الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ

درشهر | دروقت | غفلت | مردم آن | پس یافت | در آن | دومرد

به شهر آمد که مردم آن جای غافل بودند پس در آن جای دو نفر را درجنگ

يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَاسْتَغَاثَهُ

که جنگ میکردند | آن یک | از قوم او بود | و | آن دیگری | از دشمنان او | پس فریاد کرد اورا

دیدند درآن یکی از قوم او (بنی اسرائیلی) بود و دیگری از دشمنان او بود پس آن شخص که

الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَوَكَزَهُ مُوسَىٰ

آن کس که | از قوم او بود | برخلاف آن کسی که | از دشمنان او بود | پس مشتی زد او را | موسیٰ

از قوم او بود او از موسیٰ درمقابله شخص که از دشمن او بود مدد خواست، پس موسیٰ اورا یک مشت زد

فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ عَدُوٌّ

پس تمام کرد کارش | بروی | او گفت | این | یک حرکت شیطانی است | هرآینه او | دشمن است

پس او درجای خود مرد، موسیٰ گفت این یک کاری شیطانی شد، هر آینه شیطان دشمن آشکارا است

مُضِلٌّ مُبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي

گمراه کننده | آشکارا | او گفت | ای رب من! | هرآینه من | ظلم کردم | برنفس خود

که انسان را به راه خطاء سوق میکند موسیٰ گفت ای رب من! من بر نفس خود ظلم کردم

فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ ۚ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾

پس معاف کن مرا | پس معافی کرد او را | هرآینه او | اوست | بخشنده | مهربان است

پس معاف کن مرا، پس خداوند به او معافی کرد هر آینه او مهربان بخشنده است

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا

او گفت | ای رب من! | چنانچه | تو انعام کردی | برمن | پس هیچ وقت | نباشم | مددگار

موسیٰ فرمود ای رب من! تو که برمن کدام انعام کردی پس هیچ وقت برای مجرمین مددگار نباشم

لِلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا

مجرمین را | پس صبح کرد او | در شهر | ترسان | انتظار کننده | پس ناگهان

الغرض بر موسیٰ در شهر صبح شد، پس مبند که

الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِخُهُ ۚ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ

هم همان مرد | که مدد خواسته بود | دیروز | بازفریاد کرد | گفت | او را | موسیٰ

دیروز که کدام نفر مدد خواسته بود امروز باز برای امداد صداء میکند موسیٰ گفت که تو هم

إِنَّكَ لَغَوِيٌّ مُبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي

هرآینه تو | گمراه هستی | آشکارا | بازوقتیکه | او اراده کرد | که حمله کند | به آن کسی که

آشکارا بی راه هستی؟ وقتیکه موسیٰ به آن شخص دست دراز کرد، آنکه دشمن مشترک هر دو بود

هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا ۙ قَالَ يَا مُوسَىٰ أَتُرِيدُ أَنْ تَقْتُلَنِي

او دشمن است | هردو را | گفت او | ای موسیٰ! | آیا تو میخواهی | که بکشی مرا

پس آن (اسرائلی) گفت ای موسیٰ! تو مرا هم کشتن میخواهی چنانچه

كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْأَمْسِ ۖ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ

چنانچه کشتی | نفسی را | دیروز | نه میخواهی تو | مگر اینکه | باشی

دیروز یک نفر را کشتی؟ تو تنها دراین ملک رعب

جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾

ستمگاری | درزمین | ونه میخواهی | که باشی | ازاصلاح کنندگان

نهادن میخواهی، و نه میخواهی که باشی از اصلاح کنندگان، و یک نفر

وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَا مُوسَىٰ

وآمد | مردی | ازمنتهای | شهر | به شتاب | گفت | ای موسیٰ!

از کناره دیگری شهر آمد بشتاب گفت که ای موسیٰ! سرداران

إِنَّ الْمَلَأَ يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ

هرآینه | سرداران | مشوره میکنند | درباره تو | تا بکشند ترا | پس بیرون برو | هرآینه من | ترا

درباره تو مشوره میکنند، تا بکشند ترا پس تو از ملک بیرون برو من خیر خواهی ترا میخواهم

مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي

ازنیک خواهانم | پس او بیرون شد | ازآن | ترسان | انتظار میکرد | گفت | ای رب من! | نجات ده مرا

پس موسیٰ از آن جای درحالت ترس و خوف بیرون شد و گفت که ای رب من!

مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ

ازقوم ظالمان | وقتیکه متوجه شد | به طرف مدین | گفت | امیدوارم

مرا از این ظالمان نجات بده پس وقتیکه موسیٰ بطرف مدین حرکت نمود گفت

رَبِّي أَنْ يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٢٢﴾ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ

که رب من | بنماید به من | براه | راست | وچون رسید | به آب مدین

امید است که رب برای من راه درست نماید و باز وقتیکه به جای آب مدین رسید

وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ

یافت | برآن | گروهی را | ازمردم | که آب مینوشانیدند | ویافت

درآن جای یک گروه مردم را دید که (حیوانات) خود را سیراب میکرد، و جدا از ایشان

مِنْ دُونِهِمُ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا

جدا از ایشان | دوزن | که منع میکرد (بزهای خود) | اوگفت | چیست حال شما

دو دختران را دید، که بزهای خود را حصار نموده ایستاده است، موسیٰ گفت شما چه میخواهید؟

قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّىٰ يُصْدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا

هردوگفتند | آب نه مینوشانیم | تاآنکه | بازگردانند | شبانان | وپدرما

آنها گفتند ما به بزهای خود آب نمی دهیم تاآنکه شبانها مال خود را واپس نکند و پدر ما

شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ

پیرکلان است | پس آب نوشانید موسیٰ | هردوایشان را | بازگردید | بسایه

بسیار پیر کلان است پس موسیٰ بخاطر آنها بربزها آب نوشانید، باز دریک طرف در سایه نشست این

فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَآ أَنزَلۡتَ إِلَيَّ مِنۡ خَيۡرٖ

پس گفت | ای رب من! هرآینه من | آن چیزرا که | تو نازل کنی | به طرف من | از خیر

دعاء را خواند: که ای رب من! هر چیزیکه تو نازل میکنی من محتاج هستم

فَقِيرٞ ۝٢٤ فَجَآءَتۡهُ إِحۡدَىٰهُمَا تَمۡشِي عَلَى ٱسۡتِحۡيَآءٖ

محتاج هستم | پس آمد اورا | یک (دختر) از هردو | که می آمد | به حیاء

باز درآن دو دختر ها یکی بیامد که به حیا میرفت

قَالَتۡ إِنَّ أَبِي يَدۡعُوكَ لِيَجۡزِيَكَ أَجۡرَ مَا سَقَيۡتَ لَنَاۚ

اوگفت | هرآینه پدرمن | میخواهد ترا | که بدهد ترا | بدله | آن که نوشانیدی تو | مارا

او گفت: پدر من ترا میخواهد، تا ترا بدله نوشانیدن بر بزهای ما بدهد

فَلَمَّا جَآءَهُۥ وَقَصَّ عَلَيۡهِ ٱلۡقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفۡۖ

پس چون | آمد اورا | وبیان کرد | بروی | قصه | اوگفت | مترس

پس وقتیکه او نزد شعیب آمد، و قصه خود را به او بیان کرد، او گفت مترس!

نَجَوۡتَ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ۝٢٥ قَالَتۡ إِحۡدَىٰهُمَا

خلاص شدی | از قوم ظالم | گفت | یکی از هردو آنها

از دست ظالمان نجات یافتی، دراین دختران یکی گفت ای پدر ما!

يَٰٓأَبَتِ ٱسۡتَـٔۡجِرۡهُۖ إِنَّ خَيۡرَ مَنِ ٱسۡتَـٔۡجَرۡتَ ٱلۡقَوِيُّ

ای پدرمن! | مزدورکن اورا | هرآینه | خوب (مرد) | آنکه تو مزدور میگیری | که قوی

مزدور کن اورا، زیرا که خوب مزدور آن است که قوی و امانت دار باشد

ٱلۡأَمِينُ ۝٢٦ قَالَ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَنۡ أُنكِحَكَ إِحۡدَى

وامانت دارهست | (شعیب) گفت | هرآینه من میخواهم | که به نکاح دهم ترا | یکی

او گفت که من میخواهم که در دو دختران از یکی باتو نکاح کنم

ٱبۡنَتَيَّ هَٰتَيۡنِ عَلَىٰٓ أَن تَأۡجُرَنِي ثَمَٰنِيَ حِجَجٖۖ

از هردو دختران من | به این (شرط) | که مزدوری کنی مرا | هشت | سال

بشرط که تو هشت سال همراه من خدمت کنی

فَإِنۡ أَتۡمَمۡتَ عَشۡرٗا فَمِنۡ عِندِكَۖ وَمَآ أُرِيدُ أَنۡ أَشُقَّ

بازاگر پوره کنی تو | ده سال | پس آن از طرف تو نیکی است | ونه میخواهم من | که سختی کنم

و اگر ده سال پوره کردی پس از طرف تو احسان است، و من برتو زیادت نه میخواهم

عَلَيۡكَۚ سَتَجِدُنِيٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ۝٢٧ قَالَ

برتو | خواهی یافت مرا | اگر | بخواهد خدا | از صالحان | (موسیٰ) گفت

ان شاء الله مرا در معامله درست یابی موسیٰ گفت که:

ذٰلِكَ بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ ۭ اَيَّمَا الْاَجَلَيْنِ قَضَيْتُ

این وعده است | میان من | ومیان تو | هر کدام این دو وعده را | که تکمیل نمودم

این سخن میان من و میان تو فیصله شد در هر دو که هر وعده پوره نمودم پس برما

فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ ۭ وَاللّٰهُ عَلٰى مَا نَقُوْلُ وَكِيْلٌ ﴿٢٨﴾ ع

پس نباشد جبر | برمن | وخدا | برآنچه | ما میگوئیم | گواه است

صبر نباشد و چیزیکه ما میگویم خداوند (ج) برآن گواه است

فَلَمَّا قَضٰى مُوْسَى الْاَجَلَ وَسَارَ بِاَهْلِهٖٓ اٰنَسَ

پس چون تکمیل کرد | موسیٰ | موده را | وروان شد مع اهل خود | پس دید او

پس وقتیکه موسیٰ وعده را تکمیل نمود و همراه اهل خود در بازگشت (به مصر) حرکت نمود پس از جانب

مِنْ جَانِبِ الطُّوْرِ نَارًا ۚ قَالَ لِاَهْلِهِ امْكُثُوْٓا اِنِّيْٓ اٰنَسْتُ

از طرف کوه طور | یک آتش | اوگفت | اهل خود را | درنگ کنید شما | هر آینه من دیدم

طرف کوه طور آتش دید به اهل خانه خود گفت دراینجا درنگ کنید من آتش را دیدم

نَارًا لَّعَلِّيْٓ اٰتِيْكُمْ مِّنْهَا بِخَبَرٍ اَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ

آتش | شاید من | بیارم بشما | از آن | کدام خبر | یا بیارم شعله | از آتش

شاید که بشما از آن جای خبر بیارم و یا یک شعله آتش تا شما گرم شوید

لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُوْنَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّآ اَتٰىهَا نُوْدِيَ مِنْ شَاطِئِ

تا شما | خود را گرم کنید | پس چون | رسید آنجا | به او آواز شد | از کناره

پس وقتیکه موسیٰ به آن جای رسید پس از آن میدان از طرف راست درآن

الْوَادِ الْاَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبٰرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ اَنْ يّٰمُوْسٰٓى

میدان طرف راست | درجای | مبارک | از یک درخت | که | ای موسیٰ!

جای مبارک از یک درخت به او آواز شد که ای موسیٰ!

اِنِّيْٓ اَنَا اللّٰهُ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٣٠﴾ وَاَنْ اَلْقِ عَصَاكَ ۭ

هر آینه من | من | الله هستم | رب | عالمیان | واینکه | بینداز عصای خود را

هر آینه من آن الله هستم، که پروردگار عالم هستم، و عصای خود را بیفکن

فَلَمَّا رَاٰهَا تَهْتَزُّ كَاَنَّهَا جَآنٌّ وَّلّٰى مُدْبِرًا

پس چون | دید آن را | که حرکت میکرد | گویا آن | مار است | روی گردانید | پشت کننده

پس وقتیکه آن را دید که عصا مثل مار حرکت میکند، پس به طرف پشت خود فرار نمود و به

وَّلَمْ يُعَقِّبْ ۭ يٰمُوْسٰٓى اَقْبِلْ وَلَا تَخَفْ ۣ اِنَّكَ مِنَ الْاٰمِنِيْنَ ﴿٣١﴾

وباز ندید | (حکم شد) ای موسیٰ! | پیش شو | ومترس | هر آینه تو | از امن کنندگان هستی

و بسوی خلف ندید (ما گفتیم) ای موسیٰ! پیش شو و مترس، زیرا که تو به امن هستی

اُسْلُكْ يَدَكَ فِيْ جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوْٓءٍ

درآر | دست خودرا | درگریبان خود | برآید | سفید | بدون عیب

و درآر دست خود را در گریبان، پس بدون عیب سفید درخشان بیرون آید

وَّاضْمُمْ اِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذٰنِكَ بُرْهَانٰنِ

وپیوست کن | بطرف خود | بازوی خودرا | ازترس | پس این دو | دلیلها است

و برای دور نمودن (خوف) دست خود را باز به بازوی خود یک جای کن این از جانب رب تو

مِنْ رَّبِّكَ اِلٰى فِرْعَوْنَ وَمَلَا۟ئِهٖ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا

ازطرف رب تو | بطرف فرعون | وبه سرداران او | هرآینه ایشان | بودند

برای فرعون و سرداران او دو نشانه است هر آینه ایشان بسیار مردم

قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿۳۲﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّيْ قَتَلْتُ مِنْهُمْ

مردم | نافرمان | اوگفت | ای رب من! | هرآینه من | کشته بودم | ازایشان

نافرمان هستند، موسیٰ گفت ای رب من! من از ایشان یک نفر کشتم

نَفْسًا فَاَخَافُ اَنْ يَّقْتُلُوْنِ ﴿۳۳﴾ وَاَخِيْ هٰرُوْنُ هُوَ اَفْصَحُ

شخصی را | پس میترسم | خواهندکشت مرا | وبرادرم | هارون | او | فصیح تر است

میترسم که مرا نکشند، و زبان برادر من هارون بسیار روان است

مِنِّيْ لِسَانًا فَاَرْسِلْهُ مَعِيَ رِدْاً يُّصَدِّقُنِيْٓ ؗ

ازمن | اززبان | پس بفرست او | بامن | به مددگاری | که تصدیق کند مرا

لهذا اورا هم بامن مددگار بساز که بامن تصدیق من کند

اِنِّيْٓ اَخَافُ اَنْ يُّكَذِّبُوْنِ ﴿۳۴﴾ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِاَخِيْكَ

هرآینه من | میترسم | که تکذیب کندمرا | گفت | قوی خواهم کرد | بازوتو | به برادرتو

من میترسم که ایشان تکذیب کند مرا خداوند فرمود ما بذریعهٔ برادر تو بازوی ترا قوی میکنیم

وَنَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُوْنَ اِلَيْكُمَا ۚۛ بِاٰيٰتِنَآ ۚۛ

ومامیدهیم | به شما | غلبه | پس رسیده نخواهند | به شما | بسبب نشانه های ما

و به هر دو شما غلبه میدهیم، پس بشما رسیده نتوانند بوجه نشانه های ما

اَنْتُمَا وَمَنِ اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُوْنَ ﴿۳۵﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمْ

هردوشما | وآنانیکه | پیروی کندشارا | غالب میباشند | پس چون | آمد به ایشان

شما و دوستانه شما غالب می آید، پس وقتیکه موسیٰ به ایشان

مُّوْسٰى بِاٰيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى

موسیٰ | به نشانه های واضح ما | ایشان گفتند | نیست این | مگر | جادو | بسته شده

آدم آشکارا ما پیش نمود، پس ایشان گفت که این از خود ساخته جادو است

وَّمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِيْٓ اٰبَآئِنَا الْاَوَّلِيْنَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ مُوْسٰى رَبِّيْٓ

ونشنیده ایم | این را | از پدران واجداد خود | وگفت | موسیٰ | رب من

و ما هیچ وقت چنین سخنها از پدران و اجداد خود نشنیده ایم' موسیٰ گفت که رب من

اَعْلَمُ بِمَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَمَنْ تَكُوْنُ لَهٗ

داناتر است | بر آن که | آورده | هدایت | از طرف او | وبر آن که | هست او را

دانا تر است' که کدام کسی از طرف او دین حق آورده است و از که انجام آخرت

عَاقِبَةُ الدَّارِ ؕ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ

خانه | آخرت | هر آینه کامیاب نه میشود | مردم ظالم | وگفت | فرعون

درست شدنی است' هر آینه مردم ظالمان کامیاب نه میشوند' و فرعون گفت که

يٰٓاَيُّهَا الْمَلَاُ مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرِيْ ۚ فَاَوْقِدْ لِيْ

ای درباریان! | ندانستم من | شمارا | معبود | غیر از خود | پس آتش برافروز برای من

ای درباریان! مرا بشما بجز از من پروردگار دیگری معلوم نیست پس ای هامان! مرا

يٰهَامٰنُ عَلَى الطِّيْنِ فَاجْعَلْ لِّيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ

ای هامان! | بر گل | بازبساز | مرا | یک محل | برای اینکه من

در آتش گل پخته کن' بازه بساز برای من یک محل شاید که من (در آن)

اَطَّلِعُ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوْسٰى ۙ وَاِنِّيْ لَاَظُنُّهٗ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٣٨﴾

اطلاع یابم | به معبود موسیٰ | وهر آینه من | میپندارم اورا | از دروغ گویان

خُدی موسیٰ را بینم' و من این شخص را دروغ گو می بینم

وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُوْدُهٗ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُّوْٓا

وتکبر کرد | او | ولشکر او | در زمین | بر ناحق | وگمان کردند

فرعون و لشکر های او در زمین بنا حق سرکشی کرد و این فکر ایشان بود که

اَنَّهُمْ اِلَيْنَا لَا يُرْجَعُوْنَ ﴿٣٩﴾ فَاَخَذْنٰهُ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنٰهُمْ

که ایشان | بطرف ما | برگردانیده نشوند | پس گرفتیم اورا | ولشکر اورا | پس انداختیم ایشان را

بما برگردانیده نشوند؟ پس ما اورا و لشکر اش را گرفتیم' و باز ما ایشان را

فِي الْيَمِّ ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنٰهُمْ

در دریا | پس ببین | چگونه بود | انجام | ظالمان | وگردانیدیم ایشان را

در دریا انداختیم پس ببین انجام این ظالمان چگونه شد؟ و ما ایشان را

اَئِمَّةً يَّدْعُوْنَ اِلَى النَّارِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿٤١﴾

پیشوایان | که میخواستند مردم را | بسوی آتش | وروز قیامت | مدد ایشان کرده نه میشوند

پیشوایان ساخته بودیم که بسوی جهنم مردم را دعوت میکردند' و روز قیامت نصرت امداد ایشان کرده نه میشود

وَاَتْبَعْنٰهُمْ فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۚ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ

واز پی ایشان فرستادیم | دراین دنیا | لعنت | وروز قیامت | ایشان

و دراین دنیا درپس ایشان لعنت فرستادیم و روز قیامت هم حال ایشان

مِّنَ الْمَقْبُوْحِيْنَ ﴿۴۲﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ مِنْ بَعْدِ مَآ

ازمردم بدحال میباشند | وهرآینه | داریم ما | موسیٰ را | کتاب | بعدازآنکه

بسیار خراب باشد و ما موسیٰ را بعد از تباه نمودن امتهای سابقه

اَهْلَكْنَا الْقُرُوْنَ الْاُوْلٰى بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى

هلاک کردیم ما | اُمتها | سابقه | دلائل | مردم را | وهدایت

کتاب داریم که برای مردم (آن زمانه) ذریعهٔ هوشیاری بود و سراسر هدایت

وَّرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۴۳﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ

ورحمت | تاایشان | نصیحت حاصل کنند | ونبودی تو | به طرف | غربی

و رحمت بود که ایشان از آن سبق گیرند و تو به طرف غربی کوه موجود نبودی

اِذْ قَضَيْنَآ اِلٰى مُوْسَى الْاَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ﴿۴۴﴾

چون فرستادیم ما | بسوی موسیٰ | احکام | ونه | بودی تو | ازمردم حاضر

وقتیکه ما به موسیٰ احکام میدادیم و تو درآن مردم هم نبودی که حاضر بودند

وَلٰكِنَّآ اَنْشَاْنَا قُرُوْنًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنْتَ

لیکن آفریدیم ما | گروه هارا | پس درازشد | برایشان | مدت | ونبودی تو

لیکن آفریدیم ما گروه هارا باز برایشان زمانه دراز گذشت و تو در مردم

ثَاوِيًا فِيْٓ اَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۙ وَلٰكِنَّا كُنَّا

باشنده | دراهل مدین | که میخواندی | برایشان | آیات مارا | لیکن بودیم ما

مدین هم نبودی که آیاتهای ما برایشان میخواندی بلکه این هم ما هستیم که

مُرْسِلِيْنَ ﴿۴۵﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّوْرِ اِذْ نَادَيْنَا وَلٰكِنْ

فرستنده | ونبودی تو | بطرف کناره | کوه طور | وقتیکه ماآواز کردیم | لیکن (این)

رسولان را فرستادیم و نه تو درآن وقت در دامن کوه طور موجود بودی وقتیکه ما به موسیٰ نداء

رَّحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اَتٰىهُمْ مِّنْ نَّذِيْرٍ

رحمت است | ازجانب رب تو | تابترسانی تو | آن مردم | که نیامده است به ایشان | کدام ترساننده

کرده بودیم این مهربانی است از رب تو که تو آن قوم را (از نتائج نافرمانی) بترسانی به آنکه پیش از تو

مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَلَوْلَآ اَنْ تُصِيْبَهُمْ

پیش ازتو | تاایشان | نصیحت حاصل کنند | واگرنبود (این سخن) | که میرسید به ایشان

کدام ترساننده نیامده است شاید که ایشان نصیحت ترا قبول کننده و اگر این سخن نمی بود که برایشان

مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا

مصیبت | بسبب آنچه | فرستاده است | دستهای ایشان | پس گویند | ای رب ما!

از دست اعمال ایشان مصیبت می آمد باز میگفتند که ای رب ما!

لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ وَنَكُونَ

چرا نفرستادی | بما | پیغمبری | که پیروی کنیم | آیات ترا | و باشیم

چرا (در دنیا) بما پیغمبر نفرستادی تا به احکام تو عمل میکردیم و مؤمنان

مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا

از مؤمنان | پس چون | آمد به ایشان | حق | از نزد ما | آنها گفتند

میشدیم، پس وقتیکه به این مردم از جانب ما حق رسید ایشان میگویند که

لَوْلَآ أُوتِىَ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ مُوسَىٰٓ ۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَآ

چرا | داده نشد | مانند آن که | داده شده بود | به موسیٰ | آیا ایشان انکار نکردند | از آن چیز

به این نبی آن چیز چرا داده نشد که به موسیٰ داده شده بود، آیا چیزیکه پیش از این به موسیٰ

أُوتِىَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۖ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَٰهَرَا

که داده شده بود | به موسیٰ | پیش از این | گفتند | هر دو جادو اند | موافق یک دیگری

داده شده بود پس آیا ایشان از آن انکار نکرده بودند؟ وقتیکه ایشان گفته بودند این هر دو (قرآن) و (تورات) جادو است موافق یک دیگر.

وَقَالُوٓا إِنَّا بِكُلٍّ كَٰفِرُونَ ﴿٤٨﴾ قُلْ فَأْتُوا بِكِتَٰبٍ

وگفتند | هر آینه ما | به هر یکی انکار میکنیم | بگو | بیارید | یک کتاب

و میگویند ما از هر دو انکار میکنیم ای پیغمبر! به ایشان بگو اگر شما در دعوه خود

مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَآ أَتَّبِعْهُ

از طرف خدا | که آن | هدایت تر باشد | از این دو | که من پیروی آن کنم

راست هستید، پس شما از جانب خداوند چنین کتاب بیارید که از هر دو کتاب (تورات و قرآن)

إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَٱعْلَمْ

اگر شما راستگو یانید | پس اگر | قبول نکنند سخن | ترا | پس بدان

در هدایت زیاد باشد، پس من هم پیروی آن میکنم، باز اگر ایشان بتو جواب ندهند پس بدان

أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ

که هر آینه | ایشان پیروی میکنند | خواهشات خود را | وکیست | ظالم تر | از آنکه | پیروی کند

که ایشان تنها بر خواهشات خود میروند و کیست ظالم تر از آن کسی که غیر از هدایت

هَوَىٰهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى

خواهش خود را | بدون | هدایت | از جانب خدا | هر آینه خدا | راه نه مینماید

خداوند، پیروی خواهشات خود را میکند، هر آینه خداوند به مردم ظالم

الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝٥٠ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ

مردم ظالم را | وهرآینه | پی در پی فرستادیم | به ایشان | کلام (خود) | تا ایشان

راه نه مینماید، و برای مردم احکام خود پی در پی میفرستیدیم، که ایشان از آن

يَتَذَكَّرُوْنَ ۝٥١ اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِهٖ هُمْ بِهٖ

نصیحت حاصل کنند | آنانیکه | دادیم ایشان را | کتاب | پیش ازاین | ایشان | به آن

سبق حاصل کنند، به آن مردم که (پیش از قرآن) کتاب داده بودیم، ایشان براین (قرآن) هم

يُؤْمِنُوْنَ ۝٥٢ وَاِذَا يُتْلٰى عَلَيْهِمْ قَالُوْۤا اٰمَنَّا

ایمان می آرند | ووقتیکه | خوانده شود | برایشان | میگویند | ایمان آوردیم ما

ایمان دارند، وقتیکه به ایشان قرآن خوانده شود، میگویند که ما براین ایمان آوردیم

بِهٖۤ اِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّنَاۤ اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهٖ مُسْلِمِيْنَ ۝٥٣

به آن | هرآینه آن | راست است | ازطرف رب ما | هرآینه بودیم ما | پیش ازاین | فرمانبردار

این از جانب رب ما برحق است ما قبل (از آمدن آن) فرمان بردار هستیم

اُولٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ اَجْرَهُمْ مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوْا وَيَدْرَءُوْنَ

این گروه است | که داده میشود به ایشان | اجرایشان | دوبار | زیراکه | صبر کردند | ودور میکنند

این مردم است که به ایشان به سبب صبر ایشان دو مرتبه اجر داده میشود و این مردم بذریعه نیکی

بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ ۝٥٤ وَاِذَا

به نیکی | بدی | وازآنچه | دادیم ایشان را | خرچ میکنند | وچون

بدی را دور میکنند، و چیزی را که به ایشان داده ایم، از آن خرچ میکنند، و وقتیکه

سَمِعُوا اللَّغْوَ اَعْرَضُوْا عَنْهُ وَقَالُوْا لَنَاۤ اَعْمَالُنَا

بشنوند | بیهوده را | کناره میگیرند | ازآن | وگویند | برای ما | اعمال ما است

سخن بیهوده را بشنوند، اعراض میکنند و میگویند که اعمال ما برای ما و اعمال شما برای

وَلَكُمْ اَعْمَالُكُمْ ز سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ ز لَا نَبْتَغِى الْجٰهِلِيْنَ ۝٥٥

وبرای شما | اعمال شما است | سلام است | برشما | مانمی خواهیم | جاهلان

شما است، از جانب ما برشما سلام است ما دوستی جاهلان را نه میخواهیم

اِنَّكَ لَا تَهْدِىْ مَنْ اَحْبَبْتَ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ يَهْدِىْ مَنْ

هرآینه تو | هدایت کرده نه میتوانی | کسی را که دوست داری تو | لیکن | الله | راه مینماید | هرکرا

(ای پیغمبر!) هر کرا تو خواهی (به خواهش خود) هدایت کرده نه میتوانی مگر خداوند که به کسی بخواهد

يَّشَآءُ ج وَهُوَ اَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِيْنَ ۝٥٦ وَقَالُوْۤا اِنْ نَّتَّبِعِ

که بخواهد | واو | داناتر است | به راه یافتگان | ومیگویند | اگر | پیروی کنیم

هدایت میکند، و راه یافتگان به او خوب معلوم است، و ایشان میگویند که اگر ما با تو

۵۸۸ النصف

الْهُدٰى مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ اَرْضِنَا ؕ اَوَلَمْ نُمَكِّنْ

از هدایت | با تو | اختطاف میشویم | از زمین خود | آیا جای ندادیم

به این هدایت روان شویم، پس از ملک خود اختطاف خواهیم شد آیا ما به ایشان

لَّهُمْ حَرَمًا اٰمِنًا يُّجْبٰۤى اِلَيْهِ ثَمَرٰتُ كُلِّ شَىْءٍ رِّزْقًا

ایشان را | در حرم امن | که رسانیده میشود به این طرف | میوه جات | هر قسم | روزی

در حرم امن و امان پا های ایشان را محکم نه کرده بودیم، به جای که هر نوع میوه رسانیده میشود این از جانب ما

مِّنْ لَّدُنَّا وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا

از طرف ما | ولیکن | اکثر ایشان | نه میدانند | و بسا هلاک کردیم ما

برای ایشان روزی است، مگر در ایشان اکثر مردم به این سخن نه میدانند و ما چنین بسیار قریه ها را

مِنْ قَرْيَةٍۢ بَطِرَتْ مَعِيْشَتَهَا ۚ فَتِلْكَ مَسٰكِنُهُمْ لَمْ

که قریه را | که غرور میکردند | در گذران خود | پس این است | خانه های ایشان

تباه ساختیم، که بر سامانهای خود مغرور بودند، پس این تباه شده خانه های ایشان است

تُسْكَنْ مِّنْۢ بَعْدِهِمْ اِلَّا قَلِيْلًا ؕ وَكُنَّا نَحْنُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿۵۸﴾

آباد نشده | بعد از ایشان | مگر اندک | و شدیم ما | وارثان

که بعد از ایشان بسیار کم آباد شدند و آخر هم ما وارث شدیم۔

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرٰى حَتّٰى يَبْعَثَ فِىْۤ اُمِّهَا

و نیست | رب تو | هلاک کننده | قریه ها | تا آنکه | بفرستد | در مرکز آن

(ای پیغمبر!) رب تو تا همان وقت قریه ها را تباه نه میکند، تا که در مرکز آن کدام رسول

رَسُوْلًا يَّتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِى الْقُرٰۤى

کدام پیغمبر | که تلاوت کند | بر ایشان | آیات ما | و نیستیم ما | هلاک کننده | قریه ها

نفرستد، که آیاتهای ما به ایشان نه خواند و ما هیچ یک قریه را تباه نه میکنیم مگر تنها به این صورت

اِلَّا وَاَهْلُهَا ظٰلِمُوْنَ ﴿۵۹﴾ وَمَاۤ اُوْتِيْتُمْ مِّنْ شَىْءٍ

مگر | که باشنده گان آن | ظالم باشند | و آنچه | داده شد به شما | از کدام چیز

که باشنده گان آن نافرمانی اختیار کند و بشما که چیزی داده شده است

فَمَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَزِيْنَتُهَا ۚ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ

پس آن سامان است | زندگی دنیا را | و زینت آن | و آن چه | نزد خدا است | آن بهتر است

آن سامان و زینت زندگی دنیا است و چیزیکه نزد خداوند است آن بسیار خوب

وَّاَبْقٰى ؕ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۶۰﴾ اَفَمَنْ وَّعَدْنٰهُ وَعْدًا حَسَنًا

و باقی است | پس آیا شما عقل ندارید؟ | پس آیا آن که | وعده کردیم ما به وی | وعده | نیک

و باقی مانده است، آیا شما مردم نه می فهمید؟ آیا آن کسیکه ما همراه اش وعده درست کرده یم۔

فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَّتَّعْنٰهُ مَتَاعَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا

بازاو | به آن میرسد | مانند آن کسی است که | که دادیم اورا | سامان | زندگی دنیا

که او هر آینه آن را می یابد مانند آن کس شده میتواند به کسیکه زینت دنیا داریم۔

ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ

بازاو باشد | روز قیامت | از حاضر کرده شدگان | وروز یکه | آواز کند اوایشان را

و روز قیامت در حاضرین دوزخ شامل میباشد؟ و درآن روز خداوند آواز کند

فَيَقُوْلُ اَيْنَ شُرَكَآءِيَ الَّذِيْنَ كُنْتُمْ تَزْعُمُوْنَ ﴿٦٢﴾ قَالَ

بازمیفرماید | کجااست | آن شریکان من | از آنانیکه | شما گمان میکردید؟ | میگوید

و میفرسد که کجا است آن شرکای من که شما آن را شریک میکردید؟ پس برکسیکه

الَّذِيْنَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هٰٓؤُلَآءِ الَّذِيْنَ

آنانیکه | ثابت شد برایشان | حکم (عذاب) | ای رب ما! | این مردم | همان اند که

عذاب خداوند ثابت شده باشد، ایشان میگویند که ای رب ما! ایشان همان مردم است که ما

اَغْوَيْنَا ۚ اَغْوَيْنٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۚ تَبَرَّاْنَآ اِلَيْكَ ۫

ماگمراه ساختیم | گمراه کردیم ایشان را | چنانچه گمراه شدیم ما | مابیزار میشویم از ایشان | به طرف تو

بی راه ساخته بودیم، چنانچه خود ما بی راه بودیم، هم چنین ما ایشان را گمراه ساختیم، اکنون ما پیش تو از ایشان بیزاریم

مَا كَانُوْٓا اِيَّانَا يَعْبُدُوْنَ ﴿٦٣﴾ وَقِيْلَ ادْعُوْا شُرَكَآءَكُمْ

نبودندایشان | مارا | که عبادت میکردند | وگفته شود | بخواهید | شریکان خود را

ایشان مارا عبادت نه میکردند (و به شریکان) گفته میشود، که شرکای خود را بخواهید پس ایشان

فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيْبُوْا لَهُمْ وَرَاَوُا الْعَذَابَ ۚ لَوْ

پس بخواندایشان را | پس ایشان جواب نه میدهند | ایشان را | ومی بینند | عذاب | ای کاش!

آنها را میخوانند، مگر ایشان هیچ جواب نه دهند، و ایشان (به چشمهای خود) عذاب بینند کاش!

اَنَّهُمْ كَانُوْا يَهْتَدُوْنَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيْهِمْ فَيَقُوْلُ مَاذَآ

که ایشان میبودند | راه درست یافته گان | وروز یکه | آواز کند ایشان را | بازمیفرماید | چه

که ایشان به راه درست می آمدند، و روزیکه خداوند ایشان را بخواهند، و بفرسد که شما به

اَجَبْتُمُ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْاَنْۢبَآءُ يَوْمَئِذٍ

جواب داده بودید شما | پیغمبران را؟ | پس بند میشود | برایشان | خبرها | به آن روز

پیغمبران چه جواب داده بودید؟ پس درآن روز از ایشان همه جوابها فراموش خواهد شد

فَهُمْ لَا يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿٦٦﴾ فَاَمَّا مَنْ تَابَ وَاٰمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا

پس ایشان | یکی ازایشان پرسان کرده نه میتوانند | پس کسیکه | توبه کند | وایمان آرد | وعمل کند | نیک

و درمیان خود یکی از دیگری فرسان هم کرده نه میتوانند، پس هر که توبه کند و ایمان آرد و اعمال نیک کند

فَعَسٰۤى اَنْ يَّكُوْنَ مِنَ الْمُفْلِحِيْنَ ﴿۶۷﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ

پس امیداست | که باشد | از رستگاران | ورب تو | پیدامیکند | چیزیکه بخواهد

امید است که این مردم کامیاب شود و رب تو که میخواهد آن را پیدا میکند

وَيَخْتَارُ ؕ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ ؕ سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَتَعٰلٰى

وچیزیکه پسندمیکند | نیست | ایشان را | اختیار | پاک است | الله | وبرتراست

و هم او خوش میکند، ایشان را هیچ اختیار نیست، خداوند پاک است و از شریکان ایشان

عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۶۸﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُوْرُهُمْ وَمَا

ازآنچه | ایشان شریک میکنند | ورب تو | میداند | به آنچه | پنهان میدارد | سینه های ایشان | وآنچه

بسیار بلند است، و به رب تو همه چیزها معلوم است، آن که دردلهای ایشان مخفی است و آن چه ایشان

يُعْلِنُوْنَ ﴿۶۹﴾ وَهُوَ اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ الْحَمْدُ

ایشان آشکارامیکنند | والله است | نیست معبوددیگری | بجزازوی | اوراست ثنا

آشکارا میکنند، و خداوند آن ذات است که بجزوی معبودی نیست، در دنیا و آخرت در هر دو

فِى الْاُوْلٰى وَالْاٰخِرَةِ ۫ وَلَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۷۰﴾ قُلْ

دردنیا | وددر آخرت | واوراست حکم | وبسوی او | بازگردانیده میشوید | بگو

اورا ثناء است، و حکم تنها اوراست و بشما به وی باز گشت است (ای نبی!) تو این بگو

اَرَءَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ الَّيْلَ سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ

آیادیدید شما | اگر | کند | خدا | برشما | شب | برای همیشه | تاروز

که بما خبر دهید اگر خداوند بالای شما همیشه تا روز قیامت شب آرد

الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِضِيَآءٍ ؕ اَفَلَا

قیامت | پس کیست معبود | بجزخدا | که بیارد شمارا | روشنی | پس آیا

پس غیر از خدا کسی است که بشما روشنی دهد پس آیا شما

تَسْمَعُوْنَ ﴿۷۱﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ

میشنوید شما | بگو | آیادیدید شما | اگرکند | خدا | برشما | روز

نه میشنوید؟ باز بگو که خبر دهید اگر خداوند برشما همیشه روز آرد

سَرْمَدًا اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ مَنْ اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ يَاْتِيْكُمْ بِلَيْلٍ

برای همیشه | تاروزقیامت | کیست معبود | بجزخدا | که بیارد | شب

پس بجز خداوند کسی است که بشما شب آرد

تَسْكُنُوْنَ فِيْهِ ؕ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿۷۲﴾ وَمِنْ رَّحْمَتِهٖ جَعَلَ

که آرام کنید | درآن | آیاشمانه می بینید؟ | وبه رحمت خود | ساخت

که شما درآن آرام کنید پس آیا شما نه می بینید؟ و یک مهربانی او این است که بشما

لَكُمُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ

برای شما | شب | وروز | تا شما آرام کنید | درآن | وتا بجوئید | از فضل او

شب و روز ساخت، تا شما شب آرام کنید، و در روز برای خود روزی مقرره را بجوئید

وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَاءِيَ

وتا شما | شکرگذاری کنید | وروزیکه | آواز دهد ایشان را | پس فرماید | کجااند شریکان من

و اینکه تا شکر کنید اورا، و روزیکه خداوند به آواز بلند گوید که اکنون آن شریکان من

الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا

آنانیکه | بودید شما | که گمان میکردید | وبیرون می آریم | از هر امت | یک گواه

چه شدند که شما شریک میکردید؟ اکنون از هر امت یک گواه بیرون می آریم

فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ

پس میگویم ما | بیارید | دلیل خود | پس ایشان بدانند | که سخن راست | خدا راست

باز میگویم که دلیل خود را پیش کنید پس ایشان میدانند که سخن همان است که خدا گفته بود

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ ع إِنَّ قَارُونَ

ع ۱۵ / ۱۰

وگم شود | از ایشان | آنچه | از خود بسته میکردند | هر آینه | قارون

و همه سخنهای خود ساخته را فراموش میکنند هر آینه قارون از قوم موسیٰ بود

كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ ۖ وَآتَيْنَاهُ

بود | از قوم موسیٰ | پس او ظلم کرد | برایشان | وداده بودیم اورا

او در مقابله قوم خود غرور آغاز نمود و ما به او

مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ

خزانه ها | به اندازه که | کلیدهای آن | گرانی میکرد | بجماعه | صاحبان قوت

چنین خزانه ها داده بودیم که کلید های آن بر یک گروه سنگین بود

إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾

چون | گفت | اورا | قوم خود | شادمشو | هر آینه الله | دوست نه میدارد | مردم غاور

وقتیکه اورا قوم او گفت غرور مکن زیرا که مردم مغرور خداوند دوست نمیدارند

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ ۖ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ

طلب کن | درآنچه | داده است ترا | خدا | خانه آخرت | وفراموش مکن | حصه خودرا

و خداوند متعال که بتو کدام اموال داده است درآن برای آخرت عمل کن و درمال دنیا حصه خود

مِنَ الدُّنْيَا ۖ وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۖ وَلَا تَبْغِ

ازدنیا | ونیکوئی کن | چنانچه | نیکی کرده | خدا | بتو | ومجوی

(به آخرت بردن) فراموش مکن، و چنانچه خداوند به تو احسان نموده است، تو هم با مردم احسان کن و در ملک

الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾ قَالَ

فساد | درزمین | هرآینه | خدا | دوست نه میدارد | فسادکنندگان | اوگفت

فساد مکنید، هر آینه خداوند مردم فساد کنندگان را خوش ندارند، قارون گفت:

إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۚ أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ

هرآینه | داده شده بما | برآن دانائی | که نزدمن است | آیااونه میدانست | که خداوند

این مالها بما بسبب علم من و لیاقت من داده شده است، آیا او به این نه میدانست که

قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً

هلاک کرده است | پیش ازاین | امتها | که | بسیارسخت بود | ازاو | درقوت

خداوند پیش از وی بسیار امتها را تباه ساخته است، که از او بسیار سخت بود در قوت

وَأَكْثَرُ جَمْعًا ۚ وَلَا يُسْأَلُ عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾

وزیادبود | درجمع | وپرسان کرده نه میشود | درباره گناهان ایشان | ازمجرمین

و رفقای اش هم بسیار زیاد بود و از مجرمین درباره گناهان ایشان ضرورت پرسان نیست

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۖ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ

پس برآمد | پیش قوم خود | درزینت خود | گفت | آنانیکه | میخواستند

و یک روز او به پوره شان و شوکت خود در پیش قوم خود برآمد، آنانیکه طلبگار دنیا بودند گفتند:

الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ

زندگی | دنیا | ای کاش! که پیش مامیبود | مانند | آنچه | داده شده | قارون را

ای کاش! نزد ما هم چنین چیز ها موجود میبود، چنانچه به قارون داده شده است

إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيْلَكُمْ

هرآینه او | نصیب داراست | بزرگ | وگفت | آنانیکه | داده شده بود | علم | افسوس شمارا

هر آینه او بسیار انسان خوش نصیب است و آنانیکه علم داشتند، گفتند ای مردم بدنصیب!

ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ۚ وَلَا يُلَقَّاهَا

ثواب خدا | بهتراست | برای آنکه | ایمان آورد | وعمل کرد | نیک | ونه میرسد (آن ثواب)

ثواب خداوند بسیار بهتر است آنچه نصیب آن مردم میشوند که ایمان آوردند و کارهای نیک میکنند و این تحن

إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ ۖ فَمَا كَانَ

مگر | صابران را | پس فروبردیم | به او | وبه خانه او | به زمین | پس نبود

به آن مردم نشان شده میتواند که صبر میکنند پس ما قارون را و قصر اورا درزمین فرو بردیم باز

لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ وَمَا كَانَ

اورا | هیچ یک گروه | که مدداوراکرده میبود | بجز | خدا | ونبوداو

چنین گروه نبود که در مقابله خداوند امداد او کند و نه خوداش

مِنَ الْمُنْتَصِرِيْنَ ﴿۸۱﴾ وَاَصْبَحَ الَّذِيْنَ تَمَنَّوْا مَكَانَهٗ

از انتقام گیرنده گان | وصبح کرد | آنانیکه | آرزو میکردند | مرتبه اورا

که خود را نجات دهد، و آنانیکه تا دیروز به ارمان او بودند

بِالْاَمْسِ يَقُوْلُوْنَ وَيْكَاَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ

دیروز | میگفتند | های افسوس! | خدا | میکشاید | رزق را | هرکرا

گفتند، راست است که خداوند در بندگان خود درباره کسیکه بخواهد

يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَوْلَآ اَنْ مَّنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا

خواهد | از بندگان | وتنگ میسازد | اگر احسان نه میکرد | خدا | برما

رزق اش فراخ میکند، و درباره کسیکه بخواهد رزق اش کم میکند، پس اگر برما احسان خدا نمیبود

لَخَسَفَ بِنَا وَيْكَاَنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الْكٰفِرُوْنَ ﴿۸۲﴾ تِلْكَ الدَّارُ

فرو میبرد ما را | های افسوس! | رستگار نمی شوند | کافران | آن | خانه

پس ما را هم درزمین خسف میکرد، راست است که کافران نجات و فلاح نه می یابند، و خانه آخرت ما

الْاٰخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِيْنَ لَا يُرِيْدُوْنَ عُلُوًّا فِى الْاَرْضِ

آخرت | مقرر میکنیم ما آن را | برای آنانیکه | نمی خواهند | تکبر | درزمین

برای آن مردم مقرر ساختیم که در زمین تکبر و فساد نه میکنند

وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿۸۳﴾ مَنْ جَآءَ بِالْحَسَنَةِ

ونه فساد را | وعاقبت نیکو | پرهیزگاران راست | هرکه | آمد | به نیکی

و آخرت هم از پرهیزگاران خوب است کسیکه به دربار خداوند نیکی بیارد

فَلَهٗ خَيْرٌ مِّنْهَا وَمَنْ جَآءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى

پس اوراست | بهتر | از آن | وهرکه | بیارد | بدی | پس جزا داده نه میشود

به او بدله عمل او درست داده میشود و آنکه باخود بدی آرد، پس به بدکاران

الَّذِيْنَ عَمِلُوا السَّيِّاٰتِ اِلَّا مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۸۴﴾ اِنَّ الَّذِىْ

آنانیکه | کردند بدیها را | مگر آنچه | بودند که عمل میکردند | هر آینه آن خدائی که

فقط به آن اندازه بدله داده میشود، کدام کارهای بد که ایشان میکردند، هر آینه آن ذات که بالای تو

فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لَرَآدُّكَ اِلٰى مَعَادٍ قُلْ رَّبِّىْٓ

فرستاد | برتو | قرآن را | بازگرداننده است ترا | بجای بازگشت | بگو | رب من

این قرآن (احکام و اعمال) فرض کرده است هم او ترا به مقام اصلی بازگشت کند (ای نبی!) تو بگو

اَعْلَمُ مَنْ جَآءَ بِالْهُدٰى وَمَنْ هُوَ فِىْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۸۵﴾

داناتر است | هرکه | آمد | به هدایت | وکیست | درگمراهی | آشکارا

رب من دانا تر است، کسیکه دین راست آورده است، و کسیکه در گمراهی است.

وَمَا كُنْتَ تَرْجُوْٓا اَنْ يُّلْقٰٓى اِلَيْكَ الْكِتٰبُ اِلَّا رَحْمَةً

وتوقع نداشتی تو | که نازل کرده شود | بطرف تو | کتاب | مگر به رحمت

و اُمید تو نبود که بالای تو این قرآن فرود آورده شود این تنها رحمت رب تو بود

مِّنْ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوْنَنَّ ظَهِيْرًا لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿۸۶﴾ وَلَا يَصُدُّنَّكَ

از رب تو | پس مباش تو | مددگار | کافران را | ومنع نکند ترا ایشان

پس هیچ وقت تو مددگار کافران مباش و وقتیکه بتو احکام خداوند رسید

عَنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ بَعْدَ اِذْ اُنْزِلَتْ اِلَيْكَ وَادْعُ اِلٰى رَبِّكَ

از آیات خدا | بعد از آن | که نازل کرده شود | بطرف تو | ودعوت بده | بطرف رب خود

اکنون در فکر باش تا ترا منع نکند و بسوی رب خود دعوت کن

وَلَا تَكُوْنَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۸۷﴾ وَلَا تَدْعُ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ

ومباش تو | از مشرکین | ومخوان | باالله | معبود دیگری

و در مشرکین مباش، و هیچ وقت باخدا معبود دیگری مخواه

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ اِلَّا وَجْهَهٗ

نیست هیچ معبودی | مگر او | هر چیز | هلاک شونده است | مگر ذات او

بجز از وی معبود دیگری نیست هر چیز فنا کننده است غیر از وی

لَهُ الْحُكْمُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۸۸﴾

اوراست | حکم | وبسوی او | باز گردانیده شوید

حکم تنها اوراست، و باز گشت همه شما به اوست۔

سُوْرَةُ الْعَنْكَبُوْتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ وَسِتُّوْنَ اٰيَةً وَسَبْعُ رُكُوْعَاتٍ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سوره عنکبوت در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | شصت ونه آیت و هفت رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و با رحم است

الٓمّٓ ﴿۱﴾ اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يُّتْرَكُوْٓا اَنْ يَّقُوْلُوْٓا اٰمَنَّا

الٓمّٓ | آیا گمان کرد | مردم | که گذاشته شوند | که گویند | ایمان آوردیم

الٓمّٓ آیا گمان این مردم است که فقط به این سخن گذاشته شوند که ما ایمان آوردیم

وَهُمْ لَا يُفْتَنُوْنَ ﴿۲﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ

وایشان | امتحان نه میشوند | وهر آینه امتحان کردیم | به آنانیکه | که پیش از ایشان بود

و از ایشان امتحان نه میشوند؟ و ما قبل از ایشان هم مردم را امتحان کردیم

فَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِيْنَ ﴿۳﴾

پس حتماً آشکارا کند | الله | آن مردم که | راست گفتند | وهر آینه معلوم کند | دروغ گویان

و خداوند هر آینه مردم راست گو و دروغ گو جدا میکند۔

اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ يَعْمَلُوْنَ السَّيِّاٰتِ اَنْ يَّسْبِقُوْنَا ؕ
آیا گمان کرد | آنانیکه | میکنند | کارهای بد | که پیش دستی کنند بر ما
آیا آنانیکه کارهای بد میکنند، گمان ایشان است که از ما فرار کنند؟

سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ۝ مَنْ كَانَ يَرْجُوْا لِقَآءَ اللّٰهِ
بداست | آنچه | حکم میکنند | هر که | امید دارد | ملاقات الله
بسیار اندازه خطاء است که ایشان میکنند، هر که باخدا امید ملاقات دارد

فَاِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ لَاٰتٍ ؕ وَهُوَ السَّمِيْعُ
پس هرآینه | وقت مقرر شده | خدا | آمدنی است | واو | شنوا
(پس بداند که) وقت مقرره خداوند حتماً آمدنی است، و او هر چیزی را میشنود و به

الْعَلِيْمُ ۝ وَمَنْ جَاهَدَ فَاِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهٖ ؕ
داناست | وهر که | جهاد کند | پس هرآینه | او جهاد میکند | برای خود
هر چیز داناست، و هر که محنت میکند پس او برای فائده نفس خود محنت میکند

اِنَّ اللّٰهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعٰلَمِيْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
هرآینه | خدا | بی نیاز است | از عالمیان | وآنانیکه | ایمان آوردند
هر آینه خداوند از همه کائنات بی نیاز است، و آنانیکه ایمان آوردند

وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ
وعمل کردند | نیک | هرآینه دور میکنیم | از ایشان | بدی های ایشان
و ایشان اعمال نیک کردند، ما از ایشان گناهان ایشان دور میکنیم

وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَحْسَنَ الَّذِيْ كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ۝ وَوَصَّيْنَا
وهرآینه پاداش ایشان میدهیم | بسیار درست | از آن (عمل) | که ایشان میکردند | وحکم کردیم ما
و کدام اعمال نیک که ایشان میکردند بسیار بدله درست به ایشان میدهیم و ما به انسان

الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ؕ وَاِنْ جَاهَدٰكَ لِتُشْرِكَ بِيْ
انسان را | به پدر و مادر خود | از نیکی کردن | واگر | کوشش کنند برتو | تا شریک سازی بمن
حکم سلوک درست کردیم با والدین (و این حکم هم کردیم که) اگر هر دو ایشان ترا مجبور کند

مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ؕ اِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ
آنچه | نیست ترا به آن علم | پس اطاعت مکن ایشان را | بسوی ما | بازگشت شما است
که تو بامن کسی را شریک کنی، از آنکه پیش تو علم نیست، پس این سخن ایشان را قبول مکن همه شما به ما بازگشت میکنید

فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
پس خبر میدهم شمارا | به آن | که بودید که میکردید | وآنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند
پس شمارا به کارهای شما خبر میدهم و آنانکه ایمان دار اند، و کارهای نیکی

الصّٰلِحٰتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصّٰلِحِيْنَ ۝۹ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ

کارهای نیک | هرآینه داخل میکنیم ایشان را | در مردم نیک | وبعضی از مردم | آن است

میکنند، پس حتماً ایشان را در نیکوکاران حساب میکنیم، و بعضی مردم چنین است که میگوید

يَّقُوْلُ اٰمَنَّا بِاللّٰهِ فَاِذَآ اُوْذِيَ فِي اللّٰهِ جَعَلَ فِتْنَةَ

که میگوید | ما ایمان آوردیم | به خدا | پس وقتیکه | تکلیف داده شد | در (راه) خدا | گردانید | تکلیف

ما بر خداوند ایمان آوردیم، پس در راه خداوند که بوی کدام تکلیف برسد پس

النَّاسِ كَعَذَابِ اللّٰهِ ؕ وَلَئِنْ جَآءَ نَصْرٌ مِّنْ رَّبِّكَ

مردم | مانند عذاب خدا | واگر | بیاید | مددی | از جانب رب تو

تکلیف از دست مردم را چنین میپندارد که مثل عذاب خداوند که باشد، و اگر از رب تو (بتو) امداد رسد

لَيَقُوْلُنَّ اِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ؕ اَوَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَعْلَمَ بِمَا

هرآینه گوید | هرآینه ما بودیم | باشما | آیا نیست | خدا | داناتر | به آنچه

(به مؤمنان) میگوید که ما باشما بودیم آیا به خدا هر چیز معلوم نیست که در سینه های

فِيْ صُدُوْرِ الْعٰلَمِيْنَ ۝۱۰ وَلَيَعْلَمَنَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

در سینه ها است | از مردم | وهرآینه معلوم کند | خدا | آن مردم | که ایمان آوردند

مردم است، و آنانیکه ایمان آوردند هر آینه خداوند ایشان را آشکارا میکند

وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ ۝۱۱ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا

وهرآینه معلوم کند | منافقین (هم) | ومیگوید | آنانیکه | کافر است | آن مردم را | که ایمان آوردند

و آنانیکه منافق هست ایشان را هم آشکارا میکند، و آنانیکه کافر است به مؤمنان میگویند که مسلک

اتَّبِعُوْا سَبِيْلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطٰيٰكُمْ ؕ وَمَا هُمْ بِحٰمِلِيْنَ

شما پیروی کنید | راه مارا | وهرآینه بارکنیم | گناهان شما | ونیست ایشان | بارکننده

مارا اختیار کنید، و بار های گناهان شمارا بدوش خود بار میکنیم، حال آنکه ایشان از گناهان آنها

مِنْ خَطٰيٰهُمْ مِّنْ شَيْءٍ ؕ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ۝۱۲ وَلَيَحْمِلُنَّ

از گناهان ایشان | از هیچ چیزی | هرآینه ایشان | دروغ گوی هستند | وهرآینه بارمیکنند ایشان

یک ذره هم به دوش خود گرفته نه میتوانند (بلکه) ایشان سراسر دروغ میگویند، و ایشان بار های خود را

اَثْقَالَهُمْ وَاَثْقَالًا مَّعَ اَثْقَالِهِمْ ز وَلَيُسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

بارهای خود | وبارها | همراه بارهای ایشان | وهرآینه پرسیده میشود از ایشان | روز قیامت

هم بار کرده باشد و همراه خود از دیگران هم و روز قیامت از ایشان درباره این دروغ

عَمَّا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ۝۱۳ ع وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖ فَلَبِثَ

از آنچه | بودند که افترا میکردند | وهرآینه | فرستاده بودیم | نوح | به سوی قوم او | پس درنگ کرد

حتماً پرسیده میشود، و ما نوح را به قوم خود فرستادیم. پس او درایشان

ع ۱۳ ۱۲

فِيْهِمْ اَلْفَ سَنَةٍ اِلَّا خَمْسِيْنَ عَامًا ۭ فَاَخَذَهُمُ الطُّوْفَانُ

دراِیشان | هزار | سال | مگر پنجاه سال (کم) | پس گرفتند ایشان را | طوفان

پنجاه کم هزار سال گذاشت (۹۵۰) باز ایشان را طوفان گرفتند

وَهُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿۱۴﴾ فَاَنْجَيْنٰهُ وَاَصْحٰبَ السَّفِيْنَةِ وَجَعَلْنٰهَآ

وایشان ظالم بودند | باز نجات دادیم اورا | واهل کشتی را | وگردانیدیم آن را

و آن مردم بسیار ظالم بودند، و باز ما اورا و کسانیکه همراه اش در کشتی بود نجات دادیم و این واقعه را

اٰيَةً لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۵﴾ وَاِبْرٰهِيْمَ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

نشانه | برای مردم | وابراهیم | وقتیکه گفت | قوم خودرا | که عبادت کنید | خدارا

برای همه عالم عبرت ساختیم، و ابراهیم را فرستادیم که به قوم خود گفت، که عبادت خدا کنید

وَاتَّقُوْهُ ۭ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿۱۶﴾ اِنَّمَا

وبترسید ازاو | این بهتر است | شمارا | اگر شما میدانید؟ | هرآینه

و از وی بترسید، این سخن برای شما بهتر است اگر شما میدانید؟ شما خداوند را

تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْثَانًا وَّتَخْلُقُوْنَ اِفْكًا ۭ اِنَّ الَّذِيْنَ

شما عبادت میکنید | بجز | خدا | بتهارا | ومیسازید | دروغ | هرآینه | آنانیکه

فراموش کرده اید، و در عبادت غیر الله مشغول هستید، و از خود دروغ میگوئید، شما که بجز خدا

تَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَا يَمْلِكُوْنَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوْا

میپرستید | بجز | خدا | اختیار ندارند | برای شما | ازرزق | پس بجوئید

عبادت دیگران را میکنید، پس آنها به شما هیچ روزی داده نه میتواند پس رزق خود را

عِنْدَ اللّٰهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوْهُ وَاشْكُرُوْا لَهٗ ۭ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۱۷﴾

نزد خدا | رزق | وعبادت کنید اورا | وشکر کنید | اورا | بسوی او | بازگشت است

نزد خداوند بجوئید، و عبادت کنید اورا و شکر اورا آداء کنید، و به او باز گشت شما است

وَاِنْ تُكَذِّبُوْا فَقَدْ كَذَّبَ اُمَمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ۭ وَمَا

واگر | تکذیب میکنید شما | پس هرآینه دروغ گفته بودند | امتهای بسیار | پیش ازشما | ونیست

و اگر شا سخن حق ما دروغ میپندارید (این سخن نو نیست) قبل از شما هم بسیار مردم آن را دروغ گفته بود

عَلَى الرَّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ الْمُبِيْنُ ﴿۱۸﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ

بر پیغمبر | مگر رسانیدن | آشکارا | آیا ندیدند آنها | که چگونه | اول پیدا میکند

و بر ذمه پیغمبر تنها رسانیدن پیغام آشکارا است آیا به این مردم معلوم نیست که خداوند چگونه اول

اللّٰهُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ ۭ اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿۱۹﴾ قُلْ

خدا | مخلوق | باز دوباره پیدا اکند آن را | هرآینه آن | برخدا | آسان است | بگو

مخلوق را پیدا میکند؟ این کار به خداوند بسیار آسان است۔ بگو

سِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ بَدَاَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللّٰهُ

سیر کنید | درزمین | پس ببینید | چگونه | اول پیدا کرد | مخلوق | باز خدا

سیر کنید درزمین، پس ببینید که خداوند اول دفع چگونه مخلوق را آفرید باز هم خداوند

يُنْشِئُ النَّشْاَةَ الْاٰخِرَةَ ۚ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيْرٌ ۚ ﴿۲۰﴾

پیدا کند | پیدا کردن | دفع دوم | هرآینه خدا | به هرچیز | قادر است

مخلوق را دفع دوم پیدا میکند، هر آینه خداوند به هر شخن قدرت دارد۔

يُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَاِلَيْهِ تُقْلَبُوْنَ ﴿۲۱﴾

عذاب میدهد | هرکرا خواهد | ورحم کند | هرکرا خواهد | وبسوی او | گردانیده خواهید شد

او هرکرا خواهد عذاب میدهد، و به هر که خواهد رحم میکند، و هم شما به او رجوع میکنید۔

وَمَآ اَنْتُمْ بِمُعْجِزِيْنَ فِى الْاَرْضِ وَلَا فِى السَّمَآءِ ۫ وَمَا

ونیستید | شما | عاجز کنندگان | درزمین | ونه | درآسمان | ونیست

و شما نه درزمین، و نه بالای آسمان مقابله او کرده میتوانید، و بجز خداوند

لَكُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿۲۲﴾ ع وَالَّذِيْنَ

شمارا | بجز | خدا | حامی دوست | ونه مددگار | وآنانیکه

شمارا هیچ مددگار نیست، و کسیکه از

كَفَرُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَلِقَآئِهٖٓ اُولٰٓئِكَ يَئِسُوْا مِنْ رَّحْمَتِىْ

کفر کردند | به آیات | خدا | و به ملاقات او | این مردم | ناامید شدند | از رحمت من

از آیات خداوند، و از ملاقات او انکار کند چنین مردم از رحمت من ناامید است

وَاُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿۲۳﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ

وایشان راراست | عذاب | دردناک | پس نبود | جواب | قوم او

و این مردم است که به ایشان عذاب دردناک مقرر است، پس از قوم ابراهیم تنها یک جواب بود که

اِلَّآ اَنْ قَالُوا اقْتُلُوْهُ اَوْ حَرِّقُوْهُ فَاَنْجٰىهُ اللّٰهُ مِنَ النَّارِ ۭ

مگر اینکه | گفتند | بکشید اورا | یابسوزانید اورا | پس نجات داد اورا | خدا | از آتش

که اورا بکشید، و یا اورا بسوزانید مگر خداوند اورا از عذاب آتش نجات داد

اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۲۴﴾ وَقَالَ اِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ

هرآینه | دراین | نشانه هااست | آن قوم را | که ایمان دارند | وگفت | هرآینه گرفتید شما

هر آینه درآن برای مؤمنان نشانه ها است ابراهیم گفت که شما بجز خداوند برای خود

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَوْثَانًا ۙ مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ

بجز | خدا | بتان را | (به وجه) دوستی | درمیان خود | درزندگی دنیا

غیر الله را خوش کردید پس به سبب محبت شما در دنیا است

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَّيَلْعَنُ

باز | روز | قیامت | انکار میکند | بعضی شما | بعضی را | ولعنت میکند

باز روز قیامت یکی را مخالفت دیگری میکنید و یکی بر دیگری

بَعْضُكُمْ بَعْضًا ۡ وَّمَاْوٰىكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ

بعضی شما | بعضی را | وجای شما | آتش است | ونباشد | شمارا

لعنت میگوئید، و باز گشت شما جهنم است و هیچ کسی امداد شمارا نه کند

مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿۲۵﴾ ۚ فَاٰمَنَ لَهٗ لُوْطٌ ۘ وَقَالَ اِنِّيْ مُهَاجِرٌ

وقف لازم

کسی مددگار | پس ایمان آورد | به او | لوط | وگفت | هرآینه من هجرت کننده ام

پس لوط تصدیق اورا کرد، پس ابراهیم گفت من برای رب خود وطن را ترک میکنم

اِلٰى رَبِّيْ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۲۶﴾ وَوَهَبْنَا لَهٗٓ اِسْحٰقَ

بطرف رب خود | هرآینه اوست | غالب | باحکمت | وماعطا کردیم | اورا | اسحاق

هر آینه او زبردست است باحکمت است و ما به او (پسر) اسحاق (و نواسه)

وَيَعْقُوْبَ وَجَعَلْنَا فِيْ ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتٰبَ

ویعقوب | وگردانیدیم ما | دراولاد او | پیغمبری | وکتاب

یعقوب دادیم و در اولاد او سلسله پیغمبری و کتاب جاری ماندم

وَاٰتَيْنٰهُ اَجْرَهٗ فِي الدُّنْيَا ۚ وَاِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ

ودادیم اورا | ثواب اورا | دردنیا | وهرآینه او | درآخرت

و اورا در دنیا هم اجر بزرگ دادیم و در آخرت هم در جمله نیکان

لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿۲۷﴾ وَلُوْطًا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖٓ اِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ

ازنیکوکاران است | وفرستادیم لوط را | چون گفت | قوم خودرا | هرآینه شما | می آید

شامل میباشد، و لوط را پیغمبر کردیم وقتیکه او به قوم خود گفت آیا شما چنین کارهای

الْفَاحِشَةَ ۡ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ اَحَدٍ مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۲۸﴾

به کار بی حیائی | که نکرده پیش از شما | این کار | هیچ کسی | ازمردم جهان

بی حیائی میکنید، که پیش از شما در دنیا هیچ کسی نکرده است؟

اَئِنَّكُمْ لَتَاْتُوْنَ الرِّجَالَ وَتَقْطَعُوْنَ السَّبِيْلَ ۙ

آیا شما مردم | می آئید | به مردان؟ | ومیزنید | راه را

شما همراه مردان بدفعلی میکنید و قطاع طریق میکنید

وَتَاْتُوْنَ فِيْ نَادِيْكُمُ الْمُنْكَرَ ۭ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖٓ

ومیکنید شما | درمحافل خود | کارهای خراب | پس نبود | جواب | قوم او

و در مجلس پر کارهای نامناسب میکنید جواب قوم تنها این بود که

إِلَّآ أَن قَالُوا ائْتِنَا بِعَذَابِ اللَّهِ

مگر | اینکه | ایشان گفتند | بیار برما | عذاب | خدارا

(برو) عذاب خدا بما بیارید

إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي

اگر هستی | از راستگویان | گفت | ای پروردگار من! | مدد بده مرا

اگر تو در وعده خود راست میگوئی؟ لوط دعاء خواست که ای رب من! تو در مقابله این

عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾ وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ

برقوم مفسدان | وچون | رسیدند | فرستادگان ما | به ابراهیم

مفسدین مرا مدد کن، و وقتیکه فرشتگان ما به ابراهیم مژده (پیدا شدن پسر) برد

بِالْبُشْرَىٰ قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا أَهْلِ هَٰذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ

به بشارت | گفتند | هرآینه ما | هلاک کننده ایم | باشنده گان این قریه را | هرآینه

این هم گفت که ما اهل این قریه را تباه میکنیم زیرا که

أَهْلَهَا كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا

اهل آن | بودند ظالمان | اوگفت | هرآینه | درآن | لوط (هم) است | گفتند

این مردم بسیار بد عمل هستند ابراهیم فرمود درآن جای لوط سکونت دارد آنها گفت

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَن فِيهَا لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا

ما | داناتر هستیم | به آنکه | درآن است | هرآینه نجات میدهیم اورا | ومردم خانه اورا | مگر

بما خوب معلوم است که درآن جای کیست؟ ما لوط و اهل اورا نجات میدهیم

امْرَأَتَهُ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَلَمَّا أَن جَاءَتْ

نه زن او | باشد آن | از باقی ماندگان | ووقتیکه | آمدند

مگر تنها زن او در باقی ماندگان میباشد و وقتیکه به لوط فرشتگان ما رسید

رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالُوا

فرستاده گان ما | نزدلوط | اندوهناک شد به ایشان | وتنگ دل شد | به ایشان | دردل | وگفتند

پس او برایشان اندوهناک شد، و دل اش تنگ شد، و فرشتگان گفت

لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنَجُّوكَ وَأَهْلَكَ إِلَّا

مترس | وغم مکن | هرآینه ما | نجات میدهیم ترا | وبه مردم خانه تو | مگر

تو درغم مباش، ما ترا و مردم خانه ترا حتماً نجات میدهیم مگر تنها زن تو

امْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰ أَهْلِ

نه زن تو | هست | از باقی ماندگان | هرآینه ما | نازل میکنیم | به باشندگان

که همراه دیگران در عذاب می ماند ما بر اهل این قریه

ع ۸ ۱۵

هٰذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَآءِ بِمَا كَانُوْا يَفْسُقُوْنَ ﴿٣٤﴾

این قریه | عذاب | از آسمان | به آن سبب | که بودند بدکاری میکردند

از آسمان عذاب فرود می آریم زیرا که ایشان بدعمل هستند۔

وَلَقَدْ تَّرَكْنَا مِنْهَآ اٰيَةًۢ بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿٣٥﴾

وهرآینه گذاشتیم ما | از آن | نشانه | آشکارا | برای قوم | که عقل دارند

و ما از این قریه تباه شده بعض نشانه ها تا اکنون هم گذاشتیم برای عقلمندان۔

وَاِلٰى مَدْيَنَ اَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۙ فَقَالَ يٰقَوْمِ اعْبُدُوا اللّٰهَ

وفرستادیم بسوی مدین | برادر ایشان | شعیب | پس گفت | ای قوم من! | عبادت کنید | خدارا

و به مردم برادر ایشان شعیب را فرستادیم' او گفت ای قوم من! عبادت کنید خدارا

وَارْجُوا الْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَلَا تَعْثَوْا فِى الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿٣٦﴾

وامید بدارید | روز | آخرت را | ومگردید | در زمین | فسادکنندگان

و به روز آخرت امید بدارید و در ملک فساد مکنید

فَكَذَّبُوْهُ فَاَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَاَصْبَحُوْا فِىْ دَارِهِمْ

پس تکذیب کردند اورا | پس گرفتند ایشان را | زلزله | پس شدند در وقت صبح | در خانه های خود

ایشان شعیب را تکذیب کردند پس ایشان را زلزله گرفتند' آنها صبح درخانه های خود

جٰثِمِيْنَ ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَّثَمُوْدَا۠ وَقَدْ تَّبَيَّنَ لَكُمْ مِّنْ مَّسٰكِنِهِمْ ۫

بزانو افتیده گان | وهلاک کردیم عادرا | وثمودرا | وواضح شد | به شما | ازخانه های ایشان

بر زانو افتیده گان بودند' و عاد و ثمود را هلاک کردیم' و این تباهی ایشان را از خانه های باقی مانده آشکارا است

وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ

وشائسته کرد | ایشان را | شیطان | اعمال ایشان | پس منع کرده بود ایشان را | از راه

و شیطان برای ایشان کارهای بد آنها شائسته کرده بود' پس ایشان را از راه درست منع کرده بود

وَكَانُوْا مُسْتَبْصِرِيْنَ ﴿٣٨﴾ وَقَارُوْنَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامٰنَ ۫

وبودند | دانایان | وقارون | وفرعون | وهامان (راهم هلاک کردیم)

باینکه ایشان مردم هوشیار بودند و قارون و فرعون و هامان را هم هلاک کردیم

وَلَقَدْ جَآءَهُمْ مُّوْسٰى بِالْبَيِّنٰتِ فَاسْتَكْبَرُوْا فِى الْاَرْضِ

وهرآینه آمده بود به ایشان | موسیٰ | به دلائل واضح | پس تکبر کردند | در زمین

و به ایشان موسیٰ نشانه های آشکارا آورده بود مگر ایشان در ملک سرکشی میکردند

وَمَا كَانُوْا سٰبِقِيْنَ ﴿٣٩﴾ فَكُلًّا اَخَذْنَا بِذَنْۢبِهٖ ۚ فَمِنْهُمْ

ونبودند ایشان | سبقت کنندگان | پس هریکی | گرفتیم ما | به گناه او | پس بعضی از ایشان

و ایشان از (گرفت من) فرار کرده نتوانستند پس ما همه ایشان را بسبب گناهان ایشان گرفتیم۔ بر بعضی

مَّنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا ۚ وَمِنْهُم مَّنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ ۚ

آن است | کرفرستادیم بروی | سنگها | وبرخی ازآنها | آن بود | گرفت اورا | آواز سخت

سنگ باران نمودیم، و بعضی را یک آواز سخت گرفتند

وَمِنْهُم مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ ۚ وَمِنْهُم مَّنْ

وبرخی ازایشان | آن بود | که فروبردیم ما | اورا | درزمین | وازایشان | آن است

و بعضی چنین بودند که درزمین فرود بردیم و بعضی را غرق ساختیم

أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ

که غرق ساختیم | ونیست | خدا | که ظلم کند برایشان | لیکن | بودند | برخود

و خداوند برایشان ستم نکرده بود بلکه خود ایشان بر نفسهای خود

يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ

که ستم میکردند | مثال | آنانیکه | گرفتند | بجز | خدا | دوستان

ظلم میکردند، آنانیکه خدا را ترک کرده است و معبودان را گرفتند

كَمَثَلِ الْعَنكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ

مانندمثال | عنکبوت است | که گرفت | یک خانه | وهرآینه | سسترین خانها

مثال آن مانند عنکبوت است، که برای خود یک خانه بسازد و درخانه ها ضعیف ترین خانه

لَبَيْتُ الْعَنكَبُوتِ ۖ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ

خانه | عنکبوت است | اگر | آنها بدانند | هرآینه خدا | میداند

خانه عنکبوت است کاش! ایشان به این سخن می فهمیدند، هر آینه به خداوند آن همه چیزها

مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِ مِن شَيْءٍ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾

آنچه میپرستند | بجزاو | ازهرچه که باشد | واوست | غالب | باحکمت

معلوم است که ایشان بدون الله آن را میخوانند، و او با قدرت و باحکمت است۔

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَا

واین | مثالها | بیان میکنیم | مردم را | ونمی فهمند به آن مثالها

و این آن مثالها است که به مردم بیان میکنیم و به این آن مردم مفهمند که

إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ

مگر | دانایان | آفرید | خدا | آسمانها | وزمین را

دانا باشند، خداوند متعال آسمانها و زمین را به یک طریقه مناسب آفریده است

بِالْحَقِّ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾

به صدق | هرآینه | دراین | نشانه است | مؤمنان را

و دراین برای مؤمنان یک دلیل بزرگ است۔

اُتْلُ مَآ اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ ؕ

تلاوت کن تو | از آنچه | وحی کرده شد | بسوی تو | از کتاب | وقائم کن | نمازرا

(ای نبی!) کدام کتاب که بتو بذریعه وحی نازل شده است آن را تلاوت کن۔ و نماز را قائم کن۔

اِنَّ الصَّلٰوةَ تَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ ؕ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ

هرآینه | نماز | منع میکند | از بی حیائی | واز فعل ناپسند | وهرآینه یاد | خدا

هر آینه نماز انسان را از کارهای خراب و بی حیائی منع میکند، و یاد خداوند بسیار

اَكْبَرُ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُوْنَ ﴿۴۵﴾ وَلَا تُجَادِلُوْٓا اَهْلَ الْكِتٰبِ

بسیار بزرگ است | وخدا | میداند | آنچه | میکنید | وبحث مکنید | با اهل کتاب

سخن بزرگ است، و خداوند به کارهای شما، دانا است و همراه اهل کتاب به سختی نی بلکه

اِلَّا بِالَّتِيْ هِيَ اَحْسَنُ ۖ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ وَقُوْلُوْٓا

مگر | به چنین طریقه | که آن بسیار درست باشد | مگر | آنانیکه | ظلم کردند | از ایشان | وبگوئید

به طریقه مناسب بحث کنید، البته کسیکه تجاوز کند، و شما این بگوئید

اٰمَنَّا بِالَّذِيْٓ اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَاُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَاِلٰهُنَا وَاِلٰهُكُمْ

ما ایمان آوردیم | به آنچه | نازل کرده شد | بما | که فرود آورده شد | بشما | ومعبود ما | ومعبود شما

که ما به آن کتاب هم ایمان داریم که بما آمده است و به آن کتاب هم که بشما آمده است و معبود ما و شما

وَاحِدٌ وَّنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ

یکی است | وما | اورا | فرمان برداریم | وهمچنین | ما نازل کردیم | بسوی تو

یکی است، و ما همه احکام اورا قبول میداریم، و همچنین ما بتو این کتاب فرستادیم

الْكِتٰبَ ؕ فَالَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ ۚ وَمِنْ

کتاب (قرآن) | پس آنانیکه | دادیم به ایشان | کتاب | ایشان ایمان می آرند به آن | وبرخی

پس به آنانیکه ما سابقاً کتاب دادیم اکنون ایشان به این کتاب هم ایمان دارند و دراین

هٰٓؤُلَآءِ مَنْ يُّؤْمِنُ بِهٖ ؕ وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا الْكٰفِرُوْنَ ﴿۴۷﴾

ازاین | آن است که ایمان می آرند | به آن | ونه میکند | انکار | از آیات ما | مگر | کافران

(مشرکین) هم بعضی مردم به این کتاب ایمان و از آیات ما غیر از کافران کسی دیگر انکار نه میکند

وَمَا كُنْتَ تَتْلُوْا مِنْ قَبْلِهٖ مِنْ كِتٰبٍ وَّلَا تَخُطُّهٗ بِيَمِيْنِكَ

ونه میخواندی تو | پیش ازاین | کدام کتاب | ونه می نوشتی آن را | بدست راست خود

و پیش از این تو نه کتاب خوانده بودی و نه به دست راست خود کتاب نوشته کرده بودی

اِذًا لَّارْتَابَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿۴۸﴾ بَلْ هُوَ اٰيٰتٌۢ بَيِّنٰتٌ

دران صورت | هرآینه شک میکردند | دروغ گویان | بلکه | آن (قرآن) | آیاتها است | واضح

ورنه این باطل پرستها برتو شک میکردند بلکه این کتاب دلائل آشکارا است

فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ ۚ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا

درسینه‌های | آنانیکه | داده شد | علم | ونه میکنید | انکار | از آیات ما | مگر

درسینه های آن مردم که علم داده شده بود و از آیات ما مردم دیگران نه بلکه

الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾ وَقَالُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِنْ رَبِّهِ ۖ

ظالمان | وایشان میگویند | چرا | نازل نشد | بروی | نشانه‌ها | ازطرف رب او

ظالمان انکار میکنند و ایشان میگویند که به این پیغمبر چرا از طرف رب خود نشانه غیبی نازل نمی شود؟

قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٥٠﴾ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ

بگو | هرآینه نشانه‌ها | نزد خدا است | وهرآینه من ترسانندام | آشکارا | آیا کافی نیست ایشان را

به ایشان بگو که نشانه ها دردست خدا است و من فقط یک ترساننده هستم، که سخن صفا میگویم آیا به ایشان این سخن

أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ

که ما | فرستادیم | برتو | کتاب | که خوانده میشود | برایشان | هرآینه

کافی نیست، که ما بتو این کتاب فرستاده ایم که به ایشان خوانده میشود؟ هر آینه دراین

فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ كَفَىٰ

دراین | رحمت است | ونصیحت | برای آن قوم | که یقین میکنند | بگو | کافی است

کتاب برای ایمان دار رحمت و نصیحت است ای نبی! تو به ایشان بگو

ع ۶

بِاللَّهِ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا ۖ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ

الله | میان من | ومیان شما | گواه | اومیداند | به آنچه | درآسمانها

که تنها خداوند میان ما و شما کافی است برای گواهی، به او چیزهای آسمانها و زمین معلوم است

وَالْأَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا بِاللَّهِ أُولَٰئِكَ

وزمین است | وآنانیکه | ایمان می آرند؟ | به دروغ | وانکار کردند | به خدا | ایشان است

و آنانیکه برباطل ایمان دارند، و از خداوند انکار میکنند، پس این مردم

هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ ۚ وَلَوْلَا أَجَلٌ

زیانکاران | وازتو شتاب میخواهند | عذاب | واگر نبود | وقت

در خساره اند، و این مردم در خواستن عذاب عجله میکنند، و اگر از پیش وقت هر چیز

مُسَمًّى لَجَاءَهُمُ الْعَذَابُ ۚ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾

مقرر | هرآینه می آمد به ایشان | عذاب | وهرآینه می آید به ایشان | ناگهان | وایشان | نه میدانند

مقرر نمی بود، برایشان عذاب می آمد و برایشان عذاب ناگهان می آید، و به ایشان خبر هم نباشد

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٤﴾

زود میخواهند از تو | عذاب | وهرآینه | جهنم | احاطه میکند | کافران

ایشان از تو برآمدن عذاب عجله میکنند و دراین شک نیست که جهنم کافران را گیر میکند.

يَوْمَ يَغْشٰهُمُ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ

روز یکه | فرا گیرد ایشان را | عذاب | از بالای ایشان | واز زیر پاهای ایشان

روز یکه برایشان عذاب از بالا و از زیر پای فرا گیرند

وَيَقُوْلُ ذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۵۵﴾ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

ومیگوید الله | بچشید | آنچه | شما میکردید | ای بندگان من! | آنانیکه | ایمان آوردند

و خداوند گوید که شما که چیزی را میکردید مزه آن را بچشانید' ای بندگان مؤمن من!

اِنَّ اَرْضِيْ وَاسِعَةٌ فَاِيَّايَ فَاعْبُدُوْنِ ﴿۵۶﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ

هرآینه | زمین من | کشاده است | پس خاص مرا | پرستید | هر | نفسی | چشنده

هر آینه زمین من وسیع است پس شما تنها عبادت من کنید' هر زنده حتماً مزه مرگ را

الْمَوْتِ ۛ ثُمَّ اِلَيْنَا تُرْجَعُوْنَ ﴿۵۷﴾ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

مرگ است | باز بسوی ما | گردانیده شوید | وآنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند

می چشد' باز هم شما بسوی من باز گشت می کنید' و آنانیکه ایمان آوردند و کارهای نیک

الصّٰلِحٰتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِّنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

نیک | هرآینه جای میدهیم ایشان را | در جنت | در بالاخانه ها | که میرود | از زیر آن

میکنند' به ایشان در بالاخانه' جنت جای میدهیم که زیر آن جویها

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ نِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ﴿۵۸﴾ الَّذِيْنَ صَبَرُوْا

جویها | همیشه میباشد | درآن | نیک است | ثواب | عمل کنندگان | آنانکه | صبر کردند

میرود' همیشه درآن جای سکونت میکنند (بدله نیک عمل کننده گان) بسیار درست است۔ یعنی آنانیکه صبر کردند

وَعَلٰى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُوْنَ ﴿۵۹﴾ وَكَاَيِّنْ مِّنْ دَآبَّةٍ لَّا تَحْمِلُ

وبر پروردگار خود | توکل میکنند | وبسا | جانوران | که برنمیدارند

و به رب خود توکل میکنند' و بسا جانوران چنین است که بر نمیدارند برای خود روزی

رِزْقَهَا ۖ اَللّٰهُ يَرْزُقُهَا وَاِيَّاكُمْ ۖ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿۶۰﴾

روزی خودرا | خدا | روزی میدهد ایشان را | وبشما هم | واو | شنوادانا است

خداوند (ج) به ایشان هم روزی میدهد و بشما هم و او هر چیزی را میشنود و دانا است

وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَسَخَّرَ

واگر پرسی ایشان را | که است | که آفرید | آسمانها | وزمین را | وتابع گردانید

و اگر پرسی ایشان را که آن ذات کیست که آسمانها و زمین را آفریده است و آفتاب و

الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ۚ فَاَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ﴿۶۱﴾ اَللّٰهُ

آفتاب | وماه را | هرآینه گویند | خدا | پس چگونه | بازگردانیده میشوند؟ | خدا

ماه را بکار انداخته است؟ پس ایشان هر آینه گویند که الله' باز ایشان به کدام طرف روان است؟ الله!

يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ وَيَقْدِرُ لَهٗ

فراخ میکند | روزی | آن راکه | بخواهد | از بندگان خود | وتنگ میکند | اوراکه بخواهد

آن ذات است که دربندگان خود به رضاء خود روزی کسی را فراخ میکند، وکسی را روزی اش تنگ میکند

اِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۶۲﴾ وَلَئِنْ سَاَلْتَهُمْ مَّنْ نَّزَّلَ

هرآینه | خدا | به هر | چیزی | دانااست | واگر | پرسی ایشان را | کیست | که فرودآورد

هر آینه خداوند به هر چیز خوب دانا است و اگر از ایشان پرسی که کیست که از بالا آب فرود آورد

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَاَحْيَا بِهِ الْاَرْضَ مِنْۢ بَعْدِ مَوْتِهَا

از آسمان | آب را | پس زنده ساخت | به آن | زمین را | بعداز | مردن آن

و زمین را بعد از مردن آن دوباره زنده ساخت؟

ع لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿۶۳﴾

هرآینه گویند | خدا | بگو | همه تعریفها خدارااست | بلکه | اکثرایشان | عقل ندارند

ایشان گویند که الله، تو بگو که همه ثنا خدارا است مگر درایشان اکثر آنها نمی دانند

وَمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا لَهْوٌ وَّلَعِبٌ ؕ وَاِنَّ الدَّارَ الْاٰخِرَةَ

و نیست | این | زندگی | دنیا | مگر | بازی | بیهوده | وهرآینه | سرای | آخرت

و این زندگی دنیا غیر بازی و او چیزی دیگری نیست، و زندگی اصلی

لَهِیَ الْحَيَوَانُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿۶۴﴾ فَاِذَا رَكِبُوْا فِی الْفُلْكِ

همان است | اصل زندگی | کاش | ایشان میدانستند | پس چون | سوارشدند | درکشتی

زندگی آخرت است کاش! ایشان میدانستند، وقتیکه ایشان درکشتی سوار شوند

وقف لازم

دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۚ فَلَمَّا نَجّٰهُمْ

میخوانند الله را | خالص کنندگان | برای او | عبادت | باز وقتیکه | نجات دهد ایشان را

پس به اعتقاد خالص خدارا یاد میکنند پس وقتیکه ایشان را به زمین خشک

اِلَى الْبَرِّ اِذَا هُمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿۶۵﴾ لِيَكْفُرُوْا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ۚ

به زمین خشک | ناگهان ایشان | شرک میکنند | تاانکارکنند آنها | ازآنچه | دادیم ایشان را

نجات دهیم پس فوراً به خداوند شریکان می سازند و چیزی را که به ایشان دادیم ناشکری آن را میکنند

وَلِيَتَمَتَّعُوْا ۫ فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ﴿۶۶﴾ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّا جَعَلْنَا

وکه ایشان فائده گیرند | زود است که بدانند | آیا ایشان ندیدند | که ما | ساختیم

و برای اینکه چند روز فائده گیرند زود است که خود ایشان بدانند، آیا ایشان فکر نکردند که ما زمین

حَرَمًا اٰمِنًا وَّيُتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ؕ اَفَبِالْبَاطِلِ

حرم | امن والا | وابوده میشوند | مردم | گرداگردایشان | پس آیا بر باطل

حرم را جای امن گردانیدیم و از علاقه جات گردا گرد آن مردم به روز اخراج کرده میشوند پس آیا ایشان باز هم

يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللّٰهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى

ایمان می ارند | و به نعمت خدا | ناشکری میکنند | وکیست | ظالم تر | از آنکه | بسته کند

معبودان باطل ایمان می آرید و از نعمتهای خداوند ناشکری میکنید و کیست ظالم تر از آن که

عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَآءَهٗ اَلَيْسَ

برخدا | دروغ | یا تکذیب کرد | سخن راست را | چون | بیاید پیش او | آیا نیست

بر خداوند دروغ بسته میکند و یا اینکه سخن حق به وی برسد به آن نسبت دروغ کند

فِيْ جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكٰفِرِيْنَ ﴿٦٨﴾ وَالَّذِيْنَ جَاهَدُوْا فِيْنَا

در جهنم | جای | کافران را | وآنانکه | جهاد کردند | (در راه ما)

آیا جای سکونت کافران در دوزخ نیست؟ و آنانیکه در راه دین ما

لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا وَاِنَّ اللّٰهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٦٩﴾

هر آینه نشان میدهیم ایشان را | راه های خود | وهر آینه خداوند | با | نیکو کاران است

کوشش میکنند ما به ایشان راه های خود مینمایم و هر آینه خداوند با نیکو کاران است

سُوْرَةُ الرُّوْمِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ — سِتُّوْنَ اٰيَةً وَّسِتُّ رُكُوْعَاتٍ

سورة روم در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | شصت آیت و شش رکوع است

آغاز بنام خداوند میکنم که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

الٓمّٓ ﴿١﴾ غُلِبَتِ الرُّوْمُ ﴿٢﴾ فِيْٓ اَدْنَى الْاَرْضِ وَهُمْ

الٓمّٓ | مغلوب شدند | رومیان | درنزدیک ترین | زمین | وایشان

الٓمّٓ- رومیان (در علاقه نزدیک شام) از دست (ایران) مغلوب شدند و ایشان بعد از این

مِّنْ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُوْنَ ﴿٣﴾ فِيْ بِضْعِ سِنِيْنَ

بعد از | مغلوبیت ایشان | غالب میشوند | در چند | سالها

مغلوبیت در دوران چند سال باز غالب خواهند شد

لِلّٰهِ الْاَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَّفْرَحُ

در دست خدا است همه کارها | پیش از این | وبعد از آن | ودر آن روز | خوش میباشند

پیش هم اختیار به خدا بوذ و بعداً هم اختیار به خدا است و درآن روز مسلمانها

الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿٤﴾ بِنَصْرِ اللّٰهِ يَنْصُرُ مَنْ يَّشَآءُ وَهُوَ

مؤمنان | به مدد خدا | او مدد میدهد | هر کرا | که بخواهد | واو

خوش میباشند به امداد خداوند اوکه درباره کسی بخواهد مدد میکند و او غالب است

الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ﴿٥﴾ وَعْدَ اللّٰهِ لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ وَعْدَهٗ

غالب | مهربان است | وعده است خدا را | خلاف نه میکند | خدا | وعده خود را

رحم کننده است این وعده خداوند است خداوند از وعده خود خلاف نمی کند

وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ⑥ يَعْلَمُوْنَ ظَاهِرًا

لیکن | اکثر | مردم | نه میدانند | میدانند | به (حالت) آشکارا

مگر اکثر مردم به این نمیدانند این مردم تنها به زندگی سراسر دنیا

مِّنَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَهُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ غٰفِلُوْنَ ⑦

اززندگی دنیا | وایشان | از آخرت | بی خبرهستند

میفهمند، و از آخرت بالکل ناخبر هستند.

اَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوْا فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ ۫ مَا خَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ

آیا | فکر نه میکنند | درنفسهای خود | که نه آفریده است | خدا آسمانها

آیا ایشان دردلهای خود این فکر نکردند که خداوند آسمانها و زمین و چیزهای که درمیان آن است

وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُّسَمًّى ۭ

وزمین را | و آنچه | میان هردو است | مگر | بتدبیر درست | و یک مقرر وقت

عبث نه بلکه برای یک حکمت آفریده است و برای یک موده مقرر آفریده است

وَاِنَّ كَثِيْرًا مِّنَ النَّاسِ بِلِقَاۗئِ رَبِّهِمْ لَكٰفِرُوْنَ ⑧

وهرآینه | بسیاری | ازمردم | ازملاقات رب خود | منکراست

و بسیاری مردم از ملاقات رب خود منکر هستند.

اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

آیا سیر نکردند | درزمین | که ببینند | چگونه | بود | انجام

آیا ایشان در ملک سیر نکردند که ببینند که انجام مردم سابقه از ایشان چگونه بود؟

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ كَانُوْٓا اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَّاَثَارُوا

آنانیکه | پیش از ایشان بودند | بودند زیاده | از ایشان درقوت | وقلبه کردند

آنها از ایشان درطاقت هم زیاد بودند و در

الْاَرْضَ وَعَمَرُوْهَآ اَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوْهَا وَجَاۗءَتْهُمْ

زمین را | وآن را آباد کرده بود | زیاد | ازآنچه | ایشان آباد کرده بود | وآمده بود به ایشان

زمین کاشت هم زیاد کرده بودند و بکدام اندازه که ایشان آبادی کرده است آبادی آنها از این هم زیاد بود

رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ۭ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ

پیغمبران ایشان | به دلائل واضح | پس نبود | خدا | که ظلم کند برایشان | لیکن

و پیغمبران ایشان به آنها معجزه هم آورده بودند و خداوند به ایشان ستم نکرده بود مگر

كَانُوْٓا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ⑨ ۭ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِيْنَ

بودند | برنفسهای خود | که ظلم میکردند | باز | بود | آنجام | آنانیکه

ایشان به نفسهای خود تجاوز میکردند باز آنانیکه کارهای بد کردند انجام ایشان

أَسَاءُوا السُّوٓأَىٰ أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا

بدی کردند | بد | برای اینکه | تکذیب کردند | به آیات خدا | و بودند به آن

بسیار بد شد زیرا که ایشان آیات خداوند را تکذیب کردند و بر آن

يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾ اللَّهُ يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ

ع ۱۰

استهزاء میکردند | خدا | اول دفع پیدا میکند | مخلوق را | باز | دوباره زنده میکند آن را | باز

مسخره میکردند، خداوند مخلوق را دفع اول پیدا میکند، باز بار دوم هم او پیدا میکند باز

إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾

بسوی وی | بازگردانیده میشوید | وروزیکه | قائم شود قیامت | مایوس میشود | مجرمان

هم بسوی او باز گشت شما است و روزیکه قیامت بیاید مجرمان مأیوس میمانند۔

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَٰٓؤُا وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ

ونباشد | ایشان را | از شریکان ایشان | سفارشی | و باشند آنها | از شریکان خود

و در شرکای خود ساخته ایشان هیچ یکی سفارش کننده آنها نمی باشد و آنها از شریکان خود

كَافِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾

منکر | وروزیکه | قائم شود | قیامت | در آن روز | ایشان جدا جدا میشوند

منکر شوند و روزیکه قیامت بیاید درآن روز این مردم جدا جدا (گروه) شوند۔

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ

پس آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | پس ایشان | در (باغ) جنت

آنانیکه ایمان آورده بودند و کارهای نیک کرده بودند پس ایشان در باغهای جنت

يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ

خوشحال میباشند | وآنانیکه | منکر شدند | وتکذیب کردند | به آیات ما | و به ملاقات آخرت

خوشحال میباشند، و آنانیکه کفر کرده بودند و آیات مارا و آمدن آخرت را دروغ گفته بودند

فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ

پس ایشان | در عذاب | حاضر کرده میباشند | پس پاکی بیان کنید خدارا | وقتیکه | شام میکنید شما

پس ایشان در عذاب گرفتار حاضر کرده میشوند پس شما در اوقات صبح و شام پاکیزه گی

وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

ووقتیکه | صبح میکنید شما | واوراست | حمد | در آسمانها | و زمین

خدا بیان کنید، و در آسمانها و زمین هم حمد اوست

وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ

ودرآخر روز | ووقتیکه شما در زوال داخل میشوید | بیرون می آرد او | زنده را | از مرده

و در صبح او باشید و در وقت آخر روز و ظهر او از مرده زنده بیرون می آرد

وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ؕ

و بیرون می آرد | مرده را | از زنده | و زنده میسازد | زمین را | بعد | از مرگ آن

و از زنده مرده و زمین را بعد از مرگ آن (خشک) شدن آن زنده میکند۔

وَكَذٰلِكَ تُخْرَجُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ خَلَقَكُمْ مِّنْ تُرَابٍ

وهم چنین | بر آورده میشوید | و از نشانه های اوست | که | آفرید شمارا | از خاک

و هم چنین شما هم بر آورده میشوید و یک نشانه او این است که شمارا از خاک آفرید پس

ثُمَّ اِذَآ اَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُوْنَ ﴿۲۰﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ اَنْ

باز | ناگهان | شما | انسان شدید | هر جای پراگنده شدید | و از نشانه های اوست | که

در چند روزها (ناگهان) شما انسان شدید و در هر جای پراگنده شدید، و در نشانه های او این است که شما

خَلَقَ لَكُمْ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا لِّتَسْكُنُوْٓا اِلَيْهَا

آفرید | شمارا | از جنس شما | زنان را | تا آرام یابید | با ایشان

را از جنس شما زنان آفرید تا همراه آنها آرام یابید

وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَّوَدَّةً وَّرَحْمَةً ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ

و پیدا کرد | میان شما | محبت | و رحمت | هر آینه | دراین | نشانه ها است

و میان زن و شوهر اش محبت آفرید دراین برای آن مردم نشانه ها است

لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ

آن قوم را که | فکر میکنند | و از نشانه های اوست | پیدایش | آسمانها

که از عقل کار میگیرند، و در نشانه های او پیدایش آسمانها و زمین هم است

وَالْاَرْضِ وَاخْتِلَافُ اَلْسِنَتِكُمْ وَاَلْوَانِكُمْ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

و زمین | و اختلاف | زبانهای شما | و رنگهای شما | هر آینه | دراین

و اختلاف رنگهای شما و زبانهای شما است هر آینه دراین برای مردم دانشمندان

لَاٰيٰتٍ لِّلْعٰلِمِيْنَ ﴿۲۲﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖ مَنَامُكُمْ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ

نشانه ها است | برای عالمان | و از نشانه های اوست | خوابیدن شما | در شب | و روز

نشانه ها و دلائل است و در نشانه های او خواب شما در شب و روز است

وَابْتِغَآؤُكُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ

و طلب کردن شما | از مهربانی او | هر آینه | دراین | نشانه ها است | برای آن قوم

و از فضل او تلاش روزی شما است هر آینه دراین نشانه ها است برای آن مردم

يَّسْمَعُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖ يُرِيْكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا

که میشنوند | و از نشانه های اوست | که مینماید بشما | برق را | برای خوف

که از عقل کار میگیرند و در نشانه های او این است که بشما مینماید برق در آن ترس هم است

وَّطَمَعًا وَّيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فَيُحْيٖ بِهِ الْاَرْضَ

وبه امید | و فرود می آرد | از آسمان | آب را | پس زنده میگرداند | به آن زمین

و امید های باران هم، و او از بالا آب فرود می آرد باز زمین را پس از خشک شدن زنده میکند

بَعْدَ مَوْتِهَاؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿۲۴﴾

بعد | از مرگ آن | هر آینه | در آن | نشانه ها است | آن قوم را | که عقل دارند

و تازه میسازد هر آینه دراین برای آن مردم نشانه ها است که از عقل کار میگیرند۔

وَمِنْ اٰيٰتِهٖۤ اَنْ تَقُوْمَ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ بِاَمْرِهٖؕ

و از نشانه های اوست | که قائم است | آسمان | و زمین | بحکم او

و یک نشانه او این است که آسمان و زمین بحکم او ایستاده است

ثُمَّ اِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةًۖ مِّنَ الْاَرْضِۖ اِذَاۤ اَنْتُمْ تَخْرُجُوْنَ ﴿۲۵﴾

باز وقتیکه | بخواند شمارا | به یک بار خواستن | از زمین | ناگهان شما | بر آورده میشوید

باز وقتیکه شمارا از داخل زمین بخواهد پس شما ناگهان بیرون آید۔

وَلَهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِؕ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ﴿۲۶﴾ وَهُوَ الَّذِيْ

و هست اورا | آنکه | در آسمانها | و زمین است | هر یک | اورا | فرمانبردار است | و اوست که

و اورا است همه آنچه در آسمانها است و در زمین و همه مخلوق اوست و همه به او تابع است و خداوند آن ذات است

يَبْدَؤُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيْدُهٗ وَهُوَ اَهْوَنُ عَلَيْهِؕ وَلَهُ

پیدا میکند بار اول | مخلوق را | باز دوباره پیدا میکند آن را | و آن زیاده آسان است | بروی | و هم اورا

که مخلوق را بار اول پیدا میکند و بار دوباره هم پیدا میکند و این کار به او آسان است و در

الْمَثَلُ الْاَعْلٰى فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ

شان | بلند است | در آسمانها | و زمین | و او | غالب

آسمانها و زمین شان او بسیار بلند است و او بسیار غالب و باحکمت است

الْحَكِيْمُ ﴿۲۷﴾ ضَرَبَ لَكُمْ مَّثَلًا مِّنْ اَنْفُسِكُمْؕ هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا

باحکمت است | بیان کرد او | شمارا | یک مثال | از حال شما | آیا برای شما | از آنکه

خداوند یک مثال توحید هم از شما بیان کرده است، آیا کدام غلامان که شما مالک آن هستید

مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ مِّنْ شُرَكَآءَ فِيْ مَا رَزَقْنٰكُمْ فَاَنْتُمْ

مالک باشد | دستهای راست شما | کدام شریک است؟ | در آنچه | دادیم بشما | که شما

در ایشان کسی چنین هم است که در آن رزق که بشما داده ایم مانند شما شریک هستند؟

فِيْهِ سَوَآءٌ تَخَافُوْنَهُمْ كَخِيْفَتِكُمْ اَنْفُسَكُمْؕ كَذٰلِكَ نُفَصِّلُ

در آن | برابر شوید | چنانچه میترسید شما از آنها | مثلیکه میترسید | از خود | هم چنین | ما بیان میکنیم

که شما در فکر ایشان چنین هستید چنانچه درمیان خود در فکر یک دیگری هستید؟ ما مردم هوشیار را

الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَّعْقِلُوْنَ ﴿۲۸﴾ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا

نشانه ها | برای آن قوم | که میدانند | بلکه | پیروی کردند | آنانیکه | ظلم کردند

دلائل صفا صفا بیان میکنیم (نی) بلکه این ظالمان بی فهم و بی دلیل بر خواهشات خود

اَهْوَآءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ فَمَنْ يَّهْدِيْ مَنْ اَضَلَّ اللّٰهُ ؕ

خواهشات خودرا | بدون علم | باز کیست | که راه نماید | آن را که | گمراه کرد | خدا

پیروی میکنند پس چنین مردم را که به راه راست آرند آن را که خدا گمراه کرده باشد؟

وَمَا لَهُمْ مِّنْ نّٰصِرِيْنَ ﴿۲۹﴾ فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّيْنِ حَنِيْفًا ؕ

ونیست | ایشان را | کسی مددگار | پس قائم کن تو | روی خودرا | به طرف دین | به یک طرف شده

و به ایشان هیچ مددگار نباشد، پس تو همیشه روی خود را بطرف دین نگه دار و به یک طرف باش

فِطْرَتَ اللّٰهِ الَّتِيْ فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا ؕ لَا تَبْدِيْلَ لِخَلْقِ اللّٰهِ ؕ

این فطرت خدااست | آنکه | پیدا کرد مردم را برآن | نیست هیچ تبدیل | در دین خدا

به فطرت خداوند قائم باش! که خداوند همه مردم به آن آفریده است و چیزهای پیدا کرده خداوند را بدل نمودن مناسب نیست

ذٰلِكَ الدِّيْنُ الْقَيِّمُ ۙ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۰﴾ قلا

هم این است | دین | درست | ولیکن | اکثر | مردم | نه میدانند

هم این است دین درست مگر اکثر مردم نمیدانند.

مُنِيْبِيْنَ اِلَيْهِ وَاتَّقُوْهُ وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَلَا تَكُوْنُوْا

رجوع کنندگان | بسوی او | وبترسید ازاو | وقائم کنید | نماز را | ومباشید شما

مردم! بسوی خداوند رجوع کنید و از او بترسید، و پابند نماز باشید و در مشرکین

مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۳۱﴾ لا مِنَ الَّذِيْنَ فَرَّقُوْا دِيْنَهُمْ وَكَانُوْا

از مشرکان | از آن مردم | که پاره پاره کردند | دین خودرا | وبودند

مباشید، آنانیکه دین خود را پاره پاره کردند و گروه گروه شدند

شِيَعًا ؕ كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُوْنَ ﴿۳۲﴾ وَاِذَا مَسَّ

گروه گروه | هریک | گروه | به آنچه | نزد ایشان است | خوش اند | وچون برسد

هر گروه به این خوشحال است که نزد ایشان است و وقتیکه به مردم

النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُّنِيْبِيْنَ اِلَيْهِ ثُمَّ اِذَآ اَذَاقَهُمْ

مردم را | تکلیف | میخواهند | رب خودرا | رجوع کنندگان | بسوی او | باز | چون بچشاند ایشان را

تکلیف برسد به رب خود زاری میکند باز وقتیکه مزه رحمت برایشان

مِّنْهُ رَحْمَةً اِذَا فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ﴿۳۳﴾ لا

از جانب خود | رحمت | در آن وقت | یک گروه | از ایشان | به رب خود | شریک میگیرند

بچشد باز بعضی مردم به رب خود شریکان شروع میکنند.

لِيَكْفُرُوا بِمَآ اٰتَيْنٰهُمْ ۗ فَتَمَتَّعُوا ۗ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿۳۴﴾

ناشکری کنند | از آن چیز | که دادیم به ایشان | پس بهره مند شوید | پس زود | میدانید

حاصل اینکه از نعمتهای داده شده ما ناشکری میکنند' پس شما فائده گیرید زود است که بشما انجام معلوم شود

اَمْ اَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهٖ

با نازل کردیم ما | بر ایشان | کدام دلیل | پس آن دلیل بیان میکند | آن چیز | که ایشان | به خدا

آیا ما به این کافران کدام سند نازل کردیم که به ایشان سخنهای شرک

يُشْرِكُونَ ﴿۳۵﴾ وَاِذَآ اَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا ۗ وَاِنْ

شریک میکنند | و چون | بچاشنیم | به مردم | کدام رحمت | پس ایشان خوش میشوند | بر آن | و اگر

بیان میکند؟ و وقتیکه ما به این مردم مزه مهربانی خود بچشانیم ایشان بر آن خوش میشوند

تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ ۢ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ اِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ ﴿۳۶﴾

برسد به ایشان | کدام بدی | بسبب آنکه | فرستاده است | دستهای ایشان | پس ناگهان ایشان ناامید شوند

(و شکر نه میکنند) و اگر از دست اعمال ایشان به آنها کدام مصیبت آید پس زود ناامید شوند (صبر نمی کنند)

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ۗ اِنَّ

آیا ایشان ندیدند | که هر آینه خدا | میکشاید | روزی را | آن را که | بخواهد | و تنگ میکند | هر آینه

آیا به ایشان معلوم نیست که خداوند درباره کسیکه بخواهد روزی اش فراخ میکند و برای کسیکه بخواهد تنگ میکند

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يُّؤْمِنُونَ ﴿۳۷﴾ فَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهٗ

در آن | نشانه هااست | برای آن قوم | که ایمان دارند | پس بده | رشته داران را | حق او

هر آینه دراین برای ایمان دار نشانه های بسیار است' پس شما به رشته داران خود و به مساکین

وَالْمِسْكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ ۗ ذٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ يُرِيْدُوْنَ

و به مسکین | و به مسافر (هم) | هم این | بهتر است آن مردم را | که میخواهند

و به مسافر حق ایشان بدهید این سخن برای آن مردم بسیار بهتر است که رضا مندی

وَجْهَ اللّٰهِ ۖ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۳۸﴾ وَمَآ اٰتَيْتُمْ مِّنْ رِّبًا

رضاء | خدا | و این مردم است | کامیاب | و آنچه شما میدهید | از سود

خداوند (ج) را میخواهند و این مردم کامیاب است و شما مردم که کدام رقم به سود میدهید

لِّيَرْبُوَا۠ فِيْٓ اَمْوَالِ النَّاسِ فَلَا يَرْبُوْا عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَمَآ

که زیاد شود آن | در مالهای | مردم | پس زیاد نه میشود | نزد خدا | و آنچه

که در مال مردم خلط شود' زیاد شود پس چنین چیز نزد خداوند زیاد نمی شود و که کدام زکوة برای رضاء

اٰتَيْتُمْ مِّنْ زَكٰوةٍ تُرِيْدُوْنَ وَجْهَ اللّٰهِ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُضْعِفُوْنَ ﴿۳۹﴾

شما میدهید | از صدقه | که میخواهید شما | رضاء خدا | پس این گروه | ایشان است دو چند کنندگان

خداوند میدهید پس چنین مردم مالهای خود را نزد خداوند به چند درجات زیاد میکند

اَللّٰهُ الَّذِیْ خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ یُمِیْتُكُمْ ثُمَّ یُحْیِیْكُمْ ؕ

(هم) الله است | آنکه | آفرید شمارا | باز اوروزی داد بشما | باز | میمیراند شمارا | باز | زنده میکند شمارا

خداوند آن ذات است که شمارا آفرید و باز بشما روزی داد و باز بشما مرگ می آرد و باز شمارا دوباره

هَلْ مِنْ شُرَكَآئِكُمْ مَّنْ یَّفْعَلُ مِنْ ذٰلِكُمْ مِّنْ شَیْءٍ ؕ

آیا | کسی است از شرکاء شما | که کند | از این کارها | چه چیز

زنده میکند، آیا در شرکای شما هم کسی است که دراین کار ها یکی را هم بکند؟

سُبْحٰنَهٗ وَتَعٰلٰی عَمَّا یُشْرِكُوْنَ ﴿۴۰﴾ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِی الْبَرِّ

پاک است او | وبلند است | از آنچه | ایشان شریک میکنند | ظاهر شد | فساد | درخشک

خداوند از شرکای پیدا کرده شده آنها بسیار پاک و بسیار بلند است به خشک و بحر (هر جای) بسبب اعمال بد مردم

وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ اَیْدِی النَّاسِ لِیُذِیْقَهُمْ بَعْضَ

وبحر | به سبب آن | که کرده است | دستهای | مردم | برای اینکه بچشاند او به ایشان | بعضی

فساد پراگنده شده است که خداوند به ایشان مزه بعضی اعمال (سزاء) آن

الَّذِیْ عَمِلُوْا لَعَلَّهُمْ یَرْجِعُوْنَ ﴿۴۱﴾ قُلْ سِیْرُوْا فِی الْاَرْضِ

از آنکه | ایشان کردند | برای اینکه ایشان | باز گردند | بگو | سیر کنید | درزمین

بچشاند شاید ایشان منع شوند ای پیغمبر! به ایشان بگو درهمه ملک سیر کنید

فَانْظُرُوْا كَیْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلُ ؕ كَانَ اَكْثَرُهُمْ

باز ببینید | چگونه | بود | انجام | آنانیکه | پیش بودند | بود اکثر ایشان

پس ببینید که مردم سابقه از شما انجام آنها چگونه بود؟ درایشان اکثر مردم

مُّشْرِكِیْنَ ﴿۴۲﴾ فَاَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّیْنِ الْقَیِّمِ مِنْ قَبْلِ

مشرکین | پس درست کن | روی خودرا | به طرف دین (اسلام) | که درست است | پیش از آنکه

مشرک بودند، پس تو روی خود را درست به بسوی دین قائم نگه دار پیش از این سخن که آن روز

اَنْ یَّاْتِیَ یَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ یَوْمَئِذٍ یَّصَّدَّعُوْنَ ﴿۴۳﴾

بیاید | آن روز | که نیست باز گردانیدن | آن را | از طرف خدا | درآن روز | ایشان جدا جدا میشوند

بیاید باز به (سخن) خداوند باز گردانیده نه میشود درآن روز هم (مردم) جدا جدا میباشند۔

مَنْ كَفَرَ فَعَلَیْهِ كُفْرُهٗ ۚ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِاَنْفُسِهِمْ

کسیکه کفر کرد | پس بروی است | (وبال) کفر او | وکسیکه عمل کرد | نیک | پس ایشان برای خود

کسیکه انکار کرد پس ضرر انکار او به وی میرسد و کسیکه کارهای نیک کند پس برای نفس خود

یَمْهَدُوْنَ ﴿۴۴﴾ لِیَجْزِیَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

تیاری میکنند | تا جزا دهد خدا | آن مردم را | که ایمان می آرند | وعمل کردن | نیک

سامان راحت برابر میکند آنانیکه ایمان آرد و عملها هم نیک کند

مِنْ فَضْلِهٖ ۭ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِيْنَ ﴿۴۵﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖٓ

از فضل خود | هر آینه او | دوست نه میدارد | کافران را | واز نشانه های اوست

به ایشان از فضل خود صله میدهد هر آینه خداوند (ج) کافران را خوش ندارند و در نشانه های او این است

اَنْ يُّرْسِلَ الرِّيَاحَ مُبَشِّرٰتٍ وَّلِيُذِيْقَكُمْ مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَلِتَجْرِيَ

که می فرستد | بادها | مژده دهنده | و که بچشاند بشما | از رحمت خود | وتا جاری شود

که میفرستد بادهای مژده دهنده باران برای اینکه مزه مهربانی خود برشما بچشاند و برای این هم

الْفُلْكُ بِاَمْرِهٖ وَلِتَبْتَغُوْا مِنْ فَضْلِهٖ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۴۶﴾

کشتی | بحکم او | وتا طلب کنید | از فضل او | وتا شما | شکر کنید

که بحکم او کشتی روان شود و اینکه بذریعهٔ تجارت روزی مقرره اورا بجوئید و که شکر کنید اورا۔

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا اِلٰى قَوْمِهِمْ فَجَآءُوْهُمْ

وهر آینه | فرستادیم | پیش از تو | پیغمبران | بسوی قوم خود | پس آمدند به ایشان

و ما پیش از تو بسیار پیغمبران به قومهای ایشان فرستادیم و آنها به ایشان

بِالْبَيِّنٰتِ فَانْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا ۭ وَكَانَ حَقًّا

به نشانه های آشکارا | باز ما انتقام گرفتیم | از آن مردم | که مجرم بودند | وبود حق

نشانه های آشکارا می آوردٗ باز ما از مردم مجرم بدله گرفتیمٗ و به مؤمنان غلبه دادن

عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۴۷﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ يُرْسِلُ الرِّيٰحَ

برما | مدد کردن | مؤمنان | الله آن است که | میفرستد | بادها

ذمه داری ما استٗ خداوند آن ذات است که بادها را میفرستد پس

فَتُثِيْرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهٗ فِي السَّمَاۗءِ كَيْفَ يَشَاۗءُ

باز آن را میبر دارد | ابرها | پس میگستراند آن را | در آسمان | چگونه که | او بخواهد

آن بادها ابر را میبردارد باز خداوند که چگونه بخواهد در آسمان پراگنده میکند

وَيَجْعَلُهٗ كِسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلٰلِهٖ ۚ

و میگرداند آن را | پاره پاره | باز تو می بینی | قطرات | بیرون آیند | از میان آن

و آن را پاره پاره میکند پس تو می بینی که از میان آن باران می آید

فَاِذَآ اَصَابَ بِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ مِنْ عِبَادِهٖٓ اِذَا هُمْ

باز وقتیکه | برساند او | آن | هر کرا بخواهد | از بندگان او | در آن وقت | ایشان

باز وقتیکه خداوند آن باران به کدام بندگان برساند پس برآن خوش میشوند

يَسْتَبْشِرُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلِ اَنْ يُّنَزَّلَ عَلَيْهِمْ

خوش میشوند | اگر چه بودند | پیش از این | که آن باران نازل شود | بر ایشان

اگر چه ایشان قبل از آغاز باران از این خوشحالی

مِّنْ قَبْلِهٖ لَمُبْلِسِيْنَ ۝٤٩ فَانْظُرْ اِلٰٓى اٰثٰرِ رَحْمَتِ اللّٰهِ كَيْفَ

پیش از این | ناامید | پس ببین | به طرف آثار | رحمت خدا | که چگونه

ناامید بودند، پس تو به این نشانه های رحمت خداوند ببین که چگونه زمین را بعد از مرگ

يُحْيِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۭ اِنَّ ذٰلِكَ لَمُحْيِ الْمَوْتٰى ۚ

زنده میکند | زمین را | بعد از مردن آن | هر آینه | او | هر آینه زنده میکند | مردگان را

دوباره زنده میکند؟ هم این ذات است که مردگان را زنده میکند

وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝٥٠ وَلَىِٕنْ اَرْسَلْنَا رِيْحًا فَرَاَوْهُ

و او | بر هر چیزی | توانا است | و اگر بفرستیم ما | باد | پس ایشان ببینند آن را

و او به هر چیز توانا است، و اگر ما برایشان یک قسم باد میفرستیدیم و ایشان زراعت خود را

مُصْفَرًّا لَّظَلُّوْا مِنْۢ بَعْدِهٖ يَكْفُرُوْنَ ۝٥١ فَاِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتٰى

زرد شده | هر آینه میشوند | بعد از آن | ناشکری میکنند | هر آینه تو | شنوانیده نه میتوانی | مردگان را

زرد بینند پس بعد از این هم به نعمتهای او ناشکری میکنند، پس تو به مردگان سخن شنوانده نه میتوانی

وَلَا تُسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاۗءَ اِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِيْنَ ۝٥٢ وَمَآ اَنْتَ

و شنوانده نه میتوانی | کران را | خواندن | چون | روی گردانند | پشت داده | و نیستی | تو

و به کران آواز رسانیده نه میتوانی وقتیکه بتو پشت کنند و روان شود و تو کوران (عقل) را

بِهٰدِ الْعُمْيِ عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ ۭ اِنْ تُسْمِعُ اِلَّا مَنْ يُّؤْمِنُ

راه نماینده | کوران را | از گمراهی ایشان | شنوانیده نه میتوانی | مگر کسی را که | ایمان دارد

از گمراهی به راه درست آورده نه میتوانی پس تو تنها سخن دین به آن شنوانده میتوانی

بِاٰيٰتِنَا فَهُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۝٥٣ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَكُمْ مِّنْ ضُعْفٍ

به آیات ما | پس ایشان | مسلمانها است | الله آن است که | آفرید شمارا | (در حالت) ضعف

که به آیات ما یقین دارد، و هم این فرمانبردار اند خداوند آن ذات است که شمارا در حالت کمزوری آفرید

ثُمَّ جَعَلَ مِنْۢ بَعْدِ ضُعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضُعْفًا

باز آفرید او | بعد از | ضعف | طاقت | باز گردانید | بعد از | قوت | ضعف

باز بعد از کمزوری بشما طاقت داد و باز بعد از طاقت (جوانی) پیری و ضعف

وَّشَيْبَةً ۭ يَخْلُقُ مَا يَشَاۗءُ ۚ وَهُوَ الْعَلِيْمُ الْقَدِيْرُ ۝٥٤ وَيَوْمَ

و پیری | او پیدا میکند | چیزیکه او میخواهد | و او دانا | با قدرت است | و روزیکه

آورد او که چیزی را بخواهد آن را پیدا میکند خداوند به هر چیز دانا و با قدرت است و وقتیکه

تَقُوْمُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُوْنَ ڏ مَا لَبِثُوْا غَيْرَ سَاعَةٍ

قائم شود | قیامت | پس سوگند میخورند | مردم مجرم | که درنگ نکردند | بجز ساعتی

قیامت بیاید پس مجرمان قسم میخورند که ما زیاده از یک شبه درنگ نکرده بودیم.

۷ وجه حفص بضم الضاد وفتحها فی الثلاثة لکن الضم مختار

كَذٰلِكَ كَانُوْا يُؤْفَكُوْنَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ

هم چنین | بودند از راه روی گردان | ومیگویند | آنانیکه | داده شده است | علم

ایشان در دنیا هم همچنین روی گردان میبودند و به کسیکه علم و ایمان هر دو نعمت داده شده است

وَالْاِيْمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ اِلٰى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهٰذَا

وایمان | هر آینه درنگ کرده بودید | (مطابق) کتاب خدا | تا روز دوباره برانگیختن | پس این است

ایشان میگویند هر آینه شما طبق کتاب خدا وقت زیاد تا روز قیامت درنگ کرده اید امروز

يَوْمُ الْبَعْثِ وَلٰكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يَنْفَعُ الَّذِيْنَ

روز ستاخیز | لیکن شما | نه میفهمیدند | پس در آن روز | فائده نه میدهد | آن راکه

آن روز قیامت است که شما بر آن نمی فهمیدید پس در آن روز به ظالمان عذرهای ایشان هیچ فائده

ظَلَمُوْا مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُوْنَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ

ظلم کردند | عذر ایشان | ونه ایشان | توبه قبول شود | وهر آینه | ما بیان کردیم | مردم را

نه رساند و نه موقع رضا مندی خداوند به ایشان برسد و ما برای فائده مردم دراین کتاب

فِيْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ ۭ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِاٰيَةٍ

دراین قرآن | از هر قسم | مثالها | واگر | بیاری تو به ایشان | کدام معجزه

هر نوع مضامین بیان کرده ایم و اگر تو به این کافران کدام معجزه پیش کنی باز هم

لَّيَقُوْلَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا مُبْطِلُوْنَ ﴿٥٨﴾ كَذٰلِكَ

هر آینه میگویند | آن مردم که | کفر کردند | که نیستید شما | مگر | دروغ گویان | همچنین

باز هم آنانیکه کافر هستند این سخن میگویند که شما دروغ گوی هستید هم چنان

يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٥٩﴾ فَاصْبِرْ

مهر میزند خدا | بر دلهای | آن مردم | که نه میدانند | پس صبر کن

خداوند به دلهای آن مردم مهر می نهد که نمیدانند پس تو صبر کن

اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ الَّذِيْنَ لَا يُوْقِنُوْنَ ﴿٦٠﴾ ع ۶

هر آینه | وعده خدا | حق است | وبی صبر نکنند ترا | آنانیکه | یقین ندارند

وعده خداوند راست است (فکر تو باش) که این مردم بی یقین ترا نه کند بی اختیار.

سُوْرَةُ لُقْمٰنَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ

سوره لقمان در مکه نازل شد

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

اَرْبَعٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

وآن سی و چهار آیت و چهار رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ با رحم است

الٓمّٓ ﴿١﴾ تِلْكَ اٰيٰتُ الْكِتٰبِ الْحَكِيْمِ ﴿٢﴾ هُدًى وَّرَحْمَةً

الٓمّٓ | این | آیاتها | از کتاب باحکمت | هدایت | ورحمت است

الف - لام - میم - این آیاتهای چنین کتاب است که به حکمت پوره است که نیکان را هدایت و

لِّلْمُحْسِنِيْنَ ﴿۳﴾ الَّذِيْنَ يُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ

برای نیکوکاران | آنانیکه | برپا میدارند | نماز را | و میدهند | زکوة را

و رحمت است، آنانرا که پابندی نماز میکنند و زکوة میدهند

وَهُمْ بِالْاٰخِرَةِ هُمْ يُوْقِنُوْنَ ﴿۴﴾ اُولٰٓئِكَ عَلٰى هُدًى مِّنْ

وایشان | به آخرت | یقین میدارند | این گروه است | بر هدایت از جانب

و بر آخرت یقین پوره میدارند این مردم است که از جانب رب ایشان به راه درست آمده

رَّبِّهِمْ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۵﴾ وَمِنَ النَّاسِ مَنْ

رب ایشان | و این گروه | نجات یافته گان است | و برخی از مردم | آن است

روان است، و این مردم نجات یافته گان است و در مردم آن بدنصیبان هم هستند

يَّشْتَرِيْ لَهْوَ الْحَدِيْثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ

که میگیرند | کلام بیهوده | برای اینکه گمراه کند | از راه خدا | بدون علم

که سخنهای غافل کننده از خدا به بیع میگیرند که مردم را بدون فهم از راه خداوند گمراه کند۔

وَّيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۭ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿۶﴾ وَاِذَا

و بگیرد آن را مسخره | این مردم است که ایشان را | عذاب است | رسوا کننده | وقتیکه

و به تعلیم فرود آورده شده خدا استهزاء کند به چنین مردم عذاب ذلت دهنده مقرر است۔ و وقتیکه برایشان

تُتْلٰى عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا وَلّٰى مُسْتَكْبِرًا كَاَنْ لَّمْ يَسْمَعْهَا

خوانده شود بروی | آیات ما | روی میگرداند | به غرور | گویا که | او نه شنیده است آن را

آیات ما خوانده شود پس او از آن به غرور از آن روی میگرداند گویا که بالکل نشنیده است

كَاَنَّ فِيْٓ اُذُنَيْهِ وَقْرًا ۚ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۷﴾

گویا که | در گوشهای او | کری است | پس مژده بده او را | به عذاب | دردناک

گویا که در گوشهای او کری است (ای پیغمبر!) به ایشان مژده عذاب دردناک بده۔

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتُ

هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند | و عمل کردند | نیک | ایشان را | باغها است

هر آینه آنانیکه ایمان آوردند و کارهای نیکی میکنند به ایشان باغهای عیش مهیا است

النَّعِيْمِ ﴿۸﴾ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ وَعْدَ اللّٰهِ حَقًّا ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ

از نعمت | همیشه باشند | در آن | وعده | خدا | راست | و او | غالب

که همیشه در آن خوشحال میباشند این وعده پخته خدا است و او توانا و

الْحَكِيْمُ ﴿۹﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا

باحکمت است | او آفرید | آسمانها | بدون | ستونها | که ببینید آن را

با حکمت است، او آسمانها را بی ستون آفریده است که خود شما آن را می بینید

وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ

واافگند | در زمین | کوه ها | که حرکت نکند | بشما | و پراگنده کرد

و بر زمین میخهای کوه ها افگنده است که برشما حرکت نکند و هر قسم جانوران

فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ ۚ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا

درآن | ازهرنوع جانور | وفرود آوردیم | از آسمان | آب | پس رویانیدیم

درآن پراگنده کرده است، و ما از آسمان آب را فرود آوردیم و درزمین

فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هَٰذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي

درآن | ازهر | جفت | درست | این | مخلوق است | خدارا | پس بنمایید به من

هر قسم چیزهای خوب رویانیدیم این بود چیزهای ساخته خداوند، اکنون بما بنمائید

مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۚ بَلِ الظَّالِمُونَ

که چه | آفریده است | آنانیکه | بجزوی است | بلکه | ظالمان

که بجز از ما دیگران چه چیز آفریده است؟ سخن حقیقی این است که این مردم درگمراهی

فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنِ اشْكُرْ

درگمراهی آشکارا است | وهرآینه | داده بودیم | لقمان را | حکمت | که شکر کن

آشکارا هستند، و هرآینه ما به لقمان حکمت و دانشمندی دادیم (و گفتیم) که شکر کنید خدارا

لِلَّهِ ۚ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ كَفَرَ

خدارا | وهرکه | شکر کند | پس هرآینه اوشکر میکنید | برای خود | وهرکه | ناشکری کند

و کسیکه شکر کند، پس برای فائده خود میکند، و کسیکه ناشکری کند

فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ

پس هرآینه | خدا | بی نیاز | لائق تعریف است | وچون | گفت | لقمان | به پسر خود | واو

پس خداوند متعال بی نیاز لائق حمد است و هنگامیکه لقمان پسر خود را به طور

يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ ۖ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ

نصیحت میکرد اورا | ای پسر من! | شریک مکن | به خدا | هرآینه | شرک | ظلم است

نصیحت گفت: ای پسر من! تو باخدا شریک مکن هر آینه شرک ظلم بزرگ است

عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ

بزرگ | وماحکم کردیم | انسان را | درباره والدین خود | برداشته است اورا | مادراو

و ما بنی آدم را درباره والدین اش بسیار تاکید کرده ایم زیرا که مادرش باوجود ضعف بسیار

وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي

ضعف برضعف | وجدائی ازشیر دادن | دردوسال | اینکه شکر کن | مرا

درشکم نگه داشت، و باز در دو سال از شیر دادن جدا ساخت که ای بنده! تو از من هم و از والدین هم

ع ۱۰

وقف النبی صلی الله علیه وسلم

وَلِوَالِدَيْكَ ۭ اِلَيَّ الْمَصِيْرُ ۝۱۴ وَاِنْ جَاهَدٰكَ عَلٰٓي اَنْ تُشْرِكَ بِيْ

واز والدین خود | بسوی من بازگشت شما است | واگر | کوشش میکنند برتو | براینکه شریک کنی تو بامن

شکر کن، و هر آینه باز گشت شما به من است و اگر هر دو ایشان برتو کوشش کنند که تو بامن بدون

مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ ۙ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا

آنچه | نیست تراب‌ه آن | علم | پس فرمانبرداری مکن ایشان را | ومصاحبه کن باایشان | دردنیا

کدام دلیل شرک کن پس سخن هر دو آنها را قبول مکن و در دنیا همراه ایشان

مَعْرُوْفًا ۡ وَّاتَّبِعْ سَبِيْلَ مَنْ اَنَابَ اِلَيَّ ۚ ثُمَّ اِلَيَّ

نیکو | وپیروی کن | راه کسیکه | رجوع دارد | بسوی من | باز | بسوی من

در سلوک نیک باش، و پیروی کن راه آن کس را که بما رجوع میکند باز رجوع همه شما

مَرْجِعُكُمْ فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۱۵ يٰبُنَيَّ

بازگشت شما است | پس خبرمیدهم شمارا | به آنچه | شمامیکنید | ای پسرمن!

بما است، باز من شما را از اعمال شما خبر کنم لقمان گفت ای پسر من!

اِنَّهَآ اِنْ تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ

هرآینه (کدام عمل) | اگرباشد | برابر | دانه | ازخردل (اوری) | باشد

اگر یک عمل بسیار خورد به اندازه خردل (اوری) باشد، و باز آن در داخل سنگ پنهان باشد

فِيْ صَخْرَةٍ اَوْ فِي السَّمٰوٰتِ اَوْ فِي الْاَرْضِ يَاْتِ بِهَا

درسنگ | یا | درآسمان | یا | درزمین | بیارد | آن را

و یا در آسمانها و زمین درداخل پنهان باشد، خداوند آن را حاضر کند هر آینه خداوند بسیار

اللّٰهُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ۝۱۶ يٰبُنَيَّ اَقِمِ الصَّلٰوةَ

خدا | هرآینه | خدا | باریک بین | خبرداراست | ای پسرمن! | برپادار | نمازرا

باریک بین و باخبر است ای پسر من! نماز آداء کن، و به مردم حکم نیکی کن

وَاْمُرْ بِالْمَعْرُوْفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاصْبِرْ عَلٰي مَآ

وامرکن | به نیکوئی | ومنع کن | ازبدی | صبرکن | برآنچه

و مردم را از بدی منع کن، و کدام مصیبت که برتو بیاید برآن صبر کن، هر آینه این بسیار

اَصَابَكَ ۭ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ۝۱۷ وَلَا تُصَعِّرْ

برسدبتو | هرآینه | این | ازکارهای | همت است | ومتاب

کار همت است و متاب از مردم رخسار خود را و برزمین

خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا ۭ اِنَّ اللّٰهَ

رخسارخود | ازمردم | ومرو | درزمین | خرامان | هرآینه | خدا

درحالت غرور مرو خداوند مردم غاور و فخر کننده را خوش ندارد

لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرٍ ﴿۱۸﴾ وَاقْصِدْ فِیْ مَشْیِكَ

دوست نه میدارد | هر | مغرور | فخرکننده | ومیانه روی کن | دررفتارخود

و در رفتار خود اعتدال کن و در آواز خود نرمی پیدا کن، هر آینه در آواز ها

وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ؕ اِنَّ اَنْكَرَ الْاَصْوَاتِ لَصَوْتُ

وپست کن | آوازخودرا | هرآینه | بدترین آوازها | آواز

او از حزاب خزان است، آیا شما نمی بینید که خداوند متعال

الْحَمِیْرِ ﴿۱۹﴾ اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِی السَّمٰوٰتِ

خزان است | آیا شما ندیدید | که هرآینه خدا | تابع ساخت | شمارا | آنچه | درآسمانها است

همه چیزهای آسمانها و زمین در خدمت شما بکار انداخته است و بشما

وَمَا فِی الْاَرْضِ وَاَسْبَغَ عَلَیْكُمْ نِعَمَهٗ ظَاهِرَةً وَّبَاطِنَةً ؕ

وآنچه | درزمین است | واوپوره ساخت | برشما | نعمتهای خود | آشکارا | وپنهان

نعمتهای آشکارا و پنهان خود پوره پوره کرده است، و برخی از مردم چنین است که در

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ یُّجَادِلُ فِی اللّٰهِ بِغَیْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدًی

وبعضی ازمردم | آن است که | بحث میکند | درباره خدا | بدون علم | وبدون هدایت

باره خداوند بدون کدام علم و بدون کدام کدام دلیل و بدون کدام کتاب روشن (همراه شما) خصومت میکنند

وَّلَا كِتٰبٍ مُّنِیْرٍ ﴿۲۰﴾ وَاِذَا قِیْلَ لَهُمُ اتَّبِعُوْا مَآ اَنْزَلَ

وبدون کتاب آشکارا | وچون | گفته شود | ایشان را | پیروی کنید | آنچه | فرودآورده است

وقتیکه به ایشان گفته شوحد که آن احکام را پیروی کنید که خداوند فرود آورده است میگویند که (نی)

اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَیْهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوْ

خدا | گویند | بلکه تابع داری میکنیم | ازآنچه یافتیم برآن | پدران خود | آیااگرچه

ما برآن را میرویم که پدران خود را برآن یافتیم اگرچه برآن راه شیطان

كَانَ الشَّیْطٰنُ یَدْعُوْهُمْ اِلٰی عَذَابِ السَّعِیْرِ ﴿۲۱﴾ وَمَنْ یُّسْلِمْ وَجْهَهٗۤ

شیطان | میخواند ایشان را | به عذاب دوزخ | وهرکه | متوجه کند | روی خود

ایشان را بسوی آتش جهنم میخواهند و کسیکه روی خود را به خدا به سپارد

اِلَی اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰی ؕ وَاِلَی اللّٰهِ

بسوی الله | واو | نیکوکار باشد | پس هرآینه اوگرفت | به حلقه | محکم | وبسوی خدا است

و به اخلاص نیکی کند پس او حلقه محکم را گرفت و آخر همه کارها

عَاقِبَةُ الْاُمُوْرِ ﴿۲۲﴾ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا یَحْزُنْكَ كُفْرُهٗ ؕ اِلَیْنَا مَرْجِعُهُمْ

آخیر | همه کارها | وهرکه کفرکند | پس اندوهناک نکند ترا | کفراو | به طرف ما است | بازگشت ایشان

نزد خدا است و کسیکه کفر را اختیار نمود پس تو به سبب کفر او اندوهناک مباش! آمدن هم ایشان به ما است

فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿۲۳﴾

پس خبر کنیم ایشان را | به آنچه | عمل کردند ایشان | هر آینه خدا | دانا است | به راز | سینه ها

پس ما به همه کارهای ایشان خبر دهم هر آینه به خداوند راز سینه ها پنهان معلوم است۔

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيْلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلٰى عَذَابٍ غَلِيْظٍ ﴿۲۴﴾ وَلَئِنْ

بهره مند میسازیم ایشان را | اندک | باز برانیم ایشان را | بسوی عذاب سخت | واگر

به ایشان اندک فائده میدهم و باز به سوی یک عذاب سخت برانیم و اگر تو از ایشان

سَاَلْتَهُمْ مَّنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ؕ

سوال کنی از ایشان | که کیست | که پیدا کرد | آسمانها | و زمین را | هر آینه میگویند | خدا

سوال کنی که آسمانها و زمین را که آفریده است؟ در جواب گویند الله

قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۲۵﴾ لِلّٰهِ مَا

بگو | همه ثنا | خدا را است | بلکه | اکثر ایشان | نه میدانند | خدا را است | آنچه

به ایشان بگو همه تعریفها خدا را است مگر در ایشان اکثر مردم نمیدانند همه چیزهای آسمانها

فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِىُّ الْحَمِيْدُ ﴿۲۶﴾ وَلَوْ اَنَّ مَا

در آسمانها | و زمین است | هر آینه الله او است | بی نیاز | لائق حمد | واگر | آنچه

و زمین خدا را است هر آینه خداوند بی نیاز لائق حمد است و اگر برروی زمین

فِى الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَقْلَامٌ وَّالْبَحْرُ يَمُدُّهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ

در زمین است | از درختها | قلمها شود | و دریا سیاهی | که مدد کند او را | بعد از آن

همه درختها اقلام شود و سمندر سیاهی شود و برای مدد آن

سَبْعَةُ اَبْحُرٍ مَّا نَفِدَتْ كَلِمٰتُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۲۷﴾ مَا

هفت | دریاها | به پایان نمی رسد | سخنهای | خدا | هر آینه | خدا | غالب | با حکمت است | نیست

هفت سمندر دیگر بیاید باز هم سخنهای خداوند به پایان نمی رسد هر آینه خداوند غالب با حکمت است

خَلْقُكُمْ وَلَا بَعْثُكُمْ اِلَّا كَنَفْسٍ وَّاحِدَةٍ ؕ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌۢ بَصِيْرٌ ﴿۲۸﴾

پیدا ایش شما | و نه | برانگیختن شما | مگر مانند یک نفس | هر آینه | خدا | شنوا | بینا است

آفریدن شما بار اول و باز از سرنو آفریدن شما چنین است که مانند آفریدن یک انسان خدا هرسخن را میشنود هر عمل را می بیند

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُوْلِجُ الَّيْلَ فِى النَّهَارِ وَيُوْلِجُ النَّهَارَ فِى الَّيْلِ

آیا ندیدی تو | که هر آینه خدا | داخل میکند شب را | در روز | و داخل میکند | روز را | در شب

آیا بتو معلوم نیست که خداوند شب را در روز و روز را در شب داخل میکند؟

وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۫ كُلٌّ يَّجْرِىْۤ اِلٰۤى اَجَلٍ مُّسَمًّى

و او تابع ساخته است | آفتاب | و ماه تاب | هر یکی | میرود | تا موده مقرره

و اوست که آفتاب و ماه را درکار انداخته است که هر چیز تا مودهٔ مقرره میرود

وَاَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿۲۹﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ

وهرآینه خدا | از آنچه | شمامیکنید | خبرداراست | این | زیراکه خدا | اوست برحق

و خداوند از همه کارهای شما باخبر است زیرا که خداوند در هستی خود، کامل است

وَاَنَّ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ الْبَاطِلُ ۙ وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ

وکدام چیزیکه | میخواهند | بجز خدا | آن باطل است | وهرآینه | خدااوست | عالی شان

و ایشان که بدون خدا دیگران را میخواند همه آن باطل است، و خداوند از هر چیز بلند بزرگ

الْكَبِيْرُ ﴿۳۰﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِيْ فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللّٰهِ

بسیاربزرگ | آیاتوندیدی | که کشتی | میرود | دردریا | به فضل خداوند

تر است، آیا تو نه می بینی که که کشتیها به فضل خداوند در دریا میروند

لِيُرِيَكُمْ مِّنْ اٰيٰتِهٖ ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُوْرٍ ﴿۳۱﴾

تابنماید بشما | نشانه های خود | هرآینه | درآن نشانه هااست | برای هر | صبرکننده | شکرکننده

تا بنماید به شما نشانه های قدرت خود هر آینه دراین برای هر صبر کننده و شکر کننده نشانه ها است.

وَاِذَا غَشِيَهُمْ مَّوْجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ

وقتیکه | بپوشاندایشان را | چپه | مانندسایبان | میخواهندالله را | خالص کنندگان اورا

وقتیکه چپه های سمندر به ایشان بپاید مانند سایبان باز ایشان به اخلاص شروع میکنند

الدِّيْنَ ۚ فَلَمَّا نَجّٰىهُمْ اِلَى الْبَرِّ فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ؕ

عبادت | بازوقتیکه | نجات دهدایشان را | بسوی بر | پس بعضی ازایشان | به اعتدال میباشند

و از آیات ما آن مردم انکار میکنند که وعده شکن ناشکر میباشد ای مردم! از عذاب

وَمَا يَجْحَدُ بِاٰيٰتِنَآ اِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُوْرٍ ﴿۳۲﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمْ

وانکارنه میکند | ازآیات ما | مگر | هر | وعده شکننده ناسپاس | ای مردم | بترسید | ازپروردگارخود

وقتیکه او ایشان را بسوی زمین خشک نجات دهد پس مردم اندک به اعتدال باقی میماند

وَاخْشَوْا يَوْمًا لَّا يَجْزِيْ وَالِدٌ عَنْ وَّلَدِهٖ ۡ وَلَا مَوْلُوْدٌ هُوَ جَازٍ

وبترسید | ازآن روز | که بکارنمی آید | هیچ پدر | ازپسرخود | ونه | کدام پسر | به کارمی آید

رب خود بترسید، و از آن روز بترسید که یک پدر بدله پسر را داده نه میتواند و نه یک پسر

عَنْ وَّالِدِهٖ شَيْـًٔا ؕ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۥ وقفة

ازپدرخود | ازهیچ چیز | هرآینه وعده خدا | راست است | پس فریب ندهد شمارا | زندگی | دنیا

به کار پدر بیاید هر آینه وعده خدا راست است پس زندگی دنیا شمارا در فریب

وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ﴿۳۳﴾ اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهٗ عِلْمُ

وفریب ندهد شمارا | درباره خدا | فریب دهنده (شیطان) | هرآینه خدا | نزداوست | علم

نه افگند و نه شیطان دوکه باز درباره خدا شمارا در دوکه افگند هر آینه به خدا علم قیامت

السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ ۖ وَمَا تَدْرِي

قیامت | وفرود می آرد | باران را | ومیداند | درآنچه درشکمهای مادران است | ونه میداند

است و او باران را فرود می آرد و هم اوست که طفل را در درون رحم میشناسد و به هیچ کسی معلوم نیست

نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ۖ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ

هیچ نفس چه | میکند او | فردا | ونه | میداند | هیچ کسی | به کدام زمین

که فردا چه میکند؟ و به هیچکس معلوم نیست که در کدام جای میمیرد

تَمُوتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

اومیرد | هرآینه خدا | دانا باخبر است

هر آینه به خداوند هر چیز معلوم است و به هر چیز خبردار است۔

سُورَةُ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | ثَلَاثُونَ آيَةً وَثَلَاثُ رُكُوعَاتٍ

سورة السجده در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | سی (٣٠) آیات و سه (٣) رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

الٓمٓ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾

الٓمٓ | نزول (این) کتاب | هیچ شک نیست | درآن | ازطرف رب عالمیان

الف- لام- میم- این کتاب نازل شده است که درآن هیچ شکی نیست از طرف رب العالمین است۔

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۚ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ

آیا ایشان میگویند که | افتراء کرده است | (نی) بلکه | این | راست است | ازطرف رب تو

آیا این مردم میگویند که پیغمبر این کتاب را از خود ساخته است نی! بلکه این از طرف رب العالمین به حق آمده است

لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ

برای اینکه بترسانی | آن مردم | که نیامده است به ایشان | کدام ترساننده | پیش ازتو | برای اینکه ایشان

که تو برآن آن قومی را بترسانی که قبل از تو به ایشان هیچ ترساننده نه آمده است شاید که آنها

يَهْتَدُونَ ﴿٣﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا

راه یابند | (هم) الله است | آنکه | آفرید | آسمانها | وزمین را | وچیزیکه میان آن است

به راه راست بروند خداوند آن ذات است که آسمانها و زمین و چیزیکه میان آن است

فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۖ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ

در شش | روز | باز | قائم شد | برعرش | نیست شمارا | بجزاو

در شش روز آفریده است باز به عرش قائم شد بجز از وی شمارا نه مددگار

مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٤﴾ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ

کدام دوست | ونه | شفاعت کننده | آیا پند پذیر نمی شوید | انتظام میکند | همه کارهارا

است و نه شفاعت کننده آیا شما از این درس نه میگیرید او از آسمان تا زمین

مِنَ السَّمَآءِ اِلَى الْاَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ اِلَيْهِ فِيْ يَوْمٍ

از آسمان | بسوی زمین | باز بالا میرود | به سوی او | در یک روز

بندوبست کارها میکند باز هر یک کار به حضور او پیش میشود درچنین روز که

كَانَ مِقْدَارُهٗٓ اَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّوْنَ ۝٥ ذٰلِكَ عٰلِمُ الْغَيْبِ

که مقدار آن است | هزار ۱۰۰۰ | سال | به آن حساب | که شما حساب میکنید | هم این است | عالم است | به غیب

که حساب آن طبق حساب شما پوره هزار سال است (۱۰۰۰) هم این خدا است که به پنهان و آشکارا

وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۝٦ الَّذِيْٓ اَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهٗ

و به آشکارا | غالب است | رحم کننده است | آنکه | نیکو آفرید | هر چیز | که او آفرید

چیزها عالم است زبردست و مهربان است هر چیزی را که آفریده است درست و محکم آفریده است

وَبَدَاَ خَلْقَ الْاِنْسَانِ مِنْ طِيْنٍ ۝٧ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهٗ مِنْ سُلٰلَةٍ

و آغاز نمود | پیدایش | بنی آدم | از خاک | باز ساخت | نسل او | از عصاره

و پیدایش انسان را از خاک آفریده است و باز نسل اورا از عصارهٔ آب بیقدر آفریده است

مِّنْ مَّآءٍ مَّهِيْنٍ ۝٨ ثُمَّ سَوّٰىهُ وَنَفَخَ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِهٖ وَجَعَلَ

آب حقیر | باز درست کرد اورا | ودمید | در وی | از روح خود | و پیدا کرد

باز اندام های اورا برابر ساخت و در آن از طرف خود روح دمید و بشما

لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْـِٕدَةَ ؕ قَلِيْلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ ۝٩ وَقَالُوْٓا

شمارا | گوشها | و چشمها | و دلها | مگر بسیار کم | شما شکر می کنید | وایشان میگویند

گوشها، چشمها و دلها داد مگر اندک شما شکر اداء میکند و ایشان میگویند

ءَاِذَا ضَلَلْنَا فِي الْاَرْضِ ءَاِنَّا لَفِيْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ؕ بَلْ هُمْ

آیا وقتیکه گم شویم ما | در زمین | آیا ما | از سرنو پیدا میشویم؟ | (نی) بلکه | ایشان

وقتیکه ما از زمین ختم شویم پس آیا ما از سر نو زنده میشویم؟ سخن این است

بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ كٰفِرُوْنَ ۝١٠ قُلْ يَتَوَفّٰىكُمْ مَّلَكُ الْمَوْتِ

از ملاقات | رب خود | منکر است | بگو قبض میکند روح شمارا | فرشته | مرگ

که این مردم از ملاقات رب خود منکر اند (ای پیغمبر!) بگو ملک الموت که برشما مقرر است

الَّذِيْ وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمْ تُرْجَعُوْنَ ۝١١ وَلَوْ تَرٰٓى اِذِ الْمُجْرِمُوْنَ

آنکه مقرر شده | به شما | باز | بسوی رب خود | باز گردانیده میشوید | واگر ببینی تو | وقتیکه گناهگاران

ارواح شمارا قبض میکند و باز بسوی رب خود باز گشت شما است و کاش! تو آن مجرمان را ببینی که ایشان

ع ۱۱ / ۱۴

نَاكِسُوْا رُءُوْسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ؕ رَبَّنَآ اَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا

سرافگندگان | سرهای خود میباشند | نزد رب ایشان | ای رب ما! | ما دیدیم | و ما شنیدیم

به رب خود سرهای خود را خم کرده باشند (و میگویند که) ای رب ما! اکنون چشمهای ما باز شد و گوشهای ما!

فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا

پس بازگردان مارا | که بکنیم | نیک عمل | هرآینه ما | یقین کنندگانیم | واگر | میخواستیم ما | میدادیم

پس باز بگردان مارا در دنیا تا ما اعمال نیک کنیم، اکنون ما یقین داریم و اگر ما میخواستیم پس به هرکسی

كُلَّ نَفْسٍ هُدَاهَا وَلَٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ

هرنفس را | هدایت او | لیکن | ثابت شده | سخن | ازطرف ما | هرآینه پرکنم

راه خود میداریم مگر از طرف من این سخن فیصله شده است که جهنم را از بدکاران جنات

جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾ فَذُوقُوا بِمَا نَسِيتُمْ

دوزخ | از جنات | وانسانها | ازهمه | پس بچشید | دربدله آن | که فراموش کردید شما

و از بنی آدم از هر دو پر میکنم پس اکنون مزه اعمال خود را بچشید زیرا که آمدن این روز

لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ

ملاقات | روزشما این | هرآینه ما | فراموش کردیم شمارا | وبچشید | عذاب | همیشه

را فراموش کرده بودید امروز شمارا فراموش کردیم، و در بدله اعمال به خود مزه عذاب

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا

دربدله آن | که شما میکردید | هرآینه | ایمان می آرد | به آیات ما | آنانیکه | وقتیکه

همیشه را بچشید به آیات ما آن مردم ایمان میدارند وقتیکه به ایشان

ذُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا

نصیحت کرده شود به ایشان | به آن | می افتند | سجده کنان | وپاکی بیان میکنند

یاد کرده شود پس به سجده می افتند و حمد و ثنا رب خود را میگویند

بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۩ ﴿١٥﴾ تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ

به حمد رب ایشان | وایشان | کبر نه میکنند | جدا میباشد | پهلوهای ایشان

و ایشان تکبر نه میکنند پهلو های ایشان از جا های خواب جدا میباشد

السجدة ۹

عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ

ازخوابگاه ها | میخوانند | رب خودرا | ازروی خوف | وبه امید | وازآن چه | دادیم به ایشان

و به رب خود درمیان خوف و امید دعاء میکنند، و چیزیکه به ایشان داریم

يُنْفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَا أُخْفِيَ لَهُمْ مِنْ قُرَّةِ أَعْيُنٍ

خرچ میکنند | پس نمیداند | هیچ نفسی | به آن چه | پنهان مقرر شده | ایشان را | ازروشنی | چشمها

از آن خرچ میکنند و به هیچ کسی معلوم نیست که برای او در غیب چگونه سامان نهاده شده است.

جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ

بدله | ازآن اعمال که میکردند | آیاآن کسی | که باشد | مؤمن | مانند آن | است

این بدله اعمال ایشان است، آیا کسیکه مؤمن باشد او هم مانند فاسق شمرده میشود؟

فَاسِقًا ۭ لَا يَسْتَوٗنَ ﴿۱۸﴾ اَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

که فاسق باشد؟ | برابر نه میشوند | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک

ایشان هیچ وقت برابر شده نه میتوانند کسیکه ایمان آورد و کارهای نیک کرد

فَلَهُمْ جَنّٰتُ الْمَاْوٰى ۡ نُزُلًۢا بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَاَمَّا الَّذِيْنَ

پس ایشان را باغها است | سکونت | مهمانی | در بدله آن که بودند | که ایشان میکردند | وآنانیکه

برای سکونت ایشان باغها است این مهمانی میباشد در بدله اعمال ایشان و آنانیکه

فَسَقُوْا فَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ۭ كُلَّمَآ اَرَادُوْٓا اَنْ يَّخْرُجُوْا مِنْهَآ اُعِيْدُوْا

نافرمان بودند | پس جای ایشان | آتش است | وقتیکه | اراده کنند | که بیرون روند | از آن | بازگردانیده شوند

فاسق شدند، پس بازگشت ایشان جهنم است، وقتیکه از آن بیرون رفتن بخواهند پس درآن دوباره افگنده میشوند

فِيْهَا وَقِيْلَ لَهُمْ ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿۲۰﴾

درآن | وگفته شود | ایشان را | بچشید | عذاب | آتش | آنکه | بودید به آن | تکذیب میکردید

و به ایشان گفته میشود که اکنون مزه آن عذاب را بچشید که شما به آن نسبت دروغ میکردید.

وَلَنُذِيْقَنَّهُمْ مِّنَ الْعَذَابِ الْاَدْنٰى دُوْنَ الْعَذَابِ الْاَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ

وهرآینه می چشانیم به ایشان | از عذاب | نزدیک (دنیا) | پیش از عذاب بزرگ | برای اینکه ایشان

و ما به ایشان قبل از عذاب بزرگ دراینجا نزدیک هم سزا دهیم شاید که ایشان به (راه حق)

يَرْجِعُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِاٰيٰتِ رَبِّهٖ ثُمَّ اَعْرَضَ

بازگردند | وکیست | ظالم تر | ازکسیکه | پند داده شود | به آیات رب او | باز | روی گرداند

بیایند)، و کیست ظالم تر از آن کسیکه که آیات رب او به وی یاد کرده شود و او باز هم از آن

عَنْهَا ۭ اِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِيْنَ مُنْتَقِمُوْنَ ﴿۲۲﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ

از آن | هرآینه ما | از مجرمان | انتقام گیرنده ایم | وهرآینه | دادیم ما | به موسیٰ | کتاب

اعراض میکند؟ ما هر آینه از مجرمان بدله میگیریم و ما به موسیٰ کتاب (تورات) داده بودیم

فَلَا تَكُنْ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَاۗىِٕهٖ وَجَعَلْنٰهُ هُدًى لِّبَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ ﴿۲۳﴾

پس | مباش | درشک | از ملاقات او | وگردانیدیم اورا | هدایت | برای بنی اسرائیل

پس تو در ملاقات اش باخدا شک مکن و اورا برای بنی اسرائیل سبب هدایت گردانیده بودیم

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ اَىِٕمَّةً يَّهْدُوْنَ بِاَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوْا ڲ

وگردانیدیم ما | ازایشان | به پیشوایان | که رهنمائی میکردند | بحکم ما | وقتیکه | ایشان صبر کردند

و در ایشان بسیار پیشوایان ساخته بودیم که بحکم ما به مردم راه درست تعلیم میداد زیرا که این نیکان صبر میکردند

وَكَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يُوْقِنُوْنَ ﴿۲۴﴾ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

وبودند به آیات ما | یقین میکردند | هرآینه | رب تو | او فیصله کند | میان ایشان | روز قیامت

و به آیات ما یقین میکردند هر آینه رب تو روز قیامت درمیان ایشان در مسائل اختلافی

وقف غفران

ع ۲ ۱۵

فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ

در آن چیز | که ایشان در آن اختلاف میکردند | آیا راه ننمود | ایشان را | که چقدر

فیصله میکند، آیا ایشان از این سخن سبق نگرفتند که ما پیش از ایشان

أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِنِهِمْ ۚ إِنَّ

ما هلاک کردیم | پیش از ایشان | اقوام | که میگردند | در مساکن ایشان | هر آینه

چقدر اقوام را هلاک کرده ایم که ایشان (امروز) در خانه های ایشان رفت و آمد دارند هر آینه

فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ ۖ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ

در این | نشانه هاست | آیا ایشان نه میشنوند؟ | آیا ندیدند ایشان | که ما | روان میکنیم | آب را

در این نشانه های بزرگ است آیا ایشان نه میشنوند؟ آیا ایشان غور نکردند که ما آب را بسوی زمین خشک

إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ

بسوی زمین بی گیاه | باز بیرون می آریم | به آن | زراعت | که میخورد | از آن | چهار پایان ایشان

میرسانیم پس ما بذریعهٔ آن کشت ها را پیدا میکنیم که حیوانات آنها هم میخورند

وَأَنفُسُهُمْ ۖ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْفَتْحُ إِن كُنتُمْ

و خود ایشان | پس آیا نمی بینند | و میگویند | کی باشد | این | فیصله | اگر هستید شما

و خود ایشان هم پس آیا ایشان نه می بینند؟ و ایشان میگویند که اگر شما راست گوی هستید پس بنمائید که این فیصله آخری چه وقت باشد؟

صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾ قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ

راست گویان | بگو | روز فیصله | نفع ندهد | آنان را که | کفر کردند | ایمان آوردن ایشان | و نه به ایشان

به ایشان بگو که روز فیصله ایمان آوردن کافران به ایشان فائده نه رساند و نه به ایشان

يُنظَرُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ ﴿٣٠﴾

مهلت داده میشوند | پس روی بگردان | از ایشان | و انتظار کن | هر آینه ایشان (هم) | انتظار کنندگان است

کدام مهلت داده میشود پس تو از ایشان روی بگردان و در (انتظار) غلبه حق باش ایشان هم انتظار میکنند۔

سُورَةُ الْأَحْزَابِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | ثَلَاثٌ وَسَبْعُونَ آيَةً وَتِسْعُ رُكُوعَاتٍ

سوره احزاب در مدینه نازل شده و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | هفتاد و سه آیت و نه رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ

ای نبی! | بترس | از خدا | و اطاعت مکن | کافران | و منافقان را | هر آینه | خدا | هست

ای نبی! تو از خدا ترس کن، و سخن کافران و منافقان را قبول مکن هر آینه خداوند متعال

عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ۚ إِنَّ اللَّهَ

دانا | باحکمت | و پیروی کن | از آن چه وحی مشود | بتو | از طرف رب تو | هر آینه | خدا

بسیار دانا باحکمت است و از طرف رب خود که بتو کدام وحی شده است در پیروی آن باش هر آینه خدا

كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝٢ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ

هست | به آنچه | میکنید | خبردار | وتوکل کن | برخدا | وکافی است | خدا

کارهای شما خوب باخبر است و به خداوند توکل کن و هم خداوند کافی

وَكِيلًا ۝٣ مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جَوْفِهِ ۚ وَمَا جَعَلَ

کارساز | نگردانیده است | خدا | هیچ کسی را | دودل | در سینه او | ونگردانیده است

کارساز است، خداوند در سینهٔ هیچ کسی دو دل نه نهاده است، و شما که همراه کدام زنان

أَزْوَاجَكُمُ اللَّائِي تُظَاهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۚ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ

زنهای شما | آن زنها | که ظهار میکنید با ایشان | مادرهای شما | ونگردانید | متبنی های شما (پسرخوانده گان شما)

ظهار کنید، پس آنها مادران شما نیست و نه پسر گفتگان شمارا

أَبْنَاءَكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۖ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي

پسران شما | این سخن شما است | به دهان های شما | وخدا | میگوید | سخن حق | واو | مینماید

پسران نه گردانیده است، این سخنهای زبانی شما است و خداوند سخن راست میگوید و اوست که

السَّبِيلَ ۝٤ ادْعُوهُمْ لِآبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا

راه | بخوانید ایشان را | به نسبت پدران ایشان | این سخن درست است | نزد خدا | باز اگر نه میشناسید شما

راه درست مینماید، این پسران به پدران حقیقی خود بخواهید این سخن نزد خداوند بسیا با انصاف است پس اگر شما پدران ایشان را

آبَاءَهُمْ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ ۚ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ

پدران ایشان | پس برادران شما است | در دین | ودوستان شما است | ونیست | برشما | گناهی

نه میشناسید، پس آنها برادران دینی و دوستان شما است، و اگر دراین خطاء واقع شود

فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَٰكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا

درآن | که خطاء شدید | لیکن آن | که اراده کرد | دلهای شما | وهست خدا | بخشنده

پس هیچ گناه نیست، البته گناه دراین است که شما چیزی را به اراده قلبی بکنید و خدا بخشنده

رَحِيمًا ۝٥ النَّبِيُّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ ۖ وَأَزْوَاجُهُ

مهربان | پیغمبر | زیاد حق دارد | برمؤمنان | از نفسهای ایشان | وزنان پیغمبر

مهربان است، نبی بر مؤمنان از نفسهای ایشان هم حق زیاد دارد و زوجات وی مادران

أُمَّهَاتُهُمْ ۗ وَأُولُو الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ

مادران ایشان است | ورشته داران | بعضی از ایشان بسیار نزدیک است از بعضی | در کتاب خدا

مؤمنان است، و خویشاوندان در کتاب خدا از مسلمانان (عام) و در مقابله مهاجر

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا ۚ

از مؤمنان | ومهاجرین | مگر | اینکه شما میکنید | به دوستان خود | کدام نیکی

زیاد تعلق دارد، البته اگر شما با دوستان خود سلوک نیک کردن میخواهید کرده میتوانید

كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسْطُوْرًا ۝٦ وَاِذْ اَخَذْنَا مِنَ النَّبِيّٖنَ مِيْثَاقَهُمْ
هست این | در کتاب | نوشته شده | وقتیکه گرفتیم ما | از پیغمبران | وعده ایشان
این سخن در لوح محفوظ نوشته شده است و هنگامیکه ما از همه پیغمبران وعده گرفتیم

وَمِنْكَ وَمِنْ نُّوْحٍ وَّاِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ
وازتو | وازنوح | وابراهیم | وازموسیٰ | وعیسیٰ | پسر مریم
و از تو هم و از نوحؑ و ابراهیمؑ و موسیٰ و از عیسیٰ پسر مریم هم (صلوات الله علیهم)

وَاَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ۝٧ لِّيَسْــَٔلَ الصّٰدِقِيْنَ عَنْ صِدْقِهِمْ
وگرفتیم ما | ازایشان | وعده محکم | که سوال کند خدا | از راست گویان | درباره راست گوی ایشان
و از همه ایشان عهد پخته گرفتیم که خداوند از مردم راست گویان درباره تعلیم راست خود تحقیق کند

وَاَعَدَّ لِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابًا اَلِيْمًا ۝٨ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اذْكُرُوْا
واوتیار ساخته است | کافران را | عذاب | دردناک | ای مؤمنان! | یاد کنید
و برای کافران عذاب دردناک تیار ساخته است ای مؤمنان! این احسان خدارا یاد کنید

نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ جَآءَتْكُمْ جُنُوْدٌ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا
نعمت | خدا | برشما | وقتیکه | آمد بشما | لشکرها | پس فرستادیم | برایشان | باد
وقتیکه (در موقع غزوهٔ خندق) بالای شما لشکر های بسیاری تهاجم آوردند از کفار پس ما برایشان یک باد تیز آوردیم

وَّجُنُوْدًا لَّمْ تَرَوْهَا ۚ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ۝٩
ولشکرها | که ندیدید شما آن را | وهست خدا | به آنچه | میکنید | بینا
و چنین لشکر های (غیبی) آوردیم که شما آن را نه میدیدید و خدا میدید چیزیکه شما میکردید۔

اِذْ جَآءُوْكُمْ مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ اَسْفَلَ مِنْكُمْ وَاِذْ زَاغَتِ الْاَبْصَارُ
وقتیکه آمدند ایشان | ازطرف بالا | واززیر | شما | وقتیکه بازماند | چشمها
وقتیکه آنها بالای شما از طرف بالا و از طرف زیر شما بر شما تهاجم آوردند و چشمهای شما از ترس باز مانده بود

وَبَلَغَتِ الْقُلُوْبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ الظُّنُوْنَا ۝١٠
ورسید | دلها | به حلق | وشما گمان میکردید | به خدا | گمانها (مختلف)
و دلها به حلق رسید و شما به خداوند گمان های رنگا رنگ شروع کردید۔

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُوْنَ وَزُلْزِلُوْا زِلْزَالًا شَدِيْدًا ۝١١ وَاِذْ يَقُوْلُ
درآن جای | امتحان کرده شد | از مؤمنان | وجنبانیده شدند | به جنبانیدن | سخت | وقتیکه | گفت
درآن موقع بر مسلمانها امتحان سخت آمد و جنبانیده شدند به جنبانیدن سخت و وقتیکه

الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللّٰهُ وَرَسُوْلُهٗ
منافقین | وآنانیکه | دردلهای ایشان | مرض است | که نکرده است وعده باما | خدا | ورسول او
منافقان و آن مردم که دردلهای ایشان بیماری بود این سخن میگفت که خدا باما و رسول او درعهد

إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ مِّنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ

مگر فریب | وقتیکه | گفت | یک گروه | از ایشان | ای مردم مدینه!

فریب کرده است، و هنگامیکه یک گروه گفتند از ایشان که ای مردم مدینه!

لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۚ وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ

هیچ جای نیست | شمارا | پس باز بگردید | واجازه میخواهند | یک گروه | از ایشان | از پیغمبر

شما (قدرت مقابله) دشمن ندارید پس برگشت و یک گروه از پیغمبر اجازه رفتن خواست و گفت که

يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ ۖ إِن يُرِيدُونَ

ایشان میگویند | هرآینه خانه های ما | محفوظ نیست | ونیست آن | غیر محفوظ | نه میخواهند ایشان

خانه های ما محفوظ نیست و حال آنکه آن غیر محفوظ نبوذ، مگر آنها تنها راه فرار را

إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِم مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُوا

مگر فرار نمودن | واگر داخل شود | بر ایشان | از اطراف (مدینه) | باز | به ایشان گفته شود

میجویند، و اگر از اطراف مدینه به ایشان کسی بیایند و به ایشان درباره فساد بگویند

الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا إِلَّا يَسِيرًا ﴿١٤﴾

برای فساد | (فوراً) می آیند به آن | و درنگ نه میکنند | در آن | مگر | اندک

پس به آن به زودی می آیند، و در آن خانه ها بسیار کم باقی بمانند

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِن قَبْلُ لَا يُوَلُّونَ الْأَدْبَارَ ۚ

وهرآینه ایشان وعده کرده بودند | با خدا | پیش از این | که ایشان نه میگردانند | پشت هارا

و حال آنکه این مردم نخست باخدا وعده کرده بودند که ایشان فرار نکنند.

وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾ قُل لَّن يَنفَعَكُمُ الْفِرَارُ

وهست | وعده | خدا | پرسیده شده | بگو | هیچ نفع ندهد شمارا | فرار

و حتماً وعده خدا پرسیده شده است به ایشان بگو که فرار نمودن به شما هیچ فائده نمی دهد

إِن فَرَرْتُم مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذًا لَّا تُمَتَّعُونَ

اگر فرار کنید شما | از مرگ | یا از قتل شدن | و در آن وقت | بشما موقع نه میرسد

اگر شما از مرگ و یا از قتل شدن فرار کنید و درآن فرار کدام فائده گرفته نخواهید گرفت. مگر اندک

إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾ قُلْ مَن ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ

مگر اندک | بگو | کیست آن کسی که | نگهدارد شمارا | از خدا | اگر بخواهد

تو به ایشان بگو که کیست شمارا از خداوند نجات دهد اگر او

بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم

بشما | بدی | یا | بخواهد | بشما | مهربانی | وایشان نه یابند | برای خود

بشما تکلیف داون بخواهد و یا اگر بشما مهربانی کردن بخواهد (پس اورا کسی منع کرده میتواند؟) و ایشان بجز خداوند

مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿١٧﴾ قَدْ يَعْلَمُ اللّٰهُ

بجز | خدا | دوست | ونه کدام مددگار | هرآینه می شناسد | خدا

هیچ کسی را دوست و یادگار یافته نه میتوانید' الله (ج) درشما آن مردم را خوب می شناسد

الْمُعَوِّقِيْنَ مِنْكُمْ وَالْقَآئِلِيْنَ لِاِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ اِلَيْنَا ۚ

منع کنندگان | ازشما | وگویندگان را | به برادران خود | که بیائید | بسوی ما

(که از شرکت درجهاد) منع میدارند و به برادران خود میگویند که بسوی ما بیائید

وَلَا يَاْتُوْنَ الْبَاْسَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٨﴾ اَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۖ فَاِذَا

ونه می آیند ایشان | به جنگ | مگر | اندک | بخیلاانند | برشما | پس چون

و خود ایشان هم درجنگ شراکت نه میکنند مگر بسیار کم درباره شما بسیار بخیل هستند پس وقتیکه

جَآءَ الْخَوْفُ رَاَيْتَهُمْ يَنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ تَدُوْرُ اَعْيُنُهُمْ

بیاید | ترس | می بینی ایشان را | که می بینند | بسوی تو | که دورمیخورد | چشمهای ایشان

زنان ترس بیاید پس تو می بینی که چنین می بینند بتو (که از ترس) چشمان ایشان دور میخورد

كَالَّذِىْ يُغْشٰى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۚ فَاِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ

مانند آن کسی | که بیهوشی آمده باشد بروی | ازمرگ | پس چون | برود | وقت خوف

گویا که بی هوشی مرگ برایشان آمده است پس وقتیکه خوف بیرود

سَلَقُوْكُمْ بِاَلْسِنَةٍ حِدَادٍ اَشِحَّةً عَلَى الْخَيْرِ ۗ اُولٰٓئِكَ

طعنه میدهند بشما | به زبانهای تیز | بخل میکنند | به مال | این مردم است

پس ایشان درباره مال و لالچ غنیمت بشما به زبانها تیز طعنه میدهند این مردم

لَمْ يُؤْمِنُوْا فَاَحْبَطَ اللّٰهُ اَعْمَالَهُمْ ۗ وَكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ

که ایمان نیاورده اند | پس ضائع کرد | خدا | اعمال ایشان | وهست | این | برخدا

گویا بالکل ایمان نیاورده اند خداوند (ج) هم اعمال ایشان برباد ساخت و این سخن به خدا بسیار آسان است

يَسِيْرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُوْنَ الْاَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوْا ۚ وَاِنْ يَّاْتِ

آسان | گمان میدارند | که لشکرهای کفار | هنوزهم نه رفته اند | واگر بیاید

ایشان میگویند که (لشکر های هجوم آرنده به مدینه) تا هنوز هم نه رفته است و اگر آن لشکر ها

الْاَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ اَنَّهُمْ بَادُوْنَ فِى الْاَعْرَابِ يَسْاَلُوْنَ

لشکرها | ارزو میکنند | کاش! ایشان | بیرون می بودند | درقریه ها | سوال میکردند

باز آیند ایشان دوست میدارند که بیرون در قریه ها سکونت میکردند و تنها از حال

عَنْ اَنْۢبَآئِكُمْ ۗ وَلَوْ كَانُوْا فِيْكُمْ مَّا قٰتَلُوْٓا اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٢٠﴾

ازخبرهای شما | واگرمیبودند ایشان | درشما | جنگ نه میکردند | مگر بسیار کم

و احوال شما خبر میگرفت' و اگر ایشان با شما هم میبود پس درجنگ بسیار هم میگرفتند۔

ع ۱۲ / ۱۸

لَقَدۡ كَانَ لَكُمۡ فِىۡ رَسُوۡلِ اللّٰهِ اُسۡوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَنۡ
هرآینه | هست | برای شما | در(ذات) رسول الله | نمونه | نیک | برای کسیکه
مسلمانها! برای شما (دراین حالات سخت) در ذات رسول الله برای شما نمونه های شائسته موجود است

كَانَ يَرۡجُوا اللّٰهَ وَالۡيَوۡمَ الۡاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيۡرًا ؕ﴿۲۱﴾ وَ
باشد که امید دارد | از الله | وروز | آخرت | و یاد میکند الله | بسیار | و
چنین مردم که از خدا و از روز قیامت میترسند و خدارا بسیار زیاد یاد میکنند و وقتیکه

لَمَّا رَاَ الۡمُؤۡمِنُوۡنَ الۡاَحۡزَابَ ۙ قَالُوۡا هٰذَا مَا وَعَدَنَا اللّٰهُ
ووقتیکه دید | مؤمنان | لشکرها | گفتند | این همان است | که وعده اش کرده بود خدا
مؤمنان این لشکر ها را دیدند گفتند این همان موقع است که از آن خدا و رسول اش

وَرَسُوۡلُهٗ وَصَدَقَ اللّٰهُ وَرَسُوۡلُهٗ ۫ وَمَا زَادَهُمۡ اِلَّاۤ
ورسول او | وراست گفته بود | خدا | ورسول او | وزیادنکرد درایشان | مگر
باما وعده کرده است و الله و رسول اش راست گفته بود (و حمله کفار) ایمان و اطاعت ایشان را افزود

اِيۡمَانًا وَّتَسۡلِيۡمًا ؕ﴿۲۲﴾ مِنَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ رِجَالٌ صَدَقُوۡا مَا
ایمان | وفرمانبرداری | درمؤمنان (بسیار) | آن مردها است | که راست کردند | آن چیز
در مؤمنان بعضی چنین است که باخداوند عهد اش پوره کردند

عَاهَدُوا اللّٰهَ عَلَيۡهِ ۚ فَمِنۡهُمۡ مَّنۡ قَضٰى نَحۡبَهٗ وَ
که وعده اش کرده بود | خدا | برآن | باز برخی از آنها | همان است | که پوره کردند | اقرار خود | و
پس برخی نذرانه خود را پوره کردند

مِنۡهُمۡ مَّنۡ يَّنۡتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوۡا تَبۡدِيۡلًا ۙ﴿۲۳﴾ لِّيَجۡزِىَ اللّٰهُ
برخی از آنها | آن است که انتظار میکنند | وبدل نکردند | کدام بدل کردن | برای این که بدله دهد | خدا
و بعضی اکنون هم انتظار میکنند و ایشان در رویه خود یک ذره هم تغیر نشدند این واقعه بخاطر این شد

الصّٰدِقِيۡنَ بِصِدۡقِهِمۡ وَيُعَذِّبَ الۡمُنٰفِقِيۡنَ اِنۡ شَآءَ
راست گویان را | بصدق ایشان | وعذاب کند | منافقان را | اگر | خواهد
که خداوند به مؤمنان راست گویان اجر آنها بدهد و به منافقین اگر بخواهد جزاء دهد۔ و یا

اَوۡ يَتُوۡبَ عَلَيۡهِمۡ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوۡرًا رَّحِيۡمًا ۚ﴿۲۴﴾ وَرَدَّ اللّٰهُ
یاتوبه قبول کند | از ایشان | هرآینه خدا هست | بخشنده | مهربان | ووا پس کردند خدا
تو به ایشان را قبول کند، هر آینه خداوند بخشنده و مهربان است، و خداوند کافران را

الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا بِغَيۡظِهِمۡ لَمۡ يَنَالُوۡا خَيۡرًا ؕ وَكَفَى اللّٰهُ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ
آنانیکه | کفر کردند | به خشم ایشان | نیافتند | کدام نیکی | وکافی شد | خدا | برای مؤمنان
پر از خشم ایشان واپس گردند و هیچ مراد ایشان پوره نشد و هم خداوند برای مؤمنان در جنگ

الْقِتَالَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ

در جنگ | وهست | خدا قوی | غالب | وفرود آورد خدا | آنانیکه | مدد ایشان را کرده بودند

کافی شد و خداوند بسیار قوی و غالب است و دراهل کتاب که کدام مردم امداد کفار

مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ

از اهل کتاب | از قلعه های ایشان | وانداخت | در دلهای ایشان | رعب

مکه را که کرده بودند ایشان را از قلعه های ایشان فرود آوردند و در دلهای ایشان رعب شما انداخت

فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ

یک گروه | شما قتل میکردید | وقید میکردید | گروه دیگری | ومیراث داد شمارا | زمین های ایشان

یک گروه را شما قتل میکردید و گروه را قید میکردید و شمارا از زمین ایشان و از خانه های ایشان

وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ وَأَرْضًا لَمْ تَطَئُوهَا ۚ وَكَانَ اللَّهُ

و | خانه های ایشان | ومالهای ایشان | وآن زمین | که شما پایمال نکردید | وهست خدا

و از مالهای دیگری مالک ساخت و از آن زمین که به غرض جنگ درآن جای قدم نه نهاده بودید و خداوند متعال

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ إِنْ

برهرچیزی | توانا | ای نبی! | بگو | بزنان خود | اگر

به هر چیز قدرت کامل دارد ای نبی! به زوجات خود بگو که اگر شما لذت های دنیا

كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ

شما میخواهید | زندگی | دنیارا | وزینت آن | پس بیائید | که بشما یک اندازه سامان دهم

و زینت آن را میخواهید پس بیائید که یک اندازه سامان بشما بدهم

وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَإِنْ كُنْتُنَّ تُرِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

ورخصت کنم شمارا | به رخصت | درست | واگر شما | اراده دارید | خدا | ورسول او

و به طریقه مناسب شمارا رخصت کنم و اگر شما خداوند متعال و رسول اش و آخرت میخواهید

وَالدَّارَ الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُنَّ أَجْرًا

وخانه آخرت | پس هرآینه خدا | تیار کرده است | به زنان نیک | از شما | اجر

پس خداوند درشما به زوجات نیک اجر بسیار بزرگ تیار ساخته است

عَظِيمًا ﴿٢٩﴾ يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبَيِّنَةٍ

بزرگ | ای زنان پیغمبر | هرکه | بکند | از شما | بدکاری | آشکاره

ای زوجات نبی! درشما که کسی گناه آشکارا کند پس

يُضَاعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

دوچند کند | اورا | عذاب | دوچند | وهست | این (سخن) | برخدا | آسان

به او جزاء دو چند داده میشود و این کار به خداوند بسیار آسان است۔

وَمَنْ يَّقْنُتْ مِنْكُنَّ لِلّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَتَعْمَلْ صَالِحًا

وهرکه | فرمان برداری کند | از شما | خدارا | ورسول اورا | وعمل کند | نیک

و درشما کسیکه اطاعت خدا و رسول اش کند و عمل نیک کند پس ما

نُّؤْتِهَآ اَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ ۙ وَاَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيْمًا ﴿٣١﴾

میدهیم اورا | مزداو | دوبار | وتیار ساختیم ما | برای او | روزی | درست

اورا دو چند اجر میدهیم و برای او روزی عزت تیار ساختیم

يٰنِسَآءَ النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَاَحَدٍ مِّنَ النِّسَآءِ اِنِ اتَّقَيْتُنَّ

ای زنان پیغمبر! | نیستید شما | مانند هریک | از سائر زنان | اگر شما پرهیزگاری کنید

ای زوجات نبی! شما مانند زنان دیگری نیستید اگر پرهیزگار نشستن میخواهید

فَلَا تَخْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِيْ فِيْ قَلْبِهٖ مَرَضٌ

پس نرمی مکنید | درسخن گفتن | که طمع کند | آن | که دردل او | مرض است

به نرمی سخن مگوئید که از چنین شخص دردل اش طمع پیدا نشود که دردل اش مرض است

وَّقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ فِيْ بُيُوْتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ

وبگوئید شما | سخن | به طریقه مناسب | وقرار گیرید | درخانه های خود | وتجمل خود را آشکاره مکنید

و درخانه های خود پیوست نشسته باشید و مانند زمانه جاهلیت گذشته زینت مکنید۔

تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُوْلٰى وَاَقِمْنَ الصَّلٰوةَ وَاٰتِيْنَ

مانند ظاهر کردن | زمانه جاهلیت | سابقه | و | قائم کنید | نماز را | وبدهید

و پابند نماز باشید و زکوٰة بدهید

الزَّكٰوةَ وَاَطِعْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ اِنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ

زکوٰة را | واطاعت کنید | خدارا | ورسول اورا | هرآینه | میخواهد | خدا

و احکام خدا و رسول را قبول کنید به خداوند این منظور است که از شما

لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ

تادور کند | از شما | پلیدی | اهل بیت! | وپاک کند شمارا

هر نوع پلیدی دور کند ای مردم خانه پیغمبر! و شمارا پاکیزه نگه دارد

تَطْهِيْرًا ﴿٣٣﴾ وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى فِيْ بُيُوْتِكُنَّ مِنْ اٰيٰتِ اللّٰهِ

پاک کردن | ویاد کنید | آنچه خوانده میشود | درخانه های شما | از آیات | خدا

و در خانه های شما که کدام آیاتها و سخنهای علم خوانده میشود

وَالْحِكْمَةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيْفًا خَبِيْرًا ﴿٣٤﴾ اِنَّ

حکمت | هرآینه | خدا | هست | باریک بین | خبردار | هرآینه

آن را یاد کنید' هرآینه خداوند به هر راز دانا و به هر چیز دانا است' هرآینه مسلمانها

ع

الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمٰتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنٰتِ وَالْقٰنِتِينَ

مردان مسلمان | وزنان مسلمان | ومردان مؤمن | وزنان مؤ منات | ومردان فرمانبردار

مردان، و زنان مسلمان، و مردان مؤمن و زنان مؤمن و مردان فرمانبردار

وَالْقٰنِتٰتِ وَالصّٰدِقِينَ وَالصّٰدِقٰتِ وَالصّٰبِرِينَ وَالصّٰبِرٰتِ

وزنان فرمانبردار | ومردان راست گوی | وزنان راستگوی | ومردان صبر کننده | وزنان صبر کننده

و زنان فرمانبردار و مردان راستگوی، و زنان راستگوی و مردان صبر کننده، و زنان صبر کننده

وَالْخٰشِعِينَ وَالْخٰشِعٰتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقٰتِ

ومردان عاجزی کننده | وزنان عاجزی کنندگان | ومردان صدقه دهندگان | وزنان صدقه دهندگان

و مردان ترساننده، و زنان ترساننده، و مردان خیرات دهنده، و زنان خیرات دهنده

وَالصّٰٓئِمِينَ وَالصّٰٓئِمٰتِ وَالْحٰفِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحٰفِظٰتِ

ومردان روزه دار | وزنان روزه دار | ومردان حفاظت کنندگان | شرمگاه خودرا | وزنان حفاظت کنندگان

و مردان روزه دار و زنان روزه دار و مردان حفاظت کنندگان شرمگاه های خود و زنان

وَالذّٰكِرِينَ اللّٰهَ كَثِيرًا وَّالذّٰكِرٰتِ ۙ اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ مَّغْفِرَةً

ومردان ذکر کننده | خدارا | زیاد | وزنان ذکر کننده | مهیا کرده | خدا | ایشان را | بخشش

و مردان ذکر کننده خدارا بسیار و زنان خداوند متعال به همه ایشان بخشش و اجر کلان

وَّاَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَّلَا مُؤْمِنَةٍ اِذَا قَضَى

ومزد | بزرگ | ونیست | حق | مردمؤمن را | ونه | زن مؤمنه را | چون مقرر کند

مقرر کرده است و برای هیچ مرد مؤمن و نه به زن مؤمنه جائز نیست که

اللّٰهُ وَرَسُولُهٗٓ اَمْرًا اَنْ يَّكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ اَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَّعْصِ

خدا | ورسول او | کدام کار | که | باشد | ایشان را | اختیار | درکار ایشان | وهرکه نافرمانی کند

وقتیکه خدا و رسول اش حکم کدام کار بکند باز به ایشان هم درآن اختیار باشد و کسیکه

اللّٰهَ وَرَسُولَهٗ فَقَدْ ضَلَّ ضَلٰلًا مُّبِينًا ﴿٣٦﴾ وَاِذْ تَقُولُ لِلَّذِيٓ

خدا | ورسول اورا | پس هرآینه | گمراه شد | به گمراهی آشکارا | وقتیکه | میگفتی تو | مرکسی را

سخن خدا و رسول اش را قبول نکند پس او گمراه شد آشکارا (و یاد کن) وقتیکه تو

اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاَنْعَمْتَ عَلَيْهِ اَمْسِكْ عَلَيْكَ

که انعام کرد | خدا | بروی | وانعام کردی تو | بروی | نگهدار | نزد خود

به (زید بن حارثهؓ) به کسیکه خدا احسان کرده بود و تو هم احسان کرده بودی گفتی زن خود را در نکاح خود

زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللّٰهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللّٰهُ مُبْدِيهِ

زن خود | وبترس | ازخدا | وپنهان میداشتی | دردل خود | آن چیز | که خدا آشکاره کننده آن بود

نگه دار، و از خدا بترس و خود تو دردل آن سخن را پنهان میداشتی آنکه خدا آشکارا میکرد

وَتَخْشَى النَّاسَ ۚ وَاللّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشٰىهُ ؕ فَلَمَّا

وتومیترسیدی | ازمردم | وخدا | زیادحق داراست | که تو بترسی ازآن | باز وقتیکه

و تو از اعتراض مردم میترسیدی و حال آنکه خداوند (ج) حق دار زیاد از این سخن است که تو از وی بترسی

قَضٰى زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنٰكَهَا لِكَيْ لَا يَكُوْنَ

پوره کرد | زید | ازآن | حاجت | به نکاح کردیم تراآن | برای اینکه | نباشد

باز وقتیکه زید از زوجه خود حاجت پوره کرد (و طلاق داد) ما آن را بتو به نکاح دادیم برای اینکه در آینده

عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ حَرَجٌ فِيْٓ اَزْوَاجِ اَدْعِيَآئِهِمْ اِذَا قَضَوْا

برمؤمنان | تنگی | درنکاح کردن زنان | پسران گفته خود | وقتیکه ایشان پوره کنند

برای مسلمانها در نکاح گرفتن آن زنها تکلیف نباشد که بجای پسر گرفته باشند وقتیکه دلهای آنها از آن

مِنْهُنَّ وَطَرًا ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ مَفْعُوْلًا ﴿۳۷﴾ مَا كَانَ

ازایشان | حاجت | وهست | حکم | خدا | بجا کرده شده | نیست

سیر باشند و حکم خداوند هر آینه پوره شدنی است خداوند (ج) که به این پیغمبر کدام سخن

عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيْمَا فَرَضَ اللّٰهُ لَهٗ ؕ سُنَّةَ

برنبی | کدام گناه | درآن (سخن) | که مقرر کرد | خدا | برای او | این طریقه است

مقرر کرده است درآن بر نبی هیچ الزام نیست درباره (پیغمبران) سابقه هم خداوند

اللّٰهِ فِي الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ؕ وَكَانَ اَمْرُ اللّٰهِ قَدَرًا

ازخدا | درآن مردم که | گذشتند | پیش | وهست | حکم خدا | مقرر شده

هم چنین قاعده مقرر ساخته است و از خداوند (ج) از هر چیز اندازه مقرر

مَّقْدُوْرًا ﴿۳۸﴾ ۨالَّذِيْنَ يُبَلِّغُوْنَ رِسٰلٰتِ اللّٰهِ وَيَخْشَوْنَهٗ

به اندازه (صحیح) | آنانیکه | میرسانند | پیغام های | خدارا | ومیترسند از وی

شده است این همه آن پیغمبران است که پیغامات خداوند (ج) را به مردم میرسانیدند و از او میترسیدند و بجز از خدا

وَلَا يَخْشَوْنَ اَحَدًا اِلَّا اللّٰهَ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ﴿۳۹﴾ مَا كَانَ

ونه میترسند | ازهیچکس | مگر از خدا | وکافی است خدا | حساب گیرنده | نیست

از هیچ کسی نمی ترسیدند و برای حساب گرفتن تنها خداوند کافی است، محمد در مردان شما

مُحَمَّدٌ اَبَآ اَحَدٍ مِّنْ رِّجَالِكُمْ وَلٰكِنْ رَّسُوْلَ اللّٰهِ وَخَاتَمَ

محمد | پدرهیچکس | ازمردان شما | لیکن | رسول خدا است | وخاتم است

پدر هیچ کس نیست، او تنها رسول خدا است و نبی آخری است

النَّبِيّٖنَ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿۴۰﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا

انبیاءرا | وهست | خدا | به هر | چیز | دانا | ای مؤمنان!

و خداوند (ج) به هر چیز خوب معلوم است ای مؤمنان!

اذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيْرًا ﴿٤١﴾ وَّسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ

یاد کنید | خدارا | به یاد کردن زیاد | وبیان کنید پاکی او | صبح | وشام | اوست

یاد کنید خدارا به یاد کردن زیاد و صبح و شام تسبیح اورا بیان کنید خداوند چنین ذات است

الَّذِيْ يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلٰٓئِكَتُهٗ لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ

آنکه | رحمت میفرستد | برشما | وفرشتگان او | برای اینکه بیرون کند شمارا | از تاریکی

که او و فرشتگان وی به شما رحمتها میفرستد که از تاریکیهای (کفر) به روشنی (اسلام)

اِلَى النُّوْرِ ۭ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَحِيْمًا ﴿٤٣﴾ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ

بسوی روشنی | وهست | برمؤمنان | مهربان | دعاء ایشان باشند | روزیکه

بیرون می آرد، و او بر مؤمنان بسیار زیاد مهربان است، روز ملاقات دعاء ایشان باخدا

يَلْقَوْنَهٗ سَلٰمٌ ښ وَاَعَدَّ لَهُمْ اَجْرًا كَرِيْمًا ﴿٤٤﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ

ملاقات میکنند به او | سلام | وتیار کرده است او | ایشان را | مزد | عزت | ای نبی!

این میباشد که: (السلام علیکم) و خداوند به ایشان بدله درست تیار کرده است ای پیغمبر! ما ترا چنین

اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ﴿٤٥﴾ وَّدَاعِيًا

هرآینه ما | فرستادیم ترا | گواهی دهنده | ومژده دهنده | وترساننده | وداعی

رسول فرستاده ایم که هم گواه هستی و هم به مؤمنان مژده دهنده و به بدان ترساننده هم هستی و بسوی خداوند

اِلَى اللّٰهِ بِاِذْنِهٖ وَسِرَاجًا مُّنِيْرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِيْنَ بِاَنَّ

بسوی خدا | بحکم | وچراغ | روشن | ومژده ده | مؤمنان را | که هرآینه

بحکم او داعی هم هستی و یک چراغ روشن هستی، و تو به مؤمنان مژده بده که برایشان

لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَضْلًا كَبِيْرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا تُطِعِ الْكٰفِرِيْنَ

ایشان را | ازطرف خدا | فضل است | بزرگ | وتابعداری مکن | کافران را

از جانب خداوند فضل بزرگ شدنی است و سخن کافران و منافقان را

وَالْمُنٰفِقِيْنَ وَدَعْ اَذٰىهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۭ وَكَفٰى

ومنافقان را | وبگذار | اذیت ایشان را | وتوکل کن | برخدا | وکافی است.

قبول مکن و از ایشان. که کدام تکلیف بتو میرسد درغم آن مباش، و بر خدا توکل کن و خداوند

بِاللّٰهِ وَكِيْلًا ﴿٤٨﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ

خدا | کارساز | ای | مؤمنان! | چون به نکاح گیرید | زنان مؤمن را | باز

کافی و کارساز است ای مؤمنان! وقتیکه شما با زنان مسلمانان نکاح کردید باز

طَلَّقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ اَنْ تَمَسُّوْهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ

طلاق دهید ایشان را | پیش | از | آنکه دست برسانید | پس نیست | به شما | بذمه ایشان | کدام عدت

قبل از دست زدن به آنها طلاق دهید پس، سبب بشما برآنها هیچ عدت مقرر نیست

تَعْتَدُّوْنَهَا ۚ فَمَتِّعُوْهُنَّ وَسَرِّحُوْهُنَّ سَرَاحًا جَمِيْلًا ﴿٤٩﴾

که پوره کنید حساب آن | بدهید ایشان را فائده | ورخصت کنید ایشان را | به رخصتی | شائسته

که پوره کنید حساب آن را پس یک سامان مناسب به ایشان بدهید و به طریقه درست رخصت کنید

يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ اِنَّاۤ اَحْلَلْنَا لَكَ اَزْوَاجَكَ الّٰتِيْۤ

ای نبی! | هرآینه ما حلال گردانیدیم | برای تو | زوجات تو | آنکه

ای نبی! ما بتو زوجات تو حلال کرده ایم که تو به ایشان مهر داده اید

اٰتَيْتَ اُجُوْرَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ مِمَّاۤ اَفَآءَ

دادی تو مهر ایشان | وآن (کنیز) | که مالک است | دست تو | از آنچه | داده است

و آن زنها هم که در ملکیت تو است که خداوند بتو در غنیمت

اللّٰهُ عَلَيْكَ وَبَنٰتِ عَمِّكَ وَبَنٰتِ عَمّٰتِكَ وَبَنٰتِ خَالِكَ

مرا الله (بطور غنیمت) | ودختران عم ترا | ودختران عمه های ترا | ودختران ماما ی ترا

داده است، و دختران عم تو، و دختران عمه های ترا، و دختران ماما ی ترا، و

وَبَنٰتِ خٰلٰتِكَ الّٰتِيْ هَاجَرْنَ مَعَكَ ۫ وَامْرَاَةً مُّؤْمِنَةً اِنْ وَّهَبَتْ

ودختران خاله های ترا | آنانکه | هجرت کردند | باتو | وزن مؤمنه را | اگر بخشد

آنکه باتو هجرت کرده است، و آن زن مؤمن که نفس خود را (بدون عوض) به نبی بخشد

نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ اِنْ اَرَادَ النَّبِيُّ اَنْ يَّسْتَنْكِحَهَا ۗ خَالِصَةً لَّكَ

نفس خود را | برای پیغمبر | اگر | بخواهد | پیغمبر | که | نکاح کند آن را | این حکم خاص | برای تو است

زمانیکه پیغمبر میخواهد در نکاح آوردن اش این حکم تنها برای تو است

مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ؕ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ

بدون | دیگر مسلمانان | هرآینه ما دانستیم | برآن چه | فرض کردیم ما | برایشان

به مؤمنان دیگری این حکم نیست آن احکام به ما معلوم است که ما درباره زوجات

فِيْۤ اَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُوْنَ

درباره زوجات ایشان | ودرباره آن (کنیزها) | که مالک است | دست ایشان | که نباشد

و کنیز های ایشان مقرر کرده ایم برای اینکه بتو

عَلَيْكَ حَرَجٌ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٥٠﴾ تُرْجِيْ مَنْ تَشَآءُ

برتو | حرج | وهست | خدا | بخشنده | مهربان | پس بداری | هرکرا | تو خواهی

کدام حرج نیاید، و خدا بخشنده و مهربان است دراین زوجات تو که کدام میخواهی

مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِيْۤ اِلَيْكَ مَنْ تَشَآءُ ؕ وَمَنِ ابْتَغَيْتَ مِمَّنْ

از ایشان | وجای بده | باخود | هرکرا | خواهی | وهرکه | تو خواهی | از ایشان

از خود پس بداری، و کدام را که تو میخواهی با خود نزدیک کن، و کدام را که جدا کرده اید اگر آن

عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ۭ ذٰلِكَ اَدْنٰٓى اَنْ تَقَرَّ

که یک سو کردی تو | نیست گناه | بر تو | این حکم | نزدیک است | که یخ شود

باز نزدیک کردن بخواهی پس درآن هیچ گناهی نیست، به این حکم بسیار امید است که چشمهای

اَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَ يَرْضَيْنَ بِمَآ اٰتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ۭ وَاللّٰهُ

چشمهای ایشان | وایشان درغم نباشند | و | راضی باشند آنها | به آنچه | دادی تو به ایشان | همه را | وخدا

ایشان سرد شوند و درغم نباشند و تو که به ایشان چیزی بدهی همه آنها به آن راضی میباشند و خداوند متعال

يَعْلَمُ مَا فِيْ قُلُوْبِكُمْ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَلِيْمًا ۝۵۱ لَا يَحِلُّ

میداند | به آنچه | در دلهای شما است | وهست | خدا | دانا | بردبار | نیست | حلال

احوال دلهای شما معلوم است و او به هر چیز دانا و بردبار است، علاوه از این زنان موجوده

لَكَ النِّسَاۗءُ مِنْۢ بَعْدُ وَلَآ اَنْ تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ اَزْوَاجٍ وَّلَوْ

برای تو | زنها | بعد از این | ونه اینکه | تو بدل کنی | بجای آن | زنان دیگری | اگرچه

زنان دیگری گرفتن حلال نیست و این هم جائز نیست که دربدله آنها زنان دیگری بگیرید اگرچه

اَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ اِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِيْنُكَ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ

در تعجب می افگند ترا | حسن آن | مگر آن چه مالک شد | دست تو | وهست خدا

حسن ایشان به دل تو بیاید بجز از آنکه کنیز های تو باشد و خدا به هر چیز

عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيْبًا ۝۵۲ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَدْخُلُوْا بُيُوْتَ

برهر | چیز | نگهبان | ای مؤمنان! | داخل مشوید | درخانه های

نگران است ای مؤمنان به خانه پیغمبر داخل نشوید

النَّبِيِّ اِلَّآ اَنْ يُّؤْذَنَ لَكُمْ اِلٰى طَعَامٍ غَيْرَ نٰظِرِيْنَ

نبی | مگر آن وقت | که | اجازه داده شود | بشما | بخوردن طعام | نه انتظار کنندگان

مگر وقتیکه دعوت طعام باشد به این که انتظار پختن آن طعام را نداشته باشید

اِنٰىهُ ۙ وَلٰكِنْ اِذَا دُعِيْتُمْ فَادْخُلُوْا فَاِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوْا

به پختن آن | ولیکن وقتیکه | خواسته شدید شما | داخل شوید | باز وقتیکه | طعام خوردید | پراگنده شوید

مگر وقتیکه بشما دعوت داده شود باز بیائید باز وقتیکه طعام خوردید پراگنده شوید

وَلَا مُسْتَاْنِسِيْنَ لِحَدِيْثٍ ۭ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ

ونشسته مباشید | برای سخنها | هرآینه | این سخن شما | تکلیف میدهد | نبی را

و به سخنها پخته نشسته مباشید هر آینه این سخن شما به پیغمبر تکلیف میرسد

فَيَسْتَحْيٖ مِنْكُمْ ۡ وَاللّٰهُ لَا يَسْتَحْيٖ مِنَ الْحَقِّ ۭ وَاِذَا

پس او حیاء میکند | از شما | وخدا | شرم نه میدارد | از بیان حق | وقتیکه

مگر او لحاظ شما میکند، و خداوند درسخن صفا لحاظ نمی کند وقتیکه

سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِن وَرَآءِ حِجَابٍ ۚ ذَٰلِكُمْ

میخواهید اززوجات نبی | کدام چیز | پس بخواهید ازایشان | ازپس | پرده | این سخن شما

از زوجات پیغمبر چیزی میخواهید از پس پرده بخواهید این کار برای شما

أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَن تُؤْذُوا

بسیار پاکیزه است | برای دلهای شما | و به دلهای ایشان | ونیست (جائز) برای شما | که تکلیف دهید

و دلهای ایشان بسیار طریقه پاکیزه است و بشما این جائز نیست که به رسول خداوند

رَسُولَ اللَّهِ وَلَآ أَن تَنكِحُوٓا أَزْوَٰجَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦٓ أَبَدًا ۚ إِنَّ

به رسول | خدا | ونه اینکه | به نکاح گیرید | زنان اورا | پس ازوی | هرگز | هرآینه

تکلیف دهید، و یا اینکه بعد از وی همراه زوجات وی نکاح کنید این سخن نزد خدا

ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ اللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾ إِن تُبْدُوا شَيْـًٔا أَوْ تُخْفُوهُ

این کارشما | هست نزد خدا | (گناه) بزرگ | اگرآشکارا کنید شما | چیز | یاپنهان دارید آن را

گناه بزرگ است، اگر شما یک سخن را آشکارا میکنید و یا پنهان میدارید

فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٥٤﴾ لَّا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ

هرآینه | خدا | هست | به هرچیز | دانا | نیست گناه | برایشان

پس به خداوند هر چیز خوب معلوم است به زنان پیغمبر از پدران خود

فِىٓ ءَابَآئِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآئِهِنَّ وَلَآ إِخْوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآءِ إِخْوَٰنِهِنَّ

درنزد پدران ایشان | ونه نزد پسران خود | ونه نزد برادران خود | ونه | نزد برادرزاده گان خود

و پسران ایشان، و برادران، و برادر زاده گان و پسران خواهران، و زنان مسلمان خود

وَلَآ أَبْنَآءِ أَخَوَٰتِهِنَّ وَلَا نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُنَّ ۗ

ونه نزد پسران | خواهران ایشان | ونه | نزدزنان (همجنس) | ونه ازآن | که مالک شده است | دستهای ایشان

و به کنیز های خود، در روبروی شدن گناه نیست و شما از خدا

وَٱتَّقِينَ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدًا ﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ

وبترسید | ازخدا | هرآینه | خدا | هست | برهرچیز | گواه | هرآینه | خدا

بترسید، خداوند به هر چیز گواه است هر آینه خداوند

وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ ۚ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا

وفرشتگان او | درود میفرستند | بر نبی | ای مؤمنان! | شماهم درود بفرستید

و فرشتگان او به نبی رحمتها میفرستد ای مؤمنان! شما هم بروی

عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ

بروی | وسلام بگوئید | به سلام گفتن | هرآینه | آنانیکه | تکلیف میدهند | خدا | ورسول را

درود و سلام بفرستید، کسیکه خدارا و به رسول او تکلیف میدهد

لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا

لعنت کرد برایشان | خدا | در دنیا | وآخرت | ومهیا ساخته | ایشان را | عذاب

پس خداوند در دنیا و آخرت برایشان لعنت میفرستد، و به ایشان عذاب ذلت دهنده

مُّهِيْنًا ﴿٥٧﴾ وَالَّذِيْنَ يُؤْذُوْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوْا

رسوا کننده | وآنانیکه | اذیت میدهند | به مردان مؤمن | وبه زنان مؤمن | بغیر | از کدام گناه

تیار ساخته است، و آنانیکه به مؤمنان مردان، و به زنان مؤمن بی گناه بی قصور تکلیف میدهد

فَقَدِ احْتَمَلُوْا بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿٥٨﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ

هرآینه برداشتند | بهتان | وگناه | آشکارا | ای پیغمبر! | بگو

پس ایشان بسیار بهتان بزرگ می نهند و آشکارا گناه میکنند، ای پیغمبر! به زوجات خود

لِّاَزْوَاجِكَ وَبَنٰتِكَ وَنِسَآءِ الْمُؤْمِنِيْنَ يُدْنِيْنَ عَلَيْهِنَّ

به زنان خود | وبه دختران خود | وبه زنان مؤمنان | که فروگذارند | برخود

و به دختران خود، و به زنان مسلمان بگو که چادر های خود را فروگذارند

مِنْ جَلَابِيْبِهِنَّ ؕ ذٰلِكَ اَدْنٰۤى اَنْ يُّعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ ؕ وَ

از چادرهای خود | این | نزدیکتر است | به این که | شناخته شوند | به ایشان تکلیف رسانیده ونه میشود

هم چنین زود شناخته میشوند و به ایشان (از طرف مردان بیهوده) اذیت نمی رسد

كَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿٥٩﴾ لَئِنْ لَّمْ يَنْتَهِ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالَّذِيْنَ

هست | خدا | بخشنده | مهربان | اگر | منع نشدند | منافقین | وآنانیکه

و خداوند بخشنده و مهربان است و اگر منافقین و آنانیکه دردلهای ایشان

فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَّالْمُرْجِفُوْنَ فِي الْمَدِيْنَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ

دردلهای ایشان | مرض است | وخبر بدفاش کنندگان | درمدینه | هرآینه مسلط خواهیم کرد ترا

خرابی است، و آنانیکه درمدینه منوره سخنهای بدرا فاش میکنند پس ما برایشان

بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُوْنَكَ فِيْهَاۤ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿٦٠﴾ مَّلْعُوْنِيْنَ ۛۚ اَيْنَمَا

برایشان | پس | همسایه نباشند باتو | درمدینه | مگر | اندک | لعنت کرده شدند | هرجا یکه

ترا مسلط میکنم، باز ایشان باتو درمدینه بسیار اندک باشند، و در لعنت باشند هر جا یکه

ثُقِفُوْۤا اُخِذُوْا وَقُتِّلُوْا تَقْتِيْلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِيْنَ

یافته شوند | گرفته شوند | وکشته شوند | به کشتن درست | این طریقه خدا است | در آن مردم

یافته شوند گرفته میشوند، و کشته میشوند خداوند درباره اقوام سابقه هم این دستور

خَلَوْا مِنْ قَبْلُ ۚ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ﴿٦٢﴾ يَسْـَٔلُكَ

که گذشتند | پیش | وهرگز نه یابی | در دستور خدا | کدام بدلون | میفرسند از تو

نهاده بود و در دستور خدا هیچ تبدیلی نیابی این مردم از تو درباره

النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ اللَّهِ ۚ وَمَا يُدْرِيكَ

مردم | درباره قیامت | بگو | هر آینه علم آن | نزد خدا است | و تو چه میدانی

وقت قیامت میپرسند به ایشان بگو که حال آن تنها به خدا معلوم است و بتو چه معلوم است؟

لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكَافِرِينَ وَأَعَدَّ

شاید | قیامت | باشد | نزدیک | هر آینه | خدا | لعنت کرده است | به کافران | و تیار کرده است

شاید که قیامت بسیار نزدیک میباشد هر آینه خداوند کافران را از رحمت خود دور کردند

لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ لَّا يَجِدُونَ وَلِيًّا

ایشان را | آتش شعله زن | همیشه میباشند | در آن | همیشه | نه | می یابند | دوست

و به ایشان آتش شعله دار تیار ساخته است که در آن همیشه میباشند هیچ کسی را یار و مددگار نه یابد

وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٥﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ

و نه امدادی | روزیکه | گردانیده شود | رویهای ایشان | در آتش | میگویند

روزیکه روهای ایشان در جهنم گردانیده میشود پس میگویند که

يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَا ﴿٦٦﴾ وَقَالُوا رَبَّنَا

ای افسوس ما را | که اطاعت میکردیم | خدا را | و اطاعت میکردیم | رسول را | و گویند | ای رب ما!

ای کاش! که احکام خدارا قبول میکردیم و فرمان رسول را بجای میکردیم و میگویند که ای رب ما!

إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلَا ﴿٦٧﴾

هر آینه ما حکم قبول کرده بودیم | سرداران خود را | و بزرگان خود را | پس گمراه ساختند ما را | از راه

ما سخنهای سرداران و کبرای خود قبول میکردیم از راه ما را بی راه کردند ای رب ما!

رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنْهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٨﴾

ای رب ما! | بده به ایشان | دو چند | از عذاب | و لعنت کن ایشان را | لعنت | بزرگ

به ایشان دوچند عذاب بده و به ایشان لعنت بزرگ کن

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ آذَوْا مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ

ای مؤمنان! | مباشید | مانند آنانیکه | ضرر رسانیدند | به موسیٰ | باز بری کرد او را

ای مؤمنان! شما مانند آن مردم نشوید که به موسیٰ تکلیف میداد پس خداوند اورا از سخنهای

اللَّهُ مِمَّا قَالُوا ۚ وَكَانَ عِندَ اللَّهِ وَجِيهًا ﴿٦٩﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

خدا | از آنچه | گفتند | و بود | نزد | خدا | آبرودار | ای مؤمنان!

مردم بری ساخت، و او نزد خداوند بسیار باعزت بود ای مؤمنان!

اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ

بترسید | از خدا | و بگوئید | سخن | درست | راست کند و درست | شما را | اعمال شما

از خدا بترسید و سخن را راست و پخته بگوئید خداوند اعمال شما را صالح کند

وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَن يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ

ومعاف کند | شمارا | گناهان شما | وهرکه | تابعداری کند | خدارا | ورسول اورا | هرآینه کامیاب شد

و گناهان شمارا معاف کند، و کسیکه سخن خدا و رسول را قبول کند، پس او بسیار زیاد

فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾ إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

به کامیابی | بزرگ | هرآینه | پیش کردیم ما | امانت خودرا | برآسمانها | وزمین

کامیاب شد، ما به آسمانها، زمین، و به کوه ها (برداشتن اطاعت و ذمداری) امانت پیش کرد

وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا

وبرکوه ها | انکارکردندآنها | که بردارندایشان آن را | وترسیدندآنها | ازآن | وبرداشت آن را

پس هم ایشان از این (ذمداری) بزرگ و قبول کردن آن انکار کردند و از آن ترسیدند و تنها انسان که بود

الْإِنسَانُ ۖ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾ لِّيُعَذِّبَ اللَّهُ

انسان | هرآینه او | بود | ظالم بسیار | وبسیارنادان | که عذاب دهد | خدا

این ذمداری را قبول کرد هر آینه او بسیار ظالم و نادان است پس نتیجه این شد که خداوند

الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ

به مردان منافق | وبه زنان منافق | وبه مردان مشرکین | وبه زنان مشرک | وتوبه قبول کند

به مردان منافق، و به زنان منافق و به مردان مشرک و به زنان مشرک سزا دهد و گناهان

اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧٣﴾

خدا | برمردان مؤمن | وبه زنان مؤمن | وهست | خدا | بخشنده | مهربان

مردان مؤمن و زنان مؤمن را معاف کند و خدا بخشنده و مهربان است۔

سُورَةُ سَبَإٍ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ أَرْبَعٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَخَمْسُونَ آيَةً وَسِتُّ رُكُوعَاتٍ

سوره سبا در مکه نازل شد و آن | بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ ورحم کننده است | پنجاه وچهار آیت وشش رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

هم ستایش | خدارا است | آن خدا | که اوراست | آنچه درآسمانها است | وآنچه درزمین است

هم ستایش تنها خداراست که مالک آن چیزها است که در آسمانها و زمین است

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١﴾

واوراستایش است | درآخرت | واوست | باحکمت | خبردار

و در آخرت هم همه تعریفها خداراست و او باحکمت و باخبر است

يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا

اومیداند | آنچه | میدراید | درزمین | وآنچه برمی آید | ازوی | وآنچه

به او هر چیز معلوم است چیزیکه درزمین میدراید و آنچه از زمین برمی آید از وی و آنچه

يُنَزِّلُ مِنَ السَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۚ وَهُوَ الرَّحِيمُ

فرودمی آید | از آسمان | وآنچه | بالامیرود | درآن | واو | مهربان

از آسمان فرود می آید و آنچه در آسمانها بالا میرود و او بسیار رحم کننده

الْغَفُورُ ۝٢ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ ۖ قُلْ

بخشنده است | ومیگوید | آنانیکه | کفرکردند | که نمی آید بما | قیامت | بگو

زیاد بخشنده است، و این کافران میگویند که برما قیامت نمی آید (ای پیغمبر!) تو به ایشان بگو که

بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَالِمِ الْغَيْبِ ۖ لَا يَعْزُبُ

چرانی | قسم است به پروردگار | حتماً می آید برشما | عالم است به غیب | غائب نمی شود

چرا نمی آید؟ قسم است به رب من! که عالم الغیب است که هر آینه برشما می آید از او یک ذره هم

عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَ

ازوی | به وزن یک ذره | درآسمانها | ونه | درزمین | ونه

هم پنهان نیست، نه در آسمانها و نه درزمین و نه از یک ذره خورد

لَا أَصْغَرُ مِنْ ذَٰلِكَ وَلَا أَكْبَرُ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۝٣ لِيَجْزِيَ

زیادخورداز آن | ونه بسیار بزرگ | مگر | (درج) است درکتاب آشکاره | که جزادهد

و نه چیز بزرگ از آن مگر این همه چیزها دریک کتاب آشکارا (لوح محفوظ) درج است برای اینکه

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۚ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ

آن مردم را | که ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | این مردم است که ایشان را | بخشش است

خداوند اجر دهد آن مؤمنان را که کارهای نیک میکنند، این همان مردم است که برای ایشان

وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝٤ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ

وروزی | عزت | وآنانیکه | سعی کردند | درآیات ما | ازروکردن

مغفرت و روزی عزت است و آنانیکه برای ناکام کردن آیاتهای ما سعی میکنند

أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٌ ۝٥ وَيَرَى الَّذِينَ

این مردم است که ایشان را | عذاب است | ازسزاء دردکننده | وی بیند | آنانیکه

به ایشان از رنگ رنگ از سختی پر عذاب داده میشود و به آنانیکه علم داده شده است

أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقَّ

که داده شد | علم | آن چیز | که نازل شد | بتو | ازطرف رب تو | که آن حق است

ایشان میدانند که کدام (کلام) از جانب رب تو بر تو نازل شده است آن بالکل درست است

وَيَهْدِي إِلَىٰ صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝٦ وَقَالَ الَّذِينَ

وراه مینماید | راه (خدا) | که غالب | ولائق حمداست | ومیگوید | آنانیکه

و این کلام (مردم را) راه مینماید به طرف خداوند غالب و لائق تعریفها و کافران یکی بادیگری گفت

كَفَرُوْا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلٰى رَجُلٍ يُّنَبِّئُكُمْ اِذَا مُزِّقْتُمْ

کفرکردند | آیا دلالت کنیم شمارا | به آن مرد | که بشما خبر میدهد | وقتیکه شما ذره ذره شوید

بیائید که چنین آدمی به شما نشانه دهیم که او به شما این خبر میدهد، که وقتیکه شما ذره ذره شوید

كُلَّ مُمَزَّقٍ اِنَّكُمْ لَفِيْ خَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿۷﴾ اَفْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ

به پوره ذره شدن | هر آینه شما | در آفرینش نو خواهد شد | آیا افتراء کرده است | برخدا

باز هم شما سر دوباره زنده میشوید آیا او به خدا دروغ بسته کرده است

كَذِبًا اَمْ بِهٖ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ

دروغ | یا بروی | جنون است | بلکه | آنانیکه | یقین نمیدارند | به آخرت

و یا اینکه دیوانه شده است؟ (نی) بلکه آنانیکه به آخرت یقین ندارند

فِى الْعَذَابِ وَالضَّلٰلِ الْبَعِيْدِ ﴿۸﴾ اَفَلَمْ يَرَوْا اِلٰى مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ

درعذاب | ودر گمراهی دور هستند | آیا ایشان ندیدند | به طرف آن چیز | که پیش روی ایشان است

ایشان درعذاب و درگمراهی دور هستند آیا ایشان به آسمان و زمین ندیدند

وَمَا خَلْفَهُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ اِنْ نَّشَاْ نَخْسِفْ

وآنچه | پس پشت ایشان است | از آسمان | وزمین | اگر | ما بخواهیم | فروبریم

که از ایشان پیش و پس پراگنده شده است اگر ما بخواهیم ایشان را درزمین

بِهِمُ الْاَرْضَ اَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ السَّمَآءِ اِنَّ

ایشان را | درزمین | یا بیفگنیم | برایشان | پاره | از آسمان | به تحقیق

فرو بریم، و یا برایشان از آسمان پاره افگنیم هر آینه

فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ﴿۹﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا دَاوٗدَ

درآن | نشانه است | برای هر | بنده رجوع کننده | وهرآینه | دادیم ما | به داوٗد

دراین نشانه عبرت است آن بنده را که بسوی خدا رجوع میکند، و هر آینه ما به داوٗد نعمتهای خود

مِنَّا فَضْلًا يٰجِبَالُ اَوِّبِيْ مَعَهٗ وَالطَّيْرَ وَاَلَنَّا

ازطرف خود | فضیلت | ای کوه ها! | تسبیح کنید | باوی | (وای مرغان) شاهم | ونرم ساختیم ما

داده بودیم (و حکم کردیم که) ای کوه ها! با داوٗد تسبیح بخوانید و به مارغان هم این حکم بود و ما برای او

لَهُ الْحَدِيْدَ ﴿۱۰﴾ اَنِ اعْمَلْ سٰبِغٰتٍ وَّقَدِّرْ فِي السَّرْدِ

اورا آهن | که | بسازید | کشاده زغر | واندازه کن | در بافتن حلقها

آهن نرم ساخته بودیم (و حکم کردیم) که زغر بسازید و دربافتن حلقها اندازه کن

وَاعْمَلُوْا صَالِحًا اِنِّيْ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿۱۱﴾ وَلِسُلَيْمٰنَ

وعمل کنید | نیک | هرآینه من | به آن چیز | که شما میکنید | بینا است | وبرای سلیمان (ما تابع ساختیم)

و اعمال نیک کنید هر آینه اعمال شما را می بینم و ما برای سلیمان هوا تابع ساختیم

الرِّيْحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَّ رَوَاحُهَا شَهْرٌ ۚ وَ اَسَلْنَا لَهٗ

هوا | رفتن سحراو | سفر یک ماه بود | ورفتن شام آن هم | رفتن سفر یک ماه بود | وروان ساختیم ما | اورا

اورا که رفتن سحر آن هم مانند سفر یک ماه بود و شام هم مانند سفر یک ماه میبود و ما برای او

عَيْنَ الْقِطْرِ ؕ وَمِنَ الْجِنِّ مَنْ يَّعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ

چشمه | مس گداخت شده | وبرخی از جنات | چنین بودند که کار میکردند | پیش روی او

چشمه مس گداخته شده جاری ساخته بودیم و بعضی جنات چنین بودند که پیش وی بحکم خدا

بِاِذْنِ رَبِّهٖ ؕ وَمَنْ يَّزِغْ مِنْهُمْ عَنْ اَمْرِنَا نُذِقْهُ

بحکم رب او | وهر که | سرباز زند | از ایشان | از حکم ما | بچشانیم اورا

کار و خدمت میکردند، و هر که از ایشان از حکم ما (یعنی اطاعت سلیمان) سرزند پس ما به او

مِنْ عَذَابِ السَّعِيْرِ ﴿۱۲﴾ يَعْمَلُوْنَ لَهٗ مَا يَشَآءُ مِنْ مَّحَارِيْبَ

از عذاب | دوزخ | میساختند | اورا | آنچه او میخواست | جای های بلند بلند

مزه عذاب جهنم می چشانم این جنات به سلیمان چیزهای پسندیده سلیمان را میساختند مانند قصر های بلند بلند

وَتَمَاثِيْلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُوْرٍ رّٰسِيٰتٍ ؕ اِعْمَلُوْٓا

وتصویرها | ولگن ها | مانند حوضها | ودیگها | محکم برجای خود | عمل کنید

و تصاویر ها، ولگن های بزرگ مانند حوضها و دیگهای بزرگ (که دریک جای ثابت) میبود ای فامیل داود!

اٰلَ دَاوٗدَ شُكْرًا ؕ وَقَلِيْلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُوْرُ ﴿۱۳﴾ فَلَمَّا

ای آل داود | از شکر | واندک است | از بندگان من | شکر کننده | باز وقتیکه

شکر خداوند را بجای آرید و در بندگان من شکر کنندگان بسیار کم است باز وقتیکه ما

قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلٰى مَوْتِهٖٓ اِلَّا دَآبَّةُ الْاَرْضِ

حکم کردیم ما | بروی | از مرگ | پس خبر نداد ایشان را | به مرگ او | مگر کرم چوب خوار

بروی حکم مرگ جاری کردیم پس به ایشان غیر از (وینه) چیزی دیگری معلومات مرگ اش نداد که

تَاْكُلُ مِنْسَاَتَهٗ ۚ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ اَنْ لَّوْ كَانُوْا

که میخورد | عصای اورا | باز وقتیکه | افتید | آشکارا شد | جنات را | اگر میبودند ایشان

عصای اش را میخورد باز وقتیکه او افتید پس به جنات آشکارا شد که اگر ما به کارهای غیب

يَعْلَمُوْنَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوْا فِي الْعَذَابِ الْمُهِيْنِ ﴿۱۴﴾ ؕ

دانا | به غیب | درنگ نه میکردند | درعذاب | ذلت

خبر میبودیم پس دراین به این حد نمی بودیم ذلت دهنده عذاب

لَقَدْ كَانَ لِسَبَاٍ فِيْ مَسْكَنِهِمْ اٰيَةٌ ۚ جَنَّتٰنِ

هر آینه | بود | برای قوم سبا | درجای سکونت ایشان | یک نشانه | دو باغها

هر آینه برای قوم سبا در آبادی ایشان نشانه های (خدا) میبود که طرف راست و چپ آن

عَنْ يَمِينٍ وَّشِمَالٍ ۖ كُلُوا مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ ۚ بَلْدَةٌ

از طرف راست وچپ | بخورید | از رزق | رب شما | وشکر کنید | اورا | شهراست

دو باغها پراگنده بود (و اجازه بود) که روزی داده شده رب خود را بخورید و شکر کنید اورا این شهر پاکیزه شما است

طَيِّبَةٌ وَّرَبٌّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ

پاکیزه | ورب است | بخشنده | پس اعراض کردند ایشان | پس فرستادیم ما | برایشان

و رب شما بخشنده است، پس ایشان از احکام ما روی گردانی کردند پس ما برایشان سیلاب دیگری

سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُم بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتَيْ أُكُلٍ

سیل | قوی | ودر بدل دادیم ایشان را | بجای دو باغهای ایشان | دو باغهای ایشان | که میوه آن بود

را فرستادیم و دربدل هر دو باغهای هر دو طرف چنین باغها دادیم که

خَمْطٍ وَّأَثْلٍ وَّشَيْءٍ مِّن سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾ ذَٰلِكَ

بی لذت | ودرختهای غز | وچیزی | از درختهای بیر | اندک | این

بی مزه میوه و درختهای غز و به کم اندازه درختهای بیر هم درآن بود این به ایشان

جَزَيْنَاهُم بِمَا كَفَرُوا ۖ وَهَلْ نُجَازِي إِلَّا الْكَفُورَ ﴿١٧﴾

جزادادیم ایشان را | به سبب ناشکری ایشان | ونه میدهیم | ماسزا | مگر | ناشکران را

دربدله ناشکری دادیم و ما چنین سزاء تنها به مردم ناشکر میدهیم

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا قُرًى

وساخته بودیم ما | درمیان ایشان | ودرمیان آن قریه ها | که برکت نهاده بودیم مادرآن | قریه ها

و ما درمیان قریه های ایشان و ملک آنها که درآن برکت نهاده بودیم که درآن قریه های دیگری آباد ساخته بودیم

ظَاهِرَةً وَّقَدَّرْنَا فِيهَا السَّيْرَ ۖ سِيرُوا فِيهَا لَيَالِيَ وَ

که آشکارا بود | واندازه مقرر کردیم ما | درآن | رفت وآمد | بروید | درآن | شب

که آشکارا آباد بودند و درآن برای سیر و حرکت اندازه های محدود مقرر ساخته بودیم که بی غم و بی فکر درآن شب و روز

أَيَّامًا آمِنِينَ ﴿١٨﴾ فَقَالُوا رَبَّنَا بَاعِدْ بَيْنَ أَسْفَارِنَا وَ

وروز | به امن | پس گفتند | ای رب ما! | دراز بگردان | درمیان سفرهای ما

رفت و آمد کنند پس آنها گفتند که ای رب ما! این سفر های مارا یک اندازه دراز کن!

ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ وَمَزَّقْنَاهُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ ۚ

وظلم کردند ایشان | برنفسهای خود | پس گردانیدیم ایشان را | افسانه ها | وپاره گردانیدیم ایشان را | پوره پاره کردن

و بر نفسهای خود تجاوز کردند پس ما از آنها قصه ها ساختیم و پراگنده گردانیدیم ایشان را

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿١٩﴾ وَلَقَدْ صَدَّقَ

هرآینه | دراین | نشانه هااست | برای هرصبر کننده | شکرکننده | وهرآینه | ثابت کرد

دراین واقعه برای هر صبر کننده و شکر کننده انسان نشانه های عبرت است و شیطان درباره ایشان

عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

برایشان | شیطان | گمان خود | پس پیروی کردند ایشان اورا | مگر | یک گروه | از مؤمنان

گمان گمراهی خود صحیح یافت پس غیر از یک گروه مؤمنان دیگر همه راه شیطان را تعقیب کردند

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن

و | نبود | اورا | برایشان | کدام غلبه | مگر | که معلوم کنیم | که

و به شیطان درباره ایشان هیچ قدرت نداشت مگر برای این (امتحان) که ما آن مردم که

يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِي شَكٍّ ۗ وَرَبُّكَ

یقین میکند | به آخرت | از آن کس | که او | از آن | در شک است | و رب تو

به آخرت یقین میدارند' از آن مردم جدا کنیم آنانیکه درآن شک میکنند و رب تو نگران هر چیز

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾ قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُم

برهر چیز | نگهبان است | بگو | بخواهید | آن مردم که | که شما گمان میکنید

(ای پیغمبر تو به ایشان بگو که شما بجز خدا به دیگران گمان معبودیت میکنید

ع ٢ ١٢ ٨

مِّن دُونِ اللَّهِ ۖ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا

بجز خدا | که مالک نیست ایشان | به اندازه یک ذره | در آسمانها | و نه

هم ایشان را بخواهید' ایشان در آسمانها و زمین به اندازه یک ذره اختیار هم ندارند

فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُ مِنْهُم

در زمین | و نیست ایشان را | در آن هر دو | کدام شرک | و نیست خدا را | از ایشان

و نه ایشان را درآن کدام حصه است و نه درایشان کسی امداد خدارا کرده میتواند

مِّن ظَهِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَلَا تَنفَعُ الشَّفَاعَةُ عِندَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ ۚ

کدام مددگار | و فائده نه میدهد | سفارش | نزد خدا | مگر | آن کسی را | برای کسیکه او اجازه دهد

و در دربار خداوند شفاعتها هیچ فائده نه میدهد مگر درباره کسیکه او اجازه کرده باشد

حَتَّىٰ إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ

تا آنکه | هیبت دور کرده شود | از دلهای ایشان | گویند | که چه چیز | گفت | رب شما

تا آنکه از دلهای ایشان هیبت ها دور کرده شود و کم کرده شود پس یکی از دیگران می پرسند که رب شما چه حکم کرده است؟

قَالُوا الْحَقَّ ۖ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم

ایشان گویند | سخن حق | و اوست | عالیشان | از همه بزرگ | بگو | که | روزی میدهد شمارا

ایشان به آنها میگویند که از سخن حق و او بسیار بلند و از همه بزرگ است (ای پیغمبر!) تو از ایشان سوال کن که شمارا

مِّنَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ قُلِ اللَّهُ ۖ وَإِنَّا أَوْ إِيَّاكُمْ لَعَلَىٰ هُدًى

از آسمانها | و زمین | بگو خدا | و هرآینه ما | یا شما | بر هدایت هستیم

از آسمان و زمین (هر دو) که روزی میدهد؟ بگو که خدا (روزی میدهد) هر آینه ما و یا شما یا به راه درست روان هستیم

اَوۡ فِیۡ ضَلٰلٍ مُّبِیۡنٍ ﴿۲۴﴾ قُلۡ لَّا تُسۡـَٔلُوۡنَ عَمَّاۤ اَجۡرَمۡنَا

یا | درگمراهی آشکارا | بگو | پرسیده نخواهید شد | درباره آن | که ما جرم کردیم

و یا درگمراهی آشکارا هستیم، تو به ایشان بگو که از شما درباره جرائم ما پرسیده نمی شود و نه از ما

وَلَا نُسۡـَٔلُ عَمَّا تَعۡمَلُوۡنَ ﴿۲۵﴾ قُلۡ یَجۡمَعُ بَیۡنَنَا رَبُّنَا

ونه از ما پرسیده میشود | از آن چه | شما میکنید | بگو | جمع میکند | میان ما | رب ما

دربارهٔ (اعمال) ما پرسیده میشود تو به ایشان بگو که رب ما همه را جمع میکند باز

ثُمَّ یَفۡتَحُ بَیۡنَنَا بِالۡحَقِّ ؕ وَهُوَ الۡفَتَّاحُ الۡعَلِیۡمُ ﴿۲۶﴾ قُلۡ

باز فیصله کند | میان ما | به انصاف | واو | فیصله کننده بزرگ | دانا است | بگو

درباره فیصله درست میکند و او درفیصله از همه درست و به هر چیز دانا است تو به ایشان بگو که

اَرُوۡنِیَ الَّذِیۡنَ اَلۡحَقۡتُمۡ بِهٖ شُرَکَآءَ کَلَّا ؕ بَلۡ هُوَ اللّٰهُ

بنمائید بما | آنان را که | بربسته اید | با او شریکان | هیچ وقت نه | بلکه | اوست | خدا

بنمائید به من آن شریکان، که شما باخدا شریک کرده اید نی! هیچ وقت نی! بلکه خداوند تنها اوست

الۡعَزِیۡزُ الۡحَکِیۡمُ ﴿۲۷﴾ وَمَاۤ اَرۡسَلۡنٰکَ اِلَّا کَآفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِیۡرًا

غالب | باحکمت | ونه | فرستادیم ترا | مگر | بسوی همه انسان ها | مژده دهنده

که غالب و باحکمت است (ای نبی!) ما ترا برای همه مردم مژده دهنده (جنت) و ترساننده از (عذاب)

وَّنَذِیۡرًا وَّلٰکِنَّ اَکۡثَرَ النَّاسِ لَا یَعۡلَمُوۡنَ ﴿۲۸﴾ وَیَقُوۡلُوۡنَ مَتٰی

وترساننده | لیکن | اکثر | مردم | نه میدانند | ومیگویند | چه وقت پوره میشود

بیم دهنده فرستاده ایم مگر اکثر مردم به آن نمی دانند، و ایشان میگویند که این وعده قیامت

هٰذَا الۡوَعۡدُ اِنۡ کُنۡتُمۡ صٰدِقِیۡنَ ﴿۲۹﴾ قُلۡ لَّکُمۡ مِّیۡعَادُ یَوۡمٍ

این | وعده | اگر هستید شما | راست گویان | بگو | برای شما | وعده است | از آن روز

چه وقت پوره میشود اگر شما راست گوی هستید؟ تو به ایشان بگو که باشما وعده چنین روز است که

لَّا تَسۡتَاۡخِرُوۡنَ عَنۡهُ سَاعَةً وَّلَا تَسۡتَقۡدِمُوۡنَ ﴿۳۰﴾ وَقَالَ الَّذِیۡنَ

که تاخیر کرده نه میتوانید | از آن روز | یک ساعت | ونه | پیش کرده میتوانید | وگفتند | آنانیکه

که نه از آن یک ساعت پس شده میتوانید و نه پیش شده میتوانید و این کافران میگویند که

کَفَرُوۡا لَنۡ نُّؤۡمِنَ بِهٰذَا الۡقُرۡاٰنِ وَلَا بِالَّذِیۡ بَیۡنَ یَدَیۡهِ

کفر کردند | هرگز باور نداریم | این قرآن را | ونه | به آن که | پیش از آن است

هیچ وقت ما به این قرآن ایمان نمی آریم و نه به آن کتب که پیش از آن آمده بود

وَلَوۡ تَرٰۤی اِذِ الظّٰلِمُوۡنَ مَوۡقُوۡفُوۡنَ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ ۖۚ یَرۡجِعُ

واگر | بینی تو | وقتیکه ظالمان | ایستاده کرده شدگان باشند | نزد رب ایشان | باز میگرداند

و اگر تو آن وقت را ببینی که این ظالمان به رب خود روی بروی ایستاده میشوند یکی به دیگری

بَعۡضُهُمۡ إِلَىٰ بَعۡضٍ ٱلۡقَوۡلَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِلَّذِينَ

یکی از ایشان | به بعضی | سخن الزامی | میگویند | آنانیکه | که ضعیف شمرده شده بودند | به آنانکه

الزامات وارد میکنند مردم ضعیف به مردم سرداران میگویند

ٱسۡتَكۡبَرُواْ لَوۡلَآ أَنتُمۡ لَكُنَّا مُؤۡمِنِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ

سرکشی کرده بودند | اگر شما نمی بودید | هرآینه میبودیم | مؤمنان | میگوید | آنانیکه | که کبر کرده بودند

اگر شما موجود نمی بودید، هر آینه ما ایمان می آوردیم پس سرداران به ضعفاء میگویند

لِلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُوٓاْ أَنَحۡنُ صَدَدۡنَٰكُمۡ عَنِ ٱلۡهُدَىٰ بَعۡدَ إِذۡ جَآءَكُم

آن مردم را | که ضعیف شمرده شده بودند | آیا ما | منع کرده بودیم شمارا | از هدایت | بعد از آن | که آمد بشما

آیا ما شمارا از هدایت منع کرده بودیم؟

بَلۡ كُنتُم مُّجۡرِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتُضۡعِفُواْ لِلَّذِينَ ٱسۡتَكۡبَرُواْ

بلکه | بودید شما مجرمین | وگویند | آنانیکه | ضعیف شمرده شده بودند | آن مردم را | که کبر کرده بودند

وقتیکه به شما هدایت رسیده بود؟ نی! بلکه خود شما قصور کرده بودید و مردم ضعیف به این سرداران گویند

بَلۡ مَكۡرُ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِ إِذۡ تَأۡمُرُونَنَآ أَن نَّكۡفُرَ بِٱللَّهِ

بلکه | مکر | شب | وروز | وقتیکه | به ما حکم میکردید | که انکار کنیم | از خدا

که این بود مگر های صبح و شام شما که مارا منع کرده بود که شما هر وقت

وَنَجۡعَلَ لَهُۥٓ أَندَادٗاۚ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُاْ ٱلۡعَذَابَۚ

ومقرر کنیم | اورا | شریکان | وپنهان میدارند | پشیمانی | چون | بینند | عذاب

به ما سخن میگفتید که ما از خدا انکار کنیم و به او شریکان بسازیم و این مردم وقتیکه عذاب بینند پس خود

وَجَعَلۡنَا ٱلۡأَغۡلَٰلَ فِيٓ أَعۡنَاقِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ هَلۡ يُجۡزَوۡنَ

وبیفگنیم | طوقهارا | درگردن های | آنانیکه | کفر کردند | نه | بدله داده میشود

پنهان میدارند و ما درگردن های آن مردم طوقها می افگنیم آنانیکه کفر کردند به ایشان هم

إِلَّا مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِي قَرۡيَةٖ مِّن نَّذِيرٍ

مگر | از آنچه | ایشان میکردند | ونفرستادیم ما | در هیچ قریه | بیم دهنده

سزاء آن اعمال داده میشود آنکه ایشان کرده باشند و هر وقتیکه ما به یک قریه ترساننده فرستاده ایم

إِلَّا قَالَ مُتۡرَفُوهَآ إِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٣٤﴾

مگر | گفتند | ثروت مندان آن قریه | هرآینه ما به آن چه | فرستاده شده اید شما به آن | منکر هستیم

پس مردم مالدار آن قریه گفتند که ما از شما که کدام احکام آورده اید انکار میکنیم۔

وَقَالُواْ نَحۡنُ أَكۡثَرُ أَمۡوَٰلٗا وَأَوۡلَٰدٗا وَمَا نَحۡنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٥﴾

گفتند | ما | زیاد هستیم | در مال | ودر اولاد | ونیستیم ما عذاب کرده شده گان

و ایشان این هم گفته اند که ما به لحاظ مال و اولاد از شما بسیار زیاد هستیم و به ما هیچ عذاب داده نه می شود۔

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ

بگو | هرآینه | رب من | کشاده میکند | روزی | برای کسیکه | بخواهد | وتنگ میگرداند

تو به ایشان بگو که رب ما درباره کسیکه بخواهد روزی اش فراخ میکند و یا روزی اش تنگ میکند

وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ

لیکن | اکثر مردم | نه میدانند | ونیست مالهای شما | ونه | اولادهای شما

مگر اکثر مردم (به این سخن) نمی دانند و این اموال شما و این اولاد شما در دربار ما

بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا

چنین که آن | نزدیک کند شمارا | به ما | درقربت | مگر | کسیکه | ایمان آرد | وعمل کند نیک

نزدیک کرده نه میتواند البته آنانیکه ایمان آوردند و ایشان اعمال نیک هم میکنند۔

فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ

پس این گروه است | که برای ایشان | بدله است | دوچند | به آنچه | عمل کردند | وایشان

به ایشان بدله اعمال ایشان دوچند داده میشود و ایشان دربالا خانه های جنت

فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ ﴿٣٧﴾ وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا

دربالاخانه ها | به امن میباشند | وآنانیکه | کوشش میکنند | (درمعامله) آیات ما

به امن و امان میباشند و آنانیکه سعی میکنند برای ناکام کردن آیات ما

مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّي

مقابله کنان | این مردم | درعذاب | حاضر کرده میشوند | بگو | هرآینه | رب من

چنین مردم به عذاب حاضر کرده میشوند بگو که رب من در بندگان

يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ ۚ وَمَا

میکشاید | روزی | هرکراکه | بخواهد | ازبندگان خود | وتنگ میکند | اورا | وچیزیکه

خود کسی را که بخواهد روزی اش فراخ میکند و برای کسیکه بخواهد تنگ میکند و چیزی را که شما

أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٣٩﴾

شما خرچ میکنید | ازکدام چیز | پس آن | بدله آن میدهد | واو | ازهمه بهتر | رزق دهنده است

در راه خدا خرچ میکند پس او بدله آن را بشما میدهد و او بسیار خوب روزی دهنده است۔

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَٰؤُلَاءِ

وروزیکه | اوجمع کند ایشان را | همه | باز | میفرماید | فرشتگان را | آیااین است

و روزیکه خداوند (ج) همه را جمع کند پس از فرشتگان می پرسد که آیا این مردم

إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيُّنَا

که شمارا | ایشان عبادت میکردند | ایشان میگویند | توپاک هستی | تو | دوست ما هستی

عبادت شمارا میکردند؟ ایشان میگویند که ای رب ما! تو پاک هستی تعلق ما با تو هست همراه

مِنْ دُوْنِهِمْ ۚ بَلْ كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ الْجِنَّ ۚ اَكْثَرُهُمْ

بجای ایشان | بلکه | ایشان عبادت میکردند | جن هارا | اکثر ایشان

ایشان نیست، واقعه این است که ایشان عبادت جنات را میکردند اکثر در ایشان

بِهِمْ مُّؤْمِنُوْنَ ﴿۴۱﴾ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا

به ایشان ایمان می آوردند | پس امروز | مالک نیست | کسی در شما | برای دیگری | از نفع

به این (جنات) ایمان می آوردند پس امروز در شما کسی به یگری اختیار نفع و یا نقصان رسانیدن

وَّلَا ضَرًّا ۭ وَنَقُوْلُ لِلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ذُوْقُوْا عَذَابَ النَّارِ

ونه در نقصان | و ما میگوییم | آن مردم را | که ظلم کردند | که بچشید شما | عذاب | آتش

را ندارند، و ما به ظالمان میگوییم که مزه این عذاب را بچشانید آنکه شما

الَّتِيْ كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُوْنَ ﴿۴۲﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ

آن که شما بر آن | تکذیب میکردید | وقتیکه | خوانده شود | بر ایشان | آیات ما | آشکارا

نسبت دروغ به آن میکردید وقتیکه در پیش ایشان آیات واضح ما خوانده شود

قَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّا رَجُلٌ يُّرِيْدُ اَنْ يَّصُدَّكُمْ عَمَّا

گویند | که نیست این | مگر | یک مرد | که میخواهد | که باز دارد شمارا | از آنچه

ایشان میگفتند که این پیغمبر چنین آدم است که شما را از عبادت آن بتها منع میکند از آنکه

كَانَ يَعْبُدُ اٰبَاۗؤُكُمْ ۚ وَقَالُوْا مَا هٰذَآ اِلَّآ اِفْكٌ مُّفْتَرًى ۭ

که عبادت میکرد | پدران شما | وگویند که | نیست این (قرآن) | مگر دروغ | بسته شده

پدران و اجداد شما عبادت میکردند و میگویند که این کلام ساخته شده و دروغ است۔

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاۗءَهُمْ ۙ اِنْ هٰذَآ اِلَّا

وگویند | آنانیکه کفر کردند | به سخن حق | چون | آمد به ایشان | نیست این | مگر

و هنگامیکه به کافران حق رسید ایشان گفتند که این یک آشکارا

سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۴۳﴾ وَمَآ اٰتَيْنٰهُمْ مِّنْ كُتُبٍ يَّدْرُسُوْنَهَا وَمَآ اَرْسَلْنَآ

جادو | آشکارا | ونه دادیم ما به ایشان | کدام کتاب | که خوانده است آن را | ونفرستادیم ما

جادو است و ما به ایشان چنین کتاب های آسمانی و الهامی نداده بودیم گویا که ایشان می خواندند

اِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَّذِيْرٍ ﴿۴۴﴾ وَكَذَّبَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۙ

به ایشان | پیش از تو | کدام ترساننده | ونسبت دروغ کرد | آنانیکه | پیش از ایشان بودند

و ما قبل از تو به ایشان هیچ ترساننده نه فرستاده بودیم و هم چنین قبل از ایشان هم مردم انبیاء را تکذیب کردند۔

وَمَا بَلَغُوْا مِعْشَارَ مَآ اٰتَيْنٰهُمْ فَكَذَّبُوْا رُسُلِيْ ۣ

ونه رسیده است این مردم | به ده یک | آنچه | دادیم به ایشان | پس تکذیب کردند | پیغمبران مرا

و ما که به ایشان چیزی داده بودیم پس ایشان به حصه دهم آنها هم نیست مگر ایشان انبیاء را تکذیب کردند۔

فَكَيْفَ كَانَ نَكِيْرِ ﴿٤٥﴾ قُلْ اِنَّمَآ اَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ اَنْ تَقُوْمُوْا

پس چگونه شد عذاب من | بگو | هرآینه نصیحت میکنم به شما | تنها به یک سخن | که | شما ایستاده شوید

پس از طرف ما به ایشان چگونه عذاب آمد (ای پیغمبر!) بگو که شمارا به یک سخن میفهمانم و آن اینکه شما خالص

لِلّٰهِ مَثْنٰى وَفُرَادٰى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوْا مَا بِصَاحِبِكُمْ مِّنْ جِنَّةٍ

برای خدا | دودو | ویک یک | باز شما فکر کنید | که نیست به رفیق شما | کدام جنون

برای خدا ایستاده شوید دو دو و یکی یکی باز فکر کنید که این رفیق شما (پیغمبر یقیناً) دیوانه نیست

اِنْ هُوَ اِلَّا نَذِيْرٌ لَّكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيْدٍ ﴿٤٦﴾ قُلْ

نیست او | مگر بیم دهنده | برای شما | قبل از | عذاب سخت | بگو

او شمارا از عذاب سخت ترساننده است تو بگو که

مَا سَاَلْتُكُمْ مِّنْ اَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ اِنْ اَجْرِيَ اِلَّا

آنچه | سوال کرده باشم از شما | از اجر | پس آن | برای شما است | نیست | اجر من | مگر

اگر من از شما کدام معاوضه میخواستیم پس آن از شما شد اجر من تنها به ذمه خدا است

عَلَى اللّٰهِ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿٤٧﴾ قُلْ اِنَّ رَبِّيْ

بر خدا است | واو | بر هر چیز | گواه است | بگو | هرآینه | رب من

و او به هر چیز کاملاً خبردار است تو به ایشان بگو که رب من همیشه

يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿٤٨﴾ قُلْ جَآءَ الْحَقُّ وَ

غلبه میدهد | حق را | خوب دانا است | به چیزهای پوشیده | بگو آمد | حق و

به حق غلبه میدهد و به سخنهای غیب باخبر است بگو که اکنون حق رسید

مَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيْدُ ﴿٤٩﴾ قُلْ اِنْ ضَلَلْتُ

نه دفع اول پیدا میکند | معبود باطل | ونه دوباره پیدا میکند | بگو | اگر بی راه شوم من

و باطل نه سابقاً چیزی بود و نه اکنون کدام حیثیت دارد، به ایشان بگو اگر من گمراه میباشم پس وبال آن

فَاِنَّمَآ اَضِلُّ عَلٰى نَفْسِيْ وَاِنِ اهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوْحِيْٓ اِلَيَّ

پس هرآینه بی راه میشوم | بر نفس خود | واگر | من برهدایت میباشم | پس زیرا که | وحی میکند | بسوی من

تنها بر من میباشد، و اگر من برهدایت میباشم پس این بذریعهٔ آن وحی است که رب من

رَبِّيْ اِنَّهٗ سَمِيْعٌ قَرِيْبٌ ﴿٥٠﴾ وَلَوْ تَرٰٓى اِذْ فَزِعُوْا

رب من | هرآینه او | شنوا | نزدیک است | وکاش | تو ببینی | وقتیکه ایشان بترسند

بسوی من فرستاده است، او هر چیز را میشنود، و بسیار نزدیک است و اگر تو این مردم را بینی که ایشان میترسیدند

فَلَا فَوْتَ وَاُخِذُوْا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيْبٍ ﴿٥١﴾ وَّقَالُوْٓا اٰمَنَّا

پس خلاص نشوند | وایشان گرفته میشوند | از جای نزدیک | وایشان گویند | ما ایمان آوردیم

پس خلاص نشوند، و از جانب های نزدیک گرفته میشوند، و میگویند که ما بر این دین ایمان آوردیم

بِهٖ ۚ وَاَنّٰى لَهُمُ التَّنَاوُشُ مِنْ مَّكَانٍۭ بَعِيْدٍ ۝۵۲ وَّ

به آن | وکی ممکن است | ایشان را | حصول (ایمان) | از جای دور | و

پس اکنون از این جای دور دست ایشان کی رسیده میتوانند؟ حال آنکه

قَدْ كَفَرُوْا بِهٖ مِنْ قَبْلُ ۚ وَيَقْذِفُوْنَ بِالْغَيْبِ

ایشان انکار کرده بودند | از این | پیش از این (در دنیا) | می افگنند ایشان (تیرهای خیالی) | نادیده

ایشان از آن سابقاً کفر کرده بودند و ایشان از جای دور تیر های خیالی می افگند

مِنْ مَّكَانٍۭ بَعِيْدٍ ۝۵۳ وَحِيْلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُوْنَ

از جای دور | وحائل کرده شد | میان ایشان | ومیان آنچه ایشان می خواستند

و از ایشان و میان خواهشات ایشان یک حائل دیوار ایستاده میشود

كَمَا فُعِلَ بِاَشْيَاعِهِمْ مِّنْ قَبْلُ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا فِيْ شَكٍّ مُّرِيْبٍ ۝۵۴

چنانچه شده بود | مانند ایشان مردم | پیش | هرآینه ایشان | بودند | در شک | قوی

چنانچه شده بود قبل از ایشان به امثال آنها و ایشان هم مانند انها درشک بودند.

سُوْرَةُ فَاطِرٍ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ خَمْسٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

سورهٔ فاطر درمکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا یکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | چهل وپنج آیت وپنج رکوع است

آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ فَاطِرِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ جَاعِلِ الْمَلٰٓئِكَةِ

همه ثنا | خدارا است | که پیدا کننده | آسمانها | وزمین است | ساخت کننده | فرشتگان

همه تعریفها تنها خدارا مناسب است که آسمانها و زمین را آفرید، و فرشتگان را پیغام رساننده خود

رُسُلًا اُولِيْٓ اَجْنِحَةٍ مَّثْنٰى وَثُلٰثَ وَرُبٰعَ ۭ يَزِيْدُ فِي الْخَلْقِ

پیغام رسان | صاحب بال | دودو بال | وسه سه بال | وچهار چهار بال | زیاد میکند | در پیدایش

مقرر گردانیده است که دو دو، سه سه و چهار چهار بالها دارند او که درباره کسی بخواهد

مَا يَشَاۗءُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۱ مَا يَفْتَحِ اللّٰهُ

چیز یکه او بخواهد | هرآینه خدا | برهر چیزی | توانا است | آنچه کشاده گرداند | خدا

در پیدایش از دیگران زیاد میکند هر آینه خداوند به هر چیز قدرت دارد خداوند که برای مردم

لِلنَّاسِ مِنْ رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۚ وَمَا يُمْسِكْ ۙ فَلَا مُرْسِلَ

برای مردم | از رحمت | پس بند کننده نیست | آن را | وچیزی را که بند کند | پس هیچ فرستنده نیست

دروازه رحمت باز کند، پس آن را هیچ کسی بند کرده نه میتواند و کدام چیزی را که او بند کند باز آنرا کسی

لَهٗ مِنْۢ بَعْدِهٖ ۭ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝۲ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ

از آن | بعد از او | واو | غالب | باحکمت است | ای مردم!

جاری کرده نه میتواند و او غالب با حکمت است ای مردم!

اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ۭ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ
یاد کنید | نعمت | خدا | برخود | آیا | کدام آفریننده است؟ | بجز
برشما که کدام احسانات خداوند شده است آن را یاد کنید' آیا بجز خداوند کدام خالق دیگری است

اللّٰهِ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ۭ لَآ اِلٰهَ
خدا | که روزی دهد بشما | ازآسمان | وازز مین | معبود دیگری نیست
که بشما از آسمان و زمین روزی دهد؟ بجز از وی معبود دیگری نیست

اِلَّا هُوَ ڮ فَاَنّٰى تُؤْفَكُوْنَ ③ وَاِنْ يُّكَذِّبُوْكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ
بجز از وی | پس بکدام طرف | گردانیده میشوید | واگر | ایشان ترا تکذیب کنند | پس هرآینه تکذیب کرده شد
پس شما بکدام طرف روی گردان روان هستید؟ و ای نبی! اگر ایشان ترا تکذیب کنند پس قبلا از تو هم

رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ ۭ وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ④ يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ
پیغمبران | پیش از تو | وبسوی خدا | باز گردانیده میشود | همه کارها | ای مردم!
پیغمبران تکذیب کرده شده بودند و آخر هم همه معاملات به خدا باز گشت میکند ای مردم!

اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا ۣ وقفة
هرآینه | وعده | خدا | راست است | پیش درفریب نه افگند شمارا | زندگی | دنیا
وعده خداوند بالکل راست است پس این زندگی اندک دنیا شمارا خطاء نکند

وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُوْرُ ⑤ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ
وفریب ندهد شمارا | درباره خدا | شیطان دوکه باز | هرآینه | شیطان | شمارا | دشمن است
و نه درباره خداوند شیطان دوکه باز بشما فریب دهد هر آینه شیطان دشمن آشکارا شما است

فَاتَّخِذُوْهُ عَدُوًّا ۭ اِنَّمَا يَدْعُوْا حِزْبَهٗ لِيَكُوْنُوْا مِنْ اَصْحٰبِ
پس بگیرید شما اورا | دشمن | هرآینه او میخواند | گروه خود را | تا که شوند ایشان | از اهل
پس همیشه آن را دشمن بگیرید او کار میکند هم را میخواهند تا در دوزخ بسوزاند

السَّعِيْرِ ⑥ ۭ اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ڛ وَالَّذِيْنَ
دوزخ | آنانیکه | کفر کردند | ایشان را است | عذاب | سخت | وآنانیکه
آنانیکه کفر کردند برای ایشان عذاب سخت مقرر است و آنانیکه ایمان آوردند

اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ⑦ ع اَفَمَنْ
ایمان آوردند | وعمل کردند نیک | ایشان را است | بخشش | واجر | بزرگ | پس آیا آن کس
و کارهای نیک میکنند' برای ایشان بخشش و اجر بزرگ تیار است آیا برای کسیکه

زُيِّنَ لَهٗ سُوْۗءُ عَمَلِهٖ فَرَاٰهُ حَسَنًا ۭ فَاِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ
که شائسته کرده شده است اورا | خراب عمل او | پس او دید آن را | نیک | پس هرآینه | خدا | گمراه میکند | آن کسی را
عمل بداش شائسته آشکارا شد و او برآن گمان عمل نیک کرد (پس او برابر نیکوکاران شده میتواند) خداوند که درباره کسی بخواهد

يَشَآءُ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۖ فَلَا تَذۡهَبۡ نَفۡسُكَ عَلَيۡهِمۡ

که او بخواهد | وراه مینماید | هر کرا | بخواهد | پس نرود | نفس تو | برایشان

پس او را گمراه میسازد و درباره کسیکه بخواهد پس به راه درست اورا روان میکند پس تو برایشان در افسوس کردن

حَسَرَٰتٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِمَا يَصۡنَعُونَ ٨ وَٱللَّهُ ٱلَّذِيٓ

از افسوس | هر آینه خدا | دانا است | به آنچه ایشان میکنند | وخدا | آنچه

نفس ندهی هر آینه خداوند به کارهای ایشان خوب باخبر است خدا آن ذات است که

أَرۡسَلَ ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابٗا فَسُقۡنَٰهُ إِلَىٰ بَلَدٖ مَّيِّتٖ

فرستاد | بادها | پس او میبر دارد | ابرها | پس راندیم آن را | بسوی شهر مرده

بادها را فرستاد پس ابرها را برداشت و ما آن را به زمین خشک مرده میفرستیم

فَأَحۡيَيۡنَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَاۚ كَذَٰلِكَ ٱلنُّشُورُ ٩ مَن

باز زنده میکنیم به آن | زمین | بعد از مردن آن | هم چنین است | دوباره زنده کردن | هر که

پس زمین را بعد از مردن آن زنده میکنیم هم چنین شما بعد از مرگ دوباره زنده میشوید

كَانَ يُرِيدُ ٱلۡعِزَّةَ فَلِلَّهِ ٱلۡعِزَّةُ جَمِيعًاۚ إِلَيۡهِ يَصۡعَدُ ٱلۡكَلِمُ

میخواهد | عزت | پس خدارا است | عزت | همه | بسوی او | بالا میرود | سخنها

کسیکه عزت را میجوید پس همه عزت تنها نزد خدا است کلام درست بسوی وی بالا میرود

ٱلطَّيِّبُ وَٱلۡعَمَلُ ٱلصَّٰلِحُ يَرۡفَعُهُۥۚ وَٱلَّذِينَ يَمۡكُرُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ

پاکیزه | و عمل | نیک | بلند میگرداند آن را | و آنانیکه | تدبیر میکنند | بد

و کارهای درست آن کلام به بالا میبرد و آنانیکه فریبهای ناپسندیده می سازند

لَهُمۡ عَذَابٞ شَدِيدٞۖ وَمَكۡرُ أُوْلَٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ ١٠ وَٱللَّهُ

ایشان را است | عذاب | سخت | و | تدبیر این مردم | برباد میباشد | وخدا

به ایشان عذاب سخت مقرر است و همه تدابیر این مردم برباد میشوند و خدا

خَلَقَكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ مِن نُّطۡفَةٖ ثُمَّ جَعَلَكُمۡ أَزۡوَٰجٗاۚ وَ

آفرید شمارا | از خاک | باز | از نطفه | باز | ساخت شمارا | جفت جفت | و

آن ذات است که شمارا از خاک باز از نطفه آفرید باز شمارا جفت جفت ساخت

مَا تَحۡمِلُ مِنۡ أُنثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلۡمِهِۦۚ وَمَا يُعَمَّرُ مِن مُّعَمَّرٖ

حامله نمی شود | هیچ زنی | و نه میزاید | مگر | به علم او | و عمر داده نه میشود | کدام عمر دراز والا

هنگامیکه حمل یک زنانه تیار میشود و یا می زاید پس به او خوب معلوم است و نه عمر کسی زیاد میشود

وَلَا يُنقَصُ مِنۡ عُمُرِهِۦٓ إِلَّا فِي كِتَٰبٍۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ

و نه کم کرده میشود | از عمر او | مگر آن در کتاب درج است | هر آینه | این (سخن) | خدارا

و نه زندگی کسی کم میشود مگر این همه چیزها در لوح محفوظ نوشته شده موجود است۔ این همه کارها

يَسِيرٌ ﴿١١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ ۖ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَائِغٌ

آسان است | وبرابر نیست | دو دریاها | این یک | شیرین | فرونشاننده تشنگی | خوشگوار است

به خداوند (ج) بسیار آسان است و هر دو قسم دریا ها برابر نیست یک قسم شیرین است تشنگی از بین می برد

شَرَابُهُ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ ۖ وَمِنْ كُلٍّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا

آب آن | واین دیگری | شور | تلخ | وازهریکی | شما میخورید | گوشت

و نوشیدن اش مزه دار است، و قسم دوم نمک دار و ترش است و از هر یکی گوشت تازه (ماهی وغیره)

طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا ۖ وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ

تازه | وبیرون می آرید | زیوریکه | میپوشید آن را | ومی بینی تو | کشتی هارا | در آن

میخورید، و زیورات وغیره بیرون می آرید که شما آن را می پوشید و تو درآن کشتی ها می بینی که

مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ

شگاف کننده آب | تا بجوئید | از فضل او | وتا شما | شکر کنید | میدرآرد

سینه آ را پاره میکند، و پیش میرود برای اینکه شما روزی پیدا کرده شده او برای خود بجوئید و برای اینکه شکر او کنید او

اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ

شب را | در روز | ومیدرآرد | روز را | در شب | وبه کار انداخت | آفتاب

شب را در روز و روز را درشب داخل میکند و آفتاب و ماه را به کار انداخته است

وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّى ۚ ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ

وماه را | هریک | میرود | تاوقت | معین | این است الله | رب شما

هر یکی تا وقت مقرر روان میباشد این ذات است است که رب شما است

لَهُ الْمُلْكُ ۚ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ

اوراست | بادشاهی | وآنانیکه | میخوانید شما | بجز وی | مالک نیستند

پادشاهی اوراست و بجز وی که شما به کسی میخواهید پس آنها به اندازه استخوان بالای خرما

مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا

پرده هسته خرما را | اگر بخوانید ایشان را | نشنوند | خواندن شمارا | واگر بشنوند هم

پوست باریک هم اختیار ندارند اگر ایشان را بخواهید دعاء شمارا نه میشنوند (و فرض کن) اگر بشنوند

مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ ۖ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ ۚ

جواب نه میدهند | شمارا | وروز | قیامت | انکار میکنند | به شرک شما

پس ایشان بشما جواب داده نه میتوانند و روز قیامت از شرک شما انکار میکنند و مانند ذات خبردار

وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٤﴾ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ

وخبر ندهد ترا | مانند ذات باخبر | ای مردم! | شما | محتاج هستید

هیچ کسی بتو خبر ندهد ای مردم! هم شما به خدا محتاج

إِلَى اللَّهِ ۖ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ

خدارا | وخدا هست | بی حاجت | ستوده شده | اگر بخواهد | فناء کند شمارا

هستید، و خدا غنی، ستوده شده است اگر او بخواهد شمارا فناء میکند و یک

وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾

وبیارد | مخلوق | نورا | ونیست این کار | برخدا | دشوار

مخلوق نو پیدا میکند و این کار به خدا هیچ سخت نیست

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا

وبرنمی دارد | هیچ بردارنده | بار دیگری را | واگر | بخواند | گرانبار | بسوی بار خود

و هیچ کسی بار دیگری را بر نمی دارد و اگر (فرض کن) یک بار دارنده برای برداشتن بار خود

لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۗ إِنَّمَا تُنذِرُ

برداشته نشود | از بوج او | هیچ چیز | اگرچه | باشد | رشته دار نزدیک | هرآینه | تو میترسانی

کسی را بخواهد پس وزن یک ذره هم از وی برداشته نخواهد کرد اگرچه خویشاوندان نزدیک باشند ای نبی! تو تنها

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ ۚ وَمَن

آن مردم راکه | میترسند | از رب خود | بدون دیدن | وبرپاداشتند | نمازرا | وهرکه

آن مردم را ترسانده میتوانی که از رب خود بدون نادیده میترسند و پابند نماز باشند و کسیکه

تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ ۚ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ وَمَا يَسْتَوِي

پاک شد | پس هرآینه او پاک میشود | برای خود | وبسوی خدا است | بازگشت | وبرابر نیست

پاک شد پس برای خود پاک شد و باز گشت هم مردم به خدا است و یک کور و دیگری

الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿١٩﴾ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ﴿٢٠﴾ وَلَا الظِّلُّ

نابینا | وبینا | ونه تاریکی | ونه روشنی | و | نه سایه

بینا هر دو ایشان برابر شده نه میتواند و نه تاریکی و نه روشنی برابر شده میتواند و نه سایه

وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ

ونه بادگرم | وبرابر نیست | زندگان | ونه | مردگان | هرآینه | خدا

و نه آفتاب برابر شده میتواند و نه زندگان و مردگان برابر شده میتواند خداوند که درباره کسی

يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ ۖ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ﴿٢٢﴾ إِنْ أَنتَ

میشنواند | هرکرا خواهد | ونیستی تو | شنواننده | کسانی راکه | درقبرها باشند | نیستی | تو

بخواهد به او سخن میشنواند و تو به مردگان آواز شنواننده نه میتوانی تو تنها

إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ

مگر ترساننده | هرآینه ما | فرستادیم ترا | بدین راست | مژده دهنده | وترساننده

ترساننده هستی! و ما ترا با تعلیم حق مژده دهنده و ترساننده فرستاده ایم

وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ

ونیست هیچ امت | مگر | گذشته است | درآن | ترساننده | واگر | ایشان تکذیب کنند ترا

و چنین یک امتی نیست که درآن خداوند (از نافرمانی خدا) بیم دهنده گان فرستاده نباشد و اگر این مردم ترا تکذیب میکنند

فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ

پس هرآینه تکذیب کرده بود | آن مردم هم | که پیش از ایشان بودند | آمده بود به ایشان | رسولان ایشان | به نشانه های واضح

پس آنانیکه پیش از ایشان بودند آنها هم هم چنین تکذیب کرده بودند به ایشان انبیاء آنها

وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا

و به صحیفه ها | و به کتاب | روشن | باز | ما گرفتیم | آنان راکه | کفر کردند

معجزه ها، صحیفها، و کتب روشن آورده بودند باز آنانیکه انکار کردند ما ایشان را گرفتیم ببین

فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٦﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً

پس چگونه بود | عذاب ما | آیا تو ندیدی که | خدا فرود آورد | از آسمان | آب

باز عذاب ما چگونه شد آیا تو به این ندیدی که خداوند از بالا آب فرود می آرد

فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا ۚ وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ

پس برآوردیم ما | به آن میوه ها | که مختلف است | رنگهای آن | وازکوه ها | حصه ها است

باز ما بذریعه آن میوه های رنگا رنگ رویانیدیم و هم چنین در کوه ها هم رنگا رنگ کوه ها است

بِيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٢٧﴾ وَمِنَ النَّاسِ

سفید | وسرخ | که مختلف است | رنگهای آن | وبعضی خالص سیاه است | وازمردمان

بعضی سفید است، وبعضی سرخ است که از آن هم رنگهای مختلف است وبعضی سیاه خالص است وهم چنین در بنی آدم هاهم

وَالدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَٰلِكَ ۗ إِنَّمَا

وازحیوانات | وچهارپایان | که مختلف است رنگهای آن | هم چنین | هرآینه

و حیوانات هم و چهارپایان بعضی چنین است که رنگهای آن بدل میباشند از خداوند تنها آن مردم

يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾

میترسد | ازخدا | ازبندگان او | عالمان | هرآینه خدا | غالب | بخشنده است

خوف دارند که میفهمند هر آینه خداوند بسیار غالب و بسیار بخشنده است۔

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا

هرآینه | آنانیکه | تلاوت میکنند | کتاب | خدا | وقائم میکنند | نماز را | وخرچ میکنند

هر آینه آنانیکه تلاوت آیات خدارا میکنند و پابند نماز میباشند و رزق داده شده مارا

مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٢٩﴾

ازآن چیز | که دادیم ما به ایشان | پنهان | وآشکارا | امید میدارند | ازتجارت | که هیچ وقت بربادنمی شود

از آن آشکارا و پنهان خیرات میکنند ایشان امید چنین تجارت را دارند که خساره ندارد۔

لِيُوَفِّيَهُمْ أُجُوْرَهُمْ وَيَزِيْدَهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ؕ اِنَّهٗ غَفُوْرٌ شَكُوْرٌ ﴿۳۰﴾

تا کامل دهد ایشان را | اجرهای ایشان | وزیاد دهد ایشان را | ازفضل خود | هرآینه او | بخشنده | قدردان است

بخاطر این میکنند که خداوند متعال به ایشان (از اعمال خود پوره پوره اجر بدهد و به فضل خود دیگری هم زیاد کند او بخشنده و قدردان است.

وَالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا

وآن چیزکه | وحی کردیم ما | بتو | از کتاب (قرآن) | این است حق | که تصدیق کننده است | آن چیز را

و ما که بتو این کتاب بذریعه وحی نازل کرده ایم این بالکل درست و حق است و قبل از این که کدام کتب نازل شده

بَيْنَ يَدَيْهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِعِبَادِهٖ لَخَبِيْرٌۢ بَصِيْرٌ ﴿۳۱﴾ ثُمَّ اَوْرَثْنَا

که پیش ازاین است | هرآینه خدا | به بندگان خود | خبردار | بینا است | باز | وارث گردانیدیم

از آن هم تصدیق میکند، هرآینه خداوند به احوال بندگان خود درست باخبر است هر چیزی را می بیند باز ما این کتاب را به آن بندگان

الْكِتٰبَ الَّذِيْنَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۚ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ

از کتاب | آنانیکه | ما برگزیدیم | از بندگان خود | پس بعضی از ایشان | ظالم است

رسانیدیم که ما در بندگان دیگران برگزیده بودیم اکنون کسیکه برخود تجاوز کند

لِّنَفْسِهٖ ۚ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ ۚ وَمِنْهُمْ سَابِقٌۢ بِالْخَيْرٰتِ

برخود | وبعضی از ایشان | میانه رواست | وبعضی از ایشان | سبقت کننده | به نیکی ها است

و بعضی درآن میان حال است و برضی به فضل خدا در نیکی به پیش میروند

بِاِذْنِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيْرُ ﴿۳۲﴾ ؕ جَنّٰتُ عَدْنٍ

بحکم خدا | هم این است | فضل | بزرگ | باغها | اقامت همیشه

هم این فضل بزرگ است برای ایشان باغها است از باشنده گی همیشه درآن

يَّدْخُلُوْنَهَا يُحَلَّوْنَ فِيْهَا مِنْ اَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَّلُؤْلُؤًا ۚ وَ

درآیند درآن | زیور پوشانیده میشوند | درآن | از کره های | طلاء | ومروارید | و

که ایشان درآن داخل میشوند درآن جای از کره های طلاء و مروارید پوشانیده میشوند

لِبَاسُهُمْ فِيْهَا حَرِيْرٌ ﴿۳۳﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْٓ اَذْهَبَ

لباس ایشان | درآن | ابریشم است | وگویند | حمد | خدارا است | آنکه | دورکرد

و درآن جای لباس ایشان ابریشم میباشد و میگویند که همه تعریفها خدا راست آنکه از ما

عَنَّا الْحَزَنَ ؕ اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُوْرٌ شَكُوْرُ ۨ ﴿۳۴﴾ الَّذِيْٓ اَحَلَّنَا

از ما | غم را | هرآینه | پروردگار ما | بخشنده | قدردان است | آنکه | فرود آورد مارا

غم دور نموذ هر آینه رب ما بخشنده و قدردان است آن ذات که مارا به فضل خود

دَارَ الْمُقَامَةِ مِنْ فَضْلِهٖ ۚ لَا يَمَسُّنَا فِيْهَا نَصَبٌ وَّلَا يَمَسُّنَا

به خانه همیشه گی | به فضل خود | نمی رسد بما درآن | کدام تکلیف | ونمی رسد بما

به جای سکونت همیشه گی رسانید که درآن جای بما نه تکلیف رسد و نه خستگی

فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ

درآن | ماندگی | وآنانیکه | کفرکردند | برای ایشان | آتش دوزخ است | حکم کرده نمی شود

و آنانیکه کافران شدند به ایشان آتش جهنم مقرر است که نه به ایشان اجل می آید

عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُم مِّنْ عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ

برایشان | که ایشان بمیرند | ونه سبک کرده شود | ازایشان | عذاب آن | هم چنان

که بمیرند (و بی غم شوند) و نه از ایشان عذاب جهنم کم کرده میشود ما هر یک کافر را

نَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ يَصْطَرِخُونَ فِيهَا ۚ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا

ماسزا میدهیم | به هرناشکر | وایشان | فریادکنند | درآن | که ای رب ما! | بیرون کن مارا

چنین جزاء میدهیم، و ایشان درآن فریاد میکنند که ای رب ما! مارا از این آتش

نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۚ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا

که عمل کنیم ما | نیک | غیر | آن که | مامیکردیم | آیا ماشماعمرنه داده بودیم | که

خارج کن، تا کارهای نیکی کنیم خلاف از آنکه سابقاً میکردیم (خدا میفرماید که) آیا ما بشما چنین عمر

يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ ۖ فَذُوقُوا فَمَا

پندگیرد | درآن | هرکه | پندگیرد | وآماده بود به شما | ترساننده | پس بچشید | پس نیست

نداده بودیم که طلب گار فهم خود را فهم میگرفت و آیا بشما بیم دهنده آمده نبود؟ اکنون مزه عذاب را بچشانید

لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ اللَّهَ عَالِمُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ

ظالمان را | کسی مددگار | هرآینه | خدا | داناست | به غیب | آسمانها

پس به چنین ظالمان کسی مدد گار نیست به خداوند همه سخنهای پنهان و آشکارا آسمانها و زمین

ع ١١ / ١٦

وَالْأَرْضِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾ هُوَ الَّذِي

وزمین | هرآینه او | داناست | به راز | سینه ها | اوست | آن ذات که

معلوم است، هر آینه به او راز پنهان سینه ها معلوم است، او چنین ذات است که

جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ ۚ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ۖ

گردانید شمارا | قائم مقام | درزمین | پس هرکه | کفرکند | پس بروی باشد | (وبال) کفراو

شمارا در زمین آباد ساخت پس کسیکه کفر را پسندید پس وبال کفر به وی میرسد

وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا ۖ وَلَا يَزِيدُ

وزیادنه میکند | کافران را | کفرایشان | نزدرب ایشان | مگرغضب | ونه | زیادمیکند

و برای کافران کفر ایشان نزد خداوند باعث ناراضی او میگردد و برای کافران کفر ایشان

الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ

برای کافران | کفرایشان | مگر | نقصان | بگو | آیاشمادیدید | شریکان خودرا

چیزی نه مگر سبب خساره میگردد (ای نبی!) سوال کن که آیا شما آن شرکای خود را دیدید

الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا

آنانیکه | میپرستید | بجز | خدا | بنمائیدمرا | چه چیز | آفریدند

که شما بجز خدا آن را میخواهید به من بنمائید که ایشان درزمین چه چیز آفریده است؟

مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَاوَاتِ أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا

اززمین | یاایشان را | کدام شرک است | درآسمانها | یا | داده ایم به ایشان | کتابی

و یا ایشان را درآسمانها کدام شرکت است و یا ما به ایشان کدام کتاب داده ایم

فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَتٍ مِّنْهُ بَلْ إِن يَعِدُ الظَّالِمُونَ بَعْضُهُم بَعْضًا

که ایشان | دلیل واضح دارد | ازآن | بلکه | وعده نه میدهد | ظالمان | یکی دیگری را

که ایشان به دلیل آن کتاب محکم ایستاده هستند؟ (نی) بلکه این ظالمان بعضی ایشان با بعضی وعده های دروغ

إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ أَن تَزُولَا

مگرفریب | هرآینه خدا | نگه میدارد | آسمانها | وزمین | که حرکت نکند

میکنند هر آینه خداوند آسمانها و زمین هر دورا نگه داشته است که حرکت نکند

وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّن بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا

واگرزائل شوند | محکم کرده نه میتواند آن را | هیچ کسی | بعدازآن | هرآینه او | هست بردبار

و اگر آنها از جای خود حرکت کند پس بجز از خدا هیچ کسی آن را محکم کرده نه میتواند خداوند بسیار بردبار

غَفُورًا ﴿٤١﴾ وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِن جَاءَهُمْ

بخشنده | وقسمها خوردندایشان | به خدا | سخترین قسمهای خود | اگر | بیاید به ایشان

است و این کافران به خداوند قسمهای سخت میخوردند اگر کدام بیم دهنده بما بیاید

نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى الْأُمَمِ فَلَمَّا جَاءَهُمْ

ترساننده | که هرآینه باشند | زیادراه یافته | ازهریک امت | بازوقتیکه | آمد به ایشان

پس ما از هر یک امت هدایت را یاد قبول میکردیم پس چون بیم دهنده به ایشان بیاید

نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾ اسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرَ

ترساننده | زیادنه کرددرایشان | مگر | نفرت | به سبب تکبر | درزمین | وتدبیر

پس باز هم نفرت ایشان بسیار زیاد شد که خود را در دنیا کلان شمردند و فریبهای خراب را ساختند

السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنظُرُونَ

بد | واحاطه نمی کند | تدبیر | بد | مگر | به کننده آن | پس ایشان انتظارنمی کنند

و وبال کارهای خراب برخود فریب کنندگان می آید پس آیا این مردم مانند مردم سابقه

إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَ

مگر | به دستور | مردم سابقه | پس هیچ وقت نه یابی تو | دردستور خدا | کدام تبدیلی | و

انتظار انجام میکنند. پس تو در دستور خداوند هیچ تغیر نه یابی. و

لَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَحْوِيلًا ﴿٤٣﴾ اَوَلَمْ يَسِيرُوا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا

نیابی | دستور خدارا | تغیری | آیا سیر نکردند | درزمین | که میدیدند

و در دستور خداوند هیچ وقت تغیر نه یابی آیا ایشان به روی زمین سیر و حرکت نه میکنند که ببینند

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا اَشَدَّ مِنْهُمْ

چگونه بود | عاقبت | آنانکه | پیش از ایشان بودند | وبودند | زیاده تر | از ایشان

که انجام مردم سابقه چگونه شد؟ بااینکه ایشان از ایشان زیاد بودند

قُوَّةً وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَىْءٍ فِى السَّمٰوٰتِ وَلَا

قوت | و | نیست | خدا | که عاجز کند اورا | چیزی | درآسمانها | ونه

در طاقت، و خداوند چنین نیست که کسی اورا عاجز کند نه در آسمانها و نه درزمین

فِى الْاَرْضِ اِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللّٰهُ النَّاسَ

درزمین | هرآینه او است | دانا | توانا | اگر | مواخذه میکرد | خدا | مردم را

او به هر چیز دانا و باقدرت است و اگر خداوند به سبب اعمال خراب ایشان گرفتن آغاز کند

بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلٰى ظَهْرِهَا مِنْ دَآبَّةٍ وَّلٰكِنْ يُّؤَخِّرُهُمْ

به آنچه میکردند | نمیگذاشت | بر پشت زمین | هیچ جانوری | لیکن | تاخیر میدهد ایشان را

پس به روی زمین هیچ زنده سر باقی نماند مگر خداوند به ایشان تا یک مدت مهلت میدهد

اِلٰى اَجَلٍ مُّسَمًّى فَاِذَا جَآءَ اَجَلُهُمْ فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِعِبَادِهٖ بَصِيرًا ﴿٤٥﴾ ع ٨ ١٧

تامیعاد معین | پس چون بیاید | میعاد ایشان | پس هرآینه خدا | هست | به بندگان خود | بینا

پس وقتیکه مقرره بیاید پس خداوند اعمال بندگان را می بیند.

سُوْرَةُ يٰسٓ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلٰثٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّثَمٰنُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

سوره یاسین در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | هشتاد و سه آیت و پنج رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

يٰسٓ ﴿١﴾ وَالْقُرْاٰنِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾

یس | قسم به قرآن | باحکمت | هرآینه تو | از رسولانی

یاسین- به قرآن قسم است که از حکمتها پر است که تو در پیغمبران یک پیغمبر هستی-

عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٥﴾

برراه | راست | فرو فرستاده | غالب | مهربان

به راه مستقیم هدایت قائم هستی این قرآن از جانب خداوند غالب و مهربان نازل شده است-

لِتُنْذِرَ قَوْمًا مَّآ اُنْذِرَ اٰبَآؤُهُمْ فَهُمْ

برای اینکه بترسانی | قومی را که | که نیست | ترسانده شده | پدران ایشان | پس ایشان

که تو براین آن مردم را (از عذاب) بترسانی که پدران ایشان ترسانده نشده بودند لهذا بی خبر

غٰفِلُوْنَ ﴿۶﴾ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰٓى اَكْثَرِهِمْ

غافل اند | هر آینه | ثابت شده | سخن | بر اکثر ایشان

ماندند در ایشان بر اکثر آنها سخن (تقدیر) ثابت شده است پس

فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۷﴾ اِنَّا جَعَلْنَا فِيْٓ اَعْنَاقِهِمْ

پس ایشان | ایمان نمی آرند | هر آینه ما گردانیده ایم | در گردن های ایشان

اکنون ایشان ایمان نمی آرند ما به گردنهای ایشان چنین طوقها انداخته ایم

اَغْلٰلًا فَهِيَ اِلَى الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُوْنَ ﴿۸﴾ وَجَعَلْنَا

طوقها | پس آن | تا زنخ ها است | پس ایشان | سرهای خود را بلند کرده اند | و گردانیدیم ما

که تا زنخ است به این سبب سرهای ایشان به یک طرف بلند مانده است و ما یک دیوال

مِنْۢ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ سَدًّا وَّمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَاَغْشَيْنٰهُمْ

پیش روی ایشان | دیواری | وعقب ایشان | دیواری | پس پنهان کردیم ما ایشان را

پیش روی ایشان گردانیده ایم و دیوار دیگری به عقب ایشان باز از بالا پنهان کرده ایم

فَهُمْ لَا يُبْصِرُوْنَ ﴿۹﴾ وَسَوَآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاَنْذَرْتَهُمْ اَمْ

پس ایشان | نمی بینند | وبرابر است | بر ایشان | که بترسانی ایشان را | یا

پس و عقب هیچ چیز را نه می بینند و درباره ایشان هر دو سخن برابر است اگر ایشان را بترسانی و یا نه

لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۰﴾ اِنَّمَا تُنْذِرُ مَنِ اتَّبَعَ

نه | ترسانی ایشان را | ایمان نمی آرند | هر آینه | تو میترسانی | آن کس | که پیروی میکند

ایشان ایمان نمی آرند ای نبی! تو تنها آن مردم را ترساننده میتوانی که بر نصیحت

الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ

از نصیحت | و بترسد | از رحمن | بی دیدن | پس مژده بده اورا | از بخشش

روان میشوند و از خداوند رحم کننده در غیب میترسند پس به چنین آدم مژده بخشش بده

وَّاَجْرٍ كَرِيْمٍ ﴿۱۱﴾ اِنَّا نَحْنُ نُحْيِ الْمَوْتٰى وَنَكْتُبُ مَا

و از اجر | باعزت | هر آینه ما | زنده میکنیم | مردگان را | و مامینویسیم | آن چه

و به اجر نیک؛ ما همه مردگان را زنده میکنیم و هم آن کارها را می نویسیم آنکه ایشان از پیش خود

قَدَّمُوْا وَاٰثَارَهُمْ ۚ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنٰهُ فِيْٓ اِمَامٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱۲﴾

پیش فرستاده اند | و آثاری را که | وهر چیز | ما محفوظ کردیم | در کتاب آشکارا

می فرستند و آنکه به پشت می مانند و ما هر چیزی را دریک کتاب محفوظ نگه کرده ایم.

ع ۱۲ / ۱۸

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَّثَلًا اَصْحٰبَ الْقَرْيَةِ ۘ اِذْ جَآءَهَا

و بیان کن | ایشان را | یک مثال | از مردم قریه | چون | آمد به آن قریه

(ای پیغمبر!) به ایشان قصه اهل یک قریه بیان کن! وقتیکه به آن قریه پیغمبران

وقف لازم

الْمُرْسَلُونَ ﴿١٣﴾ إِذْ أَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا

پیغمبران | وقتیکه | فرستادیم ما | به ایشان | دو نفر | پس ایشان هر دو آنها را تکذیب کردند

آمدند وقتیکه ما به ایشان دو نفر فرستادیم پس آنها هر دو ایشان را تکذیب کردند

فَعَزَّزْنَا بِثَالِثٍ فَقَالُوٓا إِنَّآ إِلَيْكُم مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾

پس قوت دادیم ما | به سوم | پس آنها گفتند | هر آینه ما | بسوی شما | فرستاده شده ایم

پس ما بذریعهٔ یک نفر سوم ایشان را قوت دادیم پس این انبیاء گفتند که هر آینه ما بسوی شما فرستاده شده ایم.

قَالُوا مَآ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَمَآ أَنزَلَ الرَّحْمَٰنُ

ایشان گفتند | نیستید شما | مگر | بنی آدم | مانند ما | و نه | فرستاده | رحمن

آن مردم جواب دادند که شما هم مانند ما بنی آدم هستید، و خداوند هیچ چیزی را نازل نه کرده است

مِن شَيْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ

کدام چیز | نیستید | شما | مگر | دروغ میگوئید | گفتند | رب ما | میداند

و شما تنها دروغ میگوئید آن انبیاء گفتند که به رب ما معلوم است که

إِنَّآ إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيْنَآ إِلَّا الْبَلَٰغُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾

که هر آینه ما | بسوی شما | فرستاده شده ایم | و نیست | بر ما | مگر | پیغام رسانیدن | آشکارا

که ما تنها بشما فرستاده شده ایم و ذمداری ما چیزی دیگری نیست مگر بشما رسانیدن حکم آشکارا.

قَالُوٓا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَ

گفتند | هر آینه ما | فال بدگرفتیم بشما | اگر | منع نشدید شما | هر آینه سنگسار میکنیم شمارا | و

آن مردم گفتند که ما بشما فال گرفته ایم اگر شما از این تبلیغ منع نشدید شمارا سنگسار میکنیم و از جانب ما

لَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾ قَالُوا طَٰئِرُكُم مَّعَكُمْ

هر آینه میرسد بشما | از طرف ما | عذاب | دردناک | گفتند | بدفالی شما | نزد شما است

بشما عذاب و تکلیف دردناک میرسد رسولان گفتند بدفالی شما به خود شما

أَئِن ذُكِّرْتُم بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَآءَ

آیا | اگر بشما نصیحت کرده شود | (نی) بلکه | شما | مردم از حد تجاوز میکنید | و آمد

بسته شده است آیا اگر بشما نصیحت کرده شود (این بدفالی است؟) نی! بلکه شما از حد تجاوز کرده ید و از جانب دیگری آن شهر

مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَىٰ قَالَ يَٰقَوْمِ اتَّبِعُوا

از منتهای | شهر | مردی | که میدوید | گفت | ای قوم من! | پیروی کنید

یک در حالت سرعت آمد گفت که ای قوم ما! شما بر

الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾ اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْـَٔلُكُمْ أَجْرًا وَهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾

فرستادگان را | پیروی کنید | کسی را که | نمی طلبد از شما | مزدی | و ایشان | راه یافتگان اند

راه این پیغمبران روان شوید به راه آن کس که از شما هیچ بدله نه میخواهد و به راه درست مستقیم ایستاده است.

وَمَالِيَ لَآ أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۲۲﴾

و چه عذر است مرا | که عبادت نکنم | آن را که | آفرید مرا | و بسوی او | باز گردانید میشوید

و چیست مرا که عبادت نکنم آن مالک را که آفرید مرا و باز گشت همه شما به او است۔

ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً إِن يُرِدْنِ الرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ

آیا بگیرم | بدون از وی | معبودان | اگر | اراده کند | رحمٰن | مرا به تکلیف | دفع نکند

آیا خدارا ترک کنم من و به خود چنین معبودا بگیرم که اگر خداوند رحمٰن به من کدام ضرر رسانیدن بخواهد پس شفاعت ایشان

عَنِّي شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا وَلَا يُنقِذُونِ ﴿۲۳﴾ إِنِّيٓ إِذًا لَّفِي ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿۲۴﴾

از من | شفاعت ایشان | چیزی را | ونرهانند مرا | هر آینه من | آنگاه | در گمراهی صریح میباشم

هیچ به درد من نمی خورد و نه مرا نجات داده میتواندهر آینه من آنگاه چنین بکنم پس در گمراهی آشکارا میباشم۔

إِنِّيٓ ءَامَنتُ بِرَبِّكُمْ فَٱسْمَعُونِ ﴿۲۵﴾ قِيلَ ٱدْخُلِ ٱلْجَنَّةَ قَالَ يَٰلَيْتَ

هر آینه من | ایمان آوردم | به رب شما | پس شما سخن مرا بشنوید | حکم شد | در آی | به جنت | گفت | ای کاش

من به رب شما ایمان آوردم پس سخن من را بشنوید به آن مرد گفته شد که برو به جنت داخل شو او گفت

قَوْمِي يَعْلَمُونَ ﴿۲۶﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي

قوم من! | بدانند | به سبب آنکه بخشید | مرا | رب من | و گردانیده مرا

ای کاش! به قوم من این سخن معلوم میبود که رب من مرا بخشش کرد و در مرد معزز شامل کرد

مِنَ ٱلْمُكْرَمِينَ ﴿۲۷﴾ وَمَآ أَنزَلْنَا عَلَىٰ قَوْمِهِۦ مِنۢ بَعْدِهِۦ مِن جُندٍ

از اکرام کرده شده گان | وفرودنه آوردیم | برقوم او | بعد از او | کدام لشکرها

و ما بعد از وی برقوم وی کدام لشکر ها (برای عذاب) نازل نکردم

مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا كُنَّا مُنزِلِينَ ﴿۲۸﴾ إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَإِذَا هُمْ

از آسمان | ونیستیم ما | آرنده گان | نبود چیزی دیگر | مگر | یک آواز شدید | پس ناگهان ایشان

و نه به آن کدام حاجت بود آن عذاب تنها یک صداء بود پس همه ایشان در آن وقت

خَٰمِدُونَ ﴿۲۹﴾ يَٰحَسْرَةً عَلَى ٱلْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا۟

شدند مانند آتش بجای خود سرد شده | افسوس است | بر بندگان | نه آمده است بر ایشان | کدام رسول | مگر بودند ایشان

بجای خود سرد شدند های افسوس! برحال این مردم! هر وقتیکه به ایشان کدام رسول آمده است پس آنها

بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿۳۰﴾ أَلَمْ يَرَوْا۟ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ ٱلْقُرُونِ

بر آن | استهزا میکردند | آیا ایشان ندیدند | که چقدر هلاک کردیم ما | پیش از ایشان | اقوام

به او استهزاء کرده بودند آیا ایشان به این سخن نمی بینند که ما قبل از ایشان چقدر امتها

أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿۳۱﴾ وَإِن كُلٌّ لَّمَّا جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿۳۲﴾

که ایشان | بسوی آنها | برنمیگردند | ونیست چیزی دیگر | مگر | همه | بما | حاضر کرده شوند

چنین تباه کردیم که بسوی ایشان بر نمیگردند و همه نزد ما حاضر کرده شوند۔

وقف غفران ۱۲

ع ۲

وَاٰيَةٌ لَّهُمُ الْاَرْضُ الْمَيْتَةُ ۚۖ اَحْيَيْنٰهَا وَاَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا

نشان است | ایشان را | زمین | مرده | که زنده کردیم آن را | وبیرون آوردیم ما | از آن | دانه

و برای ایشان یک نشانه زمین مرده (خشک) هم است، که ما آن را زنده کردیم، و از آن دانه ها بیرون آوردیم. پس ایشان

فَمِنْهُ يَاْكُلُوْنَ ﴿۳۳﴾ وَجَعَلْنَا فِيْهَا جَنّٰتٍ مِّنْ نَّخِيْلٍ وَّاَعْنَابٍ

پس از آن دانه | ایشان میخورند | وآفریدیم ما | درآن | باغها | از خرما | واز انگور

از آن میخورند. و ساختیم درآن باغهای خرما و انگور و درآن

وَّفَجَّرْنَا فِيْهَا مِنَ الْعُيُوْنِ ﴿۳۴﴾ لِيَاْكُلُوْا مِنْ ثَمَرِهٖ ۙ وَمَا عَمِلَتْهُ

وروان ساختیم ما | درآن | چشمه ها | برای اینکه بخورند | از میوه آن | ونه ساخته است آن را

چشمها جاری کردیم، برای اینکه ایشان از میوه های آن باغها بخورند و این چیزها

اَيْدِيْهِمْ ؕ اَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ﴿۳۵﴾ سُبْحٰنَ الَّذِيْ خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا

دستهای ایشان | آیا ایشان شکر نمی کنند | پاک است | آن ذات | که آفرید | جفت ها را | تمام اش

دستهای ایشان نیافریده است باز ایشان چرا شکر نمی کنند؟ الله آن ذات است که از این چیزها جفت ساخته است

مِمَّا تُنْۢبِتُ الْاَرْضُ وَمِنْ اَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۶﴾ وَاٰيَةٌ

از آن چیز | که می رویاند | زمین | واز خود نفسهای ایشان | واز آن چیز | که ایشان نمی دانند | ونشانه است

هم در رویاند های زمین و هم درایشان و هم در آن چیزها که به ایشان معلوم نیست و برای ایشان

لَّهُمُ الَّيْلُ ۚۖ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ فَاِذَا هُمْ مُّظْلِمُوْنَ ﴿۳۷﴾

ایشان را | شب | که میکشیم | از آن | روز | پس ناگهان ایشان | درتاریکی میباشند

یک نشانه شب است که ما از آن روز روشن میکشیم، پس ایشان در تاریکی میمانند۔

وَالشَّمْسُ تَجْرِيْ لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ؕ ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿۳۸﴾

وآفتاب | میرود | به راه مقرره خود | این | اندازه است | از خدائی غالب | دانا

و یک نشانه آفتاب است، که به راه مقرره خود میرود این اندازه خداوند زبردست و دانا است۔

وَالْقَمَرَ قَدَّرْنٰهُ مَنَازِلَ حَتّٰى عَادَ كَالْعُرْجُوْنِ الْقَدِيْمِ ﴿۳۹﴾

وماه | مقرر کردیم اورا | منزلها | تا آنکه | شود | مانند شاخ خرما | کهنه

و ما برای ماهتاب منزلها مقرر کردیم تااینکه مانند شاخ کهنه خرما گردد

لَا الشَّمْسُ يَنْۢبَغِيْ لَهَآ اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ

نه آفتاب | مناسب است | اورا | که بگیرد | ماه را | ونه | شب | پیش شدنی است

نه برای آفتاب ممکن است که پیش رود و ماه را بگیرد و نه شب از روز سبقت

النَّهَارِ ؕ وَكُلٌّ فِيْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ ﴿۴۰﴾ وَاٰيَةٌ لَّهُمْ اَنَّا حَمَلْنَا

از روز | وهر یکی | در دائره خود | روان است | ونشانه است | ایشان را | که ما | برداشتیم

کرده میتواند و هر یکی از ایشان در دائره خود آب بازی میکند و برای ایشان یک نشانه این است که ما

ذُرِّيَّتَهُمْ فِى الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿۴۱﴾ وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِّنْ مِّثْلِهٖ مَا

نسل ایشان | در کشتی | پر کرده شده | و پیدا کردیم ما | برای ایشان | مانند این (کشتی) | آن چیز که

اولاد ایشان را در کشتی پر کرده شد میبریم و ما ایشان را مانند کشتی سامان سواری دیگری هم آفریدیم

يَرْكَبُوْنَ ﴿۴۲﴾ وَاِنْ نَّشَاْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيْخَ لَهُمْ وَلَا هُمْ

سوار میشوند بر آن | واگر | خواهیم | غرق کنیم ایشان را | پس نباشد فریادرس | ایشان را | و نه ایشان

و اگر بخواهیم ایشان را غرق میکنیم پس نباشد ایشان را فریاد رس و نه کسی ایشان را

يُنْقَذُوْنَ ﴿۴۳﴾ اِلَّا رَحْمَةً مِّنَّا وَمَتَاعًا اِلٰى حِيْنٍ ﴿۴۴﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ

خلاص کرده شوند | مگر به رحمت | و فائده ها است | تا یک موده | وقتیکه | گفته شود | ایشان را

نجات دهد، مگر این همه مهربانی ما است و به ایشان تا یک وقت مقرره فائده رسانیدن است و وقتیکه به ایشان گفته شود

اتَّقُوْا مَا بَيْنَ اَيْدِيْكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ ﴿۴۵﴾

که بترسید | از آن (عذاب) | که پیش شما است | و آنچه | پس شما است | تا بشما | رحم کرده شود

که از آن عذاب بترسید که پیش شما هم است و پس شما هم است که بشما رحم کرده شود ایشان هیچ پروا نمیدارند.

وَمَا تَاْتِيْهِمْ مِّنْ اٰيَةٍ مِّنْ اٰيٰتِ رَبِّهِمْ اِلَّا كَانُوْا عَنْهَا مُعْرِضِيْنَ ﴿۴۶﴾

و نمی آید به ایشان | هیچ نشانه | از نشانه های رب آنها | مگر | ایشان بودند از آن | اعراض کنندگان

و به ایشان از جانب رب ایشان چنین نشان نیامده است که آنها از آن اعراض کرده نباشند.

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ اَنْفِقُوْا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللّٰهُ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

وقتیکه گفته شود | ایشان را | که خرچ کنید شما | از آن چیز | که رزق داده است شما را | خدا | میگویند | آنانیکه کفر کردند

و وقتیکه به ایشان گفته شود که از آن درحق خرچ کنید که خداوند بشما داده است کافران به مسلمانها چنین میگویند

لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَنُطْعِمُ مَنْ لَّوْ يَشَآءُ اللّٰهُ اَطْعَمَهٗٓ ۖ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا

آن مردم را | که ایمان آوردند | آیا طعام دهیم | آن کسی را | اگر میخواست خدا | طعام میداد او را | نیستید شما مگر

آیا ما بر آن مردم بخورانیم اگر خدا میخواست به ایشان روزی میداد؟ شما در گمراهی آشکارا

فِىْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۴۷﴾ وَيَقُوْلُوْنَ مَتٰى هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ

در گمراهی | آشکارا | و میگویند | چه وقت پوره میشود | این وعده | اگر | هستید شما

هستید ایشان میگویند (درست) آخر این وعده چه وقت پوره میشود؟ اگر شما راست

صٰدِقِيْنَ ﴿۴۸﴾ مَا يَنْظُرُوْنَ اِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً تَاْخُذُهُمْ وَهُمْ

راستگویان | ایشان انتظار نه میکنند | مگر از یک آواز | که گیرد ایشان را | و ایشان

میگوئید؟ این مردم تنها در انتظار یک آواز سنگین هستند که میگیرد ایشان را و ایشان

يَخِصِّمُوْنَ ﴿۴۹﴾ فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ تَوْصِيَةً وَّلَآ اِلٰٓى اَهْلِهِمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿۵۰﴾

خصومت کنندگان باشند | پس قدرت ندارند | وصیت | و نه بسوی خانه های ایشان | بازگردیده توانند

حتی در خصومت میباشند پس نه قدرت وصیت کردن داشته میباشند و نه به اهل خود رفته میتوانند.

وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَإِذَا هُمْ مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلٰى رَبِّهِمْ يَنْسِلُوْنَ ﴿۵۱﴾

ودمیده شود | در صور | پس ناگهان ایشان | از قبرها | بسوی رب خود | می شتابند

و در صور دمیده شود پس همه ایشان از قبرهای خود به رب خود به شتاب میروند۔

قَالُوْا يٰوَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَّرْقَدِنَا ۜ هٰذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمٰنُ

گویند | که هاى افسوس | که | برانگیخت مارا | از قبرهای ما | این است | آنکه | وعده کرده است | رحمٰن

و میگویند های بدنصیبی ما! مارا که از قبرهای ما برانگیخت؟ این همان قیامت است که ذات رحمٰن وعده کرده بود

وَصَدَقَ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿۵۲﴾ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيْعٌ

وراست گفته است | پیغمبران | نباشد | این واقعه | مگر | یک صدای سنگین | پس ناگهان ایشان | همه

و واقعاً انبیاء راست گفته بود پس یک صدا سنگین میباشد، پس همه ایشان پیش ما

لَّدَيْنَا مُحْضَرُوْنَ ﴿۵۳﴾ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَّلَا تُجْزَوْنَ

مارا | حاضر کرده باشند | پس امروز | ظلم کرده نمی شود | به هیچ کسی | هیچ هم | وبدله داده نمی شود بشما

حاضر کرده میشوند پس امروز (قیامت) بالای هیچکسی ظلم کرده نه میشود و به شما بدله آن اعمال داده میشود

إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۵۴﴾ إِنَّ أَصْحٰبَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِيْ شُغُلٍ فٰكِهُوْنَ ﴿۵۵﴾

مگر آنچه | بودید | که میکردید | هر آینه | اهل | جنت | امروز | در مشغلها | خوشحال میباشد

که شما میکردید هر آینه اصحاب جنت درآن روز در مشغلهای خود مشغول میباشند۔

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِيْ ظِلٰلٍ عَلَى الْأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔوْنَ ﴿۵۶﴾ لَهُمْ فِيْهَا

ایشان | وزوجات ایشان | در سایه ها | بر تختها | تکیه کننده باشند | ایشان را | در آن

آنها و زوجات ایشان درحالت تکیه زده گان زیر سایه درختان برتختها نشسته میباشند به ایشان میوه جات

فَاكِهَةٌ وَّلَهُمْ مَّا يَدَّعُوْنَ ﴿۵۷﴾ سَلٰمٌ قَوْلًا مِّنْ رَّبٍّ رَّحِيْمٍ ﴿۵۸﴾

میوه باشد | وباشد ایشان را | چیزیکه ایشان میخواهند | سلام | فرموده میشود | طرف رب مهربان

داده میشوند و چیزیکه میخواهند به ایشان داده میشوند و از جانب رب مهربان به ایشان سلام ها میباشند۔

وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُوْنَ ﴿۵۹﴾ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يٰبَنِيْٓ اٰدَمَ

وجدا شوید | امروز | ای مجرمان! | آیا حکم نفرستاده بودیم | بشما | ای بنی آدم

(و به مجرمان گفته میشود) ای مجرمان! شما از ایشان جدا شوید ای اولاد آدم! آیا من از شما وعده این سخن نه گرفته بودم

أَنْ لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطٰنَ ۚ إِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۶۰﴾ وَّأَنِ

که | شما عبادت نکنید | از شیطان | هر آینه او | شمارا | دشمن | آشکارا است | واینکه

که عبادت شیطان مکنید که او دشمن آشکارا شما است و اینکه تنها

اعْبُدُوْنِيْ ۗ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿۶۱﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ

عبادت کنید مرا | این است | راه | برابر | وهر آینه گمراه کرد | از شما

عبادت من کنید همین راه مستقیم است و او درشما بسیار مردم را

جِبِلًّا كَثِيرًا ۖ أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي

مخلوق | بسیاری | آیا شما عقل ندارید؟ | این است | آن جهنم | از آنکه

گمراه کرد آیا شما نمی فهمیدید این همان دوزخ است که با شما

كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ اصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ الْيَوْمَ

باشما وعده شده بود | درآئید درآن | امروز | به سبب آنکه | بودید شما که کفر میکردید | امروز

وعده کرده میشد٬ در بدله این کفر و انکار شما درآن درآئید امروز ما

نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ

مهر می نهیم | بر دهان های ایشان | و سخن میگویند با ما | دستهای ایشان | و گواهی میدهد | پاهای ایشان

دهن های ایشان مهر می نهیم و دستهای ایشان با ما سخن میگوید و پای های ایشان

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ

به آنچه | ایشان میکردند | واگر | ما بخواهیم | نابود کنیم | چشمهای ایشان را

به اعمال ایشان گواهی میدهد و اگر ما میخواستیم چشمهای ایشان را کور میگردانیم

فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ

پس سبقت کنند | بسوی راه | پس چگونه | ببینند | واگر خواهیم ما | مسخ کنیم ایشان را

پس سبقت میکردند بسوی راه پس هیچ را نمی دیدند و اگر ما میخواستیم درهمان جای شکلهای ایشان

عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ نُعَمِّرْهُ

درجاهای ایشان | پس قدرت نداشته باشند | رفتن | ونه پس برگردند | وهرکرا | عمر دهیم

مسخ میکردیم باز نه پیش رفته میتوانستند و نه به پس رفتن و ما که عمر کسی را زیاد کنیم

نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ ۖ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ

باز ضعیف کنیم اورا | در مخلوق | آیا ایشان عقل ندارند | ونه | تعلیم دادیم اورا | شعر گفتن

پس به صورت طبعی اورا ضعیف میکنیم پس آیا ایشان نه میدانند؟ و ما به این پیغمبر نه شاعری نشان داده ایم و نه

وَمَا يَنْبَغِي لَهُ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ﴿٦٩﴾

و | نه مناسب است | اورا | نیست او | مگر | نصیحت | وقرآن | آشکارا

به شان او مناسب است این کلام یک زبردست نصیحت و قرآن روشن است۔

لِيُنْذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

که او بترساند | آن کسی را | که باشد | زنده | وثابت شود | سخن (حجت) | برکافران

که آن مردم را بترسانند که دلهای ایشان زنده است و که برکافران حجت قائم شود۔

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا

آیا ایشان ندیدند | که ما | ساختیم | ایشان را | از آن چیز | که ساخت | دستهای ما | حیوانات

آیا این مردم به این نمی بینند که ما ایشان را به دست خود از چیزهای ساخته شده چهارپایان پیدا کردیم

فَهُمْ لَهَا مٰلِكُوْنَ ﴿۷۱﴾ وَذَلَّلْنٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوْبُهُمْ

پس ایشان | آنرا | مالک اند | وماتابع کردیم آن حیوانات | ایشان را | پس بعضی ازآن | سواری ایشان است

(امروز) ایشان مالک آن شدند و باز ما آن حیوانات را تابع ایشان ساختیم پس از بعضی سواری میکنید

وَمِنْهَا يَاْكُلُوْنَ ﴿۷۲﴾ وَلَهُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ

وبعضی ازآن | ایشان میخورند | وبرای ایشان | درآن | فوائداست | وچیزهای نوشیدن

و از بعضی خوراک میکنید و درآن حیوانات بسیار فوائد زیادی و چیزهای نوشیدنی است

اَفَلَا يَشْكُرُوْنَ ﴿۷۳﴾ وَاتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اٰلِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنْصَرُوْنَ ﴿۷۴﴾

آیاایشان شکرنمی کنند | وایشان گرفته اند | بجزخدا | معبودان | که ایشان را | مددکرده شود

آیا ایشان بازهم شکرنمی کنند و ایشان بجز خدا برای خود معبودان دیگری را ساختند به این امید که باایشان کم و زیاد امداد کنند.

لَا يَسْتَطِيْعُوْنَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُوْنَ ﴿۷۵﴾

نه | کرده میتوانند | مدد ایشان | وایشان است | ایشان را | لشکر | حاضرکرده شده

این معبودان هیچ امداد ایشان را کرده نه میتوانند بلکه این چیزها در مقابله این کافران بشکل فریق می آیند.

فَلَا يَحْزُنْكَ قَوْلُهُمْ اِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿۷۶﴾

پس اندوهگین نکند ترا | سخن ایشان | هرآینه ما میدانیم | آنچه | ایشان پنهان میدارند | وآنچه | ایشان آشکارامیکنند

پس تو به سخنهای ایشان اندوهناک مباش به ما هرچیز معلوم است آنکه ایشان دردلهای خود پنهان میدارند وآنکه به مردم آشکارامیکنید.

اَوَلَمْ يَرَ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنٰهُ مِنْ نُّطْفَةٍ فَاِذَا هُوَ خَصِيْمٌ

آیاندیده است | انسان | که آفریدیم اورا | ازقطره | پس ناگهان اوشد | خصومت کننده

آیا انسان به این نمی بیند که ما اورا از یک قطره آب آفریدیم باز او آشکارا درباره رب خود

مُّبِيْنٌ ﴿۷۷﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَّنَسِيَ خَلْقَهٗ قَالَ مَنْ

آشکارا | واوبیان کرد | مارا | یک مثال | وفراموش کرد | پیدایش خود | اوگفت | کیست

خصومت میکند' و او درباره ما مثالها بیان میکند و حقیقت خود را فراموش کرد و میگوید که کیست که استخوانها را

يُّحْيِ الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيْمٌ ﴿۷۸﴾ قُلْ يُحْيِيْهَا الَّذِيْٓ اَنْشَاَهَآ

که زنده کند | استخوان هارا | وآن بوسیده باشند | بگو | زنده میکند آن را | آن ذات که | آفرید آن را

زنده کند' وقتیکه بوسیده باشد (ای نبی!) تو به ایشان جواب بده که آن ذات آن را زنده میکند آنکه

اَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيْمٌ ﴿۷۹﴾ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمْ

دفعه اول | واوبه هرقسم | پیدایش | دانااست | آن ذات که | آفرید | شمارا

دفع اول آفریده است و او به هرقسم پیدایش خوب دانا است او چنین ذات است که شمارا از درختهای

مِّنَ الشَّجَرِ الْاَخْضَرِ نَارًا فَاِذَآ اَنْتُمْ مِّنْهُ تُوْقِدُوْنَ ﴿۸۰﴾

ازدرخت | سبز | آتش | پس ناگهان شما | ازآن | آتش می افروزید

سبز آتش آفرید و باز از آن آتش دیگری را می افروزید.

اَوَلَيۡسَ الَّذِىۡ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنۡ

آیا نیست | آن ذات که | آفرید | آسمانها | و زمین | قادر | بر این که

آیا آن خداوند که آسمانها و زمین را آفرید او به این قادر نیست که او مانند ایشان

يَّخۡلُقَ مِثۡلَهُمۡ ؕ بَلٰى وَهُوَ الۡخَلّٰقُ الۡعَلِيۡمُ ﴿۸۱﴾ اِنَّمَاۤ اَمۡرُهٗۤ اِذَاۤ

پیدا کند | مانند ایشان | چرا نی | هم او پیدا کننده | دانا است | حکم او چنین است | وقتیکه

مردم دیگری را آفریند؟ چرا نی! او آفریننده و دانا است شان و این است که وقتیکه

اَرَادَ شَيۡـئًا اَنۡ يَّقُوۡلَ لَهٗ كُنۡ فَيَكُوۡنُ ﴿۸۲﴾ فَسُبۡحٰنَ الَّذِىۡ

او اراده کند | از کدام چیز | او میفرماید | آن چیز را | شو | پس او میشود | پس پاک است | آن ذات

او اراده یک چیز کند میگوید که شو پس میشود پس پاک است آن ذات

بِيَدِهٖ مَلَكُوۡتُ كُلِّ شَىۡءٍ وَّاِلَيۡهِ تُرۡجَعُوۡنَ ﴿۸۳﴾

در دست او | بادشاهی است | از هر | چیز | و بسوی او | باز گردانیده میشوید

که در دست وی اختیار هر چیز است و همه شما به او برگردانده میشوید۔

سُوۡرَةُ الصّٰٓفّٰتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِىَ مِائَةٌ وَّاثۡنَتَانِ وَّثَمَانُوۡنَ اٰيَةً وَّخَمۡسُ رُكُوۡعَاتٍ

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

سوره الصّٰفّٰت در مکه نازل شده و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ نهایت بارحم است | یک صد و هشتاد و دو آیت و پنج رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالصّٰٓفّٰتِ صَفًّا ۙ﴿۱﴾ فَالزّٰجِرٰتِ زَجۡرًا ۙ﴿۲﴾ فَالتّٰلِيٰتِ ذِكۡرًا ۙ﴿۳﴾ اِنَّ

قسم است به فرشتگان صف بسته شده گان | پس قسم است به آن گروه که | راننده گان | باز از تلاوت کنندگان | از قرآن | هر آینه

قسم است به آن گروه ها که در صفها به قطار ایستاده میشوند و بر آن مردم که (شیطانان را) می رانند و بر آن مردم که تلاوت قرآن میکنند هر آینه

اِلٰهَكُمۡ لَوَاحِدٌ ؕ﴿۴﴾ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَرَبُّ

معبود شما | یک است | که رب است | از آسمانها | و زمین | و آنچه در میان آن است | و رب است

معبود شما یکی است او از آسمانها و زمین و چیزیکه درمیان آن است رب هم است و رب مشارق است

الۡمَشَارِقِ ؕ﴿۵﴾ اِنَّا زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنۡيَا بِزِيۡنَةِ ۨالۡكَوَاكِبِ ۙ﴿۶﴾

از مشارق | هر آینه ما زینت دادیم | آسمان دنیا را | به زینت | ستاره ها

ما هستیم که آسمان دنیا را به یک رونق عجیبه یعنی به ستاره گان زینت دادیم۔

وَحِفۡظًا مِّنۡ كُلِّ شَيۡطٰنٍ مَّارِدٍ ۚ﴿۷﴾ لَا يَسَّمَّعُوۡنَ اِلَى الۡمَلَاِ الۡاَعۡلٰى

و حفظ کردیم | از هر شیطان | سرکش | گوش نهاده نه میتوانند | به طرف فرشتگان اعلیٰ

و از هر شیطان حفاظت آن را کردیم (شیاطین) از مجلس اعلیٰ فرشتگان هیچ سخن

وَيُقۡذَفُوۡنَ مِنۡ كُلِّ جَانِبٍ ﴿۸﴾ دُحُوۡرًا وَّلَهُمۡ عَذَابٌ

و انداخته میشود | از هر | طرف | برای راندن | و ایشان راست | عذاب

شنیده نه میتوانند و از هر جانب برای راندن آنها شعله ها انداخته میشود و برای ایشان دائمی

وقف غفران ع ۵ / ۶ المنزل ۶

Scanned by CamScanner

وَّاصِبٌ ۝٩ اِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَاَتْبَعَهٗ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ۝١٠

همیشه | مگر کسیکه | برباید | به دزدی | پس در پی او شود | شعله | سوزنده

عذاب است البته کسیکه درایشان کدام سخن ببرد به زودی در پی او شود یک شعله گرم

فَاسْتَفْتِهِمْ اَهُمْ اَشَدُّ خَلْقًا اَمْ مَّنْ خَلَقْنَا ۭ اِنَّا خَلَقْنٰهُمْ

پس پرس از ایشان | آیا ایشان | پیدا کردن بسیار سخت است | یا آن کسی را | که آفریدیم ما | هرآینه آفریدیم ایشان را

پس از ایشان پرس که آیا پیدا کردن ایشان سخت است و یا از همه آن چیزها که من آفریدیم ما این مردم را از

مِّنْ طِيْنٍ لَّازِبٍ ۝١١ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُوْنَ ۝١٢ وَاِذَا ذُكِّرُوْا

از گل | چسپنده | بلکه | تعجب کردی تو | وایشان استهزاء میکنند | وقتیکه | به ایشان نصیحت کرده شود

گل چسپنده آفریدیم بلکه تو به انکار ایشان تعجب میکنی و ایشان برتو استهزا میکنند و وقتیکه ایشان

لَا يَذْكُرُوْنَ ۝١٣ وَاِذَا رَاَوْا اٰيَةً يَّسْتَسْخِرُوْنَ ۝١٤ وَقَالُوْٓا اِنْ هٰذَآ

ایشان نصیحت قبول نه میکنند | وقتیکه ایشان بینند | کدام نشانه | ایشان خندا کنند | وگویند | نیست | این

فهمانیده شوند پس ایشان فهمیده نمی شوند و وقتیکه ایشان یک معجزه را بینند برآن استهزا میکنند و میگویند که این

اِلَّا سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝١٥ ءَاِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ ۝١٦

مگر | جادو | آشکارا | آیا وقتیکه مابمیریم | وخاک شویم | واستخوانها | آیا ما | دوباره زنده شویم؟

جادو است آشکارا آیا وقتیکه ما بمیریم و خاک و استخوان شویم آیا باز زنده میشویم؟

اَوَاٰبَآؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ ۝١٧ قُلْ نَعَمْ وَاَنْتُمْ دَاخِرُوْنَ ۝١٨ فَاِنَّمَا هِيَ

آیا پدران سابقه ما هم | بگو | آری ضرور | و | شما هم | ذلیل میباشید | پس هرآینه آن باشد

و آیا پدران و اجداد ما هم زنده میشوند؟ تو بگو آری! و شما ذلیل و خوار میباشید و قیامت یک صدا میباشد

زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ فَاِذَا هُمْ يَنْظُرُوْنَ ۝١٩ وَقَالُوْا يٰوَيْلَنَا هٰذَا يَوْمُ

یک صدا | پس ناگهان آن | می بینند | وایشان گویند | آی افسوس! | این است | روز

پس همه ایشان می بینند و میگویند های بد نصیبی ما! این روز قیامت به راستی

الدِّيْنِ ۝٢٠ هٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ۝٢١ اُحْشُرُوا

جزاء | این است | روز | فیصله | آنکه | شما دروغ میگفتید | جمع کنید

آمد این هم همان روز فیصله است که شما آن را تکذیب میکردید' همه مردم ستمگاران

الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا وَاَزْوَاجَهُمْ وَمَا كَانُوْا يَعْبُدُوْنَ ۝٢٢ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

آنانیکه | ظلم کردند | ورفقای ایشان | وآنکه | ایشان عبادت میکردند | بجز خدا

و دوستان آن و معبودان ایشان جمع کنید که بجز خدا ایشان عبادت آنها را میکردند

فَاهْدُوْهُمْ اِلٰى صِرَاطِ الْجَحِيْمِ ۝٢٣ وَقِفُوْهُمْ اِنَّهُمْ مَّسْئُوْلُوْنَ ۝٢٤

پس بنمائید ایشان را | راه | دوزخ | وحصار کنید ایشان را | هرآینه از ایشان | پرسیده میشوند

و باز ایشان را به راه جهنم روان کنید و ایشان را حصار کنید از ایشان پرسیده میشوند۔

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿۲۵﴾ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿۲۶﴾

چیست شمارا | که یکی با دیگری مدد نمی کنید | بلکه | ایشان | امروز | فرمانبردار هستند

چیست شمارا که امداد یکی دیگری را نه میکنید بلکه همه ایشان درآن روز از شرم سرخم کرده میباشند

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿۲۷﴾ قَالُوا إِنَّكُمْ

و روگرداند | بعضی ایشان بر بعضی | سوال کنند | گویند | هرآینه شما

و یکی بعضی ایشان بر بعضی روی کنند و می پرسند مریدان ایشان میگویند که شما بر ما

كُنتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿۲۸﴾ قَالُوا بَل لَّمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿۲۹﴾

بودید شما می آمدید بما | از جانب راست | گفتند | بلکه | نبودید شما | مؤمنان

از جانب راست به قوت می آمدید بزرگان ایشان جواب میدهند که نی بلکه خود شما گمراه بودید ایمان نه می اوردید۔

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَانٍ ۖ بَلْ كُنتُمْ قَوْمًا طَاغِينَ ﴿۳۰﴾

و نیست | مارا | برشما | کدام قدرت | بلکه | بودید شما | مردم از حد تجاوز کنندگان

و مارا بشما کدام قدرت نبود مگر خود شما سرکشی میکردید۔

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا ۖ إِنَّا لَذَائِقُونَ ﴿۳۱﴾ فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا

پس ثابت شد | برما | سخن | رب ما | هرآینه ما | چشندگان هستیم | پس بی راه کردیم شمارا | هرآینه ما

اکنون برهمه ما سخن رب ثابت شد اکنون همه ما مزه عذاب را می چشیم، هرآینه ما شمارا گمراه کردیم مگر خود ما هم

كُنَّا غَاوِينَ ﴿۳۲﴾ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿۳۳﴾

بودیم | بی راه | پس هرآینه ایشان | آن روز | درعذاب | شریک میباشند

گمراه بودیم۔ پس همه ایشان درآن روز در عذاب شریک میباشند۔

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿۳۴﴾ إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ

هرآینه ما | هم چنین | میکنیم | به مجرمان | هرآینه ایشان | بودند | وقتیکه | گفته میشد

ما به مجرمان هم چنین میکنیم ایشان چنین مردم بودند وقتیکه به ایشان گفته میشد که بجز

لَهُمْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿۳۵﴾ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُو

ایشان را | که نیست معبود | بجز از خدا | ایشان تکبر میکردند | و ایشان میگفتند | که آیا ما ترک کنیم

خدا معبود دیگری نیست ایشان تکبر میکردند و میگفتند که آیا ما به قول یک دیوانه

آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ ﴿۳۶﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ

معبودان خود | به قول یک شاعر | دیوانه | بلکه | او آورده است | (دین) حق | و | او تصدیق کرد

و شاعر معبودان خود را ترک کنیم؟ نی! بلکه این پیغمبر یک دین راست را آورده است و تصدیق همه پیغمبران را

الْمُرْسَلِينَ ﴿۳۷﴾ إِنَّكُمْ لَذَائِقُو الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿۳۸﴾ وَمَا تُجْزَوْنَ

از پیغمبران | هرآینه شما | چشندگان | عذاب | دردناک هستید | و بدله داده نمی شود

میکند همه شما مزه عذاب دردناک را می چشید و بشما چیزی دیگری نه

إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾

مگر | ازآن چیز | که شما میکردید | مگر | بندگان خدا | خالص کرده شده

مگر تنها بدله عمل خود داده میشود مگر بندگان مخلص خداوند از عذاب خلاص میباشند۔

أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾ فَوَاكِهُ ۖ وَهُم مُّكْرَمُونَ ﴿٤٢﴾

این مردم است | که ایشان را | رزق است | معلوم | میوه ها | وایشان | باعزت میباشند

به ایشان چنین خورکها مقرر میباشد که حال آن معلوم است میوه های گونا گون است و ایشان به عزت میباشند۔

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾ عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿٤٤﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم

درباغهای | نعمت | برتختها میباشند | روی بروی | گردانیده میشود برایشان

در باغهای راحت و آرام بر تختها روی بروی نشسته میباشند از شراب جاری شده جام های پر شد

بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ﴿٤٥﴾ بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ ﴿٤٦﴾ لَا فِيهَا

به پیاله | ازشراب جاری | سفید | لذت دهنده | نوشندگان را | نه در آن است

برایشان گردانیده میشود سفید خالص که برای نوشنده گان لذت میدهد نه سرگردش دارد

غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ﴿٤٧﴾ وَعِندَهُمْ قَاصِرَاتُ

سردردی | ونه ایشان | ازآن | نشه میشوند | ونزد ایشان باشد (زنان باشد) | فروآرنده

و نه در عقل ایشان فتور می آید و همراه ایشان زنان پر حیا فراخ چشمان

الطَّرْفِ عِينٌ ﴿٤٨﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٤٩﴾ فَأَقْبَلَ

نظر | فراخ چشمان | گویا ایشان | بیضه های | درپرده پنهان شده | پس روبروی میشوند

گویا که بیضه ها در پرده پنهان مانده باشد باز ایشان

بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥٠﴾ قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ

بعضی ایشان بربعضی | ودرمیان خود می پرسند | گویند | یک گوینده | ازایشان

یکی با دیگری و می پرسند یکی در ایشان میگوید که از من یک ملاقاتی بود

إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾ يَقُولُ أَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾ أَإِذَا

هرآینه بود مارا | یک دوست | اومیگفت | آیا توهستی | ازتصدیق کنندگان؟ | آیا وقتیکه

او به من میگفت که آیا تو هم از آخت تصدیق میکنی؟ آیا وقتیکه ما بمیریم

مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَإِنَّا لَمَدِينُونَ ﴿٥٣﴾ قَالَ هَلْ

بمیریم ما | وشویم ما | خاک | واستخوان | آیا به ما | بدله داده میشود | ارشاد میشود | آیا

و خاک و استخوان شویم پس آیا به ما جزاء و سزا داده میشود؟ به ایشان گفته میشود که

أَنتُم مُّطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ

شما | دیدن میخواهید؟ | پس اومی بیند | پس بیند اورا | درمیان | جهنم | اومیگوید

آیا شما بروی پس او می بینید؟ پس او می بیند پس دوست خود را درمیان جهنم می بیند او میگوید

تَاللّٰهِ اِنْ كِدْتَّ لَتُرْدِيْنِ ﴿۵۶﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّىْ لَكُنْتُ

قسم به خدا | نزدیک بودی تو | که مرا هلاک میکردی | واگرنمی بود | فضل | رب من | هرآینه میبودم

که سوگند است به خدا تو مرا هم تباه میکردی و اگر فضل رب من برمن نمی بود پس من هم مانند تو

مِنَ الْمُحْضَرِيْنَ ﴿۵۷﴾ اَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِيْنَ ﴿۵۸﴾ اِلَّا مَوْتَتَنَا

از حاضر کرده شده گان | پس آیا نیستیم | ما | مرونی | مگر | به مرگ ما

گرفته شده میبودم آیا (این یقینی نیست) که ما باز نمی میریم بجز از مرگ نخست (دنیا)

الْاُوْلٰى وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِيْنَ ﴿۵۹﴾ اِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ

نخستین | ونیستیم ما | عذاب کرده شدگان | هرآینه | این همان است | کامیابی

و نه بما عذاب داده میشود؟ هر آینه این بسیار کامیابی بزرگ است

الْعَظِيْمُ ﴿۶۰﴾ لِمِثْلِ هٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعٰمِلُوْنَ ﴿۶۱﴾ اَذٰلِكَ خَيْرٌ

بزرگ | برای چنین فیروزی | باید عمل کند | عمل کنندگان | آیا این | بهتر است

پس برای چنین کامیابی برای عمل کنندگان عمل کردن لازمی است آیا این مهمانی بهتر است

نُّزُلًا اَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّوْمِ ﴿۶۲﴾ اِنَّا جَعَلْنٰهَا فِتْنَةً لِّلظّٰلِمِيْنَ ﴿۶۳﴾

در مهمانی | یا | درخت | زقوم | هرآینه گردانیدیم آن را | یک امتحان | برای ظالمان

یا درخت زقوم؟ ما آن درخت را برای ظالمان فتنه یک عذاب ساخته ایم۔

اِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِيْٓ اَصْلِ الْجَحِيْمِ ﴿۶۴﴾ طَلْعُهَا كَاَنَّهٗ رُءُوْسُ

هرآینه آن | یک درخت است | که میبراید | درمیان | جهنم | خوشه آن | گویا که آن | سرهای

آن یک چنین درخت است که درمیان جهنم میبراید خوشهٔ آن چنین است که گویا چه ماران

الشَّيٰطِيْنِ ﴿۶۵﴾ فَاِنَّهُمْ لَاٰكِلُوْنَ مِنْهَا فَمَالِـُٔوْنَ مِنْهَا

ماران است | پس هرآینه ایشان | هرآینه میخورند | از آن | باز پر میکنند ایشان | از آن

پس ایشان از ان خوراک میکنند و هم از آن شکمهای خود را پر میکنند

الْبُطُوْنَ ﴿۶۶﴾ ثُمَّ اِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيْمٍ ﴿۶۷﴾

شکمهارا | باز | باشد ایشان را | بر آن | آمیختنی است | از آب گرم

باز بعد از آن آب جوش برای نوشیدن داده میشود۔

ثُمَّ اِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَاِلَى الْجَحِيْمِ ﴿۶۸﴾ اِنَّهُمْ اَلْفَوْا اٰبَآءَهُمْ

باز هرآینه | بازگشت ایشان | بطرف جهنم است | هرآینه ایشان | یافته بودند | پدران خود

باز ایشان را بسوی جهنم باز گشت میباشد هر آینه ایشان بزرگان خود را گمراه

ضَآلِّيْنَ ﴿۶۹﴾ فَهُمْ عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ يُهْرَعُوْنَ ﴿۷۰﴾ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ

بی راه | پس ایشان هم | به نشان قدمهای ایشان | می شتابند | وهرآینه گمراه شد | پیش از ایشان

یافته بودند پس ایشان هم قدم بقدم در پیروی ایشان میرفتند و قبل از ایشان اکثر مردم سابقه

اَكْثَرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۷۱﴾ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا فِيْهِمْ مُّنْذِرِيْنَ ﴿۷۲﴾ فَانْظُرْ

زیاد | مردم سابقه | وهرآینه | ما فرستاده بودیم | در ایشان هم | بیم دهندگان | پس ببین

گمراه شده بودند، و ما در ایشان هم بیم دهنده گان فرستاد، بودم، پس تو ببین که

كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِيْنَ ﴿۷۳﴾ اِلَّا عِبَادَ اللّٰهِ الْمُخْلَصِيْنَ ﴿۷۴﴾

چگونه شد | انجام | ترسانند‌ه شدگان | مگر | بندگان | خدا | خالص کرده شده گان

انجام مردم ترسانده چگونه شد؟ بجز از بندگان خاص خداوند

وَلَقَدْ نَادٰىنَا نُوْحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيْبُوْنَ ﴿۷۵﴾ وَنَجَّيْنٰهُ وَاَهْلَهٗ

وهرآینه آواز کرد مارا | نوح | پس نیک | جواب دهنده گانیم | ونجات دادیم اورا | وفامیل اورا

و نوح به ما نداء کرد، پس ما خوب فریاد رس ایم و ما اورا و فامیل اورا از یک

مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿۷۶﴾ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهٗ هُمُ الْبٰقِيْنَ ﴿۷۷﴾ وَتَرَكْنَا

از مصیبت بسیار بزرگ | وگردانیدیم ما | اولادِ اوایشان | باقی ماندگان | وگذاشتیم ما

غم سنگین نجات دادیم، و تنها اولاد اورا باقی گذاشتیم، و گذاشتیم ما در مردم آینده

عَلَيْهِ فِى الْاٰخِرِيْنَ ﴿۷۸﴾ سَلٰمٌ عَلٰى نُوْحٍ فِى الْعٰلَمِيْنَ ﴿۷۹﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ

بروی ثنا نیک | در مردم آینده | سلام باشد | برنوح | درهمه عالم | هرآینه ما | هم چنین

که در همه مردم بروی سلام باشد ما نیکوکاران را هم چنین

نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۸۰﴾ اِنَّهٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿۸۱﴾ ثُمَّ اَغْرَقْنَا

جزا میدهیم | به مردم نیکوکاران | هرآینه او | از بندگان مؤمن ما هست | باز | غرق کردیم ما

بدله میدهیم، او یک بنده ایمان دار ما بود باز مردم دیگران را (یعنی کافران)

الْاٰخَرِيْنَ ﴿۸۲﴾ وَاِنَّ مِنْ شِيْعَتِهٖ لَاِبْرٰهِيْمَ ﴿۸۳﴾ اِذْ جَآءَ رَبَّهٗ

مردم دیگران | وهرآینه | در مردم طریقه او | ابراهیم هم بود | چون آمد | به رب خود

غرق کردیم، و در مردم طریقه او ابراهیم هم بود که به رب خود به دل سالم و صفا

بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ ﴿۸۴﴾ اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖ مَاذَا تَعْبُدُوْنَ ﴿۸۵﴾

به دل صفا | وقتیکه او گفت | پدر خود را | وقوم خود را | از چه چیز | شما عبادت میکنید؟

متوجه شد، وقتیکه او به پدر خود و به قوم خود گفت که شما عبادت چه چیز را میکنید؟

اَئِفْكًا اٰلِهَةً دُوْنَ اللّٰهِ تُرِيْدُوْنَ ﴿۸۶﴾ فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۸۷﴾

آیا بدروغ | معبودان | بجز | خدا | شما میخواهید | پس چیست گمان شما | به رب عالمیان

آیا بجز خدا برای خود معبودان دروغ می جوئید پس درباره رب العالمین شما چه فکر میکنید؟

فَنَظَرَ نَظْرَةً فِى النُّجُوْمِ ﴿۸۸﴾ فَقَالَ اِنِّىْ سَقِيْمٌ ﴿۸۹﴾ فَتَوَلَّوْا عَنْهُ

باز دید او یک نظر | در ستارگان | گفت | هرآینه من | مریض ام | پس ایشان روی گردانیدند | از وی

باز ابراهیم بسوی ستاره گان متوجه شد و گفت که من مریض ام غرض اینکه ایشان رفتند

وقف لازم

مُدْبِرِيْنَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ اِلٰىٓ اٰلِهَتِهِمْ فَقَالَ اَلَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ

پشت گردندگان | پس پنهان آمد | به معبودان ایشان | پس گفت | آیا نه میخورید؟ | چه شد شمارا

یعنی روان شدند' ابراهیم به معبودان آنها آمد و گفت آیا شما خوراک نه میکنید؟ و چه شده شمارا

لَا تَنْطِقُوْنَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًا بِالْيَمِيْنِ ﴿٩٣﴾ فَاَقْبَلُوْٓا اِلَيْهِ

که سخن نمیگوئید | پس متوجه شد او | برایشان | به زدن | به دست راست | پس روی آوردند | به وی

که سخن نه میگوئید؟ باز بدست راست یعنی به طاقت پوره زدن ایشان را آغاز نمود و آن مردم اورا به شتاب

يَزِفُّوْنَ ﴿٩٤﴾ قَالَ اَتَعْبُدُوْنَ مَا تَنْحِتُوْنَ ﴿٩٥﴾ وَاللّٰهُ

به شتاب | اوگفت | آیا شما عبادت میکنید | از آن چیزکه | شما میتراشید | وخدا

آمدند ابراهیم به ایشان گفت آیا شما عبادت آن بتان را میکنید' که بدستهای خود آن را میتراشید حال آنکه شما هم

خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا ابْنُوْا لَهٗ بُنْيَانًا فَاَلْقُوْهُ

آفرید شمارا | وآنچه | شما میکنید | گفتند | بسازید | برای او | یک جای | پس بیفگنید اورا

و همه چیزهای خود ساخته شما هم خدا آفریده است ایشان گفتند که بوی یک آتش تیار کنید و اورا در آتش

فِى الْجَحِيْمِ ﴿٩٧﴾ فَاَرَادُوْا بِهٖ كَيْدًا فَجَعَلْنٰهُمُ الْاَسْفَلِيْنَ ﴿٩٨﴾

در آتش زیاد | پس اراده کردند ایشان | به وی | فریب کردن | پس گردانیدیم ایشان را | فروترین

بیفگنید غرض اینکه ایشان خلاف ابراهیم فریب کردند پس ما ایشان را فرود گذاشتیم

وَقَالَ اِنِّىْ ذَاهِبٌ اِلٰى رَبِّىْ سَيَهْدِيْنِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِىْ

واوگفت | هرآینه من | میروم | بسوی رب خود | اکنون او به من راه مینماید | ای رب من! | بده | مرا

و ابراهیم گفت من طرف رب خود میروم او مرا راه راست مینماید ای رب من! بده به من یک پسر نیک!

مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرْنٰهُ بِغُلٰمٍ حَلِيْمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ

(پسر) از نیکوکاران | پس مژده دادیم اورا | به یک پسر | بردبار | پس چون | او رسید | با او

پس ما اورا مژده یک پسر صابر دادیم باز وقتیکه او رسید به مرحله رفت و آمدن باپدر خود

السَّعْىَ قَالَ يٰبُنَىَّ اِنِّىْٓ اَرٰى فِى الْمَنَامِ اَنِّىْٓ اَذْبَحُكَ فَانْظُرْ

که سعی توان کرد | گفت | ای پسر من! | هرآینه من | می بینم | در خواب | که من ذبح میکنم ترا | پس ببین

ابراهیم به وی گفت که ای پسر من! در خواب می بینم که ترا ذبح میکنم پس تو هم ببین (و بمن بگو)

مَاذَا تَرٰى ۚ قَالَ يٰٓاَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۫ سَتَجِدُنِىْٓ

رای تو چیست؟ | گفت | ای پدر من! | بکن | آنچه | بتو امر میشود | زود است که یابی مرا

که رای تو چیست؟ پسر اش فرمود ای پدرم! بتو که کدام حکم شده است آن را بجای کن انشاء الله مرا

اِنْ شَآءَ اللّٰهُ مِنَ الصّٰبِرِيْنَ ﴿١٠٢﴾ فَلَمَّآ اَسْلَمَا وَتَلَّهٗ لِلْجَبِيْنِ ﴿١٠٣﴾

اگر خدا بخواهد | از صبر کنندگان | پس چون | هر دو ایشان حکم قبول کردند | وانداخت اورا | به طرف جبین

صبر کننده یابی باز وقتیکه هر دو ایشان حکم خدارا قبول کردن و پدر پسر خود را به طرفین انداخت

وَنَادَيْنٰهُ أَنْ يّٰٓإِبْرٰهِيْمُ ﴿١٠٤﴾ قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَا ۚ إِنَّا

وندا کردیم اورا | که | ای ابراهیم! | هرآینه تو راست کردی | خواب | هرآینه ما

و ما نداء کردیم که ای ابراهیم! هر آینه تو خواب خود را بجای آوردی هر آینه ما

كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْبَلٰٓؤُا الْمُبِيْنُ ﴿١٠٦﴾

هم چنان | بدله میدهیم | نیکوکاران را | هرآینه | این است | امتحان | آشکارا

به بندگان نیکان هم چنین بدله میدهیم هر آینه این یک امتحان بزرگ بود۔

وَفَدَيْنٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيْمٍ ﴿١٠٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْاٰخِرِيْنَ ﴿١٠٨﴾

ودر بدله دادیم اورا | یک حلاله بزرگ | وگذاشتیم ما | بروی | درمردم آینده

و ما اورا دربدله این یک قربانی بزرگ دادیم و در مردم آینده این سخن بنام او باقی گذاشتیم۔

سَلٰمٌ عَلٰٓى إِبْرٰهِيْمَ ﴿١٠٩﴾ كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِيْنَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُ

که سلام باشد | به ابراهیم | هم چنین | مابدله میدهیم | نیکوکاران را | هرآینه او بود

که به ابراهیم سلام باشد، ما به بندگان نیکان هم چنین بدله میدهیم، هر آینه او

مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنٰهُ بِإِسْحٰقَ نَبِيًّا

از بندگان مؤمنان ما | ومژده دادیم اورا | به اسحاق | که نبی باشد

از بندگان مؤمنان من بود و ما به ابراهیم مژده اسحاق دادیم که نبی و نیک بخت باشد

مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١١٢﴾ وَبٰرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلٰٓى إِسْحٰقَ ۭ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا

از مردم صالح | وبرکت دادیم ما | اورا | واسحاق را | وازاولاد هردوایشان

و ما ابراهیم و اسحاق را بابرکت ساختیم و در اولاد هر دو

مُحْسِنٌ وَّظَالِمٌ لِّنَفْسِهٖ مُبِيْنٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلٰى مُوْسٰى

کسی نیکوکاراست | (وکسی) ظالم است | برنفسهای خود | آشکارا | وهرآینه | ما احسان کرده بودیم | به موسیٰ

مردم نیک هم هستند، و بر نفسهای خود آشکارا ظلم کننده گان هم هستند، و ما بر موسیٰ و هارون هم

وَهٰرُوْنَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيْمِ ﴿١١٥﴾

وبه هارون | ونجات دادیم ایشان را | وبه قوم ایشان | ازمصیبت بسیار بزرگ

احسان کرده بودیم و هر دو ایشان را باقوم ایشان از مصیبت بزرگ نجات دادیم۔

وَنَصَرْنٰهُمْ فَكَانُوْا هُمُ الْغٰلِبِيْنَ ﴿١١٦﴾ وَاٰتَيْنٰهُمَا الْكِتٰبَ

ومدد کردیم ایشان را | پس بودند ایشان | غالب | ودادیم به هردو آنها | کتاب

و ما امداد ایشان را کردیم پس ایشان بر (فرعونیها) غلبه یافتند و ما به هر دو کتاب روشن

الْمُسْتَبِيْنَ ﴿١١٧﴾ وَهَدَيْنٰهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا

واضح | ونشان دادیم به هردو آنها | راه مستقیم | وگذاشتیم ما

دادیم، و ما به ایشان راه مستقیم نشان دادیم و ما برای هر دو

عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٢٠﴾ إِنَّا

به هردوایشان | درمردم آینده | سلام باشد | برموسیٰ | وهارون | هرآینه ما

در مردم آینده این (ذکر خیر) باقی گذاشتیم که بر موسیٰ و هارون سلام باشد هر آینه ما

كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾

هم چنین | بدله میدهیم | نیکوکاران را | هرآینه هردو | از بندگان مؤمن مابودند

به نیکوکاران هم چنین بدله میدهیم هر دو ایشان بندگان ایمان دار ما بودند

وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾

وهرآینه | الیاس | از رسولان بود | چون گفت | قوم خودرا | آیا شمانمی ترسید؟

و الیاس هم در پیغمبران شامل است وقتیکه او به قوم خود گفت آیا شما از خدا نه میترسید؟

أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿١٢٥﴾ اللَّهَ رَبَّكُمْ

آیا میخواهید شما | (بت) بعل | ومیگذارید | از همه درست | خالق | الله | که رب شما است

آیا شما عبادت بعل را میکنید؟ و خالق را ترک کرده اید که بسیار مخلوق شائسته را آفریده است یعنی الله که رب شما است

وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾

ورب است | از پدران سابقه شما | پس تکذیب کردند اورا | پس هرآینه ایشان | حاضر کرده میشوند

و رب پدران و اجداد شما هم است، ایشان الیاس را تکذیب کردند پس هم آنها گرفته خواهند شد۔

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٢٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ

مگر | آنانیکه بندگان | خدا است | خالص کرده شدگان | وباقی گذاشتیم ما | بروی (ثنانیک)

بجز از بندگان مخلص خداوند و در مردم آینده درباره وی

فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٩﴾ سَلَامٌ عَلَىٰ إِلْ يَاسِينَ ﴿١٣٠﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي

درمردم آینده | که سلام باشد | برالیاس | هرآینه ما | هم چنین | بدله میدهیم

این سخن گذاشتیم که سلام باشد به الیاس یقیناً ما هم چنین بندگان نیکان را

الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ وَإِنَّ لُوطًا

نیکوکاران را | هرآینه او بود | از بندگان نیکان ما | و | هرآینه لوط (هم)

بدله م یدهیم یقیناً او از بندگان (کامل) و ایمان دار ما بود و هر آینه لوط هم

لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٤﴾

از رسولان بود | وقتیکه نجات دادیم اورا | وبه فامیل او | همه را

از رسولان بود وقتیکه ما اورا و تعلق داران اورا نجات دادیم تنها یک زن پیر

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ ﴿١٣٦﴾ وَإِنَّكُمْ

بجز از یک زن پیر | که باقی ماند در باقی ماندگان | باز | هلاک کردیم ما | مردم دیگر | وهرآینه شما

(هلاک) شد که در باقی ماندگان بود باز ما هم مردم را تباه ساختیم و شما مردم

ع ۲۵ ۸

لَتَمُرُّوْنَ عَلَيْهِمْ مُّصْبِحِيْنَ ﴿۱۳۷﴾ وَبِالَّيْلِ ۭ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۱۳۸﴾ وَاِنَّ

میگذرید | برایشان | وقت صبح | ودروقت شب هم | پس آیا شما عقل ندارید | وهرآینه

به منطقه ایشان میگذرید دروقت صبح هم و دروقت شب هم آیا شما باز هم نه میدانید؟ و

يُوْنُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ﴿۱۳۹﴾ اِذْ اَبَقَ اِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُوْنِ ﴿۱۴۰﴾

یونس (هم) | ازپیغمبران بود | وقتیکه فرار کرد او | بطرف کشتی | که پر کرده شده بود

یونس هم یک پیغمبر بود وقتیکه فرار نمود و به یک کشتی (پر) رسید۔

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِيْنَ ﴿۱۴۱﴾ فَالْتَقَمَهُ الْحُوْتُ وَهُوَ

پس قرعه اندازی کرد | پس شد | ازمغلوبان | پس لقمه کرد اورا | ماهی | واوبود

پس قرعه اندازی کرد پس ملزم شد، باز یک ماهی اورا سالم لقمه کرد (و حال آنکه) او

مُلِيْمٌ ﴿۱۴۲﴾ فَلَوْلَآ اَنَّهٗ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِيْنَ ﴿۱۴۳﴾ لَلَبِثَ فِيْ بَطْنِهٖٓ

پشیمان | پس اگرنبود | اینکه بوداو | ازتسبیح کنندگان | باقی میماند | درشکم او

سخت پشیمان بود باز اگر وی تسبیح کننده خدا نمی بود پس درشکم آن ماهی

النصف

اِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُوْنَ ﴿۱۴۴﴾ فَنَبَذْنٰهُ بِالْعَرَآءِ وَهُوَ سَقِيْمٌ ﴿۱۴۵﴾

تا آن روزکه | برانگیخته شوند | پس بیفکندیم اورا | درمیدان | واوبود | بیمار

تا قیامت میبود، پس ما اورا دریک میدان هموار گذاشتیم که بسیار ضعیف شده بود۔

وَاَنْۢبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَّقْطِيْنٍ ﴿۱۴۶﴾ وَاَرْسَلْنٰهُ

ورویانیدیم ما | بروی | یک درخت | ریشه دار (کدو) | و | فرستادیم اورا

و ما بروی یک درخت رویانیدیم و ما اورا به صد هزار مردم ۱۰۰۰۰۰

اِلٰى مِائَةِ اَلْفٍ اَوْ يَزِيْدُوْنَ ﴿۱۴۷﴾ فَاٰمَنُوْا فَمَتَّعْنٰهُمْ اِلٰى حِيْنٍ ﴿۱۴۸﴾

به صد هزار ۱۰۰۰۰۰ | ویازیادازاین | پس ایمان آوردند | فائده دادیم ایشان را | تا یک موده

و یا از این هم به زیاد مردم فرستاده بودیم پس ایشان ایمان آوردند پس ما به ایشان تا یک وقت مقرر

فَاسْتَفْتِهِمْ اَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُوْنَ ﴿۱۴۹﴾

پس توپرس ازایشان | آیا برای رب تو | دختران است | و | ایشان را | پسران؟

موقع دادیم پس اکنون از ایشان پرس که آیا رب ترا دختران است و به ایشان پسران؟

اَمْ خَلَقْنَا الْمَلٰٓئِكَةَ اِنَاثًا وَّهُمْ شٰهِدُوْنَ ﴿۱۵۰﴾ اَلَآ

یا آفریدیم ما | فرشتگان | زنان | وایشان | گواه بودند | خبردار

آیا ما فرشتگان را زنانه آفریده ایم و ایشان موجود بودند (میدیدند)؟ ای پیغمبر!

اِنَّهُمْ مِّنْ اِفْكِهِمْ لَيَقُوْلُوْنَ ﴿۱۵۱﴾ وَلَدَ اللّٰهُ ۙ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿۱۵۲﴾

ایشان | ازسخن دروغ ایشان | ایشان میگفتند | که اولاد داست | خدارا | وهرآینه ایشان | دروغ میگویند

تو بشنو! هر آینه ایشان دروغ میگویند که خدارا اولاد است و ایشان بالکل دروغ میگویند۔

أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾

آیا برگزیده | دختران را | بر پسران | چیست شمارا | چگونه | حکم میکنید

آیا درمقابله پسران خدا دختران زیاد خوش دارند برشما چه شده است چگونه فیصله غلط میکنید؟

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ ﴿١٥٦﴾ فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ

آیا فکرنمی کنید | یاشمارا | حجت است | آشکارا | پس بیارید | کتاب خودرا

باز چرا شما نه میدانید؟ آیا نزد شما براین سخن کدام دلیل است پس آن کتاب کهنه خود را پیش کنید

إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا

اگرهستید راستگو یان | وایشان مقرر کردند | میان خدا | ومیان جنات | یک رشته

اگر شما راست میگوئید؟ و ایشان نزد خدا و جنات یک رشته قائم کردند.

وَلَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحَانَ اللَّهِ

وهرآینه دانستند | جنات | که هرآینه ایشان | حاضر کرده میشوند | پاک است | خدا

و عقیده خود جنات هم این است که ایشان گرفته میشوند یادداشته باشید که خداوند از آن سخنها

عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٠﴾

ازآنچه | بیان میکنند | مگر | بندگان | خدا | برگزیده

پاک است که این مردم بیان میکنند بجز از آن مردم که خالص بندگان خدا است.

فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ﴿١٦٢﴾

پس هرآینه شما | وآنچه | می پرستید | نیستید شما | برآن | فاسد کننده

پس شما و همه معبودان شما (که جمع شوند) هیچ کس از خدا برگشته نمیتوانند.

إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ

مگر | آن کسیکه | اوداخل شده نی است | درجهنم | ونیست | ازما (هیچکسی) | مگراورا

بجز از آن کس که به جهنم رفتنی است (و فرشتگان میگویند) که درما هر کسی را یک درجه

مَقَامٌ مَعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٦﴾

جای | معلوم است | وهرآینه ما | صف بسته کنندگانیم | وهرآینه ما | تسبیح کنندگانیم

مقرر است و همه ما درصف (به ادب) ایستاده ایم و همه ما پاکی اورا بیان میکنیم.

وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾ لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾

وهرآینه این کافران بودند که میگفتند | اگرمیبود | نزدما | کتاب | ازمردم سابقه

و این مردم (یعنی کافران مکه) میگفتند اگر بما مانند مردم سابقه یک کتاب نصیحت می آمد.

لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوا بِهِ

پس میبودیم ما | بندگان | خدا | خاص | پس ایشان کفرکردند | به این (قرآن)

پس هر آینه ما بندگان خالص خدا میبودیم باز ایشان از این قرآن انکار کردند

فَسَوْفَ يَعْلَمُوْنَ ۝١٧٠ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِيْنَ ۝١٧١

پس زود است | که بدانند | واز پیش مقرر شده است | حکم ما | در باره بندگان ما | که پیغمبران است

پس زود به ایشان معلوم خواهد شد و برای بندگان پیغمبران ما این سخن سابقا مقرر شده است.

إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُوْرُوْنَ ۝١٧٢ وَإِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغٰلِبُوْنَ ۝١٧٣ فَتَوَلَّ

که هر آینه ایشان اند | که نصرت اش میشوند | وهر آینه | لشکر ما ایشان است | غالب | پس روی بگردان

که از ایشان امداد شده است، و هم لشکر ما غالب میشود، پس تا یک موده

عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ۝١٧٤ وَّأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ۝١٧٥ أَفَبِعَذَابِنَا

از ایشان | تا یک موده | وببین ایشان را | پس زود است که ایشان هم ببینند | پس آیا عذاب ما

از سخنهای ایشان باکی مکن و کمی ببین حال ایشان خود ایشان هم بسیار زود انجام خود ببینند آیا ایشان

يَسْتَعْجِلُوْنَ ۝١٧٦ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِيْنَ ۝١٧٧

ایشان زود میخواهند | پس وقتیکه | نازل شود | درمیدان آنها | پس بد باشد | صبح | ترسانند شدگان

عذاب مارا زود میخواهند وقتیکه آن عذاب در میدان ایشان نازل شود پس برای ترسانندگان آن بسیار خراب سحر میباشد.

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتّٰى حِيْنٍ ۝١٧٨ وَّأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُوْنَ ۝١٧٩

وروی بگردان | از ایشان | تا یک وقت | وببین | پس ایشان زود خواهند دید

و تو تا یک وقت از ایشان باکی مکن و زود است که ایشان نتیجه اعمال خود را بینند.

سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ۝١٨٠

پاک است | رب تو | که رب است | از عزت | از آنچه | ایشان بیان میکنند

و رب تو باعزت است از سخنهای بیان شده ایشان پاک است.

وَسَلٰمٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ ۝١٨١ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝١٨٢

وسلام باشد | بر رسولان خدا | وهم ثنا است | خدای را | که پروردگار | همه عالم است

و بر همه پیغمبران سلام باشد و هم تعریفها خدارا است که رب هم جهانها است.

سُوْرَةُ صٓ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٍ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

سورهٔ صٓ در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | هشتاد و هشت آیت و پنج رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

صٓ وَالْقُرْاٰنِ ذِي الذِّكْرِ ۝١ بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِيْ عِزَّةٍ

صٓ | قسم است به قرآن | که نصیحت دهنده است | بلکه | آنانیکه | کفر کردند | در تکبر

صٓ. قسم بر قرآن است که از نصیحت پر کتاب است، بلکه این کافران تنها درغرور و مخالفت اند

وَّشِقَاقٍ ۝٢ كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ فَنَادَوْا وَّلَاتَ

به اختلاف اند | چقدر | هلاک کردیم ما | پیش از ایشان | اقوام | پس فریاد کردند ایشان | ونبود

قبل از ایشان بسیار امتها را هلاک کرده ایم پس آنها بسیار فریاد کردند

حِيْنَ مَنَاصٍ ۝۳ وَعَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ

وقت | خلاصی | وایشان تعجب کردند | که | آمد بەایشان | ترسانندە | ازایشان

گر وقت نجات برایشان گذاشته بود و ایشان براین تعجب کردند که هم از ایشان یک (نبی) آمده است

وَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا سٰحِرٌ كَذَّابٌ ۝۴ اَجَعَلَ الْاٰلِهَةَ

وگفت | کافران | این | یک جادوگراست | دروغ گوی | آیاگردنید | معبودان بسیار

و کافران گفتند که این یک جادوگر دروغ گو است درست است! به عوض این معبودان بسیاری

اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ ۝۵ وَانْطَلَقَ الْمَلَاُ

تنها یک معبود؟ | هرآینه | این | یک چیزاست | عجیبه | ورفتند | سرداران

تنها یک خدارا باقی گذاشت؟ این بسیار یک سخن عجیبه است و بزرگان ایشان درحالت رفتن

مِنْهُمْ اَنِ امْشُوْا وَاصْبِرُوْا عَلٰٓى اٰلِهَتِكُمْ ۚ اِنَّ هٰذَا لَشَيْءٌ

ازایشان | که | بروید | وصبرکنید | برمعبودان خود | هرآینه | این | یک سخن است

گفتند که شما بروید و برآلهه خود محکم ایستاده باشید دراین از این نفر حتماً کدام مطلب است

يُّرَادُ ۝۶ مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِ ۚ اِنْ هٰذَآ اِلَّا

ازغرض | ماشنیدیم | این سخن | دردین آخرین | نیست | این | مگر

هیچ وقت ما این سخن را درمذهب کهنه خود نشنیدیم این سخن از خود ساخته شده است

اخْتِلَاقٌ ۝۷ ءَاُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ۭ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ

ازخودساخته شده | آیانازل شد | بروی | قرآن | ازمیان ما | نی بلکه ایشان | درشک است

آیا درما تنها بروی کلام خداوند نازل شده است؟ (خداوند میفرماید نی) بلکه ایشان را

مِّنْ ذِكْرِيْ ۚ بَلْ لَّمَّا يَذُوْقُوْا عَذَابِ ۝۸ اَمْ عِنْدَهُمْ خَزَآئِنُ

ازنصیحت من | نه بلکه | نه چشیدند | عذاب من | یا | نزدایشان | خزانه هااست

درنصیحت من شک است بلکه ایشان تا هنوز مزهٔ عذاب مارا نه چشیده است آیا باایشان خزانه های رب غالب

رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيْزِ الْوَهَّابِ ۝۹ اَمْ لَهُمْ مُّلْكُ السَّمٰوٰتِ

ازرحمت | رب تو | که غالب | بسیاردهنده است | یا | ایشان را | بادشاهی | آسمانها

و عطا کننده است؟ آیا ایشان را از آسمانها و زمین و از چیزهای میان آن

وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۣ فَلْيَرْتَقُوْا فِي الْاَسْبَابِ ۝۱۰ جُنْدٌ مَّا هُنَالِكَ

وزمین است | وچیزیکه درمیان آن است | پس بالاروند | بذریعه ایسمانهابسته شده | یک لشکراست | آنکه | آن جای

واک واختیار حاصل است؟ اگرچنین باشد باز به ایشان مناسب است که بذریعه ریسمانها به آسمان بروند این هم یک گروه مردم است

مَهْزُوْمٌ مِّنَ الْاَحْزَابِ ۝۱۱ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّعَادٌ

شکست خورده است | ازاین لشکرها | نسبت دروغ کرده بودند | پیش ازایشان | قوم | نوح | وعاد

از آن که به ایشان از گروه های دیگری شکست باشد پیش از ایشان قوم نوح، عادیان فرعون که خداوند میخها بود

فِرۡعَوۡنُ ذُو الۡاَوۡتَادِ ﴿۱۲﴾ وَ ثَمُوۡدُ وَقَوۡمُ لُوۡطٍ وَّ اَصۡحٰبُ لۡـَٔيۡكَةِ ؕ اُولٰٓئِكَ

وفرعون | که خداوند میخها بود | وثمود | وقوم لوط | ومردمان ایکه | این است

و ثمودیان و قوم لوط و مردم ایکه هم پیغمبران را تکذیب کرده بودند ایشان گروه های بزرگ است

الۡاَحۡزَابُ ﴿۱۳﴾ اِنۡ كُلٌّ اِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿۱۴﴾ ع ۱۰

لشکرها | این همه تکذیب کرده بودند | پیغمبران را | پس نازل شد | مستحق عذاب من

این هم رسولان خود را تکذیب کرده بودند پس از عذاب ما مستحق شدند۔

وَمَا يَنۡظُرُ هٰٓؤُلَآءِ اِلَّا صَيۡحَةً وَّاحِدَةً مَّا لَهَا مِنۡ فَوَاقٍ ﴿۱۵﴾

وانتظار نه میکنند | این مردم | مگر | از یک صدای سنگین | که نیست آن را | هیچ وقفه

این مردم تنها از یک صدای سنگین انتظار میکنند که درمیان آن هیچ وقفه نباشد۔

وَقَالُوۡا رَبَّنَا عَجِّلۡ لَّنَا قِطَّنَا قَبۡلَ يَوۡمِ الۡحِسَابِ ﴿۱۶﴾ اِصۡبِرۡ

وایشان گفتند | ای رب ما! | زود بده مارا | حصه ما | پیش | از روز حساب | صبر کن

و این مردم (از خدا) میگویند که ای رب ما! مارا قبل از روز حساب حصه مارا بده تو بر سخنهای ایشان

عَلٰى مَا يَقُوۡلُوۡنَ وَاذۡكُرۡ عَبۡدَنَا دَاوٗدَ ذَا الۡاَيۡدِ ۚ اِنَّهٗۤ اَوَّابٌ ﴿۱۷﴾

بر آنچه | ایشان میگویند | و یاد کن | بنده ما | داؤد | که بسیار طاقت دار | هر آینه او | رجوع کننده بود

صبر کن و یاد کن بنده مارا داؤد که بسیار طاقت دار بود و بسیار رجوع کننده به خدا بود

اِنَّا سَخَّرۡنَا الۡجِبَالَ مَعَهٗ يُسَبِّحۡنَ بِالۡعَشِيِّ وَالۡاِشۡرَاقِ ﴿۱۸﴾ وَالطَّيۡرَ

هر آینه ما | تابع کرده بودیم | کوه ها | باوی | که تسبیح میکرد | شام | وصبح | وطیور (هم)

ما کوه ها را تابع ساخته بودیم که صبح و شام باوی تسبیح میخواند و مارغان هم همراه وی جمع

مَحۡشُوۡرَةً ؕ كُلٌّ لَّهٗۤ اَوَّابٌ ﴿۱۹﴾ وَشَدَدۡنَا مُلۡكَهٗ وَ اٰتَيۡنٰهُ

که جمع میشدند | این همه | اورا | رجوع کننده بودند | ومحکم کرده بودیم | بادشاهی او | و | داده بودیم اورا

میشد و تسبیح میخواندند این هم تابع حکم او بودند و ما حکومت اورا بسیار محکم ساخته بودیم و ما اورا

الۡحِكۡمَةَ وَفَصۡلَ الۡخِطَابِ ﴿۲۰﴾ وَهَلۡ اَتٰىكَ نَبَؤُا الۡخَصۡمِ ۘ وقف لازم

حکمت | وفیصله کردن | سخن | وآیا | آمده بتو | خبر | خصومت کنندگان

حکمت و تقریر فیصله کن بخشیده بودیم و ای (پیغمبر!) آیا بتو سخن آن دعوه داران معلوم است وقتیکه

اِذۡ تَسَوَّرُوا الۡمِحۡرَابَ ﴿۲۱﴾ اِذۡ دَخَلُوۡا عَلٰى دَاوٗدَ فَفَزِعَ مِنۡهُمۡ قَالُوۡا

وقتیکه ایشان به یک دیوال آمدند | به مسجد | وقتیکه داخل شدند | به داؤد | پس اوترسید | از ایشان | گفتند

ایشان بر دیوار بالا شدند و درعبادت خانه داخل شدند وقتیکه به داؤد آمدند و از ایشان ترسید آنها گفتند

لَا تَخَفۡ ۚ خَصۡمٰنِ بَغٰى بَعۡضُنَا عَلٰى بَعۡضٍ فَاحۡكُمۡ بَيۡنَنَا

مترس | دو خصومت کنندگانیم | که تجاوز کرد | یکی از ما | بردیگری | پس تو فیصله کن | میان ما

مترس! ما دو معامله دار هستیم که درمعامله ما بالا و پائین آمده است پس درمیان ما به انصاف

بِالْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَىٰ سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ هَٰذَا أَخِي

به انصاف | و بی انصافی مکن | و هدایت کن مارا | به راه راست | هر آینه | این | برادر من است

و فرق مکن و مارا به راه راست هدایت کن این تو برادر من است

لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَعْجَةً وَلِيَ نَعْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا

اورا | نود و نه ۹۹ | میش است | و مرا میش | یک است | او گفت | آن را هم به من بده

که نزد اش نود نه ۹۹ میش است و نزد من یک میش است و میگوید که آن یک را هم به من بده

وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٣﴾ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَعْجَتِكَ

و سختی کرد به من | در سخنها | او گفت | هر آینه | او ظلم کرد بتو | به خواستن | میش تو

و در سخنها برمن بسیار غالب است داؤد گفت او که میش ترا درمیشهای خود یک جای میکند پس این

إِلَىٰ نِعَاجِهِ ۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ لَيَبْغِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ

برای یک جای نمودن از میش خود | و هر آینه | بسیاری | شریکان | ستم میکنند | یکی بر دیگری

هر آینه بر تو تجاوز میکند و هم چنین اکثر شرکاء یکی بر دیگری تجاوز میکنند مگر

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ ۗ وَظَنَّ

مگر | آنانیکه | ایمان آوردند | و عمل کردند | نیک | و کم است | چنین مردم | و گمان کرد

آنانیکه مؤمن هستند و کارهای نیک میکنند (و ایشان تجاوز نه میکنند) و چنین مردم بسیار کم اند و داؤد گمان کرد

دَاوُودُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ۩ ﴿٢٤﴾

داؤد | که ما امتحان کردیم به وی | پس او معافی خواست | از رب خود | و افتید | رکوع کننده | و | رجوع کننده

که ما امتحان اورا گرفتیم پس به رب خود توبه کرد و بر سجده افتید و به خدا رجوع کرد۔

السجدة ١٠

فَغَفَرْنَا لَهُ ذَٰلِكَ ۖ وَإِنَّ لَهُ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ

پس معاف کردیم ما | اورا | این سخن | و هر آینه | اورا | نزد ما | نزدیکت است | و خوب

پس ما اورا از آن سخن مغفرت کردیم و او بما نزدیک است و انجام اش بسیار درست است

مَآبٍ ﴿٢٥﴾ يَا دَاوُودُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم

جای بازگشت | ای داؤد | هر آینه ما | گردانیدیم ترا | خلیفه | در زمین | پس فیصله کن

ای داؤد! ما ترا درزمین حاکم گردانیده ایم پس درمیان مردم

بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ

میان مردم | به انصاف | و پیروی مکن | از خواهش | پس او گمراه کند ترا | از راه

به انصاف فیصله کن و بر خواهشات خود پیرو مباش که از راه خدا ترا بی راه نکند

اللَّهِ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ

خدا | هر آینه | آنانیکه | گمراه شدند | از راه خدا | ایشان را | عذاب است

کسیکه از راه خدا بی راه شد ایشان را عذاب سخت مقرر است

شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ

سخت | به آنچه | فراموش کردند | روز حساب را | و | نیافریدیم ما | آسمان | و زمین

زیرا که روز حساب را فراموش کردند و ما آسمان و زمین را و چیزهایکه میان آن است

وَمَا بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَٰلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ

و آنچه | درمیان آن است | عبث | این | گمان این مردم است | که کفر کردند | پس هلاکت است آن مردم را

بی هدف نیافریدیم این گمان آن مردم است که کافر است پس کافران را بربادی بزرگ مقرر است

كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ﴿٢٧﴾ أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

که کفر کردند | از آتش | آیا میگردانیدیم | آنانیکه | ایمان آوردند | و عمل کردند نیک

که آتش جهنم است آیا ما مؤمنان و آنانیکه اعمال نیک کردند همراه آن مردم برابر میکنیم که

كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿٢٨﴾ كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ

مانند مفسدین | در زمین | آیا میگردانیم | پرهیزگاران را | مانند بدکاران | این کتابی است | که فرود آوردیم ما

که در ملک فساد میکنند آیا ما پرهیزگاران را مانند گناه گاران میگردانیم؟ (این قرآن) یک

إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِيَدَّبَّرُوا آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٩﴾ وَوَهَبْنَا

بتو | بابرکت است | که ایشان تدبر کنند | در آیات او | و که نصیحت حاصل کند | خداوندان عقل | و دادیم ما

کتاب برکتی است بخاطر این نازل کردیم که ایشان در آیات آن فکر کنند و عقلمندان از آن نصیحت حاصل کنند و ما

لِدَاوُودَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٣٠﴾ إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ

به داوٗد | سلیمان | نیک بنده بود | هر آینه او | بسیار رجوع کننده بود | وقتیکه پیش کرده شد | بروی

به داوٗد (پسر) سلیمان عطاء کردیم که بسیار خوب بندهٔ بود و به خداوند بسیار رجوع کننده بود و آن واقعه را یاد کن که در وقت شام

بِالْعَشِيِّ الصَّافِنَاتُ الْجِيَادُ ﴿٣١﴾ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ

در شام | آسپهای اصیل | تیز رفتار | او گفت | هر آینه من | خوش کردم | محبت مال

به وی آسپهای اصیل درست پیش کرده شد او گفت من در مال محبت مال از یاد رب خود غافل ماندم

عَنْ ذِكْرِ رَبِّي حَتَّىٰ تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٣٢﴾ رُدُّوهَا عَلَيَّ فَطَفِقَ

به یاد رب من | تا آنکه | پنهان شد آفتاب | در پرده | واپس کنید آن را | بر من | پس آغاز کرد او

تاآنکه آفتاب در پرده های (مغرب) پنهان شد (این آسپها را) به من برگردانید و او بر گردن و ساقهای آنها

مَسْحًا بِالسُّوقِ وَالْأَعْنَاقِ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا

به دست رسانیدن | ساقها | و گردنها را | و هر آینه امتحان کرده بودیم | سلیمان را | و انداختیم ما

به دست دادن آغاز نمود و ما سلیمان را در یک امتحان انداختیم و بر تخت او

عَلَىٰ كُرْسِيِّهِ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ﴿٣٤﴾ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي

بر تخت او | جسدی | باز رجوع نمود | گفت ای رب من! | بخشش کن مرا | و عطا کن | مرا

یک جسم نیم اعضاء انداختیم باز او به خدا رجوع کرد او دعاء خواست که ای رب ما! به من معافی کن و چنین پادشاهی

مُلْكًا لَّا يَنۢبَغِي لِأَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِيٓ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾ فَسَخَّرْنَا

بادشاهی | که حاصل نشود | هیچکسی را | بعد از من | هر آینه تو | بسیار بخشنده هستی | پس تابع کردیم ما

به من بده که بجز از من در این زمانه به هیچ کسی مناسب نباشد هر آینه تو بسیار بخشنده پس ما باد ها را

لَهُ ٱلرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِۦ رُخَآءً حَيْثُ أَصَابَ ﴿٣٦﴾ وَٱلشَّيَٰطِينَ

اورا | باد | که میرفت | بحکم او | به نرمی | جایکه | او میرفت | وجنات

به او تابع ساختیم که بحکم او میرفت درجایکه او میخواست و هم عمارت ساختمان کننده عمارات

كُلَّ بَنَّآءٍ وَغَوَّاصٍ ﴿٣٧﴾ وَءَاخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي ٱلْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾ هَٰذَا

بناء عمارات | وغواص | ودیگری (جنات) | بسته شده | درزنجیرها | این

وغوطه زده گان جنات را هم به وی تابع کردیم و جنات هم که در زنجیر ها بسته شده بودند این دادن ما است

عَطَآؤُنَا فَٱمْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا

عطای ما است | پس عطاء کن | یا نگه کن | بدون | حساب | وهر آینه اورا | نزد ما

پس تو هر کرا عطاء میکنی و یا نه میکنی پس از تو هیچ پرسان نمی شود و او بما بسیار

لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَـَٔابٍ ﴿٤٠﴾ وَٱذْكُرْ عَبْدَنَآ أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ

نزدیکت | وخوب جای بازگشت است | ویاد کن | بنده ما | ایوب | چون | نداء کرد | رب خود را

نزدیک است و انجام آن درست است و بنده ما أیوب را یاد کن وقتیکه او به رب خود ندا کرد

أَنِّي مَسَّنِيَ ٱلشَّيْطَٰنُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ ٱرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۖ هَٰذَا

با اینکه رسانیده مرا | شیطان | راحت | ودرد | بزمن (به زمین) | پای خودرا | این

که شیطان مرا به زحمت و درد رسانیده است (جواب شد که) تو پای خود را به زمین بزن و بگیر

مُغْتَسَلٌۢ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ أَهْلَهُۥ وَمِثْلَهُم

آب غسل است | یخ | ونوشیدن | ووادادیم ما | اورا | مردم خانه اش | ومثل آن دیگری

این یک چشمه یخ است برای غسل و نوشیدن و ما همه فامیل اش به وی بخشیدیم و مثل آن دیگری

مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنَّا وَذِكْرَىٰ لِأُولِي ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٤٣﴾ وَخُذْ بِيَدِكَ

با ایشان | به رحمت خود | وبطور نصیحت | برای عقلمندان | وبگیر | در دست خود

این مهربانی من است و برای عقلمندان سبق عبرت است و (ای أیوب!) تو در دست خود

ضِغْثًا فَٱضْرِب بِّهِۦ وَلَا تَحْنَثْ ۗ إِنَّا وَجَدْنَٰهُ صَابِرًا ۚ نِّعْمَ

دسته خود | پس بزن | به آن | وقسم مشکن | هر آینه ما | یافتیم اورا | صابر | چگونه نیک

یک دسته چوبک بگیر و بر آن بی بی خود را بزن و سوگند خود را مشکن هر آینه او واقعاً بنده صابر یافتیم او بسیار درست بنده بود

ٱلْعَبْدُ ۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿٤٤﴾ وَٱذْكُرْ عِبَٰدَنَآ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ

بنده بود | هر آینه اورجوع کننده بود | ویاد کن | بندگان ما | ابراهیم | واسحق | ویعقوب

و بما بسیار رجوع کننده بود و یاد کن بندگان ما ابراهیم، اسحاق و یعقوب را

اُولِی الْاَیْدِیْ وَالْاَبْصَارِ ﴿۴۵﴾ اِنَّآ اَخْلَصْنٰهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى

خداوندان دستها | وازچشم | هرآینه ما | برگزیده بودیم ایشان را | به یک فضیلت خاص | که یاد است

که خداوندان دستها (محکم) و از چشمان بودند و ما ایشان را به یک سخن خاص مخصوص کرده بودیم که آن یاد آخرت است

الدَّارِ ﴿۴۶﴾ وَاِنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْاَخْيَارِ ﴿۴۷﴾ وَاذْكُرْ اِسْمٰعِيْلَ

از آخرت | وهرآینه ایشان | نزدما | برگزیده شده | مردم بهترین | ویادکن | اسماعیل

این مردم نزد ما برگزیده شده و بسیار نیکوکاران است و اسماعیل والیسع

وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِّنَ الْاَخْيَارِ ﴿۴۸﴾ هٰذَا ذِكْرٌ وَاِنَّ

والیسع | وذاالکفل | وهریکی | ازنیکان بود | این | نصیحت است | وهرآینه

و ذالکفل را هم یاد کن و همه ایشان درمردم نیکوکاران شامل بودند این بیان نصیحت بود و پرهیزگاران را

لِلْمُتَّقِيْنَ لَحُسْنَ مَاٰبٍ ﴿۴۹﴾ جَنّٰتِ عَدْنٍ مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ

پرهیزگاران را | درست | جای بازگشت است | باغها است | سکونت دائمی | بازشده باشد | ایشان را

بسیار جای درست باز گشت است باغهای سکونت اصلی است که دروازه های آن باز میباشد

الْاَبْوَابُ ﴿۵۰﴾ مُتَّكِـِٕيْنَ فِيْهَا يَدْعُوْنَ فِيْهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيْرَةٍ وَّشَرَابٍ ﴿۵۱﴾

دروازه ها | تکیه زده میباشد | درآن | میخواهند | درآن | میوه جات زیاد | وشراب

ایشان درآن باغها تکیه زده میباشند و بسیار میوه ها و شربتها را میخواهند۔

وَعِنْدَهُمْ قٰصِرٰتُ الطَّرْفِ اَتْرَابٌ ﴿۵۲﴾ هٰذَا مَا تُوْعَدُوْنَ

ونزدایشان زنها باشد | فرودآرنده | چشم | هم عمر | این | آنچه | وعده کرده میشود

و نزد ایشان زنها حیادار فرود آورده چشم هم عمر میباشند این همان نعمتها است که باشما برای روز حساب

لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿۵۳﴾ اِنَّ هٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهٗ مِنْ نَّفَادٍ ﴿۵۴﴾ هٰذَا

به روز حساب | هرآینه | این | رزق ما است | نیست آن را | انقطاع | این

وعده کرده میشود این همان عطاء من است که هیچ وقت از آن نجات نیست این سخن شد

وَاِنَّ لِلطّٰغِيْنَ لَشَرَّ مَاٰبٍ ﴿۵۵﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿۵۶﴾

وهرآینه | نافرمانان را | بد | جای بازگشت است | جهنم | درآیند درآن | پس بدآرامگاه است

و سرکشان را بسیار جای خراب باز گشت است یعنی دوزخ که ایشان درآن میدرایند پس آن بسیار جای خراب است۔

هٰذَا فَلْيَذُوْقُوْهُ حَمِيْمٌ وَّغَسَّاقٌ ﴿۵۷﴾ وَّاٰخَرُ مِنْ شَكْلِهٖٓ اَزْوَاجٌ ﴿۵۸﴾

این | بچشید | آب گرم | وریم | وعلاوه ازاین | به شکل این | اقسام است

این آب جوش وریم است اکنون ایشان مزه آن را بچشند وهم چنین چیزهای دیگری زیاد است۔

هٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ اِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿۵۹﴾

این است | یک فوج | داخل شونده | باشما | هیچ وقت خوش نباشند | هرآینه ایشان | داخل شدنی است | به آتش

این یک گروهی دیگری باشما داخل میشود ایشان هیچ وقت خوشحال نمی باشند ایشان در دوزخ داخل میشوند۔

قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ أَنْتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا فَبِئْسَ

ایشان گویند نی بلکه | شما | خوشحال نصیب نشود | شما | پیش آوردید (این عذاب) | برای ما | پس بد

ایشان میگویند که نی شمارا خوشحالی نصیب نشوند شما بودید که بما جهنم پیش کردید پس این خراب جای است

الْقَرَارُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا

جای سکونت است | ایشان گویند ای رب ما! | کسیکه پیش کرده است | مارا | این | پس زیاده کن اورا | عذاب

ایشان گویند که ای رب ما! کسیکه بما این مصیبت پیش کرده باشد اورا در جهنم دوچند

ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦١﴾ وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُمْ

دوچند | در دوزخ | وایشان گویند | چیست مارا | که نمی بینیم | مردانی | که شمار میکردیم ما آن را

عذاب بده و میگویند که چیست مارا که آن مردم را نمی بینیم که ما ایشان را در اشرار

مِنَ الْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ أَتَّخَذْنَاهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ الْأَبْصَارُ ﴿٦٣﴾

در مردم خراب | آیا میکردیم ما با ایشان | مسخره | یا | خطا خورده است | از ایشان | چشمهای ما

حساب میکردیم آیا ما برایشان استهزاء میکردیم یا نظرهای ما از ایشان خطا خورده است

إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنْذِرٌ وَمَا

هرآینه این | برحق است | مخاصمه | اهل دوزخ | بگو | هرآینه من | بیم دهنده ام | ونیست

خصومت جهنمیان درمیان خود بالکل حق است تو اعلان کن که من تنها ترساننده هستم

مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

معبود دیگری | بجز از خدا | که یگانه است | بسیار غالب | رب است | از آسمانها | و زمین

و بجز از خدا غالب هیچ معبود نیست او از آسمانها و زمین و چیزهای که میان آن است

وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَ نَبَأٌ عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ أَنْتُمْ

وچیزیکه میان آن است | غالب | بسیار بخشنده | بگو | آن (قیامت) | خبر است | بسیار بزرگ | شما مردم

رب همه چیز ها است غالب است بسیار بخشنده است تو بگو که آن (قیامت) یک خبر بزرگ است از آن که

عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾ مَا كَانَ لِيَ مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَإِ الْأَعْلَىٰ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾

از آن | اعراض میکنید | نبود مرا | هیچ علم | به فرشتگان دنیا بالا | وقتیکه | ایشان بحث میکردند

اعراض میکنید مرا از دنیا بالا فرشتگان هیچ خبر نیست وقتیکه ایشان را درباره پیدایش آدم بحث بود.

إِنْ يُوحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا أَنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٧٠﴾ إِذْ قَالَ رَبُّكَ

وحی کرده نه میشود | به من | مگر اینکه | هرآینه من | بیم دهنده ام | آشکارا | وقتیکه فرمود | رب تو

مرا بذریعهٔ وحی این نشانه داده شده است که من آشکارا ترساننده هستم وقتیکه رب تو

لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ طِينٍ ﴿٧١﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ

فرشتگان را | که هرآینه من | آفریننده ام | یک انسان | از گل | باز وقتیکه | برابر کردم اورا | و بدمم

این گفت که من از گل انسان را میسازم باز وقتیکه ما اورا کامل کنم و از طرف خود

فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ سٰجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ

دروی | روح خود | پس بیفتید | اورا | سجده کنان | پس سجده کرد | فرشتگان

دروی روح بدمم پس همه شما به وی به سجده بیفتید پس همه فرشتگان به جمع سجده

كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾ إِلَّآ إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾

همه | به جمع | مگر | ابلیس نه | تکبر کرد | وبود | از کافران

کردند تنها ابلیس نکرد تکبر کرد و کافر شد

قَالَ يٰٓإِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ

فرمود | ای ابلیس! | چه چیز باز داشت ترا | که | تو سجده کنی | اورا | که من آفریدم | بدست خود

خداوند پرسید که ای ابلیس! چه چیز ترا از سجده به آدم منع کرد آنکه من بدست خود ساختم؟

أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ الْعَالِينَ ﴿٧٥﴾ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي

آیا تکبر کردی تو | یا هستی تو | از درجه بلند؟ | گفت | من | بهترم | از وی | آفریدی مرا

آیا تو غرور کردی و یا در مرتبه بلند هستی؟ ابلیس گفت من از وی بهتر هستم تو مارا از آتش

مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿٧٦﴾ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ

از آتش | و | آفریدی اورا | از گل | فرمود | بیرون رو | از این جای | پس هرآینه تو

آفریدی و اورا از خاک آفریدی حکم شد که از این دربار بیرون شو تو رانده شده ئی

رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلٰى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ

رانده شده ئی | وهرآینه | برتو | لعنت من است | تاروز قیامت | اوگفت | ای رب من!

و بر تو تا روز قیامت لعنت میباشد او گفت که ای رب من! مرا

فَأَنظِرْنِي إِلٰى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿٨٠﴾ إِلٰى يَوْمِ

مهلت ده مرا | تاروز که | مردم برانگیخته میشوند | فرمود | هرآینه تو | از مهلت داده شده ئی | تاروز

تا آن روز مهلت بده که مردم باز برانگیخته میشوند خداوند فرمود برو بتو مهلت است تا وقت مقرره

الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨١﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾ إِلَّا عِبَادَكَ

وقت | معلوم | گفت | قسم به عزت تو | هرآینه گمراه کنم ایشان راهمه | مگر | آن بندگان تو

ابلیس گفت به عزت تو سوگند من است که همه ایشان را گمراه میکنم بجز از طرف بندگان تو

مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٨٣﴾ قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمْلَأَنَّ

از ایشان | که خالص کرده شدند | فرمود | این حق است | وهم حق | من میگویم | که هرآینه من پرکنم

که مخلص اند خداوند فرمود من راست میگویم و من همیشه راست میگویم که من از تو

جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَآ أَسْـَٔلُكُمْ

جهنم | از تو | واز آنکه پیروی کند ترا | از ایشان | همه | بگو | نه میخواهم از شما

و از فرمانبرداران تو جهنم را پر میکنم ای پیغمبر! بگو که من از شما به این

عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ وَّمَآ اَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِيْنَ ﴿۸۶﴾ اِنْ هُوَ

بر این | مزدی | ونیستم من | از تکلیف کنندگان | نیست (این قرآن)

قرآن هیچ مزدی نه میخواهم و نه من از تکلیف کنندگان هستم این برای مردم دنیا

اِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿۸۷﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَاَهٗ بَعْدَ حِيْنٍ ﴿۸۸﴾

مگر | نصیحت | برای عالم | وزوددانست شما | حال آن | بعداز یک موده

یک نصیحت است و زود است که به این مردم حقیقت آن معلوم خواهد شد

سُوْرَةُ الزُّمَرِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ خَمْسٌ وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّثَمَانُ رُكُوْعَاتٍ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سوره الزمر درمکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا یکه مهربان بارحم است | هفتادو پنج آیت وهشت رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿۱﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنَآ اِلَيْكَ

نازل کرده شده است | این کتاب | ازطرف خداغالب | باحکمت | هرآینه ما | نازل کردیم | بطرف تو

این کتاب از جانب خدا نازل شده است که غالب باحکمت است ما این کتاب را به حق

الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّيْنَ ﴿۲﴾ اَلَا لِلّٰهِ

این کتاب | برحق | پس عبادت کن خدارا | خالص کننده | اورادین (عبادت) | خبردار! | خدارا

بتو نازل کردیم پس تو به اخلاص در عبادت خدا باش در یادداشته باش! که خالص بندگی

الدِّيْنُ الْخَالِصُ ؕ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ ۘ مَا نَعْبُدُهُمْ

عبادت است | خالص | وآنانیکه | گرفتند | بجزخدا | دوستان | که نه | میکنیم عبادت آنها

خدارا است و کسیکه بجز از خدا شریکان دیگری را ساخته اند و میگویند که ما بخاطر این

اِلَّا لِيُقَرِّبُوْنَآ اِلَى اللّٰهِ زُلْفٰى ؕ اِنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِيْ مَا

مگر برای اینکه نزدیک کنند مارا | خدارا | بسیارنزدیک | هرآینه خدا | فیصله میکند | میان ایشان | درآن سخن

عبادت ایشان را میکنیم که مارا به خدا نزدیک کنند هرآینه یک روز می آید وقتیکه خدا میان آنها فیصله آن سخن

هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ؕ۬ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ كٰذِبٌ كَفَّارٌ ﴿۳﴾

درآن که ایشان | اختلاف میکردند | هرآینه خدا | راه نمی نماید | آن راکه | دروغ گو | ناشکراست

بکند درآن که ایشان جگره میکردند خدا چنین شخصی را به راه درست نمی آرد که دروغ گو و انکار کننده باشد۔

لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا لَّاصْطَفٰى مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۙ

اگرمیخواست | خداکه | بگیرد | فرزند | البته برگزید | ازمخلوق خود | هرکرامیخواست

اگر خداوند خود را اولاد میخواست پس درمخلوق خود کسی را که میخواست آن را پسند میکرد

سُبْحٰنَهٗ ؕ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿۴﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

پاک است او | اوالله است | تنها | بسیارغالب | اوآفرید | آسمانها | وزمین

او پاک است او چنین ذات است که یک است و غالب است او آسمانها و زمین را به حکمت آفریده است

وقف لازم

ع ۵

بِالْحَقِّ ۚ يُكَوِّرُ الَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكَوِّرُ النَّهَارَ عَلَى الَّيْلِ وَسَخَّرَ

برحق | می پیچاند شب | به روز | و می پیچاند | روز | بر شب | و او تابع ساخت

او شب را برروز می پیچاند و روز را بر شب می پیچاند و آفتاب

الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَّجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ

آفتاب | و ماه | هر یکی میروند | یک وقت | تاوقت مقرر | بشنو! | او است | غالب

و ماه را به کار انداخته است که هر یکی از آن تا یک موده معین روان میباشند خبردار که او غالب است

الْغَفَّارُ ۝٥ خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا

بخشنده | آفرید شمارا | از یک نفس (آدم) | باز | او آفرید | از آن | زوجه او

بسیار بخشنده است او شمارا از یک انسان آفرید باز از نفس او برای اش جفت آفرید

وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ الْأَنْعَامِ ثَمَٰنِيَةَ أَزْوَاجٍ ۚ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ

وفرود آورد | برای شما | از حیوانات | هشت | جفت | پیدا میکند شمارا | در شکمها

و شمارا در حیوانات هشت جفت آفرید او شمارا درشکمهای مادران شما

أُمَّهَٰتِكُمْ خَلْقًا مِّن بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمَٰتٍ ثَلَٰثٍ ۚ

مادران شما | یک قسم آفریدن | بعداز | پیدایش دیگری | درتاریکیهاسه

در مراحل مختلف در سه مراحل تاریکی پیدا میکند

ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۖ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ۝٦

این است الله | رب شما | اوراست | پادشاهی | نیست معبود دیگری | بجز ازوی | پس کدام طرف | برگردانیده میشوید

این ذات رب شما است پادشاهی تنها اوراست بجز از وی معبود دیگری نیست باز شما بکدام طرف روی گردان هستید۔

إِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنكُمْ ۖ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ

اگر | شما انکار میکنید | پس هر آینه | خدا | بی نیاز است | از شما | وخوش نه میدارد | برای بندگان خود

اگر شما ناشکری کنید پس (یادداشته باشید که) خداوند از شما بی نیاز است، و او برای بندگان خود کفر پسند نه میدارد

الْكُفْرَ ۖ وَإِن تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ

کفر | و اگر شما شکر کنید | خوش میدارد آن را | برای شما | و برنمیدارد | بردارنده | بار گناه

و اگر شکر کنید او برای شما پسند میکند و (بشنو!) هیچ بردارنده بر نمیدارد بار دیگری را

أُخْرَىٰ ۗ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ

دیگری را | باز | بسوی رب شما | بازگشت شما است | بازخبر میدهد شمارا | به آنچه | بودید که میکردید

باز گشت شما بسوی رب العالمین است و او همه کارهای شما یکی یکی بشما نشان میدهد۔

إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝٧ وَإِذَا مَسَّ الْإِنسَانَ ضُرٌّ دَعَا

هر آینه او دانا است | به رازهای سینه | و وقتیکه برسد | انسان را | تکلیف | میخواهند

به او راز های دل خوب معلوم است وقتیکه به انسان تکلیف برسد پس به رب خود

رَبَّهٗ مُنِيۡبًا اِلَيۡهِ ثُمَّ اِذَا خَوَّلَهٗ نِعۡمَةً مِّنۡهُ نَسِىَ

رب خودرا | به رجوع کردن | به طرف او | باز | وقتیکه | بدهد اورا | نعمت | از طرف خود | او فراموش میکند

رجوع میشود و اورا میخواهد و باز وقتیکه به او نعمت بدهد پس آن سخن را فراموش کند

مَا كَانَ يَدۡعُوۡۤا اِلَيۡهِ مِنۡ قَبۡلُ وَجَعَلَ لِلّٰهِ اَنۡدَادًا لِّيُضِلَّ

آنچه میخواند | از آن | پیش از این | ومقرر کند | خدارا | شریکان | برای اینکه گمراه کند

آز آنچه او میخواست و به خدا شریکان می سازد (نتیجه اش) این میشود که مردم دیگران را

عَنۡ سَبِيۡلِهٖ ؕ قُلۡ تَمَتَّعۡ بِكُفۡرِكَ قَلِيۡلًا ۖ اِنَّكَ مِنۡ اَصۡحٰبِ النَّارِ ۸

از راه خدا | بگو فائده بگیر | به کفر خود | اندک | هر آینه تو | از اهل دوزخ ئی

ازراه گمراه کند تو بگو که از کفر خود چند روز فائده بردار هر آینه تو جهنمی هستی۔

اَمَّنۡ هُوَ قَانِتٌ اٰنَآءَ الَّيۡلِ سَاجِدًا وَّقَآئِمًا يَّحۡذَرُ الۡاٰخِرَةَ

آیا کسیکه او | عبادت کننده است | در اوقات شب | به سجده | وایستاده | میترسد از آخرت

(آیا چنین شخص بهتر است) یا آنکه در اوقات شب به قیام و سجده افتیده باشد و از آخرت میترسد

وَيَرۡجُوۡا رَحۡمَةَ رَبِّهٖ ؕ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِى الَّذِيۡنَ يَعۡلَمُوۡنَ

وامید میدارد از رحمت | رب او | بگو آیا | برابر است | آنانیکه | میدانند

و امیدوار رحمت او باشد پس تو بگو که آیا فهمیده مردم و نافهمیده برابر است؟

وَالَّذِيۡنَ لَا يَعۡلَمُوۡنَ ؕ اِنَّمَا يَتَذَكَّرُ اُولُوا الۡاَلۡبَابِ ۹ قُلۡ يٰعِبَادِ

وآنانیکه | نه میدانند | هر آینه | نصیحت قبول میکند | خداوندان عقل | بگو | ای بندگان من!

نصیحت را تنها آن مردم قبول میکنند که عقل داشته باشند بگو ای بندگان مؤمنان من!

ع ۹ ۱۵

الَّذِيۡنَ اٰمَنُوا اتَّقُوۡا رَبَّكُمۡ ؕ لِلَّذِيۡنَ اَحۡسَنُوۡا فِىۡ هٰذِهِ

که | ایمان آوردند | بترسید | از رب خود | برای آنانیکه | نیکی کردند | در این

از رب خود بترسید کسیکه در این دنیا نیکی کند اورا بدله نیک مقرر است

الدُّنۡيَا حَسَنَةٌ ؕ وَاَرۡضُ اللّٰهِ وَاسِعَةٌ ؕ اِنَّمَا يُوَفَّى

دنیا | بدله نیکی است | وزمین | خدا | فراخ است | هر آینه | پوره داده میشود

و زمین خداوند فراخ است (یادداشته باشید که) آنانیکه از صبر کار می گیرند

الصّٰبِرُوۡنَ اَجۡرَهُمۡ بِغَيۡرِ حِسَابٍ ۱۰ قُلۡ اِنِّىۡۤ اُمِرۡتُ اَنۡ اَعۡبُدَ اللّٰهَ

صبر کنندگان را | اجر ایشان | بدون حساب | بگو | هر آینه به من حکم شده است | که عبادت کنم من | خدارا

ایشان را بی حساب اجر است تو بگو که به من این حکم شده است که عبادت خدا را به این شکل

مُخۡلِصًا لَّهُ الدِّيۡنَ ۱۱ وَاُمِرۡتُ لِاَنۡ اَكُوۡنَ اَوَّلَ الۡمُسۡلِمِيۡنَ ۱۲

خالص کننده | اورا | دین | و به من حکم شده است | که باشم من | اول | از مسلمانان

بکنم که عبادت خالص برای او باشد و این حکم به من شده است که در مسلمانها مسلمان نمبر را باشم۔

قُلْ اِنِّیْٓ اَخَافُ اِنْ عَصَیْتُ رَبِّیْ عَذَابَ یَوْمٍ عَظِیْمٍ ﴿۱۳﴾ قُلِ

بگو | هرآینه من میترسم | اگر نافرمانی کنم | پروردگار خود | عذاب | روز بزرگ | بگو

بگو اگر سخن رب خود را قبول نه کنم پس از عذاب روز بزرگ (قیامت) میترسم بگو که من عبادت

اللّٰهَ اَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهٗ دِیْنِیْ ﴿۱۴﴾ فَاعْبُدُوْا مَا شِئْتُمْ مِّنْ دُوْنِهٖ

الله را | عبادت میکنم | خالص کنان او را | دین خود | پس شما عبادت کنید | هر کرا میخواهید | بجز از وی

خدارا به این شکل میکنم که عبادت خود تنها بنام او نگه میدارم پس شما بجز از وی هر کرا میخواهید عبادت او کنید بگو

قُلْ اِنَّ الْخٰسِرِیْنَ الَّذِیْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَ اَهْلِیْهِمْ یَوْمَ

بگو | هرآینه | زیان کاران | آن مردم اند که | که در زیان انداختند | نفسهای خود را | واهل خود را | روز

در خساره آن مردم اند که نفسهای خود را و فامیل های خود را درخساره روز قیامت انداختند

الْقِیٰمَةِ اَلَا ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِیْنُ ﴿۱۵﴾ لَهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ

قیامت | بشنو! این است | آن نقصان | آشکارا | ایشان را | از بالای ایشان | سائبان هااست

یادداشته باش! که این خساره آشکارا است به ایشان از بالا هم شعله های آتش باشند

مِّنَ النَّارِ وَ مِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذٰلِكَ یُخَوِّفُ اللّٰهُ بِهٖ عِبَادَهٗ یٰعِبَادِ

از آتش | واز زیر آن | سائبانها | این سخن است | میترساند خدا از آن | بندگان خود | ای بندگان من!

و از پائین هم آتش باشد این همان چیز است که خداوند برآن بندگان خود میترساند پس ای بندگان من!

فَاتَّقُوْنِ ﴿۱۶﴾ وَ الَّذِیْنَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوْتَ اَنْ یَّعْبُدُوْهَا وَ اَنَابُوْٓا

بترسید از من | وآنانیکه | اجتناب کردند | از شیطانها | که پرستند آنهارا | ورجوع کردند

از من بترسید و کسیکه از عبادت شیطان خود را نگه میدارد و بسوی الله رجوع میکند

اِلَی اللّٰهِ لَهُمُ الْبُشْرٰی فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿۱۷﴾ الَّذِیْنَ یَسْتَمِعُوْنَ الْقَوْلَ

بسوی خدا | ایشان را | مژده است | پس مژده بده | به بندگان من | آنانیکه | می شنوند | سخن

ایشان را بشارت است پس به بندگان من مژده بده آنانیکه به سخن گوش می نهند و بر سخنهای نیک

فَیَتَّبِعُوْنَ اَحْسَنَهٗ اُولٰٓئِكَ الَّذِیْنَ هَدٰىهُمُ اللّٰهُ وَ اُولٰٓئِكَ هُمْ

باز پیروی میکنند | از سخنهای بهتر او | این است | آنانیکه هدایت کرده ایشان را | خدا | واین گروه است ایشان

عمل کنند این مردم است که ایشان را خدا هدایت کرده است و این مردم عاقل

اُولُوا الْاَلْبَابِ ﴿۱۸﴾ اَفَمَنْ حَقَّ عَلَیْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ اَفَاَنْتَ تُنْقِذُ

خداوندان عقل | پس آیا آن کسی که | ثابت شد | بروی | کلمه عذاب | پس آیا تو | خلاص کرده میتوانی

اند آیا برکسیکه سخن عذاب ثابت شده است پس آیا تو جهنمیان را از جهنم

مَنْ فِی النَّارِ ﴿۱۹﴾ لٰكِنِ الَّذِیْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ

آنکه | در آتش است | لیکن | آنانیکه | میترسند | از رب خود | ایشان را | بالاخانه است

نجات داده میتوانی؟ البته کسیکه از رب خود بترسد ایشان را بالا خانه ها مقرر است

مِّنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ ۙ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۬ؕ وَعْدَ اللّٰهِ ؕ

از بالای آن | بالا خانه هااست | تیار شده است | میرود | زیر آن | نهرها | این وعده است | از الله

که از بالای آن بالا خانه های دیگری ساخته شده است که از زیر آن جویها میرود این وعده خدا است

لَا يُخْلِفُ اللّٰهُ الْمِيْعَادَ ﴿۲۰﴾ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً

خلاف نمی کند | خدا | از وعده | آیا ندیدی تو | که الله | فرود آورد | از آسمان | آب

خداوند هیچ وقت از وعده خود خلاف نه میکند آیا تو به این سخن نه دیدی که خداوند از بالا آب را فرود آورد باز از زمین

فَسَلَكَهٗ يَنَابِيْعَ فِي الْاَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهٖ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا اَلْوَانُهٗ

باز روان کرد آن را | چشمها روان | در زمین | باز او میبر اید به آن | فصل | که مختلف است | رنگهای آن

جاری کرد باز از آن کشتها را می افرید که اقسام آن مختلف است

ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهٗ حُطَامًا ؕ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

باز آن خشک میشود | باز تو می بینی آن را | زرد شده | باز | میگرداند آن را | ریزه ریزه | هر آینه | در این

باز آن خشک شود پس تو آن را زرد خالص می بینی باز او آن را ذره ذره کند هر آینه در این

لَذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿۲۱﴾ ع اَفَمَنْ شَرَحَ اللّٰهُ صَدْرَهٗ لِلْاِسْلَامِ

نصیحت است | خداوندان عقل را | آیا آن کسی | که فراخ کرد | الله | سینه او | برای اسلام

عقلمندان را نصیحت است آیا خداوند که سینه کسی را به اسلام کشاده است

فَهُوَ عَلٰى نُوْرٍ مِّنْ رَّبِّهٖ ؕ فَوَيْلٌ لِّلْقٰسِيَةِ قُلُوْبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللّٰهِ ؕ

پس او | در روشنی میباشد | از جانب رب او | پس افسوس است | که سخت است | دلهای ایشان | از یاد خدا

پس در روشنی رب خود میرود (او و گمراهان برابر شده میتواند) پس دلهای آنانیکه از یاد خداوند اثر نه میگیرند ایشان تباه است۔

اُولٰٓئِكَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۲۲﴾ اَللّٰهُ نَزَّلَ اَحْسَنَ الْحَدِيْثِ كِتٰبًا

این گروه است | در گمراهی آشکارا | الله | فرود آورد | بهترین | کلام | یعنی کتاب

این مردم در گمراهی آشکارا واقع است خداوند بسیار یک کتاب بهترین را نازل کرده است چنین کتاب است

مُّتَشَابِهًا مَّثَانِيَ ۖ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُوْدُ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ۚ

که متشابه است | تکرار خوانده میشود | موراست میشود | از آن | پوستهای | آنانیکه | میترسند | از پروردگان شان

که مضمون اش یکی با دیگری برابر است تکرارا خوانده شده است آنانیکه از رب خود میترسند دلهای ایشان بر آن می لرزد

ثُمَّ تَلِيْنُ جُلُوْدُهُمْ وَقُلُوْبُهُمْ اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ هُدَى

باز نرم میشود | پوست های ایشان | و دلهای ایشان | ذکر خدا را | این است | هدایت

باز بدنهای ایشان و دلهای ایشان به یاد خداوند متوجه میشود این هدایت خدا است

اللّٰهِ يَهْدِيْ بِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ

خدا | هدایت میکند | به آن | هر کرا | بخواهد | و هر کرا گمراه کند | الله | پس نیست | او را

درباره کسیکه بخواهد به او هدایت میکند و کسی را که خدا بی راه کرده باشد پس او را هیچ کسی

مِنْ هَادٍ ﴿۲۳﴾ اَفَمَنْ يَّتَّقِىْ بِوَجْهِهٖ سُوْٓءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ

کسی هدایت کننده | پس آیا آن کسی که | باز میدارد | به روی خود | از بد | عذاب | روز | قیامت

راهنمائی کرده نه میتواند آیا کسیکه روز قیامت بذریعه روی خود از عذاب سخت خود را نجات میدهد

وَقِيْلَ لِلظّٰلِمِيْنَ ذُوْقُوْا مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُوْنَ ﴿۲۴﴾ كَذَّبَ الَّذِيْنَ

وگفته میشود | ظالمان را | بچشید | آنچه | شما میکردید | نسبت دروغ کرد | آنانیکه

و به چنین ستمگاران حکم کرده میشود که اکنون شما مزه عمل خود را بچشید (پس آیا ایشان به آن مردم برابر شده میتوانند که چنین نیستند؟) قبل از ایشان هم

مِنْ قَبْلِهِمْ فَاَتٰىهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۲۵﴾ فَاَذَاقَهُمُ

پیش از ایشان بود | پس آمد به ایشان | عذاب | از آن جای | که گمان نمیکردند | پس چشانید ایشان را

مردم پیغمبران را تکذیب کرده بودند پس چنین عذاب ناگهانی برایشان آمد که در دل ایشان هم نبود پس خداوند ایشان را دراین دنیا

اللّٰهُ الْخِزْىَ فِى الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۚ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا

خدا | رسوائی | درزندگی دنیا | وهرآینه عذاب | آخرت | بسیار بزرگ است | کاش! ایشان

مزه ذلت دادند و عذاب آخرت بسیار بزرگ است کاش! که ایشان

يَعْلَمُوْنَ ﴿۲۶﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِىْ هٰذَا الْقُرْاٰنِ مِنْ كُلِّ

میدانستند | وهرآینه ما بیان کردیم | برای مردم | دراین قرآن | از هرقسم

می فهمیدند و ما دراین قرآن برای مردم هر نوع مضمون درست بیان کرده است

مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُوْنَ ﴿۲۷﴾ ۚ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِىْ عِوَجٍ

مثالها | تاایشان | نصیحت حاصل کنند | قرآن | عربی | بی عیب

که از آن نصیحت حاصل کنید این قرآن عربی است که درآن به اندازه ذره کجی نیست

لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُوْنَ ﴿۲۸﴾ ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا رَّجُلًا فِيْهِ شُرَكَآءُ

تاایشان | پرهیزگارشوند | بیان کرد | الله | یک مثال | ازچنین شخص که (غلام است) | که دروی | بسیار شریکان است

که ایشان برآن خود را نجات دهند خداوند متعال یک مثال را بیان میکند که یک نفر است که دروی چند نفر شریک است

مُتَشٰكِسُوْنَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ ؕ هَلْ يَسْتَوِيٰنِ مَثَلًا ؕ

درمیان خود مخالف | ویک غلام است | سالم | برای یک شخص | آیا | این هردو برابر است | درمثال

و یکی با دیگری خیریت هم دارند و یک نفر دیگری است که تنها از یک مالک است آیا حال هر دو نفر برابر شده میتواند؟

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ ؕ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۲۹﴾ اِنَّكَ مَيِّتٌ وَّاِنَّهُمْ

همه حمد | مرخدارا است | بلکه | اکثرایشان | نه میدانند | هرآینه تو هم | مردنی هستی | وایشان هم

همه ثنا خدارا است بلکه درایشان اکثر مردم نمیدانند هر آینه تو هم میری و ایشان هم میرند

مَّيِّتُوْنَ ﴿۳۰﴾ ثُمَّ اِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُوْنَ ﴿۳۱﴾

مردنی هستند | باز شما | روز قیامت | نزد رب شما | یکی با دیگر مخاصمه می کنید

باز هر آینه شما روز قیامت خصومتهای خود نزد خداوند می نهید-

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللّٰهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ

پس که | بسیار ظالم است | از آنکه | دروغ بسته کرد | برخدا | وتکذیب کرد | سخن راست

باز بسیار ظالم از آن کسی کیست که برخدا دروغ بسته میکند وقتیکه سخن راست به وی

إِذْ جَاءَهُ ۚ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِلْكٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَالَّذِي جَاءَ

وقتیکه آمد به او | آیا نیست | در جهنم | جای | کافران | وکسیکه | آورد

برسد آن را تکذیب میکند، آیا به چنین کافران در جهنم جای نیست؟ و کسیکه سخن راست را بیارد

بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ ۙ أُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾ لَهُمْ مَا

سخن راست | وکسیکه تصدیق کرد از آن | ایشان است | پرهیزگاران | ایشان راست | آن چیز

و بر آن تصدیق کند، پس این مردم پرهیزگاران است دل ایشان که هر چه بخواهد

يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ ذٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾ لِيُكَفِّرَ

که ایشان میخواهند | نزد رب ایشان | این است | جزاء | نیکوکاران | برای اینکه دور کند

نزد رب خود مهیا می یابد این بدله نیکان است برای اینکه خداوند

اللّٰهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ

الله | از ایشان | بدیها | آنکه | ایشان کردند | وبدهد ایشان را | اجر ایشان

کار های خراب ایشان که آنها کردند از ایشان دور کند و در بدله کار های نیک

بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾ أَلَيْسَ اللّٰهُ بِكَافٍ

در بدله کارهای نیک | آنکه | ایشان میکردند | آیا نیست | الله | کافی

ثواب پوره بدهد آیا خداوند برای بنده نیک خود تنها کافی نیست؟

عَبْدَهُ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۚ وَمَنْ يُضْلِلِ

برای بنده خود | ومیترسانند ترا | از آن مردم | که بجز از وی است | وهرکه | گمراه کند

(و ای نبی!) ایشان ترا بجز از خدا از چیزهای دیگری میترسانند و کسی را که خدا بی راه کند

اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾ وَمَنْ يَهْدِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ ۗ

الله | پس نیست اورا | کسی راه نما | وهرکرا هدایت کند | الله | پس نیست | اورا | کسی گمراه کننده

پس هیچکسی اورا به راه کرده نه میتواند و کسی را که خداوند هدایت کند اورا هیچ کسی گمراه کرده نه میتواند

أَلَيْسَ اللّٰهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٣٧﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ

آیا نیست | خدا | غالب | انتقام گیرنده | واگر | پرسی از ایشان | که

آیا خداوند غالب و انتقام گیرنده نیست؟ و اگر تو از ایشان پرسی که آسمانها

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ ۚ قُلْ

آفرید | آسمانها | وزمین | ایشان هر آینه گویند | الله | بگو

و زمین را که آفریده است؟ ایشان گویند که خدا آفریده است تو به ایشان بگو

أَفَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَنِىَ ٱللَّهُ

آیا دیدید شما | آن را | که شما عبادت کنید | بجز از خدا | اگر | اراده کند مرا الله

درست! به من خبر دهید شما که بجز از خدا عبادت میکنید اگر خداوند به من تکلیف

بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَـٰشِفَـٰتُ ضُرِّهِۦٓ أَوْ أَرَادَنِى بِرَحْمَةٍ

از تکلیف | پس آیا ایشان | دور کننده است | این تکلیف؟ | یا بخواهد او به من | کدام رحمت

رسانیدن بخواهد پس آیا ایشان تکلیف که رسیده به من دور کرده میتوانند؟ یا که خداوند به من مهربانی کردن بخواهد

هَلْ هُنَّ مُمْسِكَـٰتُ رَحْمَتِهِۦ ۚ قُلْ حَسْبِىَ ٱللَّهُ ۖ

آیا | این بتان | منع کننده هست | مهربانی او؟ | بگو | کافی است مرا | الله

ایشان این مهربانی را منع کرده میتوانند؟ بگو که مرا تنها خدا کافی است

عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ يَـٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟

بروی | توکل میکند | توکل کنندگان | بگو | ای قوم من! | عمل کنید شما

توکل کنندگان همیشه بروی توکل می کنند تو بگو که ای قوم من! شما برحال خود

عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَـٰمِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ مَن يَأْتِيهِ

بجای خود | هرآینه من عمل کننده هستم | پس زود خواهد دانست | که برکه | می آید

عمل کنید من هم برجای خود عمل میکنم پس زود بشما معلوم خواهد شد که برکی عذاب ذلت دهنده

عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّآ

عذاب | که رسوا کرده است | وفرود می آید | بروی | عذاب | همیشه | هرآینه ما

آمدنی است، و برکی عذاب همیشه فرود می آید؟ ما برتو

أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ لِلنَّاسِ بِٱلْحَقِّ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ

نازل کردیم | برتو | این کتاب | برای مردم | برحق | پس کسیکه | راه یافت

این کتاب برای هدات مردم به حق فرود آوردیم پس کسیکه به راه درست رود

فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنتَ

پس برای خود | وهرکه | بی راه شد | پس هرآینه | اوگمراه شد | برای خود | ونیستی | تو

فائده اش برای خود او است، و کسیکه بی راه شود خود را نقصان میدهد و تو ایشان را ذمدار

ع ۱۰

عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا

برایشان | نگهبان | خدا | قبض میکند | روحها | در وقت مرگ آن

نیستی و هم خداوند ارواح را در وقت مرگ قبض میکند

وَٱلَّتِى لَمْ تَمُتْ فِى مَنَامِهَا ۖ فَيُمْسِكُ ٱلَّتِى قَضَىٰ عَلَيْهَا

وآن روح | که نه میرد | درخواب آن | پس منع میکند | آنکه | که فیصله کرد بر آن

و بکسیکه مرگ نه رسیده باشد دروقت خواب قبض میکند باز آن ارواح را حصار کند که حکم مرگ بر آن

الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

مرگ | وی فرستد | آن دیگری | تا وقت مقرره | هر آینه | دراین

نهاده باشد و باقی ارواح را تا یک موده می فرستد هر آینه دراین برای آن مردم

لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَمِ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ

نشانه هااست | برای آن قوم | که فکر میکند | آیا گرفتند آنها | بجز خدا

که تدبر می کنند نشانه های بزرگ است، آیا ایشان بجز از خدا دیگران را برای خود شفاعت کنندگان

شُفَعَاءَ ۚ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾

سفارشیان؟ | بگو | آیا اگرچه | ایشان | مالک نباشند | از چیز | ونه عقل دارند

ساخته است، تو به ایشان بگو اگرچه این شفاعت کنندگان نه کدام اختیار دارند و تو چه میدانی

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا ۖ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ

بگو | دراختیار خدا است | سفارش | همه | او راست | پادشاهی | آسمانها

تو به ایشان بگو که شفاعت همه در دست خدا است پادشاهی آسمانها و زمین تنها

وَالْأَرْضِ ۖ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ

وزمین | باز به طرف او | برگردانیده میشوید | وقتیکه | یادکرده شود | الله تنها

اوراست، و باز گشت شما بسوی اوست و وقتیکه تنها نام خدا گرفته شود

اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا

نفرت میکند | دلهای | آنانیکه | ایمان نمی دارند | به آخرت | وقتیکه

دلهای آن مردم تنگ میشود، که بر آخرت ایمان ندارند و وقتیکه

ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾ قُلِ اللَّهُمَّ

ذکر کرده شود | از آنکه | بجز از وی است | پس فوراً ایشان | خوشحالی میشوند | بگو | ای الله!

بجز از خدا ذکر معبودان دیگری کرده میشود پس درآن وقت ایشان خوشحال میباشند تو بگو ای الله!

فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

پیدا کننده | آسمانها | وزمین | عالم به | غیب | وآشکارا

پیدا کننده آسمانها و زمین! به پنهان و آشکارا دانا!

أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾

هم تو فیصله میکنی | میان بندگان تو | درآن چیز | درآن که ایشان | اختلاف میکردند

هم تو درچیزهای بندگان خود درآن که ایشان اختلاف میکردند فیصله میکنی

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ

واگر | باشد آن مردم را | که ظلم کردند | چیزیکه | درزمین است | همه | ومانند آن

و اگر نزد ظالمان (مشرکان) همه مالهای دنیا موجود باشد و دیگری هم

مَعَهٗ لَافْتَدَوْا بِهٖ مِنْ سُوْٓءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَبَدَا

نزد او (هم) | میدهد در بدله | آن | از بد | عذاب | روز | قیامت | و آشکارا میشود

دیگری هم پس برای نجات از روز سخت قیامت همه آن را دادن میخواهد و برایشان

لَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مَا لَمْ يَكُوْنُوْا يَحْتَسِبُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَبَدَا

ایشان را | از طرف خدا | آن چیز | که ایشان نبودند | که گمان آن را میکردند | و آشکارا میشود

از جانب خداوند آن عذاب آشکارا میشود از آن که ایشان گمان هم ندارند، و همه کار های

لَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا وَحَاقَ بِهِمْ مَّا كَانُوْا بِهٖ

ایشان را | بدیها | آن چه | ایشان میکردند | و احاطه کند ایشان را | آن (عذاب) | که ایشان بر آن

بد به ایشان آشکارا میشود، و بر آن چیز که ایشان خندا میکردند

يَسْتَهْزِءُوْنَ ﴿۴۸﴾ فَاِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ۡ

استهزاء میکردند | باز وقتیکه | برسد | انسان را | تکلیف | میخواهد مارا

ایشان را گیر میکند، باز وقتیکه به انسان تکلیف برسد مارا میخواهد

ثُمَّ اِذَا خَوَّلْنٰهُ نِعْمَةً مِّنَّا ۙ قَالَ اِنَّمَآ اُوْتِيْتُهٗ

باز وقتیکه | بدهیم اورا | کدام نعمت | از طرف خود | او میگوید هرآینه | به من داده شده است این

باز وقتیکه اورا از جانب خود نعمت بدهیم، میگوید که این برای من بسبب علم و عقل

عَلٰى عِلْمٍ ؕ بَلْ هِىَ فِتْنَةٌ وَّلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۴۹﴾

به فهم | بلکه آن | یک امتحان است | لیکن | اکثر ایشان | نه میدانند

رسیده است. (نی!) بلکه این یک امتحان است لیکن اکثر مردم به این سخن نه میدانند

قَدْ قَالَهَا الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ

هرآینه | گفته است این سخن را | آنانیکه | پیش از ایشان بودند | پس بکار نیامدند | از ایشان

این سخنهای آن مردم هم گفته بودند که سابقه گذشته است کارهای ایشان به هیچ چیز ایشان را دواء نشدند.

مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۵۰﴾ فَاَصَابَهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا ؕ

آنچه | ایشان میکردند | پس رسید ایشان را | بدیها | از آنچه ایشان کردند

بلکه اعمال بدایشان به آنها نازل شد

وَالَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْ هٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيْبُهُمْ سَيِّاٰتُ مَا كَسَبُوْا ۙ

و آنانیکه | ظلم کردند | از ایشان | زود برسد به ایشان | بدیها | از آنچه ایشان کسب کردند

و درایشان کسیکه ظالم است برایشان هم اعمال بد ایشان حتماً فرود می آید.

وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِيْنَ ﴿۵۱﴾ اَوَلَمْ يَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ يَبْسُطُ

و نیست ایشان | عاجز کنندگان | آیا ایشان نمی دانند | که هرآینه | خدا | فراخ میکند

و ایشان خدارا به تدابیر خود عاجز کرده نه میتوانند آیا به ایشان معلوم نیست که خداوند درباره کسیکه بخواهد

الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ۭ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ

رزق | برای آنکه | او بخواهد | وتنگ میکند | هرآینه | دراین | نشانه‌ها است | برای آن قوم

روزی اش فراخ و یا تنگ میکند، دراین برای مردم مؤمن بسیار نشانه ها است

يُّؤْمِنُوْنَ ﴿۵۲﴾ قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ

که ایمان دارند | بگو | ای بندگان من! | آنانیکه | زیادت کردند | برنفسهای خود

(از جانب من به مؤمنان) بگو که ای بندگان من! آنانیکه بر نفسهای خود تجاوز کردند

لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ ۭ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ

ناامید مشوید | از رحمت | خدا | هرآینه خدا | معاف میکند | گناه ها

از رحمت خداوند ناامید مشوید، خداوند (ج) همه گناهان شمارا معاف

جَمِيْعًا ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿۵۳﴾ وَاَنِيْبُوْٓا اِلٰى رَبِّكُمْ

همه | هرآینه اوست | بخشنده | مهربان | ورجوع کنید | بسوی رب خود

میکند هر آینه خداوند بسیار بخشنده و بسیار بارحم است و شما به رب خود رجوع کنید

وَاَسْلِمُوْا لَهٗ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ

وحکم قبول کنید | اورا | پیش از آن | که بیاید بشما | عذاب | باز

و حکم اورا قبول کنید قبل از اینکه (به غفلت شما) برشما عذاب بیاید باز آن وقت

لَا تُنْصَرُوْنَ ﴿۵۴﴾ وَاتَّبِعُوْٓا اَحْسَنَ مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ

مدد شما کرده نه میشود | وپیروی کنید | ازبهترین | آنچه | نازل کرده شد | بسوی شما

مدد شما کرده نه میشود، و ای مردم! احکام شائسته فرود آورده رب خود را قبول کنید

مِّنْ رَّبِّكُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً

ازطرف رب شما | پیش از آنکه | که | بیاید بشما | عذاب | ناگهان

قبل از آنکه بشما عذاب ناگهان فرود آید

وَّاَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ﴿۵۵﴾ اَنْ تَقُوْلَ نَفْسٌ يّٰحَسْرَتٰى عَلٰى مَا

وبشما | خبرهم نباشد | که بگوید | نفس | های افسوس! | برآنچه

و شما برآن خبر هم نباشید (زیرا که) یک نفس چنین نه گوید که افسوس برآن کوتاهی

فَرَّطْتُّ فِيْ جَنْۢبِ اللّٰهِ وَاِنْ كُنْتُ لَمِنَ السّٰخِرِيْنَ ﴿۵۶﴾

من کوتاهی کردم | درحق خدا | واینکه بودم من | از مسخره کنان

که من درحق خداوند میکردم، و من تنها استهزاء میکردم

اَوْ تَقُوْلَ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰىنِيْ لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۵۷﴾

یا بگوید | اگر | خدا | هدایت میکرد بمن | هرآینه میبودم | از پرهیزگاران

و یا این گوید که اگر خدا به من هدایت میکرد پس من هم در پرهیزگاران شامل میبودم

اَوۡ تَقُوۡلَ حِيۡنَ تَرَى الۡعَذَابَ لَوۡ اَنَّ لِىۡ كَرَّةً

یا | بگوید | درآن وقتیکه | ببیند | عذاب | که کاش! | میبود مرا | بازگشت

یا که عذاب بیند گوید اگر من به (دنیا) برگردم در نیکوکاران

فَاَكُوۡنَ مِنَ الۡمُحۡسِنِيۡنَ ﴿۵۸﴾ بَلٰى قَدۡ جَآءَتۡكَ اٰيٰتِىۡ فَكَذَّبۡتَ

که شوم من | ازمردم نیکان | چرانی | هرآینه آمده بود بتو | آیات ما | پس تو تکذیب کردی

شامل میشوم (خداوند میفرماید) چرانی! آیات ما بتو رسیده بود مگر تو آن را دروغ

بِهَا وَاسۡتَكۡبَرۡتَ وَكُنۡتَ مِنَ الۡكٰفِرِيۡنَ ﴿۵۹﴾ وَيَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ

آن را | وتکبر نمودی تو | وشدی تو | ازکافران | وبه روز قیامت

گفتی، و تکبر کردی، و در کافران شامل شدی و روز قیامت تو

تَرَى الَّذِيۡنَ كَذَبُوۡا عَلَى اللّٰهِ وُجُوۡهُهُمۡ مُّسۡوَدَّةٌ ؕ اَلَيۡسَ

بینی تو | آنانیکه | تکذیب کردند | برخدا | که روهای ایشان | سیاه شده باشد | آیا نیست

روهای آن مردم را سیاه می بینی که به خداوند دروغ بسته میکردند آیا جای مغروران

فِىۡ جَهَنَّمَ مَثۡوًى لِّلۡمُتَكَبِّرِيۡنَ ﴿۶۰﴾ وَيُنَجِّى اللّٰهُ الَّذِيۡنَ اتَّقَوۡا

در جهنم | جای | متکبرین را | ونجات دهد | الله | آنان راکه | پرهیزگاری کند

در جهنم نیست؟ و کسیکه (از کفر و گناه) خود را نجات داد خداوند ایشان را

بِمَفَازَتِهِمۡ ۫ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوۡٓءُ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ ﴿۶۱﴾ اَللّٰهُ

به کامیابی ایشان | نه میرسد به ایشان | کدام بدی | ونه ایشان | اندوهناک باشند | خدا

به کامیابی از جهنم نجات میدهد درآنجا به ایشان نه کدام تکلیف رسد و نه اندوهناک میشوند هم خداوند

خَالِقُ كُلِّ شَىۡءٍ ۫ وَّهُوَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ وَّكِيۡلٌ ﴿۶۲﴾ لَهٗ

پیداکننده | هرچیزاست | واو | برهرچیز | نگهبان است | اوراست

پیدا کننده هر چیز است، و هم او به هر چیز نگهبان است کلید های آسمانها

مَقَالِيۡدُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ وَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

کلیدهای | آسمانها | وزمین | وآنانیکه | کفرکردند | به آیات خدا

و زمین در اختیار اوست، و کسیکه از آیات خداوند انکار میکند

اُولٰٓئِكَ هُمُ الۡخٰسِرُوۡنَ ع ﴿۶۳﴾ قُلۡ اَفَغَيۡرَ اللّٰهِ تَاۡمُرُوۡٓنِّىۡ ع ۱۱

این مردم | درنقصان است | بگو | آیا بجز از خدا | شما به من حکم میکنید

ایشان در خساره میباشند (ای پیغمبر!) تو به ایشان بگو که ای جاهلان! آیا شما باز هم

اَعۡبُدُ اَيُّهَا الۡجٰهِلُوۡنَ ﴿۶۴﴾ وَلَقَدۡ اُوۡحِىَ اِلَيۡكَ

که من عبادت کنم | ای | جاهلان! | وهرآینه | وحی فرستاده شده است | بسوی تو

برای من فرمایش عبادت دیگران میدهد؟ و هر آینه بتو هم و به پیغمبران گذشته از پیش تو هم

وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ

وبسوی آن مردم | که پیش از تو بودند | اگر | تو شرک کردی | هر آینه برباد میشود

این وحی فرستاده شده است که (ای بنی آدم!) اگر تو شرک کردی پس همه اعمال تو

عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿۶۵﴾ بَلِ اللَّهَ فَاعْبُدْ

عمل تو | وهر آینه میشوی تو | از نقصانیان | (نی) بلکه | خدارا عبادت کن

عبث میروذ و درخساره می آیذ تو تنها عبادت خدارا بکن

وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿۶۶﴾ وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ

وباش تو | از شکر کنندگان | وقدر نکردند آنها | خدارا | حق | قدر او

و در بندگان شکر گذار او شامل شو، و این مردم خداوند را به آن قدر نشناختند آنکه لائق بود

وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ

(واین) زمین | همه | درقبضه او باشد | روز قیامت | وآسمانها | پیچانیده شده باشند

بااینکه همه زمین روز قیامت درقبضه او باشد و همه آسمانها دردست راست او

بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿۶۷﴾ وَنُفِخَ

دردست راست او | پاک است او | و | بلند است | از آنچه | ایشان شریک میکنند | ودمیده شود

پیچانیده میباشند او بلند است، و از شرک خود ساخته ایشان بسیار بلند است، و در صور دمیده میشود

فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ

درصور | پس بیهوش گردد | هرکه | درآسمانها است | وهرکه | درزمین است

پس همه مخلوقات آسمانها و زمین بی هوش گردد

إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ

مگر | هرکه بخواهد | الله | باز دمیده میشود در آن | دفعه دوم | پس ناگهان ایشان | ایستاده میباشند

مگر کسی را که خداوند نجات میدهد باز بار دوم در صور دمیده میشود پس ناگهان همه ایستاده میباشند وحی بینند

يَنْظُرُونَ ﴿۶۸﴾ وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ

می بینند | وروشن شود | زمین | به نور | رب خود | ونهاده شود

و زمین به روشنی رب خود روشن میباشد و عملنامه (روی به روی)

الْكِتَابُ وَجِيءَ بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ

کتاب | وآورده شود | پیغمبران | وگواهان | وفیصله کرده شود | میان ایشان

نهاده شوذ، و پیغمبران، و گواهان دیگری حاضر کرده شوند و در میان مردم به انصاف

بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿۶۹﴾ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَا

به انصاف | وبه ایشان | ظلم کرده نشود | وپوره داده شود | هرنفس را | آنچه

فیصله کرده میشوذ و به اندازه ذره ستم کرده نه میشود و به هرکسی از اعمال خود پوره پوره

عَمِلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُوْنَ ﴿۷۰﴾ وَسِيْقَ الَّذِيْنَ

اوعمل کرده است | واو | دانا است | به آنچه | ایشان میکنند | وارانده میشود | آنانیکه

بدله داده میشوذ و به خداوند (ج) همه کارهای ایشان خوب معلوم است و کافران گروه گروه به جهنم

كَفَرُوْٓا اِلٰى جَهَنَّمَ زُمَرًا ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْهَا فُتِحَتْ

کفر کردند | بسوی جهنم | گروه گروه | تا آنکه | بیایند ایشان به آن | باز کرده شود

رانده شوند وقتیکه به جهنم نزدیک شوند پس دروازه های آن

اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ يَاْتِكُمْ رُسُلٌ

دروازه های آن | وگوید | ایشان را | نگهبانان آن | آیا نیامده بود بشما | پیغمبران

باز کرده شوند و محافظین جهنم به ایشان گویند آیا بشما از قوم شما پیغمبران

مِّنْكُمْ يَتْلُوْنَ عَلَيْكُمْ اٰيٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنْذِرُوْنَكُمْ لِقَآءَ

ازشما | که میخواندند | برشما | آیات | رب شما | ومی ترسانیدند شمارا | از ملاقات

نیامده بودند؟ که آیاتهای رب بشما میخواندند و شما را از آمدن این روز

يَوْمِكُمْ هٰذَا ؕ قَالُوْا بَلٰى وَلٰكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ

روز شما این | گویند | چرانی | لیکن | ثابت شد | حکم | عذاب

می ترسانیدند؟ ایشان گویند چرانی! مگر وعده عذاب آخر هم به کافران پوره

عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿۷۱﴾ قِيْلَ ادْخُلُوْٓا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۚ

بر کافران | گفته شود | درآید | در دروازه های | جهنم | همیشه میباشید | در آن

شد به ایشان گفته میشود که (بروید) اکنون به دروازه های جهنم درآید همیشه درآن جای میباشید

فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِيْنَ ﴿۷۲﴾ وَسِيْقَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا

پس بد است | جای | متکبرین | وروان کرده شود | آنانیکه | میترسیدند

غرض اینکه باز گشت مردم مغروران بسیار بد است، و کسانیکه از گرفت رب خود می ترسیدند ایشان

رَبَّهُمْ اِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا ؕ حَتّٰٓى اِذَا جَآءُوْهَا

از رب خود | بطرف جنت | گروه گروه | تا آنکه | چون | بیایند ایشان به آن

گروه گروه به جنت روان کرده میشوند وقتیکه به آن طرف برسند

وَفُتِحَتْ اَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلٰمٌ عَلَيْكُمْ

وباز شده باشد | دروازه های آن | وگوید | ایشان را | نگهبانان آن | سلام باشد | برشما

و دروازه ها باز کرده شود و محافظین آن به ایشان گویند که برشما سلام باشد

طِبْتُمْ فَادْخُلُوْهَا خٰلِدِيْنَ ﴿۷۳﴾ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ

خوش شدید شما | پس درآید درآن | همیشه میباشید | ومیگویند | همه ثنا | خدا راست | آنکه

شما مردم خوب هستید درآن همیشه درآید ایشان گویند که شکر خداوند است که باما

صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَاَوْرَثَنَا الْاَرْضَ نَتَبَوَّاُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ

راست کرد باما | وعده خود | و وارث کرد مارا | از این زمین | خانه میگیریم | در جنت | جا یکه

وعده خود را راست پوره کرد و مارا مالکان این زمین ساخت در جنت که کدام جای میخواهیم درآن جای سکونت میکنیم

نَشَآءُ ۚ فَنِعْمَ اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ﴿۷۴﴾ وَتَرَى الْمَلٰٓئِكَةَ حَآفِّيْنَ

ما بخواهیم | پس چه خوب | اجر است | از عمل کنندگان | و تو میبینی | فرشتگان | گردآ نیدگان

غرض اینکه بدله خوب اعمال کننده خوب است و تو فرشتگان را می بینی که گردا گرد عرش

مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۚ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ

بدور عرش | تسبیح میخوانند | به حمد رب ایشان | و فیصله کرده شود | میان ایشان

حلقه گرفته باشند تسبیح و تحمید رب خود را میگویند و درآن روز میان مردم

بِالْحَقِّ وَقِيْلَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۷۵﴾

به انصاف | و گفته شود | همه ثنا | خدار است | که رب است | همه جهانیان را

به انصاف فیصله کرده میشود و گفته میشود که همه تعریفها خدار است که رب همه جهان است

سُوْرَةُ الْمُؤْمِنِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | خَمْسٌ وَّ ثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّ فِيْهَا تِسْعُ رُكُوْعَاتٍ

سورة المؤمن درمکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | هشتاد و پنج آیت و نه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿۱﴾ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿۲﴾

حم | نازل شده | این کتاب | از جانب خدا | که غالب | دانا است

حم این کتاب (یعنی قرآن) از طرف خداوند نازل شده است که غالب است و به هر چیز دانا است

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيْدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ

بخشنده | گناه | وقبول کننده توبه | سخت عذاب دهنده | خداوند فضل بزرگ

بخشنده گناه و قبول کننده توبه در عذاب سخت و بسیار خداوند فضل بزرگ است

لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۖ اِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿۳﴾ مَا يُجَادِلُ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ

نیست معبود دیگری | مگر او | بسوی او | باز گشت است | مجادله نمی کند | در آیات خدا

بجز از وی معبود دیگری نیست و بسوی او باز گشت هم است درباره آیات خداوند آن مردم

اِلَّا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَلَا يَغْرُرْكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿۴﴾

مگر | آنانیکه | کفر کردند | پس فریب ندهند ترا | رفت و آمد ایشان | در شهرها

خصومت میکنند که کافران است پس تو فریب نخوری که ایشان در شهرها رفت و آمد به خوشحالی دارند

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوْحٍ وَّالْاَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ ۖ وَهَمَّتْ

تکذیب کرده بودند | پیش از ایشان | قوم | نوح | وگروه های دیگری | بعد از ایشان | و اراده کرد

قبل از ایشان قوم نوح و بعد از آن گروه های دیگری پیغمبران را تکذیب نمودند و هر امت از پیغمبر خود

كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَٰدَلُوا بِالْبَٰطِلِ

هر | امت | به پیغمبر خود | که بگیرند او را | و ایشان مجادله کردند | به سخنهای دروغ

اراده بندی کردن وی را کرد، و برناحق خصومتهای را پیش وی آورد

لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾

برای اینکه ناکام کند | به آن | حق | پس گرفتیم ایشان را | پس چگونه | بود | عذاب من

که بر این (دین) حق ناکام کند، پس ما ایشان را گرفتیم ببین چگونه جزاء سنگین به ایشان دادیم

وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ

وهم چنین | ثابت شد | سخن | رب تو | بر آنانیکه | کفر کردند | هر آینه ایشان

و هم چنین سخن رب تو بر کافران ثابت شد که ایشان

أَصْحَٰبُ النَّارِ ﴿٦﴾ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ

اهل جهنم است | آن فرشتگان که | برمیدارند | عرش را | و آنانکه | گرد آن است

اهل جهنم است، و آن فرشتگان که عرش را بلند کرده اند و آنانیکه گردا گرد آن است

وقف النبي صلى الله عليه وسلم
وقف لازم

يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ

ایشان تسبیح میگویند | به حمد رب ایشان | و ایمان می آرند | به او | و مغفرت میخواهند | برای آن مردم

هم ایشان تسبیح و تعریف رب خود ما بیان میکنند و بر وی ایمان میدارند و درباره مؤمنان چنین مغفرت

ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ

که مؤمن است | که ای رب ما! | تو احاطه کردی | از هر چیز | به رحمت خود | و به علم | پس معاف کن

میخواهند که ای رب ما! رحمت و علم تو به هر چیز احاطه کرده است پس آنانیکه توبه کردند

لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ

آنانیکه | توبه کردند | و پیروی کردند | راه ترا | و نگه دار ایشان را | از عذاب

و به راه تو میروند ایشان را بخشش کن و از عذاب جهنم نجات

الْجَحِيمِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّٰتِ عَدْنٍ الَّتِي

جهنم | ای رب ما! | و داخل کن ایشان را | در باغها | همیشه گی | آنکه

بده ای رب ما! تو ایشان را در باغهای همیشگی داخل کن از آنکه

وَعَدتَّهُمْ وَمَن صَلَحَ مِنْ ءَابَآئِهِمْ وَأَزْوَٰجِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْ ۚ

تو وعده کردی با ایشان | و آن (هم) | که صالح است | از پدران ایشان | و زوجات ایشان | و از اولاد ایشان

تو با ایشان وعده کردی و آن هم که در پدران، و زنان، و در اولاد صالح اند

إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾ وَقِهِمُ السَّيِّـَٔاتِ ۚ وَمَن

هر آینه تو | غالب | با حکمت هستی | و نگه دار ایشان را | از تکالیف | و آنکه

هر آینه تو غالب هستی و با حکمت هستی و ایشان را از هر قسم تکالیف محفوظ کن و تو که کسی را در آن

تَقِ السَّيِّاٰتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهٗ ۭ وَذٰلِكَ هُوَ

نگه داشتی تو | از تکالیف | به آن روز | هر آینه | توبه اور حم کردی | واین است

روز از تکالیف نجات دادی پس باوی بسیار رحم کردی و این بسیار بزرگ

الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝۹ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ

کامیابی | بزرگ | هر آینه | آنانیکه | کفر کردند | به ایشان آواز کرده میشود | که ناراضی

کامیابی است' هر آینه آنانیکه کفر کردند به ایشان این آواز کرده میشود که چنانچه

اللّٰهِ اَكْبَرُ مِنْ مَّقْتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ اِذْ تُدْعَوْنَ اِلَى الْاِيْمَانِ

خدا | بسیار بزرگ است | از ناراضی شما | بر نفس خود | وقتیکه | شما خوانده میشوید | بسوی ایمان

(امروز) که شما از خود نفرت دارید' از این زیاد نفرت خدا میکرد از شما که شمارا بسوی ایمان دعوت میداد' و شما

فَتَكْفُرُوْنَ ۝۱۰ قَالُوْا رَبَّنَآ اَمَتَّنَا اثْنَتَيْنِ وَاَحْيَيْتَنَا

پس شما انکار میکردید | ایشان میگویند | ای رب ما! | بمیراندی مارا | دوبار | وزنده گردانیدی مارا

انکار میکردید ایشان گویند ای رب ما! مارا دوباره بمیراندی' و دوبار زنده گردانیدی

اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوْبِنَا فَهَلْ اِلٰى خُرُوْجٍ مِّنْ سَبِيْلٍ ۝۱۱

دوبار | پس اقرار کردیم ما | به گناهان خود | پس آیا | بسوی بیرون رفتن | راهی است؟

اکنون ما از خطاهای خود اعتراف میکنیم اکنون از این عذاب کدام راه نجات است؟

ذٰلِكُمْ بِاَنَّهٗٓ اِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهٗ كَفَرْتُمْ ۚ وَاِنْ يُّشْرَكْ بِهٖ

این بشما | بخاطر این است که وقتیکه | خوانده میشد | الله یک | شما انکار میکردید | واگر شرک کرده میشد به او

بخاطر این جزا داده میشود وقتیکه تنها نام خدا گرفته میشد شما از آن انکار میکردید' و اگر به وی شرک میشد

تُؤْمِنُوْا ۭ فَالْحُكْمُ لِلّٰهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيْرِ ۝۱۲ هُوَ الَّذِيْ يُرِيْكُمْ

قبول میکردید آن را | پس حکم | خدا راست | که بلند قدر | بزرگ است | او است آنکه | مینماید بشما

باز آن قبول میکردید پس امروز این فیصله خداوند است که بسیار بزرگ است و بلند قدر است' خداوند آن ذات است که بشما

اٰيٰتِهٖ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاۗءِ رِزْقًا ۭ وَمَا يَتَذَكَّرُ اِلَّا مَنْ

نشانه های خود | و فرود می آرد | بشما | از آسمان | رزق | و نصیحت قبول نمی کند | مگر | آنکه

نشانه های خود مینماید' و از بالا بشما رزق فرود می آرد و نصیحت تنها آن مردم قبول میکنند

يُّنِيْبُ ۝۱۳ فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ

رجوع میکند | پس یاد کنید | الله را | خالص کنندگان | برای او | عبادت | اگرچه | خوش نمیدارند

که به خدا رجوع میکنند' پس شما به عقیده صفا و درست به خدا دعاء کنید اگرچه به کافران

الْكٰفِرُوْنَ ۝۱۴ رَفِيْعُ الدَّرَجٰتِ ذُو الْعَرْشِ ۚ يُلْقِي الرُّوْحَ

کافران | (او) بلند | درجات والا | مالک عرش | می افگند | روح

بد میرد او بلند کننده درجات است' مالک عرش است او که در بندگان خود

مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهٖ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ⑮

بحکم خود | بر کسیکه | او بخواهد | از بندگان خود | تا بترساند | از روز ملاقات

به کسی بخواهد، پس بروی حکم خود می فرستد که او مردم را از روز ملاقات (حشر) بترساند

يَوْمَ هُمْ بٰرِزُوْنَ ۚ لَا يَخْفٰى عَلَى اللّٰهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۗ لِمَنِ

روز یکه ایشان | بیرون آیند | پنهان نباشد | برخدا | از ایشان | هیچ چیز | کرا

روز یکه همه مردم از قبرها بیرون می آید، هیچ سخن ایشان از خداوند پنهان نباشد (پرسیده میشود)

الْمُلْكُ الْيَوْمَ ۖ لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ⑯ اَلْيَوْمَ تُجْزٰى كُلُّ

حکومت است | امروز | خدار است | که یگانه | غالب است | امروز | بدله داده میشود | هر

امروز حکومت کرا است؟ فقط تنها حکومت خداوند است که یک است و غالب است، امروز هر کسی را بدله عمل

نَفْسٍۢ بِمَا كَسَبَتْ ۗ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ۗ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ

نفس را | از آن چه | او کرده است | نیست هیچ ظالم | امروز | هر آینه | خدا | تیز

او داده میشود (و بر کسی) امروز هیچ ظلم کرده نه میشود هر آینه خداوند زود

الْحِسَابِ ⑰ وَاَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْاٰزِفَةِ اِذِ الْقُلُوْبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ

حساب گیرنده است | وبترسان ایشان را | از روز نزدیک آمدن | وقتیکه دلها | تا دهان بیاید

حساب گیرنده است و (ای پیغمبر! تو) ایشان را از روز نزدیک آمدن عذاب بترسان که دلها تا دهن برسد

كٰظِمِيْنَ ۚ مَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ حَمِيْمٍ وَّلَا شَفِيْعٍ يُّطَاعُ ⑱

به سبب غم | نباشد | ظالمان را | کدام دوست | ونه کدام سفارشی | که سخن او قبول کرده شود

و ارواح (از غم) کوتاه و تنگ میباشد (و برآن روز) ظالمان را کسی دوست نباشد و نه کدام شفاعت کننده که سخن او قبول کرده شود

يَعْلَمُ خَآئِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُوْرُ ⑲ وَاللّٰهُ

او دانا است | به خیانت | چشمها | و برآنچه | پنهان میدارد | سینه ها | وخدا

خداوند به خیانت چشمها، و به رازهای پنهان سینه خوب میداند و خداوند متعال

يَقْضِيْ بِالْحَقِّ ۗ وَالَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ لَا يَقْضُوْنَ

فیصله میکند | به انصاف | و آنانیکه | میخواهند | بجز از وی | ایشان فیصله کرده نه میتوانند

به انصاف فیصله میکند، و ایشان که بجز از وی دیگران را می پرستند ایشان هیچ فیصله را

بِشَيْءٍ ۗ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ⑳ اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا

از هیچ چیز | هر آینه | خدا | اوست شنوا | بینا | آیا ایشان سیر نکردند

کرده نه میتوانند، هر آینه خداوند شنوا و دانا است، آیا این مردم در زمین

فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ كَانُوْا

در زمین | تا میدیدند | چگونه | بود | انجام | آنانیکه | بودند

سیر نکردند که ببینند، که از ایشان مردم سابقه (که از حق منکر بودند) چه انجام

ع ۲ ۱۱ ۷

مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ

پیش از ایشان | بودند آنها | زیاد سخت | از ایشان | در قوت | و در نشانه ها | در زمین

شد؟ آنها از ایشان در طاقت، و به روی زمین در نشانه ها گذاشتن زیاد بودند

فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ

پس گرفتند ایشان را | خدا | به گناهان ایشان | ونبود | ایشان را | از خدا | هیچ کسی

پس خداوند ایشان را در گناهان خود گرفتند و هیچ کسی ایشان را از عذاب خداوند

وَاقٍ ﴿٢١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا

نجات دهنده | این | زیرا که ایشان | می آمد به ایشان | پیغمبران ایشان | به نشانه ها | پس انکار کردند

نجات ندادند، زیرا که ایشان را پیغمبران خود نشانه های آشکارا می آوردند مگر آنها از آن انکار می کردند

فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا

پس گرفتند ایشان را | خدا | هرآینه او | توانا | سخت عذاب والا است | وهرآینه فرستاده بودیم ما

پس خداوند ایشان را گرفتند، هر آینه او بسیار قوی است و سخت عذاب دهنده است و ما موسیٰ را

مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢٣﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ

موسیٰ | به نشانه های خود | و به دلیل | آشکارا | بسوی | فرعون | وهامان

با نشانه های خود و به دلیل آشکارا فرستاده بودیم (یعنی ما اورا) به فرعون، هامان، و قارون با پیغام حق

وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ

وقارون | گفتند | جادوگر است | دروغ گوی | بازوقتیکه | اوآمد به ایشان | به این حق

فرستادیم ایشان گفتند این جادوگر است بزرگ و بسیار دروغ گوی، وقتیکه موسیٰ از طرف ما دین حق

مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ

از طرف ما | ایشان گفتند | بکشید | پسران | آنانیکه | ایمان آوردند | همراه او

آورد، ایشان گفتند آنانیکه به وی ایمان آورده است پسران ایشان را بکشید

وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٢٥﴾

وزنده گذارید | دختران ایشان را | ونیست | تدبیر | کافران | مگر | ناکام

و دختران اش را زنده بگذارید و تدبیر کافران بی اثر شد

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي

وگفت | فرعون | بگذارید مرا | تا بکشم | موسیٰ را | وباید که بخواند | رب خود را | هرآینه من

فرعون گفت مرا بگذارید تا موسیٰ را بکشم و باز او رب خود را برای مدد بخواهد نزد من

أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ

میترسم | که | او بدل کند | دین شمارا | یا اینکه | او آشکارا کند | در زمین

این فکر است که دین شمارا بدل نکند و یا در ملک خرابی دیگری

ع ۴/۸

الْفَسَادَ ﴿۲۶﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ

فساد | وگفت | موسیٰ | هرآینه من پناه گرفتم | به رب خود | وبه رب شما

پیدا کند موسیٰ گفت: من از رب خود از رب شما پناه میخواهم

مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿۲۷﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ

ازهر | متکبر | که ایمان ندارد | به روز | حساب | وگفت | مرد | مؤمن

از هر متکبر که به روز حساب یقین ندارد، و از قوم فرعون یک مرد مؤمن گفت

مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ

ازقوم | فرعون | که پنهان میداشت | ایمان خودرا | آیا میکشید مردی را | که او میگوید

که ایمان خود را پنهان میداشت، آیا شما چنین مردی را می کشید که او میگوید

رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ ۖ وَإِنْ يَكُ

که رب من | الله است | وهرآینه اوآورده است | دلائل روشن | از رب شما | واگر او میبود

که رب من الله است، و برای شما از طرف رب خود دلائل آشکارا آورده است، و اگر او

كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ ۖ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِبْكُمْ بَعْضُ

دروغ گو | پس بروی است | وبال دروغ وی | واگر باشد وی | راست | میرسد بشما | بعض

دروغ گوی باشد، پس وبال دروغ وی هم بروی میباشد و اگر اوراستگوی باشد پس بعضی پیشگوئی او برشما

الَّذِي يَعِدُكُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ

آن عذاب که | وعده میکند بشما | هرآینه خدا | راه نمینماید | آن راکه | ازحدتجاوزکننده

نازل میشود، خداوند (ج) راه نمینماید آن کسی را که از حد تجاوز کننده

كَذَّابٌ ﴿۲۸﴾ يَا قَوْمِ لَكُمُ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ

دروغ گوی باشد | ای قوم من! | شمارا | بادشاهی است | امروز | غالب هستید | درزمین

و دروغ گو بزرگ میباشد، ای برادران من! امروز پادشاهی شمارا است، که دراین ملک حاکم هستید

فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا ۚ قَالَ فِرْعَوْنُ

پس که | نصرت دهد مارا | ازعذاب | خدا | اگر آن بیاید بما | گفت | فرعون

پس اگر عذاب خداوند بیاید، پس کیست که مارا از عذاب خداوند نجات دهد؟ فرعون گفت

مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ

تصویب نه میکنم بشما | مگر | آنچه | که میدانم | وبشماراه نمی نمایم | مگر | راه

من بشما تنها آن و ای میدهم که به من راست معلوم میشود راه دیگری نه مگر فقط راه پر از مصلحت

الرَّشَادِ ﴿۲۹﴾ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ

راستی | وگفت | آن کسی که | ایمان آورد | ای قوم من! | هرآینه من میترسم | برشما

بشما مینمایم و آن مردیکه ایمان آورده بود گفت ای برادران من! نزد من اندیشه است که مانند

مِّثْلَ يَوْمِ الْاَحْزَابِ ﴿٣٠﴾ مِثْلَ دَاْبِ قَوْمِ نُوْحٍ وَّعَادٍ وَّثَمُوْدَ
مانندروزهای گروه های سابقه | مانند | صورت حال | قوم | نوح | وعاد | وثمود
امتهای دیگری بشما یک روز بیاید که مانند قوم نوح و عادؑ و ثمودؑ و آنانیکه بعد از ایشان بودند

وَالَّذِيْنَ مِنْۢ بَعْدِهِمْ ۚ وَمَا اللّٰهُ يُرِيْدُ ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ ﴿٣١﴾ وَيٰقَوْمِ
وآنانیکه | بعدازآن بودند | وخدانمی خواهد | ظلم کردن | بربندگان خود | وای قوم من!
کدام حالات که به ایشان آمده بودند، و خداوند (ج) بر بندگان خود مانند ذره هم ستم نه میکند و ای برادران من!

اِنِّيْٓ اَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٣٢﴾ يَوْمَ تُوَلُّوْنَ مُدْبِرِيْنَ ۚ
هرآینه من! | میترسم | برشما | ازروزهای نداء | روزیکه | شمافرارمیکنید | به پشت
نزد من اندیشه روز ندا است، روزیکه شما بطرف پشت فرار میکنید

مَا لَكُمْ مِّنَ اللّٰهِ مِنْ عَاصِمٍ ۚ وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ
نباشدشمارا | ازجانب خدا | کسی نجات دهنده | وهرکه را | بی راه کند | خدا | پس نیست اورا
هیچ کسی شمارا از خداوند متعال (ج) نجات دهنده نباشد و هرکرا خداوند بی راه کند، اورا هیچ کسی به راه

مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ يُوْسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنٰتِ فَمَا زِلْتُمْ
کسی راه نما | وهرآینه آمده بودبشما | یوسف | پیش ازاین | به نشانه های واضح | پس همیشه بودیدشما
کرده نه میتواند، و قبل از این یوسف بشما دلائل واضح آورده بود شما درباره سخنهای او هم

فِيْ شَكٍّ مِّمَّا جَآءَكُمْ بِهٖ ۗ حَتّٰٓى اِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ
درشک | ازآنچه | اوآورده بودبشما | تاآنکه | اومرد | گفتید
درشک بودید، تااینکه او مرد شما گفتید

لَنْ يَّبْعَثَ اللّٰهُ مِنْۢ بَعْدِهٖ رَسُوْلًا ۚ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ مَنْ هُوَ
هرگزنه خواهد فرستاد | خدا | بعدازوی | پیغمبر | همچنین | گمراه میکند | خدا | آن کسی که باشد
هرگز خداوند بعد از این پیغمبری را نه فرستاد هم چنین خداوند از حد تجاوز کنان، و شک کنندگان مردم را

مُسْرِفٌ مُّرْتَابُ ﴿٣٤﴾ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْٓ اٰيٰتِ اللّٰهِ بِغَيْرِ
ازحدگذرنده | شک کننده | آنانیکه | مجادله میکنند | درآیات خدا | بدون
از هدایت محروم می سازند، آنانیکه درآیات خداوند بدون از کدام دلیل که به ایشان

سُلْطٰنٍ اَتٰىهُمْ ۗ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ وَعِنْدَ الَّذِيْنَ
کدام دلیل | که آمده باشدبه ایشان | بسیار | ناخوش است | نزدخدا | ونزد | آن مردم که
آمده باشد، خصومت میکنند (این) نزد خداوند و نزد مؤمنان بسیار

اٰمَنُوْا ۗ كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾
ایمان آوردند | همچنان | مهرمی نهد | خدا | به هردل | متکبر | سرکش
سخن ناپسندیده است هم چنان خداوند بردل هر بنده جابر و مغرور مهر می نهد

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يٰهَامٰنُ ابْنِ لِيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْٓ اَبْلُغُ

وگفت | فرعون | ای هامان! | بساز | مرا | یک محل | برای اینکه من | برسم

و فرعون گفت که ای هامان! برایم یک محل بلند بساز شاید من (براین بالا رفتن

الْاَسْبَابَ ﴿۳۶﴾ اَسْبَابَ السَّمٰوٰتِ فَاَطَّلِعَ اِلٰٓى اِلٰهِ مُوْسٰى وَاِنِّيْ

راه هارا | که راه است | از آسمانها | که ببینم | بطرف معبود موسیٰ | وهر آینه من

به آن راه ها برسم) که به راه های آسمان یک جای میشود باز خداء موسیٰ را ببینم و من این موسیٰ را

لَاَظُنُّهٗ كَاذِبًا ۭ وَكَذٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوْٓءُ عَمَلِهٖ وَصُدَّ

گمان میکنم به او | دروغ گو | وهم چنین | شائسته معلوم شد | فرعون را | بد | عمل او | واو منع کرده شد

دروغ گوی می بینم، و هم چنین به فرعون کارهای بد خود شائسته معلوم میشد و از راه درست

عَنِ السَّبِيْلِ ۭ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ اِلَّا فِيْ تَبَابٍ ﴿۳۷﴾ وَقَالَ الَّذِيْٓ

از راه درست | ونبود | تدبیر | فرعون | مگر | در تباهی | وگفت | آن مرد که

محروم بوذ، و هر تدبیر فرعون در تباهی بوذ و آن کسیکه ایمان آورده بود

اٰمَنَ يٰقَوْمِ اتَّبِعُوْنِ اَهْدِكُمْ سَبِيْلَ الرَّشَادِ ﴿۳۸﴾ يٰقَوْمِ

ایمان آورد | ای قوم من! | پیروی کنید مرا | راه نمایم بشما | راه | راستی | ای قوم من!

او گفت ای قوم من! شما به راه من بروید، من بشما راه نیکی مینمایم ای قوم من!

اِنَّمَا هٰذِهِ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ ۡ وَّاِنَّ الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿۳۹﴾

هر آینه این | زندگی دنیا است | فائده عارضی است | وهر آینه | آخرت | خانه راحت است

این زندگی دنیا تنها لذت چند روزه است (و جای سکونت اصلی آخرت است

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰٓى اِلَّا مِثْلَهَا ۚ وَمَنْ عَمِلَ

هر که | عمل کرد | بد | بدله داده نمی شود | مگر برابر آن | وهر که | عمل کرد

کسیکه گناه میکند پس به وی بدله پوره داده میشود و کسیکه عمل نیک

صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَاُولٰٓىِٕكَ يَدْخُلُوْنَ

نیک | آن مرد باشد | یا زن | واو | مؤمن باشد | پس این گروه است | که داخل میشوند

بکند مرد باشد و یا زن و او با ایمان هم باشد پس به جنت

الْجَنَّةَ يُرْزَقُوْنَ فِيْهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿۴۰﴾ وَيٰقَوْمِ مَا لِيْٓ

به جنت | رزق داده میشود به ایشان | درآن | بی حساب | وای قوم من! | چیست مرا

میدارید، و درآن جای به ایشان رزق بی حساب داده میشود او گفت) ای قوم من! چیست

اَدْعُوْكُمْ اِلَى النَّجٰوةِ وَتَدْعُوْنَنِيْٓ اِلَى النَّارِ ﴿۴۱﴾

میخواهم شمارا | بسوی نجات | وشما میخواهید مرا | بسوی جهنم

که من شما را بسوی نجات میخواهم و شما من را بسوی جهنم میخواهید

ع ۴ ۱۰ ۹

النصف

تَدْعُوْنَنِیْ لِاَكْفُرَ بِاللّٰهِ وَاُشْرِكَ بِهٖ مَا لَیْسَ لِیْ بِهٖ عِلْمٌ

میخوانید مرا | که من انکار کنم | به خدا | وشریک آرم | به وی | آن چه | نیست مارا به آن | کدام علم

شما مرا به این سخن دعوت میکنید که از خداوند انکار کنم و چنین چیزها شریک کنم که مرا به آن هیچ دلیل نیست

وَاَنَا اَدْعُوْكُمْ اِلَى الْعَزِیْزِ الْغَفَّارِ ﴿۴۲﴾ لَا جَرَمَ اَنَّمَا

ومن | میخواهم شمارا | بسوی ذات غالب | بخشنده | هیچ شک نیست | هرآینه آن چیز

و من شمارا بسوی خداوند غالب و بخشنده میخواهم این سخن معلوم است که شما مرا که بکدام چیز

تَدْعُوْنَنِیْۤ اِلَیْهِ لَیْسَ لَهٗ دَعْوَةٌ فِی الدُّنْیَا وَلَا فِی الْاٰخِرَةِ

که میخوانید مارا به آن | نیست اورا | دعوت | دردنیا | ونه | درآخرت

میخوانید، او نه دردنیا و نه درآخرت لائق دعوت است

وَاَنَّ مَرَدَّنَاۤ اِلَى اللّٰهِ وَاَنَّ الْمُسْرِفِیْنَ هُمْ اَصْحٰبُ النَّارِ ﴿۴۳﴾

واینکه | مارا بازگشت است | بسوی خدا | واینکه | تجاوزکنندگان | ایشان است | اهل دوزخ

و اینکه باز گشت همه ما بسوی خداوند است، و از حد تجاوز کنندگان هم اهل جهنم است

فَسَتَذْكُرُوْنَ مَاۤ اَقُوْلُ لَكُمْ ؕ وَاُفَوِّضُ اَمْرِیْۤ اِلَى اللّٰهِ ؕ

پس به زودی یاد کنید | آن چیز | که من بیگویم بشما | ومن می سپارم | معامله خود | به خدا

و آن وقت دور نیست که سخن مرا یاد کنید و من معامله خود را به خدا می سپرم

اِنَّ اللّٰهَ بَصِیْرٌۢ بِالْعِبَادِ ﴿۴۴﴾ فَوَقٰىهُ اللّٰهُ سَیِّاٰتِ مَا مَكَرُوْا

هرآینه خدا | می بیند | بندگان را | پس نجات داد اورا | خدا | ازشر | آن تدبیر که ایشان کرده بودند

هر آینه خداوند بندگان خود را می بیند، و خداوند آن مؤمن را از فریبهای ایشان نجات داد

وَحَاقَ بِاٰلِ فِرْعَوْنَ سُوْٓءُ الْعَذَابِ ﴿۴۵﴾ ۚ اَلنَّارُ یُعْرَضُوْنَ

وگیرد کرد | فرعونیان را | خراب | عذاب | آن آتش است | که پیش کرده میشود آنها

و به فرعونیان عذاب خراب نازل شد ایشان صبح و شام

عَلَیْهَا غُدُوًّا وَّعَشِیًّا ۚ وَیَوْمَ تَقُوْمُ السَّاعَةُ ۫ اَدْخِلُوْۤا

درروی آن | صبح | وشام | وروزیکه | قائم گردد | قیامت | (حکم میشود) داخل کنید

به عذاب پیش کرده میشوذ و روزیکه قیامت قائم گردد (حکم کرده میشود که) دوستان فرعون

اٰلَ فِرْعَوْنَ اَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿۴۶﴾ وَاِذْ یَتَحَآجُّوْنَ فِی النَّارِ

فرعونیان را | درسخت | عذاب | وقتیکه | مجادله میکنند | درآتش

به سخت عذاب داخل کنید، وقتیکه ایشان در جهنم یکی بادیگری خصومت میکنند

فَیَقُوْلُ الضُّعَفٰٓؤُا لِلَّذِیْنَ اسْتَكْبَرُوْۤا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا

پس میگوید | مردم ضعیف | آن مردم را | که کبر میکردند | هرآینه ما بودیم | شمارا | تابع

مردم ضعیف به اصحاب مرتبه ها گویند ما پیروی شما میکردیم

فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا نَصِيْبًا مِّنَ النَّارِ ﴿۴۷﴾ قَالَ الَّذِيْنَ

پس آیا | شما | دور میکنید | از ما | کدام حصه | از آتش | میگوید | آنانیکه

پس آیا شما از ما کدام اندازه عذاب دور کرده میتوانید؟ بزرگان به ایشان گویند

اسْتَكْبَرُوْٓا اِنَّا كُلٌّ فِيْهَآ اِنَّ اللّٰهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿۴۸﴾

تکبر میکردند | که هرآینه ما همه | درآن هستیم | هرآینه خدا | فیصله کرده است | میان بندگان

اکنون هم ما درآن هستیم خداوند میان بندگان خود فیصله قطعی کرده است

وَقَالَ الَّذِيْنَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوْا رَبَّكُمْ

وگویند | آنانیکه | درآتش اند | به نگهبانان | جهنم | که دعاء کنید | رب خود را

و آنانیکه درجهنم است به فرشتگان محافظین جهنم گویند که شما رب خود را دعاء کنید

يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ﴿۴۹﴾ قَالُوْٓا اَوَلَمْ تَكُ تَاْتِيْكُمْ

که کم کند | از ما | یک روز | کدام عذاب | گویند (نگهبانان) | آیا نمی آمد بشما

که از ما یک روز و کم اندازه عذاب کم کند، فرشتگان به ایشان گویند آیا پیغمبران بشما نشانه های آشکارا

رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنٰتِ ؕ قَالُوْا بَلٰى ؕ قَالُوْا فَادْعُوْا ۚ وَمَا دُعٰٓؤُا

پیغمبران شما | با دنشانه های واضح | گویند | چرانی | گویند | پس دعاء کنید | ونیست دعاء

نیاورده است؟ ایشان اقرار کنند آری! آورده بودند فرشتگان گویند باز هم شما دعاء کنید و یادداشته باشید

الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿۵۰﴾ ع اِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِيْنَ

کافران | مگر | درتباهی | هرآینه ما | هرآینه مدد میکنیم | پیغمبران خود را | و آن مردم را

که دعاء کافران همیشه بی اثر میباشد ما پیغمبران خود را و آنانیکه ایمان آوردند

اٰمَنُوْا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُوْمُ الْاَشْهَادُ ﴿۵۱﴾ يَوْمَ

که ایمان آوردند | درزندگی دنیا | وروزیکه | ایستاده شوند | گواهان | روزیکه

امداد ایشان میکنیم هم در دنیا و هم درآن روز که گواهان بر انگیخته میشود برای گواهی روزیکه

لَا يَنْفَعُ الظّٰلِمِيْنَ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ

ندهد نفع | ظالمان را | عذر ایشان | وایشان را | لعنت است

ستمگاران را عذر و معذرت هیچ فائده نمیدهد و به لعنت گرفتار میباشند و ایشان را

وَلَهُمْ سُوْٓءُ الدَّارِ ﴿۵۲﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا

وایشان را | خراب خانه است | وهرآینه دادیم ما | موسیٰ را | هدایت | ووارث کردیم ما

خانه خراب جهنم است، و هرآینه ما به موسیٰ کتاب هدایت داده بودیم و بنی اسرائیل را

بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ الْكِتٰبَ ﴿۵۳﴾ هُدًى وَّذِكْرٰى لِاُولِي الْاَلْبَابِ ﴿۵۴﴾

بنی اسرائیل | از کتاب | که هدایت | ونصیحت بود | عاقلان را

وارثان آن کتاب ساختیم که برای عقلمندان هدایت و نصیحت بود

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ

پس صبر کن | هر آینه | وعده | خدا | راست است | ومعافی بخواه | گناه خودرا | وپاکی بیان کن

پس تو صبر کن، هر آینه وعده خداوند راست است و (از کوتاهی خود) از خدا معافی بخواه و صبح

بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿۵۵﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ

به حمد رب خود | شام | وصبح | هر آینه | آنانیکه | مجادله میکنند

و شام رب خود را پاکی بیان کن و در تعریف او باشد آنانیکه بدون کدام دلیل درآیات خداوند

فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ

درآیات خدا | بدون | (کدام) دلیل | که آمده به ایشان | نیست | دردلهای ایشان

خصومت میکنند، آنکه به ایشان از طرف خداوند رسیده باشد دردلهای ایشان چیزی نیست غیر از

إِلَّا كِبْرٌ مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ

مگر غرور | نیست ایشان | رسیدنی به آن | پس پناه بخواه | به خدا | هر آینه اوست | شنوا

کبر مگر ایشان به آن کبر هیچ وقت رسیده نمی توانند پس تو به خدا پناه بخواه او شنوا دانا است

الْبَصِيرُ ﴿۵۶﴾ لَخَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ

بینا | هر آینه پیدایش | آسمانها | وزمین | بسیار بزرگ است | از پیدایش مردم

این سخن آشکارا است که آفریدن آسمانها و زمین از آفریدن بنی آدم ها بسیار زیاد کار سنگین است

وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۵۷﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ

لیکن | اکثر مردم | نه میدانند | وبرابر نیستند | کور

مگر اکثر مردم برآن نمیدانند و کور و بینا برابر شده نمی توانند

وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ

وبینا | وآنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | ونه بدکار

و نه مؤمن نیکوکار و نه بدکار (برابر شده میتوانند)

قَلِيلًا مَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿۵۸﴾ إِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا

اندک | پندمی پذیرید | هر آینه | قیامت | آمدنی است | نیست شک | درآن

شما مردم بسیار کم نصیحت قبول میکنید، قیامت هر آینه می آید درآن شک نیست

وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۵۹﴾ وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي

لیکن | اکثر | مردم | ایمان نمی دارند | گفت | رب شما | دعاء کنید

مگر اکثر مردم این سخن را قبول نمیدارند و رب شما فرموده است که مرا دعاء کنید

أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي

که قبول کنم | شمارا | هر آینه | آنانیکه | تکبر میکنند | ازعبادت من

من دعاء شمارا قبول میکنم هر آینه آنانیکه از عبادت من تکبر میکنند

سَيَدۡخُلُوۡنَ جَهَنَّمَ دٰخِرِيۡنَ ﴿۶۰﴾ اَللّٰهُ الَّذِىۡ جَعَلَ لَكُمُ

بزودی درآیند | دردوزخ | ذلیل | الله | آن است که | آفرید | شمارا

ایشان درحالت ذلت به جهنم میدرانید خداوند آن ذات است که بشما شب

الَّيۡلَ لِتَسۡكُنُوۡا فِيۡهِ وَالنَّهَارَ مُبۡصِرًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوۡ فَضۡلٍ

شب | تا آرام کنید | درآن | وروز | روشن | هرآینه | خدا | خداوند فضل است

آفرید تاکه درآن آرام کنید، و روز را روشن گردانیده است هر آینه خداوند به مردم بسیار

عَلَى النَّاسِ وَلٰـكِنَّ اَكۡثَرَ النَّاسِ لَا يَشۡكُرُوۡنَ ﴿۶۱﴾ ذٰ لِكُمُ

برمردم | لیکن | اکثر | مردم | شکرنمی کنند | هم این

مهربانی کرده است، مگر اکثر مردم شکر نه میکنند این الله است

اللّٰهُ رَبُّكُمۡ خَالِقُ كُلِّ شَىۡءٍ ۘ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۖ فَاَنّٰى

الله | رب شما است | پیدا کننده | هرچیز | نیست معبودی | مگر اوست | پس کجا

که رب شما است، پیدا کننده هر چیزی است، بجز از وی کسی لائق عبادت نیست، پس شما

تُؤۡفَكُوۡنَ ﴿۶۲﴾ كَذٰلِكَ يُؤۡفَكُ الَّذِيۡنَ كَانُوۡا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ

منصرف کرده میشوید؟ | هم چنین | منصرف کرده میشد | آنانیکه | بودند به آیات خدا

بکدام طرف برگردانیده شده اید؟ هم چنین آن مردم هم به یک طرف روان بودند که از آیات خداوند

يَجۡحَدُوۡنَ ﴿۶۳﴾ اَللّٰهُ الَّذِىۡ جَعَلَ لَـكُمُ الۡاَرۡضَ قَرَارًا

انکارمیکردند | خدا | آنست که | گردانید | برای شما | زمین | قرار

انکار میکردند، خداوند آن ذات است که برای شما زمین را جای قرار گردانیده است

وَّالسَّمَآءَ بِنَآءً وَّصَوَّرَكُمۡ فَاَحۡسَنَ صُوَرَكُمۡ وَرَزَقَكُمۡ

وآسمان | سقف | وصورت داد شمارا | پس نیکو ساخت | صورتهای شمارا | وروزی داد شمارا

و آسمان را سقف گردانیده است، و صورتهای شما را ساخته است پس چه خوب صورتها داده است، و خوب چیزهای پاکیزه

مِّنَ الطَّيِّبٰتِ ؕ ذٰ لِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمۡ ۖۚ فَتَبٰـرَكَ اللّٰهُ رَبُّ

از چیزهای پاکیزه | هم این الله | رب شما است | پس بسیار بابرکت است | خدا | که رب است

برای خوراک شما داده است، این خداوند رب شما است خداوند بسیار بابرکت است که پرورش کننده هم

الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿۶۴﴾ هُوَ الۡحَـىُّ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَادۡعُوۡهُ مُخۡلِصِيۡنَ

از همه عالم | اوست | زنده | نیست معبود | مگر اوست | پس عبادت کنید شما اورا | خالص کنندگان

مخلوقات است، او همیشه زنده است، بجز از وی معبود دیگری نیست پس شما به اخلاص

لَـهُ الدِّيۡنَ ؕ اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ﴿۶۵﴾ قُلۡ

اورا | عبادت | همه ثناء | خدارا است | که رب است | همه عالم را | بگو

اورا بخوانید، همه ثناء خداوند را است، که رب همه عالم است، ای پیغمبر! تو بگو

إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

هرآینه من | منع کرده شدم | (از این سخن) که من عبادت کنم آن را که | شما عبادت می کنید آن را | بجز | خدا

من از این منع شده ایم که من بجز از خدا به معبودان شما عبادت کنم

لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ

وقتیکه | آمده است بمن | نشانه های آشکارا | از جانب رب من | و به من حکم شده است | که من تابعدار شوم

بااینکه برایم از جانب رب خود نشانه های آشکارا رسیده است و به من این حکم شده است که بسوی رب العالمین

لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ

به پروردگار عالمیان | هم اوست | آنکه | آفرید شمارا | از خاک | باز

سر خود را خم کنم، خداوند آن ذات است که شمارا از خاک آفرید باز از

مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ

از نطفه | باز | از خون جمع شده | باز | بیرون می آرد شمارا | اطفال | باز

یک قطرهٔ آب، باز از قطعهٔ خون جمع شده، باز درحالت طفل از شکم مادر بیرون می آرد باز که

لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ

تا برسید | طاقت خود را | باز | تا شوید شما | پیران | و برخی از شما | آن است که

به طاقت جوانی خود برسید، باز که شوید پیران و برخی درشما قبل

يُتَوَفَّىٰ مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

می میرند | پیش از این | و که شما برسید | به موعد مقرره | و برای اینکه شما | از عقل کار گیرید

بمیرد و برای اینکه همهٔ شما به وقت مقرره خود برسید و که از فهم کار بگیرید

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا

او | آن ذات است که | زنده میکند | ومیراند | پس وقتیکه | او فیصله میکند | کدام کاری را | پس تنها این

خداوند آن ذات است که زنده میکند و میمیراند، وقتیکه او یک کردن بخواهد میگوید

يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ

میگوید | اورا | که شو | پس میشود | آیا ندیدی تو! | آن مردم را | که مجادله میکنند

شو پس میشود، آیا تو به آن مردم نه می بینی که درباره آیات خداوند

فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا

در آیات خدا | کدام طرف | منصرف کرده میشوند؟ | آنانیکه | تکذیب کردند | به کتاب | و آن چیزی را

خصومت میکنند ایشان بکدام طرف میروند؟ آنانیکه این کتاب را تکذیب کردند (و آن کتب و احکام)

أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾ إِذِ الْأَغْلَالُ

که فرستادیم به آن | رسولان خود | پس زود میدانند | وقتیکه | طوقها باشند

که بدست پیغمبران فرستاده ایم، زود است که بدانند که در گردن های ایشان طوقها

ع ۸ منزل ۶

فِيٓ أَعۡنَٰقِهِمۡ وَٱلسَّلَٰسِلُ يُسۡحَبُونَ ﴿٧١﴾ فِي ٱلۡحَمِيمِ ثُمَّ فِي ٱلنَّارِ

در گردن های ایشان | وزنجیرها | کشیده میشوند | در آب گرم | باز | در آتش

و زنجیرها باشد، کشی کرده میشوند در آب گرم باز در آتش

يُسۡجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمۡ أَيۡنَ مَا كُنتُمۡ تُشۡرِكُونَ ﴿٧٣﴾

سوختانده میشوند | باز گفته میشود | ایشان را | کجا است | آن چیز | که بودید که شریک میکردید

سوختانده میشوند، باز از ایشان پرسیده میشوند که (امروز) آن شرکاء شما چه شدند؟

مِن دُونِ ٱللَّهِۖ قَالُواْ ضَلُّواْ عَنَّا بَل لَّمۡ نَكُن نَّدۡعُواْ

بجز خدا | ایشان گویند | گم شدند | از ما | بلکه | ما عبادت نمی کردیم

که بجز از خدا آن میساختید، ایشان گویند هم ایشان از ما گم شدند بلکه ما قبل ازین

مِن قَبۡلُ شَيۡـٔٗاۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾ ذَٰلِكُم

پیش ازاین | چیزی را | هم چنین | گمراه میکند | خدا | کافران را | این (عذاب) بشما

عبادت هیچ کسی را نمیکردیم، هم چنان خداوند کافران را در گمراهی میماند اکنون بدله آن سخن است

بِمَا كُنتُمۡ تَفۡرَحُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَبِمَا كُنتُمۡ

بخاطر این است | که شما | خوشحال میشدید | در زمین | برناحق | وبسبب آن که | شما

که شما در دنیا برناحق خوشحالی میکردید، و این بدله آن است که شما برخود

تَمۡرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ٱدۡخُلُوٓاْ أَبۡوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ فَبِئۡسَ

غرور میکردید | داخل شوید شما | دروازه ها | جهنم | همیشه اید | در آن | پس بد است

غرور میکردید، اکنون به دروازه های جهنم داخل شوید همیشه در آن هستید جای مردم متکبرین بسیار

مَثۡوَى ٱلۡمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾ فَٱصۡبِرۡ إِنَّ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٞۚ

جای | متکبرین | پس صبر کن | هر آینه | وعده | خدا | راست است

بد است (ای نبی!) تو صبر کن هر آینه وعده خدا درست و راست است پس ما

فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعۡضَ ٱلَّذِي نَعِدُهُمۡ أَوۡ نَتَوَفَّيَنَّكَ

پس اگر | بنمایم بتو | برخی حصه از آن عذاب | که | ما وعده میکنیم به ایشان | یا | قبض کنیم روح ترا

که با ایشان وعده کدام جزا میکنیم، اگر حصه اندک آن بتو بنمایم و یا اگر تو را (قبل از آشکاره نمودن آن)

فَإِلَيۡنَا يُرۡجَعُونَ ﴿٧٧﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلٗا مِّن قَبۡلِكَ

پس بسوی ما | ایشان برگردانیده میشوند | وفرستاده بودیم ما | پیغمبران | پیش ازاین

وفات کنیم (پس به هر صورت) بازگشت همهٔ شما بسوی ما است و ما قبل از تو بسیار پیغمبران را فرستاده بودیم

مِنۡهُم مَّن قَصَصۡنَا عَلَيۡكَ وَمِنۡهُم مَّن لَّمۡ نَقۡصُصۡ

برخی از ایشان | آن است که | بیان کردیم حال ایشان | برتو | وبرخی آن است که | که بیان نکردیم

که قصه های بعضی از ایشان بتو بیان کردیم و قصه های بعضی از ایشان بتو بیان

عَلَيْكَ ؕ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ اَنْ يَّاْتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ ۚ

برتو | ونبود(حق) | ازهیچ پیغمبر | که اوبیارد | معجزه | مگر | به حکم خدا

نکردیم، و هر پیغمبر که کدام نشانه را پیش کرده است پس به اذن خداوند پیش کرده است

فَاِذَا جَآءَ اَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ

بازوقتیکه | آمد | حکم | خدا | فیصله کرده شد | به انصاف | ودرخساره شدند

پس وقتیکه حکم خداوند بیاید، پس فیصله درست کرده میشود و این دوستان باطل درخساره

هُنَالِكَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿٧٨﴾ اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَنْعَامَ

آن وقت | اهل باطل | الله | آن ذات است که | آفرید | شمارا | حیوانات

میمانند، خداوند آن ذات است که برای شما قسم قسم حیوانات آفریده است که بر بعضی از ایشان

لِتَرْكَبُوْا مِنْهَا وَمِنْهَا تَاْكُلُوْنَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيْهَا مَنَافِعُ

تاسوارشوید | به برخی ازآن | وبعضی ازآن | شما میخورید | وبرای شما | درآن | فوائد بسیار است

شما سوار میشوید، و از بعضی خوراک میکنید، و برای شما درآن فوائد بسیار دیگری هم است و که مراد دلهای

وَلِتَبْلُغُوْا عَلَيْهَا حَاجَةً فِيْ صُدُوْرِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ

وکه برسید شما | برآنها | حاجت خود | که درسینه های شما است | وبرحیوانات | وبرکشتی ها

خود هم برآن پوره کنید و براین حیوانات، و کشتیها شما

تُحْمَلُوْنَ ﴿٨٠﴾ؕ وَيُرِيْكُمْ اٰيٰتِهٖ ۖ فَاَيَّ اٰيٰتِ اللّٰهِ تُنْكِرُوْنَ ﴿٨١﴾

شما سوار کرده میشوید | واو مینماید بشما | نشانه های خود | پس ازکدام | نشانه های خدا | شما انکار میکنید

سوار شوید، و او قدرتهای دیگری هم بشما مینماید پس شما از کدام قدرتهای خداوند انکار میکنید؟

اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

پس آیا سیرنکردند | درزمین | که میدیدند آنها | که چگونه | بود | عاقبت

آیا ایشان در ممالک سیر نکردند که میدیدند که انجام مردم سابقه

الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ كَانُوْٓا اَكْثَرَ مِنْهُمْ وَاَشَدَّ قُوَّةً

آنانیکه | که پیش از ایشان بودند | بودند | اکثر | از ایشان | وبسیار زیاد | درقوت

چگونه شد؟ ایشان از آنها بسیار زیاد بودند و در قدرت هم زیاد بودند

وَّاٰثَارًا فِي الْاَرْضِ فَمَآ اَغْنٰى عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا

ودرنشانه ها | درزمین | پس نه آمد | به کارنه آمد | از ایشان | آن چیز که

و بروی زمین بسیار نشانه ها از ایشان باقی بود پس این منفعت ایشان به کار ایشان هیچ

يَكْسِبُوْنَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَرِحُوْا بِمَا

ایشان میکردند | پس چون | آمد ایشان را | پیغمبران ایشان | به معجزات | خوش میشدند | به آنچه

نیامد غرض اینکه وقت که پیغمبران ایشان به آنها نشانه های آشکارا آورد پس ایشان به علم خود

عِندَهُم مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ

نزد ایشان بود | از دانش | و گیر کرد | ایشان | آن (عذاب) | که ایشان به آن

ناز آغاز نمودند و بکدام چیزیکه ایشان آنرا استهزا میکردند آن از ایشان

يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ

استهزا میکردند | پس چون | ایشان دیدند | عذاب ما | گفتند | ما ایمان آوردیم | به خدا

گرد ایشان آمد باز آن مردم چون عذاب مارا دیدند گفتند که ما به خداوند یگانه ایمان آوردیم

وَحْدَهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾

که یکی است | و انکار کردیم ما | به آن چه | که ما به او | شریک میکردیم

و کدام شریکان که ما میساختیم از آن دست بردار ایم

فَلَمْ يَكُ يَنفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا ۖ سُنَّتَ اللَّهِ

پس نفع نداد ایشان را | ایمان ایشان | وقتیکه | ایشان دیدند | عذاب ما | این دستور خدا است

این ایمان به ایشان هیچ فائده نه رساند وقتیکه عذاب ما به ایشان آشکارا شد و قاعده عام خداوند است

الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ ۖ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

آنکه | گذشته است | در بندگان او | و در خساره شدند | در آن جای | کافران

آنکه درباره بندگان از سابق جاری است و در آن جای کافران درخساره شدند

ع ۱۴

سُورَةُ حٰمٓ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | أَرْبَعٌ وَخَمْسُونَ آيَةً وَسِتُّ رُكُوعَاتٍ

سوره حٰمٓ السجده در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام که مهربان بزرگ بسیار رحم کننده است | پنجاه و چهار آیت و شش رکوع است

آغاز بنام خداوند میکنم که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ﴿٢﴾ كِتَابٌ فُصِّلَتْ

حٰمٓ | (این) قرآن نازل شده است | از جانب خدائی مهربان | بسیار رحم کننده | این کتاب است | واضح کرده شده است

حٰمٓ این کتاب از جانب خداوند رحم کننده نازل شده است این یک کتاب است که آیات آن صفا صفا

آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ بَشِيرًا

آیات آن | قرآن است | در عربی | برای آن قوم | که میدانند | مژده دهنده

بیان شده است (این) کتاب در زبان عربی است برای آن مردم را که فهم دارند (این کتاب) مژده دهنده

وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٤﴾

و بیم دهنده | پس اعراض کرد | در ایشان اکثر مردم | پس ایشان | نه | میشنوند

و (از عذاب) بیم دهنده است مگر در ایشان اکثر مردم اعراض میکنند و ایشان نه میشنوند

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ

و ایشان گویند | دلهای ما | در پرده ها است | از آن چیز که | میخوانی تو ما را بسوی آن

و کافران گفتند که دلهای ما درغلاف است از آن سخن که شما ما را به آن میخواهید

وَفِيْٓ اٰذَانِنَا وَقْرٌ وَّمِنْۢ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ

و در گوشهای ما | گرانی است | و در میان ما | و میان تو | یک پرده است | پس تو عمل کن

و در گوشهای ما گرانی یعنی کری است، و میان ما و تو پرده است پس تو عمل کن

اِنَّنَا عٰمِلُوْنَ ⑤ قُلْ اِنَّمَآ اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوْحٰٓى

هرآینه ما | کار خود میکنیم | بگو | هرآینه من | یک انسان هستم | مانند شما | وحی کرده میشود

و ما هم کار خود را میکنیم (ای نبی!) تو به ایشان بگو که من هم مانند شما یک بنی آدم هستم مگر به من این

اِلَيَّ اَنَّمَآ اِلٰهُكُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ فَاسْتَقِيْمُوْٓا اِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوْهُ ؕ

بسوی من | اینکه معبود شما | معبود یک است | پس متوجه شوید | به وی | و معافی بخواهید از وی

وحی شده است که معبود شما یکی است، پس به قبول نمودن حکم او مستقیم ایستاده باشید و بخشش از او بخواهید

وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِيْنَ ⑥ الَّذِيْنَ لَا يُؤْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَهُمْ

و هلاکت است | برای مشرکین | آنانیکه | نه میدهند | زکوٰة | و ایشان

و برای مشرکین یک تباهی بزرگ مقرر است، آنانیکه زکواة نه میدهند و از

بِالْاٰخِرَةِ هُمْ كٰفِرُوْنَ ⑦ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

از آخرت هم | منکراند | هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند | و عمل کردند

آخرت منکر باشند، هر آینه آنانیکه ایمان آوردند و عمل نیک کردند

الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ⑧ قُلْ اَئِنَّكُمْ لَتَكْفُرُوْنَ

نیک | ایشان را | اجر است | که به پایان نمی رسد | بگو آیا شما | انکار میکنید

به ایشان چنین اجر مقرر است، که هیچ وقت به پایان نمی رسد تو پرس آیا شما مردم از آن ذات

بِالَّذِيْ خَلَقَ الْاَرْضَ فِيْ يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُوْنَ لَهٗٓ اَنْدَادًا ؕ

از آن ذات | که آفرید | زمین | در دو روز | و | مقرر میکنید | او را | شریک

انکار میکنید که زمین را در دو روز آفرید؟ و به وی شریکان مقرر می کنید

ذٰلِكَ رَبُّ الْعٰلَمِيْنَ ⑨ وَجَعَلَ فِيْهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا

هم این است | رب | همه جهانیان | و آفرید | در آن | کوه ها | از بالای آن

هم (این) الله رب همه جهان است، و او بر این زمین از بالای آن کوه های سنگین نهد

وَبٰرَكَ فِيْهَا وَقَدَّرَ فِيْهَآ اَقْوَاتَهَا فِيْٓ اَرْبَعَةِ اَيَّامٍ ؕ سَوَآءً

و برکت نهاد | در آن | و مقرر کرد | در آن | خوراکهای آن | در چهار روز | برابر است

و در زمین برکت نهاد، و قسم، قسم غذا ها را درآن درچهار روز تجویز کرد این چیز ها برای سوال کنندگان

لِّلسَّآئِلِيْنَ ⑩ ثُمَّ اسْتَوٰٓى اِلَى السَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ

برای سوال کنندگان | باز متوجه شد | به طرف آسمان | و آن | دود | پس فرمود

پوره است، باز خداوند بسوی آسمان متوجه شد و آن دود بود پس به آسمان

لَهَا وَلِلْاَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا اَوْ كَرْهًا ؕ قَالَتَآ اَتَيْنَا طَآئِعِيْنَ ﴿۱۱﴾

اورا | وزمین را | هردوشما بیائید | به خوشی | یابه ناخوشی | هردوگفتند | آمدیم ما | به خوشی

و به زمین گفت، هر دو شما بیائید به رضاء خوشی و یا به ناخوشی هر دو آنها گفتند که ما به رضاء حاضر هستیم

فَقَضٰىهُنَّ سَبْعَ سَمٰوَاتٍ فِيْ يَوْمَيْنِ وَاَوْحٰى فِيْ كُلِّ سَمَآءٍ

بازساخت آن را | هفت | آسمانها | دردوروز | وحکم فرستاد | درهرآسمان

پس در دو روز هفت آسمانها را ساخت، و به هر آسمان مطابق آن حکم فرستاد

اَمْرَهَا ؕ وَزَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ ۖ وَحِفْظًا ؕ

ازکاراو | وشائسته کردیم ما | آسمان دنیا | به چراغها (ستاره گان) | وبرای حفاظت هم

(و ما از هم نزدیک) آسمان دنیا را به چراغها (یعنی به ستاره گان) شائسته کردیم و حفاظت آن را

ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ ﴿۱۲﴾ فَاِنْ اَعْرَضُوْا فَقُلْ

این | تدبیراست | ازغالب | دانا | پس اگر | ایشان اعراض کردند | پس بگو

کردیم این انتظام غالب و پروردگار دانا است پس اگر اکنون هم ایشان (از حق) اعراض کنند تو به ایشان بگو

اَنْذَرْتُكُمْ صٰعِقَةً مِّثْلَ صٰعِقَةِ عَادٍ وَّثَمُوْدَ ﴿۱۳﴾ اِذْ جَآءَتْهُمُ

من میترسانم شمارا | از یک عذاب | مانند | عذاب | از عاد | وثمود | وقتیکه آمد به ایشان

که من شمارا از چنین مصیبت میترسانم چنانچه به عاد، و ثمود نازل شده بود وقتیکه به ایشان

الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ اَيْدِيْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ اَلَّا تَعْبُدُوْا اِلَّا

پیغمبران | از پیش ایشان | واز پس ایشان | که شما عبادت مکنید | مگر

از پیش و پس پیغمبران آمده بودند (و گفتند) که بجز از خداوند عبادت کسی را

اللّٰهَ ؕ قَالُوْا لَوْ شَآءَ رَبُّنَا لَاَنْزَلَ مَلٰٓئِكَةً فَاِنَّا بِمَآ

اللهٰ را | گفتند | اگرمیخواست | رب ما | نازل میکرد | فرشتگان | پس هرآینه ما | به آن چه

مکنید، ایشان گفتند اگر رب ما میخوست (پس برای هدایت ما) فرشتگان می فرستید پس ما پیغام آورده

اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿۱۴﴾ فَاَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوْا فِي الْاَرْضِ

فرستاده شده اید به آن | انکارمیکنیم | پس قوم عادکه بود | آنها تکبرکردند | درزمین

شمارا قبول نمیداریم، باز قوم عاد که بود ایشان برروی زمین برناحق تکبر

بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوْا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ؕ اَوَلَمْ يَرَوْا

برناحق | وگفتند | کیست | زیاد | از ما | درقوت | آیا ایشان ندیدند

آغاز نمودند و گفتند که کیست از ما زیاد در طاقت؟ تو ببین که ایشان

اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ؕ

که هرآینه الله | آنکه | آفریدایشان را | او | بسیارزیاداست | ازایشان | درقوت

به این ندیدند که آن ذات که ایشان را آفریده اند او از ایشان درطاقت زیاد است

وَكَانُوْا بِاٰيٰتِنَا يَجْحَدُوْنَ ﴿۱۵﴾ فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيْحًا صَرْصَرًا

واایشان | از آیات ما | انکار میکردند | پس فرستادیم ما | برایشان | باد | تیز

و بودند که از آیا ما انکار می کردند' پس ما برایشان در روز ها بی خبر یک باد تیز

فِيْٓ اَيَّامٍ نَّحِسَاتٍ لِّنُذِيْقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ

درروزهای بی خیر | تا بچشانیم ایشان را | عذاب | ذلت | درزندگی

فرستادیم که در دنیا برایشان مزه عذاب شرم دهنده بچشانیم

الدُّنْيَا ۗ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَخْزٰى وَهُمْ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿۱۶﴾

دنیا | وهرآینه عذاب | آخرت | زیادرسواکننده است | و به ایشان مدد کرده نه میشود

و عذاب آخرت سب ذلت ایشان خواهد شد و مدد ایشان کرده نه میشود و ثمود که بود

وَاَمَّا ثَمُوْدُ فَهَدَيْنٰهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمٰى عَلَى الْهُدٰى فَاَخَذَتْهُمْ

وثمود که بود | پس راه نمودیم ایشان را | پس خوش کردند آنها | نابینائی | برهدایت | پس گرفتند ایشان را

به ایشان راه درست نشان دادیم مگر ایشان در مقابله هدایت گمراهی را پسند کردند پس به سبب اعمال ایشان

صٰعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُوْنِ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۱۷﴾ وَنَجَّيْنَا

آفت | عذاب ذلت دهنده | به آنچه | ایشان میکردند | ونجات دادیم ما

یک عذاب ذلت دهنده ایشان را گرفتند و ما آن مردم را که

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ﴿۱۸﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُ اَعْدَآءُ اللّٰهِ

آنان راکه | ایمان آوردند | وبودند | که پرهیزگاری میکردند | وروزیکه | جمع کرده شود | دشمنان | خدا

ایماندار بودند' و از ما میترسیدند (از این عذاب) نجات دادیم و روزیکه دشمنان خدا

اِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوْزَعُوْنَ ﴿۱۹﴾ حَتّٰٓى اِذَا مَا جَآءُوْهَا

بسوی جهنم | پس ایشان | درگروه ها تقسیم میشوند | تا آنکه | وقتیکه | ایشان بیاید به آن

به جهنم جمع کرده شوند باز در گروه ها تقسیم کرده میشوند تااینکه به جهنم نزدیک شوند

شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَاَبْصَارُهُمْ وَجُلُوْدُهُمْ بِمَا

گواهی دهد | برایشان | گوشهای ایشان | وچشمهای ایشان | وپوستهای ایشان | به آنچه

گوشهای ایشان' و چشمهای ایشان' و پوستهای ایشان به آنها گواهی میدهند که ایشان در دنیا چه چیز میکردند

كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۲۰﴾ وَقَالُوْا لِجُلُوْدِهِمْ لِمَ شَهِدْتُّمْ عَلَيْنَا ۗ

ایشان میکردند | ومیگویند | پوستهای خودرا | چرا | گواهی دادید شما | برما

و ایشان به پوستهای خود میگویند چرا شما به ما گواهی دارید؟

قَالُوْٓا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ الَّذِيْٓ اَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَّهُوَ خَلَقَكُمْ

ایشان گویند | گویاساخت مارا | خدا | آنکه | گویاساخته | هرچیزی را | واو | آفریدشمارا

ایشان گویند گویا ساخت مارا آن ذات آنکه هر چیزی را گویا ساخت و او شما را بار اول

اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُوْنَ اَنْ يَّشْهَدَ

اول بار | وبسوی او | برگردانیده میشوید | ونبودید که خودراپرده کنید | که گواهی دهد

آفریده است، و اینکه بسوی وی باز گشت همهٔ شما است (وشما در وقت گناه کردن از این سخن) پنهان شده نه میتوانید

عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ اَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُوْدُكُمْ وَلٰكِنْ ظَنَنْتُمْ

برشما | گوش شما | ونه | چشمهای شما | ونه پوستهای شما | ولیکن | گمان داشتید

که گوشهای شما، چشمهای شما، و پوستهای شما خلاف شما گواهی دهند بلکه شما گمان میکردید

اَنَّ اللّٰهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيْرًا مِّمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿۲۲﴾ وَذٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِیْ

که الله | نه میداند | بسیاری | ازآنچه | شما میکنید | واین گمان شما | آن

که خداوند کارهای بسیاری شما که شما آن را میکنید نه میداند، و این گمان شما که شما درباره رب خود میکردید

ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ اَرْدٰىكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ مِّنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿۲۳﴾

که شما کرده بودید | به پروردگار خود | اوهلاک کرد شمارا | پس شدید شما | از نقصانیان

شمارا برباد ساخت، و شما در نقصانیان شدید۔

فَاِنْ يَّصْبِرُوْا فَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۚ وَاِنْ يَّسْتَعْتِبُوْا فَمَا هُمْ

پس اگر | آنها صبر کنند | پس آتش | جای است | ایشان را | واگر | معافی خواهند | پس نیست ایشان

پس ایشان اگر اکنون صبر هم کنند باز هم جای ایشان جهنم است و اگر ایشان توبه کنند پس توبه ایشان

مِّنَ الْمُعْتَبِيْنَ ﴿۲۴﴾ وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَآءَ فَزَيَّنُوْا

که معافی کرده شود ایشان | ومقرر کردیم ما | برای ایشان | دوستان | پس آراسته کردند آنها

قبول کرده نه میشود و ما با ایشان (در دنیا) دوستان مقرر کرده بودیم پس آنها به ایشان

لَهُمْ مَّا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ

ایشان را | آنچه | پیش ایشان بود | وچیزیکه پس آنها بود | وثابت شد | برایشان

اعمال پس و پیش ایشان درست نشان میداد، و برایشان هم قول خداوند پوره شد

الْقَوْلُ فِیْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۚ اِنَّهُمْ

وعده عذاب | درآن امتها | که گذشته است | پیش از ایشان | از جنات | وانسانها | هرآینه ایشان

مانند امتهای گذشته، جنات بودند و یا بنی آدم ها

كَانُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿۲۵﴾ وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَسْمَعُوْا لِهٰذَا

بودند درنقصان | وگفت | آنانیکه کفر کردند | گوش نهید | این

هر آینه ایشان در خساره ماندند و (ای نبی!) کافران میگویند که این قرآن را

الْقُرْاٰنِ وَالْغَوْا فِيْهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُوْنَ ﴿۲۶﴾ فَلَنُذِيْقَنَّ الَّذِيْنَ

قرآن | وسخن بیهوده گوئید | درآن | تاشما | غالب شوید | پس هرآینه می چشانیم | آن مردم را

گوش نه نهید (و هنگامیکه) خوانده میشود درآن شور کنید تا غلبه یابید پس ما به این کافران

ع ۱۷

كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا

که کافر است | عذاب | سخت | وهر آینه به ایشان بدله دهیم | از کارهای بد | که ایشان

مزه عذاب سخت می چشانیم، و سزا های کارهای بد ایشان میدهیم

يَعْمَلُونَ ۝٢٧ ذَٰلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا

عمل میکردند | هم این | جزا است | از دشمنان | خدا | آتش | ایشان را | در آن

این جزاء دشمنان خداوند است (یعنی دوزخ) هم این جای سکونت

دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۝٢٨

خانه است | از سکونت همیشه گی | این بدله است | از آنچه | بودند | به آیات ما | انکار کنندگان

همیشه ایشان است این سزاء (این سخن است که ایشان از آیات ما انکار میکردند

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذَيْنِ

ومیگوید | آنانیکه | کفر کردند | ای رب ما! | بنما بما | آن دو

و کافران میگویند که (ای رب ما! بنما بما آن دو قوم یعنی آن جنات

أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا

که گمراه کرده بود مارا | از جنات | وانس | که بیندازیم هر دو را | زیر قدمهای خود

و بنی آدم ها بنما که مارا گمراه کرده بودند که ایشان را زیر پای کنیم که

لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ۝٢٩ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ

که شوند آنها | از مردم پایان | هر آینه | آنانیکه | گفتند | رب ما | الله است | باز

که خوب ذلیل شوند، هر آینه آنانیکه اقرار کردند که رب ما الله تعالیٰ است باز

اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا

قائم ماندند | نازل میشود | برایشان | فرشتگان | که شما مترسید | وغم میکنید

بر آن قائم شوند، برایشان فرشتگان (رحمت) نازل میشوند (و میگویند که) شما مترسید و غم مکنید

وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۝٣٠ نَحْنُ

وخوش شوید | به جنت | از آنکه | باشما وعده کرده میشود | ما

و مژده جنت را بشنوید از آنکه باشما وعده کرده میشود ما درزندگی دنیا هم

أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا

دوستان شما | درزندگی | دنیا | ودر آخرت (هم) | وباشد شمارا | در آن

دوستان شما بودیم، و درآخرت هم میباشیم و چیزی را که دل شما

مَا تَشْتَهِي أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ۝٣١ نُزُلًا

آن چه | میخواهید | نفسهای شما | وباشد شمارا | در آن | آنچه | شما میخواهید | این مهمانی است

میخواهد آن درجنت به ایشان حاضر میباشد و بشما هر چیز موجود میباشد که شما میخواهید این مهمانی است

ع ٧ ١٨

مِّنْ غَفُوْرٍ رَّحِيْمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ اَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَآ

از بخشنده | مهربان | واز که | درست است | سخن | از آن کسی | که دعوت واد

از جانب خداوند بخشنده مهربان، و از آن بنده که سخن که خوب شده میتواند که بسوی

اِلَى اللّٰهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَّقَالَ اِنَّنِيْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿٣٣﴾

بسوی خدا | وعمل کرد | نیک | وگفت | هرآینه من | ازمسلمانها هستم

خداوند دعوت میکند، و عمل نیک میکند و میگوید که من از فرمانبردار ایم

وَلَا تَسْتَوِى الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ۭ اِدْفَعْ بِالَّتِيْ

وبرابرنیست | نیکی | وبدی | دورکن (بدی) را | به آن (سخن)

نیکی و بدی هیچ وقت برابر شده نه میتواند، تو بسیار به طریقه درست دشمن را

هِيَ اَحْسَنُ فَاِذَا الَّذِيْ بَيْنَكَ وَبَيْنَهٗ عَدَاوَةٌ

که آن بسیار درست باشد | پس فورا | آن کس | که درمیان تو | ودرمیان او | دشمنی است

از نفس خود دفع کن، پس میان تو و میان کسیکه عداوت است او چنین نرم خواهد شد

كَاَنَّهٗ وَلِيٌّ حَمِيْمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا الَّذِيْنَ

(چنین میشود) که گویا او | دوست است | گرم جوش | وداده نه میشود (این سخنی) | مگر | آنان را که

مانند دوست مهربان، و این نصیحت نصیب آن کسی میشود که صبر

صَبَرُوْا ۚ وَمَا يُلَقّٰىهَآ اِلَّا ذُوْ حَظٍّ عَظِيْمٍ ﴿٣٥﴾ وَاِمَّا

صبر کردند | وداده نه میشود (این سخن) | مگر | به خداوند نصیبه بزرگ | واگر

کرده میتواند، و این سبق را آن کسی گرفته میتواند که خداوند نصیبه بزرگ میباشد و اگر در دل تو

يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ

بیاید بتو | از جانب شیطان | کدام وسوسه | پس پناه بگیر | به خدا | هرآینه او

از جانب شیطان کدام وسوسه پیدا گردد، پس از خداوند پناه بخواه پس هر آینه او هر چیزی را

السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ

شنوا | دانا است | وازنشانهای اوست | شب | وروز | وآفتاب

میشنود، و به هر چیز دانا است، و در نشانه های قدرت او شب، روز آفتاب

وَالْقَمَرُ ۭ لَا تَسْجُدُوْا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوْا لِلّٰهِ

وماه | سجده مکنید | آفتاب را | ونه به ماه | وسجده کنید | خدارا

و ماه است پس شانه به آفتاب سجده کنید، و نه به ماه و تنها به خدا سجده کنید

الَّذِيْ خَلَقَهُنَّ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ﴿٣٧﴾ فَاِنِ اسْتَكْبَرُوْا

آنکه | آفرید این را | اگر هستید شما | اورا | عبادت کنندگان | پس اگر کبر کنند ایشان

آنکه همه چیز ها را آفرید اگر تنها شما عبادت خدارا میکنید پس اگر ایشان تکبر کردند

فَالَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِالَّيْلِ

پس آن فرشتگان که | نزد | رب تو است | آنها پاکی بیان میکنند | اورا | از شب

پس آن فرشتگان که نزد رب تو است آنها شب و روز در تسبیح وی

وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ ۝٣٨ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنَّكَ تَرَى

و روز | و ایشان | مانده نه میشوند | و از نشانه های اوست | که هر آینه تو می بینی

میباشند، و هیچ وقت مانده نه میشوند، و یک نشانه او این است که زمین بتو خواب

الْأَرْضَ خَٰشِعَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَآءَ اهْتَزَّتْ

زمین | عاجزه ذلیل | باز وقتیکه | فرود آورده ایم ما | بر آن | آب | در حرکت آمد

(و خشک) آشکارا میشود، باز وقتیکه ما بر آن آب فرود آریم در حرکت می آید

وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِىٓ أَحْيَاهَا لَمُحْىِ الْمَوْتَىٰٓ إِنَّهُۥ

و منتفخ شود | هر آینه | آن ذات | که زنده ساخت آن را | او زنده میکند | مردگان را | هر آینه او

و منتفخ گردد، هر آینه آن ذات که این زمین را زنده ساخت او مردگان را هم زنده میکند در این شک

عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ۝٣٩ إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا

بر هر چیزی | توانا است | هر آینه | آنانیکه | کج رفتاری میکنند | در آیات ما

نیست که او به هر چیز قدرت دارد، آنانیکه درباره آیات ما گمراهی اختیار میکنند

لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَآ أَفَمَن يُلْقَىٰ فِى النَّارِ خَيْرٌ

آنها پنهان نیستند | بر ما | آیا کسیکه | انداخته شود | در آتش | او بهتر است

ایشان از ما پنهان نیستند، پس آیا کسیکه در آتش انداخته شود وی خوب شد و

أَم مَّن يَأْتِىٓ ءَامِنًا يَوْمَ الْقِيَٰمَةِ اعْمَلُوا مَا

یا کسیکه | بیاید | به امن | روز | قیامت | عمل کنید شما | آن چه

یا کسیکه روز قیامت به امن و امان (به خدا پیش شود)؟ شما چیزیکه دل شما میخواهد

شِئْتُمْ إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝٤٠ إِنَّ الَّذِينَ

شما میخواهید | هر آینه او | به آنچه | شما میکنید | بینا است | هر آینه | آنانیکه

آن را بکنید، هر آینه شما که چیزی را میکنید خداوند آن را می بیند آنانیکه از این قرآن

كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَآءَهُمْ وَإِنَّهُۥ لَكِتَٰبٌ عَزِيزٌ ۝٤١

انکار کردند | از این قرآن | وقتیکه آمد به ایشان | و هر آینه این | یک کتاب است | با قدر

وقتیکه به ایشان آمد انکار میکنند (تباه شدند) و این قرآن بسیار کتاب باعزت است

لَّا يَأْتِيهِ الْبَٰطِلُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِۦ تَنزِيلٌ

نمی آید به آن | باطل | از پیش او | و نه از پس او | فرستاده شده

که سخن غلط به آن از پیش آمده میتواند و نه از پس این از حکمت و تعریفها خداوند

السجدة ۱۱

مِّنْ حَكِيْمٍ حَمِيْدٍ ﴿۴۲﴾ مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيْلَ لِلرُّسُلِ

از طرف باحکمت | ستوده | گفته نمی شود | ترا مگر | آنچه | گفته شده | به رسولان

خداوند نازل کرده است، بتو چیزی نه مگر آن سخن گفته میشود که چنانچه سابقاً به انبیاء گفته میشد

مِنْ قَبْلِكَ ۗ إِنَّ رَبَّكَ لَذُوْ مَغْفِرَةٍ وَّذُوْ عِقَابٍ أَلِيْمٍ ﴿۴۳﴾ وَلَوْ

پیش از تو | هر آینه | رب تو | خداوند مغفرت | وعذاب دهنده است | دردناک | واگر

هر آینه رب تو بخشنده هم است، و هم عذاب دردناک دهنده است و اگر ما این

جَعَلْنٰهُ قُرْاٰنًا أَعْجَمِيًّا لَّقَالُوْا لَوْلَا فُصِّلَتْ اٰيٰتُهٗ ۖ

میساختیم ما این | قرآن | به زبان عجمی | میگفتند | چرا | واضح کرده نشد | آیات آن

قرآن را به زبان عجمی فرستاده میبودیم، ایشان میگفتند که چرا آیات آن صفا، صفا بیان نشده است

ءَاَعْجَمِيٌّ وَّعَرَبِيٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا هُدًى

آیا کتاب عجمی | ورسول عربی؟ | بگو | آن | آنان را که | ایمان آوردند | هدایت

این چگونه سخن است که (کتاب) عجمی (و پیغمبر) عربی است؟ (ای نبی!) تو بگو که این کتاب برای مؤمنان هدایت و

وَّشِفَآءٌ ۗ وَالَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَقْرٌ وَّهُوَ

وشفاء است | وآنانیکه | ایمان نمی آرند | در گوشهای ایشان | گرانی است | واو

شفا است، و آنانیکه ایمان نمی آرند درگوشهای ایشان گرانی است و قرآن درحق ایشان

عَلَيْهِمْ عَمًى ۗ أُولٰٓئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيْدٍ ﴿۴۴﴾

بر ایشان | کوری است | آن گروه | که آواز کرده میشود به ایشان | از جای | دور

کوری است، این همان مردم است که به ایشان از جای بسیار دور آواز داده میشوند

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوْسَى الْكِتٰبَ فَاخْتُلِفَ فِيْهِ ۗ وَلَوْلَا

وهر آینه داده بودیم ما | به موسیٰ | کتاب | پس اختلاف کرده شد | در آن | واگر نبود

و ما به موسیٰ هم کتاب داده بودیم، باز در آن هم اختلاف کرده شد و اگر از روی تو

كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۗ وَإِنَّهُمْ

یک حکم | از پیش | از جانب رب تو | هر آینه فیصله میشد | میان آنها | وهر آینه ایشان

یک سخن از پیش فیصله شده نمی بود، پس معامله آنها به پایان میرسید و ایشان دربارهٔ

لَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيْبٍ ﴿۴۵﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهٖ

در شک است | به نسبت این | در تردد | کسیکه | عمل کند | نیک | پس برای خود

این کتاب درشک متردد باقی مانده اند، کسیکه کار نیک کند برای خود میکند

وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿۴۶﴾

وهر که | بدکاری کند | پس وبال آن بروی است | ونیست رب تو | ظلم کننده | بر بندگان

و هر که بدکاری کند پس وبال اش بروی است و رب تو بر بندگان خود تجاوز نه میکند۔

پ ۲۵ ع ۱۲ / ۱۹ ع ۵

الیه یرد ۲۵ حفص | الجزء الثانية ۱۲

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ

بسوی او | گردانیده میشود | علم | قیامت | وبیرون نمی آید | هیچ میوه

حواله علم قیامت تنها به خداوند تعلق دارد، کدام میوه که از غلافهای خود بیرون می آید

مِنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ ۚ وَيَوْمَ

ازغلافهای آن | وحامله نمی شود | کدام زن | ونه میزاید طفل | مگر به علم او | وروزیکه

و یا کدام زن که حمل میگیرد، و یا که طفل را میزاید، این همه به وی معلوم است و روزیکه

يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِي قَالُوا آذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾

آواز کند به ایشان | کجا است | شریکان من؟ | ایشان میگویند | ما بتو عرض کردیم | که نیست مارا | کدام گواه

خداوند (ج) آواز کند که (امروز) شریکان من کجا است؟ ایشان گویند ما بتو عرض کنیم که بما هیچ خبر نیست

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ ۖ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ

وگم میشود | از ایشان | آنچه | ایشان میخواستند | پیش از این | و | گمان میکنند | که نیست ایشان را

و سابقاً که عبادت کدام معبودان را میکردند همه آنها از ایشان گم میشوند و بدانند که امروز جای نجات

مِنْ مَحِيصٍ ﴿٤٨﴾ لَا يَسْأَمُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ

کدام نجات | مانده نمی شود | انسان | ازخواستن خیر | واگر | برسد اورا

نیست، انسان به خواستن دعاء خیر مانده نمی شود و اگر به وی کدام تکلیف

الشَّرُّ فَيَئُوسٌ قَنُوطٌ ﴿٤٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا

تکلیف | پس مایوس | ناامید میشود | واگر | بچشانیم اورا | رحمت | ازطرف خود

برسد باز مایوس و ناامید گردد، و اگر به وی از جانب خود رحمت بچشانیم

مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَٰذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ

بعدازتکلیف | که رسیده بود به او | اومیگوید | این | حق من است | ومن گمان نه میکنم | که قیامت

بعد از آن مصیبت که به وی آمده بود، باز میگوید که این حق من بود و من گمان نه میکنم که قیامت

قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لَلْحُسْنَىٰ

قائم میشود | واگر | برگردانیده شوم | بطرف رب خود | هرآینه | مرا | نزداو | حالت درست است

آمدنی است و اگر بالفرض به خدا برگردانیده شوم باز درآنجا هم نصیبه من خوب باشد

فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ

پس ماخبر میکنیم | آنانرا که | کفرکردند | آنچه ایشان میکردند | ومی چشانیم ایشان را | یک عذاب

پس ما کافران را، همه کارهای ایشان نشان دهیم و مزه عذاب سخت به ایشان

غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأَىٰ

سخت | وقتیکه | ماانعام کنیم | برانسان | اواعراض میکند | وبدل کند

بچشانیم، و وقتیکه به انسان نعمت بچشانیم او اعراض میکند و به یک طرف

بِجَانِبِهٖ ۚ وَاِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُوْ دُعَآءٍ عَرِيْضٍ ﴿۵۱﴾ قُلْ اَرَءَيْتُمْ

به پهلوی خود | وقتیکه | برسد اورا | تکلیف | دعاء میکند | دراز | بگو | ایا دیدید شما

به پهلوی خود و وقتیکه به وی یک اندازه تکلیف برسد، باز دعا های دراز دراز را میکند (ای نبی!) تو به ایشان بگو

اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهٖ مَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ

اگر باشد آن | از طرف خدا | باز | انکار میکنید شما | از آن | که گمراه تر است | از آنکه | که او است

که مرا خبر بدهید اگر این کتاب از جانب خدا باشد و شما از آن انکار کنید پس از آن کسی گمراه تر که باشد که دراین

فِيْ شِقَاقٍۢ بَعِيْدٍ ﴿۵۲﴾ سَنُرِيْهِمْ اٰيٰتِنَا فِي الْاٰفَاقِ وَفِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

در مخالفت | دور | زود نشان دهیم ایشان را | نشانه های خود | در دنیا | و در نفسهای خود

مخالفت دراز واقع میباشد، به ایشان نشانه های خود در دنیا هم مینمایم و در نفسهای خود ایشان هم

حَتّٰى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ اَنَّهُ الْحَقُّ ۭ اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ

تا آنکه | واضح شود | ایشان را | که این (سخن) | حق است | آیا کافی نیست | رب تو

تا اینکه به ایشان ثابت شود که این کتاب حق است آیا این سخنی رب تو کافی نیست که

اَنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ﴿۵۳﴾ اَلَآ اِنَّهُمْ فِيْ مِرْيَةٍ

که او | بر هر چیزی | گواه است | خبردار! | هر آینه ایشان | در شک است

که او به هر چیز گواه است خبردار که این مردم درباره روبروی شد) به رب خود

مِّنْ لِّقَآءِ رَبِّهِمْ ۭ اَلَآ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيْطٌ ﴿۵۴﴾ ع ۶

از ملاقات | رب خود | خبردار! | هر آینه او | به هر چیز | احاطه کننده است

در شک است خبردار باش! که او از هر چیز احاطه کننده است۔

سُوْرَةُ الشُّوْرٰى مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَلٰثٌ وَّخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّخَمْسُ رُكُوْعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سوره الشوری در مکه نازل شده است و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بسیار رحم کننده است | پنجاه و سه آیت و پنج رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿۱﴾ عٓسٓقٓ ﴿۲﴾ كَذٰلِكَ يُوْحِيْٓ اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ

حٰم | عسق | هم چنان | وحی میکند | بسوی تو | و بسوی آنان که | پیش از تو بودند

حٰم عسق هم چنین ترا و به پیغمبران نخستین خداوند غالب

اللّٰهُ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿۳﴾ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ

الله | که غالب | باحکمت است | اوراست | آنچه | در آسمانها | و آنچه | در زمین است

که باحکمت است وحی فرستاده است همه مال اوست چیزیکه درآسمانها و زمین است

وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿۴﴾ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ

و او | بسیار بلند | بزرگ است | نزدیک است | آسمانها که | پاره شوند | از بالای خود

و او بسیار بزرگ و بلند است نزدیک است که آسمانها از بالا پاره شوند

وَالْمَلٰٓئِكَةُ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِمَنْ

وفرشتگان | تسبیح میگویند | به تعریف رب خود | ومعافی میخواهند | آن را

و فرشتگان تسبیحات رب خود باحمدوی میگویند و برای مردم زمین

فِی الْاَرْضِ ؕ اَلَآ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥﴾ وَالَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا

که درزمین است | خبردار | هرآینه | خدااوست | بخشنده | مهربان | وآنانیکه | گرفتند

معافی میخواهند خبردار که خداوند بخشنده رحم کننده است و کسیکه بجز از وی

مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ اللّٰهُ حَفِيْظٌ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَآ اَنْتَ

بجزازوی | دوستان | (هم) الله است | نگران | برایشان | ونیستی تو

برای خود کار سازان گرفته اند خداوند ایشان را می بیند و تو ذمدار

عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿٦﴾ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ قُرْاٰنًا عَرَبِيًّا

برایشان | ذمه دار | وهم چنان | ماوحی کردیم | بطرف تو | قرآن | درزبان عربی

ایشان نیستی و هم چنین ما بتو قرآن به زبان عربی فرستاده ایم

لِّتُنْذِرَ اُمَّ الْقُرٰى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنْذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ

تابترسانی | مردم مکه | وآنکه | درگرد آن است | وتوبترسانی | ازروزجمع شدن

که تو مردم مکه و گردا گرد آن بترسانی و از روز قیامت بیم دهی

لَا رَيْبَ فِيْهِ ؕ فَرِيْقٌ فِی الْجَنَّةِ وَفَرِيْقٌ فِی السَّعِيْرِ ﴿٧﴾ وَلَوْ شَآءَ

که شک نیست درآن | یک گروه | درجنت میباشد | ویک گروه | درجهنم میباشد | واگرمیخواست

که در آمدن آن هیچ شکی نیست یک گروه در جنت و یک گروه درجهنم میباشد و اگر خدا میخواست

اللّٰهُ لَجَعَلَهُمْ اُمَّةً وَّاحِدَةً وَّلٰكِنْ يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَآءُ

الله | هرآینه مگردانیدند ایشان را | یک امت | ولیکن | اوداخل میکند | هرکرااوخواهد

هم ایشان را به زور به یک راه روان میکردند مگر او که درباره کسی بخواهد زیر سایه رحمت خود

فِیْ رَحْمَتِهٖ ؕ وَالظّٰلِمُوْنَ مَا لَهُمْ مِّنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيْرٍ ﴿٨﴾ اَمِ

دررحمت خود | وستمگاران که هست | نیست ایشان را | کی دوست | ونه کدام مددگار | آیا

داخل میکند و ظالمان را هیچ مددگار و دوست نیست آیا

اتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِهٖٓ اَوْلِيَآءَ ۚ فَاللّٰهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِ

ایشان گرفتند | بجزازوی | دوستان (دیگری) | پس هم الله است | کارساز | واو | زنده میکند

ایشان بجز از خدا برای خود کار سازان دیگری را گرفتند الله است و هم اوست

الْمَوْتٰى ۡ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٩﴾ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيْهِ مِنْ شَیْءٍ

مردگان را | واو | برهرچیزی | قادراست | وآن چیز که اختلاف کردید درآن | ازکدام چیز

که مردگان را زنده میکند و هم اوست که به هر چیز قادر است و شما که درکدام سخن اختلاف میکنید

فَحُكْمُهٗٓ اِلَى اللّٰهِ ؕ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبِّيْ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖۚ وَاِلَيْهِ

پس فیصله آن | خدار است | هم این الله | رب من است | بروی | توکل کردم من | وبسوی او

پس فیصله آن به خداوند حواله است همان الله رب من است و من به او توکل میکنم و هم به وی

اُنِيْبُ ﴿۱۰﴾ فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ جَعَلَ لَكُمْ

من رجوع میکنم | پیدا کننده | آسمانها | وزمین است | او ساخته است | برای شما

رجوع میکنم او پیدا کننده آسمانها و زمین است او شمارا از جنس شما

مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَّمِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا ۚ يَذْرَؤُكُمْ فِيْهِ ؕ

از خود شما | جفتها | واز حیوانات | جفت ها | او پراگنده میکند شمارا | در آن

جفتها آفریده است، و هم چنان در حیوانات هم جفتها ساخته است که بذریعهٔ آن نسل شمارا

لَيْسَ كَمِثْلِهٖ شَيْءٌ ۚ وَهُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿۱۱﴾ لَهٗ مَقَالِيْدُ

نیست | مانند او | چیزی هیچکسی | واو | شنوا | بینا است | او راست | کلیدهای

پراگنده ساخته است مانند او هیچکسی نیست او هر چیزی را میشنود کلید های آسمانها و زمین

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيَقْدِرُ ؕ

آسمانها | وزمین | فراخ میسازد | رزق را | هرکرا | خواهد | وتنگ میکند

دراختیار او است هم او کسی را که بخواهد رزق اش فراخ میکند و کسی را که بخواهد تنگ میکند

اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿۱۲﴾ شَرَعَ لَكُمْ مِّنَ الدِّيْنِ مَا

هرآینه او | به هر چیزی | دانا است | او مقرر کرد | شمارا | از دین | آنچه

و هر آینه او به هر چیز دانا است (خداوند) برای شما آن دین مقرر ساخته است

وَصّٰى بِهٖ نُوْحًا وَّالَّذِيْٓ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهٖٓ

حکم کرد او | نوح را | وآنچه | وحی کردیم ما | بطرف تو | وازآنکه ما حکم آن را کردیم

که حکم آن را به نوح کرده بود و که حکم آن ما بتو کرده ایم و که حکم آن ما به

اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى وَعِيْسٰٓى اَنْ اَقِيْمُوا الدِّيْنَ وَلَا تَتَفَرَّقُوْا

ابراهیم | و | موسیٰ | وعیسیٰ | که قائم کنید | دین | واختلاف مکنید

ابراهیم، موسیٰ، و عیسیٰ داده بودیم (آن این است) که شما به دین قائم باشید و درآن اختلاف مکنید

فِيْهِ ؕ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِيْنَ مَا تَدْعُوْهُمْ اِلَيْهِ ؕ اَللّٰهُ

درآن | گران است | بر مشرکان | آنچه | میخوانید شما به آن | خدا

به مشرکین این سخن بسیار گران است به آنکه تو ایشان را به آن دعوت میکنی هم خداوند

يَجْتَبِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْٓ اِلَيْهِ مَنْ يُّنِيْبُ ﴿۱۳﴾

برمیگزیند | بسوی خود | آنکه | او بخواهد | وهدایت میکند | بطرف خود | آن را که | به او رجوع میکند

کسی را که بخواهد (برای راه حق) بر میگزیند و کسیکه بسوی او رجوع میکند اورا به طرف خود هدایت میکند

وَمَا تَفَرَّقُوٓا۟ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا

واختلاف نکردند ایشان | مگر بعد | از آنچه | آمد ایشان را | علم | به سبب ضد

و این مردم بعد از آنکه به ایشان علم آمد تنها به سبب سرکشی و به سبب ضد میان خود

بَيْنَهُمْ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى

در میان خود | واگر نمی بود | حکم | از پیش | از طرف رب تو | تا وقت | مقرر

اختلاف پیدا کردند، و اگر از جانب رب تو یک سخن (مهلت) تا یک وقت مقرر فیصله شده نمی بود

لَّقُضِىَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُورِثُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ مِنۢ بَعْدِهِمْ

فیصله میشد | میان آنها | وهرآینه | آنانیکه | وارث کرده شدند | از کتاب | بعد از آن

پس درمیان ایشان فیصله به پایان میرسید، و به آنانیکه بعد از این امتها کتاب به نصیب شده است پس ایشان

لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾ فَلِذَٰلِكَ فَٱدْعُ ۖ وَٱسْتَقِمْ

در شک است | به نسبت آن | در تردد اند | پس بطرف این دین دعوت کن | وقائم باش

دربارهٔ این کتاب درشک و تردد هستند، پس تو هم ایشان را بسوی این (دین حق) دعوت کن و چنانچه بتو

كَمَآ أُمِرْتَ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ ۖ وَقُلْ ءَامَنتُ بِمَآ أَنزَلَ

چنانچه بتو حکم کرده شده | وپیروی مکن | از خواهشات ایشان | وبگو | من ایمان آوردم | به آنچه | نازل کرد

حکم شده است هم چنین (به راه درست) قائم باش و خواهشات ایشان را تابعداری مکن و بگو خداوند که کدام کتابها را فرود

ٱللَّهُ مِن كِتَـٰبٍ ۖ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ ۖ ٱللَّهُ رَبُّنَا

الله | کتاب | و به من حکم شده است | که من انصاف کنم | میان شما | الله رب ما است

آورده است من به همهٔ آن ایمان آورده ایم و بمن حکم شده است که همیشه میان شما انصاف کنم الله رب ما و شما است

وَرَبُّكُمْ ۖ لَنَآ أَعْمَـٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَـٰلُكُمْ ۖ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا

ورب شما است | برای ما | عملهای ما | وشما را | اعمال شما | نیست هیچ خصومت | در میان ما

و درآخرت برای ما اعمال ما و برای شما اعمال شما است درمیان ما و شما حاجت بکدام مباحثه نیست

وَبَيْنَكُمُ ۖ ٱللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٥﴾ وَٱلَّذِينَ يُحَآجُّونَ

ومیان شما | الله | جمع میکند | میان ما | وبسوی او | بازگشت است | وآنانیکه | خصومت میکنند

خداوند همه مارا جمع میکند و هم بسوی او باز گشت است و آنانیکه درباره خدا

فِى ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مَا ٱسْتُجِيبَ لَهُۥ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِندَ رَبِّهِمْ

درباره خدا | بعد از آن | که قبول کرده شده فرمان | اورا | حجت ایشان | باطل است | نزد رب ایشان

خصومت میکنند بعد از آنکه او قبول شده است دلیل ایشان درباره رب باطل است و

وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ

وبر ایشان | غضب است | وایشان را | عذاب است | سخت | هم الله | آنکه | نازل کرد

و برایشان غضب آمدنی است و به ایشان عذاب سخت مقرر است خداوند آن ذات است که کتاب و

الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ ۗ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾

کتاب | به حق | و ترازو | و بتو چه معلوم است | شاید که قیامت | نزدیک است

و ترازو (انصاف) به حق نازل کرد، و بتو چه معلوم است که شاید قیامت نزدیک باشد

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ

بشتاب میخواهند | آن | آنانیکه | ایمان نمیدارند | به آن | و آنانیکه | ایمان دارند | ایشان میترسند

و آنانیکه به این ایمان ندارند آن را بشتاب میخواهند و آنانیکه ایمان دارند از آن

مِنْهَا ۙ وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ ۗ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي السَّاعَةِ

از آن | و ایشان میدانند | که این | حقیقت است | خبردار | هر آیینه | آنانیکه | مخاصمه میکنند | درباره قیامت

بیم دارند، و عقیده دارند که قیامت برحق است خبردار آنانیکه درباره قیامت خصومت میکنند آنها در بسیار

لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾ اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ ۖ

ایشان در گمراهی است | دور | الله | مهربان است | به بندگان خود | او روزی میدهد | هر کرا خواهد

گمراهی بزرگ هستند، الله بر بندگان خود مهربان است کسی را که بخواهد روزی اش فراخ میکند

وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿١٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ

واو | توانا | غالب است | هرکه | اراده دارد | فصل | آخرت | می افزائیم

او قوی است غالب است، آنانیکه کشت مزراعت را میخواهند ما ایشان را کشتهای آخرت

لَهُ فِي حَرْثِهِ ۖ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ

اورا | در زراعت او | وهرکه | اراده دارد | کشت | دنیا | میدهیم اورا

زیاد میکنیم، و کسیکه اراده کشت دنیا دارد ما ایشان را یک اندازه

مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾ أَمْ لَهُمْ

از آن | ونباشد | اورا | در آخرت | کدام حصه | آیا | ایشان را

فائده میدهیم و چنین انسان را در آخرت هیچ نصیبه نیست آیا ایشان را کدام شرکاء

شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ ۚ

شرکاء است | که مقرر کردند | ایشان را | از دین | آنچه | حکم نکرده است | به آن | الله

هستند که به ایشان چنین دین ساخته است که خداوند به آن اجازه نه کرده است

وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ ۗ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ

و اگر نمی بود | سخن | فیصله | فیصله میشد | میان آنها | و هر آیینه | ستمگاران | ایشان را

و اگر فیصله (مهلت) نمی بود پس میان ایشان فیصله به پایان میرسید و برای ظالمان

عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾ تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا

عذاب | دردناک است | تو می بینی | ستمگاران را | که میترسند | از آن چیز | که ایشان کردند

عذاب دردناک مقرر است تو ظالمان را می بینی که از اعمال ایشان خود میترسند

وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

واو | واقع شدنی است | به ایشان | و آنانیکه | ایمان آوردند | و کردند کارهای نیک

حال آنکه آن برایشان نازل میشوند، و آنانیکه ایمان دارند و کارهای نیکی میکنند

فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ ۖ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ

باشند در باغها | جنت ها | ایشان را باشد | آنچه | ایشان میخواهند | نزد رب ایشان | هم این است

ایشان در باغهای جنت سکونت میدارند، آنچه میخواهند نزد رب خود می یابند این انعام

الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٢﴾ ذَٰلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ

فضل | بسیار بزرگ | این است | آن (فضل) | که مژده میدهد الله | بندگان خود را | آنها یکه

بزرگ است، این همان انعام است که خداوند به بندگان مؤمن خود و به بندگان

آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۗ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا

ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | بگو | من نمی خواهم از شما | براین | کدام اجر

نیکوکاران خود مژده میدهد (ای پیغمبر!) تو به ایشان بگو که من از شما هیچ بدله نه میخواهم

إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۗ وَمَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَزِدْ لَهُ فِيهَا

مگر | محبت | در رشته | وهرکه | میکند | نیکی | زیاد میکنیم اورا | در آن

مگر محبت رشته داری از شما میخواهم و آنانیکه کارهای نیکی میکنند ما به ایشان نیکی زیاد میکنیم

حُسْنًا ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ

نیکی | هرآینه | خدا | بخشنده | قدردان است | آیا | ایشان میگویند | که او بسته کرده است | برخدا

هر آینه خداوند بخشنده قدردان است آیا ایشان میگویند که این پیغمبر به خدا بیان دروغ

كَذِبًا ۖ فَإِنْ يَشَإِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ ۗ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ

دروغ | پس اگر | بخواهد الله | مهر زند | بر دل تو | ونا مبود میکند | الله | باطل

بسته کرده است، و اگر خدا بخواهد به دل تو مهر زند و خداوند سخنهای باطل را محو میکند

وَيُحِقُّ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ ۚ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾ وَ

وثابت میکند | حق | به کلام خود | هرآینه او | دانا | به راز سینه ها | و

و سخنهای حق به حکم خود ثابت میدارد، به او رازهای پنهان سینه ها درست معلوم است و خدا

هُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ

اوست که | قبول میکند | توبه | از بندگان خود | ومعاف میکند | بدیها

چنین ذات است که توبهٔ بندگان خود را قبول میکند و گناهان را معاف میکند

وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

ومیداند | به آنچه شما میکنید | (ودعاء) قبول میکند | از آنکه | ایمان آوردند | و | عمل کردند

و به کارهای شما باخبر است و دعاء آن مردم را قبول میکند که ایمان میدارند و کارهای نیک

الصّٰلِحٰتِ وَيَزِيدُهُمْ مِّنْ فَضْلِهٖ ۚ وَالْكٰفِرُوْنَ لَهُمْ عَذَابٌ

نیک | وزیاد میدهد ایشان را | از فضل خود | وکافران که هست | ایشان را | عذاب

میکنند، و به فضل خود زیاد میدهد ایشان را و آنانیکه کفر کردند به ایشان عذاب سخت

شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ بَسَطَ اللّٰهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهٖ لَبَغَوْا فِي الْاَرْضِ

سخت است | واگر | فراخ کند | خدا | رزق | بندگان خود را | هر آینه فساد میکردند ایشان | در زمین

مقرر است و اگر خداوند بر بندگان خود روزی را بسیار فراخ میکرد پس آنها در دنیا شرارتها میکردند

وَلٰكِنْ يُّنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَآءُ ۚ اِنَّهٗ بِعِبَادِهٖ خَبِيرٌ

لیکن | فرود می آرد | به اندازه | آنچه میخواهد | هر آینه او | از بندگان خود | با خبر است

لیکن خداوند به یک اندازه که او بخواهد روزی را فرود می آرد هر آینه او از بندگان خود خبردار و هر چیزی را

بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾ وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَنَطُوا وَيَنْشُرُ

بینا است | واو آن ذات است که | فرود می آرد | باران | بعد از آن | که ایشان ناامید شوند | و پراگنده میکند

می بیند، و خداوند آن ذات است که بعد از ناامیدی مردم باران را می فرستد و رحمت خود را

رَحْمَتَهٗ ۚ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٨﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهٖ خَلْقُ

رحمت خود | واو | کارساز | ستوده | و | از نشانه های اوست | پیدایش

پراگنده میکند و او کارساز هر کسی و قابل حمد ها است و در قدرتهای خداوند آفریدن آسمانها و زمین است

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِنْ دَآبَّةٍ ۚ وَهُوَ

آسمانها | وزمین | وآنچه | پراگنده کرده است | در آن | از جانوران | واو

و کدام چیزهای زنده سر که دراین هر دو آسمان و زمین پراگنده ساخته است و او که بخواهد

عَلٰى جَمْعِهِمْ اِذَا يَشَآءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ وَمَآ اَصَابَكُمْ مِّنْ مُّصِيبَةٍ

بر جمع ایشان | وقتیکه | بخواهد | قدرت دارد | وآنچه | برسد بشما | از مصیبت

بر جمع ایشان قادر است، و بشما که هر مصیبت برسد از دست اعمال شما است

فَبِمَا كَسَبَتْ اَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾ وَمَآ

پس به این سبب است | که کرده است | دستهای شما | واو معاف میکند | بسیار (گناهان) | ونیستید

و بسیار گناهان را خداوند معاف میکند و شما

اَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْاَرْضِ ۖ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ اللّٰهِ

شما | عاجز کنندگان | در زمین | ونیست | شمارا | بجز | از خدا

اورا به روی زمین عاجز کرده نه میتوانید و شمارا بجز از خداوند کدام دوست

مِنْ وَّلِيٍّ وَّلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾ وَمِنْ اٰيٰتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ﴿٣٢﴾

کارساز | ونه مددگار | واز نشانه های اوست | کشتیها | در دریا | مانند کوه ها

و مددگار نیست و در نشانه های او (یک نشانه شما) کشتیها است که مانند کوه ها در بحر میروند

إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهْرِهِ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ

اگر خواهد | ساکن گرداند | باد را | پس شود آن | ایستاده | بر پشت دریا | هر آینه | در آن

و اگر او بخواهد باد ها را ساکن گرداند، پس بر پشت دریا ایستاده میمانید در این برای هر

لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٣﴾ أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا

نشانه هااست | برای | هر صبر کننده | شکر کننده | یا تباه کند آنها را | بسبب آنچه کردند

صابر، شکر گذار بنده نشانه ها است (و یا اگر بخواهد) بسبب اعمال ایشان کشتیها را تباه سازد

وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا

و معاف میکند | بسیاری | و بدانند | آنانیکه | مجادله میکنند | در آیات ما

و بسیاری را باز هم معاف میگرداند، و که به آن مردم معلوم شود که در آیات ما خصومت میکنند که اکنون

مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٣٥﴾ فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَاعُ

نیست ایشان را | هیچ جای گریز | پس آنچه | داده شده شمارا | از کدام چیز | پس اندک بهره است

به ایشان در هیچ جای نجات نیست، غرض اینکه چیزیکه بشما داده شده است آن تنها ساز و سامان

الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ

از زندگی دنیا | و کدام (اجر) | که نزد خدا است | بهتر است | و بسیار باقی است | برای آنانیکه

دنیوی است، و چیزیکه نزد خداوند است آن بهتر و باقی مانده نی است (این نعمتها) برای

آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَائِرَ

ایمان آوردند | و بر پروردگار خود | توکل میکنند | و آنانیکه | پرهیز میکنند | از گناهان

آن مردم هستند که ایمان آوردند، و به رب خود توکل میکنند و آنانیکه از گناهان بزرگ و از سخنهای بی حیائی

الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾

کبیره | و از بی حیائی | و هر وقتیکه | در غصه آیند | ایشان معافی میخواهند

خود را نگه میدارند، و هنگامیکه ایشان در غصه آیند معافی میکنند

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ

و آنانیکه | حکم قبول میکنند | رب خود را | و | بر پا داشتند | نماز را | و کار ایشان

و آنانیکه حکم رب خود را قبول میدارند، و پابند نماز میباشند و هر کاری را درمیان خود

شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَالَّذِينَ إِذَا

مشوره کردن است | میان خود | و از آنچه | دادیم ایشان را | خرچ میکنند | و آنانیکه | چون

به مشوره میکنند، و ما که به ایشان چیزی دادیم از آن خرچ میکنند و چنین مردم است که ظلم و تجاوز

أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِثْلُهَا ۖ

بر سد بایشان | ظلم | ایشان | بدله میگیرند | و بدله | بدی | بدی است | مانند آن

برایشان شود بدله برابری میگیرند، و بدله بدی با دیگری همان قسم بد کردن است

فَمَنْ عَفَا وَاَصْلَحَ فَاَجْرُهٗ عَلَى اللّٰهِ ؕ اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ

پس کسیکه | معافی کند | واصلاح کند | پس اجراو | برخدااست | هرآینه او | دوست نمیدارد

پس کسیکه معافی کند، و اصلاح کند، پس اجر او نزد خداوند است هر آینه خداوند ستمگاران را دوست ندارند

الظّٰلِمِيْنَ ﴿۴۰﴾ وَلَمَنِ انْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهٖ فَاُولٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِمْ

ظالمان | وهرآینه کسیکه | بدله گیرد | بعدازظلم برنفس خود | پس این است | نیست | برایشان

وقتیکه بعد از ظلم کردن به همان اندازه بدله گیرد پس به این مردم هیچ الزام

مِّنْ سَبِيْلٍ ﴿۴۱﴾ اِنَّمَا السَّبِيْلُ عَلَى الَّذِيْنَ يَظْلِمُوْنَ النَّاسَ

کدام الزام | هرآینه | الزام | برآن مردم است | که ظلم میکنند | برمردم

نیست، الزام تنها برآن مردم می آیند که به مردم تجاوز میکنند و

وَيَبْغُوْنَ فِى الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ؕ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ

وفساد میکنند | درزمین | برناحق | هم این است | ایشان را | عذاب

بر ناحق در ملک فساد میکنند به چنین مردم عذاب دردناک مقرر

اَلِيْمٌ ﴿۴۲﴾ وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ اِنَّ ذٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْاُمُوْرِ ﴿۴۳﴾ ع ۴ ۵

دردناک | وآن کسیکه | صبرکرد | ومعافی کرد | هرآینه | این | ازکارهای همت است

است، و کسیکه صبر کند، و معافی کند، این از کارهای همت است

وَمَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ وَّلِيٍّ مِّنْ بَعْدِهٖ ؕ وَتَرَى

وآن کسی | که گمراه کند | خدا | پس نیست | اورا | کدام کارساز | بعدازآن | وتومی بینی

و کسی را که خدا گمراه کند، پس بجز از وی اورا هیچ کسی مددگار نیست و ظالمان بتو

الظّٰلِمِيْنَ لَمَّا رَاَوُا الْعَذَابَ يَقُوْلُوْنَ هَلْ اِلٰى مَرَدٍّ

ظالمان | وقتیکه | ایشان بینند | عذاب | میگویند | آیا | به بازگشتن

آشکارا شوند، وقتیکه عذاب ببینند گویند که آیا (به دنیا) دوباره

مِّنْ سَبِيْلٍ ﴿۴۴﴾ وَتَرٰىهُمْ يُعْرَضُوْنَ عَلَيْهَا خٰشِعِيْنَ

کدام راه (است)؟ | وتومی بینی ایشان را | که ایشان روی؟ روی کرده میشوند | به این دوزخ | فروتنان

احکام رفتن است؟ و تو ایشان را درچنین حالت می بنی که به جهنم رو بروی کرده میشوند بسبب ذلت

مِنَ الذُّلِّ يَنْظُرُوْنَ مِنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ ؕ وَقَالَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

ازذلت | ایشان می بینند | به دیدن مخفی | ومیگوید | آنانیکه | ایمان آوردند

سر خم کرده ایستاده میباشند، به دیدن مخفی می بینند و مردم ایمان دار میگویند که

اِنَّ الْخٰسِرِيْنَ الَّذِيْنَ خَسِرُوْٓا اَنْفُسَهُمْ وَاَهْلِيْهِمْ

هرآینه | نقصانیان | آن مردم است | که نقصان دادند | نفسهای خودرا | وفامیل های خودرا

هر آینه در خساره آن مردم هستند که خود را و اهل خود را به روز قیامت

یَوۡمَ الۡقِیٰمَةِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ الظّٰلِمِیۡنَ فِیۡ عَذَابٍ مُّقِیۡمٍ ﴿۴۵﴾ وَمَا کَانَ

روز قیامت | خبردار | هرآینه | مردم ظالم | درعذاب همیشه میباشند | ونباشد

در خساره انداختند خبردار! که ظالمان همیشه در جهنم میباشند و ایشان را

لَهُمۡ مِّنۡ اَوۡلِیَآءَ یَنۡصُرُوۡنَهُمۡ مِّنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ ؕ وَمَنۡ یُّضۡلِلِ

ایشان را | کارسازان | که مدد کنند ایشان را | بجز | خدا | وهرکرا | گمراه کند

بجز از خداوند هیچ کسی مددگار نباشد' که امداد ایشان کند و کسی را که خداوند گمراه کند

اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنۡ سَبِیۡلٍ ﴿۴۶﴾ اِسۡتَجِیۡبُوۡا لِرَبِّکُمۡ مِّنۡ قَبۡلِ

خدا | پس نباشد | اورا | کدام راه | قبول کنید | (حکم) رب خود | پیش ازاین

پس وی را به هدایت هیچ راهی نیست' شما احکام رب خود را قبول کنید قبل از آنکه آن روز بیاید

اَنۡ یَّاۡتِیَ یَوۡمٌ لَّا مَرَدَّ لَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ مَا لَکُمۡ مِّنۡ مَّلۡجَاٍ

که | بیاید | آن روز | که نیست بازگشت آن را | از خدا | نباشد شمارا | جای پناهی

که از جانب خداوند هیچ کسی نجات نخواهد یافت و درآن روز شما جای پناه گرفتن را نه یابید

یَّوۡمَئِذٍ وَّمَا لَکُمۡ مِّنۡ نَّکِیۡرٍ ﴿۴۷﴾ فَاِنۡ اَعۡرَضُوۡا فَمَاۤ اَرۡسَلۡنٰکَ

آن روز | ونباشد شمارا | کدام انکار | بازاگر | اعراض کنند | پس نفرستادیم ترا

و نه از قبول کردن فیصله انکار کرده میتوانید' پس اکنون هم اگر ایشان اعراض کنند پس ماترا به ایشان

عَلَیۡهِمۡ حَفِیۡظًا ؕ اِنۡ عَلَیۡکَ اِلَّا الۡبَلٰغُ ؕ وَاِنَّاۤ اِذَاۤ اَذَقۡنَا

برایشان | نگهبان | نیست | برتو | مگر | رسانیدن | وهرآینه | وقتیکه | بچشانیم

کدام نگهبان مقرر نه کرده ایم' بر ذمه تو تنها رسانیدن است و ما که یک انسان را

الۡاِنۡسَانَ مِنَّا رَحۡمَةً فَرِحَ بِهَا ۚ وَاِنۡ تُصِبۡهُمۡ سَیِّئَةٌۢ

انسان را از ما | رحمت | پس خوش میشوند | برآن | واگر برسد به آنها | کدام بدی

مزه از مهربانی خود بچشانیم' پس او برآن غاور میشود و اگر به مردم از دست بداعمال ایشان

بِمَا قَدَّمَتۡ اَیۡدِیۡهِمۡ فَاِنَّ الۡاِنۡسَانَ کَفُوۡرٌ ﴿۴۸﴾

به سبب آنچه | فرستاده است | دستهای ایشان | پس هرآینه | انسان | بسیار ناشکراست

کدام تکلیف برسد پس هم این انسان ناشکری آغاز میکند

لِلّٰهِ مُلۡکُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ یَخۡلُقُ مَا یَشَآءُ ؕ یَهَبُ

خدار است | حکومت | آسمانها | وزمین | اوی آفریند | آنچه | بخواهد | اوعطا میکند

پادشاهی آسمانها و زمین تنها خدار است' او که چیزی را بخواهد پیدا میکند هر کرا بخواهد

لِمَنۡ یَّشَآءُ اِنَاثًا وَّیَهَبُ لِمَنۡ یَّشَآءُ الذُّکُوۡرَ ﴿۴۹﴾ اَوۡ یُزَوِّجُهُمۡ

هرکرا | بخواهد | دختران | وعطا میکند | هرکرا | خواهد | پسران | یا | جمع میکند برای ایشان

دختران میدهد' و هر کرا بخواهد پسران میدهد و یا پسران و دختران

ذُكْرَانًا وَّاِنَاثًا ۚ وَيَجْعَلُ مَنْ يَّشَآءُ عَقِيْمًا ۭ اِنَّهٗ عَلِيْمٌ

پسران | ودختران | ومیگرداند | هرکرا | بخواهد | عقیم | هرآینه او | دانا

جفت جفت میدهد، و دربارهٔ کسی که بخواهد عقیم میگرداند او به هر چیز دانا باقدرت است

قَدِيْرٌ ۝ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُّكَلِّمَهُ اللّٰهُ اِلَّا وَحْيًا

باقدرت است | وممکن نیست | یک انسان را | که | کلام کند باوی | خدا | مگر | به وحی

و هیچ بشری را این درجه نیست که خداوند باوی سخن گوید مگر اینکه یا الهام کند

اَوْ مِنْ وَّرَآئِ حِجَابٍ اَوْ يُرْسِلَ رَسُوْلًا فَيُوْحِيَ بِاِذْنِهٖ

یا | بعداز | حجاب | یابفرستد | رسول | پس او وحی کند | بحکم او

و یا بعد از حجاب، و یا یک فرشته را می فرستد پس او بحکم خداوند چنین وحی می آرد

مَا يَشَآءُ ۭ اِنَّهٗ عَلِيٌّ حَكِيْمٌ ۝ وَكَذٰلِكَ اَوْحَيْنَآ اِلَيْكَ

چیزیکه او میخواهد | هرآینه او بلند | باحکمت است | وهم چنین | ماوحی فرستاده ایم | بسوی تو

که به خداوند منظور باشد و خداوند بسیار بلند باحکمت است و هم چنین ما بتو (این) وحی یعنی حکم خود

رُوْحًا مِّنْ اَمْرِنَا ۭ مَا كُنْتَ تَدْرِيْ مَا الْكِتٰبُ وَلَا الْاِيْمَانُ

یک روح (قرآن) | بحکم خود | نه می فهمیدی تو | که چیست | کتاب | ونه ایمان؟

فرستاده ایم بتو علم نبود که کتاب چه چیز است و ایمان چه را میگوید؟

وَلٰكِنْ جَعَلْنٰهُ نُوْرًا نَّهْدِيْ بِهٖ مَنْ نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا ۭ

لیکن | گردانیدیم ما آن را | روشنی | که میکنیم هدایت | به آن | هرکرا | مابخواهیم | از بندگان خود

لیکن ما این کتاب را نور گردانیدیم و بذریعهٔ این ما بندگان خود را کسی را که بخواهیم هدایت میکنیم

وَاِنَّكَ لَتَهْدِيْٓ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝ صِرَاطِ اللّٰهِ الَّذِيْ لَهٗ مَا

وهرآینه تو | هدایت میکنی | بسوی راه مستقیم | راه های خدا | آنکه هست اورا | آنچه

و دراین هیچ شکی نیست که تو بسوی راه درست هدایت میکنی (یعنی) راه آن ذات که مالک آسمان و زمین

فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ اَلَآ اِلَى اللّٰهِ تَصِيْرُ الْاُمُوْرُ ۝

درآسمانهااست | وآنچه | درزمین است | خبردار! | بطرف خدا | بازمیگردد | کارها

و هر چیز است خبردار که همه معاملات بسوی خداوند باز میگردد

سُوْرَةُ الزُّخْرُفِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ تِسْعٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَثَمَانُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا سَبْعُ رُكُوْعَاتٍ

سوره الزخرف در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | هشتاد و نه آیت و هفت رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

حٰمٓ ۝ وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ۝ اِنَّا جَعَلْنٰهُ قُرْءٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ

حم | سوگند است به کتاب | آشکارا | هرآینه ما | گردانیدیم آن را | قرآن | به زبان عربی | تا شما

حم به این کتاب واضح قسم است ما این کتاب عربی (به این سبب) گردانیدیم که شما

تَعۡقِلُوۡنَ ﴿۳﴾ وَ اِنَّهٗ فِيۡۤ اُمِّ الۡكِتٰبِ لَدَيۡنَا لَعَلِيٌّ حَكِيۡمٌ ﴿۴﴾

فہمید | وهرآینه او | دراصل کتاب است | نزد ما | از درجه بلند | با حکمت

فہمید؛ و هر آینه این قرآن نزد ما در لوح محفوظ است از مرتبه بلند و از حکمت پر است

اَفَنَضۡرِبُ عَنۡكُمُ الذِّكۡرَ صَفۡحًا اَنۡ كُنۡتُمۡ قَوۡمًا مُّسۡرِفِيۡنَ ﴿۵﴾

آیا باز میگردانیم ما | از شما | این ذکر | به اعراض | به این که | هستید شما مردم | مسرفین

آیا ما از شما این نصیحت (کتاب) به این سخن گردانیدیم که شما از حد مناسب تجاوز میکنید؟

وَكَمۡ اَرۡسَلۡنَا مِنۡ نَّبِيٍّ فِي الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿۶﴾ وَمَا يَاۡتِيۡهِمۡ مِّنۡ نَّبِيٍّ اِلَّا

وچقدر | فرستادیم ما | پیغمبران | درامتهای سابقه | ونمی آمد به ایشان | کدام پیغمبر | مگر

و ما در مردم سابقه چقدر پیغمبران فرستاده ایم؟ و به آن مردم یک پیغمبر هم چنین نه آمده است که

كَانُوۡا بِهٖ يَسۡتَهۡزِءُوۡنَ ﴿۷﴾ فَاَهۡلَكۡنَاۤ اَشَدَّ مِنۡهُمۡ بَطۡشًا وَّمَضٰى

ایشان به وی استهزا میکردند | پس هلاک کردیم ما | که زیاد بود از ایشان | درقوت | وگذشته

که ایشان به وی استهزاء کرده نباشند؛ پس ما همهٔ آن مردم را تباه ساختیم آنانیکه از این مردم در قدرت زیاد بودند و با مردم سابقه

مَثَلُ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿۸﴾ وَلَئِنۡ سَاَلۡتَهُمۡ مَّنۡ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضَ

مثال | مردم سابقه | واگر | پرسی از ایشان | که | آفرید | آسمانها | وزمین؟

(چند دفعه) چنین عمل شده است (و ای نبی!) اگر تو از ایشان پرسی که این آسمانها و زمین را که آفریده است؟

لَيَقُوۡلُنَّ خَلَقَهُنَّ الۡعَزِيۡزُ الۡعَلِيۡمُ ﴿۹﴾ الَّذِيۡ جَعَلَ لَكُمُ

هرآینه گویند | که آفرید آن را | غالب | دانا | آنکه | آفرید | شمارا

ایشان هر آینه گویند که این را غالب و دانا خداوند آفریده است آن خداوند که زمین را برای شما

الۡاَرۡضَ مَهۡدًا وَّجَعَلَ لَكُمۡ فِيۡهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُوۡنَ ﴿۱۰﴾

زمین | فرش | وآفرید | شمارا | درآن | راهها | تاشما | راه یابید

فرش گردانیده است، و درآن برای شما راه ها ساخته است تاکه شما به مقصد خود برسید

وَالَّذِيۡ نَزَّلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَاَنۡشَرۡنَا بِهٖ بَلۡدَةً

وآنکه | نازل کرد | از آسمان | آب | به اندازه | بازنده ساختیم ما | به آن | شهر

و خداوند آن ذات است که از بالا به اندازه آب فرستاد باز ما برآن زمین خشک را زنده ساختیم

مَّيۡتًا ۚ كَذٰلِكَ تُخۡرَجُوۡنَ ﴿۱۱﴾ وَالَّذِيۡ خَلَقَ الۡاَزۡوَاجَ كُلَّهَا

مرده | هم چنان | شمابرآورده میشوید | وآنکه | آفرید | جفتها | همه

هم چنان شما از قبور برآورده میشوید، و خداوند آن ذات است که همه چیزها را جفت آفریده است

وَجَعَلَ لَكُمۡ مِّنَ الۡفُلۡكِ وَالۡاَنۡعَامِ مَا تَرۡكَبُوۡنَ ﴿۱۲﴾

وآفرید | شمارا | از کشتیها | وچهارپایان | برآنکه | شماسوارمیشوید

و برای شما کشتیها و حیوانات آفریده است تاکه شما برآن سوار شوید۔

لِتَسْتَوٗا عَلٰى ظُهُوْرِهٖ ثُمَّ تَذْكُرُوْا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ اِذَا

تا بنشینید | بر پشت های آن | باز یاد کنید | نعمت | رب خود | وقتیکه

برای اینکه شما بر پشتهای آن درست بنشینید (وقتیکه) برآن سوار شدید نعمت خداوند را یاد کنید

اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُوْلُوْا سُبْحٰنَ الَّذِيْ سَخَّرَ لَنَا هٰذَا

درست بنشینید | برآن | وبگوئید شما | پاک است | آن ذات که | تابع کرد | برای ما | این را

و بگوئید که آن ذات پاک است که چنین چیزهای کلان کلام را بما تابع ساخته است

وَمَا كُنَّا لَهٗ مُقْرِنِيْنَ ﴿۱۳﴾ وَاِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُوْنَ ﴿۱۴﴾

ونبودیم ما | اورا | دراختیار آوردن | وهرآینه ما | بسوی رب خود | بازگردانیده گانیم

زیرا که ما به اختیار خود قدرت تابع شدن آن را نداشتیم و همه ما بسوی رب خود باز میگردیم

وَجَعَلُوْا لَهٗ مِنْ عِبَادِهٖ جُزْءًا ؕ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵﴾

ومقرر کردند | اورا | از بندگان او | یک جز | هرآینه | انسان | ناشکر است | آشکارا

و ایشان دربندگان خدا اورا یک جز مقرر کرده است راستی که انسان بسیار ناشکر است

اَمِ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنٰتٍ وَّاَصْفٰكُمْ بِالْبَنِيْنَ ﴿۱۶﴾

آیا گرفت او | از آنچه | او پیدا میکند | دختران | وبرگزیده شمارا | به پسران

آیا او از مخلوق خود تنها دختران را برگزیده است و شما را برای پسران برگزیده است

وَاِذَا بُشِّرَ اَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمٰنِ مَثَلًا

وقتیکه مژده داده شود | یکی از ایشان را | از آن (دختر) | آنکه او آفرید | از (الله) رحمٰن | هم جنس

و حال آنکه وقت که ایشان برآن چیز خبر کرده شوند آنکه ایشان به خداوند رحمٰن بیان میکند

ظَلَّ وَجْهُهٗ مُسْوَدًّا وَّهُوَ كَظِيْمٌ ﴿۱۷﴾ اَوَمَنْ يُّنَشَّؤُا فِي الْحِلْيَةِ

گرددروی او | سیاه | واو | ازغم پرمیشود | آیا کسیکه | پرورش داده میشود | درزیورات

پس روی اش سیاه میگردد، و از غم پر میشود، آیا کسیکه در زیورات پرورش کرده میشود

وَهُوَ فِي الْخِصَامِ غَيْرُ مُبِيْنٍ ﴿۱۸﴾ وَجَعَلُوا الْمَلٰٓئِكَةَ الَّذِيْنَ هُمْ

واو | درخصومت (بحث) | غیرواضح میباشد | ومقرر گردانیدند آنها | فرشتگان | آنانیکه هست

و در خصومت صفا واضح دلیل گفته نه میتواند (او با مرد برابر شده میتواند؟) و ایشان فرشتگان که بندگان خداوند است

عِبٰدُ الرَّحْمٰنِ اِنَاثًا ؕ اَشَهِدُوْا خَلْقَهُمْ ؕ سَتُكْتَبُ شَهَادَتُهُمْ

بندگان | رحمٰن | زنان | آیا آنها حاضر بودند | دروقت پیدایش آن | نوشته میشود | گواهی آنها

زنانه تصور کردند، آیا آنها در وقت پیدایش ایشان حاضر بودند؟ این دعوی ایشان نوشته میشود

وَيُسْـَٔلُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَقَالُوْا لَوْ شَآءَ الرَّحْمٰنُ مَا عَبَدْنٰهُمْ ؕ

واز ایشان پرسیده میشوند | وایشان میگویند | اگر میخواست | رحمٰن | ما عبادت این (بتها) نه میکردیم

و پرسیده میشوند، و ایشان میگویند اگر خدا میخواست ما عبادت این فرشتگان را نه میکردیم

مَا لَهُمْ بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۚ اِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿٢٠﴾ اَمْ

نیست ایشان را | از این سخن | کدام علم | نیست ایشان | مگر | تخمین میکنند | آیا

ایشان از حقیقت بالکل خبر نیستند، مگر به تخمین روان هستند آیا ما

اٰتَيْنٰهُمْ كِتٰبًا مِّنْ قَبْلِهٖ فَهُمْ بِهٖ مُسْتَمْسِكُوْنَ ﴿٢١﴾ بَلْ قَالُوْٓا

دادیم ایشان را | کتاب | پیش از این | پس ایشان | به آن | به محکم بودن گرفتند | (نی) بلکه | ایشان میگویند

به این مردم قبل از این کدام کتاب داده بودیم، که ایشان سند آن را پیش کنند؟ نی! بلکه ایشان

اِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّاِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٢٢﴾

هرآینه یافتیم ما | پدران خود را | بر یک دین | وهرآینه ما | بر نقش قدم ایشان | راه یافتگانیم

میگویند که ما پدران خود را به یک راه روان دیده بودیم اکنون ما به نقش و قدم های ایشان روان هستیم

وَكَذٰلِكَ مَآ اَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيْرٍ اِلَّا قَالَ

وهم چنان | نفرستادیم ما | پیش از تو | در هیچ قریه | کدام بیم دهنده | مگر | گفت

وهم چنان ما قبل از تو دریک قریه کدام بیم دهنده نفرستادیم که به وی مردم ثروت مندان آن جای

مُتْرَفُوْهَآ ۙ اِنَّا وَجَدْنَآ اٰبَآءَنَا عَلٰٓى اُمَّةٍ وَّاِنَّا عَلٰٓى اٰثٰرِهِمْ

مردم خوشحال آن | هرآینه یافتیم | پدران خود | به یک دین | وهرآینه ما | برنشانهای قدمهای آنها

چنین نه گفته باشد که ما پدران خود را به این طریقه یافتیم و اکنون ما به نقش قدم آنها پی در پی روان هستیم

مُّقْتَدُوْنَ ﴿٢٣﴾ قٰلَ اَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِاَهْدٰى مِمَّا وَجَدْتُّمْ عَلَيْهِ

میرویم | اوگفت | آیا اگرچه | من آوردیم بشما | از این درست راه | که یافتید شما بر آن

پیغمبر میگفت اگرچه من بشما از آن راه بهتر پیش کرده باشم که شما بر آن پدران خود

اٰبَآءَكُمْ ۗ قَالُوْٓا اِنَّا بِمَآ اُرْسِلْتُمْ بِهٖ كٰفِرُوْنَ ﴿٢٤﴾ فَانْتَقَمْنَا

پدران خود | آنها گفتند | هرآینه ما | به آنچه | فرستاده شده اید شما بر آن | انکار میکنیم | پس انتقام گرفتیم ما

یافته باشیم، ایشان میگفتند که باز هم ما از قبول پیغام شما انکار میکنیم پس ما از ایشان بدله گرفتیم

مِنْهُمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿٢٥﴾ وَاِذْ قَالَ

از ایشان | پس ببین | چگونه | بود | انجام | دروغ گویان | ووقتیکه | گفت

پس تو ببین که انجام دروغ گویان چگونه شد؟ و وقتیکه ابراهیم

اِبْرٰهِيْمُ لِاَبِيْهِ وَقَوْمِهٖٓ اِنَّنِيْ بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُوْنَ ﴿٢٦﴾ اِلَّا

ابراهیم | پدر خود را | وقوم خود را | هرآینه من | بیزارم | از آنچه | شما عبادت میکنید | بجز

پدر خود را، و قوم خود را گفت که من از معبودان شما بیزارم بجز از آن

الَّذِيْ فَطَرَنِيْ فَاِنَّهٗ سَيَهْدِيْنِ ﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً

از آن ذات | که آفرید مرا | پس هرآینه او | زود به من راه نماید | وگردانید الله آن را | یک کلمه | باقی مانده شده

ذات که من را آفرید پس او به من راه درست مینماید و او این (سخن توحید) در اولاد خود باقی

فِي عَقِبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝٢٨ بَلْ مَتَّعْتُ هَٰؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ

دراولادخود | شاید آنها | رجوع کنند | بلکه | بهره مند ساختیم | ایشان را | وپدران ایشان را

ماند برای اینکه آینده هم مردم (از شرک) برگردد سخن درست این است که ما به ایشان و به پدران ایشان بسیار

حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ ۝٢٩ وَلَمَّا جَاءَهُمُ

تا آنکه | آمد به ایشان | دین حق | وپیغمبر | آشکارا | وچون | آمد به ایشان

سامان ها داده ایم تااینکه (قرآن) راست و پیغمبر صفا سخن گوی به آنها آمد وقتیکه قرآن راست به آنها آمد

الْحَقُّ قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ۝٣٠ وَقَالُوا لَوْلَا

حق | ایشان گفتند | این جادو است | وهرآینه ما به آن | انکارکننده گانیم | وایشان میگویند | چرانی

ایشان گفت که این جادو است و ما آن را قبول نمیداریم و گفت که این قرآن

نُزِّلَ هَٰذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِنَ الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ۝٣١

نازل نشد | این | قرآن | بر یک آدمی | از این دوقریه ها | که بزرگ باشند

به این قریه های دو (بزرگ) بکدام نفر بزرگ چرا فرود نه آمد؟

أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۚ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ

آیا ایشان تقسیم میکنند | رحمت | رب تو | ماتقسیم کردیم | درمیان ایشان | روزی ایشان

آیا ایشان رحمت رب ترا تقسیم میخواهند هم ما روزی ایشان را در دنیا درمیان ایشان

فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَتَّخِذَ

درزندگی دنیا | وبلند کردیم ما | بعضی از ایشان | بر بعضی | دردرجات | تا بگیرد

تقسیم کرده است، و ما برخی را برخی در درجات بلند کردیم که یک شخص از نفر دیگری

بَعْضُهُمْ بَعْضًا سُخْرِيًّا ۗ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ۝٣٢

بعضی از ایشان | بعضی را | تابع | ورحمت | رب تو | بهتراست | از آنچه | ایشان جمع میکنند

کار گیرد و رحمت رب تو از آن مال بهتر است که این مردم آن را جمع میکند

وَلَوْلَا أَنْ يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَجَعَلْنَا لِمَنْ

اگرنمی بوداین سخن | که شود مردم | یک گروه | هرآینه میگردانیدم | برای آن

و اگر این سخن نمیبود که همه مردم به یک طریقه شوند پس ما به منکران رحمٰن خدای

يَكْفُرُ بِالرَّحْمَٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِنْ فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا

که انکار میکند | به رحمٰن | برای خانه های ایشان | سقفها | ازنقره | ونردبانها | که بر آن

سقفهای خانه های ایشان از نقره میساختیم و نرد بانها که بر آن بالا

يَظْهَرُونَ ۝٣٣ وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَابًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِئُونَ ۝٣٤ وَزُخْرُفًا ۚ

بالامیروند | وبرای خانه های ایشان | دروازه ها | وتختها | که بر آن | تکیه میکنند | وزرسرخ هم

میرفتند، و دروازه های خانه ایشان و تختها که بر آن تکیه میزدند و از طلاهم

وَإِنْ كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَاعُ الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا ۚ وَالْآخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ

ونیست این همه | مگر | اندک سامان | زندگی دنیا | و آخرت | نزد رب تو

و این همه چیزها هیچ هم نیست، این کامیابی چند روز است و آخرت نزد پروردگار تو برای پرهیزگاران

لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ

برای پرهیزگاران | و هر که | غافل شود | از ذکر رحمن | ما مقرر میکنیم

است، و هر که از ذکر رحمن غفلت اختیار کند پس ما برای او

لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ

اورا | یک شیطان | پس آن | اورا | دوست میشود | و هر آینه شیطانان | منع میکنند ایشان را

یک شیطان مقرر میکنیم که آن هر وقت باوی میباشد و هر آینه ایشان را از راه درست

عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا

از راه | و ایشان گمان میکنند | که ایشان | راه درست یافتگان اند | تا آنکه | وقتیکه او بیاید بما

منع میکنند، و ایشان گمان میکنند که گویا به راه مستقیم روان اند تااینکه چنین مردم باما بیایند

قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ

میگوید | ای کاش! | که درمیان من | و میان تو | مسافت مشرق و مغرب میبودی | پس بد

(او شیطان را گوید) که ای کاش! که میان من و تو فاصله مشرق و مغرب میبود تو چقدر دوست خراب بودی

الْقَرِينُ ﴿٣٨﴾ وَلَنْ يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ إِذْ ظَلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِي الْعَذَابِ

دوست ئی تو | و هیچ فائده ندهد شمارا | امروز | وقتیکه ظلم کردید شما | که شما | درعذاب

و امروز بشما این سخن هیچ فائده ندهد زیرا که کفر کردید امروز هم شما درعذاب

مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْيَ وَمَنْ كَانَ

هم شریک هستید | پس آیا تو | شنوانیده میتوانی | کران را | یا راهنمائی کرده میتوانی | کوران را | و آن را که | باشد

شریک هستید پس آیا به کران آواز خود شنوانیده میتوانی؟ و یا به کوران راهنمائی کرده میتوانی و آن را که

فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٤٠﴾ فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٤١﴾

درگمراهی آشکارا | پس اگر ببریم ما | ترا | پس هر آینه ما | از ایشان | انتقام گیرنده گانیم

در گمراهی آشکارا باشند پس اگر ماترا از این دنیا ببریم باز هم از این کافران بدله میگیریم و یا اگر بتو

أَوْ نُرِيَنَّكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾

یا اگر بنمایم ترا | آنچه | وعده دادیم ایشان را | پس هر آینه ما بر ایشان | قدرت داریم

آن عذاب بنمایم از آنکه به ایشان وعده کرده ایم پس ما برایشان هر نوع قدرت داریم

فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾

پس چنگ زن | به آنچه | وحی فرستاده شد | بتو | هر آینه تو | بر راه راست هستی

پس تو براین قرآن قائم باش که بتو فرستاده شده است هر آینه تو به راه درست قائم هستی.

وَإِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسْـَٔلْ

وهرآینه این | نصیحت است ترا | وبرای قوم تو | وبسیار زود | از شما پرسیده میشود | وپرس

و هر آینه این (قرآن) برای تو و برای قوم تو نصیحت است و بسیار زود از شما پرسیده میشود و تو

مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَآ أَجَعَلْنَا مِن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ

از آنکه | فرستادیم ما | پیش از تو | از پیغمبران خود | آیا ما گردانیدیم | بجز | از رحمٰن

از آن پیغمبران پرس که من پیش از شما فرستاده ایم که آیا ما بجز از رحمٰن معبودان دیگری

ع ۱۰

ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ

معبودان | که عبادت آنها کرده میشوند | وهرآینه | فرستادیم ما | موسیٰ | بانشانه های خود | بسوی فرعون

گرفتیم، که عبادت آنها کرده شود (و ما قبل از تو) به موسیٰ نشانه های خود دادیم و به فرعون و به

وَمَلَإِي۟هِۦ فَقَالَ إِنِّى رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا

وبسوی سرداران او | اوگفت | هرآینه من | پیغمبر | رب | العالمین هستم | پس چون

سرداران او فرستادیم پس او گفت که من رسول رب العالمین هستم باز وقتیکه نشانه های ما را به وی

جَآءَهُم بِـَٔايَٰتِنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا نُرِيهِم

آمد او ایشان را | بانشانهای ما | ناگهان ایشان از آن نشانها | میخندیدند | ونمی نمودیم با ایشان

پیش کرد، ایشان به آن نشانه ها خندا آغاز نمودند و ما که به آنها کدام

مِّنْ ءَايَةٍ إِلَّا هِىَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا وَأَخَذْنَٰهُم بِٱلْعَذَابِ

هیچ نشانه | مگر آن میبود | بزرگ | از نشانه نخست | وگرفتیم ایشان را | به عذاب

نشانه ها نشانه میدادیم، مگر آن از نشانه دیگری بزرگ بود و ما آن مردم را در عذاب گرفتیم

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَ ٱلسَّاحِرُ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ

شاید ایشان | رجوع کنند | وایشان گفتند | ای جادوگر! | دعاء کن | مارا | از رب خود

تا که ایشان (از حرکتهای خود) منع شوند و آنها گفتند ای جادوگر! تو مارا از رب خود دعاء کن

بِمَا عَهِدَ عِندَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ

که او وعده کرده است | نزد تو | هرآینه ما | راه یافتگانیم | پس چون | دور کردیم ما | از ایشان

از کدام سخن که او باتو وعده کرده است، ما هرآینه به راه درست می آیم باز وقتیکه ما از ایشان عذاب دور کردیم

ٱلْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِى قَوْمِهِۦ

عذاب را | همانوقت | ایشان | شکستند عهد را | آواز کرد | فرعون | درقوم خود

پس آنها درآن وقت عهد خود را شکستند و فرعون درقوم خود اعلان کرد

قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِى مُلْكُ مِصْرَ وَهَٰذِهِ ٱلْأَنْهَٰرُ تَجْرِى

گفت | ای قوم من! | آیا نیست | مرا | حکومت مصر | واین | نهرها | میرود

و گفت ای قوم من! آیا حکومت مصر مرا نیست؟ و این همه نهرها که از زیر پای من

مِن تَحۡتِيٓۚ أَفَلَا تُبۡصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمۡ أَنَا۠ خَيۡرٞ مِّنۡ هَٰذَا ٱلَّذِي هُوَ

اززیرمن | آیاشمانمی بینید؟ | که من | بهترام | ازآن مرد | که اوست

میروند؟ پس آیا شما نمی بینید؟ بلکه من از این مرد (یعنی موسیٰ) بسیار بهتر هستم که از او هیچ

مَهِينٞ وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوۡلَآ أُلۡقِيَ عَلَيۡهِ أَسۡوِرَةٞ مِّن ذَهَبٍ

بی قدر | وسخن واضح گفته نمی تواند | چرانبود | که انداخته شود | بروی | دستوانها | ازطلا

قدر نیست و اینکه موسیٰ سخن واضح را هم گفته نه میتواند؟ پس اورا چرا دستوانهای طلا انداخته نشده است

أَوۡ جَآءَ مَعَهُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ مُقۡتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَٱسۡتَخَفَّ قَوۡمَهُۥ

یابیاید | همراه وی | فرشتگان | جمع کرده شده | پس اوبی وقوف ساخت | قوم خودرا

و یا چرا باوی فرشتگان در قطار قطار نیامده است؟ هم چنین او قوم خود را بی وقوف ساخت

فَأَطَاعُوهُۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَوۡمٗا فَٰسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّآ ءَاسَفُونَا

پس آنهااطاعت کردندایشان را | هرآینه ایشان | بودند | قوم نافرمان | پس چون | به خشم آوردندمارا

پس در سخنهای او آمدند هر آینه ایشان قوم نافرمان بودند باز وقتیکه آنها مارا ناراض ساخت

ٱنتَقَمۡنَا مِنۡهُمۡ فَأَغۡرَقۡنَٰهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٥٥﴾ فَجَعَلۡنَٰهُمۡ سَلَفٗا وَمَثَلٗا

بدله گرفتیم ما | ازایشان | پس غرق کردیم ایشان را | همه | بازگردانیدیم ایشان را | پیشوایان | ونمونه

پس ما از ایشان بدله گرفتیم، باز ما همهٔ ایشان را غرق ساختیم پس برای مردم (آینده آمدنیها) سرداران و نشانه های

لِّلۡأٓخِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَمَّا ضُرِبَ ٱبۡنُ مَرۡيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوۡمُكَ

برای مردم آینده | و | چون | بیان کرده شد | ازپسرمریم | مثال | ناگهان قوم تو

عبرت ساختیم، و چون مضمون پسر بی بی مریم شنیده شد می بینیم که قوم تو بر آن

مِنۡهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوٓاْ ءَأَٰلِهَتُنَا خَيۡرٌ أَمۡ هُوَۚ مَا ضَرَبُوهُ

برآن | به خوشی نعره میزند | وگفتند | آیا معبودان ما | بهتراست | یاعیسیٰ؟ | بیان نکردایشان این مثال

(از خوشی) نعره زدن آغاز نمودند و گفتند آیا معبودان ما بهتر است یا آن (یعنی عیسیٰ) ایشان این سخن تنها به غرض

لَكَ إِلَّا جَدَلَۢاۚ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنۡ هُوَ إِلَّا عَبۡدٌ

ترا | مگربطریقه بدل | بلکه | ایشان | مردم است | خصومت کنندگان | نیست این عیسیٰ | مگر بنده است

خصومت کردند، و این مردم خصومت کنندگان هستند عیسیٰ (معبود نبود) مگر یک بنده نیک ما بود

أَنۡعَمۡنَا عَلَيۡهِ وَجَعَلۡنَٰهُ مَثَلٗا لِّبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوۡ نَشَآءُ

که انعام کردیم مابروی | وگردانیدیم ما اورا | یک مثال | برای بنی اسرائیل | واگر | مامیخواستیم

که ما بروی انعام کرده بودیم، و ما اورا برای بنی اسرائیل یک نمونه قدرت ساخته بودیم و اگر ما میخواستیم

لَجَعَلۡنَا مِنكُم مَّلَٰٓئِكَةٗ فِي ٱلۡأَرۡضِ يَخۡلُفُونَ ﴿٦٠﴾ وَإِنَّهُۥ لَعِلۡمٞ

پیدا میکردیم ما | ازشما | فرشتگان | درزمین | که خلیفه میبودند | وهرآینه او | یک نشانه است

از شما فرشتگان پیدا میکردیم که آنها به زمین پی یک دیگری سکونت میکردند و عیسیٰ بر قیامت برای یقین آوردن

لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُوْنِ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿۶۱﴾

برای قیامت | پس تو شک مکن | درآمدن آن | وپیروی کنید مرا | این است | راه | مستقیم

ذریعه است، پس شما دراین باره شک مکنید و پیروی کنید مارا این راه درست و مستقیم است۔

وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ الشَّيْطٰنُ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۶۲﴾ وَلَمَّا جَآءَ عِيْسٰى

ومنع نکند شمارا | شیطان | هرآینه او | شمارا | دشمن است | آشکارا | ووقتیکه | آمد | عیسیٰ

و شیطان شمارا (از رفتن به راه حق) منع نکند، هر آینه او دشمن آشکارا شما است وقتیکه عیسیٰ نشانه های

بِالْبَيِّنٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِاُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ

بانشانه ها | اوگفت | آوردم بشما | حکمت | وکه واضح کنم | شمارا | بعضی

آشکارا آورد به مردم گفت شمارا سخنهای حکمت آوردیم و بخاطر این آمده ام که بشما بعضی سخنها صفا کنم

الَّذِيْ تَخْتَلِفُوْنَ فِيْهِ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿۶۳﴾ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ

آن سخن | که شما اختلاف میکردید درآن | پس بترسید | ازخدا | وقبول کنید حکم من | هرآینه | خدا او

که شما درآن اختلاف میکردید، از خدا بترسید، و سخن مرا قبول کنید هر آینه خداوند رب ما هم

رَبِّيْ وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ ﴿۶۴﴾ فَاخْتَلَفَ

رب من ورب شما است | پس عبادت کنید اورا | این است | راه | مستقیم | پس اختلاف کرد

و رب شما هم است، تنها عبادت کنید اورا این راه مستقیم است باز بعد از این هم

الْاَحْزَابُ مِنْۢ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِّلَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْ عَذَابِ

گروه ها | درمیان خود | پس تباهی است | آن مردم را | که ظلم کردند | از عذاب

گروه های مختلف درمیان خود اختلاف پیدا کردند پس مردم ظالمان را از روز عذاب سخت تباهی است

يَوْمٍ اَلِيْمٍ ﴿۶۵﴾ هَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً

روز دردناک | ایشان انتظار نه میکنند | مگر تنها از قیامت | که بیاید به ایشان | ناگهان

این مردم تنها انتظار روز قیامت میکند که ناگهان به ایشان بیاید

وَّهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ﴿۶۶﴾ اَلْاَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۢ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ

وایشان | خبرنباشند | همه دوستها | به آن روز | بعضی برای بعضی

و ایشان خبر هم نباشند هم دوستان درآن روز دشمنان یک دیگری میباشند

عَدُوٌّ اِلَّا الْمُتَّقِيْنَ ﴿۶۷﴾ ع يٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ

دشمن میباشند | مگر | نه متقیان | ای بندگان من! | نیست | ترس | برشما

بجز از مردم پرهیزگاران ای بندگان من! امروز برشما هیچ ترس

ع ۶ ۱۱ ۱۲

الْيَوْمَ وَلَآ اَنْتُمْ تَحْزَنُوْنَ ﴿۶۸﴾ اَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاٰيٰتِنَا وَكَانُوْا

امروز | ونه | شما | اندوهناک باشید | آنانیکه | ایمان آوردند | به آیات ما | وبودند آنها

نیست و نه برشما کدام غم می آید این همان مردم است که به آیات ما ایمان آورده بود و فرمان مارا

مُسْلِمِيْنَ ۝۶۹ اُدْخُلُوا الْجَنَّةَ اَنْتُمْ وَاَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُوْنَ ۝۷۰

مسلمانها | داخل شوید | به جنت | شما | وزنان شما | که عزت داده میشود بشما

قبول کرده بود شما هم و زنان شما هم به جنت خوشحال درآید

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِّنْ ذَهَبٍ وَّاَكْوَابٍ ۚ وَفِيْهَا مَا

گردانیده میشود | برایشان | کاسه ها | طلائی | وگلاسها هم | ودرآن میباشد آنچه

درآن از طلاء کاسه ها و دور گلاسها میباشد و آن همه چیزها به ایشان

تَشْتَهِيْهِ الْاَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُ ۚ وَاَنْتُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ۝۷۱

میخواهد | نفسها | و | لذت گیرد | چشمها | وشما | درآن | همیشه میباشید

داده میشود که دل ایشان میخواهد و چشمها برآن خوشحال میشود و شما درآن جای همیشه سکونت داشته باشید

وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِيْٓ اُوْرِثْتُمُوْهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۷۲

واین | آن جنت است | از آنکه | که شما وارث کرده شدید | در بدله آن اعمال | که شما میکردید

و این همان جنت است که شما بسبب عمل خود مالکان آن شدید

لَكُمْ فِيْهَا فَاكِهَةٌ كَثِيْرَةٌ مِّنْهَا تَاْكُلُوْنَ ۝۷۳ اِنَّ الْمُجْرِمِيْنَ

برای شما | درآن | میوه ها است | زیاد | از آن | شما میخورید | هر آینه | گناه گاران

دراین برای شما میوه های گونا گون میباشد که از آن میخورند، مردم نافرمان همیشه در جهنم

فِيْ عَذَابِ جَهَنَّمَ خٰلِدُوْنَ ۝۷۴ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيْهِ

درعذاب | جهنم | همیشه میباشند | سبک کرده نه میشود | از ایشان | وایشان | درآن

میباشند از ایشان عذاب سبک کرده نمی شود و مایوس درآن جای

مُبْلِسُوْنَ ۝۷۵ وَمَا ظَلَمْنٰهُمْ وَلٰكِنْ كَانُوْا هُمُ الظّٰلِمِيْنَ ۝۷۶

مایوس میباشند | وما بایشان ظلم نه کردیم | لیکن | بودند ایشان | ظالمان

میباشند و ما به ایشان هیچ ظلم نکردیم، مگر خود ایشان برای خود ستمگارا بودند

وَنَادَوْا يٰمٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۗ قَالَ اِنَّكُمْ مّٰكِثُوْنَ ۝۷۷

وفریاد کنند | ای فرشته (مالک نام!) | کارتمام کند | برما | رب تو | اوگوید | هر آینه شما | همیشه باشنده اید

و ایشان آواز کنند که ای مالک! رب تو کار زندگی مارا اخلاص کند او گوید که شما همیشه درآن هستید

لَقَدْ جِئْنٰكُمْ بِالْحَقِّ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كٰرِهُوْنَ ۝۷۸ اَمْ اَبْرَمُوْٓا

ما آوردیم بشما | دین حق | لیکن | اکثر از شما | از حق | نفرت میکردید | آیا آنها قصد محکم کردند

ما به ایشان دین راست رسانیدیم مگر اکثر شما از دین حق بیزار شدید آیا ایشان جان خود را بندوبست

اَمْرًا فَاِنَّا مُبْرِمُوْنَ ۝۷۹ اَمْ يَحْسَبُوْنَ اَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ

از یک کار | پس هر آینه ما هم | محکم قصد کننده ایم | آیا ایشان گمان میکنند | هر آینه ما | نه میشنویم | راز آنها

کرده است؟ ما هم انتظام خود را درست نگه کردیم آیا گمان ایشان است که ما سخنهای پنهان و راز

وَنَجْوٰىهُمْ ۚ بَلٰى وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِنْ كَانَ

وشوره ایشان | چرانی | وفرشتگان فرستاده شده ما | نزد ایشان | می نویسند | بگو | اگر باشد

را نمی شنویم؟ چرانی! حال آنکه فرشتگان فرستادهٔ شدهٔ ما باایشان است که می نویسد ای نبی!) بگو اگر رحمن

لِلرَّحْمٰنِ وَلَدٌ ۖ فَأَنَا أَوَّلُ الْعٰبِدِينَ ﴿٨١﴾ سُبْحٰنَ رَبِّ السَّمٰوٰتِ

از رحمن | اولاد | پس من | ازهمه نخست | عبادت کننده باشم | پاک است | رب | آسمانها

خدای را اولاد میبود پس از همه نخست من عبادت کننده میبودم پاک است رب آسمانها و زمین

وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا

وزمین | مالک | ازعرش | ازآنچه | ایشان بیان میکند | پس بگذار ایشان را | که مشغول باشد

مالک عرش از آن سخنها که ایشان بیان میکنند پس ایشان را در شغلهای و بازی خود بگذار

وَيَلْعَبُوا حَتّٰى يُلٰقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٨٣﴾ وَهُوَ الَّذِي

وبازی کنند | تاآنکه | بیند | ازآن روز که ایشان | وعده کرده میشود | واو | آن ذات است

تااینکه آن روز بیاید از آنکه باایشان وعده شده است و خداوند آن ذات است

فِي السَّمَاءِ إِلٰهٌ وَفِي الْأَرْضِ إِلٰهٌ ۚ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾

درآسمان (هم) | معبوداست | ودرزمین (هم) | معبوداست | واوست | باحکمت | دانا

که در آسمانها هم معبود است، و بر روی زمین هم معبود است و او باحکمت است به هر چیز دانا است

وَتَبٰرَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ

وبسیار بابرکت است | آنکه | اورا | پادشاهی | آسمانها | وزمین | وآنچه | درمیان هردو است

و خداوند بسیار بابرکت است که از آسمان و زمین و چیزیکه درمیان آن است بادشاه آن است

وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۚ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ

ونزداوست | علم | قیامت | وبسوی او | برگردانیده میشوید | واختیار ندارند | آنانیکه

و به وی علم قیامت است، و همهٔ شما به وی برگردانیده میشوید و ایشان که بجز از خدا از کدام

يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ

که ایشان عبادت آنهارا میکنند | بجزخدا | ازسفارش | مگر | آن کس که | گواهی داده باشد | به حق | وایشان

معبودان عبادت میکنید به ایشان اختیار هیچ شفاعت نیست البته کسیکه اقرار سخن حق کرده باشد و برآن

يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ

میدانند | واگر | توپرسی ازایشان | که که | آفرید ایشان را | هرآینه گویند آنها | الله

یقین میدارند (پس آنها شفاعت کرده میتواند) و اگر تو از ایشان پرسی که شمارا که آفریده است؟ هرآینه گویند که الله

فَأَنّٰى يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلِهِ يٰرَبِّ إِنَّ هٰؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

به کدام طرف | برگردانیده شدند | وسوگند ازاین سخن | که ای رب من! | که هرآینه ایشان | چنین قوم است | که ایمان نمی آرند

باز بکدام طرف ایشان روان هستند و به خداوند سخن این رسول خود فهم معلوم است که ای رب! ایشان چنین مردم است که به هیچ صورت

فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلٰمٌ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

پس روی بگردان | از ایشان | وبگو | سلام است | پس زود ایشان بدانند

ایمان نمی آرند پس (ای نبی!) تو از ایشان اعراض کن و بگو که من بشما سلام میگویم زود است که بشما حقیقت معلوم خواهد شد

سُوْرَةُ الدُّخَانِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَفِيْهَا ثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورهٔ دخان در مکه نازل شده است و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ نهایت بارحم است | پنجاه و پنج آیت و سه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿١﴾ وَالْكِتٰبِ الْمُبِيْنِ ﴿٢﴾ اِنَّآ اَنْزَلْنٰهُ فِيْ لَيْلَةٍ مُّبٰرَكَةٍ

حٰم | قسم است به کتاب | واضح | هر آینه ما | نازل کردیم ما آن را | در شب | مبارکه

حا۔ میم به این کتاب واضح قسم است، ما این کتاب را در یک شب برکتی فرود آورده ایم

اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِيْنَ ﴿٣﴾ فِيْهَا يُفْرَقُ كُلُّ اَمْرٍ حَكِيْمٍ ﴿٤﴾ اَمْرًا

هر آینه ما هستیم | ترساننده | در آن | فیصله کرده میشود | از هر | کار | باحکمت | به وحی کردن

هر آینه ما از عذاب بیم دهنده گانیم دراین شب هر معامله حکمت به حکم ما فیصله میشود (و این) احکام از

مِّنْ عِنْدِنَا ۚ اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِيْنَ ﴿٥﴾ رَحْمَةً مِّنْ رَّبِّكَ ۚ اِنَّهٗ هُوَ

از جانب خود | هر آینه ما هستیم | فرستنده | به سبب رحمت | از رب تو | هر آینه او است

بارگاه ما جاری میشود، هر آینه ما فرستنده هستیم، این مهربانی رب تو است هر آینه او هر

السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٦﴾ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۘ اِنْ كُنْتُمْ

وقف لازم

شنوا | دانا | رب است | از آسمانها | و زمین | و چیزیکه | درمیان هردو | اگر هستید شما

چیزی را می شنود، و به هر چیز دانا است، رب است آسمانها و زمین را و چیزیکه میان آن است

مُّوْقِنِيْنَ ﴿٧﴾ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ۚ رَبُّكُمْ

یقین کنندگان | نیست هیچ معبود | مگر او | که زنده میکند | ومیمیراند | رب شما است

اگر شما یقین می آرید، بجز از وی هیچ کس لائق عبادت نیست او زنده میکند و مرگ می آرد شمارا و پدران شما را هم

وَرَبُّ اٰبَآئِكُمُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿٨﴾ بَلْ هُمْ فِيْ شَكٍّ يَّلْعَبُوْنَ ﴿٩﴾ فَارْتَقِبْ يَوْمَ

ورب است پدران شما را سابقه | بلکه | ایشان | درشک است | بازی میکنند | تو انتظار کن | از آن روز

رب است لیکن این مردم درشک است، و دربازی هستند پس درانتظار آن روز باش

تَاْتِي السَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِيْنٍ ﴿١٠﴾ يَّغْشَى النَّاسَ ۗ هٰذَا عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١١﴾

که بیارد | آسمان | به دود | آشکارا | که پنهان کند | مردم را | این است | عذاب | دردناک

که از کناره آسمان یک روز آشکارا شود، که به مردم پراگنده شود آن بسیار عذاب دردناک میباشد۔

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُوْنَ ﴿١٢﴾ اَنّٰى لَهُمُ الذِّكْرٰى

ای رب ما! | دور کن از ما! | این عذاب | هر آینه ما | ایمان آوردیم | کجا باشد | ایشان را | نصیحت

ای رب ما! دور کن از ما این عذاب، ما ایمان می آریم ایشان کی نصیحت قبول میکنند؟

وَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُوْلٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۳﴾ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوْا مُعَلَّمٌ

حال آنکه آمده ایشان را | یک رسول | آشکارا | باز ایشان روی گردانیدند | از وی | وگفتند | و او را تعلیم داده شده است

حال آنکه واضح بیان کننده پیغمبر به ایشان آمده است پس ایشان از وی اعراض کردند و گفتند که به وی تعلیم داده شده است

مَّجْنُوْنٌ ﴿۱۴﴾ اِنَّا كَاشِفُوا الْعَذَابِ قَلِيْلًا اِنَّكُمْ عَآئِدُوْنَ ﴿۱۵﴾

دیوانه است | هر آینه ما | دور کننده ایم | از عذاب | کم ساعت | هر آینه شما | عود کننده اید

دیوانه است، ما این عذاب را تا یک موده دور میکنیم مگر شما به حالت نخست خود عودت کننده اید

يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرٰى ۚ اِنَّا مُنْتَقِمُوْنَ ﴿۱۶﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا

روزیکه | بگیریم | به گرفتن | بسیار سخت | هر آینه ما | انتقام گیرنده ایم | و هر آینه امتحان کرده بودیم

روزیکه ما گرفتن سخت کنیم، هر آینه ما بدله میگیریم و ما قبل از ایشان

قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُوْلٌ كَرِيْمٌ ﴿۱۷﴾ اَنْ اَدُّوْٓا

پیش از این | قوم | فرعون | و آمد به ایشان | پیغمبر عزت مند | که حواله کنید

قوم فرعون را امتحان کرده بودیم، و به ایشان یک پیغمبر معزز آمده بود که بندگان خدا را بما

اِلَیَّ عِبَادَ اللّٰهِ ؕ اِنِّیْ لَكُمْ رَسُوْلٌ اَمِيْنٌ ﴿۱۸﴾ وَّاَنْ لَّا تَعْلُوْا

بسوی من | بندگان خدا | هر آینه من | برای شما | یک رسول هستم | امانت دار | و اینکه | سرکشی مکنید شما

حواله کنید، من بشما فرستاده شده امانت دار پیغمبر هستم و اینکه شما در مقابله خداوند سرکشی

عَلَى اللّٰهِ ۚ اِنِّیْۤ اٰتِيْكُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿۱۹﴾ وَاِنِّیْ عُذْتُ بِرَبِّیْ

برخلاف خدا | هر آینه من آمدم شما را | به دلیل آشکارا | و هر آینه من | پناه میخواهم | به رب خود

مکنید، من بشما دلیل آشکارا پیش میکنم و هر آینه من به رب خود و به رب شما

وَرَبِّكُمْ اَنْ تَرْجُمُوْنِ ﴿۲۰﴾ وَاِنْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا لِیْ فَاعْتَزِلُوْنِ ﴿۲۱﴾

و به رب شما | از اینکه شما سنگسار کنید مرا | و اگر | شما ایمان نمی آرید | به (سخن) من | پس از من جدا شوید

پناه میخواهم، از اینکه شما مرا سنگسار کنید، و اگر شما به من ایمان نمی آرید، پس از من یک طرف شوید

فَدَعَا رَبَّهٗٓ اَنَّ هٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُوْنَ ﴿۲۲﴾ فَاَسْرِ بِعِبَادِیْ

پس او دعاء خواست | رب خود را | که این مردم | مجرمین هستند | پس ببر | بندگان من

باز موسیٰ از رب خود دعاء خواست که ایشان بسیار مردم مجرم هستند (حکم شد که ای موسیٰ!) تو بندگان مرا

لَيْلًا اِنَّكُمْ مُّتَّبَعُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَاتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا ؕ اِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُوْنَ ﴿۲۴﴾

در شب | هر آینه شما | تعاقب کرده میشود | و بگذار | دریا را | آرمیده | هر آینه ایشان | لشکر است | غرق شدنی

دروقت شب (از مصر) بیرون کن تعاقب شما میشود و بگذار دریا را آرامیده هر آینه لشکر ایشان غرق شدنی است

كَمْ تَرَكُوْا مِنْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ﴿۲۵﴾ وَّزُرُوْعٍ وَّمَقَامٍ كَرِيْمٍ ﴿۲۶﴾

چقدر | گذاشتند | باغها | و چشمها | و کشتها | و محلها | شائسته

پس آن مردم چقدر باغها، و چشمها را گذاشتند؟ و کشتها، و محلهای شائسته

وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٨﴾

ونعمتها | که بودند ایشان درآن | لذت گیرنده | هم چنان | ماوارث گردیم ازآن | یک قوم دیگری

و سامان های راحت، که ایشان درآن سکونت میکردند۔ هم چنین شد و ما یک قوم دیگری را مالک آن گردانیدیم۔

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَقَدْ نَجَّيْنَا

پس گریه نکرد | برایشان | آسمان | وزمین | ونبودند مهلت داده شدگان | وهرآینه نجات دادیم ما

پس نه آسمان و زمین برایشان گریه کردند و نه به ایشان مهلت داده شد و ما بنی اسرائیل را از عذاب

ع ۲۹ ۱۴

بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ ۚ إِنَّهُ كَانَ

بنی اسرائیل را | ازعذاب ذلیل کننده | یعنی ازفرعون | هرآینه او | بود

ذلت دهنده نجات دادیم، یعنی از فرعون که او بسیار سرکش بود

عَالِيًا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾

سرکش | ازحدگذشتگان | وهرآینه برگزیده بودیم ایشان را | به فهم | برعالمیان

از حد تجاوز کننده بود، و ما به علم خود بنی اسرائیل را درهم مخلوقات فضیلت دادیم۔

وَآتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُبِينٌ ﴿٣٣﴾ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ

ووداده بودیم ایشان را | نشانه ها | که درآن بود | ازمالش | آشکارا | هرآینه | این مردم

و ما به ایشان چنین نشانه ها داده بودیم، که درآن آشکارا امتحان بود هر آینه این (کفار)

لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ﴿٣٥﴾

میگویند | نیست این | مگر مرگ ما | نخستین | ونیستیم ما | برانگیخته شدگان

میگویند هر آینه این مرگ دنیا (انجام آخری) ما است و باز زنده نمی شویم

فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ

پس بیارید | پدران مارا | اگرهستید شما | راستگویان | آیا ایشان | بهتراند | یا

پس اگر شما پیغمبران راستگوی هستید پس پدران و اجداد مارا بیارید آیا (درقوت و طاقت) این مردم

قَوْمُ تُبَّعٍ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ أَهْلَكْنَاهُمْ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا

قوم | تبع | وآنانیکه | پیش ازایشان بودند | هلاک ساختیم ایشان را | هرآینه ایشان | بودند

بهتر اند یا قوم تبع، و آنانیکه قبل از ایشان بودند ما همهٔ ایشان را تباه ساختیم هر آینه ایشان مجرمان

مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا

مردم مجرم | ونیافریدیم ما | آسمانها | وزمین را | وآنچه | میان هردواست

بزرگ بودند و ما آسمان و زمین و چیزیکه میان آن است

لَاعِبِينَ ﴿٣٨﴾ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

بازی کننده | نیافریدیم ماهردوآن را | مگر | زیرحکمت | لیکن | اکثرایشان | نه میدانند

بازی کننده نیافریدیم، ما هر دو آن را بسیار به حکمت آفریدیم لیکن درایشان اکثر مردم نمی فهمند۔

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى

هر آینه | روز | فیصله | وعده ایشان است | از همه | روز یکه | به کار نمی آید | کدام دوست

هر آینه روز فیصله وعده مقرره همهٔ ایشان است درآن روز یک دوست به دوست دیگری به هیچ

عَنْ مَوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٤١﴾ إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ

از دوست دیگری | هیچ هم | ونه به ایشان | امداد کرده میشود | مگر | به کسیکه | رحم کرد | خدا

کار نه آید، و نه امداد ایشان شده میتواند، مگر به کسیکه خداوند رحم کند

إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ الزَّقُّومِ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ

هر آینه او | غالب | مهربان است | هر آینه | درخت | زقوم | طعام

هر آینه او بسیار غالب مهربان است، هر آینه درخت زقوم خوراک گنهگاران

الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾ كَغَلْيِ الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾

گناه گاران است | مانند مس گداخته شده | جوش میزند | در شکمها | مانند جوش | آب گرم

است، مانند میس گداخته شده، در شکمها هم جوش میزند مانند آب گرم که جوش میشود

خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ

بگیرید اورا | باز کش کنید اورا | درمیان جهنم | باز | بریزانید | به بالای سراو

(حکم کرده میشود) که بگیرید اورا و به میان جهنم کش کنید، و باز به سر اش آب گرم تکلیف دهنده

مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَٰذَا

عذاب | آب گرم | بچش | هر آینه تو | بزرگ هستی | قدرمن هستی | هر آینه این است

بیریزید (گفته میشود) مزه آن را بچش، تو بسیار سنگین و معزز بودی! این همان عذاب است

مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾

آنچه شما به آن | شک میکردید | هر آینه | پرهیزگاران | درجای امن میباشند

که شما دربارهٔ آن درشک بودید، هر آینه مردم پرهیزگاران درجای امن میباشند

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ

در باغها | وچشمها | میپوشند | از ابریشم باریک | وابریشم کلان

در باغها، و چشمها (نشسته) میباشند، لباس ابریشم نرم و کلان را می پوشند یکی با دیگری

مُتَقَابِلِينَ ﴿٥٣﴾ كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ

روی به روی یک دیگر باشند | هم چنان باشد | وجفت سازیم ایشان را | حور چشم فراخ | میخواهند

روی بروی نشسته باشند، این سخن هم چنین است و ما ایشان را زنان رنگ سرخ و سفید، فراخ چشمان میدهیم

فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا

درآن | هر قسم | میوه جات | به امن | نه چشند | درآن | (مزه) مرگ | مگر

هر نوع میوه جات را به اطمینان میخواهند، غیر از مرگ نخست دنیوی دیگر مرگ

ع ۱۴ / ۱۵ — معانقة ۱۲

الْمَوْتَةَ الْأُولٰى وَوَقٰىهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا

مرگ نخستین | ونگهداشت ایشان را | از عذاب | جهنم | این فضل باشد

نباشد و خداوند ایشان را از عذاب جهنم نجات دهد این فضل

مِّنْ رَّبِّكَ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنٰهُ

از رب تو | این است | آن | کامیابی | بسیار بزرگ | پس هر آیینه ما آسان کردیم قرآن را

رب تو است، و این همه کامیابی بزرگ است، پس ما این قرآن را به زبان

بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَارْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

به زبان تو | شاید ایشان | نصیحت حاصل کنند | پس تو انتظار کن | هر آیینه ایشان هم | انتظار کننده هستند

تو آسان کردیم، که ایشان نصیحت قبول کنند، پس تو هم انتظار کن و ایشان هم انتظار میکنند.

سُورَةُ الْجَاثِيَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سَبْعٌ وَثَلٰثُونَ اٰيَةً وَّأَرْبَعُ رُكُوعَاتٍ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

سورة الجاثیه در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنیم بنام خدا که بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | سی و هفت آیت و چهار رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنیم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾

حم | نازل کرده شده است | این کتاب | از طرف خدا | غالب | باحکمت است

حا. میم. نزول این کتاب از جانب خداوند است که غالب است باحکمت است.

إِنَّ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ لَاٰيٰتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَفِي خَلْقِكُمْ

هر آینه | در آسمانها | وزمین | نشانه هاست | برای مؤمنان | و | در پیدایش شما

در آسمانها و زمین برای مردم ایماندار نشانه ها است و در خود شما و در پیدایش

وَمَا يَبُثُّ مِنْ دَآبَّةٍ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يُّوقِنُونَ ﴿٤﴾ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ

وچیزیکه او پراگنده میکند | از جانوران | نشانه هاست | برای آن قوم که یقین میدارند | و دررفت و آمد | شب

حیوانات برای یقین کنندگان نشانه های بسیاری است، و از شب و روز درپی

وَالنَّهَارِ وَمَآ أَنْزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنْ رِّزْقٍ فَأَحْيَا

وروز | وآنچه | فرود آورد | الله | از آسمان | رزق (آب) | باز زنده ساخت

رفت و آمد آن، و درآن روزی که خداوند از آسمان فرود آورده است، پس زمین را

بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيٰحِ اٰيٰتٌ لِّقَوْمٍ يَّعْقِلُونَ ﴿٥﴾

به آن | زمین | بعد از مردن آن | ودرگردانیدن | بادها | نشانه هاست | برای عقلمندان

بعد از خشک شدن دوباره زنده ساخت، و در گردانیدن بادها، برای هوشیاران نشانه های بسیاری است.

تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ فَبِأَيِّ

این | آیاتهاست | از خدا | که تلاوت میکنیم ما از آن | برتو | به حق | پس به کدام

این آیات خداوند است که ما بتو تلاوت میکنیم باز این مردم

حَدِيثٍۭ بَعْدَ ٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ يُؤْمِنُونَ ۝٦ وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ

سخن | بعد از خدا | واز آیات او | ایشان ایمان می آرند | تباهی است | هر | دروغ گوی

از خداوند متعال و بعد از آیات او بکدام سخن ایمان آرند؟ هر دروغ گوی نافرمان را تباهی است

أَثِيمٍ ۝٧ يَسْمَعُ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ

گنهکار را | که میشنود | آیاتهای خدا | که خوانده میشود | بروی | باز | اصرار میکند

که آیات خداوند، آنکه به وی خوانده میشود میشنود، و باز هم در غرور خود

مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝٨

به تکبر کردن | گویا که | او بالکل شنیده نباشد | پس مژده ده اورا | به عذاب | دردناک

چنین بسته شده میباشد، گویا که او بالکل شنیده نباشد پس تو به چنین شخص مژده عذاب دردناک بده

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ ءَايَٰتِنَا شَيْـًٔا ٱتَّخَذَهَا هُزُوًا أُو۟لَٰٓئِكَ

وقتیکه | بداند | از آیات ما | چیزی | میگیرد او آن را مسخره | این مردم است

وقتیکه در آیات ما از یک آیات خبر شود، پس برآن خندا آغاز میکند به چنین مردم

لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝٩ مِّن وَرَآئِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِى عَنْهُم

که ایشان را عذاب است | ذلیل کننده | به پیش ایشان | دوزخ است | و به کار نه آید | از ایشان

عذاب ذلت دهنده مقرر است، و به پیش ایشان جهنم تیار است و این فائده دنیوی به ایشان هیچ فائده

مَّا كَسَبُوا۟ شَيْـًٔا وَلَا مَا ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْلِيَآءَ وَلَهُمْ

چیزیکه کسب کردند | هیچ هم | و نه | آنکه ایشان گرفتند | بجز | خدا | دوستها | وایشان را

نرساند، و نه آن معبودان که بجز از خدا برای خود گرفته است و برای ایشان

عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝١٠ هَٰذَا هُدًى وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ

عذاب است | بزرگ | این | هدایت است | وآنانیکه | کفر کردند | به آیات رب خود | ایشان را

عذاب بزرگ مقرر است (این قرآن) سراسر هدایت است، و آنانیکه آیات رب خود را قبول نمیدارند ایشان را

عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ۝١١ ٱللَّهُ ٱلَّذِى سَخَّرَ لَكُمُ ٱلْبَحْرَ لِتَجْرِىَ

ع ۱۱ / ۱۷

عذاب است | از عذاب دردناک | الله آن ذات است که | تابع کرد | شمارا | دریا | تا روان شوند

از سختی پر عذاب و دردناک مقرر است، خداوند آن ذات است که برای شما دریا تابع ساخته است که کشتی

ٱلْفُلْكُ فِيهِ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝١٢

کشتیها | درآن | به حکم او | وتا طلب کنید | از فضل او | وبرای اینکه شما | شکر کنید

درآن بحکم وی میروند و برای اینکه شما فضل اورا بجوئید و که شکر کنید

وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا

وتابع ساخت او | برای شما آنچه | درآسمانها است | وآنچه | درزمین است | همه

و چقدر چیزها که در آسمانها و زمین است همه آن را از جانب خود

مِّنْهُ ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٣﴾ قُل لِّلَّذِينَ

از جانب او | هر آینه | در این | نشانه هاست | برای آن مردم | که فکر میکنند | بگو | آن مردم را

تابع ساخت، در این هم برای عقلمندان نشانه ها است تو مؤمنان را بگو که آن مردم را

آمَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا

که ایمان آورده اند | که معاف کنند | آنان را که | امید ندارند | از روزهای خدا | برای اینکه سزا دهد | یک قومی را که

از طرف خود معاف کنند، که به معامله های خداوند یقین ندارند (برای این که) خداوند (خود اش)

بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ

به آنچه ایشان میکردند | کسیکه عمل کرد | نیک | پس برای خود | وکسیکه کار بد کرد

یک قوم را بدله عمل خود بدهد، کسیکه کار نیکی کرد پس برای خود کرد و کسیکه بدی کند

فَعَلَيْهَا ۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ آتَيْنَا

پس وبال اش بروی است | باز | به طرف رب خود | جمع کرده میشوید شما | وهر آینه | داده بودیم ما

برای نفس خود میکند، باز همهٔ شمارا به رب خود باز گشت مقرر است و ما بنی اسرائیل را کتاب،

بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ

بنی اسرائیل را | کتاب | وحکومت | ونبوت | وروزی دادیم ایشان را | از چیزهای پاکیزه

حکمت، نبوت داده بودیم، و خوب خوراکهای پاکیزه به ایشان نصیب کردیم

وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَآتَيْنَاهُم بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ

وبزرگی دادیم ایشان را | بر عالمیان | ودادیم ایشان را | نشانه هاواضح | درباره دین

و به همه جهان به ایشان فضیلت بخشیده بودیم، و به ایشان دربارهٔ دین دلائل آشکارا داده بودیم

فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِن بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۚ

پس اختلاف نکردند ایشان | مگر بعد از آنکه | آمد به ایشان | علم | به سبب حسد | درمیان خود

پس این مردم بعد از آمدن بسبب ضد اختلاف آغاز کردند

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ

هر آینه رب تو | فیصله کند | میان ایشان | روز | قیامت | در آن چیز | که بودند ایشان در آن

هر آینه رب تو میان ایشان روز قیامت درباره سخنهای اختلافی فیصله کند

يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا

اختلاف میکردند | باز | ساختیم ترا | به یک طریقه خاص | از دین | پس پیروی کن تو از آن

باز (ای پیغمبر!) ما ترا به یک طریقهٔ خاص دین روان کردیم پس تو به این طریقه روان باش!

وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا عَنكَ

و پیروی مکن | از خواهشات | آنانیکه | نه میدانند | هر آینه ایشان | دفع نه کنند | از تو

و خواهشات این مردم را تابعداری مکن ایشان در مقابله خداوند ترا

مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ۗ وَاِنَّ الظّٰلِمِيْنَ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَاللّٰهُ

درمقابله الله | هیچ چیز | وهرآینه | مردم ظالم | برخی ازایشان | دوستهااست بعضی را | وخدا

به کار نمی آید و مردم ستمگاران درمیان خود دوستان یک دیگری است و خداوند

وَلِيُّ الْمُتَّقِيْنَ ﴿۱۹﴾ هٰذَا بَصَآئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَّرَحْمَةٌ

دوست است | از پرهیزگاران | (این قرآن) اوله واضح است | مردم را | وهدایت است | ورحمت است

دوست پرهیزگاران است، این قرآن برای عام مردم ذریعهٔ هوشیاری و هدایت است و برای یقین کنندگان

لِّقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿۲۰﴾ اَمْ حَسِبَ الَّذِيْنَ اجْتَرَحُوا السَّيِّاٰتِ

برای آن قوم | که یقین میکنند | آیا گمان میکنند | آنانیکه | که کردند | بدیها

رحمت بزرگ است، آیا آنانیکه کارهای بد میکنند، گمان ایشان است که ما

اَنْ نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ سَوَآءً مَّحْيَاهُمْ

که میگردانیم ایشان را | مانند آن مردم | که ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | برابراست | زندگی ایشان

باآن مردم برابر میگردانیم که ایماندار هستند، و کارهای نیکی میکنند که زندگی و مرگ همه

وَمَمَاتُهُمْ ۗ سَآءَ مَا يَحْكُمُوْنَ ﴿۲۱﴾ وَخَلَقَ اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ

ومردن ایشان | بداست | آنچه | ایشان فیصله میکنند | وآفرید | خدا | آسمانها | وزمین

یک برابر میشود؟ این فیصله خراب ایشان است، و خداوند آسمانها و زمین را به حکمت پیدا

ع ۲ / ۱۸

بِالْحَقِّ وَلِتُجْزٰى كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿۲۲﴾

به حکمت | وکه جزاداده شود | هر | نفس را | از آن چه | اوکرد وبه ایشان | هیچ ظلم کرده نه میشود

پیدا کرده است، و اینکه به هر نفس بدله عمل خود داده میشود و برایشان هیچ ظلم کرده نه میشود.

اَفَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ

آیا تو ندیدی | آن کسی را که گرفت | معبود خود | خواهش خود | وگمراه کرد اورا | خدا | باوجود علم

آیا تو به حالت آن کس دیدی که خواهش نفس خود را معبود گرفته است و خداوند آن کس را با علم او گمراه ساخته است

وَّخَتَمَ عَلٰى سَمْعِهٖ وَقَلْبِهٖ وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهٖ غِشٰوَةً ۗ فَمَنْ

ومهر نهاده | برگوشهای او | وبه دل او | وانداخت | به چشمهای او | پرده | پس که

و بر گوشهای وی، و بردل اش مهر نهاده است، و بر چشمان اش پرده نهاده است پس از ترک کردن خدا

يَّهْدِيْهِ مِنْ ۢ بَعْدِ اللّٰهِ ۗ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۲۳﴾ وَقَالُوْا مَا هِيَ اِلَّا

راه نماید اورا | بعد از الله | آیا شما تدبر نه میکنید | وایشان گفتند | نیست این زندگی | مگر

به وی که راه نماید؟ آیا شما فکر نمی کنید؟ و این مردم میگویند که زندگی ما تنها این است

حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْلِكُنَآ اِلَّا الدَّهْرُ ۚ وَمَا لَهُمْ

زندگی دنیوی ما | که ما میمیریم | وزنده میشویم | وهلاک نه میکند مارا | مگر | زمانه | ونیست ایشان را

زندگی دنیا که ما میمیریم و زنده میشویم و تنها این زمانه است که مارا میمیراند و ایشان را به این سخن

بِذٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۚ اِنْ هُمْ اِلَّا يَظُنُّوْنَ ﴿٢٤﴾ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ

از این سخن | کدام علم | نیست ایشان | مگر | گمان میکنند | وچون | خوانده شود | بر ایشان

هیچ دلیل نیست، ایشان تنها از وهم و گمان کار میگیرند و وقتیکه به ایشان آیات آشکارا ما

اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ اِلَّآ اَنْ قَالُوا ائْتُوْا بِاٰبَآئِنَآ

آیات ما | که واضح است | نباشد | دلیل دیگری ایشان | غیر از اینکه میگویند | بیارید پدران ما

خوانده شود پس نزد ایشان بجز از این هیچ جواب نباشد که این گوید اگر شما راستگوی هستید پس از ما

اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٢٥﴾ قُلِ اللّٰهُ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ يُمِيْتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ

اگر هستید شما | راستگویان | بگو خدا | زنده میکند شمارا | باز | میمیراند شمارا | باز | جمع کند شمارا

پدران و اجداد (مرده) مارا روی بروی کنید بگو که آن ذات است که شمارا زنده نگه میدارد، باز بشما مرگ می آرد، باز هم او شمارا

اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيْهِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ

به روز | قیامت | نیست شک | در آن | لیکن | اکثر | مردم

روز قیامت جمع میکند، که در آن هیچ شکی نیست، مگر اکثر مردم به این هم

لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٢٦﴾ وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَيَوْمَ تَقُوْمُ

نه میدانند | وخدا راست | پادشاهی | آسمانها | وزمین | وروز یکه | قائم شود

نه میدانند، و پادشاهی آسمانها و زمین تنها خدا راست و روزیکه قیامت

السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ يَّخْسَرُ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿٢٧﴾ وَتَرٰى كُلَّ اُمَّةٍ

قیامت | در آن روز | در تاوان شود | اهل باطل | وی بینی تو | هر یک امت

قائم گردد، پس در آن روز دوستان باطل در خساره واقع میگردد، و تو هر گروه را می بینی که بر

جَاثِيَةً ۣ كُلُّ اُمَّةٍ تُدْعٰٓى اِلٰى كِتٰبِهَا ۭ اَلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا

برزانونشسته | هرفرقه | خوانده میشود | بسوی عملنامه | امروز | جزاداده میشود | آنچه

زانو نشسته باشند، هر گروه به عملنامه خود روی بروی میشوند که امروز بشما بدله اعمال شما

كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٨﴾ هٰذَا كِتٰبُنَا يَنْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ ۭ اِنَّا كُنَّا

شما میکردید | این | کتاب ما است | که سخن میگوید | بر شما | به حق | هر آینه ما

داده میشود این دفتر ساخته ما است که در مقابله شما راست، راست میگوید ما همه

نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٢٩﴾ فَاَمَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا

می نویسیم | آنچه | شما میکردید | پس آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند

کارهای شما بواسطهٔ فرشتگان می نویسیم، پس آنانیکه ایمان آورده بود و کارهای نیکی

الصّٰلِحٰتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۭ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِيْنُ ﴿٣٠﴾

نیک | پس داخل کند ایشان را | رب آنها | در رحمت خود | این است | کامیابی | آشکارا

میکردند پس رب ایشان آنهارا در رحمت خود داخل کند و کامیابی آشکارا این است۔

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ

ولیکن | آنانیکه | کفرکردند | پس آیا نبود | آیات ما | که خوانده میشد | برشما | پس تکبر کردید شما

و آنانیکه کافر بودند (به ایشان گفته میشوند که) آیا بشما آیات ما خوانده نمی شد مگر شما تکبر کردید

وَكُنتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ

وبودید شما | قوم گناه گار | وقتیکه گفته شود | هرآینه | وعده | خدا | راست است | وقیامت

و شما مردم نافرمان بودید، و که این گفته میشد که وعدهٔ خدا حق است و در آمدن قیامت

لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُم مَّا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا

نیست شک | درآن | گفتید شما | مانمی دانیم | که چیست | قیامت؟ | ماگمان نه میکنیم | مگر

هیچ شکی نیست، شما میگفتید که ما نمی دانیم که قیامت چیست؟ ما تنها

ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ﴿٣٢﴾ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا

گمان | ونیستیم ما | یقین کنندگان | وظاهر شود | ایشان را | بدیهای | آنچه | کرده بودند

یک چیز خیالی تصور میکردیم و از ما برآن هیچ یقین نیست و به ایشان همه اعمال بد آنها آشکارا گردد و به

وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٣﴾ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسَاكُمْ

ونازل شود | به ایشان | آنچه | بودند به آن | که استهزا میکردند | وگفته شود | امروز | فرومیگذاریم شمارا

کدام چیز که خندا میکردند، آن برایشان نازل میگردد و به ایشان گفته میشود که شمارا چنین فراموش میکنیم

كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم

چنانچه | فراموش کرده بودید | ملاقات | این روز شما | و | جای شما | آتش است | ونیست شمارا

چنانچه شما این روز را فراموش کرده بودید، و جای شما دوزخ است و شما را هیچ کسی مددگار

مِّن نَّاصِرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَٰلِكُم بِأَنَّكُمُ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ

کسی مددگار | این عذاب | به سبب این است | که گرفته بودید شما | آیات خدا | به مسخره | وفریب داد شمارا | زندگی

نیست، بخاطر اینکه شما به آیات خداوند خندا میکردید و زندگی دنیا شمارا

الدُّنْيَا ۚ فَالْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٥﴾ فَلِلَّهِ

دنیا | پس امروز | ایشان بیرون کرده نه میشوند | ازآن | ونه به ایشان | موقع توبه به دست می آید | پس خدارا است

در فریب انداخته بود، پس امروز ایشان از جهنم بیرون رفته نمیتوانند و نه توبه ایشان قبول کرده میشود

الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾ وَلَهُ

ستایش | که پروردگار | آسمانها | وپروردگار | زمین | ورب هم عالم است | واورا

پس همه ستایش خداراست که رب آسمانها، زمین، و همه جهانها است

الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

ع ۱۱ ۲۰

بزرگی است | درآسمانها | ودرزمین | واوست | غالب | باحکمت

و همه بزرگی تنها اوراست، هم در آسمانها و هم در زمین و او غالب است با حکمت است۔

سُوْرَةُ الْاَحْقَافِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | خَمْسٌ وَّثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّاَرْبَعُ رُكُوْعَاتٍ

سوره الاحقاف درمکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا یکه بی اندازه مهربان نهایت بارحم است | سی وپنج آیت وچهار رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

حٰمٓ ﴿۱﴾ تَنْزِيْلُ الْكِتٰبِ مِنَ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿۲﴾

حم | نزول | کتاب | ازطرف خدا | غالب | باحکمت است

حا۔ میم۔ این کتاب را خداوند فرود آورده است، که غالب باحکمت است۔

مَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ اِلَّا بِالْحَقِّ

نیافریدیم ما | آسمانها | وزمین | وآنچه | میان آن است | مگر | به حق

و ما آسمانها و زمین را، و چیزهائیکه میان آن است به حکمت بسیار و به یک وقت مقرره

وَّاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَمَّآ اُنْذِرُوْا مُعْرِضُوْنَ ﴿۳﴾

وبه یک وقت مقرر | وآنانیکه | کفرکردند | ازآن چیز | که ایشان ازآن ترسانندہ شدند | روی میگردانند

پیدا کردیم، و آنانیکه کفر کردند، ایشان که از کدام چیز ترسانده میشوند هم از همان چیز در غفلت

قُلْ اَرَءَيْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَرُوْنِىْ مَاذَا

بگو | آیا دیدید شما آنچه | شما عبادت میکنید | بجز | خدا | بنمائید مرا | چه چیز

اعراض میکنند (ای نبی!) تو به ایشان بگو که شما بگوئید شما که بجز از خدا عبادت غیر الله را میکنید به من بنمائید

خَلَقُوْا مِنَ الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى السَّمٰوٰتِ ؕ اِيْتُوْنِىْ

آفریدند | اززمین | یاایشان را | کدام شراکت است | درآسمانها | بیارید مرا

که ایشان درزمین چه چیز آفریدند، و یا ایشان در پیدایش آسمانها شریک اند اگر دربارۂ شرک باشا

بِكِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ هٰذَآ اَوْ اَثٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ اِنْ كُنْتُمْ

یک کتاب | پیش | ازاین قرآن | کدام روایت | علمی | اگرهستید شما

کدام سابقه کدام کتاب آسمانی باشد، و یا کدام آثار علمی موجود باشد پس به من بیارید اگر شما راستگو هستید

صٰدِقِيْنَ ﴿۴﴾ وَمَنْ اَضَلُّ مِمَّنْ يَّدْعُوْا مِنْ دُوْنِ

راستگویان | وکیست | گمراه تر | ازکسیکه | میخواند او | بجز

، و از آن کسی گمراه تر که باشد که بجز از خداوند

اللّٰهِ مَنْ لَّا يَسْتَجِيْبُ لَهٗٓ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ وَهُمْ

خدا | آن چیز | که جواب داده نه میتواند | اورا | تاروز | قیامت | وایشان

از آن چیز ها عبادت میکنند که تا قیامت سخن ایشان را قبول نکند بلکه از خواست

عَنْ دُعَآئِهِمْ غٰفِلُوْنَ ﴿۵﴾ وَاِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوْا لَهُمْ اَعْدَآءً

ازخواندن ایشان | غافل اند | وقتیکه | جمع کرده شود مردم | باشنداین معبودان ایشان را | دشمنان

ونعره های ایشان خبر هم نیستند وقتیکه همه مردم روز قیامت جمع کرده شوند پس ایشان دشمنان آنها

وَكَانُوْا بِعِبَادَتِهِمْ كٰفِرِيْنَ ۝٦ وَاِذَا تُتْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا

وباشند ایشان | از عبادت ایشان | انکار کنندگان | وچون | خوانده شود | برایشان | آیات ما

شوند و از عبادت ایشان بالکل منکر شوند و چون برایشان آیات آشکارا و واضح ما خوانده شود

بَيِّنٰتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ۙ هٰذَا

واضح | میگویند | آنانیکه کفر کردند | درباره حق | وقتیکه آمد به ایشان | این

پس مردم کافران دربارهٔ سخن راست میگویند آنکه به ایشان رسیده است که این جادو

سِحْرٌ مُّبِيْنٌ ۝٧ اَمْ يَقُوْلُوْنَ افْتَرٰىهُ ۭ قُلْ اِنِ افْتَرَيْتُهٗ

جادو است | آشکارا | آیا ایشان میگویند | که افترا کرده است | بگو | اگر افترا کرده باشم

آشکارا است، آیا ایشان میگویند که او (پیغمبر) این کتاب را از خود ساخته است؟ بگو اگر من

فَلَا تَمْلِكُوْنَ لِيْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔا ۭ هُوَ اَعْلَمُ بِمَا

پس شما اختیار ندارید | برای من | از الله | چیزی را | او | داناتر است | به آنچه

آن را از خود ساخته باشم، پس شما در معامله خداوند هیچ امداد مرا کرده نه میتوانید شما که دربارهٔ قرآن کدام سخنها میسازید

تُفِيْضُوْنَ فِيْهِ ۭ كَفٰى بِهٖ شَهِيْدًۢا بَيْنِيْ وَبَيْنَكُمْ ۭ وَهُوَ الْغَفُوْرُ

شما میسازید درباره آن | او کافی است از آن | گواه | درمیان من ومیان شما | واو | بخشنده

پس او بر آن بسیار دانا است، برای گواهی ما و شما تنها او کافی است و آن ذات بسیار بخشنده و رحم کننده است

الرَّحِيْمُ ۝٨ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَآ اَدْرِيْ مَا

مهربان است | بگو | نیستم من | نو آمده | از پیغمبران | ومن نه میدانم | که چه

(ای نبی!) تو بگو که من در رسولان کدام رسول نو خو نیستم من براین هم نمیدانم

يُفْعَلُ بِيْ وَلَا بِكُمْ ۭ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا يُوْحٰٓى اِلَيَّ وَمَآ اَنَا

کرده میشود | به من | ونه به شما | پیروی نه میکنم من | مگر از آنچه | وحی کرده میشود | بسوی من | ونیستم من

که با من چه سلوک کرده میشود؟ باشما چه؟ من تنها پیروی آن حکم میکنم از آنکه به من وحی کرده میشود و من

اِلَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ۝٩ قُلْ اَرَءَيْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَ

مگر بیم دهنده | آشکارا | بگو | آیا دیدید شما | اگر هست (این قرآن) | از طرف خدا | و

تنها یک بیم دهنده صفا، صفا هستم ای نبی تو به ایشان بگو که بمن خبر دهید اگر این قرآن از جانب خدا آمده باشد و

كَفَرْتُمْ بِهٖ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ عَلٰى مِثْلِهٖ

شما انکار کردید | به آن | وگواهی داد | یک گواه | از بنی اسرائیل | مانند این

باز شما از آن منکر شده باشید، و گواه بنی اسرائیل به مثل آن به یک کتاب گواهی دهد و بر آن

فَاٰمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝١٠ ع

باز او ایمان آورد | وشما غرور کردید | هر آینه خدا | راه نمی نماید | مردم ظالم را

ایمان آرد و شما در غرور خود بمانید (پس آنجا) شما چه میشود) خداوند به مردم بی انصاف هدایت نه میکند

وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا

وگویند | آنانیکه کفر کردند | آن مردم را که ایمان آورده بودند | اگر میبود این (دین) | بهتر | پس

و این کافران دربارۀ مسلمانان میگویند که اگر این (قرآن) کدام چیز خوب میبود پس آنها از ما

سَبَقُوْنَآ اِلَيْهِ ؕ وَاِذْ لَمْ يَهْتَدُوْا بِهٖ فَسَيَقُوْلُوْنَ هٰذَآ

سبقت نه میکردند آنها از ما | به آن طرف | وقتیکه ایشان راه نه یافتند | به قرآن | پس اکنون ایشان میگویند | که این

سبقت کرده نه میکردند و وقتیکه به ایشان از قرآن هدایت نصیب نشد اکنون میگویند که این

اِفْكٌ قَدِيْمٌ ﴿۱۱﴾ وَمِنْ قَبْلِهٖ كِتٰبُ مُوْسٰٓى اِمَامًا وَّرَحْمَةً ؕ وَهٰذَا

دروغی است | سابقه | وپیش از این | کتاب | موسیٰ بود | پیشوا | ورحمت | واین

دروغ سابقه است، و قبل از این قرآن کتاب موسیٰ هم راهنما و رحمت بود و این

كِتٰبٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنْذِرَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا ۖ وَبُشْرٰى

کتاب است | تصدیق کننده | در زبان عربی | که بترساند | آنانرا که ظلم کردند | و برای مژده دادن

کتاب تصدیق آن را میکند، به زبان عربی آمده است، که مردم ظالمان را بیم دهد، و نیکوکاران را

لِلْمُحْسِنِيْنَ ﴿۱۲﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا فَلَا خَوْفٌ

نیکان را | هر آینه | آنانیکه گفتند | رب ما | خدا است | باز | قائم ماندند | پس نیست هیچ ترس

مژده میدهد، کسیکه گفت رب ما الله است، باز برآن قائم شدند پس برایشان نه کدام

عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۱۳﴾ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ خٰلِدِيْنَ

برایشان | ونه ایشان | اندوهناک باشند | این مردم است | اهل جنت | همیشه باشند

خوب می آید، و نه اندوهناک میشوند، ایشان اهل جنت است که همیشه درآن لذت میگیرند

فِيْهَا ۚ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴﴾ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ

درآن | در بدله | از آن کارها | که ایشان میکردند | وحکم کردیم ما | انسان را

این جنت بدله آن کارها است، که ایشان میکردند، و ما به انسان حکم کردیم که با والدین خود سلوک نیک کن

بِوَالِدَيْهِ اِحْسٰنًا ؕ حَمَلَتْهُ اُمُّهٗ كُرْهًا وَّوَضَعَتْهُ كُرْهًا ؕ

باوالدین خود | از نیکی کردن | که در شکم برداشت اورا | مادر او | به تکلیف | و زائید او را مادر او | به تکلیف

مادر او بسیار به تکلیف درشکم خود برداشت، و به بسیار تکلیف اورا زائید

وَحَمْلُهٗ وَفِصٰلُهٗ ثَلٰثُوْنَ شَهْرًا ؕ حَتّٰٓى اِذَا بَلَغَ اَشُدَّهٗ

وحمل او | وجدائی او از شیر | سی (۳۰) | ماه است | تا آنکه | چون رسید | به جوانی خود

و زمانه حمل او و جدائی او از شیر در سی ماه (۳۰) پوره شد وقتیکه او به جوانی خود رسید

وَبَلَغَ اَرْبَعِيْنَ سَنَةً ۙ قَالَ رَبِّ اَوْزِعْنِيْٓ اَنْ اَشْكُرَ

و رسید او | به چهل | سال | پس او گفت | ای رب من! | توفیق ده مرا | که من شکر کنم

و به عمر چهل (۴۰) سالگی رسید او گفت که ای رب من! مرا به این سخن قائم کن که نعمتهای ترا

نِعْمَتَكَ الَّتِيْٓ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ

از نعمت تو | آنکه | انعام کردی تو | بر من | و بر والدین من | و که من عمل کنم

شکر اداء کنم، که بمن و به والدین من کرده اید و اینکه من کارهای نیکی

صَالِحًا تَرْضٰىهُ وَاَصْلِحْ لِيْ فِيْ ذُرِّيَّتِيْ ۚ اِنِّيْ تُبْتُ

نیک | که راضی شوی تو بر آن | و صلاحیت بخش | برای من | در اولاد من | هر آینه من | توبه کردم

کنم، که تو بر آن راضی شوی، و اولاد من دربارهٔ من درست صالح کنی! من بتو توبه میکنم

اِلَيْكَ وَاِنِّيْ مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿۱۵﴾ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ

بسوی تو | و هر آینه من | از مسلمانها هستم | ایشان همان مردم است | که قبول میکنم ما از ایشان

و در بندگان فرمانبردار تو شامل هستم، این همان مردم است که اعمال درست

اَحْسَنَ مَا عَمِلُوْا وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّاٰتِهِمْ فِيْٓ اَصْحٰبِ الْجَنَّةِ ۭ

آن عمل نیک | آنکه | ایشان کردند | و ما معافی میکنم | گناهان ایشان | در اهل جنت میباشند

قبول کنیم، و گناهان ایشان معاف کنیم، در اهل جنت شامل شوند

وَعْدَ الصِّدْقِ الَّذِيْ كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ﴿۱۶﴾ وَالَّذِيْ قَالَ

وعده راست است | آنکه | با ایشان وعده کرده میشود | و آن کسیکه | گفت

این (وعده راست (خداوند) است، که با ایشان در دنیا کرده میشود و آن کس که به والدین خود گفت

لِوَالِدَيْهِ اُفٍّ لَّكُمَآ اَتَعِدٰنِنِيْٓ اَنْ اُخْرَجَ وَقَدْ خَلَتِ

به والدین خود | افسوس بر شما | آیا وعده میدهید شما به من | که من دوباره بر آورده میشوم | حال آنکه گذشته

افسوس بر شما آیا شما مرا میترسانید که من از (قبر) دوباره برانگیخته میشوم و قبل از من

الْقُرُوْنُ مِنْ قَبْلِيْ ۚ وَهُمَا يَسْتَغِيْثٰنِ اللّٰهَ وَيْلَكَ اٰمِنْ ۖ اِنَّ

امتها | پیش از من | و هر دو آنها | فریاد میکنند | خدا را | ترا تباهی باشد! | ایمان بیار | هر آینه

قومها گذشته است، و والدین او به خداوند فریاد میکنند و به (پسر خود میگویند) ای بدنصیب ایمان بیار!

وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۖ فَيَقُوْلُ مَا هٰذَآ اِلَّآ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۷﴾

وعده خدا | راست است | پس گوید | نیست این وعده | مگر | قصه های | مردم سابقه

هر آینه وعده خداوند درست است پس او در (جواب) میگوید این قصه های مردم گذشته است.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِيْٓ اُمَمٍ قَدْ خَلَتْ

ایشان همان مردم است | که ثابت شد بر ایشان | وعده (عذاب) | در امتها | که گذشته است

این همان مردم است که دربارهٔ ایشان وعدهٔ خداوند راست شد با آن امتها که پیش از ایشان

مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ ۭ اِنَّهُمْ كَانُوْا خٰسِرِيْنَ ﴿۱۸﴾

پیش از ایشان | از جنات | و انسانها | هر آینه ایشان بودند | در خساره

گذشتند، جنات است و یا بنی آدم است همهٔ ایشان در خساره هستند.

وَلِكُلٍّ دَرَجٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا ۚ وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ

وبرای هرکلی | درجات است | بسبب آن اعمال | که ایشان میکردند | که خدا بدله پوره دهد ایشان را | از اعمال ایشان

و هر کسی را طبق عمل خود (جدا جدا) مراتب داده میشود بخاطر اینکه به آنها جزاء اعمال ایشان پوره پوره داده شود

وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ ۖ

وبرایشان هیچ ظلم شده نه میتواند | وروزیکه | پیش کرده شوند | آنانیکه | کفر کردند | بر آتش

و برایشان هیچ ستم کرده نه میشود و روزیکه کافران به آتش جهنم روی بروی کرده شوند

أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَاتِكُمْ فِي حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا ۚ

ختم کردید شما | چیزهای لذیذ خود | در | زندگی دنیا خود | وفائده گرفتید شما | به آن

که شما (لذتهای) خود را در دنیا حاصل کردید و خوب لذت گرفتید

فَالْيَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ

پس امروز | بشما داده می شود | عذاب | ذلت | زیراکه | شما تکبری کردید

پس امروز به شما سزاء ذلت داده میشود زیرا که شما در دنیا بی جای غرور

فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾ وَاذْكُرْ

در زمین | برناحق | و به این سبب | که شما نافرمانی میکردید | و یاد کن

میکردید و نافرمانی میکردید و (ای نبی!) تو به ایشان ذکر برادر

أَخَا عَادٍ ۘ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ النُّذُرُ

برادر قوم عاد | وقتیکه بترسانید | قوم خود را | (در وادی) احقاف | و گذشته است | ترسانندگان

عادیان (هود) بکن که او قوم خود را که در زمین ریگستان (از عذاب) ترسانیدند و قبل از این

مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ إِنِّي

پیش از وی | وبعد از وی | که عبادت مکنید هیچ کسی را | بجز از خدا | هرآیینه من

و بعد از آن هم پیغمبران گذشته است (میگفتند) شما بجز از خدا عبادت هیچ کسی را مکنید من میترسم

أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾ قَالُوا أَجِئْتَنَا

میترسم | برشما | از عذاب | روز بزرگ | گفتند | آیا آمدی پیش ما

که برشما یک عذاب روز سخت بیاید آنها گفتند آیا تو بخاطر این آمده اید

لِتَأْفِكَنَا عَنْ آلِهَتِنَا ۚ فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا

تا بازداری مارا | از معبودان ما | پس بیار بما | آن (عذاب) | که وعده میکنی تو بما

تا مارا از معبودان خود باز داری؟ پس تو که مارا از کدام عذاب میترسانی آن را بما بیار

إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ ۖ وَأُبَلِّغُكُمْ

اگر هستی تو از راست گویان | اوگفت | که علم | نزد خدا است | و من میرسانم بشما

اگر تو راست میگوئی (هود) گفت علم آن تنها به خداوند است و من بشما آن پیغام

مَآ اُرۡسِلۡتُ بِهٖ وَلٰكِنِّیۡۤ اَرٰىكُمۡ قَوۡمًا تَجۡهَلُوۡنَ ﴿۲۳﴾ فَلَمَّا

آن چیز که من به آن فرستادن شده ام | لیکن من | می بینم شمارا | که شما یک قوم جاهل هستید | باز چون

میرسانم که من به آن فرستاده شده ام لیکن من می بینم که شما شخصهای جهالت میگوئید باز وقتیکه آنها دیدند

رَاَوۡهُ عَارِضًا مُّسۡتَقۡبِلَ اَوۡدِیَتِهِمۡ ۙ قَالُوۡا هٰذَا عَارِضٌ

ایشان دیدند اورا | که یک ابر | روی آورده به | میدان های ایشان | گفتند | این ابر است

که یک ابر سوی منطقه ایشان روان است، گفتند که این ابری است که

مُّمۡطِرُنَا ؕ بَلۡ هُوَ مَا اسۡتَعۡجَلۡتُمۡ بِهٖ ؕ رِیۡحٌ فِیۡهَا عَذَابٌ

باراننده برما | بلکه | این همان است | که بشتاب می طلبید آن را | باداست | درآن | عذاب است

باراننده است۔ نی! بلکه این همان چیز است که شما برای آن عجله میکردید این همان بادی است که درآن عذاب دردناک است

اَلِیۡمٌ ﴿۲۴﴾ تُدَمِّرُ كُلَّ شَیۡءٍۭ بِاَمۡرِ رَبِّهَا فَاَصۡبَحُوۡا لَا یُرٰۤی

دردناک | برباد میکند | هریک چیز | به حکم | رب خود | پس شدند ایشان | که دیده نمی شدند

که هر چیزی را بحکم رب خود تباه میگرداند، پس ایشان چنین تباه شدند که بجز از خانه های ایشان

اِلَّا مَسٰكِنُهُمۡ ؕ كَذٰلِكَ نَجۡزِی الۡقَوۡمَ الۡمُجۡرِمِیۡنَ ﴿۲۵﴾ وَلَقَدۡ مَكَّنّٰهُمۡ

غیراز خانه های ایشان | هم چنین | ما سزا میدهیم | به مردم مجرمان | وما قدرت داده بودیم ایشان را

هیچ (نشانه) دیده نمی شد، ما مجرمان را هم چنین سزا میدهیم و ما به ایشان چنین قدرت داده بودیم که

فِیۡمَاۤ اِنۡ مَّكَّنّٰكُمۡ فِیۡهِ وَجَعَلۡنَا لَهُمۡ سَمۡعًا وَّاَبۡصَارًا

درآن شخصها | که بشما قدرت نه داده بودیم | درآن | وداده بودیم ما | ایشان را | گوشها | وچشمها

که بشما نداریم، و ما به ایشان گوشها، چشمها و دلها

وَّاَفۡـِٕدَةً ۖ فَمَاۤ اَغۡنٰی عَنۡهُمۡ سَمۡعُهُمۡ وَلَاۤ اَبۡصَارُهُمۡ وَلَا

ودلها | پس نه | به کار آمد | از ایشان | گوشهای ایشان | ونه | چشمهای ایشان | ونه

داده بودیم، و نه گوشهای ایشان کار کرد، و نه چشمهای ایشان و نه

اَفۡـِٕدَتُهُمۡ مِّنۡ شَیۡءٍ اِذۡ كَانُوۡا یَجۡحَدُوۡنَ ۙ بِاٰیٰتِ اللّٰهِ وَحَاقَ

دلهای ایشان | هیچ هم | وقتیکه | ایشان انکار کردند | به آیات خود | ونازل شد

دلهای ایشان فائده داد، زیرا که خلاف آیات خداوند بر خلاف ایستاده بودند و برکدام

بِهِمۡ مَّا كَانُوۡا بِهٖ یَسۡتَهۡزِءُوۡنَ ﴿۲۶﴾ وَلَقَدۡ اَهۡلَكۡنَا مَا حَوۡلَكُمۡ

ایشان را آنچه | بودند به آن | استهزا میکردند | وهرآینه هلاک کردیم ما | که | گرد شما است

عذاب که ایشان برآن استهزاء میکردند و ما گردا گرد آنها قریه های دیگری

مِّنَ الۡقُرٰی وَصَرَّفۡنَا الۡاٰیٰتِ لَعَلَّهُمۡ یَرۡجِعُوۡنَ ﴿۲۷﴾ فَلَوۡلَا

قریه ها | ودور آوردیم ما | نشانه ها | تا ایشان | برگردند | پس چرا

را هم هلاک کردیم و نشانه های خود به آنها باز بیان کردیم برای اینکه آنها برگردند مگر آنها

نَصَرَهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا

مدد نه کرد ایشان را | آنانیکه | که گرفته بودند ایشان | بجز | از خدا | برای قرب حصول نمودن

چرا با ایشان امداد نکردند که آنها برای حصول نمودن نزدیک بجز از وی معبودان گرفته بودند

آلِهَةً ۖ بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ ۚ وَذَٰلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٨﴾

معبودان | بلکه | ایشان گم شدند | از ایشان | واین بود دروغ ایشان | وچیزیکه | ایشان دروغ بسته میکردند

بلکه آنها از ایشان گم شدند و این بود تخمهای خود ساخته ایشان

وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ فَلَمَّا

وچون متوجه ساختیم | بسوی تو | یک گروه | از جنات | که می شنیدند | قرآن | پس چون

و یاد کن آن وقت را وقتیکه گروه جنات بتو متوجه ساختیم که به قرآن می شنیدند باز وقتیکه آنها

حَضَرُوهُ قَالُوا أَنصِتُوا ۖ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا

حاضر شدند به قرآن | گفتند | خاموش شوید | پس وقتیکه | پوره شد (خواندن) | باز گشتند

به قرآن حاضر شدند گفتند که خاموش شوید (بشنوید) باز وقتیکه تلاوت پوره شد باز آنها به قوم خود

إِلَىٰ قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ ﴿٢٩﴾ قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ

به قوم خود | برای ترسانیدن | گفتند | ای قوم ما! | هرآینه ما شنیدیم | یک کتاب | که نازل شده است

برای ترسانیدن بر گشتند ایشان گفتند ای قوم ما! ما یک کتاب شنیدیم که بعد از موسیٰ (تورات)

مِن بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ

بعد از | موسیٰ | تصدیق کننده است | از آن چیز | که پیش از وی بود | راه مینماید | به طرف دین حق

نازل شده است که از خود پیش کتابها را تصدیق میکند و به تخمهای حق و به راه راست

وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾ يَا قَوْمَنَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا

و به طرف راه | مستقیم | ای قوم ما! | قبول کنید (سخن) | دعوت کننده خدا | وایمان بیارید

هدایت میکند ای قوم ما! قبول کنید سخن دعوت کننده بسوی خدا و ایمان

بِهِ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾

به او | خدا معاف میکند | شمارا | گناهان شما | ونجات دهد شمارا | از عذاب | دردناک

بیارید خداوند گناهان شمارا معاف میکند و از عذاب دردناک بشما نجات میدهد

وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ

وکسیکه | قبول نه کند (سخن) | دعوت دهنده | خدا | پس نیست | او عاجز کننده | در زمین

و کسیکه سخن دعوت کنندهٔ خدارا قبول نکرد پس او به روی زمین خدارا عاجز کرده نه میتواند

وَلَيْسَ لَهُ مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءُ ۚ أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا

ونیست او را | بجز از وی | مددگار | این گروه است | در گمراهی آشکارا | آیا ایشان ندیدند

و نه بجز از خدا به وی کدام مددگار باشد این مردم در گمراهی آشکارا هستند آیا ایشان به این نمی بینند که

أَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ وَلَمْ يَعْيَ بِخَلْقِهِنَّ

که هر آینه الله | آنکه | آفرید | آسمانها | و زمین | و مانده شده | به آفریدن آنها

که خداوند آن ذات است که آسمانها و زمین را آفریده است و بر پیدا کردن آن مانده نشده است

بِقٰدِرٍ عَلٰٓى أَنْ يُّحْيِۦَ الْمَوْتٰى ۚ بَلٰٓى إِنَّهٗ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

قادر است | بر این که | زنده کند | مردگان را | آری! | هر آینه او | بر هر چیزی

و بر این هم قادر است که مردگان را زنده کند چرانی! او به هر چیزی قدرت کامل دارد

قَدِيرٌ ﴿۳۳﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ ؕ

قادر است | و روزیکه | پیش کرده شود | آنانیکه | کفر کردند | بر آتش

و روزیکه کافران به آتش جهنم پیش کرده شوند که

أَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ؕ قَالُوا بَلٰى وَرَبِّنَا ؕ قَالَ

آیا نیست این (وعده) | حق | گویند | چرانی! | سوگند است به رب ما | فرماید

(بگوئید نی!) این حقیقت است یا نی؟ میگویند چرانی قسم است به رب ما (که این حق است) پس خداوند میفرماید

فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿۳۴﴾ فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ

پس بچشید | عذاب | در بدله آن | که شما انکار میکردید | پس صبر کن | چنانچه | صبر کرده بود

که بسبب کفر خود این عذاب را بچشید پس (ای پیغمبر!) تو صبر کن مانند

أُولُوا الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَّهُمْ ؕ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ

صاحبان عزم بزرگ | پیغمبران | و شتاب طلب مکن | ایشان را | گویا که ایشان | به روزیکه

که پیغمبران همت بزرگ صبر کرده بودند، و برایشان شتاب مکن روزیکه خود ایشان عذاب را

يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ ۙ لَمْ يَلْبَثُوٓا إِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ ؕ

ببینند | آن (عذاب) | که با ایشان وعده کرده میشود | درنگ نکردند | مگر | یک ساعت | از روز

ببینند پس چنین تصور میکنند، که گویا در دنیا یک روز بودند

بَلٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا الْقَوْمُ الْفٰسِقُونَ ﴿۳۵﴾ ع

(این) رسانیدن است | پس آیا | (کسی دیگری) هلاک کرده میشود | مگر | از مردم نافرمان؟

رسانیدن این پیغام کار تو است، و اکنون همان هلاک کرده میشود که نافرمان است.

سُورَةُ مُحَمَّدٍ مَّدَنِيَّةٌ وَهِيَ ثَمَانٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ | وَثَلٰثُونَ آيَةً وَّأَرْبَعُ رُكُوعَاتٍ

سوره محمد در مدینه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا یکه مهربان بزرگ نهایت بارحم است | سی وهشت آیت و چهار رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿۱﴾

آن مردم که | کفر کردند | و باز داشتند (مردم را) | از راه | خدا | (خدا) ضائع کرد | اعمال ایشان

آنانیکه کافر بودند (و مردم را) از راه خدا باز داشتند، پس خداوند اعمال ایشان را تباه ساختند.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ

و آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | وایمان آوردند | به آنچه | نازل کرده شده

و آنانیکه ایمان آوردند، و کارهای نیکی کردند و برآن (کتاب) ایمان آوردند که بر محمد

عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۙ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ

بر محمد | وآن حق است | ازطرف رب ایشان | خدادور میکند | از ایشان | بدیهای ایشان

نازل شده است، و آن از جانب رب ایشان حق است پس خداوند گناهان ایشان را معاف کند

وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا

ودرست کند | حال ایشان | بسبب اینکه | آنانیکه | منکراند | ایشان پیروی کردند

و حالت ایشان را درست نماید، زیرا که کافران به راه خطا رفتند

الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ ۚ

باطل را | واینکه | آنانیکه | ایمان آوردند | آنها پیروی کردند | ازحق | ازطرف رب ایشان

و مؤمنان از جانب رب ایشان راه حق آمده را پسند کردند

كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ﴿٣﴾ فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ

هم چنان | بیان میکند | الله | برای مردمان | مثالهای ایشان | بازوقتیکه | مقابله شود | باز آنان که

خداوند هم چنین به مردم حالات ایشان را بیان میکند پس وقتیکه با کافران مقابله بیاید

كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَثْخَنتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوَثَاقَ

کفر کردند | پس بزنید | گردن های ایشان | تا آنکه | چون | بسیار بریزانید خون ایشان | پس مضبوط کنید قید ایشان

پس گردن های ایشان را بزنید، تا اینکه ایشان را درست بکشید پس (باقیمانده) را درست قید کنید

فَإِمَّا مَنًّا بَعْدُ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ

باز یا اینکه | احسان کنید | بعد از آن | و یا تاوان بگیرید | تا آنکه | بنهد | جنگ

باز یا احسان کنید بایشان، و یا از آنها عوض بگیرید تا اینکه جنگ کنندگان سلاح خود را بنهد

أَوْزَارَهَا ۚ ذَٰلِكَ ۖ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن

سلاح خود را | این است (حکم) | واگر | خدامیخواست | هرآینه انتقام میگرفت | از ایشان | لیکن

این حکم هم چنین است، و اگر خدا میخواست، خود اش از آنها بدله میگرفت مگر حکم بخاطر این است که

لِّيَبْلُوَ بَعْضَكُم بِبَعْضٍ ۗ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَن

که او آزمایش کند | برخی از شما | به بعضی | وآنانیکه | کشته شدند | درراه | خدا | پس هیچ وقت

که یکی را بذریعهٔ دیگری آزمایش کند، و کسیکه درراه خدا کشته شود پس خداوند

يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ

ضائع نکند | اعمال ایشان | بزودی راه نماید ایشان را | واصلاح کند | حال ایشان | وداخل کند ایشان را

اعمال ایشان را ضائع نه میکند، خداوند به آنها هدایت کند، و حالت ایشان را درست کند و ایشان به جنت

الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تَنْصُرُوا

در بهشت | که او معلوم گردانیده است آن را | ایشان را | ای مؤمنان! | اگر | مدد کنید

داخل میکند' به ایشان درست معلوم کند ای مؤمنان! اگر شما (دین) خدارا مدد کنید

اللّٰهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَتَعْسًا لَّهُمْ

الله را | او مدد کند شمارا | و ثابت کند | قدمهای شما | و آنانیکه | کفر کردند | تباهی است | ایشان را

پس او مدد کند شمارا' و قدمهای شمارا ثابت کند' و آنانیکه کفر کردند به ایشان بربادی مقرر است

وَاَضَلَّ اَعْمَالَهُمْ ﴿٨﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَرِهُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ

و اوضائع کرد | عملهای ایشان | این | زیرا که ایشان خوش نه کردند | آن چیز | که فرود آورد خدا

خداوند اعمال ایشان را تباه ساخت' این بخاطر اینکه چیزیکه خداوند فرود آورده بود ایشان آن را خوش نکردند پس

فَاَحْبَطَ اَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾ اَفَلَمْ يَسِيْرُوْا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ

پس او ضائع کرد | اعمال ایشان | آیا سیر نکردند آنها | در زمین | که ببینند | چگونه

خداوند اعمال ایشان را ضائع ساخت' آیا این مردم به روی زمین سیر نکردند که میدیدند که از این قبل

كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۭ دَمَّرَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۡ وَلِلْكٰفِرِيْنَ

شد | انجام | آنانیکه | پیش از ایشان بودند | تباهی آورد | الله | بر ایشان | و برای کافران

که مردم بودند حالات ایشان چگونه شد؟ خداوند آنها را هلاک ساخت و با این کافران هم چنین معامله

اَمْثَالُهَا ﴿١٠﴾ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ مَوْلَى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاَنَّ الْكٰفِرِيْنَ

این جزا است | این | زیرا که خدا | کارساز است | آن مردم را | که ایمان آوردند | و اینکه | کافران که (هست)

شدنی است زیرا که خداوند دوست مؤمنان است و کافران را هیچ

لَا مَوْلٰى لَهُمْ ﴿١١﴾ اِنَّ اللّٰهَ يُدْخِلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

ایشان را کسی کارساز نیست | هر آینه | خدا | داخل میکند | آن مردم | که ایمان آوردند | و عمل کردند نیک

مددگاری نیست' هر آینه خداوند مؤمنان را' و نیک عمل کنندگان را به چنین باغها داخل کنند که

ع ۱۱ ۵

جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۭ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَتَمَتَّعُوْنَ وَ

در باغها | که میرود | از زیر آن | جویها | و آنانیکه | کفر کردند | فائده میگیرند | و

که زیر آن جویها میروند' و مردم کافران در دنیا بعضی فائده میگیرند

يَاْكُلُوْنَ كَمَا تَاْكُلُ الْاَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ﴿١٢﴾ وَكَاَيِّنْ

میخورند | چنانچه | میخورد | حیوانات | و جهنم | جای | ایشان است | و بسیاری

و چنین میخورند و می (نوشند) چنانچه حیوانات میخورند و (می نوشند) و آتش جهنم باز گشت ایشان است

مِّنْ قَرْيَةٍ هِيَ اَشَدُّ قُوَّةً مِّنْ قَرْيَتِكَ الَّتِيْٓ اَخْرَجَتْكَ

قریه ها | که آن | قوی تر بودند | از قریه تو | آنکه | بیرون کرد ترا

و بسیار قریه ها بودند' که آن قوی تر بودند در طاقت از جاییکه مردم ترا از آن کشیدند

أَهۡلَكۡنَٰهُمۡ فَلَا نَاصِرَ لَهُمۡ ﴿١٣﴾ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ

هلاک کردیم ما ایشان را | پس نیست مددگار | ایشان را | آیا کسیکه | باشد | به دلیل واضح

ما هلاک کردیم ایشان را، پس هیچ مددگاری را نیافتند پس آیا کسیکه از جانب رب خود به راه آشکارا

مِّن رَّبِّهِۦ كَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَٱتَّبَعُوٓاْ

از طرف رب خود | مانند آن کسی است؟ | که زینت داده شده او را | اعمال بد او | و ایشان پیروی کردند

ایستاده باشد، آنها با چنین مردم برابر شده میتواند که بداعمال آنها به ایشان شائسته شده باشد و بر خواهشات

أَهۡوَآءَهُم ﴿١٤﴾ مَّثَلُ ٱلۡجَنَّةِ ٱلَّتِي وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۖ فِيهَآ

خواهشات خود را | حال | آن جنت | از آنکه | وعده داده شده | با پرهیزگاران | (این است) که در آن باشد

نفسانی خود میروند، حال آن جنت که بامؤمنان وعده شده است به پرهیزگاران آن چنین جنت است

أَنۡهَٰرٞ مِّن مَّآءٍ غَيۡرِ ءَاسِنٖ وَأَنۡهَٰرٞ مِّن لَّبَنٖ لَّمۡ يَتَغَيَّرۡ طَعۡمُهُۥ وَأَنۡهَٰرٞ

نهرها | از چنین آب | که خراب نباشد | و نهرها | از شیر | که بدل نباشد | مزه او | و جویبها است

که جویبهای آب (تازه) درآن میرود که هیچ وقت بدبوی نمیگردد، و جویبهای های چنین شیر که هیچ وقت بدمزه نمی شود

مِّنۡ خَمۡرٖ لَّذَّةٖ لِّلشَّٰرِبِينَ وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ عَسَلٖ مُّصَفّٗىۖ وَلَهُمۡ

از شراب | مزه دهنده | برای آشامندگان | و جویبها است | از شهد صفا شده | و برای ایشان

و برای خوراک کنندگان جویبهای شراب لذت دار، و چنین جویبهای شهد که بالکل صفا میباشد و درآن جای برای ایشان

فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَمَغۡفِرَةٞ مِّن رَّبِّهِمۡۖ كَمَنۡ

در آن | هر قسم | میوه جات است | و بخشش | از جانب رب ایشان | آیا ایشان مانند آن کسی است

هر قسم میوه جات حاضر میباشد، و از جانب رب ایشان به آنها بخشش میباشد پس آیا چنین مردم برابر آن شده میتواند

هُوَ خَٰلِدٞ فِي ٱلنَّارِ وَسُقُواْ مَآءً حَمِيمٗا فَقَطَّعَ أَمۡعَآءَهُمۡ ﴿١٥﴾

که او همیشه در آتش باشد | و نوشانیده میشوند | آب | گرم | پس پاره پاره میکند | روده های ایشان

که او همیشه در آتش میباشد، و آب گرم برایشان نوشانیده میشود که روده های ایشان پاره پاره میرود

وَمِنۡهُم مَّن يَسۡتَمِعُ إِلَيۡكَ حَتَّىٰٓ إِذَا خَرَجُواْ مِنۡ عِندِكَ

و برخی از ایشان | آن است | که میشنود | سخن تو | تا آنکه | چون بیرون روند | از نزد تو

و بعضی مردم چنین است که بتو گوش نهاده است، وقتیکه از مجلس تو بیرون روند

قَالُواْ لِلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ مَاذَا قَالَ ءَانِفًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ

میگویند | آن مردم را | که داده شده است | علم | که چه گفت پیغمبر | اکنون | ایشان همان مردم است | که مهر نهاده است

پس از خداوندان علم می پرسند که اکنون چه گفت این همان مردم است که خداوند بردلهای ایشان مهر نهاده است

ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُمۡ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِينَ ٱهۡتَدَوۡاْ

خدا | بردلهای ایشان | و ایشان پیروی کردند | خواهشات خود را | و آنانیکه | راه یافتند

و بر خواهشات خود میروند، و آنانیکه براه درست میروند

زَادَهُمْ هُدًى وَّاٰتٰىهُمْ تَقْوٰىهُمْ ﴿۱۷﴾ فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا

زیاد کرد خدا ایشان را | هدایت | و داد با ایشان | تقوی ایشان را | پس ایشان انتظار نمی کنند | مگر

پس خداوند به ایشان هدایت زیاد میکند، و به ایشان برای پرهیزگاری توفیق زیاد میدهد. پس این مردم تنها

السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۚ فَقَدْ جَآءَ اَشْرَاطُهَا ۚ فَاَنّٰى لَهُمْ

از قیامت | که | آن به ایشان بیاید | ناگهان | پس هرآینه آمده است | نشانه های آن | پس کجا باشد ایشان را

در انتظار قیامت هستند، که ناگهان برایشان بیاید، نشانه های آن آشکارا شده است وقتیکه آن پیش روی ایشان بیاید

اِذَا جَآءَتْهُمْ ذِكْرٰىهُمْ ﴿۱۸﴾ فَاعْلَمْ اَنَّهٗ لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاسْتَغْفِرْ

وقتیکه قیامت بیاید به ایشان | نصیحت | پس یقین کن | که نیست هیچ معبود | مگر | خدا | و معافی بخواه تو

باز وقت فهم کی می آید؟ پس ای نبی! تو یقین داشته باش که بجز از خدا معبود دیگری نیست و درباره خطائی خود

لِذَنْۢبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ

گناه خود را | و برای مردان مؤمن | و برای زنان مؤمنات | و خدا | میداند | جای رفت و آمد شما

معافی بخواه، و برای مردان مؤمن، و برای زنان مؤمن هم و بخداوند جای رفت و آمد شما خوب معلوم است

وَمَثْوٰىكُمْ ﴿۱۹﴾ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَوْلَا نُزِّلَتْ سُوْرَةٌ ۚ فَاِذَآ

و جای سکونت شما | و میگوید | آنانیکه | ایمان آورد | چرا | نازل نشد | یک سورت | پس وقتیکه

و مردم مؤمنان میگویند که درباره جهاد یک سورت نو چرا نازل نشد؟ باز وقتیکه چنین سورت

اُنْزِلَتْ سُوْرَةٌ مُّحْكَمَةٌ وَّذُكِرَ فِيْهَا الْقِتَالُ ۙ رَاَيْتَ الَّذِيْنَ

نازل کرده شد | یک سورت | محکم | و ذکر شد | در آن | جنگ | می بینی تو | آن مردم را که

نازل شود، که در آن ذکر جهاد باشد، پس تو آن مردم را می بینی که

فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يَّنْظُرُوْنَ اِلَيْكَ نَظَرَ الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ

در دلهای ایشان | مرضی است | می بینند | بسوی تو | چنانچه می بیند | آن کسی که بیهوشی آمده است بروی

در دلهای ایشان مرض نفاق است، آنها بسوی تو مانند آن مردم می بینند برآن که بیهوشی مرگ آمده باشد

مِنَ الْمَوْتِ ؕ فَاَوْلٰى لَهُمْ ﴿۲۰﴾ طَاعَةٌ وَّقَوْلٌ مَّعْرُوْفٌ ۫ فَاِذَا عَزَمَ

از مرگ | پس تباهی است ایشان را | قبول حکم | و سخن نیک (لازم است) | باز وقتیکه اراده کرده شود

پس برای آنها هلاکت است، اطاعت کردن لازم است و سخن درست گفتن مناسب است وقتیکه (فیصله) جهاد کرده شد

الْاَمْرُ ۫ فَلَوْ صَدَقُوا اللّٰهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ﴿۲۱﴾ فَهَلْ عَسَيْتُمْ

از کار | پس اگر | راست کردند | با خدا | بهتر است | ایشان را | پس آیا | از شما این امید است

پس درآن وقت هم اگر ایشان باخدا راستگوی میبودند باز هم خوب بود باز از شما هم این امید است

اِنْ تَوَلَّيْتُمْ اَنْ تُفْسِدُوْا فِي الْاَرْضِ وَتُقَطِّعُوْٓا اَرْحَامَكُمْ ﴿۲۲﴾ اُولٰٓئِكَ

اگر شما اعراض کنید | فسادی کنید | در زمین | و قطع کنید | رشته های خود | این گروه

اگر شما از (ایمان و جهاد) اعراض کنید که درروی زمین فساد کنید و تعلقات رشته را ختم کنید این همان مردم است

الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعْمَىٰ أَبْصَارَهُمْ ﴿٢٣﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ

آن مردم است | که لعنت کرد برایشان | خدا | پس کر ساخت ایشان را | وکور کرد | چشمهای ایشانرا | آیا تدبر نمی کنند

که خداوند برایشان لعنت کرده است، پس کر ساخت ایشان را و چشمهای ایشان را کور ساخت پس ایشان

الْقُرْآنَ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾ إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا

در قرآن | یا بردلها ایشان | قفلها است | هر آینه آنانیکه | برگشتند

در قرآن فکر نمی کنند، و یا بردلهای ایشان قفلها است؟ هر آینه آنانیکه بعد از هدایت

عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى ۙ الشَّيْطَانُ

برپشتهای خود | بعد از آنکه | آشکارا شد | ایشان را | راه هدایت | شیطان

مرتد شدند شیطان اعمال ایشان را

سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ ﴿٢٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ

(این کار) شائسته کرد | ایشان را | ومهلت داد ایشان را | این | زیرا که ایشان | گفتند | آن مردم را

در نظر های ایشان شائسته کردند، و به ایشان امید های دراز داد بخاطر اینکه ایشان آن مردم را آنانیکه

كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ ۖ

که ناخوش کردند | آن چیز که نازل کرد | الله | زود فرمانبرداری شما خواهیم کرد | در بعضی | کارها

از کتاب نازل شدهٔ خداوند بیزار هستند چنین گفت که ما بعضی سخنهای شمارا قبول میکنیم

وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٢٦﴾ فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ

وخدا میداند | به سخنهای پنهان ایشان | پس چه حال باشد | وقتیکه قبض کند روح ایشان را | فرشتگان

و خداوند بر سخنهای پنهان ایشان خوب دانا است، پس آن وقت حال ایشان چه باشد که فرشتگان رویهای ایشان را میگیرند

يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ اتَّبَعُوا مَا

میزنند | روی های ایشان را | وپشت های ایشان را | این | به سبب اینکه ایشان | پیروی کردند | از آن سخن

روی ها و پشتهای ایشان ر امی زنند، بسبب اینکه ایشان به آن راه رفتند که خداوند برآن ناراض است

أَسْخَطَ اللَّهَ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٢٨﴾ ع ٩

که ناراضی ساخت | خدارا | وناخوش کردند | رضامندی او | پس او برباد ساخت | اعمال ایشان

و از کارهای رضاء او بیزار شدند پس خداوند اعمال ایشان را تباه ساخت

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ ﴿٢٩﴾

آیا | خیال کردند | آنانیکه | در دلهای ایشان | مرضی است | که آشکارا نکند | خدا | کینه های ایشان

آیا دردلهای آنانیکه مرض نفاق است ایشان گمان میدارند که خداوند هیچ وقت دشمنی آنهارا آشکارا نکند؟

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكَهُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمَاهُمْ

واگر میخواستیم ما | نشان میدادیم بتو | پس البته شناخته ایشان را | به علامات ایشان

و اگر ما میخواستیم بتو آن مردم نشان میداریم، پس تو از روهای ایشان آن را میشناختی

وَلَتَعۡرِفَنَّهُمۡ فِي لَحۡنِ ٱلۡقَوۡلِۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ أَعۡمَٰلَكُمۡ ﴿٣٠﴾ وَلَنَبۡلُوَنَّكُمۡ

وهرآینه شناخته خواهی ایشان را | ازطرز سخن | وخدا | میداند | عملهای شما | وهرآینه ازمایش میکنیم بشما

و به طرز سخنها هرآینه میشناسی، و به خداوند (ج) اعمال شما هم معلوم است، و هر آینه من شمارا امتحان

حَتَّىٰ نَعۡلَمَ ٱلۡمُجَٰهِدِينَ مِنكُمۡ وَٱلصَّٰبِرِينَ وَنَبۡلُوَاْ أَخۡبَارَكُمۡ ﴿٣١﴾

تا آنکه | معلوم کنیم | مجاهدین | ازشما | وصبرکنندگان | وامتحان کنیم | حالات شما

میکنیم، که درمیدان مجاهدین و صبر کنندگان آشکارا کنیم و حالات شمارا اندازه کنیم

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَشَآقُّواْ ٱلرَّسُولَ

هرآینه | آنانیکه | کفرکردند | ومنع کردند (مردم را) | ازراه | خدا | ومخالفت کردند | ازپیغمبر

هر آینه آنانیکه کفر کردند، و مردم راز از راه خداوند باز داشتند و مخالفت رسول را کردند

مِنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلۡهُدَىٰ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيۡـٔٗا

بعدازآنکه | واضح شد | ایشان را | راه درست | ایشان هیچ وقت ضرر نه رسانند | خدارا | به هیچ

بعد از آنکه راه درست به ایشان واضح شد، پس ایشان به خداوند هیچ ضرر نه رسانند

وَسَيُحۡبِطُ أَعۡمَٰلَهُمۡ ﴿٣٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ

وزود است که او ضائع کند | عملهای ایشان | ای مؤمنان! | حکم قبول کنید | خدارا | وحکم قبول کنید

و خداوند اعمال ایشان را برباد کند ای مؤمنان! احکام خداوند را قبول کنید و به قول رسول

ٱلرَّسُولَ وَلَا تُبۡطِلُوٓاْ أَعۡمَٰلَكُمۡ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ

رسول را | وضائع مکنید | اعمال خود | هرآینه | آنانیکه | کفرکردند | وبازداشتند مردم را

عمل کنید، و اعمال خود را برباد مکنید، هر آینه آنانیکه کفر کردند و مردم را از راه خداوند

عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ مَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٞ فَلَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَهُمۡ ﴿٣٤﴾

ازراه | خدا | بازایشان مردند | وایشان کافربودند | هیچ وقت معاف نه کند | خدا | ایشان را

باز داشتند، و باز هم چنین در حالت کفر مردند پس خداوند هیچ وقت ایشان را معاف نمی کند

فَلَا تَهِنُواْ وَتَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلسَّلۡمِ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ وَٱللَّهُ

پس سستی مکنید | ودعوت مدهید | بسوی صلح | وشما | غالب هستید | وخدا

پس شما سستی مکنید، و از خود دعوتهای صلح مدهید و شما غالب هستید و خداوند

مَعَكُمۡ وَلَن يَتِرَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا

باشما است | واو هیچ وقت نقصان ندهد شمارا | دراعمال شما | هرآینه | زندگی | دنیا

دوست شما است، و در اعمال شما هیچ کی نیارد، این زندگی دنیا تنها تماشه و بازی است

لَعِبٞ وَلَهۡوٞۚ وَإِن تُؤۡمِنُواْ وَتَتَّقُواْ يُؤۡتِكُمۡ أُجُورَكُمۡ وَلَا يَسۡـَٔلۡكُمۡ

بازی | وتماشا است | واگر | ایمان آرید | وپرهیزگاری کنید | میدهد شمارا | مزدهای شما | ونه میخواهد ازشما

و اگر شما ایمان آوردید، و پرهیزگار شدید پس خداوند بشما اجر میدهد و او از شما

أَمْوَالَكُمْ ﴿٣٦﴾ إِن يَسْأَلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبْخَلُوا وَيُخْرِجْ

مالهای شما | اگر بخواهد از شما مال های شما | باز تنگ کند شمارا | بخل میکنید | و | وبیرون می آرد

مالها نه میخواهد، و اگر بخواهد از شما مالهای شما، شما باز بخل می کنید و برا اینکه

أَضْغَانَكُمْ ﴿٣٧﴾ هَا أَنتُمْ هَٰؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

کینه های پنهان شما | بشنوید شما! | آن مردم هستید | که شما خواسته میشوید | که خرج کنید | درراه | خدا

کینه های پنهان شمارا بیرون آرد آری! شما چنین مردم هستید وقتیکه بشما دعوت مصرف نمودن اموال داده شود

فَمِنكُم مَّن يَبْخَلُ وَمَن يَبْخَلْ فَإِنَّمَا يَبْخَلُ عَن نَّفْسِهِ

پس بعضی ازشما | آن است | که بخل میکند | و | کسیکه | بخل کند | پس هرآینه او بخل میکند | خلاف ذات خود

پس بعضی درشما چنین است که بخل میکند، و کسیکه بخل کند پس بخل اش برای خوداش است

وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنتُمُ الْفُقَرَاءُ وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا

وخدا | غنی است | وشما | محتاج هستید | واگر روی گردانید شما | پس دربدل می آرد خدا | یک قوم دیگری

و خداوند بادشاه غنی است، و شما به او حاجت دارید، و اگر شما اعراض کردید، پس بجای شما یک قوم دیگری را می آرم

غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُم ﴿٣٨﴾

غیرازشما | باز | آن نباشد | مانند شما

که ایشان مانند شما اعراض کنندگان نمی باشند.

ع ۱۰ / ۸

سُورَةُ الْفَتْحِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ وَعِشْرُونَ آيَةً وَأَرْبَعُ رُكُوعَاتٍ — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

سورة الفتح درمدینه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ وبسیار بارحم است | بست ونه آیت وچهار رکوع است

بنام پاک خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿١﴾ لِّيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ

هرآینه مافتح دادیم | ترا | فتح | آشکارا | که معاف کند | برای تو | خدا | آن که پیش گذشته است

هر آینه ما بتو فتح دادیم، که خداوند همه خطاهای سابقه و آینده ترا معاف کند

مِن ذَنبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ

از | گناه تو | وآنچه | پس مانده است | وپوره کند | نعمت خودرا | برتو | وکه بنماید ترا

و نعمتهای خود برتو پوره کند، و به راه مستقیم ترا روان کند

صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٢﴾ وَيَنصُرَكَ اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ الَّذِي أَنزَلَ

راه | درست | ومدددهد ترا | خدا | مدد | زبردست | اواست | آنکه | نازل کرد

و خداوند ترا به عزت مدد دهد خداوند آن ذات است که

السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ لِيَزْدَادُوا إِيمَانًا مَّعَ إِيمَانِهِمْ

اطمینان | دردلهای | مؤمنان | تازیاده کنند | ایمان را | باایمان خود

در دلهای مؤمنان اطمینان پیدا کرد که باایمان سابقه ایمان اش دیگر هم زیاد شود

وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ۝۴

وخدا راست | لشکرهای | آسمانها | و زمین | وهست | خدا | دانا | باحکمت

و همه لشکر های آسمانها و زمین خداراست، و خداوند به هر چیز دانا است و ذات باحکمت است

لِّيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ

که داخل کند خدا | مؤمنان مردان | وزنان مؤمن | در جنت ها | که میرود | از زیر آن | جویها

که خداوند مردان مؤمن، و زنان مؤمن به چنین باغها در آرند که زیر آن جویها میرود

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَيُكَفِّرَ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ ۭ وَكَانَ ذٰلِكَ عِنْدَ اللّٰهِ فَوْزًا

همیشه میباشند | در آن | و دور کند | از ایشان | بدیهای ایشان | وهست | این | نزد خدا | کامیابی

و همیشه در آن سکونت دارند، و که گناهان ایشان را معاف کند و نزد خداوند کامیابی بزرگ است

عَظِيْمًا ۝۵ وَّيُعَذِّبَ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْمُنٰفِقٰتِ وَالْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكٰتِ

بزرگ | واو عذاب دهد | مردان منافق | وزنان منافق | ومردان مشرک | وزنان مشرک

و خداوند جزا دهد به مردان منافق، و به زنان منافق، و به مردان مشرک، و به زنان مشرک

الظَّآنِّيْنَ بِاللّٰهِ ظَنَّ السَّوْءِ ۭ عَلَيْهِمْ دَاۗىِٕرَةُ السَّوْءِ ۚ وَغَضِبَ

که گمان کنندگان است | به خدا | گمان بد | برایشان است | گردش | بد | وغضب کرد

که دربارهٔ خداوند بدگمانی میکنند، برایشان روز بد آمدنی است و خداوند

اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۭ وَسَاۗءَتْ مَصِيْرًا ۝۶

خدا | برایشان | ولعنت کرد برایشان | وتیار ساخت | ایشان را | جهنم | وبدجای است | ازبازگشت

برایشان غضب کند، و از رحمت خود دور کند، و به ایشان جهنم مهیا ساخته است و آن بسیار جای خراب است۔

وَلِلّٰهِ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ۝۷

والله راست | لشکرهای | آسمانها | و زمین | وهست | خدا | غالب | باحکمت

و همه لشکر های، آسمانها و زمین خدارا است، و خداوند بسیار غالب و باحکمت است۔

اِنَّآ اَرْسَلْنٰكَ شَاهِدًا وَّمُبَشِّرًا وَّنَذِيْرًا ۝۸ لِّتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ

هرآینه ما فرستادیم ترا | گواه | ومژده دهنده | وترساننده | که ایمان آرید شما | به خدا | وبه رسول او

هرآینه ماترا پیغمبر گواهی دهنده، و مژده دهنده فرستادیم و پیغمبر بیم دهنده فرستادیم که (ای مردم!) شما برخدا و به رسول او

وَتُعَزِّرُوْهُ وَتُوَقِّرُوْهُ ۭ وَتُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَّاَصِيْلًا ۝۹ اِنَّ الَّذِيْنَ

ومدد کنید اورا | وعزت کنید اورا | وتسبیح کنید خدارا | صبح | و | شام | هرآینه | آنانیکه

و مدد کنید دین اورا و تعظیم کنید اورا، و صبح و شام پاکی اورا بیان کنید آنانیکه

يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ اللّٰهَ ۭ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيْهِمْ ۚ فَمَنْ

بیعت میکنند باتو | هرآینه | ایشان بیعت میکنند | باخدا | دست خدا است | بالای دستهای ایشان | پس کسیکه

باتو بیعت میکنند درحقیقت باخدا بیعت میکنند، دست خداوند بردستهای ایشان بالا است باز کسیکه

نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَٰهَدَ عَلَيْهُ

بشکند (وعده) | پس هرآینه اومی شکند | خلاف ازنفس خود | وکسیکه پوره کند | آن چیز | که وعده کرده است برآن

باز کسیکه عهد خود را بشکند، پس جزاء عهد شکنی اورا است و کسیکه این عهد که باخدا کرده است

ٱللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ ٱلْمُخَلَّفُونَ

باخدا | پس زود دهد اورا | اجر | بزرگ | زود گویند | ترا | پس ماندگان

پوره کند، پس بسیار زود خداوند به وی اجر بزرگ دهد، آن اعرابیان که دراین (سفر) پس مانده بودند

مِنَ ٱلْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ أَمْوَٰلُنَا وَأَهْلُونَا فَٱسْتَغْفِرْ لَنَا ۚ

ازبادیه نشینان | مشغول کرد مارا | مالهای ما | واهل ازما | پس معافی بخواه | مارا

ایشان بتو گویند، که مارا مال و اولاد ما مشغول ساخته بودند و درجهاد شریک نشدیم پس مارا از خداوند

يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ ۚ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ

میگویند | به زبانهای خود | آنچه | نیست | دردلهای ایشان | بگو | که کیست | که مالک شود

معافی بخواه، ایشان به دهن های خود آن سخن میگویند که دردلهای ایشان نیست پرس که ایشان کیست که در

لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًۢا ۚ

برای شما | درپیش خدا | ازچه | اگر | اوبخواهد شمارا | نقصان رسانیدن | یابخواهد | شمارا | فائده رسانیدن

معامله خداوند برای شما کدام اختیار بدارند، اگر او بشما کدام نقصان رسانیدن بخواهد و یا فائده رسانیدن بخواهد

بَلْ كَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًۢا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنتُمْ أَن

بلکه | هست خدا | به آنچه | شمامیکنید | خبردار | (نی) بلکه | خیال کرده بودید شما | که

کسی چیزی کرده نه میتواند نی! بلکه خداوند از همه اعمال شما باخبر است شما یقین کرده بودید که این رسول و درجهاد

لَّن يَنقَلِبَ ٱلرَّسُولُ وَٱلْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰٓ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ

که بازنخواهد گشت | پیغمبر | ومؤمنان | بسوی خانه های خود | همیشه | وآراسته شده

مؤمنان شریک، هیچ وقت نه به خانه های خود برگردند و این سخن در دلهای تان شائسته

ذَٰلِكَ فِى قُلُوبِكُمْ وَظَنَنتُمْ ظَنَّ ٱلسَّوْءِ وَكُنتُمْ قَوْمًۢا بُورًا ﴿١٢﴾

این سخن | دردلهای شما | وشماگمان کردید | گمان بد | وشدید شما | قوم هلاک شده

آشکارا شده بوذ، و شما بسیار بدگمانی بدکرده بودید و هم خود تان برباد شدید

وَمَن لَّمْ يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ فَإِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ

وکسیکه | نه آرد | ایمان | به خدا | وبه رسول او | هرآینه ماتیار ساختیم | برای کافران

وکسیکه بر خداوند و به رسول او ایمان نمی آرند پس ما برای کافران آتش جهنم تیار ساختیم

سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ

آتش | وخدارا است | پادشاهی | آسمانها | وزمین | معاف میکند اوهرکرا | بخواهد

و بادشاهی آسمانها و زمین تنها خدارا است درباره کسیکه بخواهد اورا بخشش میکند

وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُوْلُ

وعذاب میدهد | هرکرا بخواهد | وهست خدا | بخشنده | رحم کننده | زود خواهند گفت

و عذاب میدهد هرکرا بخواهد، و خداوند بخشنده مهربان است این مردم پس مانده گان

الْمُخَلَّفُوْنَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى مَغَانِمَ لِتَاْخُذُوْهَا ذَرُوْنَا نَتَّبِعْكُمْ ۚ

پسماندگان | وقتیکه | روان شوید شما | بسوی غنائم | که شما بگیرید آن را | بگذارید مارا | که پیروی کنیم شمارا

که در جهاد شریک نبودند بتو گویند، وقتیکه شما برای گرفتن غنیمتها میروید که مارا هم بگذارید

يُرِيْدُوْنَ اَنْ يُّبَدِّلُوْا كَلٰمَ اللّٰهِ ؕ قُلْ لَّنْ تَتَّبِعُوْنَا كَذٰلِكُمْ

ایشان میخواهند | که بدل کنند | حکم خدا | بگو | هیچ وقت پیروی مکنید شما از ما | هم چنان

که پیروی شما کنیم، ایشان میخواهند که حکم خداوند را بدل کنند، ای نبی! تو به ایشان بگو که شما هیچ وقت همراه ما رفته

قَالَ اللّٰهُ مِنْ قَبْلُ ۚ فَسَيَقُوْلُوْنَ بَلْ تَحْسُدُوْنَنَا ؕ بَلْ كَانُوْا

گفت | خدا | پیش از این | پس ایشان گویند | که (نی) بلکه | شما حسد میکنید با ما | نی! بلکه | ایشان

نه میتوانید، خداوند از پیش چنین فرمان گفته است براین سخن ایشان گویند که نی! بلکه شما همراه ما حسد میکنید

لَا يَفْقَهُوْنَ اِلَّا قَلِيْلًا ﴿١٥﴾ قُلْ لِّلْمُخَلَّفِيْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ

نه می فهمیدند | مگر | اندک | بگو | به پسماندگان | از بادیه نشینان

سخن راست این است که ایشان به سخن به یک اندازه کم مفهمند ای نبی! تو به اعرابیان پس ماندگان بگو که

سَتُدْعَوْنَ اِلٰى قَوْمٍ اُولِىْ بَاْسٍ شَدِيْدٍ تُقَاتِلُوْنَهُمْ

شما خوانده خواهد شد | بسوی یک قوم | که در جنگ | بسیار سخت است | که جنگ میکنید شما با ایشان

بسیار زود شما به مقابله یک قوم خواسته میشوید که ایشان در جنگ بسیار سخت میباشند و یا جنگ میکنید

اَوْ يُسْلِمُوْنَ ۚ فَاِنْ تُطِيْعُوْا يُؤْتِكُمُ اللّٰهُ اَجْرًا حَسَنًا ۚ وَاِنْ تَتَوَلَّوْا

یا ایشان اسلام قبول کنند | باز اگر | شما حکم قبول کنید | دهد شمارا | خدا | اجر | نیک | و اگر اعراض کنید شما

و یا ایشان مسلمان میشوند، باز اگر شما حکم قبول کنید پس خداوند بشما اجر درست میدهد و اگر شما

كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿١٦﴾ لَيْسَ

چنانچه | شما اعراض کرده بودید | پیش از این | او عذاب دهد شمارا | عذاب | دردناک | نیست

اعراض کردید، چنانچه سابقا اعراض کرده بودید، پس خداوند بشما عذاب دردناک میدهد نه بر کور کدام

عَلَى الْاَعْمٰى حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْاَعْرَجِ حَرَجٌ وَّلَا عَلَى الْمَرِيْضِ

برنابینا | تکلیف | ونه | برلنگ | تکلیف | ونه | بر مریض

گناهی است، و نه برلنگ کدام گناه است، و نه به مریض کدام گناه است

حَرَجٌ ؕ وَمَنْ يُّطِعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ يُدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا

تکلیف | وهرکه | تابعداری کند | خدارا | ورسول اورا | داخل کند اورا | در جنت | که میرود | از زیر آن

و کسیکه سخن خدا و رسول را قبول کند، پس وی را به چنین باغها داخل کند که زیر آن جویها میباشد

الْاَنْهٰرُ ۚ وَمَنْ يَّتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿۱۷﴾ لَقَدْ رَضِيَ اللّٰهُ

جویها | وهرکه | روی گرداند | اوعذاب میدهد اورا | عذاب | دردناک | هرآینه | راضی شد | الله

و کسیکه اعراض کند، به او عذاب دردناک دهد، هر آینه خداوند از مؤمنان راضی شد

عَنِ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ يُبَايِعُوْنَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا

از مؤمنان | وقتیکه | ایشان بیعت کردند باتو | زیر | درخت | عالم بودالله | برآنچه

وقتیکه ایشان بدست تو زیر درخت بیعت کردند و خداوند از دلهای آنها

فِيْ قُلُوْبِهِمْ فَاَنْزَلَ السَّكِيْنَةَ عَلَيْهِمْ وَاَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيْبًا ﴿۱۸﴾

دردلهای ایشان بود | پس نازل کرداو | اطمینان | برایشان | ودربدله دادایشان را | فتح نزدیک

باخبر است، پس خداوند به ایشان اطمینان نصیب کرد و به ایشان یک فائده نزدیک مفت داد

وَّمَغَانِمَ كَثِيْرَةً يَّاْخُذُوْنَهَا ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَزِيْزًا حَكِيْمًا ﴿۱۹﴾ وَعَدَكُمُ

وغنیمتهای بسیاری | که ایشان میگیرند آن را | وهست خدا | غالب | باحکمت | وعده کرده است باشما

و غنائم بسیاری که ایشان آن را میگیرند، و خداوند غالب است باحکمت است خداوند باشما وعده

اللّٰهُ مَغَانِمَ كَثِيْرَةً تَاْخُذُوْنَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هٰذِهٖ وَكَفَّ

خدا | ازغنیمتها بسیاری | که حاصل میکنید شما آن را | پس زود عطاء کرد | شمارا این | واومنع کرد

غنائم بسیاری کردند که شما آن را میگیرید از آنها این یک فائده بشما دست بدست داد و از شما

اَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ ۚ وَلِتَكُوْنَ اٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ وَيَهْدِيَكُمْ

دستهای | مردم | ازشما | وبرای اینکه باشد | نشانه | برای مؤمنان | وکه بنماید بشما

دستهای مردم منع ساخت، بخاطر اینکه برای مؤمنان یک مثال شود و که شما به راه درست

صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا ﴿۲۰﴾ وَّاُخْرٰى لَمْ تَقْدِرُوْا عَلَيْهَا قَدْ اَحَاطَ اللّٰهُ

راه | درست | ودوم (آن فتح) | که هنوز قدرت ندارید برآن | احاطه کرده است | خدا

روان کند، و یک نفع دیگری هم نزدیک است، که تا هنوز هم در دستهای شما نیامده است آن نفع را خدا

بِهَا ۗ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرًا ﴿۲۱﴾ وَلَوْ قٰتَلَكُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

برآن | وهست | خدا | برهرچیزی | توانا | واگر | جنگ میکردند باشما | آنانیکه | کفرکردند

در اختیار خود گرفته است، و خداوند به هر چیز قدرت دارد و اگر این کافران به شما درجنگ پیش می شدند

لَوَلَّوُا الْاَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُوْنَ وَلِيًّا وَّلَا نَصِيْرًا ﴿۲۲﴾ سُنَّةَ اللّٰهِ الَّتِيْ

میگردانیدند | پشت هارا | باز | نمی یافتند | دوست | و | نه مددگار | (این) دستور خدا است | که

برپشت خود میرفتند، باز نه کدام دوست را می یافتند و نه کدام مددگار این دستور خداوند است

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ۖ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ﴿۲۳﴾ وَهُوَ الَّذِيْ

گذشته است | پیش ازاین | وهیچ وقت نه یابی تو | دردستور خدا | تبدیلی | واوست | آن ذات که

که از پیش جاری است، و در دستور خداوند هیچ تغیر نه یابی و خداوند آن ذات است

كَفَّ اَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَ اَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ اَنْ

که بازداشت | دستهای ایشان | ازشما | و | دستهای شما | ازایشان | دروادی مکه | بعدازاینکه

که دستهای ایشان از شما و دستهای شما از ایشان در سرحدات مکه بند کردن بعد از آنکه

اَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۭ وَكَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ

اوغالب کردشمارا | برایشان | وهست خدا | به آنچه میکنید | بینا | ایشان همان مردم است

شمارا برایشان قدرت داد و خداوند کارهای شمارا می بیند این همان مردم است که

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَصَدُّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيَ مَعْكُوْفًا

آنانیکه | کفرکردند | وبازداشتند شمارا | ازمسجدحرام | وقربانی | منع کرده شد

کفر کردند، و شمارا از مسجد حرام منع ساخت، و حیوانات قربانی را برای رسانیدن بجای خود

اَنْ يَّبْلُغَ مَحِلَّهٗ ۭ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُوْنَ وَنِسَاۗءٌ مُّؤْمِنٰتٌ

(ازاینکه) برسد | به جای خود | اگرنمی بود | مردان | مؤمن | وزنان | مؤمن

منع کردند، و اگر این اندیشه نمی بود که بسیار مردان مؤمن و زنان مؤمن را

لَّمْ تَعْلَمُوْهُمْ اَنْ تَطَـُٔوْهُمْ فَتُصِيْبَكُمْ مِّنْهُمْ مَّعَرَّةٌۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ

که شمانمی شناسیدآن را | که پایمال کنیدشما آنهارا | پس برسد به شما | ازایشان | نقصان | دربی خبری

پایمال کنید که بسبب آن بشما تکلیف میرسید (پس بشما اکنون فتح میداد)

لِيُدْخِلَ اللّٰهُ فِيْ رَحْمَتِهٖ مَنْ يَّشَاۗءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوْا لَعَذَّبْنَا

برای اینکه داخل کند | خدا | دررحمت خود | هرکرا | بخواهد | اگراین مردم جدامی بودند | هرآینه عذاب می دادیم

خداوند که درباره کسی بخواهد اورا در رحمت خود داخل میکند اگر این مسلمانان ضعیف یک طرف می بودند

الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿٢٥﴾ اِذْ جَعَلَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

آن مردم را | که کفرکردند | ازایشان | عذاب | دردناک | چون گردانیدند | آنانیکه | کفرکردند

پس ما به کافران عذاب دردناک میدادیم، وقتیکه کافران دردلهای خود

فِيْ قُلُوْبِهِمُ الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَاَنْزَلَ اللّٰهُ

دردلهای خود | ضد | ضد | (زمانه) جاهلیت | بازنازل کرد | خدا

مانند مردم جاهلیت سابقه اداره پخته کردند برای ضدیت پس خداوند به رسول خود و به

سَكِيْنَتَهٗ عَلٰي رَسُوْلِهٖ وَعَلَي الْمُؤْمِنِيْنَ وَاَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ

اطمینان خود | بررسول خود | وبرمؤمنان | ولازم کرد برایشان | سخن

مؤمنان طاقت تحمل و برداشت داد، و ایشان را به سخن پرهیزگاری

التَّقْوٰى وَكَانُوْٓا اَحَقَّ بِهَا وَاَهْلَهَا ۭ وَكَانَ اللّٰهُ

پرهیزگاری | و | بودند آنها | زیادحقدار | ازآن | واهل برآن | وهست | خدا

محکم کردند، و هم ایشان از هم حقدار و اهل آن بودند و خداوند به هر چیز

بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾ لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ

به هر چیز | دانا | وهر آینه | راست کرد | خدا | رسول خود را | خواب | به حق

دانا است، هر آینه خداوند رسول خود را خواب راست کرد

لَتَدْخُلُنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ مُحَلِّقِينَ

که هر آینه داخل میشوید شما | به مسجد | حرام | اگر خدا بخواهد | به امن | تراشندگان

اگر به خداوند منظور بود، شما به مسجد حرام به اطمینان داخل میشوید تراشندگان سرهای خود

رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا

سرهای خود | وکوتاه کنندگان موی خود | درحالیکه نمی ترسید | پس او معلوم کرد | آن سخن که | بشما معلوم نبود

و کوتاه کنندگان روی خود، که بشما هیچ اندیشه نمی باشد، پس به خداوند آن هر چیز معلوم بود که شما از آن

فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ

پس داد او | پیش از این | فتح نزدیک | اوست آن ذات که | که فرستاد | رسول خود را

خبر نمی بودید، پس خداوند بشما قبل از آن یک فائده نزدیک داد این خدا است که رسول خود (محمد) صلی الله علیه وسلم را

بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ

به هدایت | و به دین حق | برای اینکه غالب کند آن را | برهمه ادیان | و کافی است | خدا

(با کتاب هدایت) و به دین حق فرستاد که این دین را به همه ادیان غالب کند و برای گواهی حق خداوند

شَهِيدًا ﴿٢٨﴾ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ

گواه | محمد | رسول است | از خدا | وآنانیکه | باوی است | سخت است | بر کافران

کافی است، محمد رسول خدا است، و آنانیکه باوی است ایشان برای کافران سخت

رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ

مهربان است | درمیان خود | تو می بینی ایشان را | رکوع کنندگان وسجده کنندگان | می جویند | فضل را | از خدا

و درمیان خود مهربان است، تو ایشان را می بینی که گاهی درحالت رکوع و گاهی درحالت سجده فضل و رضاء

وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَٰلِكَ

ورضامندی | نشانه ایشان | دررو های ایشان است | از اثر سجده | این

را میجویند، در روهای ایشان نشانه های سجده آشکارا میشود این در تورات اوصاف ایشان

مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ

مثال ایشان است | در تورات | ومثال (صفت) ایشان است | در انجیل | مانند زراعت است

آمده است، و این اوصاف ایشان در انجیل است، مانند زراعت که

أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ

که برآرد | شاخ خود را | پس قوی کرد آن را | باز کلان شد | پس استوار شد | بر ساق خود | که خوش کننده است | زمینداران را

شاخ خود را برآرد، باز قوی کند آن را باز آن کلان شود باز آن برساق خود ایستاده شود

لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

تا بخشم آرد | به آن | کفار | وعده کرد | خدا | با آن مردم | که ایمان آوردند | وعمل کردند

که به دهقانان خوب معلوم میشود (به مسلمانان این ترقی بخاطر این داد) که کافران بر آن خشم گیرند، خداوند به آن مردم که

الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

نیک | از ایشان | بخشش | واز اجر بزرگ

ایمان آوردند و کارهای نیک کردند، از بخشش و اجر عظیم را وعده کرده است.

سُورَةُ الْحُجُرَاتِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | ثَمَانِيَ عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة الحجرات در مدینه نازل شده و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است | هشتده آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ وَاتَّقُوا

ای مؤمنان! | پیش مشوید | در پیش | خدا | ورسول او | وبترسید

ای مؤمنان! شما درکار خدا و رسول هیچ پیش مشوید و از خدا بترسید

اللَّهَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا

از خدا | هرآینه خدا | شنوا | دانا است | ای مؤمنان! | بلند مکنید

هر آینه خداوند شنوا، و دانا است، ای مؤمنان! آواز های خود را

أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ

آوازهای خود را | بالای | آواز | پیغمبر | و | نه بلند گوئید | اورا | سخن

بر آواز نبی بلند مکنید، و نه باوی به بلند گوئی سخن گوئید

كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنْتُمْ

چنانچه به تیزی میگوئید | بعضی شما با بعضی | که ضائع میشود | عملهای شما | وشما

مثلیکه یکی بادیگری میگوئید تاکه ضائع نشود اعمال شما و شما

لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ

خبر نباشید | هرآینه | آنانیکه | پست میکنند | آوازهای خود را | نزد | رسول خدا

بر آن خبر هم نباشید، هر آینه آنانیکه آواز های خود را نزد خدا و رسول پست میکنند

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ ۚ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ

ایشان همان مردم است | که امتحان کرده است | خدا | دلهای ایشان | برای پرهیزگاری | ایشان را | بخشش است

ایشان همان مردم است، که خداوند دلهای ایشان را امتحان کرده است به ایشان بخشش و اجر بزرگ مقرر

وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ

واجر | بزرگ است | هرآینه | آنانیکه | آواز میکنند ترا | از بیرون | حجرها

است، آنانیکه بتو در حجره ها از بیرون ندا میکنند

أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ④ وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ

اکثرایشان | عقل ندارند | واگر | ایشان | صبر کردندی | تا آنکه | بیرون می آمدی | ایشان را

اکثر ایشان عقل ندارند، و اگر ایشان کمی صبر میکردندی تا اینکه خود تو بیرون می آمدی

لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ⑤ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن

میبود | بهتر | ایشان را | وخدا | بخشنده | رحم کننده است | ای مؤمنان! | اگر

پس این درحق ایشان بهتر میبود، و خداوند بخشنده و بسیار رحم کننده است ای مؤمنان! اگر یک

جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَإٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا

بیارد شمارا | کدام بدکار | کدام خبر | پس تحقیق کنید | که برسانید نقصان | قومی را

شخص شریر بشما کدام خبر بیارد، پس درست تحقیق کنید نه که درنادانی به یک قوم

بِجَهَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ⑥ وَاعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ

به نادانی | باز میشوید شما | برآنچه کنید شما | پشیمانان | وبدانید | هرآینه | درشما

نقصان برسانید، و باز براعمال خود پشیمان شوید و براین فهمید که

رَسُولَ اللَّهِ ۚ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ وَلَٰكِنَّ

فرستاده خدااست | اگر | اوتابعداری شما کند | دربسیاری | کارها | تکلیف رسد بشما | لیکن

درشما رسول خدا موجود است بسیاری سخنها چنین است که اگر او درآن سخنهای شما را قبول کند، بشما تکلیف میرسد

اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ

خدا | پسند کرد | شمارا | ایمان | وشائسته کرد آن را | در دلهای شما | ومنفور گردانید

خداوند بشما محبت ایمان نصیب کرده است، و آن را در دلهای شما شائسته کرده است، و کفر و بد عملی

إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ⑦

درشما | کفر | گناه | ونافرمانی | این مردم است | راه یافتگان

و نافرمانی بشما بد آشکارا کرده است، این مردم است که به راه درست میروند

فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ⑧ وَإِن

بفضل خدا | وبه نعمت | وخدا | دانا | باحکمت است | واگر

به فضل و انعام خداوند، و خداوند خوب دانا باحکمت است و اگر

طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا ۖ فَإِن

دوگروه | ازمؤمنان | باهم جنگ کنند | پس اصلاح کنید | میان ایشان | پس اگر

دو گروه مؤمنان درمیان خود به جنگ میباشند، پس درمیان آنها صلح کنید باز اگر

بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْغِي حَتَّىٰ

تعدی کرد | یکی ازاین دوگروه | بردیگری | پس جنگ کنید | باآن گروه | که تعدی میکند | تا آنکه

یک گروه بر دیگری تجاوز کند پس شما باآن مردم جنگ کنید که تجاوز میکند تااینکه

تَفِيْٓءَ اِلٰٓى اَمْرِ اللّٰهِ ۚ فَاِنْ فَآءَتْ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ

رجوع کند | بسوی حکم خدا | پس اگر | رجوع کرد | صلح کنید | درمیان هردوایشان | به انصاف

او بحکم خداوند برگردد، پس اگر بگردد، پس میان ایشان به انصاف صلح کنید

وَ اَقْسِطُوْا ؕ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِيْنَ ۝٩ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ

و | انصاف کنید | هرآینه خدا | دوست میدارد | انصاف کنندگان | هرآینه | مردم مؤمن

و پوره انصاف کنید، هر آینه خداوند مردم انصاف دار را دوست میدارند هر آینه مؤمنان

اِخْوَةٌ فَاَصْلِحُوْا بَيْنَ اَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ

برادران اند | پس اصلاح کنید | میان دو برادران خود | وبترسید | از خدا | تابرشما

برادران اند، پس میان دو برادران خود صلح آرید و از خداوند بترسید که برشما رحم

تُرْحَمُوْنَ ۝١٠ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسٰٓى

رحم کرده شود | ای مؤمنان! | تمسخر نکند | یک قوم | به قوم دیگری | ممکن است

کرده شوئ، ای مؤمنان! یک گروهی با گروه دیگری استهزاء نکند شاید که

اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَآءٌ مِّنْ نِّسَآءٍ عَسٰٓى اَنْ يَّكُنَّ

که ایشان بهتر باشند | از ایشان | ونه زنان | برزنان (تمسخر کنند) | ممکن است | که ایشان باشند

آن از آن بسیار بهتر است و نه زنان را که به زنان دیگری استهزاء کند شاید که آنها

خَيْرًا مِّنْهُنَّ ۚ وَلَا تَلْمِزُوْٓا اَنْفُسَكُمْ وَلَا تَنَابَزُوْا بِالْاَلْقَابِ ؕ بِئْسَ

بهتر | از ایشان | وعیب مکنید | یکی بردیگری | ومخوانید یک دیگری را | به لقب های بد | بد

از آن بهتر باشند، و یکی بر دیگری عیب مجوئید، و نه یکی بر دیگری نامهای خراب یاد کنند

الِاسْمُ الْفُسُوْقُ بَعْدَ الْاِيْمَانِ ۚ وَمَنْ لَّمْ يَتُبْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ

نام است | فاسقی | بعدازایمان | وکسیکه توبه نکند | پس این مردم

بعد از ایمان نام نهادن گناه سخن خراب است، و کسیکه اکنون هم توبه نکند پس هم این

الظّٰلِمُوْنَ ۝١١ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوْا كَثِيْرًا

ظالمان است | ای | مؤمنان! | اجتناب کنید | ازبسیاری

مردم ستمگاران است ای مؤمنان! از گمان ها خود را اجتناب کنید

مِّنَ الظَّنِّ ۫ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَّلَا تَجَسَّسُوْا

گمان های بد | هرآینه بعضی | گمانها | گناه است | وتجسس مکنید

یقیناً بعضی گمان های بد گناه دارد، و تجسس کسی را مکنید

وَلَا يَغْتَبْ بَّعْضُكُمْ بَعْضًا ؕ اَيُحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَّاْكُلَ

وغیبت نکند | بعضی ازشما | بعضی را | آیا دوست میدارد | یکی ازشما | که بخورد

و هیچکسی غیبت کسی را نکند، آیا درشما کسی این را دوست میدارد که گوشت

لَحْمَ اَخِيْهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوْهُ ۗ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۗ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ

گوشت | برادر مرده خود را | پس نفرت میکنید از آن | و بترسید | از خدا | هر آینه | خدا | توبه قبول کننده

برادر مرده خود را بخورد؟ پس این کاری را شما دوست ندارید و از خداوند بترسید هر آینه خداوند توبه قبول کننده

رَّحِيْمٌ ﴿۱۲﴾ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى

مهربان است | ای مردم! | هر آینه ما | آفریدیم شمارا | از یک مرد | و یک زن

بسیار بارحم است ای مردم! شمارا ما از یک مرد و از یک زن آفریدیم

وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوْا ۚ اِنَّ اَكْرَمَكُمْ

وگردانیدیم شمارا | اقوام | وقبیله ها | تا باهم شناسا شوید | هر آینه | گرامی ترین شما

و درشما مختلف اقوام و قبائل آفریدیم که یکی دیگری را بشناسید درشما به خداوند آن کسی

عِنْدَ اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ﴿۱۳﴾ قَالَتِ الْاَعْرَابُ

نزد خدا | آن است که از شما پرهیزگارتر باشد | هر آینه خدا | دانا | باخبر است | گفت | مردم دهات

بسیار معزز است، که زیاد پرهیزگار میباشد خداوند به هر چیز خوب دانا باخبر است بعضی مردم

اٰمَنَّا ۗ قُلْ لَّمْ تُؤْمِنُوْا وَلٰكِنْ قُوْلُوْۤا اَسْلَمْنَا وَلَمَّا

ما ایمان آوردیم | بگو | شما ایمان نیاوردید | لیکن | بگوئید | که ما اسلام آوردیم | ودرحالیکه

ده نشینیان میگویند که ما ایمان می آریم، تو بگو که شما ایمان نیاوردید البته بگوئید که ما (سرنهادیم) تابع شدیم و ایمان تا

يَدْخُلِ الْاِيْمَانُ فِيْ قُلُوْبِكُمْ ۗ وَاِنْ تُطِيْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ

داخل نشده ایمان | دردلهای شما | واگر | حکم قبول کنید | خدارا | ورسول اورا

هنوز دردلهای شما داخل نشده است، و اگر شما سخن خدا و رسول را قبول کنید

لَا يَلِتْكُمْ مِّنْ اَعْمَالِكُمْ شَيْـًٔا ۗ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۴﴾

او کم نکند | از اعمال شما | هیچ | هر آینه | خدا | بخشنده | رحم کننده است

پس خداوند در اعمال شما به اندازه ذره هم نقصان نه آرد هر آینه خدا بخشنده بسیار رحم کننده است۔

اِنَّمَا الْمُؤْمِنُوْنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوْا وَ

هر آینه مؤمنان | آن مردم است | که ایمان آوردند | به خدا | و به رسول او | باز | ایشان شک نکردند

هر آینه مؤمنان آن مردم هستند که به خدا و رسول اش ایمان می آرند و باز شک نمی کنند

جٰهَدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ ۗ اُولٰٓئِكَ هُمُ

و جهاد کردند | به مالهای خود | و به نفسهای خود | درراه | خدا | این مردم است

و درراه خداوند به مالهای خود و برنفسهای خود جهاد میکنند هم این مردم

الصّٰدِقُوْنَ ﴿۱۵﴾ قُلْ اَتُعَلِّمُوْنَ اللّٰهَ بِدِيْنِكُمْ ۗ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ

راست گویان | بگو | آیا شما خبر میدهید | خدارا | به دین خود | وخدا | میداند

راستگوی هستند تو بگو که آیا شما به خداوند از دیانت داری خود خبر میدهید؟ بااینکه خداوند

مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمٌ ⑯

برآنچه درآسمانها است | وچیزیکه | درزمین است | وخدا | به هر | چیزی | دانا است

از آسمانها، و زمین و از هر چیز خبر است و به خداوند علاوه از این هم هر چیز معلوم است۔

یَمُنُّوْنَ عَلَیْكَ اَنْ اَسْلَمُوْا ؕ قُلْ لَّا تَمُنُّوْا عَلَیَّ اِسْلَامَكُمْ ۚ

ایشان احسان میکنند | برتو | ازاینکه ایشان اسلام آوردند | بگو | احسان مکنید | برمن | اسلام آوردن خود

این مردم بتو احسان میکنند که ما اسلام آوردیم تو به ایشان بگو که به من احسان اسلام آوردن نکنید

بَلِ اللّٰهُ یَمُنُّ عَلَیْكُمْ اَنْ هَدٰىكُمْ لِلْاِیْمَانِ اِنْ كُنْتُمْ

بلکه | خدا | احسان میدارد | برشما | ازاینکه | اوهدایت کرد به شما | ازایمان | اگرهستید

بلکه این احسان خداوند برشما است، که او بشما بسوی ایمان راهنمائی کرد اگر شما

صٰدِقِیْنَ ⑰ اِنَّ اللّٰهَ یَعْلَمُ غَیْبَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ

راستگویان | هرآینه | خدا | میداند | به پنهای پنهان | آسمانها | وزمین

راستگویان هستید، هر آینه خداوند به همه چیزهای آسمانها و زمین میداند

وَاللّٰهُ بَصِیْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ⑱ ع

وخدا | بینا است | به آنچه | شما میکنید

و خداوند می بیند چیزیکه شما میکنید۔

ع ۸ / ۱۴ — المنزل السابع ۷

سُوْرَةُ قٓ مَكِّیَّةٌ وَّهِیَ خَمْسٌ قٓ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ | اَرْبَعُوْنَ اٰیَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سوره قٓ درمکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ نهایت بارحم است | چهل وپنج آیت وسه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

قٓ ۚ وَالْقُرْاٰنِ الْمَجِیْدِ ① بَلْ عَجِبُوْٓا اَنْ جَآءَهُمْ مُّنْذِرٌ

ق | قسم است به قرآن | که عظیم الشان است | بلکه | ایشان تعجب میکنند | که آمد به ایشان | ترساننده

قاف۔ به قرآن مجید قسم است (که ما ترا پیغمبر ساختیم) مگر این مردم به این سخن حیران هستند که به ایشان

مِّنْهُمْ فَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَیْءٌ عَجِیْبٌ ② ءَاِذَا مِتْنَا

ازایشان | گفت | کافران | این | یک چیزاست | عجیبه | آیا وقتیکه مابمیریم

از قوم ایشان یک ترساننده آمد، کافران میگویند که این سخن عجیبه است آیا وقتیکه ما یک بار بمیریم

وَكُنَّا تُرَابًا ۚ ذٰلِكَ رَجْعٌۢ بَعِیْدٌ ③ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ

وشویم ما | خاک | این | دوباره زنده شدن | ازعقل دوراست | هرآینه ما میدانیم | به آنچه | کم میکند

و همراه خاک، خاک شویم آیا باز هم زنده میشویم؟ این باز گشت از عقل بسیار دور است بما همه

الْاَرْضُ مِنْهُمْ ۚ وَعِنْدَنَا كِتٰبٌ حَفِیْظٌ ④ بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ

زمین | ازایشان | و | نزدما | یک کتاب است | محفوظ است | بلکه | ایشان تکذیب کردند | حق

اجزاء ایشان معلوم است که خاک زمین از آن کم میکند و نزد ما دفتر کامل است بلکه آنها سخن حق را دروغ نمودند

لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِيْٓ اَمْرٍ مَّرِيْجٍ ۝۵ اَفَلَمْ يَنْظُرُوْٓا

وقتیکه | آمد او به ایشان | پس ایشان است | در یک کاری | از پریشانی | آیا ایشان ندیدند

وقتیکه به ایشان آمد، پس آنها در تردد ماندند پس آیا ایشان به

اِلَى السَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنٰهَا وَزَيَّنّٰهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوْجٍ ۝۶

بسوی آسمان | بالای خود | که چگونه | ما ساختیم آن را | و آراسته کردیم آن را | ونیست در آن | هیچ شگافی

آسمان که بالای سر ایشان است نه می بینند؟ که ما چگونه ساختیم و شائسته کردیم و درآن هیچ شگافی نیست

وَالْاَرْضَ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنَا فِيْهَا رَوَاسِيَ وَاَنْۢبَتْنَا فِيْهَا مِنْ كُلِّ

و زمین را | گستردیم | و افگندیم | در آن | کوه ها را | و رویانیدیم ما | در آن | از هر قسم

و زمین را هم ما گستردیم، و انداختیم برآن کوه ها محکم و هر نوع چیزهای شائسته جفت جفت

زَوْجٍۢ بَهِيْجٍ ۝۷ تَبْصِرَةً وَّذِكْرٰى لِكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيْبٍ ۝۸ وَنَزَّلْنَا

شائسته جفت چیزها | ذریعه روشنائی چشم | و دانائی | برای هر بنده رجوع کننده | و فرود آوردیم ما

درآن رویانیدیم، که برای ما به هر بنده رجوع کننده بینائی چشم و ذریعهٔ نصیحت است و از فوق

مِنَ السَّمَآءِ مَآءً مُّبٰرَكًا فَاَنْۢبَتْنَا بِهٖ جَنّٰتٍ وَّحَبَّ الْحَصِيْدِ ۝۹

از آسمان | آب | مبارک | پس رویانیدیم ما | به آن | باغها | و دانه | کشت درو شده

آب بابرکت فرود آوردیم، و باز بذریعهٔ آن باغها، زراعت آفریدیم

وَالنَّخْلَ بٰسِقٰتٍ لَّهَا طَلْعٌ نَّضِيْدٌ ۝۱۰ رِّزْقًا لِّلْعِبَادِ

و خرما | بلند، بلند | که آن را | خوشه | تو بر تو است | روزی | برای بندگان

و درختهای خرما بلند، بلند، که خوشه های آن یکی در دیگری داخل است این برای بندگان برای دادن روزی است

وَاَحْيَيْنَا بِهٖ بَلْدَةً مَّيْتًا ۭ كَذٰلِكَ الْخُرُوْجُ ۝۱۱ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ

و زنده ساختیم بر آن | یک شهر | مرده را | هم چنین است | برآمدن | تکذیب کردند پیش از ایشان

و براین آب زمین مرده را زنده ساختیم هم چنین از قبور ها برانگیختن است ایشان (قبل از کفار مکه)

قَوْمُ نُوْحٍ وَّاَصْحٰبُ الرَّسِّ وَثَمُوْدُ ۝۱۲ وَعَادٌ وَّفِرْعَوْنُ

قوم | نوح | و مردم رس | (و قوم) ثمود | و | قوم عاد | و فرعون

قوم نوح، و مردم رس و ثمودیان پیغمبران خود را تکذیب کردند و عادیان و فرعون

وَاِخْوَانُ لُوْطٍ ۝۱۳ وَّاَصْحٰبُ الْاَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ۭ كُلٌّ كَذَّبَ

و برادران لوط | و | باشنده گان ایکه | و قوم تبع | همه | تکذیب کردند

و برادران لوط و باشنده گان ایکه و قوم تبع همهٔ ایشان پیغمبران خود را

الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيْدِ ۝۱۴ اَفَعَيِيْنَا بِالْخَلْقِ الْاَوَّلِ ۭ بَلْ

پیغمبران | پس ثابت شد | وعده عذاب ما | آیا ما مانده شده ایم | به آفریدن | بار اول | (نی) بلکه

تکذیب کردند پس سخن عذاب ما برایشان پوره شد، آیا ما بر آفریدن بار نخست مانده شدیم؟ نی! بلکه

ع ۱۵ / ۱۵

هم في لبس من خلق جديد ﴿۱۵﴾ ولقد خلقنا الانسان

ایشان | درشک است | از پیدایش نو | وهرآینه | ماآفریدیم | انسان را

ایشان درباره پیدایش نو درشک هستند، و هر آینه ما انسان را آفریدیم

ونعلم ما توسوس به نفسه ۖ ونحن اقرب اليه

ومامیدانیم | برآن | که وسوسه میکند ازآن | نفس او | وما | بسیارنزدیک هستم | به وی

و دردل وی که کدام وسوسه ها می آید ما آن را هم میشناسیم و ما به وی از رگ جان وی هم

من حبل الوريد ﴿۱۶﴾ اذ يتلقى المتلقيان عن اليمين و

ازرگ جان او | وقتیکه | می نویسد | دونویسندگان | ازطرف راست | و

بسیار نزدیک هستیم، وقتیکه دو فرشتگان نویسنده گان به طرف راست و چپ وی

عن الشمال قعيد ﴿۱۷﴾ ما يلفظ من قول الا لديه رقيب

ازطرف چپ | نشسته | به زبان نمی آید | سخنی | مگر | نزدیک او | یک نگهبان

نشسته باشند به زبان انسان که کدام لفظ بیاید پس همراه وی یک فرشته نگهداشت برای

عتيد ﴿۱۸﴾ وجاءت سكرة الموت بالحق ۖ ذلك ما كنت منه

مهیااست | وبیامد | بی هوشی | مرگ | به راستی | این است | آنچه | که توازان

(نوشته کردن آن) مهیا نشسته باشد، و بیهوشی مرگ به راستی رسید این همان چیز است که تو از آن

تحيد ﴿۱۹﴾ ونفخ في الصور ۚ ذلك يوم الوعيد ﴿۲۰﴾ وجاءت

کناره می گرفتی | ودمیده شود | درصور | هم این است | روز | وعده عذاب | وبیاید

کنده می گرفتی، و در صور دمیده میشود هم این است روز عذاب و هر کسی به این قسم پیش کرده میشود

كل نفس معها سائق وشهيد ﴿۲۱﴾ لقد كنت في غفلة

هریک نفس | باوی میباشد | یک راننده | ویک گواهی دهنده | هرآینه توبودی | درغفلت

که یک فرشته اورا می آرد و دیگری گواه میباشد، تو از این روز غافل بودی

من هذا فكشفنا عنك غطاءك فبصرك اليوم حديد ﴿۲۲﴾

ازاین | مادورکردیم | ازتو | پرده تو | پس نظرتو | امروز | بسیارتیزاست

پس ما از چشمان تو پرده دور کردیم، امروز نظر تو بسیار تیز است

وقال قرينه هذا ما لدي عتيد ﴿۲۳﴾ القيا في جهنم

وگوید | رفیق او(فرشته) | این است آنکه | که نزدمن | تیاراست | (حکم میشود) که هردوشماپیفگنید | درجهنم

و فرشته (رفیق) رو گوید این همان عملنامه است که نزد من تیار است (حکم کرده میشود که) ای هر دو فرشتگان!

كل كفار عنيد ﴿۲۴﴾ مناع للخير معتد مريب ﴿۲۵﴾ الذي

هر | ناشکر | سرکش | که منع کننده است | ازنیکی | ازحدتجاوزکننده | هرشک کننده | آن کسکه

هر ناشکر و سرکش را در دوزخ بی اندازید که مردم را از نیکی منع میکردند از هر تجاوز کنندگان و شک کنندگان

جَعَلَ مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ فَاَلْقِيٰهُ فِى الْعَذَابِ الشَّدِيْدِ ﴿۲۶﴾

مقرر کرده است | باخدا | معبود | دیگری | پس بیفگنید اورا | در عذاب سخت

آنانیکه باخدا معبودان دیگری را مقرر ساختند هر دو شما این شخص را در جهنم داخل کنید

قَالَ قَرِيْنُهٗ رَبَّنَا مَآ اَطْغَيْتُهٗ وَلٰكِنْ كَانَ فِىْ ضَلٰلٍۭ

میگوید | رفیق او | ای رب ما | ما اورا سرکش نه کرده بود | ولیکن | بود او | در گمراهی

رفیق اش (شیطان) گوید که ای رب ما! ما اورا سرکش نه کرده بودم بلکه خود اش در گمراهی بزرگ بود

بَعِيْدٍ ﴿۲۷﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوْا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكُمْ بِالْوَعِيْدِ ﴿۲۸﴾

دور | فرماید | خصومت مکنید | نزد من | وپیش ازاین فرستاده بودیم | بسوی شما | وعده عذاب

خداوند فرماید: نزد من خصومت مکنید و ما شما را (در دنیا) پیش از این عذاب ترسانیده بودیم

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَآ اَنَا بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ﴿۲۹﴾ يَوْمَ نَقُوْلُ

بدل کرده نمی شود | سخن | نزد من | ونیستم من | ظلم کننده | بر بندگان | روزیکه | ما بگوییم

پس نزد من آن سخن بدل کرده نه میشود و من بر بندگان خود به اندازے ذره هم ظلم نه میکنم روزیکه ما

ع ۲ ۱۴ ۱۶

لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَاْتِ وَتَقُوْلُ هَلْ مِنْ مَّزِيْدٍ ﴿۳۰﴾ وَاُزْلِفَتِ

جهنم را | آیا | تو پر شدی؟ | واو گوید | آیا | چیزی زیاد است؟ | ونزدیک کرده شود

به جهنم گویم آیا تو پرشدی؟ و او گوید آیا چیزی زیاد است؟ و برای پرهیزگاران

الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِيْنَ غَيْرَ بَعِيْدٍ ﴿۳۱﴾ هٰذَا مَا تُوْعَدُوْنَ لِكُلِّ اَوَّابٍ

جنت | برای پرهیزگاران | آن دور نباشد | این است | آنچه | باشما وعده کرده میشود | برای هر رجوع کننده

جنت نزدیک کرده شودٔ آن دور نباشد این همان جنت است که باشما وعده کرده میشود هر رجوع کننده

حَفِيْظٍ ﴿۳۲﴾ مَنْ خَشِيَ الرَّحْمٰنَ بِالْغَيْبِ وَجَآءَ بِقَلْبٍ

حفاظت کننده | کسیکه | بترسد | از (الله) (رحمٰن) | بی دیدن | وآمد | به دل

کننده و حفاظت کننده (حقوق) که بی از دیدن از خدا میترسد و بادل رجوع کننده

مُّنِيْبٍۨ ﴿۳۳﴾ ادْخُلُوْهَا بِسَلٰمٍ ۗ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُلُوْدِ ﴿۳۴﴾ لَهُمْ مَّا

رجوع کننده | شماداخل شوید در آن | به سلامتیا | این است | روز | سکونت همیشه | ایشان راست آنچه

بیاید (حکم میشود) دراین جنت به سلامتی داخل شوید این روز سکونت همیشه است

يَشَآءُوْنَ فِيْهَا وَلَدَيْنَا مَزِيْدٌ ﴿۳۵﴾ وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ

ایشان میخواهند | در آن | ونزد ما | دیگری هم زیاد است | وچقدر | هلاک کردیم ما | پیش از ایشان

برای ایشان درآن جای هر چیزی میباشد که ایشان میخواهند و نزد ما چیزهای زیاد هم است و ما قبل از ایشان بسیار

مِّنْ قَرْنٍ هُمْ اَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوْا فِى الْبِلَادِ ؕ

اقوام | ایشان | زیاد سخت بودند | از ایشان | درحمله | پس ایشان کنجکاوی کردند | در شهر ها

اقوام را تباه ساختیم که در (طاقت) و حمله از ایشان زیاد بودند و آنها شهر ها را به غرض ترقی کنجاوی میکردند

هَلْ مِنْ مَّحِيْصٍ ﴿٣٦﴾ إِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَذِكْرٰى لِمَنْ كَانَ لَهٗ

آیا هست | جای فرار؟ | هرآینه | دراین | نصیحت است | برای آنکه | که باشداورا

آیا ایشان برای خود جای پناه گرفتن یافت؟ در تباهی آنها برای آن کسی سبق بزرگ است

قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيْدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ

دل | یانهداو | گوش | واومتوجه باشد | وهرآینه | آفریدیم ما | آسمانها

که خداوند دل سالم است، و یا به توجه به سخن گوش نهد و ما آسمانها و زمین و درمیان هر دو

وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِيْ سِتَّةِ أَيَّامٍ ۖ وَّمَا مَسَّنَا مِنْ لُّغُوْبٍ ﴿٣٨﴾

وزمین وآنچه | درمیان هردواست | درشش | روز | ونرسید بما | هیچ ماندگی

چیزها در شش روز آفریدیم و ما برآن هیچ مانده نشدیم

فَاصْبِرْ عَلٰى مَا يَقُوْلُوْنَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوْعِ

پس صبرکن | برآنچه | ایشان گویند | وپاکی بیان کن | به تعریف رب خود | پیش | ازبرآمدن

پس سخنهای ایشان صبر کن، و حمد و تسبیح رب خود را بخوان قبل از طلوع آفتاب

الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوْبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَارَ السُّجُوْدِ ﴿٤٠﴾

آفتاب | وپیش | ازغروب | ودربعضی اوقات شب | پاکی بیان کن اورا | وبعدازسجده هم

و قبل از غروب آفتاب، و در شب هم تسبیحات اورا بخوان و بعد از نماز ها هم

وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ مَّكَانٍ قَرِيْبٍ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يَسْمَعُوْنَ

وبشنو | روزیکه | آوازکند | آوازکننده | ازجای نزدیک | روزیکه | ایشان بشنوند

و بشنو! روزیکه منادی از نزدیک ندا کند، روزیکه همهٔ ایشان

الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ۚ ذٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوْجِ ﴿٤٢﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيٖ وَنُمِيْتُ

آواز | به حق | همین | روز | دوباره برآمدن است | هرآینه ما | زنده میکنیم | ومیمیرانیم

آن نداء را به یقین بشنوند هم این روز است (بیرون شدن) از قبور هر آینه ما همه را زنده میکنیم

وَإِلَيْنَا الْمَصِيْرُ ﴿٤٣﴾ يَوْمَ تَشَقَّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ۚ

وبسوی ماست | بازگشت | روزیکه | بشگافد | زمین | ازایشان بالای | بشتاب

و میمیرانیم و باز گشت همه چیز بسوی ما است روزیکه به ایشان زمین بشگافد و آنها به شتاب

ذٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيْرٌ ﴿٤٤﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُوْلُوْنَ وَمَا أَنْتَ

این | جمع شدن است | برما | آسان | ما | خوب میدانیم به آنچه | ایشان میگویند | ونیستی تو

می آیند این جمع شدن آنها بما بسیار آسان است بما سخنهای ایشان خوب معلوم است و تو برایشان

عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ ۖ فَذَكِّرْ بِالْقُرْاٰنِ مَنْ يَّخَافُ وَعِيْدِ ﴿٤٥﴾

برایشان جبرکننده | پس پندبده | بقرآن | کسی راکه | میترسد | ازوعده عذاب من

کدام (حاکم) جابر مقرر نیستی پس بذریعهٔ این قرآن به آن کسی پندیده که از عذاب ترس دارد

سُورَةُ الذّٰرِيٰتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | سِتُّوْنَ اٰيَةً وَّ ثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورة الذاريات در مکه نازل شده و آن | بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است | شصت آیت و سه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

وَالذّٰرِيٰتِ ذَرْوًا ۙ﴿۱﴾ فَالْحٰمِلٰتِ وِقْرًا ۙ﴿۲﴾ فَالْجٰرِيٰتِ يُسْرًا ۙ﴿۳﴾

قسم به بادهای پراگنده کننده | پراگنده کردنی | باز برمیدارد | بوج (ابر) | باز روان شود | به آسانی

به بادهای پراگنده کننده قسم، باز به ابر های بلند کننده بار باز به کشتیهای که به آسانی میروند

فَالْمُقَسِّمٰتِ اَمْرًا ۙ﴿۴﴾ اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَصَادِقٌ ۙ﴿۵﴾ وَّاِنَّ الدِّيْنَ

باز تقسیم میکند | یک کار (باران) | هر آینه | باشما که کدام وعده کرده میشود | آن راست است | و هر آینه | جزا و سزا

باز به فرشتگان تقسیم کنندگان چیزها، باشما که کدام وعده کرده میشود آن بالکل درست است و هر آینه روز

لَوَاقِعٌ ؕ﴿۶﴾ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ۙ﴿۷﴾ اِنَّكُمْ لَفِيْ قَوْلٍ

هر آینه واقع شدنی است | و قسم بر آسمان | که خداوند راه ها است | هر آینه شما | در یک سخن

جزا و سزاء آمدنی است، و بر آسمان قسم است که راه ها در آن ساخت است که شما در اختلاف سخنهای چکر

مُّخْتَلِفٍ ۙ﴿۸﴾ يُّؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ اُفِكَ ؕ﴿۹﴾ قُتِلَ الْخَرّٰصُوْنَ ۙ﴿۱۰﴾ الَّذِيْنَ

اختلاف کننده اید | باز گردانیده شود | از آن | هر که | گردانیده شده است | هلاک شدند | بی دلیل اندازه کنندگان | آنانیکه

مانده اید، از این حقیقت آن اعراض میکند که از ازل (محروم) باشد، هلاک شود بی دلیل سخن گویان که در غفلت جهالت

هُمْ فِيْ غَمْرَةٍ سَاهُوْنَ ۙ﴿۱۱﴾ يَسْـَٔلُوْنَ اَيَّانَ يَوْمُ الدِّيْنِ ؕ﴿۱۲﴾ يَوْمَ هُمْ

ایشان در غفلت است | فراموش کنندگان است | ایشان می پرسند | کی خواهد بود | روز | انصاف | روز یکه ایشان

مانده اند هر چیز از ایشان فراموش است می پرسد که روز بدله چه وقت است؟ این همان روز باشد

عَلَى النَّارِ يُفْتَنُوْنَ ﴿۱۳﴾ ذُوْقُوْا فِتْنَتَكُمْ ؕ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ

بر آتش | سوختانده میشوند | بچشید شما | (مزه) سزا خود | این است همان | از آنکه شما

که ایشان بر آتش سوختانده میشوند که اکنون مزه سزاء خود را بچشید این همان عذاب است که شما برای آن

تَسْتَعْجِلُوْنَ ﴿۱۴﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ جَنّٰتٍ وَّعُيُوْنٍ ۙ﴿۱۵﴾ اٰخِذِيْنَ

بشتاب می خواستید | هر آینه پرهیزگاری | در باغها است | و در چشمها است | گیرندگان باشند

عجله میکردید، هر آینه مردم پرهیزگاران در باغها، و چشمها میباشند چیزیکه رب ایشان به آنها میدهند

مَآ اٰتٰىهُمْ رَبُّهُمْ ؕ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ ذٰلِكَ مُحْسِنِيْنَ ؕ﴿۱۶﴾ كَانُوْا

آنچه | داده است ایشان را | رب ایشان | هر آینه ایشان | بودند | پیش از این | نیکی کنندگان | بودند

آن را میگیرند هر آینه این مردم قبل از این نیکی کنندگان بودند آنها

قَلِيْلًا مِّنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُوْنَ ﴿۱۷﴾ وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ ﴿۱۸﴾

اندک | از شب | خواب می کردند | و در وقت سحر | ایشان | مغفرت میخواهند

در شب بسیار کم خواب میکردند، و در وقت صبح از رب خود مغفرت می خواستند

وَفِيْٓ اَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ وَالْمَحْرُوْمِ ﴿۱۹﴾ وَفِي الْاَرْضِ

ودر مالهای ایشان | حق بود | برای سوال کنندگان | وبرای تنگ دستان | ودر زمین

و درمالهای ایشان برای سوال کنندگان و نه سوال کنندگان فقیران حصه مقرر است و دراین زمین

اٰيٰتٌ لِّلْمُوْقِنِيْنَ ﴿۲۰﴾ وَفِيْٓ اَنْفُسِكُمْ ۭ اَفَلَا تُبْصِرُوْنَ ﴿۲۱﴾

نشانه هااست | برای یقین کنندگان | ودرخودذات شما | پس آیا | نمی بینید به تدبر

برای یقین کنندگان بسیار نشانه ها است، و در نفسهای شما هم آیا شما نمی بینید؟

وَفِي السَّمَاۗءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوْعَدُوْنَ ﴿۲۲﴾ فَوَرَبِّ السَّمَاۗءِ

ودرآسمان | رزق شمااست | وآنچه | باشماوعده کرده میشود | پس قسم است به رب | آسمان

و بالا درآسمان روزی شما هم است، و آن هم که باشما وعده کرده میشود پس به رب آسمان و زمین قسم

وَالْاَرْضِ اِنَّهٗ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ اَنَّكُمْ تَنْطِقُوْنَ ﴿۲۳﴾ هَلْ اَتٰىكَ

وزمین | که هرآیینه آن | راست است | مانند | آنکه شما | سخن میگوئید | آیا | آمده است بتو

من است، چنانچه سخنهای شما برحق است هم چنین آمدن روز جزاء هم برحق است ای رسول! آیا

حَدِيْثُ ضَيْفِ اِبْرٰهِيْمَ الْمُكْرَمِيْنَ ﴿۲۴﴾ اِذْ دَخَلُوْا عَلَيْهِ فَقَالُوْا

خبر | مهمانان ابراهیم | که معزز بودند | چون | داخل شدند | بروی | گفتند

بتو خبر مهمانان معزز ابراهیم نه رسیده است؟ وقتیکه آن (فرشتگان) بسوی وی آمدند سلام گفتند

سَلٰمًا ۭ قَالَ سَلٰمٌ ۚ قَوْمٌ مُّنْكَرُوْنَ ﴿۲۵﴾ فَرَاغَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ

سلام | ابراهیم گفت | سلام | گروه ناشناخته است | بازاومخفی رفت | به خانه خود

ابراهیم هم سلام گفت (و در دل گفت) مردم ناشناخته است باز به شتاب به خانه خود رفت

فَجَاۗءَ بِعِجْلٍ سَمِيْنٍ ﴿۲۶﴾ فَقَرَّبَهٗٓ اِلَيْهِمْ قَالَ اَلَا تَاْكُلُوْنَ ﴿۲۷﴾ فَاَوْجَسَ

پس آورد | گوساله | فربه | پس آن را به ایشان نزدیک کرد | گفت | آیا شما نمیخورید؟ | پس اومحسوس کرد

و یک گوساله فربه را پیش کرد و نزدیک ایشان نهاد و گفت شما چرا نه میخورید؟ باز

مِنْهُمْ خِيْفَةً ۭ قَالُوْا لَا تَخَفْ ۭ وَبَشَّرُوْهُ بِغُلٰمٍ عَلِيْمٍ ﴿۲۸﴾

ازایشان | ترس | ایشان گفتند | مترس | وآنهامژده دادنداورا | از یک پسر | دانا

در دل اش ترس پیدا شد، آنها گفتند مترس، و آنها به ابراهیم مژده پسر هوشیار داد

فَاَقْبَلَتِ امْرَاَتُهٗ فِيْ صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوْزٌ

پس پیش آمد | زن او | دریک آواز تعجب | پس زد | روی خودرا | وگفت | پیرزن

وزن اش درحالت سخن گفتن روی به روی شد، پس پیشانی خود را زد گفت (هو!) از پیرزن و نازای

عَقِيْمٌ ﴿۲۹﴾ قَالُوْا كَذٰلِكِ ۙ قَالَ رَبُّكِ ۭ اِنَّهٗ هُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ﴿۳۰﴾

نازایم؟ | گفتند | هم چنان | فرموده است | رب تو | هرآینه اوست | باحکمت | دانا

(اولاد میشود؟) آنها گفتند هم چنین رب تو فرموده است او بسیار باحکمت و دانا است-

ع ۲۳ ۱۸

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا

فرمود | پس چیست مقصد شما | ای فرشتگان فرستاده شده خدا | آنها گفتند | هرآینه ما فرستاده شده ایم

ابراهیم فرمود ای فرشتگان مقصد شما چیست؟ آنها گفتند ما بسوی یک قوم مجرم

إِلَىٰ قَوْمٍ مُجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ ﴿٣٣﴾

بسوی قوم مجرمان | تا بفرستیم | برایشان | سنگی | از گل

فرستاده شده ایم، برای اینکه به ایشان چنین سنگ از گل بفرستیم که

مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ

نشان کرده شده | نزد رب تو | برای تجاوز کنندگان | پس برآوردیم ما | آنکه | بود

که برآن نزد رب تو برای تجاوز کنندگان نشانه ها شده است درآن جای که کدام مؤمنان بودند

فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ

درآن جای | از مؤمنان | پس نیافتیم ما | درآن جای | بجز | یک خانه

ایشان را بیرون کردیم، پس ما درآن جای غیر از یک خانه مؤمنان خانه دیگری را نیافتیم

مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ

از مسلمانها | وگذاشتیم ما | درآن جای | یک نشانه | برای آنانیکه | که میترسند

و دراین واقعه برای آنها یک نشانه گذاشتیم که از

الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾ وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ

از عذاب | دردناک | ودر (قصه) موسیٰ | چون فرستادیم اورا | به طرف فرعون

عذاب دردناک میترسند، و هم چنین در قصه موسیٰ هم یک نشانه است وقتیکه ما اورا بسوی فرعون

بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِ وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾

به دلیل آشکارا | پس اعراض کرد | بالشکر خود | وگفت | این جادوگر | یا دیوانه است

به دلیل آشکارا فرستادیم پس او به فکر طاقت خود اعراض کرد و گفت که این جادوگر یا دیوانه است۔

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾

پس گرفتیم اورا | ولشکراو | پس افگندیم ایشان را | دردریا | واو بود - | مستحق ملامتیا

پس ما اورا و لشکر اورا همه گرفتیم، و در دریا افگندیم و او غیر از آن هم کار ملامتیا کرده بود۔

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ

ودرقوم عاد | چون فرستادیم ما | برایشان | باد | بی خیر | که نه گذاشت | هیچ چیزرا

و در واقعه عاد هم عبرت است وقتیکه برایشان باد بی خیر فرستادیم چنین باد بود که به کدام چیز که

أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَالرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾ وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ

که می آمد برآن | مگر | گردانید آن را | مانند بوسیده (ریزه ریزه) | ودر (قوم) ثمود | چون گفته شد | ایشان را

می آمد آن را ریزه ریزه میکرد، و هم چنین در واقعه ثمود هم عبرت است وقتیکه آنها

تَمَتَّعُوْا حَتّٰی حِیْنٍ ﴿۴۳﴾ فَعَتَوْا عَنْ اَمْرِ رَبِّهِمْ فَاَخَذَتْهُمُ الصّٰعِقَةُ

فائده گیرید شما | تا یک وقت مقرره | پس سرکشی کردند | از فرمان رب خود | پس گرفت ایشان را | تندر

گفته شد چند روز دیگر هم فائده گیرید، پس آنها از فرمان رب خود نافرمانی کردند، ایشان را عذاب گرفتند۔

وَهُمْ يَنْظُرُوْنَ ﴿۴۴﴾ فَمَا اسْتَطَاعُوْا مِنْ قِيَامٍ وَّمَا كَانُوْا مُنْتَصِرِيْنَ ﴿۴۵﴾

وایشان | می دیدند | پس در ایشان قدرت نبود | از برخاستن | ونبودند | بدله گیرندگان

و آنها به آن میدیدند، باز نه قدرت برخاستن داشتند و نه از ما بدله گرفتند

وَقَوْمَ نُوْحٍ مِّنْ قَبْلُ ۖ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْمًا فٰسِقِيْنَ ﴿۴۶﴾ وَالسَّمَآءَ

و(هلاک کرد) قوم نوح را | پیش ازاین | هرآینه ایشان | بودند | مردم نافرمان | وآسمان را

و قبل از ایشان به قوم نوح هم چنین سلوک شده بود هر آینه ایشان یک قوم نافرمان بودند۔ و ما آسمان را

بَنَيْنٰهَا بِاَيْىدٍ وَّاِنَّا لَمُوْسِعُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَالْاَرْضَ فَرَشْنٰهَا فَنِعْمَ

ساختیم ما آن را | به قوت | وهرآینه ما | فراخی داده گانیم | وزمین | گسترانیدیم ما آن را | پس چه خوب

بدستهای قدرت خویش ساختیم، و هر آینه ما قدرت فراخ داریم، و ما زمین را گسترانیدیم پس چه خوب

الْمٰهِدُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ﴿۴۹﴾

گسترانندہ ایم | وازهریک چیزی | آفریدیم ما | جفت | تا شما | فکر کنید

به گسترانیدن می فهیم، و از هر یک چیزی ما جفت جفت ساختیم، برای اینکه شما نصیحت حاصل کنید۔

فَفِرُّوْٓا اِلَى اللّٰهِ ۖ اِنِّيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۵۰﴾

بگریزید | بسوی خدا | هرآینه من | برای شما | ازطرف او | بیم دهنده ام | آشکارا

پس شما هم بسوی خداوند، بگریزید، هر آینه من برای شما یک بیم دهنده آشکارا هستم۔

وَلَا تَجْعَلُوْا مَعَ اللّٰهِ اِلٰهًا اٰخَرَ ۖ اِنِّيْ لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيْرٌ

ومقرر مکنید | باخدا | معبود | دیگری | هرآینه من برای شما | ازطرف او | ترسانندہ ام

و خبردار که باخدا معبود دیگری مقرر نکنید، هر آینه من برای شما از جانب وی بیم دهنده آشکارا هستم

مُّبِيْنٌ ﴿۵۱﴾ كَذٰلِكَ مَآ اَتَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا قَالُوْا

آشکارا | هم چنین | نیامده است | به آنانیکه | که پیش از ایشان بودند | هیچ پیغمبری | مگر گفتند

هم چنان قبل از ایشان که به مردم سابقه کدام رسول آمده است پس آنها به وی

سَاحِرٌ اَوْ مَجْنُوْنٌ ﴿۵۲﴾ اَتَوَاصَوْا بِهٖ ۚ بَلْ هُمْ

جادوگر یست | یا دیوانه | آیا وصیت کردند آنها | ازاین؟ | (نی) بلکه | ایشان

جادوگر، یا دیوانه گفته است، آیا آنها از این یگدیر را وصیت کرده است؟ (نی) مگر این مردم

قَوْمٌ طَاغُوْنَ ﴿۵۳﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَآ اَنْتَ بِمَلُوْمٍ ﴿۵۴﴾ وَّذَكِّرْ

قوم سرکش است | پس اعراض کن تو | ازایشان | پس نیستی | تو | ملامت شده | وتو نصیحت کن

همهٔ ایشان نافرمان بودند، پس تو از ایشان اعراض کن، زیرا که بتو هیچ الزام نیست و تو به ایشان نصیحت کن

فَإِنَّ الذِّكْرَىٰ تَنفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ

پس هر آینه | نصیحت | فائده میدهد | مؤمنان را | و نیافریدیم ما | جن | و انس را

زیرا که نصیحت هر آینه به مؤمنان فائده میدهد و ما همه جنات و بنی آدم را برای این آفریدیم که

إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ

مگر | که عبادت کنند مرا | نه میخواهم من | از ایشان | هیچ روزی | و من نمی خواهم

که عبادت کنند مرا، من از ایشان روزی نه میخواهم و نه از ایشان این میخواهم که

أَن يُطْعِمُونِ ﴿٥٧﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾ فَإِنَّ

که طعام دهند مرا | هر آینه | خدا | اوست رزق دهنده | خداوند قوت | بسیار غالب | پس هر آینه

به من خوراک دهند، هر آینه خداوند روزی دهنده است خداوند قوت است، غالب است، پس از این ظالمان هم

لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذَنُوبًا مِّثْلَ ذَنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ ﴿٥٩﴾

برای آنانیکه | که ظلم کردند | حصه است | مانند | حصه | دوستان ایشان | باید که به شتاب نخواهند

حصهٔ عذاب ایشان مقرر است، که به دوستان ایشان قبل از این هم مقرر بود، اکنون باید که بشتاب نخواهند

فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِن يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

پس هلاکت است | آنهارا که | کفر کردند | از آن روز ایشان که | از آن که | با ایشان وعده کرده میشود

پس کافران را به آمدن آن روز تباهی است، از آن که به ایشان وعده شده است۔

سُورَةُ الطُّورِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ وَّ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | أَرْبَعُونَ آيَةً وَّفِيهَا رُكُوعَانِ

سورهٔ طور در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | چهل و نه آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

وَالطُّورِ ﴿١﴾ وَكِتَابٍ مَّسْطُورٍ ﴿٢﴾ فِي رَقٍّ مَّنشُورٍ ﴿٣﴾ وَالْبَيْتِ

قسم است به طور | و به یک کتاب | که نوشته شده است | در کاغذ | کشاده | و قسم است به خانه

به کوه طور سوگند است، و به کتاب نوشته شده قسم است۔ که در کاغذ کشاده است، و سوگند است به

الْمَعْمُورِ ﴿٤﴾ وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾ وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ عَذَابَ

آباد | و به سقف | بلند کرده شده | و قسم است به دریا کرده شده | هر آینه | عذاب

خانهٔ آباد، و قسم است به سقف بلند (یعنی آسمان)، و قسم است به دریاب پر شده، هر آینه رب تو

رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ مَّا لَهُ مِن دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ

رب تو | هر آینه واقع شدنی است | نیست آن را | کسی دفع کننده | روز یکه | حرکت کند | آسمان

عذاب رب تو آمدنی است، نیست آن را هیچ دفع کننده روز یکه آسمان بلرزد

مَوْرًا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ

به حرکت کردن | و روان شود | کوه‌ها | به روان شدن | پس هلاکت است | به آن روز

و کوه‌ها از جای خود حرکت کند، پس در آن روز برای دروغ کنندگان هلاکت است

وقف لازم

لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يُدَعُّونَ

برای دروغ گویان | آنانیکه | ایشان در سخنهای بی هوده | بازی میکنند | روز یکه | به سختی روان کرده شوند

آنانیکه (در بازی) انکار حق هستند، بازی میکنند این همان روز باشند که ایشان به

إِلَىٰ نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ﴿١٣﴾ هَٰذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾

بسوی طرف جهنم | به سختی | این است | آتش آنکه | شما بر آن | تکذیب میکردید

دفع زدن به جهنم روان کرده شوند، که این همان جهنم است که شما آن را تکذیب میکردید۔

أَفَسِحْرٌ هَٰذَا أَمْ أَنتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾ اصْلَوْهَا فَاصْبِرُوا

پس آیا این جادو است؟ | یا | شما | نه می بینید؟ | درآید در دوزخ | پس صبر کنید

(اکنون بگوئید) آیا این هم جادو است، یا شما نه می بینید؟ اکنون در جهنم درآیند، اگر شما بر آن صبر میکنید

أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ ۖ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

یا صبر نکنید | برابر است | بر شما | هر آینه بشما بدله داده میشود | آنچه | شما میکردید

و یا صبر نه میکنید، هر دو برابر است، بشما تنها بدله آن کارها داده میشود که خود شما میکردید۔

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾ فَاكِهِينَ بِمَا آتَاهُمْ

هر آینه | پرهیزگاران | در باغها | و در نعمتها میباشند | و در نعمتها میباشند | به آنچه | داد ایشان را

هر آینه پرهیزگاران در نعمتها، و باغها میباشند و به دادن پروردگار خویش

رَبُّهُمْ وَوَقَاهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُوا وَاشْرَبُوا

رب ایشان | و نگه داشت ایشان را | رب ایشان | از عذاب دوزخ | بخورید | و بنوشید

خوش میشوند، و رب ایشان آنها را از عذاب جهنم نجات دهد، (به ایشان گفته میشود که) که بسیار به مزه

هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ سُرُرٍ

خوش مزه | در بدله آن (اعمال) | که بودید شما | که میکردید | تکیه کنندگان | بر تختها

بخورید، و بنوشید، در بدله آن کارهای نیک که شما میکردید تکیه زدگان باشند بر تختهای برابر نهاده شد،

مَّصْفُوفَةٍ ۖ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا

گسترشده به صف | و جفت گردانیم ایشان را | به حور چشمان کلان | و آنانیکه | ایمان آوردند

و حوران چشمان کلان زنهای ایشان باشند، و آنانیکه ایمان آوردند۔

وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ

و پیروی کردند ایشان را | اولاد ایشان | در ایمان | یک جای کنیم ایشان را در جنت | اولاد ایشان

و اولاد ایشان، در ایمان آوردن رفاقت کردند پس ما در جنت اولاد ایشان یک جای کنیم

وَمَا أَلَتْنَاهُم مِّنْ عَمَلِهِم مِّن شَيْءٍ ۚ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ

و کم نه کنیم ایشان را | از عمل ایشان | هیچ چیزی | هر کسی | به عمل خود

و ما در اعمال ایشان هیچ قلت نه کنیم هر انسان در عمل خود

رَهِيْنٌ ﴿٢١﴾ وَاَمْدَدْنٰهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَّلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿٢٢﴾

گرو است | و میرسانیم به ایشان | میوه | و گوشت | از آنچه | که ایشان میخواهند

گیر است، و ما به جنتیان میوه جات، گوشت، و چیزیکه دل ایشان میخواهند میدهیم۔

يَتَنَازَعُوْنَ فِيْهَا كَاْسًا لَّا لَغْوٌ فِيْهَا وَلَا تَاْثِيْمٌ ﴿٢٣﴾

از دست یک دیگر میگیرند | آنجا | پیاله (شراب) | که نه سخن بیهوده در آنجا باشد | و نه کار گناه

جامهای شراب، برای لذت، درآن شراب نه بیهوده باشد، و نه سخن گناه۔

وَيَطُوْفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَاَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُوْنٌ ﴿٢٤﴾

و میگردند | بر ایشان | نوجوانان | برای خدمت ایشان | گویا که ایشان | مروارید اند | در غلاف صدف

و گردا گرد ایشان نوجوانان میروند و می آیند مانند مروارید پنهان شده میباشند۔

وَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَسَآءَلُوْنَ ﴿٢٥﴾ قَالُوْٓا اِنَّا كُنَّا

و رو آرد | بعضی ایشان | بر بعضی | که یکی از دیگری می پرسند | ایشان گویند | هر آینه ما بودیم

و یکی به دیگری روی کند، و سخن گوید، و این هم گوید که ما سابقاً

قَبْلُ فِيْٓ اَهْلِنَا مُشْفِقِيْنَ ﴿٢٦﴾ فَمَنَّ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَوَقٰىنَا

پیش از این | در خانه خود | ترسانندگان | پس احسان کرد | خدا | بر ما | و نجات داد ما را

در خانه های خود بسیار میترسیدیم، و خداوند به ما احسان کرد و ما را از عذاب جهنم

عَذَابَ السَّمُوْمِ ﴿٢٧﴾ اِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوْهُ ؕ اِنَّهٗ هُوَ الْبَرُّ

از عذاب | هواء گرم | هر آینه ما | پیش از این | عبادت او را میکردیم | هر آینه او است | احسان کننده

نجات داد، ما قبل از این دعاء میخواستیم هر آینه او بسیار احسان کننده است مهربان

الرَّحِيْمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْ فَمَآ اَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ

مهربان | پس تو نصیحت کن | پس نیستی تو | به فضل | رب خود | کاهن

(ای نبی!) ایشان را بفهمان، تو به فضل رب خود نه کاهن هستی

وَّلَا مَجْنُوْنٍ ﴿٢٩﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهٖ رَيْبَ

و نه دیوانه | آیا ایشان میگویند | او شاعر است | انتظار میکنیم ما | به وی | از حوادث

و نه دیوانه، آیا ایشان میگویند که این شاعر است و ما دربارهٔ او انتظار حوادث میکنیم

الْمَنُوْنِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوْا فَاِنِّيْ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُتَرَبِّصِيْنَ ﴿٣١﴾ ؕ

زمانه | بگو | شما انتظار کنید | هر آینه من هم | با شما | از انتظار کنندگانیم

تو به ایشان بگو که شما هم انتظار کنید، و هم انتظار شما میکنیم۔

اَمْ تَاْمُرُهُمْ اَحْلَامُهُمْ بِهٰذَآ اَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُوْنَ ﴿٣٢﴾ اَمْ يَقُوْلُوْنَ

آیا حکم میکند به ایشان | عقل های ایشان | از این سخن | یا ایشان قوم است | سرکش؟ | یا | ایشان میگویند

آیا عقول ایشان به آنها این تعلیم میدهد و یا این مردم سرکش هستند؟ آیا ایشان میگویند که

تَقَوَّلَهٗ ۚ بَلْ لَّا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٣﴾ فَلْيَاْتُوْا بِحَدِيْثٍ مِّثْلِهٖٓ اِنْ كَانُوْا

که خودساخته است او | نی بلکه | ایشان ایمان ندارند | پس باید بیارند | کدام سخنی | مانند آن | اگر باشند آنها

که او قرآن را از خود ساخته است، حقیقت این است که ایشان بالکل ایمان ندارند۔ باز ایشان هم چنین کلام میسازند

صٰدِقِيْنَ ﴿٣٤﴾ اَمْ خُلِقُوْا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ اَمْ هُمُ الْخٰلِقُوْنَ ﴿٣٥﴾

راستگویان | آیا | پیدا کرده شدند آنها | بدون پیدا کننده | یا ایشان خود آنها پیدا کننده هستند

اگر ایشان در دعوه خود راست باشند، آیا ایشان بدون از پیدا کننده خود ایشان پیدا شده است، و یا ایشان پیدا کننده۔

اَمْ خَلَقُوا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ ۚ بَلْ لَّا يُوْقِنُوْنَ ﴿٣٦﴾ اَمْ عِنْدَهُمْ

یا آفریدند آنها | آسمانها | و زمین | نی۔ بلکه | آنها یقین ندارند | آیا | نزد ایشان است

نفسهای خود هستند؟ آیا این آسمانها و زمین را ایشان آفریده اند؟ سخن درحقیقت این است که آنها مردم بی یقین است آیا

خَزَآئِنُ رَبِّكَ اَمْ هُمُ الْمُصَيْطِرُوْنَ ﴿٣٧﴾ اَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ

خزانها | رب تو | یا آنها است | مسلط شدگان | یا نزد ایشان | زینه است

باایشان خزانه های رب شما است، یا نه ایشان حاکمان است؟ و یا ایشان را اندر پایه است که برآن بالا میروند

يَّسْتَمِعُوْنَ فِيْهِ ۚ فَلْيَاْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطٰنٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٨﴾ اَمْ

که میشنوند آنها به آن | پس بیارد | شنونده ایشان | کدام دلیل | آشکارا | آیا

و سخن میگوید؟ اگر چنین باشد کسیکه شنیده باشد آن یک دلیل را پیش کند (از ایشان پرس)

لَهُ الْبَنٰتُ وَلَكُمُ الْبَنُوْنَ ﴿٣٩﴾ اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ

اورا | دختران است | و برای شما | پسران؟ | آیا | تو سوال میکنی از ایشان | از اجر | پس آنها

آیا خدارا دختران و شمارا پسران است؟ و یا آیا تو از ایشان کدام بدله میخواهی که این مردم از بار آن

مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُوْنَ ﴿٤٠﴾ اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُوْنَ ﴿٤١﴾

از خساره | سنگین شدند | یا نزد ایشان | علم غیب است | که ایشان آن | می نویسند

سنگین شدند؟ آیا ایشان را علم غیب است که آنها آن را می نویسند۔

اَمْ يُرِيْدُوْنَ كَيْدًا ۭ فَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا هُمُ الْمَكِيْدُوْنَ ﴿٤٢﴾ اَمْ لَهُمْ

آیا آنها میخواهند | کدام تدبیر بد | پس آنانیکه | کفر کردند | ایشان | در تدبیر بد گیر شدند | یا | ایشان

آیا ایشان بتو فریب میکنند؟ پس کافران در فریب خود گیر میشوند، آیا بجز از خدا

اِلٰهٌ غَيْرُ اللّٰهِ ۭ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٤٣﴾ وَاِنْ يَّرَوْا

کدام معبود است | بجز از خدا | پاک است خدا | از آنچه | ایشان شریک میکنند | و اگر | آنها بینند

ایشان را معبود دیگری هست؟ خداوند از شریکان خود ساخته ایشان پاک است و اگر ایشان یک

كِسْفًا مِّنَ السَّمَآءِ سَاقِطًا يَّقُوْلُوْا سَحَابٌ مَّرْكُوْمٌ ﴿٤٤﴾ فَذَرْهُمْ

پاره | از آسمان | فرود آینده | گویند | که ابر است | قط به قط | پس بگذار ایشان را

پاره فرود آوردنی را ببینند، درآن وقت هم گویند که ابر است از آسمان قط به قط شده پس ایشان را

حَتّٰی یُلٰقُوْا یَوْمَهُمُ الَّذِیْ فِیْهِ یُصْعَقُوْنَ ﴿۴۵﴾ یَوْمَ لَا یُغْنِیْ

تا آنکه | آنها ملاقات کنند | با آن روز خود | که در آن | بیهوش کرده شوند | روزیکه | دفع نکند

تا همان وقت بگذار که آن روز به ایشان بیاید که بیهوش شوند، آن روز که همه ایشان

عَنْهُمْ كَیْدُهُمْ شَیْـًٔا وَّلَا هُمْ یُنْصَرُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَاِنَّ لِلَّذِیْنَ ظَلَمُوْا

از ایشان | مکر آنها | هیچ هم | ونه از ایشان | مدد کرده شوند | و هر آیینه | برای آنانیکه ظلم کردند

تدابیر ایشان هیچ به کار ایشان نیاید، و نه مدد ایشان کرده شود و برظالمان قبل از آن روز هم یک عذاب آمدنی است

عَذَابًا دُوْنَ ذٰلِكَ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ لَا یَعْلَمُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَاصْبِرْ لِحُكْمِ

عذاب است | بجز از این | ولیکن | اکثر ایشان | نه میدانند | وصبر کن | بحکم

مگر دراپشان اکثر مردم نه میفهمند، و تو بحکم رب خود در انتظار باش

رَبِّكَ فَاِنَّكَ بِاَعْیُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِیْنَ تَقُوْمُ ﴿۴۸﴾

رب خود | پس هر آیینه تو | پیش نظر مائی | وتسبیح کن | با حمد رب خود | وقتیکه برخیزی

زیرا که تو پیش نظر مائی، و به تسبیح و حمد خود باش وقتیکه تو برخیزی

وَمِنَ الَّیْلِ فَسَبِّحْهُ وَاِدْبَارَ النُّجُوْمِ ﴿۴۹﴾

ودر شب هم | پاکی او را بیان کن | بعد از غیاب ستاره گان

و در حصه شب تسبیح رب را بخوان و بعد از غیاب ستارگان هم.

سُوْرَةُ النَّجْمِ مَكِّیَّةٌ وَّهِیَ اِثْنَتَانِ وَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ | سِتُّوْنَ اٰیَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورة نجم در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ بارحم است | شصت ودو آیت وسه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

وَالنَّجْمِ اِذَا هَوٰی ﴿۱﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوٰی ﴿۲﴾ وَمَا یَنْطِقُ

قسم به ستاره | چون | بیفتد | بی راه نشد | رفیق شما | ونه راه را غلط کرده است | وسخن نمیگوید

قسم است به ستاره، وقتیکه غروب میکند که رفیق شما (رسول) نه بی راه شده است و نه به راه خطاء روان است۔ و او از نفس خود

عَنِ الْهَوٰی ﴿۳﴾ اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْیٌ یُّوْحٰی ﴿۴﴾ عَلَّمَهٗ شَدِیْدُ الْقُوٰی ﴿۵﴾

از خواهش نفس | نیست آن | مگر | وحی | که نازل کرده میشود | آموخته است اورا | (جبرائیل) بسیار باقوت

سخن نه میگوید، هر سخن او یک وحی است که به او فرستاده شده است، به او یک فرشته با قوت تعلیم میدهد

ذُوْ مِرَّةٍ فَاسْتَوٰی ﴿۶﴾ وَهُوَ بِالْاُفُقِ الْاَعْلٰی ﴿۷﴾ ثُمَّ دَنَا

که بسیار باقوت است | باز آن قائم شد (در اصل صورت) | واو | به کناره بلند آسمان بود | باز نزدیک شد

که بسیار باقوت است، او در شکل اصلی خود آشکارا شد درحالیکه به کناره بلند افق ایستاده بود باز نزدیک

فَتَدَلّٰی ﴿۸﴾ فَكَانَ قَابَ قَوْسَیْنِ اَوْ اَدْنٰی ﴿۹﴾ فَاَوْحٰی اِلٰی عَبْدِهٖ

وفرود آمد | باز شد | به اندازه | دو کمان | یا نزدیکتر از آن | پس او وحی کرد | بسوی بنده خود

شد و بسیار پیش شد، به اندازه دو کمان فاصله ماند و یا کم از آن، خداوند به بنده خود وحی کرد

مَآ اَوْحٰى ﴿١٠﴾ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَاٰى ﴿١١﴾ اَفَتُمٰرُوْنَهٗ عَلٰى مَا

آنچه | اووحی کرد | دروغ نگفت | دل | چیزیکه دید | آیا مجادله میکنند با محمد | بر آنچه

آنچه کرد، دل او در چیزیکه دیده هیچ غلطی نکرده است آیا شما باوی درآن چیز مخاصمه میکنید

يَرٰى ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ رَاٰهُ نَزْلَةً اُخْرٰى ﴿١٣﴾ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهٰى ﴿١۴﴾

که اومی بیند | وهرآینه اودیداورا | یک دفعه دیگری هم | نزد | سدرة | المنتهی

آنچه او به چشمان خود دیده است، و او آن فرشته را یک بار دیگری هم دیده بود (یعنی) نزد سدرة المنتهی

عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَاْوٰى ﴿١٥﴾ اِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشٰى ﴿١٦﴾ مَا زَاغَ

نزد آن است | جنت الماوی | وقتیکه پوشانده بود | به بیر | آنچه پوشانده بود | کج نشد

که نزد آن جنت الماوی است، وقتیکه به سدرة پوشانید نه نظر او به طرف دیگری

الْبَصَرُ وَمَا طَغٰى ﴿١٧﴾ لَقَدْ رَاٰى مِنْ اٰيٰتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰى ﴿١٨﴾

چشمها | ونه از حد گذشته است | هرآینه | دیداو | نشانه های رب خود | بزرگ، بزرگ

کج شده بود، و نه فریب خورده بود، او از قدرتهای رب خود نشانهای بزرگ دیده بود.

اَفَرَءَيْتُمُ اللّٰتَ وَالْعُزّٰى ﴿١٩﴾ وَمَنٰوةَ الثَّالِثَةَ الْاُخْرٰى ﴿٢٠﴾ اَلَكُمُ الذَّكَرُ

آیا دیدید شما | لات | وعزی | ومنات را | که سوم است | علاوه از آن | آیا برای شما پسران است

آیا شما به حالت لات، عزی خبردارید؟ و سوم به حالت منات آیا بشما پسران

وَلَهُ الْاُنْثٰى ﴿٢١﴾ تِلْكَ اِذًا قِسْمَةٌ ضِيْزٰى ﴿٢٢﴾ اِنْ هِيَ اِلَّآ

وبرای او دختران است؟ | این | دراین وقت | تقسیم است | ظالمانه | نیست این | مگر

و خدارا دختران است؟ این یک بسیار تقسیم ظالمان است این تنها نامها است

اَسْمَآءٌ سَمَّيْتُمُوْهَآ اَنْتُمْ وَاٰبَآؤُكُمْ مَّآ اَنْزَلَ اللّٰهُ بِهَا

نامه هااست | که نهاده اید شما آن را | وپدران شما | نازل نکرده الله | از آن

که نهاده اید شما، و پدران شما، خداوند به آن هیچ دلیل

مِنْ سُلْطٰنٍ اِنْ يَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْاَنْفُسُ وَلَقَدْ

کدام دلیل | آنها پیروی نه میکنند | مگر | از گمان | وآنچه میخواهد نفس ایشان | وهرآینه

نفرستاده است، این مردم تنها به گمان و به خواهشات خود میروند باآینکه

جَآءَهُمْ مِّنْ رَّبِّهِمُ الْهُدٰى ﴿٢٣﴾ اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا تَمَنّٰى ﴿٢۴﴾

آمده است ایشان را | از طرف رب ایشان | هدایت | آیا | برای انسان است | آنچه او امید دارد

به ایشان از جانب رب خود هدایت رسیده است آیا هر تمنا بنی آدم پوره شدنی است؟

فَلِلّٰهِ الْاٰخِرَةُ وَالْاُوْلٰى ﴿٢٥﴾ وَكَمْ مِّنْ مَّلَكٍ فِى السَّمٰوٰتِ

پس برای خدا است | آخرت هم | ودنیا هم | وچقدر فرشتگان است | درآسمانها

(نی بلکه هر تمنا) نزد خداراست، از آخرت هم و از دنیا هم و درآسمانها بسیار فرشتگان است که

لَا تُغۡنِي شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ أَن يَأۡذَنَ ٱللَّهُ لِمَن

نفع نه میدهد | شفاعت آنها | هیچ هم | مگر | بعداز آن | که حکم کند | الله | برای آنکه

که شفاعت ایشان هیچ به کار نمی آید غیر از اینکه خداوند به کسی اجازه بدهد و رضاء

يَشَآءُ وَيَرۡضَىٰٓ ﴿٢٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ لَيُسَمُّونَ

او بخواهد | وپسند کند | هرآینه | آنانیکه | ایمان نمی آرند | به آخرت | میناممند

او باشد هر آینه آنانیکه ایمان ندارند به آخرت آنها به فرشتگان

ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ تَسۡمِيَةَ ٱلۡأُنثَىٰ ﴿٢٧﴾ وَمَا لَهُم بِهِۦ مِنۡ عِلۡمٍۖ إِن يَتَّبِعُونَ

ازفرشتگان | به نامهای زنان | ونیست ایشان را | از آن کدام علم | آنها پیروی نه میکنند

نامهای زنان می نهند و حال آنکه به آن مردم هیچ علم نیست ایشان آنها

إِلَّا ٱلظَّنَّۖ وَإِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغۡنِي مِنَ ٱلۡحَقِّ شَيۡـًٔا ﴿٢٨﴾ فَأَعۡرِضۡ

مگراز وهم | وهرآینه | وهم | به کار نمی آید | درمقابله حق | هیچ هم | پس اعراض کن

پیروی گمان میکنند و هر آینه گمان درباره حق هیچ بکار نمی آید پس تو درفکر آن مباش

عَن مَّن تَوَلَّىٰ عَن ذِكۡرِنَا وَلَمۡ يُرِدۡ إِلَّا ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ

از آن کسی | که روی گرداند | از ذکر ما | ونه میخواهد | مگر | زندگی دنیا | این است

که از نصیحت ما اعراض کرده است و بجز از زندگی دنیا چیز دیگری نه میخواهد حد دانش آخری

مَبۡلَغُهُم مِّنَ ٱلۡعِلۡمِۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ

رسیدن ایشان | ازعلم | هرآینه رب تو | اوداناتراست | به کسیکه | گمراه شد | ازراه او

آنها فقط این است. و رب تو دانا تر است کسیکه از راه او بی راه شده است

وَهُوَ أَعۡلَمُ بِمَنِ ٱهۡتَدَىٰ ﴿٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ

واو | داناتراست | به کسیکه | راه یافت | ومرخدارااست آنچه | درآسمانهااست

و او به این هم دانا تر است که کی به راه درست است و در آسمانها و زمین که هر چیز موجود است آن همه

وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيَجۡزِيَ ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔواْ بِمَا عَمِلُواْ وَيَجۡزِيَ

وآنچه درزمین است | که اوجزادهد | آن مردم را | که بدی کردند | دربدله اعمال آنها | وجزاءدهد

خدارا است آخر اینکه او به بدکاران سزاء اعمال ایشان میدهد و به نیکان هم

ٱلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ بِٱلۡحُسۡنَى ﴿٣١﴾ ٱلَّذِينَ يَجۡتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلۡإِثۡمِ

آن مردم را | که نیکی کردند | به خصلت خوب | آنانیکه | خودرانگه میدارند | ازبزرگ | گناهان

بدله نیکی ایشان میدهد این نیکوکاران آن مردم است که از گناهان بزرگ و کارهای بی حیائی

وَٱلۡفَوَٰحِشَ إِلَّا ٱللَّمَمَۚ إِنَّ رَبَّكَ وَٰسِعُ ٱلۡمَغۡفِرَةِۚ هُوَ أَعۡلَمُ

وازبی حیائی | مگر | ازگناه خورد | هرآینه رب تو | فراخ مغفرت واجراست | اومیداند

خود را نگه میدارند بجز از گناهان خورد هر آینه رب تو فراخ عفو کننده است به او

بِكُمْ إِذْ أَنشَأَكُم مِّنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ

برشما | چون | او آفرید شمارا | از زمین | وقتیکه بودید شما | صغار | در شکمها

خوب معلوم است، وقتیکه شمارا از زمین آفریده بود و وقتیکه شما در شکمهای مادران خورد بودید

أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَىٰ ﴿٣٢﴾

مادران خود | پس ستایش مکنید | نفسهای خودرا | او | داناتراست | به کسیکه | پرهیزگاری کرد

پس نفسهای خود را بسیار ستایش مکنید، خداوند مردم پرهیزگاران را بسیار می شناسد.

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ ﴿٣٣﴾ وَأَعْطَىٰ قَلِيلًا وَأَكْدَىٰ ﴿٣٤﴾ أَعِندَهُ

آیا دیدی تو | آن راکه | اعراض کرد | و داد | اندکی (مال) | و | بند کرد | آیا نزد اوست

آیا تو آن کسی را دیدی، که اعراض کرد، و کم اندازه مال و صرف کرد و باز دست خود را بند کرد آیا به وی

عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَىٰ ﴿٣٥﴾ أَمْ لَمْ يُنَبَّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾

علم غیب است | که او | می بیند | آیا به او خبر نرسیده است | به آنچه | که هست در صحیفه ها | از موسیٰ

علم غیب است که هر چیزی را می بیند، آیا به وی خبر آن مضمون نرسیده است که درصحائف موسیٰ بود؟

وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّىٰ ﴿٣٧﴾ أَلَّا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴿٣٨﴾

وازابراهیم | آنکه | پوره کرد وعده را | که برنمیدارد | هیچ بردارنده | بار | شخص دیگری

و از صحیفه های ابراهیم که هم احکام را بجای کرده بود اینکه هیچ بار بردارنده، بار دیگری را نه می بردارد

وَأَن لَّيْسَ لِلْإِنسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾

و که نیست | انسان را | مگر | آنچه او سعی کرد | و که | سعی او | زود | دیده میشود

و اینکه به هر انسان آن میرسد که سعی آن کرده باشد و اینکه سعی او زود دیده میشود.

ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَىٰ ﴿٤١﴾ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنتَهَىٰ ﴿٤٢﴾

باز | جزاء داده میشود | جزای | کامل | و اینکه | بسوی رب تو | بازگشت است

باز به او بدله پوره داده میشود، و اینکه به همه بسوی رب تو رسیدن است.

وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَىٰ ﴿٤٣﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿٤٤﴾ وَأَنَّهُ خَلَقَ

و اینکه او | میخنداند | و میگریاند | و اینکه او | میمیراند | و زنده میگرداند | و اینکه خاص او | آفرید

و اینکه او می خنداند، و میگریاند، و اینکه او میمیراند و زنده میگرداند و اینکه ماده های

الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾ مِن نُّطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ﴿٤٦﴾ وَأَنَّ

جفت | نر | و ماده | از یک نطفه | چون | انداخته شود (در رحم) | و اینکه

نر و ماده او او پیدا میکند، از نطفه وقتیکه در رحم انداخته شود و اینکه

عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَىٰ ﴿٤٧﴾ وَأَنَّهُ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُ هُوَ

بذمه اوست | پیدا کردن | دیگری | و اینکه او | غنی میکند | و سرمایه میدهد | و اینکه او است

پیدا کردن دوباره بذمه اوست و اینکه او غنی میکند و هم او دولت میدهد و اینکه او

رَبُّ الشِّعۡرٰی ﴿۴۹﴾ وَاَنَّهٗۤ اَهۡلَكَ عَادَاْ الۡاُوۡلٰی ﴿۵۰﴾ وَثَمُوۡدَاۡ

رب | (ستاره) شعریٰ | واینکه او | هلاک کرد | عاد | نخست | وثمود

رب (ستاره) شعری است، و اینکه او عادیان نخست را هم تباه ساخته است و ثمودیان هم که هیچ کسی را

فَمَاۤ اَبۡقٰی ﴿۵۱﴾ وَقَوۡمَ نُوۡحٍ مِّنۡ قَبۡلُ اِنَّهُمۡ كَانُوۡا هُمۡ اَظۡلَمَ

پس باقی نگذاشت | وقوم نوح | پیش از این | هر آینه آنها | بودند آنها | بسیار ظالم

باقی نمانده است، و قبل از ایشان قوم (نوح) را هم تباه کرده است زیرا که ایشان بسیار ظالم و سرکش بودند

وَاَطۡغٰی ﴿۵۲﴾ وَالۡمُؤۡتَفِكَةَ اَهۡوٰی ﴿۵۳﴾ فَغَشّٰىهَا مَا غَشّٰی ﴿۵۴﴾ فَبِاَیِّ

وبسیار سرکش | وقریه های مؤتفکه | تباه کردند | پس بپوشانید آن را | آنچه پوشانید | پس بکدام

و این قریه های چپه شده را هم تباه ساخته بود، پس بپوشانید آن را که بپوشانید پس درکدام نعمت

اٰلَآءِ رَبِّكَ تَتَمَارٰی ﴿۵۵﴾ هٰذَا نَذِیۡرٌ مِّنَ النُّذُرِ الۡاُوۡلٰی ﴿۵۶﴾

نعمتها | رب تو | تو شک می کنی | این | یک بیم دهنده است | از بیم دهندگان نخست

رب خود شک میکنی؟ این (پیغمبر) هم مانند پیغمبران سابقه یک ترساننده است

اَزِفَتِ الۡاٰزِفَةُ ﴿۵۷﴾ لَیۡسَ لَهَا مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ كَاشِفَةٌ ﴿۵۸﴾

نزدیک آمد | نزدیک آمدنی | نیست | آن را | بجز | از خدا | دورکننده

آن ساعت (قیامت) آمدنی است، بجز از خدا کسی آن را دفع کرده نه میتواند۔

اَفَمِنۡ هٰذَا الۡحَدِیۡثِ تَعۡجَبُوۡنَ ﴿۵۹﴾ وَتَضۡحَكُوۡنَ وَلَا تَبۡكُوۡنَ ﴿۶۰﴾

پس آیا از این سخن | شما تعجب میکنید؟ | وشما می خندید | وشما گریه نمی کنید

آیا شما درباره این کلام تعجب میکنید؟ و خندا میکنید و گریه نه میکنید۔

وَاَنۡتُمۡ سٰمِدُوۡنَ ﴿۶۱﴾ فَاسۡجُدُوۡا لِلّٰهِ وَاعۡبُدُوۡا ﴿۶۲﴾

وشما | غافل هستید | پس شما سجده کنید | خدا را | وعبادت کنید

و شما غافل هستید۔ بخدا سجده کنید، و عبادت کنید خدارا۔

سُوۡرَةُ الۡقَمَرِ مَكِّیَّةٌ وَّهِیَ خَمۡسٌ | بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ | وَّخَمۡسُوۡنَ اٰیَةً وَّثَلٰثُ رُكُوۡعَاتٍ

سورۂ قمر در مکہ نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ نهایت بارحم است | پنجاه و پنج آیت و سه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اِقۡتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانۡشَقَّ الۡقَمَرُ ﴿۱﴾ وَاِنۡ یَّرَوۡا اٰیَةً یُّعۡرِضُوۡا

نزدیک شد | قیامت | وپاره شد | ماه | واگر بینند کافران | نشانه | اعراض میکنند

قیامت نزدیک شد، و ماه پاره شد، و اگر آنها یک نشانه را بینند از آن اعراض میکنند

وَیَقُوۡلُوۡا سِحۡرٌ مُّسۡتَمِرٌّ ﴿۲﴾ وَكَذَّبُوۡا وَاتَّبَعُوۡۤا اَهۡوَآءَهُمۡ

ومیگویند | جادو است | که از همیشه می آید | ودروغ کردند | وپیروی کردند | خواهشات خود را

و میگویند که این جادو است، که از همیشه می آید و ایشان پیغمبر را تکذیب کردند و پیروی کردند خواهشات خود را

وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣﴾ وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّنَ الْأَنۢبَآءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٤﴾

وبرای هرکاری | یک وقت مقرر است | وبتحقیق آمده به ایشان | آن اخبار | در آن که | عبرت است

و برای هر کاری یک وقت مقرر است، و به ایشان بسیار اخبار آمد که درآن عبرت کافی است.

حِكْمَةٌۢ بَٰلِغَةٌ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ ﴿٥﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ

حکمت | پوره | پس نمی دهد فائده | بیم دهندگان | پس اعراض کن | از ایشان | روز یکه | دعوت کند

از حکمت بزرگ (پر است) و چیزهای بیم دهنده به آنها هیچ فائده نمی دهد پس (ای نبی) تو در فکر ایشان مباش روز یکه

وقف لازم

الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكُرٍ ﴿٦﴾ خُشَّعًا أَبْصَٰرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ

دعوت کننده | بسوی یک چیز ناپسند | پایان کرده | چشمان خود | بیرون می آیند | از قبرها

یک دعوت کننده (فرشته) به چیزهای ناخواسته دعوت کند چشمهای ایشان پایان از قبور به چنین

كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ﴿٧﴾ مُّهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَٰفِرُونَ

گویا که ایشان | ملخهای | پراگنده اند | می شتابند | بسوی دعوت کننده | میگویند | کافران

حالت میرایند گویا که ملخهای پراگنده است بسوی دعوت دهنده بشتاب میروند کافران میگویند که این بسیار

هَٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا

این روز است | سخت | تکذیب کرده بود | پیش از آنها | قوم نوح | پس تکذیب کردند آنها | بنده ما را

روز سخت است، پیش از ایشان قوم نوح پیغمبران را تکذیب کرده بودند بنده مارا تکذیب نمودند

وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا رَبَّهُۥٓ أَنِّي مَغْلُوبٌ

وگفتند | دیوانه است | وتهدید کرده شد | پس دعاء کرد | رب خودرا | که من | مغلوب شده ام

و گفتند که نوح دیوانه است، و سخت تهدید شد بر آن او به رب خود خواست کرد که من بسیار مغلوب شده ام

فَانتَصِرْ ﴿١٠﴾ فَفَتَحْنَآ أَبْوَٰبَ السَّمَآءِ بِمَآءٍ مُّنْهَمِرٍ ﴿١١﴾ وَفَجَّرْنَا

تو انتقام گیر | پس کشودیم | درهای | آسمان | به آب | بسیار ریزان | وجاری کردیم

پس تو انتقام من را بگیر پس ما دروازه های آسمان را به آب بسیار کشودیم و از زمین چشم ها جاری کردیم پس همه آب

الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَآءُ عَلَىٰٓ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾ وَحَمَلْنَٰهُ

از زمین | چشمها | پس یکجا شد | آبها | به یک سخن | که مقرر شده بود | وبرداشتیم اورا

به آن کار یک جای شد که مقرر شده بود و ما نوح را در یک کشتی تخته ها و میخها

عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَٰحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَآءً لِّمَن

درکشتی | بر تخته ها | میخ دار | میرفت | پیش نظر ما | برای جزا دادن | آن را که

برداشتیم، که پیش نظر ما میرفت این برای آن بدله گرفتن بود

كَانَ كُفِرَ ﴿١٤﴾ وَلَقَد تَّرَكْنَٰهَآ ءَايَةً فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ

از آن که انکار شده بود | وهر آینه گذاشتیم آن را | یک نشانه | آیا است | کسی نصیحت گیرنده | پس چگونه بود

که از وی انکار شده بود، و این واقعه را بطور یادگار گذاشتیم پس آیا کسی سبق گیرنده است؟ پس ببین که عذاب ما

عَذَابِیْ وَنُذُرِ ﴿۱۶﴾ وَلَقَدْ یَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّکْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّکِرٍ ﴿۱۷﴾

عذاب من | وترسانیدن من | وما آسان کردیم | قرآن را | برای نصیحت | پس آیا هست | کسی نصیحت گیرنده

و ترسانیدن ما چگونه بود؟ و ما قرآن برای فهم مردم آسان کردیم پس آیا کسی نصیحت گیرنده است

کَذَّبَتْ عَادٌ فَکَیْفَ کَانَ عَذَابِیْ وَنُذُرِ ﴿۱۸﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنَا

تکذیب کردند | قوم عاد (هم) | پس چگونه بود | عذاب من | وترسانیدن من | هر آینه فرستاده بودیم

قوم عاد هم پیغمبران را تکذیب کردند ببین که عذاب و ترسانیدن ما چگونه شد هر آینه ما به آنها

عَلَیْهِمْ رِیْحًا صَرْصَرًا فِیْ یَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿۱۹﴾ تَنْزِعُ النَّاسَ

برایشان | باد | بسیار سخت | در روز | بی خیر | همیشه | از بیخ می کند | مردم را

یک باد تیز فرستادیم به روزیکه بی خیر بود مردم را از بیخ چنین می کند

کَاَنَّهُمْ اَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنْقَعِرٍ ﴿۲۰﴾ فَکَیْفَ کَانَ عَذَابِیْ وَنُذُرِ ﴿۲۱﴾

گویا آنها | بیخهای | خرمای | برکنده شدند | پس چگونه بود | عذاب من | وترسانیدن های من

مانند خرمای که از بیخ کنده شده باشد ببین که عذاب من و ترسانیدن من چگونه بود؟

وَلَقَدْ یَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّکْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّکِرٍ ﴿۲۲﴾ کَذَّبَتْ

وهر آینه آسان کردیم | قرآن را | برای نصیحت | پس آیا | کسی نصیحت حاصل کننده | تکذیب کردند

و ما قرآن را برای فهم مردم آسان گردانیدیم پس آیا کسی نصیحت قبول کننده است؟ ثمودیان هم

ثَمُوْدُ بِالنُّذُرِ ﴿۲۳﴾ فَقَالُوْٓا اَبَشَرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهٗٓ

قوم ثمود (هم) | ترسانندگان را | گفتند | آیا یک بشر | از ما | یک است | ما پیروی کنیم اورا

پیغمبران را تکذیب کردند، و گفتند که ما هم مانند ما از یک انسان پیروی کنیم اگر چنین

اِنَّآ اِذًا لَّفِیْ ضَلٰلٍ وَّسُعُرٍ ﴿۲۴﴾ ءَاُلْقِیَ الذِّکْرُ عَلَیْهِ

هر آینه ما | در آن وقت (هستیم) | در گمراهی | ودر دیوانه گی | آیا نازل شده | وحی | بروی

کنیم، در گمراهی و در دیوانگی میباشیم آیا در ما تنها بروی وحی نازل شده است

مِنْ بَیْنِنَا بَلْ هُوَ کَذَّابٌ اَشِرٌ ﴿۲۵﴾ سَیَعْلَمُوْنَ غَدًا مَّنِ الْکَذَّابُ

از میان ما | بلکه | او | بسیار دروغ گوی | خود پسند است | زود میدانند | فردا | کیست | دروغگوی

نی بلکه او دروغگوی است، که لاف میزند فردا در قیامت به ایشان معلوم خواهد شد که کدام بزرگ

الْاَشِرُ ﴿۲۶﴾ اِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ﴿۲۷﴾

خود پسند | هر آینه ما | فرستنده ایم | ناقه را | از مایش ایشان را | پس انتظار کن ایشان را | وصبر کن

دروغگوی است، ما برای امتحان ایشان یک شتر ماده را فرستنده هستیم، به کارهای ایشان ببین و صبر کن.

وَنَبِّئْهُمْ اَنَّ الْمَآءَ قِسْمَةٌۢ بَیْنَهُمْ کُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿۲۸﴾

وخبر کن ایشان را | که این آب | تقسیم شده است | میان ایشان | هر یکی را | به نوبت آب | حاضر شدن است

و ایشان را خبر کن که آب میان ایشان تقسیم شده است پس صاحبان نوبت، به نوبت ایشان حاضر باشند.

ع ۲۲ ۸

فَنَادَوْا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطٰى فَعَقَرَ ﴿۲۹﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِىْ

پس آواز دادند | رفیق خودرا | پس دست انداخت | پس زخمی کرد | پس چگونه بود | عذاب من

باز ایشان رفیق بدبخت خود را خواستند او شتر ماده را گرفت، و پای آن را زخمی کرد ببین که عذاب

وَنُذُرِ ﴿۳۰﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَّاحِدَةً فَكَانُوْا كَهَشِيْمِ

وترسانیدن من | هر آینه ما فرستادیم | برایشان | یک نعره | همیک | پس شدند آنها | مانند گیاه

و ترسانیدن ما چگونه بود، ما برایشان یک نعره فرستادیم پس آنها شدند مانند گیاه درهم شده

الْمُحْتَظِرِ ﴿۳۱﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿۳۲﴾

درهم شکسته | وهر آینه ما آسان کردیم | قرآن را | برای نصیحت | پس آیا هست | کسی نصیحت قبول کننده؟

و شکسته کاه، و ما قرآن را برای فهم آسان کردیم پس آیا کسی است که نصیحت قبول کند؟

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوْطٍ بِالنُّذُرِ ﴿۳۳﴾ اِنَّآ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا

تکذیب کرده بودند | قوم لوط (هم) | ترسانندگان را | هر آینه ما | فرستادیم | برایشان | بادسنگها

قوم لوط هم پیغمبران را تکذیب نمودند، پس ما برایشان باد تیز پراز سنگ فرستادیم

اِلَّآ اٰلَ لُوْطٍ ۭ نَجَّيْنٰهُمْ بِسَحَرٍ ﴿۳۴﴾ نِّعْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا ۭ كَذٰلِكَ

بجز | از اهل لوط | نجات دادیم ایشان را | دروقت سحر | به مهربانی | از جانب خود | همچنان

مگر آل لوط را نجات دادیم، ایشان را دروقت سحر نجات دادیم، این فضل ما بود، کسیکه شکر کند مرا

نَجْزِىْ مَنْ شَكَرَ ﴿۳۵﴾ وَلَقَدْ اَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ ﴿۳۶﴾

ما بدله میدهیم | آن راکه | شکر میکند | وهر آینه | ترسانده بود ایشان را | از مواخذه ما | پس شک کردند | در ترسانیدن

ما به ایشان چنین بدله میدهیم و (پیغمبر) این مردم را از گرفتن ما ترسانیده بود آنها درآن تعلیم خصومت آوردند۔

وَلَقَدْ رَاوَدُوْهُ عَنْ ضَيْفِهٖ فَطَمَسْنَآ اَعْيُنَهُمْ فَذُوْقُوْا عَذَابِىْ وَنُذُرِ ﴿۳۷﴾

وآنها از وی خواست | مهمانان او | ما کور کردیم | چشمهای آنها | پس بچشید | عذاب من | وترسانیدن من

و از لوط مهمانان اش به نیت بدخواست ما چشمهای ایشنا را کور گردانیدیم که اکنون مزه عذاب و ترسانیدن مارا

وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿۳۸﴾ فَذُوْقُوْا عَذَابِىْ وَنُذُرِ ﴿۳۹﴾

وهر آینه | درصبح نازل شده ایشان | درآغاز صبح | عذابیکه | مقرر شده بود | پس بچشید | عذاب من | وترسانیدن من

بچشند، و در وقت صبح برایشان عذاب دائمی آمد پس (بگیرید) مزه عذاب و ترسانیدن مارا

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿۴۰﴾ وَلَقَدْ جَآءَ

ع ۱۸ ۹

وهر آینه آسان کردیم ما | قرآن را | برای نصیحت | پس آیا هست | کسی نصیحت گیرنده؟ | وهر آینه | آمدند

بچشید، و ما قرآن برای فهم آسان کردیم پس آیا کسی نصیحت قبول کننده است؟ و به قوم فرعون

اٰلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿۴۱﴾ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كُلِّهَا فَاَخَذْنٰهُمْ اَخْذَ

به قوم فرعون (هم) | بیم دهندگان (پیغمبران) | آنها تکذیب کردند | نشانه های ما همه | پس گرفتیم آنهارا | مانند گرفتن

(هم) چیزهای ترسانیدن بسیار رسیده بود آنها همه نشانه های مارا تکذیب کردند پس ما ایشان را

عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُولَٰئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَاءَةٌ

غالب | قوی | آیا کافران شما | بهتر | از این مردم | یا برای شما | نجات (نوشته شده است)

چنین گرفتیم، مانند گرفتن با قدرت، آیا کافران زمانه شما بهتر است از آنها و یا برای شما

فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ

در کتابها | یا | میگویند | ما | یک گروه هستیم | انتقام گیرنده | زود شکست خورده شود | این گروه را

درکتابها کدام معافی نوشته شده است؟ و یا ایشان گمان میکنند که ما چنین گروه هستیم که همیشه

وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَىٰ

و | بگریزند پشت گردانده | نی! بلکه | قیامت | وقت وعده آنها است | و قیامت | بسیار سخت

غالب میباشیم، این گروه حتماً شکست میخورند و به پشت بگریزند، و درباره آنها وعده اصلی وعده قیامت است

وَأَمَرُّ ﴿٤٦﴾ إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ

و تلخ است | هر آیینه | مردم مجرم | در گمراهی | و در بی عقلی اند | روزیکه | کشیده شوند

و قیامت بسیار سخت و تلخ است، این مجرمان در گمراهی بزرگ، و در بی عقلی بزرگ هستند

فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ

در آتش | برروی های ایشان | بچشید | مزه | دوزخ | هر آیینه ما | هر چیز

روزیکه ایشان در آتش برروی کشیده میشوند (به ایشان گفته میشود) اکنون مزه آتش جهنم را بچشید

خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥٠﴾

آفریدیم | به یک اندازه | و نیست | حکم ما | مگر تنها | یک (حکم) | مانند گردانیدن | چشم

ما هر چیز را به یک انداز خاص پیدا کردیم پس حکم ما تنها چنین ناگهان می آید۔

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ

و هر آیینه هلاک کردیم ما | مانند شما گروه ها | پس آیا | کسی نصیحت قبول کننده است؟ | و هر چیز

مانند گردانیدن چشم، و ما مانند شمارا چقدر هلاک کردیم آیا هست کسی پند گیرنده؟

فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَطَرٌ ﴿٥٣﴾

کردند آنها | در اعمال نامه موجود است | و هر | خورد | و بزرگ | نوشته شده است

و چیزیکه ایشان کردند آن در کتابها درج است و هر سخن خورد و بزرگ درآن درج است۔

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ

هر آیینه | پرهیزگاران | در باغها | و در نهرها باشند | در جای | راست

هر آیینه پرهیزگاران در باغها، و در پهلوی جویها سکونت میکنند، دریک جای بلند نزد آن

عِندَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

نزد | پادشاه | توانا برهمه

بادشاه که صاحب قدرت است۔

وقف لازم

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ ثَمَانٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّسَبْعُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورۃ الرحمٰن در مدینه نازل شده و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ ورحم کننده است | هفتاد وهشت آیت وسه رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اَلرَّحْمٰنُ ۝۱ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ ۝۲ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ۝۳ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۝۴

رحمٰن | آموخت | قرآن را | اوآفرید | انسان را | آموخت اورا | سخن گفتن

الله بسیار مهربان است، که تعلیم قرآن داده است هم او انسان را آفریده است، به او سخن گفتن آموخت

اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۝۵ وَّالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدٰنِ ۝۶

آفتاب | وماه | به یک حساب هستند | وگیاه | درخت | سجده میکنند

آفتاب و ماه هم پابند حساب هستند، گیاه و درختاں هم به او سجده میکنند.

وَالسَّمَآءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيْزَانَ ۝۷ اَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيْزَانِ ۝۸

وآسمان را | بلند کرد آنرا | ونهاد او | ترازو را | تجاوز مکنید | در ترازو

و آسمان را او بلند کرده است و ترازو (انصاف) را نهاده است، که شما در ترازو وزن تجاوز نکنید.

وَاَقِيْمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيْزَانَ ۝۹ وَالْاَرْضَ وَضَعَهَا

وقائم کنید | وزن | به انصاف | ونقصان مکنید | در ترازو | وزمین را | گسترد

وزن را به انصاف قائم کنید، و در ترازو نقصان مکنید و هم او برای مردم

لِلْاَنَامِ ۝۱۰ فِيْهَا فَاكِهَةٌ وَّالنَّخْلُ ذَاتُ الْاَكْمَامِ ۝۱۱ وَالْحَبُّ

برای مردم | در آن | میوه است | ودرختان خرما | صاحبان غلافها | ودانه

زمین گسترده است که در آن میوه جات است صاحبان غلافها و درختان خرما و دانه است که از کاه

ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ۝۱۲ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝۱۳ خَلَقَ

کاه دار | وخوشبودار | پس کدام کدام | نعمتها | رب شمارا هردوشما | دروغ میگوئید | اوآفرید

و چیزهای خوراک است، و گلان خوشبوی دار (ای جنات و انسانان) شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ او

الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ۝۱۴ وَخَلَقَ الْجَآنَّ مِنْ مَّارِجٍ

انسان را | از گل خشک | مانند سفال | واوآفرید | جنات را | از شعله

انسان را از چنین خاک آفرید که او از دار بود مانند سفال و جنات را از شعله آتش آفرید

مِّنْ نَّارٍ ۝۱۵ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝۱۶ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ

آتش | پس کدام کدام | نعمتها | رب خودرا هردوشما | تکذیب میکنید | رب است | دومشرقین را | ورب است

پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید او رب هر دو مشارق است، و رب هر دو مغارب است

الْمَغْرِبَيْنِ ۝۱۷ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝۱۸ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ

دومغربین را | پس کدام کدام | نعمتها | رب شمارا هردوشما | تکذیب میکنید | روان ساخت | دودریا را

پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید او دو دریاب را یک جای نمود

يَلْتَقِيٰنِ ۝١٩ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيٰنِ ۝٢٠ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ

تا هم جمع شده بروند | میان هردو | پرده است | که بر دیگری تجاوز نمی کنند | پس بکدام | نعمتها

که یک جای هستند، و درمیان آن پرده است که یک بر دیگری تجاوز نه میکنند، پس هر دو شما به کدام، کدام

رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝٢١ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ۝٢٢ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ

رب شمارا هردوشما | تکذیب میکنید | برمی آید | ازاین هردو | مروارید | ومرجان | پس بکدام | نعمتهای

نعمتهای رب خود تکذیب میکنید؟ از آن هر دو دریاب مروارید، و مرجان بر می آید، باز هر دو شما کدام، کدام

رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝٢٣ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَئٰتُ فِي الْبَحْرِ كَالْاَعْلَامِ ۝٢٤

پروردگارشما | تکذیب میکنید | واوراست | کشتی | بلندایستاده کرده | دردریا | مانندکوه ها

نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ و این کشتیها هم در اختیار اوست، که در سمندر مانند کوه ها بلند

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝٢٥ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ۝٢٦ وَّيَبْقٰى

پس بکدام | نعمتهای | رب شماهردو | تکذیب میکنید | هرچه است | برروی زمین | فانی شدنی است | وباقی میماند

ایستاده است، باز هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید، هر چه که برروی زمین است آن پناه شدنی است و تنها

وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ ۝٢٧ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝٢٨

ذات | رب تو | خداوندشان بزرگ | وعظمت است | پس بکدام | نعمتهای | پروردگارخودشما | تکذیب میکنید

ذات رب تو باقی میباشد، که خداوند بزرگی و عظمت است پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید

يَسْـَٔلُهٗ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِيْ شَاْنٍ ۝٢٩

سوال میکندازاو | آنکه | درآسمانها | وزمین است | هرروز | او | دریک شان (نو) است

هم مردم آسمان و زمین از او سوال میکنند، او هر وقت دریک کاری است

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝٣٠ سَنَفْرُغُ لَكُمْ اَيُّهَ

پس بکدام | نعمتهای | رب شماهردوشما | تکذیب میکنید | بزودی فارغ (متوجه) خواهم شد | برای شما | ای

پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ (ای گروه های انسانان و جنات) بسیار زود بشما متوجه خواهم شد

الثَّقَلٰنِ ۝٣١ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝٣٢ يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ

جنات وانسانها | پس بکدام | نعمتهای | رب شماهردوشما | تکذیب میکنید | ای گروه | جنات | وانسانها | اگر

باز شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ ای گروه های انسانان و جنات!

اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوْا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوْا ؕ

میتوانید | که | بیرون روید | ازکنارهای | آسمانها | وزمین | پس بگریزید

اگر در قدرت شما باشد، که از حدود آسمانها و زمین بیرون روید پس هر آینه بیرون روید

لَا تَنْفُذُوْنَ اِلَّا بِسُلْطٰنٍ ۝٣٣ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ۝٣٤ يُرْسَلُ

برآمده نه میتوانید | مگر | به قوت | پس بکدام | نعمتهای | رب شماهردوشما | تکذیب می کنید | فرستاده میشود

مگر بدون از طاقت رفته نه میتوانید پس هر دو شما کدام کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ به هر دو شما

النصف — ع ۲۵ / ۱۱

عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ

برشما | شعله‌ها | از آتش | و باروود | پس مقابله کرده نه میتوانید شما | پس بکدام | نعمتهای

شعله های آتش، و دود فرستاده میشود، پس مقابله آن را کرده نه میتوانید، پس هر دو شما کدام، کدام

رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾

رب شما هر دو شما | تکذیب میکنید | باز وقتیکه | پاره گردد | آسمان | پس شود | گلابی | مانند چرم سرخ

نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ باز وقتیکه آسمان پاره گردد، و مانند چرم سرخ کرده شود

فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْأَلُ عَن ذَنبِهِ

پس کدام | نعمتهای | رب شمارا هر دو شما | تکذیب میکنید | پس آن روز | سوال کرده نه میشود | درباره گناه او

پس هر دو شما بکدام، کدام نعمتهای رب خود تکذیب میکنید؟ باز درآن روز از آدمی و یا از جنی دربارهٔ گناهان او

إِنسٌ وَلَا جَانٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾ يُعْرَفُ

از هیچ انسان | و نه از جن | پس کدام | نعمتهای | رب شما هر دو شما | تکذیب میکنید | شناخته میشود

پرسیده نمی شود، پس شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ مجرمین از شکل ایشان

الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِأَيِّ

مجرمان | بچهره ایشان | پس گرفته میشوند | از موهای پیشانی | و از پای ها | پس بکدام

شناخته میشوند پس از موهای پیشانی و از پاهای ایشان گرفته میشوند، پس هر دو شما به کدام، کدام

آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٤٣﴾

نعمتهای | رب شما هر دو شما | تکذیب میکنید | این است | دوزخ | آنکه | تکذیب میکرد | به آن | مجرمان

نعمتهای رب خود تکذیب میکنید؟ این همان جهنم است که مجرمین آن را تکذیب میکردند.

وقف لازم

يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آنٍ ﴿٤٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا

گردش میکنند | میان آن | و میان آب جوش | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هر دو شما

ایشان میان این آتش و آب گرم به گردش مجبور کرده میشوند، پس شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را

تُكَذِّبَانِ ﴿٤٥﴾ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ فَبِأَيِّ

تکذیب میکنید | و برای آنکه | میترسد | از ایستادن حضور | پروردگار خود | دو جنت است | پس بکدام

تکذیب میکنید؟ و کسیکه از ایستادن حضور نزد پروردگار میترسند برای ایشان دو باغها میباشد

ع ۲ / ۱۲

آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٧﴾ ذَوَاتَا أَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾

نعمتهای | رب شما هر دو شما | تکذیب میکنید | که درآن شاخهای بسیار اند | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هر دو شما | تکذیب میکنید

پس هر دو شما بکدام، کدام نعمتهای رب خود تکذیب میکنید؟ درآن هر دو باغها بسیار شاخها میباشد باز کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾

درآن هر دو | دو چشمها | جاری میباشد | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هر دو شما | تکذیب میکنید

درآن هر دو باغها دو چشمه میباشد باز شما کدام، کدام نعمتهای رب شمارا تکذیب میکنید؟

فِيهِمَا مِن كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾

درآن هردو | ازهرمیوه جات | دوقسم میباشد | پس کدام | نعمتهای | رب شما هردو | شما تکذیب میکنید

درآن از هر قسم میوه دو قسم میباشد باز شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟

مُتَّكِئِينَ عَلَىٰ فُرُشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ ۚ وَجَنَى الْجَنَّتَيْنِ

تکیه کنان | برفرشها | که استرآن | ازابریشم کلان میباشد | ومیوه | هردو باغ

آنها تکیه کنان به چنین فرشها نشسته باشند که استر آن از ابریشم کلان باشد و میوه های

دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ

نزدیک میباشد | پس کدام | نعمتهای | رب شما هردوشما | تکذیب میکنید | درآن | زنهامیباشدفروانداز ه چشمان

آن هر دو باغ نزدیک باشد، پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید درآن زنان فرو اندازه چشمان

لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا

که مس نکرده باشد | انسان | پیش ازآنها | ونه کدام جن | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردوشما

که پیش از جنتیان نه کدام انسان دست زده باشد نه جن پس هر دو شما بکدام، کدام نعمتهای رب خود تکذیب میکنید

تُكَذِّبَانِ ﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا

تکذیب میکنید | گویا که آنها | یاقوت | ومرجان است | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردوشما

آن زنها چنین (سرخ و سفید) باشند مثل یاقوت و مرجان پس هر دو شما کدام کدام نعمتهای رب خود را

تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا

تکذیب میکنید | نیست | جزاء | نیکی | مگر | نیکی | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردوشما

تکذیب میکنید؟ و بدله احسان بجز از احسان چیزی دیگری نیست پس شما کدام کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟

تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾

تکذیب میکنید | وبجزازآن هردو | دو باغها دیگری است | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردوشما | تکذیب میکنید

و بجز از این دو باغها، باغهای دو دیگری میباشد پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟

مُدْهَامَّتَانِ ﴿٦٤﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٥﴾ فِيهِمَا عَيْنَانِ

دو بوستان سبز تیره | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردوشما | تکذیب میکنید | درآن هردو | دو چشمه

هر دو باغها سبز میباشد، پس هر دو شما کدام کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ درآن باغها

نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٧﴾ فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ

فواره کننده | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردوشما | تکذیب میکنید | درآن هردو | میوه | وخرما

دو چشمه آب جاری میباشند باز هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ دراین باغها

وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٩﴾ فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾

وآنار | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هردوشما | تکذیب میکنید | درآن جنتها | بهتر | زنهاشائسته میباشند

میوه جات، خرما، و درختان آنار میباشد پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید درآن باغها زنان نیک خوی میباشند.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧١﴾ حُوْرٌ مَّقْصُوْرٰتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٧٢﴾

پس بکدام | نعمتهای | رب شما هر دو شما | تکذیب میکنید | حور هست | محفوظ | در خیمه ها

پس هر دو شما کدام کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ این حوران در داخل خیمه ها محفوظ میباشند.

فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٣﴾ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ

پس بکدام | نعمتهای | رب شما شما | تکذیب میکنید | مس نکرده باشد آنهارا | انسان | پیش از این

پس هر دو شما کدام کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ قبل از ایشان نه کدام انسان، و نه جن به آنها دست زده باشد

وَلَا جَآنٌّ ﴿٧٤﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٥﴾ مُتَّكِـِٕيْنَ

و نه کدام جن | پس بکدام | نعمتهای | رب شما هر دو شما | تکذیب میکنید | تکیه کنان نشسته باشند

پس هر دو شما کدام کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟ ایشان به اعلی و سبز بالشها و به فرشها تکیه زده باشند

عَلٰى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَّعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿٧٦﴾ فَبِاَيِّ اٰلَآءِ رَبِّكُمَا

بر بالشهای | سبز | و به فرشها | شائسته | پس بکدام | نعمتهای | رب شما

پس هر دو شما کدام، کدام نعمتهای رب خود را تکذیب میکنید؟

تُكَذِّبٰنِ ﴿٧٧﴾ تَبٰرَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلٰلِ وَالْاِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

هر دو شما تکذیب میکنید | مبارک است | نام | رب تو | خداوند شان بزرگ | و عظمت است

نام رب تو بسیار برکتی است که خداوند شان بزرگ و باعظمت است.

سُوْرَةُ الْوَاقِعَةِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | سِتٌّ وَّتِسْعُوْنَ اٰيَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورة واقعه در مکه نازل شد و در آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است | نود و شش آیت و سه رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بسیار بارحم است

اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١﴾ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ﴿٢﴾ خَافِضَةٌ

وقتیکه واقع شود | واقع شونده (قیامت) | نیست | در واقع شدن آن | دروغ | پست کننده

وقتیکه قیامت بیاید که در وقوع آن هیچ خلاف نیست بعضی را پایان میکند

رَّافِعَةٌ ﴿٣﴾ اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رَجًّا ﴿٤﴾ وَّبُسَّتِ الْجِبَالُ

بلند کننده است | چون جنبانده شود | زمین | به جنبانیدنی | و ریزه ریزه کرده شود | کوه ها

و بعضی را بلند میکند، وقتیکه به بسیار شدت به زمین زلزله بیاید، و کوه ها ریزه ریزه شود

بَسًّا ﴿٥﴾ فَكَانَتْ هَبَآءً مُّنْبَثًّا ﴿٦﴾ وَّكُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلٰثَةً ﴿٧﴾

ریزه ریزه | پس میشوند | غباری | پراگنده | و میشوید | اقسام سه

پس میشوند غباری پراگنده شده و شما سه گروه میشوید.

فَاَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ۙ مَآ اَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ﴿٨﴾ وَاَصْحٰبُ الْمَشْـَٔمَةِ ۙ

پس اصحاب دست راست | چه خوب است اصحاب دست راست | و اصحاب دست چپ

پس صاحبان دست راست، این صاحبان دست راست چقدر مردم خوب هستند، و صاحبان دست چپ

مَآ اَصۡحٰبُ الۡمَشۡـَٔمَةِ ؕ﴿۹﴾ وَالسّٰبِقُوۡنَ السّٰبِقُوۡنَ ﴿۱۰﴾ۚۙ اُولٰٓئِكَ

چه بداست اصحاب دست چپ | وپیش روندگان | ایشانند پیش روندگان | آن گروه

این مردم دست چپ چقدر مردم بدهستند و آنانیکه صاحبان درجه بلند هستند

الۡمُقَرَّبُوۡنَ ﴿۱۱﴾ۚ فِىۡ جَنّٰتِ النَّعِيۡمِ ﴿۱۲﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿۱۳﴾ۙ

مقربانند | درباغهای نعمت هستند | بسیاری باشند | ازمردم سابقه

ایشان به خداوند بسیار نزدیک هستند، که در باغهای پر از نعمت میباشند درایشان یک گروه از مردم سابقه میباشند.

وَقَلِيۡلٌ مِّنَ الۡاٰخِرِيۡنَ ﴿۱۴﴾ؕ عَلٰى سُرُرٍ مَّوۡضُوۡنَةٍ ﴿۱۵﴾ۙ مُّتَّكِـِٕيۡنَ

وکم باشند | ازمردم پسیبان | برتختها میباشند | زربافتها | تکیه کنان

و اندک از مردم پسیبان میباشند، ایشان بر تختهای زربافته تکیه کنان روی بروی

عَلَيۡهَا مُتَقٰبِلِيۡنَ ﴿۱۶﴾ يَطُوۡفُ عَلَيۡهِمۡ وِلۡدَانٌ مُّخَلَّدُوۡنَ ﴿۱۷﴾ۙ

برآن | یک بردیگری روی کنان | گردش میکنند | برایشان | بچگان | جاویدماندگان

نشسته میباشند، برای ایشان چنین بچگان برای خدمت میباشند، که همیشه جوانان باشند.

بِاَكۡوَابٍ وَّاَبَارِيۡقَ ۙ وَكَاۡسٍ مِّنۡ مَّعِيۡنٍ ﴿۱۸﴾ۙ لَّا يُصَدَّعُوۡنَ عَنۡهَا

برگلاسها | وکوزه ها | وپیاله | ازشراب صاف (جاری) | که نه سردرد میشوند ازآن

بر گیلاسها، و کوزه ها، و پیاله های پرشده از شراب جاری، که نه سر درد می آرد

وَلَا يُنۡزِفُوۡنَ ﴿۱۹﴾ۙ وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُوۡنَ ﴿۲۰﴾ۙ وَلَحۡمِ طَيۡرٍ

ونه مست میشوند | ومیوه | ازآنچه | پسند میکنند | وگوشت | پرنده

و نه به عقل تا شیر می آرد، و چنین میوه جات که ایشان آن را خوش میدارند، و گوشت مرغان آنکه

مِّمَّا يَشۡتَهُوۡنَ ﴿۲۱﴾ؕ وَحُوۡرٌ عِيۡنٌ ﴿۲۲﴾ۙ كَاَمۡثَالِ اللُّؤۡلُـؤِ الۡمَكۡنُوۡنِ ﴿۲۳﴾ۚ

ازآنچه خواهش دارند | وحوران کلان چشم | مانند دانه های | مروارید | پوشیده درصرف

دلهای ایشان میخواهند، و حوران دارای چشمان فراخ چنین پاکیزه مثل مروارید محفوظ شده.

جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوۡا يَعۡمَلُوۡنَ ﴿۲۴﴾ لَا يَسۡمَعُوۡنَ فِيۡهَا

پاداش | ازآنچه | ایشان میکردند | آنهانه میشنوند | درآن

این بدلهٔ اعمال نیک ایشان که آنها میکردند نه درآن جای سخن بیهوده

لَغۡوًا وَّلَا تَاۡثِيۡمًا ﴿۲۵﴾ۙ اِلَّا قِيۡلًا سَلٰمًا سَلٰمًا ﴿۲۶﴾ وَاَصۡحٰبُ الۡيَمِيۡنِ ۙ

لغو | ونه سخن گناه | مگرسخن | سلام سلام | واصحاب دست راست

می شنود و نه سخن گناه، بلکه از هر طرف آواز سلام سلام می آید، و صاحبان دست راست

مَاۤ اَصۡحٰبُ الۡيَمِيۡنِ ﴿۲۷﴾ؕ فِىۡ سِدۡرٍ مَّخۡضُوۡدٍ ﴿۲۸﴾ۙ وَّطَلۡحٍ

چه خوب باشد | اصحاب دست راست | (آنها میباشند) دربیر | بی خار | ودرختان کیله

چقدر مردم خوب هستند، درآن جای سکونت میکنند که بیر می خار می باشند و تو بر تو

مَّنۡضُوۡدٍ ﴿۲۹﴾ وَّظِلٍّ مَّمۡدُوۡدٍ ﴿۳۰﴾ وَّمَآءٍ مَّسۡكُوۡبٍ ﴿۳۱﴾ وَّفَاكِهَةٍ كَثِيۡرَةٍ ﴿۳۲﴾

تو برتو | و در سایهٔ دراز | و آب ریزان | و در میوه ها بسیار

کیله میباشد، و سایه های دراز، و آب ریزان میباشد و میوه های بسیار باشد.

لَّا مَقۡطُوۡعَةٍ وَّلَا مَمۡنُوۡعَةٍ ﴿۳۳﴾ وَّفُرُشٍ مَّرۡفُوۡعَةٍ ﴿۳۴﴾ اِنَّاۤ

که به پایان نمی رسد | و نه منع کرده میشود | و در فرشها بلند کرده شده | هر آینه ما

نه به پایان میرسد و نه برایشان کدام بندیز میباشد و فرشهای بلند میباشد ما زنهای آن

اَنۡشَاۡنٰهُنَّ اِنۡشَآءً ﴿۳۵﴾ فَجَعَلۡنٰهُنَّ اَبۡكَارًا ﴿۳۶﴾ عُرُبًا اَتۡرَابًا ﴿۳۷﴾

آفریدیم (این حوران) را | به انداز خاص | پس ساختیم ایشان را | دوشیزه | محبوبه | همسال

دنیا را بسیار حسین آفریدین، چنین که همیشه دوشیزه میباشند و محبوب و هم سن.

لِّاَصۡحٰبِ الۡيَمِيۡنِ ﴿۳۸﴾ ثُلَّةٌ مِّنَ الۡاَوَّلِيۡنَ ﴿۳۹﴾ وَثُلَّةٌ

برای اشخاص دست راست | ایشان میباشند بسیار | از مردم سابقه | و بسیار

برای صاحبان دست راست بسیار مردم از سابقه میباشند و مردم بسیار از

مِّنَ الۡاٰخِرِيۡنَ ﴿۴۰﴾ وَاَصۡحٰبُ الشِّمَالِ ۙ۬ مَاۤ اَصۡحٰبُ الشِّمَالِ ﴿۴۱﴾

از مردم پسنیان | واشخاص دست چپ | چگونه بد است اصحاب دست چپ

مردم پسنیان میباشند، و آنانیکه صاحبان دست چپ میباشند (افسوس! افسوس!) مردم دست چپ چقدر بد مردم هستند!

فِىۡ سَمُوۡمٍ وَّحَمِيۡمٍ ﴿۴۲﴾ وَّظِلٍّ مِّنۡ يَّحۡمُوۡمٍ ﴿۴۳﴾ لَّا بَارِدٍ

در باد گرم | و در آب گرم اند | و در سایه | سیاه دود | نه سرد

در باد های گرم، و آب جوش، و در سایهٔ سیا دود که نه یخ باشد

وَّلَا كَرِيۡمٍ ﴿۴۴﴾ اِنَّهُمۡ كَانُوۡا قَبۡلَ ذٰلِكَ مُتۡرَفِيۡنَ ﴿۴۵﴾ وَكَانُوۡا يُصِرُّوۡنَ

و نه از عزت میباشد | هر آینه آنها | بودند | پیش از این | خوشحال | و ایشان ضد میکردید

و نه دل را خوش میسازد، این مردم از قیامت قبل بسیار خوشحال میبودند و به بسیار گناه بزرگ (یعنی) به مردک

عَلَى الۡحِنۡثِ الۡعَظِيۡمِ ﴿۴۶﴾ وَكَانُوۡا يَقُوۡلُوۡنَ ۙ۬ اَئِذَا مِتۡنَا وَكُنَّا

به گناه بزرگ | و آنها میگفتند | آیا وقتیکه | ما بمیریم | و شویم ما

ایستاده بودند، و میگفتند آیا وقتیکه ما بمیریم و خاک و استخوان

تُرَابًا وَّعِظَامًا ءَاِنَّا لَمَبۡعُوۡثُوۡنَ ﴿۴۷﴾ اَوَ اٰبَآؤُنَا الۡاَوَّلُوۡنَ ﴿۴۸﴾ قُلۡ اِنَّ

خاک | واستخوان | آیا ما | دوباره برانگیخته میشویم | و یا پدران سابقهٔ ما هم | بگو | هر آینه

شویم، آیا ما دوباره زنده میشویم؟ و پدران و اجداد سابقهٔ ما هم؟ ای نبی تو به ایشان

الۡاَوَّلِيۡنَ وَالۡاٰخِرِيۡنَ ﴿۴۹﴾ لَمَجۡمُوۡعُوۡنَ ۙ۬ اِلٰى مِيۡقَاتِ يَوۡمٍ

پشینیان هم | و پسنیان هم | هم جمع کرده شوند | به مقرره وقت | یک روز

بگو! که سابقه، و پسنیان هم جمع کرده میشود به یک روز وقت مقرره تاریخ

مَّعۡلُوۡمٍ ﴿۵۰﴾ ثُمَّ اِنَّكُمۡ اَيُّهَا الضَّآلُّوۡنَ الۡمُكَذِّبُوۡنَ ﴿۵۱﴾

معلوم | باز | هرآینه شما | ای | گمراهان | تکذیب کنندگان

باز شما ای گمراهان! تکذیب کنندگان!

لَاٰكِلُوۡنَ مِنۡ شَجَرٍ مِّنۡ زَقُّوۡمٍ ﴿۵۲﴾ فَمَالِـُٔوۡنَ مِنۡهَا الۡبُطُوۡنَ ﴿۵۳﴾

هرآینه میخورید | درخت | زقوم | پس پر میکنید | از آن | شکمها را

از درخت زقوم خوراک میکنید باز هم از آن شکمهای خود را پر میکنید۔

فَشٰرِبُوۡنَ عَلَيۡهِ مِنَ الۡحَمِيۡمِ ﴿۵۴﴾ فَشٰرِبُوۡنَ شُرۡبَ الۡهِيۡمِ ﴿۵۵﴾

بازمی نوشید | برآن | آب جوش شده | بازمی نوشید | مانند نوشیدن شتران تشنگی زده

باز بر آن آب جوش مینوشید، باز مانند شتر سخت تشنگی زده مینوشید۔

هٰذَا نُزُلُهُمۡ يَوۡمَ الدِّيۡنِ ﴿۵۶﴾ نَحۡنُ خَلَقۡنٰكُمۡ فَلَوۡلَا تُصَدِّقُوۡنَ ﴿۵۷﴾

این | مهمانی ایشان | روز بدله | ما | آفریدیم شما را | پس چرا تصدیق نه میکنید

این مهمانی ایشان است روز قیامت، هم ما شما را آفریدیم باز چرا قیامت را قبول نه میکنید؟

اَفَرَءَيۡتُمۡ مَّا تُمۡنُوۡنَ ﴿۵۸﴾ ءَاَنۡتُمۡ تَخۡلُقُوۡنَهٗۤ اَمۡ نَحۡنُ

آیادیدید | آن چیز | که شما میریزانید | آیا شما | می آفرینید آن را | یا ما

درست! بگوئید شما که کدام منی را به رحم میرسانید شما از آن بنی آدم را پیدا میکنید یا ما از آن

الۡخٰلِقُوۡنَ ﴿۵۹﴾ نَحۡنُ قَدَّرۡنَا بَيۡنَكُمُ الۡمَوۡتَ وَمَا

آفریننده ام؟ | ما | مقرر کردیم | میان شما | مرگ | و نه هستیم

پیدا میکنیم؟ ما میان شما مرگ مقرر کردیم و ما از آن عاجز نیستیم

نَحۡنُ بِمَسۡبُوۡقِيۡنَ ﴿۶۰﴾ عَلٰۤى اَنۡ نُّبَدِّلَ اَمۡثَالَكُمۡ وَ

ما | عاجز کرده شده | از این سخن که | بدل کنیم ما | مانند شما مردم | و

که بجای شما مانند شما مردم دیگران را پیدا کنیم و شما

نُنۡشِئَكُمۡ فِىۡ مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ ﴿۶۱﴾ وَلَقَدۡ عَلِمۡتُمُ النَّشۡاَةَ

پیدا کنیم شما را | در آن صورت | که شما نمی دانید | وهرآینه می شناسید شما | پیدایش

و شما را به چنین حالت پیدا کنیم که بشما هیچ معلوم نباشد، و بشما حالت پیدایش نخست خوب

الۡاُوۡلٰى فَلَوۡلَا تَذَكَّرُوۡنَ ﴿۶۲﴾ اَفَرَءَيۡتُمۡ مَّا تَحۡرُثُوۡنَ ﴿۶۳﴾

نخست | باز چرا | فکر نه میکنید | آیا دیدید شما | آن چه | میکارید

معلوم است چرا نمی فهمید؟ درست! بگوئید شما که کدام چیزی را میکارید پس آیا۔

ءَاَنۡتُمۡ تَزۡرَعُوۡنَهٗۤ اَمۡ نَحۡنُ الزّٰرِعُوۡنَ ﴿۶۴﴾

آیا شما | میرویانید آن را | یا | ما ام | رویاننده

شما آن را میرویانید، و یا ما رویاننده ام۔

لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنٰهُ حُطٰمًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُوْنَ ﴿٦٥﴾ اِنَّا

اگر | ما بخواهیم | میگردانیم آن را | ریزه ریزه | پس شوید شما | حیران مانده شده | هر آینه ما

اگر ما بخواهیم آن را ریزه ریزه میگردانیم پس شما درآن وقت حیران میباشید که اکنون ما

لَمُغْرَمُوْنَ ﴿٦٦﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ﴿٦٧﴾ اَفَرَءَيْتُمُ الْمَآءَ الَّذِيْ

درخساره ماندیم | بلکه | ما | بدنصیب شدیم | آیا دیدید شما | آن آب | آنکه

در خساره هستیم، بلکه این دفعه هیچ نصیب ما نیست درست! به (این آب) ببینید که شما

تَشْرَبُوْنَ ﴿٦٨﴾ ءَاَنْتُمْ اَنْزَلْتُمُوْهُ مِنَ الْمُزْنِ اَمْ نَحْنُ الْمُنْزِلُوْنَ ﴿٦٩﴾

شما می نوشید | آیا شما | فرود آورده اید آن را | از ابر | یا هم ما | فرود آورنده ام؟

آن را مینوشید، آیا شما آن را از ابر فرود می آرید و یا اینکه فرود آورنده آن ما هستیم؟

لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنٰهُ اُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُوْنَ ﴿٧٠﴾ اَفَرَءَيْتُمُ النَّارَ

اگر | بخواهیم | میگردانیم آن را | تلخ | پس شما چرا شکر نمی کنید | آیا دیدید | آن آتش

اگر بخواهیم آن را تلخ میگردانیم، پس چرا شکر نه میکنید. درست! به آتش ببینید

الَّتِيْ تُوْرُوْنَ ﴿٧١﴾ ءَاَنْتُمْ اَنْشَاْتُمْ شَجَرَتَهَآ اَمْ نَحْنُ

آنکه | شما افروزید | آیا شما | آفریدید | درخت آن | یا | ما

آنکه شما آن را می افروزید، آیا درخت آن را شما آفریدید و یا پیدا کننده آن ما هستیم؟

الْمُنْشِـُٔوْنَ ﴿٧٢﴾ نَحْنُ جَعَلْنٰهَا تَذْكِرَةً وَّمَتَاعًا لِّلْمُقْوِيْنَ ﴿٧٣﴾

پیدا کننده ام | ما | گردانیدیم آن را | نصیحت | و فائده | برای مسافران

ما آن را ذریعهٔ نصیحت، و برای حاجت مندان یک چیز مفید گردانیدیم.

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿٧٤﴾ فَلَآ اُقْسِمُ بِمَوٰقِعِ النُّجُوْمِ ﴿٧٥﴾

پس پاکی بیان کن | بنام رب خود | بسیار بزرگ | من قسم میخورم | به جای فرورفتن | ستارگان

پس تو بنام رب خود تسبیح بخوان پس من به غروب ستاره ها قسم میخورم.

وَاِنَّهٗ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُوْنَ عَظِيْمٌ ﴿٧٦﴾ اِنَّهٗ لَقُرْاٰنٌ كَرِيْمٌ ﴿٧٧﴾

وهر آینه این | یک قسم است | اگر شما میدانید | بزرگ | هر آینه این | قرآن | خداوندشان بزرگ است

و اگر شما میدانید این یک قسم بزرگ است که این یک قرآن معزز است.

فِيْ كِتٰبٍ مَّكْنُوْنٍ ﴿٧٨﴾ لَّا يَمَسُّهٗٓ اِلَّا الْمُطَهَّرُوْنَ ﴿٧٩﴾ تَنْزِيْلٌ

در یک کتاب | که پنهان است | مس نه میکند آن را | مگر | پاک شدگان | فرستاده شده

که در لوح محفوظ (نوشته) شده است که بجز از پاکان هیچ کسی به آن دست ترند

مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿٨٠﴾ اَفَبِهٰذَا الْحَدِيْثِ اَنْتُمْ مُّدْهِنُوْنَ ﴿٨١﴾

از طرف رب | مخلوقات | پس آیا برای این سخن | شما انکار میکنید

این قرآن از جانب پروردگار عالم نازل کرده شده است پس آیا اکنون شما در قبول این قرآن سستی میکنید؟

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ

ومیسازید شما | رزق خودرا (پیشه) | اینکه شما | دروغ میگوئید | پس چرا نه | چون | برسد (روح)

و تکذیب نمودن آن برای خود یک عادت ساختید وقتیکه روح به حلق رسد، و شما

الْحُلْقُومَ ﴿٨٣﴾ وَأَنْتُمْ حِينَئِذٍ تَنْظُرُونَ ﴿٨٤﴾ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ

به حلق | وشما | آن وقت | می بینید | وما | زیادنزدیک هستیم | به وی

درآن وقت به آن می بینید، و به این شخص ما از شما

مِنْكُمْ وَلَٰكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿٨٦﴾

به نسبت شما | لیکن | شما نه می بینید | پس چرا نی | اگر شما | محکوم کسی نباشید

بسیار نزدیک هستیم، مگر شما مارا نه می بینید و اگر شما به حکم کسی نیستید، پس آن روح را چرا برگردانیده

تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾

بازگردانید آن را | اگر هستید شما | راستگویان | پس اگر باشد آن | درمردم نزدیکان

نه میتوانید اگر شما در (گفتن) خود راستگوی هستید پس کسیکه در مردم نیکان شمار میباشد

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾

راحت است | وخوشبوی | وباغ نعمت است | واگراو | باشد | ازصاحبان دست راست

پس اورا راحت، و خوراکها است، و باغهای عیش است و آنانیکه مردم دست راست باشند پس به او گفته میشود که

فَسَلَامٌ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ

سلام باشد | ترا | ازطرف اصحاب دست راست | واگراو | باشد | ازدروغ گویان

تو به امن و امان باش، زیرا که تو از صاحبان دست راست هستی، و آنانیکه دروغ گویان گمراهان باشند

الضَّالِّينَ ﴿٩٢﴾ فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيمٍ ﴿٩٣﴾ وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ ﴿٩٤﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ

گمراهان | پس مهمانی است | ازآب جوش | وداخل شدن است | به دوزخ | هرآینه این است | همان

به ایشان مهمانی آب جوش داده میشود و در جهنم داخل میشوند هرآینه این سخن

حَقُّ الْيَقِينِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

حق | قابل یقین | پس تو یا کی بیان کن | بنام رب خود | که ازهمه بزرگ است

حق است پس تو تسبیحات رب بزرگ خود را بخوان.

سُورَةُ الْحَدِيدِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ تِسْعٌ وَعِشْرُونَ آيَةً وَأَرْبَعُ رُكُوعَاتٍ

سورة الحدید در مدینه نازل شد و آن بست و نه آیت و چهار رکوع است

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ

پاکی بیان میکند | خدارا | آنچه | درآسمانها | وزمین است | واو | بسیار غالب

پاکی بیان میکند خدارا آنکه در آسمانها و زمین است و او غالب است

الْحَكِيمُ ① لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يُحْيِ

باحکمت است | اوراست | پادشاهی | آسمانها | وزمین | زنده میکند

باحکمت است، بادشاهی آسمانها و زمین تنها اوراست، او است که زندگی میدهد۔

وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ② هُوَ الْاَوَّلُ

ومیراند | واو | برهرچیز | تواناست | او | اول

و هم اوست که مرگ می آرد، و خداوند به هر چیز قادر است هم اوست از همه نخست

وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ③

وآخر | آشکارا | وپنهان است | واو | به هرچیزی | داناست

و هم از همه آخر است، شکاره هم اوست و پنهان هم اوست، و به هر چیز دانا است۔

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ

اوست | آنکه | آفرید | آسمانها | وزمین | درشش | روز

الله چنین ذات است که آسمانها و زمین را در شش روز آفرید

ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْاَرْضِ

باز | اوقائم شد | برعرش | اومیداند | به آنچه | داخل میشود | درزمین

باز به تخت بادشاهی قائم شد، به خدا معلوم است چیزیکه در زمین داخل میشود

وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ

وآنچه | بیرون می آید | ازآن | وآنچه | فرودمی آید | ازآسمان | وآنچه | بالامیرود

و چیزیکه از آن بیرون می آید و چیزیکه از آسمان فرود می آید و چیزیکه بالا میرود

فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللّٰهُ بِمَا

درآن | واو | باشمااست | جایکه | شماهستید | وخدا | به آنچه

و او باشما است هر جایکه شما هستید و خداوند همه کارهای شمارا

تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ④ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

میکنید شما | بیناست | اوراست | حکومت | آسمانها | وزمین

می بیند، بادشاهی آسمانها و زمین . تنها اوراست

وَاِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ ⑤ يُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ

وهم بسوی خدا | برگردانیده میشود | همه کارها | داخل میکند او | شب را | درروز

و همه معاملات به خداوند برگردانیده میشود او شب را در روز داخل میکند

وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ⑥

وداخل میکند | روزرا | درشب | واو | داناست | به رازهای | سینه ها

و روز را در شب داخل میکند، و او به راز سینه ها دانا است۔

اٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ وَاَنْفِقُوْا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُّسْتَخْلَفِيْنَ

ایمان آرید | به الله | و به رسول او | و خرچ کنید | از آنچه | او ساخت شمارا | جانشینان

شما به خدا و رسول او ایمان آرید و از آن اموال یک حصه خیرات کنید که شمارا درآن خلیفه های

فِيْهِ ۚ فَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَاَنْفَقُوْا لَهُمْ اَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿۷﴾

درآن | پس آنانیکه | ایمان آوردند | از شما | وآنها خرچ کردند | ایشان راراست | اجر بزرگ

مردم دیگران گردانیده است، در شما کسیکه ایمان آرد و خیرات کند، به آنها بدله بزرگ مقرر است۔

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ ۚ وَالرَّسُوْلُ يَدْعُوْكُمْ لِتُؤْمِنُوْا

وچه شد بشما | که ایمان نمی آرید | به خدا | ورسول | دعوت میدهد شما | تا ایمان آرید

و چیست بشما که به خداوند ایمان نه می آرید؟ و حال آنکه رسول شمارا به آن سخن میخواهد که شما به رب خود

بِرَبِّكُمْ وَقَدْ اَخَذَ مِيْثَاقَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿۸﴾ هُوَ الَّذِيْ

به رب خود | وهرآینه گرفته است او | وعده محکم از شما | اگر هستید شما مؤمنان | اوست آن ذات

ایمان آرید، و خداوند از شما وعده محکم گرفته است اگر شما ایمان دارید۔ خداوند آن ذات است که

يُنَزِّلُ عَلٰى عَبْدِهٖٓ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِّنَ الظُّلُمٰتِ

که فرودمی آرد | بر بنده خود | آیاتها | واضح | که او بیرون کند شمارا | از تاریکی ها

بر بنده کامل خود آیات صفا صفا نازل کرده است که شمارا از تاریکی به روشنی

اِلَى النُّوْرِ ۗ وَاِنَّ اللّٰهَ بِكُمْ لَرَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿۹﴾ وَمَا لَكُمْ

بسوی روشنی | وهرآینه | خدا | بشما | بسیار مهربان | نهایت رحم کننده است | وچه شد شمارا

بیرون کند، و هر آینه خداوند بشما بسیار مهربان است و بشما چیست؟

اَلَّا تُنْفِقُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَلِلّٰهِ مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ

که خرچ نه میکنید | درراه | خدا | وخدا راست | میراث | آسمانها | وزمین

که در راه خداوند خرچ نه میکنید بااینکه آسمانها و زمین آخر هم به او میماند

لَا يَسْتَوِيْ مِنْكُمْ مَّنْ اَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ الْفَتْحِ وَقٰتَلَ ۗ اُولٰٓئِكَ

برابر نیست | از شما | کسیکه خرچ کرد | پیش از فتح | وجنگ کرد | این مردم است

درشما آن مردم بادیگران برابر نیستند که قبل از (فتح مکه) در راه خدا خرچ کرده اند و جهاد کردند این مردم

اَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ الَّذِيْنَ اَنْفَقُوْا مِنْۢ بَعْدُ وَقٰتَلُوْا ۗ وَكُلًّا

بسیار بزرگ | دردرجه | از آن مردم | که خرچ کردند | بعد از آن | وجهاد کردند | وباهریکی

در درجه از آن مردم بسیار بلند هستند که بعد از آن خرچ کردند و جهاد کردند و خداوند وعده

وَّعَدَ اللّٰهُ الْحُسْنٰى ۗ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ﴿۱۰﴾ مَنْ ذَا الَّذِيْ

وعده کرده است | خدا | درست | وخدا | به آنچه | شما میکنید | خبردار است | کیست آنکه | آنکه

نیکی باهمه کردند، و خداوند از کارهای شما باخبر است۔ کسی است که

ع ۱۷

يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضٰعِفَهٗ لَهٗ وَلَهٗٓ

قرض میدهد | خدارا | قرض | خوب | پس دو چند میکند آن را | برای او | و او راست

خدارا قرض خوب بدهید، خداوند زیاد کند اورا چند مرتبه و به ایشان بدله خوب

اَجْرٌ كَرِيْمٌ ﴿١١﴾ يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ يَسْعٰى نُوْرُهُمْ

اجر | گرامی | روزیکه | تو می بینی | مردان مؤمن | و زنان مؤمن را که | می شتابد | نور ایشان

بدهد، آن روز هم قابل تذکر است، که تو مؤمنان و مؤمنات را می بینی که روشنی ایمان ایشان را

بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَبِاَيْمَانِهِمْ بُشْرٰىكُمُ الْيَوْمَ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ

پیش ایشان | و به طرف راست ایشان | مژده است شمارا | امروز | چنین باغها | که میرود

پیش از ایشان و به طرف راست ایشان می شتابد امروز به شما مژده میدهیم از چنین باغها که زیر آن

مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿١٢﴾

از زیر آن | جویها | همیشه باشید | درآن | این است همان | کامیابی بزرگ

جویها میرود، همیشه درآن میباشد این از همه بزرگ کامیابی است۔

يَوْمَ يَقُوْلُ الْمُنٰفِقُوْنَ وَالْمُنٰفِقٰتُ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوا انْظُرُوْنَا

روزیکه | گوید | مردان منافق | و زنان منافق | آن مردم را | که ایمان آوردند | انتظار کنید مارا

این همان روز باشد که مردان منافق و زنان منافق به مؤمنان گویند که مارا انتظار کنید

نَقْتَبِسْ مِنْ نُّوْرِكُمْ ۚ قِيْلَ ارْجِعُوْا وَرَاۗءَكُمْ فَالْتَمِسُوْا

که روشنی گیریم ما | از نور شما | گفته میشود | باز گردید | به عقب خود | پس بجوئید

که ما هم از نور شما اقتباس کنیم به ایشان گفته میشود که شما باز گردید و درآن جای بخود روشنی بجوئید

نُوْرًا ۭ فَضُرِبَ بَيْنَهُمْ بِسُوْرٍ لَّهٗ بَابٌ ۭ بَاطِنُهٗ فِيْهِ الرَّحْمَةُ

نور | پس ایستاده کرده شود | میان ایشان | یک دیوال | اورا | یک دروازه باشد | درداخل آن | رحمت باشد

باز میان هر دو گروه یک دیوار ایستاده میشود که درآن یک دروازه باشد که درداخل آن طرف رحمت

وَظَاهِرُهٗ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُوْنَهُمْ اَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ ۭ

وظاهر آن که هست | از پیش آن عذاب | آنها به ایشان آواز میکنند | آیا ما نبودیم | با شما

و به ظاهر آن عذاب میباشد، منافقان به مؤمنان آواز میکنند که (ای مردم!) آیا ما با شما نبودیم

قَالُوْا بَلٰى وَلٰكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ اَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ

گویند آری! | لیکن شما | درفتنه انداخت | نفسهای خودرا | وانتظار کردید شما | وشک کردید شما

آنها گویند آری! چرانی شما نفسهای خود را در وصیت انداختید و درباره ما شما انتظار مصائب میکردید

وَغَرَّتْكُمُ الْاَمَانِيُّ حَتّٰى جَاۗءَ اَمْرُ اللّٰهِ وَغَرَّكُمْ بِاللّٰهِ

وفریب داد شمارا | امیدها | تاائینکه | آمد | حکم | خدا | وفریب داد شمارا | درباره خدا

و شک کردید، و امید های شما شمارا در فریب انداختید تاائینکه حکم خدا (مرگ) رسید و شمارا درباره خدا شیطان فریبی

الْغَرُورُ ﴿١٤﴾ فَالْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ

شیطان | پس امروز | گرفته نمی شود | از شما | کدام فدیه | و نه | از آنانیکه

فریب داد پس امروز از شما نه کدام فدیه قبول میشود و نه از آنانیکه کفر را اختیار کردند

كَفَرُوا ۚ مَأْوَاكُمُ النَّارُ ۖ هِيَ مَوْلَاكُمْ ۖ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

کفر کردند | جای شما | آتش است | آن | لائق شما است | و بد است | جای بازگشت

جای باز گشت همهٔ شما جهنم است، این (دوزخ) رفیق شما است و آن بسیار خراب باز گشت است۔

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا

آیا وقت نیامده | آنهارا | که ایمان آوردند | که نرم شود | دلهای ایشان | برای ذکر خدا | و برای آنکه

آیا به مردم مؤمنان آن وقت نیامده است، که دلهای ایشان به ذکر خداوند، و از کلام صادق نازل شده

نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ

فرود آمد | از حق | و آنها نباشند | مانند آن مردم | که داده شده به آنها کتاب | پیش از آن

نرم شود، و مانند آنها نباشند که سابقاً به آنها کتاب داده شده بود

فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿١٦﴾

پس دراز شد | برایشان | موده | باز سخت شد | دلهای ایشان | و زیاد | از ایشان | بدکار است

باز برایشان یک زمانه گذشته بود، باز دلهای ایشان سخت شده بود، و درایشان اکثر مردم بد عمل هستند۔

اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ

بدانید | که خدا | زنده میکند زمین را | بعد از مردن آن | هر آینه واضح بیان کردیم | شمارا

بدانید که خداوند این زمین را بعد از خشک شدن دوباره زنده میکند بشما مثالهای واضح بیان کردیم

الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّ الْمُصَّدِّقِينَ وَالْمُصَّدِّقَاتِ

نشانه ها | تا شما | عقل مند شوید | هر آینه خیرات دهنده مردان | و خیرات دهنده زنان

که شما برآن فهم حاصل کنید، هر آینه صدقه دهنده مردان و صدقه دهنده گان زنان

وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ

و آنانیکه قرض دادند | خدارا | قرض | نیک | دو چند کرده شود (بدله) | ایشان را | و برای ایشان | اجر

و آنانیکه در راه خدا به اخلاص خرچ میکنند پس صدقه آنها به چند مراتب زیاد میشود و برای آنها

كَرِيمٌ ﴿١٨﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ

عزت است | و آنانیکه | ایمان آوردند | به خدا | و به رسولان او | ایشان است

بسیار اجر باعزت است، و آنانیکه به خدا و رسولان او ایمان آوردند این مردم

الصِّدِّيقُونَ ۖ وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ ۖ

ایمانداران راست | و شهیدان | نزد رب ایشان | ایشان راست | اجر ایشان | و نور ایشان

راستگویان است، و نزد رب خود گواهان است و نزد ایشان اجر (خصوصی) است و نزد ایشان دیگری هم است

ع ٩ / ١٨

وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَآ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْجَحِيْمِ ﴿١٩﴾

وآنانیکه | کفر کردند | وتکذیب کردند | آیات مارا | ایشان است | اهل جهنم

و آنانیکه انکار کردند، و آیات مارا تکذیب کردند پس این مردم اهل جهنم است۔

اِعْلَمُوْٓا اَنَّمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَّلَهْوٌ وَّزِيْنَةٌ وَّتَفَاخُرٌ

بدانید | که هرآینه | زندگی | دنیا | بازی | وتماشه | وزینت | وفخر است

بدانید که زندگی دنیا بازی و سامان ارائش است و درمیان خود

بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِى الْاَمْوَالِ وَالْاَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ

میان شما | وزیادت است | در اموال | ودراولاد | مانند | باران

فخر کردن یکی بر دیگری است، و در مال و اولاد آشکارا نمودن بزرگی خود است۔ مانند باران که زراعت

اَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهٗ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرٰىهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ

که خوش ساخت | دهقان | زراعت آن | باز | آن خشک شود | پس می بینی تو آن را | زرد | باز

آن را به دهقان شائسته آشکارا میکند باز خشک شود و تو آن را زرد می بینی باز آن

يَكُوْنُ حُطَامًا ؕ وَفِى الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيْدٌ ۙ وَّمَغْفِرَةٌ

آن شود | ذره ذره | ودر آخرت | عذاب راست | سخت | ومغفرت است

ذره ذره شود، و در آخرت عذاب سخت هم است و از طرف خداوند

مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ ؕ وَمَا الْحَيٰوةُ الدُّنْيَآ اِلَّا مَتَاعُ

از خدا | ورضامندی است | ونیست | زندگی | دنیا | مگر | سامان

بخشش و مغفرت هم است و زندگی دنیا تنها سامان فریب است

الْغُرُوْرِ ﴿٢٠﴾ سَابِقُوْٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا

فریب | پیش شوید | بسوی مغفرت | از جانب رب شما | وبسوی جنت | که عرض آن

پس بسوی مغفرت رب خود پیش شوید و بسوی آن جنت که عرض آن

كَعَرْضِ السَّمَآءِ وَالْاَرْضِ ۙ اُعِدَّتْ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

مانند عرض | آسمان | وزمین | تیار کرده شده است | آن مردم را | که ایمان آوردند

برابر آسمان و زمین است، این برای آن مردم تیار شده است که

بِاللّٰهِ وَرُسُلِهٖ ؕ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ مَنْ يَّشَآءُ ؕ

به خدا | وبه رسولان او | این | فضل | خدا است | اومیدهد | هررا | خواهد

به خدا و رسولان ایمان آورده است این فضل خداوند است او که درباره کسی بخواهد پس بروی فضل

وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٢١﴾ مَآ اَصَابَ مِنْ مُّصِيْبَةٍ فِى الْاَرْضِ

وخدا | خداوند فضل بزرگ است | نه می رسد | هیچ مصیبت | درزمین

کند و خداوند بسیار فضل کننده است، هر مصیبت که می آید که در دنیا می آید

وَلَا فِيٓ اَنْفُسِكُمْ اِلَّا فِيْ كِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ نَّبْرَاَهَا ؕ

ونه در نفسهای شما | مگر | آن در کتاب (نوشته است) | پیش از این | که | پیدا کنیم آن مصیبت را

و یا که خاص برشما می آید پس این همه در یک کتاب نوشته باقی است قبل از آنکه این ارواح را بیافریم

اِنَّ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ ﴿۲۲﴾ لِّكَيْلَا تَاْسَوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوْا

هرآینه این سخن | برخدا | آسان است | برای اینکه شاغم نکنید | برآنچه فوت شد از شما | وخوشحال نشوید

یقیناً این کار به خداوند بسیار آسان است (این بخاطر اینکه) چیزیکه از شما گرفته شد که برآن اندوهگین نشوید وکه

بِمَآ اٰتٰىكُمْ ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرِ ۨ ﴿۲۳﴾ الَّذِيْنَ

به آنچه | داد شمارا | وخدا | دوست نمیدارد | هر مغرور | فخر کننده | آنانیکه

چیزیکه بشما داد شد که برآن تکبر نکنید، و خداوند هیچ فخر کننده را خوش نمیدارد که خود اشی هم

يَبْخَلُوْنَ وَيَاْمُرُوْنَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ؕ وَمَنْ يَّتَوَلَّ فَاِنَّ اللّٰهَ

بخل میکنند | وامر میکنند | مردم را | به بخل | وهر که اعراض کند | پس هر آینه خدا

بخیل باشد، و که به دیگران هم سبق بخل میدهد و کسیکه از این اعراض کند پس خداوند

هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿۲۴﴾ لَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنٰتِ وَاَنْزَلْنَا

اوست بی نیاز | ستایش شده | هر آینه فرستادیم ما | پیغمبران خود | به نشانه های آشکارا | وفرود آوردیم ما

بی پروا و لائق ستایش است، ما پیغمبران خود را با تعلیم آشکارا فرستادیم و باایشان کتاب

مَعَهُمُ الْكِتٰبَ وَالْمِيْزَانَ لِيَقُوْمَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۚ وَاَنْزَلْنَا

باایشان | کتاب | وترازو (انصاف) | که قائم باشد | مردم | به انصاف | وفرود آوردیم ما

و انصاف فرستادیم که مردم به انصاف (و اعتدال) قائم باشند و ما آهن را

الْحَدِيْدَ فِيْهِ بَاْسٌ شَدِيْدٌ وَّمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللّٰهُ

آهن را | در آن | جنگ | سخت | ومنفعتها است | مردم را | وتا معلوم کند | خدا

فرستادیم که درآن بسیار هیبت است، و برای مردم درآن فوائد بسیاری است، و اینکه خداوند

مَنْ يَّنْصُرُهٗ وَرُسُلَهٗ بِالْغَيْبِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ عَزِيْزٌ ﴿۲۵﴾ ع

که | مدد میکند اورا | ورسولان اورا | بی دیدن | هر آینه خدا | قوی | غالب است

آشکارا کند که کیست که بی دیدن از دین و رسولان او امداد میکنید هر آینه خداوند بسیار غالب و قوی است۔

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا نُوْحًا وَّاِبْرٰهِيْمَ وَجَعَلْنَا فِيْ ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ

وهر آینه فرستاده بودیم ما | نوح | وابراهیم | ونهادیم ما | در اولاده ایشان | نبوت

و هر آینه ما نوح و ابراهیم را فرستادیم و در نسل آنها نبوت و کتاب جاری ساختیم

وَالْكِتٰبَ فَمِنْهُمْ مُّهْتَدٍ ۚ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ فٰسِقُوْنَ ﴿۲۶﴾ ثُمَّ قَفَّيْنَا

وکتاب | پس بعضی از آنها | راه یافتگان است | وزیادی | از ایشان | بدکاران است | باز فرستادیم ما

باز در ایشان بعض به راه درست باقی ماندند و اکثر ایشان درآنها بدعمل بودند، باز بعد از ایشان

عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ وَءَاتَيْنَٰهُ

بعد از ایشان | رسولان خود | وفرستادیم ما | عیسیٰ پسر مریم | وداد یم اورا

پی در پی پیغمبران دیگری را فرستادیم، و بعد از ایشان پسر مریم عیسیٰ را فرستادیم و به وی

ٱلْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِى قُلُوبِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ رَأْفَةً

انجیل | ونهادیم ما | در دلهای | آنانیکه | که پیروی کردند اورا | نرمی

انجیل دادیم، و کسیکه به راه او روان شدند ما در دلهای ایشان نرمی

وَرَحْمَةً وَرَهْبَانِيَّةً ٱبْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَٰهَا عَلَيْهِمْ

ورحمت | ورهبانیت | که خود آنها ایجاد کردند | مافرض نکرده بودیم آن را | برایشان

و مهربانی انداختیم، و خود آنها رهبانیت را ایجاد کردند، ما برایشان آن را فرض نکرده بودیم

إِلَّا ٱبْتِغَآءَ رِضْوَٰنِ ٱللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَايَتِهَا

مگر آنها چنین کردند (برای حصول) | رضاء خدا | پس رعایت نکردند آن را | چنانچه حق بود رعایت آن

مگر آنها برای رضا مندی خداوند اختیار کرده بودند باز رعایت آن را پوره پوره نکردند پس

فَـَٔاتَيْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٢٧﴾

پس دادیم ما | آنانرا که | ایمان آوردند | ازایشان | اجر آنها | وزیاد | ازایشان | بدکارهستند

کسیکه در ایشان اکنون ایمان آوردند به ایشان اجر کامل داریم و اکثر ایشان نافرمان ماندند.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَءَامِنُوا۟ بِرَسُولِهِۦ يُؤْتِكُمْ

ای مؤمنان! | بترسید | از خدا | وایمان آرید | به رسول او | او میدهد شمارا

ای مؤمنان! از خداوند بترسید و بر پیغمبر او ایمان آرید او به شما

كِفْلَيْنِ مِن رَّحْمَتِهِۦ وَيَجْعَل لَّكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِۦ

دو حصه | از رحمت خود | وبنهد | درشما | نور | که راه روید | به آن

از خزانه رحمت خود دو حصه دهد، و چنین روشنی دهد که برآن به پیش میروید

وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٨﴾ لِّئَلَّا يَعْلَمَ أَهْلُ ٱلْكِتَٰبِ

وبخشش کند | شمارا | وخدا | بخشنده | مهربان است | برای اینکه بدانند | اهل کتاب

و بشما بخشش کند، و خداوند بخشنده بسیار رحم کننده است (بخاطر این میدهد که) به اهل کتاب در قیامت آشکارا شود که

أَلَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَىْءٍ مِّن فَضْلِ ٱللَّهِ ۙ وَأَنَّ ٱلْفَضْلَ بِيَدِ

که آنها قدرت ندارند | به هیچ چیز | ازفضل خدا | وهر آینه | فضل | بدست

ایشان را به فضل خداوند هیچ اختیار نیست و اینکه فضل هم در دست خدا است

ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

خدا است | او میدهد | هرکرا | بخواهد | وخدا | خداوند فضل بزرگ است

کسی را که بخواهد به او میدهد و خداوند بسیار فضل کننده است.

سُورَةُ الْمُجَادَلَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | اثْنَتَانِ وَعِشْرُونَ آيَةً وَثَلَاثُ رُكُوعَاتٍ

سورهٔ مجادله در مدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ اور بارحم است | بست و دو آیت و سه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي

هرآینه | شنید | خدا | سخن | آن زن که | گفتگو میکرد باتو | درباره شوهر خود | وفریاد میکرد

هر آینه خداوند (ج) سخن آن زن را شنید که درباره شوهر خود باتو گفتگو میکرد و از خداوند

إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ①

بخدا | وخدا | می شنید | سخنان هردوشما | هرآینه خدا | شنوا | بینا است

شکایت میکرد و خداوند سخنان هر دو شمارا می شنید هر آینه خدا می شنود و می بیند۔

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتِهِمْ

آنانیکه | ظهار میکنند | از شما | با زنان خود | نیست | آنها | مادران ایشان

در شما که کسی با زنان خود ظهار میکند پس آن زنها مادران آنها نمیگردد

إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا اللَّائِي وَلَدْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا

نیست مادران ایشان | مگر | آنچه | زائیده اند ایشان را | وهرآینه آنها | میگویند | نامعقول

مادران آن است که ایشان را زائیده اند و دراین شک نیست که ایشان یک نامناسب و سخن دروغ

مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ② وَالَّذِينَ

سخن | ودروغ | وهرآینه خدا | عفوکننده | بخشنده است | وآنانیکه

میگویند، و هر آینه خداوند معافی کننده و بخشنده است و کسیکه

يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ

ظهار میکنند | با زنان خود | باز رجوع میکنند | به آنچه | آنها گفتند | پس آزاد کردن است

با زنان خود ظهار میکنند و باز از سخن خود برگشت میخواهد پس بر ذمه ایشان

رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّا ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ

یک غلام | پیش از آن که | زن و مرد تماس کنند | به این سخن | به شما پسند داده میشود | وخدا

آزاد نمودن یک غلام است، قبل از آنکه هر دو ایشان با یکی یک جای شوند بخاطر اینکه شما از آن نصیحت گیرید و خدا

بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ③ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ

به آنچه | شما میکنید | خبردار است | پس کسیکه | نه یابد (غلام) | پس روزه است | دو ماه

به کارهای شما باخبر است، پس کسیکه غلام نیابد پس گرفتن روزه دو ماه مسلسل است

مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ

پی در پی | پیش از آن که | یکی با دیگر تماس کنند | پس هر که | چنین نکند | پس طعام دادن است

قبل از آنکه هر دو ایشان یک جای شوند و کسیکه از این هم قدرت ندارد پس به شصت

سِتِّيْنَ مِسْكِيْنًا ۭ ذٰلِكَ لِتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهٖ ۭ وَتِلْكَ

شصت (۶۰) | مساکین | این | که شما ایمان آرید | به خدا | و به رسول او | و این

مساکین خوراک این (احکام) بخاطر اینکه شما به خدا و به رسول او ایمان آرید و این حدود مقرره خداوند است

حُدُوْدُ اللّٰهِ ۭ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ۝ اِنَّ الَّذِيْنَ

حدود | خدااست | و برای کافران | عذاب است | دردناک | هر آینه | آنانیکه

و منکران عذاب دردناک مقرر است و کسیکه از خدا و از حکم رسول

يُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ كُبِتُوْا كَمَا كُبِتَ الَّذِيْنَ

مخالفت میکنند | با خدا | و به رسول او | ذلیل کرده شدند | چنانچه ذلیل کرده شده بودند | آنانیکه

مخالفت کنند آنها چنین ذلیل میشوند که مانند که مردم سابقه خوار شدند

مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ اَنْزَلْنَآ اٰيٰتٍۭ بَيِّنٰتٍ ۭ وَلِلْكٰفِرِيْنَ عَذَابٌ

پیش از ایشان بودند | و هر آینه نازل کردیم ما | آیاتها | واضح | و برای کافران | عذاب است

و ما آیات آشکارا را فرستاده بودیم و به منکران عذاب ذلت دهنده

مُّهِيْنٌ ۝ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيْعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا ۭ

ذلت دهنده | روزیکه | برانگیزد ایشان را | خدا | همه | پس خبر دهد ایشان را | به آنچه | ایشان میکردند

مقرر است روزیکه خداوند همه مردم را از قبرها بر انگیزند باز چیزیکه ایشان میکردند به آنها خبر میدهد

اَحْصٰىهُ اللّٰهُ وَنَسُوْهُ ۭ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ۝

شمرده است آن را خدا | و ایشان فراموش کرده است آن را | و خدا | بر هر چیزی | گواه است

این کار ها را خداوند شمرده است و ایشان فراموش کردند و خداوند به هر چیز دانا است۔

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۭ

آیا ندیدی تو | که خدا | میداند | به آنچه | در آسمانها است | و آنچه | در زمین است

آیا تو به این سخن غور نه کردی که به خداوند هر چیز آسمانها و زمین درست معلوم است؟

مَا يَكُوْنُ مِنْ نَّجْوٰى ثَلٰثَةٍ اِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ

نباشد | مشوره پنهان | سه نفر | مگر این (خدا میباشد) | چهارم در آنها | و نه از پنج

در سه نفر هیچ مجلس چنین نباشد که چهارم آن خدا نباشد و نه در پنج

اِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ اَدْنٰى مِنْ ذٰلِكَ وَلَآ اَكْثَرَ اِلَّا هُوَ مَعَهُمْ

مگر آن (خدا) میباشد | ششم در آنها | و نه کم | از آن | و نه زیاد | مگر او میباشد | با ایشان

که در آن ششم خدا نباشد، و هم چنین نه کم از آن و نه زیاد از آن لیکن آن خدا باایشان است

اَيْنَ مَا كَانُوْا ۚ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۭ

هر جا یکه | ایشان میباشند | باز | خبر دهد ایشان را | به آنچه | ایشان میکردند | روز قیامت

ایشان که در هر جای باشد باز روز قیامت ایشان را به کارهای خود خبرداده میشوند۔

إِنَّ اللّٰهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ⑦ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ نُهُوْا

هرآينه خدا | به هر چيز | دانا است | آيا تو نديدى | بسوى آنانيكه | كه منع كرده شده بودند

هر آينه خداوند به هر چيز دانا است، آيا تو نديدى كه آن مردم را كه از مشوره هاى ناجائز

عَنِ النَّجْوٰى ثُمَّ يَعُوْدُوْنَ لِمَا نُهُوْا عَنْهُ وَيَتَنٰجَوْنَ

ازمشوره هاى پنهان | بازميگردند | به آن چيز | كه منع شده بودند | از آن | ومشوره هاى پنهان ميكنند

پنهان منع شده بودند، باز ايشان كه از كدام سخن منع شده بودند، پس در آن دچار هستند و درباره

بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُوْلِ وَاِذَا جَآءُوْكَ

به گناه | وتجاوز | وبه نافرمانى رسول | وقتيكه | بيايند بتو

گناه و تجاوز، و درباره نافرمانى رسول مجلسهاى مخفى ميكنند (و اى نبى!) وقتيكه بتو روى بروى شوند

حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ اللّٰهُ وَيَقُوْلُوْنَ فِيْٓ اَنْفُسِهِمْ

سلام ميكنند بتو | به چنين الفاظ | كه سلام نكرده ترا به | خدا | و | ميگويند | در دلهاى خود

پس به چنين حروف سلام ميگويند كه خداوند بتو آن قسم سلام نه گفته است، و در دلهاى خود ميگويند

لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللّٰهُ بِمَا نَقُوْلُ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَا

چرانى | ميدهد ما را خدا عذاب | به آنچه | ما ميگويم | كافى است ايشان را | جهنم | ايشان داخل ميشوند به آن

چيزيكه ما ميگويم چرا خداوند (ج) ما را به آن جزا نمى دهد به اين مردم جهنم كافى است ايشان در آن داخل ميشوند

فَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ⑧ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا

پس بدات | جاى بازگشت | اى | مؤمنان! | وقتيكه در بيان خود مشوره پنهان ميكنيد | پس مشوره پنهان مكنيد

و اين بسيار بازگشت خراب است اى مؤمنان وقتيكه مجلس گوش نهاد ميكنيد، پس از گناه و تجاوز و درباره

بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُوْلِ وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوٰى

به گناه | وسركشى | وبه نافرمانى رسول | ومشوره پنهان كنيد | به نيكى | وبه تقوى

نافرمانى رسول هيچ وقت مجلس مكنيد، بلكه درباره نيكى صلاح و مشوره كنيد

وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ⑨ اِنَّمَا النَّجْوٰى مِنَ الشَّيْطٰنِ

وبترسيد | از خدا آن كه | بسوى او | شما جمع كرده ميشويد | هرآينه | سرگوشى كردن | كار شيطان است

و از خداوند (ج) بترسيد كه هم شما به وى جمع ميشويد مجالس گوش نهاد به لمس شيطان ميشود

لِيَحْزُنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَلَيْسَ بِضَآرِّهِمْ شَيْـًٔا اِلَّا

تا اندوهگين كند | آن مردم را كه | ايمان آوردند | ونيست | به آنها نقصان دهنده | هيچ | مگر

كه مؤمنان بر آن اندوهگين شوند، و حال آنكه شيطان بدون اذن خداوند به آنها هيچ ضرر رسانيده نه ميتواند

بِاِذْنِ اللّٰهِ ۭ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ⑩ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا

بحكم | خدا | وبر خدا | بايد كه توكل كند | مؤمنان | اى | مؤمنان

و براى مؤمنان تنها به خداوند توكل مناسب است اى مؤمنان!

إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ

چون | گفته شود | شما را | فراخ بنشید | در مجالس | پس کشاده کنید | فراخی پیدا کند الله

وقتیکه بشما گفته شود که در مجلس یک اندازه جای فراخ کنید پس شما جای فراخ کنید، خداوند بشما جای فراخ میدهد

لَكُمْ ۚ وَإِذَا قِيلَ انْشُزُوا فَانْشُزُوا يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا

برای شما | ووقتیکه گفته شود | برخیزید | پس برخیزید | تابلند کند | خدا | آنانرا که | ایمان آوردند

وقتیکه بشما گفته شود که برخیزید پس بر خیزید خداوند درشما درجات مسلمانها

مِنْكُمْ ۙ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

ازشما | وآنانیکه | داده شده است | علم | درجی | وخدا | به آنچه | شمامیکنید

و علماء را بلند کرده است، و خداوند به کارهای شما درست

خَبِيرٌ ﴿١١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا

خبردار است | ای مؤمنان | چون | مشوره پنهان میکنید | بارسول | پس نخست بدهید شما

باخبر است ای مؤمنان! وقتیکه شما با پیغمبر مشوره های پنهان میکنید، پس قبل از مشوره های خود

بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةً ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ وَأَطْهَرُ ۚ

پیش ازمشوره خود | صدقه | این کار | بهتر است | برای شما | وبسیار پاکیزه است

یک، اندازه خیرات کنید، این کار برای شما بسیار بهتر است و ذریعهٔ پاکی است

فَإِنْ لَمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾ أَأَشْفَقْتُمْ

پس اگر نیابید شما | پس هرآینه | خدا | بخشنده | مهربان است | آیا ترسیدید شما

اگر قدرت خیرات ندارید، پس هر آینه خداوند بخشنده رحم کننده است، آیا شما از این ترسیدید

أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَاتٍ ۚ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا

ازاین که پیش بدهید | قبل ازمشوره خود | صدقه؟ | بازوقتیکه | شما چنین نکردید

که قبل از مشوره های پنهان خود صدقه دهید؟ (خیر است) که این کار از دست شما نمی شود

وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ

ومعافی کرد | خدا | بشما | پس قائم کنید | نمازرا | وبدهید | زکوٰة را

و خداوند بشما معافی کرد پس (اکنون) پابند نماز باشید و زکات بدهید

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

وفرمانبرداری کنید | خدارا | ورسول اورا | وخدا | خبردار است | به آنچه | شمامیکنید

و اطاعت خدا و رسول کنید، و به خداوند همه کارهای شما معلوم است

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ

آیاتو ندیدی | آن مردم را | که دوستی میکنند | باچنین قوم که | که غضب کرده است خدابرایشان

(ای پیغمبر!) آیا به آن مردم ندیدی که باچنین قوم دوستی دارند برآن که غضب خداوند برآنها نازل شده است

مَا هُم مِّنكُمۡ وَلَا مِنۡهُمۡ وَيَحۡلِفُونَ عَلَى ٱلۡكَذِبِ

نه ایشان | از شما است | و نه از آنها | و ایشان قسم میخورند | به دروغ

این (منافقان) نه با شما است و نه با آن (کافران) است و باز هم ایشان به دروغ قسم میخورند

وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ١٤ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمۡ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ إِنَّهُمۡ

وایشان میدانند | تیار کرده است | خدا | ایشان را | عذاب | سخت | هر آینه ایشان

خداوند برای ایشان عذاب سخت تیار ساخته است هر آینه آن

سَآءَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ١٥ ٱتَّخَذُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ جُنَّةً

بد است | آنچه آنها | میکنند | گرفتند آنها | قسمهای خود | سپر

کارها بسیار خراب است که آنها میکنند آنها از قسم های خود برای خود سپر ساخته است

فَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَهُمۡ عَذَابٌ مُّهِينٌ ١٦

پس منع میکنند آنها (مردم را) | از راه | خدا | پس ایشان را | عذاب است | ذلت دهنده

باز مردم را از راه خداوند منع میکنند پس برای ایشان عذاب ذلت مقرر است

لَّن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـًٔا ۚ

دفع نخواهد کرد | از ایشان | مالهای ایشان | و نه | اولاد ایشان | نزد خدا | هیچ هم

مال و اولاد ایشان از آنها هیچ دفع نکند از عذاب خدا

أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ١٧ يَوۡمَ يَبۡعَثُهُمُ

این مردم است | اهل جهنم | ایشان | در آن | همیشه میباشند | روزیکه | برانگیزند ایشان را

این مردم اهل جهنم است همیشه در آن میباشند روزیکه خداوند همه ایشان را زنده کند

ٱللَّهُ جَمِيعًا فَيَحۡلِفُونَ لَهُۥ كَمَا يَحۡلِفُونَ لَكُمۡ

خدا | همه | پس آنها قسم میخورند | پیش او | چنانچه | آنها قسم میخورند | پیش شما

پس نزد خداوند چنین قسمها میخورند چنانچه امروز نزد شما میخورند

وَيَحۡسَبُونَ أَنَّهُمۡ عَلَىٰ شَيۡءٍ ۚ أَلَآ إِنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ ١٨

وی پندارند | که ایشان | به کدام فائده هستند | خبردار | هر آینه ایشان | آنها | دروغگوی هستند

و گمان می پندارند که ایشان را چیزی ایمان است خوب بشنو! که ایشان دروغ گوی هستند

ٱسۡتَحۡوَذَ عَلَيۡهِمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ فَأَنسَىٰهُمۡ ذِكۡرَ ٱللَّهِ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ

غالب آمد | بر ایشان | شیطان | پس او فراموش کرد از آنها | ذکر خدا | این است

(سخن این است که) بر ایشان شیطان غلبه یافته است پس یاد خداوند را از ایشان فراموش کرده است این

حِزۡبُ ٱلشَّيۡطَٰنِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزۡبَ ٱلشَّيۡطَٰنِ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ١٩ إِنَّ

گروه | شیطان | بشنو! هر آینه گروه | شیطان | آنها در نقصان است | هر آینه

گروه شیطان است و به این بدان که گروه شیطان در خساره میباشند آنانیکه

اِنَّ الَّذِیْنَ یُحَآدُّوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗۤ اُولٰٓئِكَ فِی الْاَذَلِّیْنَ ﴿۲۰﴾

آنانیکه | مخالفت میکنند | از خدا | واز رسول او | این مردم است | در مردم ذلیل شده گان

مخالفت خدا و رسول کنند، پس هم این مردم در ذلت است

كَتَبَ اللّٰهُ لَاَغْلِبَنَّ اَنَا وَرُسُلِیْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ قَوِیٌّ عَزِیْزٌ ﴿۲۱﴾

نوشت | خدا | هر آینه من غالب میباشم | ورسولان من | هر آینه خدا | قوی | غالب است

خداوند نوشت که من و رسولان من غالب هستم هر آینه خداوند باقوت است و بسیار غالب است۔

لَا تَجِدُ قَوْمًا یُّؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْیَوْمِ الْاٰخِرِ یُوَآدُّوْنَ

نه یابی تو | قومی را که | ایمان دارند | به خدا | و به روز | آخرت | که دوستی کنند

تو هیچ وقت آن را نه یابی کسیکه به خدا و رسول اش ایمان وارد آنها به چنین مردم محبت کند که باخدا

مَنْ حَآدَّ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ وَلَوْ كَانُوْۤا اٰبَآءَهُمْ اَوْ اَبْنَآءَهُمْ

باکسیکه مخالفت کرده است | خدارا | ورسول اورا | واگر | باشند آنها | پدران آنها | وپسران آنها

و رسول اش مخالف باشند، اگرچه آنها پدران و یا پسران، و یا برادران، و یا مردم دیگری فامیل باشند

اَوْ اِخْوَانَهُمْ اَوْ عَشِیْرَتَهُمْ ؕ اُولٰٓئِكَ كَتَبَ فِیْ قُلُوْبِهِمُ

یا | برادران آنها | ویا اقرباء آنها | این مردم است | که نوشت خدا | در دلهای ایشان

این مردم است که خداوند در دلهای ایشان نوک ایمان

الْاِیْمَانَ وَاَیَّدَهُمْ بِرُوْحٍ مِّنْهُ ؕ وَیُدْخِلُهُمْ جَنّٰتٍ

ایمان | ومدد کرد ایشان را | به یک روح | از طرف او | وداخل کند او ایشان را | در باغها

داخل کرده است، و ایشان را به مهربانی خود محکم گردانیده است و به چنین باغها داخل کند

تَجْرِیْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا ؕ رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُمْ

که میرود | از زیر آن | جویها | همیشه باشند | در آن | راضی شد الله | از ایشان

که زیر آن جویها میرود، همیشه در آن باشند خداوند از ایشان راضی باشد

وَرَضُوْا عَنْهُ ؕ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ اللّٰهِ ؕ اَلَاۤ اِنَّ حِزْبَ اللّٰهِ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۲۲﴾

وآنها راضی شدند | از او | این است | گروه خدا | خبردار | هر آینه گروه خدا | ایشان نجات یافتگان است

و آنها از خداوند راضی باشند، این گروه خداوند است و خوب بشنو! که گروه خداوند کامیاب است۔

سُوْرَةُ الْحَشْرِ مَدَنِیَّةٌ وَّهِیَ اَرْبَعٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ | وَّعِشْرُوْنَ اٰیَةً وَّثَلٰثُ رُكُوْعَاتٍ

سورة الحشر در مدینه نازل شده است و آن | آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ بارحم است | بست و چهار آیت و سه رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِیْزُ

پاکی بیان میکند خدارا | آنچه | در آسمانها | وآنچه | در زمین است | واو | غالب

پاکی بیان میکند خدارا چیزیکه در آسمان و زمین است و او بسیار غالب و باحکمت است

الْحَكِيْمُ ۝١ هُوَ الَّذِيْٓ اَخْرَجَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

با حکمت است | اوست آنچه | برآورد | آن مردم را | که کفر کردند | از اهل | کتاب

خداوند آن ذات است که کافران کتابیان به روز اول جمع

مِنْ دِيَارِهِمْ لِاَوَّلِ الْحَشْرِ ۭ مَا ظَنَنْتُمْ اَنْ يَّخْرُجُوْا وَظَنُّوْٓا

از خانه های ایشان | به وقت حشر نخست | شما گمان نه میکردید | که بیرون آیند آنها | و آنها گمان میکردند

از خانها بیرون کردند، گمان شما نبود که آنها بیرون شوند و گمان آنها بود که

اَنَّهُمْ مَّانِعَتُهُمْ حُصُوْنُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ فَاَتٰىهُمُ اللّٰهُ مِنْ حَيْثُ

که آنها | نگهدارنده است | قلعه های ایشان | از خدا | پس آمد به ایشان عذاب | خدا | از جاییکه

قلعه های ایشان از گرفتن خدا نجات دهند. پس خداوند به ایشان عذاب از چنین طرف

لَمْ يَحْتَسِبُوْا ۤ وَقَذَفَ فِيْ قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُوْنَ

که گمان آنها هم نمی بود | و او انداخت | در دلهای ایشان | رعب | خراب میکردند

آورد که در گمان ایشان هم نبود، و در دلهای ایشان رعب انداخت که خانه های ایشان را

بُيُوْتَهُمْ بِاَيْدِيْهِمْ وَاَيْدِي الْمُؤْمِنِيْنَ ۤ فَاعْتَبِرُوْا يٰٓاُولِي الْاَبْصَارِ ۝٢

خانه های خود | به دستهای ایشان | و به دستهای | مؤمنان | پس عبرت حاصل کنید | ای خداوندان چشم

به دستهای خود ویران میکردند، و به دستهای مؤمنان هم ویران می شدند پس ای مردم عقلمند از این درس گیرید.

وَلَوْلَآ اَنْ كَتَبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاۗءَ لَعَذَّبَهُمْ

و اگر نمی بود این سخن | که نوشته کرده بود | خدا | بر ایشان | جلاوطنی | هر آینه عذاب میداد به آنها

و اگر خداوند دربارهٔ ایشان جلاوطنی نوشته کرده نبود پس در دنیا جزاء (قتل) میداد

فِي الدُّنْيَا ۭ وَلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ۝٣ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ

در دنیا | و ایشان را | در آخرت | عذاب | آتش است | این | زیرا که ایشان

و در آخرت برای ایشان جزاء آتش مقرر است بخاطر این که آنها مخالفت خدا و رسول را کردند

شَاۗقُّوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ۚ وَمَنْ يُّشَاۗقِّ اللّٰهَ فَاِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝٤

مخالفت کردند | از خدا | و رسول او را | و کسیکه مخالفت کند | از خدا | پس هر آینه | خدا | سخت عذاب دهنده است

کردند، و کسیکه مخالفت کند خدا و رسول را پس خداوند در جزاء دادن بسیار سخت است

مَا قَطَعْتُمْ مِّنْ لِّيْنَةٍ اَوْ تَرَكْتُمُوْهَا قَاۗىِٕمَةً عَلٰٓي اُصُوْلِهَا

آنچه | برید شما | از درخت خرما | یا گذاشتید آن را | ایستاده | بر بیخهای خود

شما که کدام درختان خرما را بریدید، و یا به ریشه های محکم گذاشتید پس این

فَبِاِذْنِ اللّٰهِ وَلِيُخْزِيَ الْفٰسِقِيْنَ ۝٥ وَمَآ اَفَاۗءَ اللّٰهُ

پس آن بود بحکم خود | و تا رسوا کند | فاسقان را | و آنچه | عاید گردانید | خدا

این بحکم خداوند بود (ا بخاطر این بود) که خداوند مردم نافرمان را رسواء کند، و خداوند که به رسول خود کدام (بدون جنگ)

وقفت النبی علیه السلام

عَلٰى رَسُوْلِهٖ مِنْهُمْ فَمَآ اَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَّلَا رِكَابٍ

پیغمبر خود را | از ایشان | پس نساخته بودید شما | بر آن | اسپان | ونه شتران

از این یهود آورد پس شما بر آن، آسپان و شتران خود نگاخته بودید

وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهٗ عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَاللّٰهُ

لیکن | خدا | غالب میکند | رسولان خود را | بر آنکه | بخواهد | وخدا

لیکن خداوند رسولان خود را بر آنکه بخواهد غالب میکند و خداوند متعال

عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۶ مَآ اَفَآءَ اللّٰهُ عَلٰى رَسُوْلِهٖ

برهر چیز | توانا است | آنچه عاید گردانید | خدا | به پیغمبر خود

بر هر چیز قدرت کامل دارد خداوند که به پیغمبر خود از مردم قریه های دیگری که کدام مال

مِنْ اَهْلِ الْقُرٰى فَلِلّٰهِ وَلِلرَّسُوْلِ وَلِذِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى

از مالهای ساکنان دهات | پس آن از خدا | واز رسول | وخویشاوندان | وبرای ایتام

فیٔ داده است، پس آن حق خداوند و رسول و از اقارب او، و از یتیمان

وَالْمَسٰكِيْنِ وَابْنِ السَّبِيْلِ ۙ كَيْ لَا يَكُوْنَ دُوْلَةًۢ بَيْنَ الْاَغْنِيَآءِ

وبرای مساکین | وبرای مسافران است | که آن نباشد | دادگرفت | میان | توانگران

و مساکین است و مسافر که این مال فیٔ در قبضه مال داران شما نیاید

مِنْكُمْ ؕ وَمَآ اٰتٰىكُمُ الرَّسُوْلُ فَخُذُوْهُ ۚ وَمَا نَهٰىكُمْ

از شما | وآنچه | بشما داده است | رسول | پس بگیرید آن را | وآنچه | منع میکند شما را

و رسول که بشما کدام چیزی میدهد آن را بگیرید و شما را که از چیزی منع کرده است

عَنْهُ فَانْتَهُوْا ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۝۷

از آن | پس منع شوید شما | وبترسید | از خدا | هرآینه | خدا | سخت عذاب دهنده است

از آن منع شوید و از خدا بترسید، هر آینه خداوند در جزا سخت است۔

لِلْفُقَرَآءِ الْمُهٰجِرِيْنَ الَّذِيْنَ اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَ اَمْوَالِهِمْ

برای فقیران | مهاجرین | آنانیکه | کشیده شدند | از خانه های خود | و | مالهای ایشان

از آن مهاجرین (حاجتمند) حق زیاد است که از خانه های خود و از مالهای خود بیرون کرده شدند

يَبْتَغُوْنَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانًا وَّيَنْصُرُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ ؕ

که میخواهند | فضل | از خدا | ورضامندی | ومدد میکند | از خدا | واز رسول او

که فضل و رضاء خدارا میخواهند و امداد میکند دین خدارا و از رسول او۔

اُولٰٓئِكَ هُمُ الصّٰدِقُوْنَ ۝۸ وَالَّذِيْنَ تَبَوَّؤُ الدَّارَ وَالْاِيْمَانَ

این مردم است | مسلمان راست | وآنانیکه | که قائم ماندند | درخانه | وبرایمان

هم این مردم راستگوی (مسلمانها است) و این مال حق آن مردم هم است که از هجرت خانه از مدینه اس پیش

مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّوْنَ مَنْ هَاجَرَ اِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُوْنَ

پیش از ایشان | آنها محبت میکنند | با آن که | هجرت میکند | به ایشان | ونمی یابند

انصار است، و در ایمان (ثابت) قدم هستند و با آن مردم محبت دارند که به شهر آنها هجرت میکنند و در دلهای

فِيْ صُدُوْرِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ اُوْتُوْا وَيُؤْثِرُوْنَ

در سینه های خود | تنگی حسد | از آنچه | داده شود به آنها | ومقدم میدارند دیگران را

خود هیچ تنگی ندارد برآن چیز که به ایشان داده شده و دیگران را

عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۗ وَمَنْ يُّوْقَ شُحَّ

برنفسهای خود | اگر که باشد | به ایشان | فاقه احتیاج | وهرکه | نگهداشته شد | از حرص

از خود پیش میکند، اگرچه خود ایشان محتاج باشد و کسیکه از بخل نفس نگهداشته شد

نَفْسِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ﴿۹﴾ وَالَّذِيْنَ جَآءُوْ مِنْۢ بَعْدِهِمْ

نفس خود | پس این مردم است ایشان | نجات یافتگان | وآنانیکه | آمدند | بعد از آنها

هم این مردم کامیاب هستند و دربارهٔ آن مردم که بعد از آن بیایند

يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِاِخْوَانِنَا الَّذِيْنَ سَبَقُوْنَا

میگویند | ای رب ما! | بیامرز مارا | و | برادران مارا | آنکه | پیش شدند از ما

و این دعاء میکنند که ای رب ما! مارا ببخش! و آن برادران ما که قبل از مسلمان شدند

بِالْاِيْمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِيْ قُلُوْبِنَا غِلًّا لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

در ایمان آوردن | و پیدا مکن | دردلهای ما | حسد | آن مردم را | که ایمان آوردند

و دردلهای ما برای مسلمانها هیچ حسد پیدا مکن

رَبَّنَآ اِنَّكَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۰﴾ اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْنَ

ای رب ما! | هر آینه تو | بسیار مهربان | رحم کننده هستی | آیا ندیدی تو | آن مردم را که

ای رب ما! هر آینه تو مهربان رحم کننده هستی آیا تو به آن مردم ندیدی که

نَافَقُوْا يَقُوْلُوْنَ لِاِخْوَانِهِمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

منافقت کردند | آنها میگویند | به آن برادران خود | آنکه | کفر کردند | از اهل کتاب

منافق هستند، آنها از اهل کتاب به برادران کافران خود میگویند که اگر شما

لَئِنْ اُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيْعُ فِيْكُمْ

اگر | جلاوطن کرده شدید | هر آینه بیرون می شویم | با شما | وما قبول نمیداریم | درباره شما

از (مدینه) کشیده شدید، پس ما هم با شما میرویم و درمعامله شما هیچ وقت

اَحَدًا اَبَدًا ۙ وَّاِنْ قُوْتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ ۗ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ

هیچکس را | همیشه | واگر | با شما جنگ کرده شد | هر آینه مدد کنیم شمارا | وخدا | گواهی میدهد

سخن هیچ کسی را قبول نمیداریم، و اگر با شما جنگ کرده میشود هر آینه امداد شما میکنیم و خداوند به این گواه است

إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن

که هرآینه آنها | دروغ گوهستند | اگر | آنها کشیده شوند | بیرون نمی شوند | باایشان | واگر

که ایشان دروغ میگویند، اگر اهل کتابیان کشیده شدند پس آنها به ایشان نه میروند و اگر

قُوتِلُوا لَا يَنصُرُونَهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ الْأَدْبَارَ

باایشان جنگ کرده شود | به ایشان مدد داده نه میتوانند | واگر | مدد آنها هم کنند | هرآینه میگردانند | پشتها را

باایشان جنگ کرده شد، پس آنها مدد ایشان را نه میکنند، و اگر مدد کنند به پشت میروند.

ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِي صُدُورِهِم مِّنَ اللَّهِ

باز | به ایشان مدد کرده نه میتوانند | هرآینه خوف شما زیاد است | درسینه های ایشان | ازخدا

باز به ایشان مدد کرده نه میشود (مسلمانها!) هر آینه در دلهای ایشان از خدا هم زیاد خوف از شما دارند

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا

این | زیراکه آنها | قومی است | که نه میدانند | جنگ کرده نه میتوانند باشما | همه | مگر

زیرا که ایشان چنین مردم هستند که از فهم کار نه میگیرند، اگر همهٔ ایشان جمع شوند باز هم باشما جنگ

فِي قُرًى مُّحَصَّنَةٍ أَوْ مِن وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُم بَيْنَهُمْ

درقریه ها | که قلعه بند باشد | یا | پس از | دیوالها | جنگ آنها | درمیان خود

کرده نه میتوانند، مگر درچنین قریه ها که گرد آن دیوار باشد و یا نه پشت دیوار ها جنگ ایشان درمیان خود

شَدِيدٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَٰلِكَ

بسیارسخت است | گمان میکنی تو به آنها | یکجا جمع شده | و | دلهای ایشان | جداجدا است | این

بسیار سخت است، گمان تو برایشان است که آنها یک جای است حال آنکه دلهای ایشان جدا جدا است این

بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَرِيبًا

که ایشان | قومی است | نه می فهمند | مانند حال | آنانیکه | پیش از ایشان بودند | هم نزدیک

بخاطر اینکه این مردم از عقل کار نمی گیرند، مثال آنها مانند آن مردم است که سابقاً گذشته است آنها

ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ

چشیدند | وبال | کارخود | وایشان را | عذاب | دردناک است | مانند حال

مزه کارهای خود را چشیدند، و به عذاب دردناک گرفتار هستند مثال آنها مانند

الشَّيْطَٰنِ إِذْ قَالَ لِلْإِنسَٰنِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي

شیطان است | وقتیکه اوگفت | انسان را | که کفرکن | پس وقتیکه کافرشد | اوگفت | هرآینه من

شیطان است، که به انسان گوید که کفر کن وقتیکه او کفر کند باز میگوید که من از تو

بَرِيٓءٌ مِّنكَ إِنِّيٓ أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ فَكَانَ

بیزارم | ازتو | هرآینه من | میترسم | ازخدا | که رب است | هم عالم را | پس شود

بیزار هستم، و من از خدا میترسم که رب همه مخلوق است، پس انجام اش

عَاقِبَتَهُمَآ أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدَيْنِ فِيهَا وَذَٰلِكَ

انجام هردو آنها | اینکه هردو آنها | در آتش میباشند | آنها همیشه میباشند | در آن | و این است

این شد که هر دو اش به آتش جهنم داخل شدند که همیشه درآن باشند و جزاء ظالمان

جَزَٰٓؤُا الظَّٰلِمِينَ ﴿١٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنظُرْ

جزاء | ظالمان | ای | مؤمنان! | بترسید | از خدا | و باید که بیند

هم این مقرر است ای مؤمنان! از خدا بترسید و هرکسی این را بیند که

نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ

انسان | آنچه | پیش فرستاده است | برای صبح | و بترسید از خدا | هر آینه خدا | باخبر است

برای فردا چه فرستاده؟ و از خدا بترسید او از کارهای شما

بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَٰهُمْ

به آنچه | شما میکنید | و نشوید شما | مانند آن مردم | که فراموش کردند | خدارا | پس او فراموش کرد ایشان را

پوره پوره باخبر است و مانند آن کسی نباشید که خدارا فراموش کرد پس خداوند از

أَنفُسَهُمْ أُولَٰٓئِكَ هُمُ الْفَٰسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِىٓ أَصْحَٰبُ النَّارِ

نفسهای ایشان | این مردم است | فاسقان | برابر نیست | اهل جهنم

از آنها نفسهای ایشان را فراموش کردند این مردم بدعمل و نافرمان هستند. اهل جهنم و اهل جنت هیچ وقت برابر

وَأَصْحَٰبُ الْجَنَّةِ أَصْحَٰبُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ أَنزَلْنَا

واصحاب جنت | اهل جنت | ایشان است | کامیاب | اگر نازل میکردیم

نیستند هم اهل جنت کامیاب هستند اگر ما این قرآن را

هَٰذَا الْقُرْءَانَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُ خَٰشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ

این قرآن را | بر یک کوهی | هر آینه میدیدی آن را | عاجزی کننده | ذره ذره شدنی | از ترس

بر یک کوهی نازل میکردیم پس تو میدیدی که از خوف خدا فرمان قبول کننده و ذره ذره میشد

اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَٰلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

خدا | و این | مثالها | ما بیان میکنیم آن را | برای مردم | تا ایشان | فکر کنند

و این مثالها ما برای آن قوم بیان میکنیم که آنها از عقل کار گیرند.

هُوَ اللَّهُ الَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَٰلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَٰدَةِ هُوَ

اوست الله آن چه | نیست هیچ معبود | مگر او | دانا است | به غیب | و آشکارا | اوست

خداوند همان است که بجز از وی معبود دیگری نیست از آشکارا و پنهان خبردارد او بسیار

الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ اللَّهُ الَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ

بخشنده | مهربان | اوست الله | آنکه نیست هیچ معبود | بجز از وی | او بادشاه است

مهربان و بسیار رحم کننده است خداوند همان است که بجز از وی معبود دیگری نیست بادشاه است

الْقُدُّوسُ السَّلٰمُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ ۚ

بسیار پاک | سالم از عیوب | امن دهنده | در پناه دارنده | غالب | قوی | بزرگ است

پاک است، از هر عیب محفوظ، امن دهنده است حفاظت کننده است، غالب است درست کننده خرابی است

سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ

پاک است | الله | از آنکه ایشان شرکت میکنند | او است الله | پیدا کننده | نو آشکارا کننده

بسیار بزرگ است، خداوند (ج) از شرک ایشان بسیار پاک است، هم خداوند پاک کننده درست ساخت کننده

الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰى ۚ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

صورت دهنده | او را است نامها | شائسته | تسبیح میکند | او را آنچه | در آسمانها

صورت دهنده است، او را نامهای شائسته است در آسمانها و زمین هر چیز پاکی بیان میکند او را

وَالْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾ ع ۲

و زمین است | و او است | غالب | با حکمت

او غالب، با حکمت است۔

سُورَةُ الْمُمْتَحِنَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ | ثَلٰثَ عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة الممتحنة در مدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ نهایت با رحم است | سیزده آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و با رحم است

يٰأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ

ای مؤمنان! | مگیرید | دشمنان ما | و دشمنان شما | دوستان

ای مؤمنان! دشمنان من و دشمنان شمارا دوستها نه گیرید

تُلْقُونَ إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ

که میفرستید | بایشان | پیغام محبت | و هر آینه آنها کافر شدند | به آنچه | آمده بشما

شما به آنها پیغام محبت و دوستی میفرستید و حال آنکه ایشان از این دین منکر اند آنکه بشما آمده است

مِنَ الْحَقِّ ۚ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا

از دین حق | میکشند | رسول را | و شمارا | زیرا که | شما ایمان آوردید

آنها رسول (شمارا) و شمارا (از وطن شما) میکشند تنها به این که شما

بِاللّٰهِ رَبِّكُمْ ۖ إِنْ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي

به خدا | که رب شما است | اگر | شما بیرون میروید | برای جهاد | در راه من

به خدا که رب شما است ایمان آوردید، اگر شما درراه خدا برای جهاد، و برای رضا مندی من

وَابْتِغَاءَ مَرْضَاتِي ۚ تُسِرُّونَ إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ ۖ وَأَنَا أَعْلَمُ

و به طلب | رضا مندی | پنهان می فرستید | به طرف آنها | پیغام دوستی | و من میدانم

برآمده باشید، شما به آنها محبت مخفی دارید و به من درست معلوم است۔

بِمَآ اَخۡفَيۡتُمۡ وَمَآ اَعۡلَنۡتُمۡ ؕ وَمَنۡ يَّفۡعَلۡهُ مِنۡكُمۡ فَقَدۡ ضَلَّ

به آنچه | شما پنهان میدارید | و به آنچه | شما آشکارا میکنید | و هر که | چنین کند | از شما | هر آینه او گمراه شد

چیزی را که شما پنهان میدارید، و چیزی را که شما آشکارا میکنید، و کسیکه آینده چنین کند او از راه درست

سَوَآءَ السَّبِيۡلِ ۝۱ اِنۡ يَّثۡقَفُوۡكُمۡ يَكُوۡنُوۡا لَكُمۡ اَعۡدَآءً وَّ يَبۡسُطُوۡۤا

از برابر | راه مستقیم | اگر یابند شمارا | میشوند آنها | شمارا | دشمنان | و | دراز میکنند

بی راه شده اگر برشما دست یابند، پس دشمنان شما میباشند، و دستهای خود را و

اِلَيۡكُمۡ اَيۡدِيَهُمۡ وَاَلۡسِنَتَهُمۡ بِالسُّوۡٓءِ وَوَدُّوۡا لَوۡ تَكۡفُرُوۡنَ ؕ ۝۲

به طرف شما | دستهای خود | و زبانهای خود | به بدی | و دوست میدارند | کاش! | شما هم کافر شوید

زبانهای خود را بر بدی دراز کنند، و آنها میخواهند که شما هم کافر شوید

لَنۡ تَنۡفَعَكُمۡ اَرۡحَامُكُمۡ وَلَاۤ اَوۡلَادُكُمۡ ۛۚ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ ۛۚ يَفۡصِلُ

هیچ وقت نفع ندهد شمارا | خویشاوندان شما | و نه اولاد شما | روز | قیامت | او فیصله کند

دوستان و اقرباء شما هیچ به درد شما نمی آیند روز قیامت خداوند

بَيۡنَكُمۡ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ بَصِيۡرٌ ۝۳ قَدۡ كَانَتۡ لَكُمۡ

میان شما | و خدا | به آنچه | شما میکنید | بینا است | هر آینه | بود | برای شما

میان شما فیصله کند، و خداوند از کارهای شما خبردارد و برای شما در ابراهیم

اُسۡوَةٌ حَسَنَةٌ فِىۡۤ اِبۡرٰهِيۡمَ وَالَّذِيۡنَ مَعَهٗ ۚ اِذۡ قَالُوۡا

پیروی | نیک | به ابراهیم | و آنانیکه | که با وی بودند | چون | گفتند

و دوستان او یک پیروی نیک موجود بود وقتیکه آنها به قوم خود

لِقَوۡمِهِمۡ اِنَّا بُرَءٰٓؤُا مِنۡكُمۡ وَمِمَّا تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡ دُوۡنِ اللّٰهِ ۖ

قوم خود را | هر آینه ما | بیزارم | از شما و از آن که | شما عبادت میکنید | بجز | از خدا

گفتند، که ما از شما دست بردار هستیم، و از آن معبودان که شما بجز از خدا گرفته اید

كَفَرۡنَا بِكُمۡ وَبَدَا بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمُ الۡعَدَاوَةُ وَالۡبَغۡضَآءُ اَبَدًا

ما انکار کردیم | از شما | و آشکارا شد | میان ما و میان شما | دشمنی | و بغض | همیشه

ما از شما منکر هستیم، و میان ما و شما همیشه دشمنی و بغض آشکارا است

حَتّٰى تُؤۡمِنُوۡا بِاللّٰهِ وَحۡدَهٗۤ اِلَّا قَوۡلَ اِبۡرٰهِيۡمَ لِاَبِيۡهِ لَاَسۡتَغۡفِرَنَّ

تا آنکه | شما ایمان آرید | به خدا | که یک است | مگر | سخن | ابراهیم | پدر خود را | من بخشش میخواهم

تااینکه شما به یک خدا ایمان نه آرید مگر اینکه ابراهیم به پدر خود این گفته بود که من درباره

لَكَ وَمَاۤ اَمۡلِكُ لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنۡ شَىۡءٍ ؕ رَبَّنَا

ترا | و من اختیار ندارم | ترا | از خدا | از هیچ چیز | ای رب ما!

تو دعاء مغفرت میخواهم، و من را نزد خدا هیچ اختیار نیست ای رب ما!

عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ④

برتو | ماتوکل کردیم | وبسوی تو | مارجوع کردیم | وهم بسوی تو | بازگشت است

ما بر تو توکل میکنیم، و ما هم بسوی تو رجوع میکنیم و هم بسوی تو باز گشت است.

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا وَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا

ای رب ما! | مگردان مارا | جای امتحان | از آن مردم | که کفر کردند | وبخشش کن مارا | ای رب ما!

ای رب ما! مارا به دستهای کافران مه انداز و گناهان مارا عفو کن ای رب ما!

إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ⑤ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ

هرآینه تو | هم تو | غالب | باحکمت هستی | هرآینه | بود | برای شما | درایشان | اقتدای | نیک

تو غالب باحکمت هستی، در شخصهای آن مردم برای شما اقتداء درست است

لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ ۚ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ

برای آنکه | امید دارد | خدا | وروز آخرت را | وکسیکه | اعراض کند | پس هرآینه

برای آنکه امید دارد از ملاقات باخدا و به روز آخرت و کسیکه از آن اعراض کند پس خدا

اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ⑥ عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ

خدا | بی نیاز است | مستوده کاراست | نزدیک است | خدا | پیدا کند | میان شما | ومیان

بی نیاز است و ستوده است، این سخن تعجب نیست که خداوند میان شما، و میان آنانیکه

الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً ۚ وَاللَّهُ قَدِيرٌ ۚ وَاللَّهُ

آنانیکه | که دشمنی دارید شما | از ایشان | دوستی | وخدا | قدرت دارد | وخدا

امروز دشمنی شما باآنها است محبت پیدا کند و خداوند بسیار قادر است و خداوند بخشنده

غَفُورٌ رَّحِيمٌ ⑦ لَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ

بخشنده | مهربان است | منع نه میکند شمارا | خدا | از آن مردم | که جنگ نه میکنند باشما

و بسیار مهربان است، خداوند متعال شمارا از آن مردم منع نه میکند که درباره دین باشما جنگ نه میکنند

فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ

درباره دین | ونکشیده اند شمارا | از خانه های تان | ازآنکه | شما باایشان احسان کنید

و نه آنها شمارا از خانه های شما کشیده باشد بلکه (خداوند اجازه میدهد) که شما باآنها سلوک درست

وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ⑧ إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ

وانصاف کنید | درحق ایشان | هرآینه | خدا | دوست میدارد | انصاف کنندگان | هرآینه | منع میکند شمارا

و انصاف کنید، هر آینه انصاف کنندگان را خدا خوش دارند، خداوند شمارا از دوستی آن مردم

اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ

الله | ازآن مردم | که جنگ میکنند باشما | درباره دین | وکشیدند شمارا | از خانه های شما

منع میکند، که درباره دین باشما جنگ میکنند و آنها شمارا از خانه های شما کشیده باشند

وَظٰهَرُوْا عَلٰۤى اِخْرَاجِكُمْ اَنْ تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ

ومعاونت یک دیگر کردند | درباره اخراج شما | که شما دوستی کنید با آنها | وکسیکه | دوستی کند با ایشان

و درباره اخراج شما امداد یک دیگری کرده باشد و کسیکه با این مردم دوستی میکنند

فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ۝۹ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا جَآءَكُمُ

پس این مردم | ظالم هستند | ای | مؤمنان! | وقتیکه | بیایند بشما

پس همین مردم ستمگاران است ای مؤمنان! وقتیکه زنان مؤمن

الْمُؤْمِنٰتُ مُهٰجِرٰتٍ فَامْتَحِنُوْهُنَّ ۗ اَللّٰهُ اَعْلَمُ بِاِيْمَانِهِنَّ ۚ

زنان مؤمن | مهاجر | امتحان کنید ایشان را | خدا | خوب میداند | به ایمان آنها

هجرت کنند، و بشما بیایند، پس آنها را امتحان کنید خداوند (ج) از ایمان و بی ایمانی آنها باخبر است

فَاِنْ عَلِمْتُمُوْهُنَّ مُؤْمِنٰتٍ فَلَا تَرْجِعُوْهُنَّ اِلَى الْكُفَّارِ ۗ لَا هُنَّ

پس اگر معلوم کردید آنهارا | که مؤمن است | واپس مفرستید ایشان را | به طرف کافران | نه آن زنان

پس اگر بفهمید که آنها مؤمن است، پس به کافران باز گشت مکنید، پس این زنان

حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّوْنَ لَهُنَّ ۗ وَاٰتُوْهُمْ مَّآ اَنْفَقُوْا ۗ

حلال است | ایشان را | ونه آن (کافران) | حلال است | ایشان را | وبدهید ایشان را | آنچه | خرج کردند آنها

نه به کافران حلال است، و نه کافران به آنها روا است (و به کافران) بدهید چیزیکه ایشان برآنها خرج کرده است

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ اَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ اِذَآ اٰتَيْتُمُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ ۗ

ونیست گناه | برشما | اینکه | شما نکاح کنید با آنها | وقتیکه | بدهید ایشان را | مهر ایشان

و بر شما هیچ گناه نیست، که شما باآنها نکاح کنید وقتیکه آنهارا مهر بدهید۔

وَلَا تُمْسِكُوْا بِعِصَمِ الْكَوَافِرِ وَسْئَلُوْا مَآ اَنْفَقْتُمْ وَلْيَسْئَلُوْا

ونگه مدارید شما | تعلقات | با زنان کافر | وبخواهید | آنچه | خرج کرده اید | وبخواهند آنها

و با زنان کافران تعلقات ختم کنید، و کدام خرج که برآنها کرده اید آن را از ایشان بخواهید و آنها

مَآ اَنْفَقُوْا ۗ ذٰلِكُمْ حُكْمُ اللّٰهِ ۗ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ

آنچه خرج کردند آنها | این است | حکم خدا | او فیصله کند | میان شما | وخدا | دانا

که برایشان کدام خرج کرده است از شما بخواهند هم این حکم خدا است، او میان شما فیصله میکند و خدا دانا

حَكِيْمٌ ۝۱۰ وَاِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ اِلَى الْكُفَّارِ

باحکمت است | واگر | واگر از دست شما برود | کدام زن از زنان شما | به طرف کافران

باحکمت است، و اگر در زنان شما یک زن با کافران بماند و شما از آن کافران

فَعَاقَبْتُمْ فَاٰتُوا الَّذِيْنَ ذَهَبَتْ اَزْوَاجُهُمْ مِّثْلَ مَآ اَنْفَقُوْا ۗ

وغنیمت گیرید از کافران | پس بدهید | آنانرا که | رفته است | زنهای ایشان | مانند آن چیز | که خرج کردند آنها

غنیمت حاصل کنید، پس از دست کسیکه زنها رفته است به آنها مانند خرج ایشان مال آداء کنید۔

وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِيْٓ اَنْتُمْ بِهٖ مُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۱﴾ يٰٓاَيُّهَا النَّبِيُّ اِذَا جَآءَكَ

وبترسید ، از آن خدا یکه ، شما به او ایمان دارید ، ای نبی! ، وقتیکه ، بیایند نزد تو

و از خداوند بترسید که شما بروی ایمان آورده اید ای پیغمبر! زنان مؤمن که بتو بیایند

الْمُؤْمِنٰتُ يُبَايِعْنَكَ عَلٰٓى اَنْ لَّا يُشْرِكْنَ بِاللّٰهِ شَيْـًٔا

زنان مؤمن ، که بیعت میکنند باتو ، به اینکه ، شریک مقرر نه میکنند ، به خدا ، هیچ چیز

و بیعت کنند از این سخنها که با خدا هیچکسی را شریک نه میکنند

وَّلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِيْنَ وَلَا يَقْتُلْنَ اَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَاْتِيْنَ بِبُهْتَانٍ

ونه دزدی کنند ، ونه زنا کنند ، ونه بکشند آنها ، اولاد خود ، ونیارند ، کدام بهتان

و دزدی نه کنند، و زنا نه کنند، و اولاد خود را نه کشند و نه اولاد بهتان را بیارند که روی بروی

يَّفْتَرِيْنَهٗ بَيْنَ اَيْدِيْهِنَّ وَاَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيْنَكَ فِيْ مَعْرُوْفٍ

که افترا کرده باشند ، میان دستهای خود ، وپاهای خود ، ونافرمانی نکنند ترا ، در یک کار نیک

(به شوهر اش) به دروغ بسته کند، و نه درکارهای نیکی نافرمانی تو نه کنند

فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللّٰهَ ۭ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿۱۲﴾

پس بیعت کن باایشان ، وبخشش بخواه ، ایشان را ، از خدا ، هر آینه ، خدا ، بخشنده ، رحم کننده است

پس تو باایشان بیعت کن، و درباره آنها از خدا بخشش بخواه، هر آینه خدا بخشنده مهربان است۔

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَىِٕسُوْا

ای مؤمنان! ، دوستی مکنید ، باقومی که ، غضب کرد ، خدا ، برایشان ، آنها ناامید شدند

ای مؤمنان باآن مردم دوستی مکنید که برغضب خدا رچار هستند و از آخرت چنین

مِنَ الْاٰخِرَةِ كَمَا يَىِٕسَ الْكُفَّارُ مِنْ اَصْحٰبِ الْقُبُوْرِ ﴿۱۳﴾

از آخرت ، چنانچه ، ناامید شده ، کافران ، از اهل قبور

ناامید هستند مانند کافران که درقبور ناامید هستند۔

ع ۷ الممتحنة ۸

سُوْرَةُ الصَّفِّ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ ، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ، اَرْبَعَ عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة الصف در مدینه نازل شده است وآن ، آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ بسیار رحم کننده است ، چهارده آیت ودو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

سَبَّحَ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيْزُ

پاکی بیان میکند ، خدارا ، آنچه ، درآسمانها ، وآنچه ، درزمین است ، واو ، غالب

پاکی خداوند (ج) را بیان میکند آنکه درآسمانها و زمین است و او غالب

الْحَكِيْمُ ﴿۱﴾ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِمَ تَقُوْلُوْنَ مَا لَا تَفْعَلُوْنَ ﴿۲﴾

باحکمت است ، ای مؤمنان! ، چرا ، میگوئید ، آنچه ، نمی کنید

باحکمت است ای مؤمنان چنین سخنها را چرا میگوئید که آن را پوره نه میکنید۔

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا لَا تَفْعَلُوْنَ ۝٣ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ

بسیار ناخوش شد | نزد خدا | که شما میگوئید | آنچه شما نه میکنید | هر آینه خدا | دوست میدارد

این در نزد خداوند سخن نارضائی است که چنین سخنها میگوید که آن را پوره نه میکنید خداوند آن مردم

الَّذِيْنَ يُقَاتِلُوْنَ فِيْ سَبِيْلِهٖ صَفًّا كَاَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَّرْصُوْصٌ ۝٤

آن مردم را که | جنگ میکنند | در راه او | صف بسته | گویا که آنها | یک دیوال است | به مس محکم شده

خوش دارند که در راه او چنین می جنگند که مانند دیوار پخته شده۔

وَاِذْ قَالَ مُوْسٰى لِقَوْمِهٖ يٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُوْنَنِيْ وَقَدْ تَّعْلَمُوْنَ

چون گفت | موسیٰ | قوم خود را | ای قوم من! | چرا | میرنجانید مرا | و هر آینه شما میدانید

وقتیکه موسیٰ به قوم خود گفت ای قوم ما! چرا مرا میرنجانید؟ و به این خوب میدانید که

اَنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ ۭ فَلَمَّا زَاغُوْٓا اَزَاغَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ ۭ

که هر آینه من | رسول | خدا هستم | بسوی شما | پس چون | کج شدند | کج ساخت | خدا | دلهای ایشان

من بشما رسول خدا هستم، باز وقتیکه آنها گمراهی را اختیار نمودند، پس خداوند دلهای ایشان را کج گردند

وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ۝٥ وَاِذْ قَالَ عِيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ

وخدا | هدایت نمی کند | به مردم نافرمان | و چون گفت | عیسیٰ پسر مریم

و خداوند به چنین مردم نافرمان راه نمی نماید و آن وقت را یاد کن که عیسیٰ پسر مریم گفت که

يٰبَنِيْٓ اِسْرَاۗءِيْلَ اِنِّيْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا

ای بنی اسرائیل! | هر آینه من | رسول | خدا هستم | بطرف شما | تصدیق کننده | از آنچه

ای بنی اسرائیل! من رسول خدا هستم که بسوی شما فرستاده شدم، تصدیق کننده تورات هستم

بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرٰىةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُوْلٍ يَّاْتِيْ مِنْۢ بَعْدِي

پیش از من است | تورات | و مژده دهنده ام | از یک رسول | که می آید | بعد از من

که پیش از من آمده است، و مژده یک رسول دیگری را میدهم که بعد از من می آید

اسْمُهٗٓ اَحْمَدُ ۭ فَلَمَّا جَاۗءَهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ قَالُوْا هٰذَا سِحْرٌ

نام او | احمد باشد | پس چون | او آمد به ایشان | بانشانه های آشکارا | گفتند | این | جادو است

که نام اش احمد (ص) میباشد، باز وقتیکه او به آنها نشانهای آشکارا آورد آنها گفتند که این آشکارا

مُّبِيْنٌ ۝٦ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰى عَلَى اللّٰهِ الْكَذِبَ وَهُوَ

آشکارا | و که | زیاد ظالم است | از آنکه | که بسته کرد | برخدا | دروغ | و او

جادو است و کیست ظالم تر از آنکه که برخدا دروغ بسته میکند؟ حال آنکه او

يُدْعٰٓى اِلَى الْاِسْلَامِ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ۝٧ يُرِيْدُوْنَ

خوانده میشود | بطرف اسلام | و خدا | راه نمی نماید | به مردم ظالمان | ایشان میخواهند

بسوی اسلام خواسته میشود، و خداوند به چنین ستمگاران هدایت نه میکند آنها میخواهند

لِيُطْفِـُٔوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ

که گل کنند | نور خدا | بدهنهای خود | وخدا | پوره کننده | نورخوداست | واگر | بدبدانند

که نور خداوند را به دمیدن دهنها محو کند و خدا نور خود را به کمال میرساند اگرچه به کافران

الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ

کافران | اوست | آنکه | فرستاد | پیغمبرخود | به هدایت | وبه دین | حق

بد میخورد، خداوند آن ذات است که رسول خود را با هدایت و به دین حق فرستاد

لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾

که او غالب کند آن را | برهمه ادیان | اگر | بدبدانند | مردمشرک

که این دین را برهمه ادیان غالب کند اگرچه بردلهای مشرکین تاریکی می آید

ع ۹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابٍ

ای مؤمنان! | آیا دلالت کنم شمارا | چنین تجارت | که نجات دهد شمارا | ازعذاب

ای مؤمنان آیا بشما به چنین تجارت رهنمائی نه کنم که شمارا از عذاب دردناک نجات دهد؟

أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

دردناک | ایمان بیارید | به خدا | وبه رسول او | وشما جهاد کنید | درراه | خدا

و آن اینکه به خدا و به رسول او ایمان آرید و در راه خدا به نفس و مال

بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

به مالهای خود | وبه نفسهای خود | این | بهتراست | شمارا | اگر | شما میدانید

جهاد کنید، این برای شما بسیار بهتر است، اگر شما میدانید.

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا

اومی بخشد | شمارا | گناهان شما | ودرآرد شمارا | به جنتها | که میرود | اززیرآن

خداوند متعال گناهان شمارا معاف کند و درچنین باغها داخل میکند که زیر آن

الْأَنْهَارُ وَمَسَاكِنَ طَيِّبَةً فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ ۚ ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾

جویها | ومحلها پاکیزه | درباغها | همیشه | این است | کامیابی | بزرگ

جویها میرود، و به محلهای پاکیزه، که همیشه درباغهای سرسبز آباد میباشد. این کامیابی بزرگ است

وَأُخْرَىٰ تُحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۗ وَبَشِّرِ

وچیز دوم | که شما خوش دارید آن را | مدداست | ازطرف خدا | وفتح | نزدیک | ومژده بده

و یک فائده بزرگ که شما آن را خوش دارید یعنی مدد خدا و فتح نزدیک و به مؤمنان از این مژده

الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ

مؤمنان را | ای مؤمنان! | شوید شما | مددگار | ازخدا | چنانچه | گفته بود

بده ای مؤمنان! شما مددگار دین خدا باشید چنانچه عیسیٰ پسر مریم

عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيّٖنَ مَنْ اَنْصَارِيْٓ اِلَى اللّٰهِ ؕ قَالَ

عیسیٰ پسر مریم | برای حواریان | کیست | مددگار من | بسوی خدا | گفت

به حواریون گفته بود که کیست که با ما برای خدا به دین او کمر بسته کند؟ حواریون

الْحَوَارِيُّوْنَ نَحْنُ اَنْصَارُ اللّٰهِ فَاٰمَنَتْ طَّآئِفَةٌ مِّنْۢ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ

حواریون | ما هستیم | مددگار | خدا | پس ایمان آورد | یک گروه | از بنی اسرائیل

گفتند ما امداد دین خدارا میکنیم باز دربنی اسرائیل یک گروه ایمان آورد

وَكَفَرَتْ طَّآئِفَةٌ ۚ فَاَيَّدْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا عَلٰى عَدُوِّهِمْ

وانکار کرد | یک گروه | مامدد کردیم | آنانرا که ایمان آوردند | درمقابله دشمنان آنها

و گروه دیگری منکر ماند، پس در مقابله دشمن امداد کردیم مؤمنان را

فَاَصْبَحُوْا ظٰهِرِيْنَ ۝١٤

پس شدند | غالب

پس ایشان غلبه یافتند۔

سُوْرَةُ الْجُمُعَةِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة الجمعه در مدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ و بارحم است | یازده آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

يُسَبِّحُ لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلِكِ الْقُدُّوْسِ

تسبیح میکند | خدارا | آنچه | درآسمانها | وآنچه | درزمین است | او بادشاه است | بسیار پاک

پاکی بیان میکند خدارا، آنچه درآسمانها و زمین است که پادشاه است

الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ۝١ هُوَ الَّذِيْ بَعَثَ فِي الْاُمِّيّٖنَ رَسُوْلًا مِّنْهُمْ

غالب | باحکمت است | اوست | آنکه | فرستاد | درامیون | یک پیغمبر | از ایشان

پاک است، غالب است، باحکمت است آن ذات است که درامین (عرب) از جنس ایشان یک

يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ ۗ

که تلاوت میکند به ایشان | آیات او | و پاک میکند ایشان را | و تعلیم میدهد ایشان را | کتاب | و دانش

پیغمبر فرستاد، که آیات خداوند به آنها بخواند و ایشان را پاک میکند، و سخنهای کتاب و حکمت به آنها تعلیم میدهد

وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۝٢ وَّاٰخَرِيْنَ مِنْهُمْ لَمَّا

اگرچه آنها بودند | پیش ازاین | درگمراهی آشکارا | و به دیگران هم | از ایشان | که تا هنوز نیست

و حال آنکه ایشان قبل از آن در گمراهی آشکارا بودند و در ایشان ترا به دیگران هم فرستادم

يَلْحَقُوْا بِهِمْ ؕ وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ۝٣ ذٰلِكَ فَضْلُ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ

یکجا شده | به ایشان | و او | غالب | باحکمت است | این است | فضل | خدا | میدهد

که آنها تا هنوز هم نه رسیدند و او غالب باحکمت است این فضل خدا است درباره کسیکه بخواهد

مَنْ يَّشَآءُ ۚ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ الَّذِيْنَ حُمِّلُوا

هرکرا | که بخواهد | وخدا | خداوند فضل بزرگ است | مثال | آنانیکه | که بارکرده شد به آنها

بروی کند و خدا خداوند فضل بزرگ است برآنانیکه به تورات حکم عمل کردن شده بود

التَّوْرٰىةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوْهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ اَسْفَارًا ۭ بِئْسَ

تورات | باز | نه برداشتند آن را | مانند مثال خر است | که میبر دارد کتابهارا | بداست

باز ایشان برآن عمل نکرد مثال آنها مانند خر است که برآن کتب باشد مثال آن قوم

مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ۭ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي

مثال | آن مردم | آنانیکه | تکذیب کردند | آیات خدا | وخدا | راه نمیماید

بسیار خراب است، که آیات خدارا تکذیب کردند و خداوند به مردم ظالم

الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٥﴾ قُلْ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ هَادُوْٓا اِنْ زَعَمْتُمْ اَنَّكُمْ

قوم ظالم را | بگو | ای مردم | یهود! | اگر شما گمان میکنید | که شما

هدایت نه میکند تو بگو که ای یهود! اگر شما این دعوه دارید که تنها شما

اَوْلِيَآءُ لِلّٰهِ مِنْ دُوْنِ النَّاسِ فَتَمَنَّوُا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٦﴾

دوستها هستید | خدارا | بجز | از مردم | پس آرزو کنید | از مرگ | اگر شما راست گویا هستید

در همه مردم دوستان خدا هستید و مردم دیگران نیستند پس ارزو کنید مرگ خود را اگر شما راستگوی هستید.

وَلَا يَتَمَنَّوْنَهٗٓ اَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْهِمْ ۭ وَاللّٰهُ

و | آرزو نخواهند کرد | همیشه | بسبب آنچه | فرستاد | دستهای ایشان | وخدا

و ایشان هیچ وقت ارزو آن را نکند زیرا که اعمال فرستاده خود را به آنها معلوم است و خدا

عَلِيْمٌۢ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿٧﴾ قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِيْ تَفِرُّوْنَ مِنْهُ فَاِنَّهٗ

دانا است | به ظالمان | بگو | هر آینه | مرگ | آنکه | میگریزید از آن | هر آینه آن

به این ظالمان خوب دانا است، به ایشان بگو شما که از کدام مرگ فرار می کنید، آن حتماً بشما می آید

مُلٰقِيْكُمْ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰى عٰلِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ

رسیده است بشما | باز | برگردانیده میشوید | بسوی | عالم به غیب | وآشکارا | باز او بشما خبر دهد.

باز به خداوند آگاه به پنهان و آشکارا پیش می شوید پس او بشما اعمال شمارا

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٨﴾ ع يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِذَا نُوْدِيَ لِلصَّلٰوةِ

به آنچه | شما میکردید | ای | مؤمنان! | چون | ندا کرده شود | برای نماز

یکی یکی آشکارا کند ای مؤمنان! وقتیکه به روز جمعه برای نماز

مِنْ يَّوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلٰى ذِكْرِ اللّٰهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۭ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ

روز جمعه | سعی کنید | بسوی ذکر خدا | وبگذارید | خرید وفروش | این سخن | بهتر است

آذان کرده شود، پس برای یاد خداوند حرکت کنید خرید و فروش را ترک کنید این برای شما بهتر است

لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝٩ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوا

برای شما | اگر شما میدانید | پس چون | پوره آداء شود | نماز | پس پراگنده شوید

اگر شما میدانید باز وقتیکه نماز پوره شود پس برزمین

فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ

درزمین | وبجوئید | فضل | خدا | ویادکنید | خدارا | زیاد | تاشما

پراگنده شوید، و روزی مقرر شده خدارا بجوئید و خدارا بسیار زیاد یاد کنید تا کامیاب شوید

تُفْلِحُونَ ۝١٠ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انْفَضُّوا إِلَيْهَا

نجات یابید | وچون | بینند | تجارت | یابازی تماشه | میروند | بطرف آن

و برخی از مردم که چیز بازی و فایده را دیدند پس برای آن به زودی پراگنده شدند

وَتَرَكُوكَ قَائِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ مِّنَ اللَّهْوِ

ومیگذارندترا | ایستاده | توبگو | آنچه | نزدخدااست | بهتراست | ازبازی

و ترا ایستاده گذاشتند، به ایشان بگو کدام ثواب که نزد خدا است، آن از بازی و سوداگیری

وَمِنَ التِّجَارَةِ وَاللّٰهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۝١١

وازتجارت | وخدا | بسیاربهتر | روزی دهنده است

بسیار بهتر است، خداوند بسیار روزی رسان است۔

سُورَةُ الْمُنٰفِقُونَ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ | إِحْدَىٰ عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة المنافقون درمدینه نازل شدوآن | آغاز بنام خداکه مهربان بزرگ بسیار رحم کننده است | یازده آیت ودورکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

إِذَا جَاءَكَ الْمُنٰفِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللّٰهِ

چون بیایند پیش تو | منافقان | میگویند | ماگواهی میدهیم | هرآینه تو | رسول خدا هستی

ای نبی کریم! وقتیکه بتو منافقان بیایند میگویند که ما گواهی میدهیم که هر آینه تو رسول خدا هستی

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنٰفِقِينَ

وخدا | میداند | هرآینه تو | رسول اوئی | وخدا | گواهی میدهد | هرآینه | مردم منافق

و به خدا این معلوم است که تو رسول خدا هستی مگر خدا گواهی این سخن میدهد که این منافقان

لَكٰذِبُونَ ۝١ اتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا

دروغ میگویند | آنها ساختند | سوگندهای خود | سپر | پس منع کردند آنها مردم را

دروغ گوی هستند، آنها سوگند های خود را سپر ساختند باز ایشان دیگرام را هم ازراه خدا

عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝٢ ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ

ازراه خدا | هرآینه ایشان بداست | آنچه | ایشان میکنند | این | که ایشان

منع میکنند، این کارهای ایشان بسیار خراب است، بخاطر این که ایشان

ع ٢ ۱۲

وقف لازم

اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا فَطُبِعَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُوْنَ ③

که ایمان آوردند | باز | کافر شدند | پس مهر کرده شد | بر دلهای ایشان | پس آنها | نمی فهمند

ایمان آوردند، باز کافر شدند پس بر دلهای ایشان خداوند مهر نهاد اکنون ایشان نمی دانند۔

وَاِذَا رَاَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ اَجْسَامُهُمْ ۚ وَاِنْ يَّقُوْلُوْا تَسْمَعْ

وچون | ببینی ایشان را | به نظر تو خوب می آیند | بدنهای ایشان | و اگر سخن گویند | تو میشنوی

وقتیکه ایشان را ببینی بنظر تو خوب می آیند وقتیکه سخنها میگویند سخن ایشان را می شنوی

لِقَوْلِهِمْ ۚ كَاَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ۚ يَحْسَبُوْنَ كُلَّ صَيْحَةٍ

سخن ایشان | گویا که آنها | چوبها است | به دیوال تکیه زده شده | آنها خیال میکنند | هر آواز زود

گویا آنها مانند چوبها است که بر دیوار ایستاده شده است هر صدار برخود گمان میکنند

عَلَيْهِمْ ۚ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ ۚ قٰتَلَهُمُ اللّٰهُ ۚ اَنّٰى يُؤْفَكُوْنَ ④

برایشان | آنها است | دشمنان | پس حذر کن از ایشان | هلاک کند ایشان را | خدا | کدام طرف | گردانیده میشوند

ایشان دشمنان تو است، از ایشان حذر کن خداوند ایشان را تباه کند به کدام طرف میروند؟

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ لَوَّوْا

و وقتیکه | گفته شود ایشان را | بیاید شما | که معافی بخواهد | برای شما | رسول خدا | می جنبانند

وقتیکه به ایشان گفته شود که بیاید که پیغمبر خدا به شما بخشش بخواهد آنها به (شوخ چشمی)

رُءُوْسَهُمْ وَرَاَيْتَهُمْ يَصُدُّوْنَ وَهُمْ مُّسْتَكْبِرُوْنَ ⑤ سَوَآءٌ

سرهای خودرا | و تو می بینی ایشان را | که روی میگردانند | و ایشان تکبر می کنند | برابر است

سرهای خود را می جنبانند، و تو ایشان را می بینی که روی های خود را می پوشانند و تکبر می کنند درباره ایشان

عَلَيْهِمْ اَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ اَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ ۚ لَنْ يَّغْفِرَ اللّٰهُ

برایشان | که بخشش بخواهی | ایشان را | یا | نخواهی | ایشان را | هرگز بخشش نه کند | خدا

برابر است، اگر به ایشان بخشش بخواهی و یا نه خواهی خداوند هیچ وقت به ایشان

لَهُمْ ۚ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِى الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ⑥ هُمُ الَّذِيْنَ يَقُوْلُوْنَ

ایشان را | هر آینه خدا | هدایت نه میکند | به قوم نافرمان | ایشان آن مردم است که | آنها میگویند

عفو نکند، هر آینه خداوند به مردم نافرمان هدایت نه میکند، ایشان همان مردم است که میگویند

لَا تُنْفِقُوْا عَلٰى مَنْ عِنْدَ رَسُوْلِ اللّٰهِ حَتّٰى يَنْفَضُّوْا ۚ

خرچ مکنید | بر آنکه | آنکه | نزد | رسول الله است | تا آنکه ایشان پراگنده شوند

آنانیکه با پیغمبر خدا جمع شدند برایشان خرچ مکنید تا که ایشان پراگنده شوند۔

وَلِلّٰهِ خَزَآئِنُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلٰكِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ

و خدارا است | خزانهای | آسمانها | و زمین | لیکن | منافقان

و حال آنکه خزانهای آسمانها و زمین خدارا است مگر منافقین براین

لَا يَفْقَهُونَ ۝٧ يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَآ إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ

نه میدانند | میگویند | اگر | بازگردیم | به مدینه | هرآینه بیرون کند

نه میدانند، ایشان میگویند اگر ما به مدینه باز گردیم پس مردم معزز

الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ ۚ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِۦ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ

عزیزتر | ازآن | ذلیل را | وخدار است عزت | وبه رسول او | وبرای مؤمنان | لیکن

مردم ذلیل را از آن بیرون کنند، و عزت تنها خدارا و رسول را و مؤمنان را است مگر منافقان

الْمُنَٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝٨ يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَٰلُكُمْ

منافقان | نه میدانند | ای مؤمنان! | غافل نکند شمارا | مالهای شما

بر این نه میدانند ای مؤمنان (یاد داشته باشید که) مالها و اولاد شمارا

وَلَآ أَوْلَٰدُكُمْ عَن ذِكْرِ اللَّهِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ

ونه اولاد شما | از ذکر خدا | وکسیکه | کند | این کار | پس ایشان است

از ذکر خداوند غافل نکند، و کسیکه چنین کند پس آنها درخساره هستند

الْخَٰسِرُونَ ۝٩ وَأَنفِقُوا۟ مِن مَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ

زیان کاران | وخرچ کنید | ازآنچه | دادیم بشما | پیش ازآن | که | بیاید

و چیزیکه بشما دادیم از آن درخیرات خرچ کنید پیش از آن که به یک شخص

أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَآ أَخَّرْتَنِىٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ

به یکی ازشما | مرگ | پس گوید | ای رب من! | چرا | مهلت نه دادی تومرا | تامودهٔ نزدیک

مرگ برسد باز میگوید که ای رب ما! چرا به ما چند روز مهلت ندادی؟

فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ الصَّٰلِحِينَ ۝١٠ وَلَن يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا

که خیرات میکردم من | ومیشدم | ازنیکوکاران | وهیچ وقت مهلت ندهد | خدا | یک نفس را

که خیرات میدادم، و در نیکوکاران شمرده میشدم و خداوند به هیچ کسی مهلت نه میدهد

إِذَا جَآءَ أَجَلُهَا ۚ وَاللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝١١

وقتیکه بیاید | اجل او | وخدا | خبردار است | به آنچه | شما میکنید

وقتیکه اجل اش پوره شود، و خداوند از کارهای شما باخبر است.

سُورَةُ التَّغَابُنِ مَدَنِيَّةٌ وَهِىَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | ثَمَانِ عَشْرَةَ ءَايَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة التغابن در مدینه نازل شده و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ نهایت بارحم است | هشتده آیت و دو رکوع است

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِى السَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى الْأَرْضِ ۖ لَهُ الْمُلْكُ وَ

پاکی بیان میکند | خدارا | آنچه | درآسمانها | وآنچه درزمین است | اورا حکومت است | و

پاکی بیان میکند خدارا چیزیکه در آسمانها و زمین است حکومت تنها اورا است و او

لَهُ الْحَمْدُ ۖ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ الَّذِي

اوراست | ستایش | واو | برهرچیزی | تواناست | اواست | آنکه

هم ستایش اورا است، و او به هر چیز قدرت دارد خداوند آن ذات است که همه شمارا

خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ

آفرید شمارا | پس برخی ازشما | کافراست | وبرخی ازشما | مؤمن است | وخدا | به آنچه | شمامیکنید

آفرید، پس بعضی درشما کافر است، و بعضی مؤمن و خداوند کارهای شما را می بیند

بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ

می بیند | آفرید | آسمانها | وزمین | به حق | وصورت دادشمارا

آسمانها و زمین را درست آفرید، و صورتهای شمارا

فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۚ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

پس نیکوساخت | صورتهای شما | وبه طرف او | بازگشت است | میداند | آنچه | درآسمانها

ساخت، و نیکو ساخت، و بسوی وی باز گشت است به او همه چیزهای آسمانها و زمین معلوم است

وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

وزمین است | ومیداند | آن چه | شماپنهان میدارید | وآنچه | آشکارامیکنید | وخدا | داناست

و از کارهای پنهان و آشکارا شما خوب دانا است۔ و به خداوند راز دلها

بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ

به راز | سینه‌ها | آیا | نیامده است بشما | خبر | آنانیکه | کفرکردند | پیش ازاین

همه معلوم است، آیا بشما خبر مردم سابقه نه آمده است که قبل از شما کفر کرده بودند

فَذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ ذٰلِكَ بِأَنَّهُ

پس چشیدند | مصیبت | کارخود | وایشان را | عذاب | دردناک است | این | زیراکه

پس آنها به انجام کارهای خود دچار شدند و برای آنها عذاب دردناک مقرر است زیرا که آنهارا

كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا

آمده بود به ایشان | پیغمبران آنها | بانشانه های واضح | پس گفتند | آیایعنی آدم | به ماراه مینماید

پیغمبران بانشانه های آشکارا آمدند، و ایشان گفتند که آیا بشر به مارا مینماید

فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَّاسْتَغْنَى اللَّهُ ۚ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ

پس آنهاانکارکردند | واعراض کردند | وپروانکرد | خدا | وخدا | بی نیاز | ستوده است | گمان کرد

پس ایشان انکار کردند، و اعراض کردند، خداوندهم بی نیاز است پروا ایشان را نکرد لائق تعریفها است گمان کافران بود

الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا ۚ قُلْ بَلٰى وَرَبِّي

آن مردم | که منکراند | که | برانگیخته نخواهند شد | بگو | چرانی | قسم من به رب من

که هیچ وقت ایشان دوباره زنده نخواهد شد تو بگو! چرانی و قسم است به رب من

لَتُبۡعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلۡتُمۡ ؕ وَذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ

هر آینه برانگیخته میشوید | باز | بشما خبرداده شود | به آنچه | شما میکردید | واین سخن | برخدا

هر آینه شما برانگیخته میشوید، باز برهمه اعمال شما بشما خبرداده میشوذ و این کار خدارا بسیار آسان است

يَسِيۡرٌ ۝٧ فَاٰمِنُوۡا بِاللّٰهِ وَرَسُوۡلِهٖ وَالنُّوۡرِ الَّذِيۡۤ اَنۡزَلۡنَا ؕ وَاللّٰهُ بِمَا

آسان است | پس ایمان آرید | به خدا | و به رسول او | و به نور | آنکه | ما نازل کردیم | وخدا | به آنچه

پس برخدا و به رسول او و برآن نور ایمان آرید که ما فرستادیم و خداوند از

تَعۡمَلُوۡنَ خَبِيۡرٌ ۝٨ يَوۡمَ يَجۡمَعُكُمۡ لِيَوۡمِ الۡجَمۡعِ ذٰلِكَ يَوۡمُ

شما میکنید | خبردار است | روزیکه | جمع کند شمارا | به روز قیامت | این است | روز

کارهای شما باخبر است، روزیکه او شمارا به جمع شدن (یعنی به روز قیامت) جمع کند همان روز

التَّغَابُنِ ؕ وَمَنۡ يُّؤۡمِنۡۢ بِاللّٰهِ وَيَعۡمَلۡ صَالِحًا يُّكَفِّرۡ عَنۡهُ سَيِّاٰتِهٖ

بردن وباختن | وهرکه | ایمان آرد | به خدا | وعمل کند | نیک | دور کند | از وی | بدیهای او

خساره و نقصان است، و آنانیکه به خدا ایمان آورده باشد و کارهای نیکی میکند پس خداوند گناهان

وَيُدۡخِلۡهُ جَنّٰتٍ تَجۡرِيۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَاۤ اَبَدًا ؕ

وداخل میکند اورا | درباغها | که میرود | زیرآن | جویها | همیشه | درآن | همیشه

ایشان را معاف کند، و درچنین باغها داخل کند که زیر درختان آن جویها میرود همیشه درآن باشند

ذٰلِكَ الۡفَوۡزُ الۡعَظِيۡمُ ۝٩ وَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَكَذَّبُوۡا بِاٰيٰتِنَاۤ اُولٰٓئِكَ

این است | کامیابی | بزرگ | وآنانیکه کفر کردند | وتکذیب کردند | به آیات ما | این مردم است

این کامیابی بزرگ است، و آنانیکه انکار کرده باشند و آیات مارا تکذیب نموده باشد پس آنها

اَصۡحٰبُ النَّارِ خٰلِدِيۡنَ فِيۡهَا ؕ وَبِئۡسَ الۡمَصِيۡرُ ۝١٠ مَاۤ اَصَابَ

اهل جهنم | همیشه | درآن | وبداست جای رفتن | نه میرسد

اهل جهنم هستند، که همیشه درآن میباشند و این بسیار خراب جای باز گشت است (دردنیا) هیچ مصیبت

ع ۱۵

مِنۡ مُّصِيۡبَةٍ اِلَّا بِاِذۡنِ اللّٰهِ ؕ وَمَنۡ يُّؤۡمِنۡۢ بِاللّٰهِ يَهۡدِ قَلۡبَهٗ ؕ

هیچ مصیبت | مگر | بحکم خدا | وهرکه | ایمان آرد | به خدا | اوهدایت میکند | به دل او

بدون اذن خداوند نمی آید، و کسیکه برخدا ایمان آرد او به دل اش هدایت میکند

وَاللّٰهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيۡمٌ ۝١١ وَاَطِيۡعُوا اللّٰهَ وَاَطِيۡعُوا الرَّسُوۡلَ ۚ فَاِنۡ

وخدا | به هرچیز | دانا است | وحکم قبول کنید خدارا | وحکم قبول کنید | رسول را | باز اگر

و خداوند به هر چیز خوب دانا است، و شما به سخن خدا عمل کنید، و حکم رسول را قبول کنید، پس اگر

تَوَلَّيۡتُمۡ فَاِنَّمَا عَلٰى رَسُوۡلِنَا الۡبَلٰغُ الۡمُبِيۡنُ ۝١٢ اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ

شما اعراض کنید | پس هرآینه | برپیغمبر ما | رسانیدن است | آشکارا | خدا | نیست هیچ معبود | مگر او

شما روی گردانیدید، پس تنها بذمه رسول ما رسانیدن احکام به آشکارا است بجز از خدا معبود دیگری نیست

وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ

وبر خدا | باید که توکل کنند | مؤمنان | ای مؤمنان! | هر آینه

و مردم ایمان دار تنها برخدا توکل کنند ای مؤمنان! در زنان شما

مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ ۚ وَإِنْ تَعْفُوا

از زوجات شما | وبعضی از اولاد شما | دشمنان است | شمارا | پس شما بترسید از آن | واگر شما معاف کنید

و اولاد شما برخی دشمنان شما است، پس درباره آنها بیدار باشید، و اگر معافی کنید

وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللّٰهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ

ودرگذرید | وبخشش کنید | پس هر آینه | خدا | بخشنده | رحم کننده است | هر آینه | مالهای شما

و چشم پوشی کنید، و عفو کنید، پس خداوند بخشنده مهربان است، هر آینه مالهای شما و اولاد شما

وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۚ وَاللّٰهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَاتَّقُوا اللّٰهَ

واولاد شما | امتحان است | وخدا | نزد او | اجر | بسیار بزرگ است | پس بترسید | از خدا

یک امتحان است، و نزد خداوند اجر بزرگ است پس از خدا بترسید

مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِأَنْفُسِكُمْ ۗ وَمَنْ

هر قدر که بتوانید | وبشنوید | وحکم قبول کنید | وخرچ کنید | بهتر است | درحق شما | وهر که

به هر اندازه که قدرت شما میرسد، وسخن بشنوید و حکم قبول کنید و درراه خدا خرچ کنید این برای شما بهتر و کسیکه

يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِنْ تُقْرِضُوا اللّٰهَ

نگه داشته شود | از بخل | نفس خود | پس ایشان است | کامیاب | اگر شما قرض دهید | خدارا

از بخل نفس نجات یافت، پس هم این مردم کامیاب است اگر شما خدارا قرض

قَرْضًا حَسَنًا يُضَاعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَاللّٰهُ

قرض | نیک | دوچند کند آن را | برای شما | ومعاف کند | شمارا | وخدا

نیک دادید، پس اورا شما به چند دفع زیاد میکند و خطاء شمارا معاف کند و خداوند

شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

ع ۸ / ۱۶

بسیار قدردان | بردبار است | دانا است | به پنهان | وبه آشکارا | غالب | باحکمت است

بسیار قدردان بردبار است، به آشکارا و پنهان دانا است غالب است باحکمت است.

سُورَةُ الطَّلَاقِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ | اثْنَتَا عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة الطلاق در مدینه نازل شده آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | دوازده آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ

ای نبی! | وقتیکه | طلاق دهید شما | زنان را | پس طلاق دهید ایشان را | در آغاز عدت ایشان

ای نبی! (به مسلمانها بگو!) که به زنها طلاق دادن میخواهید پس قبل از زمانه عدت بدهید

وَاَحْصُوا الْعِدَّةَ ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ رَبَّكُمْ ۚ لَا تُخْرِجُوْهُنَّ مِنْ بُيُوْتِهِنَّ

وحساب کنید | عدت | وبترسید | ازخدا | که رب شما است | بیرون مکنید ایشان را | از خانه های ایشان

و روز های عدت را شمار کنید، و از خدا رب خود را بترسید، و آنها را از خانه های خود اخراج مکنید

وَلَا يَخْرُجْنَ اِلَّآ اَنْ يَّاْتِيْنَ بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۗ وَتِلْكَ حُدُوْدُ اللّٰهِ ۗ

وباید خارج نشوند | مگر | که کنند آنها | کدام بی حیائی | آشکارا | واین | حدوداست | خدارا

و خود ایشان هم بیرون نروند مگر! که کار بی حیائی به آشکارا کند و این حدود مقرره خداوند است

وَمَنْ يَّتَعَدَّ حُدُوْدَ اللّٰهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهٗ ۗ لَا تَدْرِيْ لَعَلَّ اللّٰهَ

وهرکه | تجاوز کند | از حدود | خدا | هرآینه او ظلم کرد | برخود | تو نه میدانی | شاید که خدا

و کسیکه از حدود مقرره خداوند تجاوز کند پس او برنفس خود تجاوز کرد بتو معلوم نیست شاید که خدا

يُحْدِثُ بَعْدَ ذٰلِكَ اَمْرًا ① فَاِذَا بَلَغْنَ اَجَلَهُنَّ فَاَمْسِكُوْهُنَّ

پیدا کند | بعد از این | کدام سخن (نو) | باز وقتیکه | آنها برسند | میعاد خود را | پس نگه دارید ایشان را

بعد از این یک سخن نو پیدا کند، وقتیکه آنها به میعاد خود نزدیک شوند، پس یا طبق معاهده

بِمَعْرُوْفٍ اَوْ فَارِقُوْهُنَّ بِمَعْرُوْفٍ وَّاَشْهِدُوْا ذَوَيْ عَدْلٍ مِّنْكُمْ

به طریقه درست | یا جدا کنید ایشان را | به طریقه درست | و گواهان گیرید | دو انصاف پسند | از شما

آنها را در نکاح بگذارید، و یا طبق معاهده آنها را جدا کنید و درخود دو نفر معتبر را گواه سازید

وَاَقِيْمُوا الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ۗ ذٰلِكُمْ يُوْعَظُ بِهٖ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ

و ادا کنید | گواهی را | برای خدا | این سخنی است | که نصیحت کرده میشود به آن | آن را که | ایمان دارد

و گواهی درست خاص برای رضاء خدا بدهید براین مضمون برای آن نصیحت کرده میشود که برخدا و به روز

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ ۗ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مَخْرَجًا ②

به خدا | و به روز | آخرت | وکسیکه بترسد | از خدا | میسازد | اورا | راه نجات

آخرت ایمان می آرد، و کسیکه از خدا میترسد خداوند به اوراه نجات پیدا میکند

وَّيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۗ وَمَنْ يَّتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ

وروزی دهد اورا | از آن جای | که گمان او نباشد | وهرکه | توکل کند | برخدا

و از چنین جای برای اش روزی میدهد، که گمان او هم برآن نمی آید، و کسیکه برخدا یقین کند پس اورا

فَهُوَ حَسْبُهٗ ۗ اِنَّ اللّٰهَ بَالِغُ اَمْرِهٖ ۗ قَدْ جَعَلَ اللّٰهُ لِكُلِّ شَيْءٍ

پس خدا کافی است اورا | هرآینه خدا | پوره کننده است | حکم خود | هرآینه | مقرر کرده است | خدا | برای هرچیز

تنها خدا کافی است، خداوند به هر حال کار خود را به انجام میرساند، خداوند هر چیزی را یک اندازه

قَدْرًا ③ وَالّٰٓـِٔيْ يَئِسْنَ مِنَ الْمَحِيْضِ مِنْ نِّسَآئِكُمْ اِنِ

یک اندازه | وآن زنها | ناامید باشند | از حیض | اززنان شما | اگر

مقرر نموده است، و در زنان طلاق شده شما اگر کسی از حیض مایوس شده باشد اگر

ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلٰثَةُ اَشْهُرٍ وَّالّٰٓـِٔيْ لَمْ يَحِضْنَ ؕ

شک باشد شمارا | عدت ایشان است | سه (۳) | ماه | وآن زنها | که به آنها حیض نیامده است

و شک شما باشد' پس عدت آنها سه ماه است و هم چنین از آن زنها که تا هنوز حیض اش نیامده باشد

وَاُولَاتُ الْاَحْمَالِ اَجَلُهُنَّ اَنْ يَّضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ

وصاحبان حمل | عدت آنها این است که | که بزایند | حمل خود | وهرکه | بترسد

وعدت زنهای امیدوار این است که' اولاد اش شوند و کسیکه از خدا میترسند

اللّٰهَ يَجْعَلْ لَّهٗ مِنْ اَمْرِهٖ يُسْرًا ﴿۴﴾ ذٰلِكَ اَمْرُ اللّٰهِ اَنْزَلَهٗۤ

از خدا | او پیدا میکند | اورا | درکاراو | آسانی | این است | حکم خدا | که اونازل کردآن را

پس خداوند درهرکار آنها آسانی پیدا میکند این حکم خدا است که بشما

اِلَيْكُمْ ؕ وَمَنْ يَّتَّقِ اللّٰهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّاٰتِهٖ وَيُعْظِمْ لَهٗۤ

به طرف شما | وکسیکه بترسد | ازخدا | اودورمیکند | ازوی | بدیهای او | وزیاد میدهد | اورا

فرستاده است' و کسیکه از خدا بترسد پس خداوند از آنها گناهای اش دور کند' و اجر بزرگ به او

اَجْرًا ﴿۵﴾ اَسْكِنُوْهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِّنْ وُّجْدِكُمْ

اجر | جای بدهید این زنان را | جای که | شما میباشید | به اندازه قدرت خود

میدهد این (زنان طلاق داده شدگان) طبق حیثیت زندگی شما درآن جای به آنها سکونت دهید درجایکه شما سکونت دارید

وَلَا تُضَآرُّوْهُنَّ لِتُضَيِّقُوْا عَلَيْهِنَّ ؕ وَاِنْ كُنَّ اُولَاتِ حَمْلٍ فَاَنْفِقُوْا

وتکلیف مدهید ایشان را | تا تنگ گردانید | برایشان | واگر آنها باشند | حمل دار | پس خرچ کنید

و برای تنگ نمودن آنها به ایشان تکلیف مه دهید و اگر حمل داشته باشند' پس خرچ خوراک

عَلَيْهِنَّ حَتّٰى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ فَاِنْ اَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاٰتُوْهُنَّ

برایشان | تا آنکه | بزایند | حمل خود | باز اگر آنها شیر میدهند | برای شما | پس بدهید ایشان را

بدهید' تا اینکه حمل زاید' باز اگر آنها برای شما پرورش (این طفل) میکند پس طبق مناسب

اُجُوْرَهُنَّ ۚ وَاْتَمِرُوْا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوْفٍ ۚ وَاِنْ تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ

مزدوری آنها | ومشوره کنید | میان خود | به طریقه درست | واگر | سختی کردید شما | پس شیر میدهد

به آنها اجرت دهید' و درمیان خود طبق رواج مطابق اجرت بدهید' و اگر یکی بادیگری سختی کردید پس زن دیگری

لَهٗۤ اُخْرٰى ﴿۶﴾ لِيُنْفِقْ ذُوْ سَعَةٍ مِّنْ سَعَتِهٖ ؕ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ

اورا | زن دیگری | وخرچ کند | صاحب دارائی | موافق دارائی خود | وآنکه | تنگ کرده شد بروی

پرورش طفل کند' مالدار را طبق مالدار خود خرچ نمودن مناسب است' و از کسیکه دست اش تنگ باشد (آمدن اش

رِزْقُهٗ فَلْيُنْفِقْ مِمَّاۤ اٰتٰىهُ اللّٰهُ ؕ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا اِلَّا مَاۤ

رزق او | او خرچ کند | از آنچه | داده است اورا | خدا | تکلیف نه میدهد | خدا | به هیچ کسی | مگر | موافق آن که

کم باشد) پس مناسب است چیزیکه خداوند به او داده باشد طبق آن خرچ کند' خداوند برکسی بار زیاد نه می نهد مگر

اٰتٰىهَا ؕ سَيَجْعَلُ اللّٰهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُّسْرًا ۟ؑ وَكَاَيِّنْ مِّنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ

دادہ است اورا | زود پیدا کند | خدا | بعد از تنگی | آسانی | وبسا | قریہ ھا | نافرمانی کردند

باندازه یکه به او توفیق داده باشد، خداوند بعد از تنگی فراخی می آرد، و بسا قریه ها است که از حکم رب و پیغمبر اش

عَنْ اَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهٖ فَحَاسَبْنٰهَا حِسَابًا شَدِيْدًا ۙ وَّعَذَّبْنٰهَا

از حکم رب خود | واز حکم رسولان او | ما حساب گرفتیم از آنها | حساب | سخت | وعذاب دادیم ایشان را

اعراض نمودند، پس همراه ایشان حساب سخت کردیم و ما ایشان را

عَذَابًا نُّكْرًا ۝ فَذَاقَتْ وَبَالَ اَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ اَمْرِهَا خُسْرًا ۝

عذاب | خراب | پس چشیدند | سزای | کارخود | وبود | انجام | کار آنها | نقصان

عذاب سخت دادیم، غرض اینکه ایشان در انجام کارهای خود گیر شدند، آخر اینکه تاوان برداشتند

اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيْدًا ۙ فَاتَّقُوا اللّٰهَ يٰٓاُولِي الْاَلْبَابِ ۛ

تیار کرده است | خدا | ایشان را | عذاب | سخت | پس بترسید | از خدا | ای صاحبان عقل!

خداوند به ایشان عذاب سخت تیار کرده است پس از خدا بترسید ای مردم هوشیار!

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۛ قَدْ اَنْزَلَ اللّٰهُ اِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۝ رَّسُوْلًا يَّتْلُوْا

آنانیکه | ایمان آوردند | هر آینه نازل کرد | خدا شارا | نصیحت | یعنی یک رسول که میخواند

که ایمان آوردید، خداوند بشما نصیحت نامه فرستاده است و رسول فرستاده است که بشما

عَلَيْكُمْ اٰيٰتِ اللّٰهِ مُبَيِّنٰتٍ لِّيُخْرِجَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

برشما | آیات خدا | واضح | تا بیرون کند | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک

احکام آشکارا خداوند میخواند، که مردم مؤمن و باعمل را از تاریکی به روشنی بیرون کند

مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ؕ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا

از تاریکیها | بسوی روشنی | وهرکه | ایمان آرد | به خدا | وعمل کند نیک

و کسیکه به خدا ایمان آرد و کارهای نیکی کند

يُّدْخِلْهُ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ؕ

داخل میکند اورا | به جنتها | که میرود | از زیر آن | جویها | همیشه | در آن | همیشه

ایشان را درچنین باغها داخل میکند که زیر درختان آن جویها میرود همیشه درآن میباشد

قَدْ اَحْسَنَ اللّٰهُ لَهٗ رِزْقًا ۝ اَللّٰهُ الَّذِيْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ وَّمِنَ الْاَرْضِ

هر آینه درست داده است | اورا رزق الله | خدا | آن ذات است | که آفرید | هفت | آسمانها | وزمین (هم)

هر آینه خداوند به این شخص روزی نیک داد خداوند آن ذات است که هفت آسمانها را آفرید و مثل آن

مِثْلَهُنَّ ؕ يَتَنَزَّلُ الْاَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوْٓا اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ

مثال آن | فرودمی آید | حکم او | درمیان آنها | تا شابدانید | هر آینه خدا | برهر چیزی

زمین هم، درهمه احکام خداوند فرود می آید تا که بشما معلوم شود که خداوند به هر چیز قدرت دارد

قَدِيرٌ ۝ وَّأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۝١٢

قادر است | وهر آینه خدا | احاطه کرده است | به هر چیز | به علم

و علم خداوند هر چیزی را احاطه کرده است.

سُورَةُ التَّحْرِيمِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | اِثْنَتَا عَشْرَةَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة التحریم در مدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | دوازده آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ ۖ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ

ای نبی! | چرا حرام میکنی | آنچه حلال کرده | خدا ترا | تو میخواهی | رضامندی

ای نبی! کدام چیزی که خداوند بتو حلال گردانیده است چرا آن را حرام میکنی؟ تو رضا مندی زوجات خود را

أَزْوَاجِكَ ۚ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝١ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ ۚ

زنان خود | وخدا | بخشنده | رحم کننده است | هر آینه واجب کرد | خدا | شمارا شکستن | سوگندهای خود

میخواهی، و خداوند بخشنده، مهربان است خداوند شمارا شکستن قسمها مقرر کرده است

وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝٢ وَإِذْ أَسَرَّ النَّبِيُّ

وخدا | مالک شما است | واو | دانا | باحکمت است | وقتیکه پنهان گفت | نبی

و خداوند کارساز شما است، و دانا باحکمت است و آن وقت را یاد کن که پیغمبر به یکی از زنان

إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا ۖ فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ

به بعضی زنان خود | یک سخن | باز وقتیکه | آن زن گفت | آن سخن | وآشکارا کرد آن را | خدا

سخن پنهان گفت، باز وقتیکه او آن سخن (را به دیگری گفت) خداوند بر آن پیغمبر را

عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ ۖ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ

به نبی | نبی نشان داد | برخی از آن سخنی | وروی گردانید | از بعضی آن سخن | پس چون | نبی خبر دار او را | آن سخن

خبر کرد، پس پیغمبر یک حصهٔ آن را آشکارا کرد و دیگری را آشکارا نه کرد باز وقتیکه پیغمبر هم به آن بی بی سخن آشکارا نمود

قَالَتْ مَنْ أَنبَأَكَ هَٰذَا ۖ قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ الْخَبِيرُ ۝٣ إِن تَتُوبَا

او گفت | که خبر داد ترا | این سخن؟ | نبی فرمود خبر داد مرا | دانا | خبردار خدائی | اگر | شا هر دو توبه کنید

او برای اش گفت ترا که خبرداد؟ پیغمبر گفت که خداوند دانا مرا خبرداد ای هر دو شما

إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا ۖ وَإِن تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ

بسوی خدا | پس هر آینه کج شده است | دلهای شما | واگر | شما در یک دیگری کردید | خلاف نبی | پس هر آینه

اگر شما نزد خداوند توبه کردید، غیر از این هم دلهای شما برگشته شده است، و اگر هر دو شما خلاف رسول مدد

اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ ۖ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَٰلِكَ

هم الله است او | مددگار او | و جبریل | و نیک | مؤمنان | و فرشتگان هم | بعد از آن

یک دیگری را کردید (یادداشته باشید) که خداوند مددگار پیغمبر هست، جبریل و مؤمنان نیکان و بعد از این فرشتگان هم مددگار اوست

ظَهِيرٌ ﴿٤﴾ عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبْدِلَهُ أَزْوَاجًا

مددگار است | نزدیک است | که رب او | اگر (نبی) بشما طلاق دهد | خدا در بدل میدهد اورا | زنها

میتواند اگر پیغمبر بشما طلاق دهد پس خداوند اورا در عوض شما زنان بهتر

خَيْرًا مِنْكُنَّ مُسْلِمَاتٍ مُؤْمِنَاتٍ قَانِتَاتٍ تَائِبَاتٍ عَابِدَاتٍ سَائِحَاتٍ ثَيِّبَاتٍ

بهتر | از شما | فرمان بردار | ایمان دار | دعاء کنندگان | توبه کنندگان | عبادت گذار | روزه دار | بیوگان

دهد، مسلمانان، مؤمنات، اطاعت قبول کننده گان توبه قبول کنندگان، عبادت کنندگان روزه دار بیوه ها

وَأَبْكَارًا ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا

ودختران | ای مؤمنان! | نگهدارید | نفسهای خودرا | واهل خودرا | از آتشی که آتش انگیز آن

و دوشیزه، ای مؤمنان! خود را و اهل خود را از آن آتش نگهدارید، که هیزم آن

النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا

مردمان | وسنگها است | برآن (مقرر است) | ملائک | درشت خو | سخت | نافرمانی نه میکنند | از خدا | چیزیکه

بنی آدم، و سنگها ات، که برآن فرشتگان سخت عادت محکم مقرر است، که درهیچ کار خلاف خدا نه میکنند

أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَذِرُوا

اوحکم کند به ایشان | وآنها میکنند | از چیزیکه به آنها حکم کرده شود | ای کافران! | عذر میکنید

و آن کار میکنند که به ایشان حکم کرده شود ای کافران امروز عذر میخواهید

الْيَوْمَ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

ع ٧ ١٩

امروز | به شما بدله داده میشود | از آن چیز | که شما میکنید | ای مؤمنان!

بشما تنها جزاء اعمال شما داده میشود ای مؤمنان!

تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ

شما توبه کنید | بسوی خدا | توبه | راست | امید است که | رب شما | دور کند | از شما | گناهان شما

پیش خدا توبه راست بکنید، امید است که رب شما گناهان شمارا از شما دور کند

وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ

وداخل کند شمارا | به باغها | که میرود | از زیر آن | جویها | روزیکه | رسوا نه میکند | خدا

و شمارا درچنین باغها داخل کند که زیر آن درختها میرود روزیکه خداوند نبی

النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ

نبی خود | وآنانیکه | ایمان آوردند | باوی | نور ایشان | می شتابد | پیش روی ایشان

و دوستان مؤمن اورا رسوا نه می کند، نور ایشان پیش از آنها و به دست راست روان باشد

وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَاغْفِرْ لَنَا

وبه طرف راست ایشان | میگویند | ای رب ما! | پوره کن | مارا | نور ما | وبخشش کن مارا

و میگویند که ای رب ما! این روشنی را تا آخر پوره کنی و مارا عفو کن.

إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ

هرآینه تو | برهرچیزی | قادرهستی | ای نبی! | جهاد کنید | باکفار | ومنافقین

هر آینه تو به هر چیز قدرت کامل داری ای پیغمبرا! با کفار و منافقان جهاد کن

وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۚ وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ ٱللَّهُ

وسختی کن | برایشان | وجای ایشان | جهنم است | وبداست | بازگشت | بیان کرد خدا

و برایشان سختی کن، و جای ایشان جهنم است و آن بسیار جای خراب است۔ خداوند برای کافران

مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا ٱمْرَأَتَ نُوحٍ وَٱمْرَأَتَ لُوطٍ ۖ كَانَتَا تَحْتَ

یک مثال | ازآن مردم | که کفرکردند | اززن نوح | واززن لوط | بودندهردو | زیرکام

مثال زن نوح و زن لوط را بیان میکند هر دو ایشان از بندگان ما

عَبْدَيْنِ مِنْ عِبَادِنَا صَٰلِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا

دوبندگان | ازبندگان ما | که هردونیکان بودند | پس آن دوزن به هردوآنها خیانت کردند | پس به کارآنها نیامد

در نکاح دو بندگان نیکان بودند، مگر هر دو آنها حق آنها را ضائع نمودند، پس هر دو آن بندگان

عَنْهُمَا مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا وَقِيلَ ٱدْخُلَا ٱلنَّارَ مَعَ ٱلدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾

ازآنها | ازخدا | هیچ هم | وحکم شد | هردوشماداخل شوید | به آتش | باداخل شدگان

در مقابله خدا به کار ایشان نیامدند، و گفته شد که بادیگران درجهنم داخل شوید۔

وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا ٱمْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ

وبیان کرد | خدا | یک مثال (دوم) | برای آن مردم | که ایمان آورده بودند | اززن فرعون | وقتیکه

و خداوند برای مؤمنان مثال زن فرعون را پیش میکند وقتیکه

قَالَتْ رَبِّ ٱبْنِ لِى عِندَكَ بَيْتًا فِى ٱلْجَنَّةِ وَنَجِّنِى مِن فِرْعَوْنَ

گفت | ای رب من! | تیارکن مرا | نزدتو | یک خانه | درجنت | ونجات ده مرا | ازفرعون

او دعاء خواست که ای رب من! مرا در جنت در جزد خود یک خانه بساز، و مرا از فرعون و عمل کافران او

وَعَمَلِهِۦ وَنَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ ٱبْنَتَ عِمْرَٰنَ

وازعمل او | ونجات ده مرا | ازقوم ظالم | وازمریم دختر عمران

نگهدار، و مرا از ظالمان هم نجات بده، و دیگری مثال مریم میدهد که دختر عمران بود

ٱلَّتِىٓ أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ

آنکه | نگهداشت | نام وناموس خودرا | پس دمیدم ما | درآن | روح خود | واوتصدیق کرد

که نام و ناموس خود را نگهداشته بود پس مادرتخن او روح خود را دمیدم و او

بِكَلِمَٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِۦ وَكَانَتْ مِنَ ٱلْقَٰنِتِينَ ﴿١٢﴾

به سخنهای رب خود | وبه کتابهای او | واوبود | ازفرمانبرداران

سخن رب خود را، و کتابها را قبول نمود و او از فرمانبردار بود۔

سُوْرَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | ثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة الملک در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | سی آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

تَبٰرَكَ الَّذِيْ بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرُ ۙ﴿۱﴾

بابرکت است | آن ذات | که در دست او | حکومت است | واو | برهمه چیز | توانا است

بسیار بابرکت است آن ذات که در دست اش همه حکومت است و او به هر چیز قدرت دارد.

الَّذِيْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ؕ

آنکه | آفرید | مرگ | وزندگی را | که امتحان کند شمارا | که کدام درشما | بسیار خوب است | درعمل

(الله) آن ذات است که مرگ و زندگی را آفرید تا شمارا امتحان کند، که کیست درعمل بهتر

وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفُوْرُ ۙ﴿۲﴾ الَّذِيْ خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا ؕ مَا تَرٰى

واوست | غالب | بخشنده | آنکه | آفرید | هفت | آسمانها | طبقه طبقه | تو نه بینی

و او بسیار غالب و بسیار بخشنده است، که هفت آسمانها را طبقه به طبقه آفرید، تو در پیدایش

فِيْ خَلْقِ الرَّحْمٰنِ مِنْ تَفٰوُتٍ ؕ فَارْجِعِ الْبَصَرَ ۙ هَلْ تَرٰى

در پیدایش رحمٰن | کدام فرق | تو دوباره نظر کن | آیا | می بینی

ذات مهربان هیچ فرق نه یابی، تو باز نظر کن که کدام خلل به نظر تو می آید؟

مِنْ فُطُوْرٍ ﴿۳﴾ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا

کدام خلل | باز | نظر کن | دوبار | بازگردد | بسوی تو | چشمها | ذلیل

باز بار بار نظر کن. چشمان تو ذلیل و مانده بر گردد

وَّهُوَ حَسِيْرٌ ﴿۴﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَآءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْحَ وَجَعَلْنٰهَا

وآن مانده باشد | وهرآینه | زینت دادیم ما | آسمان | دنیا | به چراغها | وگردانیدیم ما آن را

و هر آینه ما آسمان دنیا را به چراغهای (ستاره گان) شائسته کردیم و آن را ذریعهٔ زدن شیطانها

رُجُوْمًا لِّلشَّيٰطِيْنِ وَاَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيْرِ ﴿۵﴾ وَلِلَّذِيْنَ

آله زدن | برای شیطانان | وما تیار ساختیم | ایشان را | عذاب | دوزخ | وبرای آنانیکه

گردانیدیم، و به ایشان عذاب جهنم تیار ساختیم و کسیکه از رب خود انکار میکند

كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ؕ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿۶﴾ اِذَآ اُلْقُوْا

کفر کردند | به رب خود | عذاب | جهنم است | وبداست | جای بازگشت | وقتیکه | انداخته شوند

به ایشان عذاب جهنم مقرر است، و آن بسیار خراب باز گشت است، وقتیکه ایشان

فِيْهَا سَمِعُوْا لَهَا شَهِيْقًا وَّهِيَ تَفُوْرُ ۙ﴿۷﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ الْغَيْظِ ؕ

درآن | آنها میشنوند | ازآن آوازی | وآن | جوش میزند | نزدیک است | که بترقد | ازبسیار قهر

به آتش جهنم انداخته شوند، پس کرزهار آن را میشنوند، و آن جهنم چنین جوش میزند که گویا که از بسیار قهر پاره شود

كُلَّمَآ اُلْقِيَ فِيْهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ اَلَمْ يَاْتِكُمْ نَذِيْرٌ ﴿٨﴾

هرگاه | انداخته شود | درآن | یک گروه | سوال کنند از آنها | چوکیداران آن | آیا نیامده بود بشما | بیم دهنده

وقتیکه یک گروه درآن انداخته شود پس فرشتگان محافظ از ایشان می پرسند که آیا بشما کدام بیم دهنده نیامده بود۔

قَالُوْا بَلٰى قَدْ جَآءَنَا نَذِيْرٌ ۙ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللّٰهُ

آنها گویند | آری! | آمده بود بما | بیم دهنده | پس تکذیب کردیم ما | و گفتیم | نازل نه کرده | خدا

آنها گویند چرانی! بیم دهنده آمده بود مگر ما اورا تکذیب نمودیم و گفتیم که خدا هیچ چیزی را

مِنْ شَيْءٍ ۖ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ كَبِيْرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوْا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ

هیچ چیز | نیستید شما | مگر | در گمراهی بزرگ | و گویند | اگر | ما می شنیدیم

نازل نه کرده است، و خود شما دریک گمراهی بزرگ هستید و این هم گویند اگر ما می شنیدیم

اَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِيْٓ اَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿١٠﴾ فَاعْتَرَفُوْا بِذَنْۢبِهِمْ ۚ

یا می فهمیدیم | نه میبودیم | در جهمیان | پس اقرار کنند | به گناهان خود

و یا از عقل کار می گرفتیم پس امروز درجهنم نه می بودیم غرض اینکه از جرم خود اقرار کنند

فَسُحْقًا لِّاَصْحٰبِ السَّعِيْرِ ﴿١١﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ

لعنت باشد | برای جهنمیان | هرآینه | آنانیکه | میترسند | از رب خود | بی دیدن | ایشان را

پس بر جهنمیان لعنت باشد۔ کسیکه بدون دیدن از رب خود میترسند پس ایشان را بخشش

مَّغْفِرَةٌ وَّاَجْرٌ كَبِيْرٌ ﴿١٢﴾ وَاَسِرُّوْا قَوْلَكُمْ اَوِ اجْهَرُوْا بِهٖ ۭ اِنَّهٗ عَلِيْمٌۢ

بخشش است | واجر | بزرگ | و | پنهان کنید | سخن خود را | یا شما آشکارا کنید | آن را | هرآینه او | دانا است

و اجر بزرگ است، و اگر شما سخن آشکارا کنید و یا پنهان او از اسرار دل

بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿١٣﴾ اَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ ۭ وَهُوَ اللَّطِيْفُ الْخَبِيْرُ ﴿١٤﴾ ع

به راز | سینه ها | آیا نه میداند | آن ذات که آفریدهم | واوست باریک بین | خبردار

دلها بسیار خبردار، آیا آن ذات نه میداند که او آفرید؟ و او بسیار باریکبین باخبر است۔

هُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ ذَلُوْلًا فَامْشُوْا فِيْ مَنَاكِبِهَا وَكُلُوْا

اوست آنکه | گردانید | شمارا | زمین | منقاد | پس بروید | درنواحی آن | و بخورید

خداوند آن ذات است که برای شما زمین را قابل زندگی گردانید برای اینکه شما درراه های آن رفت و آمد کنید و از رزق

مِنْ رِّزْقِهٖ ۭ وَاِلَيْهِ النُّشُوْرُ ﴿١٥﴾ ءَاَمِنْتُمْ مَّنْ فِي السَّمَآءِ

از رزق آن | وبسوی او | دوباره زنده شدن است | آیا شما بی خوف هستید؟ | از آن خدا | که درآسمان است

خدا بخورید، و به او باز زنده میشوید، آیا شما از این درامن هستید، آنکه بالا در آسمانها است

اَنْ يَّخْسِفَ بِكُمُ الْاَرْضَ فَاِذَا هِيَ تَمُوْرُ ﴿١٦﴾ اَمْ اَمِنْتُمْ مَّنْ

که فروبرد | شمارا | درزمین | بازناگهان | آن جنبش کند | آیا شما بی خوف هستید | از آن ذات

که او شمارا درزمین فرود برد، پس آن ناگهان بجنبد؟ آیا شما از این بی غم شده اید آنکه درآسمانها است

فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾

كه درآسمان است | كه بفرستد | برشما | باران سنگريزه | پس زود خواهد دانست | چگونه است | ترسانيدن من؟

كه بالاى شما سنگ باران كند پس بشما زود معلوم خواهد شد كه ترسانيدن من چگونه بود؟

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا

وهرآيينه تكذيب كردند | آنانيكه | پيش از ايشان بودند | پس چگونه شد | عذاب من | آيا نديدند آنها

و قبل از ايشان هم مردم تكذيب كرده بودند باز ببين كه بر ايشان عذاب ما چگونه بود؟ آيا ايشان بالا به

إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَافَّاتٍ وَيَقْبِضْنَ ۚ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَٰنُ ۚ

به مرغان | بالاى ايشان | كشانيده بال | وجمع كننده آن | نگه نميدارد ايشان را | مگر | خدا

پرنده گان نه مى بينند كه بالهاى خود را كشانيده و جمع كننده ايشان را بجز از خدا كسى ديگرى را نگه نه كرده اند

إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَكُمْ يَنْصُرُكُمْ

هرآيينه او | به هرچيز | بينا است | آيا كيست | آن ذات كه او | لشكر است شمارا | كه اومدد كند شمارا

او هر چيزى را مى بيند آيا بدون رحمن كيست كه لشكر شما شود

مِنْ دُونِ الرَّحْمَٰنِ ۚ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَٰذَا الَّذِي

بجز | رحمن | نيست كافران | مگر | درفريب | آيا كيست | آن ذات

و امداد كند شمارا، اين كافران بسيار درفريب هستند، آيا آن كيست كه شمارا روزى دهد

يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ ۚ بَلْ لَجُّوا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾

كه روزى دهد شمارا | اگر | اوبند كند | روزى خود | بلكه | محكم پيوستند آنها | درسركشى | ودرنفرت

اگر خداوند برشما روزى خود را بند كند؟ سخن درست اين است كه ايشان در سركشى و نفرت گير هستند

أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمْشِي سَوِيًّا

آيا آن كس | كه ميرود | افتاده | برروى خود | راه يافته تراست | يا آن كه روان باشد | برابر

آيا آن كسى كه افتاده برروى خود ميرود او برراه درست است؟ و يا آنكه برراه درست مستقيم ميرود؟

عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ

به راه مستقيم | بگو | اوست آن ذات | كه آفريد شمارا | وساخت | شمارا

تو به ايشان بگو كه خدا آن ذات است كه شمارا آفريد و گوشها

السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۖ قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ الَّذِي

گوشها | وچشمها | ودلها | اندكى | شما شكر ميكنيد | بگو | اوست | آنكه

و چشمها، و دلها به شمارا و (مگر) شما بسيار كم شكر مى كنيد به ايشان بگو كه خدا آن ذات

ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا

پراگنده ساخت شمارا | درزمين | وبسوى او | جمع كرده ميشويد | وميگويند | كى باشد | اين

است كه شمارا به زمين پراگنده كرده است و باز به او جمع ميشويد و ايشان ميگويند كه اين وعده چه وقت ميباشد

الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۲۵﴾ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ وَ

وعده | اگر شما | راستگوی هستید | بگو | هرآینه علم آن | نزد خدا است | و

این وعده، اگر شما راستگوی میباشید؟ به ایشان بگو که علم آن به خدا است و من تنها

إِنَّمَا أَنَا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۲۶﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيْٓـَٔتْ

هرآینه من | بیم دهنده ام | آشکارا | باز وقتیکه | آنها ببینند آن را | نزدیک | زشت کرده شود

بیم دهنده آشکارا هستم، باز وقتیکه ایشان قیامت را نزدیک بینند، پس روی های کافران

وُجُوْهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَقِيْلَ هٰذَا الَّذِيْ كُنْتُمْ بِهٖ تَدَّعُوْنَ ﴿۲۷﴾ قُلْ

روی های آنانیکه | کفر کردند | و گفته شود | این است | آن که | که شما (در دنیا) | میخواستید | بگو

خراب میشود، و به ایشان گفته میشود که این همان چیز است که شما میخواستید

أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِيَ اللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُّجِيْرُ

آیا دیدید شما | اگر | هلاک کند مرا | خدا | و آنها | که نزد من است | و یا بر ما رحم کند | پس کیست | که پناه دهد

تو به ایشان بگو که اگر خداوند مارا دوستان مارا هلاک کند، و یا بر ما رحم کند، پس کافران را از

الْكٰفِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيْمٍ ﴿۲۸﴾ قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اٰمَنَّا بِهٖ وَعَلَيْهِ

کافران را | از عذاب دردناک | بگو | اوست | مهربان | ایمان آوردیم ما | به او | و بروی

عذاب دردناک که نجات دهد، تو به ایشان بگو که آن خدای رحمٰن است، ما بروی ایمان آوردیم و بروی

تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُوْنَ مَنْ هُوَ فِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿۲۹﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ

ما توکل کردیم | پس زود خواهد دانست | که کیست | در گمراهی آشکارا | بگو | آیا دیدید شما

توکل کردیم، بشما زود معلوم میشود که در گمراهی آشکارا است؟ به ایشان بگو که درست بگو که بگوئید

إِنْ أَصْبَحَ مَاۤؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَّأْتِيْكُمْ بِمَآءٍ مَّعِيْنٍ ﴿۳۰﴾

اگر | گردد | آب شما | خشک | پس که | بیارد شمارا | آب | روان

اگر آب شما فرود رود و غائب شود، پس کیست که بشما آب چشمه آرد؟

سُوْرَةُ الْقَلَمِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اِثْنَتَانِ وَخَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة القلم در مکه نازل شد و آن | بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است | پنجاه و پنج آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

نٓ وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُوْنَ ﴿۱﴾ مَآ أَنْتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُوْنٍ ﴿۲﴾ وَإِنَّ

ن | قسم است به قلم | و به آنچه | مینوسند فرشتگان | نیستی تو | به فضل رب خود | دیوانه | و هرآینه

ن۔ سوگند برقلم است و برآن که (فرشتگان) می نویسند تو به فضل رب خود دیوانه نیستی۔ و ترا

لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُوْنٍ ﴿۳﴾ وَإِنَّكَ لَعَلٰى خُلُقٍ عَظِيْمٍ ﴿۴﴾

برای تو | اجر است | بی نهایت | و هرآینه تو | به خوی بزرگ هستی

چنین اجر مقرر است، که به پایان نمی رسد و تو بر درجه بلند اخلاق هستی۔

فَسَتُبۡصِرُ وَيُبۡصِرُونَ ۝٥ بِأَييِّكُمُ الۡمَفۡتُونُ ۝٦ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ

پس خواهی دید | وایشان نیز خواهند دید | که بکدام یک | دیوانگی است | هرآینه رب تو | او دانا تر است

پس هم، تو خواهی دید، و ایشان هم خواهند دید هر آینه رب تو بسیار دانا است که

بِمَنۡ ضَلَّ عَنۡ سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِالۡمُهۡتَدِينَ ۝٧ فَلَا تُطِعِ

بکیکه | گمراه شد | از راه او | واو | دانا تر است | به راه یافتگان | پس تابعداری مکن

از راه بی راه شده است، و او مردم یکه به راه درست میروند درست معلوم است، پس تو سخن دروغ

الۡمُكَذِّبِينَ ۝٨ وَدُّوا لَوۡ تُدۡهِنُ فَيُدۡهِنُونَ ۝٩ وَلَا تُطِعۡ كُلَّ

دروغ گویان را | آنها میخواهند | کاش تو نرمی کنی | آنها هم نرمی میکنند | وتابعداری مکن | از هر

گویان را قبول مکن، ایشان میخواهند که تو نرمی کنی ایشان هم نرم شوند، و سخن چنین شخص را هم

حَلَّافٍ مَّهِينٍ ۝١٠ هَمَّازٍ مَّشَّآءِۢ بِنَمِيمٍ ۝١١ مَّنَّاعٍ لِّلۡخَيۡرِ مُعۡتَدٍ

بسیار سوگند خورنده | ذلیل | عیب گوی | برنده | چغلی خور | منع کننده کار نیک | تجاوز کننده

قبول مکن، که بسیار قسم خور است، و ذلیل است عیب کننده، رفتنده، چغلی خور، از کار های نیکی منع کننده

أَثِيمٍ ۝١٢ عُتُلِّۭ بَعۡدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ ۝١٣ أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ۝١٤ إِذَا تُتۡلَىٰ

گناه گار | بدمزاج | بعد از آن | بداصل | زیرا آن هست او صاحب مال | و پسران | وقتیکه خوانده شود

از حد تجاوز کننده است، گناه کار بزرگ است، بدخصلت است علاوه از این همه بدذات است، زیرا که مالدار است و اولاد را وقتیکه

عَلَيۡهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ الۡأَوَّلِينَ ۝١٥ سَنَسِمُهُۥ عَلَى الۡخُرۡطُومِ ۝١٦

بروی | آیات ما | میگوید | که قصه ها است | از مردم سابقه | زود داغ میدهیم اورا | بر بینی

آیات ما بروی خوانده شود، میگویند که این قصه های مردم سابقه است، زود است که بنی اش داغ دهیم

إِنَّا بَلَوۡنَٰهُمۡ كَمَا بَلَوۡنَآ أَصۡحَٰبَ الۡجَنَّةِ إِذۡ أَقۡسَمُوا

هرآینه ما ازمودیم ایشان را | چنانچه | آزمودیم ما | صاحبان باغ | وقتیکه سوگند خوردند

ما امتحان ایشان را چنین کردیم، مانند مردم باغ که امتحان ایشان را کرده بودیم، که ایشان سوگند خورده بودند

لَيَصۡرِمُنَّهَا مُصۡبِحِينَ ۝١٧ وَلَا يَسۡتَثۡنُونَ ۝١٨ فَطَافَ عَلَيۡهَا

که آنها قطع میکنند میوه باغ را | در سحر وقت | و(انشاء الله) نه گفتند | پس بیامد | بر آن (باغ)

که میوه آن را صبح قطع میکنند، و ان شاء الله را هم نه گفتند پس برآن باغ از جانب رب تو

طَآئِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمۡ نَآئِمُونَ ۝١٩ فَأَصۡبَحَتۡ كَالصَّرِيمِ ۝٢٠

یک آفت آمدنی | از طرف رب تو | وایشان | خواب بودند | پس شد آن باغ | مانند فصل دروشده

یک عذاب آمده که آنها دروقت خواب بودند پس آن باغ چنین گشت مانند فصل دروشده۔

فَتَنَادَوۡا مُصۡبِحِينَ ۝٢١ أَنِ اغۡدُوا عَلَىٰ حَرۡثِكُمۡ إِن كُنتُمۡ

پس آواز دادند یکدیگر را | دروقت صبح | که بروید وقت صبح | به کشت خود | اگر | هستید شما

پس آنها دروقت صبح یکی دیگری را آواز داد که به فصل خود زودی بروید اگر میوه جمع کردن

صٰرِمِيْنَ ﴿۲۲﴾ فَانْطَلَقُوْا وَهُمْ يَتَخَافَتُوْنَ ﴿۲۳﴾ اَنْ لَّا يَدْخُلَنَّهَا

قطع کنندگان | پس رفتند | وایشان | با یکدیگر میگفتند | که هیچ وقت | داخل نشود

میخواهید، غرض اینکه همه ایشان رفتند، و آهسته آهسته سخن میگفتند که (خبردار) امروز کدام مسکین نیاید

الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مِّسْكِيْنٌ ﴿۲۴﴾ وَّغَدَوْا عَلٰى حَرْدٍ قٰدِرِيْنَ ﴿۲۵﴾ فَلَمَّا

امروز | برشما | کدام مسکین | وبامرادرفتند | به اهتمام | که قدرت داشتند | پس چون

و بر قدرت (و تدبیر) خود درحالت تکبر به تیزی دروقت صبح رسیدند پس وقتیکه این باغ تباه شده را

رَاَوْهَا قَالُوْٓا اِنَّا لَضَآلُّوْنَ ﴿۲۶﴾ بَلْ نَحْنُ مَحْرُوْمُوْنَ ﴿۲۷﴾ قَالَ

آنها دیدند | گفتند | ماراه گم کردیم | بلکه ما | بدنصیب هستیم | گفت

دیدند گفتند (شاید) راه خطا کرده باشیم بلکه اصلاً سخن این است که نصیب ما بند شده است

اَوْسَطُهُمْ اَلَمْ اَقُلْ لَّكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُوْنَ ﴿۲۸﴾ قَالُوْا سُبْحٰنَ رَبِّنَآ

متوسط درایشان | آیا من نگفته بودم شما | چرا شما تسبیح نه میگوئید | گفتند | پاک است | رب ما

درایشان یک نفر به یک اندازه خوب گفت من بشما نه گفته بودم که پاکی خدا چرا بیان نه میکنید؟ باز گفتند پاک است

اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ ﴿۲۹﴾ فَاَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلٰى بَعْضٍ يَّتَلَاوَمُوْنَ ﴿۳۰﴾

هرآینه ما بودیم | ظالمان | پس روی آورد | بعضی از آنها | بربعضی | که یکی دیگری را ملامت میکردند

رب ما هر آینه ما خطاکار هستیم، باز یکی به دیگری دیدند و الزام گفتن آغاز نمودند

قَالُوْا يٰوَيْلَنَآ اِنَّا كُنَّا طٰغِيْنَ ﴿۳۱﴾ عَسٰى رَبُّنَآ اَنْ يُّبْدِلَنَا خَيْرًا

گفتند | ای هلاکت مارا | هرآینه ما بودیم | از حد تجاوز کنان | امید است | که رب ما | بدله دهد مارا | بهتر

باز گفتند ای بدنصیبی ما! هم ما از حد تجاوز کنان هستیم امید است که رب ما برای ما بهتر از این باغ دربدله دهد

مِّنْهَآ اِنَّآ اِلٰى رَبِّنَا رٰغِبُوْنَ ﴿۳۲﴾ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ؕ وَلَعَذَابُ

از این (باغ) | هرآینه ما | بسوی رب خود | رجوع کنندگانیم | هم چنان میباشد | عذاب | وهرآینه عذاب

هر آینه ما به رب خود رجوع میکنیم، عذاب که می آید چنین می آید و عذاب آخرت بسیار

الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ ۘ لَوْ كَانُوْا يَعْلَمُوْنَ ﴿۳۳﴾ اِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ

آخرت | بزرگتر است | کاش | ایشان می فهمیدند | هرآینه | برای پرهیزگاران | نزد رب ایشان

بزرگ است، کاش! ایشان میدانستند برای پرهیزگاران نزد رب ایشان، باغهای راحت

جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿۳۴﴾ اَفَنَجْعَلُ الْمُسْلِمِيْنَ كَالْمُجْرِمِيْنَ ﴿۳۵﴾ مَا لَكُمْ

باغهای | نعمت است | آیا میگردانیم | مسلمانان را | مانند مجرمان | چیست شمارا

است، پس آیا ما قبول کنندگان با مجرمان یک برابر میکنیم؟ شمارا چه شده است؟

كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ ﴿۳۶﴾ اَمْ لَكُمْ كِتٰبٌ فِيْهِ تَدْرُسُوْنَ ﴿۳۷﴾ اِنَّ

چگونه فیصله میکنید؟ | آیا باشما | کتاب است | که درآن | شما تلاوت میکنید | که هرآینه

شما چگونه فیصله میکنید؟ آیا باشما کتاب (آسمانی) است که شما درآن احکام میخوانید؟ که درآن

لَكُمْ فِيْهِ لَمَا تَخَيَّرُوْنَ ﴿٣٨﴾ اَمْ لَكُمْ اَيْمَانٌ عَلَيْنَا بَالِغَةٌ

برای شما | در آن است | آنکه | شما پسند میکنید | آیا برای شما | وعده پخته است | بذمه ما | که رسیدنی است

به چیز های خوشی شما نوشته شده مانده است، و یا برذمه ما درباره شما قسمها خورده شده مانده است

اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ اِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُوْنَ ﴿٣٩﴾ سَلْهُمْ اَيُّهُمْ

تاروز قیامت | هرآینه | برای شما (میباشد) | آنچه | شما میکنید | پرس ازانها | که کدام ایشان

که تا قیامت باقی مانده باشد، و بشما طبق فیصلهٔ شما (نعمتها) داده شود، پرس که درایشان که

بِذٰلِكَ زَعِيْمٌ ﴿٤٠﴾ اَمْ لَهُمْ شُرَكَآءُ فَلْيَاْتُوْا بِشُرَكَآئِهِمْ اِنْ

ازاین سخن | ضامن است | آیا ایشان را | شریکان است | پس باید بیارند | شریکان خودرا | اگر

زدار آن است؟ و یا ایشان را شریکان است اگر چنین باشد پس لازم است که آنها شریکان خود را بیارند

كَانُوْا صٰدِقِيْنَ ﴿٤١﴾ يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَّيُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُوْدِ

آنها راستگویان باشند | روزیکه | آشکارا شود | از ساق | وخواسته شوند | برای سجده

اگر ایشان راستگوی باشند آن روز (قابل فراموشی نیست) که ساقها برهنه شوند و برای سجده خواسته شوند

فَلَا يَسْتَطِيْعُوْنَ ﴿٤٢﴾ خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ

پس آنها نه میتوانند | پایان افتیده باشد | چشمهای ایشان | پوشاند ایشان را | ذلت

مگر سجده کرده نه میتوانند، چشمان اش به پایان افتیده، ذلت ایشان را پوشانده باشد

وَقَدْ كَانُوْا يُدْعَوْنَ اِلَى السُّجُوْدِ وَهُمْ سٰلِمُوْنَ ﴿٤٣﴾ فَذَرْنِيْ وَمَنْ

وآنها خواسته میشدند (دردنیا) | بطرف سجده ها | وایشان | تندرست بودند | پس بگذار مرا | وکسی راکه

حال آنکه ایشان در دنیا بسوی سجده خواسته می شدند و خوب درست بودند پس بگذار مرا و تکذیب کنندگان این کلام

يُّكَذِّبُ بِهٰذَا الْحَدِيْثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٤﴾

تکذیب میکند | این | سخن | درجه بدرجه فرومی بریم ایشان را | چنین که | نه میدانند

ما به آهسته ایشان را به چنین جای پیش میکنیم که به ایشان خبر هم نیست

وَاُمْلِيْ لَهُمْ اِنَّ كَيْدِيْ مَتِيْنٌ ﴿٤٥﴾ اَمْ تَسْـَٔلُهُمْ اَجْرًا فَهُمْ

ومهلت میدهم ایشان را | تدبیر من | زبردست است | آیا | تو میخواهی ازانها | کدام اجر | پس آنها

ومن به ایشان مهلت میدهم، هرآینه تدبیر من بسیار پخته است، آیا تو از ایشان کدام مزد میخواهی که ایشان از آن

مِّنْ مَّغْرَمٍ مُّثْقَلُوْنَ ﴿٤٦﴾ اَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُوْنَ ﴿٤٧﴾

ازتاوان | گرانبارند | یا | نزدایشان | سخنهای غیب است | پس آنها | این رامی نویسند

از آدا، تاوان آن عاجز هستند؟ و یا باایشان خبر غیب است که ایشان آن را می نویسد پس

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوْتِ اِذْ نَادٰى

پس تو صبر کن | برای حکم رب خود | ومباش تو | مانند صاحب ماهی | وقتیکه اوندا کرد

تو برای حکم رب خود صابر باش! او مانند صاحب ماهی (یونس) مباش که به رب خود آواز کرد

وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾ لَوْلَآ أَن تَدَٰرَكَهُۥ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ لَنُبِذَ بِٱلْعَرَآءِ

و او از غم پر بود | اگر نبودی آن که دریافت اورا | فضل | از رب خود | انداخته میشد | به میدان بی گیاه

و درغم رفته بود، اگر نعمت رب اورا دریافت نمی کرد پس به میدان هموار میبود

وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَٱجْتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَجَعَلَهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِن

و او بد حال میبود | پس برگزید اورا | رب او | پس کرد اورا | از نیکان | و هرآینه

و برحال بد میبود، باز رب او اورا برگزید و در مردم صالحان حساب کرد و چنین است که این کافران

يَكَادُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَٰرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا۟ ٱلذِّكْرَ وَيَقُولُونَ

نزدیک است | که کافران | که بلغزانند ترا | به چشمهای تیز خود | چون | میشنوند | قرآن را | ومیگویند

ترا به نظر چشمان بلغزانند وقتیکه ایشان قرآن بشنوند

إِنَّهُۥ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٥٢﴾

هرآینه این | دیوانه است | ونیست این قرآن | مگر نصیحت | برای عالمیان

و ایشان میگویند که این دیوانه است، و حال آنکه این قرآن برای همه جهانها نصیحت است.

سُورَةُ الْحَآقَّةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ | اِثْنَتَانِ وَخَمْسُونَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة الحاقة درمکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | پنجاه و پنج آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

ٱلْحَآقَّةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْحَآقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْحَآقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ

هرآینه واقع شدنی است | چیست آن واقع شدنی | و چه چیز دانا گردانید ترا | که چیست واقع شدنی | تکذیب کرده بودند | ثمود

آن حتماً واقع شدنی است، آن واقع شدنی چیز چیست؟ ثمود و عاد

وَعَادٌۢ بِٱلْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا۟ بِٱلطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾

وعاد | به کوبنده قیامت | پس ثمود که بود | پس هلاک کرده شدند | به یک صداء

(هر دو) آن کوبنده واقعه را تکذیب نمودند، ثمود که بود آنها بریک صدا هلاک شدند

وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا۟ بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا

(وقوم) عاد که بود | پس هلاک کرده شدند | به باد | سخت | از حد تجاوز کرده | مقرر کرده بود آن را خدا

هر چه عاد بودند ایشان را بریک باد تیز هلاک کردیم که بسیار تیز بود خداوند برایشان

عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى ٱلْقَوْمَ فِيهَا

برایشان | هفت | شب | وهشت | روز | پی در پی | پس می بینی تو | آن مردم | در آن

آن باد تیز هفت (۷) شب و هشت (۸) روز پی در پی مقرر کرده بود پس تو در آن آن مردم چنین می بینی که

صَرْعَىٰ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾

مرده افتیده گان | گویا که آنها | تنه های | خرما | کاواک | پس آیا | تو می بینی | ایشان را | هیچ باقی مانده

مانند تنه های درختان چپه شده باز آیا تو درایشان کسی را باقی مانده می بینی؟

وَجَآءَ فِرۡعَوۡنُ وَمَن قَبۡلَهُۥ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتُ بِٱلۡخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوۡاْ

وآمد | فرعون | ومردم پیش از وی | وقریه های چپه شده | به گناه | پس آنها نافرمانی کردند

و فرعون و مردم پیش از وی و مردم قریه های چپه شده جرائم بزرگ بزرگ کردند پس همه آنها

رَسُولَ رَبِّهِمۡ فَأَخَذَهُمۡ أَخۡذَةٗ رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا طَغَا ٱلۡمَآءُ

رسول رب خودرا | پس خدا گرفت ایشان را | به گرفتن | سخت | هرآینه ما | وقتیکه از حد تجاوز کرد | آب

نافرمانی کردند پیغمبر را، پس خداوند همه ایشان را سخت گرفتند، وقتیکه آب از حد خود تجاوز کرد، پس شمارا

حَمَلۡنَٰكُمۡ فِي ٱلۡجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجۡعَلَهَا لَكُمۡ تَذۡكِرَةٗ وَتَعِيَهَآ أُذُنٞ

ماسوار کردیم شمارا | درکشتی روان | که کنیم آن را | برای شما | یک نصیحت | و یاد گیرد آن را | گوشهای

درکشتی سوار کردیم، که این واقعه شمارا یادگار کنیم و گوشهای یاد گیرنده

وَٰعِيَةٞ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِي ٱلصُّورِ نَفۡخَةٞ وَٰحِدَةٞ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ ٱلۡأَرۡضُ

یاددارنده | پس وقتیکه | دمیده شود | درصور | دمیدن | یک | و برداشته شود | زمین

آن را یاد گیرد، غرض اینکه وقتیکه یک دفع در صور دمیده شود، و زمین و کوه ها

وَٱلۡجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةٗ وَٰحِدَةٗ ﴿١٤﴾ فَيَوۡمَئِذٖ وَقَعَتِ ٱلۡوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾

وکوه ها | پس ریزه ریزه کرده شود | به یک دفع ریزه کردن | پس آن روز | واقع میشود | واقع شدنی

برداشته شود، پس هر دو آن ذره ذره کرده شود پس به آن روز چیز شدنی واقع میشود

وَٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَهِيَ يَوۡمَئِذٖ وَاهِيَةٞ ﴿١٦﴾ وَٱلۡمَلَكُ عَلَىٰٓ أَرۡجَآئِهَاۚ

و پاره شود | آسمان | پس آن | در آن روز | سست شده میباشد | و فرشتگان میباشد | بر کناره های آن

و پاره شود آسمان در آن روز و در آن روز بسیار ضعیف میباشد، و فرشتگان در آن روز بر کناره آن باشد

وَيَحۡمِلُ عَرۡشَ رَبِّكَ فَوۡقَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ ثَمَٰنِيَةٞ ﴿١٧﴾ يَوۡمَئِذٖ تُعۡرَضُونَ

و بردارند | عرش | رب تو | بالای خود | به آن روز | هشت (فرشتگان) | به آن روز | پیش کرده میشوید

و عرش رب تو در آن روز هشت نفر فرشتگان برسر برداشته میباشد، در آن روز که شما پیش کرده شوید

لَا تَخۡفَىٰ مِنكُمۡ خَافِيَةٞ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ

پنهان نمی باشد | از شما | کدام راز | پس به کسیکه | داده شود | عملنامه او | در دست راست او

پس هیچ سخن شما پنهان نماند، پس به کسیکه عملنامه بدست راست داده شود

فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقۡرَءُواْ كِتَٰبِيَهۡ ﴿١٩﴾ إِنِّي ظَنَنتُ أَنِّي مُلَٰقٍ حِسَابِيَهۡ ﴿٢٠﴾

او میگوید | بگیرید | و بخوانید | عملنامه من | هرآینه من | گمان میکردم | که من ملاقات کننده ام | به حساب خود

پس او میگوید که بیاید عملنامه مرا بخوانید! من براین می فهمیدم که حساب خود را می یابم

فَهُوَ فِي عِيشَةٖ رَّاضِيَةٖ ﴿٢١﴾ فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٖ ﴿٢٢﴾ قُطُوفُهَا دَانِيَةٞ ﴿٢٣﴾ كُلُواْ

پس او میباشد | در عیش | خوشی | در باغ بلند | که میوه های آن | قریب باشد | بخورید

پس او در زندگی عیش میباشد، در جنت بلند میباشد که میوه های آن نزدیک باشد بخورید

وَاشْرَبُوْا هَنِيْٓـًٔا بِمَآ اَسْلَفْتُمْ فِي الْاَيَّامِ الْخَالِيَةِ ۝۲۴ وَاَمَّا مَنْ

وبنوشید | لذت دار | در بدله آن | که پیش فرستادید | در روزها | گذشته | و آن | کسی که

بنوشید به مزه در بدله آن اعمال که در روز های گذشته کرده اید و به کسیکه عملنامه

اُوْتِيَ كِتٰبَهٗ بِشِمَالِهٖ ۙ فَيَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ لَمْ اُوْتَ كِتٰبِيَهْ ۝۲۵

داده شود | عملنامه او | در دست چپ او | او میگوید | ای کاش! | داده نمی شد | عملنامه من

بدست چپ داده شود پس او گوید کاش این عملنامه به من داده نه میشد

وَلَمْ اَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ۝۲۶ يٰلَيْتَهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ۝۲۷ مَآ اَغْنٰى عَنِّيْ

ونه میدانستم | که حساب من چیست؟ | کاش! (مرگ) | میبود | فیصله کننده من | به کار نه آمد | از من

و من خبر نمی بودم که حساب من چیست؟ ای کاش! که مرگ مرا خلاص میکرد مال من هیچ مرا فائده نمی داد

مَالِيَهْ ۝۲۸ هَلَكَ عَنِّيْ سُلْطٰنِيَهْ ۝۲۹ خُذُوْهُ فَغُلُّوْهُ ۝۳۰ ثُمَّ الْجَحِيْمَ

مال من | برباد شد | از من | حکومت من | بگیرید اورا | زنجیر اندازید اورا | باز در جهنم

درجه من هم از بین رفت (حکم کرده میشود) بگیرید اورا و به او طوق دهید، باز به جهنم داخل کنید

صَلُّوْهُ ۝۳۱ ثُمَّ فِيْ سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُوْنَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوْهُ ۝۳۲ اِنَّهٗ

داخل کنید اورا | باز | در یک زنجیر | که طول آن | هفتاد | گز است | اورا بسته کنید | هر آینه او

باز اورا درچنین زنجیر بسته کنید، که طول آن هفتاد (۷۰) متر است اوبر

كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ الْعَظِيْمِ ۝۳۳ وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ۝۳۴

بود که ایمان نداشت | به خدا | بزرگ | وترغیب نمی داد | از طعام دادن | مسکین را

رب بزرگ ایمان نمی آرد، و به مسکین رغبت طعام دادن نمی داد

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هٰهُنَا حَمِيْمٌ ۝۳۵ وَّلَا طَعَامٌ اِلَّا مِنْ غِسْلِيْنٍ ۝۳۶

پس نیست | اورا | امروز | اینجا | کدام دوست | ونه خوراک | مگر | از غساله زخمها

پس اورا امروز کدام دوست نیست، و بجز از خون وریم برای خوراک ایشان چیزی دیگری نیست۔

لَّا يَاْكُلُهٗٓ اِلَّا الْخَاطِـُٔوْنَ ۝۳۷ فَلَآ اُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُوْنَ ۝۳۸ وَمَا

نه میخورد آن را | مگر گناه گاران | پس من قسم میخورم | به آنچه | شما می بینید | و به آنچه

که بجز از گناه گاران کسی دیگری آن را نخورد و من قسم میخورم به آن چیزها که شما می بینید و آنچه

لَا تُبْصِرُوْنَ ۝۳۹ اِنَّهٗ لَقَوْلُ رَسُوْلٍ كَرِيْمٍ ۝۴۰ وَّمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ

شما نه می بینید | هر آینه این (قرآن) | سخن است | از فرشته معزز | ونیست آن | سخن | شاعر

شما نمی بینید، که این کلام آورده یک فرشته است و کلام کدام شاعر نیست

قَلِيْلًا مَّا تُؤْمِنُوْنَ ۝۴۱ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيْلًا مَّا تَذَكَّرُوْنَ ۝۴۲ تَنْزِيْلٌ

بسیار کم | شما یقین میکنید | ونه سخن | جادوگر است | بسیار کم | شما غور میکنید | نازل شده این

و بسیار کم شما ایمان می آرید و نه کلام کدام کاهن است شما بسیار کم میدانید این از رب همه

مِّنْ رَّبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۴۳﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ الْاَقَاوِيْلِ ﴿۴۴﴾ لَاَخَذْنَا

از طرف رب العالمین | واگر می بست | بر ما | بعض | سخنان را | هرآینه میگرفتیم

عالم نازل شده است و اگر این پیغمبر بر ذمه من چیزی بسته میکرد، پس ما از وی

مِنْهُ بِالْيَمِيْنِ ﴿۴۵﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِيْنَ ﴿۴۶﴾ فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ اَحَدٍ

ازاو | دست راست | باز | می بریدیم | از وی | رگ دل | پس نمی بود از شما | هیچکسی

دست راست میگرفتیم، باز از وی رگ دل قطع میکردیم، باز درشما هیچ کسی اورا باز دارنده نمی بود

عَنْهُ حٰجِزِيْنَ ﴿۴۷﴾ وَاِنَّهٗ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿۴۸﴾ وَاِنَّا لَنَعْلَمُ

ازاو | بازدارنده | وهرآینه این | یک نصیحت است | برای پرهیزگاران | وهرآینه ما | میدانیم

و این قرآن برای پرهیزگاران نصیحت است و ما خوب میدانیم که درشما

اَنَّ مِنْكُمْ مُّكَذِّبِيْنَ ﴿۴۹﴾ وَاِنَّهٗ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿۵۰﴾ وَاِنَّهٗ

که بعضی ازشما | تکذیب کنندگان است | وهرآینه این | ارمان است | برکافران | وهرآینه این

تکذیب کنندگان است، و این قرآن درباره کافران سبب پشیمانی است، و این قرآن

لَحَقُّ الْيَقِيْنِ ﴿۵۱﴾ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيْمِ ﴿۵۲﴾

برحق است | به طوریقین | پس پاکی یادکن | نام رب خود | که بزرگ است

بالکل یک چیز یقینی است (پس ای پیغمبر! تو) بنام رب خود تسبیح بیان کن که بزرگ است.

سُوْرَةُ الْمَعَارِجِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اَرْبَعٌ وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة المعارج درمکه نازل شد و آن | آغاز بنام خداکه مهربان بزرگ بارحم است | چهل و چهار آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

سَاَلَ سَآئِلٌ بِعَذَابٍ وَّاقِعٍ ﴿۱﴾ لِّلْكٰفِرِيْنَ لَيْسَ لَهٗ

درخواست کرد | یک خواهنده | آن عذاب | که واقع شدنی است | به کافران | نیست | اورا

یک سوال کننده درباره وقوع آن عذاب پرسید که برکافران واقع میشد و از آن کسی دفع

دَافِعٌ ﴿۲﴾ مِّنَ اللّٰهِ ذِي الْمَعَارِجِ ﴿۳﴾ تَعْرُجُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَالرُّوْحُ اِلَيْهِ

کسی دفع کننده | ازطرف خدا | که صاحب مرتبه هااست | بالامیروند | فرشتگان | وروح | بسوی او

کننده نیست، از طرف خداوند میباشد، که مالک درجات بزرگ است، فرشتگان و روح بالا میرود به چنین روز که

فِيْ يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهٗ خَمْسِيْنَ اَلْفَ سَنَةٍ ﴿۴﴾ فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيْلًا ﴿۵﴾

درآن روز | که هست مقدار آن | پنجاه | هزار | سال | پس صبرکن | صبر | درست

اندازه آن پنجاه هزار سال میباشد، پس تو صبر کن و درست صبر کن.

اِنَّهُمْ يَرَوْنَهٗ بَعِيْدًا ﴿۶﴾ وَّنَرٰىهُ قَرِيْبًا ﴿۷﴾ يَوْمَ تَكُوْنُ السَّمَآءُ

هرآینه آنها | می بینند آن را | دور | ومامی بینیم آن را | نزدیک | روزیکه | باشد | آسمان

به ایشان آن روز دور آشکارا میشود و بما نزدیک آشکارا میشود در آن روز آسمان مانند مس گداخته شده

كَالْمُهْلِ ۝٨ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ۝٩ وَلَا يَسْـَٔلُ حَمِيمٌ

مانند مس گداخته | وگردد | کوه ها | مانند پشم رنگ دار | ونپرسد | هیچ دوست

و کوه ها مانند پشم رنگ شده میباشد و دست پرسان دوست را نه میکند

حَمِيمًا ۝١٠ يُبَصَّرُونَهُمْ ۚ يَوَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ

از دوست دیگری | ایشان می بینند به آنها | میخواهد | مجرم | که کاش! | در بدله دهد | از عذاب

بااینکه روی به روی به ایشان نشانه میشود مجرم درآن روز امید میدار که بکدام طریقه از عذاب آن روز برای نجات

يَوْمِئِذٍ بِبَنِيهِ ۝١١ وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ۝١٢ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُـْٔوِيهِ ۝١٣

آن روز | پسران خود | وزن خود | وبرادر خود | وقبیله خود | آنکه | پناه میداد اورا

در بدله پسران خود را فدیه کند، و زن خود را، و برادران خود هم و خاندان خود درآنکه او درآن

وَمَن فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ۝١٤ كَلَّا ۖ إِنَّهَا لَظَىٰ ۝١٥ نَزَّاعَةً

وآنکه | درزمین است | همه | باز | نجات دهد اورا | هیچ وقت نی | آن یک آتش است | کشنده است

سکونت میکرد، و همه باشندگان زمین باز خود را نگه دارد آن چنین شعله است که پوست را

لِّلشَّوَىٰ ۝١٦ تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ۝١٧ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ۝١٨

پوستهارا | میخواند | آنکه | پشت کرده باشد | وروی گردانیده باشد | وجمع کرد مال | پس محفوظ کرد

بیرون میکند، و میخواند آن کسی را پشت کرده باشد و روی میگردانید، و مال را جمع کرد، آن را محفوظ کرد

إِنَّ الْإِنسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ۝١٩ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ۝٢٠ وَإِذَا

هرآینه انسان | پیداشده | بی خبر | وقتیکه | برسد به او | تکلیف | فریاد میکند | وقتیکه

هر آینه انسان بی صبر پیدا شده است، وقتیکه به او تکلیف برسد، فریاد میکند، و وقتیکه به وی

مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ۝٢١ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ۝٢٢ الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ

برسد اورا | خیر | بخل میکند | مگر | نمازگذاران | آنانیکه ایشان | برنماز های خود

دولت پیدا شود، بخل میکند، بجز از آن نماز خوانان، که نماز های خود را همیشه آداء میکند

دَائِمُونَ ۝٢٣ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ۝٢٤ لِّلسَّائِلِ

قائم میباشند | وآنانیکه | در مالهای ایشان | حق | مقرر است | برای سوال کننده

و آنکه در مالهای ایشان حق مقرر است برای سوال کنان

وَالْمَحْرُومِ ۝٢٥ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ۝٢٦ وَالَّذِينَ هُم

وبی نوا | وآنانیکه | تصدیق میکنند | به روز جزاء | وآنانیکه ایشان

و محتاجان، و آنانیکه به روز بدله یقین دارند و آنانیکه از عذاب رب خود

مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ۝٢٧ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ۝٢٨

از عذاب | رب خود | میترسند | هرآینه | عذاب رب ایشان | بی خطر نیست

خوف دارند، حقیقت این است که عذاب رب آنها بسیار خطرناک است

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ

وآنانیکه | ایشان | به اندامهای شرمگاه خود | حفاظت کننده گان است | مگر | همراه زنان خود | یا آنکه مالک است

و آنانیکه اندام شرمگاه خود را حفاظت میکنند مگر که از زنان و کنیز خود نه میکند

أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَٰلِكَ

دستهای راست ایشان (کنیز) | پس به ایشان | ملامتی نیست | پس کسیکه | میخواهد | بجز از این

پس براین بالای ایشان ملامت نیست، پس کسیکه بجز از این خواهش کند

فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٣١﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٣٢﴾

پس این گروه | ایشان است تجاوز کنندگان | وآنانیکه | ایشان برای امانات خود | واز وعده خود | رعایت کنندگانند

پس چنین مردم از حد تجاوز کنان است، و آنانیکه امانتهای خود را و وعده های خود را رعایت میکنند

وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿٣٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ

وآنانیکه ایشان | به گواهی خود | قائم میباشند | وآنانیکه ایشان | به نمازهای خود

و بر گواهی خود محکم ایستاده هستند، و آنانیکه از نماز های خود حفاظت میکنند

يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾ فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا

حفاظت میکنند | این گروه | در باغها میباشند | به عزت میباشند | پس چه شد | بر کافران

ایشان در جنتها به عزت میدارایند، براین کافران چه شده است

قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿٣٦﴾ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٧﴾ أَيَطْمَعُ

که به طرف تو | شتابانند | از جانب راست | واز طرف چپ | گروه گروه شده گان | آیا طمع دارد

که بسوی تو می شتابند، از طرف راست و چپ گروه گروه آیا درایشان هر کسی

كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ

هرنفر | از ایشان | که داخل کرده شود | در باغ نعمت | هیچ وقت | هر آئینه ما | آفریدیم ایشان را

امید دارد، که اورا درباغ نعمت داخل کنند؟ نی! هیچ وقت نی! ما ایشان را از آن چیز

مِمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾ فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا

از آنچه | ایشان بر آن میدانند | پس من سوگند میخورم | به رب | مشارق | ومغارب | هر آئینه ما

آفریدیم، که همه ایشان از آن خبر دارند پس قسم من است به رب مشارق و مغارب که ما این

لَقَادِرُونَ ﴿٤٠﴾ عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤١﴾

قادر هستیم | براینکه ما بدل کنیم (مخلوق) | بهتر | از ایشان | ونیستیم | ما | عاجزه

قدرت دارم، که بجای ایشان ما دیگران را بیارم و ما عاجز نیستیم

فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي

پس بگذار ایشان را | تا فرو روند | وبازی کنند | تا آنکه | ملاقات کنند | باآن روز ایشان | از آنکه

پس تو ایشان را بگذار که در بازی خود مشغول باشند تا آنکه به ایشان آن روز بیاید از آنکه به آنها

يُوْعَدُوْنَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يَخْرُجُوْنَ مِنَ الْاَجْدَاثِ سِرَاعًا كَاَنَّهُمْ

که باایشان وعده کرده میشود | روزیکه | برآیند | از قبور | شتابان | گویاایشان

وعده شده است، روزیکه از قبو خود بشتاب برآیند چنین که گویا آنها

اِلٰى نُصُبٍ يُّوْفِضُوْنَ ﴿٤٣﴾ خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ

بسوی نشانه های | می روند | پایان افتیده | چشمهای ایشان | بپوشد ایشان را | ذلت

بسوی نشانه میدوند، درآن روز چشمهای ایشان پایان رفته باشد، و ذلت برایشان میباشد

ذٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِىْ كَانُوْا يُوْعَدُوْنَ ﴿٤٤﴾

این همان روزی است | از آنکه | باایشان وعده کرده میشود

این همان روزی است که باایشان وعده میشد.

سُوْرَةُ نُوْحٍ مَكِّيَّةٌ وَّهِىَ ثَمَانٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورهٔ نوح در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | بست و هشت آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اِنَّآ اَرْسَلْنَا نُوْحًا اِلٰى قَوْمِهٖٓ اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاْتِيَهُمْ

هرآینه ما فرستاده بودیم | نوح | بسوی قوم او | که بترسان | قوم خودرا | پیش از آن | که بیاید به ایشان

ما حضرت نوح علیه السلام را بسوی قوم خود فرستادیم، که تو قوم خود را بترسان قبل از آنکه برایشان عذاب

عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١﴾ قَالَ يٰقَوْمِ اِنِّىْ لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿٢﴾

عذاب | دردناک | اوگفت | ای قوم من! | هرآینه من | برای شما | بیم دهنده ام | آشکارا

بیاید، او برای ایشان گفت که ای قوم ما! من برای شما بیم دهنده آشکارا هستم

اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوْهُ وَاَطِيْعُوْنِ ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ

که عبادت کنید | خدارا | وبترسید ازاو | وقبول کنید حکم مرا | ببخشد | شمارا | گناهان شما

که بندگی خدا کنید، و از وی بترسید، و سخن من را قبول کنید او گناهان شمارا معاف کند

وَيُؤَخِّرْكُمْ اِلٰٓى اَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ اِنَّ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُ

ومهلت دهد شمارا | تاوقت معین | هرآینه وقت مقرر | خدا | چون | بیاید | پس کرده نه میشود

و تا وقت معین بشما مهلت دهد، هر آینه وقت مقرره خدا که بیاید پس به هیچ پس کرده نه میشود

لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ اِنِّىْ دَعَوْتُ قَوْمِىْ لَيْلًا

کاش! | شما میدانید | اوگفت ای رب من! | دعوت کردم من | قوم خودرا | شب

ای کاش! که شما می فهمیدید (نوح) گفت ای رب من! من قوم خود را شب و روز دعوت کردم

وَّنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَآءِىْٓ اِلَّا فِرَارًا ﴿٦﴾ وَاِنِّىْ كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ

وروز | پس زیادنکرد ایشان را | دعوت من | مگر | فرار | وهرآینه من هر بار که | دعوت کردیم ایشان را

مگر دعوت من ایشان را (از دین) فرار زیاد کرد و من که هر وقت ایشان را دعوت کردم

لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوْٓا اَصَابِعَهُمْ فِيْٓ اٰذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا

تا بخشش کنی ایشان را | ذرآوردند | انگشتان خودرا | درگوشهای خود | وجمع کردند

تا بخشش کنی ایشان را، پس ایشان انگشتان خود را در گوشهای خود در آوردند و لباسها را

ثِيَابَهُمْ وَاَصَرُّوْا وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ۝٧ ثُمَّ اِنِّيْ دَعَوْتُهُمْ

لباس خود | وضد کردند | وغرور کردند | بسیار بزرگ | بازهرآینه من | خواستم ایشان را

از خود پیچیدند و بر (سخن خود) محکم شدند و خود را بزرگ شمردند، باز ما ایشان را به آواز بلند

جِهَارًا ۝٨ ثُمَّ اِنِّيْٓ اَعْلَنْتُ لَهُمْ وَاَسْرَرْتُ لَهُمْ اِسْرَارًا ۝٩ فَقُلْتُ

به آواز بلند | بازهرآینه من | آشکارا گفتم | ایشان را | وپنهان گفتم | ایشان را | به پنهان | پس من گفتم

دعوت کردم، باز ایشان را به آشکارا هم فهمانیدم و به پنهان هم فهمانیدم و به ایشان گفتم که

اسْتَغْفِرُوْا رَبَّكُمْ اِنَّهٗ كَانَ غَفَّارًا ۝١٠ يُّرْسِلِ السَّمَآءَ عَلَيْكُمْ

بخشش بخواهید | رب خودرا | هرآینه او | هست بخشنده | تابفرستد | ازآسمان | برشما

از خدا معافی بخواهید، او بسیار زیاد بخشنده است او بر شما از آسمان باران های زیاد بفرستد

مِّدْرَارًا ۝١١ وَّيُمْدِدْكُمْ بِاَمْوَالٍ وَّبَنِيْنَ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ جَنّٰتٍ

پی در پی باران | ومدد کند شمارا | به مالها | وبه پسران | وتیار کند | برای شما | باغها

و در صورت اموال و اولاد امداد میکند شمارا و برای شما باغها سازد

وَّيَجْعَلْ لَّكُمْ اَنْهٰرًا ۝١٢ مَا لَكُمْ لَا تَرْجُوْنَ لِلّٰهِ وَقَارًا ۝١٣ وَقَدْ

وتیار کند | برای شما | نهرها | چیست به شما | که شما یقین نه میکنید | ازخدا | به بزرگی | وحال آنکه

و برای شما نهرها جاری کند، برشما چه شده است که بر بزرگی خداوند یقین ندارید، و حال آنکه او

خَلَقَكُمْ اَطْوَارًا ۝١٤ اَلَمْ تَرَوْا كَيْفَ خَلَقَ اللّٰهُ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ

آفرید شمارا | به چندشان | آیا ندیدید شما | چگونه | آفرید | خدا | هفت | آسمانها

شمارا به چند شان پیدا کرده است، آیا شما نمی بینید که خداوند چگونه هفت آسمانها را طبقه بر طبقه

طِبَاقًا ۝١٥ وَّجَعَلَ الْقَمَرَ فِيْهِنَّ نُوْرًا وَّجَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا ۝١٦

طبقه برطبقه | واوساخت | ماه | درآن | روشن | وساخت | آفتاب | چراغ

آفریده است، و ماه درآن روشنی، و آفتاب چراغ گردانیده است

وَاللّٰهُ اَنْۢبَتَكُمْ مِّنَ الْاَرْضِ نَبَاتًا ۝١٧ ثُمَّ يُعِيْدُكُمْ فِيْهَا وَيُخْرِجُكُمْ

وخدا | رویانید شمارا | اززمین | به رویانیدن | بازاعاده میکند شمارا | درآن | وبیرون می آرد شمارا

و خداوند شمارا از زمین به یک انداز خاص آفرید و رویانید باز به او بازگشت شما است، و باز شمارا از آن بیرون

اِخْرَاجًا ۝١٨ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ بِسَاطًا ۝١٩ لِّتَسْلُكُوْا مِنْهَا

به بیرون آوردنی | وخدا | ساخت | شمارا | زمین | یک فرش | تابروید | ازآن

بیرون می آرد، و خداوند شمارا زمین فرش ساخته است که شما برراه های وسیع آن

سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوْحٌ رَّبِّ اِنَّهُمْ عَصَوْنِيْ وَاتَّبَعُوْا

درردهای | کشاده | گفت نوح | ای رب من! | هرآینه ایشان | نافرمانی کردند مرا | وپیروی کردند

بروید، حضرت نوح فرمود ای رب ما! هر آینه ایشان نافرمانی کردند مرا، و برراه آن کسی رفتند که

مَنْ لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهٗ وَوَلَدُهٗۤ اِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكَرُوْا مَكْرًا

ازآنکه | زیادنکرد اورا | مال او | واولاد او | مگر نقصان | وایشان مکر کردند | مکر

که مال و اولاد به آنها تنها خساره داده است، و ایشان فریبهای بزرگ کردند

كُبَّارًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوْا لَا تَذَرُنَّ اٰلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَّلَا سُوَاعًا ۙ

زیاد | وآنها گفتند | ترک مکنید | معبودان خودرا | ومگذارید | وددونه | سواع

و ایشان یکی بادیگری گفتند، که معبودان خود را هیچ مگذارید، و مگذارید ود و سواع

وَّلَا يَغُوْثَ وَيَعُوْقَ وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ اَضَلُّوْا كَثِيْرًا ۚ وَلَا تَزِدِ

ونه یغوث | ویعوق | ونسر | وهرآینه ایشان گمراه کردند | بسیار مردم | و | وتو زیادمکن

و نه یغوث، و یعوق، و نسر، و ایشان باخود مردم بسیاری را گمراه کردند، و تو گمراهی ایشان را دیگر هم

الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا ضَلٰلًا ﴿٢٤﴾ مِمَّا خَطِيْٓـٰٔتِهِمْ اُغْرِقُوْا فَاُدْخِلُوْا نَارًا ۙ

مردم ظالم را | مگر | گمراهی | بسبب جرمهای ایشان | غرق کرده شدند | بازداخل کرده شدند | درآتش

زیاد کن، به سبب گمراهی خود غرق شدند، و به آتش رسیدند

فَلَمْ يَجِدُوْا لَهُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوْحٌ رَّبِّ

پس آنها نه یافتند | خودرا | بجز از خدا | کدام مددگار | وگفت | نوح | ای رب من!

پس در مقابله خدا هیچ کسی را مددگار نیافتند و نوح این هم گفت که ای رب من!

لَا تَذَرْ عَلَى الْاَرْضِ مِنَ الْكٰفِرِيْنَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ اِنَّكَ اِنْ تَذَرْهُمْ

مگذار | برزمین | از کافران | کدام سکونت کننده | هرآینه تو | اگر بگذاری ایشان را

برروی زمین از کافران یک سکونت کننده را هم مگذار اگر ایشان را بگذاری میباشند که

يُضِلُّوْا عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوْٓا اِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَبِّ

بی راه کند | بندگان خودرا | ونزایند | مگر | بدکار | ناشکر | ای رب من!

بندگان ترا گمراه کنند، و آنکه میزایند آن هم بدعمل و اولاد کافر میباشند ای رب من!

اغْفِرْ لِيْ وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِيَ مُؤْمِنًا

بخشش مرا | ووالدین من | وآنکه | که داخل شد | درخانه من | مؤمن

بخشش کن مرا، و عفو کن والدین مرا، و کسیکه درخانه من به حیث مؤمن درآید

وَّلِلْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ؕ وَلَا تَزِدِ الظّٰلِمِيْنَ اِلَّا تَبَارًا ﴿٢٨﴾

ومردان مؤمن | وزنان مؤمن | وزیادمکن | برای ظالمان | مگر بربادی

و همه مؤمنان و زنان مؤمن را عفو کن، و به این کافران تباهی زیاد کن۔

سُوْرَةُ الْجِنِّ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ ثَمَانٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سوره جن در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | بست و هشت آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

قُلْ اُوْحِیَ اِلَیَّ اَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوْٓا اِنَّا سَمِعْنَا

بگو | وحی فرستاده شد | بطرف من | که شنید | یک گروه | از جنات | آنها گفتند | هرآینه ما شنیدیم

(ای رسول) بگو! به من وحی فرستاده شده است که یک گروه جنات قرآن را شنید، و گفتند که ما عجیبه

قُرْاٰنًا عَجَبًا ﴿۱﴾ يَّهْدِيْٓ اِلَى الرُّشْدِ فَاٰمَنَّا بِهٖ ۭ وَلَنْ نُّشْرِكَ

قرآن | عجیبه | که هدایت میکند | بسوی راه درست | پس ایمان آوردیم ما | به آن | و هیچ وقت ما شریک مقرر نه میکنیم

قرآن و شنیدیم، که بسوی راه درست، هدایت میکند پس ما برآن ایمان آوردیم، و ما باربّ خود هیچ شریک

بِرَبِّنَآ اَحَدًا ﴿۲﴾ وَّاَنَّهٗ تَعٰلٰى جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً

به رب خود | هیچکسی | واینکه بلنداست | شان | رب ما | نه گرفته است او | زن

نمی آریم، و اینکه شان رب ما بسیار بلند است او نه زن گرفته است

وَّلَا وَلَدًا ﴿۳﴾ وَّاَنَّهٗ كَانَ يَقُوْلُ سَفِيْهُنَا عَلَى اللّٰهِ شَطَطًا ﴿۴﴾

ونه اولاد | واینکه | میگفت | بی وقوفهای ما | برخدا | دروغ

و نه اولاد دارد، و اینکه بی وقوفهای ما درشان خداوند سخنهای از حد گذشته میگفتند

وَّاَنَّا ظَنَنَّآ اَنْ لَّنْ تَقُوْلَ الْاِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللّٰهِ كَذِبًا ﴿۵﴾ وَّاَنَّهٗ

وما گمان کرده بودیم | که هیچ وقت نه گوید | انسانان | وجنات | برخدا | دروغ | واینکه

و این گمان ما بود که انسانان و جنات درباره خداوند هیچ دروغ بسته نمی کند

كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْاِنْسِ يَعُوْذُوْنَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوْهُمْ

بودند بعضی مردم | از بنی آدم | که پناه میخواستند | به مردان | از جنات | پس آنها زیاد کرده بودند ایشان

و اینکه در بنی آدم ها بسیار مردم چنین هم گذشته است که آنها از بعضی مردان بذریعهٔ جنات پناهی میخواستند، پس غرور آنهارا

رَهَقًا ﴿۶﴾ وَّاَنَّهُمْ ظَنُّوْا كَمَا ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَّبْعَثَ

سرکشی | واینکه ایشان هم | گمان کردند | چنانچه | شما گمان میکنید | که | هیچ وقت زنده نکند

دیگر هم افزود، و گمان ایشان هم این بود که مثل که شما گمان ها میکنید، که خداوند هیچ کسی را باز زنده نکند

اللّٰهُ اَحَدًا ﴿۷﴾ وَّاَنَّا لَمَسْنَا السَّمَآءَ فَوَجَدْنٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيْدًا

خدا | هیچ کسی | واینکه ما | دست بردیم | آسمان را | پس یافتیم آن را | پرشده | بپاسبانان سخت

و اینکه ما تلاشی آسمان را گرفتیم، پس آن را از حراست سخت و شعله یافتیم

وَّشُهُبًا ﴿۸﴾ وَّاَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۭ فَمَنْ يَّسْتَمِعِ

وشعله | واینکه ما | می نشستیم | از آن | به جای ها | برای شنیدن | پس کسیکه | می شنود

و اینکه ما می نشستیم در بعضی جا های آسمان برای شنیدن سخنها، پس اکنون که کسی

اَلْاٰنَ يَجِدْ لَهٗ شِهَابًا رَّصَدًا ۝٩ وَّاَنَّا لَا نَدْرِيْٓ اَشَرٌّ اُرِيْدَ

اکنون | یابد خودرا | شعله | تیار کرده شده | واینکه | مانمی فهمیم | آیا از کدام بدی | اراده شده است

شنیدن بخواهد، پس یک شعله تیار خواهد یابد و ما نمی دانیم که به مردم زمین

بِمَنْ فِي الْاَرْضِ اَمْ اَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝١٠ وَّاَنَّا مِنَّا

به آنکه | درزمین است | یا اراده کرده است | به آنها | رب ایشان | از هدایت | واینکه از ما

اراده ضرر رسانیدن مراد است، و یا رب ایشان به آنها هدایت کردن میخواهد، و اینکه درما

الصّٰلِحُوْنَ وَمِنَّا دُوْنَ ذٰلِكَ ؕ كُنَّا طَرَآئِقَ قِدَدًا ۝١١ وَّاَنَّا

(بعضی) مردم نیک است | وازما | علاوه ازاین است | بودیم ما | به طریقه های مختلف | واینکه ما

مردم نیک هم هستند، و مردم قسم دیگری هم (غرض اینکه) ما برراه های مختلف روان بودیم و ما براین فهمیده ایم

ظَنَنَّآ اَنْ لَّنْ نُّعْجِزَ اللّٰهَ فِي الْاَرْضِ وَلَنْ نُّعْجِزَهٗ هَرَبًا ۝١٢

گمان کردیم | که هیچ وقت ما عاجز نکنیم | خدارا | درزمین | وما هیچ وقت عاجز نکنیم اورا | به فرار

که ما در روی زمین درهیچ جای خدارا عاجز کننده نیستیم و نه به فرار نجات می یابیم

وَّاَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدٰٓى اٰمَنَّا بِهٖ ؕ فَمَنْ يُّؤْمِنْ بِرَبِّهٖ

وهرآینه | وقتیکه | ماشنیدیم | هدایت | ماایمان آوردیم | به او | پس کسیکه | ایمان آرد | به رب خود

و اینکه ما سخن هدایت را شنیدیم، ایمان برآن می آریم پس کسیکه به رب خود ایمان آرد

فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَّلَا رَهَقًا ۝١٣ وَّاَنَّا مِنَّا الْمُسْلِمُوْنَ وَمِنَّا

پس او نمی ترسد | از نقصان | ونه از ظلم | وهرآینه بعضی از ما | فرمانبردار هستند | وبعضی از ما

پس باوی خوف نقصان نمی باشد و نه از تجاوز، در ما بعضی مسلمانها است، و برضی بی راه هستند

الْقٰسِطُوْنَ ؕ فَمَنْ اَسْلَمَ فَاُولٰٓئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ۝١٤ وَاَمَّا

ظالم هستند | پس کسیکه | فرمانبردار شد | پس چنین مردم | یافتند | راه مستقیم | وآنکه

پس کسیکه اسلام قبول نمود، پس آنها راه درست را یافتند و کسیکه از اسلام بی راه شد

الْقٰسِطُوْنَ فَكَانُوْا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۝١٥ وَّاَنْ لَّوِ اسْتَقَامُوْا عَلَى الطَّرِيْقَةِ

ظالم هستند | پس باشند آنها | برای جهنم | هیزم | واینکه | اگر | آنها قائم باشند | به راه مستقیم

پس آنها هیزم جهنم شدند، و اگر آنها به راه مستقیم باقی میبودند

لَاَسْقَيْنٰهُمْ مَّآءً غَدَقًا ۝١٦ لِّنَفْتِنَهُمْ فِيْهِ ؕ وَمَنْ يُّعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ

مینوشانیدیم ایشان را | آب بسیار | که امتحان کنیم ایشان را | درآن | وکسیکه اعراض کند | از ذکر

پس ایشان را برآب بسیار سیراب میکردیم که امتحان آنها کنیم، و کسیکه از ذکر خداوند اعراض کند

رَبِّهٖ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ۝١٧ وَّاَنَّ الْمَسٰجِدَ لِلّٰهِ فَلَا تَدْعُوْا

رب خود وی اورا داخل کند | درعذاب | سخت | واینکه | مساجد | خدارا است | پس مخواهید شما

پس خداوند ایشان را درعذاب سخت داخل میکنند و اینکه مساجد تنها برای عبادت خداوند است پس باخدا

مَعَ اللّٰهِ اَحَدًا ﴿١٨﴾ وَّ اَنَّهٗ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللّٰهِ يَدْعُوْهُ كَادُوْا

باالله | هیچکسی | واینکه | وقتیکه | ایستاد | بنده خدا | که او بخواهد | نزدیک بود

هیچ کسی را میخوانید، و اینکه بنده (خاص) او برای عبادت وی ایستاده میشود پس این

يَكُوْنُوْنَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ اِنَّمَآ اَدْعُوْا رَبِّيْ وَلَآ اُشْرِكُ بِهٖٓ

که این (جنات) شوند | بروی | چسپیده | بگو | هرآینه من میخواهم رب خودرا | وشریک نمی سازم به وی

(جنات) بروی می چسپند، تو بگو که من تنها عبادت رب خود را میکنم، و باوی هیچ کسی را شریک نمی آرم

اَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ اِنِّيْ لَآ اَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَّلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾

هیچ را | بگو | هرآینه من | اختیارندارم | برای شما | ضرر | ونه نفع

تو بگو من دربارهٔ شما اختیار ضرر ندارم و نه از هدایت

قُلْ اِنِّيْ لَنْ يُّجِيْرَنِيْ مِنَ اللّٰهِ اَحَدٌ ۙ وَّلَنْ اَجِدَ مِنْ دُوْنِهٖ

بگوهرآینه من | نجات ندهد مرا | ازعقوبت خدا | هیچ کسی | وهرگز نیابم | بجزازوی

تو بگو که مرا از خدا هیچ کسی پناه دهنده نه میتواند و نه بجز از وی کسی را

مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ اِلَّا بَلٰغًا مِّنَ اللّٰهِ وَرِسٰلٰتِهٖ ؕ وَمَنْ يَّعْصِ اللّٰهَ

جای پناه | مگر تبلیغ حکم | ازطرف خدا | وپیغامهای او | وکسیکه | نافرمانی کند | خدارا

پشت پناه یافته میتوانم، البته کار من رسانیدن احکام و پیغامهای خداوند است، و کسیکه از خدا و از رسول اش

وَرَسُوْلَهٗ فَاِنَّ لَهٗ نَارَ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتّٰٓى

ورسول اورا | هرآینه اوراست | آتش جهنم | همیشه میباشد | درآن | همیشه | تاآنکه

نافرمان شود، پس برای او آتش جهنم مقرر است که همیشه درآن میباشد تاآنکه

اِذَا رَاَوْا مَا يُوْعَدُوْنَ فَسَيَعْلَمُوْنَ مَنْ اَضْعَفُ

وقتیکه | ببیند آنچه | باایشان وعده کرده میشود | پس زود آنها دانند | که از که | ضعیف است

وقتیکه آنها آن عذاب را ببینند، از آنکه باایشان وعده است، پس آن وقت ایشان بدانند که مددگاران

نَاصِرًا وَّاَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ اِنْ اَدْرِيْٓ اَقَرِيْبٌ مَّا تُوْعَدُوْنَ

مددگاران | وکم است | درعدد؟ | بگو | من نمیدانم | آیانزدیک است | آنچیز | که باشما وعده کرده میشود

که ضعیف است، و شمار که کم است؟ تو بگو که به من معلوم نیست که باشما وعده چه میشود

اَمْ يَجْعَلُ لَهٗ رَبِّيْٓ اَمَدًا ﴿٢٥﴾ عٰلِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ

یا | مقرر کند | اورا | رب من | یک زمانه دور | اودانا است | به غیب | اوخبر نمی دهد

آن نزدیک آمده است، و یا رب من به آن میعاد طولانی نهاده است، او بر غیب خبر است، پس او

عَلٰى غَيْبِهٖٓ اَحَدًا ﴿٢٦﴾ اِلَّا مَنِ ارْتَضٰى مِنْ رَّسُوْلٍ فَاِنَّهٗ يَسْلُكُ

به غیب | هیچ کسی | مگرآنکه | که برگزیده خدا | ازرسولان | هرآینه او | روان میکند

هیچ کسی را برغیب آگاه نمیکند، البته که به یک پیغمبر برگزیده (خبر غیب دادن) بخواهد پس پیش وی

مِنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَمِنۡ خَلۡفِهِۦ رَصَدٗا ﴿٢٧﴾ لِّيَعۡلَمَ أَن قَدۡ أَبۡلَغُواْ رِسَٰلَٰتِ

پیش از وی | و پس از وی | محافظ (فرشتگان) | که او معلوم کند | که آنها رسانیدند | پیغامهای

و پس از وی محافظانه میفرستد، که به او آشکارا شود که آنها پیغامهای رب خود را

رَبِّهِمۡ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيۡهِمۡ وَأَحۡصَىٰ كُلَّ شَيۡءٍ عَدَدَۢا ﴿٢٨﴾

رب خود | و او احاطه کرده است | آنچه نزد ایشان است | و او شمرده است | هر چیز | در حساب

رسانیدند، و خداوند به همه معامله آنها احاطه کرده است به علم و او هر چیزی را شمرده است.

سُورَةُ الْمُزَّمِّلِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ | بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ | عِشۡرُونَ ءَايَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة المزمل در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | بست آیت و دو رکوع است

آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ و بسیار بارحم است

يَٰٓأَيُّهَا ٱلۡمُزَّمِّلُ ﴿١﴾ قُمِ ٱلَّيۡلَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿٢﴾ نِّصۡفَهُۥٓ أَوِ ٱنقُصۡ مِنۡهُ

ای پیچیده در جامه خود | قیام کن | از شب | مگر | کم | نصف آن | یا کم کن | از آن

ای پیچیده در لباس خود، (درنماز) شب ایستاده باش کم از شب یعنی نصف شب، و یا از این هم کم

قَلِيلًا ﴿٣﴾ أَوۡ زِدۡ عَلَيۡهِ وَرَتِّلِ ٱلۡقُرۡءَانَ تَرۡتِيلًا ﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلۡقِي عَلَيۡكَ

حصه کم | یا زیاد کن | بر این | و بخوان | قرآن | صفا صفا | هر آینه ما | القا میکنیم | بر تو

ایستاده باش! برخیز کمی اضافه کن، و قرآن را صفا، صفا بخوان، ما بر تو یک کلام سنگین

قَوۡلٗا ثَقِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيۡلِ هِيَ أَشَدُّ وَطۡـٔٗا وَأَقۡوَمُ

کلام | سنگین | هر آینه قیام | شب | آن | زیاد سخت | پایمال کننده است (نفس را) | و زیاد درست باشد

فرود می آرم، هر آینه قیام شب (نفس) را به سختی پایمال میکند، و کدام سخن که از دهن بیرون می آید درست می برآید

قِيلًا ﴿٦﴾ إِنَّ لَكَ فِي ٱلنَّهَارِ سَبۡحٗا طَوِيلٗا ﴿٧﴾ وَٱذۡكُرِ ٱسۡمَ رَبِّكَ

در آن سخن | هر آینه | ترا | در روز | شغل است | زیاد | و یاد کن نام | رب خود

و هر آینه ترا درشب هم شغل زیادی است، و تو در ذکر نام پروردگار خود باش

وَتَبَتَّلۡ إِلَيۡهِ تَبۡتِيلٗا ﴿٨﴾ رَّبُّ ٱلۡمَشۡرِقِ وَٱلۡمَغۡرِبِ لَآ إِلَٰهَ

و جدا شو | به وی | به جدا نمودن | او رب است | از مشرق | و از مغرب | نیست معبود دیگری

و همه را بگذار (از همه جدا باش) به او توجه کن، او رب مشرق و مغرب است بجز از وی معبود

إِلَّا هُوَ فَٱتَّخِذۡهُ وَكِيلٗا ﴿٩﴾ وَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱهۡجُرۡهُمۡ هَجۡرٗا

مگر او ست | پس بگیر او را | کارساز | و صبر کن | بر آنچه | ایشان میگویند | و بگذار ایشان را | به ترک کردن

دیگری نیست، پس اورا کار ساز بدار، و بر سخنهای ایشان صبر کن، و بر طریقه درست و مناسب از آنها

جَمِيلٗا ﴿١٠﴾ وَذَرۡنِي وَٱلۡمُكَذِّبِينَ أُوْلِي ٱلنَّعۡمَةِ وَمَهِّلۡهُمۡ قَلِيلًا ﴿١١﴾ إِنَّ

شائسته | و بگذار مرا | و دروغ گویان | صاحبان نعمت | و مهلت بده ایشان را | کم | هر آینه

جدا باش! و مرا بگذار، و این تکذیب کنندگان خداوندان نعمتها را بگذار، و به ایشان کمی مهلت بده هر آینه

لَدَيْنَآ اَنْكَالًا وَّجَحِيْمًا ﴿۱۲﴾ وَّطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَّعَذَابًا اَلِيْمًا ﴿۱۳﴾

نزد مااست | قیدهای گران | وآتش افروخته | وطعام | گلوگیر | وعذاب | دردناک

نزد ما قیدها و آتش است، و طعام گلوگیر و عذاب دردناک

يَوْمَ تَرْجُفُ الْاَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيْبًا مَّهِيْلًا ﴿۱۴﴾

روز یکه بجنبد | زمین | وکوه‌ها | وشود | کوه‌ها | ریگ تپه | روان

این به همان روز که زمین و کوه ها بجنبد، و کوه ها مانند تپه ریگ روان میرود

اِنَّآ اَرْسَلْنَآ اِلَيْكُمْ رَسُوْلًا ۵ شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَآ اَرْسَلْنَآ

هرآینه ما فرستادیم | بسوی شما | یک رسول | گواهی دهنده | برشما | چنانچه | ما فرستاده بودیم

ما بشما یک رسول فرستادیم، و برشما گواه کردیم چنانچه به فرعون یک رسول

اِلٰى فِرْعَوْنَ رَسُوْلًا ﴿۱۵﴾ فَعَصٰى فِرْعَوْنُ الرَّسُوْلَ فَاَخَذْنٰهُ اَخْذًا

بطرف فرعون | یک رسول | پس نافرمانی کرد | فرعون | از آن پیغمبر | گرفتیم ما اورا | به گرفتن

فرستاده بودیم، پس فرعون از آن رسول نافرمانی کرد پس ما اورا بسیار محکم گرفتیم

وَّبِيْلًا ﴿۱۶﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُوْنَ اِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَّجْعَلُ الْوِلْدَانَ

سخت | پس چگونه | نجات یابید | اگر | شما هم انکار کردید | از آن روز | میگرداند | کودکان

پس شما از مصیبت آن روز چگونه خود را نجات دهید که کودکان را (از خوف) پیران می سازند

شِيْبًا ﴿۱۷﴾ ۖ السَّمَآءُ مُنْفَطِرٌۢ بِهٖ ؕ كَانَ وَعْدُهٗ مَفْعُوْلًا ﴿۱۸﴾ اِنَّ هٰذِهٖ

پیران | آسمان | پاره میشود در آن روز | هست وعده او | پوره شدنی | هرآینه | این

و آسمان پاره میشود برآنها، وعده خداوند هر آینه پوره شدنی است این قرآن یک نصیحت است

تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿۱۹﴾ اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ

نصیحت است | پس کسیکه | بخواهد | بگیرد به طرف رب خود | راه | هرآینه رب تو | میداند

پس دل کسی که میخواهد، پس راه رب خود را اختیار کند به رب تو خوب معلوم است

اَنَّكَ تَقُوْمُ اَدْنٰى مِنْ ثُلُثَيِ الَّيْلِ وَنِصْفَهٗ وَثُلُثَهٗ وَطَآئِفَةٌ

که تو قیام میکنی | نزدیک | دو در سه حصه | از شب | ونصف شب | وحصه سوم | ویک گروه

که تو و برخی از دوستان تو درشب در سه دو حصه و بعضی وقت تا نصف شب و بعضی وقت تا سوم حصه

مِّنَ الَّذِيْنَ مَعَكَ ؕ وَاللّٰهُ يُقَدِّرُ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ؕ عَلِمَ اَنْ لَّنْ

از آنانیکه | باتو است | وخدا | اندازه میکند | شب | وروز | میداند خدا | که این کار هیچ وقت

ایستاده میباشند، و اندازه درست شب و روز تنها خداوند میکند، به او معلوم است که

تُحْصُوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ ؕ عَلِمَ

شما به سر کرده نه میتوانید | اورحم کرد | برشما | پس بخوانید | آنچه | آسان باشد | ازقرآن | داناست

شما این کار را بر سر کرده نه میتوانید، پس مابشما توجه کرد، پس چقدر که به آسانی قرآن خوانده میتوانید به آن اندازه بخوانید به او این هم

أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ

اینکه میباشد | از شما | بیماران | ومردم دیگر هم | که سفر میکنند | درزمین

معلوم است که درشما بعضی بیماران میباشند و مردم دیگری که درزمین سفر میکنند که فضل خداوند

يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ

میجویند | فضل | خدا | ومردم دیگران | که جنگ میکنند | درراه

(روزی) را میجویند و بعضی مردم درراه خداوند جهاد

اللَّهِ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ

خدا | پس بخوانید | آنچه | آسان باشد از آن | وقائم کنید نماز را | وبدهید | زکوة را

میکنند پس شما که چقدر به آسانی قرآن خوانده میتوانید بخوانید و پابند نماز باشید و زکوة بدهید

وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ

وقرض دهید | خدارا | قرض | نیک | وآنچه | شما میفرستید | برای نفسهای خود | از نیکی

و درراه خداوند به خوشی خرچ کنید و هر نیکی را که قبل از خود فرستادید

تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ

می یابید آن را | نزد خدا | او | بهتر | و | بزرگ است | دراجر | وبخشش بخواهید | از خدا

پس نزد خدا بارسیدن از آن خوب و در اجر زیاد یابید و از خدا عفو بخواهید

إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

هرآینه | خدا | بخشنده | مهربان است

هر آینه خداوند بسیار عفو کننده و رحم کننده است.

سُورَةُ الْمُدَّثِّرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سِتٌّ وَخَمْسُونَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

سورة المدثر درمکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | پنجاه و شش آیت و دو رکوع است

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾

ای لحاف پوشنده! | برخیز | پس بترسان | ورب خودرا | تعظیم کن | ولباس خودرا | پاک کن

ای که خود را لباس پیچیده ای برخیز و مردم را بترسان و رب خود را پاکی بیان کن و لباس خود را پاک نگاه کن

وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٧﴾

واز پلیدی | جدا باش | واحسان مکن | که زیاد برآن میخواهی | و | رب خودرا | صبر کن

و از گندگی جدا باش! و چنین احسان مکن که برآن عوض زیاد میخواهی و به رضاء رب خود صابر باش!

فَإِذَا نُقِرَ فِي النَّاقُورِ ﴿٨﴾ فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾ عَلَى الْكَافِرِينَ

وقتیکه | دمیده شود | درصور | پس آن | به آن روز | روز باشد | بسیار سخت | برکافران

وقتیکه در صور دمیده شود پس آن روز برکافران بسیار سخت میباشد

غَيْرُ يَسِيْرٍ ﴿۱۰﴾ ذَرْنِيْ وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيْدًا ﴿۱۱﴾ وَّجَعَلْتُ لَهٗ مَالًا

آن آسان نباشد | بگذار مرا | وآن را که آفریدم من | تنها | وساختیم ما | اورا | مال

که آن آسان نباشد' بگذار مرا و آنکه تنها آفریدم و دادیم اورا مال

مَّمْدُوْدًا ﴿۱۲﴾ وَّبَنِيْنَ شُهُوْدًا ﴿۱۳﴾ وَّمَهَّدْتُّ لَهٗ تَمْهِيْدًا ﴿۱۴﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ

زیاد | وپسران | حاضر | وتیار کردیم ما | اورا | هرنوع سامان | باز اوطمع میکند

بسیار' و همراه اش پسران' نشسته' و سامان های دنیوی به وی دادیم' باز او امید دارد

اَنْ اَزِيْدَ ﴿۱۵﴾ كَلَّا ؕ اِنَّهٗ كَانَ لِاٰيٰتِنَا عَنِيْدًا ﴿۱۶﴾ سَاُرْهِقُهٗ

که زیاد دهم | هرگز نه | هر آینه او است | به آیات ما | سخت مخالف | زود است که مجبور سازم اورا

که به وی دیگر هم زیاد دهم' هیچ وقت نی! او از آیات ما مخالفت دارد' اکنون اورا به کوه آتش جهنم

صَعُوْدًا ﴿۱۷﴾ اِنَّهٗ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿۱۸﴾ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿۱۹﴾ ثُمَّ قُتِلَ

به کوه جهنم | هر آینه او فکر کرد | واندازه کرد | تباه شود | که چگونه اندازه کرد | باز تباه شود

به مجبوری به طلوع آن کوه' هر آینه او فکر کرد' باز تجویز کرد تباه شود چگونه خراب تجویز کرد' باز هلاک شود

كَيْفَ قَدَّرَ ﴿۲۰﴾ ثُمَّ نَظَرَ ﴿۲۱﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿۲۲﴾ ثُمَّ اَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ﴿۲۳﴾

چگونه اندازه کرد | باز دید | باز | روی ترش کرد | ودهن را خراب ساخت | باز پشت کرد | واعراض کرد

که چگونه تجویز ناپسند کرد' باز دید' باز روی خود را ترش نمود و دهن خود را خراب کرد' باز اعراض کرد' و تکبر کرد

فَقَالَ اِنْ هٰذَآ اِلَّا سِحْرٌ يُّؤْثَرُ ﴿۲۴﴾ اِنْ هٰذَآ اِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ﴿۲۵﴾

باز او گفت | نیست این (قرآن) | مگر جادو | که روایت کرده شده | نیست این قرآن | مگر کلام است | از انسان

و گفت که این قرآن از سابقه آمده است جادو است' این تنها کلام بنی آدم است۔

سَاُصْلِيْهِ سَقَرَ ﴿۲۶﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا سَقَرُ ﴿۲۷﴾ لَا تُبْقِيْ وَلَا تَذَرُ ﴿۲۸﴾

زود داخل سازم اورا | به جهنم | وچه چیز خبر داد ترا | که سقر چیست | باقی نمی ماند | ونمیگذارد

زود است که وی را به جهنم داخل کنیم' و تو چه میدانی که جهنم چه چیز است؟ باقی نمی ماند و نه نجات میدهد

لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ﴿۲۹﴾ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿۳۰﴾ وَمَا جَعَلْنَآ اَصْحٰبَ النَّارِ

سوزنده است | از انسان | به این جهنم مقرر است | نوزده (۱۹) فرشته | ونه ساختیم ما | محافظین دوزخ

سوزنده بنی آدم است' برآن نوزده (۱۹) فرشتگان مقرر میباشد' ما دیگران را نه مگر فرشتگان بر جهنم مقرر

اِلَّا مَلٰٓئِكَةً ۪ وَّمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ اِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۙ لِيَسْتَيْقِنَ

مگر | فرشتگان | ونه گردانیدیم ما | حساب آنها | مگر | امتحان | آن مردم را | که کفر کردند | که یقین کنند

گردانیدیم' و این شمار ایشان تنها به غرض امتحان برای کافران گردانیدیم' که نتیجه اش آن میباشد که

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَيَزْدَادَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِيْمَانًا وَّلَا يَرْتَابَ

آن مردم | که داده شده است | کتاب | وکه زیاد شود | مؤمنان | درایمان | وکه شک نکند

که کتابیان برآن یقین کنند' و ایمان مؤمنان برآن زیاد میشود' و کتابیان و

الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ وَالْمُؤْمِنُوْنَ ۙ وَلِيَقُوْلَ الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ

آنانیکه | داده شده | کتاب | ومؤمنان | وکه بگوید | آنانیکه | که دردلهای ایشان

مؤمنان، و اهل کتاب درآن (هیچ) شک نکنند و نتیجه اش آن میباشد که دردلهای آنانکه مرض است

مَّرَضٌ وَّالْكٰفِرُوْنَ مَاذَآ اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا مَثَلًا ؕ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ

مرض است | وکافران | که از چه چیز اراده کرده است | خدا به | به این | مثال | هم چنین | گمراه میکند خدا

آن مردم، و کافران گویند که آخر از این میان غرض خداوند چیست، هم چنین خداوند که درباره کسی بخواهد

مَنْ يَّشَآءُ وَيَهْدِيْ مَنْ يَّشَآءُ ؕ وَمَا يَعْلَمُ جُنُوْدَ رَبِّكَ اِلَّا هُوَ ؕ

هر کرا خواهد | وراه مینماید | هر کرا | بخواهد | وهیچ کسی نه میداند | لشکر | رب تو | مگر او

آن را گمراه سازد، و درباره کسیکه بخواهد، به او هدایت کند و لشکر های رب تو تنها به او معلوم است

وَمَا هِيَ اِلَّا ذِكْرٰى لِلْبَشَرِ ﴿۳۱﴾ كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿۳۲﴾ وَالَّيْلِ اِذْ اَدْبَرَ ﴿۳۳﴾

ونیست این سخن مگر | نصیحت | برای انسان | هیچ وقت نه | قسم است به ماه | وبه شب | وقتیکه | بگذرد

و این (جهنم) و بیان آن برای آن مردم یک نصیحت است ها! قسم است به ماه، و به شب که میگذرد

وَالصُّبْحِ اِذَآ اَسْفَرَ ﴿۳۴﴾ اِنَّهَا لَاِحْدَى الْكُبَرِ ﴿۳۵﴾ نَذِيْرًا لِّلْبَشَرِ ﴿۳۶﴾

وبه صبح | وقتیکه | روشن شود | هر آینه این (جهنم) | یکی در مصیبتهای بزرگ است | بیم دهنده است | بشر را

و به صبح که روشن شود، که این جهنم یک مصیبت بزرگ است و برای مردم بیم دهنده است

لِمَنْ شَآءَ مِنْكُمْ اَنْ يَّتَقَدَّمَ اَوْ يَتَاَخَّرَ ﴿۳۷﴾ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ

برای آنکه بخواهد | از شما | که او پیش شود | ویا پس شود | هر نفس | در بدله اعمال خود

یعنی درشما آن کسی را که (درنیکی) پیش شدن، و پس ماندن میخواهد هر بنده درعمل خود گرو است

رَهِيْنَةٌ ﴿۳۸﴾ اِلَّآ اَصْحٰبَ الْيَمِيْنِ ﴿۳۹﴾ فِيْ جَنّٰتٍ ؕ يَتَسَآءَلُوْنَ ﴿۴۰﴾

گرو است | مگر | مردم دست راست (نیکان) | در باغها میباشند | آنها می پرسند

مگر نه خداوندان دست راست، آنها در باغها میباشد می پرسند

عَنِ الْمُجْرِمِيْنَ ﴿۴۱﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِيْ سَقَرَ ﴿۴۲﴾ قَالُوْا لَمْ نَكُ

از گناه گاران | که چه چیز درآورد شمارا | در دوزخ | گویند | که مانبودیم

از مجرمین می پرسند که کدام چیز شمارا درجهنم آوردند آنها گویند که ما نماز نه می خواندیم

مِنَ الْمُصَلِّيْنَ ﴿۴۳﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمِسْكِيْنَ ﴿۴۴﴾ وَكُنَّا نَخُوْضُ

از نماز گذاران | ونبودیم ما | که طعام میدادیم | مسکینان را | وبودیم که فرو میرفتیم در باطل

و به مساکین خوراک نه میدادیم، و با مردم شغل کنندگان ما هم در شغل

مَعَ الْخَآئِضِيْنَ ﴿۴۵﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ الدِّيْنِ ﴿۴۶﴾ حَتّٰٓى اَتٰىنَا

بافرورفتگان | وما نسبت دروغ میکردیم | به روز | جزاء | تا آنکه | آمد بما

قسم قسم مشغول میبودیم، و روز قیامت را تکذیب میکردیم تاآنکه مرگ برما آمد

الْيَقِينُ ﴿٤٧﴾ فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ﴿٤٨﴾ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ

یقین | پس فائده ندهد ایشان را | سفارش | سفارش کنندگان | پس چه شده ایشان را | از نصیحت

آمد' پس به چنین مردم' شفاعت' شفاعت کنندگان هیچ فائده ندهد' پس ایشان را چه شده است که از نصیحت

مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ

اعراض میکنند | گویا که آنها | خران است | فرار کننده | که فرار کرده باشد | از شیر | بلکه میخواهد

روی میگردانند؟ گویا که آنها خران وحشی است' که از شیر فرار کرده است' سخن این است که در ایشان هرکسی

كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ

هرکس | از ایشان | که داده شود به او | صحیفی | سرکشاده | هرگز نه | بلکه | ایشان نمی ترسند

میخواهد که به وی صحیفه های باز کرده داده شود' این امکان ندارد حقیقت این است که آنها

الْآخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّا إِنَّهُ تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَن شَاءَ ذَكَرَهُ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ

از آخرت | هرگز نه | هر آینه این | یک نصیحت است | پس کسیکه | بخواهد | یاد کند این را | وایشان یاد نه میکنند این قرآن

از آخرت نه میترسند' البته این (قرآن) یک نصیحت است باز کسیکه میخواهد از این (کتاب) نصیحت گیرد و نصیحت آنها

إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

مگر | اینکه | بخواهد خدا | اوست | لائق است از این | که از وی مخلوق بترسند | ولائق این است که از وی معافی خواسته شود

در آن احوال حاصل میکنند که خدا بخواهد' او است که از وی باید تقوی کرده شود' و او خداوند بخشنده است۔

سُورَةُ الْقِيَامَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | أَرْبَعُونَ آيَةً وَفِيهَا رُكُوعَانِ

سورة القیامه در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | چهل آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ﴿١﴾ وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيَحْسَبُ

من قسم میخورم | به روز قیامت | و من قسم میخورم | به نفس ملامت کننده | آیا گمان میکند

من به روز قیامت سوگند میخورم' و من قسم میخورم به آن نفس که به بدی ملامت میکند' آیا انسان گمان میکند که ما استخوانهای اورا

الْإِنسَانُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُ ﴿٣﴾ بَلَىٰ قَادِرِينَ عَلَىٰ أَن نُّسَوِّيَ

انسان | که جمع نخواهیم کرد | استخوان او | چرانی | ما قادر هستیم | به اینکه | برابر کنیم ما

جمع نه کنیم؟ حتماً جمع خواهیم کرد' ما براین قادر هستیم که سرهای انگشتان اورا

بَنَانَهُ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيدُ الْإِنسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ﴿٥﴾ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ

سرانگشتان اورا | بلکه | میخواهد انسان | که بدعملی کند | آینده هم | اومی پرسد کی باشد | روز

هم برابر کنیم' سخن این است که انسان میخواهد که آینده هم بدعملی کند' و او می پرسد که روز قیامت

الْقِيَامَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ

قیامت | چون خیره شود | چشمها | وتیره گردد | ماه | ویک جای کرده شود

چه وقت می آید؟ روزیکه چشمان خیره شود و ماه تیره گردد' و آفتاب و ماه

الشمس والقمر ﴿۹﴾ یقول الانسان یومئذ این المفر ﴿۱۰﴾ کلا

آفتاب | وماه | میگوید | انسان به آن روز | کجاست | جای فرار؟ | هرگز نه

دریک حال شود، پس انسان درآن روز گوید که (اکنون) کدام طرف فرار کنم؟ نی! اکنون درهیچ جای

لا وزر ﴿۱۱﴾ الی ربک یومئذ المستقر ﴿۱۲﴾ ینبؤا الانسان یومئذ

نیست جای پناه | بسوی رب تو است | امروز | جای قراری | خبر داده میشود | انسان را | به آن روز

پناه نیست، درآن روز بازگشت مردم تنها بسوی رب تو است درآن روز مردم را اعمال سابقه و پسینه یاد کرده شود

بما قدم واخر ﴿۱۳﴾ بل الانسان علی نفسه بصیرة ﴿۱۴﴾ ولو

آنچه او پیش فرستاده است | وپس گذاشته | بلکه انسان | برنفس خود | گواه است | اگرچه

بلکه انسان خود اش هم برحالت خود گواه است اگر که

القی معاذیره ﴿۱۵﴾ لا تحرک به لسانک لتعجل به ﴿۱۶﴾

پیش کند | عذرهای خودرا | حرکت مده تو | به این قرآن | زبان خودرا | تا تعجیل کنی به | این

بهانه میجوید (ای رسول) تو برای زود یاد نمودن قرآن را به زبان حرکت مده

ان علینا جمعه وقرانه ﴿۱۷﴾ فاذا قراناه فاتبع قرانه ﴿۱۸﴾

هرآینه بما است | جمع آن | وخواندن آن | پس چون بخوانیم آن را | تو پیروی کن | خواندن آن را

جمع نمودن و بتو خواندن آن کار ما است، پس چون بخوانیم بتو پس تو پیروی آن کن

ثم ان علینا بیانه ﴿۱۹﴾ کلا بل تحبون العاجلة ﴿۲۰﴾ وتذرون

باز | هرآینه بما است | بیان آن | هرگز نه بلکه | شما دوست میدارید | دنیا | ومیگذارید

باز بیان نمودن آن هم برذمه ما است، مگر شما مردم درمحبت دنیا هستید، و آخرت را گذاشتید

الاخرة ﴿۲۱﴾ وجوه یومئذ ناضرة ﴿۲۲﴾ الی ربها ناظرة ﴿۲۳﴾ ووجوه

آخرت | بعضی رویها | به آن روز | تازه میباشد | به طرف رب خود | می بینند | وبعضی رویها

بسا روی ها درآن روز تر و تازه میباشد، و به رب خود می بینند و بسا روی ها

یومئذ باسرة ﴿۲۴﴾ تظن ان یفعل بها فاقرة ﴿۲۵﴾

به آن روز | خیره ترش میباشند | گمان میکند | که باایشان چه (سختی) کرده میشود | کمرشکن

درآن روز بی رونق میباشند، ایشان گمان میکنند که برایشان چنین سختی میشوند که کمر ایشان را میده میکند

کلا اذا بلغت التراقی ﴿۲۶﴾ وقیل من راق ﴿۲۷﴾ وظن

هرگز نه | وقتیکه روح برسد | به سرسینه | وگفته شود | کیست | دم دهنده | واوگمان میکند

البته وقتیکه روح به سر سینه برسد، و این گفته شود که کسی دم دهنده است؟ و به مرگ آمدنی

انه الفراق ﴿۲۸﴾ والتفت الساق بالساق ﴿۲۹﴾ الی ربک

که این وقت جدائی است | وبپیچسد | ساق | به ساق | بسوی رب تو باشد

یقین بیاید که وقت جدائی آمدنی است، و یک ساق از ساق دیگری پیچیده شود. درآن روز بسوی رب تو

يَوْمَئِذِنِ الْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلّٰى ﴿٣١﴾ وَلٰكِنْ كَذَّبَ

به آن روز | روان شدن | پس تصدیق نکرد | ونه نماز خواهند | لیکن | او دروغ گفت

روان شدن است، باز آن کافر نه تصدیق کرد و نه نماز خواند بلکه احکام خداوند را تکذیب نمود

وَتَوَلّٰى ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ اِلٰٓى اَهْلِهٖ يَتَمَطّٰى ﴿٣٣﴾ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٤﴾

واعراض کرد | باز | رفت | به اهل خانه خود | به فخر | افسوس است بتو | پس افسوس

و از وی اعراض نمود، باز به خانه خود به فخر باز گشت، تباهی تو بر تباهی است

ثُمَّ اَوْلٰى لَكَ فَاَوْلٰى ﴿٣٥﴾ اَيَحْسَبُ الْاِنْسَانُ اَنْ يُّتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾

باز افسوس است ترا | باز افسوس | آیا گمان میکند | انسان | که | گذاشته شود | مهمل

باز تباهی تو بر تباهی است، آیا انسان دراین گمان است که عبث گذاشته شود؟

اَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّنْ مَّنِيٍّ يُّمْنٰى ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ

آیا نبود او | یک قطره | از منی که | انداخته میشود | باز | بود | قطعه خون | باز او آفرید

آیا او یک قطرهٔ منی نبود که در رحم انداخته شده بود؟ باز یک قطعهٔ گوشت شد، باز خداوند از آن انسان ساخت

فَسَوّٰى ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْاُنْثٰى ﴿٣٩﴾ اَلَيْسَ ذٰلِكَ

باز درست کرد | باز ساخت | از آن | دو جفت | مرد | و زن | آیا نیست آن ذات

و برابر ساخت، باز از آن دو قسم مرد و زن ساخت آیا آن الله به این

بِقٰدِرٍ عَلٰٓى اَنْ يُّحْيِيَ الْمَوْتٰى ﴿٤٠﴾

قادر | به اینکه | زنده کند | مردگان را

نیست که مردگان را زنده کند.

سُوْرَةُ الدَّهْرِ مَدَنِيَّةٌ وَّهِيَ اِحْدٰى وَثَلٰثُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سورة الدهر درمدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | سی ویک آیت و دو رکوع است

بنام الله آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

هَلْ اَتٰى عَلَى الْاِنْسَانِ حِيْنٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْـًٔا مَّذْكُوْرًا ﴿١﴾

هر آینه آمده | به انسان | یک موده | از زمانه | که نبود او | هیچ چیز | قابل ذکر

هر آینه آمده به انسان یک حالت، که قابل ذکر هیچ نبود

اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ اَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيْهِ فَجَعَلْنٰهُ

هر آینه ما آفریدیم | انسان را | از یک نطفه | که مخلوط بود | که امتحان کنیم اورا | پس گردانیدیم اورا

هر آینه ما انسان را از نطفه مخلوط آفریدیم که بروی امتحان کنیم وی را، پس اورا شنوا

سَمِيْعًا بَصِيْرًا ﴿٢﴾ اِنَّا هَدَيْنٰهُ السَّبِيْلَ اِمَّا شَاكِرًا وَّاِمَّا كَفُوْرًا ﴿٣﴾

شنوا | و بینا | هر آینه | نشان دادیم اورا | راه | یا شکر گذار است | و یا ناشکر است

و بینا ساختیم، و هر آینه به وی راه مستقیم نشان دادیم پس او یا شکر گذار است و یا ناشکر

إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكٰفِرِيْنَ سَلٰسِلَاۡ وَأَغْلٰلًا وَّسَعِيْرًا ۝٤ إِنَّ الْأَبْرَارَ

هرآینه ما | تیار کردیم | کافران را | زنجیرها | وطوقها | وآتش شعله دار | هرآینه | نیکوکاران

هر آینه ما تیار کردیم کافران را زنجیرها' و طوقها هر آینه مردم نیکوکاران

يَشْرَبُوْنَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُوْرًا ۝٥ عَيْنًا يَّشْرَبُ بِهَا عِبَادُ

می نوشند | از پیاله (آن شراب) | که باشد درآن | کافور | چشمه | که بنوشد | ازآن بندگان

از چنین شراب می نوشند' که درآن مخلوط کافور میباشد آن یک چشمه میباشد که آب آن را بندگان خدا

اللّٰهِ يُفَجِّرُوْنَهَا تَفْجِيْرًا ۝٦ يُوْفُوْنَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُوْنَ يَوْمًا

خدا | روان می سازند آن را | به روان کردن | آنها پوره میکنند | نذرهای خودرا | وایشان میترسند | ازآن روز

می نوشند' و هر جا یکه میخواهند جاری میکنند آنها نذرهای خود را پوره میکردند' و از آن روز میترسند

كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيْرًا ۝٧ وَيُطْعِمُوْنَ الطَّعَامَ عَلٰى حُبِّهٖ مِسْكِيْنًا وَّيَتِيْمًا

که مصیبت آن | هرجای منتشراست | ومیخورانند | طعام را | درمحبت او | مسکین | ویتیم

که مصیبت اش به هر طرف پراگنده میباشد' و در محبت خدا به مسکنان' یتیمان' و به محبوسین

وَّأَسِيْرًا ۝٨ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللّٰهِ لَا نُرِيْدُ مِنْكُمْ جَزَآءً

واسیررا | هرآینه | میخورانیم شمارا | برای رضاء خدا | مانه میخواهیم | ازشما | کدام بدله

طعام می دهند (و میگویند که) ما شمارا تنها به رضاء خدا خوراک میدهیم' ما از شما کدام بدله نه میخواهیم

وَّلَا شُكُوْرًا ۝٩ إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوْسًا قَمْطَرِيْرًا ۝١٠

ونه شکرگذاری | هرآینه ما میترسیم | ازرب خود | به آن روز | که سخت | وتلخ است

و نه شکریه' ما از رب خود (درباره) این روز میترسیم که بسیار تلخ' و سخت میباشد

فَوَقٰهُمُ اللّٰهُ شَرَّ ذٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقّٰهُمْ نَضْرَةً وَّسُرُوْرًا ۝١١

پس نجات دهد ایشان را | خدا | ازسختی | آن | روز | ودهد ایشان را | تازگی | وخوشحالی

پس خداوند ایشان را از تلخی و سختی آن روز به امان نگاه میکند' و به ایشان تازگی و به دلها خوشی نصیب کند

وَجَزٰىهُمْ بِمَا صَبَرُوْا جَنَّةً وَّحَرِيْرًا ۝١٢ مُّتَّكِـِٕيْنَ فِيْهَا

وبدله دهد ایشان را | ازصبرآنها | جنت | ولباس ابریشم | تکیه زده باشند | درآن

و در بدله صبر لباس ابریشم و جنت دهد آنها درآن جای تختها تکیه زنان میباشند

عَلَى الْأَرَآئِكِ لَا يَرَوْنَ فِيْهَا شَمْسًا وَّلَا زَمْهَرِيْرًا ۝١٣ وَدَانِيَةً

برتختها | نه می بینند | درآن | گرمی | ونه یخ بخنی | ونزدیک باشد

ایشان درآن جای نه حرارت گرمی را محسوس میکنند و نه یخ سردی' و سایه درختان آن به آنها

عَلَيْهِمْ ظِلٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوْفُهَا تَذْلِيْلًا ۝١٤ وَيُطَافُ

برایشان | سایه آن درختها | ورام کرده باشد | میوه آن | به رام شدنی | وگردانیده میشود

نزدیک میباشد' و میوه های آن هم نزدیک میباشد و به ایشان نهاده میشود

عَلَيْهِم بِآنِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا۠ ﴿۱۵﴾ قَوَارِيرَا۠ مِن فِضَّةٍ

به ایشان | ظرفها | ازنقره | وجامها | که باشند شیشه ها | شیشه ها | ازنقره

ظروف نقره، و گیلاسهای شیشه، چنین شیشه ها که از زر سفید ساخته میباشد

قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿۱۶﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا

که اندازه کرده باشد آنها آن را | به اندازه | ونوشانیده شوند | درآن | جامی | که هست خلط آن

که اندازه کرده باشد آنها به اندازه کردن، و چنین جامهای شراب برایشان نوشانده میشود که خلط آن زنجبیل میباشد

زَنجَبِيلًا ﴿۱۷﴾ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا ﴿۱۸﴾ وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ

زنجبیل | چشمه | درجنت | که نامیده میشود | به سلسبیل | ومیگردند | برایشان

این هم چشمه (جنت) است که نام اش سلسبیل است و چنین خادمان نزد ایشان میباشند که همیشه جوان باشند

وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا ﴿۱۹﴾ وَإِذَا

نوجوانان | که همیشه جوان باشند | چون | ببینی ایشان را | می پنداری ایشان را | مروارید | پراگنده شده | وچون

اگر تو ببینی ایشان را می پنداری که مروارید پراگنده شده است و اگر آن جای را ببینی

رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿۲۰﴾ عَالِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ

بنگری | آنجا | می بینی تو | نعمت | وبادشاهی | بزرگ | بالای ایشان | جامه باشد | از ابریشم باریک

پس بسیار بادشاهی بزرگ و نعمت بزرگ را می بینی برایشان جامه های نرم ابریشم سبز میباشد

خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ

سبز | وابریشم کلان | وپوشانیده شوند | دستوانها | ازنقره | وبنوشاند آنهارا | رب ایشان

و ابریشم بزرگ هم، و به ایشان دستوانهای از سعید پوشانده میشود، و رب ایشان به آنها شراب پاکیزه

شَرَابًا طَهُورًا ﴿۲۱﴾ إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُم مَّشْكُورًا ﴿۲۲﴾

شراب | پاک | هرآینه این | هست شارا | بدله | وشد | کوشش شما | قبول

برای نوشیدن میدهد، و به ایشان گفته میشود که این بدله شما است، و سعی شما (امروز) قبول شده است

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنزِيلًا ﴿۲۳﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ

هرآینه ما | نازل کردیم | برتو | قرآن | به نازل شدن | پس صبرکن | به حکم رب خود

ما بالای تو قرآن کم کم نازل کردیم، پس تو به حکم خدا محکم ایستاده باش!

وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا أَوْ كَفُورًا ﴿۲۴﴾ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً

وحکم قبول مکن | ازایشان | ازگناه گار | یاناشکره | ویادکن | نام | رب تو | صبح

و در ایشان سخن فاسق و یا کافر را قبول مکن، و صبح و شام در ذکر نام او باش!

وَأَصِيلًا ﴿۲۵﴾ وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿۲۶﴾

وشام | وازشب | توسجده کن | اورا | وپاکی اورابیان کن | درشب | تاوقت بسیار

و دریک حصهٔ شب هم به او سجده کن، و تسبیحات او در حصه بزرگ شب بخوان۔

قرأ حفص بغير الالف في الوصل فيهما و وقف على الاول بالالف و على الثاني بغير الالف ۱۲

ع ۲۲/۱۹

اِنَّ هٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّوْنَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُوْنَ وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيْلًا ﴿۲۷﴾

هر آینه | این مردم | میخواهند | زود (دنیا) | ومیگذارند | پشت خود | روز | گران را

هر آینه این مردم دنیا را پسندیدند و روز بزرگ سنگین که درپیش است آن را فراموش کرده است

نَحْنُ خَلَقْنٰهُمْ وَشَدَدْنَآ اَسْرَهُمْ ۚ وَاِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ اَمْثَالَهُمْ

ما آفریدیم ایشان را | ومحکم کردیم | مفاصل آنها را | وچون خواهیم | دربدل می آریم | مانند ایشان یک قوم

هم ما ایشان را آفریدیم، و مفاصل ایشان را محکم کردیم و هر وقتیکه بخواهیم به جای ایشان مانند آنها

تَبْدِيْلًا ﴿۲۸﴾ اِنَّ هٰذِهٖ تَذْكِرَةٌ ۚ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ سَبِيْلًا ﴿۲۹﴾

به بدل کردنی | هر آینه این | پنداست | هر که خواهد | بگیرد | بسوی پروردگار خود | راه

مردم دیگری را دربدل می آریم، این قرآن یک نصیحت است پس کسیکه بخواهد پس بسوی رب خود را گیرد

وَمَا تَشَآءُوْنَ اِلَّآ اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ ۭ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا حَكِيْمًا ﴿۳۰﴾

واراده نه میکنید شما | مگر اینکه | بخواهد خدا | هر آینه خدا هست | دانا | باحکمت

و شما تنها آن چیزی را خواسته میتوانید که خدا بخواهد هر آینه خداوند دانا و باحکمت است

يُّدْخِلُ مَنْ يَّشَآءُ فِيْ رَحْمَتِهٖ ۭ وَالظّٰلِمِيْنَ اَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْمًا ﴿۳۱﴾

داخل میکند | هر کرا بخواهد | دررحمت خود | وستمگاران که هست | تیار کرده ایشان را | عذاب دردناک

او که کسی را بخواهد، دررحمت خود داخل میکند و ظالمان را خداوند عذاب دردناک تیار کرده است

سُوْرَةُ الْمُرْسَلٰتِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | خَمْسُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سوره المرسلت درمکه نازل شده و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | پنجاه آیت و دو رکوع است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالْمُرْسَلٰتِ عُرْفًا ﴿۱﴾ فَالْعٰصِفٰتِ عَصْفًا ﴿۲﴾ وَّالنّٰشِرٰتِ نَشْرًا ﴿۳﴾

قسم است به بادهای فرستاده شده | نرم | باز به بادهای تیز | زوردار | باز پراگنده میکند (ابررا) به پراگنده کردن خوب

برآن بادها قسم است، که فرستاده میشود باز برآن بادها که تیز میروند، باز برآن که (ابررا) پراگنده میکند

فَالْفٰرِقٰتِ فَرْقًا ﴿۴﴾ فَالْمُلْقِيٰتِ ذِكْرًا ﴿۵﴾ عُذْرًا اَوْ نُذْرًا ﴿۶﴾

باز بادهای جدا کننده | به جدا کردن | باز آنکه فرودمی آرد | ذکر (وحی) را | که عذر باشد یا | ترسانیدن

باز برآن که ابرها را مخلوط میبرد باز برآن فرشتگان قسم که وحی را فرود می آرند، به توبه و یا به ترساندن

اِنَّمَا تُوْعَدُوْنَ لَوَاقِعٌ ﴿۷﴾ فَاِذَا النُّجُوْمُ طُمِسَتْ ﴿۸﴾ وَاِذَا السَّمَآءُ

هر آینه | از چیزیکه شما وعده کرده میشود | هر آینه شدنی است | باز وقتیکه | ستارگان | بی نور کرده شود | ووقتیکه | آسمان

هر آینه باشما که کدام وعده کرده میشود حتماً آن پوره میشود وقتیکه ستاره گان بی نور شود و وقتیکه آسمان

فُرِجَتْ ﴿۹﴾ وَاِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ﴿۱۰﴾ وَاِذَا الرُّسُلُ اُقِّتَتْ ﴿۱۱﴾

شگافته شود | ووقتیکه | کوه ها | پراگنده شود | وقتیکه | پیغمبران | مقرر شود

پاره شود، وقتیکه کوه ها پراگنده شود و وقتیکه همه پیغمبر ها به وقت مقرره جمع کرده شوند.

لِاَیِّ یَوۡمٍ اُجِّلَتۡ ﴿۱۲﴾ لِیَوۡمِ الۡفَصۡلِ ﴿۱۳﴾ وَمَاۤ اَدۡرٰىكَ مَا یَوۡمُ الۡفَصۡلِ ﴿۱۴﴾

برای کدام روز | تاخیر شده بود | برای روز جدائی | وچه چیز دانا کرد ترا | که چیست | روز فیصله

این کار به کدام روز تاخیر شده است؟ برای روز فیصله و تو چه میدانی که روز فیصله چیست؟

وَیۡلٌ یَّوۡمَئِذٍ لِّلۡمُكَذِّبِیۡنَ ﴿۱۵﴾ اَلَمۡ نُهۡلِكِ الۡاَوَّلِیۡنَ ﴿۱۶﴾ ثُمَّ نُتۡبِعُهُمُ

تباهی است | آن روز | برای تکذیب کنندگان | آیا هلاک نکردیم ما | مردم سابقه | باز | می آریم درپی ایشان

درآن روز برای تکذیب کنندگان تباهی است' آیا ما مردم سابقه را تباه نه کرده ایم' باز این مردم پسینیان هم

الۡاٰخِرِیۡنَ ﴿۱۷﴾ كَذٰلِكَ نَفۡعَلُ بِالۡمُجۡرِمِیۡنَ ﴿۱۸﴾ وَیۡلٌ یَّوۡمَئِذٍ

پسینیان | همچنین | میکنیم | باگناه کاران | تباهی است | درآن روز

درپی ایشان می آریم' ما به مجرمین هم چنین معامله می کنیم۔ درآن روز برای دروغ گویان

لِّلۡمُكَذِّبِیۡنَ ﴿۱۹﴾ اَلَمۡ نَخۡلُقۡكُّمۡ مِّنۡ مَّآءٍ مَّهِیۡنٍ ﴿۲۰﴾ فَجَعَلۡنٰهُ

برای تکذیب کنندگان | آیا نیافریدیم شمارا | از آب حقیر | پس نهادیم آن را

بربادی بزرگ است' آیا نیافریدیم شمارا از آب بی قدر؟ باز آن آب را در یک جای محفوظ نهادیم

فِیۡ قَرَارٍ مَّكِیۡنٍ ﴿۲۱﴾ اِلٰی قَدَرٍ مَّعۡلُوۡمٍ ﴿۲۲﴾ فَقَدَرۡنَا ۖ فَنِعۡمَ

درجای محفوظ | تااندازه | مقرر | پس مااندازه کردیم | پس چه خوب

تا یک وقت معین غرض اینکه ما اندازه مقرر کرده ایم پس چه اندازه مقرر کرده ایم

الۡقٰدِرُوۡنَ ﴿۲۳﴾ وَیۡلٌ یَّوۡمَئِذٍ لِّلۡمُكَذِّبِیۡنَ ﴿۲۴﴾ اَلَمۡ نَجۡعَلِ الۡاَرۡضَ كِفَاتًا ﴿۲۵﴾

اندازه کنندگانیم | تباهی است | آن روز | برای تکذیب کنندگان | آیا نه ساختیم ما | زمین را | جمع کننده

درآن روز برای تکذیب کنندگان خرابی بزرگ است آیا ما زمین را جمع کننده نه ساخته ایم؟

اَحۡیَآءً وَّ اَمۡوَاتًا ﴿۲۶﴾ وَّجَعَلۡنَا فِیۡهَا رَوَاسِیَ شٰمِخٰتٍ وَّ اَسۡقَیۡنٰكُمۡ

زندگان | و | مردگان | وآفریدیم ما | درآن | کوهای | بلند بلند | ونوشانیدیم شمارا

هم زنده گان را و هم مردگان را' و ما برزمین کوه های بلند' بلند نه نهاده ایم؟ و ما برشما آب شیرین

مَّآءً فُرَاتًا ﴿۲۷﴾ وَیۡلٌ یَّوۡمَئِذٍ لِّلۡمُكَذِّبِیۡنَ ﴿۲۸﴾ اِنۡطَلِقُوۡۤا اِلٰی مَا كُنۡتُمۡ بِهٖ

آب | شیرین | تباهی است | آن روز | برای تکذیب کنندگان | روان شوید | بسوی آن چه | شما به آن

نوشانده ایم' درآن روز برای تکذیب کنندگان خرابی است (به آنها گفته میشود) که بروید به آن عذاب که شما

تُكَذِّبُوۡنَ ﴿۲۹﴾ اِنۡطَلِقُوۡۤا اِلٰی ظِلٍّ ذِیۡ ثَلٰثِ شُعَبٍ ﴿۳۰﴾ لَّا ظَلِیۡلٍ وَّلَا یُغۡنِیۡ

تکذیب میکردید | روان شوید | بسوی سایه | که سه شعبه دارد | نه سایه دهنده | ونه دفع میکند

آن را تکذیب میکردید' شما به سایهٔ آن جهنم بروید که آن سه حصه دارد' که درآن نه سایه سرد است و نه

مِنَ اللَّهَبِ ﴿۳۱﴾ اِنَّهَا تَرۡمِیۡ بِشَرَرٍ كَالۡقَصۡرِ ﴿۳۲﴾ كَاَنَّهٗ جِمٰلَتٌ

ازگرمی | هرآینه آن | می اندازد | شراره هارا | مانند قصر | گویا که آن | شتران است

از حرارت کسی را نجات میدهد' آن آتش چنین شراره ها را می اندازد' مانند قصر های بزرگ که آن شتر های است به رنگ زرد

صُفْرٌ ﴿۳۳﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۳۴﴾ هٰذَا يَوْمُ لَا يَنْطِقُوْنَ ﴿۳۵﴾ وَ

رنگ زرد | تباهی است | به آن روز | برای تکذیب کنندگان | این همان روز است | که آنها سخن نه میگویند | و

درآن روز تکذیب کنندگان را تباهی است، این همان روز است که ایشان سخن گفته نه میتوانند و نه به

لَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُوْنَ ﴿۳۶﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۳۷﴾ هٰذَا يَوْمُ

نه اجازه داده شود به ایشان | که آنها عذر کنند | تباهی است | به آن روز | برای تکذیب کنندگان | این | روز

ایشان اجازه باشد که عذر پیش کنند، درآن روز به دروغ گویان تباهی است، همان روز

الْفَصْلِ جَمَعْنٰكُمْ وَالْاَوَّلِيْنَ ﴿۳۸﴾ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيْدُوْنِ ﴿۳۹﴾

فیصله است | جمع کردیم شمارا | و پیشینیان را | پس اگر هست | شمارا | تدبیر | پس بکنید خلاف من

فیصله است، ما شمارا هم جمع میکنیم، و مردم سابقه هم اگر شمارا کدام تدبیر باشد پس درمقابله ما

وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۴۰﴾ اِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيْ ظِلٰلٍ

تباهی است | به آن روز | برای تکذیب کنندگان | هرآینه | پرهیزگاران | درسایه ها

تدبیر کنید، درآن روز برای تکذیب کنندگان تباهی بزرگ است هرآینه آنانیکه از وی میترسند در رحمت او و درسایه ها

وَّعُيُوْنٍ ﴿۴۱﴾ وَّفَوَاكِهَ مِمَّا يَشْتَهُوْنَ ﴿۴۲﴾ كُلُوْا وَاشْرَبُوْا

و چشمه ها | و در میوه (باشند) | از آنچه | آرزو میکنند | بخورید | و بنوشید

و در چشمها میباشند، و ایشان درآن میوه جات میباشند که ایشان آن را خوش دارند (به آنها گفته میشود که) فراخ بخورید بنوشید

هَنِيْٓئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿۴۳﴾ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي

به مزه | در بدله آن کارها | که شما میکردید | هرآینه | هم چنین | جزا میدهیم

در بدلهٔ آن اعمال که شما میکردید، و ما به نیکوکاران هم چنین بدله میدهیم

الْمُحْسِنِيْنَ ﴿۴۴﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۴۵﴾ كُلُوْا وَتَمَتَّعُوْا

نیکوکاران را | تباهی است | به آن روز | برای تکذیب کنندگان | بخورید | وفائده گیرید

برای تکذیب کنندگان درآن روز خرابی است (ای کافران!) چند روز بخورید و فائده گیرید

قَلِيْلًا اِنَّكُمْ مُّجْرِمُوْنَ ﴿۴۶﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۴۷﴾

اندک | هرآینه شما | مجرم هستید | تباهی است | آن روز | برای تکذیب کنندگان

هر آینه شما مجرم هستید، درآن روز برای تکذیب کنندگان خرابی است

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ ارْكَعُوْا لَا يَرْكَعُوْنَ ﴿۴۸﴾ وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ

و چون گفته شود | ایشان را که خم کنید سر خود را | سر خود را خم نه میکنند | تباهی است | به آن روز

و وقتیکه به ایشان گفته شود (که بسوی خدا) خم شوید آنها خم نه میشوند، درآن روز برای تکذیب کنندگان خرابی است

لِّلْمُكَذِّبِيْنَ ﴿۴۹﴾ فَبِاَيِّ حَدِيْثٍ بَعْدَهٗ يُؤْمِنُوْنَ ﴿۵۰﴾

برای تکذیب کنندگان | پس بکدام | سخن | بعد از قرآن | ایشان ایمان می آرند

آخر ایشان بعد از ان (قرآن) به کدام سخن ایمان می آرند۔

ع ۲۱ ع ۲۲

سُوْرَةُ النَّبَإِ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة النبا درمکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | چهل آیت و دو رکوع است

آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است

عَمَّ يَتَسَآءَلُوْنَ ۝١ عَنِ النَّبَإِ الْعَظِيْمِ ۝٢ الَّذِيْ هُمْ فِيْهِ

درباره چه چیز | آنها یکی از دیگران می پرسند | درباره خبر بزرگ | آنکه ایشان درآن

این مردم درباره چه چیزی از دیگری می پرسند درباره آن خبر بزرگ (قیامت) که ایشان درآن

مُخْتَلِفُوْنَ ۝٣ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ۝٤ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُوْنَ ۝٥

اختلاف میکنند | هرگزنی | زودخواهند دانست | باز | هرگزنی | زودخواهند دانست

اختلاف میکنند؟ چنین مناسب نیست، ایشان زود خواهند فهمید که قیامت حق

اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مِهٰدًا ۝٦ وَّالْجِبَالَ اَوْتَادًا ۝٧ وَّخَلَقْنٰكُمْ اَزْوَاجًا ۝٨

آیانگردانیدیم | زمین را | فرش | وکوه هارا | میخها | وآفریدیم شمارا | جفت جفت

است، آیا زمین را فرش نگردانیدیم؟، و کوه ها برآن میخ نه گردانیدیم؟، و شمارا جفت جفت آفریدیم

وَّجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ۝٩ وَّجَعَلْنَا الَّيْلَ لِبَاسًا ۝١٠ وَّجَعَلْنَا النَّهَارَ

وگردانیدیم | خواب شمارا | آرام | و | ساختیم ما | شب را | لباس (پرده) | وساختیم ما | روزرا

و خواب را برای شما راحت گردانیدیم، و ما شب را پرده گردانیدیم، و روز برای کسب رزق

مَعَاشًا ۝١١ وَّبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝١٢ وَّجَعَلْنَا سِرَاجًا وَّهَّاجًا ۝١٣

ذریعۀ (معاش) | وساختیم ما | بالای شما | هفت | سخت (آسمانها) | وساختیم ما | یک چراغ | درخشان

و ما بالای شما هفت آسمان محکم ساختیم و ما یک چراغ روشن (یعنی آفتاب) ساختیم

وَّاَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ۝١٤ لِّنُخْرِجَ بِهٖ حَبًّا

وفرودآوردیم | ازابرپر | آب | خوب ریزان | تابراریم | به آن | دانه

و ما از ابر پر باران فرود آوردیم که ما از آن باران غله و گیاه

وَّنَبَاتًا ۝١٥ وَّجَنّٰتٍ اَلْفَافًا ۝١٦ اِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيْقَاتًا ۝١٧ يَّوْمَ يُنْفَخُ

وگیاه | وباغها | درهم پیچیده | هرآینه | روز فیصله | یک وقت مقرراست | روزیکه | دمیده شود

و باغهای پر پر آشکارا کنیم، هر آینه وقت روز فیصله مقرر است، که درصور دمیده میشود

فِي الصُّوْرِ فَتَاْتُوْنَ اَفْوَاجًا ۝١٨ وَّفُتِحَتِ السَّمَآءُ فَكَانَتْ اَبْوَابًا ۝١٩

درصور | پس می آید | گروه گروه | وشگافته شود | آسمان | پس شود | دروازه

که شما گروه گروه می آید، و آسمان شگافته میشود پس همه دروازه دروازه میشود

وَّسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝٢٠ اِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝٢١

وروان کرده شود | کوه ها | پس شود | همراب | هرآینه | جهنم | هست | انتظار کننده

و کوه ها روان کرده میشود، پس آن مانند سراب میشود هر آینه جهنم انتظار کننده است

لِلطّٰغِيْنَ مَاٰبًا ﴿۲۲﴾ لّٰبِثِيْنَ فِيْهَآ اَحْقَابًا ﴿۲۳﴾ لَا يَذُوْقُوْنَ فِيْهَا بَرْدًا وَّلَا

برای سرکشان | قرارگاه | درنگ کنندگان | درآن | تاموده بسیار | نه | می چشند | درآن | سردی | و نه

و بازگشت سرکشان است، که درآن به عمر بسیار طولانی درآن جای سکونت میدارند، درآن نه مزه یخنی و نه چیز نوشیدن

شَرَابًا ﴿۲۴﴾ اِلَّا حَمِيْمًا وَّغَسَّاقًا ﴿۲۵﴾ جَزَآءً وِّفَاقًا ﴿۲۶﴾ اِنَّهُمْ كَانُوْا لَا يَرْجُوْنَ

نوشیدنی را | مگر | آب گرم | وزردآب | این بدله است | پوره پوره | هرآینه ایشان | بودند امید نداشتند

بجز از آب جوش، و از خون وریم، این بدله پوره پوره است زیرا که ایشان از روز حساب و کتاب

حِسَابًا ﴿۲۷﴾ وَّكَذَّبُوْا بِاٰيٰتِنَا كِذَّابًا ﴿۲۸﴾ وَكُلَّ شَيْءٍ اَحْصَيْنٰهُ كِتٰبًا ﴿۲۹﴾

ازحساب | وتکذیب میکردند | به آیات ما | به تکذیب کردن | وهرچیز | ماشمردیم | درکتاب

امید نداشتند، و آیات مارا صورت کلی تکذیب میکردند و ما هر چیزی را درکتاب محفوظ کردیم

ع

فَذُوْقُوْا فَلَنْ نَّزِيْدَكُمْ اِلَّا عَذَابًا ﴿۳۰﴾ اِنَّ لِلْمُتَّقِيْنَ مَفَازًا ﴿۳۱﴾

پس بچشید | پس هیچ زیاد نه میکنیم شمارا | مگرعذاب | هرآینه | برای پرهیزگاران | کامیابی است

پس اکنون مزه بچشید، پس ما برشما چیزی نه مگر این عذاب زیاد میکنیم هر آینه پرهیزگاران را کامیابی است

حَدَآئِقَ وَاَعْنَابًا ﴿۳۲﴾ وَّكَوَاعِبَ اَتْرَابًا ﴿۳۳﴾ وَّكَاْسًا دِهَاقًا ﴿۳۴﴾ لَا يَسْمَعُوْنَ فِيْهَا

باغها است | وانگورها | ودوشیزگان | هم سال | وجامهای | پرشده | نه میشنوند آنها | درآن

(برای ایشان) باغها، و انگور میباشد، و زنان دوشیزه گان هم عمر، و جامهای پردهان ایشان درآن جای نه سخن

لَغْوًا وَّلَا كِذّٰبًا ﴿۳۵﴾ جَزَآءً مِّنْ رَّبِّكَ عَطَآءً حِسَابًا ﴿۳۶﴾

سخن عبث | ونه دروغ | بدله | ازطرف رب تو | داده میشود | به حساب

عبث می شنوند و نه دروغ، این بدله پوره پوره از جانب رب تو انعام است

رَّبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمٰنِ لَا يَمْلِكُوْنَ مِنْهُ

که رب آسمانها است | وزمین | وآنچه | میان هردو است | بسیار مهربان | نتوانند | باوا

که پرورش کننده است آسمانها و زمین را و چیز که درمیان آن است مهربان است هیچ کسی از وی درباره هیچ چیز

خِطَابًا ﴿۳۷﴾ يَوْمَ يَقُوْمُ الرُّوْحُ وَالْمَلٰٓئِكَةُ صَفًّا ۙ لَّا يَتَكَلَّمُوْنَ اِلَّا

سخن گفتن | روزیکه | بایستد | روح الامین | وفرشتگان | صف بسته | سخن نگویند | مگر

پرسیده نه میتواند، روزیکه جبرائیل، و همه فرشتگان صف، درصف ایستاده میباشند هیچ کسی سخن گفته

مَنْ اَذِنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿۳۸﴾ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۚ فَمَنْ شَآءَ

آنکه | اجازه داد | اورا | رحمن | وبگوید | سخن درست | این | روزاست | حق | پس کسیکه | بخواهد

نه میتواند، مگر به کسیکه ذات مهربان اجازه دهد و او سخن هم راست گوید آن روز حق است پس کسیکه

اتَّخَذَ اِلٰى رَبِّهٖ مَاٰبًا ﴿۳۹﴾ اِنَّآ اَنْذَرْنٰكُمْ عَذَابًا قَرِيْبًا ۖۚ يَّوْمَ

بگیرد | نزد رب خود | جای | هرآینه ما | ترسانیده ایم بشمارا | ازعذاب | نزدیک | روزیکه

خوش دارد پس به رب خود رجوع کند، هرآینه ما شمارا از عذاب نزدیک آمدنی ترسانیدم، درآن روز که

يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدٰهُ وَيَقُوْلُ الْكٰفِرُ يٰلَيْتَنِيْ كُنْتُ تُرٰبًا ﴿۴۰﴾

ببیند | بنی آدم | آنچه | پیش فرستاده است | دستهایش | و گوید | کافر | ای کاش! | من میبودم | خاک

هر انسان عمل خود را از نزدیک بیند و کافر میگوید که ای کاش! که من همراه خاک میبودم

سُوْرَةُ النّٰزِعٰتِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سِتٌّ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعَانِ

سورة النازعات در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خداوند که مهربان بزرگ بارحم است | چهل و شش آیت و دو رکوع است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالنّٰزِعٰتِ غَرْقًا ﴿۱﴾ وَّالنّٰشِطٰتِ نَشْطًا ﴿۲﴾ وَّالسّٰبِحٰتِ سَبْحًا ﴿۳﴾

قسم است به روح کشنده گان | به سختی | و برآنکه به نرمی روحها را می کشند | قسم به شنا کنندگان | به تیزی

قسم است برآن فرشتگان که ارواح را به سختی بیرون میکنند، و برآن که به بسیار نرمی روح ها را می کشند. و درفضا شنا کنندگان

فَالسّٰبِقٰتِ سَبْقًا ﴿۴﴾ فَالْمُدَبِّرٰتِ اَمْرًا ﴿۵﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ﴿۶﴾

باز به پیش شوندگان | به سبقت | باز به انتظام کنندگان | هرکار | روزیکه | بلرزد | لرزنده

و یکی بر دیگری پیش میشوند، و تدبیر میکند هرکاری را (که قیامت می آید) روزیکه بلرزد زمین لرزنده شده.

تَتْبَعُهَا الرَّادِفَةُ ﴿۷﴾ قُلُوْبٌ يَّوْمَئِذٍ وَّاجِفَةٌ ﴿۸﴾ اَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ﴿۹﴾

تعقیب کند آن را | دیگری در پی آن | دلها | به آن روز | ترسانند | چشمهای آنها | پایان افگنده باشد

بعد از آن در پی آن (آواز زور دهنده) بیاید بسیار دلها درآن روز می لرزد چشمهای ایشان پایان میباشند.

يَقُوْلُوْنَ ءَاِنَّا لَمَرْدُوْدُوْنَ فِي الْحَافِرَةِ ﴿۱۰﴾ ءَاِذَا كُنَّا عِظَامًا نَّخِرَةً ﴿۱۱﴾

آنها میگویند | آیا ما | برخواهیم گشت | به حالت نخست؟ | آیا وقتیکه شویم ما | استخوانها | بوسیده

ایشان میگویند درست! ما باز هم زنده میشویم؟ بعد از آنکه استخوانهای بوسیده شویم؟

قَالُوْا تِلْكَ اِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿۱۲﴾ فَاِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ ﴿۱۳﴾ فَاِذَا

آنها گویند | آن | این وقت | بازگشتی است | از زیان | پس هرآینه | آن | یک آواز شدید است | پس آن وقت

میگویند که این باز گشت است پر از خساره بشنو! آن تنها آواز زوردار است و ایشان

هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿۱۴﴾ هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ مُوْسٰى ﴿۱۵﴾ اِذْ نَادٰىهُ رَبُّهٗ

ایشان | به یک میدان می باشند | آیا آمد ترا | خبر | موسیٰ | وقتیکه | آواز کرد او را | رب او

فوراً در میدان حشر موجود میباشند، آیا بتو خبر واقعه موسیٰ علیه السلام رسیده است؟ که رب اش درطور وادی پاکیزه

بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿۱۶﴾ اِذْهَبْ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ﴿۱۷﴾ فَقُلْ

به وادی پاک | طویٰ | برو | بسوی فرعون | هرآینه او | سرکشی کرد | پس بگو

نداء کرد (وی بحکم کرد که) به فرعون برو که او از حد گذشته است به او بگو که

هَلْ لَّكَ اِلٰٓى اَنْ تَزَكّٰى ﴿۱۸﴾ وَاَهْدِيَكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ﴿۱۹﴾

آیا میل تو است | که تو پاک شوی | و راه نمایم ترا | بسوی رب تو | که تو بترسی

آیا خواهش پاکی داری؟ و که به تو راه رب بنمایم که تو از او بترسی

فَاَرٰىهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰى ﴿۲۰﴾ فَكَذَّبَ وَعَصٰى ﴿۲۱﴾ ثُمَّ اَدْبَرَ يَسْعٰى ﴿۲۲﴾

پس نشان داد اورا | آن نشانه | بزرگ | نسبت دروغ کرد | ونافرمانی کرد | باز | پشت کرد | سعی کننده

و به او معجزه بزرگ نشانه داد پس (فرعون) آن را تکذیب نموذ و نافرمانی کرد باز به پشت فرار نمود۔

فَحَشَرَ فَنَادٰى ﴿۲۳﴾ فَقَالَ اَنَا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ﴿۲۴﴾ فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ

باز جمع کرد | باز ندا کرد | باز گفت | که من | رب شا هستم | بلند | پس گرفت اورا | خدا | به عذاب

پس مردم را جمع نموذ و اعلان کرد و گفت که من رب بزرگ شا هستم پس خداوند درآخرت و دنیا درهر دو

الْاٰخِرَةِ وَالْاُوْلٰى ﴿۲۵﴾ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ﴿۲۶﴾ ءَاَنْتُمْ اَشَدُّ

آخرت | ودردنیا | هرآینه | دراین | عبرت است | آن راکه | میترسد | آیا شا | سخت هستید

عذاب داذ دراین برای همه مردم عبرت است که از خدا میترسد آیا پیدایش شا

خَلْقًا اَمِ السَّمَآءُ ۚ بَنٰهَا ﴿۲۷﴾ رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوّٰىهَا ﴿۲۸﴾ وَاَغْطَشَ

در پیدایش | یا آسمان | که آن را ساخت | بلند کرد | سقف آن | باز برابر کرد آن را | و | تاریک کرد

سخت است و یا از آسمان؟ که او ساخت و سقف آن را بلند کرد و برابر ساخت و شب را تاریک

لَيْلَهَا وَاَخْرَجَ ضُحٰهَا ﴿۲۹﴾ وَالْاَرْضَ بَعْدَ ذٰلِكَ دَحٰىهَا ﴿۳۰﴾ اَخْرَجَ مِنْهَا

شب آن | وبرآورد | روشنی روز | وزمین راهم | بعداز آن | هموار نمود | برآورد | ازآن

ساخت و روز را روشن ساخت و زمین را بعد از آن هموار نموذ از آن آب و چراگاه

مَآءَهَا وَمَرْعٰىهَا ﴿۳۱﴾ وَالْجِبَالَ اَرْسٰىهَا ﴿۳۲﴾ مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ﴿۳۳﴾

آب آن | وگیاه آن | وکوه هارا | محکم استوار ساخت | این فائده است | شارا | وبرای حیوانات شا

برآورد و کوه ها را برآن قائم ساخت (این همه چیزها) از شا و برای فائده حیوانات شا است

فَاِذَا جَآءَتِ الطَّآمَّةُ الْكُبْرٰى ﴿۳۴﴾ يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ مَا سَعٰى ﴿۳۵﴾

باز وقتیکه بیاید | هنگامه | بزرگ | روزیکه | یادکند | انسان | آنچه سعی کرده بود

وقتیکه آن صدمه روز قیامت بیایذ پس به انسان عمل های یکایک به یاد بیاید

وَبُرِّزَتِ الْجَحِيْمُ لِمَنْ يَّرٰى ﴿۳۶﴾ فَاَمَّا مَنْ طَغٰى ﴿۳۷﴾ وَاٰثَرَ

وآشکارا کرده شود | دوزخ | کسیکه می بیند | پس کسیکه سرکشی کرد | وپسند کرده باشد

و برای هر بیننده جهنم به یاد بیایذ پس کسیکه سرکشی کرده باشد و زندگی دنیا را

الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿۳۸﴾ فَاِنَّ الْجَحِيْمَ هِيَ الْمَاْوٰى ﴿۳۹﴾ وَاَمَّا مَنْ خَافَ

زندگی دنیا | پس هرآینه | دوزخ | بازگشت اوست | ولیکن | آنکه | ترسیده باشد

پسند کرده باشذ پس جهنم باز گشت او میباشد و کسیکه از پیش رب خود

مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى ﴿۴۰﴾ فَاِنَّ الْجَنَّةَ

ازایستادن پیش | رب خود | ومنع کرده باشد | نفس | ازخواهشات | پس هرآینه جنت

ترسده باشذ و نفس خود را از خواهشات منع کرده باشد پس جنت جای اوست

هِيَ الْمَأْوٰى ﴿٤١﴾ يَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ اَيَّانَ مُرْسٰىهَا ﴿٤٢﴾

بازگشت اوست | می پرسند از تو | درباره قیامت | کی باشد | وقوع آن

ایشان از تو درباره قیامت می پرسند که چه وقت می آید؟

فِيْمَ اَنْتَ مِنْ ذِكْرٰىهَا ﴿٤٣﴾ اِلٰى رَبِّكَ مُنْتَهٰىهَا ﴿٤٤﴾ اِنَّمَآ اَنْتَ

چه کار | ترا | از علم آن | بسوی رب تو است | انتهاء آن | هر آینه تو

بتو چه معلوم است وقت آن؟ علم تنهائی آن تنها نزد خدا است، کار تو تنها

مُنْذِرُ مَنْ يَّخْشٰىهَا ﴿٤٥﴾ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوْٓا

ترساننده هستی | آنکه میترسد از این | گویا که آنها | روز یکه | بینند آن را . | (چنین معلوم میشود) که آنها درنگ نه کرده اند

ترسانیدن آن مردم است، که از قیامت میترسند آنها که روز قیامت بینند چنین میباشند که گویا

اِلَّا عَشِيَّةً اَوْ ضُحٰىهَا ﴿٤٦﴾

مگر یک شام | ویا به اندازه چاشتگاه

تنها در دنیا به اندازه زردی آفتاب ویا به اندازه چاشتگاه عمر گذاریده اند۔

سُوْرَةُ عَبَسَ مَكِّيَّةٌ وَّهِيَ اثْنَتَانِ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَاَرْبَعُوْنَ اٰيَةً وَّفِيْهَا رُكُوْعٌ وَّاحِدٌ قُلْنَا الخ

سورة عبس در مکه نازل شده و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | چهل و دو آیت و یک رکوع است و نچنین تا آخر

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ و بارحم است

عَبَسَ وَتَوَلّٰىٓ ﴿١﴾ اَنْ جَآءَهُ الْاَعْمٰى ﴿٢﴾ وَمَا يُدْرِيْكَ لَعَلَّهٗ يَزَّكّٰىٓ ﴿٣﴾

ناراض شد | واعراض کرد | که آمد به او | یک کور | وچه چیز دانا کرد ترا | شاید او | پاک شود

جبین خود را ترش نمود و اعراض کرد، که یک کور به او آمد و بتو چه معلوم است که او به آموختن دین پاک شود

اَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرٰى ﴿٤﴾ اَمَّا مَنِ اسْتَغْنٰى ﴿٥﴾ فَاَنْتَ لَهٗ

یا او نصیحت حاصل کند | نفع دهد او را | نصیحت | لیکن | کسیکه | غنی است | پس تو | به طرف او

و یا نصیحت قبول کند و آن به وی فائده دهد، هر چه آن شخص است که بی رغبت است، پس تو بوی توجه کردی

تَصَدّٰى ﴿٦﴾ وَمَا عَلَيْكَ اَلَّا يَزَّكّٰى ﴿٧﴾ وَاَمَّا مَنْ جَآءَكَ يَسْعٰى ﴿٨﴾

روی میکنید | ونیست برتو | که او پاکی اختیار کند | ولیکن | آنکه | آمد بتو به شتاب

و ترا چه تاوان است اگر او پاک شود؟ و آنکه ترا به حالت شتاب آمد

وَهُوَ يَخْشٰى ﴿٩﴾ فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهّٰى ﴿١٠﴾ كَلَّآ اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ﴿١١﴾ فَمَنْ شَآءَ

واو میترسد (از خدا) | پس تو | از او | غفلت میکنی | هیچ وقت نه | هر آینه این | یک نصیحت است | پس کسیکه | میخواهد

و او از خدا میترسد پس تو از وی بی پروا شدی باز چنین مکن، این یک نصیحت است، پس کسیکه خوش دارد

ذَكَرَهٗ ﴿١٢﴾ فِيْ صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ﴿١٣﴾ مَّرْفُوْعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ﴿١٤﴾ بِاَيْدِيْ سَفَرَةٍ ﴿١٥﴾

این را یاد کند | در صحیفه که معزز است | بسیار بلند | و پاک | در دستهای آن نویسنده گان است

آن را قبول کند در صحائف معزز است، که بلند و پاکیزه است این در دستهای چنین فرشتگان است

كِرَامٍ بَرَرَةٍ ﴿١٦﴾ قُتِلَ الْإِنسَانُ مَا أَكْفَرَهُ ﴿١٧﴾ مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ﴿١٨﴾

که معزز است | نیک کردار است | هلاک شود انسان | که چقدر ناشکر است | از کدام چیز | خدا آفرید اورا

که معزز و نیک کردار هستند، بنی آدم هلاک شود چقدر ناشکر است، از بسیار چیز حقیر خداوند اورا آفرید

مِن نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَّرَهُ ﴿١٩﴾ ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ أَمَاتَهُ

از یک نطفه | اورا آفرید | باز اندازه کرد اورا | باز | راه | آسان کرد اورا | باز | فوت کرد اورا

از یک قطره خدا آفریده است، باز اورا به یک انداز خاص ساخت، باز به وی راه آسان نمود باز فوت کرد اورا و به قبر کرد اورا

فَأَقْبَرَهُ ﴿٢١﴾ ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ﴿٢٣﴾

باز به قبر کرد اورا | باز وقتیکه | بخواهد | دوباره زنده کند | هرگز نه | او تعمیل نکرد | به چیزیکه به وی حکم

باز وقتیکه بخواهد دوباره زنده کند اورا، البته او حکم رب خود را پوره نه نمود

فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ إِلَىٰ طَعَامِهِ ﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقْنَا

باید که ببیند | انسان | بسوی طعام خود | که ما ریختیم | آب را | ریختنی | باز شگافتیم ما

به بنی آدم مناسب است که به خوراک خود ببیند که ما آب را فرود آوردیم باز زمین را

الْأَرْضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾ وَعِنَبًا وَقَضْبًا ﴿٢٨﴾ وَزَيْتُونًا

زمین را | شگافتنی | پس رویانیدیم ما | در آن | دانه | وانگور | و سبزیجات | و زیتون

شگافتیم و رویاندیم در آن غله، انگور، سبزی، و زیتون

وَنَخْلًا ﴿٢٩﴾ وَحَدَائِقَ غُلْبًا ﴿٣٠﴾ وَفَاكِهَةً وَأَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَاعًا لَّكُمْ

وخرما | و باغهای | پر درخت | و میوه | و گیاه | سامان زندگی | برای شما

و خرما، و باغهای پر درخت، و قسما قسم میوه ها و گیاه که شمارا و حیوانات شمارا به کار می آید

وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٢﴾ فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٣٤﴾

و برای حیوانات شما | باز وقتیکه | بیاید | آواز سخت | به آن روز | فرار میکند | مرد | از برادر خود

باز وقتیکه صداء قیامت بیاید پس در آن روز بنی آدم از برادر خوذ و از مادر خود

وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ

واز مادر خود | واز پدر خود | واز زن خود | واز پسران خود | هر مرد را | از ایشان | به آن روز

و از پدر خوذ و از زن خود و از اولاد خود فرار میکند پس در ایشان از هر کس چنین حال میباشد که

شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٣٩﴾

یک فکر باشد | که اورا لاتعلق کند | بعضی روی ها | به آن روز | تابان | خندان | شادمان باشند

از پرسان دیگران غافل کرده باشد بعضی روی ها در آن روز روشن میباشد می خندند، خوش می باشند۔

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٤٠﴾ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾

و بعضی روها | به آن روز | (چنین باشد) که بر آن | گرد میباشد | پراگنده باشد بر آن | سیاهی

و بعضی رویها در آن روز گرد زده میباشند که تاریکی غم بر آن پراگنده باشد۔

ع ۴۲ ۵

أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَفَرَةُ الْفَجَرَةُ ﴿۴۲﴾

این مردم است | کافران | بدکار

همان مردم بد عمل کافران است۔

سُورَةُ التَّكْوِيرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | تِسْعٌ وَعِشْرُونَ آيَةً

سورة التکویر در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | بست و نه آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿۱﴾ وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ﴿۲﴾ وَإِذَا الْجِبَالُ

وقتیکه | آفتاب | پیچیده شود | وقتیکه | ستاره گان | بی نور شود | وقتیکه | کوه ها

وقتیکه آفتاب پیچیده شوذ وقتیکه ستاره گان بی نور شود وقتیکه کوه ها روان کرده شود

سُيِّرَتْ ﴿۳﴾ وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿۴﴾ وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿۵﴾

روان کرده شود | وقتیکه | شتران ماده حامله ده ماه | فراموش کرده شود | وقتیکه جانوران | جمع کرده شود

و شتران ماده ده ماه حامله فراموش کرده شوذ و وقتیکه حیوانات جنگلی جمع کرده شود

وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿۶﴾ وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ﴿۷﴾ وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ

وقتیکه دریاب ها | مانند آتش شعله کرده شود | وقتیکه ارواح | همراه بدنها یک جای شود | وقتیکه از دختر زنده در گور شد

وقتیکه دریا ها آتش گردذ و ارواح با بدنها یک جای شود و وقتیکه از دختران زنده گور شده پرسیده شود

سُئِلَتْ ﴿۸﴾ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ﴿۹﴾ وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿۱۰﴾ وَإِذَا السَّمَاءُ

پرسیده شود | که بکدام گناه | او قتل شده است | وقتیکه | عملنامه ها | کشوده شود | وقتیکه | آسمان

که بکدام گناه کشته شده است؟ و هنگامیکه عملنامه ها کشوده شود و وقتیکه از آسمان پوست

كُشِطَتْ ﴿۱۱﴾ وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿۱۲﴾ وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿۱۳﴾ عَلِمَتْ

پوست برکنده شود | وقتیکه | دوزخ | برافروخته شود | ووقتیکه جنت | نزدیک شود | بداند

کشیده شوذ و وقتیکه جهنم آتش کرده شود و وقتیکه جنت نزدیک کرده شوذ پس به هر نفس عمل خود معلوم شود

نَفْسٌ مَا أَحْضَرَتْ ﴿۱۴﴾ فَلَا أُقْسِمُ بِالْخُنَّسِ ﴿۱۵﴾ الْجَوَارِ

هر نفس | آنچه | حاضر ساخته است | پس قسم میخورم | بستارگان بازگردنده | سیر نماینده

پس من قسم میخورم به ستاره گان باز گردنده پنهان تدینها

الْكُنَّسِ ﴿۱۶﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا عَسْعَسَ ﴿۱۷﴾ وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿۱۸﴾ إِنَّهُ

غائب شونده | وبه شب | وقتیکه | پراگنده شود | وبه صبح | وقتیکه نفس گیرد | هر آینه این

ستاره گان و شب که پراگنده شوذ و به صبح که طلوع کند هر آینه این (قرآن)

لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿۱۹﴾ ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ﴿۲۰﴾ مُطَاعٍ

کلام است | از فرشته معزز | که طاقت دارا است | نزد صاحب عرش | مرتبه بزرگ دارد | سخن اش قبول شده

به زبان یک فرشته معزز فرستاده شده است که بسیار محکم است با مالک عرش است خداوند مرتبه بلند است سخن اش

ثَمَّ أَمِينٍ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجْنُونٍ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأُفُقِ الْمُبِينِ ﴿٢٣﴾

ازآن جای | امانت داراست | ونیست رفیق شما | دیوانه | واووی رادیده است | برکناره واضح آسمان

درآن جای قبول شده است، وامانت داراست، و دوست شما (محمدؐ) دیوانه نیست، واوآن (جبرائیل) را درکناره آسمان هم دیده است

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ﴿٢٤﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَّجِيمٍ ﴿٢٥﴾

ونبوداو | درمعامله غیب | بخل کننده | ونیست او | قول | شیطان | رانده شده

و این پیغمبر در نشانه تخبهای غیب بخیل نیست و این کلام از شیطان رانده شده نیست

فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ﴿٢٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَن شَاءَ مِنكُمْ

پس کجا | میروید | نبودآن مگر | نصیحت | برای عالمیان | برای اینکه | بخواهد | ازشما

پس شما بکدام سوی روان هستید، این کتاب همه مردم را یک نصیحت است برای آنانکه از شما

أَن يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَن يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٩﴾ ع

که به راه درست برود | ونه میخواهید شما | مگر | که بخواهد | خدا | که رب است | ازهمه عالم

راه مستقیم رفتن میخواهد، و شما آن چیز را خواسته میتوانید که خدا بخواهد که مالک همه جهانها است

سُورَةُ الْانْفِطَارِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَهِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ آيَةً

سورة الانفطار در مکه نازل شد | آغاز بنام خدا که نهایت بارحم ومهربان است | نوزده | آیت | است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

إِذَا السَّمَاءُ انفَطَرَتْ ﴿١﴾ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انتَثَرَتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا الْبِحَارُ

وقتیکه آسمان | شگافته شود | وقتیکه ستارگان | فرورود | وقتیکه | دریاب ها

وقتیکه آسمان شگافته شود، وقتیکه ستاره گان فرورود و دریا ها یکی بادیگری

فُجِّرَتْ ﴿٣﴾ وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ﴿٤﴾ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَ

خلط شود | وقتیکه قبور | زیروزبرکرده شود | بداند | هرنفسی آنچه | پیش فرستاده است | و

جاری شدن یک جای شود، وقتیکه قبور زبر و زیر کرده شود پس به هرنفس معلوم کرده شود که چه کرده است و چیزی را پس

أَخَّرَتْ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ﴿٦﴾ الَّذِي خَلَقَكَ

پس مانده است | ای انسان! | چه چیزفریب دادترا | درباره رب کریم | آنچه | آفریدترا

گذاشته است ای انسان! چه چیز ترا درباره رب کریم خود فریب داد آن ذات که ترا آفرید

فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ﴿٧﴾ فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ﴿٨﴾ كَلَّا بَلْ

پاز ترا برابر ساخت | برابر ساخت ترا | درچه صورت که هم | بخواهد | ترکیب دادترا | هرگزنی | بلکه

پس ترا برابر ساخت، و درحالت توسط ساخت بکدام شکل که ترا خواست نی بلکه شما

تُكَذِّبُونَ بِالدِّينِ ﴿٩﴾ وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ﴿١٠﴾ كِرَامًا كَاتِبِينَ ﴿١١﴾

شماتکذیب کردید | جزاوسزا | وهرآینه بشما | محافظان است | معزز | نویسندگان

از قیامت انکار میکنید، حال آنکه فرشتگان نگران برشما مقرر است که شریف نویسنده است۔

يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ

میدانند | به آنچه شما میکنید | هر آینه نیکان | در نعمت میباشد | و | هر آینه | گناه کاران

شما که چیز میکنید، شما برآن خوب میدانید هر آینه مردم نیکان در نعمتهای جنت میباشد و هر آینه بدکاران

لَفِي جَحِيمٍ ﴿١٤﴾ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾

در جهنم میباشد | آنها در آن داخل میشوند | به روز جزاء | ونباشند آنها | از آن جای | کناره

در جهنم میباشند، درآن که ایشان روز قیامت داخل میشوند و ایشان از جهنم پنهان شده نه میتوانند.

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٧﴾ ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٨﴾ يَوْمَ

وبتو چه خبر است | که چیست روز جزاء | باز بتو چه خبر است | که چیست روز جزاء؟ | آن روز است

و بتو چه معلوم است که روز بدله چیست؟ و باز بتو چه معلوم است که روز بدله چیست؟ آن چنین روز است

لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿١٩﴾

که نتواند | یک نفس برای نفس | هیچ هم | وحکم | به آن روز | خدارا باشد

که هیچ نفس به کار نمی آید نفس دیگری را، و درآن روز تنها حکم خدارا است.

سُورَةُ الْمُطَفِّفِينَ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَهِيَ سِتٌّ وَثَلَاثُونَ آيَةً

سورة مطففین در مکه نازل شد | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | دورآن سی و شش آیت است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَيْلٌ لِلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾ الَّذِينَ إِذَا اكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ﴿٢﴾

تباهی است | برکم کنندگان | آنانیکه | چون | پیمانه میکنند | از مردم | پوره میگیرند

تباهی است کم وزن کنندگان را، برای آنکه پیمانه میگیرد از مردم پس پوره پوره میگیرد

وَإِذَا كَالُوهُمْ أَوْ وَزَنُوهُمْ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾ أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ

وچون پیمانه میدهند ایشان را | ویا به وزن میدهند ایشان را | کم میدهند | آیا یقین نه میکنند | این مردم | که هر آینه ایشان

و وقتیکه به مردم پیمانه میدهد، و یا وزن میکنند پس کم میدهد، آیا ایشان یقین ندارند که آنها روز بزرگ (قیامت)

مَبْعُوثُونَ ﴿٤﴾ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

برانگیخته شدگانند | برای روز بزرگ | روز یکه | ایستاده میشوند | مردم | پیش رب همه جهانها

زنده میشوند؟ روزیکه همه مردم پیش رب همه مخلوق پیش کرده میشوند

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ ﴿٧﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾

هرگز نی | هر آینه عملنامه | نافرمانان | در سجین است | وبتو چه خبر است | که سجین چیست؟

چنین نه کنند، هر آینه عملنامه های بدکاران در سجین است و تو چه میدانی که سجین چیست؟

كِتَابٌ مَرْقُومٌ ﴿٩﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾ الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ

یک کتاب است | نوشته شده | تباهی است | به آن روز | برای تکذیب کنندگان | آنانیکه | تکذیب میکنند

(آن) یک کتاب نوشته شده است، درآن روز به تکذیب کنندگان تباهی است، آنانیکه روز قیامت را تکذیب میکنند

يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿۱۱﴾ وَمَا يُكَذِّبُ بِهٖٓ اِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ اَثِيْمٍ ﴿۱۲﴾ اِذَا تُتْلٰى

به روز | جزاء | وتکذیب نمیکند | به آن | مگر | هرتجاوزکننده | گنهگار | وقتیکه | خوانده شود

و از آن روز تنها انکار آن مردم میکنند که سرکش و گنهگار میباشند، وقتیکه آیات ما بروی

عَلَيْهِ اٰيٰتُنَا قَالَ اَسَاطِيْرُ الْاَوَّلِيْنَ ﴿۱۳﴾ كَلَّا بَلْ سكتة رَانَ

بروی | آیات ما | اومیگوید | قصه های | مردم سابقه است | هرگزنی | بلکه | رنگ زده است

خوانده شود، میگوید که این قصه های مردم سابقه است چنین نیست بلکه اعمال آنها

عَلٰى قُلُوْبِهِمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿۱۴﴾ كَلَّآ اِنَّهُمْ عَنْ رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ

بردلهای ایشان | آنچه ایشان میکردند | نی نی | هرآینه ایشان | ازرب ایشان | به آن روز

بردلهای ایشان زنگ زده است نی! ایشان (از دیدن) رب خود به آن روز

لَّمَحْجُوْبُوْنَ ﴿۱۵﴾ ثُمَّ اِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيْمِ ﴿۱۶﴾ ثُمَّ يُقَالُ هٰذَا الَّذِيْ

منع کرده شود | بازهرآینه ایشان | داخل شدنی است | دردوزخ | باز | گفته شود | این است همان

منع کرده میشوند، باز یقیناً ایشان به جهنم میروند باز به ایشان گفته میشود که این همان چیز است که

كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُوْنَ ﴿۱۷﴾ كَلَّآ اِنَّ كِتٰبَ الْاَبْرَارِ لَفِيْ عِلِّيِّيْنَ ﴿۱۸﴾

که شما به آن تکذیب میکردید | هرگزنه | هرآینه | عملنامه | مردم نیکان | درعلین میباشد

شما آن را تکذیب میکردید نی! هر آینه اعمال نیکان در علیین نوشته میباشد

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا عِلِّيُّوْنَ ﴿۱۹﴾ كِتٰبٌ مَّرْقُوْمٌ ﴿۲۰﴾ يَّشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿۲۱﴾

وبتو چه خبراست | که علین چه است؟ | یک کتاب است | نوشته شده | می بیند آن را | فرشتگان مقرب

و تو چه میدانی که علیین چگونه جای است؟ آن یک کتاب نوشته شده است که فرشتگان مقرب به آن حاضر میباشد

اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِيْ نَعِيْمٍ ﴿۲۲﴾ عَلَى الْاَرَآئِكِ يَنْظُرُوْنَ ﴿۲۳﴾ تَعْرِفُ فِيْ وُجُوْهِهِمْ

هرآینه | مردم نیک | درنعمت باشند | برتختها نشسته | می بیند | می شناسی | درروبهای آنها

هر آینه نیکوکاران درباغهای نعمت میباشند برتختها نشسته می بینند درروی های ایشان تازگی

نَضْرَةَ النَّعِيْمِ ﴿۲۴﴾ يُسْقَوْنَ مِنْ رَّحِيْقٍ مَّخْتُوْمٍ ﴿۲۵﴾ خِتٰمُهٗ مِسْكٌ

تازگی | نعمت | نوشانیده میشوند | ازشراب خالص | مهر شده | مهر آن | مشک باشد

نعمتها آشکارا میباشد، برایشان شراب مهر زده شده (پاکیزه) نوشانده میشود که مهر آن از مشک میباشد

وَفِيْ ذٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُوْنَ ﴿۲۶﴾ وَمِزَاجُهٗ مِنْ تَسْنِيْمٍ ﴿۲۷﴾

ودراین | رغبت کردن مناسب است | برای رغبت کنندگان | وخلط آن | ازآب تسنیم باشد

و دراین چیز رغبت کنندگان رغبت کند و درآن (آب) تسنیم خلط کرده میشود

عَيْنًا يَّشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُوْنَ ﴿۲۸﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اَجْرَمُوْا كَانُوْا مِنَ الَّذِيْنَ

یک چشمه است | می نوشد | ازآن | مردم مقرب | هرآینه | آنانیکه | جرم کردند | ایشان به آن مردم

آن یک چشمه است، که مردم مغرب از آن می نوشد هر آینه آنانیکه مجرم هستند ایشان در (دنیا) به

اٰمَنُوْا یَضْحَكُوْنَ ﴿۲۹﴾ وَاِذَا مَرُّوْا بِهِمْ یَتَغَامَزُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَاِذَا

که ایمان آوردند | خندا میکردند | وقتیکه | میگذشتند | به مسلمانان | چشمک می زدند | وچون

مؤمنان خندا میکردند، و مسلمانها که نزدیک ایشان می گذشتند، پس یکی به دیگری چشمک می زدند و که به

انْقَلَبُوْۤا اِلٰۤى اَهْلِهِمُ انْقَلَبُوْا فَكِهِیْنَ ﴿۳۱﴾ وَاِذَا رَاَوْهُمْ قَالُوْۤا

باز میگشتند | به اهل مردم خود | باز میگشتند | خوشحال | وقتیکه | ایشان می دیدند مسلمانان را | می گفتند

خانه های خود باز میگشتند درآن جای هم (به مسلمانها) استهزاء میکردند، وقتیکه مسلمانها را می دیدند میگفتند

اِنَّ هٰۤؤُلَآءِ لَضَآلُّوْنَ ﴿۳۲﴾ وَمَاۤ اُرْسِلُوْا عَلَیْهِمْ حٰفِظِیْنَ ﴿۳۳﴾ فَالْیَوْمَ

هرآینه | ایشان | گمراه هستند | وایشان فرستاده نشده بودند | برایشان | نگرانان | پس امروز

این مردم گمراهان هستند، حال آنکه ایشان به سرهای مسلمانان نگران مقرر شده نبودند پس (امروز) قیامت

الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا مِنَ الْكُفَّارِ یَضْحَكُوْنَ ﴿۳۴﴾ عَلَى الْاَرَآئِكِ یَنْظُرُوْنَ ﴿۳۵﴾

آنانیکه | ایمان آورده بودند | برکافران | خندا میکنند | برتختها نشسته | می بینند

مسلمانها بر کافران استهزاء میکنند، و بر تختها نشسته نظاره میکنند.

هَلْ ثُوِّبَ الْكُفَّارُ مَا كَانُوْا یَفْعَلُوْنَ ﴿۳۶﴾

آیا | جزاداده میشود | به کافران | ازآنچه | ایشان میکردند

که آیا به کافران بدله اعمال ایشان پوره پوره رسید یا نی؟

سُوْرَةُ الْاِنْشِقَاقِ مَكِّیَّةٌ — بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ — وَهِیَ خَمْسٌ وَّعِشْرُوْنَ اٰیَةً

سورة الانشقاق درمکه نازل شد وآن | آغاز بنام خداکه بی اندازه مهربان بارحم است | بست و پنج آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اِذَا السَّمَآءُ انْشَقَّتْ ﴿۱﴾ وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿۲﴾ وَاِذَا الْاَرْضُ

وقتیکه آسمان | شق گردد | وقبول کند حکم رب خود را | واین به او لازم است | وقتیکه | زمین

وقتیکه آسمان شق گردد، و حکم رب خود را قبول کند و او هم قابل آن است و وقتیکه زمین

مُدَّتْ ﴿۳﴾ وَاَلْقَتْ مَا فِیْهَا وَتَخَلَّتْ ﴿۴﴾ وَاَذِنَتْ لِرَبِّهَا

هموار کرده شود | وبیندازد | آنچه | درآن است | وخالی گردد | وحکم قبول کند | ازرب خود

هموار کرده شود، و چیز که درآن است آن را بیرون بیندازد و خالی شود، و حکم رب خود را قبول کند و آن هم قابل آن

وَحُقَّتْ ﴿۵﴾ یٰۤاَیُّهَا الْاِنْسَانُ اِنَّكَ كَادِحٌ اِلٰى رَبِّكَ كَدْحًا

واین به او لازم است | ای انسان! | هرآینه تو بسیار سعی میکنی | برای رب خود به ملاقات | درعمل

است ای بنی آدم! تو بسوی خداوند سعی میکنی و هر آینه به آن یک جای میشوی

فَمُلٰقِیْهِ ﴿۶﴾ فَاَمَّا مَنْ اُوْتِیَ كِتٰبَهٗ بِیَمِیْنِهٖ ﴿۷﴾ فَسَوْفَ یُحَاسَبُ

باز ملاقی میشوی به آن | پس | هرکرا | داده شود | عملنامه او | دردست راست او | پس زود | حساب کرده شود به وی

باز به کسیکه عملنامه بدست راست داده شود پس باوی حساب آسان

حِسَابًا يَّسِيْرًا ﴿٨﴾ وَّيَنْقَلِبُ اِلٰٓى اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ﴿٩﴾ وَاَمَّا مَنْ اُوْتِيَ

حساب | آسان | و بازمیگردد | به اهل خود | خوشحال | و به آنکه | داده شود

و به خویشاوندان خود در حالت خوشی باز گردد، و به کسیکه عملنامه از جانب پشت خود

كِتٰبَهٗ وَرَآءَ ظَهْرِهٖ ﴿١٠﴾ فَسَوْفَ يَدْعُوْا ثُبُوْرًا ﴿١١﴾ وَّيَصْلٰى سَعِيْرًا ﴿١٢﴾

عملنامه او | از طرف پشت او | پس زود او میخواهد | هلاکت | و داخل میشود | به جهنم

داده شود، پس او دعا های هلاکت میخواهد و او به جهنم داخل میشود

اِنَّهٗ كَانَ فِيْٓ اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا ﴿١٣﴾ اِنَّهٗ ظَنَّ اَنْ لَّنْ يَّحُوْرَ ﴿١٤﴾ بَلٰٓى

هرآینه او بود | در اهل خود | خوشحال | هرآینه او | گمان کرده بود | که او هرگز رجوع نکند | چرانی

او در (دنیا) بسیار خوشحال میبود در نزد خویشاوندان خود گمان او بود که (به خدا) رجوع نکند چرانی!

اِنَّ رَبَّهٗ كَانَ بِهٖ بَصِيْرًا ﴿١٥﴾ فَلَآ اُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَالَّيْلِ وَمَا

هرآینه رب او | او را میدید | پس من قسم میخورم | به سرخی شام | و به شب | و از آنچه

هر آینه خداوند کارهای او را می دید، پس قسم من به شفق و بر شب و به آن چیزها که شب

وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَالْقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَ ﴿١٨﴾ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمْ

او جمع کرده باشد | و به ماه | وقتیکه پوره شود | هرآینه خواهد رسید | به حالی | بعد از حالی | پس چیست ایشان را

جمع کرده است، و بر ماه وقتیکه پوره گردد، هر آینه شمارا رسیدن است طبقه به طبقه، باز ایشان را چه شده است

لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿٢٠﴾ وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ لَا يَسْجُدُوْنَ ﴿٢١﴾ بَلِ الَّذِيْنَ

که ایمان نمی آرند | وقتیکه | خوانده شود | بر ایشان | قرآن | ایشان سجده نه میکنند | بلکه | آنانیکه

که ایشان ایمان نمی آرند، و وقتیکه به ایشان قرآن خوانده شود آنها سجده نه میکنند بلکه کافران

كَفَرُوْا يُكَذِّبُوْنَ ﴿٢٢﴾ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوْعُوْنَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ

منکر اند | تکذیب میکنند | و خدا | دانا است | به آنچه ایشان پنهان میدارند | پس بشارت بده ایشان را | به عذاب

این همه چیز ها را تکذیب میکنند، و حال دلهای ایشان به خدا خوب معلوم است پس به ایشان مژده

اَلِيْمٍ ﴿٢٤﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿٢٥﴾

دردناک | مگر آنانیکه | ایمان آوردند | و عمل کردند | نیک | ایشان را | اجر است | بی نهایت

عذاب دردناک بده، مگر البته آنانکه مؤمن اند و میکنند کارهای نیک به ایشان مزد بی پایان است.

سُوْرَةُ الْبُرُوْجِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ اثْنَتَانِ وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة البروج در مکه نازل شده و آن | آغاز بنام خدا که نهایت بارحم و مهربان است | بست و دو آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ ﴿١﴾ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٍ وَّمَشْهُوْدٍ ﴿٣﴾

قسم به آسمان | که دارای برج ها است | و به آن روز | که وعده اش کرده میشود | و به گواه | و | و بر خلاف کسی که گواهی داده میشود

قسم به آسمان که دارای برجها است، و بر آن روز قیامت که وعده آن شده است وقسم است به گواه و خلاف کسیکه گواهی داده میشود

قُتِلَ اَصۡحٰبُ الۡاُخۡدُوۡدِ ۝٤ النَّارِ ذَاتِ الۡوَقُوۡدِ ۝٥ اِذۡ هُمۡ عَلَيۡهَا

هلاک شدند | صاحبان خندق | که در آن آتش بود | دارای هیزم زیاد | وقتیکه | ایشان بر آن

که کافران بنا کنندگان خندق خود ایشان هلاک شدند صاحبان آتش که بسیار آتش در آن جمع بود وقتیکه آنها

قُعُوۡدٌ ۝٦ وَّهُمۡ عَلٰى مَا يَفۡعَلُوۡنَ بِالۡمُؤۡمِنِيۡنَ شُهُوۡدٌ ۝٧ وَمَا نَقَمُوۡا

نشسته بودند | وایشان | بر آنچه | میکردند | بر مؤمنان | گواه بودند | وانتقام نگرفتند

به کناره آتش نشسته بودند، و چیزیکه آنها با مؤمنان میکردند آن را خود ایشان به چشم میدیدند و ایشان از آنها تنها

مِنۡهُمۡ اِلَّاۤ اَنۡ يُّؤۡمِنُوۡا بِاللّٰهِ الۡعَزِيۡزِ الۡحَمِيۡدِ ۝٨ الَّذِىۡ لَهٗ مُلۡكُ

از ایشان | مگر از اینکه | ایمان آورده بودند | به خدا | غالب | دارای محامد | آنکه او را | حکومت است

بدله این سخن میگرفت، که آنها به خدا ایمان داشتند که غالب و دارای محامد است، آن ذات که حکومت او

السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ شَهِيۡدٌ ۝٩ اِنَّ الَّذِيۡنَ

در آسمانها | و زمین | و خدا | بر همه چیز | خبردار است | هر آینه آنانیکه

در آسمانها و زمین است، و خداوند به هر چیز باخبر است آنانیکه به مردان مؤمن

فَتَنُوا الۡمُؤۡمِنِيۡنَ وَالۡمُؤۡمِنٰتِ ثُمَّ لَمۡ يَتُوۡبُوۡا فَلَهُمۡ عَذَابُ جَهَنَّمَ

عذاب دادند | به مؤمنان مردان | و به زنان مؤمن | باز | توبه نکردند | پس ایشان را عذاب | جهنم است

و به زنان مؤمن عذاب دادند، و باز توبه نه کشیدند پس به ایشان عذاب جهنم مقرر است

وَلَهُمۡ عَذَابُ الۡحَرِيۡقِ ۝١٠ اِنَّ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ

وایشان را | عذاب است | سوزنده | هر آینه | آنانیکه | ایمان آوردند | و | عمل کردند نیک

و به ایشان عذاب سوختانده مقرر است، هر آینه آنانیکه ایمان آوردند، و ایشان اعمال نیک کردند

لَهُمۡ جَنّٰتٌ تَجۡرِىۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ ؕ ذٰلِكَ الۡفَوۡزُ الۡكَبِيۡرُ ۝١١ اِنَّ

ایشان را | باغها است | میرود | زیر آن | جویها | این است کامیابی | بزرگ | هر آینه

ایشان را باغها است، که زیر آن جویها میرود این کامیابی بزرگ است

بَطۡشَ رَبِّكَ لَشَدِيۡدٌ ۝١٢ اِنَّهٗ هُوَ يُبۡدِئُ وَيُعِيۡدُ ۝١٣ وَهُوَ

گرفتن | رب تو | سخت است | هر آینه او | اول پیدا میکند | و بار دوم | و او است

هر آینه گرفت رب تو بسیار شدید است، هر آینه او اول بار پیدا میکند، و دوباره هم پیدا میکند و او

الۡغَفُوۡرُ الۡوَدُوۡدُ ۝١٤ ذُو الۡعَرۡشِ الۡمَجِيۡدُ ۝١٥ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيۡدُ ۝١٦ هَلۡ

بخشنده | محبت کننده | مالک عرش است | گرامی قدر است | کننده است آن چیز را | که او میخواهد | آیا

بخشنده، محبت کننده است، خداوند عرش است بزرگ است، چیزیکه بخواهد میکند آیا تو قصه های

اَتٰٮكَ حَدِيۡثُ الۡجُنُوۡدِ ۝١٧ فِرۡعَوۡنَ وَثَمُوۡدَ ۝١٨ بَلِ الَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا

آمده است ترا | خبر | لشکرها | فرعون | و ثمود | بلکه | آنانیکه کفر کردند

لشکر هارا شنیدی؟ از فرعون و (قوم) ثمود (لشکر)؟ بلکه کافران در انکار

فِىۡ تَكۡذِيۡبٍ ﴿۱۹﴾ وَّاللّٰهُ مِنۡ وَّرَآئِهِمۡ مُّحِيۡطٌ ﴿۲۰﴾ بَلۡ هُوَ قُرۡاٰنٌ

در تکذیب هستند | وخدا | ازهرطرف ایشان | احاطه کننده است | بلکه | این قرآن

(غافل) هستند، و خداوند (ج) از هر جانب ایشان را احاطه کردند. دراصل این قرآن

مَّجِيۡدٌ ﴿۲۱﴾ فِىۡ لَوۡحٍ مَّحۡفُوۡظٍ ﴿۲۲﴾

قدر بزرگ است | نوشته شده درلوح | محفوظ

از شان بزرگ است، که در لوح محفوظ است.

سُوۡرَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ | بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ | وَهِىَ سَبۡعَ عَشۡرَةَ اٰيَةً

سورة الطارق در مکه نازل شده وآن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | هفده آیت است

بنام خداوند (ج) آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالسَّمَآءِ وَالطَّارِقِ ﴿۱﴾ وَمَآ اَدۡرٰكَ مَا الطَّارِقُ ﴿۲﴾ النَّجۡمُ الثَّاقِبُ ﴿۳﴾

قسم است به آسمان | وبه آمدنی شب | وبتوچه معلوم است | که چیست آمدنی شب | آن ستاره است | درخشان

سوگند است به آسمان، و آن چیز یکه درشب آشکارا میشود وتو چه میدانی که درشب آشکارا شدنی چه چیز است؟ آن یک ستاره درخشان است

اِنۡ كُلُّ نَفۡسٍ لَّمَّا عَلَيۡهَا حَافِظٌ ﴿۴﴾ فَلۡيَنۡظُرِ الۡاِنۡسَانُ مِمَّ

چنین نفس نیست | مگر | برآن | یک محافظ مقرر است | پس ببیند | انسان | که ازچه

چنین نفس نیست که بروی، یک محافظ مقرر نباشد پس باید که بنی آدم ببیند که از چه چیز آفریده شده است؟

خُلِقَ ﴿۵﴾ خُلِقَ مِنۡ مَّآءٍ دَافِقٍ ﴿۶﴾ يَّخۡرُجُ مِنۡ بَيۡنِ الصُّلۡبِ

آفریده شده است | پیدا کرده شده | ازآب جهنده | که می برآید | ازپشت

او از آب جهنده پیدا شده است، که از پشت و وسط سینه

وَالتَّرَآئِبِ ﴿۷﴾ اِنَّهٗ عَلٰى رَجۡعِهٖ لَقَادِرٌ ﴿۸﴾ يَوۡمَ تُبۡلَى

ومیان استخوانهای سینه | هرآینه او | به بازآفریدن او | قدرت دارد | روزیکه آشکارا کرده شود

میبراید، هر آینه خداوند (ج) به آفریدن دوباره او قدرت دارد روزیکه راز های پنهان

السَّرَآئِرُ ﴿۹﴾ فَمَا لَهٗ مِنۡ قُوَّةٍ وَّلَا نَاصِرٍ ﴿۱۰﴾ وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الرَّجۡعِ ﴿۱۱﴾

رازها | پس نباشد اورا | کدام طاقت | ونه مددگار | وقسم است به آسمان | که خداوند باران است

آشکارا کرده شود، پس اورا نه قدرت باشد و نه اورا مددگار باشد، سوگند است به آسمان که از آن باران می آید

وَالۡاَرۡضِ ذَاتِ الصَّدۡعِ ﴿۱۲﴾ اِنَّهٗ لَقَوۡلٌ فَصۡلٌ ﴿۱۳﴾ وَّمَا هُوَ

وزمین | دارای شگاف | هرآینه این قرآن | کلام است | فیصله کننده | ونیست این

و به زمین که برای سبزی می شگافد، هر آینه قرآن میان حق و باطل کلام فیصله کننده است، و این کدام

بِالۡهَزۡلِ ﴿۱۴﴾ اِنَّهُمۡ يَكِيۡدُوۡنَ كَيۡدًا ﴿۱۵﴾ وَّاَكِيۡدُ كَيۡدًا ﴿۱۶﴾ فَمَهِّلِ

سخن مزاح | هرآینه آنها | تدبیر میکنند | یک تدبیر | ومن هم تدبیر میکنم | یک تدبیر | پس مهلت ده

سخن بیهوده نیست، آن مردم در تدبیر خود مشغول هستند و من (خدا) هم تدبیر میکنم پس تو کافران را

الْكٰفِرِيْنَ اَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿۱۷﴾

کافران را | مهلت بده ایشان را | کم موده

(کمی) مهلت بده و کم موده ایشان را بگذار۔

سُوْرَةُ الْاَعْلٰى مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَّهِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ اٰيَةً

سورة الاعلیٰ در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | نوزده آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلَى ﴿۱﴾ الَّذِيْ خَلَقَ فَسَوّٰى ﴿۲﴾ وَالَّذِيْ قَدَّرَ

پاکی بیان کن | نام پروردگار خود را | که از همه برتر است | آنکه | آفرید | پس درست کرد | و آنکه | اندازه مقرر کرد

پاکی بیان کن نام رب خود را، که اعلیٰ است، که مخلوق را آفرید، و برابر ساخت، و آنکه از هر چیز اندازه

فَهَدٰى ﴿۳﴾ وَالَّذِيْٓ اَخْرَجَ الْمَرْعٰى ﴿۴﴾ فَجَعَلَهٗ غُثَآءً اَحْوٰى ﴿۵﴾

باز راه نمود | و آن ذات که | برآورد | گیاه | باز گردانید آن را | خشک | سیاه

مقرر ساخت، باز اورا راه نشان نمود، و آن ذات که گیاه را رویاند، باز آن را گیاه سیاه ساخت

سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسٰٓى ﴿۶﴾ اِلَّا مَا شَآءَ اللّٰهُ ؕ اِنَّهٗ يَعْلَمُ الْجَهْرَ

زود است که بر تو خوانیم | باز از تو فراموش نه میشود | مگر آنچه | خواسته باشد خدا | هر آینه او میداند | به آشکارا

ما ترا (قرآن) میخوانیم، پس از تو فراموش نه میشود، مگر وقتیکه خدا بخواهد، او به آشکاره میداند

وَمَا يَخْفٰى ﴿۷﴾ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرٰى ﴿۸﴾ فَذَكِّرْ اِنْ نَّفَعَتِ

و به سخن پنهان | و ما آسان کنیم بتو | (رفتن) به آسان طریقه | پس تو نصیحت کن | اگر فائده میدهد

و بر آن هم که پنهان است، و ترا راه دین (آسان) آسان میکنیم پس تو نصیحت کن اگر نصیحت فائده میرساند

الذِّكْرٰى ﴿۹﴾ سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَّخْشٰى ﴿۱۰﴾ وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقَى ﴿۱۱﴾

نصیحت | زود نصیحت حاصل کند | آنکه میترسد | و کناره گیرد از آن | سخت بدنصیب

آنانیکه میترسند، نصیحت قبول میکنند، و آنانیکه بدنصیب هستند آنها اعراض میکنند

الَّذِيْ يَصْلَى النَّارَ الْكُبْرٰى ﴿۱۲﴾ ثُمَّ لَا يَمُوْتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰى ﴿۱۳﴾ قَدْ

آنکه | میدرآید | به آتش | بسیار بزرگ | باز | نه بمیرد | درآن | و نه زنده بماند | هرآینه

آن کس که به آتش بزرگ داخل میشود، باز درآن جای نه میرد و نه زنده بماند آن کس کامیاب

اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى ﴿۱۴﴾ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى ﴿۱۵﴾ بَلْ تُؤْثِرُوْنَ

کامیاب شد | هر که | پاک شد | و یاد کرد | نام | رب خود | باز نماز خواند | بلکه | شما پسند میکنید

شد که خود را پاک کرد، و نام رب خود را یاد میکرد و نماز میخواند، بلکه شما زندگی دنیا را

الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا ﴿۱۶﴾ وَالْاٰخِرَةُ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى ﴿۱۷﴾ اِنَّ هٰذَا

زندگی دنیا | و آخرت | بهتر | بسیار خوب است | هرآینه است

می پسندید، حال آنکه آخرت بسیار بهتر و پائدار است، هر آینه این مضمون

لِفِى الصُّحُفِ الْاُوْلٰى ﴿١٨﴾ صُحُفِ اِبْرٰهِيْمَ وَمُوْسٰى ﴿١٩﴾

در صحیفه های پیشنیان | (یعنی) در صحیفه (ها) | از ابراهیم | وموسیٰ

در صحیفه های سابقه هم بیان شده است (یعنی) در صحیفه های ابراهیم و موسیٰ

سُوْرَةُ الْغَاشِيَةِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ سِتٌّ وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة الغاشية در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که نهایت مهربان بارحم است | بست آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

هَلْ اَتٰىكَ حَدِيْثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوْهٌ يَّوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ

آیا آمد بتو | خبر | پوشنده (قیامت) | بعضی رویها | به آن روز | ذلیل میباشد | رنج برنده

(ای رسول!) آیا بتوٗ خبر واقعه پراگنده شده (قیامت) کدام خبر آمده است؟ بسیار رویها درآن روز ذلیل رنج برنده

نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلٰى نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقٰى مِنْ عَيْنٍ اٰنِيَةٍ ﴿٥﴾ لَيْسَ لَهُمْ

محنت کشنده | داخل میشود به آتش | گرم | نوشانده شوند | از چشمه | گرم | نباشد ایشان را

و مانده میباشد (این مردم) در آتش داخل میشوند از چشمهٔ جوش زده برایشان آب نوشاننده میشود بجز از درخت خاردار

طَعَامٌ اِلَّا مِنْ ضَرِيْعٍ ﴿٦﴾ لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِيْ مِنْ جُوْعٍ ﴿٧﴾ وُجُوْهٌ

هیچ طعام | مگر | از گیاه خاردار | که نه فربه کند | و نه دفع کند | از گرسنگی | بعضی رویها

ایشان را چیزی دیگری نباشدٗ که نه برآن فربه میشود و نه برآن گریسنگی بند میشود بسیار رویها

يَّوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِيْ جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَّا تَسْمَعُ

به آن روز | تازه باشد | بر کوشش خود | رضامند باشد | در جنت بلند باشد | نه میشنود

تازه میباشندٗ و به عمل خود رضاء میباشند و در باغهای بلند نشسته میباشند که هیچ

فِيْهَا لَاغِيَةً ﴿١١﴾ فِيْهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيْهَا سُرُرٌ مَّرْفُوْعَةٌ ﴿١٣﴾

درآن سخنهای بیهوده | درآن | یک چشمه | میرود | درآن | تختها باشد | بلند بلند

سخن بیهوده را نه می شنوندٗ درآن چشمها میباشد درآن تختهای بلندٗ بلند میباشد

وَّاَكْوَابٌ مَّوْضُوْعَةٌ ﴿١٤﴾ وَّنَمَارِقُ مَصْفُوْفَةٌ ﴿١٥﴾ وَّزَرَابِيُّ مَبْثُوْثَةٌ ﴿١٦﴾

وگیلاسها | نهاده شده | و بالشهای | درصف نهاده شده | وفرشها | گسترده

و درآن جای گیلاسهای نهاده شده میباشد و بالشهای که درصف بسته شده و قالین های هر طرف گسترده

اَفَلَا يَنْظُرُوْنَ اِلَى الْاِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَاِلَى السَّمَآءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾

آیا نمی بینند | بسوی شتر | چگونه | آفریده شده؟ | وبسوی آسمان | چگونه | بلند کرده شد

آیا ایشان به شتر نه می بینند که چگونه پیدا شد؟ و به آسمان که چگونه بلند کرده شد؟

وَاِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَاِلَى الْاَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾

وبسوی کوه ها | چگونه | استوار شده | وبسوی زمین | چگونه | گسترده شده

و به کوه ها که چگونه محکم ایستاده شد؟ و زمین که چگونه گسترده شد؟

فَذَكِّرْ ۚ إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَّسْتَ عَلَيْهِم بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا

پس نصیحت کن | هر آینه تو | نصیحت کننده هستی | نیستی تو | برایشان | نگران | مگر

پس تو نصیحت کن زیرا که تو خوب نصیحت کننده هستی و تو برایشان نگران نیستی

مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَآ

آنکه | اعراض کند | و انکار کند | باز عذاب دهد اورا | خدا | عذاب | بزرگ تر | هر آینه | بسوی ما

مگر کسیکه اعراض کند، و انکار کند، پس خداوند اورا عذاب بزرگ میدهد هر آینه بما

إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُم ﴿٢٦﴾

بازگشت ایشان است | باز | هر آینه بر ما | حساب ایشان

باز گشت ایشان است، باز با ما حساب داریم۔

ع ٢٦ / ١٤ النصف

سُورَةُ الْفَجْرِ مَكِّيَّةٌ — بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ — وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً

سورة الفجر در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | سی | آیت | است

آغاز بنام خداوند که مهربان بزرگ بارحم است

وَالْفَجْرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٢﴾ وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ﴿٣﴾ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ﴿٤﴾ هَلْ

قسم است بصبح | و به شبهای ده | وقسم به جفت | وطاق | و به شب | وقتیکه روان شود | آیا

سوگند است بصبح و به شبهای ده (١٠) و قسم است به جفت و طاق و به شب که بگذرد هر آینه

فِي ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرٍ ﴿٥﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ

در این | یک قسم بزرگ است برای | عقلمند | آیا ندیدی تو که چگونه | سلوک کرد | رب تو

برای عقلمندان این قسم بزرگ است، آیا تو ندیدی که رب تو باقوم عاد

بِعَادٍ ﴿٦﴾ إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ﴿٧﴾ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ﴿٨﴾

باقوم عاد | یعنی قوم ارم | دارای ستونهای بزرگ قد | آنکه | پیدا نشده | مانند آن | در شهرها

یعنی باقوم ارم چه سلوک کرد، که مانند ستونها بلند قد بودند که مانند ایشان محکم در هیچ قوم نبودند

وَثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ﴿٩﴾ وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ﴿١٠﴾

و باثمودیان | آنانیکه | تراشیدند | سنگهارا | در وادی | وفرعون | صاحب میخها

و با قوم ثمود چه سلوک کرد؟ که در وادی القریٰ برای خود سنگها میتراشیدند، و با فرعون صاحب میخها چه کرد؟

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ﴿١١﴾ فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ﴿١٢﴾ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ

آنانیکه | سرکشی کردند | در شهرها | پس آنها زیاد کردند | در آن | فساد | پس ریخت | برایشان

همهٔ ایشان در ملک سرکشی کرده بودند، و بسیار فساد ها کرده بودند، پس رب تو ایشان را

رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿١٣﴾ إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا الْإِنسَانُ إِذَا

رب تو | تازیانه | عذاب | هر آینه | رب تو | بکمین گاه است | لیکن | آدمی | چون

یک تازیانه عذاب داد، هر آینه رب تو نافرمانان را درکمین است، از انسان

مَا ابْتَلٰهُ رَبُّهٗ فَاَكْرَمَهٗ وَنَعَّمَهٗ ۙ فَيَقُوْلُ رَبِّيْٓ اَكْرَمَنِ ۝۱۵

امتحان کند اورا | رب او | باز عزت دهد اورا | ونعمت میدهد اورا | او میگوید | رب من | مرا عزت داد

این حال است، وقتیکه به وی امتحان کند عزت و نعمت میدهد، او میگوید که مرا خداوند عزت داد

وَاَمَّآ اِذَا مَا ابْتَلٰهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهٗ ۙ فَيَقُوْلُ رَبِّيْٓ اَهَانَنِ ۝۱۶

و وقتیکه | امتحان کند اورا | پس تنگ کند بروی | رزق او | او میگوید | که رب من | مرا ذلیل کرد

و وقتیکه بروی چنین امتحان کند، که رزق اش تنگ گرداند میگوید که رب من مرا ذلیل

كَلَّا بَلْ لَّا تُكْرِمُوْنَ الْيَتِيْمَ ۝۱۷ وَلَا تَحٰٓضُّوْنَ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ۝۱۸

نی نی | بلکه | شما عزت نه میکنید | از یتیم | ونه شما ترغیب میدهید | به طعام دادن | مسکین را

ساخت، سخن چنین نیست، بلکه شما یتیم را عزت نه میکنید، و بردادن خوراک به مسکین یکی دیگری را آماده

وَتَاْكُلُوْنَ التُّرَاثَ اَكْلًا لَّمًّا ۝۱۹ وَّتُحِبُّوْنَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ۝۲۰ كَلَّآ اِذَا

ومیخورید شما | مال وراثت | به خوراک زیاد | ومحبت میکنید | با مال | محبت زیاد | هرگز نه | وقتیکه

نه میکنید، و مال میراث را حق به ناحق میخورید، و مال دنیا را بسیار زیاده خوش دارید

دُكَّتِ الْاَرْضُ دَكًّا دَكًّا ۝۲۱ وَّجَآءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ۝۲۲

ریزه ریزه کرده شود | زمین | به ریزه ریزه شدن | وبیاید | رب تو | وفرشتگان | در صف صف

به این نه میشود وقتیکه زمین زده زده شود، و رب تو بیاید و فرشتگان قطار قطار

وَجِايْٓءَ يَوْمَئِذٍ ۢ بِجَهَنَّمَ ۙ يَوْمَئِذٍ يَّتَذَكَّرُ الْاِنْسَانُ وَاَنّٰى لَهُ

وآورده شود | به آن روز | دوزخ | به آن روز | نصیحت حاصل کند | انسان | وچه (فائده) باشد | اورا

ایستاده شوند، و به آن روز جهنم آورده شود و به آن روز بنی آدم خوب بداند

الذِّكْرٰى ۝۲۳ يَقُوْلُ يٰلَيْتَنِيْ قَدَّمْتُ لِحَيَاتِيْ ۝۲۴ فَيَوْمَئِذٍ

از نصیحت گرفتن؟ | میگوید | ای کاش! | میفرستیدم پیش | (برای زندگی همیشه) | پس به آن روز

مگر موقع فهمیدن از وی گذشته باشد، میگوید که ای کاش! به این زندگی چیزی را پیش می فرستادیم

لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهٗٓ اَحَدٌ ۝۲۵ وَّلَا يُوْثِقُ وَثَاقَهٗٓ اَحَدٌ ۝۲۶ يٰٓاَيَّتُهَا

عذاب ندهد | مانند عذاب او | هیچ کس | ونه بسته سازد | مانند مقید ساختن او | هیچ کسی | ای

پس به آن روز هیچ کسی مانند خداوند عذاب ندهد و نه کسی مانند خدا محکم بسته کند

النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ۝۲۷ ارْجِعِيْٓ اِلٰى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ۝۲۸

نفس | مطمئن! | باز گرد | بسوی رب خود | تو از (او) راضی | او (از تو) راضی

(خداوند به نیکان گوید) ای نفس مطمئن! تو به رب خود باز گرد، چنین که تو از وی راضی هستی و او

فَادْخُلِيْ فِيْ عِبٰدِيْ ۝۲۹ وَادْخُلِيْ جَنَّتِيْ ۝۳۰

پس شامل شو تو | در بندگان من | و داخل شو | در جنت من

از تو راضی است، باز در بندگان نیکان من داخل شو و در جنت من داخل شو۔

ع ۱۴

سُورَةُ الْبَلَدِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ عِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة البلد در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خداکه مهربان بزرگ بارحم است | بست آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

لَآ اُقْسِمُ بِهٰذَا الْبَلَدِ ۝١ وَاَنْتَ حِلٌّۢ بِهٰذَا الْبَلَدِ ۝٢ وَوَالِدٍ

من قسم میخورم | به این | شهر | وتو | داخل میشوی | به این شهر | وقسم به پدر

من سوگند میخورم به این شهر (مکه)، و تو دراین شهر فاتحانه داخل شدنی هستی، وقسم است از پدر (یعنی آدم)

وَّمَا وَلَدَ ۝٣ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِيْ كَبَدٍ ۝٤ اَيَحْسَبُ اَنْ لَّنْ يَّقْدِرَ

وبه اولاد او | هرآینه | ما آفریدیم | انسان را | درمحنت | آیا گمان میکند | که قدرت نه یابد

و اولاد او که ما انسان را در سختی آفریدیم، آیا انسان گمان میکند که قدرت هیچ کسی بروی نیست

عَلَيْهِ اَحَدٌ ۝٥ يَقُوْلُ اَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا ۝٦ اَيَحْسَبُ اَنْ لَّمْ يَرَهٗٓ

بروی | هیچ کسی | اومیگوید | که من برباد کردم | مال | بسیار | آیا او گمان میکند | که ندیده است

خود او میگوید که من (در مقابله اسلام) بسیار مال برباد کردم آیا او گمان میکند که اورا هیچ کسی

اَحَدٌ ۝٧ اَلَمْ نَجْعَلْ لَّهٗ عَيْنَيْنِ ۝٨ وَلِسَانًا وَّشَفَتَيْنِ ۝٩ وَهَدَيْنٰهُ

هیچ کسی | آیا نگردانیدیم | اورا | دوچشمان | وزبان | ودولبان | ونمودیم اورا

ندیده است؟ آیا ما اورا دو چشمان، یک زبان، و دو لبان ندادیم و راه های دو (خیر و شر) به او

النَّجْدَيْنِ ۝١٠ فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۝١١ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْعَقَبَةُ ۝١٢ فَكُّ

دوراه | پس او داخل نشد به گذرگاه سخت | وبتو چه معلوم است | که چیست گذرگاه | آزاد کردن

نشان ندادیم، باز او به گذرگاه دین داخل نشد، و تو چه میدانی که آن گذرگاه چیست، بشنو! آن آزادی گردن

رَقَبَةٍ ۝١٣ اَوْ اِطْعٰمٌ فِيْ يَوْمٍ ذِيْ مَسْغَبَةٍ ۝١٤ يَّتِيْمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ۝١٥ اَوْ مِسْكِيْنًا

گردن | یا طعام دادن است | درروز | گرسنگی | یتیم | رشته دار را | یا کدام مسکین

است (از غلامی)، و یا در روز های گرسنگی خوراک دادن است به یتیمان که رشته داران هم هستند، و یا به مسکین درخاک نشسته

ذَا مَتْرَبَةٍ ۝١٦ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

درخاک نشسته | باز | باشد | از آنانیکه | که ایمان آوردند | وایشان یکی بادیگری وصیت کرده باشند | به صبر

باز او از مؤمنان هم میباشد و یکی دیگری را به صبر و رحم کردن

وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ۝١٧ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ الْمَيْمَنَةِ ۝١٨ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا

ووصیت کرده باشند | از رحم کردن | این مردم است | خداوندان دست راست | وآنانیکه | کفر کردند

نصیحت میکنند، این مردم بسیار خوش نصیب هستند و آن مردم که از آیات ما

بِاٰيٰتِنَا هُمْ اَصْحٰبُ الْمَشْئَمَةِ ۝١٩ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌ ۝٢٠

از آیات ما | ایشان است | خداوندان دست چپ | برایشان | آتش باشد | بندکرده شده

انکار کردند، ایشان از کناره چپ خراب مردم هستند از ایشان آتش از هر جانب گیر کننده باشد۔

سُوْرَةُ الشَّمْسِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ خَمْسَ عَشْرَةَ اٰيَةً

سورة شمس در مکه نازل شد و آن | بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است | پانزده آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالشَّمْسِ وَضُحٰىهَا ۝۱ وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰىهَا ۝۲ وَالنَّهَارِ اِذَا جَلّٰىهَا ۝۳

قسم است به آفتاب | و به روشنی او | و به ماه | وقتیکه بیاید بعداز آن | و به روز | وقتیکه | آشکارا کندآفتاب

سوگند است به آفتاب و به روشنی آن، و به ماه که درپی آن میبراید، و به روز که روشن شود

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰىهَا ۝۴ وَالسَّمَآءِ وَمَا بَنٰىهَا ۝۵ وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰىهَا ۝۶

و به شب | وقتیکه پنهان کندآن را | و به آسمان | وآن ذات که اورا آفرید | و به زمین | وآن ذات که آن راهموارکرد

و به شب وقتیکه پراگنده شود، و به آسمان و به آن (الله) که ساخته است، و به زمین و به آن ذات که ساخته است

وَنَفْسٍ وَّمَا سَوّٰىهَا ۝۷ فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا وَتَقْوٰىهَا ۝۸ قَدْ اَفْلَحَ

و به نفس | و به آن | که آن را درست کرد | پس اورا تعلیم داد | نافرمانی او | و پرهیزگاری او | هرآینه کامیاب شد

و به نفس و به آن الله که برابر ساخته است، پس نیک و بد به او نشان داده است، آن شخص کامیاب شد

مَنْ زَكّٰىهَا ۝۹ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسّٰىهَا ۝۱۰ كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ

هرکه | که اوراپاک کرد | وهرآینه برباد شد | آنکه | که اورا ناپاک ساخت | تکذیب کرد | قوم ثمود

کسیکه نفس خود را پاک ساخت، و آن کس برباد شد که خود را تباه ساخت، قوم ثمود به سبب سرکشی

بِطَغْوٰىهَآ ۝۱۱ اِذِ انْۢبَعَثَ اَشْقٰىهَا ۝۱۲ فَقَالَ لَهُمْ رَسُوْلُ اللّٰهِ نَاقَةَ اللّٰهِ

به سرکشی خود | وقتیکه | قیام نمود | بدبخت کلان آنها | گفت | ایشان را | رسول خدا | (بگذارید) شترخدارا

صالح علیه السلام را تکذیب نمودند، وقتیکه یک بدنصیب ایشان برخاست، رسول خدا به او گفت که خبردار که این شتر خدا است

وَسُقْيٰهَا ۝۱۳ فَكَذَّبُوْهُ فَعَقَرُوْهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ

ونوبت آب آن را | پس تکذیب کردند اورا | پس آنها کشت آن را | پس عذاب آورد | برایشان

و برای نوشیدن آب آن نوبت مقرر است، مگر ایشان پیغمبر را تکذیب کردند، و شتر را کوشت پس خداوند

رَبُّهُمْ بِذَنْۢبِهِمْ فَسَوّٰىهَا ۝۱۴ وَلَا يَخَافُ عُقْبٰهَا ۝۱۵

رب آنها | بسبب گناهان آنها | باز برابر کردند آن را | وخدانمی ترسد | ازانجام آن

بسبب گناه ایشان به آنها عذاب آورد، پس همهٔ ایشان را برابر ساختند، و خداوند از انجام بد ایشان پروا نکرد

سُوْرَةُ الَّيْلِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | اِحْدٰى وَعِشْرُوْنَ اٰيَةً

سورة الیل در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که نهایت مهربان بارحم است | بست و یک آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰى ۝۱ وَالنَّهَارِ اِذَا تَجَلّٰى ۝۲ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ

وقسم است به شب | وقتیکه آن بپوشاند | و به روز | وقتیکه روشن شود | و به آن ذات | که آفرید | مرد

سوگند است به شب که پراگنده شود، وقسم است به روز که روشن شود، و به آن ذات که نر و ماده را آفرید

وَالْاُنْثٰىٓ ۝۳ اِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتّٰى ۝۴ فَاَمَّا مَنْ اَعْطٰى وَاتَّقٰى ۝۵

وماده | هرآینه کوشش شما | مختلف است | پس | آنکه | مال داد | و پرهیز گاری کرد

که هر آینه کوششهای شما مختلف است پس کسیکه (حقوق مال) داد و پرهیزگاری کرد

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنٰى ۝۶ فَسَنُيَسِّرُهٗ لِلْيُسْرٰى ۝۷ وَاَمَّا

وتصدیق کرد | ازسخن درست | پس زود آسان کنیم اورا (رفتن) | به راه آسان | و آنکه

و از دین شائسته را تصدیق نمودند، پس ما اورا راه آسانی تیار میکنیم، و کسیکه

مَنْۢ بَخِلَ وَاسْتَغْنٰى ۝۸ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنٰى ۝۹ فَسَنُيَسِّرُهٗ

کسیکه | بخل کرد | وبی پرواشد | وتکذیب کرد | سخن نیک | پس زود دروان کنیم اورا

بخل کرد و بی پروا شد، و از دین شائسته انکار کرد پس ما راه سختی به وی نشان میدهیم

لِلْعُسْرٰى ۝۱۰ وَمَا يُغْنِيْ عَنْهُ مَالُهٗٓ اِذَا تَرَدّٰى ۝۱۱ اِنَّ عَلَيْنَا

به طرف سختی | وبکاراونیاید | مال او | چون اودرگورشود | هرآینه | برما

و مال او هیچ به کار اش نه آید، وقتیکه او به میرد، هر آینه هدایت نمودن کاری ما است

لَلْهُدٰى ۝۱۲ وَاِنَّ لَنَا لَلْاٰخِرَةَ وَالْاُوْلٰى ۝۱۳ فَاَنْذَرْتُكُمْ نَارًا

رهنمائی | وهرآینه | برای ما | آخرت | ودنیا | پس ترسانیدیم شمارا | ازآتش

و آخرت و دنیا هر دو در قبضه ما است، پس ما شارا از آن آتش ترسانیدیم

تَلَظّٰى ۝۱۴ لَا يَصْلٰىهَآ اِلَّا الْاَشْقَى ۝۱۵ الَّذِيْ كَذَّبَ وَتَوَلّٰى ۝۱۶ وَسَيُجَنَّبُهَا

که شعله میزند | داخل نمی شود به آن | مگر | بسیار بدبخت | آنکه | تکذیب کرد | وروی گردانید | وجدا باشد از آن

که شعله میزند، در آن آن بدنصیب سوخته میشود که انکار کرده است و روی گردانیده است، و آن نیکان از آن نجات یابند که

الْاَتْقَى ۝۱۷ الَّذِيْ يُؤْتِيْ مَالَهٗ يَتَزَكّٰى ۝۱۸ وَمَا لِاَحَدٍ عِنْدَهٗ مِنْ نِّعْمَةٍ

پرهیزگار | آنکه | میدهد | مال خود را | که او پاک شود | ونباشد هیچ کسی را | نزد او | کدام احسان

که مال های خود را برای پاکی خود خرچ میکند و باوی کسی احسان نه کرده است که بدل آن را به پایان میرسانید

تُجْزٰىٓ ۝۱۹ اِلَّا ابْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْاَعْلٰى ۝۲۰ وَلَسَوْفَ يَرْضٰى ۝۲۱

که بدله آن داده شود | مگر | طلب | رضامندی | رب خود | که بزرگ است | وزود خوشحال شود

مگر رضا مندی رب خود را میجوید و بسیار زود از رب خود راضی میشود۔

سُوْرَةُ الضُّحٰى مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

سورة ضحیٰ در مکه نازل شد و در آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | یازده آیت است

آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان نهایت بارحم است

وَالضُّحٰى ۝۱ وَالَّيْلِ اِذَا سَجٰى ۝۲ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلٰى ۝۳

قسم است به روشنی روز | وبه شب | چون | بپوشد | نه فروگذاشت ترا | رب تو | ونه ازتو بیزار است

قسم است به روشنی روز، و به شب، وقتیکه پراگنده شود که رب تو ترا نه گذاشته است، و نه از تو ناراض است۔

وَلَلۡاٰخِرَةُ خَيۡرٌ لَّكَ مِنَ الۡاُوۡلٰى ۝٤ وَلَسَوۡفَ يُعۡطِيۡكَ رَبُّكَ

و | البته آخرت | بهتر است | برای تو | از دنیا | وز وود دهد ترا | رب تو

و ترا آخرت از دنیا بسیار بهتر است، و بسیار زود ترا خداوند چیزی بدهد که

فَتَرۡضٰى ۝٥ اَلَمۡ يَجِدۡكَ يَتِيۡمًا فَاٰوٰى ۝٦ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدٰى ۝٧

که تو راضی شوی | آیا نیافت ترا | یتیم | باز جای داد | و یافت ترا | راه گم بی خبر | باز ترا راه نمود

رضاء شوی آیا ترا خداوند یتیم نه یافت، و جای داد و بی راه یافت ترا پس راه نمود ترا

وَوَجَدَكَ عَآئِلًا فَاَغۡنٰى ۝٨ فَاَمَّا الۡيَتِيۡمَ فَلَا تَقۡهَرۡ ۝٩ وَاَمَّا السَّآئِلَ

و یافت ترا | محتاج | توانگر ساخت | پس کسیکه | یتیم است | بروی سختی مکن | و آنکه | سوال کننده است

و محتاج یافت ترا، پس مالدار ساخت ترا، پس یتیم را قهر مکن، و سوال کننده را زجر مده

فَلَا تَنۡهَرۡ ۝١٠ وَاَمَّا بِنِعۡمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثۡ ۝١١

زجر مکن | و آنکه | نعمت راست | از رب تو | آن را بیان کن

و نعمتهای خداوند را به هر کس بخوان۔

ع ۱۸

سُوۡرَةُ الۡاِنۡشِرَاحِ مَكِّيَّةٌ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ وَهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

سورة الانشراح در مکه نازل شده و آن | آغاز بنام خدا که مهربان بزرگ بارحم است | هشت آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اَلَمۡ نَشۡرَحۡ لَكَ صَدۡرَكَ ۝١ وَوَضَعۡنَا عَنۡكَ وِزۡرَكَ ۝٢ الَّذِيۡۤ اَنۡقَضَ

آیا نکشودیم | ترا | سینه تو | و ما دور کردیم | از تو | بار ترا | آنکه | خم کرده بود

آیا ما ترا سینهٔ تو نکشدیم؟ و ما از تو آن بار دور نه کردیم که پشت ترا خم کرده بود؟

ظَهۡرَكَ ۝٣ وَرَفَعۡنَا لَكَ ذِكۡرَكَ ۝٤ فَاِنَّ مَعَ الۡعُسۡرِ يُسۡرًا ۝٥ اِنَّ

پشت ترا | و بلند کردیم | ترا ذکر تو | پس هر آینه | با دشواری | آسانی است | هر آینه

و نام ترا بلند نکردیم؟ پس هر آینه به سختی آسانی می آید هر آینه که

مَعَ الۡعُسۡرِ يُسۡرًا ۝٦ فَاِذَا فَرَغۡتَ فَانۡصَبۡ ۝٧ وَاِلٰى رَبِّكَ فَارۡغَبۡ ۝٨

با هر دشواری | آسانی است | پس وقتیکه | فارغ شدی | محنت کن در عبادت | و | بسوی رب خود | رغبت کن

همراه سختی آسانی می آید پس وقتیکه از (عبادت) فارغ شدی پس خوب محبت کن در عبادت و به رب خود رغبت کن۔

ع ۸ ۱۹

سُوۡرَةُ التِّيۡنِ مَكِّيَّةٌ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ وَهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

سورة التین در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | هشت آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالتِّيۡنِ وَالزَّيۡتُوۡنِ ۝١ وَطُوۡرِ سِيۡنِيۡنَ ۝٢ وَهٰذَا الۡبَلَدِ الۡاَمِيۡنِ ۝٣ لَقَدۡ

قسم است به انجیر | و به زیتون | و به طور | سینا | و به این شهر (مکه) | که با امن است | هر آینه

قسم است به انجیر، و به زیتون و به طور سینا و به این شهر امانت گر (مکه) هر آینه که

خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ④ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ⑤

هرآینه آفریدیم | آدمی را | در بسیار درست | صورت | بازگردانیدیم اورا | فروتر از همه فروتر ماندگان

هر آینه ما انسان را به شکل معتدل آفریدیم باز به سبب (عمل بد) فروتر از همه گردانیدیم

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ⑥

مگر | آنانیکه | ایمان آوردند | عمل کردند | نیک | پس ایشان را | اجر است | که انتها ندارد

مگر آنانیکه مؤمن هستند، و کارهای نیک میکنند پس ایشان را چنین بدله مقرر است که به پایان نمی رسد

فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِالدِّينِ ⑦ أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ ⑧

پس چه چیز | دروغگو میکند ترا | بعد ازاین | درباره روز جزا | آیا نیست خدا | بسیار حاکم بالای همه حاکمان

پس (ای انسان!) پس کدام چیز ترا به تکذیب نمودن روز جزا آماده ساخت؟ آیا خدا بالای همه حکماء حاکم نیست؟

سُورَةُ الْعَلَقِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَهِيَ تِسْعَ عَشْرَةَ آيَةً

سورة علق در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | نوزده | آیت | است

بنام خداوند آغاز میکنم که نهایت بارحم و مهربان است

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ① خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ② اقْرَأْ

بخوان | بنام رب خود | آن ذات که آفرید | آفرید | انسان را | ازخون بسته | بخوان

ای پیغمبر! بنام رب خود قرآن بخوان، که مخلوق را آفرید انسان را از خون جمع شده آفریده است، تو قرآن را

وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ③ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ④ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا

ورب تو | بسیار کریم است | آن ذات که اموخت | به قلم | آموخت | انسان را | آنچه

بخوان، و رب تو بسیار کریم است، آن ذات است که بذریعهٔ قلم به انسان تعلیم داد، انسان آن چیز نشان داد

لَمْ يَعْلَمْ ⑤ كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيَطْغَىٰ ⑥ أَنْ رَآهُ اسْتَغْنَىٰ ⑦ إِنَّ

اونه میداند | هرگزنه | هرآینه | انسان | سرکشی میکند | وقتیکه بیند خود را | بی پروا | هرآینه

که به او معلوم نبود، راستی اینکه انسان از حد میگذرد وقتیکه خود را مالدار بیند، هر آینه به رب تو

إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ ⑧ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ ⑨ عَبْدًا إِذَا

بسوی رب تو | بازگشت است | آیا دیدی تو | آنکه | منع میکند | یک بنده وقتیکه

باز گشت هرکس است، تو آن کس را دیدی که بندهٔ نیک خدارا از نماز منع میکند؟

صَلَّىٰ ⑩ أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ ⑪ أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ⑫ أَرَأَيْتَ

اونماز میخواند | آیا دیدی تو | اگر باشد او | برهدایت | یا حکم میدهد | به پرهیزگاری | آیا دیدی تو

ببین اگر شخص (منع شده) برهدایت میباشد و یا تعلیم تقوی میدهد، ببین اگر شخص (منع کننده)

إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ⑬ أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ ⑭ كَلَّا لَئِنْ

اگر | تکذیب کرد | وروگردانید | آیا نداند | که هرآینه خدا | می بیند | هرگزنه | اگر

منکر باشد، و روی را از حق گردانیده باشد آیا او نه میداند که خداوند به هر چیز دانا است؟ خبردار اگر او

لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ﴿١٥﴾ نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ﴿١٦﴾ فَلْيَدْعُ

منع نشد او | هر آینه کشیم اورا | به موی پیشانی | پیشانی | دروغ گو | خطا کار | بخواهد

اگر او منع نشد، هر آینه کشیم اورا از موی پیشانی، آن پیشانی که دروغ گوی و خطا کار است پس او دوستان خود را

نَادِيَهُ ﴿١٧﴾ سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ﴿١٩﴾ السجدة

مردم مجلس خود را | ما هم میخواهیم | فرشتگان دوزخ | هرگزنی | قبول مکن سخن اورا | وسجده کن | ونزدیک شو

بخواهد، ما فرشتگان جهنم را میخواهیم خبردار! سخن وی را قبول مکن، و سجده کن و به خدا خود را نزدیک کن

سُورَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَهِيَ خَمْسُ آيَاتٍ

سورة القدر در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | پنج آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ﴿٢﴾

هر آینه ما نازل کردیم این قرآن را | درشب قدر | وبتو چه معلوم است | که چیست | شب | قدر؟

هر آینه ما این قرآن را درشب قدر نازل کردیم، و تو چه میدانی که شب قدر چقدر (بلند) است؟

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ﴿٣﴾ تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا

شب قدر | بهتر است | ازهزار(١٠٠٠) | ماه | فرودمی آیند فرشتگان | وروح جبرائیل | درآن

شب قدر از هزار (١٠٠٠) ماه بهتر است، درآن فرشتگان و روح (جبرائیل) بحکم خدا باهر

بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ﴿٤﴾ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ ﴿٥﴾

بحکم رب خود | از برای هر کار | سلامتی است | آن قائم | تا طلوع صبح میباشد

امر خیر فرود می آید، همه سلامتی است، این شب تا طلوع صبح قائم میباشد.

سُورَةُ الْبَيِّنَةِ مَدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ | وَهِيَ ثَمَانُ آيَاتٍ

سورة البينة درمدینه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | هشت آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِّينَ

نبودند | آنانیکه کفر کرده بودند | از اهل کتاب | ومشرکان | جدا شدگان

کافران اهل کتاب و مشرکین همه (از دین باطل خود) جدا کنندگان نیستند

حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿١﴾ رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا

تا آنکه | آمد به ایشان | دلیل آشکارا | (یعنی) یک رسول | ازطرف خدا | که میخواند | صحیفه های

تا که به ایشان دلیل آشکارا نیامده باشد، یعنی رسول خدا که صحیفه های پاکیزه به آنها بخواند

مُطَهَّرَةً ﴿٢﴾ فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا

پاک را | درآن | احکام است | محکم | ونه | شدند جدا | آنانیکه | داده شده بود

که درآن صحیح درست احکام (دین) نوشته شده است و اهل کتاب بعد از آن یکی از دیگری جدا شده بودند

السجدة ١٩ | رکوع ٢٠ | صلى الله عليه وسلم | رکوع ١ | القدر | ١٨

الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ الْبَيِّنَةُ ۝۴ وَمَآ اُمِرُوْٓا اِلَّا لِيَعْبُدُوا

کتاب | مگر | بعداز آنکه | آمد به ایشان | دلیل آشکارا | وحکم نشده بود به ایشان | مگر اینکه عبادت کنند

که دلیل آشکارا به ایشان آمده بودْ و به ایشان تنها این حکم شده بود که عبادت خدا کند

اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ ۙ حُنَفَآءَ وَيُقِيْمُوا الصَّلٰوةَ

خدارا | به خالص کردن | اورا | دین | یک روی | وکه قائم کند | نماز را

دین خالص اورا قبول کندْ از باطل به حق روی کند و نماز بخوانند

وَيُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِيْنُ الْقَيِّمَةِ ۝۵ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

وبدهد | زکوة را | واین است دین | مضبوط | هرآینه آنانیکه | کفر کردند | از اهل کتاب

و زکوة دهندْ و هم این دین راست و درست است هرآینه آنانیکه انکار کردند که اهل کتاب است

وَالْمُشْرِكِيْنَ فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۭ اُولٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ

وازمشرکان | درآتش (باشند) | جهنم | همیشه باشند | درآن | این مردم است | بدترین

و یا مشرکین استْ در آتش جهنم همیشه میباشند و ایشان درهمه خراب مردم هستند

الْبَرِيَّةِ ۝۶ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ ۙ اُولٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ

مردم | هرآینه | آنانیکه | ایمان آوردند | وعمل کردند | نیک | ایشان است | بهترین

هرآینه آنانیکه ایمان آوردندْ و کارهای نیک کردند آنها درهمه درست مردم هستند

الْبَرِيَّةِ ۝۷ جَزَآؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا

مخلوق | بدله ایشان | نزدرب ایشان | باغها است | ازهمیشه گی | که میرود | اززیرآن

بدله ایشان نزد رب ایشانْ باغهای سکونت همیشه گی است که زیر آن جویها میرود

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَآ اَبَدًا ۭ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ ۭ ذٰلِكَ

جویها | همیشه باشند | درآن | همیشه | راضی شد خدا | ازایشان | وراضی شدند آنها | ازوی | این (وعده)

خداوند از آنها راضی میباشدْ و آنها از خدا راضی میباشد

لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهٗ ۝۸

برای آن است که | میترسد | ازرب خود

این درجه برای آن کسی است که از رب خود میترسند.

سُوْرَةُ الزَّلْزَالِ مَدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

سورة الزلزال در مدینه نازل شد وآن | آغاز میکنم بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | هشت | آیت | است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝۱ وَاَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا ۝۲ وَقَالَ

وقتیکه جنبانده شود | زمین | به جنبادن آن | وبیرون آرد | زمین | بارهای خودرا | وگوید

وقتیکه زمین بازلزله جنبانده شودْ و زمین بارهای خود را بیرون آردْ و انسان گوید

ع ۸ / ۲۳

الْاِنْسَانُ مَالَهَا ۝۳ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ۝۴ بِاَنَّ رَبَّكَ

انسان | که چیست این را؟ | در آن روز | بیان کند | خبرهای خودرا | زیرا که رب تو

که این زمین را چه شده است؟ به آن روز زمین هم احوال خود گوید زیرا که رب تو به آن حکم کرده است

اَوْحٰى لَهَا ۝۵ يَوْمَئِذٍ يَّصْدُرُ النَّاسُ اَشْتَاتًا ۙ۬ لِّيُرَوْا اَعْمَالَهُمْ ۝۶

وحی کرد | به آن | آن روز | بازگردند | مردم | گروه گروه | تا نموده شود آنها را | اعمال ایشان

درآن روز مردم گروه گروه بیرون می آیند، که به ایشان اعمال آنها نشانه شود

فَمَنْ يَّعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَّرَهٗ ۝۷ وَمَنْ يَّعْمَلْ

پس کسیکه | عمل کند | به اندازه | یک ذره | نیکی | اوآن را ببیند | و کسیکه | کند

پس کسیکه به اندازه ذره نیکی کرده باشد آن را می بیند، و کسیکه به اندازه ذره بدی کرده باشد

مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَّرَهٗ ۝۸

برابر | یک ذره | بدی | آن را هم او ببیند

آن را می بیند۔

سُوْرَةُ الْعٰدِيٰتِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

سورة عادیات در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | یازده آیت است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالْعٰدِيٰتِ ضَبْحًا ۝۱ فَالْمُوْرِيٰتِ قَدْحًا ۝۲ فَالْمُغِيْرٰتِ

قسم به آسپان تیز دونده | که نفس میکشند | باز به آتش برآورنده | از نعل | باز حمله کنندگان

سوگند به آسپان تیز رونده، که نفس میکشند و به زدن خود برآرنده آتش، و دروقت صبح به دشمن حمله میکند

صُبْحًا ۝۳ فَاَثَرْنَ بِهٖ نَقْعًا ۝۴ فَوَسَطْنَ بِهٖ جَمْعًا ۝۵ اِنَّ

دروقت صبح | میبر دارند | به آن | غبار | پس داخل میشوند | آن وقت | در فوج | هر آینه

و در آن وقت گرد میبر دارند، و به وسط دشمن داخل میشوند هر آینه که

الْاِنْسَانَ لِرَبِّهٖ لَكَنُوْدٌ ۝۶ وَاِنَّهٗ عَلٰى ذٰلِكَ لَشَهِيْدٌ ۝۷ وَاِنَّهٗ لِحُبِّ

انسان | برب خود | ناشکر است | و هر آینه او | به این ناشکری | گواه است | و هر آینه او | در محبت

انسان ناشکری میکند رب خود را، و خود اش برآن ناشکری گواه است، و او در محبت مال

الْخَيْرِ لَشَدِيْدٌ ۝۸ اَفَلَا يَعْلَمُ اِذَا بُعْثِرَ مَا فِى الْقُبُوْرِ ۝۹

مال | سخت است | آیا او نه میداند | وقتیکه برانگیخته شود | آنچه | در قبور است

بسیار سخت است، آیا به او معلوم نیست که وقتیکه مردگان قبور برانگیخته شوند

وَحُصِّلَ مَا فِى الصُّدُوْرِ ۝۱۰ اِنَّ رَبَّهُمْ بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيْرٌ ۝۱۱

و ظاهر کرده شود | آنچه | در سینه ها است | هر آینه | رب ایشان | از آنها | به آن روز | خبردار است

و راز های پنهان سینه آشکارا شود؟ پس درآن روز خداوند به حال ایشان خوب باخبر است۔

سُورَةُ الْقَارِعَةِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ اِحْدٰى عَشْرَةَ اٰيَةً

سورة القارعة در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | یازده آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اَلْقَارِعَةُ ۝١ مَا الْقَارِعَةُ ۝٢ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْقَارِعَةُ ۝٣ يَوْمَ

آن کوبنده | چیست آن کوبنده | وبتو چه معلوم است | که چیست آن کوبنده؟ | آن روز

آن کوبنده چیست آن کوبنده؟ و بتو معلوم است که آن کوبنده چیست؟ به آن روز

يَكُوْنُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوْثِ ۝٤ وَتَكُوْنُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ

که باشد | مردم | مانند پروانه | پراگنده | وشود | کوه ها | مانند پشم

بنی آدم مانند پروانه پراگنده میباشند و کوه ها مانند پشم رنگ شده میروند

الْمَنْفُوْشِ ۝٥ فَاَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِيْنُهٗ ۝٦ فَهُوَ فِيْ عِيْشَةٍ

ندافی شده | پس | آنکه | گران شدوزنهای اعمال او | پس او | درگذران

پس از کسیکه وزن (اعمال نیک) او گران شود او بسیار در مزه میباشد

رَّاضِيَةٍ ۝٧ وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ ۝٨ فَاُمُّهٗ هَاوِيَةٌ ۝٩

بهتر باشد | و | آنکه | کسیکه | سبک شد | وزنهای نیکی او | جای او | هاویه است

و از کسیکه وزن (اعمال نیک) سبک شود پس جای او هاویه است

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا هِيَهْ ۝١٠ نَارٌ حَامِيَةٌ ۝١١

وبتو چه معلوم است | که چیست آن؟ | آن آتش است | گرم

و تو میدانی که هاویه چگونه جای است؟ آن یک آتش گرم است.

سُورَةُ التَّكَاثُرِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ ثَمَانُ اٰيَاتٍ

سورة التکاثر در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خداوند مهربان بارحم است | هشت آیت است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اَلْهٰكُمُ التَّكَاثُرُ ۝١ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝٢ كَلَّا سَوْفَ

غافل کرد شمارا | حرص زیادت مال | تا آنکه | رسیدید شما | قبرها را | نی نی | زود

حرص زیادت مال شمارا غافل میگرداند تا اینکه شما به قبور برسید خبردار زود است که بفهمید

تَعْلَمُوْنَ ۝٣ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝٤ كَلَّا لَوْ تَعْلَمُوْنَ

شما بدانید | باز | هرگز نی | زود | شما بدانید | هرگز نی | اگر | شما بدانید

باز یادداشته باشید زود است که بفهمید هرگز نی! اگر شما انجام خود را به صورت یقینی می شناختید

عِلْمَ الْيَقِيْنِ ۝٥ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ۝٦ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا

به طور یقینی | هر آینه می بینید | دوزخ | باز | هر آینه می بینید آن را

پس (چنین نه میکردید) زود است که شما به سرچشم جهنم را ببینید باز آن را هر آینه

عَيۡنَ الۡيَقِيۡنِ ۝٧ ثُمَّ لَتُسۡـَٔلُنَّ يَوۡمَئِذٍ عَنِ النَّعِيۡمِ ۝٨

به چشمان یقین | باز | از شما پرسیده میشود | به آن روز | درباره نعمتها

به سر چشم می بینید، باز از شما در آن روز درباره نعمتها پرسیده میشود

سُوۡرَةُ الۡعَصۡرِ مَكِّيَّةٌ | بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ | وَهِيَ ثَلٰثُ اٰيَاتٍ

سورة العصر در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | سه آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَالۡعَصۡرِ ۝١ اِنَّ الۡاِنۡسَانَ لَفِيۡ خُسۡرٍ ۝٢ اِلَّا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَعَمِلُوا

قسم است به زمانه | که هرآینه انسان | هرآینه در نقصان است | مگر | آنانیکه | ایمان آوردند | و عمل کردند

سوگند است به زمانه که انسان هر آینه در تاوان است بجز از آن مردم که ایمان آوردند و کارهای نیک

الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوۡا بِالۡحَقِّ ۙ وَتَوَاصَوۡا بِالصَّبۡرِ ۝٣

نیک | ووصیت کردند یکدیگررا | بدین حق | ووصیت کردند | به صبر

کرده اند، و یکی با دیگری تلقین حق میکنند و از صبر کار گرفتن را تاکید میکنند

سُوۡرَةُ الۡهُمَزَةِ مَكِّيَّةٌ | بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ | وَهِيَ تِسۡعُ اٰيَاتٍ

سورة الهمزة در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | نه آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

وَيۡلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةِ ۝١ الَّذِيۡ جَمَعَ مَالًا

هلاکت است | برهر | عیب کننده | غیبت کننده | آنکه | جمع میکند | مال

خرابی است آن کسی را که طعنه میدهد، و غیبت میکند و که مال را جمع میکند

وَّعَدَّدَهٗ ۝٢ يَحۡسَبُ اَنَّ مَالَهٗۤ اَخۡلَدَهٗ ۝٣ كَلَّا

وی شمرد آن را | او گمان میکند | که هرآینه | مال او | همیشه زنده نگهدارد او را | هرگز نی

و آن را تکراراً می شمرد، او گمان میکند که مال اش همیشه باوی میباشد هیچ وقت نی!

لَيُنۡۢبَذَنَّ فِي الۡحُطَمَةِ ۝٤ وَمَاۤ اَدۡرٰكَ مَا الۡحُطَمَةُ ۝٥

هرآینه افگنده شود | در "حطمه" | و | بتو چه معلوم است | که حطمه چه چیز است

هر آینه او در "حطمه" انداخته میشود و بتو معلوم است که حطمه چگونه جای است

نَارُ اللّٰهِ الۡمُوۡقَدَةُ ۝٦ الَّتِيۡ تَطَّلِعُ عَلَى الۡاَفۡـِٕدَةِ ۝٧ اِنَّهَا عَلَيۡهِمۡ

آتش خدا است | افروخته شده | آنکه میرسد | به دلها | هرآینه آن | برایشان

آن آتش خداوند است، که بحکم او افروخته شده است که به دلها میرود این آتش بر آنها (از هر

مُّؤۡصَدَةٌ ۝٨ فِيۡ عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ۝٩

بند کرده شود | در ستونهای دراز دراز

طرف) بند کرده شود، به ستونهای بلند بلند بسته شده میباشند۔

سُوْرَةُ الْفِيْلِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ

سورة الفیل در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | پنج | آیت | است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحٰبِ الْفِيْلِ ﴿١﴾ اَلَمْ يَجْعَلْ

آیا ندیدی تو | چگونه | معامله کرد | رب تو | به اصحاب فیل | آیا نکرده بود او

آیا بتو معلوم نیست که رب تو با اصحاب فیل چه کرد؟ آیا خداوند همه تدابیر ایشان

كَيْدَهُمْ فِيْ تَضْلِيْلٍ ﴿٢﴾ وَّاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيْلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيْهِمْ

تدبیر آنها | بی کار | وفرستاد | برایشان | پرندگان | گروه گروه | می افگندند به آنها

ناکام نه گردانید' و خداوند برایشان پرنده گان گروه گروه فرستاد که برایشان

بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيْلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّاْكُوْلٍ ﴿٥﴾

سنگها | ازگل پخته شده در آتش | پس خداوند کرد آنهارا | مانند کاهی | خورده شده

از بالا سنگها از گل می افگندیدند' باز خداوند ایشان را مانند کاهی خورده شده گردانیدند

سُوْرَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ اَرْبَعُ اٰيَاتٍ

سورة قریش در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | چهار | آیت | است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

لِاِيْلٰفِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ اٖلٰفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوْا

عادت شده | قریش را | عادت ایشان | به سفر | زمیستان | وتابستان | باید که آنها عبادت کنند

عادت قریش است' یعنی باسفر تابستان و زمیستان عادت شده اند' پس به ایشان لازم است که رب این خانه (کعبه)

رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِيْٓ اَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوْعٍ ﴿٥﴾ وَّاٰمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

به رب | این | خانه | آنکه | طعام داد ایشان را | در گرسنگی | وامن داد ایشان را | از ترس

عبادت کنند' که درحالت گرسنگی به ایشان روزی داده است' و از هر ترس ایشان را به امن کردند.

سُوْرَةُ الْمَاعُوْنِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَهِيَ سَبْعُ اٰيَاتٍ

سورة الماعون در مکه نازل شد و آن | آغاز میکنم بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | هفت | آیت | است

بنام خداوند آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

اَرَءَيْتَ الَّذِيْ يُكَذِّبُ بِالدِّيْنِ ﴿١﴾ فَذٰلِكَ الَّذِيْ يَدُعُّ الْيَتِيْمَ ﴿٢﴾

آیا دیدی تو | آنکه | تکذیب میکند | روز جزا را؟ | پس اوست | آنکه | میراند | یتیم را

آیا تو آن کسی را دیدی که روز جزاء را تکذیب میکند؟ این همان شخص است که یتیم را میراند

وَلَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّيْنَ ﴿٤﴾

وترغیب نه میدهد | به طعام دادن | مسکین را | پس تباهی است | آن نمازگذاران را

و به مسکین ترغیب خوراک دادن نه میدهد. پس به چنین نماز گذاران تباهی است.

الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ ۝٥ الَّذِيْنَ هُمْ يُرَآءُوْنَ ۝٦

آنانیکه ایشان | ازنماز خود | غافل است | آنانیکه ایشان | ریاء میکنند

که از نماز های خود بی خبر اند (یعنی) آنانیکه ریا کاری میکنند

وَيَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ ۝٧

ومنع میکنند | چیزهای ضرورت عامه

وچیزهای ضرورت عامه به مردم نه میدهد۔

سُوْرَةُ الْكَوْثَرِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ ثَلٰثُ اٰيَاتٍ

سورة الکوثر در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | سه آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که نهایت بارحم و مهربان است

اِنَّآ اَعْطَيْنٰكَ الْكَوْثَرَ ۝١ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝٢ اِنَّ

هرآینه | ماداده‌ایم ترا | "کوثر" | پس نماز بخوان | برای رب خود | وقربانی کن | هرآینه

هر آینه ما ترا چیزهای بسیاری دادیم۔ پس تو نماز رب خود را بخوان، و قربانی کن هر آینه

شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝٣

دشمن تو | اوست | بی نام وبی شان

دشمن تو بی نام و بی نشان است۔

سُوْرَةُ الْكٰفِرُوْنَ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ سِتُّ اٰيَاتٍ

سورهٔ کافرون در مکه نازل شد و آن | بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است | شش آیت است

بنام خدا آغاز میکنم که مهربان بزرگ بارحم است

قُلْ يٰاَيُّهَا الْكٰفِرُوْنَ ۝١ لَآ اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ۝٢

بگو | ای | کافران! | من عبادت نه میکنم | ازآنچه | شما عبادت میکنید

تو بگو که ای کافران! شما که از کدام بتها عبادت می کنید من عبادت آن را نه میکنم

وَلَآ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ اَعْبُدُ ۝٣ وَلَآ اَنَا عَابِدٌ

ونه شما | عبادت کنندگان هستید | ازآنچه | من عبادت میکنم | ونه من | عبادت کننده‌ام

و نه شما عبادت کنندگان هستید آن ذات را که من عبادت اورا میکنم و نه من هیچ وقت عبادت آن معبودان کنم

مَّا عَبَدْتُّمْ ۝٤ وَلَآ اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَآ اَعْبُدُ ۝٥ لَكُمْ

ازآنچه | شما عبادت میکنید | ونه شما | عبادت کننده هستید | ازآنچه من عبادت اورا میکنم | برای شما

از آنکه شما عبادت میکنید، و نه شما عبادت کنندگان آن ذات هستید، از آن که من عبادت میکنم برای شما

دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ ۝٦

دین شما است | وبرای من | دین من

دین شما است، و برای من دین من است۔

سُورَةُ النَّصرِ مَدَنِيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ ثَلٰثُ اٰيَاتٍ

سورة النصر در مدینه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | سه آیت است

بنام خدا آغاز میکنم که نهایت بارحم و مهربان است

إِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَاَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُوْنَ فِيْ دِيْنِ

چون رسید | امداد خدا | وفتح | وتو دیدی | مردم را | که آنها داخل میشوند | در دین

وقتیکه امداد خداوند رسید (و مکه) فتح (شد) و تو دیدی که مردم در دین خداوند گروه گروه

اللّٰهِ اَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ؕ اِنَّهٗ

خدا | گروه گروه | پس پاکی بیان کن | به تعریف رب خود | ومعافی بخواه از او | هر آینه او

داخل میشوند، پس پاکی بیان کن و حمد بخوان و از او بخشش بخواه هر آینه او

كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

هست توبه قبول کننده

توبه قبول کننده است۔

سُوْرَةُ اللَّهَبِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ

سورة اللهب در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | پنج آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که نهایت بارحم و مهربان است

تَبَّتْ يَدَآ اَبِيْ لَهَبٍ وَّتَبَّ ﴿١﴾ مَآ اَغْنٰى عَنْهُ مَالُهٗ وَمَا

هلاک شد | هر دو دست | ابولهب | وهلاک شد | به کار نیامد اورا | مال او | وآنچه

دستهای ابو لهب شکست، و او برباد شود، مال و منفعت او هیچ به کار اش نیامد

كَسَبَ ﴿٢﴾ سَيَصْلٰى نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ﴿٣﴾ وَّامْرَاَتُهٗ ؕ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ﴿٤﴾

او کسب کرده بود | زود داخل میشود | در آتش | شعله ور | وزن او هم | که بردارنده هیزم است

زود است که به آتش شعله دار داخل شود وزن اش هم که هیزم را به سر کرده میرود

فِيْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ﴿٥﴾

در گردن اش | ریسمانی است | محکم تیار شده

در گردن اش یک ریسمان محکم نهاده میباشد۔

سُوْرَةُ الْاِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ اَرْبَعُ اٰيَاتٍ

سورة الاخلاص در مکه نازل شد و آن | آغاز بنام خدا که بی اندازه مهربان بارحم است | چهار آیت است

بنام خداوند آغاز میکنم که نهایت بارحم و مهربان است

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ﴿١﴾ اَللّٰهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ ۙ وَلَمْ يُوْلَدْ ﴿٣﴾

بگو او | الله | یگانه است | الله | بی پروا است | نزاد کسی را | ونه زاده شده از کسی

(ای رسول من!) تو بگو که الله یگانه است، الله بی پروا است نه کسی را زاده است، و نه اورا کسی زاده است

وَلَمْ يَكُنْ لَّهٗ كُفُوًا اَحَدٌ ﴿۴﴾
ونیست | اورا | همتا | هیچ کسی
و نیست اورا هیچ کسی همتا۔

سُوْرَةُ الْفَلَقِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ خَمْسُ اٰيَاتٍ
سورة الفلق در مکہ نازل شد و آن | آغاز بنام خدا کہ بی اندازہ مہربان بارحم است | پنج آیت است
بنام خداوند آغاز میکنم کہ نہایت مہربان بارحم است

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿۱﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿۲﴾
بگو | پناہ میخواهم | بہ رب صبح | از شر | آنچہ | کہ او آفریدہ است
بگو من بہ رب صبح پناہ میخواهم از شر آن هر چیز کہ او آفریدہ است

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ اِذَا وَقَبَ ﴿۳﴾ وَمِنْ شَرِّ
و از شر | تاریکی شب | وقتیکہ | پراگندہ شود | و از شر
و از شر تاریکی شب، وقتیکہ آن پراگندہ شود و از شر زنان جادو کنندگان

النَّفّٰثٰتِ فِی الْعُقَدِ ﴿۴﴾ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ اِذَا
زنان رمزدہ | در عقدها | و از شر | حسد کنندہ | وقتیکہ
کہ در عقد ها می دمند، و از شر حاسد وقتیکہ در شر کردن

حَسَدَ ﴿۵﴾
او حسد میکند
حسد بیاید۔

سُوْرَةُ النَّاسِ مَكِّيَّةٌ | بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ | وَهِيَ سِتُّ اٰيَاتٍ
سورة الناس در مکہ نازل شد و آن | آغاز بنام خدا کہ بی اندازہ مہربان بارحم است | شش آیت است
بنام خداوند آغاز میکنم کہ مہربان بزرگ بارحم است

قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿۱﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿۲﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ﴿۳﴾
بگو | من پناہ میخواهم | برب مردمان | بہ پادشاہ مردمان | معبود مردمان
تو بگو کہ من بہ رب مخلوقات پناہ میخواهم پادشاہ همہ مردم معبود همہ مردم

مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ ۵ۙ الْخَنَّاسِ ﴿۴﴾ الَّذِیْ يُوَسْوِسُ
از شر | وسوسہ کنندہ | از شر پنہان شوندہ | آنکہ | وسوسہ می افگند
از شر آن (شیطان) کہ وسوسہ می اندازد و پنا بن میشود کہ در دلہای مردم

فِیْ صُدُوْرِ النَّاسِ ﴿۵﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿۶﴾
در سینہ های | مردم | از جنات | و مردمان
وسوسہ می اندازد کہ آن جن باشد و یا انسان۔

دُعَاءُ خَتْمِ الْقُرْاٰنِ

صَدَقَ اللّٰهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ○ وَصَدَقَ رَسُوْلُهُ النَّبِيُّ الْكَرِيْمُ ○ وَنَحْنُ عَلٰى ذٰلِكَ مِنَ الشّٰهِدِيْنَ ○
رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّآ اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ○ اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا بِكُلِّ حَرْفٍ مِّنَ الْقُرْاٰنِ حَلَاوَةً وَّ
بِكُلِّ جُزْءٍ مِّنَ الْقُرْاٰنِ جَزَآءً اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا بِالْاَلِفِ اُلْفَةً وَّبِالْبَآءِ بَرَكَةً وَّبِالتَّآءِ تَوْبَةً وَّبِالثَّآءِ ثَوَابًا
وَّبِالْجِيْمِ جَمَالًا وَّبِالْحَآءِ حِكْمَةً وَّبِالْخَآءِ خَيْرًا وَّبِالدَّالِ دَلِيْلًا وَّبِالذَّالِ ذَكَآءً وَّبِالرَّآءِ رَحْمَةً وَّبِالزَّآءِ
زَكٰوةً وَّبِالسِّيْنِ سَعَادَةً وَّبِالشِّيْنِ شِفَآءً وَّبِالصَّادِ صِدْقًا وَّبِالضَّادِ ضِيَآءً وَّبِالطَّآءِ طَرَاوَةً
وَّبِالظَّآءِ ظَفَرًا وَّبِالْعَيْنِ عِلْمًا وَّبِالْغَيْنِ غِنًى وَّبِالْفَآءِ فَلَاحًا وَّبِالْقَافِ قُرْبَةً وَّبِالْكَافِ
كَرَامَةً وَّبِاللَّامِ لُطْفًا وَّبِالْمِيْمِ مَوْعِظَةً وَّبِالنُّوْنِ نُوْرًا وَّبِالْوَاوِ وُصْلَةً وَّبِالْهَآءِ هِدَايَةً
وَّبِالْيَآءِ يَقِيْنًا اَللّٰهُمَّ انْفَعْنَا بِالْقُرْاٰنِ الْعَظِيْمِ ○ وَارْفَعْنَا بِالْاٰيٰتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيْمِ ○ وَتَقَبَّلْ
مِنَّا قِرَآءَتَنَا وَتَجَاوَزْ عَنَّا مَا كَانَ فِيْ تِلَاوَةِ الْقُرْاٰنِ مِنْ خَطَاٍ اَوْ نِسْيَانٍ اَوْ تَحْرِيْفِ كَلِمَةٍ
عَنْ مَّوَاضِعِهَآ اَوْ تَقْدِيْمٍ اَوْ تَاْخِيْرٍ اَوْ زِيَادَةٍ اَوْ نُقْصَانٍ اَوْ تَاْوِيْلٍ عَلٰى غَيْرِ مَآ اَنْزَلْتَهُ
عَلَيْهِ اَوْ رَيْبٍ اَوْ شَكٍّ اَوْ سَهْوٍ اَوْ سُوْٓءِ اِلْحَانٍ اَوْ تَعْجِيْلٍ عِنْدَ تِلَاوَةِ الْقُرْاٰنِ اَوْ كَسَلٍ اَوْ
سُرْعَةٍ اَوْ زَيْغِ لِسَانٍ اَوْ وَقْفٍ بِغَيْرِ وُقُوْفٍ اَوْ اِدْغَامٍ بِغَيْرِ مُدْغَمٍ اَوْ اِظْهَارٍ بِغَيْرِ بَيَانٍ اَوْ
مَدٍّ اَوْ تَشْدِيْدٍ اَوْ هَمْزَةٍ اَوْ جَزْمٍ اَوْ اِعْرَابٍ بِغَيْرِ مَا كَتَبَهُ اَوْ قِلَّةِ رَغْبَةٍ وَّرَهْبَةٍ عِنْدَ
اٰيَاتِ الرَّحْمَةِ وَاٰيَاتِ الْعَذَابِ فَاغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا وَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِيْنَ ○ اَللّٰهُمَّ نَوِّرْ قُلُوْبَنَا
بِالْقُرْاٰنِ وَزَيِّنْ اَخْلَاقَنَا بِالْقُرْاٰنِ وَنَجِّنَا مِنَ النَّارِ بِالْقُرْاٰنِ وَاَدْخِلْنَا فِي الْجَنَّةِ بِالْقُرْاٰنِ
اَللّٰهُمَّ اجْعَلِ الْقُرْاٰنَ لَنَا فِي الدُّنْيَا قَرِيْنًا وَّفِي الْقَبْرِ مُوْنِسًا وَّعَلَى الصِّرَاطِ نُوْرًا وَّفِي الْجَنَّةِ
رَفِيْقًا وَّمِنَ النَّارِ سِتْرًا وَّحِجَابًا وَّاِلَى الْخَيْرَاتِ كُلِّهَا دَلِيْلًا فَاكْتُبْنَا عَلَى التَّمَامِ وَارْزُقْنَا
اَدَآءً بِالْقَلْبِ وَاللِّسَانِ وَحُبِّ الْخَيْرِ وَالسَّعَادَةِ وَالْبِشَارَةِ مِنَ الْاِيْمَانِ ○ وَصَلَّى اللّٰهُ
تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهٖ مُحَمَّدٍ مَّظْهَرِ لُطْفِهٖ وَنُوْرِ عَرْشِهٖ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّاٰلِهٖ وَاَصْحَابِهٖ
اَجْمَعِيْنَ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا كَثِيْرًا ○

ضروری ہدایت

قرآن مجید میں بیس مقامات ایسے ہیں کہ ذرا سی بے احتیاطی سے نادانستہ کلمۂ کفر کا ارتکاب ہو جاتا ہے۔ زیر زبر اور پیش میں ردوبدل کر دینے سے معنی کچھ کے کچھ ہو جاتے ہیں اور دانستہ پڑھنے سے گناہ کبیرہ بلکہ کفر تک نوبت پہنچ جاتی ہے۔ ذیل میں وہ تمام مقام درج کر دیئے جاتے ہیں۔

نمبر شمار	مقام	صحیح	غلط
۱	سورہ فاتحہ	اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ	اَنْعَمْتُ عَلَيْهِمْ
۲	〃	اِيَّاكَ نَعْبُدُ	اِيَاكَ
۳	سورہ بقرہ ع ۱۵	وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهٖمَ رَبُّهٗ	اِبْرَاهِيْمُ رَبَّهٗ
۴	〃 〃 〃 ۳۳	قَتَلَ دَاوٗدُ جَالُوْتَ	دَاوٗدَ جَالُوْتُ
۵	〃 ع ۳۴	اَللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ	اَللّٰهَ
۶	〃 〃 ۳۶	وَاللّٰهُ يُضٰعِفُ	يُضَعَّفُ
۷	〃 نسآء ع ۲۳	رُسُلًا مُّبَشِّرِيْنَ وَمُنْذِرِيْنَ	مُبَشَّرِيْنَ وَمُنْذَرِيْنَ
۸	〃 توبہ ع ۱	مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ وَرَسُوْلُهٗ	رَسُوْلِهٖ
۹	〃 بنی اسرآئیل ع ۲	وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِيْنَ	مُعَذَّبِيْنَ
۱۰	〃 طٰہٰ ع ۷	وَعَصٰٓى اٰدَمُ رَبَّهٗ	اٰدَمَ رَبُّهٗ
۱۱	〃 انبیاء ع ۶	اِنِّىْ كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ	اِنِّىْ كُنْتَ
۱۲	〃 شعرآء ع ۱۱	لِتَكُوْنَ مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ	مُنْذَرِيْنَ
۱۳	〃 فاطر ع ۴	يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا	اللّٰهُ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤَا
۱۴	〃 صافات ع ۲	فِيْهِمْ مُّنْذِرِيْنَ	مُنْذَرِيْنَ
۱۵	〃 فتح ع ۴	صَدَقَ اللّٰهُ رَسُوْلَهُ	اللّٰهَ رَسُوْلُهٗ
۱۶	〃 حشر ع ۳	مُصَوِّرُ	مُصَوَّرُ
۱۷	〃 حاقہ ع ۱	اِلَّا الْخٰطِئُوْنَ	اِلَّا الْخَاطَئُوْنَ
۱۸	〃 مزمل ع ۱	فَعَصٰى فِرْعَوْنُ الرَّسُوْلَ	فِرْعَوْنَ الرَّسُوْلُ
۱۹	〃 مرسلٰت ع ۲	فِىْ ظِلٰلٍ	فِىْ ظَلَالٍ
۲۰	〃 وَالنّٰزِعٰت ع ۲	اِنَّمَآ اَنْتَ مُنْذِرُ	مُنْذَرُ

رسم الخط عربی میں یائے مجہول نہیں ہے لیکن قرآن مجید میں صرف ایک موقع پر آئی ہے مجرٖیہا و مُرسٰہا کو مجرے ہا و مرسہا پڑھیں گے۔ علاوہ ازیں قرآن مجید میں اکثر جگہ الف لکھا جاتا ہے لیکن پڑھا نہیں جاتا۔ مثلاً علامت جمع کے لئے جو الف آتا ہے اس کو نہیں پڑھتے جیسے قالوا میں آخری الف نہیں پڑھا جائیگا اَنَا کو اَنَ پڑھتے ہیں آخری الف نہیں پڑھا جاتا۔ اٹھارہ مقامات اور ہیں جہاں الف نہیں پڑھا جاتا۔ نقشہ ذیل میں ان الف پر ہ بنا دیا گیا ہے۔

مقام	لفظ	مقام	لفظ
آغاز سورۂ آلِ عمران	الٓمّٓ اللّٰهُ	سبحٰن الذی، ع ۱۶ - آیۃ ۱	لِشَاْیْءٍ
لن تنالوا ع ۶ - آیۃ ۱	اَفَا۟ئِنْ مَّاتَ	〃 ، ع ۱۷ - آیۃ ۷	لٰكِنَّا۟
〃 ع ۸ - آیۃ ۳	لَا۟اِلَى اللّٰهِ	وقال الذین، ع ۱۷ - آیۃ ۷	لَا۟اَذْبَحَنَّهٗ
لا یحب اللہ ع ۹ - آیۃ ۳	تَبُوْٓءَا۟	سورہ حجرات، ع ۲ - آیۃ ۱	بِئْسَ الِاسْمُ الْفُسُوْقُ
قال الملا ع ۳ - آیۃ ۴	مَلَا۟ئِهٖ	ومالی ۲۳ ، ع ۴ - آیۃ ۴۷	لَا۟اِلَى الْجَحِيْمِ
واعلموا ع ۱۳ - آیۃ ۵	لَا۟اَوْضَعُوْا	سورہ محمد، ع ۴ - آیۃ ۳	نَبْلُوَا۟
وما من دابۃ ع ۶ - آیۃ ۸	ثَمُوْدَا۟	سورۂ نجم، ع ۳ - آیۃ ۱۹	ثَمُوْدَا۟
وما ابرئ ع ۱۰ - آیۃ ۴	تَتْلُوَا۟	سورۂ دہر، ع ۱ - آیۃ ۴	سَلٰسِلَا۟
سبحٰن الذی ع ۱۴ - آیۃ ۲	لَنْ نَّدْعُوَا۟	〃 〃 ، ع ۱ - آیۃ ۵	كَانَتْ قَوَارِيْرَا۟ قَوَارِيْرَا۟ مِنْ فِضَّةٍ

رموز اوقاف

درگفتگو ما جائی زیاده، جائی کم توقف می کنیم، جائی سخنہا برملا می گوئیم، جائی یک سخن گفته، توقف می کنیم ودیگر از سرنو آغاز میکنیم۔ برائے خواندن بہ سلیقه نیز این دانستن نہایت ضروری است کہ وصل کجا باید کرد و وقف کجا۔ باز درصورت وقف این خیال باید کرد کہ زیاده وقف در کدام کدام مقامات کردنی است وکم کجا۔ برائی قرات درست و بافہم قرآن مجید علامات ہائے خاص خاص مقرر است کہ آنہا را رموز اوقاف میگویند کیفیت مفصل آن رموز درج ذیل است۔

م علامت وقف لازم است کہ بہ ترک کردن آن بہ معانی خلل واقع میشود این جا توقف کردن از حد ضروری است ورنہ مطلبِ عبارت خلاف منشاءِ الٰہی شود۔

ط علامت وقف مطلق است چونکہ وقف برآن ماقبل و مابعد را پیوسته وجہ خواندن نہایت ضعیف بلکہ ناپید میشود لہٰذا ازین جا نباید گزشت بلکہ احسن ہمین است کہ اینجا وقف کرده از مابعد ابتداء کرده شود۔

ج علامت وقف جائز است این جا وقف و وصل ہر دو رواست لیکن توقف کردن بہتر توقف نہ کردن جائز است۔

ز این علامت وقف مجوز است این جا وجہ وقف ہم موجود میباشد و وصل نیز لیکن جہت وصل قوی تر وواضح میباشد توقف نہ کردن بہتر است ازین جا باید کہ بگزار۔

ص علامت وقف مرخص است مراد ازین این است کہ اینجا دو سخن باہم تعلق دارد آری بہ لحاظ معانی ہر سخن حیثیت مستقل میدارد اینجا بایستی کہ یکجا کرده میخواند لیکن توقف کردن رخصت است در وقف مرخص جہت وقف ضعیف می باشد بہ نسبت وقف مجوز در وقف مرخص وصل را ترجیح بیشتر است۔

ق قَدْقِيْلَ (گفته شده است) يا قِيْلَ عَلَيْهِ الْوَقْفُ (گفته شده است کہ برین مقام وقف است) علامت دارد نزد بعض علماء اینجا توقف کردن جائز است لیکن این علامت بسوئی ضعف اشاره میکند اینجا توقف نکردن بہتر است۔

لا لا وَقْفَ عَلَيْهِ (برین مقام ہیچ وقف نیست) علامت دارد درین بسوئی این سخن اشاره است کہ قاری اینجا ہرگز وقف نکند۔ بعض علماء نوشته کہ اگر وق شود پس اعاده واجب است۔

قف (i) يُوْقَفُ عَلَيْهِ (علامت است کہ برین مقام توقف میشود) (ii) جائیکہ این گمان شود کہ خواننده وصل کند آنجا علامت وقف نوشته میشود

سکته بجز دم بستن اندکی توقف کردن۔ خواننده اینجا اندکی توقف کند دم نکشد

وقفه علامت وقف طویل است یعنی تاوقتیکہ دم میکشد خواننده ازین کم توقف کند در اصطلاح علم قرات سکته ووقفه قریب المعنیٰ اند لیکن سکته بہ وصل قریب تر می باشد ووقفه بہ وقف۔

صل قَدْ يُوْصَلُ (گاه گاه پیوسته خوانده میشود) علامت دارد یعنی خواننده گاہی اینجا توقف میکند وگاہی نمیکند اینجا ترک وصل اَولی و وقف کردن احسن است۔

صلے علامت اَلْوَصْلُ اَوْلٰی است یعنی یکجا کرده خواندن بہتر است۔

جائیکہ زیاده از یک علامت باشد آنجا علامتِ بالا را اعتبار میباشد ہمچنین اگر بیش از یک علامت در یک قطار میباشد پس علامتِ آخر را اعتبار باشد۔ علامت مطلق آیت است جائیکہ صرف ہمین علامت باشد آنجا وقف کرده شود اگر بر آیت لا باشد پس ترک وقف اَولی است۔ آری ضرورةً توقف کرده شود پس باکی نیست در قاریان این مشہور است کہ توقف نکرده شود اگر بر آیت بجز لا کدام رمز دیگر وقف باشد پس وقف و وصل را اعتبار ہمین علامت باشد۔

اگر کدام عبارت درمیان سہ سہ نقطه محدود باشد پس خواننده اختیار دارد کہ نخست برسہ نقطه وقف کرده برسہ نقطه دیگر وصل کند یا نخست برسہ نقطه وصل کرده برسہ نقطه دیگر وقف کند این نوع عبارت را مُعَانَقه یا مُرَاقَبه میگویند۔

قرآن مجید کی سورتوں کی فہرست

ریسرچ اینڈ رجسٹریشن آفیسر محکمہ اوقاف

رجسٹریشن سرٹیفکیٹ

تصدیق کی جاتی ہے کہ تاج کمپنی لمیٹڈ کو اشاعت قرآن پاک (طباعتی اغلاط سے پاک) ایکٹ (LIV) ۱۹۷۳ء کے تحت بطور (ناشر قرآن) رجسٹر کرلیا گیا ہے۔

محکمہ اوقاف حکومت سندھ	محکمہ اوقاف حکومت پنجاب
(ناظم اعلیٰ حیدرآباد)	(ناظم اعلیٰ پنجاب)
رجسٹریشن، ترتیب نمبر ۳۰۰	رجسٹریشن نمبر ۷، ترتیب نمبر ڈی۔یو۔اے ۲
تاریخ اجراء ۲۷ رمضان المبارک ۱۳۹۲ھ	(۱۴) الف ۴۷ تاریخ اجراء ۶ مارچ ۱۹۷۴ء

سرٹیفکیٹ

اس قرآن کریم کے متن کی کتابت اور پروف مکمل طور پر چیک کئے گئے ہیں۔ الحمدللہ یہ ہر قسم کی اغلاط سے پاک ہے۔ لہٰذا تصدیق کی جاتی ہے کہ اس کے متن میں کوئی غلطی نہیں ہے۔

حافظ قاری عطاء اللہ (متند)	حافظ قاری فضل خالق
پروف ریڈر تاج کمپنی لمیٹڈ	پروف ریڈر (رجسٹرڈ) محکمہ اوقاف سندھ

عرض ناشر

کبھی کبھی جلد بندی میں بائنڈر سے اتفاقیہ غلطی ہو جاتی ہے یعنی کچھ صفحے آگے پیچھے لگ جاتے ہیں یا کم وبیش ہو جاتے ہیں۔ یہ جلد ساز کی غلطی ہوتی ہے۔ کتابت و متن کلام پاک کی غلطی نہیں ہوتی۔ لہٰذا انتظامیہ ایسی غلطی کو درست کرنے کی ذمہ دار ہے۔

انتظامیہ تاج کمپنی لمیٹڈ™

تصدیق صحت جلد بندی

میں تصدیق کرتا ہوں کہ اس قرآن مجید کے ہر فرمہ کو چیک کیا گیا ہے۔ اس کی جلد بندی اور فرموں کی ترتیب میں کوئی غلطی نہیں ہے۔

مہر
جلد ساز

بسم اللہ الرحمن الرحیم

محمد صلی اللہ علیہ وسلم	احمد صلی اللہ علیہ وسلم	حامد صلی اللہ علیہ وسلم	محمود صلی اللہ علیہ وسلم	قاسم صلی اللہ علیہ وسلم	عاقب صلی اللہ علیہ وسلم
فاتح صلی اللہ علیہ وسلم	شاہد صلی اللہ علیہ وسلم	حاشر صلی اللہ علیہ وسلم	رشید صلی اللہ علیہ وسلم	مشہود صلی اللہ علیہ وسلم	بشیر صلی اللہ علیہ وسلم
نذیر صلی اللہ علیہ وسلم	داع صلی اللہ علیہ وسلم	شاف صلی اللہ علیہ وسلم	ہاد صلی اللہ علیہ وسلم	مہد صلی اللہ علیہ وسلم	ماح صلی اللہ علیہ وسلم
منج صلی اللہ علیہ وسلم	ناہ صلی اللہ علیہ وسلم	رسول صلی اللہ علیہ وسلم	نبی صلی اللہ علیہ وسلم	امی صلی اللہ علیہ وسلم	تہامی صلی اللہ علیہ وسلم
ہاشمی صلی اللہ علیہ وسلم	ابطحی صلی اللہ علیہ وسلم	عزیز صلی اللہ علیہ وسلم	حریص علیکم صلی اللہ علیہ وسلم	رؤف صلی اللہ علیہ وسلم	رحیم صلی اللہ علیہ وسلم
طٰہٰ صلی اللہ علیہ وسلم	مجتبیٰ صلی اللہ علیہ وسلم	طٰس صلی اللہ علیہ وسلم	مرتضیٰ صلی اللہ علیہ وسلم	حٰم صلی اللہ علیہ وسلم	مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم
یٰس صلی اللہ علیہ وسلم	اولی صلی اللہ علیہ وسلم	مزمل صلی اللہ علیہ وسلم	ولی صلی اللہ علیہ وسلم	مدثر صلی اللہ علیہ وسلم	متین صلی اللہ علیہ وسلم
مصدق صلی اللہ علیہ وسلم	طیب صلی اللہ علیہ وسلم	ناصر صلی اللہ علیہ وسلم	منصور صلی اللہ علیہ وسلم	مصباح صلی اللہ علیہ وسلم	آمر صلی اللہ علیہ وسلم

حجازی	نزاری	قرشی	مضری	نبی التوبۃ	حافظ
کامل	صادق	امین	عبداللہ	کلیم اللہ	حبیب اللہ
نبی اللہ	صفی اللہ	خاتم الانبیاء	حسیب	مجیب	شکور
مقتصد	رسول الرحمۃ	قوی	حفی	مامون	معلوم
حق	مبین	مطیع	رسول الراحۃ	اول	آخر
ظاہر	باطن	نبی الرحمۃ	یتیم	کریم	حکیم
خاتم الرسل	سید	سراج	منیر	محرم	مکرم
مبشر	مذکر	مطہر	قریب	خلیل	مدعو
جواد	خاتم	عادل	شہیر	شہید	رسول الملاحم

(ہر نام کے ساتھ: صلی اللہ علیہ وسلم)

حضرت مولانا اشرف علی تھانویؒ، حضرت مولانا شاہ رفیع الدینؒ، حضرت مولانا شاہ عبدالقادرؒ، حضرت مولانا عاشق الٰہی میرٹھیؒ، (تفسیر عثمانی) حضرت مولانا شبیر احمد عثمانیؒ۔

ہلویؒ (سندھی) حضرت مولانا تاج محمود امروٹیؒ (کشمیری) حضرت مولانا محمد مقبول احمد سجانیؒ اعلیٰحضرت مولانا امام احمد رضا خاں بریلویؒ حضرت مولانا نعیم الدین مراد آبادیؒ

سائزوں موٹے حروف بہترین خطاطی اور اعلیٰ جہیز ایڈیشنز میں دستیاب ہیں